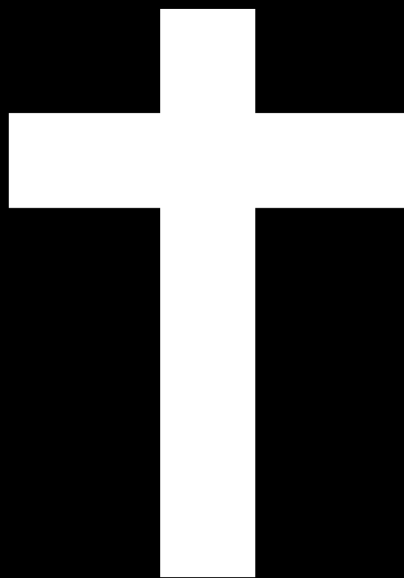

Nu o jña mizhocjimi nu mama ja ga cja e

Jesucristo

New Testament in Mazahua, Central (MX:maz:Mazahua, Central)

Nu o jña mizhocjimi nu mama ja ga cja e Jesucristo
New Testament in Mazahua, Central (MX:maz:Mazahua, Central)

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazahua, Central

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazahua [maz], Mexico

Copyright Information

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazahua, Central

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	59
SAN LUCAS	92
SAN JUAN	152
HECHOS	194
ROMANOS	252
1 CORINTIOS	276
2 CORINTIOS	302
GÁLATAS	319
EFESIOS	330
FILIPENSES	340
COLOSENES	346
1 TESALONICENSES	352
2 TESALONICENSES	357
1 TIMOTEO	360
2 TIMOTEO	367
TITO	372
FILEMÓN	375
HEBREOS	377
SANTIAGO	398
1 PEDRO	405
2 PEDRO	412
1 JUAN	417
2 JUAN	424
3 JUAN	425
JUDAS	426
APOCALIPSIS	429

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN MATEO

Los antepasados de Jesucristo

¹ E Jesucristo mi mboxbëche cja e Abraham, 'ñe cja e David. Juns'ü va o tñũ'ũ c'o o mboxpale e Jesús ndeze e Abraham.

² E Abraham o jmusp'ü 'na t'i c'ü mi chjũ e Isaac. Nuc'ua e Isaac o jmusp'ü e Jacob. Nuc'ua e Jacob o jmusp'ü e Judá, 'ñe c'o nu cjuarma.

³ Nuc'ua e Judá o jmusp'ü e Fares 'ñe e Zara. C'ü nu nanavi mi chjũ e Tamar. Nuc'ua e Fares o jmusp'ü e Esrom. Nuc'ua e Esrom o jmusp'ü e Aram.

⁴ Nuc'ua e Aram o jmusp'ü e Aminadab. Nuc'ua e Aminadab o jmusp'ü e Naasón. Nuc'ua e Naasón o jmusp'ü e Salmón.

⁵ Nuc'ua e Salmón o jmusp'ü e Booz. C'ü nu nana e Booz mi chjũ e Rahab. Nuc'ua e Booz o jmusp'ü e Obed. C'ü nu nana e Obed mi chjũ e Rut. Nuc'ua e Obed o jmusp'ü e Isaí.

⁶ Nuc'ua e Isaí o jmusp'ü e David c'ü o nocü o mbëzhi jmu'ü. E David o chjüntüvi c'e ndixũ c'ü mi ngue nu su e Urías c'ü vi bö't'ü. Nuc'ua c'e ndixũ o musp'ü 'na ts'it'i e David c'ü mi chjũ e Salomón.

⁷ Nuc'ua e Salomón o jmusp'ü e Roboam. Nuc'ua e Roboam o jmusp'ü e Abías. Nuc'ua e Abías o jmusp'ü e Asa.

⁸ Nuc'ua e Asa o jmusp'ü e Josafat. Nuc'ua e Josafat o jmusp'ü e Joram. Nuc'ua e Joram o jmusp'ü e Uzías.

⁹ Nuc'ua e Uzías o jmusp'ü e Jotam. Nuc'ua e Jotam o jmusp'ü e Acáz. Nuc'ua e Acáz o jmusp'ü e Ezequías.

¹⁰ Nuc'ua e Ezequías o jmusp'ü e Manasés. Nuc'ua e Manasés o jmusp'ü e Amón. Nuc'ua e Amón o jmusp'ü e Josías.

¹¹ Nuc'ua e Josías o jmusp'ü e Jeconías 'ñe c'o o cjuarma. Mi ngue c'o pa 'ma o ndõpüji c'o menzumü a Israel o dyëdyiji a ma a Babilonia c'o.

¹² 'Ma ya ma cãji a ma a Babilonia, nuc'ua e Jeconías o jmusp'ü e Salatiel. Nuc'ua e Salatiel o jmusp'ü e Zorobabel.

¹³ Nuc'ua e Zorobabel o jmusp'ü e Abiud. Nuc'ua e Abiud o jmusp'ü e Eliaquim. Nuc'ua e Eliaquim o jmusp'ü e Azor.

¹⁴ Nuc'ua e Azor o jmusp'ü e Sadoc. Nuc'ua e Sadoc o jmusp'ü e Aquim. Nuc'ua e Aquim o jmusp'ü e Eliud.

¹⁵ Nuc'ua e Eliud o jmusp'ü e Eleazar. Nuc'ua e Eleazar o jmusp'ü e Matán. Nuc'ua e Matán o jmusp'ü e Jacob.

¹⁶ Nuc'ua e Jacob o jmusp'ü e José, c'ü o chjüntüvi e María. E María ngue c'ü o mus'ü e Jesús. E Jesús ngue Cristo c'ü ne ra mama: Nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda.

¹⁷ C'o nu mboxpale e Jesucristo ndeze e Abraham hasta e David, o zö'ö catorce c'o. Nuc'ua, ndeze e David hasta 'ma o dyëdyiji c'o menzumü a Israel a ma a Babilonia, o zö'ö ndo 'na catorce c'o nu mboxpale. Nuc'ua, ndeze 'ma o dyëdyiji a ma a Babilonia hasta 'ma o jmus'ü e Cristo, o zö'ö ndo catorce.

Nacimiento de Jesucristo

¹⁸ C'ü nu nana e Jesucristo mi ngue e María. 'Ma o jmus'ü e Jesucristo, je va cjava. E José ya vi ñavi e María c'ü ro chjüntüvi. 'Ma dya be mi chjüntüvi, e María ya mi tũ'ũ 'na ts'it'i. Pero dya cjó mi dyojui; mi ngue o Espíritu Mizhocjimi c'ü vi tsjapü o ndunte.

¹⁹ E José mi cja c'o mi mama c'o ley. Nguéc'ua 'ma o dyärä ya mi ndunte e María, o nguijñi c'ü ro unü 'na xiscõmü e María c'ü dya ro chjüntui. Pero dya ro ma ngös'ü c'o pje mi pjëzhi, na ngue dya mi ne e José ro bëzhi o tseje e María.

²⁰ Nuc'ua 'ma mi cijjñi a cjanu e José, o nguinch'i 'na t'ijñi o jñanda 'naja c'o o anxe Mizhocjimi c'o ixi cãrã a jens'e. O ña c'ua c'e anxe o xipji e José:

—Nu'tsc'e José, o mboxbëchets'ü e David, dya rí yembeñe. Ni jyodü rí tsjapü nin su e María. Na ngueje

c'ü ya tũ'ũ c'ü, ixi nguetsjê o Espíritu Mizhocjimi c'ü o tsjapü o nduns'ü.

²¹ Ra mus'ü 'na ts'it'i c'ü rí jñusp'ü o tjü e Jesús. Na ngueje angueze ra salva c'o nte c'o ya juajnü, ra jopcüji o mü'büji c'o o nzhubüji, eñe c'e anxe va xipji e José.

²²⁻²³ Mi jinguã Mizhocjimi o ñünbü o mü'bü 'na profeta o xipji c'o nte:

Dyär'maji. Ra nduntetsjê 'na xunt'i c'ü dya dyojui 'na bëzo; ra mus'ü 'naja ts'it'i c'ü rguí chjü e Emanuel, eñe c'e profeta va pätpä Mizhocjimi.

E Emanuel ne ra mama: Bübü dya Mizhocjimi a ndezgöji. Nguec'ua 'ma o ndunte e María o mus'ü e Jesús, o zädä o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta.

²⁴ Nuc'ua 'ma o zö e José a t'jĩ, o tsja c'ua ja nzi va xipji c'ü o anxe Mizhocjimi, o chjüntui e María.

²⁵ Pero dya juntavi hasta 'ma o mus'ü c'e ts'it'i c'ü primero o t'i e María. Nuc'ua e José o jñusp'ü c'e ts'it'i e Jesús.

2

La visita de los magos

¹ O jmus'ü e Jesús 'ma mi manda c'e rey Herodes a Judea. Je jmus'ü cja c'e jñiñi a Belén c'ü tsja a Judea, cja c'e xoñijöümü a Israel. O mezhtjo c'ua o ëjê ja nzi nte c'o me mi pãrã, c'o mi xiji mago, vi ñeji nu ja ni mbes'e e jyarü. O säji a Jerusalén.

² Nuc'ua c'o mago o mbürü o zopjüji c'o mi cãrã a Jerusalén, o xipjiji:

—Ya jítsijme 'na seña; ró janda-jme o mbes'e 'na seje. Ngue c'ü rvá pãrãgöjme c'ü ya jmus'ü 'na ts'it'i c'ü ra manda cja yo menzumü a Israel. Nutscöjme rí ne rí xitscöjme ja bübü c'e ts'it'i. Na ngue rvá ëcjöjme rá ë ndüñijöümüjme a jmi angueze, rá ma't'üjme, eñe c'o nte c'o mi xiji mago.

³ Nuc'ua c'e rey Herodes o mbãrã c'ü mi mama c'o mago c'ü ya vi jmus'ü 'na ts'it'i c'ü ro manda. Nguec'ua va pizhi na puncjü angueze, dya mi pãrã

pje ro nguijñi. Me xo go pizhi c'ua texe c'o mi cãrã a Jerusalén.

⁴ Nuc'ua e Herodes o zojnü c'o ndamböcjimi cja c'o menzumü a Israel. Xo zojnü c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Cjanu o dyönüji ja je ngue c'ua ro jmus'ü e Cristo c'ü ro ë manda.

⁵ Cjanu o ndünrüji:

—Nuc'ü, je ra jmus'ü cja c'e jñiñi a Belén c'ü tsja a Judea. Na ngue je ga cjava va dyopjü c'e profeta va pätpä Mizhocjimi:

⁶ Nu'tsc'eji in menzumüji a Belén, ni muvi in jñiñigueji cja c'o 'ñaja jñiñi a Judá.

Na ngue ra tetsc'eji 'naja c'ü ra manda, ñe ra mbörü yo menzumü a Israel yo ró juajnügö, eñe c'e profeta.

⁷ Nuc'ua e Herodes o zojnü c'o mago c'ü dya cjó ro mbãrã cjo mi ñaji c'o. Cjanu o tsjapüji na jo t'önü jinguã vi mbes'e c'e seje. Cjanu o ndünrü c'ua c'o mago o xiji jinguã vi mbes'e c'ü.

⁸ Cjanu o ndäji c'ua a ma a Belén o xipjiji:

—Möji, ma tsjaji na jo o t'önü rgui jyodüji c'e ts'it'i. Nuc'ua 'ma rí chöt'üji, rí nzhogüji rí ñe xitscöji. Nguec'ua xo rá magö, rá ma ndüñijöümü a jmi rá ma'tc'ö c'ü.

⁹⁻¹⁰ Nuc'ua 'ma ya vi nguarü vi ñaji c'e rey, cjanu o ma c'ua c'o mago. Nuc'ua c'e seje c'ü ya vi jñandaji ndeze 'ma o mbes'e, o ñetsetjo na yeje. Nu c'o mago 'ma o jñandaji c'e seje, go mäji na puncjü. Nuc'ua c'e seje mi ot'ü o xoñijji c'ü, hasta 'ma cja zät'ã a xes'e nu cja c'e ngümü nu ja ma bübü c'e ts'it'i. Cja chi o böbütjo nu.

¹¹ Cjanu o zät'ãji c'ua cja c'e ngümü, cjanu o cjogüji a mbo. O jñandaji c'e ts'it'i ma bübü cja c'e ngümü co e María c'ü nu nana. Cjanu o ndüñijöümüji a jmi c'e ts'it'i, o ma't'üji. Cjanu o xo's'üji c'ua o cajaji c'o mi quiji o oro, ñe o nguichjünü, ñe o mirra c'o ma jo ma jyärã y me mi muvi. Cjanu o nguibiji, cjanu o unüji c'e ts'it'i.

¹² Nuc'ua Mizhocjimi o zopjü a t'ĩji c'o mago, o xipjiji:

—Dya cja rí nzhogüji cja e Herodes, empji.

Nguec'ua 'ma mü o nzhogüji cja c'e país nu ja mi menzumüji, o möji c'ü 'na 'ñiji.

La huída a Egipto

¹³ Nuc'ua 'ma ya vi mbedye c'o mago, cjanu o nguinch'i c'ua 'na t'ĩji e José o jñanda 'na c'o o anxe Mizhocjimi. Cjanu o ña c'ua c'e anxe o zopjü e José, o xipji:

—Nu'tsc'e, ñanga rí sidyi ne ts'it'i 'ñejnu nu nana; rí c'ueñe rí möji a ma cja c'e xoñijö mü a Egipto. Na ngueje e Herodes ra jyodü ne ts'it'i ra mbö't'ü. Y rí mimitjoji nu hasta 'ma cja rá xi'ts'i, eñe c'e anxe.

¹⁴ Nuc'ua cjanu o zö c'ua a t'ĩji e José. Go zidy c'ua c'e ts'it'i 'ñe c'ü nu nana, go mbedyeji c'ua c'e xömü, o möji a ma a Egipto.

¹⁵ Nuc'ua o mimiji nu hasta 'ma cja o ndü e Herodes. Mi jinguã mi bübü 'na profeta c'ü mi pätpä Mizhocjimi. C'e profeta o mama: “Rá penpe 'na jña c'ín Ch'igö c'ü ra mbedye a Egipto”, eñe Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma o ma ga ma a Egipto e José co e María 'ñe e Jesús, o zädä o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta.

Herodes manda matar a los niños

¹⁶ 'Ma o unü ngüenda e Herodes c'ü dya nzhogü c'o mago ro ñe xipjiji ja mi bübü c'e ts'it'i, me co üdü c'ua na puncjü angueze. Cjanu o manda o mbö't'üji texe c'o ts'it'i c'o mi cãrã a Belén, y hasta ja c'o mi tjorü c'e jñiñi c'ü. O mbö't'üji c'o cja vi mus'üji, cja na 'ñe c'o ya mi edyi ye cjë. Na ngue e Herodes ya vi dyönü na jo c'o mago, guec'ua va mbãrã ja ya nzi zana vi mezhe ndeze 'ma ya vi mbes'e c'e seje.

¹⁷⁻¹⁸ Mi jinguã vi dyopjü a cjava c'e profeta Jeremías:

Cja c'e jñiñi a Ramá mi t'ärã 'na c'ü me ma huë na jens'e.

Mi ngue c'e ndixü c'ü mi chjü e Raquel mi huëpi c'o o mboxbëche.

Dya go ne cjó ro chëzhi o jmi pa ro mäjã, na ngueje ya vi mbö'tp'üji c'o o mboxbëche, eñe c'e profeta va pätpä Mizhocjimi.

Nguec'ua 'ma o manda e Herodes o mbö't'üji c'o ts'it'i, o zädä c'ü vi mama c'e profeta.

¹⁹ O ñe c'ua 'na nu pa, o ndü e Herodes. 'Ma xe ma bübütjo e José a Egipto, o nguinch'i 'na t'ĩji o jñanda 'na c'o o anxe Mizhocjimi. Nuc'ua c'e anxe o zopjü o xipji:

²⁰ —Nu'tsc'e, ñanga rí sidyi ne ts'it'i 'ñejnu nu nana, rí möji a ma cja c'e xoñijö mü a Israel nu ja vi 'ñecjeji. Na ngueje ya ndü'ü c'o mi jodü ro mbö't'ü ne ts'it'i.

²¹ O nanga c'ua e José. Cjanu o zidy c'e ts'it'i 'ñe c'ü nu nana, o möji c'ua a ma cja c'e xoñijö mü a Israel.

²² Nuc'ua cjanu o mbãrã e José c'ü ya mi manda e Arquelao a Judea c'ü tsja a Israel, chjëntjui c'ü ri bübütjo e Herodes c'ü ndunu tata. Nguec'ua mi sũ'ũ e José xe ro ma ga manu. Nuc'ua Mizhocjimi o yepe o zopjü a t'ĩji e José. Nguec'ua va cjogütjoji a Judea o möji c'ua a ma cja c'e xoñijö mü a Galilea.

²³ O zät'ãji cja 'na jñiñi c'ü ni chjü a Nazaret; o mimiji nu. Mi jinguã vi mama a cjava c'o profeta: “Ra xiji menzumü a Nazaret nu c'ü ra ëjẽ”, eñe c'o profeta. Nguec'ua 'ma o ma mimi a Nazaret e José 'ñe e María 'ñe c'e ts'it'i, o zädä c'e jña c'ü ya vi mama c'o profeta.

3

Juan el Bautista predica en el desierto

¹ O mezhe c'ua ja nzi cjë, o mbürü o pëpji cja Mizhocjimi 'na bëzo c'ü mi chjü e Juan. Mi bübü cja c'e majyadü a ma a Judea. Mi zopjü c'o nte y mi jichiji co ndeje.

² Mi xipjiji a cjava:

—Jyëziji c'o na s'o, ra nzhogü in mün'c'ejji cja Mizhocjimi. Na ngueje

nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra mandazüji, ya ngue ra manda, eñe e Juan.

³ Mi jinguã c'e profeta Isaías vi pätpä Mizhocjimi, vi mama ja rva cja e Juan. O mama c'e profeta c'ü ro bübü 'na nte cja 'na majyadü c'ü ro mapjü, ro zopjü c'o nte ro xipjiji:

“Rí jyëzgueji c'e 'ñiji c'ü na s'o, rí jyëzgueji c'e 'ñiji c'ü mogü.

Na ngue ya ngue ra ã c'ín Jmugöji c'ü bübü a jens'e”, ro 'ñeñe c'e nte.

Je ga cjanu va mama c'e profeta c'ü ro mama c'e nte'e.

⁴ E Juan mi je'e 'na bitu c'ü vi t'ät'ä o xi o camello, y mi nzünt'ü 'na xipjadü. Mi sa c'o mi nza cja o t'ãxã, y xo mi si o miel o ngünjü.

⁵ Nuc'ua ma ã c'ua c'o menzumü a Jerusalén, 'ñe c'o menzumü cja c'o 'ñaja jñiñi a Judea, cja na 'ñe c'o mi cãrã texe ja c'o cjogü c'e ndare a Jordán, ma säjäji cja e Juan.

⁶ Mi xipjiji Mizhocjimi c'o ma s'o c'o mi cjaji, y mi jichi e Juan anguezeji cja c'e ndare a Jordán.

⁷ Cja c'o menzumü a Israel mi cãrã c'o mi xiji fariseo, 'ñe c'o mi xiji saduceo. E Juan o jñanda ma ëjë na puncjü anguezeji ro 'ñe jì'iji. Nguec'ua va mama e Juan va xipjiji:

—Nza cjatsc'ejji o c'ijmi c'o sũ ga c'ueñe 'ma tjë o batjü. Na ngue in sũji ra jñün'c'ejji ngüenda Mizhocjimi rí sufrejji, nguec'ua va ëgueji va 'ñe jì'iji.

⁸ Pero 'ma na cjuana nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi, rí tsjaji na jo, ngue c'ua ra 'ñetse o nzhogü in mü'büji.

⁹ In pëzhgueji ra recibidots'üji Mizhocjimi, na ngueje o mboxbëchets'üji e Abraham. Pero rí xi'tsc'öji, dya cja rí tsjijñiji c'ü ni jyodü ra recibidots'üji. Na ngueje me na zëzhi Mizhocjimi, sö ra tsjapü yo ndojo ra mbëzhi nte c'o ra jñu's'ü e Abraham, xo ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi.

¹⁰ Xe sido o ña e Juan o zopjü c'o fariseo 'ñe c'o saduceo, o xipjiji:

—Nza cjatsc'ejji za'a c'o dya jo c'o quis'i, c'o ya juns'ütjo jacha cja o dyü'ü. Texe za'a c'ü dya jo c'o quis'i,

ya ngue ra dyëziji cja rrü mboch'üji cja sivi. Je xo rga cjanu rgá tsja'c'ejji, nu 'ma dya ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi.

¹¹ Bübü mbëpji c'o o cjaja c'ü nu lamu, xäpcäji o mbäcua c'ü nu lamu ga mbös'ü. Pero nutscö dya pje pjëtscö rá pjösc'ö a cjanu nu c'ü cja va ëjë. Na ngueje me na nojo na puncjü angueze, nutscö rí menutjogö que na ngue 'na mbëpji. Nutscö rí jichi co ndeje c'o ra nzhogü o mü'bü cja Mizhocjimi. Pero nu c'ü cja va ëjë, 'ma rí 'ñench'e in mün'c'ejji angueze, ra dya'c'ejji o Espiritu Mizhocjimi c'ü. 'Ma dya rí 'ñench'e in mü'büji, ra dya'c'ejji rí ma sufrejji cja sivi, eñe e Juan.

¹² Xe sido o ña e Juan o xipjiji 'na ejemplo o mama:

—'Na campesino ra jñüs'ü o yelgo, cja rrü mbitsi na jo o ndëxü. C'o ndëxü ra dyüt'ü cja c'ü o t'ujmü c'o, pero c'o paxa ra ndüt'ü co sivi c'o. Je xo ga cjanu rgá tsja nu c'ü cja va ëjë. Ya bübü angueze ra recibido c'o ra nzhogü o mü'bü, pero c'o dya ra nzhogü o mü'bü, ya bübü ra mboch'üji a sivi c'ü dya ra juench'e, eñe e Juan.

El bautismo de Jesús

¹³ E Jesús ma bübü a ma a Galilea. O ã 'na nu pa, o mbedye c'ua o ma a ma cja c'e ndare a Jordán nu ja ma bübü e Juan. Je o ma nu, ngue c'ua ro tsja e Juan ro jichi angueze.

¹⁴ Pero e Juan dya mi ne ro jichi, mi xipjiji:

—Nu'tsc'e va ëcje in negue rá ji'tsc'ö, maco nguetscö ni jyongö rí jitscö, eñe e Juan.

¹⁵ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Iyö, rí jitscö, na ngue ni jyodü rá cjaji texe c'ua ja ga manda Mizhocjimi.

Cjanu ne'e c'ua e Juan o jichi e Jesús.

¹⁶ Nuc'ua 'ma nzi va nguarü va jì'i e Jesús, cjanu o mbes'e cja c'e ndare. O xogü c'ua a jens'e, y o jñanda e Jesús ma sjöbü o Espiritu Mizhocjimi nza

cja 'na mbaro, ma ëjë ro 'ne ndägä a xes'e angueze.

¹⁷ Cjanu o dyäräji c'ua 'naja c'ü mi ña a jens'e, o mama:

—Nujnu nguejnu ín Ch'igö nu rí s'iyä, nguejnu rgá mäcjö nu, eñe.

4

Tentación de Jesús

¹ Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Jesús. Nguec'ua va ma a ma cja majyadü ro ndörüji angueze, ro tsja e Satanás c'ü dya jo.

² O mezhe cuarenta pa, xömü ndempa c'ü dya pje zi'i e Jesús cja c'e majyadü. Nuc'ua cjanu o zant'a c'ü.

³ Cjanu o ë c'ua c'ü dya jo o 'ñe ndörü e Jesús, o xipji:

—Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, nguec'ua rí xipjigüe yo ndojo ra mbëzhi o xëdyi rí sigue, eñe c'ü dya jo.

⁴ Cjanu ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rá ä'tc'ägö c'ü in xitsi, na ngueje t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü dya nguextjo xëdyi c'ü rga minc'öjme, sino que ngue texe o jña angueze c'ü pedye o ne'e c'ü, enzgöjme Mizhocjimi. Nguec'ua, dya rá c'apü yo ndojo ra mbëzhi o xëdyi rá sigö, eñe e Jesús.

⁵ Nuc'ua c'ü dya jo, o zidy e Jesús a ma a Jerusalén c'ü ngue o ndajñiñi Mizhocjimi. Cjanu o 'ñe's'e c'ua a xes'e cja 'naja c'o torre c'o mi bübü cja c'e templo.

⁶ Cjanu o xipji:

—Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi; nguec'ua rí dacü dya a ma a jömü. Ni jyodü rí tsjague a cjanu, na ngueje ya xo t'opjü o jña Mizhocjimi:

Mizhocjimi ra ndäjä c'o o anxe rguí 'ñeji a jens'e ra 'ñe pënchc'iji, ngue c'ua dya rí sos'ü cja ndojo ra s'onnc'ü in cua, ni pje rí tsja, eñe.

Nguec'ua rí dacü ndeze va hasta a jömü, eñe e Satanás c'ü dya jo.

⁷ Cjanu o ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rá dacü c'ua ja gui xitscö. Na ngue ya xo t'opjü c'ü dya rá söjme

o jña Mizhocjimi c'ín Jmugöji, enzgöjme. Nguec'ua dya rá dacü a ma a jömü para rá nugö cjo ra mböxcö Mizhocjimi, eñe e Jesús.

⁸ Nuc'ua c'ü dya jo, o zidy na yeje e Jesús a ma cja 'na t'eje c'ü me na ndä'ä. Cjanu o jíchi c'ua texe yo jñiñi cja ne xoñijömü, cja na 'ñe texe c'o me na zö 'ñe me na jo c'o mi pè's'i yo jñiñi.

⁹ Cjanu o xipji c'ua va ndörü e Jesús:

—Nu 'ma rí ndünijömügüe cja ín jmigö rí matcügö, rá da'c'ügö c'ü rí mandague texe cja yo jñiñi yo rrä jí'ts'igö dya, eñe c'ü dya jo.

¹⁰ Cjanu o ndünrö c'ua e Jesús o xipji c'ü dya jo:

—Nu'tsc'e Satanás, c'ueñe cja ín jmigö. Dya rá ma'tc'ö, na ngueje ya t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü rá ndünijömüjme rá ma't'üjme Mizhocjimi c'ü ngue ín Jmuji. Y nguextjo angueze rá pëpijme, enzgöjme c'ü. Nguec'ua, dya rá ma'tc'ö, eñe e Jesús.

¹¹ Nuc'ua c'ü dya jo o c'ueñe cja e Jesús. Cjanu o ë c'ua c'o anxe o 'ñe mbös'üji e Jesús.

Jesús comienza su trabajo en Galilea

¹² E Herodes ya vi manda o ngot'üji a pjörü e Juan. Nuc'ua 'ma o mbärä e Jesús c'ü ya ma o'o a pjörü e Juan, cjanu o nzhogü o matjo c'ua a ma cja c'e xoñijömü a Galilea.

¹³ O zät'ä cja c'e jñiñi a Nazaret. Cjanu o mbedye c'ua nu, o ma a ma cja c'e jñiñi a Capernaum, o ma mimi nu. Nu c'e jñiñi bëxtjo mi järä cja c'e zapjü nu ja mi tjorü c'o xoñijömü a Zabulón, 'ñe a Neftalí.

¹⁴ 'Ma o ma mimi e Jesús a Capernaum, o zädä o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta Isaías:

¹⁵ Ra bübü jya's'ü cja c'o xoñijömü a Zabulón 'ñe a Neftalí.

Xo ra bübü jya's'ü texe nu ja cjögü c'e 'ñiji c'ü ni ma cja c'e tazapjü, 'ñe texe cja c'e xoñijömü c'ü tizhi lado a manu cja c'e ndare a Jordán.

Texe a ma a Galilea nu ja dya pãrãji Mizhocjimi, ra bÛbÛ jya's'Û nu.

¹⁶ C'o nte c'o mi nzhodÛ cja bÛxÛmÛ, o jñandaji jya's'Û c'Û me na nojo.

Nu c'o mi cãrã c'ua ja na bÛxÛmÛ c'ua ja tÛji, o zãt'ã o jya's'Û o jmiji, eñe c'e profeta.

¹⁷ Nuc'ua ndeze 'ma o mbÛrÛ o mimi e Jesús a Capernaum, o mbÛrÛ o zopjÛ c'o nte, o xipjiji:

—JyÛziji c'o na s'o, ra nzhogÛ in mÛn'c'ejì cja Mizhocjimi, na ngue ya ngue ra manda nu c'Û o 'ñeme Mizhocjimi a jens'e.

Jesús llama a cuatro pescadores

¹⁸ 'Na nu pa'a, mi nzhodÛ e Jesús a jmi c'e zapjÛ a Galilea. O jñanda c'ua yeje bÛzo c'o ma pãt'ã o rrevi cja c'e zapjÛ. C'o bÛzo mi cjuarma c'o. C'Û 'naja mi chjÛ e Simón Pedro. C'Û nu cjuarma mi chjÛ Andrés. Anguezevi mi mbÛjmÛvi.

¹⁹ Cjanu o mama c'ua e Jesús o xipjivi:

—Nu'tsc'evi in mbÛjmÛguevi dya. Pero chjÛnt'Ûvi in xÛtcjÛ rá mÛ dya, rá jí'ts'ivi rí zopjÛvi yo nte ngue c'ua anguezevi xo ra ndÛnt'Ûji in xÛtjÛgÛ, embevi.

²⁰ Jo ni zogÛvi c'ua c'o o rrevi, cjanu o ndÛnt'Ûvi c'ua o xÛtjÛ e Jesús, o mÛji.

²¹ Xe go mÛtji mas a xo'ñi. E Jesús o jñanda c'ua xe ndo yeje bÛzo c'o xo mi cjuarmavi. Mi chjÛ Jacobo 'ñe e Juan, c'o mi ngue o t'i e Zebedeo. Ma bÛbÛvi cja 'na bÛ'Û co e Zebedeo c'Û nu tatavi, ma jocÛji c'o o rrevi. Nuc'ua e Jesús o ma't'Ûvi.

²² Anguezevi ixco zogÛvi c'ua c'e bÛ'Û 'ñe c'Û nu tatavi, ixco ndÛnt'Ûvi c'ua o xÛtjÛ e Jesús o mÛji.

Jesús enseña a mucha gente

²³ Mi nzhodÛ e Jesús texe a ma a Galilea, mi xÛpÛ c'o nte cja c'o o nintsjimi anguezevi. Y mi xipjiji o jña Mizhocjimi; mi xipjiji ja rvã manda nu c'Û vi 'ñeme Mizhocjimi a jens'e. Y mi jocÛ c'o pje nde ma ngueme c'o mi sufre c'o nte.

²⁴ Me mi nãntji e Jesús c'Û mi jocÛ c'o mi sÛ'dyÛ. Nguец'ua xo zãt'ã c'e

jña texe a ma cja c'e xoñijÛmÛ a Siria, o dyãrãji c'o mi cja e Jesús. Nguец'ua ma sinpiji texe c'o mi sÛ c'o pje nde ma ngueme. Xo ma sinpiji c'o me mi sufre; ngue c'o vi zÛrÛ o s'ondajma c'Û dya jo, 'ñe c'o mi sÛrÛ o taque, xo 'ñe c'o dya mi sÛ ro 'ñÛmÛ. E Jesús mi jocÛ texe c'o.

²⁵ O mbedye na puncjÛ nte a Galilea, 'ñe a Decãpolis, 'ñe a Jerusalén, 'ñe cja c'o 'ñaja jñiñi c'o tsja a Judea, 'ñe texe a ma 'nanguarÛ cja c'e ndare a Jordã, mi pÛji e Jesús.

5

El Sermón del monte

¹ Nuc'ua 'ma o jñanda e Jesús c'o nte c'o ma puncjÛ, cjanu o ma c'ua cja 'na t'eje o mimi c'ua nu. Cjanu o ã c'ua c'o ya mi ätpã o jña e Jesús c'o mi xiji discipulo, o sãji cja jmi angueze.

² Nuc'ua e Jesús o mbÛrÛ o xÛpÛ c'o o discipulo, o xipjiji:

Quiénes son los felices

³ —Cãrã o nte c'o pãrã c'Û dya ni muviji, y ni jyodÛji Mizhocjimi c'Û ra mbÛs'Ûji. ZÛ a cjanu c'o, pero ngue nu rguí mãji na ngueje ya ngue o Jmuji dya Mizhocjimi.

⁴ 'Cãrã o nte c'o me ndumÛ. Pero zÛ ga cjanu ga sufrevi, ngue nu rguí mãji nu, na ngueje ra unÛ Mizhocjimi c'Û rguí mãji.

⁵ 'Cãrã o nte c'o dya cjavÛ na nojo, unÛ o mü'bÛji ra dyãtãji Mizhocjimi. 'Ma cjÛ c'o ra nguiñi a cjanu 'na pjeñe, ngue nu rguí mãjã, na ngueje Mizhocjimi ra unÛ ne xoñijÛmÛ.

⁶ 'Cãrã o nte c'o me ne o mü'bÛ ra tsja c'o na jo. 'Ma ga cjanu, ngue nu rguí mãji nu, na ngueje ra unÛ Mizhocjimi c'Û rguí tsjaji c'o na jo.

⁷ 'Cãrã o nte c'o juentse nu minteji ga mbÛs'Ûji. Nu c'o juentse a cjanu nu minteji, xo sÛ ra mãji na ngueje Mizhocjimi ra juentse anguezevi.

⁸ 'Ma cjÛ c'o ra 'ñejme Mizhocjimi co texe o mü'bÛ, ngue nu rguí mãjã c'o, na ngueje ra mbãrãji na jo ja ga cja Mizhocjimi.

9 "Ma cjó c'o ra zopjü na jo yo nu minteji ngue c'ua ra pötca nuji, ngue nu rguí mäjä c'o, na ngueje ra 'mārãji ngue o t'i Mizhocjimi.

10 "Ma cjó c'o ra tsja na jo, bübü c'o ra nu'u na ü, ra tsjapüji ra sufre. Pero ngue c'ü rguí mäjä c'ü, na ngueje Mizhocjimi ya ngue o Jmu c'ü.

11 'Nu'tsc'ëji in ejmezügöji dya. Nguec'ua bübü 'ma ra zanc'ëji, ra ndäc'ëji, ra xo'sc'ëji o bëchjine rga zanc'ëji texe c'o me rrã s'o. Pero rí xi'tsc'öji, zö ra tsja'c'ëji a cjanu, nguejyo rguí mäcjeji yo.

12 Nguec'ua 'ma ra tsja'c'ëji a cjanu, rí mäcjeji na puncjü. Na ngueje Mizhocjimi ra dya'c'ëji c'ü me na jo a jens'e. C'o profeta c'o mi cãrã mi jinguã xo o tsjapüji o sufreji, pero ya ch'unüji dya c'o me na jo, eñe e Jesús.

Sal y luz para el mundo

13 O sido o ña e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—O õ'õ, üt'üji cja o jmõ, ngue c'ua dya ra s'odü. Je xo rga cjatsc'ëji nu, rí tsjaji na jo ngue c'ua dya nda rrã s'o cja ne xoñijõmü. Nu 'ma dya cja rga õxü o õ'õ, ¿ja rgá sö xe ra õxcü 'ma? Dya cja rguí muvi 'ma c'o, ra mbozüji a tji, ra yödü yo nte.

14 'Nu'tsc'ëji nza cjatsc'ëji o jya's'ü cja yo nte. 'Naja jñiñi c'ü je jäs'ã cja 'naja t'eje, dya sö ja ra tsjõ c'ü.

15 Je xo ga cjatjonu, 'ma tjütüji 'naja sivi, dya co'büji cja 'naja caja. Je ã's'ëji nu ja na ts'ijens'e, ngue c'ua ra sö ra jñanda texe c'o ri cãrã cja c'e ngumü c'ü.

16 Je xo rga cjatsc'ëji nu, rí tsjagueji na jo cja yo nte, ngue c'ua ra unüji ngüenda c'ü na jo c'o in cjagueji. Nguec'ua xo ra mamaji c'ü me na jonte c'ü nin Tatagueji c'ü bübü a jens'e.

Jesús enseña sobre la ley

17 O sido o ña e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—In pãrãgueji c'e ley c'ü o dyopjü e Moisés, 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta. Pe in cjinncjeji c'ü rvá 'ñe xi'tsc'öji c'ü dya cja ni jyodü rí dyätãji c'o. Pero

dya rí tsjijñiji a cjanu. C'ü rvá ëcjö, ngue c'ü rá cjagö texe c'ua ja nzi ga mama c'o.

18 Na cjuana rí xi'tsc'öji, ni muvi texe yo letra yo bübü cja o ley Mizhocjimi, 'ñe texe yo jña. Zö ra nguins'i ne jens'e 'ñe ne xoñijõmü, pero ot'ü ra zädã texe c'ü mama cja o ley Mizhocjimi.

19 Ni jyodü rí tsjapüji ngüenda rí tsjaji texe yo o ley Mizhocjimi, zö ri ts'iquë c'e jña. Xo ni jyodü rí xöpüji yo nte, rí xipjiji ra tsjaji texe o jña Mizhocjimi. 'Ma jiyö, ra tsja'c'ëji c'ü dya rguí muvitsc'ëji 'ma ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi a jens'e. Pero 'ma rí tsjagueji c'ü mama yo o jña Mizhocjimi, 'ñe 'ma je rga cjanu rguí xöpüji yo nte, nu'ma, ra tsja'c'ëji ra mbë'tsc'ëji na nojo 'ma ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi.

20 In pãrãgueji ja ga cja yo fariseo 'ñe yo xöpü o jña Mizhocjimi yo xiji xöpüte. Rí xi'tsc'öji ni jyodü c'ü xenda rí tsjagueji na jo, que na ngue anguezeji. 'Ma jiyö, dya ra tsja'c'ëji Mizhocjimi a jens'e o ntetsc'ëji c'ü ra mandats'üji.

Jesús enseña sobre el enojo

21 'Ya i dyärãji o xi'tsc'ëji c'o xöpüte c'ua ja va sjipji c'o mi cãrã mi jinguã. O xipjiji a cjava: "Dya rí pöt't'unteji. Nu 'ma cjó c'o ra pöt't'unte, ra mbë's'itsjë o s'ocü 'ma, c'ü rguí tjünpü ngüenda ra sufre."

22 Pero nutscö rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o ra ünbü nu minteji, zö dya ra mböt't'ü, ra mbë's'itsjë o s'ocü 'ma, c'ü rguí tjünpü ngüenda ra sufre. Xo rí xi'tsc'öji, nu 'ma cjó c'o ra zo'bü nu minteji ra xipji: "Dya in pãrã pje in cja'a", ra 'ñembe c'ü, xo ra mbë's'itsjë o s'ocü 'ma c'ü, c'ü rguí tjünpü ngüenda ra sufre. Y 'ma cjó c'o xo ra xipji nu minteji: "Me na s'otsc'e", ra 'ñembe, ra mbë's'itsjë o s'ocü 'ma c'ü rguí ma sufre cja sivi a linfiernu.

23 'Bübü 'ma in pöji cja templo in sidyiji 'na animale ra mböt't'üji cja rrü ndü'tp'üji Mizhocjimi cja c'e arta. Pero 'ma in sätc'ëji, nu 'ma in mbeñeji

c'ü pje vi tsjapqueji 'naja yo nin minteji, dya xti unüji c'e animale ra mbö't'üji.

²⁴ C'ü rí tsjagueji, rí sogueji nu c'ü ni mbeñc'ejí Mizhocjimi. Ot'ü rí möji, rí ma dyötqueji c'ü nin minteji ra perdonaotsc'ejí. Nuc'ua cja rrí 'ñeji c'ua, rí 'ñe unüji c'ü ni mbeñc'ejí Mizhocjimi.

²⁵ "Ma pje c'o rí tsjapüji na s'o 'naja yo nin minteji, 'ma ra zints'iji cja juesi, rí jo'tp'üji 'ma cja ri pötcejí cja 'ñiji. 'Ma jiyö ra ma nzhöc'ejí nu cja c'e juesi. Nuc'ua c'e juesi ra nzhöc'ejí cja c'e mböpjörü. Nuc'ua ra ngo'c'ügueji a pjörü.

²⁶ Na cjuana rí xi'tsc'öji, dya ra sö rí pedyegueji nu, hasta 'ma cja rí tsjöt'üji texe c'o ri tūgueji.

Jesús enseña sobre el adulterio

²⁷ 'Ya i dyäräji o xi'tsc'ejí c'o xöpüte c'ua ja va sjipji c'o mi cārā mi jinguā: "Dya rí tsāgueji o ndixū."

²⁸ Pero nutscö rí xi'tsc'öji dya, 'ma cjó c'o ra jñanda 'naja ndixū y ra nguiñi cja o mü'bü ra tsjavi c'ü na s'o, zö dya ra juntavi, chjëntcjuí c'ü ya rí tsājā o ndixū, ya tsja na s'o co angueze cja o mü'bü 'ma c'ü.

²⁹ Maco in mamaji ngue in chöji c'ü cja'c'üji rí tsjaji c'o na s'o, jñü'müji 'ma, panaji. Xenda na jo rí sätc'ejí cja jmi Mizhocjimi zö ri 'natjo in chöji, que na ngue ra pantc'aji texe in cuerpoji a ma a linfiernu.

³⁰ Maco in mamaji ngue in jodyëji c'ü cja'c'ü rí tsjaji c'o na s'o, dyocüji 'ma, panaji. Xenda na jo rí sätc'ejí cja Mizhocjimi zö ri 'natjo in dyëji, que na ngueje ra pantc'aji texe in cuerpoji a ma a linfiernu.

Jesús enseña sobre el divorcio

³¹ O sido o ña e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—In pāragueji c'ü xo mamaji mi jinguā: "Ma cjó c'o ne ra mbëzi nu su, ra unü o xiscömü c'ü rguí jyanbüvi."

³² Pero nutscö rí xi'tsc'öji, dya cjó ra mbëzi nu su, nguextjo 'ma ri 'ñe 'naja bëzo. Zö dya ri cja na s'o 'na ndixū pero 'ma ra tsja nu xīra ra mbëzi, pe

ra tsja c'e ndixū ra chjüntui c'ü 'naja bëzo. Nguéc'ua chjëntjui c'ü ri tsājā bëzo c'e ndixū. Nguéc'ua c'e bëzo c'ü o mbëzi c'ü nu su, ri pë's'i nu s'ocü 'ma c'ü, chjëntjui c'ü ro tsjapü o su ro tsājā bëzo. Y c'e bëzo c'ü na yeje o xīra c'e ndixū, xo ri pë's'i nu s'ocü chjëntjui c'ü ro tsājā ndixū. Na ngueje ya rguí chjüntui c'e ndixū c'ü ya vi bëzi.

Jesús enseña sobre los juramentos

³³ 'Ya i dyäräji c'ü o xi'tsc'ejí c'o xöpüte c'ua ja va sjipji c'o mi cārā mi jinguā: "Dya rí ñädäji Mizhocjimi rí mamaji na cjuana, cja rrí mamaji o bëchjine. 'Ma in nädäji Mizhocjimi c'ü rí tsjagueji, tsjagueji 'ma", eñe c'o xöpüte.

³⁴ Pero nutscö rí xi'tsc'öji, dya pje rí ñädäji. Dya rí manji nza mbārā a jens'e. Na ngueje nguejnu manda Mizhocjimi.

³⁵ Ni xo rí mamaji nza mbārā ne xoñijömü. Na ngueje ngue Mizhocjimi c'ü manda yo cārā va. Ni xo rí mamaji nza mbārā a Jerusalén. Na ngueje ngue c'ü o ndajñiñi c'ín Jmugöji c'ü pjëzhi me na nojo.

³⁶ Ni xo rí mamaji nza mbārā in ñigueji, na ngueje nu'tsc'ejí, dya sö rí tsjapqueji c'ü rrā t'öxü ne rí 'na in ñixtegueji, ni xo ri tsjapqueji c'ü rrā potjü.

³⁷ C'ü rí tsjagueji, rí mantji "jā" o "jiyö." 'Ma xe rí mangueji cjó nza ārā, nu'ma, ngueje c'ü dya jo c'ü 'ñünnc'ü in mün'c'ejí 'ma.

Jesús enseña sobre la venganza

³⁸ 'Ya i dyäräji c'ua ja va sjipji c'o mi cārā mi jinguā: "Nu 'ma cjó c'o ra jñü'pc'üji in chöji, rí nzhopcüji rí jñü'pc'üji a nzhö 'ma c'ü. Y nu 'ma cjó c'o ra jñü'pc'üji in s'ibiji, xo rí jñü'p'üji o s'ibi 'ma c'ü", mi eñeji.

³⁹ Pero nutscö rí xi'tsc'öji, dya cjó rí nzhopcüji c'o ra tsja'c'üji c'o na s'o. Nu 'ma cjó c'o ra mbë'chc'iji in jojmiji, xo rí pjünbütjoji 'ma c'ü 'nanguarü ra mbë'chc'iji.

⁴⁰ Nu 'ma cjó c'o ne ra jyonnc'ejí o chü, y ra zints'iji cja juesi ngue c'ua ra

ngannc'aji c'o ri jegueji, xo rí jyëtspiji c'o ri tégueji.

⁴¹ Nu 'ma c'jó c'o ra xi'tsc'ejji: "Chuns'ü yo rvá tuns'ügö, ma sogüzügö 'na kilometro nde", ra 'ñentsc'ejji, nu'tsc'ejji xe rí ma sogüji 'ma c'ü xe 'na kilometro nde.

⁴² C'jó c'o pje ra dyö'tc'ügueji, rí unüji. Y c'o pje c'o ra pe'sc'ejji, dya xo rí tsänbäji c'o.

El amor para los enemigos

⁴³ 'Ya i dyäräji c'ua ja va sjipji c'o mi cārā mi jinguā: "Rí s'iyagueji yo in dyocjeji, pero c'o nuc'üji na ü, xo rí ñuji na ü", eñeji.

⁴⁴ Pero nutscö rí xi'tsc'öji, rí s'iyagueji c'o ra nuc'üji na ü, rí ma'tp'üji Mizhocjimi c'o ra zanc'ejji. Tsjapqueji na jo c'o ra nuc'üji na ü, dyötpüji Mizhocjimi c'o ra jyonnc'ejji o chü, 'ñe c'o ra jñü'c'ügueji na ü.

⁴⁵ 'Ma rí tsjapüji na jo a cjanu yo nin minteji, zö rrā s'oji, ra jñu'sc'ejji 'ma c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'e. Na ngueje angueze c'apü ra mbes'e e jyarü c'ü rguí jñanda texe yo nte, zö ri cja na jo, o zö ri cja na s'o. Xo va penpe o dyebe texe yo nte, zö ri cja na jo, o zö ri cja na s'o.

⁴⁶ Nu 'ma nguextjo c'o s'iyats'ügueji c'o rí s'iyagueji, ¿cjo ra dya'c'ejji Mizhocjimi c'o na jo 'ma? Iyö. ¿Cjo dya je xo ga cjanu ga tsja c'o publicano, s'iya o dyoji c'o; maco in mangueji me na s'o c'o? Jā, je ga cjanu ga tsjaji.

⁴⁷ Nu 'ma nguextjo yo in dyocjeji yo in ne rí zenguaji, ¿ja bübü c'ü na jo c'ü in c'jagueji 'ma? Maco yo dya pārā Mizhocjimi, je xo ga cjatjonu, nguextjo c'o o dyoji zenguaji.

⁴⁸ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, rí s'iyagueji texe yo nte c'ua ja nzi ga tsja c'ü nin Tatagueji c'ü bübü a jens'e.

6

Jesús enseña sobre las buenas obras

¹ 'C'ü rguí tsjagueji c'o na jo, dya ngue c'ü ra jñantc'aji yo nte ra mamaji in c'jaji na jo; ngue c'ü ra jñantc'aji

c'ü in Tatagueji c'ü bübü a jens'e. Na ngue 'ma rí tsjaji na jo nguextjo c'ü rguí jñantc'aji yo nte, nu'ma, dya ra mama c'ü in Tatagueji c'ü na jo vi tsjagueji.

² Bübü nte c'o c'japü cja na jo; c'jaji c'ü rguí mápäji yo nte'e. Nguec'ua 'ma pöji nu ja c'jogü na puncjü o nte, nza cja cja nintsjimi o cja 'ñiji, unüji o merio c'o dya pje pë's'i. Pero rí xi'tsc'öji c'ü na cjuana, zö ra mama yo nte na jonteji, pero Mizhocjimi dya ra mama na jonteji. Nu'tsc'ejji, dya rí tsjaji nza cja anguezeji.

³ Pero 'ma rí unüji merio c'o dya pje pë's'i, rí unüji c'ü dya c'jó ra mbārā.

⁴ Nguec'ua dya c'jó ra mbārā c'ü i unügueji. Pero Mizhocjimi ra dya'c'ejji c'o na jo, na ngueje angueze pā'tc'āji in mün'c'ejji.

Jesús enseña cómo orar

⁵ 'C'o c'japü cja na jo, me ne o mü'büji c'ü ra jñanda yo nte. Nguec'ua pöji cja nintsjimi, 'ñe c'ua ja pomü o 'ñiji, ni ma dyötüji Mizhocjimi. Pero rí xi'tsc'öji c'ü na cjuana, zö mama yo nte me na jonteji, Mizhocjimi dya ra mama na jonteji. Nu'tsc'ejji, dya rí tsjaji nza cja anguezeji.

⁶ C'ü rí tsjaji, 'ma rí dyötqueji Mizhocjimi, rí tsjogüji a mbo cja in nzungueji, cja rrī tsotc'ejji in nzoxjtjiji. Cja rrī dyötqueji c'ua c'ü nin Tataji c'ü bübü nu ja dya c'jó sö ra jñanda. Y angueze ra dya'c'ejji c'o na jo'o, na ngueje pā'tc'āji in mün'c'ejji.

⁷ "Ma rí dyötqueji Mizhocjimi, dya rí tsjagueji c'ua ja nzi ga tsja yo nte yo dya pārā Mizhocjimi. Anguezeji me yepeji c'o jña c'o ni dyötüji Mizhocjimi, pëzhiji ra dyärā Mizhocjimi na ngueje c'ü me yepeji.

⁸ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya me rí yepegueji jña c'ua ja nzi ga tsja anguezeji. Na ngueje c'ü nin Tataji pārā c'o ni jyonc'ejji ante c'ü rí dyötqueji c'ü.

⁹ Nguec'ua nu'tsc'ejji 'ma rí dyötqueji Mizhocjimi, rí xipjiji a cjava:

Mi Tatats'ügöjme, je in bübü a jens'e, rí pjöxcüjme nutscöjme rí cārājme

cja ne xoñijõmü, ngue c'ua rá sũc'ũjme ja c'o nzi ga zũc'ũ c'o cãrã a jens'e.

- 10 Xo rí pjõxcũjme ngue c'ua dya ra mezhe ra zãdã c'ũ rá ä'tc'õjme ja c'o nzi ga dyã'tc'ã c'o cãrã a jens'e, na ngue ngue'tsc'e in mandague. Xo rí õ'tc'õjme rá cjaime c'ua ja nzi gui ñegue.
- 11 Dyacõjme dya o xëdyi c'o rá sigõjme ne pa dya.
- 12 Perdonaozũgõjme in nzhubũjme c'ua ja nzi rgã perdonaojme 'ma cjó c'o pje cjacũjme.
- 13 Dya rí jyëzgue ra ndõcõjme c'ũ dya jo. Pjõxcũjme ngue c'ua dya rá cjaime c'o na s'o.

Na ngueje ngue'tsc'e in mandague, ngue'tsc'e me na zë'tsc'e, ngue'tsc'e me na notsc'e. Je ga cjatjotsc'e nu textjo c'o cje c'o ra ëjë. Amén.

14 'Nu 'ma rí perdonaojueji c'ũ cjó pje ra tsja'c'ejí, xo ra perdonao'ts'ũji 'ma c'ũ nin Tataji c'ũ bũbũ a jens'e.

15 Pero 'ma dya rí perdonaojueji c'ũ cjó pje ra tsja'c'ejí, dya xo ra perdonao'ts'ũji 'ma c'ũ nin Tatagueji, nu c'o pje nde in cjaueji.

Jesús enseña sobre el ayuno

16 'Bũbũ c'o cja pũ cja me na jo. Nguec'ua 'ma go mbempjeji, cja pũ ndumũji, dya xo dyebeji. Je ga tsjaji a cjanu, ngue c'ua ra mbãrã yo nte c'ũ mbempjeji, ra mamaji na jo c'ũ cja ji. Na cjuana rí xi'tsc'õji, zõ ra mama yo nte c'ũ na jo cja ji, pero Mizhocjimi dya je ra mama a cjanu. Nu'tsc'ejí, dya rí tsjagueji ga cjanu.

17 Nu 'ma rí mbempjeji, rí xinzhöji c'ua ja nzi gui tsjaji texe yo pa. Xo rí tsã't'ãji o aceite in ñi'iji, y rí dyebeji.

18 Nguec'ua dya ra mbã'c'ãji yo nte cjo in mbempjeji. C'ũ ra mbãrã c'ũ in mbempjeji, nguextjo c'ũ nin Tataji c'ũ dya cjó sõ cjó ra jñanda. Y angueze ra xi'tsc'ejí c'ũ na jo vi tsjagueji, na ngueje pã'tc'ãji in mün'c'ejí.

Riquezas en el cielo

19 'Dya rí pë'sc'ejí na puncjũ c'o ni muvi cja ne xoñijõmü. Na

ngueje ne xoñijõmü cãrã o dyoxũ, ra dyo'tc'ũgueji c'o in ch'opjũji 'ñe in bitugueji. Y xo ra zijõmü c'o in merioji de plata. Xo cãrã va o mbuë, ra xo'tc'ũgueji in nzungueji, cja rrũ põnnc'ũji c'o in pë's'iji.

20 Jyodũgueji ja rgã mbë'sc'iji a jens'e c'o ya ri bũbũ 'ma rí sãtc'ejí nu. Na ngueje a jens'e, dya cãrã o dyoxũ nu, nu c'ũ ra dyo'tc'ejí c'o ri pë's'iji, ni pje xo ra zijõmü nu. Dya xo cãrã o mbuë nu, c'ũ ra põnnc'ũgueji c'o ri pë's'igueji.

21 Nu 'ma rí pë's'igueji na puncjũ cja ne xoñijõmü, je ri mãjä in mü'bũji cja ne xoñijõmü. Pero 'ma ra bë'sc'ejí na puncjũ a jens'e, je ngue a jens'e nda ra mãjä in mü'bũji.

La lámpara del cuerpo

22-23 'C'ũ unũ jya's'ũ cja in cuer-pogueji ngue in chõji. 'Ma janda na jo 'na nte, bũbũ jya's'ũ 'ma texe o cuerpo. Pero 'ma dya sõ ra jñanda, chjëntjui c'ũ ri bũbũ cja bëxõmü 'ma c'e nte. Je xo ga cjatsc'ejí nu. Nu 'ma nguextjo Mizhocjimi rí jyodũji, ra bũbũ 'ma jya's'ũ texe cja in mü'bũgueji. Pero 'ma rí jyodũji Mizhocjimi, 'ñe rí jyodũji rí pë's'iji na puncjũ cja ne xoñijõmü, 'ma rí jyodũji nza yeje, nu'ma, dya nda ra bũbũ jya's'ũ in mü'bũji. Y 'ma in pëzhgueji bũbũ jya's'ũ in mün'c'ejí, nu 'ma dya cjuana jya's'ũ, nu'ma, ojtjo jya's'ũts'ũji 'ma.

Dios y el dinero

24 'Ma cjó c'o ra mbëpi yeje lamu, dya ra sõ ra dyãtävi nza yejui. Na ngueje c'ũ 'naja ri ünũji, ra tsja c'e mbëpji; c'ũ 'naja ri ne'e. O 'ma jiyõ, 'naja c'ũ ri cja pũ dya rguí muvi. Je xo ga cjatsc'ejí nu, 'ma in jodũji ja rguí pë's'iji na puncjũ cja ne xoñijõmü, nu'ma, dya in pëpqueji 'ma Mizhocjimi c'ua ja nzi ga ne angueze.

Dios cuida a sus hijos

25 'Nguec'ua rí xi'tsc'õji, dya rí tsjijñiji ja rguí chõt'ũji c'ũ rí siji. Dya xo rí tsjijñiji c'ũ pje rí jyeji. Mizhocjimi me na nojo, ya ngambgaji

va. Nadya, ¿cjo dya xo ra dya'c'ejji c'ü rí siji, 'ñe c'ü rí jyegueji?

²⁶ Jñant'maji yo s'ü. Dya podüji o ndëxü, dya xo tagüji, dya pje xo üt'üji cja t'ujmü; maco c'ü nin Tatagueji c'ü bübü a jens'e nde 'huiñi yo. Nu'tsc'ejji, xenda ni muvits'ügueji na puncjü que na ngue yo s'ü. Nguéc'ua, ¿cjo dya xo ra 'huiñtsc'ejji Mizhocjimi?

²⁷ ¿Cjó bübüts'ejji c'ü sö ra chäcä nde metro c'ü xe rrã ndã'ã? Zö me ra nguijní, dya cjó ra sö.

²⁸ 'Nguéc'ua, ¿jenga in cjinncjeji ja rí chöt'üji c'ü rí jye'ejji? Unüji ngüenda yo pje c'o ma ndäjnä yo cja'a cja juajma, ja ga te'ejji. Dya pëpjiji, dya xo jench'ejji o tjüjmü pa ra dyät'äji o bituji. Pero me na zö yo.

²⁹ E Salomón mi pjëzhi na nojo, mi je o bitu c'o me ma zö. Pero xenda na zö yo ndäjnä.

³⁰ Yo pjín'ño cja'a cja juajma dya, pero ra xörü ra münü ra c'ant'a cja hornu ra ndüt'üji yo; maco Mizhocjimi unü c'ü na zö o ndäjnä yo. Natsc'ejji, ¿cjo dya xo ra dya'c'ejji Mizhocjimi c'ü rí jyegueji? Nguéc'ua, ¿jenga dya in ench'ejji na jo in mü'büji Mizhocjimi ra dya'c'ejji c'o ni jy-onc'ejji?

³¹ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, dya me rí tsjijñiji rí mamaji: “Pärã, ¿pje rá sigöji, o pje xo rá jegöji?”, rí 'ñeñeji.

³² Ngué yo dya pärã Mizhocjimi yo me jodü ga cjanu. Pero nu'tsc'ejji in 'ñejeji c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'e; angueze pärã c'ü nde ni jyonc'ejji texe yo.

³³ Nu'tsc'ejji ot'ü rí jyodüji Mizhocjimi, ngue c'ua ra mandats'üji. Y rí jyodüji rí tsjaji c'o na jo c'ua ja ga manda c'ü. Nuc'ua texe yo, nde ra dya'c'ejji yo.

³⁴ Nguéc'ua, dya rí tsjinncjeji ja rguí chöt'üji c'ü rí siji 'ñe c'ü rí jyeji c'o pa c'o va ëjë. 'Ma ra zädä c'o pa'a, cja rí ñuji ja rguí tsjapqueji. Na ngueje pama va ëjë texe o ndumü c'ü ni jyodü rá sufregöji.

7

No juzguen a otros

¹ 'Dya cjó rí so'bügueji. 'Ma jiyö ra jñün'c'ügueji ngüenda Mizhocjimi.

² C'ua ja nzi gui so'bütegueji, je xo rga cjanu rgá jñün'c'ügueji ngüenda Mizhocjimi. Mizhocjimi ra nzhocüts'üji c'ua ja nzi gui tsjagueji.

³ O dyaxü, xenda na nojo que na ngue o ngümpaxa. Je xo ga cjatjonu in nzhunc'ejji. Pe na nojo in nzhunc'ejji nza cja 'na dyaxü, y pe ts'iqué nza cja 'naja ngümpaxa c'o o nzhübü yo nin minteji. Nguéc'ua, ¿jenga in so'büji c'e ngümpaxa c'ü o'o a nzhö yo nin minteji? Maco dya in cö'tp'üji 'ñi c'e dyaxü c'ü o'o in chöji.

⁴ ¿Ja rgá sö rí xiqueji yo nin minteji: “Jyëzguime rá cjü'pc'öjme ne ngümpaxa nu o'o nin chögüe”, rí 'ñembeji? Maco dya ixi cjübügueji c'e dyaxü c'ü o'o in chögüeji.

⁵ Nu'tsc'ejji in cjapqueji c'ü na jots'ejji, pero dya cjuana. C'ü rí tsjagueji, ot'ü rí tsjünc'ejji c'e dyaxü c'ü o'o in chögüeji, ngue c'ua ra sö rí jñandaji na jo rí tsjü'p'üji c'e ngümpaxa c'ü o'o a nzhö'ö c'ü nin minteji, eñe e Jesús.

⁶ 'Bübü nte c'o chjëntji nza cja o cuchi c'o ra yödü c'o pje ri unügueji c'o dya ri ne anguezeji. Xo chjëntji nza cja o dyo c'o ra ë ra 'ñe zac'ejji 'ma pje c'o ri unügueji c'o dya ri neji. C'o nte c'o ga cjanu, dya cja xe rí zopjüji o jña Mizhocjimi nu me na sjü.

Pedir, buscar y tocar la puerta

⁷ 'Sido rí dyötqueji Mizhocjimi, ra dya'c'ejji. Sido rí jyodüji Mizhocjimi, rí chötc'ejji c'ü ni jyonc'ejji. Sido rí ma't'üji Mizhocjimi, ra dyä'tc'ejji.

⁸ Na ngue texe c'o ra dyörü, ra ch'unü c'o. Y texe c'o ra jyodü, ra chöt'ü c'o. Y texe c'o ra mapjü, ra dyätäji c'o.

⁹ 'Nu'tsc'ejji in 'ñecjeji in ch'igüeji, 'ma ra chëzhi in jmiji in ch'igüeji ra dyö'tc'ejji 'na tjömech'i, ¿cjo rí unügueji 'na ndojo? Iyö, dya sö.

¹⁰ Y 'ma ra dyö'tc'ejji 'na jmö'ö, ¿cjo rí unügueji 'na c'ijmi? Iyö, dya xo sö'ö.

¹¹ Maco in nteji in cjaji c'o na s'o, pero in pjëchiji rí unüji c'o na jo yo

in ch'igueji. Na c'ü nin Tatagueji c'ü bübü a jens'e, ¿cjo dya xo ra dya'c'ejí c'o na jo c'o rí dyötüji angueze?

12 'C'ua ja nzi gui ñegueji c'ü ra s'iyats'üji yo nte, je xo ga cjanu rgui s'iyagueji yo. Na ngueje je ga cjanu ga mama o jña Mizhocjimi c'ü xiji ley 'ñe profeta.

La puerta angosta

13 'Nu 'ma in ne rí nzhodüji cja o 'ñiji Mizhocjimi, tsjogüji cja c'e ts'ingoxtji. Na ngueje bübü 'na ngoxtji, 'ñe 'na 'ñiji c'o me na mbät'ä, pero ni zidyji nu ja ra sufreji cja sivi. Me na puncjü c'o cjogü cja c'e ngoxtji c'ü na mbät'ä.

14 Pero c'e 'ñiji c'ü ni zidyji nu ja ra bübütjoji co Mizhocjimi, na s'ich'i c'ü. Xo 'ñe c'e ngoxtji, xo s'ich'i c'ü. Y dya puncjü c'o töt'ü c'e ngoxtji c'ü rgui möji c'e 'ñiji.

El árbol se conoce por su fruto

15 'Cārā nte c'o ra ētsceji ra 'ñe tsjapü ri ñaji o jña Mizhocjimi. Cjapüji na jo'oji nza cja ndēnchjürü yo dya pje cja, pero a mbo o mü'büji me na s'oji nza cja o min'ño yo me na sate. Nguéc'ua rí pjötpüji ngüenda c'o.

16 C'ü rgui pārāgueji c'o xöpüte, rí unnc'ejí ngüenda ja ga mimi c'o. In pārāgueji o visachi, dya quítsiji o uva c'o. Ni xo ri quítsiji o higo cja o bimpēdyi. Je xo ga cjatjonu c'o xöpüte c'o cja pü ri ña o jña Mizhocjimi, dya sö ra mimi na jo c'o.

17 Je xo ga cjatjonu texe o za'a c'o na jo, quis'i c'o na jo c'o. Pero c'o dya ga jo, quis'i c'o dya ga jo.

18 'Na za'a c'ü na jo, dya sö ra nguis'i c'o dya ga jo. Ni xo ri ngue 'na za'a c'ü dya jo, dya sö ra nguis'i c'o na jo.

19 Texe za'a c'o dya quis'i c'o na jo, ra dyēziji cja rrü pant'aji a sivi.

20 Nguéc'ua c'ü rgui pārāgueji c'o xöpüte, rí unnc'ejí ngüenda ja ga mimi c'o.

No todos entrarán en el reino de los cielos

21 'Na puncjü c'o ra xitscö: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö", ra 'ñenzgöji. Pero dya texeji ra cjogüji c'ua ja manda Mizhocjimi. C'o ra cjogü nu, nguextjo

c'o ra tsja c'ua ja nzi ga ne c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e.

22 'Ma ra zädä c'e pa 'ma ra tjün ngüenda, me na puncjü c'o ra xitscö: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, ¿cjo dya mi nānnc'ājme in chjūgue, 'ma mi zopcjōjme yo nte? ¿Cjo dya xo mi nānnc'ōjme in chjūgue 'ma mi pjongūjme o s'ondajma? ¿Cjo dya xo ngue co in chjūgue c'ü mi jocūjme c'o mi sö'dyē, 'ñe c'o na puncjü c'o na nojo c'o mi cjaime?", ra 'ñenzgöji.

23 Nuc'ua rá tjüntcöji c'ua, rá xipjiji: "Dya ngue o t'itsceji mi Tatagö. C'ueñeji cja ín jmigö dya, nu'tsc'ejí i tsjagueji c'o na s'o", rá embeji.

Las dos bases

24 'Nguéc'ua, nu c'ü ra dyärä yo jña yo ró xi'tsc'öji dya, y ra tsja'a yo, rá jyētspigö nza cja 'na bëzo c'ü na jo va mbeñe. O jyäbä 'naja ngümü a xes'e cja 'na peña.

25 Go 'ñeje c'ua 'na tadyebe. Xo ējē 'na tareje c'ü je 'ne pjat'ü cja c'e ngümü. Xo ē 'na tandajma c'ü me mi vü'ü cja c'e ngümü. Pero dya go tunü c'e ngümü, na ngueje vi tjäbä a xes'e cja c'e peña.

26 'Ma cjó c'o ra dyärä yo jña yo ró xi'tsc'öji dya, 'ma dya ra tsja c'ua ja nzi va dyärä, rá jyētspigö nza cja 'na bëzo c'ü dya nguiñi na jo c'ua ja ro jyäbä o ngümü, je go jyäntjo cja 'ñöxöümü.

27 Go 'ñeje c'ua 'na tadyebe. Xo ējē c'e ndare. Xo vü e ndajma c'ü o juant'a c'e ngümü. Jo nu tunü c'ua o ngümü c'e bëzo, ixco chjorü, eñe e Jesús va nguarü va zopjüji.

28 'Ma o nguarü e Jesús o mama yo jña yo, me mi süji, dya mi pārā pje ro nguiñiji.

29 Na ngueje o unüji ngüenda je vi 'ñe cja Mizhocjimi c'o vi mama e Jesús va xöpü anguezeji. Y dya je ma cjanu c'o xöpüte.

8

Jesús sana a un leproso

1 Nuc'ua o zöbü e Jesús cja c'e t'eje. Xo zöbü na puncjü o nte, mi pöji angueze.

² O ějě c'ua 'naja bēzo c'ü mi sō 'naja ngueme c'ü xiji lepra, o 'ñe chēzhi cja e Jesús. Cjanu o ndũñijōmü c'ua a jmi, cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, 'ma rí ñegue, ra sō rí jocüzü.

³ Cjanu o c'uana c'ua a dyē e Jesús o ndörü c'e nte, o xipji:

—Rí negö. Ra jots'ü.

Nzi va ndörü, nzi va ojtjo c'ua c'e ngueme.

⁴ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Pjōngüenda c'ü dya cjó rí ma xipjigüe dya, nguextjo c'ü rí ma, rí ma jíchtsjē c'e mböcjimi c'ü ya jogüts'ü. Xo rí jñünü c'o rí unü Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama e Moisés. Ixtí magüe a cjanu ngüe c'ua ra nu'tc'ügüe c'e mböcjimi c'ü na cjuana ya jots'ü. Nguéc'ua yo nte ra mbãrãji c'ü ya 'nin'tsc'i c'e ngueme.

Jesús sana al muchacho de un capitán romano

⁵ Nuc'ua o zät'ä e Jesús cja c'e jñiñi c'ü mi chjü Capernaum. Cja c'e jñiñi mi bübü 'naja bēzo c'ü mi manda 'naja ciento o tropa. 'Ma cja ma sät'ä e Jesús, o ě c'ua c'e bēzo o 'ñe ndünrū e Jesús. Cjanu o dyötü 'na favor.

⁶ O xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, dya cja sō ra 'ñōmü ín ch'i'i, ya zürü o ngueme. Ya dyobütjo ín nzungö, y me sufre na puncjü c'o na ü.

⁷ Cjanu o ndünrū c'ua e Jesús o xipji:

—Jo rá magö, rá ma jocü.

⁸ O ndünrū c'ua c'e bēzo o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, dya ga jozgö c'ü rí tsjogue a mbo cja ín nzungö. Zö nguextjo 'na jña c'ü rí mangué, ra jogü c'ín ch'i'i.

⁹ Na ngüe xo 'ñetscö xo ch'acö poder, ngüe c'ua rí mandagö o tropa. 'Ma rí xipjigö c'ü 'naja: “Ma'a”, rá embe, ra ma. 'Ma rí xipjigö c'ü 'naja: “Chjä'dä”, rá embe, ra ějě. Xo 'ñe 'ma rí xipjigö c'ín mbēpji: “Tsja'a yo”, rá embe, ra tsja'a.

¹⁰ Nuc'ua 'ma o dyärä e Jesús c'o vi mama c'e bēzo, me co nguextjo c'ua. Na ngüe o unü ngüenda c'ü mi junt'ü

o mü'bü c'e bēzo c'ü pje ro mama e Jesús, ro zädä. Nguéc'ua va xipji c'ua c'o mi pöji:

—Na cjuana rí xi'tsc'öji, ni ri 'na yo ín menzumüji a Israel ró tötc'ö c'ü ri ejme na jo nza cja ne bēzo nu.

¹¹ Nutscö rí xi'tsc'öji, na puncjü o nte c'o rguí 'ñeje nu ja ni mbes'e e jyarü, 'ñe nu ja ni nguibi, xo 'ñe textjo cja ne xoñijōmü; ra 'ñe mimiji nu ja manda Mizhocjimi a jens'e, ra zi'iji o xēdyi co e Abraham, 'ñe e Isaac, 'ñe e Jacob.

¹² Pero c'o ot'ü vi zojnüji ro cjogü nu ja manda Mizhocjimi, ts'ëtjo c'o go ne. Nguéc'ua c'o dya go ne'e, ra mboch'üji nu ja na bēxōmü, nu ja me ra huēji, y me ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufrejü na puncjü.

¹³ Nuc'ua e Jesús o xipji c'e bēzo c'ü mi manda 'naja ciento tropa:

—Ma dya ín nzungue. C'ua ja nzi vi 'ñejmegue, je rga cjanu rgá jogü c'in ch'i'i.

Ixco jogü c'ua c'e t'i c'e ndajme c'ü.

Jesús sana a la suegra de Pedro

¹⁴ O ma c'ua e Jesús cja o ngumü e Pedro. O chöt'ü c'ua c'ü mi sō'dyē c'ü nu to'o e Pedro, mi sō pa'a c'ü.

¹⁵ Nuc'ua e Jesús cjanu o ndötpü c'ua a dyē. Jo ni c'ueñe c'ua c'e pa'a. Cjanu o nanga c'ua c'e ndixü o dyät'ä o jñōnü ro ziji.

Jesús sana a muchos enfermos

¹⁶ Nuc'ua 'ma ya vi nguibi e jyarü, o sinpiji e Jesús na puncjü nte c'o vi zürü o ndajma c'ü dya jo. E Jesús, nguextjo c'ü o mama ro mbedye c'o ndajma, y go mbedye c'ua c'o. Y texe c'o mi sō'dyē, o jocü c'o.

¹⁷ Nguéc'ua ma zädä c'o vi mama c'e profeta Isaías: “Angueze me go juentsqueji o 'ñe jocüzüji c'o ngueme c'o mi sufregöji”, eñe c'e profeta.

Los que querían seguir a Jesús

¹⁸ Ya vi mundo na puncjü nte cja e Jesús. Nguéc'ua va ña e Jesús va xipji c'o o discípulo ro dat'üji cja 'na bü, ngüe c'ua ro mbes'eji a 'nanguarü cja c'e trazapjü.

19 Cjanu o sä c'ua 'naja bëzo c'ü mi xöpü c'ü o ley Mizhocjimi c'ü o ë xipji e Jesús:

—Xöpüte, rá tjünt'ü in xütce rá më nu ja c'o rí sätc'e.

20 Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Ante c'ü rá më, ixtí tsijñi c'ü rá xi'tsc'ö. Yo min'ño bübü o tjocüji, y yo s'ü pë's'i o t'oxüji. Nutscö, zö rvá ëcjö cja Mizhocjimi pero dya rí pë'sc'ö ja rá oxü, eñe e Jesús.

21 Nuc'ua cjanu o mama c'ua 'naja c'ü mi tjünt'ü a xütjü e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, dyacö sjëtsi ot'ü rá ma'a, rá ma ögü mi tatagö, cja rrü mëgövi.

22 O xipji c'ua e Jesús:

—Yo nte, chjëntjui c'ü ya ndüji na ngue dya creozüji. Jyëzgue anguezeji ra dyögüji c'o nín mi añimaji. Nu'tsc'e chjünt'ü ín xütcejö rá mëgövi.

Jesús calma el viento y las olas

23 Cjanu o dat'ü c'ua e Jesús cja c'e bü. Cjanu o möji c'ua c'o o discípulo.

24 Jo ni vü'ü c'ua 'naja tandajma. Me mi pjö's'ü c'e ndeje ma mbo'o c'e bü'ü. Pero e Jesús ma ñjtjo c'ü.

25 Nuc'ua c'o discípulo o chëzhiji a jmi e Jesús, o xipjiji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, pjöcöjme para dya rá quibigöjme.

26 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji, çjenga in s'ü'üji? ¿Cjo dya in ejmezügöji c'ü sö rá pjö'c'eji?

Cjanu o nanga c'ua e Jesús, cjanu o huënc'h'i c'e ndajma, 'ñe c'e ndeje. Ixco böbü c'ua c'e ndajma 'ñe c'e ndeje.

27 Me co nguijñi c'ua c'o discípulo, mi mamaji:

—¿Pje ma poder c'ü pë's'i ne bëzo nu, nguec'ua ätä e ndajma 'ñe ne ndeje?

Los hombres endemoniados de Gadara

28 Nuc'ua o zät'äji a 'nanguarü cja c'e trazapjü cja c'e lugar c'ü mi chjü a Gadara. O ë c'ua yeje bëzo c'o mi o'o o mü'bü o demonio c'o ngue o dyoji e Satanás c'ü dya jo; o 'ñe chjëji e Jesús.

Je vi 'ñejui a nde cja c'o panteón cja campo santo. Me ma s'ovi 'ñe me ma cuëvi, nguec'ua dya cjó mi sö cjó xi ro cjogü cja c'e 'ñiji c'ü.

29 Nuc'ua c'o demonio o tsjapüji o mapjü na jens'e c'o bëzo va xipjivi e Jesús:

—Jesús, o T'itsc'e Mizhocjimi, çpje in pë'sc'ü rí ñugöjme? ¿Cjo vi 'ñecje a 'ñecjua rí ë tsjacüjme rá sufrejme dya? Maco dya be sädä c'e pa 'ma ra tjün ngüenda, eñe c'o bëzo va 'ñö'p'üji o mü'bü c'ü dya jo ro ñavi.

30 Na jë nu ja ma ñöñü na puncjü o cuchi.

31 Nguec'ua va tsja c'o demonio o dyötüji e Jesús, o xipjiji:

—'Ma rí pjongüzüjme cja o mü'bü yo bëzo, jyëzguijme rá ma quichc'öjme cja yo cuchi.

32 Cjanu o mama c'ua e Jesús:

—Pedyeji ma tsich'iji, embeji.

Nuc'ua c'o demonio go mbedyeji, go ma nguich'iji cja c'o cuchi. Nuc'ua texe c'o cuchi nde va dacütjoi va zöbüji cja c'e dyä'ä. Go ma jyäji c'ua cja c'e trazapjü. Nzhangua ndüji.

33 Nuc'ua c'o mi pjörü c'o cuchi go cjuan'diji c'ua, go möji na niji cja c'e jñiñi; o ma cösteji texe c'o vi jñandaji, o xipjiji ja va jogü c'o bëzo c'o vi dyo'o o mü'bü c'o demonio.

34 Nuc'ua cjanu o mbedye texe c'o mi cärä cja c'e jñiñi, o ma nuji e Jesús. 'Ma o zät'äji, o xipjiji c'ua e Jesús c'ü pje cjint'o tsja, ro mbedye cja c'ü o jñiñiji.

9

Jesús sana a un paralítico

1 Nuc'ua cjanu o dat'ü e Jesús cja c'e bü, xo 'ñe c'o o discípulo. Cjanu o mbes'eji a 'nanguarü cja c'e trazapjü, o zät'äji nu cja c'e jñiñi nu ja mi oxü e Jesús.

2 O ëjë c'ua ja nzi nte ma siji 'na bëzo c'ü dya mi sö ro 'ñömü; ma tñji cja 'naja pjinguã. Mi junt'ü o mü'büji c'ü mi sö e Jesús ro jocü c'e bëzo. Nuc'ua 'ma o mbärã e Jesús c'ü mi ejmeji, o zopjü c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sö ro 'ñömü, o xipji:

—Dya rí sūgue, sē'ē; ya ró perdonao'ts'ü dya in nzhunc'e, eñe e Jesús va xipji c'e bëzo.

³ Xo mi cārā nu, ja nzi xöpüte; o dyārāji e Jesús o perdonao c'e bëzo. Nguec'ua ma nguiñiji o mü'bütsjēji: “Nujne Jesús chjēntjui c'ü o zadü Mizhocjimi nu”, ma nguiñiji.

⁴ Ixmi pārā e Jesús c'o mi cjiñi anguezeji, guec'ua va xipji c'ua:

—¿Jenga in cjiñiji c'o na s'o a mbo cja in mü'bügueji?

⁵ Ró xipji ne bëzo: “Rí perdonao'ts'ü in nzhunc'e”, ró embe, pero dya cjó sö ra mbārā cjo ya ma o nzhübü. Pero 'ma rá xipji ne bëzo: “Nu'tsc'e, ñanga rí nzhodü”, rá embe; ñe 'ma ra nanga c'ua ne bëzo ra nzhodü, ixtí pārāgueji 'ma c'ü dya rí xi'ts'iji o bëchjine.

⁶ Nutscö rvá ēcjö cja Mizhocjimi, ya ch'acö poder cja ne xoñijö mü rá perdonao'ts'üji in nzhübüji. Unnc'ej dya ngüenda ngue c'ua rí pārāji c'ü rí pē'sc'ö c'e poder, embeji.

Cjanu o zopjü c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sö ro ñö mü, o xipji:

—Nu'tsc'e, ñanga, chuns'ü nu in os'ü, ma'a in nzmü, embeji c'e bëzo.

⁷ O nanga c'ua c'e bëzo, cjanu o ma c'ua o ngumü.

⁸ Nuc'ua c'o nte 'ma mü o jñandaji ja va jogü c'e bëzo, me go nguiñiji c'ua, na ngue nunca mi jandaji a cjanu. Me xo go mamaji me na jo Mizhocjimi, na ngue vi tsja a cjanu vi unü poder cja yo nte.

Jesús llama a Mateo

⁹ Nuc'ua o mbedye nu e Jesús, o cjogü nu ja ma jü'ü 'naja bëzo c'ü mi chjü'ü e Mateo, c'ü mi cobra o contribución. E Jesús o jñanda c'e bëzo, o xipji:

—Chjünt'ü in xütcjö rá mëgövi, embe.

Ixco böbü c'ua e Mateo o mëvi e Jesús.

¹⁰ 'Na nu pa, ya vi mimi e Jesús a mbo 'na ngumü, ma siji o xēdyi. Go ējē c'ua na puncjü c'o mi cobra o contribución, c'o mi xiji ma s'onte, xo ñe c'o dya mi sūpü o ley c'o menzumü

a Israel, guec'ua xo ma sjiji ma s'oji. O ñe ziji o xēdyi co e Jesús, ñe c'o o discípulo.

¹¹ C'o fariseo o jñandaji c'ü ma jüji e Jesús c'o bëzo, guec'ua va xipji c'ua c'o o discípulo e Jesús:

—¿Jenga nin xöpütegueji nde si'iji o xēdyi co nujyo cobra o contribución ñejoyo ñaja yo na s'o?, eñe c'o fariseo.

¹² E Jesús o dyārā c'o vi mama c'o fariseo, cjanu o xipji c'ua 'na ejemplo:

—Nu c'o dya sö'dyē, dya ni jyodü cjó ra dyät'ä c'o; nguextjo c'o sö'dyē. Je xo ga cjatjonu yo tū o nzhübü, ngue c'o ni jyodü ra jocüji yo.

¹³ In pārāji o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: “C'ü ni pötcöji o animal, cja rrí päscöji c'o, na jo c'ü. Pero c'ü xenda rí negö, ngue c'ü rí juentsqueji yo nin minteji”, eñe Mizhocjimi. Nujnu, ngue 'naja jña c'ü ni jyodü rí ma xörüji, xa'ma ra zi'ch'i in mün'c'ej nu. C'ua ja nzi ga mama ne jña nu, rí juentsetegö. Nguec'ua, dya ngue c'o cjavü cja na jo c'ü rvá ñe xipji ra nzhögü o mü'büji cja Mizhocjimi. Ngue c'o pārā tū o nzhübü.

Le preguntan a Jesús sobre el ayuno

¹⁴ Nuc'ua c'o o discípulo e Juan o säji nu ja mi bübü e Jesús, o xipji:

—Nutscöjme rí mbempcjöjme na puncjü, xo ñe yo fariseo. ¿Jenga dya mbempje yo in discípulogüe?

¹⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji 'naja jña ngue c'ua ro mbārāji jenga dya mi mbempje c'o o discípulo. O xipji:

—'Ma ra chjüntü 'naja sē, 'ma dya be cjuarü c'e chjüntü, dya sö ra ndumü c'o o dyoji, na ngueje xe bübü'tjo c'e sē a nde anguezeji. Pero ra zädä c'o pa 'ma ra s'imbiji c'e sē. Nuc'ua cja ra mbempjeji rgá ndumüji 'ma.

¹⁶ Sido o ña e Jesús o xipji 'na ejemplo, o mama a cjava:

—'Na zēbitu, dya cjó sö ra mbä't'ä 'na bitu c'ü nuevo. Na ngue ro ñungü

c'e nuevo bitu. Nuc'ua nu ja ya mi xüt'ü, xenda ro xüt'ü.

¹⁷ Dya xich'iji o òt'apjü cja zëmbota, na ngueje ro xüt'ü c'e zëmbota, ro pjödü c'e t'apjü. Dya cja ro jogü c'ua c'e zëmbota. Je xich'iji o òt'apjü cja mbota c'o cja nuevo, ngue c'ua dya ra xüt'ü c'e mbota ra pjödü c'e t'apjü, eñe e Jesús va xipjiji 'na ejemplo.

La hija de Jairo, y la mujer que tocó la ropa de Jesús

¹⁸ 'Ma ndänt'ä ma mama e Jesús c'o jña c'o, o ã c'ua 'naja bëzo c'ü pje mi pjëzhi cja c'o menzumü a Israel; o 'ñe ndüñijö mü a jmi e Jesús, o xipji:

—C'ín xunt'igö cja ndü mi ndajme. Pero rí ma'a, rí ma 'ñe's'e in dyëgue, ra tetjo.

¹⁹ Cjanu o böbü c'ua e Jesús o mëvi c'e bëzo, xo 'ñe c'o o discípulo.

²⁰ Nuc'ua cjanu o ëjë c'ua 'naja ndixü c'ü mi sö'dyë, c'ü ya mi pa 'na doce cjë c'ü mi dagü o cji. O ã chëzhi a xütjü e Jesús, o 'ne ndötpü o fleco c'ü o bitu c'ü mi je'e e Jesús.

²¹ Na ngueje mi cjiñi c'e ndixü: “Nguextjo c'ü rá tjötpü o bitu nu, ixta ndixqui”, eñe.

²² Nuc'ua e Jesús o jñanda c'e ndixü, o xipji:

—Dya rí sügue, süngü; ya jots'ügue dya, na ngueje in ejmezügö c'ü sö rá jocüts'ü in nzeme.

Nuc'ua ndeze c'e ndajme c'ü, o jogü na jo c'e ndixü.

²³ Nuc'ua o zät'ä e Jesús cja o ngümü c'e bëzo c'ü pje mi pjëzhi, cjanu o cjogü a mbo'o. O jñanda c'ua c'o mi jüxü o pito, 'ñe c'o nte c'o me mi huëni.

²⁴ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ueñeji va. Na ngueje ne xunt'i nu, dya tû'ü nu, itjo nu.

Nuc'ua c'o nte me go tsjapütjoi burla e Jesús.

²⁵ Nuc'ua e Jesús o pjongü a tji c'o nte, cjanu o cjogü a mbo nu ja ma o'o c'e añima, cjanu o pënchp'i a dyë. Jo ni nanga c'ua c'e xunt'i.

²⁶ Nuc'ua texe cja c'e xoñijö mü, me mi nädätjoi c'ü vi tsja e Jesús vi tsjapü o te c'e xunt'i.

Jesús sana a dos ciegos

²⁷ O mbedye c'ua e Jesús cja o ngümü c'e bëzo. 'Ma ya mi ma'a, ma ã c'ua a xütjü yeje bëzo c'o mi ndëzhö, mi mapjüvi mi mamavi:

—Nu'tsc'e o mboxbëchets'ü e David, juentscöbe.

²⁸ Nuc'ua 'ma mü o zät'ä e Jesús nu cja c'e ngümü nu ja mi oxü, o ã c'ua c'o mi ndëzhö, o chëzhivi a jmi. Nuc'ua e Jesús o xipjivi:

—¿Cjo in ejmevi c'ü sö rá jocüts'üvi in chövi?

Cjanu o ndünrüvi c'ua:

—Jã, sö rí jocüzübe, in Jmutsc'öbe, eñevi.

²⁹ Nuc'ua e Jesús o ndötpü a nzhö'o c'o mi ndëzhö, o xipjivi:

—Rá jocüts'üvi c'ua ja nzi gui 'ñejmevi, eñe e Jesús.

³⁰ Jo ni jogü c'ua a nzhövi. Cjanu o xipjivi c'ua e Jesús c'ü dya cjó ro ma ngös'üvi.

³¹ Pero 'ma ya vi mbedyevi, mi mamavi texe cja c'e xoñijö mü, mi xipjiji c'o nte c'ü vi tsja e Jesús.

Jesús sana a un mudo

³² Nzi va mbedye c'o mi ndëzhö, o ã c'ua c'o ma siji 'naja bëzo c'ü mi ngone, ma sinpiji e Jesús. Nu c'e bëzo vi zürü 'naja ndajma c'ü dya jo.

³³ Nuc'ua e Jesús o pjongü c'e ndajma. Cjanu o ña c'ua na jo c'ü mi ngone. C'o nte, me co nguijñiji c'ua cjanu o mamaji:

—Nunca rí jandagöji va a Israel c'ü ri jogü yo ngone.

³⁴ Pero c'o fariseo mi mamaji:

—Ngue e Satanás c'ü dya jo c'ü unü poder ne bëzo nu, nguec'ua ga pjongü yo ndajma yo dya jo.

Jesús tiene compasión de la gente

³⁵ Mi nzhodü e Jesús texe cja c'o jñiñi, 'ñe cja c'o ndajñiñi, mi xöpüji cja c'o o nintsjimi anguezeji, y mi xipjiji o jña Mizhocjimi. Mi xipjiji ja rvá manda nu c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi a jens'e. Mi jocü texe c'o mi sö o ngueme, 'ñe texe c'o mi sö'o na ü.

³⁶ E Jesús 'ma mü o jñanda c'o nte, me go juentseji c'ua anguezeji, na

ngueje mi chjëntji nza cja ndënchjürü c'ü dya bübü o mbörü, ya me ni pizhiji, ya me xo ni ponch'ü o mü'büji.

³⁷ E Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo va jyëtspiji ndëxü c'o nte'e:

—Na puncjü yo ndëxü yo ya jogü, pero ts'ëtjo yo ndagrëxü.

³⁸ Mizhocjimi ngue o cjaja yo ndëxü. Nguec'ua rí dyötqueji angueze ra ndäjä c'o xe 'ñaja mbëpji ra ëji, ra 'ñe pëpjiji cja ne dagrëxü.

10

Jesús escoge a los doce apóstoles

¹ Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'o doce o discípulo ro chëzhiji a jmi. Cjanu o unüji poder ngue c'ua ro sö ro pjongüji o ndajma c'o dya jo, y ro jocüji texe c'o ndötc'ijeme, 'ñe texe c'o mi sö na ü.

² Nujyo, ngue o tjü'ü c'o doce discípulo c'o o xipjiji c'ua apóstole: E Simón c'ü xo mi xiji Pedro, 'ñeje e Andrés c'ü nu cjuarma, 'ñe e Jacobo c'ü nu t'i e Zebedeo, 'ñe e Juan c'ü nu cjuarma e Jacobo.

³ Xo 'ñe e Felipe, 'ñe e Bartolomé, 'ñe e Tomás. Xo 'ñe e Mateo c'ü mi cobra o contribución, 'ñe e Jacobo c'ü nu t'i e Alfeo, 'ñe e Lebeo c'ü xo mi xiji Tadeo.

⁴ Xo 'ñe e Simón c'ü mi revolucionario, 'ñe e Judas Iscariote c'ü ro dyëdyi c'o nte ro ma zürüji e Jesús.

Jesús manda a los discípulos a predicar

⁵ E Jesús ya mi ngue ro ndäjä c'o doce apóstole, nguec'ua va xipjiji c'ü ro tsjaji. O xipjiji a cjava:

—Dya rí möji cja o 'ñiji yo dya menzumü a Israel, dya xo rí sät'äji cja o jñiñi yo menzumü a Samaria.

⁶ C'ü rí tsjagueji, rí möji cja yo in menzumüji a Israel, na ngue anguezeji chjënji nza cja ndënchjürü c'o ya bëzhi.

⁷ 'Ma rí möji, rí zopjüji c'o nte rí xiji c'ü ya ngue ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi a jens'e.

⁸ Rí jocüji c'o ri sö'dyë. Y rí tsjapüji ra te'e c'o ya rguí ndü'ü. Y rí dyät'äji c'o ri sö o lepra. Y rí pjongüji o ndajma

c'o dya jo cja o mü'bü yo nte. 'Ma rí pjösc'ëji a cjanu yo nte, dya rí cobraji. Na ngueje o dya c'ütjoji Mizhocjimi ne poder.

⁹ 'Y 'ma rí möji, dya rí jñünnc'ëji oro, ni plata, ni pje ma t'opjü.

¹⁰ Dya xo rí tsanaji mape c'ü pje rgui tsant'aji o pje rgui jñunt'üji para cja 'ñiji. Dya xo rí tsanaji o bitu, ni xo rí tsidyiji mbäcua c'ü rgui pötüji. Dya xo rí jñünüji 'na chäjä rgui dänäji. Rí xi'tsc'öji a cjanu, na ngue 'na mbëpji ni jyodü ra ch'unü c'ü ra zi'i c'ü, 'ñe c'ü ra jye'e.

¹¹ 'Nu 'ma ja c'o rí sätc'ëji, zö pje nde ma jñiñi o ndajñiñi, rí tsjaji t'önü nu, cjó ngue c'ü na jonte nu cja c'e jñiñi. Nguec'ua je rí oxüji cja o ngumü c'ü, hasta 'ma cja rí ñe rí pedyeji; dya rí pötqueji ngumü rgui oxqueji.

¹² 'Ma rí tsjogüji cja c'e ngumü, rí ma'tp'üji Cjimi c'o ri cãrã nu.

¹³ Nu 'ma ra dyä'tc'ëji in jñagueji c'o ri cãrã nu, ix na cjuana ra mbös'ü Mizhocjimi anguezeji c'ua ja nzi vi zenguaji. Pero 'ma dya ra dyä'tc'ëji, iyö 'ma.

¹⁴ 'Ma dya ra säc'ëji, 'ma dya ra dyä'tc'äji c'o rí xipjiji, rí pedyeji 'ma cja c'e ngumü, 'ñe cja c'e jñiñi; rí pjë'biji o jömü c'o ya rguí jyäs'ä in mbäcuaji, ngue c'ua ra unü ngüenda c'o menzumü nu, que vi tsjaji c'o na s'o, dya säc'ëji.

¹⁵ Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu pa c'ü ra tjün ngüenda, xenda ra sufre c'o ri cãrã c'e jñiñi, que na ngueje ra sufre c'o ma cã a Sodoma, 'ñe a Gomorra c'o o chjotü Mizhocjimi mi jinguã na ngueje c'ü me ma s'oji.

Persecuciones

¹⁶ 'Dyäräji c'ü rí xi'tsc'öji. Rí täc'öji nza cja o ndënchjürü a nde cja o min'ño. Rí pjöngüendaji na jo cja yo nte, pero dya cjó pje rí tsjapüji. Rga cjatsc'ëji o mbaro yo dya pje cja c'o na s'o.

¹⁷ Rí pjötpüji ngüenda yo nte, na ngueje ra zints'iji nu ja ra jñün'c'üji ngüenda c'o pje pjëzhi. Y ra ndaxc'üji cja c'o o nintsjimiji anguezeji.

18 Ra zints'iji cja c'o gobernador 'ñe cja c'o rey, na ngueje in ejmezgöji. Nguec'ua rí xiqueji anguezeji 'ñe c'o 'ñaja nte, ja ga c'azgö.

19 'Ma ra zints'iji, dya rí tsjijñiji c'ü ja rguí chjünrüji, o c'ü pje rí manji. Na ngueje c'e ndajme c'ü, ra ch'a'c'üji c'o rí mamaji.

20 Na ngue c'ü rí ñagueji, dya ngue c'ü rí tsjijñitsjéji; ngue o Espíritu Mizhocjimi c'ü nin Tatagueji ra dya'c'ejí c'e jña'a.

21 'Cārã c'o ra nzhö'ö nu cjuarma ra mbö't'üji. Cārã o tata c'o ra nzhö'ö nu t'i. Cārã t'i c'o ra chütsjéji nu tataji 'ñe o nanaji, y ra mbö't'üji.

22 Ra nuc'üji na ü texe yo nte, na ngue c'ü ni 'ñejmezügöji. C'o ra sido ra 'ñejmezü, zö ra mbö't'üji, ra salva c'o.

23 'Ma ra ndäc'äji cja 'na jñiñi, rí c'ueñeji c'ua rí möji c'ü 'naja jñiñi. Na cjuana rí xi'tsc'öji, dya be xi ri nzhonnc'ejí texe cja yo jñiñi a Israel 'ma rá ëgö na yeje cja Mizhocjimi.

24 Xe sido o ña e Jesús o xipji 'na ejemplo c'o o apóstole, o mama:

—Xenda respetaoji 'na xöpüte que na ngue c'o o discípulo. Y xenda respetaoji 'naja lamu que na ngue c'o o mbëpji.

25 Nguec'ua 'ma ra sufre 'na xöpüte, xo ni jyodü ra sufre c'o o discípulo. Y 'ma ra sufre 'na lamu, xo ni jyodü ra sufre c'o o mbëpji. Y 'ma ra mama yo nte ra xiji dya jo 'naja bëzo, xenda ra xiji dya jo c'o rí cārã o ngümü.

A quién se debe tener miedo

26 'Nguec'ua, dya rí sūgueji c'ü ra tsja'c'ejí yo nte. Pero rí tsjacjuanaji rí zopjüji, na ngueje ni jyodü ra jñandaji c'ü dya be jandaji dya, y ni jyodü ra mbārãji c'ü dya be pārãji dya.

27 Na puncjü c'o in jñagö, nguex-tjots'ejí i dyärãji 'ma mi cārãtsjégöji. Nguec'ua ni jyodü rí xipjiji yo nin minteji texe c'ua ja rí chjéji. C'o jña c'o rí xi'tsc'ötsjéji, rí xipjiji ngue c'ua ra dyärãji texeji.

28 Dya rí sūgueji c'o ra mbö'tc'üji in cuerpoji, pero in aljmaji, dya ra sö ra mbö'tc'üji c'o. Nu c'ü rí sūgueji ngue

Mizhocjimi c'ü sö'ö ra mbohc'üji a ma a linfiernu, nu ja me ra sufre in cuerpoji, xo 'ñe in aljmaji.

29 'Mizhocjimi c'in Tatagöji pjörü yo ts'ins'ü. Nguec'ua 'ma dya ra ne angueze, dya ra sö ra ndü ne rí 'na ts'ins'ü; maco dya ni muvi yo, pöji yeje por 'na cinco.

30 Xo 'ñe in ñixtegueji, zö dya ni muvi yo, pero Mizhocjimi pārã ja nzi sö'ö yo.

31 Nu'tsc'ejí xenda ni muvits'ügueji que na ngueje na puncjü o ts'ins'ü. Nguec'ua dya rí sūgueji, xo ra mbö'c'ejí Mizhocjimi.

Los que reconocen a Jesucristo delante de la gente

32 'Texe c'o ra xipji yo nte c'ü pãcöji, xo rá xipjigö c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e c'ü rí pārãgö c'o.

33 Pero texe c'o ra xipji yo nte c'ü dya pãcöji, xo rá cãnbägöji a jmi c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e, rá xipji c'ü dya rí pãrgö c'o.

Jesús es causa de división

34 'In pëzhgueji rvá ëcjö cja ne xoñijöümü ngue c'ua dya cja ra chü yo nte. Pero dya rí tsjijñiji a cjanu. Dya ngue c'ü rvá ëcjö c'ü. Na ngueje c'ü rvá ëcjö, ra bübü o chü cja yo nte.

35 Na ngue c'ü rvá ëcjö, cārã bëzo c'o ra jyonbüji o chü, ra tsja c'o o t'iji. Cārã ndixü c'o ra jyonbüji o chü, ra tsja c'o o xunt'iji. Cārã ndixü c'o ra jyonbüji o chü, ra tsja c'o o cjöji.

36 C'o ra nu'u na ü c'o ri ejmezü, ngue c'o ri cārã nu ngümütsjéji.

37 'Ma cjó c'o ne ra ndennguegö, ni jyodü xenda ra nezegö que na ngue c'ü nu tata 'ñe nu nana. Y ni jyodü xenda ra neze que na ngue c'ü nu t'i 'ñe nu xunt'i. 'Ma jiyö, dya ra sö rá c'apcö in ntegö c'ü.

38 'Ma cjó c'o ne ra ndennguegö, ni jyodü ra bübü dispuesto ra sufreji o ra ndüji. 'Ma jiyö, dya ra sö rá c'apcö in ntegö c'o.

39 C'o dya bübü dispuesto ra sufre na ngueje dya ne ra ndüji, dya ra chöt'üji c'ü rguí bübüji. Pero c'o bübü

dispuesto ra bö't'ü na ngueje c'ü ni 'ñejmezügöji, ra chöt'üji c'ü rguí bünji.

Premios

⁴⁰ C'o ra recibidots'üji, chjëntjui c'ü ri nguetscö ra recibidozgö c'o. Y c'o ra recibidozögö, chjëntjui c'ü ri recibidoji c'ü o ndäcjägö.

⁴¹ C'o ra säjä 'naja profeta na ngue c'ü ni ña o jña Mizhocjimi, Mizhocjimi ra unüji c'o na jo, c'ua ja nzi rgá unü c'o profeta. C'o ra säjä 'na nte c'ü cja na jo na ngue c'ü ni tsja na jo, xo ra unüji c'o na jo c'ua ja nzi rgá unü c'o cja na jo.

⁴² Rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o ra unütjo 'naja ts'ixalo jörteje 'naja yo ín mbëpji yo dya nda pjëzhi, na ngue ín discí pulogö, nuc'o, na cjuana ra unü Mizhocjimi c'o na jo c'o, eñe e Jesús.

11

Los enviados de Juan el Bautista

¹ Nuc'ua 'ma o nguarü e Jesús o xipji c'o doce o discí pulo c'ü ro tsjaji, cjanu ndäji o möji. Cjanu o mbedye c'ua e Jesús, cjanu o ma cja c'o o jñiñi anguezeji, ngue c'ua ro xöpü c'o nte y ro zopjüji.

² E Juan xe ma o'otjo a pjörü. Nuc'ua 'ma o mbārã angueze c'o mi cja e Jesucristo, o ndäjä c'ua yeje c'o o discí pulo o säjui cja e Jesús.

³ O xipjivi: —¿Cjo ngue'tsc'e Cristo c'ü ro ëjë, o xe rá te'bejme c'ü xe 'naja?

⁴ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipjivi:

—Mëvi ma xipjivi e Juan yo in ärävi, 'ñejyo in jandavi.

⁵ Rí ma xipjivi e Juan c'ü ya janda yo mi ndëzhö; xipjivi c'ü ya nzhodü yo mi me'dye; xipjivi c'ü ya jogü yo mi sö'o o lepra, 'ñe yo mi ngogö, ya ärä yo. Xo rí xipjivi c'ü ya tetjo yo ya vi ndü, 'ñe c'ü rí zopcjö yo dya pje pë's'i, rí xipjiji nu o jña Mizhocjimi nu me na jo.

⁶ Xo rí xipjivi, 'ma cjó c'o ra sido ra 'ñejmezü y dya ra yembeñe c'ü rguí xögü co nutscö, ngue nu rguí mājā 'ma c'ü, eñe e Jesús va xipji c'o o discí pulo e Juan.

⁷ O ma c'ua c'o yeje o discí pulo e Juan. Nuc'ua e Jesús o mbürü o xipji c'o nte c'ua ja ma cja e Juan, o mama:

—'Ma i ma ñuji e Juan cja c'e majyadü, ¿pje mi cjiñiji rvi ma chöt'üji? ¿Cjo mi cjiñiji c'ü rvi chöt'üji 'naja bëzo c'ü rí pötpü o jña, nza cja ga pötü o lugar 'naja xitji 'ma juant'a e ndajma?

⁸ ¿Pje mi cjinncjeji c'ü rvi ma chöt'üji? ¿Cjo mi cjinncjeji c'ü rvi chöt'üji 'naja bëzo c'ü ri je bitu c'o me ni muvi? Tsjijñiji. C'o je'e bitu c'o me ni muvi, ngue c'o rey 'ñe c'o cārã cja o palacio.

⁹ Nama, ¿pje mi cjiñiji c'ü rvi ma chöt'üji 'ma? ¿Cjo mi cjiñiji c'ü rvi chöt'üji 'naja profeta? Jã, rí mangö ngue 'naja profeta. Pero xenda ni muvi o bëpji angueze que na ngueje c'o 'ñaja profeta.

¹⁰ Je t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü mama ja ga cja e Juan:

Dyärã, ró juajnügö 'na bëzo ra zopjü yo nte ra xipjiji ín jñagö.

Ra ot'ü in xo'ñigue, ngue c'ua 'ma rí mague, ya rguí bübü dispuesto yo nte ra dyä'tc'äji, eñe.

¹¹ Na cjuana rí xi'tsc'öji, dya ch'unü 'naja bëpji yo nte c'ü ni muvi nza cja c'ü o unü Mizhocjimi e Juan. Zö me ma nojo c'e bëpji c'ü mi pë's'i e Juan, 'ñe me ma zö, pero xenda na zö 'ma cjó c'o ra tsjapü Mizhocjimi o nte, eñe e Jesús.

¹² Xe sido o ña e Jesús o xipjivi:

—Bübü c'o zopjü yo nu minteji, xipjiji c'ü ni jyodü ra unü o mü'büji Mizhocjimi ra tsjapüji o Jmuji. Pero ndeze c'o pa 'ma o mbürü e Juan Bautista o zopjü yo nte, hasta yo pa dya, nu c'o ga cjanu ga zopjü yo nu minteji, sufreji cja dyë yo nte. Y c'o nte c'o jodü Mizhocjimi co texe o mü'bü, ngue c'o cjapü Mizhocjimi o nte.

¹³ Texe c'o o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü c'o profeta, 'ñe c'o xiji ley, mi mamaji c'ü ro ëjë c'e pa 'ma ro manda Mizhocjimi. Pero 'ma o mbürü e Juan o zopjü yo nte, ya ma sädã c'e pa.

14 Nu 'ma in ne rí creoji c'ü rí xi'tsc'öji, rí xi'tsc'öji e Juan o pätpä e Elías c'ü mi te'begueji ro ãjẽ na yeje.

15 Nu'tsc'ëji bübü in tsöji, rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji.

16-17 'Rá xi'tsc'öji ja ga cja yo nte yo cjë yo rí cãrãji dya. Anguezeji chjëntjui nza cja yo ts'it'i yo junrü cja chöjmü yo eñe cjaji o mbaxua, ma't'üji o dyoji mamaji: "Ró pjë'pc'ijme o flauta, pero nu'tsc'ëji dya i nemeji", embeji yo nu dyoji. O 'ma jiyö, eñeji cjaji como que ya vi ndü 'na nte, eñe pa ögüji c'e añima, xipjiji nu mit'iji: "Me ró nzhumüjme rvá xörüjme, pero nu'tsc'ëji dya i huëgueji", eñeji.

18 Je xo ga cjatjonu yo nte yo cãrã yo cjë dya. 'Ma o mbürü e Juan o pëpji, o xögü, dya cjó go zivi o xëdyi c'ü rví mäjã. Nguéc'ua yo nte mamaji: "E Juan bübü o mü' bü c'ü dya jo", eñeji.

19 Nuc'ua nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, rí mäjã rgá sigöji o xëdyi. Nguéc'ua ga mama yo nte: "Chjã, 'na bëzo nu me ñönü, y me si o vinu. Me xo jöji yo cobra o contribución, 'ñe yo 'ñaja yo xiji na s'o", eñeji. Pero rí xi'tsc'öji, c'o ätä Mizhocjimi unüji ngüenda Mizhocjimi me pãrã na jo c'ü cja'a; nguéc'ua nde nan'ño bëpji va dyacöbe e Juan.

Los pueblos desobedientes

20 Nuc'ua e Jesús o mbürü o huëch'i c'o mi menzumü cja ja nzi c'o ndajñiñi. Na ngueje angueze vi jocü na puncjü c'o mi sö'dyë, 'ñe vi tsjapü o te ja nzi c'o ya vi ndü'ü, y na puncjü c'o pje nde vi tsja'a. Pero dya go nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. O mama a cjava e Jesús va huëch'iji:

21 —Nu'tsc'ëji in menzumüji a Corazín, 'ñetsc'ëji in menzumüji a Betsaida, juentsc'ëji ra tsja'c'ü Mizhocjimi rí sufreji. Na ngueje cja in jñiñiji ró cjagö na puncjü c'o na nojo c'o nunca mi jandagueji, pero dya go nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi. Nu 'ma je ri ngueje a ma a Tiro 'ñeje a ma a Sidón c'ü ro jizhi a cjanu, ya rví mezhe c'ü ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi c'o mi menzumü nu, zö

ma s'öji. Ya rví jye'ëji c'o na ãrã, y ya rví minji cja bozivi c'ü ro jizhiji c'ü ya vi nzhogü o mü'büji.

22 Nguéc'ua rí xi'tsc'öji 'ma ra tjün ngüenda, xenda ra jñus'ü c'ü rguí sufregueji que na ngue c'ü ra sufre c'o mi menzumü a Tiro, 'ñe c'o mi menzumü a Sidón.

23 Nu'tsc'ëji in menzumüji a Capernaum, in pëzhgueji c'ü me na jotsc'ëji rí sätc'ëji a jens'e; pero rí xi'tsc'öji ra tsja'c'üji rí ma sufregueji a linfiernu. Na ngueje cja in jñiñiji ró cjagö na puncjü c'o me na nojo, pero dya nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi. Nu 'ma je ri ngueje a ma a Sodoma c'ü ro cjagö a cjanu, xe ri büntjo dya c'e jñiñi.

24 Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, nu pa c'ü ra tjün ngüenda, xenda ra jñus'ü c'ü rguí sufregueji que na ngueje c'ü ra sufre c'o mi menzumü a Sodoma, embeji.

Vengan a mí y descansen

25 C'e ndajme, o dyötü Mizhocjimi e Jesús o mama:

—Mi Tatats'ügö, in mandague a jens'e 'ñe textjo cja ne xoñijömmü. Rí da'c'ü 'na pöjö na ngueje yo jña yo, dya i unügue c'ü rví mbãrã c'o cjapü me pãrã. C'ü i tsjague, i unngue c'ü ro mbãrã c'o dya mi pãrã.

26 Jã, mi Tatats'ügö; je ga cjanu vi ñegue.

27 Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Texe o poder, ya nde dyacö mi Tatagö. Dya cjó pãcö c'ua ja ga czazgö; nguextjo mi Tatagö c'ü pãcö. Dya cjó xo pãrã mi Tatagö; nguextjozögö o T'izgö rí pãrãgö. Y nutscö rí jíchi c'o rí ne rá jíchi c'ua ja ga cja c'ü mi Tatagö; ngue c'ua xo ra mbãrã c'o.

28 Cãrãtsc'ëji in jonnc'ëji rí tsjaji c'o ne Mizhocjimi, pero ya tögü in mün'c'ëji. Chjä'dãji co nutscö, rá da'c'öji ra söya in mün'c'ëji, dya cja pje rí mbeñeji.

29 O nzhünü äräji 'ma 'huëch'iji. Je xo rga cjatsc'ëji nu, rí dyätcöji in jñagö. Dya rá huëchc'ëji rga jí'tsc'öji. Dya xo rí cjapütsjë na nozü c'ü rguí bëzhgueji

in tseji. Nguec'ua ra söya in mün'c'ej, dya pje rí mbeñeji.

³⁰ Na ngueje ín jñagö chjëntjui nza cja 'na yugo c'ü dya ga ü'ü nu; dya xo rí sögueji na jyü yo rí xi'ts'iji rí tsjagueji.

12

Los discípulos recogen trigo en el día de descanso

¹ 'Na nu pa, o cjogü e Jesús c'ua ja mi cja o ndëxü; mi ngue c'e pa 'ma mi söya c'o menzumü a Israel. Mi sant'a c'o o discípulo e Jesús, nguec'ua ma tücüji o ñirëxü c'o mi tjõ't'üji; cja rrü zaji.

² Nuc'ua 'ma mü o jñanda c'o fariseo c'o mi cja c'o discípulo, cjanu o xiji c'ua e Jesús:

—Jñant'ma yo in xöpque, na cjaji c'o mama o ley Mizhocjimi c'ü dya rá cjaji yo pa yo rí söyaji.

³ O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ej, ya i xörügueji nu c'ü o tsja e David 'ñe c'o mi dyoji, 'ma ya mi sant'aji; maco dya in so'büji anguezeji.

⁴ O cjogü e David cja o ngümü Mizhocjimi nu ja ma sjü. Cjanu o jñü c'ua c'o tjõmëch'i c'o mi jüsp'üji Mizhocjimi nu. Nuc'ua e David 'ñe c'o mi dyoji o ziji c'o tjõmëch'i. Maco mama c'o ley c'ü dya mi sö e David ro zi c'o, ni ri ngue c'o mi dyoji; mi nguextjo mböcjimi c'o mi sö'ö ro zi c'o.

⁵ Nu'tsc'ej, ya xo i xörügueji c'ü mama c'e ley ja ga tsja o mböcjimi. Mama c'e ley c'ü pëpji yo mböcjimi a mbo cja c'e templo yo pa yo rí söyaji, pero dya pë's'iji nu s'ocüji; maco sjüpa yo.

⁶ Rí xi'tsc'öji zo'c'üji dya nu 'naja nu xenda na sjü que na ngueje c'e templo.

⁷ Ya t'opjü a cjava: “C'ü ni pötcöji o animale cja rrï päscöji c'o, na jo c'ü. Pero c'ü xenda rí negö, ngue c'ü rí juentsqueji yo nin minteji”, eñe Mizhocjimi. Nu'tsc'ej in fariseoji, nu 'ma rvi unnc'ej, ngüenda c'ü pje ne ra mama ne jña nu, dya rvi so'bügueji 'ma nujyo ín discipulogö yo dya pë's'i

nu s'ocü ga ndücüji yo ñirëxü ra zaji ne sjüpa.

⁸ Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, nguextjozgo sö rá mangö ja rgui süpüji yo pa yo rí söyaji, embeji c'o fariseo.

El hombre de la mano seca

⁹ Cjanu o mbedye c'ua e Jesús nu, o ma cja c'ü o nintsjimi anguezeji.

¹⁰ Ma bübü nu 'naja bëzo c'ü mi dyot'ü 'naja o dyë. C'o fariseo c'o mi cãrã nu, mi jodü ja rvá ngöt'üji e Jesús cja c'o pje mi pjëzhi; nguec'ua va dyönüji e Jesús, o xiji:

—¿Cjo mama ne ley c'ü sö rá ät'äji yo sö'dyë ne pa nu rí söyaji?, eñeji.

¹¹ O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Ma ri 'ñegueji 'naja ndëchjürü, nu 'ma ra zo'o cja 'na pozo c'ü dya be cjuarü, ra zo'o nu pa c'ü rí söyaji, ¿cjo dya ri ma tsjünc'ej c'ü?

¹² Rí xi'tsc'öji c'ü xenda ni muvi 'naja nte que na ngueje 'naja ndëchjürü. Nguec'ua na jo rá pjös'üji nu pa c'ü rí söyaji c'o pje ni jyodü yo nín minteji.

¹³ Nuc'ua e Jesús o zopjü c'e bëzo c'ü mi dyot'ü a dyë, o xipji:

—C'uana dya in dyë.

Cjanu o c'uana c'ua o dyë. Ixco jogü c'ua, c'ua ja nzi ma cja c'ü 'naja o dyë.

¹⁴ Cjanu o mbedye c'ua c'o fariseo. Mi pötma mamaji ja rvá mbö't'üji e Jesús.

Una profecía acerca de Jesús

¹⁵ Ya xmi pärã e Jesús c'o mi ne ro tsja c'o fariseo ro mbö't'üji angueze; nguec'ua va mbedye nu. Na puncjü o nte c'o o möji angueze. Y angueze o jocü c'ua texe c'o mi sö'dyë.

¹⁶ Pero o mama e Jesús o xipji c'o nte c'ü dya cjó ro ma ngös'üji c'ü pje mi pjëzhi angueze.

¹⁷ Nguec'ua ya ma sädã o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta Isaías:

¹⁸ Bünc'ua nín mbëpcjö nu ró jua-jnügö, nu me rí s'iya, nu me rí mäpägö.

Angueze rá unngö ín Espiritu, ngue c'ua ra xipji yo dya menzumü

a Israel ja rgá jogüji a jmi Mizhocjimi.

19 Nujnu, dya cjó ra zövi o jña nu. Dya xo ra ña rrã jens'e nu, ni xo ra ña cja nda'ñi c'ü rguí dyärã na puncjü o nte.

20 Cãrã nte c'o nza cja 'naja dye'e c'ü ya cho't'ü, na ngue dya ga zëzhi ga ñejmeji.

Xo cãrã c'o nza cja 'naja sivi c'ü me pjüt'ü, na ngue dya nda bübü jya 's'ü o mü'büji.

Pero nín mbëpcjõ, dya ra chjotü c'o; ra mbös'ü c'o. Nguec'ua ra zädã c'ü ra tsjaji c'o na jo.

21 Yo dya menzumü a Israel nguejyo ra ñench'e o mü'büji rgá nde'beji angueze, eñe c'e profeta va pätpã Mizhocjimi.

Nguec'ua 'ma o ñe Jesús o ñe zopjü c'o nte, ma sädã c'ü vi mama c'e profeta.

Acusan a Jesús de tener el poder del demonio

22 C'ü 'na nu pa, o ñe c'o ma siji 'naja bëzo c'ü vi zürü 'naja o ndajma c'ü dya jo; o sinpiji a jmi e Jesús. Nu c'e bëzo mi ndëzhõ, y mi ngone. Nuc'ua e Jesús o jocü c'ua c'e bëzo. Nuc'ua c'e bëzo, cjanu o ña c'ua y o jñanda c'ua.

23 Nguec'ua me mi cijijñi texe c'o nte mi mamaji:

—Pãrã, ¿cjo ri ngue o mboxbëche e David nu rí te'beji ra manda?, mi eñeji.

24 Nuc'ua 'ma mü o dyärã c'o fariseo c'o mi mama c'o nte, cjanu o manji c'ua:

—Je ngue e Satanás c'ü dya jo c'ü manda cja yo demonio c'ü o unü ne poder ne bëzo nu; guec'ua ga pjongü yo demonio, eñeji.

25 Ixmi pãrã e Jesús c'o mi cijijñi c'o fariseo, guec'ua va xipjiji:

—Cja 'na ndajñiñi c'ü ra chütsjëji, ra chjorü 'ma c'o ri cãrã nu. Texe o ndajñiñi ñeje texe o ngumü, 'ma ra pötca chütsjë c'o ri cãrã nu, ra chjorüji 'ma.

26 Xo ñetjo e Satanás 'ma ro pjongü c'o demonio c'o ngue o dyoji, ro chütsjë 'ma c'o. Y 'ma rva cjanu, ¿ja rvã sö xe ro manda 'ma c'ü?

27 ¿Jenga in xitscöji ngue e Satanás c'ü o dyacõ ne poder nu rgá pjongü yo demonio? Maco c'o in dyocjeji xo pjongüji yo. Ixi ñetsetjo c'ü na s'o gui tsjijñiji.

28 Rí xi'tsc'õji ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü o dyacõ ne poder nu rí pjongü yo demonio. Nguec'ua rí jñunt'ü in mün'c'ejji c'ü na cjuana ya säjä a ndetsc'ejji nu c'ü o ñeme Mizhocjimi ra manda.

29 'Rí önnc'üji, ¿ja rgá sö'õ cjó ra cjogü cja nu ngumü 'naja bëzo c'ü me na zëzhi, cja rrü jñünbü c'o ri pë's'i, 'ma dya ot'ü ra jyü'tp'ü a dyë c'ü na zëzhi? Nuc'ua ya ra sö ra pönbü 'ma texe c'o ri pë's'i cja o ngumü. Je xo ga cjazgõ nu, ya ró töpü c'ü dya jo ngue c'ua sözgo rá pjongü dya yo demonio.

30 'C'o dya tengue co nuzgõ, chjëntjui c'ü ri nugü na ü c'o. C'o dya ra xipji yo nte ra creozüji, chjëntjui c'ü ri c'a's'üji yo nte ngue c'ua dya xo ra creozüji.

31 'Nguec'ua rí xi'tsc'õji, texe c'o o nzhubüji ra sö ra perdonaoji yo nte. Xo ñe texe c'o s'o va jña c'o ra xiji Mizhocjimi. Pero c'o ra zadü o Espíritu Mizhocjimi ra mamaji o bëpji o Espíritu ngueje o bëpji c'ü dya jo, nuc'o, nunca ra perdonaoji c'o.

32 C'o pje nde ra xitscöji nutscõ rvã ëcjõ cja Mizhocjimi, ra sö ra perdonaoji c'o. Pero c'o ra zadü o Espíritu Mizhocjimi, nunca ra perdonaoji c'o, ni ri ngue yo cjë dya, ni xo ri ngueje c'o cjë c'o va ëjë 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijõmü.

El árbol se conoce por su fruto

33 "Na za'a c'ü na jo'o, quis'i c'o na jo. 'Na za'a c'ü dya ga jo'o, quis'i c'o dya ga jo. Je xo ga cjatjonu 'na nte. C'ü ni tsja 'na nte, je ngue c'ü ni 'mãtpãtjo c'e nte cjo na jo cjo jiyõ. Nguec'ua 'ma na jo c'ü cja'a 'na nte, dya rí mangueji c'ü dya jo c'e nte.

34 Tsjijñiji o pozü, na s'oji na ngueje po'o o posuña a ne. Je xo ga cjatsc'ejji nu; na s'otsc'ejji, guec'ua ga mbedye in teji c'o na s'o. Na ngue c'o rí pë'sc'õji

cja ín mü'büji, ngue c'o pedye cja ín tegöji.

³⁵ C'o nte c'o cja na jo, mama c'ü na jo c'o, na ngueje pë's'iji na jo cja o mü'büji. Pero c'o nte c'o cja na s'o, mama c'o na s'o jña c'o, na ngueje pë's'iji na s'o cja o mü'büji.

³⁶ Nutscö rí xi'tsc'öji, texe jña c'o ra mbedye o ne yo nte, zö dya ra nguiñi o ñi'iji, ra jñünpüji ngüenda c'o, nu pa c'ü ra tjün ngüenda.

³⁷ C'o jña c'o na jo c'o in mangueji dya, ngue c'o rguí pedyeji na jo c'o. Pero c'o jña c'o na s'o c'o in mangueji dya, ngue c'o rguí tsja'cüji rí sufregueji c'o, eñe e Jesús.

La gente mala pide una señal milagrosa

³⁸ Cjanu o mama c'ua ja nzi c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo, o xiji e Jesús:

—Xöpüte, rí negöjme c'ü pje rí tsjague c'ü rá jandgöjme, ngue c'ua rá pá'c'öjme pje pjë'tsc'e.

³⁹ Cjanu o ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Me na s'o yo nte yo cãrã yo cjë dya, na ngueje ya jyëziji Mizhocjimi cja rrü ndeñeji c'o dya cjuana. Nguec'ua ga dyörüji c'ü pje ra jñandaji, ngue c'ua ra mbãrãji pje pjëtscö. Pero dya ra ch'unüji c'ü ra jñandaji; nguextjo c'ua ja va tsja e Jonás c'ü mi profeta.

⁴⁰ O mezhe jñipa cja 'na jñixömmü o dyo'o e Jonás a mbeme c'e trajmö. Je xo rga cjazgö nu nutscö rvã êcjö cja Mizhocjimi, ra mezhe jñipa cja 'na jñixömmü rá o'o a jömmü.

⁴¹ C'e pa 'ma ra tjün ngüenda, ra bübü nu c'o mi cãrã a Nínive, xo 'ñejoyo nte yo cãrã yo cjë dya. E Jonás o ma zopjü c'o mi menzumü a Nínive; nguec'ua va nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Pero nu'tsc'ëji in cãrãji yo cjë dya, dya nzhogü in mü'büji, maco zo'c'ëji dya nu pjëzhi xenda na nojo que na ngue e Jonás. Nguec'ua ra jñün'c'ëji ngüenda rí sufregueji.

⁴² C'e pa 'ma ra tjün ngüenda, ra bübü nu c'e ndixü c'ü mi manda a ma Sur, xo 'ñejoyo nte yo cãrã yo cjë dya.

Nu c'e ndixü o êjê ndeze nu ja tjorü ne xoñijömmü, o ê dyärã c'o mi mama e Salomón c'ü mi pë's'i na puncjü o pjeñe. Pero nu'tsc'ëji in cãrãji yo cjë dya, dya in ne rí dyärãji; maco bünc'ua dya nu 'naja nu xenda pë's'i o pjeñe que na ngueje e Salomón. Nguec'ua ra jñün'c'ëji ngüenda rí sufregueji.

El espíritu malo que regresa

⁴³ "Naja demonio c'ü dya jo 'ma ra mbedye cja o mü'bü 'naja nte, ra nzhodü c'ua ja na dyodü; jodü c'ua ja ra söya, pero dya ra chöt'ü.

⁴⁴ Nguec'ua ra mama c'e demonio c'ü dya jo: "Rá nzhogü rá magö nu ja mi bünc'ö, nu ja ró pedyegö", ra 'ñeñe. Nuc'ua 'ma ra zät'ã nu, ra chöt'ü c'ü ya rguí baxü, y ya xo rguí jocüji na jo, pero dya cjó ri bübü.

⁴⁵ Nuc'ua ra ma c'ua c'e demonio xe ra ma siji c'o xe siete c'o nu midemonioji c'o xenda na s'o que na ngueje angueze; ra ã cjogüji cja o mü'bü c'e bëzo, ra mimiji nu. Nuc'ua xenda ra sufre c'e nte c'ü, que na ngueje 'ma ot'ü. Na ngue xenda ra manda c'ü dya jo. Je xo rga cjanu rgã zädã yo nte yo cãrã yo cjë dya yo me na s'o ga tsja, eñe e Jesús.

La madre y los hermanos de Jesús

⁴⁶ 'Ma ndãnt'ã ma ña e Jesús ma zopjü c'o nte, ya mi böbü a tji c'ü nu nana, 'ñe c'o nu cjuarma e Jesús; na ngue mi ne ro ñaji.

⁴⁷ O mama c'ua 'naja c'o nte o xipji e Jesús:

—Bübü a tji c'ü nin nana, 'ñe c'o nin cjuarma; ne rí ñagueji c'o.

⁴⁸ O ndünrö c'ua e Jesús o xipji c'e nte:

—Rá xi'tsc'öji cjó rí cjacö mi nanagö 'ñe c'o mi cjuarmagö, embe c'e nte.

⁴⁹ Nuc'ua e Jesús jo ni c'uana c'ua a dyë nu ja mi cãrã c'o o discípulo, cjanu o mama:

—Je bünc'ua yo rí cjacö mi nanagö 'ñejoyo rí cjacö mi cjuarmagö.

⁵⁰ Na ngueje texe c'o ra tsja c'ua ja ga ne'e c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e, nuc'o, rí cjacö mi cjuarmagö c'o, 'ñe mi cjögö c'o, 'ñe mi nanagö c'o.

13

El ejemplo del sembrador

¹ C'e pa c'ü, o mbedye e Jesús cja c'e ngumü nu ja mi oxü, o ma mimi c'ua a ñünü cja c'e tazapjü.

² Nuc'ua cjanu o jmurü na puncjü o nte nu ja mi bübü angueze. Nuc'ua e Jesús o dat'ü cja 'naja bü'ü, cjanu o mimi. Texe c'o nte mi böbütjoi a ñünü cja c'e ndeje.

³ Nuc'ua e Jesús o xipji na puncjü o ejemplo c'o nte, o mama:

—Dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. 'Na mbondëxü o mbedye, o ma mbodü o ndëxü.

⁴ Nuc'ua 'ma ya ma podü, bübü o ts'indëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji. Cjanu o ë c'ua o s'ü, o 'ñe mbëchiji c'o.

⁵ Bübü o ts'indëxü c'o je zobütjo cja o mbondojo nu ja dya ma pizhi o jömü. Dya mezhe o mbes'e, na ngueje dya ma pizhi o jömü.

⁶ Nuc'ua 'ma o mbes'e e jyarü, o zant'a c'o ndëxü ixco dyot'üji, na ngueje dya ma pizhi e jömü c'ü rví tsizi o dyü'ü.

⁷ Bübü o ts'indëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndö o bidyi. 'Natjo c'ua va mbes'ëji. Ts'i vi nocü c'o bidyi, nguec'ua va mbö't'ütjo c'o ts'indëxü.

⁸ Bübü o ts'indëxü c'o je zobü c'ua ja ma jo jömü. Nuc'o, o jogü na jo c'o. Bübü c'o o unü 'na ciento ts'indëxü nzi 'na mata; 'ñaja c'o o unü sesenta; 'ñaja c'o o unü treinta.

⁹ Nu'tsc'ëji bübü in tsögueji, rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji, eñe e Jesús va xipji ejemplo c'o nte.

El propósito de los ejemplos

¹⁰ Nuc'ua cjanu o chëzhi c'o o discípulo a jmi, o xipjiji:

—¿Pje ni mangue yo ejemplo gui zopjü yo nte?

¹¹ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'ëji ya ch'a'c'ëji rí pärägueji c'ua ja ga manda Mizhocjimi a jens'e, c'ü dya mi 'mārā 'ma ot'ü. Pero yo 'ñaja nte, dya ch'unü ra mbārāji.

¹² C'o pärā ja ga manda Mizhocjimi, Mizhocjimi ra unü c'ü xenda ra

mbārā c'o. Pero c'o dya unü ngüenda, ra jñünbüji c'ü ts'iqué c'ü pärāji.

¹³ Yo nte, ya jñandaji c'o na jo c'o rí c'agö pero dya mbārāji. O dyäräji c'o rí xipjiji pero dya ngötcöji 'ñi. Dya xo zo'o o mü'büji c'o rí xipjiji. Nguec'ua rgá xicöji o ejemplo rgá zopjüji dya, nguec'ua dya unüji ngüenda.

¹⁴ Ya va sädä anguezeji c'ü o mama e Isaías. O mama a cjava:

Rí dyäräji pero dya ra zo in mü'büji.

Rí jñandaji pero dya rí pärāji.

¹⁵ Yo nte, ya tsot'ü o mü'büji. 'Ma ro xogü o mü'büji, xa'ma ro zo in jñagö.

Y 'ma c'jó c'o zopjüji, dya cja c'japüji ngüenda. 'Ma ro ts'japüji ngüenda, xa'ma ro dyäräji, y ro mbārāji pje ri pjëzhi.

Ya c'uinch'itjo a nzhöji. 'Ma ro jñandaji, xa'ma ro mbārāji, ro nzhogü o mü'büji.

Nuc'ua ro salvagö yo, ro jopcüji o mü'büji c'o na s'o, eñe c'e profeta va pätpä Mizhocjimi.

¹⁶ Xe sido o ña e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Nu'tsc'ëji 'ma in jandaji yo rí c'agö, in pärāji. Y 'ma in äräji yo rí mangö, in pärāji pje pjëzhi. Nuc'ü, ngue c'ü r'gui mäjceji c'ü.

¹⁷ Na cjuana rí xi'tsc'öji, na puncjü profeta c'o mi cārā mi jinguā, 'ñe na puncjü nte c'o mi cja na jo, c'o me mi ne ro jñanda yo in jandgueji, pero dya go jñantji. Xo mi ne ro dyäräji yo in ärägueji, pero dya go dyäräji.

Jesús explica el ejemplo del sembrador

¹⁸ 'Nu'tsc'ëji rá xi'ts'iji pje ne ra mama c'e mbondëxü c'ü ró xi'ts'iji mi ndajme.

¹⁹ 'Ma c'jó c'o ra dyärä ja ga cja ga manda Mizhocjimi, nu 'ma dya ra zo'o na jo o mü'bü, ra ë c'ua c'ü dya jo, ra 'ñe jñünbü c'o jña. Nuc'o, ngue c'o ts'indëxü c'o o zontjo cja 'ñiji c'o.

²⁰ Nu c'o o zontjo cja mbondojo, ngueje c'o ärä o jña Mizhocjimi c'o. Nuc'ua me mājā ga 'ñejme c'o.

21 Pero dya xo so'o na jo o mü'bü c'o y dya sido ejmeji. Na ngue c'ü ni 'ñejmeji o jña Mizhocjimi, ra nu'uji na ü, ra tsja yo nte. O ra chötüji o ndümü. Nguec'ua ra nguiñiji: “¿Pje ra dyeje c'ü rá sidogö?”, ra 'ñeñeji. Ixta jyëztjoji c'ua.

22 Nu c'o ts'indëxü c'o o zontjo cja bidyi, ngueje c'o ärä o jña Mizhocjimi. Nuc'ua me cijñiji pje nde ra mbë's'iji cja ne xoñijöümü; y nu c'o pë's'iji ngue c'o ni dyonpüji c'o. Nguec'ua ga jyombeñeji c'o jña c'o vi dyäräji, y dya cjaji c'ua ja va dyäräji.

23 Nu c'o ts'indëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo jömü, ngueje c'o so'o na jo o mü'büji 'ma äräji o jña Mizhocjimi. Nguec'ua ga tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nguec'ua chjëntcui c'o ndëxü c'o o unü ciento nzi 'naja, o nza cja c'o o unü sesenta, o nza cja c'o o unü treinta.

El ejemplo de la mala hierba entre el trigo

24 Nuc'ua e Jesús o mama c'ü 'na ejemplo, o xipjiji:

—Mizhocjimi a jens'e o 'ñeme 'naja c'ü ra manda. Nuc'ü, chjëntcui nza cja 'naja bëzo c'ü o juajnü ndëxü c'o na jo, cjanu o mbodü cja o juajma.

25 Mi bübü 'na bëzo c'ü mi nu'u na ü c'ü vi mbodü o ndëxü. Nuc'ua 'ma ya ma ñji c'o nte, cjanu o ma c'ua c'e bëzo c'ü xömü, o ma mbonbü o ndömpjin'ño nu ja ya vi mbodüji c'o ndëxü, cjanu o mbedye cja c'e juajma o ma c'ua.

26 Nuc'ua 'ma ya ma nguñji c'o ndëxü, ya xo nde ma nzhäjnä c'ua c'o pjín'ño. Nguec'ua va 'ñetse c'ü dya nde mi ndëxü c'o.

27 Nuc'ua c'o mbëpji o ë o 'ñe xiji c'ü nu lamu: “Nu'tsc'e ín lamutsc'öjme, ¿cjo dya i juajnü o ndëxü c'o na jo, i podü cja in juancje? Maco nde cja'a o pjín'ño.”

28 O ndünrü c'ua angueze o xipjiji: “Pe ngue 'naja c'ü nugü na ü c'ü o ma mbodü c'o”, embeji c'o mbëpji. O mama c'ua c'o mbëpji: “¿Cjo in negue rá ma ta't'üjme?”

29 O mama c'ua c'e lamu: “Iyö. Na ngueje 'ma rí cha't'üji c'o, 'na rí ts'ü's'ütjoji 'ma c'o ndëxü.

30 Jyëziji 'natjo c'ua ra nocüji hasta 'ma ra zädä dagrëxü. Nuc'ua rá zopjü c'o ndagrëxü rá xipjiji c'ü ot'ü ra ngä'maji c'o pjín'ño ra ndü't'üji o manaxo, cja rrü ndüt'üji cja sivi. Nuc'ua ra mbäräji c'o ndëxü, cja rrü ndeñeji c'ua ra 'ñe dyütcüji cja ín ch'ujmü, rá embeji c'o ndagrëxü.”

El ejemplo de la semilla de mostaza

31 Xe go ña e Jesús, o xipji c'ü 'na ejemplo c'o o discípulo, o mama:

—C'ü ni manda Mizhocjimi chjëntcui nza cja 'na ndömortasa c'ü o jñü 'naja bëzo, cjanu o ma ndujmü cja o juajma.

32 O ndömortasa xenda ts'iquë cja yo 'ña ndömpjin'ño, pero 'ma go nocü, xenda na nojo yo que na ngueje yo pje nde ma c'ajna, na ndä'ã yo. Nguec'ua va chëzhi yo s'ü va 'ñe jä's'äji o t'oxüji nu.

El ejemplo de la levadura

33 O mama c'ua c'ü 'na ejemplo, o xipjiji:

—C'ü ni manda Mizhocjimi chjëntcui nza cja ixcjünü c'ü o jñü 'naja ndixü o huanba jñi vola o jocjünü, hasta 'ma o ixqui texe c'e cjünü, embeji.

El uso que Jesús hacía de los ejemplos

34 Texe c'o jña c'o o mama e Jesús va xipji c'o nte, nde go mama o ejemplo. Dya zopjüji ne rí 'naja jña c'ü dya ro mama o ejemplo.

35 Nguec'ua ya ma sädä o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta: Texe c'o rá xipjiji, rá mama o ejemplo. Rá mangö c'o dya 'mārã ndeze 'ma o dyät'ä Mizhocjimi ne xoñijöümü.

Jesús explica el ejemplo de la mala hierba entre el trigo

36 Nuc'ua e Jesús o 'ñezhe c'o nte. Cjanu o cjogü c'ua a mbo cja c'e ngümü nu ja mi oxü. Xo sä c'ua c'o o discípulo o 'ñe xipjiji:

—Xitscöjme ja ga cja c'o ndömpjin'ño c'o o ma mbodüji cja juajma, c'ü i xipji c'o nte.

³⁷ O ndünrö c'ua angueze:

—Nu c'ü o mbodü na jo ndëxü ngezgö rvá êcjö cja Mizhocjimi.

³⁸ C'e juajma, ngue ne xoñijö mü c'ü. C'o na jo ndëxü, ngue c'o o t'i Mizhocjimi c'ü manda. Nu c'o pjin'ño, ngue c'o nte c'o o t'i c'ü dya jo.

³⁹ Nu c'ü mi üvi c'e lamu, ngue c'ü dya jo c'ü. C'e dagrëxü, ngue 'ma ra nguins'i nu xoñijö mü. Nu c'o ndagrëxü, ngue c'o o anxe Mizhocjimi.

⁴⁰ C'ua ja nzi va jmutüji c'o pjin'ño cjanu ndüt'üji cja trasivi, je xo rga cjanu 'ma ra nguins'i nu xoñijö mü.

⁴¹ C'o ra tsjapüji a cjanu ra sufre, ngue c'o cja na s'o, 'ñe c'apü nu minteji xo ga tsjaji c'o na s'o. Na ngueje nutscö rvá êcjö cja Mizhocjimi, rá täcjö c'o ín anxe ra é ra 'ñe jmutüji anguezeji, cja rrü pjongüji nu ja ri mandagö.

⁴² Cja rrü mboch'üji a ma a liniernu nu ja me rva yorü 'naja trasivi. Je ra huëji nu, y me ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufreji na puncjü.

⁴³ Nuc'ua c'o vi tsja na jo ra bübüji nu ja ra manda c'ü nu Tataji c'ü bübü a jens'e, me ri juës'i c'o nza cja e jyarü. Nu'tsc'eji bübü in tsöji, rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji.

El ejemplo del tesoro escondido

⁴⁴ 'C'ü ni manda Mizhocjimi, xo chjëntjui nza cja 'naja caja c'ü mi quiji na puncjü c'o me ni muvi, c'ü vi dyögüji cja 'naja juajma. O chöt'ü 'naja bëzo, cjanu o dyögütjo na yeje. Me go mäjä c'e bëzo na ngue vi chöt'ü c'e caja, nguec'ua va ma mbö'ö texe c'o mi pë's'i, cjanu o ma ndömü c'e juajma ngue c'ua ro tsjapü o cja c'e caja.

El ejemplo de la perla de mucho valor

⁴⁵ "Ma cjö c'o jodü ja rgá tsjapü o t'i Mizhocjimi c'ü manda, nuc'ü, chjëntjui nza cja 'na comerciante c'ü mi jodü perla c'o me ni muvi.

⁴⁶ Nuc'ua o mbärã c'e bëzo ja mi pë's'iji 'naja perla c'ü me mi muvi na puncjü. Nguec'ua va ma mbö c'ua texe c'o mi pë's'i, cjanu o ndömü c'ua c'e perla.

El ejemplo de la red

⁴⁷ 'C'ü ni manda Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, chjëntjui 'naja rre c'ü ra mbät'äji cja tazapjü, ra zo'o texe c'o pje nde ma jmö.

⁴⁸ Nuc'ua 'ma ya ra nizhi c'e rre, c'o mbëjmö ra pjons'üji a ma a ñünü. Cja rrü mimiji c'ua, ra juajnüji c'o na jo jmö, ra dyüt'üji cja c'o o bos'iji c'o. Pero c'o jmö c'o dya s'a'a, ra mboztjoji nu c'o.

⁴⁹ Je xo rga cjatjonu, 'ma ra nguins'i nu xoñijö mü. Ra é c'o o anxe Mizhocjimi ra 'ñe pjongüji c'o nte c'o na s'o a nde cja c'o na jo.

⁵⁰ Nuc'ua ra mboch'üji c'ua ja rva yorü 'naja trasivi nu ja ra huëji, y me ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufreji na puncjü.

Tesoros nuevos y viejos

⁵¹ Xe go xipjiji c'ua:

—¿Cjo i pärãgueji dya texe yo ya ró xi'tsc'öji?

O ndünrö c'ua anguezeji:

—Jã, ín Jmuts'ügöjme, ya ró pärãjme.

⁵² Nuc'ua angueze o xipjiji c'ua:

—I pärãji c'o ejemplo c'o ró xi'tsc'öji. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, texe c'o ya mbärã na jo ja ga manda Mizhocjimi a jens'e, chjëntjui 'naja bëzo c'ü ri pë's'i 'naja caja c'ü ri quiji c'o cja nuevo, 'ñe c'o ya mezhe. 'Ma pje c'o rguí jyodü c'o ri cãrã o ngümü c'e bëzo, ra ma c'e bëzo ra ma ngama, o ra ma jñümü nu ja ri pë's'i c'o.

Jesús en Nazaret

⁵³ Nuc'ua 'ma mü o nguarü e Jesús o mama c'o ejemplo, cjanu o mbedye c'ua nu.

⁵⁴ Cjanu o ma nu ja mi menzumü. Cjanu o cjogü a mbo cja nintsjimi o xöpü c'o nu menzumüji. Nguec'ua anguezeji me co nguijñiji, o mamaji:

—¿Ja va mbärã nu, 'ñe ja ga tsja'a yo me na nojo yo nunca rí nugöji?

⁵⁵ ¿Cjo dya nguejnu o t'i c'ü mi yaxü nu? ¿Cjo dya ngue nu nana c'ü ni chjü e María? ¿Cjo dya ngue nu cjuarma e Jacobo, 'ñe e José, 'ñe e Simón, 'ñe e Judas?

⁵⁶ ¿Cjo dya xo bübü c'o nu cjü cja ne jñiñi va? Nama, ¿ja va mbārã 'ma ne bëzo c'ü ni tsja yo? Maco xo menzumü va nu, eñeji.

⁵⁷ Nguéc'ua ma ünbüji e Jesús. E Jesús o xipji c'ua anguezeji:

—'Na profeta nde respetaoji nu ja dya ri menzumü y ätäji. Pero nu ja ri menzumü, dya respetaoji c'ü. Ni xo ri ngue c'o ri cārã cja ngumü, dya xo respetaoji c'ü.

⁵⁸ Nuc'ua e Jesús dya jocü nu na puncjü c'o mi sö'dyë, ni pje xe ro tsja, na ngueje dya mi ejmeji angueze.

14

La muerte de Juan el Bautista

¹ E Herodes mi manda cja c'e xoñijõmü a Galilea. Nuc'ua c'o pa c'o, o dyärã e Herodes me mi mama c'o nte c'o mi cja e Jesús.

² O mama c'ua e Herodes o xipji c'o o mbëpji:

—Nu c'ü me nädäji, ngue e Juan c'ü mi jichi yo nte. O ndü, pero pe ya tetjo, nguec'ua na zëzhi angueze ga jocü c'o sö'dyë. Y xo cja'a a cjanu na puncjü c'o na nojo, embeji.

³⁻⁴ 'Ma xe mi bübüttö e Juan, e Herodes mi bün'hui c'ü nu bëpe c'ü mi chjü Herodías. Nu c'e ndixü mi ngue o su e Felipe c'ü nu cjuarma e Herodes. Nguéc'ua ma mama e Juan ma xipji e Herodes:

—Dya pje ga jo rí 'ñenpe nu su nin cjuarma, embe.

O ë c'ua 'na nu pa, o manda e Herodes o zürüji e Juan, o jyüt'üji co cadena, cjanu o ngot'üji a pjörü.

⁵ Y nuc'ua e Herodes mi ne ro mbö't'ü e Juan. Pero mi sũ'ü 'na pje ro tsjapü c'o nte, na ngueje mi junt'ü o mü'büji c'ü mi profeta e Juan mi pätpä Mizhocjimi ma zopjü c'o nte.

⁶ Nuc'ua 'ma o cumple o cjë e Herodes, o mbita o tsjaji o mbaxua. Nuc'ua c'ü o xunt'i e Herodías o neme

a jmi nu ja ma cãji. Me go mājã c'ua e Herodes.

⁷ O xipji c'ua c'e xunt'i:

—C'ua ga mbārã Cjimi 'ma pje rí dyötcü, nutscö rá da'c'ü, eñe e Herodes.

⁸ Nuc'ua c'ü nu nana c'e xunt'i o dyüt'ü o xipji c'ü pje ro dyötü e Herodes. O ma c'ua c'e xunt'i o ma xipji:

—Ixtí dyacö dya a ñi e Juan c'ü jichi yo nte, dyacö co 'naja mblato, eñe c'e xunt'i.

⁹ Me co ndumü c'ua c'e rey Herodes. Pero jo ni mbeñe c'ü vi nädã Cjimi, 'ñe c'ü ya vi dyärã c'o nte c'o ma cã'ã nu. Nguéc'ua va manda ro unüji c'e xunt'i c'ü vi dyörü.

¹⁰ O manda ro ma jñüpcüji a ñi e Juan nu cja c'e pjörü.

¹¹ Nuc'ua 'ma ya vi jñüpcüji o ñi, cjanu o jünji c'ua cja 'naja mblato, cjanu o unüji c'e xunt'i. Cjanu o ma c'ua c'e xunt'i o ma unü c'ü nu nana.

¹² Jo ni säjä c'ua c'o o discípulo e Juan, o 'ñe ndunüji c'ü o cuerpo e Juan. Cjanu o ma dyögüji c'ua c'ü. Cjanu o möji c'ua, o ma xiji e Jesús c'ü ya vi bö't'ü e Juan.

Jesús da de comer a cinco mil hombres

¹³ Nuc'ua 'ma o mbārã e Jesús c'ü vi mbö't'üji e Juan, o mbedye c'ua ja mi bübü. O ma c'ua cja 'naja bü'ü; je ro zät'ã nu ja dya cjó mi ndeñe, nu ja ro büntsje. O mbārã c'ua c'o nte c'ü vi dat'ü e Jesús cja c'e bü, ro mbes'e a 'nanguarü cja c'e tazapjü. Nguéc'ua va mbedyeji cja c'o o jñiñiji, o ngös'üji a ñünü ngue c'ua ro zät'ãji nu ja ro zät'ã e Jesús.

¹⁴ Nuc'ua 'ma mü o mbes'e cja c'e bü, e Jesús o jñanda c'ü ya ma cã'ã na puncjü o nte. Y e Jesús o juentseji anguezeji, o jocü c'o mi sö'dyë.

¹⁵ Nuc'ua 'ma ya vi nzhã, o chëzhi c'o o discípulo a jmi, o xiji:

—Nu va ja rí cārãji, majyadü va. Ya xo nzhã'ã. Nguéc'ua rí xipji yo nte ra möji cja c'o jñiñi, ra ma ndõmüji c'ü ra ziji.

16 Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Dya ni jyodü ra ma yo. Nu'tsc'eji rí unngueji c'ü ra ziji.

17 O ndünrö c'ua c'o discípulo o mamaji:

—Tsi'ch'atjo tjömech'i c'o jünji a ñecjua, cja na yeje jmõ'õ. Nguец'ua, ¿ja rgá sô rá 'huiñigójme yo nte yo me na puncjü?

18 O mama c'ua e Jesús:

—Ma tsincöji a ñecjua c'o tjömech'i ñe c'o jmõ.

19 Nuc'ua e Jesús o xipji c'o nte ro mimiji cja t'ëbi. Cjanu o jñü c'ua c'o tsi'ch'a tjömech'i, ñe c'o yeje jmõ. Jo ni nã's'ä c'ua a jens'e va unü 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xëdyi c'ua c'o tjömech'i, o unü c'o o discípulo. Nuc'ua c'o discípulo o unüji c'o nte.

20 Go ñönüji texeji go nijmiji na jo. Xe go nguistjoji c'ua c'o ya nde mi ts'ipëraso, xe go nizhtjo doce bos'i.

21 Tsi'ch'a mil c'o bëzo c'o vi ñönü; dya bezhe c'o ndixü, ni ri ngue c'o ts'it'i, ni xo ri ngue c'o ts'ixut'i.

Jesús camina sobre el agua

22 Nuc'ua e Jesús o xänbä c'o o discípulo ro dat'üji cja c'e bü'ü, ro möji a 'nanguarü cja tazapjü. Nuc'ua 'ma ya mi ma c'o discípulo, e Jesús o xipji c'o nte ro möji o ngumüji.

23 Nuc'ua 'ma ya vi ma c'o nte, o ma e Jesús cja 'naja t'eje, o ma dyötü Mizhocjimi. Nuc'ua 'ma ya vi xömü, ya mi 'natsjé nu e Jesús.

24 Nu c'e bü'ü ya mi pa a nde cja c'e tazapjü. Pero me mi pjat'ü na zëzhi c'e ndeje cja c'e bü'ü, na ngueje c'e ndajma je mi ñeje nu ja mi ma c'e bü.

25 Nuc'ua 'ma ya ma ñetsajömü, o ma e Jesús mi nzhodü a xes'e cja c'e ndeje; mi ma'a nu ja ma cã c'o o discípulo cja c'e bü.

26 Nuc'ua c'o discípulo, 'ma mü o jñandaji ma nzhodü e Jesús a xes'e cja c'e ndeje, me co züji c'ua go mapjüji na jens'e go manji:

—Chjä 'na piche nu va ë nu, eñeji va mapjüji.

27 Nuc'ua e Jesús o zopjüji o xipjiji:

—Nguezgö. Dya ra pi'tsc'eji, dya rí sūgueji.

28 Jo ni ndünrö c'ua e Pedro o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, nu 'ma ngue'tsc'e, xitscö xo rá nzhodü a xes'e cja c'e ndeje rá ma tjün'c'ü.

29 O ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—Chjä'dä, Pedro.

O dagü c'ua e Pedro cja c'e bü, o nzhodü a xes'e cja c'e ndeje; mi ma'a nu ja ma ëjë e Jesús.

30 Nuc'ua 'ma o zö'ö e Pedro que ma zëzhi c'e ndajma, me go zü c'ua go mbürü go nguibi c'ua. Jo ni mapjü c'ua na jens'e, o mama:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, tsjüxcö; 'ma jiyö rá quibigö cja ne ndeje.

31 Jo ni c'uana c'ua a dyë e Jesús go pënc'h'i e Pedro, o xipji:

—Nu'tsc'e dya in ejmezügö na jo. ¿Jenga j yembeñe?

32 Nuc'ua 'ma ya vi ndes'evi cja c'e bü'ü, o böbü c'ua c'e ndajma.

33 Nuc'ua c'o discípulo c'o mi cã'ã cja c'e bü'ü, o ndüñijömüji a jmi e Jesús, o xipjiji:

—Na cjuana o T'itsc'e Mizhocjimi, embeji.

Jesús sana a los enfermos en Genesaret

34 'Ma ya vi zät'äji a 'nanguarü cja c'e tazapjü, o mbes'eji c'ua. Mi xiji a Genesaret c'e xoñijömü.

35 Nuc'ua c'o bëzo c'o mi menzumü nu, o mbäräji c'ü mi ngue e Jesús c'ü vi zät'ä nu. Nguец'ua o ndäjäji c'o ro ma cöste nu cja c'e jñiñi. Cjanu o sinpiji e Jesús texe c'o mi sö'dyë.

36 O tsja c'o nte o dyötüji sjëtsi e Jesús c'ü ro ndötpüji zö ri nguextjo o fleco c'ü o bitu angueze. Nuc'ua texe c'o o ndötpü, nde go ndis'i c'o.

15

Lo que hace impuro al hombre

1 Nuc'ua c'o fariseo ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o mbedyeji a Jerusalén o säji cja e Jesús, o xipjiji:

2 —¿Jenga yo in discí pulogue, dya sūpüji yo tjürü yo o zocüzüji c'o ín

mboxatitaji? Maco dya xindyëji 'ma go ziji o xëdyi.

³ O ndünrö c'ua e Jesús o xiji:

—Nu'tsc'ëji, ¿jenga in sūpqueji yo o tjürü c'o in mboxatitaji? Maco dya in cjaji c'ü manda Mizhocjimi.

⁴ Mizhocjimi mama a cjava: “Respetaoji nin tataji, 'ñe nin nanaji, y rí pjös'üji c'o rguí jyodüji. C'ü ra zadü nu tata o nu nana, ra mbö't'üji c'ü”, eñe Mizhocjimi.

⁵⁻⁶ Pero nu'tsc'ëji nan'ño gui mangueji. In mangueji 'ma pje ni jyodü c'o nu tata 'naja nte, ra sö ra mama c'e nte ra xipji c'o nu tata: “Perdonaozüvi pero c'ü ro pjöxc'övi, ya ró mama rá mbeñe Mizhocjimi. Nguec'ua dya sö rá pjöxc'övi”, ra 'ñembevi. Nguec'ua nu'tsc'ëji in fariseoji 'ñetsc'ëji in xöpüteji in cjapüji c'ü dya ni muvi c'ü manda Mizhocjimi, na ngueje in jizhiji yo o tjürü c'o in mboxatitaji.

⁷ Nu'tsc'ëji in cjapqueji c'ü me na jotsc'ëji, pero dya cjuana. Na cjuana c'ü o mama e Isaías c'ü ja ga cjatsc'ëji. O mama a cjava:

⁸ Nujyo nte yo, sücö yo, pero nguextjo co o neji.

C'o o mü'büji, na jë bübü co nutscö.

⁹ Bë ga zücö yo. Jizhiji yo o tjürü yo nte; cjapüji c'ü ri ngueje o jña Mizhocjimi yo, eñe e Isaías va pätpä Mizhocjimi.

¹⁰ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o nte:

—Chëzhiji ga 'ñeva. Dyäräji na jo, ngue c'ua rí päräji ja ga cja.

¹¹ Zö dya ra xindyë 'na nte ante c'ü ra zi o xëdyi, pero dya ngue c'o jñönü c'o ra s'onbü o mü'bü c'ü rrã s'o c'e nte, iyö. C'ü ra s'onbü o mü'bü c'e nte, ngue c'o na s'o c'o ra nguijñi a mbo o mü'bü, cja rrü ña c'o na s'o, embeji.

¹² Nuc'ua c'o discípulo o chëzhiji a jmi, o xiji:

—¿Cjo i unnc'e ngüenda o üdü c'o fariseo 'ma o dyäräji c'o jña c'o i mangue?

¹³ O ndünrö c'ua e Jesús o mama:

—Texe c'o za'a c'o dya ngant'a mi Tatagö c'ü bübü a jens'e, ra c'üs'ü c'o.

¹⁴ Jyëziji yo fariseo. Na ngueje cjapü jizhiji c'ü na jo 'ñiji c'o nte c'o dya pje pärã, pero anguezeji chjëntji c'ü ri ndëzhöji. In pärãgueji 'ma ra tsja 'naja ndëzhö ra ngüjnü nu mindëzhövi, ra zo'ovi nza yejui cja cöt'ü 'ma.

¹⁵ O ndünrö c'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Xitscöjme ja ga cja c'e ejemplo c'ü i xitsijme mi ndajme.

¹⁶ O ndünrö c'ua e Jesús o mama:

—¿Cjo xo 'ñetsc'ëji xo bë'tsc'ëji c'ü rí pärãgueji ja ga cja o jñönü?

¹⁷ Texe jñönü c'o c'üt'ü 'naja nte'e, je nde sät'ä a mbeme c'o, y je nde ni mbedye a ndü'bü c'o.

¹⁸ Pero c'o jña c'o pedye a ne 'naja nte, je ni 'ñeje cja o mü'bü c'o. Nuc'o, ngue c'o ni s'onbü o mü'bü c'e nte c'ü, ngue c'ua na s'o.

¹⁹ Je ngueje cja o mü'bü yo nte, nu ja ni 'ñeje c'ü ni nguijñiji s'opjeñe, 'ñe c'ü ni pöt'üntëji, 'ñe c'ü ni tsäji o ndixü, 'ñe yo ndixü c'ü ni tsäji o bëzo. Je xo ni 'ñeje nu c'ü pje ni pönüji, 'ñe c'ü ni xosp'üji o bëchjine nu mintëji, 'ñe c'ü ni santeji.

²⁰ Nujyo, nguejyo ni s'odü o mü'bü 'naja nte yo, dya ngue c'ü dya ni xindyë 'ma go zi o xëdyi.

Una mujer extranjera que creyó en Jesús

²¹ Nuc'ua o mbedye nu e Jesús, o ma a ma cja c'o jñiñi a Tiro 'ñe a Sidón.

²² Nuc'ua 'ma ya mi pa e Jesús cja 'ñiji, o ë c'ua 'naja ndixü c'ü mi menzumü a Canaán, c'ü vi mbedye cja c'ü o jñiñi. Mi mapjü mi mama:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö o mboxbëchets'ü e David, juentsquegö. Na ngueje in xunt'i me 'nanga mbö't'ü; ya zürü 'naja s'ondajma.

²³ Pero e Jesús dya go ndüntü c'ü. Nuc'ua c'o o discípulo e Jesús o chëzhiji a jmi e Jesús, o dyötüji na puncjü o xipjiji:

—Xöpüte, pjös'ü ne ndixü, cja rrí xipji ra ma. Na ngue mapjü na jens'e ga ndünt'ü in xütjüji.

²⁴ O mama c'ua e Jesús:

—C'ü vi ndäcjö Mizhocjimi, ngue c'ü rá pjös'ü yo ín menzumügöji a Israel yo chjëntji nza cja ndënchjürü c'o ya bëzhi. Nguextjo yo vi ndäcjä rá pjös'ü.

²⁵ Nuc'ua c'e ndixü o ëjë, o 'ñe ndüñijömü a jmi e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, pjöxcügö.

²⁶ O ndünrö c'ua e Jesús:

—Dya jo ra jñünbüji o xëdyi yo t'i, c'ü ra panbaji o dyo'o.

²⁷ O mama c'ua c'e ndixü:

—Jã, na cjuana c'ü in mangue, ín Jmuts'ügö. Pero zö jyëtsquijme dyo'o c'o ín menzumügueji a Israel, in pärägue ja ga cja yo dyo'o, siji c'o ngünxëdyi c'o jäbä cja o mexa nu jmuji, c'o jä'bä c'o ts'it'i.

²⁸ O ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e ndixü, na jo c'ua ja gui 'ñejme c'ü rá pjöxc'ü. Rá pjöxc'ü c'ua ja gui ñe, embe.

Ixco jogü c'ua c'e ndajme c'ü o xünt'i c'e ndixü.

Jesús sana a muchos enfermos

²⁹ Nuc'ua xe go matjo e Jesús, o cjogü a ñünü cja c'e tazapjü c'ü ni chjü a Galilea. O ma cja 'na t'eje, o mimi c'ua nu.

³⁰ O sä c'ua na puncjü o nte nu ja mi bübü e Jesús, ma sinpiji c'o mi sö'dyë. Ma sinpiji c'o mi me'dye, 'ñe c'o mi ndëzhö, 'ñe c'o mi ngone, 'ñe c'o mi dodyë, 'ñe c'o xe 'ñaja ndötc'ijeme. Ma ë'p'ëji a jmi e Jesús. Nde go jocüji c'ua anguezeji.

³¹ C'o nte o jñandaji c'o mi ngone o mbürü o ña'a c'o, 'ñe c'o mi dodyë me go jogü c'o, 'ñe c'o mi me'dye me go nzhodü na jo c'o, 'ñe c'o mi ndëzhö me co jñanda c'ua c'o. Nguéc'ua c'o nte me go nguijñiji na ngue nunca mi jandaji a cjanu. Y me co ma't'üji c'ua c'ü o Mizhocjimi c'o menzumü a Israel, mi mamaji c'ü me na nojo angueze.

Jesús da de comer a cuatro mil hombres

³² Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'o o discípulo ro chëzhiji a jmi, cjanu o xipji:

—Rí juentscö yo nte, na ngueje ya ëdyi jñipa c'ü ya rí cãrgöji va yo, y dya cja jünji pje ra ziji. Dya rí ne rá täjä ra ma o ngumüji c'ü dya ra ziji o xëdyi; ra tögüji cja 'ñiji.

³³ O ndünrö c'ua c'o o discípulo o xipji e Jesús:

—¿Ja rá tötc'öjme tjömëch'i c'ü rguí nijmi yo nte yo na puncjü? Na ngueje rí cãrgöji va cja ne majyadü.

³⁴ O ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—¿Ja nzi tjömëch'i va jüngueji?

O manji anguezeji:

—Yencho tjömëch'i, cja na ja nzitjo jmö'ö.

³⁵ Nuc'ua e Jesús o manda c'o nte ro minji a jömü.

³⁶ Cjanu o jñü c'ua c'o yencho tjömëch'i, cja na 'ñe c'o jmö'ö, cjanu o unü 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xëdyi c'ua, cjanu o unü c'o o discípulo. Nuc'ua c'o o discípulo o unüji c'ua c'o nte.

³⁷ Nuc'ua go ñönüji texeji go nijmiji na jo. Y xe go nguistjoji c'o ts'ipéraso c'ü vi mboncjütjo, c'o xe yencho bos'i c'o go nizhtjo.

³⁸ Mi nziyo mil c'o bëzo c'o vi ñönü; dya mbezheji c'o ndixü, ni ri ngueje c'o ts'it'i, ni xo ri ngueje c'o ts'ixut'i.

³⁹ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o nte ro möji o ngumüji. Cjanu o dat'ü c'ua cja c'e bü'ü, o ma cja c'o jñiña a ma a Magdalá.

16

Los fariseos y los saduceos piden una señal milagrosa

¹ 'Ma ya vi zät'ä nu e Jesús, o säjä c'ua c'o fariseo 'ñe c'o saduceo. Chaque o ë dyönüji e Jesús o xipji:

—Jítscöjme 'na señal a jens'e c'ü me na nojo, ngue c'ua rá päräjme pje pjë'tsc'e.

² O ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—'Ma ya mbat'ütjo a jens'e 'ma nzhä'ä, in mangueji ya ra jopa c'ü na ye nu pä.

³ 'Ma xörü 'ma va cjins'i tangömmü, in mangueji ra 'ñe dyebe 'ma. Nu'tsc'eji in cja'püji na jots'üji, in unüji ngüenda ja ga 'ñetse a jens'e, nguec'ua in päräji

ja ga cja yo jopa, 'ñe yo ra 'ñeje dyebe. Pero dya in unnc'ejí ngüenda ja ga pëpji Mizhocjimi yo cjë yo rí cãrãji dya.

⁴ Nu'tsc'ejí in cãrãji yo cjë dya, na s'otsc'ejí i jyëzgueji Mizhocjimi. Nguec'ua in ötcügöji pje rí jñandgueji ngue c'ua rí pãrãgueji pje pjëtscö. Pero dya ra ch'a'c'ejí pje rí jñandgueji; nguextjo c'ü o tsja e Jonás c'ü mi profeta, embeji.

Ixco ma c'ua e Jesús o zogütjo c'o fariseo 'ñe c'o saduceo.

La levadura de los fariseos

⁵ Nuc'ua c'o discípulo o möji a 'nanguarü cja c'e tazapjü. O jyombeñeji, dya jñünüji o tjömech'i.

⁶ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Pjötüpüji ngüenda c'o o levadura c'o fariseo 'ñe c'o saduceo.

⁷ C'o discípulo mi pötma mamaji:

—Xitscöji a cjanu e Jesús, na ngueje c'ü dya ró jüngöji o tjömech'i.

⁸ Mi pãrã e Jesús c'ü mi cijjñiji, nguec'ua va xipjiji c'ua:

—Nu'tsc'ejí, dya in ejmezügöji na jo. ¿Jenga in pötqui dyönütsjéji na ngue c'ü dya i jñüji o tjömech'i?

⁹ ¿Cjo dya be in pãrãgueji c'ü sö rá da'c'ejí c'ü rí sí'iji? ¿Cjo dya in mbennc'ejí c'o tsi'ch'a tjömech'i? Maco o nijmi c'o tsi'ch'a mil o bëzo. ¿Cjo dya i tsi'itjoji ja nzi bos'i c'o o mboncjütjo?

¹⁰ ¿Cjo dya xo in mbeñeji c'o yencho tjömech'i? Maco xo nijmi c'o nziyo mil o bëzo. Maco xo i tsi'itjoji ja nzi bos'i c'o ts'ipëraso c'o o mboncjütjo.

¹¹ Ró xi'tsc'öji rí pjötüpüji ngüenda c'o o levadura c'o fariseo 'ñe c'o saduceo, pero dya ngue c'o tjömech'i c'o ró mangö. ¿Jenga dya in unnc'ejí ngüenda?

¹² Nuc'ua, cja mbãrã c'ua c'o discípulo pje mi ne ro mama e Jesús va xipjiji ro mbötüpüji ngüenda c'o o levadura c'o fariseo, 'ñe c'o saduceo. O mbãrãji e Jesús vi jyëtsi o levadura c'o o tjürü c'o fariseo 'ñe c'o saduceo. O unüji ngüenda c'ü ro mbötüpüji ngüenda c'o o tjürüji, dya ro tsjaji.

Pedro declara que Jesús es el Cristo

¹³ Nuc'ua e Jesús o ma a ma cja c'e jñiñi a Cesarea de Filipo. 'Ma o zät'a nu, o tsja t'önü e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—¿Pje mama yo nte'e pje pjëtscö nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi?

¹⁴ Anguezeji o manji:

—Bübü c'o mama ngue'tsc'e e Juan c'ü mi jichi yo nte; 'ñaja c'o mama ngue'tsc'e c'e profeta Elías; 'ñaja c'o mama ngue'tsc'e c'e profeta Jeremías, o 'ma jiyö, c'ü 'naja profeta c'o ya ndü.

¹⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Natsc'ejí, ¿pje xo in mangueji, pje pjëtscö?

¹⁶ O ndünrü c'ua e Simón Pedro o xipji:

—Nutscö rí mangö ngue'tsc'e Cristo. Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi c'ü ixi бүбү.

¹⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e Simón, o t'itsc'e e Jonás, dya cjó xi'tsc'e 'na nte c'ü o T'izgö Mizhocjimi. Nu c'ü o tsja'c'e i pãrãgue, ngueje mi Tatagö c'ü бүбү a jens'e. Nguec'ua ngue nu rguí mäcje.

¹⁸ Nutscö xo rí xi'tsc'ö ngue'tsc'e e Pedro. Nza cjatsc'e 'na ndojo c'ü ni jyäbäji ngümü. Na ngue c'e jna c'ü rí xipjigue yo nte, na puncjü c'o rá cjapcö in ntegö. Zö ra ndüji, pero ra бүнтjo na ye co nuzgö c'o.

¹⁹ Rá da'c'ü poder cja c'o nte c'o unü o mü'büji Mizhocjimi c'ü manda. Rá da'c'ü poder cja ne xoñijömmü rí xipjiji pje ni mbë c'o na s'o c'o dya ra tsjaji, y xo rí xipjiji pje ni mbë c'o na jo c'o ra tsjaji. Nu c'ü rí xipjiji, ngue c'ü mama Mizhocjimi pje ni mbë c'o na jo ra tsjaji, 'ñe pje ni mbë c'o dya jo c'o dya ra tsjaji.

²⁰ Cjanu o xipji c'ua c'o o discípulo:

—Dya cjó rí xiqueji cjo nguetscö Cristo, embeji c'o.

Jesús anuncia su muerte

²¹ Ndeze c'o pa c'o, o mbürü e Jesús o xipji c'o o discípulo c'ü mi jyodü ro zädä. O xipjiji:

—Ni jyodü rá magö a ma a Jerusalén, ra jñünncöji ngüenda rá

sufregö na puncjü; ra tsja c'o tita c'o manda, 'ñe c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o xöpüte. Xo ni jyodü ra mbötcöji, pero rá tetcjö c'ü na jñi nu pa, embeji c'o discípulo.

²² Nuc'ua e Pedro o ndans'avi e Jesús ro ñatsjévi. Cjanu o mama c'ua e Pedro o huénch'i e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, ra juen'tsc'e Mizhocjimi, dya ra jyëzi c'ü ra tsja c'üji yo in mangue.

²³ Nuc'ua e Jesús o jñanda e Pedro, o xipji:

—C'ueñe ín jmigö, na ngueje i dyätque c'ü dya jo i xitscö yo jña yo. Na ngueje c'e pjeñe c'ü in cijñigue dya, dya ngue c'ü cijñi Mizhocjimi; ngueje c'ü cijñi yo nte.

²⁴ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—'Ma cjó c'o ne ra ndennguegö ra tsja c'ua ja nzi rgá c jagö, ni jyodü dya cja ra tsja c'o netsjé angueze. Y ra bübü dispuesto ra sufre o ra ndü'ü. Y ra tsjacjuana ra ndennguegö.

²⁵ 'Ma cjó c'o dya bübü dispuesto ra sufre o ra ndü nguec'ua dya ra ne ra ndenngue co nutscö, dya ra chöt'üji c'ü rguí bübütjoji. C'o tenngue co nutscö, zö ra mbö't'üji, pero ra chöt'üji c'ü rguí bübütjoji.

²⁶ Nu 'ma ro tsja 'naja nte ro tsjapü o cja texe yo bübü va cja ne xoñijö mü, pero 'ma dya ro 'ñejmezü, ¿pje ro dyeje 'ma? Na ngueje ro jyëzi Mizhocjimi c'e nte. Y 'ma ya jyëzi Mizhocjimi c'e nte, zö ro tsja c'e nte ro unü c'ua Mizhocjimi texe c'o ri pë's'i, pero dya ro ã bübü 'ma Mizhocjimi co c'e nte.

²⁷ Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, rá ëcjö na yeje co c'o ín anxe. Me rrã zö c'ua ja rva ëcjö, c'ua ja ga cja me na zö c'ü mi Tatagö. Nuc'ua c'o o tsja na jo, rá unüji c'o na jo. Pero c'o o tsja na s'o, rá cja püji ra sufreji.

²⁸ Na cjuana rí xi'tsc'öji, bünc'ua ja nzi yo dya ra ndü hasta 'ma cja ra jñandgöji c'ua ja rga c jagö, 'ma rá ëcjö rá ã manda. Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ra jñandgöji c'ua ja ga

c jagö me rrã zëzhizgö, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

17

La transfiguración de Jesús

¹ Xe go mezhtjo c'ua 'nanzo, e Jesús o zidy e Pedro, 'ñe e Jacobo, 'ñe e Juan c'ü nu cjuarma e Jacobo. O mötsjéji c'ua cja 'na t'eje c'ü me ma jens'e.

² 'Ma mi cãrãji nu, 'nangua juëns'i c'ua o jmi e Jesús nza cja e jyarü. Y c'o o bitu, me ma t'öxü me mi juëns'i.

³ Cjanu o 'ñetse c'ua e Moisés, 'ñe e Elías, ya mi ñaji e Jesús.

⁴ Jo nu ña c'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'öjme, me na jo rí cãrãjme va co nu'tsc'e 'ñe e Moisés 'ñe e Elías. 'Ma in negue, rá ät'äjme va jñi ngümü. 'Naja c'ü rá ä'tc'öjme, 'naja c'ü rá ä'tp'äjme e Moisés, 'naja e Elías.

⁵ 'Ma ndänt'ä ma ña e Pedro, o sä c'ua 'naja ngömü c'ü me mi juëns'i, o 'ñe ngobü anguezeji. Xo t'ärã c'ua 'naja jña cja c'e ngömü c'ü mi mama a cjava:

—Nujnu ngue ín Ch'igö, nu me rí ne'e y me rí mäpägö. Ni jyodü rí dyätqueji nu.

⁶ Nuc'ua 'ma mü o dyärã a cjanu c'o discípulo, 'nangua nügüji na ngueje me co pizhiji va züji.

⁷ Nuc'ua o chëzhi e Jesús o 'ñe's'e o dyë c'o discípulo, o xipjiji:

—Nu'tsc'eji ñangueji, dya rí süji.

⁸ Nuc'ua 'ma o jñüs'ü o ñi c'o discípulo, dya cja jñandaji e Moisés 'ñe e Elías; ya mi nguextjo e Jesús.

⁹ Nuc'ua 'ma ya ma sjöbüji cja c'e t'eje, cjanu o mama e Jesús o xipjiji:

—Dya cjó rí xipjiji yo cja i jñandaji. Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, 'ma rá tügö cja rrü tegö, cja rí xipjiji 'ma yo nte.

¹⁰ Nuc'ua c'o discípulo o dyönüji e Jesús:

—¿Jenga mama c'o xöpü o ley Mizhocjimi c'ü ni jyodü ot'ü ra ëjë na yeje e Elías, cja rrü ëjë Cristo?

¹¹ O ndünrö c'ua e Jesús o mama:

—Na cjuana c'e jña c'ü mamaji, c'ü ot'ü ra ã na yeje e Elías ra 'ñe jocü texe.

12 Pero nuzgö rí xi'tsc'öji, e Elías ya ã na yeje c'ü. Pero dya go mbãrã yo nte pje mi pjëzhi c'ü; go tsjapüji c'ü go ne anguezeji. Je xo rga cjazgö nu. Nutscö rvá êcjö cja Mizhocjimi, rá sufregö c'ua ja rgá ne yo nte.

13 O mbãrã c'ua c'o discípulo c'ü vi mama e Jesús. O unüji ngüenda cjó mi ngue c'ü vi jyëtsivi e Elías; o mbãrãji c'ü vi jyëtsivi e Juan c'ü mi jichi yo nte cja ndare.

Jesús sana a un muchacho epiléptico

14 Nuc'ua 'ma o zät'äji cja c'o nte, o peje c'ua 'naja bëzo cja c'o nte, o 'ñe ndüñijömmü a jmi e Jesús, o xipji:

15 —Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, juentsquegö c'ín ch'i, na ngueje me pö't'ü o taque, ndajmetjo ga ndü. Ya na puncjü ga zo a sivi, y na puncjü ga c'ot'ü cja ndeje.

16 Ró sinpigö yo in discípulo; anguezeji dya go sö go jocüji.

17 Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'o discípulo:

—Nu'tsc'eji in cãrãji dya yo cjë dya, dya jo ga pjeñe c'o in cjiñiji. ¿Jenga dya in creozüji rá pjöxc'üji rí tsjaji c'o na nojo? Maco ya mezhe rí cãrãgöji, ya mezhe rí pë'sc'ö paciencia co nu'tsc'eji. Ma sinquiji a 'ñecjua c'e t'i.

18 Nuc'ua o tsja e Jesús o huëñch'i c'e ndajma c'ü dya jo c'ü vi zürü c'e t'i, o xipji ro mbedye. Jo ni mbedye c'ua c'e ndajma. Ixco jogü c'ua c'e t'i c'e ndajme c'ü.

19 Nuc'ua o chëzhi c'o discípulo a jmi e Jesús, o xipjitsjëji:

—¿Jenga dya sö ro pjombgüjme c'e ndajma?

20 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Na ngueje dya in ejmeji na jo. Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu 'ma rí jñunt'ü in mün'c'eji c'ü ra dya c'eji Mizhocjimi c'ua ja nzi gui dyötqueji, ra sö rí xipjiji ne t'eje: “Chjans'a ga manu”, rí 'ñembeji, ra ma c'ua. Nu 'ma rí 'ñejmeji a cjanu Mizhocjimi, texe nde ra sö rí tsjaji, zö dya nda in ejmeji.

21 Na puncjü o ndajma nza cja c'e ndajma c'ü vi zürü c'e t'i, pero dya ra mbedye ne ri 'naja c'o. Nguextjo 'ma

rí dyötüji Mizhocjimi y rí mbempjeji, ra mbedye c'ua c'o.

Jesús anuncia otra vez su muerte

22 Nuc'ua 'ma mi nzhodüji a ma a Galilea, o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Nutscö rvá êcjö cja Mizhocjimi, ra nzhögügöji cja yo nte.

23 Y ra mbötcüji. Pero c'ü na jñi nu pa'a rá tetcjö, embeji.

Me co nzhümüji c'ua na puncjü anguezeji.

El pago del impuesto para el templo

24 Nuc'ua 'ma o zät'äji a Capernaum, o sä c'ua c'o mi jmutü o merio c'o mi örüji para cja c'e templo. O chëzhiji c'ua a jmi e Simón Pedro, o xipjiji:

—Na nin xöpütegueji, ¿cjo xo cjöt'ü c'o örüji?

25 O ndünrü c'ua e Pedro o xipjiji:

—Jã, xo cjöt'ü c'ü, embe c'o.

Nuc'ua 'ma o cjogü e Pedro a mbo cja c'e ngümü, ya xmi pãtpã e Jesús c'ü pje ro mama e Pedro. Nguéc'ua ot'ü o ña c'ua e Jesús o xipji:

—Yo rey yo manda cja ne xoñijömmü, 'ma jñü'p'üji o t'opjü, ¿cjo ngue c'o nu menzumüji c'o ötüji, o ngue c'o dya menzumüji? ¿Pje in mangue, Simón?

26 O ndünrü c'ua e Pedro o mama:

—Ngue c'o dya o menzumüji c'o ötüji.

O xipji c'ua e Jesús:

—Jã, ngue c'o dya o menzumüji. Nguéc'ua nujyo nu menzumüji, dya ni jyodü ra ngöt'ü 'ma yo.

27 Pero pa dya ra üdü c'o örü ra nguiñiji na s'o rí cjaji, na jo rá cjö't'üji c'ü örüji. Nguéc'ua rí mague cja c'e tazapjü, ma pät'ã 'naja gancho. Nuc'ua c'e jmö c'ü ot'ü rí sürü, rí pëñch'i rí xejpje a ne'e. Rí chö'tp'ü c'ua 'naja t'opjü rí jñü'p'ü, ya xtí ma tsjöt'ü c'ü t'ötcüvi.

18

¿Quién es el más importante?

1 Nuc'ua c'e ndajme c'ü, o jmurü c'o discípulo cja e Jesús, o mamaji:

—¿Cjó ngue c'ü nda na nozgöjme, nutscöjme ró unü ín mü'büjme Mizhocjimi c'ü manda?, eñeji.

² Nuc'ua e Jesús o ma't'ü 'naja ts'it'i. O 'ñe'p'e c'ua a nde anguezeji.

³ Cjanu o xipjiji:

—Nu'tsc'eji *in* cchapüji na nots'üji. Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, ni jyodü rí jyéziji c'e pjeñe c'ü *in* cjiññiji a cjanu, rí tsjaji nza cja 'na ts'it'i c'ü dya cchapü na nojo. 'Ma jiyö, dya ra sö Mizhocjimi a jens'e ra tsja'c'eji o ntetsc'eji ra mandats'üji.

⁴ Ne ts'it'i, dya cchapü na nojo nu. Nu c'o ga cjanu rgá tsja, ngue c'o nda rrã nojo cja c'o cchapü Mizhocjimi o nte.

⁵ C'o ra recibido 'naja ts'it'i nza cja ne ts'it'i, na ngueje c'ü ni 'ñejmezgö c'e ts'it'i, chjëntjui c'ü ri nguezgö recibidozögö c'o.

El peligro de caer en pecado

⁶ 'Cãrã c'o chjëntcjuí nza cja ts'it'i na ngueje dya cchapüji na nojo pero ejmezgö c'o. 'Ma cjo c'o ra tsjapü ra tsja na s'o 'na c'o ejmezgö, ra nduns'ü 'ma na puncjü o nzhubü. Xenda rvá jo ro 'nutpü 'na travacjünü o dyizi c'e nte c'ü, cja rrü ma pant'aji cja trazapjü nu ja na j'ë, que na ngueje c'ü ro tsjapü ro tsja na s'o a cjanu 'na c'ü ejmezgö.

⁷ Siempre bübü o nte c'o cchapü ra tsja c'o na s'o yo nu minteji. Juejme c'o cchapü a cjanu yo nu minteji; Mizhocjimi ra tsjapü me ra sufreji.

⁸ 'Maco *in* mamaji ngue *in* dyëgueji o *in* cuagueji c'ü cja'c'üji rí tsjaji c'o na s'o, dyocüji 'ma, panaji. Na ngueje zö ri 'natjo *in* dyëji zö ri 'natjo *in* cuaji, pero xenda na jo rí ma bübütojoi co Mizhocjimi, que na ngueje 'ma ri tñ nza ye *in* dyëji 'ñe *in* cuaji ra pantc'aji cja c'e tasivi c'ü nunca ra juench'e.

⁹ Maco *in* mamaji ngue *in* chögueji c'ü cja'c'eji rí tsjaji c'o na s'o, jñü'müji 'ma, panaji. Na ngueje zö ri 'natjo *in* chöji pero xenda na jo rí ma bübütojoi co Mizhocjimi, que na ngueje ri yeje *in* chöji ra pantc'aji cja c'e sivi a linfienu.

El ejemplo de la oveja perdida

¹⁰ 'Pjötpüji ngüenda, dya rí tsjapüji menu ne ri 'naja yo chjëntjui ts'it'i na ngueje ejmezüji. Na ngue rí xi'tsc'öji cãrã c'o o anxe Mizhocjimi c'o pjörü na jo yo. Y c'o anxe cãrãji a jmi c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e.

¹¹ C'ü rvá ëgö cja Mizhocjimi, ngueje c'ü rvá ë jodü c'o ya bözhi, rá salvaji.

¹² '¿Pje *in* mangueji? 'Ma ri tsãjã 'naja ciento ndënchjürü 'naja bëzo, 'ma ra xögü 'naja, ¿cjo dya ra zogü c'o noventa y nueve, ra ma jyodü c'ua c'ü ya rguí bözhi? Jã, ra ma jyodü.

¹³ Na cjuana rí xi'tsc'öji 'ma ra chöt'ü c'ü vi xögü, xenda ra mãpä c'ü, que na ngueje c'o noventa y nueve c'o dya bözhi.

¹⁴ Je xo ga cjatjonu c'ü mi Tatagö c'ü bübü a jens'e; dya ne'e c'ü ra bözhi o aljma ne ri 'naja yo ejmezgö, zö chjëntjui ts'it'i c'ü dya cchapüji na nojo.

Cómo se debe perdonar al hermano

¹⁵ 'Ma ra tsja'c'eji na s'o nin cjuarmaji, möji rí ma zopjütsjëji. 'Ma ra dyä'tc'äji c'o rí xipcjeji, ya i jo'tp'ügueji 'ma c'e cjuarma c'ü.

¹⁶ Pero 'ma dya ra dyä'tc'ä c'o rí xipjiji, sidyiji xe 'naja o yeje cjuarma, ngue c'ua ra bübü c'o ra mbãrã c'ua ja rguí ñaguevi c'e cjuarma c'ü pje tsja'c'eji.

¹⁷ Nu'ma dya xo ra tsjapü ngüenda c'e cjuarma c'o yeje o jñi c'o rí möji, nu'ma, rí möji rí ma cösteji 'ma jmurü c'o cjuarma. 'Ma ra tsja c'e cjuarma, dya ra dyätã texe c'o cjuarma, dya cja rí tsjapüji nin cjuarmaji 'ma. Na ngueje chjëntjui c'o dya rí menzumögöji c'o dya ma't'ü Mizhocjimi. Y chjëntjui yo publicano yo xiji na s'o.

¹⁸ 'Nu'tsc'eji rí xipcjeji yo nin cjuarmaji pje ni mbë c'o na s'o c'o dya ra tsjaji. Xo rí xipcjeji pje ni mbë c'o na jo c'o ra tsjaji. Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu c'ü rí xipcjeji ngueje c'ü mama Mizhocjimi.

¹⁹ 'Na cjuana rí xi'tsc'öji na yeje, 'ma *in* yejui, 'ñe 'ma 'natjo jña c'ü *in* mamavi gui dyötüvi Mizhocjimi nucjuã

cja ne xoñijõmü, nuc'ua c'ü mi Tatagõ c'ü bübü a jens'e ra tsja c'ua ja gui dyõtquevi c'ü.

²⁰ Na ngueje nu c'ua ja ri bübü c'o ra matcügõ, zõ ri yetjo o jñitjo, nujnu je rá bünc'õ a nde.

²¹ Nuc'ua o chëzhi e Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügõ, ¿ja nzi ra zäs'ä rga perdonaogõ yo mi cjuarma 'ma ra tsjacõ c'o na s'o? ¿Cjo sietetjo vez rga perdonao?

²² Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rí xi'tsc'õ sietetjo. Rí xi'tsc'õ rí perdonaogue hasta setenta c'o nde ga siete; siempre rí perdonaogue.

El ejemplo del siervo que no quiso perdonar

²³ 'Nu c'ü manda a jens'e chjënjuinza cja 'naja c'ü manda c'ü o mbeñe o tsjaji ngüenda c'o nu mbëpji.

²⁴ Nuc'ua 'ma o mbürü o tsja ngüenda, o sinpiji 'naja bëzo c'ü mi tunpü na puncjü millón o mbëxo.

²⁵ Pero c'e bëzo, dya mi jün pje rvi ngõ't'ü c'o mi tũ'ü. O manda c'ua c'ü nu lamu ro mbõji c'e bëzo, 'ñe c'ü nu su, 'ñe c'o o t'i, 'ñe c'o pje xe mi pë's'i, ngue c'ua ro ngõ't'ü c'o mi tũ c'ü.

²⁶ Jo ni ndüñijõmü c'ua c'e mbëpji a jmi c'ü nu lamu, o xipji: “Nu'tsc'e ín lamuts'ügõ, mbãxtjo nin chjũ, chep-quegõ ngue c'ua rá cjõ'tc'ü texe c'o rí tun'c'ü”, eñe c'e mbëpji c'ü mi tũ na puncjü o merio.

²⁷ Nuc'ua c'e lamu o juentse c'e mbëpji. Cjanu o 'ñeme c'ua libre, o perdonao texe c'o mi tunpü.

²⁸ Nuc'ua 'ma o mbedye c'e mbëpji, cjanu o chjëvi c'ua c'ü 'naja nu mimbëpjivi c'ü mi tunpü angueze como yetjo ciento mbëxo. Jo ni pënch'i c'ua go nde'chp'e o dyizi, o xipji: “Tsjõtçü c'o in tuncü”, embe c'ü nu mimbëpjivi.

²⁹ Nuc'ua c'ü nu mimbëpjivi jo ni ndüñijõmü a jmi, o xipji: “Mbãxtjo nin chjũ, xe rí chepque; jo rá 'ñe cjõ'tc'ü texe c'o rí tun'c'ü.”

³⁰ Pero c'e mbëpji, dya go ne go nde'be c'ü nu mimbëpjivi. Go zidyi c'ua ro ma ngot'üji a pjörü hasta 'ma cja ro ngõ't'ü texe c'o mi tunpü. Cja rrü 'ñemeji c'ua libre c'ü.

³¹ Nuc'ua 'ma o unü ngüenda c'o nu mimbëpjivi c'ü vi ngot'üji a pjörü c'e mbëpji, me co nguiñiji c'ua; go möji go ma ngõsp'üji c'ua c'ü nu lamuji.

³² Nuc'ua c'e lamu o zojnü c'ua c'ü o mbëpji c'ü vi tsjapü na s'o c'ü nu mimbëpjivi, o xipji: “Nu'tsc'e ín mbëpjits'ügõ, me na s'otsc'e. Nu'tsc'e me mi tuncügõ na puncjü; pero ró perdonaots'ü texe c'o, na ngueje me vi dyõtçõ favor.

³³ Na c'ü nin mimbëpjiguevi, ¿cjo dya xo mi jyodü rvi juentsque c'ü, nzi rvá juen'tsc'egõ?”, embe.

³⁴ Nuc'ua me co üdü c'e lamu. Cjanu o nzhõ c'ua c'ü o mbëpji nu ja me ro tsjapüji me ro sufre c'ü, hasta 'ma cja ro ngõ't'ü texe c'o mi tunpü. Cja rrü 'ñemeji 'ma libre c'ü.

³⁵ Je xo rga cjatsc'ëji nu; 'ma pje ra tsja'c'ëji 'naja yo nin cjuarmaji, nu 'ma dya rí perdonaoji co texe ín mü'büji, dya xo ra perdonaots'üji ín nzhubüji c'ü mi Tatagõ c'ü bübü a jens'e, eñe e Jesús.

19

Jesús enseña sobre el divorcio

¹ Nuc'ua 'ma ya vi nguarü e Jesús vi xipji c'o jña c'o o discípulo, cjanu o mbedye c'ua a Galilea; o ma cja 'na xoñijõmü c'ü je tsja a Judea, c'ü je bübü a 'nanguarü cja c'e ndare a Jordán.

² Mi põi na puncjü nte e Jesús. C'o mi sö'dyë, mi jocü e Jesús nu cja c'e xoñijõmü c'ü.

³ O säjä c'ua ja nzi c'o fariseo a jmi e Jesús. Chaque o tsjapüji t'önü e Jesús, mi cijñiji 'na xo ro jyopü c'ü ro mama. O dyönüji:

—¿Ja ga mama cja o ley Mizhocjimi? ¿Cjo na jo 'na bëzo ra mbëzi nu su 'ma dya cjacjuana, 'ma pje c'o cja'a?

⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjivi:

—¿Cjo dya i xörügueji ja va tsja Mizhocjimi? Ndeze 'ma ot'ü o 'ñeme e bëzo 'ñe e ndixü.

⁵ Nguec'ua yo bëzo ra zogü nu tata 'ñe nu nana, ra min'hui c'ü nu su. Ya ri 'natjo o ts'inguevi c'ua nza yejui. Je ga cjanu ga mama Mizhocjimi.

⁶ Nguec'ua dya cja ri yeje, ya ri 'natjo o ts'inguevi c'ua. Mizhocjimi ya 'ñe'chp'e e bëzo e ndixü, ngue c'ua dya ra xöcü e bëzo.

⁷ Nuc'ua c'o fariseo o xipjiji:

—Maco o manda e Moisés e bëzo ro unü xiscömü c'ü rví mbëzi nu su.

⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ejji, na me in mü'bügueji, dya in ne rí s'iyagueji c'o nin suji. Nguec'ua va dya'c'ejji sjëtsi e Moisés rí pëziji c'o. Pero 'ma o mbürü o ngärã yo nte, dya ma cjanu ma tsja c'o.

⁹ Dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Dya ra jogü ra tsja 'na bëzo ra mbëzi nu su, 'ma dya 'ñeje nan'ño bëzo c'e ndixü c'ü. Na ngueje 'ma ra mbëzi ga cjanu c'ü nu su'u cja rrü chjüntüvi c'ü xe 'na ndixü, tsäjã ndixü 'ma c'e bëzo c'ü. Xo 'ñe 'na bëzo, 'ma ra mbärã c'ü vi bëzi c'e ndixü c'ü, y ra chjüntui, xo ra mbë's'i nu s'ocü 'ma c'e bëzo c'ü, chjëntjui c'ü xo ri tsäjã ndixü c'ü, embeji.

¹⁰ O mama c'ua c'o discípulo:

—In mangue c'ü dya sö 'na bëzo ra mbëzi o su, zö dya gusta o jmandago c'ü cja. Nguec'ua xenda na jo, dya ra chjüntüji.

¹¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya texeji sö ra tsjaji c'ua ja vi mangueji c'ü dya ra chjüntüji. Nguextjo c'o ya unü Mizhocjimi a cjanu c'o dya ra chjüntü.

¹² Bübü c'o dya chjüntü na ngueje ya c'i'p'iji. Bübü c'o dya chjüntü na ngue ndeze 'ma mü o mus'ü nu nana ixca cjatjonu c'o, dya chjüntü. Bübü c'o dya chjüntü na ngueje ne ra mbëpiji Mizhocjimi c'ü manda a jens'e. Nu c'o unü ngüenda c'ü vi ch'unü dya ra chjüntü, dya ra chjüntü c'o.

Jesús bendice a los niños

¹³ Nuc'ua c'o nte o siji ja nzi o ts'it'i, o sinpiji e Jesús ngue c'ua ro

'ñe's'e o dyë cja c'o ts'it'i, ro dyötpü Mizhocjimi c'o. Nuc'ua c'o o discípulo o huënch'i c'o nte c'o vi siji c'o ts'it'i.

¹⁴ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Jyëziji yo ts'it'i ra ëji cja in jmigö; dya rí ts'a's'üji yo. Na ngue nu c'o ra ëjë co nuzgö nza cja yo ts'it'i, ngueje c'o cchapü Mizhocjimi o nte c'o.

¹⁵ Nuc'ua 'ma o nguarü e Jesús o 'ñe's'e o dyë cja c'o ts'it'i, o mbedye c'ua nu.

Un joven rico habla con Jesús

¹⁶ O ëjë c'ua 'naja bëzo o 'ñe xipji e Jesús:

—Na jots'ügue, xöpüte. ¿Pje ni mbë c'ü na jo rá c jagö, ngue c'ua rá bübütjo?

¹⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—¿Jenga in xitsi na jozü? Dya cjo bübü c'ü na jo'o; nguextjo Mizhocjimi. Pero rá xi'tsc'ö c'ü i dyönnü. Nu 'ma in ne rí bübütjo, rí tsja c'o mandazüji Mizhocjimi.

¹⁸ O ndünrü c'ua c'e bëzo o mama:

—¿Pje ma mandamiento c'o ni jy-odü rá ätcö?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Nujyo nguejyo rí tsjague. Dya rí pöt'unte. Dya rí tsäjã o ndixü. Dya pje rí pönü. Dya rí xos'ü o bëchjine.

¹⁹ Respetao nin tata 'ñe nin nana. S'iyä yo nin minteji c'ua ja nzi gui s'iyatsjëgue.

²⁰ O mama c'ua c'e bëzo:

—Texe yo, ya nde ró c jagö yo ndeze cja mi ts'iquëgö. ¿Pje xe bëtsi dya 'ma?

²¹ O mama c'ua e Jesús o xipji:

—Nu 'ma in ne rí bübütjo, ma'a ma pö'o texe c'o in pë's'i, cja rrí unü c'o merio c'o dya pje pë's'i. Dya ra me'ts'e c'ua ixtí chennguegö rá më. 'Ma rí tsjague a cjanu, rí pë's'igue 'ma a jens'e c'o me ni muvi.

²² Nuc'ua 'ma mü o dyärã c'e bëzo c'o vi mama e Jesús, me co ndümü va ma'a, na ngueje mi pë's'i na puncjü.

²³ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu c'o pë's'i na puncjü, na s'ëzhi para ra unü

o mü'büji Mizhocjimi ra tsjapüji o Jmuji.

²⁴ 'Naja camello, dya sö ra cjogü cja c'ü o xägö 'naja dyepjadü. Je xo ga cjatjonu 'na nte c'ü pè's'i na puncjü, dya sö ra unü o mü'bü Mizhocjimi ra tsjapü o nte.

²⁵ 'Ma mü o dyärä c'o discípuo c'o vi mama e Jesús, me co pizhi na puncjü c'o, o mamaji:

—¿Ja rgá sö cjó ra jogü o mü'bü c'ü ra salva 'ma?, eñeji.

²⁶ Nuc'ua e Jesús cjanu o jñandbaji a jmi c'o o discípuo, o xipjiji:

—Dya cjó sö yo nte ra jocütsjé o mü'bü c'o na s'o, pero Mizhocjimi nde sö ra tsja texe.

²⁷ O ndünrü c'ua e Pedro o xipji:

—Nutscöjme ró sogüjme texe c'o mi pè's'ijme, ró tenncejme co nu'tsc'e. Nazgöjme, ¿pje xo ra ch'acöjme?

²⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Ma ya ndo ri nuevo ne xoñijöümü 'ñe a jens'e, nutscö rvá egö cja Mizhocjimi rá mimigö nu ja rá mandagö. Xo 'ñetsc'eji i chennguegöji, na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, xo rí mimigueji nu ja rá mandagö. Nguéc'ua rí jñünpüji ngüenda c'o o mboxbëche c'o doce o t'i e Israel.

²⁹ Cärä c'o ejmezügö. Nguéc'ua ra zogü nu ngümüji, o nu cjuarmaji, o nu cjüji, o nu tataji, o nu nanaji, o nu suji, o nu t'iji, o o juajmaji. Pero rí xi'tsc'öji c'o ra tsja a cjanu, ra ch'unüji c'ü rrä puncjü que na ngueje 'naja ciento c'ü ra yepe c'ü mi pè's'iji ot'ü. Xo ra ch'unüji c'ü rguí bübüttöji.

³⁰ C'o cjaü vi tsjaji c'o me ni muvi, dya rguí muvi a jmi Mizhocjimi c'o. C'o unü ngüenda c'ü dya ni muvi c'ü cjaü, rguí muvi na puncjü a jmi Mizhocjimi c'o.

20

El ejemplo de los trabajadores

¹ C'ü manda a jens'e chjënjuí nza cja 'naja bëzo c'ü tjé'ë o juajma. Xörtjo o mbedye, o ma jyodü mbëpji c'o ro mbëpi c'ü o juajma.

² Nuc'ua c'e bëzo o ñaji c'o ro pëpji, o xipjiji c'ü ro ngö't'üji 'naja merio denario nu pa nzi 'najaji. Cjanu o xipjiji c'ua ro möji cja c'ü o juajma ro ma pëpji.

³ O mbedyetjo c'ua na yeje c'e lamu 'ma ya mi ngue ro zünü nueve c'ü xörü, o jñanda c'o 'ñaja bëzo c'o ma cã cja chöjmü c'o dya mi pè's'i bëpji.

⁴ Cjanu o xipji c'ua c'o: “Nu'tsc'eji xo rí möcjeji cja c'ín juancjö, rá cjö'tc'üji na jo.” Anguezeji go möji c'ua cja c'e bëpji.

⁵ Nuc'ua c'e lamu o matjo c'ua na jñi 'ma ya mi ngue ro zünü jñislarü, o ma jyodü c'o 'ñaja mbëpji. Ndo nzhogü o mbedyetjo c'ua 'ma ya mi ngue ro zünü jñi c'ü nzhä, c'ü xe ro ma jyontjo o mbëpji.

⁶ Xo mbedye 'ma ya mi ngue ro zünü tsi'ch'a c'ü nzhä, o jñanda c'o 'ñaja c'o dya xo mi pè's'i o bëpji, o xipjiji: “¿Jenga in cãrãttöji va texe ne pa dya? Maco dya in pëcjeji.”

⁷ O ndünrü c'ua anguezeji o mamaji: “Dya rí pëpcjöjme dya, na ngueje dya cjó xitscöjme o bëpji.” O ndünrü c'ua c'e bëzo o xipjiji: “Nu'tsc'eji xo rí möcjeji rí ma pëcjeji cja c'ín juancjö, rá cjö'tc'üji na jo.”

⁸ Nuc'ua c'ü nzhä'ä c'e pa c'ü, o ma c'e lamu c'ü mi ngue o cjaü c'e juajma, o ma xipji c'ü o mbëpji c'ü mi manda c'o mbëpji: “Ma't'ü c'o mbëpji rí tsjö't'üji. Ot'ü rí tsjö't'ü c'o cja ró ma jodü, cja rguí nguarü c'o ts'i vi pëpji.”

⁹ O ëjë c'ua c'o cja vi nguich'i c'e bëpji 'ma mü o zünü tsi'ch'a c'e nzhä, o ts'ö't'üji 'naja denario nzi 'najaji.

¹⁰ Nuc'ua c'o ot'ü o pëpji, mi pëzhiji xe ro jñus'ü c'ü ro ts'ö't'ü anguezeji, pero xo ts'ö't'üttöji 'na denario nzi 'naja anguezeji.

¹¹ Nuc'ua 'ma ya vi jñüji c'ü vi ts'ö't'üji, o mbürü o reclamaoji, o zopjüji c'e lamu.

¹² O xipjiji: “Nujoyo bëpja, cja pëpji 'natjo hora, pero nde 'na vi tsjötcüttojme. Maco nuzgöjme 'napa rvá pëpji; ró sufregöjme jyarü.”

¹³ O ndünrü c'ua c'e lamu o xipji

'naja c'o mbëpji c'o mi reclamao: "Nu'tsc'e bëzo, dya pje rí jün'c'üts'ügö, maco i xitscö na jo ro cjö'tc'ü 'naja denario.

¹⁴ Nguec'ua rí mague, jñünü c'ü in rayague. Ró ne ró cjö't'ügö yo cja bëpja ró ma siji, c'ua ja xo nzi rgá cjö'tc'ügö.

¹⁵ Na, ¿cjo dya sö rá cjacö c'ü rí negö ín meriogö? ¿Cjo in nepque c'ü ró cjö't'ügö yo 'ñaja mbëpji na ngueje na jontezügö?', embe.

¹⁶ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, c'o cjacü vi tsjaji c'o me ni muvi, dya rguí muvi a jmi Mizhocjimi c'o. C'o unü ngüenda c'ü dya ni muvi c'ü cjaji, rguí muvi na puncjü a jmi Mizhocjimi c'o.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

¹⁷ O ã 'na nu pa, ya mi nguins'i e Jesús ga ma a Jerusalén. O xöcü c'ua c'o doce o discipulo cja 'ñiji, o ñatsjëji o xipjiji:

¹⁸ —Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Ya rrã möjö a ma a Jerusalén nu ja ra nzhögügöji nutscö rvá ëgö cja Mizhocjimi. Ra nzhögügöji cja o dyë c'o ndamböcjimi 'ñe c'o xöpü o ley Mizhocjimi, ngue c'ua ra jñüncöji ngüenda c'ü rguí mbötcöji.

¹⁹ Ra nzhögügöji c'ua cja o dyë c'o dya menzumü a Israel c'ü me rguí tsjacöji burla, ra mbärüzüji, cja rrü ndät'ázüji cja ngronsi. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tetcjö.

Lo que pidió la madre de Jacobo y Juan

²⁰ Nuc'ua o ëjë c'ua c'ü nu su e Zebedeo c'ü ya vi ndü, ma siji c'o o t'i. O 'ñe ndüñijömmü a jmi e Jesús, o xipji:

—Rvá ã rvá 'ñe ö'tc'ü 'na favor.

²¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dya ndumü, xitsi pje ni 'ñeje.

O ndünrü c'ua c'e ndixü o xipji:

—Mamague yo yeje ín ch'igö ra mimivi co nu'tsc'e nu ja rí mandague; 'naja ra mimi cja in jodyëgue, nu 'naja ra mimi c'ü 'nanguarü.

²² O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'o ye o discipulo c'o mi ngue o t'i c'e ndixü:

—Dya in unnc'evi na jo ngüenda c'ü na ötcügö nu nin nanavi. ¿Cjo ra sö rí sufreguevi c'o rá sufregö?

O ndünrüvi c'ua:

—Jã, ra sözübe, eñevi.

²³ Nuc'ua e Jesús o xijui:

—C'o rá sufregö, jã na cjuana xo rí sufreguevi c'o. Pero dya nguezgö toczü rá unü cjó ra mimi cja ín jodyë, ne ri ngue c'ü 'nanguarü. Nguextjo c'ü mi Tatagö c'ü ya juajnü cjó ra mimi nu.

²⁴ Nuc'ua 'ma o dyärä c'o diez discipulo c'ü vi mama c'e ndixü, go ünbüji c'ua c'o ye discipulo.

²⁵ Pero e Jesús o xipjiji ro chëzhiji cja o jmi, cjanu o xipjiji c'ua:

—In pärägueji ja ga cja c'o pje nde pjëzhi cja yo nte yo dya pärã Mizhocjimi, cjacüji yo nte ra tsjaji c'ü mandaji. Y xipjiji ra tsjaji c'o söji na jyü.

²⁶ Nu'tsc'ëji, dya rga cjatsc'ëji c'o pje pjëzhi. 'Ma bübütsc'ëji 'naja c'ü ne ra mbëzhi na nojo cja Mizhocjimi, ni jyodü ra mböxc'üji 'ma c'ü, dya ra mandatsc'ëji.

²⁷ Y c'o ra ne ra tsja in xo'ñigueji, ni jyodü ra mbë'pc'iji c'o, dya me ra mandatsc'ëji.

²⁸ Nutscö c'ü rvá ëcjö cja Mizhocjimi, dya ngue c'ü ra mböxcö yo nte; ngue c'ü rá pjösc'ö yo. Xo rvá ëcjö rá tügö, ngue c'ua rá cjö'tp'ü o nzhübü na puncjü o nte, eñe e Jesús va xipji c'o o discipulo.

Jesús sana a dos ciegos

²⁹ Nuc'ua 'ma ya ma pedyeji a Jericó, mi pöji na puncjü nte e Jesús.

³⁰ Cja c'e 'ñiji c'ü mi pöji, ma jü'ü yeje c'o mi ndëzhö. Nuc'ua c'o mi ndëzhö 'ma o mbärävi ya ma cjögü e Jesús cja c'e 'ñiji, o mapjüvi c'ua na jens'e mi mamavi:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöbe o mboxbëchets'ü e David, juentsquegöbe.

³¹ Nuc'ua c'o nte o huënc'h'iji c'ua c'o mi ndëzhö, o xipjiji c'ü ro ngo't'ü a nevi. Pero anguezevi, xenda go mapjüvi c'ua na jens'e mi mamavi:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöbe o mboxbêchets'ü e David, juentsquegöbe.

³² O böbü c'ua e Jesús o ma't'üvi o xipjivi:

—¿Pje ín neguevi c'ü rá pjöxc'üvi?

³³ O ndünrüvi c'ua:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'öbe, jocüzügöbe ín chöbe ngue c'ua rá jandgöbe, eñevi.

³⁴ E Jesús o juentsevi o ndötpüvi c'ua a nzhövi. Jo ni jñandavi c'ua, cjaxnu ndeñevi co e Jesús o möji c'ua.

21

Jesús entra en Jerusalén

¹ Ya vi zät'äji a Betfagé cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos, ya xo mi bëxtjo ro zät'äji a Jerusalén. Nuc'ua e Jesús o ndäjä yeje c'o o discípulo c'o ro ot'ü a xo'ñi.

² O xipjivi:

—Mëvi cja ne jñiñi nu bübü a xo'ñi. Rí chöt'üvi nu 'na burru c'ü ri 'nünt'ü, c'ü ri siji o t'i. Rí xäpcävi c'e suburru rí dyênquivi ga 'ñecjua nza yejui.

³ Ma cjó c'o pje ra xi'ts'ivi, rí xipjivi a cjava: “Ngue c'ín Jmugöji ni jyödü yo”, rí 'ñembevi. Nuc'ua ixta jy'e'tsc'itjo rí dyëvi, eñe e Jesús.

⁴⁻⁵ Mi jinguã vi mama a cjava 'na c'o o profeta Mizhocjimi:

Xipjiji c'o menzumü a ma a Sion c'ü ya va ëjë anguezeji nu nu ra tsjapüji o Jmuji.

Xipjiji c'ü dya pje cja pü na nojo nu, na ngue va chägätjo 'na burru nu, eñe c'e profeta.

Nguec'ua 'ma o tsja e Jesús o xipji c'o ye o discípulo ro ma ë'ëvi c'e burru, o mbürü o zädä c'ua c'e jña c'ü vi mama c'e profeta.

⁶ Cjanu o ma c'ua c'o yeje discípulo o tsjavi c'ua ja nzi va xipjivi e Jesús.

⁷ O ë'ëvi c'e burru 'ñe c'ü o t'i. O ngãsp'ãvi c'ua c'o o bituvi c'o mi tëjëvi. Cjanu o chägä c'ua e Jesús.

⁸ Ma puncjü nte c'o mi pöji. Bübü c'o mi xí'mi o bituji cja c'e 'ñiji; 'ñaja c'o mi ocü o dyë c'o za'a mi xí'p'íji.

⁹ C'o nte c'o mi ot'ü a xo'ñi, 'ñe c'o ma bëpja, mi mapjüji mi mamaji:

—Me na nojo nu o mboxbêche e David. Me na jo nu o 'ñeme

Mizhocjimi ra mandazüji. Xo 'ñeje c'o cãrã a jes'e ra mamaji: “Me na nojo nu”, eñeji va mamaji.

¹⁰ Nuc'ua 'ma mü o zät'ä e Jesús a Jerusalén, dya mi pãrã pje ro nguijñi c'o mi menzumü nu. Mi mamaji:

—¿Cjó ri nguexã nu?

¹¹ Nuc'ua c'o nte c'o mi pöji e Jesús, mi mama c'o:

—Nujnu ngue e Jesús nu profeta, nu je menzumü a Nazaret c'ü tsjaja a Galilea, eñeji.

Jesús purifica el templo

¹² Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo c'ü o templo Mizhocjimi, cjanu o pjongü a tji texe c'o nte c'o pje nde ma pö, 'ñe c'o pje nde ma tömü nu. Xo tunbü c'o o mexa c'o mi pötü o merio, 'ñe c'o o silla c'o mi pö o mbaro.

¹³ Cjanu o xipjiji:

—Je t'opjü a cjava: “Nu ín nzungö rguí xiji ngumü c'ua ja ra dyötüji Mizhocjimi”, eñe o jña Mizhocjimi. Nu'tsc'eji na cjapcütjoji nín nzungö nza cja 'ma ri ngue o ngumü o mbë'ë c'ua ja tsjõjõji, embeji c'o pje ma pö, 'ñe c'o pje ma tömü, 'ñe c'o ma pötü o merio.

¹⁴ O ëjë c'ua ja nzi c'o mi ndëzhö 'ñe c'o mi me'dye, o chëzhiji a jmi e Jesús a mbo cja c'e templo. E Jesús o jocü c'ua c'o.

¹⁵ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o jñandaji c'o o tsja e Jesús o jocü c'o mi sö'dyë. Xo jñandaji c'o t'i'i c'o ma mapjü a mbo cja c'e templo. O dyäräji mi mamaji: “Me na nojo nu o mboxbêche e David”, mi eñe c'o t'i. Me co üdü c'ua c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi.

¹⁶ Nguec'ua va mamaji o xipjiji e Jesús:

—¿Cjo ín ärägue nu na s'o nu mama yo t'i?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Jã, rí ärägö yo. ¿Cjo dya i xörügueji c'ü mama a cjava:

Ngue yo ts'it'i 'ñe yo sibatjo yo i xöcü ra tøjõji c'o me na zö o alabanza rgá ma'tc'üji, eñe o jña Mizhocjimi?

17 Nuc'ua e Jesús o zogü c'o nte cja c'e templo, cjanu o mbedye c'ua nu a Jerusalén, o ma a ma a Betania o ma oxtjo nu.

Jesús maldice a la higuera sin fruto

18 Nuc'ua c'ü xörü, xörütjo o mbedye nu, o nzhogütjo ga 'ñe a Jerusalén. O zant'a c'ua.

19 O jñanda c'ua 'naja za'a c'ü mi ngue higo, c'ü bēxtjo mi 'netjo cja c'e 'ñiji. O ma nu'u, pero ojtjo dya pje chöt'ü c'ü ri quis'i. Mi nguextjo o xi c'o mi cans'a. O mama c'ua e Jesús o xipji c'e higo:

—Dya cja xe ra nguis'its'ü, embe.

'Nangua dyoxto c'ua c'e za'a.

20 Nuc'ua 'ma o jñanda c'o discípulo c'ü vi dyot'ü c'e za'a, me co nguijñiji c'ua, mi mamaji:

—¿Jenga ixco dyot'ü dya ne higo?

21 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Na cjuana rí xi'tsc'öji, 'ma rí jñunt'ü in mün'c'ejí c'ü ra dyä'tc'ejí Mizhocjimi 'ma rí dyötqueji, y 'ma dya rí yembeñeji, dya nguextjo nu ró c'apü ne higo nu ra sö rí tsjagueji. Xo ra sö rí xipjigueji ne t'eje nu bübü nu: “C'ueñe c'ua, ma so'o cja ne ndeje”, rí 'ñembeji. Ra ma c'ua, ra ma zo'o nu.

22 Texe c'o pje nde rí dyötüji Mizhocjimi, 'ma rí jñunt'ü in mün'c'ejí c'ü ra dyä'tc'ejí c'ü, nde ra ch'a'c'ejí c'ua ja nzi gui dyötüji, embeji c'o discípulo.

La autoridad de Jesús

23 Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo nu cja c'e templo, o mbürü o xöpü c'o nte. Nuc'ua 'ma ya ma xöpü e Jesús, cjanu o säjä c'ua c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o tita c'o pje nde mi pjēzhi cja c'o nte, o 'ñe dyönüji e Jesús, o xipjiji:

—¿Pje pjē'tsc'e c'ü in cjague yo? ¿Cjó ngue c'ü o 'ñempc'e rí tsjague yo?

24 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Xo rá önn'ügöji 'naja t'önü. 'Ma xo rí xitscöji c'e t'önü c'ü rá önn'üji, xo rá xi'tsc'öji 'ma c'ü pje pjētsco nguec'ua rí cjagö yo.

25 ¿Cjó 'ñeme e Juan c'ü mi jichi yo nte co ndeje? ¿Cjo ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, o ngueje yo nte?, embeji.

Anguezeji me mi pötma ñatsjëji c'ua, mi mamaji:

—'Ma rá xipjiji ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, ra xitscöji 'ma: “¿Jenga dya i 'ñejmegueji 'ma c'ü mi xi'ts'iji e Juan?”, ra 'ñenzgöji nu.

26 Dya xo ra sö rá xipjiji ngueje yo nte yo o 'ñeme, na ngue rí sügöji yo nte 'na pje c'o ra tsjacöji. Na ngue yo nte mamaji c'ü mi profeta e Juan, mi pätpä Mizhocjimi ma zopjüji, eñeji ma mantsjëji.

27 O ndünrü c'ua anguezeji o xipjiji e Jesús:

—Dya rí pärägöjme cjó 'ñeme e Juan, eñeji.

Xo va ndünrütjo c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya xo rá xi'tsc'öji pje pjētsco nguec'ua rí cjagö yo.

El ejemplo de los dos hijos

28 O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Tsjijñiji c'e jña c'ü rá xi'tsc'öji dya. Mi bübü 'naja bëzo c'ü mi 'ñeje yeje o t'i. 'Na nu pa o ma c'ua c'e bëzo, o ma xipji c'ü 'naja o t'i: “Nu'tsc'e in ch'itsc'ö, mague ma pēpji nu pa dya, cja in juancjö.”

29 O ndünrü c'ua c'e t'i o xipji: “Iyö. Dya rá magö”, eñe. Nuc'ua o nzhogü o mü'bü, o ma c'ua a bēpji.

30 Xo ma c'e bëzo cja c'ü 'naja o t'i, o xitjo c'ua ja nzi va xipji c'ü 'naja o t'i. O ndünrü c'ua c'e t'i o mama: “Jä papá, jo rá magö”, eñe. Pero dya go ma.

31 ¿Pje in mangueji c'o yeje t'i? ¿Ja ngue c'ü o tsja c'ü mi ne'e c'ü nu tatavi?

O mama c'ua anguezeji:

—Nu c'ü ot'ü o xipji, eñeji.

Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Je xo ga cjatjonu yo publicano, 'ñe c'o ndixü c'o tsājā o bëzo, nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi 'ma rí zopcjöji. Nguec'ua rí xi'tsc'öji c'ü na cjuana, yo publicano 'ñe c'o ndixü c'o tsājā o bëzo, sö Mizhocjimi a jens'e ra tsjapüji o nte ra mandaji anguezeji. Pero nu'tsc'ejí, dya sö.

32 O èts'c'ejí e Juan, o 'ñe xi'ts'iji ja rvi mimiji na jo. Pero dya i 'ñejmegueji

c'ü o xi'tsc'ejí c'ü. Yo publicano 'ñe c'o ndixü c'o tsãjã o bëzo o 'ñejmeji c'ü. Nu'tsc'ejí zö xo i jñandgueji ja ma creo c'o, pero nu'tsc'ejí dya go nzhogü in mü'bügueji c'ü rvi creoji c'ü mi xi'tsc'ejí e Juan.

El ejemplo de los trabajadores malos

³³ 'Dyäräji nu xe 'naja jña nu rá xi'tsc'öji. Mi bübü 'na bëzo c'ü mi tjë o juajma. Nuc'ü, o ngant'a o uva cja c'ü o juajma, cjanu o ngot'ü o za'a a squina c'e juajma. Cjanu o dyö'büji nu ja ro jyät'äji o uva cja rrü yödüji, ngue c'ua ro mbedye o ndeje o uva. Cjanu ndä's'ä c'ua 'naja ts'ingumü nu ja ro mimi c'ü ro mbörü cja c'e juajma.

'Cjanu o unü c'ua media c'o ro mbëpi c'o uva. Cjanu o ma c'ua na jë.

³⁴ Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro jogü c'o uva, c'e lamu o ndäjã c'o o mbëpji ro möji ja c'o mi pëpji c'o uva, ngue c'ua ro unüji c'o uva c'o mi toca c'ü nu lamuji.

³⁵ Nuc'ua c'o mi pëpi c'o uva, o zürüji c'ua c'o mbëpji c'o vi ndäjã c'e lamu. 'Naja c'ü o s'odüji, 'naja c'ü o mbö't'üji, 'naja c'ü o pjat'üji o ndojo.

³⁶ Nuc'ua c'e lamu o yepe o ndäjã c'o 'ñaja o mbëpji c'o xe ma puncjü. Nuc'ua c'o mi pëpi c'o uva, o yepe o tsjapütjoji c'o mbëpji c'ua ja nzi va tsjapüji c'o ot'ü.

³⁷ Nuc'ua c'ü na jñi, o ndäjätsjë c'ua c'ü o t'i, o mama: "Nu nín ch'igö xenda ra dyätäji nu", eñe c'e lamu.

³⁸ Nuc'ua c'o mi pëpi c'o uva, 'ma mü o jñandaji ma ëjë c'ü o t'i c'e lamu, me co pötcua mamaji: "Nujnu nguejnu ra zopcüji texe yo pë's'i c'ü nu tata nu. Mö rá pö't'üji ngue c'ua rá cjapcöji ín tsjaji yo ra zopcüji nu."

³⁹ Nuc'ua 'ma o säjä c'ü o t'i c'e lamu, jo ni zürüji c'ua c'ü, go pjongüji cja c'e juajma, o mbö't'üji.

⁴⁰ Xe sido o ña e Jesús o dyönüji:

—'Ma ra ëjë c'e lamu c'ü ngue o cjaja c'e juajma, ¿pãrã ja gui tsjijñiji? ¿Pje me ra tsjapüji c'o pëpi c'o uva?

⁴¹ O ndünrü c'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita, o xiji e Jesús:

—Nu c'e lamu, dya ra juentse c'o ya tsja na s'o, ra mbö't'üji c'o. Ra unü c'ua media c'o 'ñaja nte c'o ra unü c'ü ra toca angueze 'ma ra jogü c'o uva, eñe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita.

⁴² O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji va jyëtsjësje 'na ndojo:

—¿Cjo dya i xörügueji c'o ya t'opjü c'ü mama a cjava:

Nu c'e ndojo c'ü dya ne c'o mi jäbã o ngumü, ngue c'ü ot'ü ya jñumüji cja squina c'ü.

Ngueje Mizhocjimi c'ü o tsja a cjanu. Nguec'ua me rí mäjçöji rgá jandgöji.

¿Cjó ro nguijní c'ü ro zädã a cjanu?, eñe.

⁴³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, ra zädã 'ma dya cja ra tsja c'üji o ntets'üji ra mandats'üji Mizhocjimi. Ra tsjapü o nte c'o 'ñaja nte c'o ra tsja c'ua ja nzi ga ne angueze.

⁴⁴ C'o ra pjeñe cja c'e ndojo c'ü rí xi'tsc'öji, ixta 'huagü na jo c'o. Y 'ma ra ë zë'bi c'e ndojo cja 'na nte, ixta nzhench'e 'ma c'e nte, embeji c'o.

⁴⁵ Nuc'ua 'ma mü o dyärã c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo c'o jña c'o mi mama e Jesús, o unüji c'ua ngüenda c'ü mi ngueje anguezeji mi jyëtsiji.

⁴⁶ Nguec'ua mi jodü ja rvã zürüji e Jesús. Pero mi süji c'o nte, na ngueje c'o nte mi junt'ü o mü'büji que mi profeta e Jesús mi pätpã Mizhocjimi ma ña'a.

22

El ejemplo del casamiento

¹ Nuc'ua e Jesús xe go mama c'ua ja xe nzi ejemplo, o xipjiji:

² —Nu c'ü manda a jens'e chjënjuí nza cja 'na c'ü manda c'ü xiji rey; ro dyät'ã 'na jñönü 'ma ya ro chjüntü c'ü o t'i.

³ O ndäjã c'o o mbëpji o ma zojnüji c'o ya vi xipji ro ëjë cja c'e chjüntü. Pero dya go ne go ëji.

⁴ Nuc'ua c'e rey o xipji c'o 'ñaja mbëpji: "Möji cja c'o ya ró xipjigö ra ëjë, ma xipjiji c'ü ya jogü c'o jñönü, ya mbö't'üji c'o ín ts'inzhünü 'ñe c'o pje nda ma animale c'o ma pi. Xipjiji c'ü ya nde jogü texe cja ne chjüntü,

nguec'ua ra ēji”, eñe c'e rey va xipji c'o o mbëpji. Cjanu o ma c'ua c'o mbëpji o ma xipjiji.

⁵ Pero c'o ya vi s'ojnü, dya go tsjapüji ngüenda ro möji. C'ü o tsjaji, 'naja c'ü o ma cja o juajma, 'naja c'ü o ma ma mbö'ö.

⁶ C'o 'ñaja o zürüji c'o mbëpji c'o vi ndäjä c'e rey, o mbäräji, cjanu o mbö't'üji.

⁷ 'Ma mü o mbärä c'e rey c'ü vi tsjapüji c'o o mbëpji, me co üdü c'ua c'ü. O ndäjä c'ua c'o o tropa o ma mbö't'üji c'ua c'o bëzo c'o vi mbö'tp'ü c'o o mbëpji. Cjanu o ndü'tp'üji c'ü o jñiñiji.

⁸ Nuc'ua c'e rey o xipji c'ua c'o 'ñaja o mbëpji: “Yo jñöñü ya jogü yo. Pero c'o ró zojnü, dya go ne go ēji. Nguec'ua na jo, dya ra ngäräji dya cja ne chjüntü.

⁹ Nguec'ua möji dya ga ma a ññü, c'ua ja ni mbedye c'o 'ñiji, rí ma xipjiji texe c'o rí chjëji, c'ü ra ēji cja ne chjüntü”, eñe c'e rey.

¹⁰ O mbedye c'ua c'o mbëpji o möji cja 'ñiji, o ma siji texe c'o mi chjëji c'o ma s'o 'ñe c'o ma jo. Nuc'ua me go ndüji cja c'e chjüntü.

¹¹ 'Nuc'ua 'ma o cjogü c'e rey a mbo ngue c'ua ro jñanda c'o vi siji c'o mbëpji, o jñanda c'ua 'na bëzo c'ü dya mi je o bitu c'ua ja nzi ma jyeji 'ma mi cjaji chjüntü.

¹² O xipji c'ua: “Nu'tsc'e bëzo, ¿ja vi tsjogue va? Maco dya in jegue c'o bitu c'o jeji 'ma chjüntüji.” C'e bëzo dya go ndünrü.

¹³ Nuc'ua c'e rey o xipji c'o mi pjöste cja c'e chjüntü: “Jyü'tp'üji a ngua 'ñe a dyë ne bëzo nu. Ma pant'aji nu ja na bëxömü nu ja me ra huë, y me ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufre na puncjü”, embeji c'o pjöste.

¹⁴ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, na puncjü c'o s'ojnü pero ja nzitjo c'o juajnüji, eñe e Jesús va nguarü va zopjüji.

El asunto de los impuestos

¹⁵ Nuc'ua o mbedye c'o fariseo, mi pötma mamaji ja rvá dyönüji e Jesús c'ü rví jyopü angueze, ngue c'ua ro sö ro ngöt'üji cja c'o pje mi pjëzhi.

¹⁶ Nuc'ua c'o fariseo o ndäji c'o o discípulo anguezeji, o möji co c'o nu dyoji e Herodes, o ma xipjiji e Jesús:

—Xöpüte, rí pärägöjme c'ü na cjuana c'ü in mangue, 'ñe c'ü in jizhigue c'ü na cjuana ja ga cja o 'ñiji Mizhocjimi. Xo rí pärägöjme, dya cjó in sügue rí zopjü, na ngueje dya in cchapque ngüenda zö pje ri pjëzhi 'na nte.

¹⁷ Nguec'ua rí xitsijme pje xo in cijñigue, ¿cjo na jo rá cjöt'üji o contribución c'ü örü e César c'ü mero manda, o jiyö?, eñeji.

¹⁸ Pero e Jesús ya xmi pätpä c'ü ma s'o ma mbeñe anguezeji. Nguec'ua ixco xipjiji:

—Nu'tsc'eji in cchapüji na jots'üji, chaque in önnöji. ¿Jenga na sögöji?

¹⁹ Jítscöji c'e merio ja ga cja c'ü örü e César.

Anguezeji o ma jünpüji c'ua 'naja merio c'ü mi xiji denario.

²⁰ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Cjó o ñi nu cuat'ü ne merio, 'ñe cjó o tjü nu juns'ü?

²¹ O ndünrü c'ua anguezeji o xiji:

—Ngue e César.

O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ü toca e César, rí unüji e César. C'ü toca Mizhocjimi, rí unüji Mizhocjimi.

²² 'Ma o dyäräji c'o jña c'o, me co nguijñiji c'ua, cjanu o jyanbüji c'ua e Jesús, o möji.

La pregunta sobre la resurrección

²³ C'o saduceo mamaji c'ü dya ra sö ra te c'o añima. Nuc'ua c'e pa c'ü, o ëjë ja nzi anguezeji cja e Jesús, cjanu o dyönüji o xipjiji:

²⁴ —Nu'tsc'e xöpüte, o mama e Moisés 'ma cjó c'o ra ndü, 'ma dya be 'ñejui t'i c'ü nu su, nuc'ua c'ü nu su ra chjüntüvi 'ma c'ü 'naja o cjuarma c'e bëzo c'ü ya ndü. Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi ndü, je ngue o tjü angueze c'ü ra jñusp'üji c'e t'i c'ü ot'ü ra jmus'ü.

²⁵ Nuzgöjme, mi bübüzgöjme yenko bëzo c'o mi cjuarma. 'Naja anguezeji o chjüntü, pero o ndü, dya jmusp'ü t'i c'ü. Nuc'ua c'ü na ye nu cjuarma o chjüntüvi c'e ndixü.

26 C'ua ja nzi va ndũ c'ü ot'ü, je xo va cjatjonu c'ü na yeje, 'ñe c'ü na jñi. Nde va cjatjoji c'ua nza yenchoji, dya jmusp'üji o t'i.

27 Nuc'ua 'ma ya vi ndũ nza yencho c'o bëzo, xo ndũ c'ua c'e ndixũ.

28 Nguec'ua rí önnc'üjme, 'ma ra te c'o añima ja c'o nzi gui mangue, ¿c'jó ngue c'ü ra tsjapü nu su c'e ndixũ? Na ngueje nza yenchoji nde go tsjapü o suji.

29 O ndünrũ c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya jo c'ua ja gui mbeñegueji. Na ngueje 'ma in xörügueji o jña Mizhocjimi, dya in unnc'ejí ngüenda pje ne ra mama yo; dya xo in pãrãgueji ja ga cja c'ü me na zëzhi Mizhocjimi.

30 Yo nte chjüntüji. Xo 'ñe c'o o t'iji, chjüntpüji. Pero 'ma ra te c'o añima, dya cja ra chjüntüji. Na ngue ra chjëntji nza cja c'o o anxe Mizhocjimi c'o dya chjüntü.

31 ¿C'jo dya i xörügueji yo o jña Mizhocjimi c'ü mama ra tetjo c'o añima?

32 Mama a cjava o jña: “Nguezgö o Mizhocjimizü e Abraham, 'ñe e Isaac, 'ñe e Jacob”, eñe Mizhocjimi. Nguec'ua ixi 'ñetsetjo zö ya ndũ e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob, pero bübütjoji y ra tetjoji, eñe e Jesús.

33 Nuc'ua 'ma mü o dyärä c'o nte c'o jña c'o mi xöpü e Jesús, me mi süji, dya mi pãrã pje ro nguiññiji.

El mandamiento más importante

34 Xo 'ñe c'o saduceo dya cja mi pãrãji pje ro manji. Nuc'ua 'ma mü o mbãrã a cjanu c'o fariseo, cjanu o chëzhji c'ua a jmi e Jesús.

35 'Naja anguezeji c'ü me mi pãrã o ley Mizhocjimi, chaque o tsjapü t'önü e Jesús ngue c'ua ro zö'ö, o xipji:

36 —Xöpüte, ¿ja ngue c'ü xenda ni muvi mandamiento cja o ley Mizhocjimi?

37 O ndünrũ c'ua e Jesús o xipji:

—C'ü rí tsjaji, rí ñeji Mizhocjimi c'in Jmugueji. Rí ñegueji co texe in mü'büji, 'ñe co texe in aljmaji, 'ñe co texe in pjeñeji.

38 Nujnu nguejnu ot'ü yo o mandamiento Mizhocjimi, ngue nu nda ni muvi.

39 Bübü c'ü 'naja o mandamiento angueze c'ü xo chjënjuí nu cja ró xi'ts'iji c'ü mama a cjava: “Rí s'iyaji yo nin minteji, c'ua ja nzi gui s'iyatsjëgueji”, eñe Mizhocjimi.

40 Nu 'ma rí tsjague c'ü mama nujo yeje o mandamiento Mizhocjimi, ya xo i tsjague 'ma c'ü mama texe o jña Mizhocjimi yo xiji ley, 'ñe yo o dyopjü c'o profeta, eñe e Jesús.

¿De quién es hijo el Cristo?

41 Nuc'ua 'ma xe ma cãjã c'o fariseo, o ña e Jesús.

42 O xipjiji:

—¿Pje xo in mangueji ja rga cja c'ü ri ngue Cristo? ¿C'jó ri ngue o mboxbëche?

O ndünrũji c'ua:

—Ri mboxbëche cja e David.

43-44 O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Na jo c'ü. Pero 'ma o mama e David c'ü ja ga cja e Cristo, ¿jenga o mama: “Nuc'ü, in Jmugö c'ü”, eñe? In pãrãgueji o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e David o dyopjü a cjava:

Mizhocjimi o zopjü in Jmugö o xipji: “Mimi cja in jodyëgö.

Rí da'c'ü rí mandague hasta 'ma cja rí chöpü yo nuc'ü na ü”, eñe Mizhocjimi va dyopjü e David.

45 E David o nädä e Cristo o mama: “Ngue in Jmugö”, eñe. ¿Pje ne ra mama c'ü ri mboxbëche e Cristo cja e David 'ñe c'ü xo ri ngue o Jmu?, eñe e Jesús va tsjapü t'önü c'o fariseo.

46 Nguec'ua anguezeji dya sö ro ndünrũji. Ndeze c'e pa c'ü, dya cja c'jó xe rezga xe ro dyönüji e Jesús.

23

Jesús acusa a los fariseos y a los maestros de la ley

1 Nuc'ua e Jesús o zopjü c'o nte 'ñe c'o o discípulo, o xipjiji:

2 —Nujyo xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe yo fariseo, ya ngamaji ra xöpüji

yo nte, ra xipjiji ja ga cja c'ü o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés.

³ Nguec'ua texe c'o ra xi'tsc'ejiji yo, nde rí tsjagueji, dya rí jyëzgueji. Pero dya rí tsjagueji c'ua ja ga tsja anguezeji. Na ngueje mamaji c'ü na jo, pero dya cjaji.

⁴ Anguezeji xipjiji yo nte c'o ley c'o na s'ëzhi, dya sö ra cumpleji. Nguec'ua chjëntjui c'ü ri ät'äji o trapöjō c'o ri tütüji, c'o me na jyü rgá nduns'üji. Pero anguezeji dya ne ra mbasp'üji ne rí 'naja o ñidyëji.

⁵ Texe c'o cja yo fariseo 'ñe yo xöpü o ley Mizhocjimi, cjaji c'ü rguí jñanda yo nte. C'ü cjaji, ät'äji xenda na nojo yo ts'icüero yo tjün't'üji cja o yüdüji 'ñe a nzhë'ëji, nu ja pä't'äji o jña Mizhocjimi. Xo ät'äji xenda na maja yo fleco yo 'nüns'ü a squina o bituji.

⁶ 'Ma cjaji mbaxua, me juajnüji o lugar c'o xe na jo'o ja ra mimiji ra ziji o xëdyi, ngue c'ua yo nte ra jñandaji anguezeji ra mamaji me na joji. Xo 'ñe 'ma pöji cja nintsjimi, me xo juajnüji o lugar c'o na jo nu ja ra mimiji.

⁷ Me neji ra tsja yo nte ra mbësp'iji t'ëcjañömmü rgá zenguaji cja chöjmü. Me xo ne o mü'büji ra mama yo nte ra xiji xöpüte.

⁸ 'Pero nu'tsc'ejiji in discípulots'öji, dya rí ñe'ejiji c'ü cjó ra xi'tsc'ejiji xöpüte. Na ngueje 'natjo c'ü in xöpütegueji c'ü nguezgö e Cristo o 'ñempque Mizhocjimi, y texets'ejiji in cjuarmaji.

⁹ Dya cjó rí xipjiji tata cja ne xoñijömmü c'ü rí süji nza cja Mizhocjimi. Na ngueje 'natjo c'ü nin Tatagueji; ngueje c'ü bübü a jens'e.

¹⁰ Dya xo rí ñe'ejiji ra xi'ts'ijiji jmu, na ngueje 'natjo c'in Jmugueji, c'ü nguezgö e Cristo.

¹¹ Nu 'ma in negueji ra mbë'tsc'ejiji na nojo, ni jyodü rí pjöstegueji cja yo in cjuarmaji.

¹² Na ngueje c'o ra tsjapütsjē rrã nojo, ra tsjapüji dya pje rguí muvi c'o. Y c'o dya ra tsjapü na nojo, ra tsjapüji na nojo c'o.

¹³ 'Nu'tsc'ejiji in xöpüji o ley Mizhocjimi, 'ñetsc'ejiji in fariseoji,

in cchapqueji na jots'üji pero dya cjuana. Juentsc'ejiji ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngueje in c'asp'üji yo nte, ngue c'ua dya unü o mü'büji Mizhocjimi c'ü manda. Nu'tsc'ejiji dya in jëziji ra mandats'üji c'ü, y c'o ne'e c'ü ra manda Mizhocjimi cja anguezeji, in c'asp'üji.

¹⁴ 'Nu'tsc'ejiji in xöpüji o ley Mizhocjimi, 'ñetsc'ejiji in fariseoji, in cchapqueji na jots'üji, juentsc'ejiji ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngueje in jünbügueji c'o pë's'i c'o ndixü c'o ya ndü nu xïra. Y para dya ra mama yo nte na s'ots'ejiji, chaque me mezhe gui dyötqueji Mizhocjimi. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma ra jñün'c'üji ngüenda Mizhocjimi, xenda ra jñu's'üts'üji c'ü rguí sufregueji.

¹⁵ 'Nu'tsc'ejiji in xöpüteji 'ñetsc'ejiji in fariseoji, in cchapüji c'ü na jots'üji, juentsc'ejiji ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngue in pes'ejiji cja mar in sätc'ejiji texe cja ne xoñijömmü. In xöpüji yo nte, xa'ma cjó ra 'ñejme c'ua ja nzi gui 'ñejmegueji. Nuc'ua c'o nte c'o ejme c'ua ja gui xiqueji, xenda cja na s'o c'o, que na ngue'tsc'ejiji. Nguec'ua xenda pë's'i o s'ocüji c'ü rguí möji a ma a linfiernu.

¹⁶ 'Nu'tsc'ejiji in xöpüteji 'ñetsc'ejiji in fariseoji, in cchapü in jizhigueji nu o 'ñiji Mizhocjimi, pero ya tsot'ü in chögueji in chjëntc'ejiji nza cja 'na ndëzhö. Juentsc'ejiji, ra castigaots'üji Mizhocjimi, na ngueje in mamaji: "Ma cjó c'o ra nädä nzi ga mbärã ne templo, dya xo rguí muvi 'ma. Nguec'ua dya ni jyodü ra mama c'o na cjuana. Pero 'ma cjó c'o ra nädä c'o traste de oro c'o bübü a mbo cja ne templo, ni muvi 'ma c'ü ra nädä. Nguec'ua ni jyodü ra mama c'o na cjuana", in eñeji.

¹⁷ Nu'tsc'ejiji ya tsot'ü in chöji, dya in pãrãji ja ga cja. Rí xi'tsc'öji c'ü xenda ni muvi ne templo, que na ngueje c'o traste de oro c'o bübü a mbo. C'ü na sjü c'o traste de oro, je ni 'ñeje cja ne templo.

¹⁸ Dya xo in cchapüji me ni muvi c'e arta nu ja pö'tp'üji animale

Mizhocjimi, cja rrü ndü'tp'üji nu. Na ngueje in mangueji: “Ma cjo c'o ra nädä nzi ga mbärã c'e arta, dya ni muvi 'ma c'ü ra nädä. Pero 'ma cjo c'o ra nädä c'o animale c'o tjü'tp'üji nu, ni muvi 'ma”, in eñeji.

19 Nu'tsc'ejji in fariseoji, dya in pärãji ja ga cja. Rí xi'tsc'öji c'ü xenda ni muvi c'e arta, que na ngue c'o animale c'o tjü'tp'üji Mizhocjimi nu. Na ngue c'ü na sjü c'o animale, je ni ñeje cja c'e arta.

20 C'ü ra nädä nzi ga mbärã c'e arta, nädä 'ma c'e arta ñe texe c'o animale c'o tjü'tp'üji Mizhocjimi nu.

21 C'ü ra nädä ne templo, xo nädä 'ma Mizhocjimi c'ü bübü cja ne templo.

22 C'ü ra nädä nzi ga mbärã a jens'e, nädä 'ma c'ua ja manda Mizhocjimi, xo nädä 'ma Mizhocjimi c'ü manda nu.

23 'Nu'tsc'ejji in xöpüteji ñetsc'ejji in fariseoji, in cjaüji c'ü na jots'üji, in mbeñeji Mizhocjimi in unüji c'o in xits'ajnaji, ñe c'o ñaja in pjín'ñoji. Na jo rí tsjaji a cjanu, dya rí jyëzigueji. Pero juentsc'ejji, ra castigaots'üji Mizhocjimi, na ngue dya in cö'tp'üji ñi c'o jña c'o xenda ni muvi cja o ley Mizhocjimi. Mama c'e ley rá cjaji c'o na jo, ñe rá juentseteji, ñe rá cumpleji c'ua ja nzi rgá mamaji. Nujoyo, nguejyo xenda mi jyodü rvi tsjagueji yo.

24 ¿Ja rgá sö rí jíchiji yo dya pärã ngue c'ua ra mbärãji o ñiji Mizhocjimi? Maco ya tsot'ü in chöji, dya xo in pärãgueji. C'ü ni jyodü rí tsjaji, dya in cjaji. Y c'ü dya nda ni muvi, ngue c'ü in jodü rí tsjaji c'ü. Nguec'ua in chjëntcjeji nza cja 'na bëzo c'ü ro ma cja mëjë ro paxü c'e ndeje ngue c'ua dya ro ts'üt'ü o ts'imörö. Cja rrü zitjo c'e ndeje, maco ri o'o nu 'na camello.

25 'Bübü o nte c'o pe'ch'e a xes'e o mojmü ñe o xalo, pero dya xibi na jo a mbo. Nguec'ua na s'o a mbo c'o mojmü ñe c'o xalo. Je xo ga cjatsc'ejji nu, nu'tsc'ejji in fariseoji. In xindyëji in tjintsiji c'ü ni xes'ets'üji pero bübü

a mbo in mü'büji c'o na s'o; me in jodü ja rgui tsjapü in tsjacjeji c'o pë's'i yo nin minteji. Juentsc'ejji ra castigaots'üji Mizhocjimi.

26 Nu'tsc'ejji in fariseoji, ya tsot'ü in chögueji, dyärãji c'ü rá xi'tsc'öji. Ot'ü rí jyodüji ja rgá ndin'tsc'i in mü'büji. Nuc'ua, rrã jo c'ü ni xes'ets'üji ñe a mbo in mü'büji.

27 'Nu'tsc'ejji in xöpüteji ñetsc'ejji in fariseoji in cjaüji na jots'üji, juentsc'ejji ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngueje in chjëntcjeji nza cja o panteón cja campo santo. Ch'öxcüji a xes'e c'ü ni ñetse na zö, pero a jömmü me jä'ä c'o o ndo'dye c'o añima, ñe cjo ts'ë me na xĩĩ.

28 Je xo ga cjatsc'ejji nu, a xes'ets'üji in jizhiji c'ü ni mama yo nte na jotsc'ejji. Me in cjaqueji c'ü na jots'üji, pero a mbo in mü'büji me bübü na puncjü c'o na s'o.

29 'Nu'tsc'ejji in xöpüteji ñetsc'ejji in fariseoji, juentsc'ejji ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngueje in cjaüji c'ü na jots'üji, pero dya cjuana. In jä'p'ãji panteón c'ua ja dyögüji c'o profeta mi jinguã, ñe in ä'tp'ãji me na zö'ö c'ua ja dyögüji c'o ñaja c'o o tsja na jo.

30 In mamaji 'ma ya ri bünc'ejji c'o cjë 'ma mi cãrã c'o in mboxpalegöji, dya rvi pjösp'ügueji 'ma mi pö't'üji c'o profeta.

31 Nguec'ua in mantsjëgueji ngue o mboxbëchets'üji c'o o mbö't'ü c'o profeta.

32 Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí cjuatügueji c'o na s'o c'o xe bëzhtjo ro tsja c'o in mboxpaleji.

33 'C'o in mboxpalegueji, ma s'oji nza cja o c'ijmi. Nu'tsc'ejji je xo ga cjatsc'ejji nu. Nguec'ua, ¿ja rgá sö rí c'ueñeji c'ü dya ra jñün'c'üji ngüenda rgui möji a ma a linfiernu?

34 Nutscö rá täjä o profeta ñe c'o pärã o ñiji Mizhocjimi, ñe c'o ra xöpü o jña angueze. Anguezeji, bübü c'o rí chät'ãji cja ngronsi rgui pö't'ügueji; ñaja c'o rí cha's'üji cja nintsjimi. Y nzi 'na jñiñi rí chãji c'o.

35 Cja ne xoñijömmü ya mbö't'üji na puncjü o nte c'o mi cja na jo. C'ü

ot'ü o mbö't'üji mi ngue e Abel c'ü mi cja na jo. C'ü bēpja o mbö't'üji mi ngue e Zacarías c'ü mi mböcjimi c'ü mi ngue o t'i e Berequías. I tsjogüji a nde nu ja na sjü 'ñe cja c'e arta nu ja tjü'tp'üji animale Mizhocjimi, i pö't'üji e Zacarías. Na ngue c'ü rí tsjapüji ra sufre c'o rá täjä ra ã zo'c'üji, ra jñün'c'üji ngüenda Mizhocjimi c'ü nde ngue in s'ocügueji c'ü vi mbö't'üji texe c'o mi cja na jo ndeze e Abel hasta e Zacarías. Nguet'ua me ra tsja'c'üji rí sufreji na puncjü.

³⁶ Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu'tsc'eji in cārāji yo cjē dya, ngue'tsc'eji rí sufregueji yo.

Jesús llora sobre Jerusalén

³⁷ 'Nu'tsc'eji in menzumüji a Jerusalén, in pö't'üji c'o profeta, 'ñe in pjat'üji o ndojo c'o va täjä Mizhocjimi va ã zo'c'üji. Na puncjü rvá juen'tsc'öji. Mi negö ro jmu'tc'eji c'ua ja nzi ga tsja 'na ngöñi, juis'i c'o o ts'ingöñi a mbo cja o juaja, pero dya xo i ñe ri chēzhgueji.

³⁸ Tsjijñiji. Xe jārätjo a Jerusalén nu nin ndajñiñigueji, pero ya jyetsc'iji dya Mizhocjimi.

³⁹ Rí xi'tsc'öji ndeze ne ndajme dya, dya cja xe rí jñandgöji va hasta 'ma cja rí mamaji: “Me na jo nu va ējē nu o 'ñeme Mizhocjimi ra manda”, rí 'ñeñeji.

24

Jesús dice que el templo será destruido

¹ Nuc'ua 'ma ma pedye e Jesús cja c'e templo, o ējē c'ua c'o o discípulo o chēzhiji a jmi, ngue c'ua ro jíchiji e Jesús c'ü me ma zö c'e templo.

² Cjanu o mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Me in jandgueji ne templo. Pero na cjuana rí xi'tsc'öji, ra zädä c'o pa 'ma dya cja ra jyāns'ä yeje ndojo c'o dya ra yät'ä.

Señales antes del fin

³ Nuc'ua e Jesús o ma cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos, o mimi c'ua nu. Nuc'ua c'o o discípulo o ēji a jmi, o 'ñe xipjiji:

—Xitscöjme jinguã ra yät'ä ne templo. Xo rí xitscöjme pje ma señal c'ü rga pārgöjme 'ma rí 'ñecje na yeje, y 'ma ra nguins'i ne xoñijömmü.

⁴ Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Pjötpüji ngüenda c'ü dya cjó ra dyon'c'eji.

⁵ Na ngueje ra ējē na puncjü c'o ra jñüncügö in chjü, ra mamaji ngueje Cristo anguezeji, ngue c'ua ra dyonpüji na puncjü yo nte.

⁶ Y rí dyäräji ri cjaji o chü. Xo ra mbezheji ya ri cjaji o chü. Pjötpüji ngüenda c'ü dya rí sügueji, na ngueje ni jyodü ra zädä yo. Pero dya be ri sädä 'ma ra nguins'i nu xoñijömmü.

⁷ Yo país ra chüji co yo 'ñaja país. C'o rey ra chüji co c'o 'ñaja rey. Na puncjü c'ua ja ra sufreji o tjimi, 'ñe c'ua ja ra mbi'i na zēzhi ne xoñijömmü.

⁸ Nujyo, nguejyo rguí mbürü ra sufreji yo.

⁹ 'Nuc'ua texe cja yo país ra nuc'eji na ü, na ngueje c'ü ni 'ñejmezügöji. Ra nzhöc'ügueji nu ja rí sufreji, y ra mbö'tc'eji.

¹⁰ Nuc'ua na puncjü c'o ra xögü cja Mizhocjimi, y ra pötca nzhötsjēji o dyoji, y ra pötca nuji na ü.

¹¹ Na puncjü c'o ra 'ñe tsjapü ri ña o jña Mizhocjimi, ra 'ñe dyonpü na puncjü o nte.

¹² Na puncjü c'o dya cja ra s'iya o dyoji, na ngue dya cja ri ätäji Mizhocjimi.

¹³ C'o sido ra 'ñejmezüji, ra ma bübütjoji co Mizhocjimi.

¹⁴ Nuc'ua textjo cja ne xoñijömmü ri cārã c'o ra zopjü yo nte ra xipjiji ra dyätäji Mizhocjimi na ngue ngueje c'ü manda. Nu'ma, ngue 'ma ya ra nguins'i nu xoñijömmü.

¹⁵⁻¹⁶ Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü c'e profeta Daniel o mama c'ü ra ã 'naja nte c'ü me rrã s'o a jmi Mizhocjimi, ra 'ñe chjotü texe, y ra 'ñe mimi c'ua ja me na sjü. Nu'tsc'eji ri xörüji yo jña yo, rí unüji na jo ngüenda c'ü rguí pārāji. Nguet'ua 'ma rí jñandaji c'ü ya ri bübü nu c'e nte, rí

c'ueñeji rí möji a ma cja t'eje, nu'tsc'ejí ri cãrãji a Judea.

17 Nu'tsc'ejí ri tãgãji a xes'e cja in nzungueji, íxtí c'ueñeji, dya pje rí chunüji c'o ri pë's'íji a mbo cja in nzungueji.

18 Nu'tsc'ejí ri bünc'ejí cja juajma, dya rí nzhogueji cja in nzungueji c'ü rí ñe tsanagueji in bituji.

19 Juejme c'o ri ndunte 'ñe c'o ri jötü o lëlé c'o pa c'o.

20 Dyötüji Mizhocjimi ngue c'ua 'ma rí c'ueñeji, dya ri ngue c'o pa c'o ri jãrä o së, ni xo ri ngue nu pa c'ü rí söyaji.

21 Na ngueje me ra sufreji na puncjü c'o pa c'o, c'ü nunca go sufreji a cjanu ndeze 'ma o jyans'ü ne xoñijöümü. Y dya cja xe ra sufreji c'ua.

22 Pero Mizhocjimi ra tsjapü c'ü dya nda ra mezhe c'o pa c'o ra sufreji, ngue c'ua dya ra chjorü texe c'o nte. Ra tsjapü c'ü dya ra mezhe c'o pa c'o, na ngue ri cãrã c'o ya juajnü Mizhocjimi.

23 'Nuc'ua 'ma cjó c'o ra xi'ts'íji: “Je bünc'ua e Cristo” o ra xi'ts'íji: “Je bübü nu e Cristo”, ra 'ñents'ejí, dya rí creoji c'o xi'tsc'ejí a cjanu.

24 Na ngueje ra ëjë c'o ra tsjapü ri ngueje e Cristo. Xo ra ë c'o ri cjapü profeta ri cjapü ri ñaji o jña Mizhocjimi. Ra tsjaji c'o me na nojo c'o nunca mi janda c'o nte, nguec'ua me ra nguijñiji. C'o ri cjapü a cjanu profeta, ra tsjaji a cjanu, ngue c'ua xa'ma ra sö ra dyonpüji c'o ya juajnü Mizhocjimi ra tsjapü o nte.

25 Nguec'ua rí xi'ts'íji dya, ante c'ü ra zädã c'o pa c'o.

26 Nguec'ua 'ma ra xi'ts'íji: “Je va bübü e Cristo cja majyadü”, dya rí pedyeji rí ma ñu'uji. O 'ma ra xi'ts'íji: “Je na bübü a mbo cja 'na ngümü c'ü”, dya xo rí creoji c'o xi'ts'íji.

27 'Ma go juë's'i dyebe nu ja ni mbes'e e jyarü, íxi 'ñetse textjo a lado hasta nu ja ni nguibi e jyarü. Je xo rga cjatjonu 'ma rá ëcjö na yeje cja Mizhocjimi, ra jñandgöji texe cja ne xoñijöümü.

28 Dyãräji ne jña nu rá xi'tsc'öji dya:

“C'ua ja ri 'mana c'e animale c'ü ya rguíndü, je nguejnu ra jmurü c'o ndopare.”

Cómo vendrá el Hijo del Hombre

29 'Nuc'ua 'ma ra nguarü ra sufreji c'o pa c'o, ra bëxöümü e jyarü. Y dya ra 'ñetse e zana. Ra jyãbã yo seje. Y ra 'ñünü nujyo na zëzhi a jens'e.

30 Nuc'ua ra jñandaji 'na señaal a jens'e c'ü rguí mbãrã yo nte c'ü ya rva ëcjö na yeje cja Mizhocjimi. Y texe c'o ri cãrã cja ne xoñijöümü, me ra nzhümü rgã huëji na ngueje ra jñandgöji rva ëcjö na yeje cja Mizhocjimi. Ra jñandgöji rva ëcjö cja ngöümü, ra jñandgöji c'ü me rrã zëtsi 'ñe me rrã zözü.

31 Nuc'ua, ra mbë'biji na jens'e 'na corneta, y nutscö rá tãjä c'o ín anxe ra 'ñe jmutüji c'o ya ró juajnügö c'o ri cãrã texe cja ne xoñijöümü.

32 'Nu'tsc'ejí rí unüji ngüenda yo za yo xiji higo. 'Ma ya ra dogü, 'ma ya pjürü peje o xi, in pãrãgueji ngue 'ma ya ra paja ne xoñijöümü.

33 Je xo rga cjatjonu, 'ma rí jñandaji ya ra zädã texe yo rí xi'tsc'öji, rí pãräji 'ma c'ü ya ngue ra nguins'i ne xoñijöümü.

34 Na cjuana rí xi'tsc'öji, c'o ri cãrã c'o pa c'o, dya ra ndü texe c'o, hasta 'ma cja ra zädã texe yo rí xi'tsc'öji.

35 Ra nguarü e jens'e 'ñe ne xoñijöümü, pero nín jñagö nunca ra nguarü nu.

36 'Dya cjó pãrã pje ma pa, ni pje ma ndajme 'ma ra zädã c'o, ni xo ri pãrã c'o o anxe Mizhocjimi, ni xo ri pãrãgö nutscö o T'izgö Mizhocjimi. Nguextjo mi Tatagö c'ü pãrã.

37 'C'ua ja nzi ma cja c'o cjë 'ma mi bübü e Noé, je xo rga cjatjonu, 'ma rá ëcjö na yeje cja Mizhocjimi.

38 C'o cjë 'ma mi bübü e Noé, 'ma dya be mi ëjë c'e tradyebe, mi ñönüji 'ñe pje nde mi si'íji. Mi chjüntüji, xo mi chjüntpüji o t'íji hasta 'ma cja zädã c'e pa 'ma mü o cjogü e Noé a mbo cja c'e barco.

39 Dya mbãrãji cjo ro 'ñeje c'e tradyebe hasta 'ma cja 'ñeje, go

chjorüji c'ua texeji. Je xo rga cjatjonu, 'ma rá êcjö na yeje cja Mizhocjimi.

⁴⁰ Na ngueje ye bëzo c'o rva bübü cja juajma. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü.

⁴¹ Ye ndixü c'o 'natjo c'ua rva cüjnü. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü.

⁴² 'Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí pjötpüji ngüenda, na ngueje dya in pãrãji c'e ndajme 'ma rá êcjö nutscö in Jmuzgöji.

⁴³ 'Na bëzo c'ü ri xo'tp'üji o ngümü, nu 'ma ro mbãrã pje ma ndajme c'ü xömü c'ü ro êjë c'e mbë'ë, dya ro ïji; ro nde'betjo, dya ro jyëzi ro xo'tp'ü c'ü nu ngümü.

⁴⁴ Je xo rga cjatsc'ejji nu, rí pjötpüji ngüenda, na ngueje nutscö rá êcjö na yeje cja Mizhocjimi c'e ndajme c'ü dya ri tepcöji.

El siervo fiel y el siervo infiel

⁴⁵ 'Nza cja 'na lamu c'ü 'ñeje 'na mbëpji c'ü cjacjuana, 'ñe c'ü pãrã ra pëpji na jo. Ra tsja c'e lamu ra xipji c'e mbëpji c'ü ra 'huinbi c'o ri cãrã cja ngümü, ra unüji o xëdyi 'ma nzi ga zant'aji. Ra ma c'ua c'e lamu.

⁴⁶ Nuc'ua, 'ma ra nzhogü c'e lamu, 'ma ra ã chöt'ü c'e mbëpji rrã cja'a c'o vi xipji, me ra mäjã 'ma c'e mbëpji c'ü.

⁴⁷ Na cjuana rí xi'tsc'öji, c'e lamu ra unü c'e mbëpji c'ü ra mbötpü texe c'o ri pë's'i c'e lamu.

⁴⁸⁻⁵⁰ Pero 'ma ri s'ombëpji c'e mbëpji, 'ñe ra mamatsjë: "C'ín lamugö ra mezhtjo c'ü", ra 'ñeñe, 'ñe 'ma ra yabü c'o nu mimbëpji, 'ñe me ra ziji o xëdyi 'ñe ra tiji co c'o me t'ĩ, nuc'ua ra êjë c'ü o lamu nu c'e pa c'ü dya ri te'be, 'ñe c'e ndajme c'ü dya ri pãrã.

⁵¹ Nuc'ua c'e lamu ra manda ra ndas'üji na puncjü co chirrio c'e mbëpji, cja rrũ pant'aji c'ua ja rva cã c'o mi cjavü mi cja na jo. Je ra huë nu c'ü, 'ñe ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufre na puncjü.

25

El ejemplo de las muchachas

¹ 'Rá xi'tsc'öji dya 'na ejemplo c'ü ja rgá manda Mizhocjimi c'ü bübü a

jens'e. Mi bübü dyëch'a xunt'i c'o mi tunü o sivi. O mbedye o möji, ro ma ndünrüji 'na t'i c'ü ya ro chjüntü.

² Tsi'ch'a anguezeji c'o dya mbeñe na jo, pero c'o tsich'a o mbene na jo c'o.

³ Nu c'o dya mi jün o pjeñe, o ndunü o sivi, pero dya xe go ndunüji petroleo c'ü ro xich'iji 'ma ro tjeze c'ü mi tjë.

⁴ Nu c'o o mbeñe na jo, o ndunüji petroleo co o botiaji, 'ñe c'o xe mi po'o c'o o sivi.

⁵ Nuc'ua xe mezhtjo ro säjä c'e t'i c'ü ro chjüntü. Nguec'ua c'o xunt'i o ndägäji o t'ĩ, o ïji.

⁶ Nuc'ua c'ü ndexömü, o dyärãji 'na jña c'ü mi mapjü mi mama: "Ya va êjë nu ra chjüntü; pedyeji ma chjünrüji"

⁷ O böbü c'ua texe c'o xunt'i, cjanu o jocü c'o o sivi.

⁸ Nu c'o dya mi pë's'i o pjeñe, o xipji c'o vi mbeñe na jo: "Dyacöjme ts'ë in petroleooji, na ngueje ya ne ra juench'etjo yo in sivi" göjme"

⁹ O ndünrü c'ua c'o vi mbeñe na jo, o xipji: "Iyö, dya ra sö rá da'c'üjme. Na ngueje 'ma rá da'c'üjme, dya ra zögöjme, ni xo ri ngue'tsc'ejji. Moji ma chömüji nu ja pöji", eñe c'o xunt'i c'o vi mbeñe na jo va xampja.

¹⁰ Nuc'ua 'ma cja vi mötji, o säjä c'ua c'e t'i c'ü ro chjüntü. Nu c'o ya vi xampja na jo, o cjogüji c'ua co angueze cja c'e ngümü nu ja ro tsjaji c'e chjüntü. Jo nu ngot'üji c'ua c'e ngoxtji.

¹¹ Dya mezhe c'ua o säjä c'o xunt'i c'o vi ma ndömü o petroleo, o mamaji: "Xocüzüjme, nu'tsc'e nin t'ecjañömü."

¹² O ndünrü c'ua c'e t'i o xipji: "Na cjuana rí xi'tsc'öji, dya rí pã'c'öji", embeji.

¹³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, rí pjötpüji ngüenda, na ngueje dya in pãrãgueji ja ma pa, ni pje ma ndajme 'ma rá êcjö na yeje cja Mizhocjimi.

El ejemplo de los talentos

¹⁴ 'Xe rá xi'tsc'öji c'ü 'na ejemplo c'ü ja ga manda c'ü o 'ñeme Mizhocjimi. Mi bübü 'na bëzo c'ü ro ma ne jë'ë. O

ma't'ü c'o o mbëpji, o zopcüji c'o mi pë's'i ngue c'ua ro mbötpüji.

15 'C'ü 'na mbëpji o zopcüji tsi'ch'a ts'icaja o merio; c'ü 'na o zopcüji ye ts'icja; c'ü 'na ozopcüji 'naja ts'icaja. O zopcüji c'ua ja nzi rvá sô ro pëpjiji nzi 'naji. O ma c'ua na jê c'e lamu.

16 Nuc'ua c'ü vi s'opcü tsi'ch'a ts'icja, o ma ndômü c'o ro mbö'ö c'ü. Y o ndôjô c'o xe 'na tsi'ch'a ts'icaja o merio.

17 Je xo va cjatjonu c'ü vi s'opcü ye ts'icaja, o ndôjô c'o xe 'na yeje ts'icaja.

18 Pero nu c'ü vi s'opcü 'na ts'icaja, o ma dyö'bü a jômü, cjanu dyöpcütjo nu c'o o merio c'ü nu lamu.

19 'O mezhe c'ua na puncjü pa, cja nzhogü c'ü nu lamu c'o mbëpji, o zojnüji ngue c'ua ro tsjaji ngüenda.

20 O sä c'ua c'ü vi s'opcü tsi'ch'a ts'icaja o merio, xe ndo ma jüntjo c'o xe tsi'ch'a ts'icaja. Cjanu o xipji c'ua c'ü nu lamu: "Nu'tsc'e ín lamuts'ügö, i socüzü tsi'ch'a ts'icaja. Xe va êcjuâ yo xe 'na tsi'ch'a yo ró tôcjö", êne.

21 O mama c'ua c'e lamu o xipji: "Me na jo ga mbëpjits'ügue. I tsjacjuana i tsjague na jo'o co c'o ts'ëtjo c'o ró socüts'ügö. Nudya rá da'c'ü o bëpji c'o xenda ni muvi. Tsjogü me rá mäjui na ngue i pëpquigö na jo."

22 Xo säjä c'ua c'ü vi s'opcü yeje ts'icaja, o xipji c'ü nu lamu: "Nu'tsc'e ín lamuts'ügö, i socüzügö ye ts'icaja. Nudya bünc'ua yo xe 'na yeje ts'icaja yo ró tôcjö", eñe c'e mbëpji.

23 Nuc'ua c'ü nu lamu o xipji angueze: "Me na jo ga mbëpjits'ügue, i tsjacjuanague i tsjague na joco c'o ts'ëtjo c'o ró socüts'ügö. Nudya rá da'cü o bëpji c'o xenda nu muvi. Tsjogü me rá mäjui na ngue i pëpcö na jo", embe.

24 Xo sä c'ua vi s'opcü 'naja ts'icaja, o xipji c'ü nu lamu: "Nu'tsc'e ín lamuts'ügö, rí pã'c'ägö nu'tsc'e in dacüjme o bëpji c'o na jyü; maco ngue'tsc'e in cjavü in tsjacje yo rí tögöjme. Zö nguetscöjme rí podüjme c'o in nzhëxügue 'ñe rí cjavme texe, pero ngue in ch'ujmügue nu ja rí üt'öjme c'o ndëxü.

25 Nguec'ua ró sügö, ró ma ö'ts'üts'ü nin ts'icaja nu i socüzügö. Bünc'ua dya nin ts'icajague."

26 O mama c'ua c'ü nu lamu o xipji: "Na s'o ga mbëpjitsc'e, me na mañats'ü. Nu'tsc'e in pãrãgue rí cjavü in tsjacjô c'o ndëxü, zö dya rí podügö ni xo rí pitsigö; ngue'tsc'eji in cjaví texe c'e bëpji.

27 Nguec'ua ma jo rvi ma socüzü cja banco yo in meriogö. Nguec'ua 'ma ro êcjö, ro dyacöji yo in tsjacjô, 'ñe c'o ya rví ndôjô yo", embe.

28 Cjanu o xipji c'ua c'o o mbepji: "Jñünbüji ne ts'icaja nu jün nu, unnüji nujjnu quiji dyëch'a ts'icaja.

29 C'o ch'unü pje rguí pëpjiji, 'ma ra ndôji, xe ra ch'unü 'ma c'o. Pero 'ma dya ra pëpjiji c'o vi ch'unü ra jñünbüji 'ma c'o vi ch'unüji.

30 Rí pant'aji ne s'ombëpji a ma a linfiernu nu ja na bëxömü. Nujnu, nguejnu je ra huë nu ne mbëpji, 'ñe me ra nguünxt'ü o s'ibi rgá sufre nu", eñe c'e lamu va xipji c'o o mbëpji.

El juicio de las naciones

31 'Nu 'ma rá êcjö na yeje cja Mizhocjimi, me rrã zëzhizügö. Rá dyocjójme texe c'o o anxe Mizhocjimi. Nuc'ua rá mimi nu ja me na zö'ö, ngue c'ua rá jünpü ngüenda yo nte.

32 Nuc'ua texe yo cãrã cja ne xoñijömü, ra ngãrãji cja in jmigö. Nuc'ua rá xöcüji nza cja 'na mbörü xöcü c'o o ndëncjürü cja c'o chiva.

33 C'o rí jyëtscö ndëncjürü rá cama cja in jodyë c'o, y nu c'o chiva rá cama c'ü 'nanguarü.

34 Nuc'ua nutscö rí mandagö rá xicö c'o ri cãrã in jodyë: "Nu'tsc'eji na jots'üji cja jmi Mizhocjimi nu mi Tatagö, chjä'dãgueji. Rá da'cüji dya, c'ü xo rí mandagueji. Ndeze 'ma dya be mi t'ät'ä nu xoñijömü, o xöcüs'üji a cjanu xo rí mandagueji.

35 Rá ca'cüji a cjanu, na ngueje 'ma mi santc'ö, nu'tsc'eji mi dacöji c'ü ro sigö. Y 'ma mi türegö, nu'tsc'eji mi dacöji ndeje. Y 'ma ró sät'ägö cja in jñiñigueji i säcjöji zö dya mi ngue in menzumüzgöji.

36 Y 'ma dya mi cājāgō pje ro jegō, nu'tsc'ejī mi dacōji c'ü ro jegō. Y 'ma mi sō'dyēgō, nu'tsc'ejī mi pa cjinngōji. Y 'ma mi cjocō a pjörü, nu'tsc'ejī mi pa nugōji nu”, rá embe c'o ri cārā cja ín jodyē.

37 Rá ndünrū c'ua c'o vi tsja na jo, ra xitscōji: “Nu'tsc'e ín Jmuts'ügōjme, ¿jinguā ró jantc'ajme mi santc'e c'ü ró da'cō'jme 'na xēdyi? ¿Jinguā mi turegue c'ü ró da'c'üjme ndeje?”

38 ¿Jinguā i sāt'āgue cja ín jñiñgōjme c'ü ró sác'ōjme? ¿Jinguā dya mi cāgue bitu c'ü ró da'c'üjme c'ü ri jyegue?”

39 ¿Jinguā ró jantc'ajme mi sōdyēgue, o c'ü mi cjo'c'ügue a pjörü c'ü ró ma cjinnc'ijme?”, ra 'ñenzgō c'o vi tsja na jo.

40 Nutscō rí mandagō rá tjünrū c'ua rá xipjiji: “Nu cjuana rí xi'tsc'ōji, c'ü vi pjös'ügueji yo mi ts'icjuarmagō nu-jyo dya pje mi pjēzhi, xo 'ñetscō xo i pjöxcōji”, rá embe c'o.

41 'Nuc'ua rá xipji c'o ri cārā ín scerda: “Nu'tsc'ejī, me na s'otsc'ejī, c'ueñeji cja ín jmigō, möji cja sivi c'ü nunca ra juench'e, c'ü o dyāt'ā Mizhocjimi c'ua ja ra sufre c'ü dya jo, 'ñe c'o demonio c'o ngue o dyoji.

42 Na ngueje 'ma santc'ō dya i dyacōji c'ü ro si. Y 'ma mi sufregō 'nure, dya i dyacōji ts'ē ndeje.

43 Y 'ma ró sāt'āgō cja in jñiñgueji, cya i recibidozūji. Y 'ma dya mi cāgō bitu c'ü ro je'e, dya i dyacōji c'ü ro jegō. Y 'ma mi sō'dyēgō 'ñe 'ma mi cjocō a pjörü, dya mi pa cjinnguigōji.”

44 Nuc'ua anguezeji xo ra ndünrūji ra xitscōji: “Nu'tsc'e ín Jmuts'ügōjme, ¿jinguā ró jantc'ajme mi sant'ague o mi sufregue 'nure, o i sāt'āgue cja ín jñiñgōjme c'ü dya ró pjöxc'ume? ¿Jinguā dya mi cāgue bitu c'ü rvi jye, o mi sō'dyegue, o mi cjo'c'e apjörü, c'ü dya ró cō'tc'üjme 'ñi?”

45 Nuc'ua rá tjünrū rá xicōji: “Na cjuana rí xi'tsc'ōji, dya i pjösc'ejī a cjanu ne rí 'na yo mi cjuarmagō yo dya pje mi pzēshi. C'ü dya vi pjösc'ejī yo, xo ñezgō, dya xo i pjöxcōji”, rá embeji.

46 Nuc'ua rá tågōji ra möji nu ja nunca ra nguarü rgá sufreji. Pero c'o vi tsja na jo, ra möji ra ma ngārāji a jmi Mizhocjimi para siempre.

26

Planes para prender a Jesús

1 Nuc'ua 'ma o nguarü e Jesús o mama c'o jña c'o, xe go xipji c'ua c'o o discípulo:

2 —In pārāji ya bēzhtjo yepa ra zādā c'e mbaxua c'ü ni chjū Pascua. Nutscō rvá ēcjō cja Mizhocjimi, ra nzhögügōji ngue c'ua ra ndāt'ázūji cja ngronsi, embeji.

3 Nuc'ua c'e xōmü c'ü, o ma c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita c'o pje nde mi pjēzhi, o ma jmurüji cja c'e palacio nu ja mi bübü c'ü mi mero ndamböcjimi c'ü mi chjū Caifás.

4 O ñaji ja rva cja rvá zürüji e Jesús c'ü dya ro mbārā c'o nte. Ro zürüji ngue c'ua ro mbō't'üji.

5 Mi mamaji:

—Dya ra jogü rá sürüji cja ne mbaxua; 'na ra huēñi yo nte ra tsja o dyēji, eñeji.

Una mujer unge a Jesús

6 'Na nu pa, mi bübü e Jesús a Betania nu cja nu ngumü e Simón c'ü mi sō 'na ngueme c'ü ni chjū lepra.

7 O sājā c'ua 'na ndixü nu ja mi bübü e Jesús, ma tū 'na botia ndojo c'ü mi po'o c'o me ma jo ma jyärā. Me mi muvi na puncjü o merio c'ü. Cjanu xisp'i o ñi e Jesús 'ma ya ma jū'ü cja mexa.

8 C'o o discípulo e Jesús o jñandaji c'ü vi tsja c'e ndixü. Me co üdüji c'ua go mamaji:

—Chjā, jyäctjo. ¿Jenga ya bēzhi yo me ni muvi?

9 Mi sō ro bö'ö na mizhi nu, ngue c'ua c'o merio c'o, ro ch'unü yo dya pje pē's'i, eñe c'o.

10 O unü ngüenda e Jesús c'o vi mama c'o discípulo, o xipjiji c'ua:

—¿Jenga na molestaoji ne ndixü? Maco na jo c'ü o tsjacō nu.

11 Nu'tsc'ejí xe rí mintc'ejí nujyo dya pje pè's'i, pero nutscö ra zädä 'ma dya cja rá bünc'ö a ndetsc'ejí.

12 Ne ndixü nu, ya xisquigö ín cuerpo nujyo na jo ga jyärä, ngue c'ua ya na segurao c'ü rgá dyögüzgöji.

13 Na cjuana rí xi'tsc'öji, texe cja ne xoñijö mü c'ua ja ra zopjüji yo nte ra xipjiji ja ga czazgö, nde ra nádäji nu o tsja ne ndixü nu, ngue c'ua ra mbeñeji nu na jo nu o tsjacö, eñe e Jesús.

Judas traiciona a Jesús

14-15 C'o doce discípulo, mi bübü 'naja c'ü mi chjü Judas Iscariote. Nuc'ü, o ma c'ua cja c'o ndamböcjimi, o ma xipjiji:

—¿Ja nzi rí tsjötücügöji ngue c'ua rá nzhö'c'üji e Jesús?

Nuc'ua c'o ndamböcjimi o ngö't'üji treinta merio o plata e Judas.

16 Ndeze c'ua, o mbürü e Judas o jyodü c'ü ja rvá tsjapü, ngue c'ua ro nzhö e Jesús.

La Cena del Señor

17 Ya vi zädä c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, 'ma mi siji o tjömech'i c'o dya mi bäs'ä. C'ü ot'ü pa c'ü mi pjongüji c'e mbaxua, o ëjë c'ua c'o discípulo cja e Jesús, o xipjiji:

—¿Ja ngue c'ua in ne rá ma ät'äjme o jñöñü c'ü rí sigue rguí süpque ne mbaxua?

18 O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'ua yeje c'o o discípulo:

—Mëvi a ma a Jerusalén rí ma zopjüvi c'e bëzo c'ü ya in päräguevi, rí xipjivi: “Va täcjöbe c'e xöpüte rá xi'ts'ibe c'ü ya va sädä c'ü ra sofre. Nguéc'ua c'e mbaxua je ra züpü cja in nzungue co c'o o discípulo, va 'ñenzgöbe c'e xöpüte.” Je rí xipjivi a cjanu.

19 Nuc'ua c'o discípulo o mëvi c'ua ja va xipjivi e Jesús, o ma dyät'ävi c'e jñöñü c'ü rví züpüji c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua.

20 Nuc'ua 'ma ya vi nzhä, o mimi c'ua e Jesús cja c'e mexa ro ziji o xëdyi c'o doce o discípulo.

21 'Ma ndänt'ä ma siji o xëdyi, e Jesús o xipjiji:

—Na cjuana rí xi'tsc'öji, bübüts'ejí 'na c'ü ra nzhögügö cja o dyë c'o ra mbötcö, embeji.

22 Anguezeji 'ma o dyäräji a cjanu, me go ndumüji c'ua. O mbürü o mama nzi 'naja anguezeji mi xipjiji e Jesús:

—¿Cjo nguetscö, ín Jmuts'ügö?

23 O ndünrü c'ua e Jesús o mama:

—'Naja c'ü ya ndü'bü o xëdyi co nuzgö cja ne mojmü nu rrä sigöji, ngue c'ü ra nzhögügö c'ü.

24 Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ra mbötcöji c'ua ja nzi ga t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Pero juejme c'e bëzo c'ü ra nzhögügö. Xenda rvá jo c'ü dya ro jmus'ü c'e bëzo c'ü, na ngueje ra ma sofre na puncjü.

25 O ndünrü c'ua e Judas nu c'ü ro nzhö'ö, o mama:

—¿Cjo nguetscö, xöpüte?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Ya i mantsjégue, ngue'tsc'e.

26 'Ma ndänt'ä ma siji o xëdyi, o jñü c'ua e Jesús 'na tjömech'i, o unü 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xënmbi c'o o discípulo, o xipjiji:

—Jñüji ne tjömech'i nu rrä xënc'iji, rí siji. Nujnu ngue ín cuerpogö nu.

27 Cjanu o ndës'i c'ua c'e vaso. O unü 'na pöjö Mizhocjimi, cjanu unü c'o o discípulo, o xipjiji:

—Sigueji c'ü po'o nu in texeji.

28 Na ngueje nujnu, ngue ín tsjigö nu. Na ngue c'ü rga pjödügö ín tsji rá tügö, Mizhocjimi ra tsja dya c'ua ja nzi va mama; ra perdonao dya o nzhübü na puncjü o nte.

29 Rí xi'tsc'öji, ndeze dya, dya cja xe rá sigö o ndeje o uva hasta 'ma cja ra zädä c'e pa 'ma 'natjo c'ua rá cäräji nu ja rá mandagö, c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi c'ü mi Tatagö. Cja rá sigöji 'ma c'o cja nuevo c'o me xe rrä jo, eñe e Jesús.

Jesús anuncia que Pedro le negará

30 Nuc'ua o töji 'na himno va ma't'üji Mizhocjimi. Cjanu o mbedyeji c'ua a tji, o möji cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos.

31 Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Texets'ügueji nde rí jyëzguigöji ne xömü dya, na ngue c'ü ra tsjacügöji. Na ngueje ya t'opjü a cjava: “Rá nzhö'ö c'e mbörü ra mböt't'üji. Nguet'ua c'o o ndënchjürü ra mböt't'ü c'o”, eñe.

³² Pero 'ma rá tegö a nde cja c'o aña, ot'ü rá magö a ma a Galilea, ngue c'ua 'ma rí sátc'ejí nu, ya rva bünc'ö nu.

³³ O ndünrú c'ua e Pedro o xipji:

—Zö texe ra jyëts'igüejí, pero nuzgö nunca rá jëts'igö, eñe.

³⁴ E Jesús o xipji c'ua:

—Na cjuana rí xi'tsc'ö, dya be ri huë'ë o tare ne xömü dya, 'ma ya na jñi rgui tsädä c'ü dya in päcägö.

³⁵ O mama c'ua e Pedro:

—Zö rá tügö co nu'tsc'e, pero nunca rá cädägö c'ü rgá pä'c'ägö, eñe c'ü.

Xo nde va mantjo c'ua texe c'o discípulo.

Jesús ora en Getsemaní

³⁶ Nuc'ua o möji nu ja mi chjü Getsemaní. Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Mimiji va, ndeze c'ü rá magö a manu, rá ma ötü Mizhocjimi c'ü mi Tatagö, eñe.

³⁷ Nuc'ua e Jesús o zidy e Pedro 'ñe nza yeje c'o o t'i e Zebedeo. O mbürü o ndumü c'ua e Jesús, y me mi cjijñi na puncjü.

³⁸ Nuc'ua o xipji:

—Me rí ndumügö, rí sö ra mbötcügö c'ü rgá sentiogö. Chepquetjoji va, dya rí jji, eñe e Jesús.

³⁹ Xe go ma c'ua xe ts'iquë a ma a xo'ñi, o ndüne a jömü, o dyötü Mizhocjimi o mama:

—Mi Tatats'ügö, 'ma ra sö, rí ts'a's'ü c'ü dya ra zädä c'ü rá sufregö. Pero dya rí tsjague c'ua ja rgá negö, tsjague c'ua ja nzi gui ñegue, eñe e Jesús va dyötü Mizhocjimi.

⁴⁰ O nzhogü c'ua e Jesús nu ja mi cãrã c'o jñi o discípulo, o 'ñe chöt'ü ya nde vi itjo c'o. E Jesús o xipji c'ua e Pedro:

—¿Cjo dya mi sö rvi chepquegöji 'na ts'indajme c'ü dya rvi icjeji?

⁴¹ Dya rí jji. Dyötqueji Mizhocjimi ngue c'ua dya ra ndö'c'ejí c'ü dya jo. Já, a mbo in mün'c'ejí in neji c'ü dya rí jji ngue c'ua rí dyötqueji Mizhocjimi. Pero yo in cuerpoji, ya mbo o cuë yo, embeji c'o.

⁴² Nuc'ua o ma na yeje, o ma dyötü Mizhocjimi o mama:

—Mi Tatats'ügö, 'ma dya sö ra cjogü c'ü rá sufre, rí ne rá sufregö 'ma. Na ngue je rí negö rí tsjacö c'ua ja nzi gui ñegue, eñe e Jesús va dyötü Mizhocjimi.

⁴³ O nzhogü c'ua na yeje, o ë chöt'ütjo ya ma itjoji na yeje, na ngueje me mi tãgãji na puncjü o t'ijí.

⁴⁴ Ndo zogütjoji c'ua, o ma dyötü Mizhocjimi c'ü na jñi, o mantjo c'ua ja nzi va mama 'ma ot'ü.

⁴⁵ Nuc'ua ndo go nzhogü go ëtjo c'ua cja c'o o discípulo, o xipji:

—¿Cjo xe in icjeji 'ñe in söyaji? Maco ya zädä ne ndajme nu ra nzhögügöji nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi. Ra nzhögügöji cja dyë c'o nte c'o me cja na s'o.

⁴⁶ Ya va säjä nu ra nzhögügö. Nguet'ua rí ñangaji; rá chjëji.

Llevan preso a Jesús

⁴⁷ 'Ma ndänt'ä ma ña e Jesús, o säjä e Judas c'ü mi ngue 'naja c'o doce discípulo. Ma dyoji na puncjü nte c'o vi ndäjä c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o tita c'o pje nde mi pjëzhi cja c'e jñiñi, ma jünji tratjëdyi 'ñe ngarrote.

⁴⁸ E Judas c'ü ro nzhö e Jesús, ya vi xipji a cjava c'o nte c'o mi pöji:

—Nu c'ü rá tjünegö, ngue c'ü in jonnc'ejí c'ü. Nguet'ua rí pënc'h'iji c'ü, embeji.

Nguet'ua ya mi päxtjo c'ua c'o nte.

⁴⁹ Nuc'ua e Judas ixco sätjo cja e Jesús, o zengua. Jo ni zü'tp'ü c'ua o jmi.

⁵⁰ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—¿Pje vi 'ñecje, bëzo?

Nuc'ua o säjä c'o nte, ixco pënc'h'iji c'ua e Jesús ngue c'ua ro zidyji.

⁵¹ Nuc'ua 'naja c'o mi dyoji e Jesús o ngübü c'ü o tratjëdyi, o mbetspi 'naja

o ngõ 'naja c'o o mbëpji c'ü mi mero ndamböcjimi.

⁵² Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Tsöt'ü nin chjëdyi c'ua ja mi o'o. Na ngueje texe c'o ra pö't'unte co tjëdyi, tjëdyi rguí nzhü c'o.

⁵³ ¿Pje in mangue? ¿Cjo dya sö rá ötcö c'ü mi Tatagö, angueze ixta ndjäjä c'ü ra cjogü doce mil o anxe ra ë mböxcüji? Jä, sö.

⁵⁴ Pero 'ma ra ë c'o anxe, ja rgä zädä 'ma yo ya t'opjü yo ni jyodü rá sufregö.

⁵⁵ Nuc'ua c'e ndajme c'ü, o mama e Jesús o xipji c'o nte:

—¿Ja cja c'ü in cjagueji? Maco i pedyeji cja c'in jñiñiji va ë sücöji nza cja 'ma ri nguezgö 'na mbë'ë, va jünji in chjëdyiji 'ñe in ngarroteji. Pama mi cärägöji cja c'e templo mi jí'tsc'öji, maco dya mi pënzhuigöji 'ma.

⁵⁶ Pero texe yo, ya va sädä yo, ngue c'ua ra zädä c'ü o dyopjü c'o profeta, embeji.

Nuc'ua texe c'o discípulo o c'ueñeji o zogüji e Jesús.

Jesús delante de la Junta Suprema

⁵⁷ 'Ma ya vi pënc'h'iji e Jesús, o zidyiji cja e Caifás c'ü mi mero ndamböcjimi, nu ja ya vi jmurü c'o tita 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi.

⁵⁸ 'Ma ya mi pöji, e Pedro mi bëpjatjo na jë, hasta 'ma o zät'ä nu cja c'ü o tji c'ü mi mero ndamböcjimi. O cjogü c'ua e Pedro a mbo, o ma mimi nu ja ma cã c'o mbëpji, ngue c'ua ro nu'u pje ro tsjapüji e Jesús.

⁵⁹ Ma cã nu, c'o ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o ya vi jmurü ro jñünpüji nguenda e Jesús. Nuc'ua mi jodüji testigo c'o ro xosp'ü o buëchjine e Jesús, ngue c'ua ro bö't'ü.

⁶⁰⁻⁶¹ Pero dya mimi yeje testigo c'o ro mama 'natjo o jñavi. Nuc'ua 'ma ya vi mezhe ts'ë, o ëjë c'ua yeje testigo o 'ñe göt'üvi o mamavi:

—Nujne Jesús o mama a cjava: “Sö rá yä'tp'ägö nu o templo Mizhocjimi. Nuc'ua jñipatjo rá jäbä ngue c'ua ra jyärätjo na yeje”, eñe.
Nuc'ü, ngue c'ü o mama c'o testigo.

⁶² O böbü c'ua c'ü mi mero ndamböcjimi o xipji e Jesús:

—¿Cjo dya sö rí chjünrügue? ¿Pje in mangue co nujyo jña yo na xi'tsc'ejí?

⁶³ Pero e Jesús dya go ndünrü c'ü. Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi o dyönü o xipji:

—Xitsijme nza mbärã Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, ¿cjo ngue'tsc'e Cristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi, o jiyö?

⁶⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—C'ua ja gui mangue, nguezgö. Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, rí jñandgöji rva ëcjö cja ngömü a jens'e. Rí jñandgöji ri pë'sc'ö texe poder cja o jodyë Mizhocjimi c'ü me na zëzhi.

⁶⁵ Go üdü c'ua c'ü mi mero ndamböcjimi, go ts'üdü c'o o bitu c'o mi je'e c'ü, o mama:

—I dyäräji o zadü Mizhocjimi nu. ¿Pje xe ni jyongöji o testigo? Cja i dyäräji ya zadü Mizhocjimi nu.

⁶⁶ ¿Pje xo in mangueji?

O ndünrü c'ua anguezeji o mamaji:

—Pë's'i nu s'ocü c'ü rguí bö't'ü nu, eñe c'o ma jünpü nguenda e Jesús.

⁶⁷ Jo nu zosp'üji c'ua a jmi e Jesús. Bübü c'o mi ya'bü co punte, 'ñaja c'o mi pjë'chp'i a jmi c'ü dya mi janda e Jesús cjó mi ngue.

⁶⁸ Nguéc'ua mi xipjiji e Jesús:

—Maco in mangue ngue'tsc'e e Cristo, rí xitscöjme cjó ngue c'ü na pjë'chc'i in jmi dya.

Pedro niega conocer a Jesús

⁶⁹ E Pedro ya vi mintjo nu cja c'e tji. Mi bübü nu 'na ndixü c'ü mi pëpji nu. Nu c'e ndixü o chëzhi a jmi e Pedro, o xipji:

—Nu'tsc'e, xo mi dyocjevi e Jesús nu menzumü a Galilea.

⁷⁰ O ngädätjo c'ua e Pedro o mama:

—Dya rí pärägö pje pjëzhi c'ü in mangue.

Nde go dyärätjo c'ua texe c'o mi cãrä nu.

⁷¹ Nuc'ua e Pedro o mbedye c'ua cja c'e ngoxtji. Mi bübü nu c'ü 'na ndixü c'ü xo mi pëpji nu. Angueze o jñanda e Pedro mi böbü nu, nguec'ua va xipji c'o mi cãrä nu:

—Xo 'ñe ne bëzo nu, nde mi bübüvi e Jesús nu menzumü a Nazaret, eñe.

⁷² E Pedro o yepe o ngädätjo c'ua, o mama:

—C'ua ga mbârã Mizhocjimi, dya rí pârãgö ne bëzo nu.

⁷³ Dya mezhe c'ua o chëzhi a jmi e Pedro nu c'o mi böntjo nu, o xipjiji:

—Na cjuana xo ngue'tsc'e 'naja yo o dyoji nu, na ngueje c'ua ja gui ña, ixi 'mã'tc'ätjo.

⁷⁴ Nuc'ua e Pedro o mama:

—C'ua ga mbârã Mizhocjimi, dya rí pãrgö ne bëzo nu. 'Ma dya cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, ra zücö 'ma c'ü.

Jo ni huë c'ua 'na tare.

⁷⁵ O mbeñe c'ua e Pedro c'o jña c'o vi xipji e Jesús c'ü dya be ri huë tare 'ma ya na jñi rví ngädä c'ü mi pârã. Cjanu o mbedye c'ua e Pedro a tji, me go huë c'ua co texe o mü'bü.

27

Jesús es entregado a Pilato

¹ Nuc'ua c'ü xörü, texe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita cja c'e jñiñi mi pötma dyü't'üji ja rvá tsjapüji e Jesús ngue c'ua ro mbö't'üji.

² O jyü'tp'üji c'ua o dyë e Jesús, cjanu zidyiji a ma cja e Pilato c'ü mi gobernador.

La muerte de Judas

³⁻⁴ Nuc'ua 'ma o mbârã e Judas c'ü vi jñünpüji nguenda e Jesús ro bö't'ü, me co nguijñi c'ua c'ü, na ngue vi nzhö'ö. Nuc'ua cjanu o jñünü c'ua c'o treinta merio o plata o ma zogütjo cja c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o tita, cjanu o mama:

—Ró c jagö c'o na s'o. Na ngue ró nzhö'ö c'ü ra bö't'ü 'na bëzo c'ü dya pje tsja, eñe c'ü.

Anguezeji cjanu o mamaji c'ua:

—¿Pje pë'sc'ü rá nugöjme? Nu'tsc'e rí ñu'u ja rgui tsjapü.

⁵ Nuc'ua e Judas o mbozü c'o merio a mbo cja c'e templo. Cjanu o ma c'ua, o ma ngant'atsjé tjüjmü o dyizi, cjanu o chjüns'ütsjé cja 'na za'a.

⁶ Nuc'ua c'o ndamböcjimi o mbëchiji c'o merio, cjanu o mamaji:

—Nguejyo o 'nömü 'na nte c'ü rgui bö't'ü. Nguec'ua dya ra sö rá üt'üji nu ja quiji c'o ni mbeñeji Mizhocjimi. Na ngue je ga mama a cjanu in leyji, eñeji.

⁷ Nuc'ua 'ma ya vi ñaji, cjanu o jñüji c'o merio, o ma ndömüji c'ü o juajma 'na bëzo c'ü mi ät'ä o traste. O ndömüji ngue c'ua je ro dyögüji nu, c'o dya ri menzumü cja c'e ndajñiñi c'ü.

⁸ Nguec'ua c'e juajma c'ü, xe ni chjütjo dya: “Juajma c'ü o 'nömü co c'ü vi nzhü 'na nte.”

⁹ Je va cjanu va zädä o jña Mizhocjimi c'ü vi mama c'e profeta Jeremías: “C'o o mboxbëche e Israel o mamaji c'ü mi muvitjo treinta merio o plata c'e nte c'ü. Nguec'ua o ngö't'üji, cjanu o nguis'iji c'o merio.

¹⁰ Nuc'ua co c'o merio, o ma ndömüji c'ü o juajma c'e bëzo c'ü mi ät'ä o traste, o ndömüji c'ua ja nzi va xitsi Mizhocjimi ro tsjapüji c'o merio”, eñe e Jeremías. Nguec'ua 'ma o ndömüji c'e juajma, o zädä c'e jña c'ü vi mama e Jeremías.

Jesús ante Pilato

¹¹ E Jesús ma böntjo a jmi c'e gobernador c'ü mi chjü Pilato. Nuc'ua c'e gobernador o dyönü o xipji:

—¿Cjo ngue'tsc'e o rey yo menzumü a Israel?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Jã, c'ua ja gui mangue, nguetscö.

¹² Nuc'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita o ngöt'üji e Jesús cja c'e gobernador, pero e Jesús dya mi tjünrü c'ü.

¹³ Nuc'ua e Pilato c'ü mi gobernador o xipji:

—¿Cjo dya in ärägue texe yo pje nde xi'ts'iji?

¹⁴ Pero dya go ndünrü e Jesús ne ri 'naja jña c'o pje nde ma xipjiji. Nguec'ua c'e gobernador, dya mi pârã pje ro nguijñi.

Jesús es sentenciado a muerte

¹⁵ Tsjë'ma mi cjaji c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, y xo mi cja c'o nte mi ötüji 'na favor c'e gobernador. Mi ötüji ro 'ñeme libre 'naja bëzo c'ü ma o'o a pjörü. Y c'e gobernador cja rrü 'ñeme c'ua libre c'e nte.

16 C'o pa c'o, ma o'o a pjörü 'na bëzo c'ü mi chjü Barrabás c'ü me mi nántji ma s'o.

17-18 C'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita, mi mbidiaji e Jesús, nguec'ua va nzhöji cja e Pilato. E Pilato o unü ngüenda pje vi nzhöji, nguec'ua va dyönüji:

—¿Ja ngue c'ü in negueji rá pjongü cja ne pjörü ra ma libre? ¿Cjo ngue e Barrabás o ngue e Jesús nu xiji Cristo?

19 Ma jü'ü e Pilato nu ja mi jün ngüenda. Nuc'ua c'ü nu su e Pilato o mbenpe 'na jña, o xipji: “Dya pje rí tsjapü c'e bëzo c'ü dya pje tsja c'o na s'o. Na ngueje mi xömü ró cjinch'i angueze, me ró sufre rvá cjinch'i”, eñe c'e ndixü. Nguec'ua e Pilato xenda mi ne ro 'ñeme libre e Jesús.

20 Pero c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita mi ü't'üji c'o nte ro dyötüji e Pilato ro 'ñeme libre e Barrabás, y xo ro dyörüji c'ü ro mböt'üji e Jesús.

21 Cjanu o mama c'ua e Pilato o xipjiji:

—¿Ja ngue c'ü in negueji rá eme libre?

Anguezeji nzhangua ndünrüji c'ua:

—Rí 'ñeme libre e Barrabás, eñeji.

22 Nuc'ua e Pilato o mama:

—¿Pje rá cjapcö 'ma ne Jesús nu xiji e Cristo?

Cjanu o mama c'ua texe c'o nte:

—Chät'ä cja ngronsi nu.

23 Nuc'ua e Pilato o mama:

—¿Pje ni mbë c'ü na s'o c'ü o tsja nu?

Anguezeji xenda go mapjüji na jens'e o mamaji:

—Mangue ra dät'ä cja ngronsi nu, eñeji.

24 Nuc'ua o nu'u e Pilato c'ü dya mi sö ja rvá tsjapü, ro 'ñeme e Jesús. Na ngue xenda mi huëñi c'o nte, 'na ro tsjaji o dyëji. Nguec'ua e Pilato o ma tjë 'na mojmü o ndeje, cjanu o xindyë a jmi cja c'o nte, o mama:

—Ra bö't'ü ne bëzo c'ua ja nzi gui mangueji, pero dya pje rí tö'tp'ügö nada nu. Nguec'ua rí xindyëgö c'ü rguí pãrãgueji c'ü dya rí pë'sc'ö in s'ocü; ngue'tsc'eji in pë's'i nin s'oqueji c'ü ra bö't'ü nu, eñe e Pilato va xipji c'o nte.

25 Cjanu o ndünrü c'ua texe c'o menzumü a Israel o mamaji:

—Dya ra tsja, nguezgöjme rá tuns'ü in nzhübüjme c'ü rguí bö't'ü nu. Xo 'ñe c'o in ch'igöjme xo ra nguejmeji responsable. Xo 'ñe c'o in bëchejme.

26 Nuc'ua e Pilato o 'ñeme c'ua libre e Barrabás c'ua ja va dyörü c'o nte. Cjanu o manda c'ua e Pilato o ndas'üji e Jesús co chirrio. Nuc'ua 'ma o nguarü o ndas'üji, cjanu o nzhöji e Jesús ngue c'ua ro ma ndät'äji cja ngronsi.

27 Nuc'ua c'o o tropa c'e gobernador o zidyiji e Jesús o möji cja c'ü o palacio. Nzhangua jmurü c'ua texe c'o tropa c'o mi cãrã nu.

28 Cjanu o ts'osp'üji c'ua c'o o bitu e Jesús. Cjanu o jyecheji c'ua 'naja bitu c'ü ma mbaja.

29 Nuc'ua o dyät'äji 'na corona c'ü mi dyavo bidyi, cjanu jñu'tp'üji a ñi e Jesús. Cjanu o ngö'tp'üji 'na xitji cja o jodyë e Jesús. Nuc'ua cjanu o ndüñijömjüji a jmi, me mi pätãji mi xipjiji:

—Nu'tsc'e o reyts'ügue yo menzumü a Israel, sido rí mandague, mi embeji ma tsjapüji burla.

30 Me mi sos'üji, y o jñünbüji c'ua c'e xitji c'ü vi ngö'tp'üji a dyë. Co nuc'ü, mi ya'p'üji a ñi.

31 Nuc'ua 'ma o nguarü o eñbeji, o ts'osp'üji c'ua c'e mbabitu c'ü vi jyecheji. Cja ndo nu jyecheji c'ua c'o o bitutsjë. O zidyiji c'ua nu ja ro ma ndät'äji cja ngronsi.

La crucifixión

32 Nuc'ua 'ma ya ma pedyeji cja c'e ndajñiñi, o chjëji 'na bëzo c'ü mi chjü Simón, c'ü mi menzumü a Cirene. Nuc'ü, o tsjapüji o nduns'ü c'e ngronsi c'ü mi tuns'ü e Jesús c'ü rví ndät'äji.

33 O zät'äji c'ua, nu ja ni chjü'ü Gólgota c'ü ne ra mama: T'ejeñinte.

34 Nuc'ua mi unüji e Jesús ro zi o vino c'ü vi chjanbaji c'ü ma cjö'ö. 'Ma mü o zö, dya go ne go zi c'ü.

35 Nuc'ua c'o tropa 'ma o nguarü o ndät'äji e Jesús cja c'e ngronsi, o eñeji c'ua, cjó ngue c'ü ro tsjapü o cja

c'o o bitu e Jesús. Nguec'ua va zädä c'o vi mama 'na profeta: “O eñeji cjó ngue c'o ro ngana c'o ín bitugö”, eñe cja o jña Mizhocjimi c'ü o dyopjü c'e profeta.

³⁶ Cjanu o mintji nu, mi pjörütjoji e Jesús.

³⁷ Cjanu o cuatüji a ñi c'e ngronsi c'ü mi t'opjü, ngue c'ua ro 'mārā pje vi tjünpü ngüenda angueze. Mi t'opjü a cjava: “Nujnu, ngueje e Jesús nu o rey yo menzumü a Israel.”

³⁸ Nuc'ua xo ndät'äji nu, yeje mbë. 'Naja c'ü o ndät'äji bëxtjo cja o jodye e Jesús, 'naja c'ü o ndät'äji c'ü 'nanguarü.

³⁹⁻⁴⁰ Nu c'o mi cjogü nu, me mi juant'ü a ñi ma zadüji e Jesús, mi xipjiji:

—Nu'tsc'e mi mangue rvi yä't'ä c'e templo, y c'ü na jñi nu pa rvi cjuatü rvi jyäbätjo na yeje. 'Ma ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, 'ñemetsjë dya, dyagü cja ne ngronsi, mi embeji e Jesús.

⁴¹ Xo ma mantjo c'ua c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o xöpüte, 'ñe c'o fariseo, 'ñe c'o tita. Me mi cjavüji burla e Jesús, mi mamaji:

⁴² —Maco o mbös'ü na puncjü o nte nu, maco dya sö ra 'ñemetsjë ra dagü cja ne ngronsi. 'Ma ngueje nu ra manda a Israel nu, ra dagü dya 'ma cja ne ngronsi, ngue c'ua rá ejmegöji 'ma nu.

⁴³ Maco mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi nu, na ngueje mi mama nu: “Nguezgö o T'izügö Mizhocjimi”, mi eñe nu. Nguec'ua 'ma s'iya Mizhocjimi nu, sö ra ë dya Mizhocjimi ra 'ñe 'ñeme cja ne ngronsi, mi eñeji ma tsjapüji burla.

⁴⁴ Nuc'ua c'o ye mbë c'o 'natjo c'ua vi ndät'äji e Jesús, xo nde ma xitjo c'ua c'o na s'o jña c'o.

Muerte de Jesús

⁴⁵ Nuc'ua 'ma cja vi zünütjo jñisiarü, o bëxömmü c'ua textjo cja ne xoñijömmü, hasta 'ma cja zünü jñi c'ü nzhä.

⁴⁶ Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro zünü jñi c'ü nzhä, o mapjü c'ua na jens'e e Jesús o mama:

—Elí, Elí, lama sabactani, mi eñe. C'e jña ne ra mama: “Nu'tsc'e ín Mizhocjimits'ügö, ín Mizhocjim-its'ügö, ¿jenga i jyëzguigö?”

⁴⁷ C'o mi cārā nu, o dyäräji c'o vi mama e Jesús. Bübü anguezeji c'o o mama c'ua:

—Nujnu, ma't'ü e Elías rguí 'ñeje a jens'e.

⁴⁸ Cjanu o cjuan'di c'ua 'naja anguezeji, o ma cājā c'ua 'naja esponja. Cjanu o ngant'a cja vinagre, cjanu o ngāsp'ā cja 'na xitji, mi unüji e Jesús ro züt'ü.

⁴⁹ Pero c'o 'ñaja mi mamaji:

—Jyëzi, rá nuxāji cjo ra ëjë e Elías ra 'ñe 'ñeme nu.

⁵⁰ Nuc'ua e Jesús ndo go yepco mapjütjo na jens'e, ixco ndütjo c'ua.

⁵¹ Nzi va ndü e Jesús, o chödü a nde c'e manta c'ü mi 'nüns'ü a mbo cja c'e templo, c'ü mi cjot'ü nu ja me ma sjü. O xüt'ü ndeze nu ja mi 'nüns'ü hasta a jömmü. Go mbi c'ua na zëzhi ne xoñijömmü, go chädätsjë c'o ndojo.

⁵² C'o panteón nu ja mi cöt'üji o añima, go xogü c'o. Go yepe go mintjo na puncjü c'o nte c'o mi ejme Mizhocjimi c'o ya vi ndü.

⁵³ 'Ma mü o te e Jesús, cja xo mbedyeji c'ua anguezeji nu ja vi ngöt'üji, cjanu o möji c'ua a Jerusalén c'ü ngue o ndajñiñi Mizhocjimi. Na puncjü nte c'o mi cārā nu, c'o o ndäcā anguezeji c'ü ya vi tetjoji.

⁵⁴ C'ü o xo'ñi c'o tropa, 'ñe c'o o tropa c'o mi pjörü e Jesús, o unüji ngüenda c'ü mi mbi ne xoñijömmü, 'ñe c'o pje nde mi cja. Me go zü c'ua c'o, go mamaji:

—Na cjuana mi ngue o T'i Mizhocjimi nu, eñeji.

⁵⁵ Ma jë ts'ë cja c'e ngronsi, mi cārā na puncjü o ndixü, mi jandaji e Jesús. Anguezeji mi pöji e Jesús ndeze a Galilea, mi pjös'üji c'ü.

⁵⁶ Cja c'o ndixü c'o, mi bübü nu e María Magdalena, 'ñe e María c'ü nu nana e Jacobo 'ñe e José. Xo mi bübü nu, c'ü nu su e Zebedeo.

Jesús es sepultado

⁵⁷⁻⁵⁸ Mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü José c'ü mi menzumü a Arimatea. Mi pë's'i na puncjü o merio. Nu c'e bëzo mi ätpä o jña e Jesús. 'Ma ya vi nzhä, o ma c'ua e José cja e Pilato, o ma dyötü c'ü o cuerpo e Jesús. Nuc'ua e Pilato o manda ro unüji c'e cuerpo.

⁵⁹ Nuc'ua e José o ndunü c'ü o cuerpo e Jesús, cjanu o mböch'ü 'na t'öxbitu.

⁶⁰ E José mi pë's'i 'na cueva c'ü dya cjó be mi cöt'üji nu, vi manda ro dyö't'üji cja peña. Je o ma ngöt'ü c'ua nu, c'ü o cuerpo e Jesús. Cjanu o ngot'ü c'ua co 'na tralaja. Cjanu o ma c'ua c'ü.

⁶¹ Nuc'ua e María Magdalena, 'ñe c'ü 'na María, o mintjovi a jmi cja c'e cueva.

La guardia delante del sepulcro de Jesús

⁶²⁻⁶³ Nu c'e pa c'ü, ngue 'ma mi preparao c'o menzumü a Israel, na ngue c'ü na jyas'ü mi ngue c'e pa 'ma söyaji. Nuc'ua c'ü na jyas'ü, c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo o möji cja e Pilato, o xipjiji:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañömmü, cja ró mbennc'öjme ja va mama c'e dyonpüte Jesús 'ma xe mi büntjo. O mama: “Ma ya rguí zö'ö jñipa 'ma rá tügö, rá tetcjö”, eñe c'ü.

⁶⁴ Nguec'ua rí mandague ra ma mbörüji cja c'e cueva hasta 'ma cja ra zö c'o jñipa. Na ngue 'ma jiyö, 'na ra ëjë c'o o discípulo ra 'ñe ngüs'üji c'e añima. Nuc'ua c'o discípulo ra xiji yo nte: “Ya tetjo e Jesús a nde cja c'o añima”, ra 'ñeñeji. Nu 'ma rga cjanu, xenda ra dyonpüji 'ma yo nte, que na ngue 'ma mi büntjo c'ü, eñe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo va xipjiji e Pilato.

⁶⁵ Cjanu o mama c'ua e Pilato:

—Rá da'c'ejji tropa ra ma mbörüji. Möji co anguezeji, tsjaji c'ua ja gui mbeñegueji, ngue c'ua dya cjó ra sö ra 'ñe ngüs'ü c'e añima.

⁶⁶ Nuc'ua o möji anguezeji. Y pa dya cjó ro 'ñe ndörü c'e cueva, o meyaji

c'ua c'e tralaja, cjanu o ngamaji c'o tropa o mbörüji nu.

28*La resurrección de Jesús*

¹ Nuc'ua 'ma ya vi cjogü c'e pa 'ma mi söyaji, 'ma ya ma jya's'ü c'ü ot'ü pa'a nu ngo'o, o ëjë c'ua e María Magdalena, 'ñe c'ü 'naja María ro 'ñe nu'uvi c'e cueva.

² Nuc'ua o ëjë c'ua 'naja c'o o anxe Mizhocjimi, vi 'ñeje a jens'e o 'ñe chjen'chp'e c'e tralaja c'ü mi cjot'ü c'e cueva. Co nu c'ü vi 'ñe chjen'chp'e c'e tralaja, o mbi'i ne xoñijömmü. Nuc'ua c'e anxe cjanu mimi c'ua a xes'e cja c'e tralaja.

³ C'e anxe me mi juëns'i nza cja 'ma go juë's'i e dyebe. C'o o bitu me mi jyaxtjo nza cja xitsji.

⁴ Nu c'o tropa 'ma o jñandaji c'e anxe c'ü vi 'ñe a jens'e, me co mbi'ch'i va pizhiji c'ua, y me co privaji.

⁵⁻⁶ Nuc'ua c'e anxe o xipji c'o ndixü:

—Rí pãrãgö in jodüguevi e Jesús c'ü o ndät'äji cja ngronsi. Pero dya rí süguevi, na ngueje dya cja bünc'ua c'ü; ya tetjo c'ua ja nzi va mama. Chjä'dä rí ñu'uvi nu ja ngöt'üji.

⁷ Nuc'ua 'ma rí cjuarü rí ñuvi, rí mëvi na niji rí ma xipjivi c'o o discípulo e Jesús c'ü ya tetjo. Xipjiji c'ü ra ot'ü angueze ra ma a Galilea, je ra chjëji nu. Ya ró xi'ts'ivi, eñe c'e anxe.

⁸ Nuc'ua c'o ndixü ixco mbedyevi c'ua cja c'e cueva. Me mi süvi, me xo mi mëjävi. O mëvi c'ua na niji ro ma xipjivi c'o discípulo c'o jña c'o vi dyärävi.

⁹ 'Ma ndänt'ä ma mëvi, cjanu o ë c'ua e Jesús o 'ñe chjëji o zenguavi. Nuc'ua anguezevi o chëzhivi a jmi, o ndüñijömmüvi o nda'p'üvi a ngua, o ma't'üvi c'ua.

¹⁰ E Jesús o xipji c'ua c'o ndixü:

—Dya rí süguevi. Mëvi rí ma xipjivi c'o mi cjuarmaji ra möji a Galilea, je rá chjëjme nu.

Lo que contaron los soldados

¹¹ Nuc'ua 'ma ya vi ma c'o ye ndixü, ja nzi c'o tropa c'o mi pjörü c'e cueva

o möji a ma a Jerusalén, o ma ngös'üji c'o ndamböcjimi texe c'o vi ts'a.

12-13 Nuc'ua c'o ndamböcjimi o jmurüji c'ua co c'o tita. Nuc'ua 'ma o nguarü o ñatsjëji, cjanu o unüji na puncjü o merio c'o tropa, cjanu o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí rí xipjiji yo nte c'ü o ëjë c'o o discípulo e Jesús mi xömü, o 'ñe ndunüji c'ü o cuerpo 'ma ya vi zü'c'ejí t'íjī.

14 Nu 'ma ra mbārā c'e gobernador c'ü vi ĩcjeji, jo rá ma jo'tp'ügöjme c'ü. Nguéc'ua dya rí sūgueji, embeji c'o tropa.

15 Nuc'ua c'o tropa o nguiji c'ua c'o merio. Cjanu o ma tsjaji c'ua ja nzi va manda c'o ndamböcjimi. O xipjiji c'o nte c'ü vi 'ñeje c'o o discípulo e Jesús, vi 'ñe ndunüji c'ü o cuerpo. Nguéc'ua hasta yo pa dya, xe mantji cja yo menzumü a Israel c'ü o ma ngüs'üji c'ü xömü c'ü o cuerpo e Jesús.

Jesús comisiona a los apóstoles

16 Nuc'ua c'o once discípulo cjanu o möji a ma a Galilea cja c'e t'ejé nu ja ya vi xipjiji e Jesús ro möji.

17 Nuc'ua 'ma o jñandaji e Jesús, cjanu o ndüñijömjüji o ma't'üji. Pero bübü c'o discípulo c'o mi yembeñe mi mamaji:

—Pārā, ¿cjo ri ngue e Jesús nu?, mi eñe c'o.

18 Nuc'ua e Jesús o chëzhi a jmi anguezeji, o zopjüji o xipjiji:

—Nutscö ya nde ch'acügö texe poder c'ü na zëzhi a jens'e, 'ñe cja ne xoñijömjü.

19 Nguéc'ua nu'tsc'ejí rí möcjeji cja yo nte yo cārā texe cja ne xoñijömjü, rí xöpüji o jña Mizhocjimi ngue c'ua ra 'ñejmezüji. Y 'ma rí jichiji cja ndeje, rí ñänbäji o tjü Mizhocjimi c'ü mi Tata, 'ñezgö nu T'izü, 'ñe o Espiritu.

20 Rí xöpüji yo nte ra tsjaji texe c'o ya ró xi'ts'ijí. Jñunt'ü in mün'c'ejí nutscö rí bübü co nu'tsc'ejí textjo yo cjë, hasta 'ma ra nguarü ne xoñijömjü, dya rá jëtsc'ijí. Je rga cjanu, amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN MARCOS

Juan el Bautista predica en el desierto

¹⁻² Rá xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo c'ü o T'i Mizhocjimi. Ne historia o mbürü 'ma mi zopjü e Juan c'o nte, c'ua ja nzi va dyopjü mi jinguã e Isaías c'ü mi profeta. O dyopjü a cjava:

Dyärä, ró juajnügö 'na bëzo ra zopjü yo nte ra xipjiji ín jñagö.

Ra ot'ü in xo'ñigue ngue c'ua 'ma rí mague, ya rguí bübü dispuesto yo nte ra dyä'tc'äji.

³ Ri bübü 'na nte c'ü je ra mapjü cja ndajyadü, ra mama a cjava:

“Rí jyëzigueji c'e 'ñiji c'ü na s'o, na ngueje ya ngue ra ëjë c'ü ín Jmugöji c'ü bübü a jens'e”, ra 'ñeñe c'e nte.

⁴ Mi ngueje e Juan c'ü o mapjü a cjanu. O ma cja ndajyadü o ma jichi c'o nte cja ndeje. O zopjüji o xipjiji:

—Ra nzhogü in mü'büji, rí jiji, ngue c'ua Mizhocjimi ra perdonao in nzhubügueji, eñe.

⁵ Texe c'o mi cãrã a Judea 'ñe cja c'e jñiñi a Jerusalén o möji cja c'e ndajyadü o ma dyäräji c'o mi mama e Juan. O mamaji c'o na s'o c'o mi cjaji. Nuc'ua e Juan o jichiji cja c'e ndare c'ü ni chjü a Jordán.

⁶ E Juan mi je'e 'na bitu c'ü vi t'ät'ä o xi o camello, y mi nzünt'ü 'naja xipjadü. Mi sa'a c'o mi nza cja o t'ünxü 'ñe mi si o ö't'apjü ngüjnü.

⁷ O mama a cjava e Juan o xipji c'o nte:

—Ra ëjë 'naja bëzo c'ü me pjëzhi na nojo; nutscö rí menutjogö que na ngueje 'na mbëpji. Bübü o mbëpji c'o o cjaja c'ü nu lamu, xäpcäji o correa cja o tjíza c'ü nu lamu ga mbös'ü. Nutscö, dya pje pjëtscö rá pjösc'ö a cjanu nu c'ü va ëjë.

⁸ Nutscö rí jichi co ndeje yo nte. Pero nu c'ü cja va ëjë, 'ma rí 'ñench'e in mü'büji angueze, nuc'ü, ra dya c'üji o Espíritu Mizhocjimi c'ü.

El bautismo de Jesús

⁹ E Jesús ma bübü a Nazaret c'ü tsja a Galilea. O ë 'na nu pa, o mbedye o ma nu ja ma bübü e Juan. E Juan o jichi cja c'e ndare a Jordán.

¹⁰ Nuc'ua e Jesús, 'ma o mbes'e cja c'e ndeje o jñanda c'ua o xogü a jens'e. Xo o jñanda ma sjöbü o Espíritu Mizhocjimi nza cja 'na mbaro, ma ë ndägä a xes'e angueze.

¹¹ O dyäräji c'ua 'naja c'ü o ña a jens'e o mama:

—Ngue'tsc'e ín Ch'itsc'ö, me rí s'iyats'ü, me rí mä'c'ägö.

Tentación de Jesús

¹² Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o ndäjä e Jesús, o ma cja 'na ndajyadü.

¹³ O mezhe nu cuarenta pa'a. Mi cãrã nu, c'o animal c'o na sate. Xo mi bübü nu, e Satanás nu c'ü dya jo; mi xipji e Jesús c'ü ro tsja c'o na s'o. Nuc'ua o ë c'ua c'o o anxé Mizhocjimi, o ë mbös'üji e Jesús.

Jesús comienza su trabajo en Galilea

¹⁴ 'Ma o ngot'üji e Juan a pjörü, nuc'ua e Jesús o nzhogü o ma cja c'e xoñijömü a Galilea. Mi zopjü o jña Mizhocjimi c'o nte, mi xipjiji ja rvá sö ro 'ñemeji libre cja c'o na s'o.

¹⁵ Mi xipjiji:

—Ya zädä yo pa, ya ngue ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi. Tsjapüji ra nzhogü in mü'bügueji, 'ñejmeji o jña Mizhocjimi.

Jesús llama a cuatro pescadores

¹⁶ 'Na nu pa, mi nzhodü e Jesús a jmi c'e zapjü a Galilea. O jñanda c'ua yeje bëzo c'o ma pät'ä o t'ös'üvi cja c'e zapjü. C'o bëzo mi cjuarma c'o. 'Naja c'ü mi chjü Simón. C'ü 'naja mi chjü Andrés. Anguezevi mi mbajmövi.

¹⁷ Cjanu o mama c'ua e Jesús o xipjivi:

—Nu'tsc'evi ín mbajmövi dya. Pero chjünt'üvi ín xütçjö, rá jí'ts'ivi rí zopjüvi yo nte ngue c'ua anguezeji xo ra ndünt'üji ín xütjügö, embevi.

¹⁸ Jo ni zogüvi c'ua c'o o t'ös'üvi, cjanu o ndünt'üvi c'ua o xütjü e Jesús.

19 Xe möji a ma xo'ñi. E Jesús o jñanda c'ua xe yeje bëzo c'o xo mi cjuarmavi. 'Naja c'ü mi chjü Jacobo. Nu c'ü nu cjuarma mi chjü Juan. Mi ngue o t'ivi e Zebedeo. Ma câji cja 'na bü; ma jocüji c'o o t'ös'üji.

20 E Jesús o ma't'ü c'ua c'o yeje cjuarma. O jyézivi c'ua c'ü nu tatavi cja c'e bü co c'o mbëpji. Nuc'ua o ndünt'üvi a xütjü e Jesús.

Un hombre que tenía un espíritu malo

21 O möji c'ua a Capernaum. Nuc'ua nu pa c'ü söyaji, e Jesús o cjogü a mbo cja o nitsjimi anguezeji. Je mi xöpü c'o nte nu.

22 C'o nte me mi dyönütsjëji na ngueje mi ña e Jesús c'o jña c'o vi unü Mizhocjimi. Mi mamaji: “Nu ne bëzo nu, nandyo ga xöcüji. Maco, dya xöcüji c'ua ja nzi ga cja c'o xöpü o ley Mizhocjimi”, mi eñeji.

23 O cjogü c'ua a mbo cja c'e nitsjimi 'naja bëzo c'ü mi o'o o mü'bü 'naja demonio. O mapjü c'e bëzo o mama:

24 —Nu'tsc'e Jesús in menzumü a Nazaret, ¿pje in pë's'i c'ü rí ñu co nutscöjme? ¿Cjo vi 'ñecje rí tsjacü rá ma sufridogöjme? Nutscö rí pã'c'ã. Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, dya bübüts'ü c'o na s'o.

25 E Jesús o huënch'i c'ua c'e demonio o xipji:

—Tso't'ü in te. Pedye cja ne bëzo.

26 Nuc'ua c'e demonio o mapjü na jens'e, o tsjapü o nügü c'e bëzo. O mbedye c'ua cja c'e bëzo.

27 Me co nguiñi c'ua c'o nte, mi pötma dyönüji o mamaji:

—¿Pãrã, pje ne ra mama nu cja'a ne bëzo? Xipji yo demonio ra mbedye, y pedye yo, o 'ñeñeji.

28 Nguec'ua dya mezhe c'ua, me mi nântji e Jesús texe cja c'o jñiñi c'o tsja a Galilea.

Jesús sana a la suegra de Simón Pedro

29 Nuc'ua e Jesús o mbedye cja c'e nitsjimi co e Simón 'ñe e Andrés 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan. Cjanu o möji cja o ngümü e Simón 'ñe e Andrés.

30 C'ü nu to'o e Simón mi orü cja ngama; nuc'ü, mi sö o pa'a c'ü. O xipji c'ua e Jesús mi sö'dyë c'e ndixü.

31 Cjanu o ma c'ua nu ja mi orü c'e ndixü. O pënchp'i o dyë'ë, o xos'ü nu ja mi orü. O c'ueñe c'ua c'e pa'a. Nuc'ua c'e ndixü o dyät'ä c'ua jñönü, cjanu o 'huiñiji.

Jesús sana a muchos enfermos

32 Nuc'ua 'ma ya vi nguibi e jyarü, o sinpiji e Jesús texe c'o mi sö'dyë 'ñe c'o mi bübü demonio cja o mü'bü.

33 Texe c'o mejñiñi o jmurüji a jmi cja c'e ngümü.

34 E Jesús o jocü na puncjü c'o mi sö'dyë. Xo o pjongü na puncjü o demonio cja o mü'bü yo nte. Dya mi jëzi ra ñaji, na ngueje mi pãrãji pje mi pjëzhi e Jesús.

Jesús predica en Galilea

35 Nuc'ua c'ü xörü ts'i vi nanga e Jesús. Xe mi xömütjo. O mbedye cja c'e ngümü. O ma cja 'na ndajyadü, mi ötü Mizhocjimi nu.

36 E Simón 'ñe c'o mi joji angueze o ma jyodüji e Jesús.

37 'Ma o chöt'üji o xipji:

—Texe yo nte me jonc'üji, o 'ñeñeji.

38 O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Möjö cja yo jñiñi yo bëxtjo, ngue c'ua xo rá zopjü yo nte yo cãrã, rá xipji o jña Mizhocjimi. Na ngueje ngueje yo rvã ëcjö yo.

39 O ma c'ua cja c'o dyaja jñiñi c'o tsja a Galilea, mi zopjüji cja c'o o nitsjimiji 'ñe mi pjongü o demonio.

Jesús sana a un leproso

40 O ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü mi sö o lepra. O ndüñijömmü a jmi e Jesús, o dyötü ro jopcü. O xipji:

—Nu 'ma in ne'e, ra sö rí jocüzü ne lepra.

41 E Jesús o juentse c'ua c'e bëzo. Cjanu o c'uana c'ua o dyë o ndörü c'e bëzo, o xipji:

—Rí negö ra jogüts'ü, eñe.

42 Jo ni c'ueñe c'ua c'e lepra c'ü mi sö c'e bëzo. O jogü c'ua.

43 E Jesús o 'ñezhe c'ua, o xipji:

44—Pjötöpügue ngüenda c'ü dya cjó rí ma xipjigüe ja va jogüts'ü. C'ü rí tsja, rí ma cja c'e mböcjimi rí ma jizhitsjë c'ü ya jogüts'ü. Cja rrĩ unügue c'ua, c'ua ja nzi va manda e Moisés. Nuc'ua ra mbārā yo nte c'ü ya jogüts'ü, eñe.

45 O mbedye c'ua c'e bëzo. Zö vi xipji e Jesús c'ü dya cjó ro xipji, pero xenda o mama c'ü mi cja e Jesús. Nguec'ua e Jesús dya cja mi sö ro zāt'ā cja 'na jñiñi na ngueje texe c'o nte ya mi pārāji angueze. Nguec'ua je mi bübü nu ja dya cjó mi ndeñe. C'o nte c'o ja nde mi 'ñeje mi sāt'āji nu ja mi bübü e Jesús.

2

Jesús sana a un paralítico

1 'Ma ya vi cjogü ja nzi pa, e Jesús o nzhogü a Capernaum. O dyärāji c'ua mi mama c'o nte, ya vi zāt'ā e Jesús nu cja c'e ngumü nu ja mi oxü.

2 O jmurü c'ua na puncjü nte nu ja mi bübü angueze. Me mi nzhöji, dya cja mi sö ro cjogüji cja ngoxtji. E Jesús ma zopjü c'o nte o jña Mizhocjimi.

3 Nuc'ua o ëjë nziyo bëzo c'o ma tuns'ü 'naja bëzo c'ü dya mi sö ro 'ñömü. Ma sinpiji e Jesús.

4 Pero dya sö ja rvá tsjocüji cja o jmi e Jesús, na ngueje me mi nzhöji nu cja c'e ngumü. O ndes'ëji c'ua a xes'e cja c'e ngumü. O xā's'āji c'ua c'e techo, cjanu o sjö'büji c'e bëzo co texe c'ü mi os'ü.

5 E Jesús o unü ngüenda, c'o bëzo ya vi 'ñejmeji c'ü ro tsja angueze, ro jocü c'e bëzo. O mama c'ua e Jesús o xipji c'e bëzo:

—Nu'tsc'e sē, ró perdonaots'ü in nzhubügue, eñe.

6 Xo mi junrü nu, ja nzi c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. O nguijñiji o dyönütsjëji a cjava:

7 “¿Jenga ña a cjanu ne bëzo nu ngueje Jesús? Chjëntjovi c'ü o zadü Mizhocjimi nu. Maco dya cjó sö cjó ra perdonao nzhubü; nguextjo Mizhocjimi c'ü sö.”

8 Exmi pārātjo e Jesús c'o mi cjiñi anguezeji, nguec'ua o xipjiji c'ua:

—¿Jenga in cjiñiñiji a cjanu cja in mü'büji?

9 Ró xipji ne bëzo nu dya sö ra 'ñömü: “Ró perdonaots'ü in nzhubügue.” Xo sö rá xipjigö ne bëzo: “Rí ñanga, rí chuns'ü yo in pjžhĩ, ma in nzungue.” ¿Ja ngue c'ü xenda na s'ëzhi c'ü ra zädä?

10 Rvā ëcjö cja Mizhocjimi, rí negö rí pārāgueji sö rá perdonaogö yo nzhubü, nguec'ua dyärāji dya c'ü rá xipji ne bëzo.

O xipji c'ua:

11 —Rí ñanga, chuns'ü nu in pjinguā nu in pjžhĩ, ma'a in nzumü, embe.

12 O nanga c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sö ro 'ñömü; o nduns'ü o pjinguā c'ü mi pjžhĩ, cjanu o ma o ngumü. Texeji o jñandaji 'ma o nanga c'e bëzo. Me go pizhiji go mamaji:

—Me na nojo Mizhocjimi. Nudya ró jandaji yo nunca rmí jandaji.

Jesús llama a Leví

13 E Jesús o ma na yeje a ñünü c'e zapjü a Galilea. Me mi jmurü c'o nte nu ja mi bübü. E Jesús o xöpüji c'ua.

14 O mbedye c'ua nu, e Jesús; o jñanda e Leví c'ü nu t'i e Alfeo. Je mi junrü nu ja mi cobra o contribución. E Jesús o xipji c'ua:

—Chjünt'ü in xütjögö.

Cjanu o bóbü c'ua e Leví, o ndünt'ü a xütjü e Jesús.

15 'Na nu pa 'ma mi si xëdyi e Jesús cja o ngumü e Leví, mi cārā na puncjü c'o mi cobra o contribución 'ñe c'o nte c'o mi xiji na s'o na ngueje dya mi süpüji o ley c'o menzumü a Israel. 'Natjo c'ua mi siji xëdyi co e Jesús 'ñe c'o o discípulo. Na ngueje na puncjü c'o mi tjünt'ü a xütjü e Jesús.

16 Mi cārā o fariseo c'o mi xöpü o ley c'o menzumü a Israel. O jñandaji 'natjo c'ua ma siji xëdyi e Jesús 'ñe c'o mi cobra contribución 'ñe c'o dya mi süpü o leyji. Nguec'ua o xipjiji c'ua c'o o discípulo e Jesús:

—¿Jenga nin xöpütegueji 'natjo c'ua siji o xëdyi yo cobra o contribución 'ñejoyo dyaja yo na s'o'o?, eñe c'o fariseo.

17 E Jesús o dyärā c'o vi mama c'o fariseo, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nu c'o dya sö'dyë, dya ni jyodü o médico c'o. C'o ni jyodü o médico ngueje c'o sö'dyë. Je xo ga cjatjonu, dya ngue c'o mama cja na jo, c'ü rvá ë rá xipji ra nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi; ngue c'o pãrã tũ o nzhubü c'ü rvá ë rá xipji ra nzhogü o mü'büji.

Le preguntan a Jesús sobre el ayuno

¹⁸ Mi mbempje c'o o discípulo e Juan 'ñe c'o fariseo. Nuc'ua o ëjë ja nzi nte nu ja mi bübü e Jesús, o xipjiji:

—C'o o discípulo e Juan me mbempje c'o; me ötüji Mizhocjimi. Je xo ga cjatjonu c'o o discípulo c'o fariseo. Maco yo in discípuogue siji o xëdyi 'ma mbempje c'o dyaja.

¹⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Ma ra chjüntü 'naja së, 'ma dya be cjuarü c'e chjüntü, ¿cjo ra ne ra mbempje c'o o dyoji? 'Ma ndãnt'ã xe bübüjtjo c'e së a nde anguezeji, dya ra mbempjeji.

²⁰ Pero ra zädã c'o pa 'ma ra zinbiji c'e së. Nuc'ua cja ra mbempjeji 'ma.

²¹ O sido o ña e Jesús o xipjiji c'ü 'na jña:

—'Ma cjó c'o cãjã 'naja zëbitu c'ü ya xüt'ü, dya ra mbã't'ã c'ua co 'naja bitu c'ü cja dadyo. 'Ma rga cjanu, ra ñungü c'e bitu c'ü cja dadyo; xenda ra xüt'ü c'ua c'e zëbitu.

²² Dya cjó xo xich'i o òt'apjü cja zëvota, na ngueje ro xüt'ü c'o zëvota, ro pjödü c'e t'apjü. O òt'apjü je xich'iji cja vota c'o cja dadyo, eñe.

Los discípulos recogen trigo en el día de descanso

²³ 'Na nu pa 'ma mi söya c'o menzumü a Israel, e Jesús 'ñe c'o o discípulo o cjogüji c'ua ja mi cja o ndëxü. C'o discípulo mi tücüji o ñirëxü, mi tjõ't'ü co o dyëji, jo rron zaji.

²⁴ Nuc'ua c'o fariseo o xipjiji e Jesús, o mamaji:

—Jñanda yo in discípuogue, na tücüji yo ñirëxü, maco mama c'ü o ley Mizhocjimi c'ü dya sö rá cjaji a cjanu yo pa yo rí söyaji.

²⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji ya i xörügueji nu c'ü o tsja e David 'ñe c'o mi dyoji, 'ma ya mi sant'aji.

²⁶ O cjogü e David cja o ngümü Mizhocjimi nu ja ma sjü. Nuc'ua e David 'ñe c'o mi dyoji o ziji c'o tjõmëch'i c'o mi jüsp'üji Mizhocjimi nu. O tsjaji 'ma mi mero ndamböcjimi e Abiatar. Maco mama c'e ley c'ü dya cjó sö cjó ro zi c'o; nguextjo mböcjimi c'o sö ro zi c'o. Pero e David o zi; xo o unü o zi c'o mi dyoji angueze.

²⁷ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Mizhocjimi ot'ü o dyät'ã yo nte; cjanu o dyät'ã c'e pa c'ü ra söya yo nte. O tsja a cjanu ngue c'ua ra mbös'ü yo nte. Dya ot'ü o dyät'ã nu pa c'ü rí söyaji cja o dyät'ã c'ua yo nte ngue c'ua rvá züpüji c'e pa.

²⁸ Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi. Nguextjozgo sö rá mangö ja rgui süpüji yo pa yo rí söyaji, embeji c'o fariseo.

3

El hombre de la mano seca

¹ Nuc'ua e Jesús o ma na yeje cja c'ü o nitsjimi anguezeji. Mi bübü nu 'naja bëzo c'ü mi dyot'ü o dyë.

² Xo mi cãrã nu, c'o nte c'o mi jodü ja rvá ngõt'üji e Jesús cja c'o pje mi pjëzhi. Nguéc'ua me mi jandaji e Jesús, mi nuji cjo ro jocü o nte c'e pa c'ü mi söyaji.

³ Nuc'ua e Jesús o xipji c'e bëzo c'ü mi dyot'ü o dyë:

—Xã'dägue a 'ñecjua.

⁴ Nuc'ua e Jesús o tsja t'önü o xipji c'o nte:

—¿Ja ngue c'ü mama c'ü in leygöji rá cjaji yo pa yo rí söyaji? ¿Cjo je mama a cjanu c'e ley rá cjaji c'o na jo o rá cjaji c'o na s'o? ¿Cjo je mama a cjanu c'e ley rá pjõs'üji yo in minteji ngue c'ua dya ra ndüji, o rá põt'üji?, eñe.

C'o nte dya pje o ndünrü c'o. O ngo't'ü o neji.

⁵ E Jesús o nguinch'i na jo c'o nte. Mi üdü c'ü, pero mi juentseji. Me mi cijjñi e Jesús na ngueje me ma me o mü'büji. Cjanu o xipji c'e bëzo:

—C'uana in dyë.

Cjanu o c'uana c'ua o dyë; o jogü c'ua.

⁶ Pero c'o fariseo o mbedyeji cja c'e nitsjimi. O ma ñaji c'ua co nu c'o mi tjünt'ü a xütjü e Herodes. Mi jodüji ja rvá mbö't'üji e Jesús.

Mucha gente a la orilla del lago

⁷ E Jesús 'ñe c'o o discípulo o möji c'ua cja c'e zapjü a Galilea. Na puncjü nte c'o o ndünt'ü c'ua a xütjü. Mi menzumüji a Galilea.

⁸ 'Ma o dyäräji c'o mi cja e Jesús, xo o ëjë na puncjü nte c'o mi menzumü a Judea, 'ñe a Jerusalén, 'ñe a Idumea, 'ñe c'o mi menzumü a 'nanguarü a Jordán. Xo o ëjë c'o mi menzumü texe a ma a Tiro 'ñe a Sidón. O ë nuji e Jesús.

⁹ Me ma pizhi c'o nte c'o ma ëjë. E Jesús o xipji c'o o discípulo ro xöpcüji 'naja bü ngue c'ua dya ro s'is'iji.

¹⁰ Na ngueje na puncjü c'o ya vi jocü. Nguéc'ua texe c'o mi sö'dyë me mi chütüji, mi ne ro zät'äji cja o jmi e Jesús, ro ndörüji.

¹¹ Nu c'o demonio 'ma o jñandaji e Jesús, o ndüñijömüji a jmi angueze. Mi mapjüji mi mamaji:

—Ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi.

¹² E Jesús o huënc'h'iji o xipjiji c'ua c'ü dya cjó ro ma ngös'üji c'ü pje mi pjëzhi angueze.

Jesús escoge a los doce apóstoles

¹³ Nuc'ua, o ma e Jesús cja 'na t'eje. O zojnü c'ua c'o bëzo c'o mi ne angueze. O möji nu ja mi bübü angueze.

¹⁴ Cjanu o 'ñeme c'ua doce c'o ro dyoji angueze. O xipjiji:

—Ró empc'egöji rí ma zopjügeji yo nte ín jñagö.

¹⁵ Xo rí da'c'üji rí mandaji ngue c'ua rí jocüji c'o sö'dyë, y rí pjongüji o demonio, embeji c'o.

¹⁶ Nuyo, ngue o tjü'ü c'o doce discípulo c'o o 'ñeme e Jesús: e Simón c'ü xo o jñusp'ü Pedro;

¹⁷ 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan c'ü nu cjuarma; o t'ivi e Zebedeo. E Jesús o jñusp'üvi c'ü 'naja o tjüvi Boanerges.

C'e tjü'ü ne ra mama ngue bëzo c'ü na zëzhi nza cja 'ma yürü e dyebe.

¹⁸ Xo o 'ñeme e Andrés 'ñe e Felipe 'ñe e Bartolomé 'ñe e Mateo 'ñe e Tomás 'ñe e Jacobo c'ü nu t'i e Alfeo. Xo o 'ñeme e Tadeo 'ñe e Simón c'ü mi revolucionario.

¹⁹ Xo o 'ñeme e Judas Iscariote, nu c'ü ro nzhö e Jesús.

Acusan a Jesús de tener el poder del demonio

Nuc'ua e Jesús 'ñe c'o o discípulo o cjogüji a mbo cja 'naja ngumü.

²⁰ O ëjë c'ua na yeje me na puncjü nte. Nguéc'ua e Jesús 'ñe c'o o discípulo dya mi sö ro ziji xëdyi.

²¹ Mi cãrã c'o nte c'o mi mama c'ü ya mi loco e Jesús. Nu c'ü nu mamá e Jesús 'ñe c'o o cjuarma, 'ma o dyäräji c'ü mi mama c'o nte, o möji c'ua, ngue c'ua ro ma sijiji e Jesús.

²² Vi 'ñeje a Jerusalén c'o mi xöpü o ley yo menzumü a Israel. Mi mamaji:

—Bübü demonio cja o mü'bü ne Jesús. Nguetsjë e Satanás c'ü dya jo c'ü pjös'ü ne bëzo, nguec'ua pjongü o demonio.

²³ E Jesús o ma't'ü c'ua c'o nte o xipjiji jña c'ü ro mbãrãji pje mi mama angueze. O mama e Jesús:

—¿Ja rgá sö e Satanás ra pjongü o demonio? Maco nguetsjë o mbëpji.

²⁴ Cja 'na ndajñiñi c'ü ra chütsjëji, ra chjorü 'ma c'o ri cãrã nu.

²⁵ Cja 'na ngumü, 'ma ra pötca chütsjë c'o ri cãrã nu, ra chjorüji 'ma.

²⁶ Xo nzitjo e Satanás 'ma ro pjongü c'o demonio, xo ro chütsjëji. 'Ma rva cjanu, ¿ja xe rvá sö ro manda 'ma c'ü?

²⁷ 'Dya cjó sö ra cjogü cja o ngumü 'naja bëzo c'ü me na zëzhi, cja rron jñünbü c'o ri pë's'i, 'ma dya ot'ü ra jyü'tp'ü o dyë c'e bëzo c'ü na zëzhi. Nguéc'ua ra sö ra pönbü 'ma texe c'o ri pë's'i cja o ngumü.

²⁸ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Rí xi'ts'iji, texe c'o na s'o c'o cja'a yo nte ra sö ra perdonaoji. Xo texe c'o me xipji na s'o jña, Mizhocjimi xo ra sö ra perdonaoji.

²⁹ Pero c'o ra zadü o Espíritu Mizhocjimi ra mamaji o bëpji o

Espíritu Mizhocjimi ngueje o bēpji c'ü dya jo, nuc'o, dya ra perdonaoji. Nuc'o, tũ o nzhubü c'ü dya ra perdonao Mizhocjimi.

³⁰ O mama a cjanu e Jesús na ngueje mi cārã c'o o mama: “Bübü demonio cja o mü'bü e Jesús.”

La madre y los hermanos de Jesús

³¹ O sājã c'ua c'ü nu mamá e Jesús, cja na 'ñeje c'o o cjuarma e Jesús. Mi böbütjoji a tji. O ndājãji c'ua c'ü ro ma xipji e Jesús ro mbedye ro ã ñaji.

³² Nu ja mi bübü e Jesús mi junrũ na puncjü o nte. O mama c'ua c'o nte o xipjiji e Jesús:

—Nin mamá 'ñe c'o nin cjuarma cārãji a tji, neji c'ü rí ñaji.

³³ O ndünrũ c'ua e Jesús o xipji c'o nte:

—¿Cjõ ngueje mi mamágõ 'ñe mi cjuarmagõ?

³⁴ O jñanda c'ua c'o 'natjo c'ua mi junrũji. O mama:

—Je bübü va yo ngueje mi mamágõ 'ñe mi cjuarmagõ.

³⁵ Na ngueje texe c'o ra tsja c'ua ja ga ne'e Mizhocjimi, nuc'o, ngueje mi cjuarmagõ c'o, 'ñe mi cjügõ c'o, 'ñe mi mamágõ.

4

El ejemplo del sembrador

¹ E Jesús o ma na yeje cja c'e zapjü a Galilea. Mi xõpü c'o nte nu. Cjanu o jmurü na puncjü nte nu ja mi bübü angueze. Nuc'ua e Jesús o dat'ü cja 'na bü'ü; je o mimi nu. C'e bü mi bübü cja ndeje. Texe c'o nte mi böbütjoji a ñünü cja c'e ndeje.

² Nuc'ua e Jesús o xipjiji na puncjü jña c'o mi ngue ejemplo. O xipjiji a cjava:

³ —Dyärãji c'ü rá xi'ts'iji: 'Na mbonzhëxü o mbedye o ma mbodü o ndëxü.

⁴ Nuc'ua 'ma ya ma podü, bübü o ts'indëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji nu ja mi cjogü o nte. O ëjẽ c'ua c'o s'ü o mbëchiji c'o ts'indëxü.

⁵ Bübü o ts'indëxü c'o je zobütjo cja o mborojo nu ja dya ma pizhi o jõmü.

Dya mezhe va mbes'e, na ngueje dya mi jäs'ã na puncjü jõmü.

⁶ Nuc'ua 'ma o mbes'e e jyarü, o banü c'o ndëxü o dyot'üji. Na ngueje dya vi mbeje o dyüji.

⁷ Bübü o ts'indëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndöbidi. 'Natjo c'ua va mbes'ëji. Ndajme o nocü c'o bidyi, nguec'ua dya jyëzi ro nocü c'o ndëxü. Nguec'ua dya nguiji.

⁸ Bübü o ts'indëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo jõmü. Nuc'o, o nocü, o jogü na jo. Nzi 'na c'o ndëxü c'o o mbes'e, bübü c'o o unü treinta ts'indëxü. Dyaja c'o o unü sesenta; dyaja c'o o unü 'na ciento.

⁹ 'Ma o nguarü o xipjiji a cjanu o mama c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'ëji bübü in tsõgueji, rí dyärãji na jo yo jña yo rí xi'tsc'õji.

El propósito de los ejemplos

¹⁰ Nuc'ua 'ma ya mi bübütsjẽ e Jesús, o ëjẽ c'o doce discípulo, cja na 'ñeje ja nzi c'o dyaja nte c'o vi dyärã c'o o mama e Jesús. O ã dyönüji e Jesús o mamaji:

—¿Pje ne ra mama yo jña yo i xitsijme?

¹¹ O ndünrũ c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji o dya c'üji Mizhocjimi rí pãrãji c'ü dya mi pãrã c'o nte 'ma ot'ü; o dya c'üji rí pãrãji c'ua ja ga manda Mizhocjimi. Yo dyaja nte, rí xipjigõ o ejemplo yo.

¹² Ngue c'ua zõ ra jñandaji y ra dyärãji, pero dya ra mbãrãji pje ne ra mama yo jña. Na ngueje 'ma ro zo o mü'büji, ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Nuc'ua Mizhocjimi ro perdonao o nzhubüji.

Jesús explica el ejemplo del sembrador

¹³ Nuc'ua e Jesús xe o xipjiji:

—¿Cjo dya in pãrãgueji pje ne ra mama yo jña yo cja ró xi'ts'iji? ¿Ja rgã sõ rí pãrãgueji pje ne ra mama yo dyaja ejemplo yo rá xi'ts'iji?

¹⁴ Nu c'o jña c'o ró xi'ts'iji je a cjava c'o: Nu c'ü podü o ts'indëxü chjëntjovi nu c'ü zopjü o jña Mizhocjimi yo

nte. Nu c'o ts'indëxü ngueje o jña Mizhocjimi c'o.

15 O ndëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji, chjëntjoji c'o nte c'o ärä o jña Mizhocjimi, nuc'ua va ëjë e Satanás c'ü dya jo, va ë jünbü c'o jña c'o bübü cja o mü'büji.

16 C'o ndëxü c'o o zobütjo cja mborojo, ngueje c'o ärä o jña Mizhocjimi, nuc'ua me mäjä ga 'ñejme c'o.

17 Pero dya si'ch'i cja o mü'büji c'o jña. Nuc'ua 'ma ra ëjë c'ü ra sufridoji 'ñe ra nuji na ü na ngue c'ü ni 'ñejmeji c'o jña, nuc'ua exta tögüji, dya cja ra sidoji.

18 Nu c'o ts'indëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndö o bidyi, ngue c'o ärä o jña Mizhocjimi.

19 Pero me mbeñeji c'o o bëpjiji, 'ñe me jodüji ja rgá ndöjõji na puncjü o ch'opjü, 'ñe me mäpäji yo bübü cja ne xoñijömü; cjaji c'o netsjëji. Nguец'ua dya cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

20 C'o ndëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo jömü ngue c'o nte c'o ärä o jña Mizhocjimi. Nuc'o, ejme co texe o mü'bü c'o. Nguец'ua cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Chjëntjoji c'o ndëxü c'o me xo jogü na jo. Bübü c'o o unü treinta ts'indëxü; dyaja c'o o unü sesenta; dyaja c'o o unü 'na ciento.

El ejemplo de la lámpara

21 Sido o ña e Jesús o xipjiji:

—'Ma tjütüji 'na sivi, dya co'büji co 'naja cja. Dya xo emeji a mbo cja 'na ngama. Je ë's'ëji nu ja na ts'ijens'e, ngue c'ua ra jñandaji.

22 C'ua ja ga cja c'o, je xo ga cjatjonu ín jñagö. Zö dya pãrä dya yo nte, pje ne ra mama ín jñagö, pero ra zädä 'ma ra mbãräji. Zö bübü o jña c'o dya mi pãräji 'ma ot'ü, pero ra xogü o ndö yo nte, ra unüji ngüenda ja ga cja.

23 Nu'tsc'ëji bübü in tsögueji, rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji.

24 Xo o mama e Jesús o xipjiji:

—Rí dyätäji na jo yo o jña Mizhocjimi yo in äräji; ra dya'c'üji mas rí pãräji.

25 'Ma rí unnc'ëji na jo ngüenda yo jña, Mizhocjimi ra dya'c'üji xenda rí tendiogüejí yo. Zö in cjijñiji c'ü ya i pãräji 'na jña, pero 'ma dya rí unüji ngüenda, ra jñünnc'üji 'ma c'ü ts'iquë c'ü ya in pãräji.

El ejemplo de la semilla que crece

26 Xe o ña e Jesús o mama:

—C'ü ni manda Mizhocjimi chjëntjovi nza cja 'na bëzo c'ü podü o ndëxü cja o juajma.

27 'Ma xömü ñji c'e bëzo. 'Ma ya ra jyas'ü, ra nanga ra ma pëpji. Nu c'o ndëxü c'o o mbodü nocü c'o. Pero dya pãrä c'e bëzo ja ga mbes'e c'o, ni ri ngueje ja ga te'e c'o.

28 Ngue e jömü c'ü je cjäpü ra te'e c'o ndëxü, 'ñe ra ngui'iji. Ot'ü ra mbes'e, nuc'ua ra nocü, cja rron c'os'ü o ngui'iji. Nuc'ua ya ra ngui'i o ndëxü.

29 Nuc'ua 'ma ya ra jogüji ya ra ndagüji c'ua, na ngueje ya ni dyot'üji.

El ejemplo de la semilla de mostaza

30 Xe o ña e Jesús o xipjiji:

—Rá xi'ts'iji pje nza cja c'ü ni manda Mizhocjimi.

31 C'ü ni manda Mizhocjimi, chjëntjovi nza cja 'na ndömortasa c'ü o jñü 'na bëzo, cjanu o ma ndujmü. O ndömortasa xenda ts'iquë cja yo dyaja ndöpjindyo.

32 Pero 'ma ra nocü, xenda na nojo yo, que na ngueje yo pje nde ma c'ajna, na ndã'ã yo. Nguец'ua ga ëjë yo s'ü ga dyät'äji o t'oxüji nu.

El uso que Jesús hacía de los ejemplos

33 Na puncjü ejemplo c'o mi mama e Jesús ma xipji c'o nte o jña angueze. O xipjiji texe yo jña yo mi sö ro tendioji.

34 Dya zopjüji ne ri 'naja jña c'ü dya ro jyëntspiji 'na ejemplo. Pero o xipji na jo c'o o discípulo ja cja. O xipjiji 'ma mi cãrätsjëji.

Jesús calma el viento y las olas

35 Nuc'ua c'ü nzhã'ã c'e pa'a c'ü, o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Möjö je rá pes'ëji 'nanguarü a manu cja ne zapjü, eñe.

³⁶ O 'ñezheji c'ua c'o nte. O dat'ü e Jesús cja 'na bü. C'o o discípulo xo o dat'üji nu, o möji e Jesús. Mi járä nu, ja xe nzi o ts'ibü'ü c'o xo dat'ü c'o nte, xo möji e Jesús.

³⁷ Jo ni vü'ü c'ua 'na ndajma c'ü me ma zëzhi. Me mi pjõ's'ü c'e ndeje ma mbo'o c'e bü'ü. Mi cijjñiji ro nizhi ndeje c'e bü'ü.

³⁸ E Jesús je mi orü cja o squina c'e bü'ü. Ma ñjī. Mi jū's'ü o ñi cja 'na almada. C'o o discípulo o zopjüji c'ua e Jesús. O xipjiji:

—Nu'tsc'e xöpüte, ñanga. ¿Cjo dya in juentsquegøjme? 'Na rá tügøjme.

³⁹ O nanga c'ua e Jesús. O huënch'i c'e ndajma. O xipji c'e ndeje:

—Söya, juemegue.

Cjanu o böbü c'ua c'e ndajma; c'o ndeje, dya cja mi pjõ's'ü.

⁴⁰ Nuc'ua o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Nu'tsc'eji, ¿jenga in sūji? ¿Cjo dya in ejmezügöji rí pjõ'c'ügöji?

⁴¹ C'o discípulo me mi sūji, mi pötma mamaji:

—¿Pärã, pje pjëzhi ne Jesús? Maco manda ra böbü e ndajma 'ñe yo ndeje, y nujyo, ätäji nu.

5

El hombre endemoniado de Gadara

¹ O zät'äji c'ua a Gadara c'ü bübü a 'nanguarü c'e zapjü a Galilea.

² 'Ma ya vi mbes'e e Jesús cja c'e bü, o ëjë c'ua 'na bëzo c'ü je vi 'ñeje cja panteón cja campo santo. O ë chjëvi e Jesús.

³ Nu c'e bëzo, mi bübü demonio cja o mü'bü. Dya cja mi bübü cja ngümü c'e bëzo; ya je mi bübü cja panteón cja campo santo. Dya cja mi sö ro ndün't'üji co cadena.

⁴ Na ngueje ya ma puncjü vi ndün'tp'üji o dyë ñe o ngua co cadena. Nu c'e bëzo mi c'üdütjo c'o cadena. Dya mi sö ro zürüji.

⁵ Xömü ndempa mi nzhodü c'e bëzo cja t'eje 'ñe cja campo santo. Mi mapjü. Xo mi jüntsje o ndojo cja rron dyodütsje o ts'ingue.

⁶ Nuc'ua c'e bëzo o jñanda e Jesús 'ma ma ëjë na jë. O cjuañi c'ua c'e bëzo. 'Ma o zät'ä a jmi e Jesús, cjanu o ndüñijömmü nu.

⁷ O mapjü na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e Jesús, o T'its'ü Mizhocjimi a jens'e, ¿pje in pë'sc'ü rí ñugue co nutscö? Rí ö'tc'ügö, dya rí tsjacügö rá ma sufrido.

⁸ O mama a cjanu na ngueje e Jesús o mama:

—Nu'tsc'e demonio, pedyegue cja ne bëzo.

⁹ E Jesús o dyönü c'ua c'e demonio:

—¿Pje ni chjütsc'e?

Cjanu o ndünrü c'ua:

—Ni chjüzü Legión na ngueje na puncjüzjme, eñe.

¹⁰ C'e demonio c'ü mi chjü Legión mi ötü na puncjü e Jesús c'ü dya ro manda c'o demonio ro mbedyeji cja c'e xoñijömmü.

¹¹ Mi cärã na puncjü o cuchi cja c'e t'eje ma ñöñüji.

¹² Nuc'ua c'o demonio o dyötüji e Jesús o xipjiji:

—Chäcjøjme nu cja yo cuchi ngue c'ua je rá quich'igøjme nu.

¹³ Nuc'ua e Jesús o jyëzi c'ua c'o demonio ro möji nu cja c'o cuchi. O mbedye c'ua c'o demonio cja o mü'bü c'e bëzo. Je ma nguich'iji c'ua cja c'o cuchi. Nuc'ua texe c'o cuchi cjanu o zöbuji cja c'e dyä'ä, o ma jyäji nu cja c'e ndeje. O tsjünt'üji nu. C'o cuchi mi sö yeje mil c'o.

¹⁴ O cjuañi c'ua nu c'o mi c'as'ü c'o cuchi. O ma cöxteji cja c'e jñiñi 'ñe textetjo c'ua ja mi cjogüji. O mbedye c'ua c'o nte cja c'e jñiñi, o ma nuji pje na mbëjë c'o vi ts'a.

¹⁵ O zät'äji c'ua ja mi bübü e Jesús, o chöt'üji nu c'e bëzo c'ü vi mbedye c'o demonio. Mi junrü c'e bëzo, ya mi je'e o bitu, ya vi ndümbeñe. O züji c'ua.

¹⁶ O ña c'ua c'o nte c'o vi jñanda, o xipjiji c'o ma säjä ja va tsja e Jesús va pjongü c'o demonio c'o mi bübü o mü'bü c'e bëzo. Nde xipjiji ja va ma nguich'i c'o demonio cja c'o cuchi.

17 Nuc'ua c'o nte ya mbürü o dyötüji e Jesús ro mbedye nu ja je mi jnorü o xoñijõmü anguezeji.

18 O dat'ü c'ua e Jesús cja c'e bü. Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi pjombgü demonio cja o mü'bü mi ötü e Jesús c'ü ro mëvi.

19 Pero e Jesús dya jyëzi ro mëvi, o xipji:

—Nzhogü, ma in nzungue. Rí xipji c'o in dyocjeji texe c'ua ja va juen'tsc'e Mizhocjimi 'ñe c'ua ja va mböxc'ü, embe.

20 O ma c'ua c'e bëzo cja c'o dyëch'a jñiñi c'o xiji Decápolis, o ma mama texe c'o vi tsja e Jesús 'ma o juentse. Texe c'o nte me mi dyönütsjëji ja va jocü e Jesús c'e bëzo.

La hija de Jairo, y la mujer que tocó la ropa de Jesús

21 'Ma ya mi bübü e Jesús cja c'e bü, cjanu o möji c'ua c'ü 'na lado c'e zapjü. 'Ma o zät'äji nu, o jmurü c'ua na puncjü o nte a ñünü c'e ndeje nu ja mi bübü e Jesús.

22 O ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü mi chjü Jairo. Nuc'ü, mi xo'ñi nu cja 'na nitsjimi a Israel. O jñanda mi bübü e Jesús, o ndüñijõmü c'ua cja o jmi.

23 Mi mama c'e bëzo mi ötü e Jesús:
—Nu c'ü in xunt'igö ya ngue ra ndü. Xä'dä rí ma 'ñe's'e in dyë, ngue c'ua ra jogü y ra bübüjtjo.

24 O ma c'ua e Jesús, o mëvi c'e bëzo. Me ma puncjü nte mi pöji e Jesús, me mi chütüji ma möji.

25 Xo mi pa 'na ndixü c'ü ya vi mezhe doce cjë c'ü mi dagü o cji.

26 Ya vi dyät'ä cja na puncjü o médico, hasta ya vi ndeze texe o merio. Pero dya cjó sö ro jocü; xenda mi cjatjo, sido mi sufrido.

27 C'e ndixü o dyärä c'o mi mamaji c'o mi cja e Jesús. Nuc'ua c'e ndixü je mi pa a xütjü e Jesús; o ndönbü c'ua o bitu.

28 Na ngueje mi cijjñi c'e ndixü: “Nguextjo c'ü rá tjönbü o bitu nu, exta ndixqui”, eñe.

29 Exo böbü c'ua c'o cji c'o mi dagü. Exo zö c'ua c'ü ya vi jogü c'o me mi sufrido.

30 O mbärã e Jesús c'ü cjó c'o vi jocü. O ñezhe a nde c'o nte, o mama:

—¿Cjó ngue c'ü o ndöngü in bitu?

31 O ndünrü c'ua c'o o discípulo o xipji:

—Nu'tsc'e in cjague t'önü cjó ngue c'ü o ndö'tc'ü in bitu. Maco me nzhü'ü yo nte, me s'ixc'igüejji, embeji.

32 Pero e Jesús mi janda texe cja c'o nte ngue c'ua ro jñanda cjó mi ngue c'ü vi ndötpü o bitu.

33 C'e ndixü mi pärã c'ü ngue e Jesús vi jocü. Nguet'ua o ndüñijõmü cja o jmi, cjanu o xipji c'ua c'ü mi ngue angueze vi ndönbü o bitu ngue c'ua ro ndis'i. Nu c'e ndixü me mi sü, me mi mbĩ.

34 O mama c'ua e Jesús o xipji c'e ndixü:

—Nu'tsc'e süngü, ya jotsc'e dya, na ngueje i 'ñejmezügö c'ü ro sö ro jo'c'üts'ü. Me rí mäjä rgui ma dya; dya cja rí sögue dya, c'ü me mi sufridogue.

35 'Ma xe ma ña e Jesús, o säjä c'ua 'naja c'ü je vi 'ñeje cja o ngümü e Jairo, o ë xipji e Jairo:

—Nu c'ü rvá ëcjö, nu c'ü in xunt'i ya ndü c'ü. Dya cja ni jyodü rí xipji ne xöpüte ra ëjë nu.

36 E Jesús dya tsjapü ngüenda c'o mi mamaji. C'ü o tsja, o xipji c'e bëzo c'ü mi xo'ñi:

—Dya rí sũ'ũ. Extí jñunt'ü in mü'bü c'ü ra bübüjtjo c'ü in xunt'igüe.

37 Nuc'ua e Jesús o zidy e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan c'ü nu cjuarma e Jacobo ro möji angueze. Nguextjo c'o o möji cja o ngümü c'e bëzo c'ü mi xo'ñi cja c'e nitsjimi. Dya jyëzi c'o dyaja ro möji.

38 O zät'äji c'ua cja c'e ngümü. O jñanda e Jesús c'o nte c'o mi cärã nu, me mi mapjü ma huëpiji c'e añima.

39 Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo. O mama c'ua o xipji:

—¿Jenga me in mapjü gui huëpiji ne xunt'i? Dya tũ nu, ñjtjo.

40 Nuc'ua c'o nte o ndenbetjoji e Jesús va tsjapüji burla. Nuc'ua e Jesús,

c'ü o tsja, o pjongü a tji c'o nte. Cjanu o tsjocü c'ü nu papá 'ñe c'ü nu mamá c'e xunt'i, cja na 'ñe c'o jñi discípulo c'o mi dyoji e Jesús. Nuc'o, 'ñe e Jesús o cjogüji a mbo nu ja ma o'o c'e xunt'i.

⁴¹ Nuc'ua e Jesús o pënchp'i o dyë c'e xunt'i, o xipji:

—Talita, cumi, o 'ñembe.

C'o jña c'o, ne ra mama: Nu'tsc'e xunt'i, rí xi'ts'i, ñanga.

⁴² O nanga c'ua c'e xunt'i, o nzhodü c'ua. Ya mi pë's'i doce cjë'ë c'e xunt'i. Me co zü c'ua c'o mi cãrã nu. Dya mi pãrãji pje ro nguijñiji.

⁴³ Nuc'ua o xipji e Jesús anguezeji c'ü dya cjó ro xipjiji c'ü vi jñandaji. Cjanu o mama ro unüji pje ro zi c'e xunt'i.

6

Jesús en Nazaret

¹ Cjanu o mbedye c'ua nu e Jesús, o ma nu ja mi menzumü. O möji c'o o discípulo.

² Nuc'ua c'e pa c'ü mi söyaji, o mbürü o xöpü yo nte a mbo cja c'e nitsjimi. Na puncjü nte c'o mi ärã, me mi önütsjëji mi mamaji:

—¿Cjó jíchi ne bëzo? ¿Ja va mbãrã nu, 'ñe ja ga tsja c'o me na nojo c'o nunca rí ärãgöji?

³ ¿Cjo dya nguejnu e yaxü nu, o t'i e María? ¿Cjo dya ngue nu cjuarma e Jacobo 'ñe e José 'ñe e Judas 'ñe e Simón? ¿Cjo dya xo bübü c'o o cjü cja ne jñiñi va?, eñeji.

Nguec'ua ma ünbüji e Jesús.

⁴ E Jesús o xipji c'ua anguezeji:

—'Na profeta nde respetaoji nu ja dya ri menzumü y ätäji. Pero nu ja ri menzumü, dya respetaoji c'ü. Ni xo ri ngue c'o o dyoji, ni ri ngue c'o ri cãrã o ngumü, dya xo respetaoji c'ü, embeji.

⁵ E Jesús dya sö ro tsja c'o na nojo cja c'e jñiñi. Nguextjo o 'ñe's'e o dyë ja nzi c'o mi sö'dyë. O jocüji c'ua.

⁶ Me mi cijñi e Jesús na ngueje dya mi ejmeji angueze. Nuc'ua e Jesús o ma cja c'o ts'ijñiñi c'o bëxtjo mi jãrã, o ma xöpü c'o nte.

Jesús manda a los discípulos a predicar

⁷ Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'o doce o discípulo ro ëjëji cja o jmi. Cjanu o ndãjãji c'ua nde yeje nde yeje ro ma zopjüji c'o nte. Xo o unüji c'ü ja rvã sö ro pjongüji o demonio cja o mü'bü yo nte.

⁸ O xipjiji, dya pje ro ndunüji c'o rví jyodüji cja 'ñiji. Nguextjo 'na ch'ãjä c'ü ro jñünü nzi 'najaji. Dya ro ndunüji xëdyi ne ri ngueje merio. Dya xo ro nganaji mape.

⁹ Nguextjo o tjãza ro ndin'ch'iji. Dya xo ro jyãns'p'ã o bituji.

¹⁰ Xo o mama e Jesús o xipjiji:

—Cja ngumü c'ua ja rí sãt'ãji, je rí oxüji nu hasta 'ma cja rí ñe rí pedyeji, dya rí pötqueji ngumü rguí oxqueji.

¹¹ 'Ma rí sãtc'ëji cja 'na jñiñi, 'ma dya ra sãc'ëji, 'ma dya ra dyã'tc'ãji c'o rí xipjiji, rí pedyeji 'ma nu. Rí jyã'bãji o jömü c'o ya rguí jyãs'ã in cuaji, ngue c'ua ra unü ngüenda c'o menzumü nu, que vi tsjaji na s'o, dya sãc'ëji. Na cjuana rí xi'tsc'öji, nu pa c'ü ra tjün ngüenda, xenda ra sufrido c'o cãrã c'e jñiñi c'ü, que na ngueje ra sufrido c'o mi cãrã a Sodoma, 'ñe a Gomorra c'o o chjotü Mizhocjimi mi jinguã na ngueje c'ü me ma s'oji.

¹² Nuc'ua c'o discípulo o möji c'ua. O ma zopjüji c'o nte. Mi xipjiji c'ü mi jyodü ro nzhogü o mü'büji.

¹³ Mi pjongüji na puncjü o demonio cja o mü'bü c'o nte. Xo mi cosp'üji aceite na puncjü c'o mi sö'dyë, y o jocüji.

La muerte de Juan el Bautista

¹⁴ E Herodes c'ü mi manda a Galilea, o dyärã texe c'o na nojo c'o mi cja e Jesús, na ngueje textetjo me mi mama c'o nte c'o. O mama c'ua e Herodes:

—E Juan c'ü mi jichi yo nte cja ndeje, ya tetjo, ya bübütjo na yeje. Nguec'ua na zëzhi angueze ga tsja'a na puncjü c'o na nojo, embeji.

¹⁵ Bübü c'o mi mama:

—C'ü cja yo me na nojo, ngueje c'e profeta Elías c'ü ya ëjë na yeje.

Dyaja c'o mi mama:

—Ngueje 'naja profeta c'ü chjëntjovi nza cja c'o profeta c'o mi cãrã mi jinguã.

16 Pero e Herodes 'ma o dyärã o mama:

—C'ü cja'a yo, ngueje e Juan c'ü ró mandagö o jñüpcüji o ñi. Ya te'etjo c'ü, embeji.

17 Ngue e Herodes c'ü vi manda o ma zürüji e Juan; cjanu o ngot'üji c'ua a pjörü. O tsja a cjanu e Herodes na ngueje, 'ma xe mi bübütjo e Juan, e Herodes vi chjüntüvi c'ü nu bëpe c'ü mi chjü Herodías. Nu c'e ndixü mi ngue o su e Felipe c'ü nu cjuarma e Herodes.

18 Nguec'ua o mama e Juan o xipji e Herodes:

—Dya sö rí 'ñejegue nu su nin cjuarma, embe.

19 Nuc'ua e Herodías me mi ünmbü e Juan. Me mi ne ro mbö't'ü, pero dya mi sö.

20 Na ngueje e Herodes mi sũ e Juan, na ngueje mi pãrã mi ngueje 'naja bëzo c'ü mi cja c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nguec'ua e Herodes dya mi jëzi cjó pje ro tsjapü e Juan. Me mi mäjã e Herodes ma dyärã c'o mi mama e Juan, pero dya go creo na ngueje mi yembeñe.

21 O ã c'ua 'na nu pa'a, o chöt'ü e Herodías ja rvã mbö't'ü e Juan. C'e pa c'ü, vi sãs'ã o cjë e Herodes. O tsja mbaxua e Herodes. O zojnü c'o mi menzumü a Galilea c'o pje mi pjëzhi 'ñe c'o jmu 'ñe c'o comandante.

22 Nuc'ua c'ü o xunt'i e Herodías o ã neme a jmi nu c'o mi cãrã cja c'e mbaxua. Me go mäjã c'ua e Herodes 'ñe c'o mi cãrã nu. Nuc'ua e Herodes c'ü mi rey o xipji c'e xunt'i:

—Dyötcü texe c'ü rí ñe, nde rá da'c'ü.

23 Xo o mama:

—C'ua ga mbãrã Cjimi 'ma pje rí dyötcü, zö ri ngue nde'e c'o rí mandagö, nutscö rá da'c'ü, eñe e Herodes.

24 O mbedye c'ua c'e xunt'i, o ma xipji c'ü nu mamá:

—Xitsi, çpje rá ötü e Herodes?

O ndünrũ c'ua c'ü nu mamá o xipji:

—Dyötpü o ñi e Juan c'ü mi jichi cja ndeje yo nte.

25 Nuc'ua nzi va cjogü c'e xunt'i nu ja mi bübü c'e rey Herodes, o xipji:

—Rí negö extí dyacü o ñi e Juan c'ü mi jichi yo nte, jñüncü cja 'na tramojmü, eñe c'e xunt'i.

26 Me co nguijñi c'ua c'e rey Herodes. Pero jo ni mbeñe c'ü vi nãdã Cjimi, 'ñe c'ü ya vi dyärã c'o nte c'o ma cã'ã nu; nguec'ua dya o ne ro xipji c'e xunt'i c'ü dya ro unü.

27 C'e rey jo ndãjä c'ua 'na xondaro c'ü ro ma jñüpcü o ñi e Juan. O ma c'ua c'e xondaro, o ma jñüpcü o ñi e Juan nu cja c'e pjörü.

28 Cjanu o jün c'ua cja 'na tramojmü, cjanu o unü c'e xunt'i. Cjanu o ma c'ua c'e xunt'i o ma unü c'ü nu nana.

29 Nuc'ua c'o o discípulo e Juan, 'ma o dyärã mi mamaji c'ü vi bö't'ü e Juan, o möji o ma nduns'üji o cuerpo. Cjanu o ma dyögüji c'ua.

Jesús da de comer a cinco mil hombres

30 Nuc'ua c'o discípulo c'o vi ndãjä e Jesús o nzhogüji nu ja mi bübü angueze, o xipjiji e Jesús texe c'o vi tsjaji 'ñe c'o vi xöpüji c'o nte.

31 Ma puncjü nte c'o mi ma mi 'ñeje, nguec'ua e Jesús 'ñe c'o o discípulo dya mi sö ro ziji xëdyi. Nguec'ua o mama e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Möjõ nu ja dya cjó ndeñe. Rã cãrãtsjëji nu ngue c'ua rá söyaji 'na ndajme, eñe.

32 O mötsjëji c'ua cja 'naja bü o zãt'ãji nu ja dya mi cãrã o nte.

33 Na puncjü nte c'o o jñanda 'ma o möji. O mbãrãji mi ngueje e Jesús 'ñe c'o o discípulo. Nguec'ua c'o nte o mbedyeji cja c'o jñiñi o nzhodütjoji va möji. Ot'ü o zãt'ã c'o nte nu ja ro zãt'ã e Jesús 'ñe c'o o discípulo.

34 'Ma o mbes'e e Jesús cja c'e bü, o jñanda ya mi cãrã na puncjü nte. Mi chjëntjoji nza cja o ndënchjürü 'ma dya cjó pjörü. E Jesús me mi juentse c'o nte. O mbürü o xöpüji c'ua, o xipjiji na puncjü jña.

³⁵ Nuc'ua 'ma ya o nzhä'ä, o ëjë c'o o discipulo e Jesús cja o jmi angueze, o xipjiji:

—Ya nzhä'ä. Nu va rí cārāji, ndajyadü va.

³⁶ Xipji yo nte ra möji cja yo jñiñi yo bëxtjo, 'ñe a ma a ñünü c'ua ja cārā o nte, ngue c'ua ra ndömüji pje ra ziji.

³⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji rí unügueji pje ra ziji.

Anguezeji o ndünrüji o mamaji:

—¿Cjo in ne rá ma tömüjme ye mil mbëxo o tjömëch'i c'ü rá unüjme c'ü ra ziji?

³⁸ O ndünrü c'ua e Jesús, o dyönüji:

—¿Ja nzi tjömëch'i in jünji? Ma ñuji.

O ma nuji c'ua. Cjanu o ëji c'ua, o mamaji:

—Rí jünjme tsi'ch'a tjömëch'i cja na yeje jmō'ō.

³⁹ O mama c'ua e Jesús o xipji c'o o discipulo:

—Xipjiji yo nte ra mimiji cja o t'ëbi. Nde ra jyadüji rgá mimiji, embeji.

⁴⁰ Nuc'ua c'o nte o mimiji. O xögüji, bübü c'o nde mi ciento va mimiji. Bübü c'o nde mi cincuenta va mimiji.

⁴¹ Nuc'ua e Jesús o jñü c'o tsi'ch'a tjömëch'i 'ñe c'o yeje jmō. Cjanu o nā's'ä c'ua a jens'e va unü na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xëdyi c'ua c'o tjömëch'i. Cjanu o unü c'o o discipulo ngue c'ua ro unüji c'o nte. Xo o xëmbiji texeji c'o yeje jmō'ō.

⁴² O ziji texeji o nijmiji.

⁴³ Nuc'ua c'o discipulo o nguis'iji c'ua c'o tjömëch'i 'ñe c'o jmō c'o o mboncjütjo. O nizhitjo doce bos'i.

⁴⁴ Nu c'o bëzo c'o o zi c'o tjömëch'i 'ñe c'o jmō mi sö tsi'ch'a mil.

Jesús camina sobre el agua

⁴⁵ Nuc'ua e Jesús o xänbä c'o o discipulo ro dat'üji cja c'e bü'ü, ro möji a Betsaida cja c'ü 'nanguarü c'e tazapjü. Nuc'ua 'ma ya mi ma c'o discipulo, e Jesús o xipji c'o nte ro möji o ngumüji.

⁴⁶ Nuc'ua 'ma ya vi ma c'o nte, o ma e Jesús cja 'na t'eje, o ma dyötü Mizhocjimi.

⁴⁷ Nuc'ua 'ma ya vi xömü, nu c'e bü'ü ya mi pa a nde cja c'e tazapjü. Pero e Jesús mi 'natsjë a ñünü cja c'e ndeje.

⁴⁸ O jñanda e Jesús dya mi sö c'o o discipulo ro ndütüji c'e bü na ngueje c'e ndajma mi 'ñeje nu ja mi möji. Nuc'ua 'ma ya ma 'ñetsajömü, o ma e Jesús mi nzhodü a xes'e cja c'e ndeje; mi ma nu ja ma cā'ä c'o o discipulo cja c'e bü'ü. Mi ne ro cjogütjo e Jesús.

⁴⁹⁻⁵⁰ Nuc'ua c'o o discipulo, 'ma o jñandaji ma nzhodü e Jesús a xes'e cja c'e ndeje, mi cijjñiji mi ngueje 'na piche. Me co züji texeji. O mapjüji o mamaji:

—Chjä, 'na piche nu va ë nu, eñeji.

Nuc'ua e Jesús o zopjüji o xipjiji:

—Nguezgö. Zëchi in mü'büji, dya rí sügueji.

⁵¹ O dat'ü c'ua e Jesús cja c'e bü nu ja ma cā'ä c'o o discipulo. O söya c'ua c'e ndajma. C'o discipulo me mi süji me mi dyönütsjëji ja va zädä c'ü o söya c'e ndajma.

⁵² Na ngueje dya mi pärāji pje mi ne ro mama 'ma o tsjapü e Jesús o puncjü c'o tjömëch'i. Ma me o mü'büji, dya mi sö ro nguijñiji pje mi ne ro mama c'o na nojo c'o mi cja e Jesús.

Jesús sana a los enfermos en Genesaret

⁵³ O zät'äji c'ua cja 'nanguarü c'e zapjü cja c'e xoñijömü c'ü xiji Genesaret. O ndün't'üji na jo c'e bü'ü.

⁵⁴ 'Ma o mbes'eji cja c'e bü'ü, c'o nte c'o mi cārā nu, exo mbārāji mi ngue e Jesús c'ü vi säjä.

⁵⁵ O ma cöxteji texe cja c'e jñiñi. Cjanu o mbürü o sinpiji e Jesús c'o mi sö'dyë co texe c'o ma os'üji. O sinpiji nu c'ua ja mi ärāji mi bübü e Jesús.

⁵⁶ Texe c'ua ja mi sät'ä e Jesús, cja o ts'ijñiñi 'ñe cja o ndajñiñi 'ñe cja o ngumü c'o mi järätsjë cja batjü, mi emeji nu c'o mi sö'dyë cja o 'ñiji. C'o nte o dyötüji e Jesús c'ü ro ndötpüji zö ri nguextjo o fleco c'ü o bitu angueze. Texe c'o o ndötpü, o ndis'i c'o.

7

Lo que hace impuro al hombre

¹ Nuc'ua c'o fariseo 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o mbedyeji a Jerusalén o säjäji cja e Jesús.

² O jñandaji c'ü dya o xindyë c'o o discípulo e Jesús ante c'ü ro ziji o xëdyi.

³ Nu c'o fariseo 'ñe c'o dyaja menzumü a Israel mi cjaji c'ua ja nzi ma tsja o tjürü c'o o mboxtitaji. Nguéc'ua dya ra ziji xëdyi 'ma dya ot'ü ra xindyëji.

⁴ 'Ma ra nzhogüji cja chõjmü, cja ra ziji xëdyi 'ma ya ra nguarü ra xindyëji na jo. Na puncjü tjürü c'o mi süpüji. Mi xibiji o xalo 'ñe o s'äbä 'ñe o mojmü c'o mi dyavo metal.

⁵ Nuc'ua c'o fariseo 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi o xipjiji e Jesús o mamaji:

—¿Jenga yo in discípuogue, dya süpüji yo tjürü yo o zocüzüji c'o mi tataji? Maco dya xindyëji 'ma siji o xëdyi.

⁶ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji in cjapqueji c'ü me na jotsc'ëji, pero dya cjuana. Na cjuana c'ü o mama e Isaías c'ü ja ga cjatsc'ëji. O mama a cjava va pätpä Mizhocjimi: Nujyo nte yo, sücö yo, pero nguextjo co o neji.

O mü'büji, na jë jyadü co nuzgö.

⁷ Bë ga zücö yo. Jizhiji yo o tjürü o nte, cjapüji c'ü ri ngueje o jña Mizhocjimi yo jizhiji, eñe e Isaías.

⁸ Dya in cjaji c'ü manda Mizhocjimi. Nguéje c'o o tjürü yo nte c'o in cjaji.

⁹ Xo o xipjiji:

—In cijñiji na jo c'ü in cjaji. Dya in cjapüji ngüenda c'ü manda Mizhocjimi, ngue c'ua gui tsjatsjëji in chjürüji.

¹⁰ O mama a cjava e Moisés: “S'iyaji nin tataji, 'ñe nin nanaji. C'ü ra zadü nu tata o nu nana, ra mbö't'üji c'ü”, eñe e Moisés.

¹¹ Pero nu'tsc'ëji in mangueji 'ma pje ni jyodü c'o nu tata 'naja nte, sö ra mama c'e nte ra xipji c'o nu tata: “Dya sö rá pjöxc'üvi. Ya ró mama rá unügö

Mizhocjimi texe c'o ro sö ro da'c'üvi”, ra 'ñembevi.

¹² Nguéc'ua dya cja in jëziji pje xe ra unü c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana.

¹³ A cjanu in cjapüji c'ü dya ni muvi c'ü mama Mizhocjimi, na ngueje in jizhiji yo o tjürü c'o nin mboxtitaji. Na puncjü c'o in cjaji a cjanu.

¹⁴ Nuc'ua e Jesús o xipji na yeje c'o nte:

—Chëzhiji a 'ñecjua. Dyätcäji in texeji, ngue c'ua rí päräji ja ga cja'a.

¹⁵ Dya ngueje o jñönü c'o ra zi 'na nte c'ü ra tsjapü ra tsja c'o na s'o. C'ü ra tsjapü ra tsja na s'o, ngue c'o na s'o c'o ra nguijñi a mbo o mü'bü.

¹⁶ Nu'tsc'ëji bübü in tsöji, rí dyäräji yo jña yo.

¹⁷ Nuc'ua e Jesús o xögü cja c'o nte, o cjogü a mbo c'e ngümü. Nuc'ua c'o o discípulo e Jesús o dyönüji pje mi ne ro mama c'o jña c'o cja vi mama angueze.

¹⁸⁻¹⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o mama:

—¿Cjo xo 'ñetsc'ëji xo bë'tsc'ëji rí pärägueji ja cja c'o jña c'o cja ró mangö? O jñönü c'o si 'naja nte, dya s'onbü o mü'bü, na ngueje je sät'ä cja o pjeme, y je nde ni mbedye a ndü'bü c'o.

A cjanu o mama e Jesús c'ü nde na jo texe o jñönü c'o pje nde si yo nte.

²⁰ Xe o ña e Jesús o mama:

—Nu c'o bübü cja o mü'bü 'na nte ngue c'o ni s'onbü c'e nte c'ü.

²¹⁻²² Na ngueje je ngueje cja o mü'bü yo nte, nu ja ni 'ñeje c'o pjeñe c'o na s'o, nguec'ua ga tsäji o ndixü, 'ñe yo ndixü tsäji o bëzo, 'ñe cjaji a cjanu c'o pje nde na s'o, 'ñe pje c'o pönüji, 'ñe pö't'üteji, 'ñe nepeji c'o pë's'i yo nu minteji, 'ñe nuji na ü, 'ñe ojnüteji, 'ñe cjaji texe c'o va ëjë o pjeñeji, dya c'a's'üji, 'ñe envidiaji, 'ñe santeji, 'ñe cjapütsjëji na nojo, 'ñe dya päräji pje na mbëjë c'o na jo.

²³ Texe yo na s'o nguejyo ni s'odü o mü'bü 'naja nte, na ngueje je ni 'ñeje cja o mü'bü.

Una mujer extranjera que creyó en Jesús

²⁴ Nuc'ua o mbedye nu e Jesús, o ma cja c'o jñiñi a Tiro 'ñe a Sidón. O cjogü a mbo cja 'na ngumü. Mi ne c'ü dya cjo ro mbärã cjo mi bübü nu; pero o mbärãji.

²⁵ 'Naja ndixü o dyärã mi mamaji mi bübü e Jesús. C'ü o ts'ixunt'i c'e ndixü mi bübü demonio cja o mü'bü. Nuc'ua c'e ndixü o ma nu ja mi bübü e Jesús; o ndüñijõmü cja o jmi.

²⁶ C'e ndixü je mi menzumü a Fenicia c'ü tsja a Siria. Dya mi menzumü cja c'o mi Israel. C'e ndixü o dyötü e Jesús ro pjongü c'e demonio cja c'ü nu ts'ixunt'i.

²⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:
—Ot'ü ra zi'i yo t'i; na ngueje dya ja ra jñünbüji o xëdyi yo t'i, c'ü ra panbaji o dyo'o.

²⁸ O ndünrü c'ua c'e ndixü o xipji:
—Jägã, na cjuana c'ü in mangue, in Jmuts'ügö. Pero zö jyentsquijme dyo'o c'o in menzumügueji a Israel, in pãrãgue ja ga cja yo dyo'o, si'iji c'o ngünxëdyi c'o jãbã cja mexa, c'o jã'ba c'o ts'it'i.

²⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:
—Na jo c'ua ja gui mangue. Nguec'ua sö rí nzhogü cja in nzungue. C'e demonio ya mbedye cja in xunt'i.

³⁰ O ma c'ua c'e ndixü, o zät'ã o ngumü. O nu'u ya vi mbedye c'e demonio cja c'e xunt'i, ya mi söya c'e xunt'i.

Jesús sana a un sordomudo

³¹ Nuc'ua e Jesús o mbedye na yeje cja c'o jñiñi c'o mi jãrã a Tiro, o cjogü cja c'o jñiñi c'o mi jãrã a Sidón 'ñe a Decápolis. O zät'ã cja c'e zapjü a Galilea.

³² O sinpiji c'ua 'naja bëzo c'ü mi ngogö, xo mi c'üjne c'e bëzo. O dyötüji e Jesús ro 'ñe's'e o dyë cja c'e bëzo.

³³ E Jesús o xöcü c'ua c'e bëzo c'ü mi ngogö. O c'uañ't'ã c'ua o ñidyë cja o ngö'ö. Cjanu o zos'ü o ñidyë, o ndötpü c'ua o c'ijñi c'e bëzo.

³⁴ O nã's'ã c'ua a jens'e e Jesús. O yeya, o mama c'ua:

—Efata, eñe.
C'e jña ne ra mama: “Xogü.”

³⁵ Ya o dyärã c'ua c'e bëzo. Xo o jogü c'ua o c'ijñi, o ña c'ua na jo.

³⁶ E Jesús o manda c'ua c'ü dya cjo ro ma xipjiji c'ü vi tsja angueze. Pero 'ma o xipjiji dya ro mamaji, xenda mi mamaji c'ua.

³⁷ Me mi sũ c'ua c'o nte, mi mamaji:
—Me na jo texe yo cja'a ne bëzo nu. Cjapü ra dyärã yo ngogö, 'ñeje yo ngone cjapü ra ña'a.

8

Jesús da de comer a cuatro mil personas

¹ Dya mezhe c'ua, o jmurü na yeje na puncjü o nte. Mi ojtjo pje ro ziji. Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'o o discípulo c'ü je ro chëzhiji cja o jmi, cjanu o xipjiji:

² —Rí juentscö yo nte, na ngueje ya pa jñipa c'ü ya ró cãrãgöji va, y dya cja jünji pje ra ziji.

³ 'Ma rá täjãji ra möji o ngumüji c'ü dya ra ziji o xëdyi, ra tögüji cja 'ñiji. Cãrã yo vi 'ñeje na jë.

⁴ O ndünrü c'ua c'o o discípulo o xipjiji e Jesús:

—¿Ja ri bübü va o tjõmëch'i c'ü rguí nijmi yo nte yo na puncjü? Na ngueje rí cãrãgöji va cja ne ndajyadü.

⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o dyönüji:

—¿Ja nzi tjõmëch'i in jüngueji?

Anguezeji o mamaji:

—Yenhotjo yo rí jünjme.

⁶ Nuc'ua e Jesús o manda c'ua c'o nte ro mimiji a jõmü. Cjanu o jñü c'ua c'o yencho tjõmëch'i. Cjanu o unü na pøjö Mizhocjimi. Cjanu o xëdyi c'ua c'o tjõmëch'i, cjanu o unü c'o o discípulo. Nuc'ua c'o o discípulo o unüji c'ua c'o nte'e.

⁷ Xo mi jünji ja nzi ts'ijmõ. E Jesús xo o unü na pøjö Mizhocjimi c'o jmõ, cjanu o xipji c'o o discípulo xo ro unüji c'ua c'o nte.

⁸ O ziji c'ua; o nijmiji na jo. Nuc'ua o nguis'itjoji c'ua c'o ts'ipëraso c'o vi mboncjütjo. O nizhi yencho bos'i c'o.

⁹ Nu c'o nte c'o o zi, mi nziyo mil c'o. Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua c'o nte ro möji o ngumüji.

¹⁰ Cjanu o dat'ü c'ua cja c'e bü'ü co c'o o discipulo. O möji c'ua cja c'o jñiñi a ma a Dalmanuta.

Los fariseos piden una señal milagrosa

¹¹ 'Ma ya vi zät'äji nu, o säjä c'ua c'o fariseo. O ã zöji o jña e Jesús. O dyötüji c'ü pje ro jñandaji c'ü rví 'ñeje a jens'e, ngue c'ua ro mbârâji pje mi pjëzhi e Jesús.

¹² O yeya e Jesús o xipjiji:

—Yo nte yo cãrã yo cjë dya, ¿jenga örüji pje ra jñandaji ngue c'ua ra mbârâji pje pjëtscö? Na cjuana c'ü rí mangö, dya ra ch'unüji c'ü ra jñandaji.

¹³ O ma c'ua e Jesús o zogütjo c'o fariseo. O dat'ü cja c'e bü, o möji c'o o discipulo c'ü 'na lado cja c'e zapjü.

La levadura de los fariseos

¹⁴ C'o o discipulo e Jesús, 'natjo tjömech'i c'ü vi jñünüji 'ma o dat'üji cja c'e bü, na ngueje vi jyombeñeji.

¹⁵ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Pjötüpüji ngüenda c'o o levadura c'o fariseo 'ñe c'o o levadura e Herodes.

¹⁶ C'o discipulo mi pötma mamaji:

—Xitscöji a cjanu ne Jesús, na ngueje c'ü dya ró jüngöji o tjömech'i.

¹⁷ Mi pãrã e Jesús c'ü mi cijñiñi, nguec'ua o xipjiji c'ua:

—¿Jenga in pötqui mamaji na ngue c'ü dya i jñüji o tjömech'i? ¿Cjo dya be in pãrãgueji c'ü sö rá da'ceji c'ü rí si'iji? ¿Cjo ya me na me in mü'bügueji?

¹⁸ ¿Cjo dya in jandagueji co in chöji? Bübü in tsöji. ¿Cjo dya pje in ärãji? ¿Cjo dya in mbeñeji?

¹⁹ Nu 'ma ró xënmbi c'o tsi'ch'a tjömech'i, o nijmi c'o tsi'ch'a mil o bëzo. ¿Ja nzi bos'i o ts'ipëraso c'o i tsis'iji?

Anguezeji o ndünrüji o xipjiji:

—O nizhi doce c'o bos'i c'o o mboncjü.

²⁰ Xe o ña e Jesús o xipjiji:

—Nu 'ma ró xënmbi c'o yencho tjömech'i, o nijmi c'o nziyo mil o bëzo. ¿Ja nzi o bos'i o ts'ipëraso c'o i tsis'iji?

Anguezeji o ndünrüji o xipjiji:

—O nizhi yencho c'o bos'i c'o o mboncjü.

²¹ Nuc'ua o mama e Jesús o xipjiji:

—¿Cjo dya be in tendioji ja cja c'ü rí xi'ts'igöji?

Jesús sana a un ciego en Betsaida

²² Nuc'ua o zät'ä e Jesús 'ñe c'o o discipulo a Betsaida. C'o nte o sinpiji 'naja bëzo c'ü mi ndëzhö. Mi ötüji e Jesús ro 'ñe's'e o dyë cja c'e bëzo c'ü mi ndëzhö.

²³ Nuc'ua e Jesús o pënchp'i o dyë, o zidyí a ñünü cja c'e jñiñi. Cjanu o ngosp'ü c'ijñi o ndö'ö. Cjanu o 'ñe's'e c'ua o dyë'ë. O mama c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'e, ¿cjo ya in janda?

²⁴ O ndünrü c'ua c'e bëzo o mama:

—Rí jandagö yo bëzo; 'ñetse nza cja za'a. Pero nzhodüji.

²⁵ Nuc'ua e Jesús o 'ñe's'e na yeje o dyë cja o ndö c'e ndëzhö. O nguinch'i c'ua na jë c'e bëzo. O jogü o ndö'ö. Ya ndäcã c'ua na jo texe.

²⁶ E Jesús o ndäjã c'ua cja o ngumü. O mama e Jesús o xipji c'e bëzo:

—Dya rí sät'ä cja c'e jñiñi. Dya cjó rí ma xipji nu, c'o ró cjagö.

Pedro declara que Jesús es el Cristo

²⁷ Nuc'ua e Jesús 'ñe c'o o discipulo o möji cja c'o jñiñi c'o tsja a Cesarea de Filipo. 'Ma mi pöji cja 'ñiji o tsja t'önü e Jesús o xipji c'o o discipulo:

—¿Pje mama yo nte pjëtsgö?

²⁸ O ndünrü c'ua anguezeji:

—Bübü c'o mama ngue'tsc'e e Juan c'ü mi jichi cja ndeje yo nte. Dyaja c'o mama ngue'tsc'e e Elías. Dyaja c'o mama ngue'tsc'e 'naja c'o profeta c'o mi cãrã mi jinguã.

²⁹ O mama c'ua e Jesús o dyönüji:

—Natsc'eji, ¿pje in mangueji? ¿Pje pjëtsgö?

O ndünrü c'ua e Pedro o xipji:

—Ngue'tsc'e e Cristo o 'ñempc'egue Mizhocjimi rí mandague.

³⁰ Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua c'o o discipulo c'ü dya cjó ro xipjiji c'ü mi ngue Cristo c'ü.

Jesús anuncia su muerte

31 Nuc'ua o mbürü e Jesús o xipji c'o o discípulo c'ü mi jyodü ro zädä. O xipjiji:

—Nutscö rvá êcjö cja Mizhocjimi, ni jyodü me rá sufrídogö na puncjü. Ra jñüncü ngüenda c'o tita c'o pje pjëzhi, 'ñe c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o xöpü o ley Mizhocjimi, ra mamaji c'ü na s'o c'ü rí cjagö. Nuzgö ra mbötcügöji. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tegö rá bübütjo na yeje.

32 O xipjiji na jo'o yo jña'a yo. Nuc'ua e Pedro o xöcü 'na lado e Jesús, y o mbürü o hüench'i.

33 O ñezhe c'ua e Jesús, o jñanda c'o dyaja o discípulo. O mama c'ua e Jesús o huëch'i e Pedro:

—C'ueñe cja ín jmigö, Satanás. Nu c'ü ín cjiñigue, dya pje ngue c'ü cjiñi Mizhocjimi; ngueje c'ü je cjiñi yo nte.

34 Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'ua c'o nte 'ñe c'o o discípulo; o xipjiji:

—'Ma cjó c'o ne ra ndünt'ü ín xütjügö, dya ra tsja c'ua ja nzi ga netsjë. Ra bübü dispuesto ra sufrido o ra ndü. Y ra ndenngue co nutscö.

35 Na ngueje nu c'o dya bübü dispuesto ra sufrido o ra ndüji, dya ra chöt'üji c'ü rguí bübütjoji. Pero nu c'o bübü dispuesto ra bö't'ü na ngue c'ü ni 'ñejmezügöji 'ñe c'ü ni xipjiji yo nte xo ra 'ñejmezüji, ra chöt'üji c'ü rguí bübütjoji.

36 Nu 'ma ro tsja 'na nte ro tsjapü o cjaja texe yo bübü va cja ne xoñijömmü, pero 'ma ro jyëzi Mizhocjimi c'e nte, ¿pje rví muví?

37 Na ngueje, 'ma ya jyëzi Mizhocjimi 'na nte, dya ra sö c'e nte pje ra unü Mizhocjimi ngue c'ua ra ë bübü Mizhocjimi co angueze.

38 Yo pa dya yo, ya mbëtspiji o jña Mizhocjimi; me cjaji na s'o. Nu c'ü ra tseje rgá 'ñejmezü 'ñe ín jñagö, nuzgö dya rá recibido angueze 'ma rá êcjö na yeje cja Mizhocjimi. Rá êcjö na yeje; c'ua ja ga cja me na zö c'ü mi Tatagö, je rga czazgö nu 'ma rá êcjö. Rá êcjö co o anxe Mizhocjimi; me rrã zözgöjme.

9

1 Xo o mama e Jesús:

—Na cjuana rí xi'tsc'öji, bübü nu yo cãrã va, yo dya ra ndü'ü hasta 'ma cja ra nu'uji ja ga cja 'ma ra manda Mizhocjimi co texe o poder.

La transfiguración de Jesús

2 'Ma ya vi cjogü 'ñanto pa, e Jesús o zidy e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan. O mötsjëji cja 'na t'eje c'ü me ma ndã'ã. 'Ma mi jandaji, 'nangua o pötü c'ua o jmi e Jesús.

3 Xo pötü c'ua ja ma 'ñetse o bitu, me mi juës'i, me ma t'öxü nza cja xitsji. Ni ri 'naja mbedye cja ne xoñijömmü c'ü ra tsjapü me rrã t'öxü a cjanu.

4 Jo ni 'ñetse c'ua e Elías 'ñe e Moisés, mi ñaji e Jesús.

5 Nuc'ua o ña c'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Xöpüte, me na jo rí cãrãgöji va. Rá ät'äjme jñi ts'ingumü co dyëza. 'Naja c'ü rá ä'tc'öjme, 'naja c'ü rá ä'tp'äjme e Moisés, 'naja c'ü rá ä'tp'äjme e Elías, eñe.

6 O mama a cjanu e Pedro na ngueje me mi sü angueze 'ñe c'o yeje c'o mi dyoji. Nguéc'ua dya mi pãrã pje ro mama.

7 O säjä c'ua 'na ngömmü c'ü o ë ngobü anguezeji. O dyärãji c'ua 'na jña cja c'e ngömmü c'ü mi mama a cjava:

—Nujnu ngue ín Ch'igö nu me rí s'iya. Dyätãji angueze.

8 Nuc'ua 'ma o ndãcã c'o discípulo, dya cja jñandaji e Moisés 'ñe e Elías; ya mi nguextjo e Jesús c'ü mi bübü.

9 Nuc'ua 'ma ya ma sjöbüji cja c'e t'eje, cjanu o mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya cjó rí xipjiji yo cja jñandaji. Nutscö rvá êcjö cja Mizhocjimi. 'Ma rá tügö, rá tegö na yeje. Cja rí xipjiji 'ma yo nte.

10 Nguéc'ua mi cjiñitsjëji c'o vi jñandaji. Dya cjó mi xipjiji. Pero mi pötma mamaji pje mi ne ro mama c'ü ro te'e cja c'o añima.

11 Nuc'ua c'o discípulo o dyönüji e Jesús:

—¿Jenga mama c'o xöpü o ley Mizhocjimi c'ü ni jyodü ot'ü ra êjë na yeje e Elías, cja rron êjë e Cristo?

¹² O ndünrú c'ua e Jesús o mama:

—Na cjuana c'e jña c'ü mamaji, c'ü ot'ü ra êjë na yeje e Elías ra ã jocü texe. ¿Pje mama cja o jña Mizhocjimi? Mama a cjava c'ü me rá sufridogö, nutscö rvá êcjö cja Mizhocjimi. Xo ra tsjacüji c'ü dya pje ni muvizügö.

¹³ Nuzgö rí xi'tsc'öji, e Elías ya êjë na yeje c'ü. O tsjapüji c'ü me mi ne anguezeji, c'ua ja nzi ga t'opjü c'ü ro tsjapüji.

Jesús sana a un muchacho que tiene un espíritu malo

¹⁴ Nuc'ua 'ma o zät'äji nu ja mi cãrã c'o dyaja discípulo, o jñandaji na puncjü nte c'o ya vi jmurü nu. Mi cãrã nu c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Mi söji jña co c'o discípulo.

¹⁵ Nuc'ua c'o nte 'ma o jñandaji e Jesús, me co mäjäji. O cjuañiji o ma zenguaji angueze.

¹⁶ Nuc'ua e Jesús o dyönüji:

—¿Ja cja c'e jña c'ü in manguejeji?

¹⁷ O ndünrú c'ua 'naja bëzo c'ü ma dyoji c'o nte, o mama:

—Xöpüte, ró sin'c'igö in ch'igö na ngueje bübü demonio cja o mü'bü c'ü cjapü ra ngone.

¹⁸ C'e demonio texe c'ua ja pënch'i me cjapü ra ñus'ü. Me pjont'ü pjügü a ne'e. Me s'i'ch'i o s'ibi; me zëchi o cuerpo. Ró xipji yo in discipulogue ro pjombgüji c'e demonio; dya sö ra pjongüji, eñe.

¹⁹ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji in cãrãji yo cjë dya, dya in ejmeji. ¿Jenga dya in creozüji rá pjöxc'üji rí tsjaji c'o na nojo? Maco ya mezhe rí cãrãgöji, ya mezhe rí pë'sc'ö paciencia co nu'tsc'eji. Sinqüji ne t'i'i.

²⁰ O sinpiji c'ua. C'e demonio 'ma o jñanda e Jesús, exo tsjapü o mbi'ch'i c'e t'i. O nügü c'e t'i; mi ñus'ü. Me mi pjont'ü pjügü a ne'e.

²¹ Nuc'ua e Jesús o tsja t'önü, o xipji c'ü nu tata c'e t'i'i:

—¿Jinguã ndeze o mbürü c'ü sufrido a cjanu ne t'i?

O ndünrú c'ua c'ü nu tata c'e t'i o mama:

—Ndeze 'ma cja mi ts'it'i me sufrido a cjanu.

²² C'e demonio ya na puncjü ga tsjapü ga zo'o cja sivi 'ñe cja ndeje, ngue c'ua ra mbö't'ü. Nu 'ma sö pje rí tsjague, juentsquegöbe, pjöxcügöbe.

²³ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—In önnü, ¿cjo sö pje rá cjagö? Rí önn'ügö, nu'tsc'e, ¿cjo ra sö rí 'ñejmegue Mizhocjimi? Nu c'ü ejme Mizhocjimi, Mizhocjimi ra tsja texe c'o ra dyötü.

²⁴ Exo mapjü c'ua na jens'e c'ü nu tata c'e t'i, o mama:

—Rí ejmegö Mizhocjimi. Pero bëtsi, nguec'ua rí ö'tc'ügö rí pjöxcü rá ejmegö Mizhocjimi texe c'ua ja nzi ga ne angueze.

²⁵ Nuc'ua 'ma o jñanda e Jesús ma jmurü na puncjü nte, o huënch'i c'ua c'e demonio, o xipji:

—Nu'tsc'e demonio in cjapü ra ngone 'ñe ra ngogö ne t'i, rí mandats'ü rí pedye cja ne t'i. Y dya cja nzho xe rí tsich'i cja o mü'bü.

²⁶ Nuc'ua c'e demonio o mapjü; o tsjapü me mi mbi'ch'i c'e t'i. Cjanu o mbedye c'ua c'e demonio. Nuc'ua o jändü c'e t'i. Mi nza cja c'ü ya vi ndü. Nguec'ua na puncjü nte c'o mi mama: “Ya ndü'ü.”

²⁷ Nuc'ua e Jesús o pënchp'i a dyë'ë, o xos'ü. O bübü c'ua c'e t'i'i.

²⁸ Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo cja c'e ngümü nu ja mi oxü. C'o o discípulo o xipjitsjéji c'ua:

—¿Jenga dya sö ro pjombgüjme c'e demonio?

²⁹ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Na demonio nza cja nu c'ü cja ró pjongü, dya cjó ra sö ra pjongü 'ma dya ra dyötü Mizhocjimi 'ñe ra mbempje.

Jesús anuncia otra vez su muerte

³⁰ Nuc'ua o möji a ma a Galilea. E Jesús dya mi ne cjó ro mbãrã ja mi bübü angueze.

³¹ Na ngueje mi xöpü c'o o discípulo. O xipjiji:

—Nutscö rvá ěcjö cja Mizhocjimi, ra nzhögögöji cja yo nte ra mbötcüji. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tetjogö, embeji.

³² Anguezeji, dya mi pãrãji pje mi ne ro mama c'o jña c'o. Mi sũji ro dyönüji ja ma cja c'o jña.

¿Quién es el más importante?

³³ E Jesús 'ñe c'o o discípulo o zãt'ãji a Capernaum. 'Ma ya mi cãrãji cja ngumü, o mama c'ua e Jesús o dyönüji:

—¿Ja cja c'o mi mamagueji 'ma ma ěji cja 'ñiji?

³⁴ C'o discípulo dya ndünrũji na ngueje vi pötva dyönüji cja 'ñiji cjö ngue nza texeji ro nguejme na nojo.

³⁵ Nuc'ua o mimi e Jesús, cjanu o ma't'ü c'ua c'o doce discípulo o xipjiji:

—'Ma cjó c'o ne ra nguejme na nojo, ni jyodü dya ra tsjapü na nojo; ra pjöxte, ra mbös'ü texe yo nu minteji.

³⁶ Nuc'ua e Jesús o ziji c'ua 'na ts'it'i. O 'ñeme c'ua a nde nu ja mi cãrãji. O ndës'i c'ua. Cjanu o xipjiji:

³⁷ —'Naja nte c'ü s'iyã 'naja yo ts'it'i na ngueje c'ü ejmezügö c'e nte, nguetscö s'iyazü. 'Ma cjó c'o s'iyazü, dya nguextjozügö c'ü s'iyã, xo s'iyã Mizhocjimi c'ü o ndäcjã va cja ne xoñijömmü.

El que no está contra nosotros, está a nuestro favor

³⁸ O mama c'ua e Juan o xipji e Jesús:

—Xöpüte, ró jandajme 'na bëzo c'ü mi nãnc'ãgue in chjũ ma pjongü yo demonio. Ró xipjijme c'ü dya ro tsja a cjanu na ngueje, dya rí dyocjöji c'ü.

³⁹ O ndünrũ c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya rí ts'a's'üji c'e nte. Na ngueje dya cjó nãngã in chjũgö ga tsja c'o na nojo, nuc'ua cja rron mama na s'ozügö.

⁴⁰ Na ngueje nu c'ü dya nugüji na ü, ngue in dyocjöji c'ü.

⁴¹ Na cjuana rí xi'ts'iji, nu c'ü ra dya'c'üji ndeje rí siji na ngueje

in ntets'üji nutscö e Cristo, nuc'ü, Mizhocjimi ra ngö't'ü c'ü.

El peligro de caer en pecado

⁴² "Ma cjó c'o ra tsjapü ra tsja na s'o 'naja yo ts'iquë yo ejmezügö, xenda rvá jo ro jyü'tp'üji 'na travacjünü o dyizi c'e nte c'ü, cja rron pant'aji c'ua cja trazapjü, que na ngueje c'ü ro tsjapü ro tsja na s'o 'naja c'ü ejmezügö.

⁴³ Maco in mamaji ngue in dyëji c'ü cja'c'ü rí tsjaji c'o na s'o, dyocüji 'ma. Xenda na jo rí ma bübütjoji co Mizhocjimi c'ü ri 'natjo in dyëji que na ngueje ri bübü nza yeje in dyëji ri möji a linfiernu cja c'e sivi c'ü dya ra juench'e.

⁴⁴ Cja c'e lugar, dya tũ c'o dyoxü c'o jä'ã cja c'o ya ndũ; 'ñe c'e sivi dya juench'e.

⁴⁵ Maco in mamaji ngue in cuaji c'ü cja'c'ü rí tsjaji c'o na s'o, dyocüji 'ma. Xenda na jo rí ma bübütjoji co Mizhocjimi c'ü ri docuaji que na ngueje ri bübü nza yeje in cuaji, ra pantc'aji cja c'e sivi c'ü dya ra juench'e.

⁴⁶ Cja c'e lugar, dya tũ c'o dyoxü c'o jä'ã cja c'o ya ndũ; 'ñe c'e sivi dya juench'e.

⁴⁷ Maco in mamaji ngue in chöji cja'c'ü rí tsjaji c'o na s'o, jñũ'müji 'ma. Xenda na jo rí tsjogüji nu ja manda Mizhocjimi c'ü ri 'natjo in chöji que na ngueje ri bübü nza yeje in chöji, ra pantc'aji cja c'e sivi a linfiernu.

⁴⁸ Cja c'e lugar, dya tũ c'o dyoxü c'o jä'ã cja c'o ya ndũ; 'ñe c'e sivi dya juench'e.

⁴⁹ 'Mi jinguã mi tjüt'üji o animal c'o mi unüji Mizhocjimi; xo mi ü's'üji ö c'o. Texets'üji in chjentjoji c'o animal c'o mi tjüt'üji na ngueje rí tsjogüji na puncjü c'o na s'ëzhi.

⁵⁰ Na jo o ö'ö. Pero 'ma rrã 'huë'ë c'o ö'ö, ¿ja xe rgã öxcü 'ma? Nu'tsc'eji ni jyodü rí chjentjoji c'e ö'ö c'ü na quijmi. Ni jyodü rí pötqui 'ñe'ejji.

10

Jesús enseña sobre el divorcio

¹ Nuc'ua o mbedye c'ua nu, e Jesús. O ma cja c'o jñiñi c'o tsja a Judea. O mbes'e c'ü 'nanguarü c'e ndare a Jordán. Nuc'ua na yeje o jmurü na puncjü nte nu ja mi bübü e Jesús, c'ua ja nzi va jmurüji nu ja ot'ü mi bübü. O xöpüji c'ua ja nzi va xöpü c'o dyaja nte.

² O säjä c'ua c'o fariseo. Chaque o tsjapüji t'önü e Jesús. C'ü mi 'ñejeji, ngue c'ü ro zöji e Jesús. Mi cijñiji 'na ro jyopü c'ü ro mama. O dyönüji:

—¿Ja ga mama cja o ley Mizhocjimi, cjo na jo 'na bëzo ra mbëzi nu su'u?

³ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Pje mama cja yo mandamiento yo o dyopjü e Moisés?

⁴ O mama c'ua c'o fariseo:

—E Moisés o unü sjëtsi e bëzo ro unü xiscōma c'ü rví mbëzi nu su.

⁵ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji me na me in mü'büji, dya in s'iyaji c'o nin suji, nguec'ua o dya c'eji sjëtsi e Moisés rí pëziji c'o.

⁶ Pero 'ma o mbürü o ngärä yo nte, dya ma cjanu. Na ngueje ndeze 'ma ot'ü, Mizhocjimi o 'ñeme e bëzo 'ñe e ndixü.

⁷ Nguec'ua nu yo bëzo ga zogüji nu tata 'ñe nu nana, ga mimivi c'ü nu su.

⁸ C'o mi yeje ya ri 'natjo o ts'inguevi. Dya cja ri yeje, ya ri 'natjo o ts'inguevi c'ua.

⁹ Nu c'o o tsjapü Mizhocjimi ra 'natjovi, dya ra xöcü e bëzo.

¹⁰ Nuc'ua e Jesús 'ñe c'o o discípulo o cjogüji a mbo cja 'na ngümü. Nuc'ua c'o discípulo o dyönüji ja ma cja c'o cja vi mama.

¹¹ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu c'ü ra mbëzi nu su, cja rron chjüntüvi c'ü 'naja ndixü, tsäjã ndixü 'ma c'ü.

¹² Nu 'ma ngueje e ndixü ra mbëzi nu xïra cja rron chjüntüvi c'ü 'naja bëzo, tsäjã bëzo 'ma c'e ndixü c'ü.

Jesús bendice a los niños

¹³ Ma ëjë c'o nte ma siji c'o o ts'it'iji cja o jmi e Jesús, ngue c'ua e Jesús ro 'ñe's'e o dyë anguezeji ro dyötpüji Mizhocjimi. Nuc'ua c'o discípulo 'ma

o jñandaji c'o, o huënc'h'iji c'ua c'o ma siji c'o ts'it'i.

¹⁴ Pero e Jesús 'ma o jñanda c'ü mi cja c'o o discípulo, o üdü c'ua. O xipjiji:

—Jyëziji yo ts'it'i ra ëji cja in jmigö; dya rí ts'a's'üji yo, na ngueje nu c'o va ëjë co nuzgö nza cja yo ts'it'i, ngueje c'o cjapü Mizhocjimi o nte c'o.

¹⁵ Na cjuana rí xi'tsc'öji, 'ma cjo c'o dya ra ëjë co nuzgö c'ua ja nzi ga 'ñeje yo ts'it'i, 'ma dya ra unü o mü'bü Mizhocjimi ra dyätä, dya ra sö Mizhocjimi ra tsjapü o nte, eñe e Jesús.

¹⁶ Nuc'ua o ndës'i c'ua nzi 'naja c'o ts'it'i. O 'ñe's'e o dyë anguezeji o dyötpüji Mizhocjimi nzi 'naja.

Un joven rico habla con Jesús

¹⁷ 'Ma ya mi pedye e Jesús ro ma cja 'ñiji, o cjuañi 'na bëzo o säjä nu ja mi bübü e Jesús. O ndüñijö mü cja o jmi, cjanu o mama c'ua:

—Na jots'ügue, xöpüte. ¿Pje na mbë c'ü rá cjagö ngue c'ua ra ch'acü rá bübü'tjo co Mizhocjimi para siempre?

¹⁸ E Jesús o xipji:

—¿Jenga in xitsi na jozü? Dya cjo bübü c'ü na jo'o; nguextjo Mizhocjimi.

¹⁹ In pärägue c'o o mandamiento Mizhocjimi c'o o dya c'üji. Mama a cjava c'o: “Dya rí tsäji ndixü; yo ndixü dya ra tsäjãji bëzo. Dya rí pö't'üteji. Dya pje rí pönüji. Dya rí xos'üji bëchjine. Dya cjo rí dyonpüji. Rí respetaoji nin tataji 'ñe nin nanaji.”

²⁰ O ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Xöpüte, texe yo, ya nde ró cjagö yo ndeze 'ma cja rmi ts'iquëgö.

²¹ E Jesús 'ma o jñanda c'e bëzo, o ne'e, cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e, xe bëzhi 'naja c'ü rí tsjague. Ma pögue texe c'o in pë's'i, unügue c'o dya pje pë's'i. A cjanu rí pë's'igüe a jens'e c'o me ni muvi. Cja rrí 'ñecje rí chjünt'ü in xütjögö.

²² Nuc'ua 'ma o dyärä c'e bëzo c'o vi mama e Jesús, me co ndümü va ma'a, na ngueje mi pë's'i na puncjü.

²³ Nuc'ua e Jesús o jñanda texe c'o mi cãrã nu, o xipji c'ua c'o o discípulo:

—Nu c'o me pë's'i na puncjü, me na s'ëzhi c'ü ra unü o mü'büji Mizhocjimi ra dyätäji angueze.

²⁴ 'Ma o dyärä c'o discípulo c'o vi mama e Jesús, o züji. Pero e Jesús o xipjiji na yeje:

—Nu'tsc'ëji ín ch'its'üji, me na s'ëzhi c'ü ra tsjapü o nte Mizhocjimi nu c'o cijñi me ra mbös'üji c'o pë's'iji.

²⁵ 'Naja camello, dya sö ra cjogü cja o xägö 'na dyepjadü. Je xo ga cjatjonu 'na nte c'ü pë's'i na puncjü, dya sö ra unü o mü'bü Mizhocjimi ra tsjapü o nte.

²⁶ Nuc'ua anguezeji xenda mi süji c'ua. O mamaji:

—'Ma a cjanu, ¿cjo ngue c'ü ra sö ra jogü o mü'bü?

²⁷ E Jesús cjanu o jñandaji c'ua, o xipjiji:

—Dya cjo sö yo nte ra jocütsjé o mü'bü; pero Mizhocjimi sö ra jopcü o mü'büji. Na ngueje Mizhocjimi sö ra tsja texe.

²⁸ O mama c'ua e Pedro:

—Nutcöjme ró sogüjme texe c'o mi pë's'ijme ngue c'ua rí tjünt'ügöjme in xütjügue.

²⁹ O ndünrú c'ua e Jesús o mama:

—Cärä c'o ejmezügö c'o ra zopjü ín jñagö yo nte. Nguéc'ua ra zogü o ngümüji, o nu cjuarmaji, o nu cjüji, o nu 'ninzhömüji, o nu cjüjuëji, o nu tataji 'ñe nu nanaji, o nu t'iji, o o juajmaji.

³⁰ C'o ra tsja a cjanu, ra ch'unüji c'ü rrä puncjü que na ngueje 'naja ciento c'ü mi pë's'iji 'ma ot'ü. Ra ch'unüji o ngümüji, 'ñe nu cjuarmaji, 'ñe nu cjüji, 'ñe nu 'ninzhömüji, 'ñe nu cjüjuëji, 'ñe nu nanaji, 'ñe nu t'iji, 'ñe o juajmaji. Xo ra nuji na ü; ra tsja yo nte. Xo ra ch'unüji c'ü rguí bübütjoi co Mizhocjimi.

³¹ Je a cjanu, c'o cjpü vi tsjaji c'o me ni muvi, dya rguí muvi a jmi Mizhocjimi c'o. C'o unü ngüenda c'ü dya ni muvi c'ü cjaji, rguí muvi na puncjü a jmi Mizhocjimi c'o.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

³² E Jesús 'ñe c'o o discípulo mi pöji cja 'ñiji, mi cjins'iji a ma a Jerusalén. Mi ot'ü a xojñi e Jesús. Me mi sü c'o discípulo 'ñe c'o nte c'o mi tjünt'ü a xütjü. Nuc'ua e Jesús o xöcü c'o doce o discípulo, o ñatsjëji o xipjiji c'ü ro tsjapü c'o nte ro sufre angueze.

³³ O xipjiji a cjava:

—Ya rrä möjö a ma a Jerusalén nu ja ra nzhögögöji nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi. Ra nzhögögöji cja o dyë c'o ndamböcjimi 'ñe c'o xöpü o ley Mizhocjimi, ngue c'ua ra jñüncöji ngüenda c'ü rguí mbötcöji. Ra nzhögögöji c'ua cja o dyë c'o dya menzumü a Israel.

³⁴ Me ra tsjacüji burla ra zoxcüji, ra ndaxcüji o chirrio, ra mbötcüji. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tetcjö rá bübütjo na yeje.

Jacobo y Juan piden un favor

³⁵ Nuc'ua e Jacobo co e Juan, c'o o t'i e Zebedeo, o chëzhivi a jmi e Jesús. O xipjivi:

—Nu'tsc'e, xöpüte, rí negöbe rí tsjacübe 'na favor nu rá ö'tc'übe.

³⁶ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjivi:

—¿Pje na mbëjë c'ü in nevi rá cja'c'üvi?

³⁷ O ndünrüvi o xipjivi:

—Dyacübe sjëtsi rá mimigöbe nu ja rí mandague; 'naja cja in jodyë, 'naja cja c'ü 'naja in dyë.

³⁸ O ndünrú c'ua e Jesús o xipji c'o yeje o discípulo:

—Dya in unnc'evi ngüenda c'ü in ötcügövi. Nuzgö rá sufridogö c'o ra tsjacü yo nte; y rá tügö. Nu'tsc'evi dya, ¿cjo ra sö rí sufridovi c'o?

³⁹ O ndünrüvi c'ua:

—Jägä, ra sözübe, eñevi.

Nuc'ua e Jesús o xipjivi:

—Nuzgö rá sufridogö y rá tügö. Jä, na cjuana xo rí sufridogüevi y rí chügüevi.

⁴⁰ Pero dya nguezgö tocazü rá unü cjo ra mimi cja ín jodyë, ne ri ngue c'ü 'nanguarü. Nguextjo c'ü mi Tatagö c'ü ya juajnü cjo ra mimi nu.

41 Nuc'ua c'o dyëch'a discípulo 'ma o dyäräji, o mbürü o ünbüji c'ua e Jacobo ñe e Juan.

42 Pero e Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo ro chëzhiji, cjanu o xipjiji c'ua:

—In pārãgueji ja cja c'o pje nde pjëzhi cja yo nte yo dya pārã Mizhocjimi, cjäpüji yo nte ra tsjaji c'ü mandaji. Y xipjiji ra tsjaji c'o söji me na jyü.

43 Nu'tsc'ëji, dya rga cjatsc'ëji c'ua nzi ga cja c'o pje pjëzhi. 'Ma bübüts'ëji 'naja c'ü ne ra tsjapü na nojo a jmi Mizhocjimi, ni jyodü ra mböxc'üji 'ma c'ü, dya ra mandats'üji.

44 Y c'o ra ne ra tsja in xojñigueji, ni jyodü ra mbë'pc'iji c'o, dya me ra mandats'üji.

45 Nutscö c'ü rvá ëcjö cja Mizhocjimi, dya ngue c'ü ra mbëpqui yo nte'e; ngue c'ü rá pëpcö yo. Xo rvá ëcjö rá tügö, ngue c'ua rá cjö'tp'ü o nzhubü na puncjü o nte'e, c'ü rga emeji libre, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

Jesús sana a Bartimeo el ciego

46 O zät'äji c'ua a Jericó. Nuc'ua o mbedyeji nu, e Jesús 'ñe c'o o discípulo 'ñe na puncjü nte. Cja c'e 'ñiji c'ü mi pöji, mi junrü 'naja bëzo c'ü mi ndëzhö c'ü mi chjü Bartimeo. Mi ngueje nu t'i e Timeo. Mi örü o merio.

47 C'e bëzo 'ma o dyärä mi ngueje e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret c'ü ma cjogü, o ña c'ua na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e Jesús o mboxbëchets'ü e David, juentsquegö.

48 Na puncjü c'o nte o huënc'h'iji c'ua c'e bëzo o xipjiji ro ngo't'ü o ne. Pero nuc'ü, xenda o mapjü na jens'e:

—Nu'tsc'e o mboxbëchets'ü e David, juentsquegö.

49 Nuc'ua e Jesús o böbü c'ua o mama:

—Ma't'üji ne bëzo ra chëzhi cja ín jmigö.

O ma't'üji c'ua c'e bëzo c'ü mi ndëzhö o xipjiji:

—Böbü dya, mama e Jesús rí chëzhigue cja o jmi. Jñunt'ü in mü'bügue ra joguts'ü.

50 Nuc'ua c'e bëzo o ngama c'ü mi tējë. Exco böbü c'ua o chëzhi cja e Jesús.

51 Nuc'ua o dyönü e Jesús o xipji c'e bëzo:

—¿Pje in ne c'ü rá cja'c'ü?

O ndünrü c'e bëzo c'ü mi ndëzhö o mama:

—Xöpüte, rí negö rí xocüzü ín chö rá janda.

52 E Jesús o xipji c'ua:

—Sö rí mague dya. Ya na jots'ü na ngueje i 'ñejme c'ü ro jo'c'üts'ü.

Jo ni zätä c'ua o ndö c'e bëzo, ya jñanda c'ua. Cjanu o ndünt'ü a xütjü e Jesús nu ja mi ma'a.

11

Jesús entra en Jerusalén

1 Nuc'ua o zät'äji a Betfagé 'ñeje a Betania a jmi c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos; ya mi ngue ro zät'äji a Jerusalén. Nuc'ua e Jesús o ma't'ü c'ua yeje c'o o discípulo.

2 Cjanu o xipjivi:

—Mëvi cja ne jñiñi nu järä a xojñi. 'Ma rí sät'ävi nu, rí chöt'üvi 'na burru c'ü 'nünt'ü, nu c'ü dya cjó be chägä. Rí xäpcävi, jo rrí sijivi.

3 Nu 'ma cjó c'o ra dyönn'üvi: “¿Jenga in xäpcävi ne burru?”, ra 'ñents'ëvi, nu'ma, rí xipjivi a cjava: “Ngue c'ü ín Jmugöji c'ü ni jyodü; pero jo rá ë socüts'üttojme”, rí 'ñembevi c'o.

4 O mëvi c'ua, o chöt'üvi c'e burru. Mi 'nünt'ü a jmi 'na ngoxtji nu ja mi cjogü 'na 'ñiji. O xäpcävi c'ua.

5 Nu c'o mi cärä nu, bübü c'o o xipjivi:

—¿Pje na cjaguevi? ¿Jenga na xäpcävi ne burru?

6 Anguezevi o ndünrüvi c'ua ja nzi va xipjivi e Jesús. Nguec'ua va jyëziji o mëvi c'ua.

7 O sijivi c'ua c'e burru cja e Jesús. Cjanu o ngäsp'ävi c'o mi tējëvi cja xütjü c'e burru. Nuc'ua o chägä c'ua e Jesús.

8 Ma puncjü nte c'o mi pöji. Dyaja c'o mi x'i'mi o bituji cja c'e 'ñiji; dyaja c'o mi ocü o dyëza mi x'i'p'iji.

⁹ C'o nte c'o mi ot'ü a xojñi, 'ñe c'o ma bēpja, mi mapjüji mi mamaji:

—Me na jo nu va ējē nu o 'ñeme Mizhocjimi ra mandazüji.

¹⁰ Me na jo c'ua ja rgá manda nu; ra manda c'ua ja nzi va manda ín mboxtitaji e David. Me na nojo Mizhocjimi.

¹¹ Nuc'ua o zät'ä e Jesús a Jerusalén. O cjogü c'ua a mbo cja c'e templo. O nu'u texe c'o mi cjaji nu. Ya mi nzhä'ä, ngue c'ua o mbedye nu o ma a Betania. O möji c'o doce o discípulo.

Jesús maldice a la higuera sin fruto

¹² Nuc'ua c'ü na jyas'ü, o mbedyeji a Betania o möji a Jerusalén, ya mi sant'a e Jesús.

¹³ O jñanda c'ua na jē mi 'ne'e 'na za'a c'ü mi ngue higo c'ü mi cans'a o xi. O ma nu'u cjo ri quis'i c'e higo. 'Ma o zät'ä cja c'e higo, o chöt'ü mi nguextjo o xi c'o mi cans'a; na ngueje dya mi ngueje o pa'a c'o quis'i o higo.

¹⁴ O mama c'ua e Jesús o xipji c'e higo:

—Dya cja ra nguis'its'ü c'ü cjó ra zi'i, embe.

O dyärä c'o o discípulo.

Jesús purifica el templo

¹⁵ O zät'äji c'ua a Jerusalén. Nuc'ua e Jesús o cjogü a mbo cja c'e templo, cjanu o pjongü a tji texe c'o nte c'o pje nde ma pö, 'ñe c'o pje nde ma tōmü nu. Xo o tunbü c'o o mexa c'o mi pötü o merio, 'ñe c'o o silla c'o mi pö o mbaro.

¹⁶ Y dya mi jēzi cjó pje ro ndunü a mbo cja c'e templo.

¹⁷ O xöpü c'ua c'o nte, o xipjiji:

—Ya t'opjü a cjava: “Nu ín nzungö ngue ngumü c'ua ja ra dyötü Mizhocjimi yo nte yo cārā texe cja ne xoñijōmü”, eñe o jña Mizhocjimi. Nu'tsc'eji na cjapcütjoi nu ín nzungö nza cja 'ma ri ngue o ngumü o mbē'ē c'ua ja tsjōjōji, embeji c'o.

¹⁸ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi o dyäräji c'o mi mama e Jesús; nguec'ua mi jodüji ja rvá mbö't'üji angueze. Anguezeji me mi sūji na ngueje texe c'o nte me mi mājā ma dyäräji c'o jña c'o mi mama e Jesús.

¹⁹ Nuc'ua c'ü nzhä'ä o mbedye e Jesús 'ñe c'o o discípulo cja c'e jñiñi.

La higuera se seca

²⁰ Nuc'ua 'ma o cjogüji c'ü na jyas'ü o jñandaji c'e higo; ya vi dyot'ü na jo texe.

²¹ O mbeñe c'ua e Pedro 'ma ot'ü o nuji c'e higo; o mama c'ua o xipji e Jesús:

—Xöpüte, jñanda ne higo nu i xipji c'ü dya cja ro nguis'i, ya o dyot'ü.

²² O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Ni jyodü rí jñunt'ü in mü'büji ra dya'cüji Mizhocjimi c'ua ja nzi gui dyötüji.

²³ Na cjuana rí xi'ts'igöji, 'ma rí jñunt'ü in mü'bügueji c'ü ra zädä c'ü in mangueji, y 'ma dya rí yembeñeji, ra sö rí xipjiji ne t'eje nu: “C'ueñe c'ua, ma so'o cja ne ndeje”, rí 'ñembeji. Ra tsja c'ua, c'ua ja gui mangueji.

²⁴ Nguec'ua rí xi'ts'igöji, texe c'o pje nde rí dyötüji Mizhocjimi, rí jñunt'ü in mü'bügueji c'ü ya o dya'cüji Mizhocjimi c'ü i dyötüji. Nuc'ua ra zädä a cjanu.

²⁵ 'Ma in ötüji Mizhocjimi, ni jyodü rí perdonaoji 'ma cjó pje o tsja'ceji. Ngue c'ua c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'e xo ra perdonaots'üji in nzhubügueji.

²⁶ Pero 'ma dya rí perdonaogueji c'ü cjó pje cja'cüji, dya xo ra perdonaots'üji in nzhubüji 'ma, c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'e.

La autoridad de Jesús

²⁷ O zät'äji c'ua a Jerusalén. 'Ma mi nzhodü e Jesús a mbo c'e templo, o ējē c'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o tita, o säjäji cja o jmi e Jesús.

²⁸ O dyönüji:

—Nu'tsc'e rí xitscöjme pje pjē'tsc'e nguec'ua in cjague yo. ¿Cjó ngue c'ü o 'ñempc'e rí tsjague yo?

²⁹ O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Xo rá önnc'ügöji 'naja t'önü. 'Ma rí xitscöji c'ü rá önnc'üji, xo rá xi'tsc'öji 'ma c'ü pje pjē'tscö nguec'ua rí cjagö yo.

³⁰ ¿Cjó o 'ñeme e Juan mi jichi yo nte cja ndeje? ¿Cjo ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, o ngueje yo nte? Xitscöji xã, embeji.

³¹ Anguezeji mi pötü ma mamaji c'ua:

—'Ma rá mamaji ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, ra xitscöji: “¿Jenga dya i 'ñejmegueji 'ma c'ü mi xi'ts'iji e Juan?”, ra 'ñenzgöji.

³² Y 'ma rá mamaji ngueje yo nte c'o o 'ñeme e Juan, dya xo ra sö, eñeji ma mantsjëji.

Na ngueje mi süji yo nte pje c'o ro tsjapüji. Na ngueje yo nte mi ejmeji na cjuana mi profeta e Juan.

³³ O ndünrü c'ua anguezeji o xipjiji e Jesús:

—Dya rí pārägöjme cjó 'ñeme e Juan, eñeji.

Xo o ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dya xo rá xi'tsc'öji pje pjëtscö nguec'ua rí cjagö yo.

12

El ejemplo de los trabajadores malvados

¹ Nuc'ua e Jesús cjanu o zopjü c'o nte, o xipjiji 'na ejemplo:

—Mi bübü 'na bëzo c'ü mi tjë 'na juajma. O ngant'a o uva cja c'ü o juajma, cjanu o ngot'ü c'ua. Cjanu o dyö'bü nu ja ro yödüji c'o uva. Cjanu o ndä'sä c'ua 'naja ts'ingümü nu ja ro mimi c'ü ro mbörü cja c'e juajma. Cjanu o unü c'ua media c'o ro mbëpi c'o uva. Cjanu o ma c'ua na jë.

² Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro jogü c'o uva, cjanu o tsja c'e lamu o ndäjä 'naja o mbëpji o ma'a nu ja mi pëpiji c'o uva, ngue c'ua ro unüji c'o uva c'o mi toca.

³ Nuc'ua c'o mi pëpi c'o uva o zürüji c'e mbëpji c'ü cja vi säjä. O mbäräji c'e mbëpji; cjanu o pjongüji. Dya pje unüji.

⁴ Nuc'ua c'e lamu o ndäjä c'ua c'ü 'naja o mbëpji. 'Ma o zät'ä nu ja mi pëpiji c'o uva, o s'onbüji o ñi'i; me co tsjapüji na s'o.

⁵ Nuc'ua c'e lamu cjanu o ndäjä c'ua c'ü 'naja o mbëpji. Nuc'ü, o mbö't'üji c'ü. C'e lamu xe o ndäjä na puncjü c'o

dyaja o mbëpji. Pero c'o mi pëpi c'o uva, nde o tsjapüji na s'o. Dyaja c'o o mbäräji; dyaja c'o o mbö't'üji.

⁶ Nu c'e lamu, xe mi büntjo 'naja c'ü xe ro ndäjä. Mi ngueje nu t'i'i c'ü me mi s'iya. O ndäjä c'ua c'e t'i'i. O mama c'e lamu: “Nu nu ín ch'igö, ra dyätäji nu.”

⁷ Pero 'ma o zät'ä c'e t'i, c'o mi pëpi c'o uva o pötva mamaji: “Nujnu, ngueje nu ra zopcüji ne juajma ra tsjapü o tsjaja. Mö rá pö't'üji ngue c'ua rá cjapcüji ín tsjacjöji ne juajma”, eñeji.

⁸ Nuc'ua o zürüji c'e t'i. O mbö't'üji. Cjanu o pjongüji o cuerpo cja c'e juajma.

⁹ Xe sido o ña e Jesús o xipjiji:

—¿Cjo ín pārägueji pje ra tsja dya c'e lamu? ¿Pje ra tsjapü c'o pëpi c'o uva? C'ü ra tsja, ra ë mbö't'üji. Nuc'ua cja rron unü o media c'o 'ñaja nte ra mbëpi c'o uva.

¹⁰ ¿Cjo dya i xörügueji c'o ya t'opjü? Je mama a cjava c'o:

Nu c'e ndojo c'ü dya ne c'o mi jäbä c'e ngümü,

ngue c'ü ot'ü ya jñumüji cja squina c'ü.

¹¹ Ngueje Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji c'ü o tsja a cjanu.

Nguec'ua me rí cjiñiji jenga va tsja a cjanu, eñe o jña Mizhocjimi.

¹² Nuc'ua mi jodüji ja rvá zürüji e Jesús. Na ngueje 'ma o mama e Jesús c'e ejemplo, o mbäräji c'ü mi nguetsjë anguezeji vi jyëtsiji c'o mi pëpi c'o uva. Pero dya zürüji na ngueje me mi süji c'o nte. O jyëziji c'ua, o möji.

El asunto de los impuestos

¹³ Nuc'ua o ndäjäji c'ua cja e Jesús, ja nzi o fariseo 'ñe c'o político c'o mi tjünt'ü a xütjü e Herodes. Ro ma tsjapüji t'önü e Jesús. Ro dyäräji c'ua, xama pje c'o ro mama angueze, ngue c'ua ro sö ro ngöt'üji cja c'o pje mi pjëzhi.

¹⁴ O zät'äji cja e Jesús o xipjiji:

—Xöpüte, rí pārägöjme c'ü na cjuana c'ü ín mangue. In xöpügue c'ü na cjuana ja ga cja o 'ñiji Mizhocjimi. Dya cjó ín sügue rí zopjü, na ngueje

dya in cjaque ngüenda zö pje ri pjëzhi 'na nte. Nguec'ua rí xitsijme pje in cijñigue, ¿cjo na jo rá cjõt'üji o contribución c'ü örü e rey César o maxque jiyö?, eñeji.

¹⁵ Pero e Jesús ya xmi pãtpã c'ü ma s'o c'o mi mbeñeji. Nguec'ua o xipjiji:

—¿Jenga chaque in öngüji? Jñüncüji 'na merio ngue c'ua rá nu'u.

¹⁶ O ma jünpüji c'ua 'naja merio. Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Cjó o ñi nu cuat'ü ne merio 'ñe cjó o tjü nu juns'ü?

O ndünrüji c'ua o mamaji:

—Ngueje e César.

¹⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ü toca e César, rí unüji e César. C'ü toca Mizhocjimi, rí unüji Mizhocjimi, eñe e Jesús.

Me co nguiñiji c'ua c'ü vi ndünrü e Jesús.

La pregunta sobre la resurrección

¹⁸ C'o saduceo mi mamaji c'ü dya ra sö ra te yo añima. O säjä c'ua ja nzi anguezeji cja e Jesús o dyönüji:

¹⁹ —Xöpüte, e Moisés o dyopjü cja in leygöji, 'ma cjó c'o ra ndü, 'ma dya be 'ñejui t'i c'ü nu su, nu'ma, c'ü nu su ra chjüntüvi 'ma c'ü 'naja o cjuarma c'e bëzo c'ü ya ndü. Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi ndü, je ngue o tjü c'ü ra jñusp'üji c'e t'i c'ü ot'ü ra jmus'ü.

²⁰ Mi bübü yencho bëzo c'o mi cjuarma. 'Naja anguezeji o chjüntü pero o ndü, dya 'ñejui t'i c'ü nu su.

²¹ Nuc'ua c'ü na yeje o cjuarma xo chjüntüvi c'e ndixü. Xo ndütjo, dya 'ñejui t'i. Je xo va cjatjonu c'ü na jñi.

²² Nde va cjatjoji c'ua nza yenchoji. O chjüntüji c'e ndixü nza texeji. Y o ndüji, dya 'ñeji t'i. Cjanu o ndü c'ua c'e ndixü.

²³ Nguec'ua rí önnc'üjme, 'ma ra te c'o añima, ¿cjó ngue c'ü ra tsjapü nu su nza yenchoji? Na ngueje nza yenchoji nde o tsjapüji o suji, eñe c'o saduceo.

²⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—In jyopüji na ngueje, dya in unnc'ejí ngüenda pje ne ra mama o

jña Mizhocjimi; dya xo in pãrãgueji ja ga cja c'ü me na zëzhi Mizhocjimi.

²⁵ Yo nte chjüntüji. Xo 'ñe c'o o t'iji, chjüntpüji. Pero 'ma ra te'e c'o añima, dya cja ra chjüntüji a cjanu. Na ngueje ri chjëntjoji nza cja c'o o anxe Mizhocjimi c'o cãrã a jens'e.

²⁶ Exi 'mãrãtjo cja o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, c'ü ra te c'o añima. ¿Cjo dya i xörügueji c'e pasaje nu ja mama c'ü mi tjë c'e bidyi? O dyopjü e Moisés ja va zopjü Mizhocjimi. O mama a cjava Mizhocjimi: “Nguezgö o Mizhocjimi e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob.”

²⁷ Mizhocjimi dya ngue o Mizhocjimi c'o añima, ngue o Mizhocjimi c'o bübütjo. Nguec'ua exi 'ñetsetjo, zö ya ndü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob, pero bübütjoji y ra tetjoji. Nu'tsc'ejí me in jyopüji, dya in cijñiji na jo, eñe e Jesús.

El mandamiento más importante

²⁸ O säjä c'ua 'naja c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi o dyärã 'ma mi söji o jña'a, y o mbãrã vi ndünrü na jo e Jesús. O chëzhi c'ua cja o jmi e Jesús, o dyönü:

—¿Ja ngue c'ü xenda ni muvi c'o o ley Mizhocjimi?

²⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ü xenda ni muvi c'o o ley Mizhocjimi je mama a cjava: “Dyärãji, nu'tsc'ejí in menzumüji a Israel. Mizhocjimi c'ü ngueje in Jmugöji, 'natjo c'ü.

³⁰ Nguec'ua rí ñegueji Mizhocjimi co texe in mü'büji, 'ñe co texe in aljmaji, 'ñe co texe in pjeñeji, 'ñe co texe c'ü na zë'ts'iji.” Nujnu nguejnu xenda ni muvi yo o ley Mizhocjimi.

³¹ C'ü na yeje o ley Mizhocjimi, chjëntjovi nu cja ró xi'ts'iji. Je mama a cjava: “Rí s'iyaji yo nin minteji, c'ua ja nzi gui s'iyatsjëgueji”, eñe Mizhocjimi. Ojtjo xe 'naja o ley Mizhocjimi c'ü xenda ni muvi nza cja yo.

³² Nuc'ua o mama c'e bëzo c'ü mi xöpü o ley Mizhocjimi:

—Xöpüte, na cjuana c'ü in mangue. 'Natjo Mizhocjimi. Dya bübü xe 'naja c'ü ri Mizhocjimi.

³³ C'ü rá neji Mizhocjimi co texe ín mü'büji, 'ñe co texe ín pjeñeji, 'ñe co texe ín aljmaji, 'ñe co texe c'ü na zëtsiji, y rá s'iyaji ín minteji c'ua ja nzi rgá s'iyatsjëji, ngue c'o xenda ni muvi. Xenda ni muvi que na ngueje texe c'o animal c'o rá pö't'üji cja rron tjü'tp'üji Mizhocjimi, 'ñe c'o pje nde rá unüji.

³⁴ Nuc'ua 'ma o dyärä e Jesús vi ndünrú na jo c'e bëzo, o xipji c'ua:

—Dya nda bë'ts'i c'ü ra tsja'c'ü o t'its'ü Mizhocjimi c'ü manda texe.

Nuc'ua dya cjó cja rezga pje xe ro dyönü e Jesús.

¿De quién es hijo el Cristo?

³⁵ E Jesús ma xöpü c'o nte cja c'e templo o xipjiji:

—C'o xöpü o ley Mizhocjimi mamaji e Cristo ri mboxbëche cja e David.

³⁶ Maco nguetsjë e David o mama a cjava 'ma o 'ñünbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi:

Mizhocjimi o zopjü c'ü ín Jmugö o xipji:

“Mimi cja ín jodyëgö. Rí da'c'ü rí mandague hasta 'ma cja rí chöpü yo nuc'ü na ü”, eñe Mizhocjimi.

³⁷ E David o nädä e Cristo o mama: “Ngue ín Jmugö”, eñe. ¿Pje ne ra mama c'ü ri mboxbëche e Cristo cja e David 'ñe c'ü xo ri ngue o Jmu?

C'o nte c'o mi ärä, ma puncjüji. Me mi mäjä ma dyäräji c'o mi mama e Jesús.

Jesús acusa a los maestros de la ley

³⁸ E Jesús 'ma ma xöpüji o xipjiji: —Rí pjötpüji ngüenda cja yo xöpü o ley Mizhocjimi. Anguezeji cja püji na nojoji ga nzhodüji na maja o bituji. Me xo neji cjó ra mbësp'iji t'ecjañumü rgá zenguaji cja o chöjmü.

³⁹ 'Ma pöji cja nitsjimi, me juajnuji o lugar c'o na jo ja ra mimiji. Y 'ma cjaji mbaxua, me xo juajnüji o lugar c'o me na jo.

⁴⁰ Anguezeji jünbüji c'o pë's'i c'o ndixü c'o ya 'nanxü. Pero me cja püji na joji; me mezhe ga dyötüji Mizhocjimi. Nguec'ua Mizhocjimi

ra tsjapü xenda ra sufridoji que na ngueje 'ma dya ri xöpüteji.

La ofrenda de la viuda pobre

⁴¹ 'Na nu pa e Jesús o mimi a mbo c'e templo a jmi cja c'e ts'icaja nu ja mi mbeñeji Mizhocjimi. O jñanda c'o nte mi junt'üji o merio cja c'e caja. Na puncjü c'o rico mi junt'üji na puncjü merio.

⁴² Xo o ëjë 'na 'nanxü c'ü dya pje mi pë's'i, o ë jñunt'ü yeje ts'imerio; mi ts'iquëtjo mi muvi c'o.

⁴³ Nuc'ua e Jesús o ma't'ü o discípulo ro chëzhiji cja o jmi, o xipjiji:

—Na cjuana rí xi'ts'iji, nu e 'nanxü, nu dya pje pë's'i, nu c'ü o jñunt'ü nu, xenda ni muvi a jmi Mizhocjimi, que na ngue c'o o dyüt'ü yo dyaja.

⁴⁴ Na ngueje anguezeji o mbeñeji Mizhocjimi o unüji c'o vi mboncjü. Nu ne ndixü nu dya pje pë's'i, o unü texe c'o rvi ma ndömü pje ro zi, eñe.

13

Jesús dice que el templo será destruido

¹ Nuc'ua 'ma ya mi mbedye e Jesús cja c'e templo, o mama c'ua 'naja c'o o discípulo:

—Xöpüte, jñanda yo ndojo, me na zö yo. Me na jo va dyät'äji ne templo.

² O ndünrú c'ua e Jesús o xipji:

—Nujyo ín jandaji va cja ne templo, ra zädä c'o pa 'ma dya cja ra jyäns'ä yeje ndojo c'o dya ra yät'ä.

Señales antes del fin

³ Nuc'ua e Jesús o ma cja c'e t'eye c'ü ni chjü Olivos c'ü tsjinch'ivi a jmi c'e templo; o mimi c'ua nu. Nuc'ua e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan 'ñe e Andrés o dyönütsjëji e Jesús c'ü dya cjó ro dyärä, o mamaji:

⁴ —Xitscöjme jinguä ra zädä yo. ¿Pje ma señal c'ü rá jandajme ngue c'ua rá pãrajme 'ma ya ri ngue ra zädä yo?

⁵ Cjanu o ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Pjötüji ngüenda c'ü dya cjó ra dyon'c'üji.

⁶ Na ngueje ra ëjë na puncjü c'o ra jñüncügö ín chjü, ra mamaji ngueje

Cristo anguezeji, ngue c'ua ra dyonpüji na puncjü yo nte.

7 'Rí dyäräji ri cjaji o chũ. Xo ra mbezheji ya ri cjaji o chũ. Dya ri sũgueji, na ngueje ni jyodü ra zädä a cjanu. Pero dya be ra nguins'i ne xoñijöümü.

8 Na ngueje yo ndajñiñi ra pötü rgá chũji yo nu mindajñiñiji; xo nzitjo c'o jmu ra pötü rgá chũji c'o nu mijmuji. Na puncjü c'ua ja ra mbĩ'ĩ na zèzhi ne xoñijöümü, 'ñe c'ua ja ra zöji o tji-jmi. Nujyo nguejyo rguí mbürü ra sufridoji yo.

9 'Nu'tsc'ejji, rí pjötpüji na puncjü ngüenda, na ngueje ra nzhöc'ügueji nu ja ra jñün'c'üji ngüenda. Ra dyèts'iji nu cja c'o nitsjimi. Ra zints'iji cja yo rey 'ñe yo gobernador na ngue c'ü ri ejmezüji y ri nänngäji ín chjügö. 'Ma ra zints'iji a cjanu cja c'o pje pjèzhi, ra sö rí xipjiji ja czazgö.

10 Textetjo cja ne xoñijöümü ri cärä c'o ra zopjü yo nte ra xipjiji o jña Mizhocjimi, ra xipjiji ja ga manda. Nu'ma, ngue 'ma ya ra nguins'i ne xoñijöümü.

11 'Ma ra zints'iji cja c'o pje pjèzhi, extí jñunt'ü in mü'büji c'ü dya ni jyodü rí tsijñiji ja rguí chjünrüji, ante c'ü ra jñün'c'üji ngüenda. Na ngueje c'e ndajme c'ü, Mizhocjimi ra dya'c'üji o jña c'ü rí mangueji. Na ngueje dya ngue'tsc'ejji rí ñaji; nu c'ü ra ña ngueje o Espíritu Mizhocjimi.

12 Ra zädä 'ma ri ngue nu c'o ri cjuarma ra nzhöji nu cjuarmaji c'ü ra mbö't'üji; o ri ngue nu tataji 'ñe nu nanaji ra nzhöji nu t'iji c'ü ra mbö't'üji; xo nzitjo c'o t'i ra nzhöji nu tataji 'ñe nu nanaji c'ü ra mbö't'üji.

13 Texe yo nte ra nuc'üji na ü, na ngueje c'ü ri ejmezügöji. Pero 'ma sido rí 'ñejmezüji texe yo pa yo ri bübüji cja ne xoñijöümü, nuc'ua rí bübütojji co Mizhocjimi a jens'e.

14 'Rí xörügueji, rí tsjapüji ngüenda yo jña yo rá xi'ts'iji. Nu c'ü me na s'o c'ü cjapü ra s'odü texe, 'ma ya rí jñandaji c'ü je ri bübü cja c'e templo,

nuc'ua nu'tsc'ejji ri cäräji a Judea, rí c'ueñe rí möji cja t'eje.

15 Nu'tsc'ejji ri tägäji a xes'e cja in nzungueji, extí c'ueñeji, dya pje rí chunüji c'o ri pè's'iji a mbo cja in nzungueji.

16 Nu'tsc'ejji ri bünc'ejji cja juajma, dya rí nzhogueji cja in nzungueji c'ü ri tsanngueji c'ü rí chëji.

17 Juejme c'o ri ndunte 'ñe c'o ri jötü o lèlè c'o pa c'o.

18 Dyötüji Mizhocjimi ngue c'ua 'ma rí c'ueñeji, dya ri ngue c'o pa c'o ri järä o sè.

19 Na ngueje me ra sufridoji na puncjü c'o pa c'o, c'ü nunca sufridoji a cjanu ndeze 'ma o dyät'ä Mizhocjimi ne xoñijöümü. Y dya cja xe ra sufridoji c'ua.

20 Pero Mizhocjimi ra tsjapü c'ü dya nda ra mezhe c'o pa c'o ra sufridoji, ngue c'ua dya ra chjorü texe c'o nte. Ra tsjapü c'ü dya ra mezhe c'o pa c'o, na ngue ri cärä o nte Mizhocjimi c'o ya juajnü.

21 'Nuc'ua 'ma cjó c'o ra xi'ts'iji: "Je bünc'ua e Cristo" o "Je bübü nu e Cristo", ra 'ñents'ejji, dya rí creogueji c'ü xi'tsc'ejji a cjanu.

22 Na ngueje ra èjë c'o ra tsjapü ri nguejeji e Cristo. Xo ra èjë c'o ri cjapü profeta, ri cjapü ri ñaji o jña Mizhocjimi, ra 'ñe jíchiji seña yo nte. Y ra tsjaji c'o me na nojo c'o ra jñanda c'o nte. Ra tsjaji a cjanu, ngue c'ua 'na xo ra sö ra dyonpüji c'o ya juajnü Mizhocjimi.

23 Nguéc'ua extí xi'ts'iji dya, ante c'ü ra zädä c'o pa c'o; ngue c'ua rí pjötpüji ngüenda.

Comó vendrá el Hijo del Hombre

24 'Nuc'ua 'ma ra nguarü ra sufridoji c'o pa c'o, ra bëxöümü e jyarü. Y dya ra 'ñetse e zana.

25 Ra jyäbä yo seje. Y ra 'ñünü nujyo na zèzhi a jens'e.

26 Nuc'ua ra jñandgagöji nutscö rvá ècjö cja Mizhocjimi. Ra jñandgöji rva ècjö cja ngöümü, ra jñandgöji c'ü me rrä zètsi 'ñe me rrä zözü.

27 Nuc'ua rá tãjãgö c'o ín anxe c'o cãrã a jens'e ra ã jmutüji c'o ró juajnú c'o ri cãrã texe cja ne xoñijömmü.

28 'Nu'tsc'eji rí unüji ngüenda yo za yo xiji higo. 'Ma ya ra dogü, 'ma ya pjürü peje o xi, in pãrãgueji ngue 'ma ya ra paja ne xoñijömmü.

29 Je xo rga cjatjonu, 'ma rí jñandaji c'ü ya ra zädã yo rí xi'tsc'öji, rí pãrãgueji 'ma c'ü ya ra nguins'i ne xoñijömmü.

30 Na cjuana rí xi'tsc'öji, c'o ri cãrã c'o pa c'o, dya ra ndü texe c'o, hasta 'ma cja ra zädã texe yo rí xi'tsc'öji.

31 Ra nguarü e jens'e 'ñe ne xoñijömmü, pero nín jñagö nunca ra nguarü nu.

32 'Dya cjó pãrã pje ma pa, ni pje ma ndajme 'ma ra zädã c'o, ni xo ri pãrã c'o o anxe Mizhocjimi, ni xo ri pãrãgö nutscö o T'izgö Mizhocjimi. Nguextjo mi Tatagö c'ü pãrã.

33 'Pjötüpüji ngüenda; chepquegöji; sido rí dyötüji Mizhocjimi, na ngueje dya in pãrãgueji jinguã ra zädã c'e pa'a c'ü.

34 Rí chjëntcjöbe nza cja 'na bëzo c'ü ri ngue o cjaja 'na ngumü c'ü ro ma na jã. O zojnü c'o o mbëpji, o xipjiji c'o bëpji c'o ro tsjaji nzi 'najaji. C'e mböngoxtji o xipji c'ü ro mbörü, dya ro ñjã.

35 Nguéc'ua rí xi'ts'iji rí chepquegöji na ngueje, dya in pãrãji ja hora rá ëcjö na yeje. Dya in pãrãji cjo ya ri nzhã, o cjo ya ri ndexömmü, o cjo ri ngue 'ma huë o chare, o cjo ya rguí jyas'ü.

36 Rí chepquegöji na ngueje 'nandga ëcjö, 'na rá ã tö'c'üji rrü ñjtjoji.

37 Nujyo rí xi'ts'iji, rí xipjigö texe, sido rí chepquegöji.

14

Conspiración para prender a Jesús

1 Ya mi bëzhtjo yepa ro zädã c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, 'ma mi siji o tjömëch'i c'o dya mi bãns'ã. C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi mi jodüji ja rvã zürüji e Jesús c'ü dya cjó ro mbãrã, ngue c'ua ro mbö't'üji.

2 Mi mamaji:

—Dya ra jogü rá sürüji cja ne mbaxua; 'na ra huëñi yo nte ra tsja o dyëji, eñeji.

Una mujer unge a Jesús

3 'Ma mi bübü e Jesús a Betania nu cja o ngumü e Simón c'ü mi sö lepra, o säjä c'ua 'na ndixü nu ja mi bübü e Jesús, ma tũ 'na botia ndojo c'ü mi po'o c'o me ma jo ma jyärã. Me mi muvi na puncjü merio c'ü. O mbärã c'e botia, cjanu o xisp'i o ñi e Jesús 'ma ya ma jũ cja mexa.

4 C'o mi cãrã nu, bübü c'o o üdü. O pötva mamaji:

—¿Jenga o tsja a cjanu? O nda pjödü ne perfume nu me na jo ga jyärã.

5 Mi sö ro bö'ö nu, ro cjogü ñni mil mbëxo nu. C'o merio c'o, ro sö ro ch'unü yo dya pje pë's'i, eñe c'o.

Mi ünmbüji c'e ndixü, mi huëñch'iji.

6 O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Jyëziji. ¿Jenga na huëñch'iji ne ndixü nu? Me na zö nu o tsjacü nu.

7 Nu'tsc'eji, xe rí mintcjeji nujyo dya pje pë's'i, nguec'ua 'ma rí ñegueji, ra sö rí pjös'üji. Pero nutscö ra zädã 'ma dya cja rá bünc'ö a ndetsc'eji.

8 Ne ndixü nu, o tsja nu c'ü o sö o tsja. Ya xisquigö ín cuerpo nujyo na jo ga jyärã, ngue nu ya na seguro c'ü rguí dyögüzügöji.

9 Na cjuana rí xi'tsc'öji, texe cja ne xoñijömmü c'ua ja ra zopjüji yo nte ra xipjiji ja ga czazgö, nde ra nãdãji nu o tsja ne ndixü nu, ngue c'ua ra mbeñeji nu o tsjacü, eñe e Jesús.

Judas traiciona a Jesús

10 E Judas Iscariote c'ü mi ngueje 'naja c'o doce o discípulo e Jesús, o ma cja c'o ndamböcjimi o ma xipjiji c'ü ro nzhö e Jesús.

11 Nuc'ua c'o ndamböcjimi me co mäjäji 'ma o dyärãji c'ü ro tsja e Judas. Anguezeji o mamaji c'ua c'ü ro ngö't'üji e Judas. Angueze o jyodü c'ü ja rvã tsjapü ngue c'ua ro nzhö'ö e Jesús.

La Cena del Señor

¹² Ya vi zädä c'ü ot'ü pa c'e mbaxua 'ma mi siji o tjömëch'i c'o dya mi bäns'ä. Ngueje c'e pa 'ma mi jyodü ro mböt't'üji 'na ts'imë c'ü rví pjongüji c'e mbaxua. C'o o discípulo e Jesús o xipjiji:

—¿Ja ngue c'ua in ne rá ma ät'äjme o jñönü c'ü rí sigue rgui súpü ne mbaxua?

¹³ Nuc'ua e Jesús o ndäjä yeje c'o o discípulo, o xipjivi:

—Mëvi cja c'e jñiñi. 'Ma rí sät'ävi nu, rí chjëji 'na bëzo c'ü ri tunü 'na xäjna ndeje. Rí chjünt'üvi a xütjü c'e bëzo.

¹⁴ Nu ja ra cjogü angueze rí xipjivi c'e bëzo c'ü menzumü nu: “C'ü rvá ëcjöbe, mama c'e xöpüte, ¿ja bübü c'e cuarto nu ja ra mimi co c'o o discípulo ra ziji c'ü rguí züpüji ne mbaxua?” Je rga cjanu rgui xipjivi c'e menzumü.

¹⁵ Nuc'ua angueze ra jí'ts'ivi 'na jyäxcumü c'ü na nojo c'ü ya bübü texe c'o ni jyodü. Ngueje nu rí dyät'ävi o jñönü c'ü rá siji, eñe e Jesús.

¹⁶ Anguezevi o mëvi c'ua cja c'e jñiñi, o chöt'üvi c'ua ja nzi va xipjivi. O dyät'ävi c'ua o jñönü c'o ro ziji rvá züpüji c'e mbaxua.

¹⁷ Nuc'ua c'ü nzhä o möji e Jesús co c'o doce o discípulo.

¹⁸ O mimiji cja mexa. 'Ma ndänt'ä ma siji o xëdyi, e Jesús o xipjiji:

—Na cjuana rí xi'ts'igöji, bübü 'na-jats'ügueji nu va rrã siji o xëdyi c'ü ra nzhögügö cja o dyë c'o ra mbötcü, embeji.

¹⁹ Anguezeji 'ma o dyäräji a cjanu, me go ndumüji c'ua. O mbürü o dyönüji e Jesús nzi 'naja anguezeji:

—¿Cjó je ngueje c'ü, cjo nguetscö?

²⁰ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Ngueje 'najats'ügueji in doceji c'ü je tü'bü o xëdyi co nuzgö cja ne mojmü nu rrã sigöji, ngue c'ü ra nzhögügö c'ü.

²¹ Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ra mbötcüji c'ua ja nzi ga t'opjü. Pero juejme ne bëzo nu ra nzhögügö. Xenda rvá jo c'ü dya ro jmus'ü ne bëzo nu; me ra sufrido na puncjü nu.

²² 'Ma ndänt'ä ma siji o xëdyi, o jñü 'naja tjömëch'i e Jesús, o unü na pöjö

Mizhocjimi. Cjanu o xënmbi c'ua c'o o discípulo, o xipjiji:

—Jñü'üji ne tjömëch'i nu rrã xëñc'iji, rí si'iji. Nujnu ngue in cuerpogö nu.

²³ Cjanu o ndës'i c'ua c'e vaso. O unü na pöjö Mizhocjimi, cjanu o unü c'o o discípulo. O ziji c'ua texeji.

²⁴ O mama e Jesús o xipjiji:

—Nujnu ngue in tsjigö nu. Na ngue c'ü rga pjödügö in tsji rá tügö, Mizhocjimi ra tsja dya, c'ua ja nzi va mama ra tsja; ra perdonao dya o nzhubü na puncjü o nte'e.

²⁵ Rí xi'tsc'öji, ndeze dya, dya cja xe rá sigö o ndeje o uva hasta 'ma cja ra zädä c'ü rá mandagö, c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Cja rá sigö 'ma c'o cja dadyo, eñe e Jesús.

Jesús anuncia que Pedro lo negará

²⁶ 'Ma o nguarü o tøjöji 'na himno, o mbedyeji o möji cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos.

²⁷ E Jesús o xipjiji c'ua:

—Texets'ügueji nde rí xögüji ne xömü dya, na ngue c'ü ra tsjacügöji dya. Na ngueje ya t'opjü a cjava: “Nuzgö rá pö't'ügö c'e mbörü. Nuc'ua c'o o ndëncjürü ra mböt'ü c'o”, eñe c'ü t'opjü.

²⁸ Pero 'ma ya rá tegö a nde cja c'o añima, ot'ü rá magö a ma a Galilea, ngue c'ua 'ma rí sätc'ëji nu, ya rva bünc'ö nu.

²⁹ O ndünrü c'ua e Pedro o xipji:

—Zö texe ra jyëts'igüejji, pero nuzgö dya rá jëts'igö, eñe.

³⁰ E Jesús o ndünrü c'ua o xipji:

—Na cjuana rí xi'tsc'ö, dya be ri huë'e na yeje o chare ne xömü dya, 'ma ya na jñi rgui tsädä c'ü dya in pãcãgö.

³¹ Xenda o mama na zëzhi c'ua e Pedro:

—Jiyö. Zö rá tügö co nu'tsc'e, pero dya pje rá cädägö c'ü rgá pã'c'ö, eñe c'ü.

Xo nde va mantjo c'ua texe c'o discípulo.

Jesús ora en Getsemaní

32 O möji c'ua nu ja ni chjũ Getsemaní. Nuc'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Mimiji va; rá ma ötügö Mizhocjimi, eñe.

33 Nuc'ua e Jesús o zidy e Pedro ñe e Jacobo ñe e Juan. O mbürü o ndumü c'ua e Jesús, y me mi cijjñi na puncjü.

34 Nuc'ua o xipjiji:

—Me ndumü ín mü'bügö, rí sö ra mbötcügö c'ü rgá sentiogö. Chepqueji va, dya rí ñji, eñe e Jesús.

35 Xe ma c'ua xe ts'iquë a ma xojñi, o ndüne a jömü, o dyötü Mizhocjimi, 'ma ro sö, ro cjogütjo c'ü dya ro zädä c'ü ro tsjapüji c'e hora.

36 O mama:

—Mi Tatats'ügö. Sö rí tsjague texe. Tsjapü ra cjogü c'ü dya ra zädä c'ü rá sufridogö. Pero dya rí tsjague c'ua ja nzi rgá negö; tsjague c'ua ja nzi gui ñegue, eñe.

37 O nzhogü c'ua e Jesús nu ja mi cãrã c'o jñi o discípulo; o chöt'ü ya nde vi ñjtjo c'o. E Jesús o xipji c'ua e Pedro:

—Nu'tsc'e Simón, ¿cjo in ñcje? ¿Cjo dya mi sö ri chepque 'na hora c'ü dya rvi ñcje?

38 Cjanu o xipjiji texeji:

—Dya rí ñjji. Dyötqueji Mizhocjimi ngue c'ua dya rí dyätäji c'ü dya jo. Cja in mü'büji, na cjuana in ne rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi; pero in cuerpoji ya mbo o cuë yo.

39 Nuc'ua o ma na yeje e Jesús; o ma dyötü Mizhocjimi. O mama c'o jña c'o vi mama 'ma ot'ü.

40 O nzhogütjo na yeje; o chöt'ü ya nzho ma ñjtjoji na ngueje me mi tãgã o t'ñi anguezeji. Dya mi pãrãji ja rvã ndünrjji.

41 O nzhogü c'ua c'ü na jñi, o xipjiji:

—¿Cjo ya in ñcjeji 'ñe ya in söyaji? Ya na jo dya. Ya zädä ne ndajme. Nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi, ya ra nzhögüji cja dyë c'o nte c'o cja c'o na s'o.

42 Ya rí ñangaji dya. Ya va säjä nu ra nzhögügö. Mö rá chjëji.

Llevan preso a Jesús

43 'Ma xe ma ña e Jesús, o säjä e Judas c'ü mi ngue 'naja c'o doce discípulo. Ma dyoji na puncjü nte c'o vi ndäjä c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, 'ñe c'o tita, ma jünji tratjedyi 'ñe ngarrote.

44 E Judas c'ü ro nzhö e Jesús, ya vi xipji a cjava c'o nte c'o mi pöji:

—Nu c'ü rá tjünegö, ngue c'ü in jodügueji c'ü. Nguéc'ua rí pënc'h'iji na jo c'ü, c'ü dya ra c'ueñe, empji.

45 Nuc'ua e Judas 'ma o säjä, exco chëzhi a jmi e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e ín xöpütets'ügö.

Jo ni ndüne c'ua a jmi.

46 Nuc'ua c'o nte exco pënc'h'iji c'ua e Jesús ngue c'ua ro zidyji.

47 Nuc'ua 'naja c'o mi dyoji e Jesús o ngübü c'ü o tratjedyi, o jñüpcü o ngö 'naja c'o o mbëpji c'ü mi mero ndamböcjimi.

48 E Jesús o xipjiji c'ua:

—I pedyeji cja c'in jñiñji va ë sücöji nza cja 'ma ri nguezgö 'na mbë, va jünji in chjedyji 'ñe in ngarroteji.

49 Pamü mi cãrãgöji cja c'e templo mi xö'c'üji, maco dya mi pënzhuigöji 'ma. Pero ya va sädã yo, ngue c'ua ra zädä c'ü o dyopjü c'o profeta cja o jña Mizhocjimi, embeji.

50 Nuc'ua texe c'o discípulo o c'ueñeji o zogüji e Jesús.

El joven que huyó

51 Pero mi bübü 'naja t'i c'ü mi tjünt'ü a xütjü e Jesús. Nguetjo 'na manta mi tējë c'e t'i. C'o nte o pënc'h'iji.

52 Pero c'e t'i o mbägã c'ü o manta. O cjuañi, o matjo manguerga.

Jesús delante de la Junta Suprema

53 C'o nte o zidyji e Jesús nu ja mi bübü c'ü mi mero ndamböcjimi. Ya vi jmurü texe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi.

54 'Ma ya mi pöji, e Pedro mi bëpjatjo na jë, hasta 'ma o zät'ã nu cja c'ü o tji c'ü mi mero ndamböcjimi. O cjogü c'ua e Pedro a mbo, o ma mimi nu ja mi cãrã c'o mbëpji. Ma pa't'ü cja sivi e Pedro.

55 C'o ndamböcjimi 'ñe c'o dyaja c'o ya vi jmurü ro jñünpüji ngüenda e

Jesús, mi jodüji o testigo c'o ro mama vi tsja na s'o e Jesús, ngue c'ua ro sö ro mbö't'üji. Pero dya mi tö'tp'üji.

⁵⁶ Ma puncjü c'o mi mama vi tsja na s'o e Jesús, pero dya ma cjuana. Dya mimi yeje testigo c'o ro mama 'natjo o jñavi.

⁵⁷ O böbü c'ua o testigo c'o dya ma cjuana c'o o mama a cjava:

⁵⁸ —Nutscöjme ró äräjme ne Jesús o mama: “Rá tunbügö nu ne templo nu o dyät'ä yo nte. Nuc'ua jñipatjo rá jäbä c'ü 'naja c'ü dya ra jyábä yo nte”, o ñeñe.

⁵⁹ Zo mi mamaji a cjanu, pero dya mi 'natjo o jñavi.

⁶⁰ O böbü c'ua c'ü mi mero ndamböcjimi a nde nu ja mi cãrã c'o nte, o dyönü e Jesús:

—¿Cjo dya pje rí chjünrügue? ¿Pje in mangue co nujyo jña yo na xi'tsc'eji?

⁶¹ Pero e Jesús, dya pje ndünrü. Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi o dyönü na yeje o xipji:

—¿Cjo ngue'tsc'e e Cristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi c'ü me na jo?

⁶² O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Jägã, nguertzgö. Nutscö rvá êcjö cja Mizhocjimi, ra zädä 'ma rí jñandgöji 'ma rá mimigö cja o jodyë Mizhocjimi c'ü me na zëzhi. Rí jñandgöji rva êcjö cja ngömü a jens'e.

⁶³ O üdü c'ua c'ü mi mero ndamböcjimi, o ts'üdü c'o o bitu c'o mi je'e c'ü, o mama:

—¿Pje xe ni jyongöji o testigo?

⁶⁴ Cja i dyäräji o zadü Mizhocjimi nu. ¿Pje in mangueji?

Texeji mi mamaji mi jyodü ro bö't'ü e Jesús.

⁶⁵ Nuc'ua mi bübü c'o o zosp'ü a jmi e Jesús. O ngo'tp'üji o ndö. Cjanu o ya'büji. Cjanu o xipji:

—Rí xitscöjme cjó ngue c'ü na yapc'ü dya.

Nu c'o policia xo o mbë'chp'iji a jmi.

Pedro niega conocer a Jesús

⁶⁶ E Pedro mi büntjo nu cja c'e tji. O êjë c'ua 'naja ndixü c'ü mi pëpi c'ü mi mero ndamböcjimi.

⁶⁷ Nu c'e ndixü 'ma o jñanda e Pedro c'ü ma pa't'ü cja sivi, o nguinch'i. Cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e, xo mi dyocjevi e Jesús nu menzumü a Nazaret.

⁶⁸ O ngädätjo c'ua e Pedro o mama:

—Dya rí pärägö c'ü. Dya xo rí pärägö pje pjëzhi c'ü in mangue.

O mbedye c'ua a ma tji cja c'e ngoxtji. Jo ni huë c'ua 'na chare.

⁶⁹ Nuc'ua c'e ndixü c'ü mi mbëpите o jñanda na yeje e Pedro, o xipji c'ua c'ü na yeje c'o mi cãrã nu:

—Ne bëzo nu, ngue 'naja o dyoji e Jesús, eñe.

⁷⁰ E Pedro o ngädätjo na yeje. Dya mezhe c'ua, c'o mi cãrã nu, o xipji na yeje e Pedro:

—Na cjuana xo ngue'tsc'e 'naja o dyoji nu, na ngueje in menzumü a Galilea; c'ua ja gui ña, exi 'mã'tc'ätjo.

⁷¹ Nuc'ua e Pedro o mbürü o ña, o mama c'ü ro zübü Mizhocjimi 'ma dya ma cjuana c'ü mi mama. O mama:

—C'ua ga mbãrã Mizhocjimi, dya rí pärägö ne bëzo nu in mangueji.

⁷² Jo ni huë c'ua na yeje 'na chare. O mbeñe c'ua e Pedro c'o jña c'o vi mama e Jesús vi xipji: “Ma dya be ri huë na yeje 'na chare, ya na jñi rgui mamague c'ü dya in pãcãgö”, vi ñeñe. Me go huë c'ua e Pedro.

15

Jesús ante Pilato

¹ Nuc'ua c'ü xörü, c'o ndamböcjimi o jmurüji co c'o tita 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o dyaja c'o ro jñü nguenda. Mi pötma dyü't'üji. O jyü'tp'üji o dyë e Jesús, cjanu o zidyiji o ma nzhötüji e Pilato.

² O mama c'ua e Pilato o dyönü e Jesús:

—¿Cjo in reygue cja yo menzumü a Israel?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Jägã, nguetscö c'ua ja vi mangue.

³ C'o ndamböcjimi me mi ñaji ma xiji e Pilato c'ü vi tsja e Jesús na puncjü c'o ma s'o.

⁴ Nuc'ua e Pilato o dyönü na yeje o xipji e Jesús:

—¿Cjo dya in tjünrú? Maco na puncjü yo pje nde xi'ts'iji.

⁵ Pero dya ndünrú e Jesús. Nguec'ua dya mi pãrã pje ro nguiñi e Pilato.

Jesús es sentenciado a muerte

⁶ Tsjë'ma 'ma mi cjaji c'e mbaxua, c'o nte mi ötüji c'e gobernador ro pjongü libre 'naja bëzo c'ü ma o'o a pjörü.

⁷ C'o pa c'o, ma o'o a pjörü 'na bëzo c'ü mi chjü Barrabás, 'ñe c'o o dyoji. Na ngueje vi chüji c'e gobierno, y mi pöt'üji o nte.

⁸ Nuc'ua c'o nte o chëzhiji a jmi e Pilato, o dyötüji c'ü ro pjongü libre 'naja bëzo c'ü ma o'o a pjörü c'ua ja nzi ma cja tsjë'ma.

⁹ O ndünrú c'ua e Pilato o xipjiji:

—¿Cjo in neji rá pjongü libre nu c'ü ngue in reygueji nu'tsc'eji in menzumüji a Israel?

¹⁰ O mama a cjanu e Pilato na ngueje o unü ngüenda, c'o ndamböcjimi mi envidiaji e Jesús nguec'ua je va nzhöji c'ua angueze.

¹¹ C'o ndamböcjimi o dyüt'üji c'ua c'o nte ro dyörüji e Barrabás c'ü ro pjongüji libre cja pjörü.

¹² O dyönü c'ua na yeje e Pilato:

—¿Pje rá cjapcö 'ma ne bëzo nu in mangueji ngue in reygueji?

¹³ Anguezeji o mapjüji na yeje o mamaji:

—Chät'ä cja ngronsi.

¹⁴ Nuc'ua e Pilato o mama:

—¿Pje na mbë c'o na s'o c'ü o tsja nu?

Pero anguezeji xenda mi mapjüji mi mamaji:

—Chät'ä cja ngronsi.

¹⁵ E Pilato mi ne ro tsjapü ro mäjä c'o nte; nguec'ua va pjongü c'ua e Barrabás. Cjanu o manda c'ua o ndas'üji e Jesús co chirrio. Nuc'ua 'ma ya o nguarü o ndas'üji, cjanu nzhöji ngue c'ua ro ma ndät'äji cja ngronsi.

¹⁶ Nuc'ua c'o xondaro o zidyiji e Jesús o cjogüji a mbo cja o palacio c'e

gobernador. O jmutüji c'ua texe c'o tropa.

¹⁷ Cjanu o jyecheji c'ua e Jesús 'na bitu c'ü ma cjipobü. O dyät'äji 'na corona c'ü mi dyavo bidyi, cjanu o jñu'tp'üji a ñi e Jesús.

¹⁸ Nuc'ua o mbürü o mapjüji o mamaji:

—Nu'tsc'e o Jmuts'ügue yo menzumü a Israel, sido rí tsjague Rey, mi empji.

¹⁹ Mi ya'p'üji o ñi co 'naja xitji, cja ma zos'üji. O ndüñijömüji a jmi, mi cjapü mi t'ecjañumü ma zopjüji, me mi mbätäji.

²⁰ 'Ma o nguarü o tsjapüji burla, o ndonsp'üji c'ua c'e bitu c'ü ma cjipobü c'ü vi jyecheji. Cja ndo nu jyecheji c'ua c'o o bitutsjë. O zidyiji c'ua nu ja ro ma ndät'äji cja ngronsi.

La crucifixión

²¹ 'Ma ya mi sidyiji e Jesús, o chjëji 'na bëzo c'ü mi menzumü a Cirene c'ü vi 'ñeje cja juajma. Nuc'ü, mi chjü Simón c'ü; mi ngueje nu tata e Alejandro 'ñe e Rufo. O tsjapüji e Simón o nduns'ü c'e ngronsi c'ü mi tuns'ü e Jesús.

²² O zät'äji c'ua, nu ja ni chjü'ü Gólgota c'ü ne ra mama: nu t'eje nu ni chjü T'ejeñinte.

²³ Nuc'ua mi unüji e Jesús ro zi o vino c'ü vi chjanbaji o mirra. Pero e Jesús dya o zi'i.

²⁴ O ndät'äji c'ua cja ngronsi. Cjanu o eñeji cjó ngue c'ü ro ngana nzi 'naja o bitu, cjanu o jyadüji c'o o bitu.

²⁵ Ya vi zünü nueve c'ü xörü 'ma o ndät'äji e Jesús.

²⁶ O cuatüji a ñi c'e ngronsi c'ü mi t'opjü, ngue c'ua ro 'mãrã pje vi tjünpü ngüenda angueze. Mi t'opjü a cjava: “Nujnu, o Rey yo menzumü a Israel nu.”

²⁷ Nuc'ua xo ndät'äji nu, yeje mbë. 'Naja c'ü o ndät'äji cja o jodyë e Jesús, 'naja c'ü o ndät'äji c'ü 'nanguarü.

²⁸ A cjanu o zädä c'ü t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: “Mi pëzhiji mi ngue 'naja yo cja na s'o.”

²⁹ Nu c'o mi cjogü nu, me mi juant'a a ñi ma zadüji e Jesús, mi xipjiji:

—Nu'tsc'e mi mangue rvi yä't'ä ne templo, y c'ü na jñi nu pa ri cjuatü ri jyäbätjo na yeje.

³⁰ Rí 'ñemetsjē dya, dyagü cja ne ngronsi, mi empji e Jesús.

³¹ Xo ma cjanu ma mama c'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Me mi cja püji burla e Jesús, mi pötma mamaji:

—Maco mamaji me o mbös'ü na puncjü o nte nu, maco dya sö ra 'ñemetsjē ra dagü cja ne ngronsi.

³² 'Ma nguejnu e Cristo nu ra manda a Israel, ra dagü dya cja ne ngronsi, ngue c'ua rá jandaji 'ñe rá ejmegöji 'ma nu.

Nuc'ua c'o yeje c'o 'natjo c'ua vi ndät'äji e Jesús, xo mi xipjivi c'o na s'o jña c'o.

Muerte de Jesús

³³ Nuc'ua 'ma ya vi zünü nisiarü, o bēxōmü c'ua texetjo cja ne xoñijōmü, hasta 'ma cja zünü jñi c'ü nzhä.

³⁴ Nuc'ua 'ma o zünü jñi c'ü nzhä, o mapjü c'ua na jens'e e Jesús o mama:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani?, mi eñe.

C'e jña ne ra mama: Nu'tsc'e ín Mizhocjimits'ügö, ¿jenga i jyēzguigö?

³⁵ C'o mi cārã nu, o dyäräji c'o vi mama e Jesús. Bübü anguezeji c'o o mama c'ua:

—Dyäräji, nujnu, ma't'ü e Elías rguí 'ñeje a jens'e.

³⁶ Cjanu o cjuanñi c'ua 'naja anguezeji, o ma cājã 'naja esponja. Cjanu ngant'a cja vinagre, cjanu ngāsp'ã cja 'na xitji, mi unüji e Jesús ro züt'ü. O mama c'ua:

—Rá nuxãji cjo ra ëjē e Elías ra ë 'ñeme nu.

³⁷ Nuc'ua e Jesús o mapjü na jens'e, cjanu o ndü c'ua.

³⁸ Y o chödü a nde c'e manta c'ü mi cjot'ü a mbo cja c'e templo nu ja me ma sjü; exo ndöt'ü c'ü 'na lado a ndü'bü.

³⁹ C'e capitán c'ü mi xojñi cja c'o xondaro, mi böbü a jmi e Jesús. 'Ma o unü ngüenda ja va mapjü e Jesús cjanu o ndü, o mama c'ua:

—Na cjuana mi ngue o T'i Mizhocjimi nu, eñe.

⁴⁰ Xo mi bübü ja nzi ndixü c'o mi janda ndeze na jē'ë. Mi bübü e María Magdalena 'ñe e María c'ü nu nana e Jacobo c'ü mi menor. Nuc'ü, xo mi ngue nu nana e José. Xo mi bübü e Salomé.

⁴¹ 'Ma mi bübü a Galilea e Jesús, xo mi tjünt'üji o xütjü angueze; mi pēpji angueze. Xo mi cārã c'o dyaja ndixü c'o ma puncjü c'o vi möji e Jesús a Jerusalén.

Jesús es sepultado

⁴² C'e pa'a c'ü, ngue 'ma mi preparao nu c'o menzumü a Israel, na ngueje c'ü na jyas'ü ri ngue nu pa 'ma söyaji.

⁴³ Nuc'ua c'ü nzhä'ä o säjä 'na bëzo c'ü mi chjü José c'ü mi menzumü a Arimatea. Mi ngue 'naja c'o mi pjēzhi na nojo c'o mi jün ngüenda. Nuc'ü, xo mi te'be c'ü ro ë manda nu c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi. E José dya zü, o ma cja e Pilato, o ma dyötü c'ü o cuerpo e Jesús.

⁴⁴ E Pilato dya mi sö ro 'ñejme c'ü ya vi ndü e Jesús. O zojnü c'ua c'e capitán; o dyönü cjo ma cjuana ya vi ndü.

⁴⁵ O ndünrü c'ua c'e capitán o xipji que jägã ya vi ndü. Nuc'ua e Pilato o manda ro unüji c'e cuerpo e José.

⁴⁶ Nuc'ua e José o ma ndömü 'na t'öxbitu. Cjanu o ts'üpcü c'ua o cuerpo e Jesús cja c'e ngronsi. Cjanu o mböch'ü c'e bitu. Cjanu o ma ngöt'ü cja 'na cueva c'ü vi dyö't'üji cja 'na dyä c'ü peña. Cjanu o chjen'chp'e c'ua 'na tralaja va ngot'ü.

⁴⁷ E María Magdalena co e María c'ü nu mamá e José o jñandavi nu ja je ngue c'ua vi ngöt'üji e Jesús.

16

La resurrección de Jesús

¹ Nuc'ua 'ma ya vi cjogü c'e pa 'ma mi söyaji, o ma c'ua e María Magdalena, 'ñe e María c'ü nu nana e Jacobo, 'ñe e Salomé. O ma ndömüji o

pjindyo c'o ma jo ma yüdü ngue c'ua ro ma ngã'sãji a xes'e c'e añima.

² Nuc'ua c'ü ot'ü pa nu ngo 'ma ya ma jya's'ü, o ma c'o ndixü cja c'e cueva. O zât'ãji 'ma ya vi mbes'e e jyarü.

³ Mi pötma mamaji:

—¿Cjó ra chjen'chp'e c'e tralaja cja c'e cueva? Dya ra sözgjöji.

⁴ Pero 'ma o jñandaji, o nuji na jo ya vi chjen'chp'ejí c'e tralaja c'ü mi c'ot'ü c'e cueva.

⁵ O nguich'iji c'ua cja c'e cueva; o jñandaji 'naja t'i c'ü mi junrü cja o jodyë. Mi je'e 'naja t'öxbitu c'ü ma maja. Me co züji c'ua.

⁶ O mama c'ua c'e t'i, o xipjiji:

—Dya rí sũ'üji. In jodüji e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret nu c'ü o ndät'ãji cja ngronsi. Ya te'etjo c'ü; dya cja bünc'ua c'ü. Rí ñu'uji va ja ngöt'üji.

⁷ Möji, ma xipjiji c'o o discípulo c'ü ra ot'ü angueze ra ma a Galilea, je rí chjëji nu, c'ua ja nzi va mama. Xo rí xipjiji a cjanu e Pedro c'ü o discípulo, eñe c'e t'i.

⁸ Nuc'ua c'o ndixü o c'ueñeji cja c'e cueva na ngueje me mi mbĩ'iji 'ñe me mi sũji. Dya cjó xo mi xipjiji na ngueje mi sũji.

Jesús aparece a María Magdalena

⁹ E Jesús o te'e xörtjo c'ü ot'ü pa nu ngo. Nu 'ma ot'ü o jizhitsjë e Jesús, ngue e María Magdalena c'ü o jñanda. E Jesús vi pjombgü yencho demonio cja o mü'bü c'e ndixü.

¹⁰ O ma c'ua e María Magdalena, o ma ngös'ü c'o mi dyoji e Jesús. Me mi cijñiji; me mi huëji.

¹¹ 'Ma o dyärãji mi mama e María Magdalena c'ü mi bübü e Jesús y vi jñanda angueze, dya mi ejmeji.

Jesús aparece a dos de sus discipulos

¹² Nuc'ua e Jesús o jizhitsjë na yeje. Ngueje yeje o dyoji c'o o jñanda 'ma mi pëvi cja batjü. Nandyo va jñandavi e Jesús.

¹³ C'o yeje o nzhogüvi o ma ngös'üji c'o dyaja o dyoji. Pero dya o 'ñejmeji.

Jesús comisiona a los apóstoles

¹⁴ Nuc'ua e Jesús o jizhitsjë a nde cja c'o once o discípulo; o jñandaji. Ma siji xëdyi 'ma o jñandaji e Jesús. E Jesús o huënch'iji na ngueje dya mi ejmeji, ma me o mü'büji. Dya mi ejmeji nu c'o ya vi jñanda vi te'e e Jesús.

¹⁵ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Möji texe cja ne xoñijõmü; rí ma zopjüji texe yo nte, rí xipjiji in jñagö.

¹⁶ Nu c'o ra 'ñejmezügö 'ñe ra jí'iji, ra jogü o mü'bü c'o. Nu c'o dya ra 'ñejmezügö, Mizhocjimi ra tsjapü ra sufridoji.

¹⁷ Nu c'o ra 'ñejmezügö, Mizhocjimi ra unüji c'ü ra tsjaji señal c'ü ra 'ñetse na zëzhiji. Nguec'ua ra nãngãji in chjügö rgá pjongüji o demonio. Ra ñaji nandyo jña.

¹⁸ 'Ma ra ngü's'üji o c'ijmi, dya pje ra s'odüji. Dya xo ra s'odüji 'ma ra ziji o veneno. Ra 'ñe's'e o dyëji cja c'o sö'dyë, ra jogü c'ua c'o.

Jesús sube a los cielos

¹⁹ Nuc'ua e Jesucristo c'ü in Jmugöji, 'ma o nguarü o ña, Mizhocjimi o zidyí a jens'e. Je ma mimi nu cja o jodyë Mizhocjimi.

²⁰ C'o discípulo o möji, o ma zopjüji texe yo nte. E Jesucristo c'ü in Jmugöji o mbös'üji o tsjaji o señal c'o me ma nojo; nguec'ua o 'ñetse c'ü na cjuana c'o mi mamaji. Je va cjanu, amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN LUCAS

Prólogo

1-2 Nu'tsc'e Teófilo nin t'ecjañõmü, ya in pãrãgue nu c'o o zädã a ndezgøjme. Bübü c'o mi pöji e Jesucristo ndeze 'ma o mbürü o zopjü c'o nte. O jñandaji c'o mi cja angueze. Anguezeji xo mamaji o jña e Jesucristo ma zocüjme. Nguéc'ua bübü c'o ya dyopjü c'ua ja ma cja 'ma mi nzhodü e Jesucristo cja ne xoñijõmü.

3 Nguéc'ua xo ró cijijñigö xo na jo rá opjügö c'ua ja va cja. Na ngue ya ró c jagö na jo t'õnü ró pãrãgö na jo ja ma cja ndeze 'ma o mbürü. Ngué c'o rí xi'tsc'ö dya cja ne carta, nu'tsc'e Teófilo nin t'ecjañõmü.

4 Rí xi'tsc'ö yo, ngue c'ua rí pãrãgue c'ü na cjuana c'o o xi'tsc'eji.

Un ángel anuncia el nacimiento de Juan el Bautista

5 O mbürü ne historia 'ma mi rey e Herodes a Judea. Mi bübü 'naja mböcjimi c'ü mi chjü e Zacarías. 'Ma mi pëpji c'o mböcjimi cja c'e grupo c'ü mi xiji Abías, xo mi pëpji e Zacarías. C'ü nu su, mi mboxbêche cja e Aarón, mi chjü e Elisabet c'ü.

6 E Zacarías 'ñe e Elisabet, ma jo a jmi Mizhocjimi nza yejui. Mi nzhodüvi na jo cja o 'ñiji Mizhocjimi, mi ätävi c'o o ley. Dya cjó sö pje ro xipjivi.

7 Pero dya mi 'ñejevi t'i. Na ngue dya mi muxt'i e Elisabet. Ya mi pale e Zacarías, ya xo mi male e Elisabet.

8 O zädã c'e zana c'ü ro mbëpi Mizhocjimi c'o mböcjimi c'o mi xiji Abías.

9 'Na nu pa, o echaji suerte, o toca e Zacarías o cjogü a mbo cja c'ü o templo Mizhocjimi o jyät'ä c'o ma jo ma jyärã nza cja o nguichjünü.

10 'Ma ma jät'ä e Zacarías c'o ma jo ma jyärã, mi cãrã a tji na puncjü o nte, mi ötüji Mizhocjimi.

11 'Nango jñetse c'ua 'naja c'o o anxe Mizhocjimi, o jñanda e Zacarías mi bübü c'e anxe cja o jodyë cja c'e mexa nu ja mi jät'ä c'o me ma jo ma jyärã.

12 E Zacarías 'ma mü o jñanda c'e anxe, me go pizhi me go zü.

13 O mama c'ua c'e anxe o xipji:

—Nu'tsc'e Zacarías, dya rí sũ. Rvã 'ne xi'tsc'ö o dyä'tc'ä Mizhocjimi c'ü i dyötü. E Elisabet c'ü nin sugue ra nduns'ü 'na ts'it'i; rí 'ñecjevi 'na ts'it'i c'ü rí jñusp'üvi o tjü e Juan.

14 Me ra mäjã na puncjü in mü'bügue. Xo 'ñe na puncjü o nte ra mäjã 'ma rí 'ñecjevi in ch'igüe.

15 Na ngue 'ma ra nocü, me rguí muvi a jmi Mizhocjimi. Dya ra zi o vino ne ri 'naja c'o ni tñji. O Espiritu Mizhocjimi ra 'ñünbü o mü'bü e Juan ndeze 'ma ra nduns'ü nu nana, nguec'ua ra dyätã na jo Mizhocjimi.

16 Ra zopjü yo nte, ngue c'ua na puncjü yo in menzumügueji a Israel ra jyéziji c'o na s'o, ra nzhogüji a jmi Mizhocjimi c'ü in Jmugöji.

17 E Juan, ot'ü ra zopjü yo nte; cja ra ëjë c'ua c'ü in Jmugöji. C'ua ja nzi ma cja c'e profeta Elías, je xo rga cjatjonu e Juan. Ra mbë's'i o poder Mizhocjimi c'ua ja nzi va mbë's'i e Elías. Nguéc'ua 'ma ra zopjü yo nte, ra jyéziji c'o na s'o. C'o dya ne ra dyärã, ra nzhogü o mü'büji ra dyärãji. Nguéc'ua yo tata 'ñe yo t'i ra ngärãji na jo. C'e t'i ra zopjü yo nte, ngue c'ua 'ma ra ëjë c'ü in Jmugöji, ra dyätãji c'ü, eñe c'e anxe.

18 Nuc'ua e Zacarías o xipji c'e anxe:

—¿Ja rga pãrãgö cjo na cjuana ra zädã yo? Na ngue ya rí pãlegö. Ya xo male c'ü mi sugö, eñe.

19 O ndünrü c'ua c'e anxe o xipji:

—Nguetscö e Gabriel rí zo'c'ö. Rí bübügö a jmi Mizhocjimi. O xitscö Mizhocjimi ró ëjë ró ã zo'c'ü, ró xi'tsc'ö yo me na jo.

20 Rã da'c'ü 'na señaal c'ü rguí pãrãgue na cjuana c'ü ra zädã yo ró xi'ts'i. Ngué c'ü rí ngonegue dya. Dya ra sö rí ña'a hasta 'ma cja rí 'ñecjevi in ch'i. Rí ngone na ngue dya i creo yo

ró xi'ts'i. Texe yo ró xi'ts'i, ra zädä yo, 'ma ra zädä c'o pa, eñe c'e anxe.

²¹ C'o nte mi te'beji ro mbedye e Zacarías. Mi sūji 'na pje c'o vi tsja e Zacarías, na ngue vi mezhe a mbo cja c'e templo.

²² Nuc'ua e Zacarías 'ma mü o mbedye, dya cja mi sö ro zopjüji. Mi jizhitjo co o dyë, na ngue ya mi ngone. O mbârã c'ua c'o nte, pje c'o vi jñanda e Zacarías a mbo cja c'e templo.

²³ O cjogü c'ua c'o pa c'o mi toca e Zacarías o tsja o bēpji de mböcjimi. Cjanu o ma c'ua o ngumü.

²⁴ Nuc'ua 'ma mü o cjogü c'o pa, o ndunte c'ua e Elisabet c'ü nu su. O tsot'ü c'ua tsi'ch'a zana cja nu ngumü, o mama:

²⁵ —Mi bēzhgö ín tse cja yo nte, na ngue dya mi muxt'igö. Pero me na jo va s'iyazügö dya Mizhocjimi c'ín Jmugöji, ngue c'ua dya cja rá bēzhgö ín tse.

Un ángel anuncia el nacimiento de Jesús

²⁶ O mezhe c'ua 'ñanto zana, Mizhocjimi o xipji c'e anxe Gabriel o ma cja 'na jñiñi c'ü ni chjü a Nazaret c'ü tsja a Galilea.

²⁷ O ma zopjü 'naja xunt'i c'ü cja mi xunt'itjo. C'e xunt'i ya mi ñavi 'na bëzo ro chjüntüvi. C'e bëzo, mi chjü e José c'ü. Mi mboxbëche cja e David. C'e xunt'i, mi chjü e María.

²⁸ O cjogü c'ua c'e anxe nu ja mi bübü c'e xunt'i, o xipji:

—Cjimi, süngü. Me s'iyats'ü Mizhocjimi, y bübü co nu'tsc'e. Xenda ra intsjimits'ü que na ngue texe yo 'ñaja ndixü, eñe c'e anxe.

²⁹ Nuc'ua e María 'ma mü o jñanda c'e anxe 'ñe 'ma mü o dyärä c'o jña c'o o mama, go zü c'ua o mü'bü, dya mi pārã pje mi ne ro mama c'o jña.

³⁰ O mama c'ua c'e anxe o xipji:
—Nu'tsc'e María, dya rí sū. Mizhocjimi me s'iyats'ü.

³¹ Nudya rí ndunte rí mus'ü 'na ts'it'i c'ü rí jñusp'ü o tjü e Jesús.

³² Nuc'ü, ra mbēzhi na nojo c'ü, na ngueje ngue o T'i Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji ra

'ñeme c'ü nu T'i ra manda c'ua ja mi manda e David c'ü nu mboxpale.

³³ Ra tsja jmu cja yo o mboxbëche e Jacob, ra manda para siempre.

³⁴ O ndünrö c'ua e María o xipji c'e anxe:

—¿Ja rgá sö ra zädä yo? Dya be rí juntabe o bëzo.

³⁵ O ndünrö c'ua c'e anxe o xipji:

—Ra ëjë o Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, ra ëjë co texe o poder; ra 'ñe dya'c'ü rí chuns'ü 'na ts'it'i. Nguéc'ua c'e ts'it'i c'ü rí 'ñeje, ngueje o T'i Mizhocjimi. Nuc'ü, dya ra tsja na s'o, eñe c'e anxe.

³⁶ O sido o ña c'e anxe o xipji e María:

—Tsjijñi c'ü o tsjapü Mizhocjimi e Elisabet c'ü in prima. Zö ya male, pero ya xo ndunte dya c'ü. Mi xiji c'ü dya mi muxt'i, pero ya zö 'ñanto zana ndeze 'ma mü o ndunte.

³⁷ Na ngueje Mizhocjimi sö ra tsja texe, eñe c'e anxe.

³⁸ O mama c'ua e María:

—Rí bñnc'ö dispuesto ra tsjacö Mizhocjimi c'ua ja nzi gui mangue. Na ngue ín Jmugö c'ü; nutscö ngue o mbēpjizü.

Nuc'ua cjanu o ma c'ua c'e anxe.

María visita a Elisabet

³⁹ Nuc'ua cjanu o ma c'ua e María o zät'ä cja 'na jñiñi c'ü tsja a Judea, c'ü ma jä'ä cja t'eje.

⁴⁰ Nuc'ua 'ma o zät'ä cja o ngumü e Zacarías, o zenguante e María, cjanu o cjogü a mbo.

⁴¹ 'Ma mü o dyärä e Elisabet mi zenguante e María, c'e ts'it'i c'ü mi tñ e Elisabet o 'ñömü a mbeme. Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi me co 'ññnbü o mü'bü e Elisabet.

⁴² Nguéc'ua va mapjü na jens'e, o mama:

—Xenda go intsjimits'ü Mizhocjimi que na ngue texe yo 'ñaja ndixü. Me xo ra intsjimi c'e ts'it'i c'ü in tñgue.

⁴³ Va ëcje va 'ñe zenguazü, maco ngue o nanats'ügue c'ü ín Jmugö. ¿Ja va zocü Mizhocjimi i 'ñe zenguazügö?

⁴⁴ 'Ma nzi rvá ärägö 'ma mi zenguante, ixco 'ñömü ín pjeme c'e ts'it'i, na ngue me co mäjä.

45 Nu'tsc'e i creo c'o o xi'ts'i Mizhocjimi. Ngue c'ü rguí mäjägüe. Na ngue ra zädä c'ua ja nzi va mama, eñe e Elisabet.

46 O mama c'ua e María:
Me na nojo Mizhocjimi, rí unügö 'na pöjö co texe ín mü'bü.

47 Me rí mähägö Mizhocjimi c'ü ra 'ñevgüegö libre cja c'o na s'o.

48 Zö me ni muvi c'ü ín Jmugö, zö dya pje ni muvizügö, pero me go s'iyazgö. Ndeze nudya, texe c'o ra ngärã c'o cjë c'o va ëjë, ra mamaji o tsjacü Mizhocjimi rá mäjö.

49 Na ngue o tsjacü c'o me na nojo. Angueze sö ra tsja texe; ojtjo xe 'naja c'ü ri chjëntjui c'ü. Me na sjü, 'ñe me na jo c'ü.

50 Ndeze 'ma o mbürü o ngärã yo nte, Mizhocjimi juentse c'o sü angueze.

51 Mizhocjimi cja'a yo me na nojo, na ngue me na zëzhi.

C'o me cjäpü na nojo ga nguiñi o mü'bü, Mizhocjimi cjäpü dya ni muvi c'o.

52 Yo manda c'o me cjäpü na nojo, Mizhocjimi pjongü c'o, ngue c'ua dya cja pje ra mbëzhiji.

C'o dya cjäpü na nojo, cjäpüji c'ü rguí muvi c'o.

53 C'o unü ngüenda bëzhiji na puncjü, ch'unüji c'o na jo, dya cja pje ra bëzhiji.

C'o cjiñi dya pje bëzhiji, Mizhocjimi cjäpüji ra bëzhiji texe.

54-55 Yo nte a Israel yo ma't'ü Mizhocjimi, me pjös'üji yo.

Mizhocjimi me juentse yo, na ngue sido mbeñe c'ua ja va mama va xipji e Abraham c'ü ín mbox-palegöji, 'ñe c'o o t'i, 'ñe c'o o bëche ro juentseji, dya ro jyëziji, eñe e María va xipji e Elisabet.

56 O mezhe jñi zana e María mi bübüvi e Elisabet. Nuc'ua cjanu o ma c'ua o ngümü.

Nacimiento de Juan el Bautista

57 Nuc'ua o zädä c'e pa c'ü ro zö'dyë e Elisabet. O 'ñeje 'na ts'it'i.

58 C'o mi chängümüji e Elisabet 'ñe c'o o dyoji 'ma mü o dyäräji Mizhocjimi vi juentse na puncjü e Elisabet vi unü 'na ts'it'i, o mäji c'ua na puncjü co angueze.

59 'Ma o zö chjün, o ëjë c'ua c'o ro circuncidao c'e ts'it'i. Xo ëjë c'o o dyoji e Elisabet. Mi ne ro jñusp'üji e Zacarías c'e ts'it'i, na ngue mi ngueje o tjü c'ü nu tata.

60 O ndünrü c'ua e Elisabet c'ü nu nana c'e ts'it'i o mama:

—Iyö. Rguí chjü e Juan.

61 O mama c'ua c'o o dyoji e Elisabet:

—¿Jenga rí jñusp'ü a cjanu? Maco dya cjó bübü c'ü ni chjü Juan yo ín dyoji, eñe c'o o dyoji e Elisabet.

62 Cjanu o tsjaji seña co o dyëji va dyönüji e Zacarías pje ma tjü mi ne ro jñusp'ü c'ü o ts'it'i.

63 Nuc'ua e Zacarías xo o tsja c'ua seña va dyörü pje rví dyopjü. Cjanu o dyopjü c'ua: “Rguí chjü e Juan”, eñe va dyopjü. Me co nguiñiji c'ua texeji cjanu o mamaji:

—Pärã, ¿jenga o jñusp'üvi a cjanu?, mi eñeji.

64 'Nango ña c'ua e Zacarías o unü 'na pöjö Mizhocjimi.

65 Nuc'ua texe cja c'o jñiñi c'o tsja a Judea c'o järã cja t'eje, me mi süji me mi mamaji c'o me ma nojo c'o vi zädä.

66 C'o nte c'o mi ärã, mi cjiñiji o mü'büji mi mamaji:

—Pärã, ¿pje ra mbëzhi c'e ts'it'i?, eñeji.

Na ngue mi unüji ngüenda mi bübüvi Mizhocjimi c'e ts'it'i.

El canto de Zacarías

67 O Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Zacarías o ña c'o o unü Mizhocjimi ro mama:

68 Rí unügö 'na pöjö Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji nutscöji rí menzumüji a Israel. Na ngue o ëjë ra 'ñe mböxcöji nutscöji o ntezgöji, ra 'ñevgüegöji libre.

69 Mizhocjimi o xipji o ëjë 'na c'ü me na zëzhi ra 'ñevgüegöji libre.

Nuc'ü, je ri mboxbëche cja e David c'ü mi pëpi Mizhocjimi.

- 70 Ngue c'ü o mama c'o o profeta Mizhocjimi c'o mi cārã mi jinguã. Na ngue Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'büji o zopjüji c'o nte.
- 71 O mamaji c'ü ra salvazüji Mizhocjimi cja o dyë c'o rí üji c'o nugüji na ü.
- 72 O mamaji c'ü ra mbeñe Mizhocjimi ra tsja c'ua ja nzi va mama; ra s'iyazüji c'ua ja nzi va s'iya c'o ín mboxpaleji.
- 73 Ngue c'e jña c'ü o mamatsjê na cjuana Mizhocjimi va xipji e Abraham c'ü ín mboxpaleji.
- 74 O mama Mizhocjimi c'ü ra salvazüji cja o dyë c'o nugüji na ü, ngue c'ua dya rá sÿji rga ma't'üji c'ü.
- 75 Y ngue c'ua rá cjaji c'ua ja nzi ga ne angueze c'o na jo, texe yo pa yo rí cārãji cja ne xoñijömü.
- 76 Nu'tsc'e ín ch'itsc'ö, ngue o profetats'ü Mizhocjimi c'ü bÿbü a jens'e.
- Rí ot'ügue a xo'ñi cja c'ü ín Jmugöji, ngue c'ua 'ma ra êjê angueze, ya rguí bÿbü dispuesto yo nte ra dyätãji c'ü.
- 77 Nu'tsc'e rí zopjügue yo nte, ngue c'ua ra mbārãji ja rgá sô ra salvaji ra perdonaoji c'o na s'o, ngue c'ua ra tsjapüji o nte Mizhocjimi.
- 78 Na ngueje me s'iyazüji Mizhocjimi me juentsqueji. O xipji o êjê c'ü ixmi bÿbüvi a jens'e, ra 'ñe dyacüji jya's'ü cja ín mün'c'öji.
- 79 Nutscöji rí nteji rí nzhodüji cja bÿxömü. C'o dya ra nzhogü o mü'bü, ra ma sufreji 'ma ra ndÿji. Pero nu c'ü ra êjê, ra dyacüji jya's'ü cja ín mü'büji.
- Y ra jítscöji c'e 'ñiji ja rgá sô ra mājã ín mün'c'öji, dya cja pje rá mbeñeji, eñe e Zacarías.
- 80 C'e ts'it'i c'ü mi chjÿ Juan, go nocü c'ua. Xo go nzhodü na jo cja o 'ñiji Mizhocjimi. Mi bÿbü cja majyadü hasta 'ma cja mü o zädã c'e pa 'ma o mbÿrü o zopjü c'o nu menzumüji a Israel.

2

Nacimiento de Jesús

1 C'o pa c'o, e César Augusto mi manda cja c'o país. O manda o tsjaji 'na censo ngue c'ua ro mbārã ja nzi o nte c'o mi cārã texe c'o país nu ja mi manda.

2 C'e censo c'ü ot'ü o dyät'ãji, o tsjaji 'ma mi gobernador e Cirenio a Siria.

3 Nguéc'ua texe c'o nte mi jyodü ro möji nu ja mi menzumüji, je ro ma jñu's'üji o tjÿji.

4-5 Mi bÿbü 'na bÿzo c'ü mi chjÿ e José. Mi bÿbü a Nazaret c'ü tsja a Galilea. Ya mi ñavi ro chjÿntüvi e María. Nuc'ua e José o mëvi e María a ma a Belén c'ü tsja a Judea nu ja mi menzumü e David mi jinguã. Je mëvi nu, na ngue e José mi mboxbêche cja e David. O mëvi ro ma jñu's'üvi o tjÿvi. 'Ma mü o mëvi, ya mi ndunte e María.

6 Nuc'ua 'ma mi bÿbüvi a Belén, o zädã c'e pa 'ma ro zö'dyë.

7 O mus'ü c'ua c'ü nu ts'it'i c'ü ot'ü. Cjanu o mbös'ü o bitu, cjanu o ngöbÿ c'ua nu ja mi ñönü o burru 'ñe o nzhünü. Na ngue dya cja mi jyadü cja c'e mesón nu ja mi oxü c'o nte.

Los ángeles y los pastores

8 Mi bëxtjo cja c'e jñiñi a Belén, mi cārã o mbörü cja batjÿ, mi pjörüji c'o o ndÿenchjÿrüji 'ma xömü.

9 'Nango zät'ã c'ua 'na o anxe Mizhocjimi nu ja mi cārã c'o mbörü. Y nu c'ü o jya's'ü Mizhocjimi me go juëns'i nu ja mi cārãji. Me co pizhiji c'ua.

10 Nuc'ua c'e anxe o xipji c'o mbörü: —Dya rí sÿji. Dyärãji, rá xi'tsc'öji yo me na jo yo me rgui mäjceji. Me xo ra mājã yo nte texe cja ne xoñijömü.

11 Na ngue nudya o jmus'ü 'na ts'it'i cja c'e jñiñi nu ja mi menzumü e David. Ngueje e Cristo c'ü ín Jmuji. Nuc'ü, ra 'ñempc'ejí libre c'ü.

12 Nujnu ngue nu rgui pãrãgueji nu. Rí chöt'üji c'e ts'it'i c'ü ri bös'ü o bitu. Rí chöt'üji ri orü nu ja ñönü o burru, eñe c'e anxe.

13 'Nango 'ñetse c'ua cja c'e anxe na puncjü c'o o anxe Mizhocjimi, mi unüji 'na pöjô Mizhocjimi mi mamaji:

14 Rí unüji na puncjü 'na pöjō Mizhocjimi a jens'e c'ü me na nojo. Na ngue me go ne go mbös'ü yo nte, ngue c'ua ra mājā o mü'büji, dya cja ra mbeñeji c'o na s'o, eñe c'o anxe.

15 Nuc'ua cjanu o ma c'ua c'o anxe o möji a jens'e nu ja vi 'ñeji. Nuc'ua cjanu o pötü va mama c'ua c'o mbörü:

—Möjō a Belén, rá ma nuji nujyo ya zädä yo o xitsiji c'o o anxe Mizhocjimi, eñeji.

16 Nuc'ua ixco möji dya c'ua na niji, o ma chöt'üji e María 'ñe e José 'ñe c'e ts'it'i. C'e ts'it'i je mi orü nu ja mi ñönü o burru 'ñe o nzhünü.

17 Nuc'ua c'o mbörü, 'ma o jñandaji c'e ts'it'i, o zopjüji texe c'o mi cārā nu, o xipjiji c'o vi dyärāji pje ro mbēzhi c'e ts'it'i.

18 C'o o dyärā, o nguijñiji: “Pārā, ¿ja rga cja yo?”, eñeji.

19 Pero e María o mbē's'i texe c'o jña. Mi sido mi cijñi o mü'bü pje mi ne ro mama c'o, dya go jyombeñe.

20 O nzhogü c'ua c'o mbörü, mi mamaji me na nojo Mizhocjimi. Y mi unüji 'na pöjō na ngue texe c'o vi dyärāji 'ñe c'o vi jñandaji. Na ngue ya vi zädä c'ua ja nzi va xipji c'e anxe anguezeji.

El niño Jesús es presentado en el templo

21 'Ma o zō chjün ngue c'ua ro circuncidaoji c'e ts'it'i, o jñusp'üji o tjü e Jesús, c'ua ja nzi va mama c'e anxe ante c'ü ro ndunte e María.

22 Nuc'ua o zäs'ä c'o pa c'o o jogü e María c'ua ja ga mama c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. E José e María o mēvi a Jerusalén o zidyivi c'e ts'it'i c'ü mi ngue e Jesús, ngue c'ua ro presentaovi a jmi Mizhocjimi.

23 O tsjavi a cjanu, na ngue c'ü o ley Mizhocjimi mama a cjava: “Texe c'o ts'it'i c'o ot'ü rí 'ñecjeji, rí xōcügueji ra mbēpiji Mizhocjimi”, eñe.

24 Xo o ma unüvi c'o ro mbäsp'äji Mizhocjimi c'ua ja nzi ga mama cja c'ü o ley Mizhocjimi: “Rí unüji yeje

vilo Mizhocjimi. O 'ma jiyō, yeje mbaro”, eñe.

25 Mi bübü 'na bēzo a Jerusalén c'ü mi chjü e Simeón. Mi cja na jo, y mi sū Mizhocjimi. Mi te'be c'e pa 'ma ro 'ñeme libre Mizhocjimi c'o nu menzumüji a Israel, ro unüji c'ü rví mäji. Mi ätä o Espiritu Mizhocjimi c'ü me mi 'ñünbü o mü'bü.

26 O Espiritu Mizhocjimi ya vi tsjapü ro mbārā e Simeón c'ü dya ro ndü hasta 'ma cja ro jñanda nu c'ü vi juajñü Mizhocjimi ro 'ñe salva c'o nte.

27 'Na nu pa, o Espiritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Simeón o ma cja c'e templo. Ngue c'e pa 'ma xo ma'a nu e José 'ñe e María o zidyivi c'e ts'it'i o ma presentaovi c'ua ja nzi ma mama c'e ley.

28 Nguec'ua 'ma o cjogü e José 'ñe e María, o tsja c'ua e Simeón o ndēs'i e Jesús, o unü 'na pöjō Mizhocjimi o mama:

29 Nu'tsc'e mi Jmuts'ügö; nutscö in mbēpjizü. Jyēzgue rá tügö, rá ma söyagö cja in jmigue. Na ngue ya zädä c'ua ja nzi vi xitsi.

30 Ya ró jandagö dya, nu i xipji o ējē ra 'ñe 'ñevguegöjme libre.

31 Nujnu, ya i mbeñe i juajñü ra salva yo nte texe cja ne xoñijōmü.

32 Nujnu, ra unü jya's'ü cja o mü'bü yo dya menzumü a Israel ngue c'ua ra mbā'c'āji. Xo 'ñe yo menzumü a Israel yo vi juajñügue, ra mbārāji c'ü me na nots'ügue, eñe e Simeón va unü 'na pöjō Mizhocjimi.

33 E José 'ñe e María me go nguijñivi c'o vi mama e Simeón ja rvá cja c'e ts'it'i.

34-35 Nuc'ua e Simeón cjanu o dyötpüvi Mizhocjimi. Cjanu o xipji e María c'ü nu nana e Jesús:

—Dyärā c'ü rá xi'ts'i. Mizhocjimi o xipji o ējē ne ts'it'i ngue c'ua 'ma ya ra nocü, ra 'ñetse yo nte ja ga nguijñi o mü'büji. Yo ín menzumügöji a Israel, na puncjü c'o dya ra dyätpä o jña nu, nguec'ua dya ra salvaji. Y xo na puncjü c'o ra dyätpä o jña, nguec'ua ra salvaji. Me ra nu'uji na ü

nu. Nguec'ua xo 'ñetsc'e me ra sufre in mü'bügüe nza cja 'ma cjo c'o ri tjocüts'ü 'na tjëdyi, eñe e Simeón.

³⁶ Mi bübü 'na ndixü c'ü mi 'ñünbü o mü'bü Mizhocjimi ma zopjü c'o nte. Nuc'ü, mi chjü e Ana. Mi ngue o xunt'i e Fanuel, mi mboxbëche cja e Aser. Angueze ya mi male. Ts'i vi ndü c'ü nu xïra, vi mimivi sietetjo cjë.

³⁷ Y ndeze 'ma o ndü c'ü nu xïra, ya vi mezhe ochenta y cuatro cjë. Mi bübü cja c'e templo, dya mi c'ueñe nu. Mi ötü Mizhocjimi zö xömü zö ndempa. Y mi mbempje.

³⁸ 'Ma xe mi bübü nu e José 'ñe e María 'ñe e Jesús, o ëjë c'ua e Ana o unü 'na pöjô Mizhocjimi. Nuc'ua o mbürü e Ana o xipji c'o nte pje ro mbëzhi c'e ts'it'i. Na ngue mi cãrã a Jerusalén c'o mi te'be ro ëjë 'naja c'ü ro 'ñeme libre anguezeji.

El regreso a Nazaret

³⁹ Nuc'ua e José 'ñe e María, 'ma ya vi tsjavi texe c'ua ja nzi ga mama c'ü o ley Mizhocjimi, cjanu o nzhogü o mëvi a Nazaret c'ü mi ngue o jñiñivi c'ü tsja a Galilea.

⁴⁰ C'e ts'it'i o nocü mi te na zëzhi. Y mi cjijñi na jo o ñi, y mi pãrã na jo Mizhocjimi. Mizhocjimi mi bübü co angueze.

El niño Jesús en el templo

⁴¹ Tsjë'ma tsjë'ma mi pjongüji a Jerusalén c'e mbaxcua c'ü mi chjü Pascua. Nguec'ua 'ma mi sädã c'e mbaxcua, e José 'ñe e María mi pëvi nu.

⁴² 'Ma ya mi pë's'i e Jesús doce cjë, e José 'ñe e María o zidyivi e Jesús o möji a Jerusalén cja c'e mbaxcua. Na ngue tsjë'ma mi pëvi nu.

⁴³ 'Ma mü o cjogü c'e mbaxcua, e José 'ñe e María o mbedyevi a Jerusalén ro möji c'o 'ñaja nte c'o vi 'ñeje a Galilea. Dya mbãrãvi cjo vi nguejme e Jesús a Jerusalén.

⁴⁴ Mi pëzhivi e Jesús ma dyoji c'o nte. Nguec'ua o nzhodüji 'napa cja 'ñiji. Nuc'ua cjanu o jyodüvi e Jesús cja c'o o dyoji, 'ñe cja c'o nu menzumüji c'o mi pãrãji.

⁴⁵ Pero dya go chöt'üvi. Nguec'ua o nzhogüvi c'ua o mëvi na yeje a Jerusalén o ma jyodüvi.

⁴⁶ Nuc'ua 'ma o zö jñipa ndeze 'ma o mbedyevi a Jerusalén, o chöt'üvi e Jesús a mbo cja c'e templo. Ma jü a nde cja c'o xöpüte c'o mi jizhi o ley Mizhocjimi. E Jesús mi ärä c'o mi mamaji, y mi cjäpüji o t'önü c'o.

⁴⁷ C'o xöpüte xo mi cjäpüji t'önü e Jesús. O unüji ngüenda e Jesús me mi pë's'i na puncjü o pjeñe, me ma jo va ndünrü. Nguec'ua va nguijñiji c'ua:

—¿Ja ni 'ñeje c'ü pãrã nu? Maco cja ts'it'i nu, eñeji.

⁴⁸ Nuc'ua e José 'ñe e María 'ma mü o jñandavi e Jesús ma jü a nde cja c'o xöpüte, me go nguijñivi. Cjanu o mama c'ua e María:

—Nu'tsc'e ín ch'itsc'ö, ¿jenga i tsjacübe a cjanu? Nin tatague 'ñetscö me rí sufregöbe rgá jonc'ügöbe.

⁴⁹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjivi:

—Dya ni jyodü rí jyongüvi. ¿Cjo dya in pãrãvi ni jyodü rá bübü cja o ngümü c'ü mi Tata, rá cjägö c'o o bëpji?, eñe.

⁵⁰ Anguezevi dya mi pãrãvi pje mi ne ro mama c'o jña c'o vi xipjivi.

⁵¹ Nuc'ua e Jesús o mbedye a Jerusalén co e José 'ñe e María, o möji a Nazaret. Na ngue e Jesús mi ätä c'ü o tata 'ñe c'ü o nana. C'o jña c'o vi mama e Jesús, o mbeñe e María cja o mü'bü pje mi ne ro mama.

⁵² E Jesús o nocü na jo, y mi cjijñi na jo o ñi. Nguec'ua Mizhocjimi mi bübü co angueze, y me mi mãpä c'ü. Xo 'ñe yo nte, me xo mi mãpäji c'ü.

3

Juan el Bautista predica en el desierto

¹ O mezhe c'ua ja nzi cjë, mi emperador e Tiberio César. Ya mi quince cjë c'ü mi emperador. Mi gobernador e Poncio Pilato a Judea. E Herodes mi gobernador a Galilea. E Felipe mi gobernador a Iturea 'ñe a Traconite. E Lisantias mi gobernador a Abilinia.

² E Anás 'ñe e Caifás mi mero ndamböcjimi c'o. C'o pa c'o, e Juan

c'ü nu t'i e Zacarías mi bübü cja majjadü. 'Na nu pa, Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Juan o mbürü o zopjü c'o nte.

³ Nguec'ua mi nzhodü bëxtjo cja c'e ndare a Jordán, mi xipji c'o nte ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi ro jyéziji c'o na s'o, 'ñe ro ji'iji. Nu'ma, ro perdonao 'ma Mizhocjimi c'o na s'o c'o mi cjaji.

⁴ Mi jinguã c'e profeta Isaías o dyopjü 'na libro. O dyopjü c'ü ro bübü 'na nte cja 'na majjadü c'ü ro mapjü, ro zopjü c'o nte ro xipjiji:

“Rí jyézugueji c'e 'ñiji c'ü na s'o, rí jyézugueji c'e 'ñiji c'ü mogü. Na ngue ya ngue ra ē c'ü in Jmugöji c'ü bübü a jens'e.

⁵ 'Ma ra ējē 'na c'ü manda, rí parejaogöji o 'ñiji, y rí nderesaoji c'o 'ñiji c'o mogü. Je xo rga cjatsc'ejji nu, rí jyéziji c'e 'ñiji c'ü na s'o c'o in tēpiji.

⁶ Na ngue ra ējē nu c'ü o juajnü Mizhocjimi ra salva yo nte texe cja ne xoñijōmü”, ro 'ñeñe c'e nte.

Je ga cjanu va mama e Isaías c'ü ro mama c'e nte. Nguec'ua 'ma o mbürü e Juan o zopjü c'o nte, o zädä c'e jña c'ü vi mama e Isaías.

⁷ Na puncjü o nte c'o mi pedye cja c'o o jñiñiji mi pöji cja e Juan ngue c'ua ro jiji cja c'e ndare. Nguec'ua o mama e Juan va xipjiji:

—Nza cjatsc'ejji o c'ijmi yo sū ga c'ueñe 'ma tjē o batjü. In sūji ra jñün'c'üji ngüenda Mizhocjimi rí sufregueji, nguec'ua va ēgueji va 'ñe jigueji.

⁸ Pero 'ma na cjuana o nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi, rí tsjaji na jo, ngue c'ua ra jñetse ya nzhogü in mü'büji. In pēzhgueji ra recibidots'üji Mizhocjimi, na ngue o mboxbēchets'üji e Abraham. Pero rí xi'tsc'öji, dya cja rí tsjijñiji c'ü ni jyodü ra recibidots'üji. Na ngue me na zēzhi Mizhocjimi, sö ra tsjapü yo ndojo ra mbēzhi nte c'o ra jñu's'ü e Abraham, xo ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi.

⁹ Nza cjatsc'ejji za'a c'o dya jo c'o quis'i, c'o ya juns'ütjo jacha cja o dyü'ü, na ngue ya ra dyocüji. Texe za'a c'ü dya jo c'o quis'i, ya bübü ra dyéziji cja rrü mboch'üji cja sivi. Je xo rga cjanu rgá tsja'c'üji, nu 'ma dya ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi.

¹⁰ C'o nte mi önüji mi mamaji:

—¿Pje ni mbē c'ü ni jyodü rá cja-jme 'ma, ngue c'ua dya ra tsjacüjme Mizhocjimi rá ma sufrejme?

¹¹ O ndünrū c'ua e Juan o xipjiji:

—Nu c'ü cājā yeje pajna, ra unü 'na pajna c'ü dya cājā. Nu c'ü pē's'i pje ra zi, ra unü c'ü dya pē's'i, eñe e Juan.

¹² Xo ējē ja nzi c'o mi cobra o ndüvajma, o ēji ro 'ñe ji'iji. O xipjiji e Juan:

—Xöpüte, ¿pje ni mbē c'ü ni jyodü rá cja-göjme?

¹³ O ndünrū c'ua e Juan o xipjiji:

—Rí cobraji ja c'o nzi ga mama c'o ley; dya rí jñu's'üji rguí cobraji.

¹⁴ Xo o tsja t'önü c'o tropa o mamaji: —Nuzgöjme, ¿pje xo ni jyodü rá cja-göjme?

O ndünrū c'ua e Juan o xipjiji:

—Bübü 'ma in pizhiji yo nte, o in pezheji o bëchjine ngue c'ua ra ch'a'c'üji o merio. Pero dya cja rí tsjaji a cjanu. Rí mäji co c'o in rayaji c'o cjo'tc'üji.

¹⁵ C'o nte me mi cijñiji e Juan, cjo mi ngue Cristo c'ü mi te'beji ro ējē.

¹⁶ O mama c'ua e Juan o xipjiji:

—Bübü o mbēpi c'o o cjaja c'ü nu lamu, xäpcäji o correa cja o mbäcua c'ü nu lamu ga mbös'ü. Nutscö ni pje pjētscö rá pjösc'ö a cjanu nu c'ü va étjo. Na ngue me na nojo na puncjü angueze; nutscö rí menutjogö que na ngue 'na mbēpi. Nutscö rí jichi co ndeje yo nte. Pero nu c'ü cja va étjo, 'ma rí 'ñench'e in mü'büji angueze, ra dya'c'üji o Espiritu Mizhocjimi c'ü. 'Ma jiyö, ra dya'c'üji rí ma sufreji cja sivi.

¹⁷ Xe go sido go ña e Juan o xipjiji:

—'Na campesino ra jñüs'ü o yelgo, cja rrü mbitsi na jo o ndëxü. C'o ndëxü ra dyüt'ü cja c'ü o t'ujmü c'o, pero c'o paxa ra ndüt'ü co sivi

c'o. Je xo ga cjanu rgá tsja nu c'ü cja va êtjo. Ya bübü angueze ra recibido c'o ra nzhogü o mü'bü, pero c'o dya ra nzhogü o mü'bü, ya bübü ra mboch'üji a sivi c'ü dya ra juench'e, eñe e Juan.

¹⁸ Nujyo, ngue yo o mama e Juan va xipji c'o nte ja rva cja e Cristo. Y na puncjü o jña c'o xe go xipjiji.

¹⁹ C'e gobernador Herodes vi mimivi e Herodías c'ü nu su e Felipe. E Felipe mi ngue c'ü nu cjuarma e Herodes. Y mi cja c'o na s'o e Herodes. Nguec'ua e Juan va huënch'i e Herodes mi xipji c'ü dya jo c'o mi cja.

²⁰ Nuc'ua e Herodes go tsja c'ua mas c'o na s'o, go manda o ma pant'aji a pjörü e Juan.

El bautismo de Jesús

²¹ 'Ma mi jichi e Juan c'o nte cja c'e ndare a Jordán, xo ji'i e Jesús. E Jesús 'ma o nguarü o ji'i, cjanu o dyötü c'ua Mizhocjimi. 'Ma ma ötü Mizhocjimi, go xogü a jens'e c'ua.

²² Y o zöbü o Espíritu Mizhocjimi c'ü mi nza cja 'na mbaro, o êjë o ñe ndägä a xes'e e Jesús. O dyäräji c'ua 'naja c'ü o ña a jens'e o mama:

—Ngue'tsc'e ín Ch'itsc'ö, me rí si'yats'ü, me rí mä'c'ägö.

Los antepasados de Jesucristo

²³ E Jesús ya mi pë's'i treinta cjë 'ma mü o mbürü o zopjü c'o nte. C'o nte mi mamaji e Jesús mi ngueje nu t'i e José. E José mi t'i cja e Elí.

²⁴ E Elí mi t'i cja e Matat. E Matat mi t'i cja e Leví. E Leví mi t'i cja e Melqui. E Melqui mi t'i cja e Jana. E Jana mi t'i cja e José.

²⁵ E José mi t'i cja e Matatías. E Matatías mi t'i cja e Amós. E Amós mi t'i cja e Nahum. E Nahum mi t'i cja e Esli. E Esli mi t'i cja e Nagai.

²⁶ E Nagai mi t'i cja e Maat. E Maat mi t'i cja e Matatías. E Matatías mi t'i cja e Semei. E Semei mi t'i cja e José. E José mi t'i cja e Judá.

²⁷ E Judá mi t'i cja e Joana. E Joana mi t'i cja e Resa. E Resa mi t'i cja e

Zorobabel. E Zorobabel mi t'i cja e Salatiel. E Salatiel mi t'i cja e Neri.

²⁸ E Neri mi t'i cja e Melqui. E Melqui mi t'i cja e Adí. E Adí mi t'i cja e Cosam. E Cosam mi t'i cja e Elmodam. E Elmodam mi t'i cja e Er.

²⁹ E Er mi t'i cja e José. E José mi t'i cja e Eliezer. E Eliezer mi t'i cja e Jorim. E Jorim mi t'i cja e Matat.

³⁰ E Matat mi t'i cja e Leví. E Leví mi t'i cja e Simeón. E Simeón mi t'i cja e Judá. E Judá mi t'i cja e José. E José mi t'i cja e Jonán. E Jonán mi t'i cja e Eliaquim.

³¹ E Eliaquim mi t'i cja e Melea. E Melea mi t'i cja e Mainán. E Mainán mi t'i cja e Matata. E Matata mi t'i cja e Natán.

³² E Natán mi t'i cja e David. E David mi t'i cja e Isaí. E Isaí mi t'i cja e Obed. E Obed mi t'i cja e Booz. E Booz mi t'i cja e Salmón. E Salmón mi t'i cja e Naasón.

³³ E Naasón mi t'i cja e Aminadab. E Aminadab mi t'i cja e Aram. E Aram mi t'i cja e Esrom. E Esrom mi t'i cja e Fares. E Fares mi t'i cja e Judá.

³⁴ E Judá mi t'i cja e Jacob. E Jacob mi t'i cja e Isaac. E Isaac mi t'i cja e Abraham. E Abraham mi t'i cja e Taré. E Taré mi t'i cja e Nacor.

³⁵ E Nacor mi t'i cja e Serug. E Serug mi t'i cja e Ragau. E Ragau mi t'i cja e Peleg. E Peleg mi t'i cja e Heber. E Heber mi t'i cja e Sala.

³⁶ E Sala mi t'i cja e Cainán. E Cainán mi t'i cja e Arfaxad. E Arfaxad mi t'i cja e Sem. E Sem mi t'i cja e Noé. E Noé mi t'i cja e Lamec.

³⁷ E Lamec mi t'i cja e Matusalén. E Matusalén mi t'i cja e Enoc. E Enoc mi t'i cja e Jared. E Jared mi t'i cja e Mahalaleel. E Mahalaleel mi t'i cja e Cainán.

³⁸ E Cainán mi t'i cja e Enós. E Enós mi t'i cja e Set. E Set mi t'i cja e Adán. E Adán mi t'i cja Mizhocjimi na ngue o dyät'ä Mizhocjimi c'ü.

4

Tentación de Jesús

1 O Espíritu Mizhocjimi me go 'ñünbü o mü'bü e Jesús o mbedye cja c'e ndare a Jordán, o ma cja 'na majyadü nu ja dya cjó mi ndeñe. Na ngue mi átã o Espíritu Mizhocjimi.

2 O mezhe nu cuarenta pa. Xo mi bübü nu, e Satanás nu c'ü dya jo, mi xipji e Jesús c'ü ro tsja c'o na s'o. C'o cuarenta pa, dya pje zi e Jesús. 'Ma ya vi cjogü c'o pa c'o, o zant'a c'ua e Jesús.

3 Nuc'ua e Satanás nu c'ü dya jo, o xipji e Jesús:

—Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, nguec'ua rí xipjigue yo ndojo ra mbêzhi o xëdyi rí sigue, eñe c'ü dya jo.

4 O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rá ä'tc'ägö c'ü in xitsi. Na ngue je t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü dya nguextjo xëdyi rga minc'öjme. C'ü xenda ni jyodü, ngue c'ü rá cjaime texe ja c'o nzi ga mama Mizhocjimi.

5 Nuc'ua c'ü dya jo o zidy e Jesús cja 'na t'eje c'ü ma ndã'ã. O mezhe 'na ndajme o jíchi texe yo jñiñi cja ne xoñijöümü.

6 Nuc'ua c'ü dya jo o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e rá da'c'ü rí mandague texe cja yo jñiñi yo in jandague. Xo rá da'c'ü texe yo me ni muvi yo bübü cja yo jñiñi. Texe yo, ya ch'acügö yo. Ra sö rá unü c'ü rí ne rá unü.

7 Nu 'ma rí ndüñijöümü rí matcügö, rí tsjapü in tsjacje texe yo.

8 O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e Satanás, dya rá ma'tc'ö. Na ngue ya t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü rá ndüñijöümjme rá ma't'üjme Mizhocjimi c'ü ngue in Jmuji. Y nguextjo angueze rá pëpijme, engöjme c'ü.

9 Xo tsja c'ü dya jo o zidy e Jesús a ma a Jerusalén, o 'ñe's'e c'ua a xes'e cja 'naja c'o torre c'o mi bübü cja c'e templo. O xipji c'ua:

—Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, nguec'ua rí dacügue dya a ma a jöümü.

10 Ni jyodü rí tsjague a cjanu, na ngue ya xo t'opjü o jña Mizhocjimi: Mizhocjimi ra xipji c'o o anxe rguí 'ñeji a jens'e ra 'ñe mböxc'üji.

11 Ra 'ñe penhc'iji ngue c'ua dya ra s'onnc'ü in cua 'ma rí sos'ü cja ndojo, eñe c'ü ya t'opjü.

Ngue c'ua rí dacügue ndezgua hasta jöümü, eñe c'ü dya jo.

12 Cjanu o ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rá dacü c'ua ja gui xitscö. Na ngue ya xo t'opjü c'ü dya rá söjme o jña Mizhocjimi c'ü in Jmugöji, engöjme. Nguec'ua dya rá dacü a ma a jöümü para rá nugö cjo ra mböxcö Mizhocjimi, eñe e Jesús.

13 Nuc'ua c'ü dya jo, dya mi pãrã pje xe ro xipji e Jesús para ro tsja c'o na s'o, nguec'ua va c'ueñe ja nzi pa, cja ro nzhogü na yeje pje xe ro 'ñe xipji.

Jesús comienza su trabajo en Galilea

14 Nuc'ua e Jesús o nzhogü o ma a Galilea. Mi bübüvi texe c'ü o poder o Espíritu Mizhocjimi. Nguec'ua texe cja c'o jñiñi c'o mi tsja a Galilea, o mbürü o mamaji c'o ma nojo c'o mi cja e Jesús.

15 Mi cja e Jesús mi jíchiji cja c'o o nintsjimiji. Texeji mi mamaji:

—Ne bëzo bübüvi Mizhocjimi.

Jesús en Nazaret

16 O ma c'ua e Jesús a Nazaret nu ja mi menzumü. Nuc'ua c'e pa c'ü mi söyaji, o cjogü a mbo cja c'e nintsjimi ja c'o nzi ma cja c'ü o tñürü. Cjanu o mimi nu. Cjanu o böbü c'ua ro xörü.

17 Cjanu o ch'unü c'ua c'e libro c'ü vi dyopjü e Isaías c'ü mi profeta. Cjanu o xücü c'e libro c'ü mi 'mans'a, o chöt'ü nu ja mi t'opjü a cjava:

18 O Espíritu Mizhocjimi bübü co nutscö, na ngue o juancügö.

O juancügö rá zopjü c'o unü ngüenda bëzhiji na puncjü, rá xipjiji jña c'o rguí mäji.

O juancügö rá cjaipü ra mäjä c'o me nzhümü o mü'bü.

O juancügö rá zopjü yo nte yo dya libre, rá xipjiji ja rgá sö ra 'ñemeji libre.

C'o ndëzhö, rá cjaipü ra jñandaji.

C'o me sufre, rá emeji libre.

19 O juancügö rá xipji yo nte c'ü ya zädä c'o pa c'o o juajnu Mizhocjimi ra salvaji.

20 Cjanu o mbans'a c'ua c'e libro, cjanu o unü c'ü mi pëpji cja nintsjimi. Cjanu o mimi c'ua ro jíchi c'o nte. Texe c'o mi cārā cja c'e nintsjimi me mi cjinch'iji angueze, mi te'beji pje pjēzhi c'o ro mama.

21 Nuc'ua cjanu o ña e Jesús o xipjiji:

—Nu o jña Mizhocjimi nu cja ró xörügö, ya zädä dya a ndetsc'ejí nu, eñe.

22 C'o nte, me co nguiñiji y me go mamaji:

—Me na jo yo jña yo mama nu, pero ¿ja ga mbārā nu? Maco ngue nu t'i e José c'ü mi ngue ín menzumögöji.

23 O mama e Jesús o xipjiji:

—In pārāji c'e jña c'ü rí mangöji: “Nu'tsc'e médico, rí dyät'ätsjē ante c'ü rí dyät'ä c'o ñaja.” Pe ngue c'ü in cjiñiji dya, cja in mü'büji. Pe xo in ne rí xitscöji a cjava: “Ró ärājme i tsjague c'o me na nojo a Capernaum, maco dya in cjague yo cja ín jñiñigöji”, rí ñenzgöji.

24 O sido o ña e Jesús o mama:

—Dyārāji na jo c'ü rá xi'tsc'öji, c'o na cjuana. Yo nte, dya respetaoji 'na profeta 'ma ngue nu menzumütsjēji.

25 Dyārāji na jo c'ü xo rá xi'tsc'öji. Ya in pārāji ja ma cja mi jinguā 'ma mi bübü e Elías. O mezhe jñi cjē nde c'ü dya go 'ñeje o dyebe, nguec'ua mi bübü 'na tjiimi texe cja c'o jñiñi. C'o pa c'o, mi cārā va a Israel na puncjü o ndixü c'o ya vi ndü nu xīra.

26 Pero dya ngue anguezeji c'o o xipji Mizhocjimi e Elías ro 'ñe mbös'ü. O xipji o ma a Sarepta c'ü bëxtjo jārā a Sidón, o ma mbös'ü 'na ndixü nu c'ü vi ndü nu xīra, maco dya mi menzumü a Israel.

27 C'o cjē c'o mi bübü e Elías, mi cārā va a Israel na puncjü c'o mi sö c'e ngueme c'ü xiji o lepra. Pero dya cjó jogü ne ri 'naja anguezeji. Nguextjo e Naamán c'ü mi menzumü a Siria c'ü o jogü.

28 Nuc'ua c'o mi cārā cja c'e nintsjimi, 'ma mü o dyārāji c'o jña c'o, me co sjëyaji c'ua na puncjü.

29 Go bóbüji c'ua, cjanu o pjongüji e Jesús cja c'ü o jñiñiji, o zidyiji cja c'e dyä'ä nu ja mi jās'ä c'e jñiñi. O zidyiji ro ma pa'maji a jōmü.

30 Pero e Jesús o cjogütjo a nde anguezeji, o ma c'ua.

Un hombre que tenía un espíritu malo

31 Nuc'ua e Jesús o zöbü o ma c'ua a Capernaum c'ü mi ngue 'na jñiñi a Galilea. Chjüma chjüma c'o pa c'o mi söyaji, mi jíchi c'o nte cja c'e nintsjimi.

32 C'o nte me mi sūji mi cjiñiji:

—Nunca rí ärāji a cjanu. Je ni 'ñeje cja Mizhocjimi c'o jña c'o xitsiji nu, eñeji.

33 Cja c'e nintsjimi, mi bübü 'na bëzo c'ü vi zürü 'naja o s'ondajma e Satanás nu c'ü dya jo, c'ü o tsjapü o mapjü c'ua na jens'e c'e bëzo.

34 O mama:

—Nu'tsc'e Jesús in menzumü a Nazaret, ¿pje in pē'sc'ü rí ñu co nuzgöjme? ¿Cjo vi 'ñeje rí tsjacü rá ma sufregöjme? Nutscö rí pā'c'ā. Ngue'tsc'e o T'itsc'e Mizhocjimi, dya bübüts'ü c'o na s'o.

35 E Jesús o huēnch'i c'ua c'ü o s'ondajma c'ü dya jo o xipji:

—Tso't'ü in te. Pedye cja ne bëzo.

Nuc'ua c'ü o s'ondajma c'ü dya jo o tsjapü o nügü c'e bëzo a nde c'o nte c'o mi cārā. O mbedye c'ua c'e s'ondajma cja c'e bëzo y dya pje tsjapü.

36 Me co nguiñi c'ua c'o nte, o mamaji:

—¿Pje pjēzhi c'ü pē's'i ne bëzo c'ü me na nojo? Manda yo o s'ondajma c'ü dya jo nza cja c'ü rí pē's'i o poder. Xipjiji ra mbedyeji, cja na mbedyeji c'ua.

37 Nguec'ua texe cja c'o jñiñi c'o tsja a Galilea, me mi mamaji c'o ma nojo c'o mi cja e Jesús.

Jesús sana a la suegra de Simón Pedro

38 Nuc'ua e Jesús o bóbü o mbedye cja c'e nintsjimi. Cjanu o ma c'ua o zāt'ä cja nu ngümü e Simón. C'ü nu

to'o e Simón, mi sö pa'a. O xipjiji c'ua e Jesús ro jocü.

³⁹ Nuc'ua e Jesús o ëjë nu ja mi orü c'e ndixü. Cjanu o huënch'i c'ua c'e pa'a. O c'ueñe c'ua c'e pa'a. O nanga c'ua na zëzhi c'e ndixü, cjanu o dyät'ä o jñõnü cjanu o ziji.

Jesús sana a muchos enfermos

⁴⁰ 'Ma ya ma quibi e jyarü, ma ëjë c'o nte ma siji c'o o dyoji c'o mi sö pje nde ma ngueme, ma sinpiji e Jesús. Nuc'ua e Jesús mi ë's'ë o dyë nzi 'naja c'o mi sö'dyë, y mi jogüji.

⁴¹ Na puncjü c'o mi sö'dyë c'o o mbedye o s'ondajma c'ü dya jo. Nzi ma mbedye, nzi ma mamaji:

—Ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi, eñe c'o s'ondajma.

E Jesús mi huënch'iji, dya mi jëzi ra ñaji, na ngue mi pãrãji e Jesús mi ngue e Cristo.

Jesús predica en Galilea

⁴² Nuc'ua 'ma mü o jyas'ü, o mbedye e Jesús o ma cja 'na majyadü nu ja dya cjó mi ndeñe. Nuc'ua c'o nte mi jodüji e Jesús. 'Ma mü o chöt'üji, mi süjmüji ngue c'ua dya ro xögü co anguezeji.

⁴³ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Xo ni jyodü rá ma zopjü c'o nte c'o cãrã c'o nan'ño jñiñi, rá xipjiji ni jyodü ra dyätãji Mizhocjimi, na ngueje ngue c'ü manda. Ngue c'ü vi juancügö Mizhocjimi rá cjagö, eñe.

⁴⁴ O ma c'ua cja c'o 'ñaja jñiñi c'o mi tsja a Galilea, mi zopjüji cja c'o o nintsjimiji.

5

La pesca milagrosa

¹ 'Na nu pa, e Jesús mi bübü cja squina c'e zapjü c'ü ni chjü Gene-saret. O ëjë c'ua na puncjü o nte, me mi chütüji ngue c'ua ro dyärãji o jña Mizhocjimi.

² E Jesús o jñanda c'ua yeje bü'ü c'o ma jä'ä cja squina c'e zapjü. C'o mbëjmö ya vi mbes'eji cja c'o bü, mi pe'ch'eji c'o o rreji.

³ E Jesús o dat'ü c'ua cja 'naja c'o bü c'ü mi ngue o cjaja e Simón. Cjanu o

xipji c'ua e Simón xe ro ndütü c'e bü a ma cja c'e ndeje. O mimi c'ua cja c'e bü, o jíchi c'o nte.

⁴ Nuc'ua 'ma mü o nguarü o ña, o xipji e Simón:

—Mague cja c'e ndeje nu ja xenda na jë'ë. Rí pät'ãji c'o in rreji ngue c'ua rí sürüji o jmö.

⁵ O ndünrü c'ua e Simón o xipji:

—Xöpüte, 'naxömmü ró pëppijme, dya ró sürüjme. Pero rá pät'ägö ne rre ja c'o nzi gui xitsi, eñe.

⁶ O tsjaji c'ua ja va xiji. O zürüji c'ua na puncjü o jmö, nguec'ua ya ma xüt'ü c'e rre.

⁷ Nuc'ua o juãjppã o dyëji c'o o dyoji c'o ma cãjã cja c'ü 'naja bü, ngue c'ua ro ëji ro 'ñe mbös'üji. O ëjëji c'ua, o nichiji nza yeje c'o bü, ya mi ne ro nguibi c'o.

⁸ E Simón Pedro 'ma mü o jñanda c'o jmö, o ndüñijömmü a jmi e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, rí sũ rgá bübü in jmigue. Na ngue me na s'ozgö, rí tũ ín nzhubü, eñe.

⁹ Me mi sũ e Simón Pedro na ngue ma puncjü c'o jmö c'o vi zürüji. Xo mi sũ c'o mi dyoji e Pedro cja c'e bü.

¹⁰ Xo mi sũ e Jacobo 'ñeje e Juan c'o mi ngue o t'i e Zebedeo. Mi ngue o dyoji e Simón Pedro. E Jesús o xipji c'ua e Simón:

—Dya rí sũ; chenngue dya co nutscö. Nu'tsc'e mi mbëjmögue, mi tenn'e o jmö. Pero nudya rá jí'ts'i rí zopjü yo nte, ngue c'ua ra dyä'tc'ãji ra ndenn'eji, xo ra creozüji.

¹¹ Nuc'ua e Simón Pedro 'ñe c'o o dyoji cjanu o pjons'üji a squina c'e bü. O zogüji texe nu, o möji e Jesús, ngue c'ua ro dyätpãji o jña.

Jesús sana a un leproso

¹² 'Na nu pa, e Jesús mi bübü cja 'na jñiñi nu ja xo mi bübü 'na bëzo c'ü me mi sö o lepra. C'e bëzo 'ma o jñanda e Jesús, o ëjë o 'ñe ndüñijömmü a jmi, o dyötü ro jocü, o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, nu 'ma ín ne'e, sö rí jocüzü ne lepra, eñe c'e bëzo.

¹³ E Jesús o c'uana c'ua o dyë o ndörü, o xipji:

—Rí negö ra jogüts'ügue, eñe.

Jo ni c'ueñe c'ua c'e lepra.

¹⁴ E Jesús o xipji c'ua c'e bëzo:

—Dya cjó rí ma xipjigue ja va jogüts'ü. Nguextjo c'e mböcjimi rí ma jíchitsjë c'ü ya jogüts'ü. Cja rrí unügue c'ua, ja c'o nzi va manda e Moisés. Nuc'ua ra mbârã yo nte c'ü ya jogüts'ü, eñe.

¹⁵ Zö vi xipji e Jesús c'e bëzo c'ü dya cjó ro xipji, pero xenda go mamaji c'o mi cja e Jesús. Nguéc'ua o ëjë na puncjü o nte ro dyärãji e Jesús, y ngue c'ua e Jesús ro jocü c'o mi sô'dyë.

¹⁶ Nguéc'ua e Jesús mi xögü mi pa cja c'e majyadü nu ja dya cjó mi ndeñe, mi ötü Mizhocjimi.

Jesús sana a un paralítico

¹⁷ 'Na nu pa e Jesús mi xöpü c'o nte. Xo mi cãrã nu, ja nzi c'o fariseo 'ñe ja nzi c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Vi 'ñeji texe cja c'o jñiñi c'o mi tsja a Galilea 'ñe c'o mi tsja a Judea. Xo mi cãrã c'o vi 'ñeje a Jerusalén. C'ü o poder Mizhocjimi mi bübüvi co e Jesús ro jocü c'o mi sô'dyë.

¹⁸ O ëjë c'ua ja nzi bëzo c'o ma tuns'ü 'na bëzo cja 'na pjinguã. C'e bëzo, dya mi sô ro 'ñömü. Mi ne ro tsjocüji nu ja ma bübü e Jesús, ngue c'ua ro ngöbüji a jmi ro jocü.

¹⁹ Pero dya sô ja rvã tsjocüji, na ngue me mi ndüji nu cja c'e ngumü. O ndes'ejí c'ua a xes'e cja c'e ngumü. O xo's'üji c'ua c'o mi t'üs'ü, cjanu o sjö'büji c'e bëzo a jmi e Jesús a nde cja c'o nte.

²⁰ Nguéc'ua o unü ngüenda e Jesús c'ü mi junt'ü o mü'büji c'ü ro tsja angueze ro jocü c'e bëzo. Nguéc'ua o mama c'ua e Jesús o xipji c'e bëzo:

—Nu'tsc'e sē, rá perdonaots'ü dya in nzhubü, eñe.

²¹ Nuc'ua c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo o nguijñiji: “¿Pje pjëzhi ne bëzo nu mama perdonao o nzhubü? Chjëntjovi c'ü ro zadü Mizhocjimi nu. Maco dya cjó sô ra perdonao o nzhubü; nguextjo Mizhocjimi.”

²² Mi päxtjo e Jesús c'o mi cjiñi anguezeji, nguec'ua o xipjiji c'ua:

—¿Jenga in cjiñiji a cjanu in mü'büji?

²³ Ró xipji ne bëzo: “Rá perdonaots'ü dya in nzhubü”, ró embe, pero dya cjó sô ra mbârã cjo ya ma o nzhubü. Pero 'ma rá xipji ne bëzo: “Rí ñanga rí nzhodü”, rá embe; nu 'ma ra nanga c'ua ne bëzo ra nzhodü, nu 'ma, ixtí pãrãgueji 'ma c'ü dya rí on'c'üji.

²⁴ Nutscö rvã ëjë cja Mizhocjimi, ya ch'acö poder cja ne xoñijömü rá perdonaots'üji c'o na s'o c'o in cja. Unnc'ejí dya ngüenda ngue c'ua rí pãrãji c'ü rí pë'sc'ö c'e poder, embeji.

Cjanu o zopjü c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sô ro 'ñömü, o xipji:

—Rí ñanga, chunsc'e nu in pjinguã nu in os'ü, ma'a in nzumü, embeji c'e bëzo.

²⁵ O nanga c'ua c'e bëzo c'ü dya mi sô ro 'ñömü. Texeji o jñandaji 'ma mü o nanga c'e bëzo. Nuc'ua c'e bëzo o nduns'ü c'ü o pjinguã c'ü mi os'ü, cjanu o ma o ngumü, me mi unü 'na pöjö Mizhocjimi.

²⁶ C'o nte, me go pizhiji go mamaji:

—Me na nojo Mizhocjimi. Nudya ró jandaji yo me na nojo. ¿Cjó ro nguijñi c'ü ri pë's'i poder a cjanu 'na nte?

Jesús llama a Leví

²⁷ O mbedye c'ua nu e Jesús, o jñanda 'naja bëzo c'ü mi chjü e Leví c'ü mi cobra o contribución. Mi junrü nu ja mi cobraji o contribución. E Jesús o xipji c'ua:

—Chengue co nutscö rí dyãtcã in jña.

²⁸ Nuc'ua e Leví o zogü texe c'e bëpji c'ü mi cja, o böbü o mëvi e Jesús.

²⁹ E Leví o manda o dyät'ãji o jñönü cja nu ngumü, o mbita e Jesús. Xo ma'a nu, na puncjü c'o mi cobra o contribución, o ma ziji o xëdyi e Jesús 'ñe e Leví.

³⁰ C'o xöpüte 'ñe c'o fariseo mi so'büji ma xipjiji c'o o discípulo e Jesús:

—¿Jenga 'natjo c'ua in sigueji o xëdyi yo cobra o contribución yo me cja c'o na s'o?

³¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu c'ü dya sö'dyë, dya ni jyodü o médico. C'o ni jyodü o médico, ngueje c'o sö'dyë.

³² Je xo ga cjatjonu, dya ngue c'o c'apü cja na jo c'ü rvá 'ñe xipji ra nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi; ngue c'o pãrã tũ o nzhübü.

Le preguntan a Jesús sobre el ayuno

³³ O xipjiji c'ua e Jesús:

—C'o o discípulo e Juan me mbempjeji y me ötüji Mizhocjimi. Je xo ga cjatjonu c'o o discípulo c'o fariseo. Maco yo in discípuogue siji o xëdyi 'ma mbempje c'o 'ñaja.

³⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji 'na jña, ngue c'ua ro mbãrãji jenga dya mi mbempje c'o o discípulo. O xipjiji:

—'Ma ra chjüntü 'na sê'ë, 'ma dya be cjuarü c'e chjüntü, dya sö rí tsjapüji c'o o dyoji ra nzhümüji. Na ngueje xe ri búbütjo c'e sê a nde anguezeji.

³⁵ Pero ra zädä c'o pa 'ma ra zinbiji c'e sê. Nuc'ua cja ra mbempjeji rgá nzhümüji 'ma.

³⁶ O sido o ña e Jesús o xipjiji c'ü 'na ejemplo:

—'Ma cjó c'o cãjã 'na zëbitu c'ü ya xüt'ü, dya ra xüt't'ü 'na bitu c'ü nuevo cja rrü mbã't'ã cja c'e zëbitu. Na ngue 'ma rga cjanu, ra s'odü 'ma c'ü cja dadyo. Y c'e ts'ipëraso c'ü vi xüt't'ü cja c'ü cja dadyo, dya xo ra chjënjuji c'e zëbitu.

³⁷ Yo nte, dya xich'iji o òt'apjü cja zëcuëro. Na ngue ro xüt'ü c'o zëcuëro, ro pjödü c'e t'apjü. Y dya cja ro jogü c'ua c'o zëcuëro.

³⁸ Ni jyodü ra xich'iji o òt'apjü cja cuëro c'o cja nuevo, ngue c'ua dya ra s'odü o cuëro ra pjödü c'e t'apjü.

O mama a cjanu e Jesús ngue c'ua ro unü ngüenda c'o nte 'ma ro dyãtpãji o jña, pero 'ma ro sido ro tsjaji c'o tjürü c'o mi cjaji, ro s'odü o mü'büji.

³⁹ Xo mama e Jesús, 'ma cjó c'o me sÿpü c'o o tjürü c'o ín mboxatitaji, nu 'ma ra dyärã ja ga cja o 'ñiji angueze, nu'ma, 'na ra mama c'e nte: “Dya rí negö, na ngue xenda na jo ne 'ñiji nu ya rí pagö.”

6

Los discípulos recogen trigo en el día de descanso

¹ 'Na c'o pa c'o mi söya c'o mi menzumü a Israel, e Jesús 'ñe c'o o discípulo mi cjogüji nu ja mi cja o ndëxü. C'o discípulo mi tÿcüji o ñirëxü, mi tjõ't'ü co o dyëji, cja ma zaji.

² Mi cãrã ja nzi c'o fariseo c'o o xipji c'o discípulo:

—¿Jenga in tÿcüji o ñirëxü? Maco mama c'ü o ley Mizhocjimi c'ü dya sö rá cjaji a cjanu yo pa yo rí söyaji.

³ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji ya i xörügueji nu c'ü o tsja e David 'ñe c'o mi dyoji, 'ma ya mi sant'aji; maco dya in so'büji angueze.

⁴ O cjogü e David cja o ngümü Mizhocjimi nu ja ma sjü. Cjanu o jñü c'ua c'o tjõmëch'i c'o mi jÿsp'üji Mizhocjimi nu. Nuc'ua e David 'ñe c'o mi dyoji o ziji c'o tjõmëch'i. Maco mama c'e ley c'ü dya cjó mi sö ro zi c'o; mi nguextjo mböcjimi c'o mi sö ro zi c'o.

⁵ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, sö rá mangö ja rguí sÿpüji yo pa yo rí söyaji, embeji c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo.

El hombre de la mano seca

⁶ Nuc'ua c'ü xe 'na nu pa c'ü mi söyaji, o cjogü e Jesús a mbo cja c'e nintsjimi. Cjanu o jíchi c'o nte. Mi búbü nu 'na bëzo c'ü mi dyot'ü o jodyë.

⁷ C'o xöpüte 'ñe c'o fariseo me mi jandaji e Jesús, mi nuji cjo ro jocü o nte c'e pa c'ü mi söyaji. Mi jodüji ja rvá ngõt'üji e Jesús cja c'o pje mi pjëzhi.

⁸ E Jesús ixmi pãrã c'o na s'o c'o mi mbeñe anguezeji. O xipji c'ua c'e bëzo c'ü mi dyot'ü o dyë:

—Böbügüe, rguí 'ñeje a nde, eñe.

Cjanu o böbü c'ua c'e bëzo o ma a nde.

⁹ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo:

—Rá cja'c'üji 'na t'önü. ¿Ja ngue c'ü mama c'ü ín leygöji rá cjaji yo pa yo rí söyaji? ¿Cjo mama rá cjaji c'o na jo o rá

cjaji c'o na s'o? ¿Cjo mama rá pjös'üji yo nín minteji o rá pö't'üji?, eñe.

¹⁰ Nuc'ua e Jesús o nguinch'i na jo texe c'o nte c'o mi cãrã a jmi. Cjanu o xipji c'e bëzo:

—C'uana in dyë, eñe.

Cjanu o c'uana c'ua o dyë, y ixco jogü c'ua.

¹¹ Pero c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo me go sjëyaji, mi pötma mamaji ja rvá sô pje ro tsjapüji e Jesús.

Jesús escoge a los doce apóstoles

¹² C'o pa c'o, o ma e Jesús cja t'eje. 'Naxömü va dyötü Mizhocjimi nu.

¹³ Nuc'ua 'ma mü o jyas'ü, o ma't'ü c'o o discípulo. Cjanu o xöcü doce anguezeji c'o xo jñusp'ü o tjü apóstole.

¹⁴ O juajnü e Simón c'ü xo jñusp'ü e Pedro. Xo juajnü e Andrés c'ü nu cjuarma e Simón. Xo juajnü e Jacobo 'ñe e Juan 'ñe e Felipe 'ñe e Bartolomé.

¹⁵ Xo juajnü e Mateo 'ñe e Tomás 'ñe e Jacobo c'ü mi t'i cja e Alfeo. Xo juajnü e Simón c'ü mi revolucionario.

¹⁶ Xo juajnü e Judas c'ü nu cjuarma e Jacobo. Xo juajnü e Judas Iscariote, nu c'ü ro mbö e Jesús.

Jesús enseña a mucha gente

¹⁷ E Jesús 'ñe c'o o discípulo o zöbüji c'ua cja c'e t'eje, o zät'äji cja 'na batjü o böbüji nu. Mi cãrã nu na puncjü o nte c'o mi dyoji e Jesús c'o mi ätpä o jña. Xo mi cãrã na puncjü c'o 'ñaja nte. Vi 'ñeji a Judea 'ñe a Jerusalén. Je xo vi 'ñeji texe a squina c'e mar a ma a Tiro 'ñe a Sidón. Vi 'ñeji ro 'ñe dyäräji e Jesús. Xo vi 'ñeji ngue c'ua e Jesús ro jocü c'o mi sô'dyë.

¹⁸ Nuc'ua e Jesús o jocüji hasta c'o vi zürü c'o o s'ondajma e Satanás nu c'ü dya jo, xo jocü c'o.

¹⁹ Texe c'o nte mi jodü ja rvá ndörüji e Jesús, na ngue mi pë's'i o poder mi jocü c'o mi sô'dyë.

La felicidad y la infelicidad

²⁰ Nuc'ua e Jesús o jñanda c'o nte c'o mi dyoji c'o mi ätpä o jña, o xipjiji:

—Nu'tsc'ejji zö in pöbreji, pero 'ma in jodügueji Mizhocjimi, ngue c'ü rgui

mäcjeji. Na ngue ya ngue in Jmugueji dya Mizhocjimi.

²¹ 'Zö in sant'aji dya, pero ngue c'ü rgui mäcjeji. Na ngue Mizhocjimi ra dya c'üji c'o me nda na jo, dya pje ra bë'ts'iji.

'Zö me in nzhumüji dya, pero ngue c'ü rgui mäcjeji. Na ngue Mizhocjimi ra tsja c'ü me rí mäcjeji.

²² 'In ätcäji in jñagö nutscö rvá ëjë cja Mizhocjimi. Nguet'ua bübü 'ma ra nuc'üji na ü yo in menzumügueji, ra pjongüts'üji a nde anguezeji ra xi'ts'iji c'o me na s'o rgá zanc'ejji. Zö ra tsja c'üji a cjanu, pero ngue yo rgui mäcjeji yo.

²³ C'o pa 'ma ra tsja c'ejji ga cjanu, me rí mäcjeji na puncjü. Na ngue Mizhocjimi a jens'e ra ngö'tc'üji na jo. C'o in mboxpalegueji xo tsjaji a cjanu o tsjapüji o sufre c'o profeta c'o mi cãrã mi jinguã.

²⁴ 'Ma in ricoji, nu 'ma in mäpäji c'o in pë's'iji, nu'ma, juentsc'ejji 'ma, na ngue ra tsja c'üji Mizhocjimi rí sufreji.

²⁵ 'Ma in pëzhgueji c'ü dya pje bë'ts'iji, juentsc'ejji. Na ngue ra tsja c'üji rí sant'aji.

'Ma me in mäjä gui minc'ejji dya, 'ma dya in mäpqueji Mizhocjimi, juentsc'ejji. Na ngue ra tsja c'üji me rí nzhumüji me rí huëgueji.

²⁶ 'Juentsc'ejji na ngue c'ü ra tsja c'üji Mizhocjimi, nu 'ma ra mama texe yo nte c'ü na jots'üji. Je xo va cjanu va tsja c'o in mboxpalegueji, o mamaji c'ü me ma jo c'o profeta c'o dya ma cjuana.

El amor a los enemigos

²⁷ 'Nu'tsc'ejji in äräji, rí xi'ts'iji rí s'iyagueji c'o in üji, rí tsjaji na jon-tets'üji cja c'o nuc'üji na ü.

²⁸ Rí ma'tp'üji Mizhocjimi c'o sanc'üji. Xo rí dyötpüji Mizhocjimi c'o jün'sc'üji o bëchjine.

²⁹ 'Ma cjó c'o ra yapc'ü in jmiji cja in jodyëji, xo rí jyëziji ra yapc'üji c'ü 'na lado. 'Ma cjó c'o ra ngannc'aji c'ü in tëjëji, xo rí jyëziji ra ngannc'aji c'ü in jeji.

30 'Ma cjó c'o pje ra dyö'tc'üji, unüji c'ü ni jyodü c'o. 'Ma cjó c'o pje ra jñünc'üji 'ma ngue in tsjacjeji, dya cja rí dyötüji.

31 C'ua ja nzi gui ñegueji c'ü ra s'iyats'üji yo nte, je xo rgui s'iyagueji a cjanu anguezeji.

32 "Ma nguextjo c'o s'iyats'üji c'o in s'iyaji, ¿ja bübü c'o na jo c'o in cjagueji 'ma? Maco c'o cja na s'o, xo s'iyaji c'o s'iya anguezeji.

33 Nu'tsc'ejji, 'ma nguextjo c'o pjöxc'üji c'o in pjös'üji, ¿ja bübü c'o na jo c'o in cjagueji 'ma? Maco c'o cja na s'o, xo pjös'üji c'o pjös'ü anguezeji.

34 Nu 'ma nguextjo c'o pe'sc'ejji c'o in pesp'ejji, ¿ja bübü c'o na jo c'o in cjagueji 'ma? Maco c'o cja na s'o, pötca pesp'ejji 'ma pje c'o ni jyodü c'o o dyoji.

35 Rí s'iyagueji c'o in üji, rí tsjaji na jontets'üji y rí pesp'ejji. Dya rí pëtsaji c'ü pje ra nzhocüts'üji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, ra ngö'tc'üji na jo 'ma Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. Y ra jñetse ngue o t'its'üji 'ma angueze. Na ngue me na jo angueze, me pjös'ü texe yo nte, zö cārā c'o na s'o c'o dya unü 'na pöjō.

36 Rí juentsqueji yo nte c'ua ja nzi ga juen'tsc'ejji Mizhocjimi c'ü in Tataji.

No juzguen a otros

37 'Dya cjó rí so'büji. 'Ma jiyö, ra jñün'c'ejji ngüenda Mizhocjimi. Dya cjó rí xipjiji: "Na s'ots'ügue", rí ñembeji. 'Ma jiyö, xo ra mama Mizhocjimi: "Na s'ots'ügueji", ra ñents'ejji. Nguextjo Mizhocjimi ra mama ja ngue c'ü na jo y ja ngue c'ü na s'o. Rí perdonaogujeji yo nin minteji; Mizhocjimi ra perdonaots'üji.

38 'Ma cjó c'o pje ni jyodü, rí unügueji. Mizhocjimi ra dya'c'ejji c'ua texe c'o ni jyodüts'üji, hasta ra mboncjütjo. Ra dya'c'üji c'ua ja nzi gui unnc'ejji.

39 O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—¿Ja gui tsjijñiji? ¿Cjo sö 'naja ngorö ra jíchi o ñiji c'ü 'na ngorö? Dya sö. Na ngue ra zo'ovi cja t'ore nza yejui.

40 'Na c'ü cja xötpü, dya xo'ñi cja c'ü nu xöpüte. Cja ra xötpü na jo. Nu'ma, ya ri nza cja c'ü nu xöpüte 'ma.

41-42 '¿Jenga in so'büji yo nin minteji? Maco c'o na s'o c'o cja'a yo nin minteji, pe ts'iquë nza cja 'na ngümpaxa c'ü ri o'o o ndö 'na nte, pero c'o na s'o c'o in cjagueji, na nojo nza cja 'na dyaxü. ¿Jenga dya in unnc'ejji ngüenda c'o na s'o c'o in cjagueji? ¿Pje ma jmi in pe'sc'ejji c'ü in xiqueji yo nin minteji: "Jyëzguijme rá cjü'pc'öjme ne ngümpaxa nu o'o nin chögüe", in embeji? Maco dya ixi cjübügueji c'o dyaxü c'o o'o in chögüeji. Nu'tsc'ejji in cjapqueji na jots'üji, pero dya cjuana. C'ü rí tsjagueji, ot'ü rí tsjünc'ejji c'o dyaxü c'o o'o in chögüeji, ngue c'ua ra sö rí jñandaji na jo rí tsjü'p'üji c'e ngümpaxa c'ü o'o a nzhö c'ü nin minteji, eñe e Jesús.

El árbol se conoce por su fruto

43 O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—'Na za'a, 'ma dya quis'i o fruta, dya sö ra mamaji na jo c'ü. Pero 'ma quis'i o fruta, dya sö ra mamaji na s'o c'ü.

44 Nzi 'naja za'a 'mārā co c'o quis'i. Dya quitsiji o higo cja o bidyi; dya xo quitsiji o uva cja o pedyi.

45 Je xo ga cjatjonu, 'na nte c'ü na jo, mama o jña c'o na jo, na ngue bübü o mü'bü c'o na jo. 'Na nte c'ü na s'o, mama c'o na s'o, na ngue bübü o mü'bü c'o na s'o. C'o bübü o mü'bü 'na nte, ngue c'o ra mbedye o ne.

Las dos bases

46 '¿Jenga in xitsiji: "Nu'tsc'e Señor, in Jmuts'ügöjme", in enzgöji? Maco dya in cjaji c'ua ja nzi rgá xi'ts'iji.

47 C'o ra ëjözögö, 'ma ra dyätcäji in jña 'ñe 'ma ra tsjaji c'o rí mangö, rá xi'ts'iji cjó chjëntjui c'o.

48 Chjëntjui nza cja 'na bëzo c'ü ro jyäbä na jo 'na ngümü. Ro dyö'bü na jë, cja rrü ngü'p'ü c'ua c'e cimientto co peña. Nuc'ua 'ma ro c'os'ü c'e ndare, ro pjat'ü na zëzhi cja c'e ngümü. Pero dya ro tunbü, na ngue vi tjäbä co peña.

⁴⁹ Pero yo o dyärä yo ró xi'ts'iji, 'ma dya ra tsjaji yo, chjëntjui 'na bëzo c'ü ro jyäbä 'na ngumü c'ü dya ro ngü'p'ü o cimientio, ro 'ñe's'etjo a xes'e cja e jömü. Nuc'ua c'e ndare ro pjat'ü na zëzhi cja c'e ngumü, cja rrü tunbü c'ua.

7

Jesús sana al siervo de un oficial romano

¹ E Jesús 'ma mü o nguarü o zopjü c'o nte, cjanu o ma c'ua cja 'naja jñiñi c'ü mi chjü a Capernaum.

² Cja c'e jñiñi mi bübü nu 'naja bëzo c'ü mi manda c'o tropa romano. Mi 'ñeje 'na mbëpji c'ü mi s'iyä, c'ü mi sö'dyë, ya mi ngue ro ndü.

³ Nuc'ua c'ü mi manda c'o tropa, o dyärä c'o mi cja e Jesús mi jocü c'o mi sö'dyë. O tsja c'ua c'e bëzo o zopjü ja nzi c'o pje mi pjëzhi cja c'o menzumü a Israel, o xipjiji:

—Möji, ma dyötüji favor e Jesús rí xipjiji ra ëjë ra 'ñe jocü nu ín mbëpji.

⁴ C'o pje mi pjëzhi o möji c'ua cja e Jesús, o ma xipjiji:

—Rvá 'ne ö'tc'üjme favor. Sö'dyë c'ü o mbëpji c'e bëzo c'ü manda cja c'o tropa; va pen'c'e 'na jña c'e bëzo rí mague, rí ma tsjapü ra ndis'i c'ü o mbëpji. Na jo rí mague.

⁵ Na ngue zö dya ín menzumügöji c'e bëzo, pero s'iyazügöji nutscöji rí menzumüji a Israel. Nutscöjme o jyäpcäjme ín nintsjimijme, embeji e Jesús.

⁶ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Mö.

Cjanu o möji c'ua. 'Ma ya mi ngue ro zät'äji cja c'ü o ngumü c'e bëzo c'ü mi manda c'o tropa, cjanu o tsja c'e bëzo o xipji ja nzi c'o o dyoji:

—Möji ma chjünrüji e Jesús.

Cjanu o möji c'ua. 'Ma mü o chjëji e Jesús 'ñe c'o pje mi pjëzhi, o xipjiji c'ua e Jesús c'ua ja nzi va mama c'e bëzo:

—Rvá 'ñe tjün'c'üjme rá xi'ts'ijme c'ü mama c'e bëzo c'ü manda c'o tropa. Nuc'ü, mama a cjava: “Perdonaozü ró ö'tc'ü favor ri mague ín nzumügö, pero dya ni jyodü.

Nu'tsc'e me na jots'e, nuzgö rí tügö ín nzhubü. Nguéc'ua dya rí tsjogü cja ín nzumü.

⁷ Nguéc'ua dya rvá ma nu ja mi bünc'e ro ö'tc'ü ri ma tsjapü ra ndis'i c'ü ín mbëpji. Pero 'ma rí mamague c'ü ra jogü c'ü ín mbëpji, rí pârägö ra jogü 'ma.

⁸ Nza cjazgö, o ch'acügö rí manda cja c'o tropa. 'Ma rí xipjigö 'na tropa ra ma'a ra ma tsja 'na bëpji, jo rrü ma c'ua. 'Ma rí xipji c'ü 'na tropa ra ëjë, ra ëjë c'ua. Y 'ma rí xipji c'ü ín mbëpji ra tsja 'na bëpji, ra tsja c'ua. Nguéc'ua rí pârägö 'ma rí mamague c'ü ra jogü c'ü ín mbëpji, ra jogü 'ma”, eñe c'e bëzo va penpe 'na jña e Jesús.

⁹ E Jesús 'ma mü o dyärä c'e jña c'ü vi pejñe c'e bëzo, me co mäjä na ngue c'e bëzo mi junt'ü o mü'bü c'ü ro tsja e Jesús ro jocü c'e mbëpji. Cjanu o ñezhe c'ua e Jesús o xipji c'o nte c'o mi pöji:

—Dyäräji na jo c'ü rá xi'ts'iji. Nutscöji rí menzumüji a Israel rí ma't'üji Mizhocjimi, pero dya cjo rí töt'ügö yo ín menzumüji c'ü ri ench'e o mü'bü Mizhocjimi c'ua ja nzi ga tsja c'e bëzo c'ü junt'ü o mü'bü c'ü rá c'apü ra ndis'i c'ü o mbëpji, eñe e Jesús.

¹⁰ C'o vi ma ndünrü e Jesús, cjanu o nzhogüji c'ua cja o ngumü c'e bëzo, o 'ñe chöt'üji c'ü ya vi ndis'i c'e mbëpji c'ü mi sö'dyë.

Jesús resucita al hijo de una viuda

¹¹ 'Na nu pa, o mbedye e Jesús nu ja mi bübü, ro ma cja 'naja jñiñi c'ü mi chjü'ü a Naín. Mi pöji angueze na puncjü c'o o discípulo 'ñe na puncjü c'o nte.

¹² 'Ma ya mi ngue ro zät'äji cja o ngoxtji c'e jñiñi a Naín, o jñandaji c'ua ma pedye o nte ma tuns'üji 'na aña ro ma dyögüji. Mi nguextjo c'e t'i c'ü mi 'ñeje c'ü nu nana. Ya vi ndü c'ü nu xira c'e ndixü. Mi pöji c'e ndixü na puncjü c'o o menzumüji.

¹³ Nuc'ua e Jesús c'ü ín Jmugöji, 'ma mü o jñanda me mi huë c'e ndixü, me go sentio o xipji c'ua:

—Dya rí huë, eñe.

14 Cjanu o ëjë c'ua e Jesús a jmi cja c'e caja, cjanu o 'ñe's'e o dyë. C'e caja, dya mi cjo'bü. C'o mi tuns'ü c'e caja o böbüji. Cjanu o mama c'ua e Jesús o xipji c'e añima:

—Nu'tsc'e sē, rí xi'tsc'ö rí ñanga.

15 Go nanga go mimi c'ua c'e t'i c'ü mi añima, y cjanu o ña c'ua. O mama c'ua e Jesús o xipji c'e ndixü:

—Bübü dya va nin ch'igue, eñe.

16 C'o nte, me go pizhiji c'ua texeji o mamaji:

—Me na nojo Mizhocjimi. Ya ndo bübüzgöji 'na profeta nu me na nojo. Nujnu, o 'ñeme Mizhocjimi ra mböxcüji nutscöji o ntezgöji, eñe c'o nte.

17 Me mi nântji c'ua e Jesús texe a Judea, na ngue vi tsjapü o te c'e t'i c'ü vi ndü, o bübütjo na yeje. Xo mi nântji e Jesús texe cja c'o jñiñi c'o mi chäjtoji.

Los enviados de Juan el Bautista

18 Nuc'ua c'o o discípulo e Juan o möji, o ma xipjiji e Juan c'o mi cja e Jesús. Nuc'ua e Juan o juajnü yeje c'o discípulo c'o vi säjä.

19 Cjanu o xipjivi:

—Mëvi cja e Jesús, rí ma dyönüvi a cjava: “¿Cjo ngue'tsc'e c'ü rí te'bejme ra ëjë, o rá te'bejme c'ü 'naja”, rí 'ñembevi c'ü.

20 Nuc'ua cjanu o ma c'ua c'o bëzo o zät'ävi cja e Jesús, cjanu o xipjivi:

—C'ü rvä ëgöbe; e Juan c'ü mi jichi yo nte cja c'e ndare a Jordán o xitsibe ro 'ñe önc'übe, ¿cjo ngue'tsc'e c'ü rí te'bejme, o rá te'bejme c'ü 'naja?

21 C'e ndajme 'ma mi bübü nu c'o o discípulo e Juan, e Jesús mi jocü na puncjü o nte c'o me mi sufre o ngueme. Xo mi cãrã nu na puncjü o nte c'o vi zürü o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. E Jesús o tsjapü o mbedye c'o s'ondajma c'o. Y na puncjü c'o mi ndëzhö, o jocü e Jesús ngue c'ua va jñanda c'o mi ndëzhö.

22 Nuc'ua e Jesús cjanu o xipji c'o yeje o discípulo e Juan:

—Nzhogü rí mëvi cja e Juan, rí ma xipjivi nu yo i jñandavi ró cjagö. Xo rí xipjivi yo i dyärävi ró xipjigö yo nte.

Xipjivi ya janda yo mi ndëzhö, 'ñe yo mi me'dye ya nzhodüji na jo. Xipjivi e Juan, yo mi sö o lepra c'ü vi pëgaji, ya jogü yo. Xipjivi, yo mi ngogö, ya äräji dya. Y bübü c'o ya vi ndü y go tetjoji, ya bübütjoji dya. Xipjivi e Juan c'ü rí zopjügö yo pöbre rí xipjiji ja rgá jogü o mü'büji cja Mizhocjimi.

23 Xipjivi, 'ma cjó c'o ra sido ra 'ñejmezü y dya ra yembeñe c'ü rguí xögü co nutscö, ngue c'ü rguí mäjã c'o, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo e Juan.

24 O ma c'ua c'o o discípulo e Juan. Nuc'ua e Jesús o zopjü c'o nte o xipjiji ja ma cja e Juan, o dyönüji:

—'Ma i möcjeji a ma cja c'e majyadü i ma ñuji e Juan, pe mi cijñijiji rvi chöt'üji 'na bëzo c'ü ri pötpü o jña, nza cja ga pötü o lugar 'na xitji 'ma juant'ü e ndajma.

25 Pe mi cijñigueji rvi chöt'üji 'na bëzo c'ü ri je'e bitu c'o me ni muvi. Tsijñijiji; c'o je'e bitu c'o me ni muvi, ngue c'o rey 'ñe c'o cãrã cja o palacio.

26 'Ma i ma ñuji e Juan, pe mi cijñijiji rvi chöt'üji 'naja profeta. Jã, rí mangö ngue 'na profeta e Juan. Pero xenda ni muvi o bëpji angueze que na ngue c'o 'ñaja profeta.

27 Je t'opjü o jña Mizhocjimi ja ga cja e Juan c'ü mama a cjava:

Dyärä, ró juajnügö 'na bëzo ra zopjü yo nte ra xipjiji ín jñagö.

Ra ot'ü in xo'ñigue ngue c'ua 'ma rí mague, ya rguí bübü dispuesto yo nte ra recibidots'üji, eñe.

28 Rí xi'tsc'öji, cja yo nte, dya cjó ch'unü 'na bëpji c'ü rrí muvi nza cja c'ü o unü Mizhocjimi e Juan. Zö me ma nojo c'e bëpji c'ü mi pë's'i e Juan, 'ñe me ma zö, pero xenda na zö 'ma cjó c'o ra tsjapü Mizhocjimi o nte, eñe e Jesús.

29 C'o nte 'ma mü o dyäräji c'e jña c'ü vi mama e Jesús, o unüji 'na pöjö Mizhocjimi. Xo 'ñe c'o mi cobra o contribución. Na ngue vi möji cja e Juan, vi ma j'i'iji y vi nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi.

³⁰ Pero c'o fariseo 'ñe c'o mi xöpü c'o ley, iyö c'o. Vi tsjapüji c'ü dya mi muvi c'e bëppi c'ü vi ch'unü e Juan, dya go ma jiji. Maco Mizhocjimi vi mbeñe ro perdonao texe c'o nte.

³¹ O mama c'ua e Jesús:

—Rá xi'tsc'öji ja ga cja yo nte yo cjë yo rí cãrãji dya, c'o dya dyätã e Juan ni ri nguetscö.

³² Anguezeji chjëntjui nza cja yo ts'it'i yo junrü cja chõjmü yo eñe cjaji o mbaxua, ma't'üji o dyoji mamaji: “Ró pjë'pc'ijme o flauta, pero nu'tsc'eji dya i nemeji”, embeji yo nu dyoji. O 'ma jiyö, eñeji cjaji como que ya vi ndü 'na nte, eñe pa ögüji c'e añima, xipjiji nu mit'iji: “Me ró nzhumüjme rvá xörüjme, pero nu'tsc'eji, dya i huëgueji”, eñeji.

³³ C'ua ja nzi ga cja yo ts'it'i, je xo ga cjatjonu yo nte yo cãrã yo cjë dya. 'Ma o mbürü e Juan o mbëpi Mizhocjimi, o xögü, dya cjó go zivi o xëdyi c'ü rví mäjã. Nguec'ua yo nte mamaji: “E Juan pë's'i 'naja o s'ondajma c'ü dya jo”, eñeji.

³⁴ Nuc'ua nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, rí mäjã rgá sigöji o xëdyi. Nguec'ua ga mama c'o nte c'o dya ne ra dyärã o jña Mizhocjimi: “Chjã, 'naja bëzo nu me ñõnü, y me si o vinu. Me xo joji yo cobra o contribución, 'ñe yo 'ñaja yo xiji na s'o”, eñeji.

³⁵ Pero rí xi'tsc'öji, c'o ätä Mizhocjimi unüji na jo ngüenda Mizhocjimi me cjijñi na jo o ñi, me pãrã na jo c'ü cja'a; guec'ua nde nan'ño bëppi va dyacöbe e Juan.

Jesús en la casa de Simón el fariseo

³⁶ 'Na nu pa, 'naja c'o fariseo o mbita e Jesús ro ma o ngumü ro ziji o xëdyi. O ma c'ua e Jesús o zät'ã cja o ngumü c'e bëzo, o cjögü a mbo cjanu o ziji o xëdyi c'e bëzo c'ü vi mbita.

³⁷ Cja c'e jñiñi mi bübü 'na ndixü c'ü mi cja na puncjü c'o na s'o. O mbãrã c'ua c'e ndixü c'ü mi bübü e Jesús cja o ngumü c'e bëzo mi siji o xëdyi. Cjanu o ëjë c'ua c'e ndixü cja o ngumü c'e bëzo, ma tũ'ü 'na ts'ibotia de ndojo c'ü mi po'o o aceite c'o ma jo ma jyärã.

³⁸ Cjanu o ë ndüñijömmü cja o ngua e Jesús. Me mi huë c'e ndixü, me co mbögü o nguizhö va mbe'chp'e o ngua e Jesús. Nuc'ua co c'o o ñixte, cjanu o ndintspi o ngua, y me co zü'tp'ü o ngua. Cjanu o ndü c'ua c'e aceite c'ü vi tũ, o ngosp'ü o ngua.

³⁹ C'e fariseo c'ü vi mbita e Jesús, 'ma mü o jñanda c'o mi cja c'e ndixü, cjanu o nguijñitsjë c'ua: “Ne bëzo, 'ma na cjuana ri profeta nu, ro mbãrã 'ma cjó ngue ne ndixü nu na tjörü. Ro mbãrã pje ma ndixü nu, ro mbãrã c'ü me cja na s'o nu.”

⁴⁰ O mama c'ua e Jesús o xipji c'e fariseo:

—Simón, bübü 'na jña c'ü rí ne rá xi'ts'i.

O ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Xitsigö, xöpüte.

⁴¹ O mama c'ua e Jesús:

—Mi bübü yeje bëzo c'o mi tũ ngüenda mi tunpüji 'na bëzo. C'ü 'naja mi tũ cuatro mil o mbëxo; c'ü 'naja mi tũ cuatro ciento.

⁴² Dya mi jünvi pje rví ngõt'üvi. Nguec'ua c'e bëzo o perdonaovi nza yejui. ¿Ja gui tsjijñi yo yeje bëzo yo o perdonaovi? ¿Ja va ngue c'ü xenda ra gradecido ra ne'e c'e bëzo c'ü ya perdonaovi?

⁴³ O ndünrü c'ua e Simón o xipji:

—Pe ngue c'e bëzo c'ü xenda mi tũ na puncjü o merio, xenda ra gradecido c'e bëzo c'ü vi perdonao texe c'o mi tunpü.

E Jesús o xipji c'ua:

—Na cjuana c'ua ja vi tsjijñi.

⁴⁴ Nuc'ua e Jesús o jñanda c'e ndixü, cjanu o xipji c'ua e Simón:

—¿Cjo i unü na jo ngüenda c'ü o tsja ne ndixü? Ró säcjö cja in nzumügue, nu'tsc'e, dya i dyacö ndeje c'ü ro pe'ch'e ín cua, c'ua ja nzi ga cja ín chjürügöji. Pero ne ndixü o mbechque ín cua co o nguizhö, cjanu o ndintsqui ín cua co o ñixte.

⁴⁵ Nu'tsc'e, dya i sütcü ín jmi; pero ne ndixü, me sütcü ín cua.

⁴⁶ Nu'tsc'e, dya pje i xisqui ín ñi; pero ne ndixü o ngoscü ín cua o aceite yo na jo ga jyärã.

⁴⁷ C'ü vi tsja a cjanu ne ndixü, ixi 'ñetse c'ü o unü ngüenda c'ü tñ na puncjü o nzhübü y ya nzhogü o mü'bü. Nguec'ua Mizhocjimi ra perdonao c'o na puncjü o tsja c'o na s'o. Pero 'ma cjo c'o dya ra unü ngüenda cjo ri tñ o nzhübü, 'ma dya ra unü ngüenda c'ü ni jyodü ra perdonao Mizhocjimi c'ü, nu'ma, dya xo ra neze 'ma c'ü.

⁴⁸ Nuc'ua e Jesús o xipji c'e ndixü:

—Rí perdonao't'ü c'o na s'o c'o i tsja, eñe.

⁴⁹ C'o nte c'o ma siji o xëdyi e Jesús 'ñe e Simón, mi pötma mamaji:

—¿Cjõ ngue ne bëzo nu? A poco sõ ra perdonaozgjõ c'o na s'o.

⁵⁰ Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua c'e ndixü:

—Ya jogü in mü'bügüe, na ngue i 'ñench'ezü in mü'bü, i creo c'ü ro perdonao't'ü Mizhocjimi. Ma dya, dya cja rí mbeñe c'o na s'o.

8

Mujeres que ayudaban a Jesús

¹ C'o pa c'o, e Jesús mi sät'ä cja texe c'o jñiñi 'ñe c'o ts'ijñiñi. Mi zopjü c'o nte mi xipjiji ja rvá jogü o mü'büji, ngue c'ua Mizhocjimi ro tsjapüji o nte anguezeji. Mi pöji e Jesús c'o doce o discípulo.

² Xo mi pöji e Jesús ja nzi ndixü c'o vi zürü c'o o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo, 'ñe c'o mi sõ'dyë. Mi pöji e Jesús na ngue angueze vi pjongü c'o s'ondajma, y vi jocü c'o mi sõ'dyë. C'ü 'na ndixü mi chjü e María c'ü mi menzumü a Magdala. Nu c'e ndixü, vi zürü siete c'o o s'ondajma c'ü dya jo, pero vi pjongü e Jesús c'o.

³ C'ü 'na ndixü mi chjü e Juana. C'e ndixü, mi ngue o su e Chuza c'ü mi ngue o ngapta e Herodes, mi manda cja c'o o mbëpji. C'ü 'naja ndixü, mi chjü e Susana. Xo mi pöji e Jesús c'o 'ñaja ndixü c'o ma puncjü. Mi pjös'üji e Jesús co c'o o merioji.

El ejemplo del sembrador

⁴ Mi pedye na puncjü o nte cja o jñiñiji, mi pöji e Jesús. 'Na nu pa 'ma

ya ma cãji na puncjüji, e Jesús o zopjü c'o nte o xipjiji 'na ejemplo, o mama a cjava:

⁵ —'Na mbonzhëxü o mbedye o ma mbodü o ndëxü. Nuc'ua 'ma ya ma podü, bübü o ts'indëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji nu ja mi cjo gü o nte. O ëjë c'ua c'o s'ü o 'ñe jñüs'üji c'o ts'indëxü.

⁶ Bübü o ts'indëxü c'o je xo zobütjo nu ja c'o dya ma pizhi e jömü. Nuc'ua 'ma mü o mbes'e, o dyot'ü c'o ndëxü na ngue mi ojtjo o c'ajömü.

⁷ Bübü o ts'indëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndö o bidyi. 'Natjo c'ua va mbes'eji. Ts'i vi nocü c'o bidyi, nguec'ua va mbõ't'ütjo c'o ts'indëxü, dya jyëzi ro nocü na nojo.

⁸ Bübü o ts'indëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo o jömü. 'Ma ya mü o nocüji, o jogüji na jo o unüji 'naja ciento ts'indëxü nzi 'na mata.

'Ma mü o nguarü o xipjiji a cjanu yo, go ña c'ua na jens'e e Jesús o mama:

—Nu'tsc'eji bübü in tsõgueji, rí dyäräji na jo yo jña yo rí xi'tsc'õji.

El propósito de los ejemplos

⁹ Nuc'ua c'o o discípulo e Jesús cjanu o dyönüji e Jesús o mamaji:

—¿Pje ne ra mama yo jña yo i xitsime?

¹⁰ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji o dya c'üji Mizhocjimi rí pãräji c'ü dya mi pãrä c'o nte 'ma ot'ü; o dya c'üji rí pãräji ja ga manda Mizhocjimi. Yo 'ñaja nte, rí xipjigõ o ejemplo yo, ngue c'ua zõ ra jñandaji y ra dyäräji, pero dya ra mbãräji pje pjëzhi c'ü ne ra mama c'o jña.

Jesús explica el ejemplo del sembrador

¹¹ 'C'e ejemplo c'ü ró xi'ts'iji, je a cjava. C'o ndëxü c'o ró xi'tsc'õji, ngue c'o ró jyë'tsc'õji o jña Mizhocjimi.

¹² C'o ndëxü c'o o zobütjo cja 'ñiji, ró jyë'tsc'õji c'o ärä o jña Mizhocjimi. Nuc'ua va ëjë e Satanás c'ü dya jo, va 'ñe jünbü c'o jña cja o mü'büji. Nguec'ua, dya ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi. Nguec'ua, dya ra ndintspiji o mü'büji c'o na s'o.

13 C'o ndëxü c'o o zobütjo nu ja c'o dya ma pizhi o jömü, ró jyë'tsc'öji c'o me mäjä ga dyärä o jña Mizhocjimi, y me mäjä ga creoji. Pero nujyo, dya jëzitsjë ra zi'ch'i na jo o mü'büji c'o jña. Nguec'ua 'ma va ëjë c'o ra sufreji, dya sido creoji Mizhocjimi, xögüji.

14 Nu c'o ndëxü c'o o zobütjo nu ja mi bodü o ndö o bidyi, rá jyë'tsc'öji c'o ärä o jña Mizhocjimi, nuc'ua me mbeñeji c'o o bëpjiji, 'ñe me jodüji ja rgá ndöji na puncjü o t'opjü, 'ñe me mápäji yo bübü cja ne xoñijömmü ga tsjaji c'o netsjëji. Nguec'ua, dya cjaji ja nzi ga ne Mizhocjimi.

15 C'o ndëxü c'o o zobü c'ua ja ma jo jömü, ró jyë'tsc'öji c'o ärä o jña Mizhocjimi c'o creo co texe o mü'bü. Zö pje c'o ra sufreji pero sido nzhodüji cja o 'ñiji Mizhocjimi. Nguec'ua chjëntjui nza cja c'o ndëxü c'o ra jogü na jo.

El ejemplo de la lámpara

16 "Ma tjütüji 'naja sivi, dya co'büji co 'naja s'äbä. Dya xo emeji a mbo cja ngama. Je ë's'ëji nu ja na ts'ijens'e, ngue c'ua ra sö ra jñanda c'o ri cjogü a mbo cja ngumü.

17 Je xo ga cjatjonu ín jñagö. Zö rí xi'tsc'ötsjëji dya yo ín jñagö, pero ni jyodü rí xipcjeji yo nte. Zö dya pârâji, pero ni jyodü ra mbârâji ngue c'ua ra bübü o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'büji.

18 'Pjötüpüji na puncjü ngüenda rí dyärâji na jo yo jña yo rí xi'tsc'öji. 'Ma rí unnc'eji ngüenda yo jña, 'ñe 'ma rí 'ñench'e in mü'bügueji yo, nu'ma, mas rí tendiogueji 'ma yo. Zö in cjiñiji c'ü ya i jñüs'üji 'na jña, pero 'ma dya rí unüji ngüenda, ra jñünnc'üji 'ma c'ü ts'inguiljë c'ü ya in pârâji.

La madre y los hermanos de Jesús

19 'Na nu pa, o ëjë c'ü nu nana e Jesús, 'ñe c'o nu cjuarma, ro säji nu ja mi bübü e Jesús. Pero dya mi sö ro cjogüji nu ja ma bübü, na ngue me ma puncjü o nte c'o ma cã nu.

20 O mama c'ua c'o nte o xipjiji e Jesús:

—Nin nana 'ñe c'o nin cjuarma cãrâji a tji; ne anguezeji rí ñaji.

21 O ndünrö e Jesús o xipji c'ua c'o nte:

—C'o rí cjacö mi nanagö 'ñe mi cjuarma, ngueje c'o ärä o jña Mizhocjimi c'o cja ja c'o nzi ga mama.

Jesús calma el viento y las olas

22 'Na nu pa, o dat'ü e Jesús cja 'naja bü co c'o o discípulo. O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Mö rá pes'eji nu 'nanguarü a manu cja ne trazapjü, eñe.

Cjanu o möji c'ua.

23 'Ma ya mi möji, o zürü c'ua t'ijí e Jesús. Jo ni ëjë c'ua 'na trandajma c'ü me mi vü cja c'e zapjü. Ya ma pjürü ma po'o o ndeje cja c'e bü c'ü mi pjö's'ü o ndajma; mi bübü peligro c'ü ro nguibiji.

24 O ëjë c'ua c'o discípulo a jmi e Jesús, o zopjüji o xipjiji:

—Rí ñanga, xöpüte, ya rá quibiji.

O zö c'ua e Jesús o nanga c'ua. Cjanu o huënc'h'i c'ua c'e ndajma, 'ñe c'o ndeje c'o me mi pjö's'ü. Ixco söya c'ua c'e ndajma, 'ñe c'o ndeje, dya cja mi pjö's'ü.

25 O mama c'ua e Jesús o xipji c'o discípulo:

—¿Jenga dya mi creozüji c'ü ro pjö'c'öji?, eñe.

C'o discípulo me mi süji mi pötma mamaji:

—¿Mbârã, pje pjëzhi e Jesús? Maco manda ra böbü e ndajma 'ñe yo ndeje, y nujyo, ätäji nu. Nunca rí jandaji a cjanu.

El hombre endemoniado de Gadara

26 O zät'äji c'ua cja c'e país c'ü ni chjü a Gadara c'ü bübü a 'nanguarü a Galilea cja c'e trazapjü.

27 'Ma ya vi mbes'e e Jesús cja c'e bü, o ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü je vi peje cja c'e jñiñi a Gadara, o 'ñe chjëvi e Jesús. Nu c'e bëzo, ya vi mezhe vi zürü o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. Dya cja mi je'e o bitu. Dya cja xo mi bübü cja ngumü; je mi bübü cja panteón cja campo santo.

28 'Ma mü o jñanda c'e bëzo e Jesús, o mapjü c'ua na jens'e, cjanu o ndüñijö mü cja jmi e Jesús, cjanu o mama na jens'e:

—Nu'tsc'e Jesús, o T'its'ü Mizhocjimi, ¿pje pë'sc'ü rí ñugue co nutscö? Rí ö'tc'ügö, dya rí tsjacü rá ma sufregö.

29 O mama a cjanu na ngue e Jesús mi manda c'ü o s'ondajma c'ü dya jo ro mbedye cja c'e bëzo. C'ü o s'ondajma c'ü dya jo, ya vi mezhe vi zürü c'e bëzo. C'o nte mi tjün't'üji co cadena c'e bëzo, mi tjün'tp'üji o dyë 'ñe o ngua, ngue c'ua dya ro nzhodü libre. Pero mi c'üdütjo c'o mi ndün't'üji. Y c'ü o s'ondajma c'ü dya jo mi cjarü c'e bëzo ra nzhodü cja majjadü.

30 E Jesús o dyönü c'e bëzo:

—¿Pje ni chjütsc'e?

Cjanu o ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Ni chjüzü Legión, eñe.

C'e jña legión ne ra mama: “Na puncjü.” Mi chjü a cjanu c'e bëzo, na ngue na puncjü o s'ondajma c'o vi cjugü a mbo cja o mü'bü.

31 C'o s'ondajma mi ötüji na puncjü e Jesús c'ü dya ro manda ro möji nu ja c'o va 'nün't'ü c'o nu mis'ondajmaji.

32 Ma cã na puncjü o cuchi cja c'e t'eje ma ñöñüji. Nuc'ua c'o o s'ondajma c'ü dya jo, o dyötüji e Jesús ro unü sjëtsi anguezeji ro ma nguich'iji cja o mü'bü c'o cuchi. O unüji c'ua sjëtsi.

33 Nuc'ua c'o s'ondajma o mbedyeji cja o mü'bü c'e bëzo, cjanu o ma nguich'iji cja o mü'bü c'o cuchi. Nuc'ua c'o cuchi cjanu o zöbüji texeji cja c'e dyä'ä, o ma zo'oji cja c'e trazapjü o nguibiji.

34 Nuc'ua c'o mi pjörü o cuchi, 'ma mü o jñandaji, o c'ueñeji c'ua na zëzhi o ma mamaji cja c'e jñiñi, 'ñe texe cja c'o lugar nu ja c'o mi cãrã o nte.

35 Nuc'ua c'o nte o mbedyeji c'ua, o ma nuji c'o vi tsja e Jesús. O zät'äji c'ua ja mi bübü e Jesús, o chöt'üji nu c'e bëzo c'ü vi mbedye c'o o s'ondajma c'ü dya jo, mi junrü cja o ngua e Jesús, ya mi je'e o bitu, ya mi tjümbeñe. O züji c'ua.

36 O ña c'ua c'o nte c'o vi jñanda, o xipjiji c'o ma säjä ja va tsja e Jesús va pjongü c'o s'ondajma c'o mi bübü o mü'bü c'e bëzo.

37 Nuc'ua c'o mi menzumü cja c'e país a Gadara, me mi süji mi xipjiji e Jesús:

—Rí ö'tc'üjme favor rí pedye cja nín jñiñigöjme.

O dat'ü c'ua e Jesús cja c'e bü, ngue c'ua ro nzhogü nu ja vi 'ñeje.

38 Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi mbedye c'o s'ondajma, mi ötü c'ü ro möji e Jesús 'ñe c'o o discípulo. Pero e Jesús o xipji:

39 —Nzhogü, ma in nzümü. Rí mama c'ü ja va mböxc'ü Mizhocjimi, embeji c'e bëzo.

Nuc'ua cjanu o ma c'ua c'e bëzo, o ma mama texe cja c'e jñiñi ja va cja va pjongü e Jesús c'o s'ondajma c'o vi zürü c'e bëzo.

La hija de Jairo, y la mujer que tocó la ropa de Jesús

40 Nuc'ua 'ma mü o nzhogü na yeje e Jesús nu ja vi 'ñeje, texe c'o nte o recibidoji na ngue mi te'beji angueze.

41 O ëjë c'ua 'naja bëzo c'ü mi chjü e Jairo. Nuc'ü, mi xo'ñi cja 'na nintsjimi nu ja mi pa c'o mi menzumü a Israel mi pa ma't'üji Mizhocjimi. O ndüñijö mü a jmi e Jesús mi xipji ro mëvi cja o ngümü.

42 Na ngue mi 'ñeje 'natjo o xunt'i c'ü mi ëdyi doce cjë'ë. Nuc'ü, ya ma tñ'ü. 'Ma ya mi ma e Jesús, me ma puncjü o nte c'o mi pöji, dya mi sö ro ma na niji.

43 Cja c'o nte c'o mi pöji e Jesús, xo mi pa 'na ndixü c'ü ya vi mezhe doce cjë c'ü mi dagü o cji. Ya vi ndeze texe o merio c'o mi jün, 'ma mi pa cja o médico. Pero dya cjó mi sö ro jocü.

44 Nuc'ua c'e ndixü cjanu o ëjë a xütjü e Jesús, cjanu o ndönbü cja squina c'ü o bitu c'ü mi tējë. Ixco böbü c'ua c'o mi xot'ü.

45 Nuc'ua e Jesús cjanu o mama:

—¿Cjó ngue c'ü o ndöcügö?

Cjanu o ngädätjoji texeji. Nuc'ua e Pedro 'ñe c'o 'ñaja discípulo cjanu o xipjiji e Jesús:

—Nu'tsc'e xöpüte, in önügue cjö ngue c'ü o ndö'c'ügue. Ngue yo nte yo me s'ixc'igue.

⁴⁶ O ndünrö c'ua e Jesús o mama:

—Rí pärägö bübü c'ü o ndöcügö. Na ngue nutscö ró pärä o mbedyezü c'ü na zèzhi, eñe.

⁴⁷ O unü c'ua ngüenda c'e ndixü c'ü mi pärä e Jesús c'ü vi ndönbü o bitu. Nguec'ua o ëjë cja e Jesús, me mi mbi'i. Cjanu o ndüñijömmü a jmi, cjanu o xipji c'ua c'ü mi ngue angueze vi ndönbü o bitu ngue c'ua ro ndis'i c'e ngueme c'ü mi sö. Y o xipji nzi va ndönbü nzi va ndis'i. O dyärä texe c'o nte.

⁴⁸ O ndünrö c'ua e Jesús o xipji c'e ndixü:

—Nu'tsc'e süngü, o ndixc'i na ngue i creozü c'ü ro jocüts'ü. Mizhocjimi rí mëvi; dya cja ra mbeñe in mü'bü.

⁴⁹ 'Ma xe ma ña e Jesús, o säjä c'ua 'naja c'ü vi 'ñeje cja o ngumü c'e bëzo c'ü mi xo'ñi cja c'e nintsjimi, o 'ñe xipji c'e bëzo:

—C'ü rvá ëcjö, c'ü in xunt'i ya ndü c'ü. Dya cja pje ni jyodü rí xipji ne xöpüte xe ra ëjë nu.

⁵⁰ 'Ma mü o dyärä e Jesús, cjanu o xipji c'e bëzo c'ü mi xo'ñi:

—Dya rí sü'ü. Ixtí jñunt'ü in mü'bü c'ü rá cjapcö ra tetjo in xunt'i ra bübüjtjo na yeje.

⁵¹ 'Ma mü o zät'äji cja o ngumü c'e bëzo, dya jyëzi e Jesús cjó ro cjögü; nguextjo e Pedro 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan, 'ñe c'ü nu tata c'e xunt'i, 'ñe c'ü nu nana.

⁵² C'o nte c'o ma cã nu, mi huëji texeji y me mi mapjü ma huëpiji c'e añima. O mama c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rí huëji. Dya tü'ü ne xunt'i, itjo dya nu.

⁵³ Nuc'ua c'o nte o tjezhetjoji va tsjapüji burla e Jesús. Na ngue mi päräji c'ü ya vi ndü c'e xunt'i.

⁵⁴ Nuc'ua e Jesús o pënchp'i o dyë c'e xunt'i, o ma't'ü na jens'e o xipji:

—Rí ñanga, xunt'i.

⁵⁵ Cjanu o te c'ua c'e xunt'i o bübüjtjo na yeje; ixco nanga c'ua c'ü. Nuc'ua e Jesús o xipji ro unüji pje ro zi c'e xunt'i.

⁵⁶ C'ü nu tata c'e xunt'i 'ñe c'ü nu nana me go pizhivi, dya mi pärä pje ro nguijñivi. Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua c'ü dya cjó ro xipji c'ü vi tsjapü o te c'e xunt'i.

9

Jesús envía a los doce discípulos

¹ E Jesús o ma't'ü c'o doce o discípulo ro ëji cja o jmi. Cjanu o unüji poder ngue c'ua ro sö ro pjongüji texe yo o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo, 'ñe ro jocüji c'o mi sö c'o pje nde ma ngueme.

² O xipji ro ma zopjüji c'o nte ro xipji c'ü ngue Mizhocjimi c'ü manda, nguec'ua mi jyodü anguezeji ro dyätäji c'ü. Xo xipji ro ma jocüji c'o mi sö'dyë.

³ O xipji:

—Dya pje rí jñünüji c'o pje rguí jyodüts'üji cja 'ñiji. Dya pje rí jñünüji c'ü rguí chäji. Dya xo rí tsanaji mape c'ü pje rguí tsant'aji o pje rguí jñunt'üji. Dya xo rí jñünüji pje rí siji ni ri ngue o merio. Dya xo rí tsanaji o bitu c'ü rguí pötüji.

⁴ Cja ngumü c'ua ja rí sät'äji, je rí oxüji nu hasta 'ma cja rí ñe rí pedyeji; dya rí pötqueji ngumü rguí oxqueji.

⁵ 'Ma rí sätc'ëji cja 'na jñiñi, 'ma dya cjó ra recibidots'üji, rí pedyegueji 'ma nu. 'Ma rí pedyegueji, rí jyä'bäji o jömmü c'o ya rguí jyäs'ä in mbäcuaji, ngue c'ua ra unü ngüenda c'o menzumü nu, c'ü vi tsjaji na s'o, dya recibidots'üji, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

⁶ Go mbedye go ma c'ua c'o apóstole, mi nzhodüji texe cja c'o jñiñi mi zopjüji c'o nte mi xipji ja rvá jogü o mü'büji cja o jmi Mizhocjimi. Texe c'ua ja mi sät'äji, mi jocüji c'o mi sö'dyë.

La muerte de Juan el Bautista

⁷ E Herodes c'ü mi manda cja c'e país a Galilea, o dyärä texe c'o na nojo c'o mi cja e Jesús. Dya mi pärä pje ro nguijñi, na ngue bübü c'o mi mama: “E Juan ya tetjo, ya bübüjtjo na yeje. Ngue c'ü cja yo me na nojo”, eñe c'o.

⁸ Bübü c'o mi mama: "C'ü cja yo me na nojo, ngueje c'e profeta Elías c'ü ya ějē." Bübü c'o mi mama: "Ya te'e c'ü 'naja c'o profeta c'o mi cārā mi jinguā, ya bübütjo na yeje."

⁹ O mama e Herodes:

—E Juan, maco ró mandagö o jñüpcüji o ñi. Pero, ¿c'jó ri ngue c'ü cja c'o me na nojo c'o rí ärägö?

Nuc'ua e Herodes me mi jodü ja rvá jñanda e Jesús.

Jesús da de comer a cinco mil hombres

¹⁰ O nzhogü c'ua c'o discípulo c'o xo mi xiji apóstole, o xipjiji e Jesús c'o bēpi c'o vi tsjaji. Nuc'ua e Jesús o zidy c'o apóstole o möji nu ja dya mi cārā o nte, bēxtjo cja c'e jñiñi c'ü mi chjü a Betsaida.

¹¹ Pero c'o nte go mbārāji nu ja ro zāt'ä e Jesús 'ñe c'o o discípulo, nguec'ua xo möji nu. E Jesús o recibido c'o nte, o xipjiji c'ü ngue Mizhocjimi c'ü manda, nguec'ua mi jyodü anguezeji ro dyätäji c'ü. Y o jocü c'o mi sö'dyē.

¹² Nuc'ua 'ma ya o nzhä'ä, o ějē c'o doce discípulo cja jmi e Jesús, o xipjiji:

—Xipji yo nte ra möji cja yo jñiñi yo bēxtjo, 'ñe texe cja c'o lugar nu ja cārā o nte, ngue c'ua ra chöt'üji pje ra ziji, y ra oxüji. Na ngue rí cārāji va cja 'naja majyadü.

¹³ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'eji rí unügueji c'ü pje ra ziji.

Anguezeji o ndünrüji o mamaji:

—Dya rí jünjme c'ü ra zi yo; nguextjo tsi'ch'a tjömech'i cja na yeje jmō. ¿C'jo in ne rá ma tömjme c'ü ra zi yo nte yo me na puncjü?, embeji e Jesús.

¹⁴ Mi tsi'ch'a mil c'o bēzo. O mama c'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Xipjiji ra xögüji nde ri cincuenta rga mimiji.

¹⁵ Cjanu o tsja c'ua c'o discípulo ja c'o nzi va manda e Jesús, o xipjiji ro mimi texe c'o nte.

¹⁶ Nuc'ua e Jesús o jñü c'o tsi'ch'a tjömech'i 'ñe c'o yeje jmō. Cjanu o nā's'ä c'ua a jens'e va unü 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o mē'ch'i c'ua c'o

tjömēch'i 'ñe c'o jmō. Cjanu o unü c'o o discípulo ngue c'ua ro unüji c'o nte.

¹⁷ O ziji texeji o nijmiji na jo. Nuc'ua cjanu o nguis'itjaji c'ua c'o ya nde mi ts'ipēraso c'o o mboncjütjo, y go nizhitjo doce bos'i.

Pedro declara que Jesús es el Cristo

¹⁸ 'Na nu pa, e Jesús mi cārātsjēji co c'o o discípulo, mi ötü Mizhocjimi. 'Ma mü o nguarü o dyötü Mizhocjimi, cjanu o dyönü c'o discípulo:

—¿Pje mama yo nte c'jó nguetscö?

¹⁹ O ndünrü c'ua anguezeji:

—Bübü c'o mama ngue'tsc'e e Juan c'ü mi jichi yo nte co ndeje. Bübü c'o mama ngue'tsc'e e Elías. Bübü c'o mama o te 'naja c'o 'ñaja profeta c'o mi cārā mi jinguā; mamaji ngue'tsc'e c'e profeta.

²⁰ O mama c'ua e Jesús o dyönüji:

—Nu'tsc'eji, ¿pje xo in mangueji? ¿C'jó nguetscö?

O ndünrü c'ua e Pedro o xipji:

—Ngue'tsc'e e Cristo o 'ñempc'e Mizhocjimi rí mandague.

Jesús anuncia su muerte

²¹ O mama c'ua e Jesús o xipji c'o discípulo:

—Pjötüpüji na puncjü ngüenda c'ü dya c'jó be rí xipcjeji c'ü nguetscö e Cristo.

²² Zö rvá ěcjö cja Mizhocjimi, pero ni jyodü me rá sufregö na puncjü. Ra jñüncü ngüenda yo tita c'o pje pjēzhi, 'ñe yo ndamböcjimi, 'ñe yo xöpü o ley Mizhocjimi, ra mamaji c'ü na s'o c'ü rí cjagö. Y ra mbötcügöji. Nuc'ua 'ma ra cjogü jñipa, rá tetcjö rá bübütjo na yeje, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

²³ O mama e Jesús o xipji texe c'o nte:

—'Ma c'jó c'o ne ra ndenngue co nuzgö, ni jyodü c'ü dya cja ra tsja c'o netsjē angueze. Y pama ra bübü dispuesto ra sufre o ra ndü. Y ra sido ra dyätcä in jña.

²⁴ C'o dya bübü dispuesto ra sufre na ngue c'ü dya ne ra ndüji, dya ra chöt'üji c'ü rguí bübüji. Pero c'o bübü dispuesto ra bö't'ü na ngue c'ü

ni dyätcäji ín jña, ra chöt'üji c'ü rguí bünji.

²⁵ Nu 'ma ro tsja 'na nte ro tsjapü o cjava texe yo bübü va cja ne xoñijömü, pero 'ma dya ro dyätcä ín jña, ¿pje ro dyeje 'ma? Na ngue ro jyëzi Mizhocjimi c'e nte.

²⁶ Nutscö rvá êcjö cja Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji rá êcjö na yeje; me rrã zö c'ua ja rva êcjö, c'ua ja ga cja me na zö c'ü mi Tatagö, 'ñe c'o o anxe. 'Ma cjó c'o ra zü, y ra mama: "Dya rí pãrãgö e Jesús, dya xo rí ätpãgö o jña", ra 'ñeñe; nu'ma, xo rá mangö c'ü dya rí pãrãgö c'o, 'ma rá êcjö na yeje.

²⁷ Rí dyärãji na jo yo rá xi'tsc'öji. Bübü va ja nzi yo dya ra ndü'ü hasta 'ma ra nuji ja ga cja 'ma rá mandagö, nutscö o 'ñempquegö Mizhocjimi.

La transfiguración de Jesús

²⁸ 'Ma ya vi cjogü 'nanzo c'ü vi mama e Jesús c'o jña c'o, o zidyí e Pedro 'ñe e Juan 'ñe e Jacobo, o nguins'iji cja 'na t'eje, ngue c'ua e Jesús ro ma dyötü Mizhocjimi.

²⁹ 'Ma ma ötü Mizhocjimi, o pötü c'ua ja ma jñetse o jmi. Xo pötü c'ua ja ma jñetse o bitu; me ma t'öxü me mi juëns'i.

³⁰ Jo ni jñetse c'ua yeje bëzo c'o mi ngue e Moisés 'ñe e Elías, vi 'ñejui a jens'e mi ñaji e Jesús.

³¹ Anguezevi me mi juëns'ivi. Mi mamavi ja rvá cja c'ü ya mi ngue ro zädä; mi mamavi c'ü ja rvá mbö't'üji e Jesús a Jerusalén.

³² E Pedro 'ñe e Juan 'ñe e Jacobo me ma êjë o t'ijji, pero dya go ñji. Nguéc'ua o jñandaji me mi juëns'i e Jesús ma zö. Xo jñandaji nza yeje bëzo c'o mi böbüji co e Jesús.

³³ Nuc'ua 'ma ya mi ma e Moisés 'ñe e Elías, jo ni ña c'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Xöpüte, na jo rí cãrãgöjme va co nu'tsc'e 'ñe e Moisés 'ñe e Elías. Rá ät'äjme jñi ts'ingumü de dyëza. 'Naja c'ü rá ä'tc'öjme, 'naja c'ü rá ä'tp'ägöjme e Moisés, 'naja c'ü rá ä'tp'ägöjme e Elías, eñe.

Dya mi pãrã pje ro mama e Pedro.

³⁴ 'Ma ndänt'ä ma ña e Pedro, o säjä c'ua 'na ngömü o 'ñe ngobü anguezeji. 'Ma mü o ngobüji c'e ngömü, o züji c'ua.

³⁵ O dyärãji c'ua 'na jña cja c'e ngömü c'ü mi mama a cjava:

—Nujnu ngue ín Ch'igö nu me rí ne'e. Dyätãji angueze, eñe.

³⁶ 'Ma ya vi nguarü c'e jña, c'o discípulo o jñandaji c'ü nguextjo e Jesús c'ü mi bübü. C'o pa c'o, dya cjó xipji c'o vi jñandaji.

Jesús sana a un muchacho que tenía un espíritu malo

³⁷ Nuc'ua c'ü na ye nu pa, cjanu o zöbüji c'ua cja c'e t'eje. O êjë c'ua na puncjü o nte o 'ñe ndünrüji e Jesús.

³⁸ Nuc'ua 'naja bëzo c'ü ma dyoji c'o nte, o mapjü o xipji e Jesús:

—Xöpüte, rí ö'tc'ö rí 'ñe ñutcü nu ín ch'i. Na ngueje nguextjo nu rí 'ñeje nu.

³⁹ 'Naja yo o s'ondajma c'ü dya jo, nu ndajmetjo ga zürü nín ch'igö, cjapü ra mapjü. Me xo cjapü ra mbi'ch'i hasta 'ma ra pjont'ü o pjügü. Xo cjapü ra nügü hasta ya me ni c'anga. Mezhe ga mbö't'ü, dya ne ra jyëzi.

⁴⁰ Ró xipji c'o in discípuogue ro pjongüji c'e s'ondajma; dya sö ro pjongüji, eñe.

⁴¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'ua texeji:

—Nu'tsc'eji in cãrãji yo cjë dya, ya s'odü in mü'büji. ¿Jenga dya in creozüji rá pjöxc'üji rí tsjaji c'o na nojo? Maco ya mezhe rí cãrãgöji, ya mezhe rí pë'sc'ö paciencia co nu'tsc'eji.

Cjanu o xipji c'e bëzo:

—Siji ga 'ñecjua nin ch'igue.

⁴² 'Ma ya ma siji c'e t'i, nuc'ua c'ü o s'ondajma c'ü dya jo o tsjapü o nügü c'e t'i, ixco mbö't'ü. Nuc'ua e Jesús cjanu o huënc'h'i c'ua c'e s'ondajma, o xipji ro mbedye cja c'e t'i; ixco ndis'i c'ua c'e t'i. Nuc'ua e Jesús cjanu o xipji c'e bëzo:

—Bübü dya c'ua nin ch'igue; ya jogü nu.

⁴³ Texe c'o o jñanda, o unüji ngüenda c'ü me na zëzhi Mizhocjimi, ngue c'ua

va jocü e Jesús c'e t'i. Y mi cjiññiji mi mamaji:

—Nunca rí jandaji a cjanu, eñeji.

Jesús anuncia otra vez su muerte

'Ma mi cjiññi c'o nte c'ü vi tsja e Jesús, o ña c'ua e Jesús o xipji c'o o discípulo:

⁴⁴ —Nu'tsc'eji, dyäräji na jo yo rá xi'tsc'öji. Nutscö rvá ěcjö cja Mizhocjimi, pero ra nzhögügöji cja yo nte ra mbötcüji, eñe e Jesús.

⁴⁵ Anguezeji, dya mi pãrãji pje mi ne ro mama c'o jña c'o; dya jyëziji ro mbãrãji c'o. Mi sÿji ro dyönüji ja ma cja c'o jña.

¿Quién es el más importante?

⁴⁶ Nuc'ua c'o discípulo o mbürü o ñatsjëji, cjó mi ngue anguezeji c'ü xenda ro mbëzhi na nojo.

⁴⁷ E Jesús mi pãrã c'o mi cjiññiji cja o mü'büji. O ma't'ü c'ua 'naja ts'it'i ro ějë a jmi.

⁴⁸ Cjanu o xipjiji c'ua:

—'Ma cjó c'o ra recibido ne ts'it'i y ra mbös'üji nu, nguetscö recibidozü c'o. Na ngue je ga cjanu rgá negö. 'Ma cjó c'o ra recibidozügö, xo recibido Mizhocjimi c'ü o xitsigö ró ěgö cja ne xoñijömmü. Zö ra mbë'ts'iji na nojo, zö dya pje ra mbë'ts'iji, pero 'ma rí pjös'üji c'o pje ni jyodü, rrã nots'üji cja ín jmigö 'ma.

El que no está contra nosotros, está a nuestro favor

⁴⁹ O ndünrö c'ua e Juan o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e xöpüte, ró jandajme 'na bëzo c'ü mi nãnc'ägue ín chjü ma pjongü yo o s'ondajma c'ü dya jo. Ró xipjijme c'ü dya cja ro tsja a cjanu, na ngue dya rí dyocjöji c'ü.

⁵⁰ O ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—Dya rí ts'a's'üji c'ü. 'Na nte zö dya rí dyocjöji c'ü, pero 'ma dya nugüji na ü, nu'ma, bübü co nutscöji ' ma c'ü.

Jesús reprende a Jacobo y a Juan

⁵¹ Nuc'ua c'o pa, ya mi ngue ro zädä 'ma ro zidyiji e Jesús a jens'e. Zö mi pãrã e Jesús c'ü me ro sufre a

Jerusalén, pero sido mi nzhodü para ro zät'ä nu.

⁵² Nuc'ua cjanu o xipji c'o ro ot'ü ro ma. Anguezevi o mëvi c'ua o zät'ävi cja 'na jñiñi c'ü tsja a Samaria, o jyodüvi nu ja ro oxüji e Jesús.

⁵³ Pero c'o mi menzumü nu, dya ne ro recibidoji e Jesús. Na ngue o unüji ngüenda c'ü je mi ma e Jesús a Jerusalén.

⁵⁴ Nuc'ua e Jacobo 'ñe e Juan c'o mi discípulo, 'ma mü o dyärävi c'ü dya ro recibidoji e Jesús, cjanu o ma xipjivi e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, mi jinguã o mama e Elías c'ü ro jyäbã o sivi a jens'e ro castigao c'o mi cja na s'o. ¿Cjo ín ne rá cjabe a cjanu rá mamabe ra jyäbã o sivi, ra chjorü c'o nte na ngue dya recibidots'üji?, eñevi.

⁵⁵ Nuc'ua e Jesús o jñanda na jo anguezevi, cjanu o huënc'h'ivi o mama:

—Ín pëzhguevi c'ü na jo c'ü cja i manguevi. Pero ixtí xi'tsc'övi, dya ngue Mizhocjimi c'ü o 'ñünnc'ü ín mü'büvi i manguevi a cjanu.

⁵⁶ C'ü rvá ěcjö cja Mizhocjimi, ró ěcjö cja ne xoñijömmü, dya ngue c'ü rá chjotü yo nte; ngueje c'ü rá salva yo, eñe.

Nuc'ua, dya oxüji cja c'e jñiñi, o möji c'ua c'ü 'na jñiñi.

Los que querían seguir a Jesús

⁵⁷ 'Ma ya mi pöji cja 'ñiji, o ějë c'ua 'na nte cja o jmi e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, rá tennc'eco nu'tsc'e rá më c'ua ja rí mague.

⁵⁸ Cjanu o ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—Ante c'ü rá më, ixtí tsjijñi c'ü rá xi'tsc'ö. Yo min'ño pë's'i o tjocü ja obüji, y yo s'ü pë's'iji o t'oxüji. Pero nutscö, zö rvá ěcjö cja Mizhocjimi, pero dya rí pë'sc'ö ja rá oxü, eñe e Jesús.

⁵⁹ Xe go ña c'ua e Jesús o xipji c'ü 'na nte:

—Chjä'dä rá mö.

O ndünrö c'ua o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, dyacü sjëtsi ot'ü rá ma'a, rá ma ögü mi tatagö, cja rrü mägövi.

⁶⁰ E Jesús o xipji c'ua:

—Yo nte, chjëntjui c'ü ya ndüji, na ngue dya creozüji. Jyëzgue anguezeji ra dyögüji c'o nín mi añimaji. Nu'tsc'e rí chengue co nutscö rá jí'ts'i rí zopjügue yo nte, rí xipjiji ni jyodü ra dyätäji Mizhocjimi, na ngue angueze ngue c'ü manda, eñe.

⁶¹ Cjanu o ña c'ua c'ü 'naja o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, rá mägövi; nguextjo c'ü rí jyëzgui ot'ü rá ma ézhë c'o cãrã ín nzungö.

⁶² O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—'Ma cjó c'o übü o tjäjä, dya ñezhe ra jñanda a xütjü. 'Ma jiyö, ra s'odü 'ma c'e tjäjä. Je xo ga cjatjonu, 'ma cjó c'o ra ndenngue co nuzgö, ni jyodü ra sido ín ñijigö co texe o mü'bü; dya me ra mbeñe c'o bëpji c'o vi zogü, ne ri ngue c'o o dyoji. 'Ma jiyö, dya ra sö Mizhocjimi ra tsjapü o nte 'ma c'ü.

10

Jesús envía a los setenta

¹ 'Na nu pa, e Jesús c'ín Jmugöji o juajnü c'o xe 'ñaja nte c'o ro mbëpi angueze; o zäs'äji setenta. Cjanu o xipji c'ua nde yeje rvá möji; ro möji c'o jñiñi nu ja ro ma angueze, ro ma zopjüji c'o nte.

² Ante c'ü ro möji, e Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo va jyëtspi o ndëxü c'o nte:

—C'o ndëxü me na puncjü c'o, pero c'o ndagrëxü, ts'ëtjo c'o. Nguéc'ua rí dyötüji Mizhocjimi c'ü o cjaja c'o ndëxü, ra juajnü c'o xe 'ñaja mbëpji ra ëji ra 'ñe pëpjiji cja ne ndagrëxü.

³ Möji, ma zopjüji yo nte. Pero pjötpüji ngüenda, na ngue ín chjëntcjeji nza cja o ndëchjürü a nde cja o min'ño.

⁴ Dya rí tsanaji o mape c'ü pje rí jñunt'üji o c'ü pje rí tsant'aji. Dya xo rí tsidyiji c'o rí chin'ch'iji. Dya ra mezhe rguí zenguategueji cja 'ñiji.

⁵ Cja c'e ngumü c'ua ja rí sät'äji nzi 'naja jñiñi, xipjiji c'o ri cãrã

c'e ngumü: “Mizhocjimi ne ra mböxc'üji”, rí 'ñembeji c'o.

⁶ Nu 'ma cjó c'o ri bübü nu c'ü ri te'be nu c'ü ra 'ñe 'ñeme libre c'o nte, ix na cjuana ra tsja Mizhocjimi ra salvaji c'ua ja nzi vi zenguagueji. 'Ma dya ra dyä'tc'äji, iyö 'ma.

⁷ C'ü ot'ü ngumü nu ja ra recibidots'üji, je rí oxügueji nu hasta 'ma cja rí ñe rí pedyeji; dya rí pötüji o ngumü. C'o ra dya'c'üji rí sigueji, rí siji c'o; dya rí tsegueji. Na ngue c'o o mbëpji Mizhocjimi ni jyodü ra ch'unü c'ü ra zi'iji.

⁸ Texe jñiñi c'ua ja rí sät'äji, rí siji c'o ra ch'a'c'üji.

⁹ Rí jocüji c'o ri sö'dyë nu. Y rí xipjiji: “Ya ngue ra mandats'üji c'ü o 'ñeme Mizhocjimi”, rí 'ñembeji.

¹⁰ 'Ma ja c'o rí sät'äji cja 'naja jñiñi, 'ma dya ra recibidots'üji, rí böbüji cja 'ñiji cja rrí xipjiji c'o nte:

¹¹ “Ne xijömü cja in jñiñigueji nu o jyäs'ä ín cuabe, rá tjintsibe dya, ngue c'ua rí pãrãji c'ü i tsjaji na s'o, dya i recibidozübe. Dyärãji na jo c'ü rí xi'ts'ibe. Zö dya i recibidozübe, pero ya ngue ra manda c'ü o 'ñeme Mizhocjimi”, rí 'ñembeji.

¹² O sido o ña e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Rí xi'tsc 'öji, c'o jñiñi c'o dya ra recibidots'üji, me ra sufreji c'e pa 'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi. Xenda ra sufreji que na ngue c'ü ra sufre c'o mi menzumü a Sodoma, zö me ma s'o c'o o tsjaji.

Los pueblos desobedientes

¹³ 'Juejme yo menzumü a Corazín 'ñe yo menzumü a Betsaida, na ngue Mizhocjimi ra tsjapü me ra sufre yo. Nu cja yo yeje jñiñi, ró cjägö na puncjü c'o me na nojo, pero dya go jyëziji c'o na s'o c'ü ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Nu 'ma ri ngue a ma a Tiro 'ñeje a ma a Sidón c'ü ro cjägö a cjanu, ya rví mezhe c'ü ro nzhogü o mü'bü cja Mizhocjimi c'o mi menzumü nu, zö ma s'oji. Ya rví jyeji c'o na ãrã, y ya rví minji cja bozivi c'ü ro jizhiji c'ü ya nzhogü o mü'büji.

14 Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi, xenda ra jñus'ü c'ü ra sufre yo menzumü a Corazín 'ñe yo menzumü a Betsaida, que na ngue c'ü ra sufre c'o mi menzumü a Tiro 'ñe a Sidón.

15 Yo menzumü a Capernaum, cchapüji c'ü me na joji, cjiññiji c'ü ra zät'äji a jens'e. Pero Mizhocjimi ra tsjapü ra ma sufreji a linfiernu.

16 "Ma cjó c'o ra dyä'tc'ägueji, nguetscö ra dyätcägö c'o. 'Ma cjó c'o dya ra dyä'tc'ägueji, nguetscö, dya ne ra dyätcägö c'o. 'Ma cjó c'o dya ra dyätcägö, dya xo ra dyätä Mizhocjimi c'ü o 'ñembgue, eñe e Jesús va xipji c'o setenta c'o vi juajñü.

Cjanu o mbedye c'ua c'o setenta o möji o ma zopjüji c'o nte.

Regreso de los setenta

17 'Ma mü o nzhogü c'o setenta, me mi mäji. O xipjiji e Jesús:

—Dya nguextjo yo nte yo o dyätcäjme, xo 'ñe o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. Ró nännc'äjme in chjügue rvá xipijme ro mbedyeji cja o mü'bü c'o nte; go mbedyeji c'ua.

18 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:
—Ró jandagö e Satanás c'ü dya jo, ixco ndögü a jens'e go säjä a jömü, chjëntjui nza cja 'ma go pjäjnä o rayo va tögü 'na sivi.

19 Ró da'c'üji poder rí yödüji o c'ijmi 'ñeje o alacrán. Ró da'c'üji poder rí chöpüji e Satanás c'ü rí üji. Nguec'ua, dya ra sö pje ra tsja'c'üji.

20 In mäcjeji na ngue o dyä'tc'äji c'o o s'ondajma c'ü dya jo. Pero nujyo, dya ngue yo rguí mäcjeji yo. C'ü rguí mäcjeji, ngue c'ü ya juns'ü in chjügueji a jens'e na ngue ya ngue o ntetsc'eji dya Mizhocjimi, eñe e Jesús va xipji c'o setenta.

Jesús se alegra

21 Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Jesús, o tsjapü me go mäjä na puncjü, o dyötü 'na pöjö Mizhocjimi o xipji:

—Mi Tatats'ügö in mandague a jens'e 'ñe cja ne xoñijömü. Yo jña yo, dya i unü ro mbärã c'o cchapü me pärã.

I unügue o mbärã yo nza cja o ts'it'i yo unü ngüenda c'ü dya pärãji. Nguec'ua rí da'c'ü 'na pöjö. Na jo, na ngue je ga cjanu vi ñegue, mi Tatats'ügö.

22 Cjanu o mama c'ua e Jesús:

—Dya cjó pärã cjó nguetscö; nguextjo mi Tatagö pácägö. Dya cjó xo pärã mi Tatagö; nguextjozögö o T'izü, rí pärägö c'ü. Y nutscö rí jíchi c'o rí ne rá jíchi c'ua ja ga cja mi Tata, ngue c'ua xo ra mbärã c'o. Je ga cjanu va dyacö mi Tata rí c jagö; o dyacö texe o poder.

23 Nuc'ua e Jesús cjanu o xipjitsjé c'o discípulo:

—Mizhocjimi o dya'c'üji in jandaji yo rí c jagö. Ngue nu rguí mäcjeji nu.

24 Rí xi'tsc'öji, na puncjü c'o profeta c'o mi cärã mi jinguã 'ñe c'o mi manda a Israel, c'o mi ne ro jñanda yo in jandaji y ro dyärãji yo in ärãji. Pero dya jñandaji yo, dya xo dyärãji, eñe e Jesús.

Ejemplo del buen samaritano

25 O bóbü c'ua 'na c'ü me mi pärã o ley Mizhocjimi, o dyönü e Jesús ngue c'ua ro mbärã pje pjézhí c'ü ro mama. O xipji:

—Nu'tsc'e xöpüte, ¿pje ni mbé c'ü rá c jagö ngue c'ua ra dyacü Mizhocjimi c'ü rá búbütjo co angueze para siempre?, eñe.

26 O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'ua:
—¿Pje ni mbé c'ü t'opjü cja o ley Mizhocjimi c'ü in xörü?

27 O ndünrü c'ua c'e bëzo o xipji:
—Je mama a cjava o ley Mizhocjimi: "Rí ñeji Mizhocjimi co texe in mü'büji, 'ñe co texe in aljmaji, 'ñe co texe in fuerzaji, 'ñe co texe in pjeñeji. Y rí s'iyaji yo nin minteji ja c'o nzi gui s'iyatsjégueji."

28 O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:
—Na jo c'ua ja vi chjünrü. Tsjague yo, ngue c'ua rí búbütjogue.

29 C'e bëzo, dya mi ne ro bëzhi o tse. Nguec'ua va dyönü:

—¿Cjó ngue c'ü ni jyödü rá s'iyagö?

30 O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:
—Mi búbü 'na bëzo c'ü mi menzumü a Jerusalén; o mbedye nu o zöbü a Jericó. Nuc'ua cjanu o ëjë c'ua

o mbě'ě o pēnch'iji c'e bēzo, o ts'osp'üji c'ua c'o o bitu o mbäräji. Cjanu o möji c'ua, o mbēztjoji nu c'e bēzo; ya mi ngue ro ndū.

³¹ Xo ma sjöbū 'na mböcjimi cja c'e 'ñiji. 'Ma mü o zät'ä nu ja mi 'mana c'e bēzo c'ü vi pēnch'i o mbě, o jñanda pero o ngös'ütjo cja c'e 'ñiji.

³² Xo ma sjöbū 'na levita. 'Ma ya mi ngue ro zät'ä nu ja mi 'mana c'e bēzo, jo nu jñanda, xo go ngös'ütjo c'ua c'ü.

³³ Xo ma sjöbū 'naja c'ü mi menzumü a Samaria c'ü mi chägä 'na burru. Zö mi nan'ño menzumü pero 'ma mü o zät'ä, o ndäcä o juentse c'ua c'ü.

³⁴ Nuc'ua cjanu o ndū c'ua o aceite 'ñe o vinu, cjanu o xisp'i c'e bēzo nu ja vi s'odü. Cjanu o jyü'tp'ü c'ua o manta. Nuc'ua cjanu o 'ñe's'e c'ua cja o burru, cjanu o zidy cja 'naja mesón c'ua ja mi oxü c'o nte. O mbörütjo c'ua nu.

³⁵ Nuc'ua c'ü jyas'ü, o jñümü c'ua yeje merio, cjanu o unü c'ua c'ü mi ngue o cjaja c'e mesón, o xipji: “Pjörü ne bēzo nu. Nu c'o xe rí gasto, 'ma rá nzhögü, rá cjö'tc'ü”, eñe c'e bēzo.

³⁶ O sido o ña e Jesús o xipji c'e bēzo c'ü mi pärä o ley Mizhocjimi:

—¿Pje in cjiñigue? ¿Cjó ngue nza jñi, c'ü o s'iya c'e bēzo c'ü vi pēnch'i o mbě?

³⁷ O ndünrü c'ua c'ü mi pärä o ley Mizhocjimi, o xipji e Jesús:

—Nu c'ü o s'iya, ngue c'ü o juentse o mbös'ü.

Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Mague, y xo rí tsjague a cjanu.

Jesús en la casa de Marta y María

³⁸ E Jesús mi pöji c'o o discípulo. O zät'äji c'ua cja 'na jñiñi. Mi bübü nu 'naja ndixü c'ü o mbitaji e Jesús ro ma cja o ngümü. C'e ndixü mi chjü e Marta.

³⁹ E Marta mi 'ñeje 'naja o cjüjué c'ü mi chjü e María. E María mi junrü cja o ngua e Jesús, mi ätpä o jña.

⁴⁰ Pero e Marta me ma jñünt'ü c'o ma cja'a, ma ät'ä o jñönü. Nuc'ua o ma xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, ¿cjo dya in cjäpü nguenda nu mi tsjjué? O

jyëzguitsjē rá ät'ätsjēgö texe o jñönü. Xipjigue ra mböxcü.

⁴¹ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Marta, ¿jenga in mangue a cjanu? Me in jñünt'ügue c'o na cjague.

⁴² C'ü xenda ni muvi rí tsjague, ngue c'ü na cja dya e María ätcä in jñagö. Nguéc'ua na jo ra sido ra mimi ra dyätcägö in jña.

11

Jesús y la oración

¹ 'Na nu pa, e Jesús mi ötü Mizhocjimi. Nu 'ma o nguarü, o mama c'ua 'naja c'o o discípulo o xipji:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügöjme, e Juan mi jíchi c'o o discípulo ja rvá dyötüji Mizhocjimi. Nu'tsc'e, xo rí jítscöjme ja rga ötcöjme Mizhocjimi.

² O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Ma rí dyötqueji Mizhocjimi, rí xipjiji a cjava:

Mi Tatats'ügöjme, je in bübü a jens'e, rí pjöxcüjme nutscöjme rí cäräjme cja ne xoñijömü, ngue c'ua rá süc'üjme ja c'o nzi ga züc'ü c'o cärä a jens'e.

Xo rí pjöxcüjme ngue c'ua dya ra mezhe ra zädä c'ü rá ä'tc'öjme ja c'o nzi ga dyä'tc'ä c'o cärä a jens'e. Na ngue ngue'tsc'e in mandague.

Xo rí ö'tc'öjme rá cjaime c'ua ja nzi gui ñegue.

³ Dyacöjme dya o xedyi c'o rá sigöjme ne pa dya.

⁴ Perdonaozögöjme c'o na s'o c'o rí cjaime.

Na ngue rí perdonaogöjme 'ma cjó c'o pje cjacüjme. Dya rí jyëzgue ra ndöcöjme c'ü dya jo. Pjöxcüjme ngue c'ua dya rá cjaime c'o na s'o.

Je rga cjanu rgui dyötüji Mizhocjimi.

⁵⁻⁶ O sido o ña c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Ma va säjä 'naja c'ü in jogueji c'ü ndexömü va 'ñe zenguats'üji, 'ma ojtjo pje rí unngueji c'ü ra zi c'ü, nuc'ua in pöcjeji cja 'naja in dyocjeji in pa xipjiji: “Nu'tsc'e rí jogövi, rvá ne ö'tc'ü 'na favor rí presque jñi tjömëch'i, na

ngue cja säjä cja ín nzungö 'naja c'ü rí jogöbe, c'ü vi 'ñeje na jë. Ojtjo pje rá unügö c'ü ra zi", in embeji.

⁷ Ra ndünrú c'ü búbü a mbo: "¿Jenga va 'ñe molestaozú? Ya ró tranca na jo ne ngoxtji. Ya rrú ígøjme yo ín ch'igö cja pjingüã. Dya sö rá nanga rá da'c'ü c'ü in pesque", ra 'ñents'ejí c'ü.

⁸ Zö ra xi'ts'iji a cjanu, pero sido in ötüji. Zö ngue in dyocjeji c'ü, pero dya ra dya'c'üji. Pero rí mangö ra dya' c'üji 'ma rí sido rí dyötüji favor. Na ngue ra xicha ra pe'sc'ejí c'ü.

⁹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, sido rí dyötqueji Mizhocjimi ra dya'c'üji. Sido rí ma't'üji Mizhocjimi ra dyä'tc'ejí c'ü in ötüji.

¹⁰ Na ngue texe c'o ra dyörü, ra ch'unü c'o. Y texe c'o ra jyodü, ra chöt'ü c'o. Y texe c'o ra mapjü, ra dyätäji c'o.

¹¹ 'Nu'tsc'ejí in 'ñecjeji in ch'igueji, 'ma ra ëjë cja in jmiji in ch'igueji ra dyö'tc'üji 'na tjömëch'i, ¿cjo rí unügueji 'na ndojo? Iyö, dya sö. O 'ma ra dyö'tc'üji 'na jmö, ¿cjo rí unügueji 'na c'ijmi? Iyö, dya xo sö.

¹² O 'ma ra dyö'tc'üji 'na blanquillo, ¿cjo rí unügueji 'na alacrán? Iyö.

¹³ Maco in nteji in cjaji c'o na s'o, pero in pjëchi rí unüji c'o na jo yo in ch'igueji. Nguec'ua ixtí jñunt'ü in mü'büji, mi Tataji c'ü búbü a jens'e ra dya'c'üji o Espíritu c'ü ra ë búbü a mbo in mü'büji 'ma rí dyötqueji; 'ñe texe c'o ni jyodüts'üji, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

Acusan a Jesús de tener el poder del demonio

¹⁴ E Jesús o chjëji 'na bëzo c'ü vi zürü o s'ondajma c'ü dya jo. C'e s'ondajma mi cjapü ra ngone c'e bëzo. Nuc'ua e Jesús cjanu o pjongü c'ua c'e s'ondajma cja c'e bëzo. 'Ma mü o mbedye c'e s'ondajma, ixco ña c'ua c'e bëzo. Nguec'ua c'o nte me co nguiñji cjanu o mamaji:

—Nunca rí jandaji a cjanu.

¹⁵ Anguezeji búbü c'o mi mama:

—C'ü unü o poder ne bëzo ra pjongü o s'ondajma c'ü dya jo,

nguetsjë e Beelzebú c'ü dya jo, c'ü manda cja c'o s'ondajma, eñeji.

¹⁶ Búbü c'o o mama:

—'Ma vi 'ñecje cja Mizhocjimi, rí tsjague 'na seña c'ü me na nojo c'ü rá jandagøjme.

¹⁷ E Jesús mi pãrã c'o mi cjiñji; nguec'ua va xipji c'ua:

—Cja 'na ndajñiñi c'ü ra chütsjëji, ra chjorü 'ma c'o ri cãrã nu. Texe o ndajñiñi 'ñe texe o ngümü, 'ma ra pötca chütsjë c'o ri cãrã nu, ra chjorüji 'ma.

¹⁸ Xo 'ñetjo e Satanás 'ma ro pjongü c'o o s'ondajmatsjë, ¿ja rvá sö xe ro manda 'ma c'ü?

¹⁹ ¿Jenga in xitscöji ngue e Beelzebú c'ü dya jo c'ü o dyacö ne poder nu rgá pjongü yo o s'ondajma? Maco c'o in dyocjeji xo pjongüji yo. Ixi 'ñetsetjo c'ü in cjiñji na s'o.

²⁰ Rí xi'tsc'öji o dyacü Mizhocjimi o poder, nguec'ua rgá pjongö yo. Nguec'ua rí jñunt'ü in mü'büji c'ü na cjuana ya säjä a ndetsc'ejí nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda.

²¹ "Naja bëzo c'ü na zëzhi, 'ma jün o arjma c'o na jo, nu'ma, pjörü na jo o ngümü. A cjanu, dya cjo sö cjo ra 'ñe pönbü c'o pé's'i.

²² Pero 'ma ra ëjë 'naja c'ü xenda na zëzhi, ra ndöpü c'ü ngue o cjaja c'e ngümü, ra jñünbü c'o o arjma c'o mi confiao ro mbös'ü. Y ra ndunbü c'o ri pé's'i cja c'e ngümü ra jyanbü c'ua c'o o dyoji. Je xo ga cjanu, nutscö xenda na zëtscö que na ngue e Satanás c'ü dya jo; nguec'ua sözgo rá pjongü dya c'o o s'ondajma.

²³ 'C'o dya tengue co nuzgö, chjëntjui c'ü ri nugü na ü c'o. C'o dya ra xipji yo nte ra creozüji, chjëntjui c'ü ri c'a's'üji yo nte ngue c'ua dya xo ra creozüji.

El espíritu malo que vuelve

²⁴ "Na s'ondajma 'ma ra mbedye cja 'na nte, ra nzhodü c'ua ja na dyodü, ra jyodü c'ua ja ra söya pero dya ra chöt'ü. Nguec'ua ra mama c'e s'ondajma: "Rá nzhogü rá magö nu ja mi bünc'ö, nu ja ró pedyegö", ra 'ñeñe.

²⁵ Nuc'ua 'ma ra zät'ä nu, ra chöt'ü c'ü rguí baxü y ya xo rguí jocüji na jo, pero dya cjó ri bübü.

²⁶ Nuc'ua ra ma c'ua c'e s'ondajma xe ra ma siji xe siete c'o nu mis'ondajmaji c'o xenda na s'o que na ngue angueze; ra 'ñe cjogüji cja o mü'bü c'e bëzo, ra mimiji nu. Nuc'ua xenda ra sufre c'e nte c'ü, que na ngue 'ma ot'ü. Na ngue xenda ra manda c'ü dya jo.

La felicidad verdadera

²⁷ 'Ma mi mama e Jesús c'o jña, o mapjü c'ua 'na ndixü c'ü mi bübü a nde c'o nte, o xipji e Jesús:

—Me na jo va unü Mizhocjimi c'ü in nanague; o unü o muxc'ügue 'ñe o jö'tc'ü. Mizhocjimi ra intsjimi na puncjü c'ü.

²⁸ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji c'ua:

—C'o ra intsjimi Mizhocjimi, ngueje c'o ra dyärä o jña Mizhocjimi 'ñe ra tsjaji ja c'o nzi ga mama.

La gente mala pide una señal milagrosa

²⁹ Nuc'ua 'ma xe ma jmurü c'o nte nu ja mi bübü e Jesús, o xipjiji c'ua:

—Yo nte yo cãrã yo cjë dya, na s'oji. Nguéc'ua ga dyörüji c'ü pje ra jñandaji, ngue c'ua ra mbãrãji pje pjëtscö. Pero dya ra ch'unüji c'ü ra jñandaji.

³⁰ 'Ma mü o ma e Jonás a Nínive o ma zopjü c'o nte, o creo c'o nte na ngue e Jonás vi mbedye cja o ne c'e trajmō nu ja ya vi dyo'o jñipa. Je xo rga czazgō nu. Na ngue c'o ra tsjacüji 'ñe c'o rá czagō, na puncjü yo nte yo cãrã yo cjë dya, ra 'ñejmezüji ra unüji ngüenda c'ü rvá ëcjö cja Mizhocjimi. Pero dya rá czagō señal c'ü ra jñanda yo nte ja c'o nzi ga dyörüji.

³¹ C'e pa 'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi, ra bübü nu c'e ndixü c'ü mi manda a ma a Sur, xo 'ñejyo nte yo cãrã yo cjë dya. Nu c'e ndixü vi ëjë ndeze nu ja tjorü ne xoñijōmü, o 'ñe dyärä c'o mi mama e Salomón na ngue mi pë's'i na puncjü o pjeñe. Pero nu'tsc'ejij in cãrãji yo cjë dya, dya in ne rí dyärãji; maco zo'c'üji dya nu 'naja nu xenda pë's'i o pjeñe que na ngue

e Salomón. Nguéc'ua ra jñün'c'üji ngüenda rí sufreji.

³² C'e pa 'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi, ra bübü nu c'o mi cãrã a Nínive, xo 'ñejyo nte yo cãrã yo cjë dya. E Jonás o ma a Nínive o ma zopjü c'o mi menzumü nu; nguéc'ua va jyëziji c'o na s'o o nzhogüji cja Mizhocjimi. Pero nu'tsc'ejij in cãrãji yo cjë dya, dya nzhogü in mü'büji, maco zo'c'üji dya nu 'naja nu xenda pjëzhi na nojo que na ngue e Jonás. Nguéc'ua ra jñün'c'üji ngüenda Mizhocjimi rí sufreji.

La lámpara del cuerpo

³³ 'Ma tjütüji 'na sivi, dya emeji nu ja tsjötü. Dya xo co'büji co 'na caja. Je ë's'ëji nu ja na ts'ijens'e, ngue c'ua ra sö ra jñanda c'o ri cjogü a mbo cja ngumü.

³⁴ C'ü rgá jandagöji, ngue in chöji. 'Ma na jo in chöji, rí jandaji na jo e jya's'ü. Pero 'ma s'odü in chöji, chjëntjui c'ü ri bübüji cja bëxōmü 'ma. Je xo ga czatsc'ejij nu. 'Ma na jo in mü'büji, dya tsot'ü in chöji. Nguéc'ua in unüji na jo ngüenda c'ü rvá ëcjö cja Mizhocjimi. Pero 'ma na s'o in mü'büji, iyö 'ma.

³⁵ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji rí pjötpügueji ngüenda rí jyëziji c'ü ra zi'ch'i in mü'bügüejij o jya's'ü Mizhocjimi. 'Ma jiyö, ra bübüts'üji o bëxōmü.

³⁶ Pero 'ma rí unnc'ejij ngüenda c'o jña c'o rí xi'tsc'öji, 'ma rí jyëziji c'ü ra zi'ch'i in mün'c'ejij o jya's'ü Mizhocjimi, ra bübüts'üji na puncjü o jya's'ü 'ma. A cjanu rí pãrãgueji na jo 'ma, cjó nguetscö, 'ñe rí pãrãgueji ja rguí minc'ejij, eñe e Jesús.

Jesús acusa a los fariseos y a los maestros de la ley

³⁷ Nuc'ua 'ma mü o nguarü e Jesús o ña c'o jña, o ëjë c'ua 'naja c'o fariseo o 'ñe xipji e Jesús ro mëvi nu ngumü ro ma ziji o xëdyi. O mëvi c'ua. 'Ma o zät'ävi cja c'e ngumü o cjogüvi a mbo, o mimi e Jesús cja mexa.

³⁸ Nuc'ua c'e fariseo o jñanda c'ü dya go xindyë e Jesús ante c'ü ro zi o xëdyi. Nguéc'ua va nguijñitsjë c'ua: “¿Jenga

dya go xindyë nu, maco je ga cjanu ín chjürügöjme?"

³⁹ O mama c'ua e Jesús c'ín Jmugöji:

—Bübü o nte c'o pe'ch'e a xes'e o mojmü 'ñe o xalo, pero dya xibi na jo a mbo. Nguéc'ua na s'o a mbo c'o mojmü 'ñe c'o xalo. Je xo ga cjatsc'ejí nu nu'tsc'ejí in fariseoji. In xindyëji in tjintsiji c'ü ni xes'ets'üji pero bübü a mbo in mü'büji c'o na s'o; me in jodü ja rgui tsjapü in tsjacjeji c'o pë's'i yo nin minteji.

⁴⁰ Nu'tsc'ejí, dya in unnc'ejí ngüenda ja ga cja. O ngambgagöji Mizhocjimi. Ne angueze c'ü dya nguextjo c'ü ni xes'ets'üji c'ü ra 'nin'tsc'iji; ne c'ü xo ra 'nin'tsc'iji in mü'büji.

⁴¹ Rí dyötüji Mizhocjimi ra ndin'tsc'iji in mü'büji. Nu'ma, dya cja cjó pje rí jñünbüji. Y rí unüji co texe in mü'büji c'o pje ni jyodü. Nuc'ua rrã jo c'ü ni xes'ets'üji, xo 'ñe a mbo in mü'bügieji.

⁴² Nu'tsc'ejí in fariseoji, in mbeñeji Mizhocjimi in unüji o xits'ajna 'ñe o lota 'ñe c'o 'ñaja pjín'ño c'o cja'a cja in juajmaji. Na jo rí tsjaji a cjanu, dya rí jyéziji. Pero juentsc'ejí, ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngue dya in cjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, y dya in neji angueze co texe in mü'büji. Nujyo, ngueje yo xenda mi jyodü rvi tsjagueji yo.

⁴³ Nu'tsc'ejí in fariseoji, juentsc'ejí ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngue 'ma in pöcjeji cja nintsjimi, me in juajnüji o lugar c'o xenda na jo nu ja rí mimiji. Me xo in neji c'ü ra mbë'sc'iji t'ecjañö mü rgá zenguats'üji cja chöjmü.

⁴⁴ "Ma dya já'p'äji o panteón a xes'e nu ja t'ögü o añima, yo nte nzhodüji a xes'e na ngue dya pärãji cjo je t'ögü nu 'na añima. Nguéc'ua mamaji containaoji. Je xo ga cjatsc'ejí nu, nu'tsc'ejí in xöpüteji 'ñetsc'ejí in fariseoji. In cjapüji na jots'üji; nguec'ua yo nte nzhodüji co nu'tsc'ejí. Pero dya pärãji c'ü bübü in mün'c'ejí c'o na s'o. Nguéc'ua xo ra s'odü o mü'büji.

Nguéc'ua juentsc'ejí ra castigaots'üji Mizhocjimi, eñe e Jesús.

⁴⁵ O ndünrü c'ua 'naja c'o me mi pärã o ley Mizhocjimi, o xipji e Jesús:

—Xöpüte, c'ü vi xipjigue yo fariseo, xo 'ñezgöjme xo i huënzhuigöjme.

⁴⁶ E Jesús o mama c'ua o xipji c'e bëzo:

—Nu'tsc'ejí in pärãji o ley Mizhocjimi, juentsc'ejí xo ra castigaots'üji Mizhocjimi. Na ngue in xipjiji yo nte c'o ley c'o na s'ëzhi c'o dya sö ra cumpleji. Chjëntjui c'ü ri ätc'ejí o trapöjö c'o ri tütüji, c'o me na jyü rgá nduns'üji. Pero dya in ne rí pasp'üji ne ri 'naja in ñidyëgieji.

⁴⁷ Juentsc'ejí ra castigaots'üji Mizhocjimi. In já'p'äji o panteón c'ua ja t'ögü c'o profeta. Nguéje c'o in mboxpalegieji c'o o mbö't'ü c'o.

⁴⁸ C'o in mboxpalegieji o mbö't'üji c'o profeta; nu'tsc'ejí in já'p'äji o panteón c'ua ja t'ögü c'o profeta. A cjanu, ixí 'ñetse c'ü in mäji c'o vi tsja c'o in mboxpaleji.

⁴⁹ Mizhocjimi ix mi pärã c'ü ro zädä a cjanu; nguec'ua va mama: "Rá juajnügö o profeta 'ñe o apóstole ra zopjüji c'o nte. Bübü c'o ra mbö't'üji; bübü c'o ra nu'uji na ü, ra tsjapüji ra sufreji."

⁵⁰⁻⁵¹ Ndeze 'ma o jyas'ü ne xoñijö mü, ya mbö't'üji na puncjü o profeta. C'ü ot'ü o mbö't'üji, mi ngue e Abel. C'ü bëpja o mbö't'üji, ngue e Zacarías c'ü o mbö't'üji a tji cja c'e lugar c'ü na sjü, nu ja chäjui c'e arta nu ja päsp'äji o animale Mizhocjimi. Nu'tsc'ejí in cãrãji yo cjë dya, in cjiññiji ja c'o nzi ma nguijñi c'o in mboxpalegieji. Nguéc'ua ra jñün'c'ejí ngüenda Mizhocjimi c'ü xo ngue in s'ocügieji c'ü vi mbö't'üji ndeze e Abel hasta e Zacarías. Nu'tsc'ejí in cãrãji yo cjë dya, ngue'tsc'ejí rí tsjöt'üji.

⁵² 'Mama o ley Mizhocjimi ra ëjë 'naja c'ü ra 'ñe salvats'üji. Zö in pärãgieji na jo o ley, pero dya in unüji ngüenda c'ü nguetscö ró ëjë. C'o cja ni unütjo ts'ë ngüenda cjó nguetscö, nan'ño gui xipjiji c'o. Nguéc'ua, dya xo pärãji ja rgá sö ra

salvaji. Juentsc'ej, ra castigaots'üji Mizhocjimi.

⁵³ 'Ma o nguarü e Jesús o mama c'o jña, nuc'ua c'o xöpüte 'ñe c'o fariseo me go sjëyaji o dyönüji na puncjü o t'önü e Jesús.

⁵⁴ Me mi te'beji pje ro mama e Jesús, nza cja yo nte 'ma te'beji 'na animale ra zürüji. Mi te'beji, xa'ma pje c'o ro mama e Jesús nguec'ua ro sö ro ngöt'üji cja c'o mero mi pjëzhi na nojo.

12

Jesús enseña contra la hipocresía

¹ Ma jmurü na puncjü o nte cja jmi e Jesús; dya 'mārã ja nzi mil mi cārã. Mi pötma chütüji. Nuc'ua o mbürü e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Pjötüpügieji na puncjü ngüenda c'ü dya rí tsjaji nza cja yo fariseo. Anguezeji cja püji na joji, pero bübü o mü'büji c'o na s'o, chjëntjui nza cja o cjüjnü 'ma ya ixqui 'ma chjanbaji o cjüjnü c'o dya ixqui.

² Yo fariseo, zö cädäji c'o na s'o c'o cjaji 'ñe c'o cjiñiji, pero ra zädä 'ma ra jñetse c'o. Y zö cjaji para dya cjó ra mbārã, pero ra zädä 'ma ra mbārãji.

³ C'o jña c'o in ñatsjëji cja in nzumüji, ra zädä c'ü ra mbārã texe yo cārã cja in jñiñiji.

A quién se debe tener miedo

⁴ 'Nu'tsc'ej, rí dyocjöji, dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Dya rí sügieji yo nte. Zö ra mbö'tc'üji in cuerpoji, pero dya xe sö pje xe ra tsja'c'üji.

⁵ Rá xi'tsc'öji dya, cjó ngue c'ü rí sügieji. Sügieji Mizhocjimi c'ü sö ra mbö'tc'üji c'ü xo sö ra pantc'aji a lin-fiernu. Jã, ngue c'ü rí xi'tsc'öji rí sügieji c'ü.

⁶ 'Yo ts'ins'ü, maco ni muvitjo yeje centavo por tsi'ch'a, pero Mizhocjimi pjörü yo.

⁷ Xo 'ñe in ñixtegieji, zö dya ni muvi yo, pero Mizhocjimi pārã ja nzi sö'ö yo. Mizhocjimi pjörü yo ts'ins'ü; xo ra mbö'c'ügieji. Na ngue xenda ni muvits'ügieji a jmi que na puncjü o ts'ins'ü. Nguec'ua dya rí sügieji pje ra tsja'c'üji yo nte.

Los que reconocen a Jesucristo delante de la gente

⁸ 'Rí xi'tsc'öji, nu c'ü ejmezü c'ü ra xipji yo nte c'ü rvá ëcjö cja Mizhocjimi, nutscö rá xipji c'o o anxe Mizhocjimi c'ü ngue in ntegö c'ü.

⁹ Pero 'ma cjó c'o ra xipji yo nte c'ü dya ejmezü 'ñe dya pãcãgö, nu'ma, rá xipjigö c'o o anxe Mizhocjimi c'ü dya xo rí pārãgö c'e nte c'ü.

¹⁰ 'Ma cjó c'o dya ra unü ngüenda c'ü rvá ëcjö cja Mizhocjimi; zö ra zangüji, pero ra sö ra perdonaoji c'o. 'Ma cjó c'o ra 'ñünbü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi nguec'ua ra mbārã c'e nte pje pjëtscö, pero 'ma dya ra 'ñejmezü, chjëntjui c'ü ro zadü o Espíritu Mizhocjimi. Nu'ma, dya ra perdonaoji 'ma c'ü.

¹¹ 'Nu'tsc'ej in tenngueji co nutscö, ra zints'iji cja nintsjimi ra jñün'c'üji ngüenda c'o pje pjëzhi nu. O ra zints'iji cja o juesi, o c'o xenda pjëzhi na nojo. Pero dya rí tsjiñiji ja rguí chjünrüji, 'ñe pje rí mangueji.

¹² Na ngue o Espíritu Mizhocjimi ra mböxc'üji c'e ndajme c'ü, ra j'its'iji c'ü rguí jyodü rí mamaji.

El peligro de las riquezas

¹³ O ña c'ua 'naja c'o nte o xipji e Jesús:

—Xipjigüe nín cjuarma rá jyadübe c'o o zogü c'ü mi tatagöbe.

¹⁴ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e in cjiñi c'o na s'o. Dya 'ñembgüegö Mizhocjimi rá cja gö juesi rá jyan'c'üvi c'o o zogü nin tatavi.

¹⁵ O sido o ña e Jesús o xipji texe c'o nte:

—Pjötüpügieji na puncjü ngüenda c'ü dya rí jyodüji ja rguí pë's'iji na puncjü o merio. Dya xo rí jyodüji ja rguí chjëji na puncjü o juajma, ni xo rí ngue o animale rí tsäji na puncjü. Zö ri pë's'i 'na nte na puncjü, pero dya ngue c'ü na cjuana rguí mājã o mü'bü c'e nte.

¹⁶ Cjanu o xipjiji 'na ejemplo c'o nte, o mama:

—Mi bübü 'na bëzo c'ü mi pë's'i na puncjü. C'o o juajma o unü na puncjü o ndëxü.

17 Nguec'ua va mamatsjê c'ua: “¿Pje xe rá cjagö? Na ngue ojtjo ja xe rá üt'ü yo ndëxü, na ngue ya nizhi cja yo ín ch'ujmü.”

18 O mama c'ua: “C'ü rá cja'a, rá mandagö ra yätcäji yo ín ch'ujmü, cja rrü jyäpcäji c'o xenda rrã nojo. Nguec'ua je rá üt'ügö texe nu c'o ín nzhëxü 'ñe texe c'o rí pë'sc'ö.”

19 Rí pë'sc'ö na puncjü dya; ra mezhe na puncjü o cjë. Rá söyagö dya. Rá mägö dya, rga sigö o xëdyi, y pje c'o nde rá sigö”, eñe.

20 O mama c'ua Mizhocjimi o xipji c'e bëzo: “Nu'tsc'e ín cjiñigüe na s'o. Ixtí chügüe dya ne xömü. Me ì jyodü ja vi pë'sc'e na puncjü, pero dya ra sö rí chunügüe yo”, eñe Mizhocjimi va xipji c'e bëzo.

21 O sido o ña e Jesús o xipji c'o nte: —C'ua ja va tsjapü Mizhocjimi c'e bëzo, je xo rga cjanu rgá tsjapü texe c'o ra jyodü ja rgá mbë's'i na puncjü, y dya ra jyodüji Mizhocjimi para ra ch'unüji c'ü na cjuana ni muvi.

Dios cuida a sus hijos

22 E Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo: —Nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya rí tsjiñiji ja rgui chöt'üji c'ü rí siji. Dya xo rí tsjiñigüeji c'ü pje rí jyeji.

23 Mizhocjimi o ngampc'aji va. Nadya, ¿cjo dya xo ra dya'c'üji c'ü rí siji, 'ñe c'ü rí jyegüeji?

24 Tsjiñiji yo s'ü. Dya podüji o ndëxü, dya xo tagüji, dya pje xo üt'üji cja t'ujmü. Maco Mizhocjimi 'huiñi yo. Nu'tsc'ëji, xenda ni muvits'ügüeji que na ngue yo s'ü. Nguec'ua, ¿cjo dya xo ra 'huintsc'ëji Mizhocjimi?

25 Dya cjó bübütsc'ëji c'ü sö ra chäcä 'naja nde metro c'ü xe rrã ndã.

26 Maco dya sö rí chäcäji 'na nde metro c'ü xe rrã ndäts'üji, ¿jenga ín cjiñiji ja rgui chöt'üji c'ü pje rí sigüeji 'ñe c'ü pje rí jyeji?

27 'Unüji ngüenda ja ga te yo lirio. Dya pëpjji, dya xo jench'ëji o tjüjmü para ra dyät'äji o bituji. Pero me na zö yo. E Salomón mi pjëzhi na nojo, mi je o bitu c'o me ma zö. Pero xenda na zö yo lirio.

28 Yo pjín'ño cja'a cja juajma, pero ra xörü münü ra ngant'aji cja hornu ra ndüt'üji yo; maco Mizhocjimi unü c'ü na zö o ndäjnã yo. Natsc'ëji, ¿cjo dya xo ra dya'c'üji Mizhocjimi c'ü rí jyegüeji? Nguec'ua, ¿jenga dya ín junt'ü in mü'büji c'ü ra dya'c'üji Mizhocjimi c'o ni jyodüts'üji?

29 Nguec'ua, dya me rí tsjiñiji ja rgui chöt'üji c'ü pje rí siji.

30 Na ngue yo dya pãrã Mizhocjimi ngueje yo me jodü ga cjanu yo. Pero nu'tsc'ëji ín 'ñecjeji c'ü nin Tataji c'ü bübü a jens'e c'ü pãrã c'ü nde ni jyodüts'üji texe yo.

31 Nu'tsc'ëji ot'ü rí jyodüji ja rgui tsjaji ja c'o nzi ga mandats'üji Mizhocjimi, na ngue ín Jmugüeji c'ü. Nu 'ma rí tsjaji a cjanu, texe yo, nde ra dya'c'üji yo.

Riqueza en el cielo

32 'In chjëntcjeji nza cja o ndënchjürü. Y ja nzitjots'üji. Pero dya rí sügüeji. Na ngue c'ü ín Tatagöji ne ra dya'c'üji c'ü rgui bübütjoi co angueze nu ja manda, na ngue o ntets'üji dya.

33 Pöji c'o ín pë's'iji 'ñe rí unüji c'o pje ni jyodü. 'Ma rí pë's'itjogüeji ín merioji, 'na ra ë o mbë ra 'ñe pöñnc'üji. O 'ma jiyö, ra s'odü c'o. Pero 'ma rí unügüeji c'o pje ni jyodü, rí pë'sc'ëji 'ma a jens'e c'o na cjuana ni muvi c'o dya ra s'odü. Nujnu, dya sät'ä o mbë ra pöñnc'üji c'o. Dya xo bübü o dyoxü ra tsjapü ra dya c'o.

34 Nu 'ma rí pë's'igüeji na puncjü cja ne xoñijömmü, je rgui mäcjeji 'ma c'o rí pë's'iji cja ne xoñijömmü. Pero 'ma ra bë'sc'ëji na puncjü a jens'e, je rgui mäcjeji 'ma c'o rí pë's'iji a jens'e.

Hay que estar preparados

35-36 "Ma ra ma 'na bëzo cja chjüntü, c'o o mbëpji ra nde'beji hasta 'ma cja ra nzhogü. Ra xa'maji na jo, y ra ndütüji o sivi. Ra nde'beji ngue c'ua 'ma ra nzhogü c'ü nu lamuji ra ma't'ü cja ngoxtji, jo rrü xopcüji ra cjogü c'ua a mbo. Je xo rgui tsjagüeji a cjanu rí chepqueji, na ngue rá ëcjö na yeje.

37 'Ma ra nzhogü c'e lamu, 'ma ra chöt'ü rrã te'betjo c'o mbëpji, ra tsja

c'e lamu ra mǎpǎ c'o mbĕpji. Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, c'e lamu ra xipji c'o mbĕpji ra mimiji cja mexa. Nuc'ua ra ts'o's'ü c'ü mi tĕjĕ ra 'huiñi c'o mbĕpji.

³⁸ Zö ya rguí ndexö mü 'ma ra säjä c'e lamu, o zö ya rguí ñetsajö mü, pero ni jyödü c'o mbĕpji ra nde'beji, dya ra ĩji. 'Ma ra ñe chöt'ü c'e lamu c'ü rrǎ te'betjo c'o mbĕpji, ra tsja c'e lamu me ra mǎpǎ c'o.

³⁹ 'Na bëzo c'ü ri xo'tp'üji o ngumü, nu 'ma ro mbǎrǎ pje ma ndajme c'ü ro ĕjĕ c'e mbĕ, dya ro ĩjĭ, ro nde'betjo, dya ro jyĕzi ro xo'tp'ü c'ü nu ngumü.

⁴⁰ Je xo rga cjatsc'ejji nu rí pjötpüji ngüenda, na ngue nutscö rá ĕcjö na yeje cja Mizhocjimi c'e ndajme c'ü dya ri tepcöji.

El siervo fiel y el siervo infiel

⁴¹ Nuc'ua e Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme. C'o jña c'o cja ĩ mangue, ¿cjo nguetscöjme ĩ xitscöjme c'o, o ngue texe yo nte?

⁴² O ndünrü c'ua e Jesús c'ín Jmugöji:

—Para rí pǎrǎgueji, rá xi'tsc'öji 'na ejemplo. 'Na lamu ñeje 'na mbĕpji c'ü manda cja c'o nu mimbĕpjiji. 'Ma cjacjuana c'e mbĕpji, ñe 'ma pǎrǎ ra pĕpji na jo, ra tsja c'e lamu ra xipji c'e mbĕpji ra 'huinbi c'o nu mimbĕpjiji 'ma nzi ga zant'aji. Ra ma c'ua c'e lamu.

⁴³ Nuc'ua 'ma ra nzhogü c'e lamu, 'ma ra ñe chöt'ü c'e mbĕpji rrǎ cja'a c'o vi xipji, me ra mǎpǎ 'ma c'e mbĕpji.

⁴⁴ Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, c'e lamu ra unü c'e mbĕpji c'ü ra mbötpü texe c'o ri pĕ's'i c'e lamu.

⁴⁵⁻⁴⁶ Pero 'ma ri s'ombĕpji c'e mbĕpji, ñe ra mamatsjĕ: “C'ín lamugö ra mezhtjo c'ü”, ra ñeñe, ñe 'ma ra yabü c'o nu mimbĕpjiji zö bëzo zö ndixü, ñe me ra zi o xĕdyi ñe ra zi c'o rguí tĭ, nuc'ua, ra ĕjĕ c'ü o lamu c'e pa c'ü dya ri te'be, ñe c'e ndajme c'ü dya ri pǎrǎ. Nuc'ua c'e lamu ra manda ra jyüt'üji na puncjü co chirrio c'e mbĕpji, cja rrũ pant'aji c'ua ja rva cǎ c'o vi tsja na s'o.

⁴⁷ 'C'o mbĕpji c'o pǎrǎ c'o ne c'o nu lamu, pero 'ma dya cjaji c'o, ni xo ri te'beji ra nzhogü c'o nu lamu, ra jyüt'üji na puncjü 'ma c'o.

⁴⁸ Bübü o mbĕpji c'o dya nda pĕpji na jo, na ngue dya nda pǎrǎji pje pjĕzhi c'ü ne c'o nu lamu. Anguezeji mercedo xo ra jyüt'üji co chirrio. Pero dya nda ra jyüt'üji, na ngue dya nda pǎrǎji c'o ne c'o nu lamu. Nu c'o ch'unü ra mbǎrǎ c'o ne Mizhocjimi ra tsjaji, ni jyödü ra tsjaji c'o. Nu c'o xenda ch'unü ra mbǎrǎ, ngue c'o ni jyödü xenda ra tsjaji. 'Ma jiyö, xenda ra castigaoji 'ma c'o.

Jesús es causa de división

⁴⁹ 'Na ngue c'ü rvá ĕcjö cja ne xoñijö mü, ra zädä 'ma ra bübü o chũ cja ne xoñijö mü. Rí negö c'ü ya ri sädä.

⁵⁰ Pero ni jyödü ot'ü rá sufregö na puncjü. Me rí cjijñigö; me rí negö c'ü ya rva sufregö.

⁵¹ In pĕzhgueji rvá ĕcjö cja ne xoñijö mü ngue c'ua dya cja ra chũ yo nte. Pero dya ngue c'ü rvá ĕcjö c'ü. Na ngue c'ü rvá ĕcjö, ra bübü o chũ cja yo nte.

⁵² Ndeze nudya, ra bübü o chũ. Cja 'na ngumü c'ü ri cǎrǎ tsi'ch'a o nte, jñi c'o ra nu'u na ü c'o yeje, na ngue c'ü ri ätcävi ín jña. O 'ma jiyö, yeje c'o ra nu'u na ü c'o jñi.

⁵³ 'Na bëzo ra nu'u na ü c'ü nu t'i; o c'e t'i ra nu'u na ü c'ü nu tata. 'Na ndixü ra nu'u na ü c'ü o xunt'i; o c'e xunt'i ra nu'u na ü c'ü nu nana. 'Na ndixü ra nu'u na ü c'ü nu cjö'ö; o c'e cjö'ö ra nu'u na ü c'ü nu cö'ö.

Las señales de los tiempos

⁵⁴ E Jesús o sido o ña, o xipji c'ua c'o discípulo ñe c'o ñaja nte:

—'Ma in jandaji 'na trangö mü va cjins'i, ix in mangueji c'ua: “Ra ñeje o dyebe”, in eñeji. Y ra ñeje.

⁵⁵ 'Ma in unüji ngüenda vü'ü c'e ndajma c'ü je ni ñeje a ma a Sur, in mamaji c'ü me rrǎ pa. Y me rrǎ pa.

⁵⁶ In unüji ngüenda ja ga ñetse a jens'e ngue c'ua in pǎrǎji ja ga cja yo jopa ñe yo ra ñeje o dyebe. Maco ya ĩ dyǎrǎji na puncjü c'o rvi pǎrǎgueji c'ü

rvá ěcjö cja Mizhocjimi, ĵjenga dya in ějmezüji?

Procura ponerte en paz con tu enemigo

⁵⁷ Nguec'ua rí önnc'üji, ĵjenga dya in cjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi?

⁵⁸ 'Na nte c'ü pje vi tsjapü c'ü 'na nte, 'ma ra zidyiji cja juesi, 'ma cja ri pětjovi cja 'ñiji, na jo ra zopjü c'e nte c'ü pje vi tsjapü, ra ñavi ja rgá reglavi. 'Ma jiyö, ra zidyiji cja c'e juesi. Nuc'ua c'e juesi ra nzhö'ö cja c'e mböpjörü. Y c'e mböpjörü ra pant'a a pjörü c'ü.

⁵⁹ Dya ra mbedye nu, hasta 'ma cja ra ngöt'ü texe c'o tũ. Je xo rga cjatsc'ejji nu, 'ma dya rí dyötüji Mizhocjimi ra perdonaots'üji c'o na s'o c'o in tunpüji, nu'ma, ra castigaots'üji 'ma c'ü.

13

Importancia de un cambio de actitud

¹ Mi cãrã nu c'o cja vi säjä. Nuc'ua cjanu o ñaji c'ua o xipjiji e Jesús ja va bö't'ü ja nzi nte c'o mi menzumü a Galilea. Nuc'o, vi möji cja c'e templo o ma unüji c'o o animaleji ro mbäsp'äji Mizhocjimi. Nuc'ua e Pilato o manda c'o o tropa o ma mbö't'üji c'o nte.

² O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'o nte c'o o mbö't'üji, in pëzhgueji c'ü xenda mi cja c'o na s'o c'o, que na ngue c'o 'ñaja o menzumüji, nguec'ua va mbö't'üji c'o.

³ Pero rí xi'tsc'öji, dya je ga cjanu. Xo 'ñetsc'ejji xo rí chũgueji, 'ma dya rí jyëziji c'o na s'o, 'ma dya ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi.

⁴ In mbeñeji ja va tunü c'e torre c'ü xiji Siloé. O ndibi c'o nte, o ndüji dieciochoji. In pëzhgueji c'ü xenda mi cja c'o na s'o c'o, que na ngue c'o 'ñaja c'o cãrã a Jerusalén.

⁵ Pero rí xi'tsc'öji, dya je ga cjanu. Xo 'ñetsc'ejji xo rí chũgueji 'ma dya rí jyëziji c'o na s'o, 'ma dya ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi.

El ejemplo de la higuera sin fruto

⁶ O sido o ña e Jesús o xipjiji 'na ejemplo, o mama:

—Mi bübü 'na bëzo c'ü mi pë's'i 'na huerta c'ü mi cja o uva. Nujnu, xo vi 'ñench'e nu 'na fruta c'ü ni chjü higo. 'Na nu pa, o ějë c'e bëzo cja c'e huerta ro ě nu'u cjo mi quis'i o higo. Pero dya pje chöt'ü.

⁷ Nuc'ua cjanu o xipji c'ü o mbëpji c'ü mi pjörü c'o uva: “Ya sö jñi cje c'ü rvá ě nu'u ne higo cjo quis'i, pero dya pje rí töt'ü. Ixtí dyëch'i. 'Ma jiyö, bëzhitjo tiempo ja 'ne'e.”

⁸ Nuc'ua o ndünrü c'e mbëpji o mama: “Nu'tsc'e in lamuts'ügö, rí ö'tc'ügö xe rí jyëzi ne cje dya nu, ndezc'e rá tsötpügö e jömü y xo rá jä'tp'ä o lama.

⁹ Nu 'ma ra nguis'i, dya rá ěch'iji 'ma. Nu 'ma jiyö, rá ěch'igö ja nzi gui xitsi.”

Jesús sana en día de descanso a una mujer jorobada

¹⁰ 'Na nu pa c'ü mi söyaji, o ma e Jesús cja 'na nintsjimi. O ma xöpü c'o nte.

¹¹ Mi bübü nu 'na ndixü c'ü mi sö'dyë. Ya vi mezhe dieciocho cje vi zürü 'naja o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo, mi cjapü ra zö'dyë mi mocü ma nzhodü. Dya mi sö ro xos'ü o xütjü ro böbü derecho.

¹² E Jesús 'ma mü o jñanda c'e ndixü o ma't'ü o xipji:

—Chjä'dä a 'ñecjua.

Cjanu o xipji:

—Süngü, ra c'ueñe dya c'ü in sögue na ü, embe.

¹³ Cjanu o 'ñe's'e o dyë cja c'e ndixü. Nuc'ua c'e ndixü cjanu o xos'ü o xütjü o böbü derecho. Cjanu o unü 'na pöjö Mizhocjimi o mama:

—Me na jo Mizhocjimi o tsjacü o ndixqui.

¹⁴ C'ü mi xo'ñi cja c'e nintsjimi, dya go ne a cjanu. Na ngue mi xabaro 'ma mü o jocü e Jesús c'e ndixü; mi ngue c'e pa 'ma mi söyaji. Go üdü c'e bëzo o xipji c'o nte:

—In pãrãji 'ñanto pa nu ngo c'ü ni jyodü rá pëpjiji. Ngue c'o pa c'o na jo rí 'ñeji ngue c'ua ra ndixc'i in nzemeji. Dya rí 'ñecjeji dya, na ngue ngueje ne pa nu rí söyaji, embeji c'o nte.

15 O ndünrū c'ua e Jesús c'ín Jmugöji o xipji c'e bëzo, 'ñe c'o mi dyoji:

—¿Jenga in mangueji na s'o c'o rí c'jagö rí jocü c'o sö'dyë ne pa 'ma rí söyagöji? Maco nu'tsc'ejí in xäpcägueji c'o in nzhünüji 'ma xabaro, 'ñe c'o in burruji, cja rrí ma unüji o ndeje.

16 Nujne ndixü nu, je mboxbëche cja e Abraham. Ya vi zürü c'ü dya jo, chjëntjui c'ü ro ndün't'ü o tjüjmü para dya ro nzhodü libre. Ya vi mezhe dieciocho cjë. Maco in xäpcägueji in animaleji, na ne ndixü, ¿cjo dya xo mi jyodü ro emegö libre nu?

17 C'o mi nu'u na ü e Jesús, 'ma mü o dyäräji c'o jña, o bëzhi o tseji c'ua, dya sö pje xe ro mamaji. Pero c'o 'ñaja nte, me go mäji na ngue c'o me ma nojo c'o mi cja e Jesús, 'ñe c'o me ma zö.

El ejemplo de la semilla de mostaza

18 Xe go ña e Jesús o xipjiji:

—Rá xi'tsc'öji 'na jña ngue c'ua rí päräji ja ga manda Mizhocjimi.

19 C'ü ni manda Mizhocjimi, chjëntjui nza cja 'naja ndömortasa c'ü o jñü 'na bëzo, cjanu o ma ndujmü cja o juajma. Nuc'ü, o mbes'e o nocü, o chjënjui 'naja za'a c'ü na ndã. O ëjë c'ua o s'ü o 'ñe dyät'ä o t'oxüji nu.

El ejemplo de la levadura

20 Xo mama c'ua na yeje e Jesús:

—Rá xi'tsc'öji c'ü 'na jña ngue c'ua rí päräji ja ga manda Mizhocjimi.

21 C'ü ni manda Mizhocjimi, chjëntjui nza cja o ixcjünü c'ü o jñü 'naja ndixü o huanba jñi vola o jocjünü, hasta 'ma o ixqui texe c'e cjünü.

La puerta angosta

22 E Jesús sido mi mbeñe c'ü mi jyodü ro ma a Jerusalén. Pero mi sät'ä nzi 'na jñiñi, mi xöpü c'o nte.

23 'Na nte o dyönü e Jesús:

—Nu'tsc'e xöpüte, ¿cjo ja nzitjo c'o ra zät'ä nu ja bübü Mizhocjimi?

Nuc'ua e Jesús o ndünrū o xipji c'o nte:

24 —Me rí jyodüji rí sät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Na ngue c'ü rguí sätc'ejí nu, na s'ëzhi, chjëntjui c'ü ri c'jogü 'na nte cja 'na ngoxtji c'ü me s'is'i. Rí xi'tsc'öji, na puncjü c'o ra

jyodü ja rgá c'jogüji, pero dya ra sö ra c'jogüji.

25 Nu c'ü o c'jaja c'e ngümü, ra zädä 'ma ra ngot'ü c'e ngoxtji. 'Ma cja rí sät'äji 'ma ya rguí c'jot'ü c'e ngoxtji, dya cja ra xocüts'üji. Zö rí bönc'ejí nu cja c'e ngoxtji rí püt'üji rí mamaji: “Nu'tsc'e in Jmuts'ügöjme, xocüzüme”, rí 'ñembeji, pero dya ra xocüts'üji. C'ü ra tsja ra xi'ts'iji: “Dya rí pä'c'öji, dya ngue in ntetsc'öji”, ra 'ñents'ejí c'ü.

26 Nuc'ua rí xipc'ejí: “Maco nutscöjme ró sigöji o xëdyi, 'ñe 'ma mi jizhigue cja c'o 'ñiji cja c'o in jñiñigöjme, xo ma bünc'öjme nu, mi äräjme.”

27 Ra ndünrū c'ua angueze ra xi'ts'iji: “Ya ró xi'tsc'öji c'ü dya rí pä'c'öji. Nu'tsc'ejí i tsjaji c'o na s'o. C'ueñeji cja in jmigö in texeji.”

28 Nuc'ua me rí huëgueji y me ra nguünxt'ü in s'ibi rguí sufreji. Na ngue ri jandagueji e Abraham, 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob 'ñe texe c'o profeta ri cäräji co Mizhocjimi nu ja ri manda, pero nu'tsc'ejí dya ra xocüts'üji.

29 Ra ëjë na puncjü o nte, ra 'ñe ngäräji nu ja ri manda Mizhocjimi, me ra mäji cja o jmi. Rguí 'ñeji nu ja ni mbes'e e jyarü 'ñe nu ja ni nguibi. Xo rguí 'ñeji a ma a norte 'ñe a ma a sur.

30 C'o c'japü cja na jo nguec'ua pëzhiji ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi, dya ra zät'ä c'o. C'o unü ngüenda c'ü dya ni muviji a jmi Mizhocjimi, ra zät'ä c'o.

Jesús llora sobre Jerusalén

31 C'e pa c'ü, o ëjë ja nzi o fariseo o 'ñe xipjiji e Jesús:

—Pedye va rí mague. Na ngue ne ra mbö'tc'ü e Herodes c'ü manda va.

32 O ndünrū c'ua e Jesús o xipjiji:

—Zö pë's'i na puncjü o pjeñe e Herodes c'ü ne ra mbö'tcügö c'ü, pero möji ma xipjiji c'ü ni jyodü rá pjongü o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo, Rá jocü c'o sö'dyë. Xipjigueji c'ü rá c'jagö yo, hasta 'ma cja rá c'juatügö ne bëpji.

33 Zö ne ra mbö'tcügö c'ü, pero rá sido rá c'jagö ne bëpji hasta 'ma

rá cjuatügö. Na ngue je ngueje a Jerusalén nu ja pö't'üji texe c'o ña o ñña Mizhocjimi; dya ngue va. Nu'tsc'ejí rí xiqueji a cjanu e Herodes.

³⁴ O sido o ña e Jesús o mama:

—Nu'tsc'ejí in menzumüji a Jerusalén, in pö't'üji c'o profeta 'ñe in pjat'üji o ndojo c'o juajnü Mizhocjimi ra zo'c'üji. Ró juen'tsc'öji na puncjü. Mi negö ro jmu'tc'üji c'ua ja nzi ga tsja'na ngöñi juis'i c'o o ts'ingöñi a mbo cja o juaja, pero dya xo i ñeji ri dyätcäji in ñña.

³⁵ Dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Xe järätjo a Jerusalén nu nin jñiñigueji, pero ya jyëts'iji dya Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji, ndeze ne ndajme dya, dya cja xe rí jñandgöji va hasta 'ma cja rí mamaji: “Me na jo nu va ëjë nu o 'ñeme Mizhocjimi ra manda”, rí 'ñeñeji.

14

Jesús sana a un hombre con enfermedad de hinchazón

¹ O ëjë 'na nu xabaro, e Jesús o ma cja o ngumü 'naja c'o fariseo c'ü mi xo'ñi cja 'naja nintsjimi, o ma ziji o xëdyi. C'o ma cãã nu, me mi jandaji e Jesús me mi äräji xa'ma ro mama o jña c'o dya mi jyodü.

² Nu a jmi e Jesús, mi bübü 'na bëzo c'ü mi sö'dyë, mi pjänt'ä texe o cuerpo.

³ Nuc'ua e Jesús o xipji c'o fariseo 'ñe c'o mi pärã o ley Mizhocjimi:

—¿Pje mama o ley Mizhocjimi? ¿Cjo na jo rá jocüji yo sö'dyë 'ma xabaro? Maco ngue nu pa nu rí söyaji.

⁴ Anguezeji dya ndünrüji. Nuc'ua e Jesús o 'ñe's'e c'ua o dyë c'e bëzo c'ü mi pjänt'ä, o jocü cjanu o xipji:

—Ma dya in nzumü, embe.

⁵ Cjanu o xipji c'o fariseo:

—'Ma ri 'ñegueji 'na burru o 'na ts'inzhünü, nu 'ma ro zo'o cja 'na pozo, ro zo'o c'ü xabaro c'ü ngue 'ma rí söyaji, ¿cjo dya ri ma tsjünc'ejí c'ü?

⁶ Anguezeji dya mi päräji ja rvä ndünrüji.

⁷ E Jesús o jñanda c'o nte c'o vi mbitaji ro ziji o xëdyi, me mi juajnüji c'o xenda na jo nu ja ro mimiji. Nguec'ua va mama e Jesús o xipjiji:

⁸ —'Ma cjo c'o ra mbitats'üji rí möji cja chjüntü, dya rí ma mimiji nu ja xenda na jo. 'Na ra ëjë 'naja c'ü vi mbitaji c'ü xenda ri pjëzhi na nojo que rá ngue'tsc'ejí.

⁹ Nuc'ua ra ëjë nu c'ü o mbitats'üji ra 'ñe xi'ts'iji: “Chjench'e xe rí mimi a ma c'ua. Na ngue nu ja in junrügue, ra mimi ne bëzo”, ra 'ñents'ejí. Nuc'ua ix 'na tsetjo rguí ma minc'ejí cja squina.

¹⁰ C'ü rí tsjagueji 'ma ra mbitats'üji, rí minc'ejí a squina, ngue c'ua 'ma ra säjä in jmigueji nu c'ü o mbitats'üji, xa'ma ra xi'ts'iji: “Nu'tsc'e rí jogövi na jo, je rguí 'ñe cjuã rí mimi nu ja xe na jo”, ra 'ñents'ejí. Nuc'ua c'o rrü jü'ü cja mexa, ra unüji ngüenda c'ü me nets'ejí c'ü o mbitats'üji.

¹¹ C'ü ra tsjapütsjë na nojo, ra tsjapüji c'ü dya pje rguí muvi. C'ü ra unü ngüenda c'ü dya ni muvi, ra tsjapüji c'ü rguí muvi a jmi Mizhocjimi.

¹² O sido o ña e Jesús o xipji c'e bëzo c'ü vi mbita:

—'Ma in ät'ägue 'na jñöñü, in mbita c'o in negue, 'ñe c'o in cjuarma, 'ñe c'o 'ñaja in dyocjeji, 'ñe c'o bëxtjo in cãrägueji c'o jün o t'opjü. Nuc'o, nguextjo c'o in mbitague c'o. Rí xi'tsc'ö c'ü dya cja rí tsjague a cjanu. Na ngue anguezeji xo ra mbitats'üji rí mague rí ma siji o xëdyi cja o ngumüji. A cjanu, ra ngö'tc'ütjoi c'ü vi mbitague anguezeji, pero dya ra ngö'tc'ü Mizhocjimi.

¹³ C'ü rí tsjague 'ma rí dyät'ä 'na jñöñü, xo rí mbitague c'o pöbre c'o dya pje pë's'i, c'o ch'odyë 'ñe c'o me'dye 'ñe c'o ngorö.

¹⁴ 'Ma rí tsjague a cjanu, me rí mäjägue 'ma. Na ngue dya ra sö ra ngö'tc'üji ra mbitats'üji c'ua ja nzi vi mbitague anguezeji. Nguec'ua 'ma ra bübü'tjo na yeje c'o vi tsja na jo, xo rí tegue ra ngö'tc'ü Mizhocjimi.

Los invitados al casamiento

El ejemplo de la gran cena

15 'Naja c'o mi junrū cja mexa, 'ma mü o dyärä c'o vi mama e Jesús, o xipji:

—Me ra mājā c'o ra mbita Mizhocjimi ra ma ziji o xēdyi nu ja manda angueze.

16 O ndünrū c'ua e Jesús o xipji:

—Mi bübü 'na bēzo c'ü ro tsja 'na mbaxua ro dyät'ä o jñönü. Na puncjü o nte c'o o mbita.

17 Nuc'ua 'ma o zādä c'e hora 'ma ro ziji o xēdyi, c'e bēzo o xipji c'ü o mbēpji: “Mague cja c'o ró mbita, ma xipjiji ra ēji dya, na ngue ya jogü texe”, eñe c'e bēzo.

18 Nuc'ua texeji o mbürü o mamaji ro perdonaoji na ngue dya mi sō ro möji. Nu ja ot'ü o zāt'ä c'e mbēpji, o xipjiji a cjava: “Perdonaozū, dya sō rá ma sigö o xēdyi. Cja ró tōmügö 'na juajma; ni jyodü rá ma nu'u.”

19 C'ü 'naja o mama: “Perdonaozū, dya sō rá ma sigö o xēdyi. Cja ró tōmügö tsi'ch'a yonda o nzhünü; ni jyodü rá ma nugö cjo na jo ga pēpji c'o.”

20 C'ü 'naja o mama: “Cja ró chjüntü, nguec'ua dya ra sō rá ma sigö o xēdyi.”

21 Cjanu o nzhogütjo c'ua c'e mbēpji o ma xipji c'ü nu lamu c'o vi mama c'o vi mbita. Nuc'ua c'e lamu go sjēya c'ua o xipji c'ua c'ü o mbēpji: “Mague dya cja yo 'ñiji. Ja c'o rí chjēji c'o pōbre, rí sigue c'o. Rí sigue c'o ch'odyē 'ñe c'o me'dye 'ñe c'o ngorö”, eñe. O ma c'ua c'e mbēpji.

22 Nuc'ua 'ma mü o nzhogü, o mama: “Nu'tsc'e ín lamuts'ügö, ró cjagö ja c'o nzi vi xitsi ró ma sigö o nte. Pero xe jyardütjo cja nin nzungue.”

23 O ndünrū c'ua c'e lamu o xipji c'ü o mbēpji: “Pedyegue cja ne jñiñi, rí mague texe c'ua ja bübü o 'ñiji ja c'o cjogü o nte, rí sido rí xiqueji ra ēji, ngue c'ua ra ndüji cja ín nzungö.

24 Rí xi'tsc'ö, nu c'o ot'ü ró mbitagö ro ējē, nuc'o, dya ra zi yo jñönü yo ró ät'ägö ne ri 'naja c'o”, eñe.

Lo que cuesta seguir a Cristo

25 Na puncjü o nte c'o mi pōji e Jesús. 'Na nu pa 'ma mi pōji cja 'ñiji, e Jesús o ñezhe c'ua o xipji c'o nte:

26 —'Ma cjó c'o ne ra ndenngue co nuzgö, ni jyodü xenda ra nezegö que na ngue c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana. Ni jyodu xenda ra nezegö que na ngue c'ü nu su 'ñe c'o o t'i. Ni jyodü xenda ra nezegö que na ngue c'o nu cjuarma 'ñe c'o nu cjü. 'Ma jiyö, dya ra sō ra ndenngue co nuzgö. Ra tsja ja c'o nzi rgá negö; dya cja ra tsja ja c'o nzi ga netsjē.

27 'Ma cjó c'o ne ra ndenngue co nuzgö, ni jyodü ra bübü dispuesto ra sufreji o ra ndüji. 'Ma jiyö, dya ra sō ra ndenngue co nuzgö.

28 'Ma cjó c'o ne ra jyäbä 'na ngumü, ni jyodü ot'ü ra tsja ngüenda, cjo ra zäs'ä c'ü rguí cjuatü c'e ngumü.

29 'Ma jiyö, 'ma ya rguí ngü'p'ü c'e cimientu, pero 'ma dya ri säs'ä c'ü rguí cjuatü c'e ngumü, texe c'o vi jñanda c'e bēzo mi jäbä o ngumü, ra ndenbeji rgá tsjapüji burla.

30 Ra mamaji: “Ne bēzo o mbürü o jyäbä 'na ngumü, pero dya zäs'ä c'ü rví cjuatü”, ra 'ñeñeji.

31 Xo rí tsjijñigueji ja ga cja ga tsja yo rey. 'Na rey c'ü è'è diez mil c'o o tropa, dya ixta ma chūvi c'ü 'na rey c'ü va ējē va è'è veinte mil c'o o tropa. Ot'ü ra nguijñi cjo ra sō ra ndöpü c'o va ējē.

32 'Ma ra unü ngüenda c'ü dya ra sō, ra ndjäjä c'ua c'o ra ma ndünrū c'e rey 'ñe c'o o tropa 'ma xe na jē va étjoji, ra ma reglaji para dya ra chūji.

33 Je xo ga cjatsc'eji nu. Ante c'ü rí chenngueji co nuzgö, ni jyodü rí tsjijñiji na jo cjo sō rí sidoji. 'Ma dya in bübüji dispuesto rí sogüji texe c'o in pē's'iji, dya ra sō rí chenngueji co nuzgö 'ma.

Quando la sal deja de estar salada

34 O sido o ña e Jesús o mama:

—Na jo o õõ. Pero 'ma ra bēzhi c'ü na õxü, ¿ja xe rgá sō xe ra õxcü?

35 Zö ra huanbaji o lama cja rrü jyä'tp'äji cja jömü, pero dya cja rguí muvi. Nguec'ua ra mbozüji. Nu'tsc'eji

in äräji yo jña, rí tsjapüji na puncjü ngüenda yo.

15

El ejemplo de la oveja perdida

¹ Ma ëjē cja e Jesús c'o mi cobra o contribución 'ñe c'o 'ñaja c'o mi nántji mi cja c'o na s'o. Ma ëji ro ë dyäräji c'o mi mama e Jesús.

² Nguéc'ua c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o fariseo, mi tsjojneji ma zo'büji e Jesús mi mamaji:

—Ne bëzo nu, me ne yo cja na s'o ra dyoji co angueze. Y me siji o xëdyi yo.

³ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

⁴ —'Ma ri tsägueji 'na cien o ndënchjürü, 'ma ri bëzhi 'naja, ri sogueji cja batjü c'o noventa y nueve, cja rrĩ möji c'ua ri ma jyodüji c'e ndënchjürü c'ü ri bëzhi. Ri jyodüji hasta 'ma cja ri chöt'üji, zö ri 'natjo ndënchjürü.

⁵ Nuc'ua 'ma ri chöt'üji, me ri mäjceji c'ua na puncjü, ri tsö's'üji in jyögueji.

⁶ Nuc'ua 'ma ri säcjeji in nzumüji, ri ma xipjiji c'o in dyocjeji 'ñe c'o bëxtjo in cäräji: “Rí mbitats'ü rí ma cja in nzumü rá mäji. Na ngue ya ró töt'ü c'ü in nzhënchjürü c'ü rvá bëzhi”, ri 'ñeñeji.

⁷ Rí xi'tsc'öji, je xo ga cjatjonu 'ma ra nzhogü o mü'bü 'na nte c'ü vi tsja c'o na s'o, me ra mäji a jens'e. Xenda ra mápäji c'e nte que rá ngue c'o noventa y nueve nte c'o cjäpü cja na jo y dya unüji ngüenda c'ü ni jyodü ra nzhogü o mü'büji.

El ejemplo de la moneda perdida

⁸ "Na ndixü c'ü ri jün diez merio de plata, 'ma ro bëzhi 'naja, ro ndütü 'na sivi ro jyodü c'e merio. Ro paxü na jo cja c'e ngumü ro jyodü hasta 'ma cja ro chöt'ü.

⁹ Nuc'ua 'ma ro chöt'ü, ro xipji c'o o dyoji 'ñe c'o bëxtjo ri cäräji: “Rí mbitats'ü rí mague cja in nzumü rá mäji. Na ngue ya ró töt'ü c'e merio c'ü rvá bëzhigö”, ro 'ñeñe.

¹⁰ Rí xi'tsc'öji, je xo ga cjatjonu 'ma ra nzhogü o mü'bü 'na nte c'ü vi tsja

c'o na s'o, me ra mäjä Mizhocjimi 'ñe c'o o anxe c'o cärã a jmi.

El ejemplo del hijo pródigo

¹¹ Xo mama c'ua:

—'Naja bëzo mi 'ñeje yeje t'i.

¹² Nu c'e t'i c'ü mi sëbi o ma cja c'ü nu tata, o ma xipji: “Mi tatats'ügö, dyacö c'ü tocazü yo in pë'sc'e”, embe. Nuc'ua c'e bëzo o jyadü c'ua c'o mi pë's'i o unü nza yeje c'o o t'i.

¹³ Dya mezhe c'ua pa, c'e t'i c'ü mi sëbi o jmutü texe c'o mi pë's'i, cjanu o ma c'ua o zät'ä cja 'na país c'ü ma jë. Nuc'ua o ndeze nu texe o merio va tsja c'o na s'o; dya mbörütsjë ja rvá mimi.

¹⁴ Nuc'ua 'ma mü o ndeze texe o merio, o ëjē c'ua 'naja tjiimi cja c'e país. Nuc'ua c'e t'i mi ojtjo pje ro zi.

¹⁵ Cjanu o ma c'ua cja 'naja bëzo cja c'e país, o ma xipji: “¿Cjo dya in pë's'i o bëpji rí dyacö?”, eñe. C'e bëzo, dya mi ne ro unü o bëpji, pero c'e t'i sido mi örü. Nguéc'ua c'e bëzo, zö dya mi ne, pero o unü o bëpji, o ndäjä cja c'ü o hacienda ro ma ts'as'ü o cuchi.

¹⁶ C'e t'i, dya mi nijmi c'ü mi ch'unü ro zi. Nguéc'ua me mi ne c'ü xo ro ch'unü c'o mi si c'o cuchi, ngue c'ua ro nijmi. Pero dya cjo mi unü.

¹⁷ O nzhogü o mü'bü c'ua c'o na s'o c'o vi tsja, o mama: “Mi tatagö tsäjã na puncjü o mbëpji. Anguezeji poncjütjo c'ü siji; nutscö rí sufregö va o tjiimi.

¹⁸ Ixtá magö dya cja mi tata, rá ma xipji: Mi tatats'ügö, 'ma ró xögö co nu'tsc'e, ró cja'c'ö c'o na s'o, 'ñe cja o jmi Mizhocjimi.

¹⁹ Dya ga jozgö c'ü xe rí xitsi in ch'izügö. Tsjacü rá cjägö 'naja in mbëpjizügö, rá embe.”

²⁰ Ixco ma c'ua cja c'ü nu tata.

—'Ma xe ma jëtjo ma ëjē c'e t'i, c'e bëzo o jñanda c'ü o t'i. O juentse c'ua, o cjuan'di o ma ndünrü. Cjanu o ndaja, me go zü'tp'ü o jmi.

²¹ Nuc'ua c'e t'i o xipji: “Mi tatats'ügö, 'ma ró xögö co nu'tsc'e, ró cja'c'ö c'o na s'o, 'ñe cja o jmi Mizhocjimi. Dya ga jozgö c'ü xe rí xitsi in ch'izügö.”

22 Nuc'ua c'e bëzo o xipji c'o o mbëpji: "Ma tsãji c'e bitu c'e xenda na jo, rí jyecheji nu ín ch'igö. Rí jñu'tp'üji 'na anilio cja o dyë. Rí chin'chp'iji o dyatsi a ngua.

23 Ma siji c'e ts'inzhünü c'ü na pi, pö't'üji rá saji rá cjaji 'na mbaxua.

24 Dya mi pārãgö ja vi ma'a nu ín ch'igö. Mi pëzhgö 'na ya vi ndü. Pero ya nzhogütjo, bübü dya", eñe c'e bëzo va xipji c'o o mbëpji. O mbürü o tsjaji c'ua c'e mbaxua.

25 'C'e t'i c'ü mi nzhasë ma bübütjo cja juajma. Nuc'ua 'ma mü o nzhogü, 'ma ya mi ngue ro säjä cja c'e ngumü, o dyärä mi pjë'biji o bizhi 'ñe mi ne-meji.

26 O ma't'ü c'ua 'naja c'o mbëpji, cjanu o dyönü pje pjëzhi c'o mi cjaji.

27 O ndünrö c'ua c'e mbëpji o xipji: "Ngue nin cjuarma c'ü ya nzhogü. O säjä na jo, dya pje tsja. Nguec'ua o manda nin tatague o mbö't'üji c'e ts'inzhünü c'ü ma pi."

28 Cjanu o üdü c'ua c'ü mi nzhasë, dya mi ne ro cjogü a mbo. O mbedye c'ua c'ü nu tata o xipji ro cjogü.

29 O ndünrö c'ua c'e t'i o xipji c'ü nu tata: "Dyärä rá xi'ts'i. Nutscö na puncjö o cjë'ë c'o ya ró pë'pc'i na zëzhi nza cja 'ma ri nguetscö in mbëpji. Nu c'ü in mandazü, nde rí cjagö texe. Pero dya nunca in dacügö 'na animale c'ü rga mägöjme c'o rí pãcöjme. Ni ri 'naja ts'ichivo ri dacügö.

30 Pero 'ma o säjä dya nu in ch'igüe nu na s'o, i manda o mbö'tp'üji c'e ts'inzhünü c'ü ma pi; maco o nde'tsc'e in meriogüe ma dyoji c'o ndixü c'o na s'o, c'o nde ga dyonpütjo o bëzo."

31 O ndünrö c'ua c'e bëzo o xipji c'ü nu t'i: "Nu'tsc'e ín ch'itsc'ö, rí bübütjogövi. Texe c'o ín tsjagö, ngue in tsjagüe.

32 Dya mi pārãgö ja vi ma'a nu nin cjuarma; mi pëzhgö 'na ya vi ndü. Pero ya nzhogütjo, bübü dya. Nguec'ua rá cjaji na jo mbaxua rá mäji."

El ejemplo del mayordomo que abusó de confianza

1 E Jesús xo xipji c'o o discípulo:

—Mi bübü 'na bëzo c'ü mi rico c'ü mi 'ñeje 'na mbëpji c'ü mi pjötpü texe c'o mi pë's'i c'ü nu lamu. C'e mbëpji mi s'onbü c'o mi pë's'i c'ü o lamu. Nguec'ua mi bübü c'o o ma cja c'e lamu o ma cösteji.

2 Nuc'ua c'e lamu o zojnü c'ü o mbëpji. 'Ma mü o ëjë c'e mbëpji, o mama c'ua c'e lamu o xipji: "¿Jenga vi tsjacügö a cjanu yo rí ärãgö? Mague ma chjënquigö c'o xiscömü c'o juns'ü ja nzi o merio c'ü tuncügö yo nte. Nuc'ua, dya cja xe rí pëpquigö", eñe c'e lamu va xipji c'e bëzo.

3 Nuc'ua c'e mbëpji cjanu o ma c'ua o mamatsjë c'ua: "Nu c'ü ín lamugö ya ra pjongüzü c'ü dya cja rá pëpigö c'ü. ¿Ja rga czazgö dya? Dya zëtsi rá cjagö bëpji c'o na jyü, y dya sö rá örü pje rá sigö, na ngue rí tsegö.

4 Ya ró mbeñegö dya c'ü rá cjagö, ngue c'ua 'ma ra zädä c'ü dya cja rá pëpigö c'ín lamugö, ra recibidozü yo nte cja o ngumüji", eñe.

5 Cjanu o zojnü c'ua texe c'o mi tunpü o merio c'ü nu lamu, cjanu o ñatsjëvi c'ua nzi 'naji. O mama c'e bëzo va dyönü c'ü ot'ü o säjä: "¿Ja nzi in tunpügüe c'ü ín lamugö?"

6 O mama c'ua c'e nte: "Rí tunpü 'na ciento barri o aceite." O mama c'ua c'e mbëpji: "Bübü dya c'ua nin vale rí xü't'ü. Ixtí dyät'ä c'ü 'na vale rí jñu's'ütjo cincuenta, cja rrí jñu's'ü in chjügüe."

7 Nuc'ua cja ndo nu ëjë c'ua c'ü ndo 'naja. Cjanu o mama c'e mbëpji o xipji: "¿Ja nzi in tügüe?" Angueze o mama: "Rí tunpü 'na ciento mape o ndëxü." O mama c'ua c'e mbëpji: "Bübü dya c'ua nin vale rí xü't'ü. Ixtí dyät'ä c'ü 'na vale rí jñu's'ütjo ochenta", eñe. Je ga cjanu va tsja c'e mbëpji o jñu's'ütjo menu c'o mi tü c'o nte. Cjanu o ma c'ua cja c'ü nu lamu o ndënbi c'o xiscömü c'o mi ngue c'o vale c'o cja vi dyät'ä.

8 O mezhe ts'ë, nuc'ua c'e lamu cja mbärä c'o na s'o c'o vi tsja c'e mbëpji,

cjanu o mama: “¿Ja va ndöcügö c'e s'ombëpji? Me pë's'i na puncjü o pjeñe”, eñe. C'ua ja nzi va tsja c'e mbëpji, je xo ga cjatjonu c'o nte c'o dya pārã Mizhocjimi, me pë's'iji na puncjü o pjeñe ja ga tsjaji na jonteji cja yo nu minteji, que na ngue yo nte c'o bübü o mü'bü o jya's'ü Mizhocjimi.

⁹ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Yo nte cjaji na s'o co o merioji; nu'tsc'ejí rí tsjaji na jontets'üji co in merioji. Rí unüji yo nte c'o pje ni jyodü; rí gастоji in merioji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma rí chüji, 'ma rí sät'äji a jens'e, Mizhocjimi me ra mä'c'äji ra xi'ts'iji na jo vi tsjagueji.

¹⁰ C'o ra tsja c'o na jo co o merioji, xo ra tsjaji na jo c'o o bëpji Mizhocjimi c'o nda ni muvi que na ngue o merio. Pero c'o dya ra tsja c'o na jo co o merioji, dya xo ra tsjaji na jo c'o o bëpji Mizhocjimi.

¹¹ Zö cja c'o na s'o yo nte co o merioji, pero nu'tsc'ejí ni jyodü rí tsjaji rrã jontets'üji. 'Ma dya rí tsjaji na jo co in merioji, dya xo ra dya'c'üji o bëpji Mizhocjimi c'ü nda ni muvi.

¹² 'Ma dya rí tsjaji na jo co o merio c'ü tjeze, ¿ja rgá sö ra dya'c'üji Mizhocjimi c'o dya ra tjeze rí tsjapüji in tsjacjeji?

¹³ "Ma cjó c'o ra mbëpi yeje lamu, dya ra sö ra dyätävi nza yejui. Na ngueje c'ü 'naja ri nu'uji na ü, ra tsja c'e mbëpji; c'ü 'naja ri ne. O 'ma jiyö, 'naja c'ü ri ätä; 'naja c'ü ri cja pü dya rguí muvi. Je xo ga cjatsc'ejí nu, 'ma rí jyodüji ja rguí pë's'iji na puncjü cja ne xoñijö mü, nu'ma, dya rí pëpqueji 'ma Mizhocjimi co texe in mü'büji.

¹⁴ C'o fariseo c'o mi cãrã nu, 'ma mü o dyärã c'o jña c'o mi mama e Jesús, o tsjaji c'ua burla. Na ngue anguezeji me mi neji o merio.

¹⁵ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí in cja püji me na jots'üji cja yo nte, pero Mizhocjimi pä'tc'ã in mü'büji. C'o in cjaji c'o mama yo nte na jo, Mizhocjimi mama na s'o c'o.

La ley y el reino de Dios

¹⁶ "Texe c'o o jña Mizhocjimi c'o xiji ley 'ñe profeta, mamaji c'ü ro ëjë c'e pa 'ma ro manda Mizhocjimi. Pero 'ma o mbürü e Juan o zopjü yo nte, ya ma sädã c'e pa. Ndeze c'o pa c'o, hasta nudya, bübü c'o zopjü yo nte, xipjiji c'ü ya ëjë c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Nguec'ua bübü o nte c'o me jodü ja rgá ndeñeji angueze.

¹⁷ "Zö ra manda dya, nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi, pero xo na cjuana texe c'o mama o ley Mizhocjimi. Zö ra nguins'i e jens'e 'ñe ne xoñijö mü, pero dya ra cjogü o ley Mizhocjimi. C'o mama o ley Mizhocjimi na s'o c'o in cjaji, ix na cjuana na s'o c'o.

Jesús enseña sobre el divorcio

¹⁸ "Ma cjó c'o ra mbëzi nu su, cja rrü chjüntüvi c'ü xe 'na ndixü, nu'ma, cja c'o na s'o chjëntjui 'ma ri tsãjã o ndixü. Y c'e bëzo c'ü ra chjüntüvi c'e ndixü c'ü vi bëzi, xo cja na s'o c'ü chjëntjui c'ü ri tsãjã o ndixü.

El hombre rico y Lázaro

¹⁹ O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Mi bübü 'naja bëzo c'ü mi rico. Mi je'e o bitu c'o me ma jo, nza cja o bitu c'o je'e o rey. Pama me mi mäji c'o o dyoji mi cjaji o mbaxua.

²⁰ Cja ngoxtji c'ü o ngumü c'e bëzo, vi 'ñemeji 'na bëzo c'ü mi pöbre c'ü mi dya o ts'ingue texe cja o cuerpo. Nuc'ü, mi chjü e Lázaro.

²¹ Mi sant'a na puncjü. Nguec'ua me mi ne xa'ma ro ch'unü pje ro zi'i, zö ri nguextjo c'o mëxëdyi 'ñe c'o jñönü c'o mi jäbã a jömü cja c'ü o mexa c'e bëzo c'ü mi rico. C'o dyo, mi jösp'üji cja o cuerpo c'ü mi s'odü.

²² O ë 'na nu pa, o ndü c'e bëzo c'ü mi pöbre. Nuc'ua c'o o anxë Mizhocjimi o zidyiji a jens'e nu ja bübü e Abraham. 'Ma mü o ndü c'e bëzo c'ü mi rico, o dyögüji na jo.

²³ Nuc'ua 'ma me mi sufre a linfiernu c'e bëzo, o nä's'ã o jñanda e Abraham mi bübü a jens'e. Xo jñanda mi bübü nu e Lázaro a jmi e Abraham.

²⁴ O mapjü c'ua na jens'e o mama: "Nu'tsc'e Abraham, mi mboxpalets'ügö, juentsquegö. Xipji

e Lázaro ra ãjẽ ra 'ñe popjü o ñidyẽ cja ndeje ra jötcü ín ts'ijñi. Na ngueje rrã sufregö na puncjü cja ne sivi."

²⁵ O ndünrũ c'ua e Abraham o xipji: "Nu'tsc'e ín mboxbëchets'ügö, mbeñegue. 'Ma mi bübügue a xoñijö mü, mi pë's'igue texe c'o mi negue y me mi mäpägue c'o; maco e Lázaro mi bëzhi pje ro zi 'ñe pje ro jye. Pero nudya, mäjä, dya cja sufre dya. Nu'tsc'e ín sufregue c'ua.

²⁶ Dya nguextjo nu; xo bübü 'na cöt'ü c'ü na jẽ a ndetsc'e 'ñezgöbe. Nguec'ua yo cãrã a 'ñecjua, dya sö ra mbes'e a ma c'ua ja ín bñnc'ejí. Ni xo ri ngueje c'o cãrã a ma c'ua, dya sö ra mbes'ejí a 'ñecjua."

²⁷ Cjanu o mama c'ua c'ü mi rico: "Mi mboxpalets'ügö, rí ö'tc'ü na puncjü rí xipji e Lázaro ra ma cja o ngumü mi tata.

²⁸ Na ngueje rí 'ñeje tsi'ch'a ín cjuarma. Rí chãjä e Lázaro ra ma zopjü c'o mi cjuarma, ra xipjijí ra nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi. Xa'ma dya ra ãjẽ anguezeji va ja rí sufregö."

²⁹ O ndünrũ c'ua e Abraham o xipji: "Anguezeji tjëji c'ü o dyopjü e Moisés 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta. 'Ma ra dyätãji c'o, dya ra zät'ãji nu ja na bñnc'e."

³⁰ O ndünrũ c'ua c'ü mi rico o mama: "Iyö, dya ra tsjapüji ngüenda c'o. Pero 'ma cjo c'o ra te'e yo ya ndü ra ma'a nu ja cãrã c'o ín cjuarma, ra nzhogü o mü'büji 'ma."

³¹ O ndünrũ c'ua e Abraham o xipji: "Nu 'ma dya c'apüji ngüenda c'o o dyopjü e Moisés 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta, dya xo ra creoji zö ra tetjo 'naja yo ya ndü."

17

El peligro de caer en pecado

¹ O sido o ña e Jesús o xipji c'o discípulo:

—Siempre bübü o nte c'o c'apü ra tsja c'o na s'o yo nu minteji. Juejme c'o c'apü a cjanu yo nu minteji; Mizhocjimi ra tsjapü me ra sufreji.

² Xenda rvá jo 'ma ro 'nutpü 'na travacjüjnü o dyizi c'e nte c'ü, cja rrü pant'aji cja trazapjü nu ja na jẽ'ẽ, que na ngueje c'ü ro tsjapü ro tsja na s'o a cjanu 'naja c'o dya pje pjëzhi c'o ejmezü.

³ Nguec'ua rí pjötpüji ngüenda.

"Ma pje ra tsja c'üji yo nin cjuarmaji, rí zopjüji. Y 'ma ra nzhogü o mü'büji, rí perdonaogueji 'ma.

⁴ Zö siete vez nu pa c'ü pje ra tsja c'üji 'ñe siete vez ra 'ñe xi'ts'iji: "Perdonaözügö, ró cja c'ügö c'o na s'o", ra 'ñents'ejí, pero ni jyodü rí perdonaogueji c'ü.

El poder de la fe

⁵ Nuc'ua c'o apóstole o xipjijí e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, pjöxcüjme xenda rá creojme Mizhocjimi ngue c'ua rá perdonaojme c'ua ja nzi gui xitsijme.

⁶ E Jesús c'ín Jmugöji o xipjijí c'ua:

—Zö ts'ëtjo gui 'ñejmeji Mizhocjimi, pero 'ma rí jñunt'ü ín mü'büji c'ü ra dyä'tc'ãji Mizhocjimi c'ü rí dyötqueji, ra sö rí xipjijí ne za'a nu 'ne nu: "Ts'üs'ü va, ma 'ne'e cja ne trazapjü", rí 'ñembeji. Ra tsja c'ua.

El deber del que sirve

⁷ O sido o ña e Jesús o xipjijí:

—Tsijñijí ja ga tsja 'na bëzo c'ü 'ñeje o mbëpji. Ra ma c'e mbëpji ra ma huajma, o ra ma ts'as'ü o nzhünü. 'Ma ra nzhogü c'e mbëpji, dya ra mama c'e lamu: "Íxtí tsjogü rí sigue o xëdyi", ra 'ñeñe, iyö.

⁸ C'ü ra mama: "Ma dyät'ã c'ü rá sigö ne nzhã. Nuc'ua rí xa'ma rí sirvezü c'ü rá sigö hasta 'ma cja rá cjuarü rá si. Cja rí sigue o xëdyi", ra 'ñeñe.

⁹ Zö ra tsja c'e mbëpji ja c'o nzi va xipji, pero c'e lamu, dya ra unü 'na pöjö c'e mbëpji.

¹⁰ Je xo rga c'atsc'ejí nu. Zö rí tsjaji texe c'o ra xi'ts'iji Mizhocjimi, pero dya rí mangueji c'ü ni jyodü ra ngö'tc'üji c'ü. Na ngue c'o rí tsjaji ngue c'o ni jyodü rí tsjaji, eñe e Jesús.

Jesús sana a diez leprosos

11 E Jesús 'ma mi ma a Jerusalén, mi nzhodü cja c'e 'ñiji nu ja mi chäjui a Samaria 'ñe a Galilea.

12 'Ma ya ma sät'ä cja 'naja ts'ijñiñi, o chjëji dyëch'a bëzo c'o mi sô 'na ngueme c'ü ni chjũ lepra. Pero dya chëzhiji cja o jmi, o bôbütjoji na jë.

13 Cjanu o mapjüji c'ua o mamaji:

—Jesús in xöpütegue, juentsquegöjme.

14 Nuc'ua e Jesús 'ma mü o jñanda c'o bëzo, o xipjiji c'o:

—Möji cja c'o mböcjimi ra nu'c'üji c'ü ya jogüts'üji dya, embeji c'o.

O möji c'ua. 'Ma ya mi möji, ixco ndis'iji na jo c'e ngueme.

15 Nuc'ua 'naja anguezeji, 'ma mü o nu'u c'ü ya vi jogü, o nzhogü o mapjü c'ua na jens'e va unü 'na pöjô Mizhocjimi.

16 Cjanu o ndüne a jömü cja o ngua e Jesús, o unü 'na pöjô. C'e bëzo mi menzumü a Samaria c'ü.

17 O mama c'ua e Jesús:

—Maco nza dyëch'a c'o mi sô c'e ngueme ró jocü, ¿jenga dya nzhogü c'o nueve ro ë unüji 'na pöjô Mizhocjimi?

18 Nguextjo ne bëzo nu dya in menzumügöji nu o nzhogü o ë unü 'na pöjô Mizhocjimi.

19 Cjanu o xipji c'ua c'e bëzo:

—Böbü rí mague. Ya jogüts'ü na ngue i creozügö.

Cómo llegará el reino de Dios

20 Nuc'ua c'o fariseo o dyönüji e Jesús:

—¿Jinguã ra mbürü ra manda nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi?

O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—Zö cjó c'o me ra jñanda c'o seña, pero dya ra sô ra mbârãji jinguã ra mbürü Mizhocjimi ra manda.

21 Zö ra mamaji: “Je bübü a 'ñecjua nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda”, ra 'ñeñeji, zö ra mamaji: “Je bübü a manu nu”, pero dya rrü cjuana. Na ngue ya manda Mizhocjimi a ndetsc'eji.

22 O sido o ña e Jesús o xipji c'o o discípulo:

—Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi y rá ëcjö na yeje. Pero ante que rá ëcjö,

ra zädä o pa 'ma me rí sufregueji. Nguéc'ua me rí ñeji rá ëcjö rá cãrãgöji va, zö ri 'natjo pa c'ü ri neji rí söyagueji c'ü dya rí sufregueji. Pero dya be ri sädä.

23 Ri bübü o xöpüte c'o dya cjuana ra xi'ts'iji: “Chjä'dä co nuzgöjme, na ngue bübü a 'ñecjua c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda.” O ra xi'ts'iji: “Je bübü a manu c'ü”, ra 'ñents'eji. Dya rí cheñeji anguezeji, dya rí creoji c'o.

24 'Ma go juë's'i e dyebe, ixi 'ñetse textetjo. Je xo rga cjatjonu 'ma rá ëcjö na yeje, ra jñandgagöji texe cja ne xoñijömmü.

25 Pero ot'ü ni jyodü rá sufregö na puncjü. Na ngue yo nte yo in menzumügöji, dya ra 'ñejmezüji.

26 C'ua ja nzi ma cja c'o cjë 'ma mi bübü e Noé, je xo rga cjatjonu 'ma rá ëcjö na yeje cja Mizhocjimi.

27 C'o cjë 'ma mi bübü e Noé, 'ma dya be mi ëjë c'e tradyebe, mi ñönüji 'ñe pje nde mi si'iji. Mi chjüntüji, xo mi chjüntpüji hasta 'ma cja zädä c'e pa 'ma mü o cjogü e Noé a mbo cja c'e bü. Dya creoji cjo ro 'ñeje c'e tradyebe hasta 'ma cja 'ñeje, go chjorüji c'ua texeji.

28 C'ua ja xo nzi ma cja c'o cjë 'ma mi bübü e Lot, je xo rga cjatjonu 'ma rá ëcjö na yeje. Mi siji o xëdyi. Y pje c'o nde mi pa tömmüji y pje c'o nde mi pöji. Mi podüji o ndëxü. Mi jãbãji o ngumüji.

29 Pero c'e pa 'ma mü o mbedye e Lot a Sodoma, o jyãbã o sivi a jens'e, 'ñe o asufre; o chjotüji texeji.

30 Je xo rga cjanu c'e pa 'ma rá ëcjö na yeje, 'ma ra jñandgöji texeji cjó nguetscö.

31 'C'e pa c'ü, c'o ri bübü cja azotea a xes'e cja c'o o ngumüji, dya ra dagüji pje c'o ra ma pjongüji a mbo. C'o ri bübü cja juajma, dya ra nzhogüji cja o ngumüji.

32 Rí mbeñegueji ja va tsjapüji c'ü o su e Lot.

33 Nu c'o dya ra ndenngue co nuzgö, c'o ra tsjatsjë c'o netsjëji rgã mãpäji yo bübü cja ne xoñijömmü, dya ra bübü co Mizhocjimi c'o. Nu c'o ra ndenngue

co nuzgö, zö ra mbö't'üji c'o, pero ra ma ngârâji co Mizhocjimi c'o.

³⁴ "Ma ri xömü 'ma rá êcjö, ri bübü yeje c'o 'natjo c'ua ri orüvi. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü.

³⁵ O 'ma ri ndempa 'ma rá êcjö, yeje ndixü c'o rrâ cüjnüvi. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü.

³⁶ Yeje c'o ri bübü cja juajma. 'Naja c'ü rá sidyi, 'naja c'ü rá sogü.

³⁷ O ndünrö c'ua c'o apóstole o maji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, ¿ja ngue c'ua rí tsjague a cjanu?

O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu ja 'mana 'na animale c'ü ya ni ndü c'ü ya na xī, je nguejnu jmurü o ndopare nu. Je xo ga cjatjonu, nu ja cja'a yo nte c'o me na s'o c'o rá cjäpü ra sufre, je ngue nu rá xöcügö a cjanu yo.

18

El ejemplo de la viuda y el juez

¹ Nuc'ua e Jesús o mama 'na jña, ngue c'ua ro unüji ngüenda mi jyodü ro sido ro dyötüji Mizhocjimi, dya ro tögü o mü'büji.

² O xipjiji:

—Cja 'naja jñiñi mi bübü 'na juesi c'ü dya mi sū Mizhocjimi, dya xo mi respéao yo nte.

³ Nu cja c'e jñiñi xo mi bübü 'na ndixü c'ü vi ndü nu xīra. Mi pa cja c'e juesi mi pa xipji: “Rvá êjē rvá 'ne xi'ts'i 'na nte c'ü o ndēnngui ín juajma. Rí zojnügue rí castigao”, eñe.

⁴⁻⁵ O mezhe ja nzi pa, c'e juesi dya mi cjäpü ngüenda c'e ndixü c'ü mi ötü. Xe go mezhtjo, cjanu o mamatsjē: “Dya rí sūgö Mizhocjimi, ne xo ri ngue yo nte. Pero ne ndixü, me xichazü na ngue sido va êjē. Rá cjägö ja c'o nzi ga dyötcü, ngue c'ua dya cja ra êjē ra ê molestaozü”, eñe.

⁶ O mama e Jesús c'ü ín Jmugöji:

—Tsjijñiji na jo c'ü o mama c'e juesi.

⁷ Zö ma s'o c'e juesi, pero o mbös'ü c'e ndixü. Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, c'o o nte Mizhocjimi, 'ma ra dyötüji Mizhocjimi xömü ndempa,

Mizhocjimi ra mbös'ü c'o. Zö bübü 'ma ra mezhe, pero ra zädä 'ma ra dyätä c'o o nte ja c'o nzi ga dyötüji.

⁸ Rí xi'tsc'öji, 'ma ra zädä c'e pa, ixta mbös'ü c'o o nte. Nutscö 'ma rá êcjö na yeje cja Mizhocjimi rá 'ñe manda, ja nzitjo nte c'o ri bübü c'o ri tepquegö 'ñe ri ejmezü, eñe e Jesús.

El ejemplo del fariseo y el cobrador de impuestos

⁹⁻¹⁰ Ma cãã nu ja nzi c'o mi cjäpü me na joji, 'ñe mi cjäpüji menu c'o 'ñaja nte. Nguéc'ua e Jesús o mama 'na ejemplo o xipjiji:

—O nguins'i yeje bëzo a ma cja c'e templo, ro ma dyötüvi Mizhocjimi. C'ü 'naja mi fariseo. C'ü 'naja mi cobra o contribución.

¹¹ C'e fariseo o bóbütjo mi cjäpü na nojo cja jmi Mizhocjimi o mama: “Mizhocjimi, rí da'c'ü 'na pöjö na ngueje dya nza cjäzögö c'o 'ñaja nte. Na mbēji, na s'o cjäji, tsāji o ndixü. Dya xo nza cjäzögö ne bëzo nu cobra o contribución.

¹² Yendgá mbempje nu ngo. Y rí da'c'ü ín diezmo texe c'o rí tögö”, eñe.

¹³ Nu c'ü mi cobra o contribución mi jyadüvi na jē; dya mi ne ro nā's'ä a jens'e. Mi ya'bü o tijmi mi mama: “Mizhocjimi, me na s'o c'o rí cjägö; rí tügö na puncjü ín nzhubü. Rí ö'tc'ü rí juentsque rí perdonaozü”, eñe.

¹⁴ Nuc'ua o nzhogüvi o mëvi o ngümüvi. Rí xi'tsc'öji, Mizhocjimi o perdonao c'e nte c'ü mi cobra o contribución. Pero c'e fariseo, dya perdonaoji c'ü. C'ü ra tsjäpütsjē na nojo, ra tsjäpüji c'ü dya pje rguí muvi. C'ü ra unü ngüenda c'ü dya ni muvi, ra tsjäpüji c'ü rguí muvi a jmi Mizhocjimi.

Jesús bendice a los niños

¹⁵ Ma êjē c'o nte ma siji c'o o ts'it'iji cja o jmi e Jesús, ngue c'ua e Jesús ro 'ñe's'e o dyē anguezeji ro dyötpüji Mizhocjimi. Nuc'ua c'o discípulo 'ma mü o jñandaji c'o, o huēnch'iji c'ua c'o ma siji c'o ts'it'i.

¹⁶ Pero e Jesús o xipji c'o nte, na jo ro siji c'o ts'it'i. Cjanu o xipji c'o o discípulo:

—Jyëziji yo ts'it'i ra ëji cja ín jmigö; dya rí ts'asp'üji. Na ngue c'o va ëjë co nuzgö nza cja yo ts'it'i, ngueje c'o cchapü Mizhocjimi o Jmu.

¹⁷ Dyäräji na jo c'ü na cjuana c'ü rá xi'tsc'öji. 'Ma cjó c'o dya ra ëjë co nuzgö c'ua ja nzi ga 'ñeje yo ts'it'i, dya ra sö ra tsjapüji Mizhocjimi o Jmuji, eñe e Jesús va xipji c'o o discípulo.

Un joven rico habla con Jesús

¹⁸ O mama c'ua 'naja c'ü mi xo'ñi cja 'na nintsjimi o xipji:

—Nu'tsc'e xöpüte, me na jots'ügue. ¿Pje ni mbë c'ü rá cjangö ngue c'ua ra ch'acü c'ü rga bübütjo co Mizhocjimi para siempre?

¹⁹ E Jesús o xipji:

—¿Pje ni xitsi na jozü? Dya cjó bübü c'ü na jo; nguextjo Mizhocjimi.

²⁰ In pārāgue c'o o mandamiento Mizhocjimi c'o o dya'c'üji: “Dya rí pö't'üteji. Dya rí tsāji o ndixü. Dya pje rí pönüji. Dya rí pezheji o bëchjine. Rí respetaoji nin tataji 'ñe nin nanaji.” Xo 'ñe c'o 'ñaja mandamiento, xo in pārāgue c'o, eñe e Jesús.

²¹ O ndünrö c'ua c'e bëzo:

—Texe yo, ya nde ró cjangö yo ndeze 'ma mi ts'iquëgö.

²² Nuc'ua e Jesús 'ma mü o dyärä c'o, o xipji:

—Xe bëzhtjo 'naja c'ü rí tsjague. Ma pögue texe c'o in pë's'i, rí unü c'o dya pje pë's'i. A cjanu rí pë's'igue a jens'e c'o me ni muvi. Cja rrī chenngue co nuzgö rá më.

²³ Nuc'ua 'ma mü o dyärä c'e bëzo c'o o mama e Jesús, me co ndümü c'ua, na ngue mi pë's'i na puncjü.

²⁴ E Jesús 'ma mü o jñanda me go ndümü c'e bëzo cjanu o mama c'ua:

—Nu c'o pë's'i na puncjü, me na s'ëzhi para ra unü o mü'büji Mizhocjimi ra tsjapüji o Jmuji.

²⁵ 'Naja camello, dya sö ra cjogü cja o xägö 'na dyepjadü. Pero rí xi'tsc'öji, xenda sö ra cjogü a cjanu 'na camello, que na ngue 'na nte c'ü pë's'i na puncjü ra unü o mü'bü Mizhocjimi ngue c'ua Mizhocjimi ra tsjapü o nte.

²⁶ C'o mi ärä, o mamaji:

—'Ma ga cjanu, ¿ja rgá sö cjó ra salva 'ma?

²⁷ O ndünrö c'ua e Jesús o mama:

—C'ü dya sö yo nte ra tsja, Mizhocjimi sö ra tsja.

²⁸ Nuc'ua e Pedro o mama:

—Nutscöjme ró sogüjme texe c'o mi pë's'ijme ró tennc'öjme co nu'tsc'e.

²⁹ O ndünrö c'ua e Jesús o xipji:

—Dyäräji na jo c'ü na cjuana c'ü rá xi'tsc'öji. Cärä c'o ra unü o mü'bü Mizhocjimi ra tsjapüji o Jmuji. Nguet'ua ra zogü o ngümüji, o nu tataji 'ñe nu nanaji, o nu cjuarmaji, o nu cjüji, o nu suji, o nu t'ijji, ngue c'ua ra tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

³⁰ C'o ra tsja a cjanu, ra ch'unüji c'ü rrä puncjü que na ngue c'ü mi pë's'ijji 'ma ot'ü. Y 'ma ya rguí nguins'i ne jens'e 'ñe ne xoñijömmü, ra bübütjoji co Mizhocjimi.

Nuevamente Jesús anuncia su muerte

³¹ 'Na nu pa e Jesús o xöcü c'o doce o discípulo, o ñatsjëji o xipji:

—Ya rrä mö a ma a Jerusalén. Ra zädä texe c'o o dyopjü c'o profeta c'ü rá sufregö nutscö rvá ëjë cja Mizhocjimi.

³² Ra nzhögügöji cja o dyë c'o dya menzumü a Israel, me ra tsjacüji burla ra zoxcüji. Y pje c'o me nde ra tsjacüji.

³³ Ra mbärüzüji ra mbötcüji. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, rá tetcjö rá bübütjo na yeje, eñe e Jesús.

³⁴ C'o doce discípulo, dya mbäräji c'o jña. Dya mi unüji ngüenda c'ü ja rvá zädä c'ü ro sofre e Jesús. Dya be mi ch'unü ro mbäräji.

Jesús sana a un ciego de Jericó

³⁵ E Jesús 'ma ya mi ngue ro zät'äji a Jericó c'o o discípulo, nu cja c'e 'ñiji mi junrö 'na bëzo c'ü mi ngorö. Mi örü o merio.

³⁶ 'Ma mü o dyärä mi cjogü na puncjü o nte, o tsja t'önü pje mi cja c'o nte c'o mi cjogü.

³⁷ O xipji:

—Cjogü e Jesús nu menzumü a Nazaret, embeji c'ü.

³⁸ Nuc'ua c'e bëzo o ña c'ua na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e Jesús o mboxbëchets'ü e David, juentsquegö.

³⁹ C'o nte c'o mi ot'ü a xo'ñi o huënc'h'iji c'ua c'e bëzo o xipjiji c'ü ro ngo't'ü o ne. Pero nuc'ü, xenda go mapjü na jens'e:

—Nu'tsc'e o mboxbëchets'ü e David, juentsquegö.

⁴⁰ Nuc'ua e Jesús o böbü c'ua o mama:

—Siji ga 'ñecjua ne bëzo.

Nuc'ua 'ma mü o zät'ä, o dyönü e Jesús o xipji c'e bëzo:

⁴¹ —¿Pje in ne rá cja'c'ü?

O ndünrü c'e bëzo o mama:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, rí ne c'ü rí xocüzü in chö rá janda.

⁴² E Jesús o xipji c'ua:

—Jñandague. Ró jocüts'ü na ngue i creozü.

⁴³ Jo ni zätä c'ua o ndö o jñanda. Cjanu o möji c'ua e Jesús. Y o unü 'na pöjö Mizhocjimi. C'o nte 'ma mü o jñandaji o jogü c'e bëzo, o mamaji:

—Me na jo Mizhocjimi, eñeji.

19

Jesús y Zaqueo

¹ E Jesús 'ñe c'o mi pöji, o zät'äji a Jericó o cjogüji cja c'e jñiñi.

² Mi bübü nu 'na bëzo c'ü mi chjü Zaqueo c'ü mi jefe cja c'o mi cobra o contribución. Nuc'ü, mi rico c'ü.

³ E Zaqueo, 'ma mü o dyärä o cjogü e Jesús cja c'e jñiñi, mi jodü ja rvá jñanda. Pero dya mi sö, na ngue mi pöji e Jesús na puncjü o nte, 'ñe dya ma ndä e Zaqueo.

⁴ Nuc'ua o ot'ü a xo'ñi o ma ndes'e cja 'na za'a c'ü mi chjü sicómoro. O ndes'e nu, ngue c'ua ro jñanda e Jesús. Na ngue je ro cjogü nu e Jesús 'ñe c'o mi pöji.

⁵ Nuc'ua 'ma mü o cjogü e Jesús a ngua c'e za'a, o nä's'ä c'ua o xipji:

—Zaqueo, dyagü na zëzhi. Na ngue rá oxü cja in nzungue dya, eñe.

⁶ Nuc'ua e Zaqueo ixco dagü c'ua. Me co mäjä va mëvi e Jesús cja ngumü.

⁷ C'o nte 'ma mü o jñandaji c'o, me mi tsjojne ma zo'büji e Jesús mi mamaji

c'ü vi ma oxü e Jesús cja ngumü 'na bëzo c'ü ma s'o.

⁸ 'Ma mi cãrãji cja c'e ngumü, o böbü e Zaqueo o xipji e Jesús c'ü in Jmugöji:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, bübü c'ü ni jyodü rá xi'tsc'ö. C'o rí pë's'i, rá unügö nde, yo dya pje pë's'i. 'Ma ró cjopcö rvá cobra, rá nzhopcö xe 'na nziyo c'ü ró cjopcö.

⁹ O mama c'ua e Jesús:

—Nudya o jogü o mü'bü ne bëzo 'ñe yo cãrã o ngumü. Ixna cjuana mboxbëche dya nu, cja e Abraham.

¹⁰ C'ü rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ngue c'ü rá jodü c'o cja na s'o, ngue c'ua rá emeji libre cja c'o na s'o. 'Ma jiyö, ra bëzhiji.

El ejemplo de las diez monedas

¹¹ C'o nte xe mi cjijñiji c'o jña c'o vi xipjiji e Zaqueo. Mi unüji ts'ë ngüenda e Jesús mi ngueje c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ro 'ñe manda. Na ngue c'ü ya mi ngue ro zät'äji a Jerusalén, mi pëzhiji c'ü ya mi ngue ro manda e Jesús. Nguéc'ua e Jesús xe go ña o xipjiji 'na jña c'ü rví unüji o ngüenda c'ü dya be ro manda.

¹² O mama:

—'Naja rey mi 'ñeje 'na t'i. C'e t'i ya mi ngue ro ma cja 'na país c'ü ma jë, je ro ch'unü nu c'e poder c'ü ro manda. Jo rrü nzhogü ro ë manda.

¹³ Ante c'ü ro ma, o ma't'ü diez c'o o mbëpji, cjanu o unüji 'na merio c'ü me ni muvi nzi 'naji. Cjanu o xipjiji: “Rí pëpjiji co yo merio, ngue c'ua 'ma rá nzhogö, ya rguí ndöjõ”, embeji c'o mbëpji. Cjanu o ma c'ua.

¹⁴ C'o o menzumü c'e t'i, mi nuji na ü c'ü. Nguéc'ua va ndäji c'o xo ro ma'a nu ja ro ma c'e t'i, ro mamaji: “Dya rí negöjme ra mandazüjme nu”, ro 'ñeñe c'o ro ma zogü 'na jña.

¹⁵ Pero o ch'unü poder c'e t'i ro manda. Nuc'ua 'ma mü o nzhogü, o manda o zojnüji c'ua c'o mbëpji c'o vi unü o merio, ngue c'ua ro mbãrã ja nzi vi ndö nzi 'na c'o.

¹⁶ O ëjë c'ua 'naja mbëpji o mama: “Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, i socüzü 'na merio c'ü me mi muvi. Xo va ëcjuã yo xe 'na dyëch'a merio yo ró töcjö”, eñe.

17 Angueze o xipji: “Me na jo ga mbëpjits'ü. I tsjacjuana i tsjague na jo c'o ts'ëtjo c'o ró socüts'ügö. Nudya rá da'c'ü rí mandague cja dyëch'a jñiñi”, eñe c'e t'i c'ü ya mi rey.

18 O ëjê c'ü 'naja mbëpji o mama: “Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, i socüzü 'na merio c'ü me mi muvi. Nudya xo va ëcjuã yo xe 'na tsi'ch'a merio yo ró tögö”, eñe.

19 O ndünrü c'ua c'e rey o xipji: “Nu'tsc'e rá da'c'ü rí mandague tsi'ch'a jñiñi.”

20 O ëjê c'ua c'ü 'naja mbëpji o mama: “Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, bübü c'ua nu in merio. Ró pös'ü cja 'na ts'imbayo ró pës'i na jo.

21 Ró sügö ró mama, zö rá pëpcjö na zëzhi, pero pje ra dyeje c'o, ró eñegö. Na ngue nu'tsc'e in dacüjme o bëpji c'o na jyü. Zö rí pë'pc'ijme, ngue'tsc'e in cja'pü in tsjacje yo rí tögöjme. Zö nguetscöjme rí podüjme c'o in nzhëxügüe 'ñe rí cja'jme texe, ngue in ch'ujmügüe nu ja üt'üji c'o ndëxü”, eñe c'e mbëpji.

22 O ndünrü c'ua c'e rey o xipji: “Na s'o ga mbëpjits'ügüe. Na ngue c'o in mangue, ixi 'ñetsetjo c'ü na s'o ga mbëpjits'ügüe. Nu'tsc'e in pärägue c'ü rí da'c'öji o bëpji c'o na jyü, 'ñe rí cja'pü ín tsjacjö c'o in pëpjigüeji, 'ñe je ngue ín ch'ujmügö nu ja üt'üji c'o ndëxü c'o in podügueji cja ín juancjö.

23 Maco in pärägue yo, ¿jenga dya i mague cja banco ri ma sogü nu, nu ín meriogö? 'Ma rva cjanu, 'ma ro ëcjö, ro dyacöji ne merio, 'ñe c'o ya rví ndöjö nu”, embe.

24 O sido o ña c'e rey o xipji c'o mi cãrã nu: “Jñünbüji ne merio ne bëzo, unüji nu o ndöjö 'na dyëch'a merio.”

25 Anguezeji o xipji: “Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, maco ya jün dyëch'a merio.”

26 O mama c'ua c'e rey: “Rí xi'tsc'öji, c'o ch'unü pje rguí pëpjiji, 'ma ra ndöji, xe ra ch'unü 'ma c'o. Pero 'ma dya ra pëpjiji c'o vi ch'unüji ra ndöji, nu'ma, ra jñünbüji 'ma c'o vi ch'unüji.

27 C'o nte c'o nugü na ü, c'o dya go

ne c'ü ro mandagö anguezeji, ma siji a 'ñecjua c'o, rí pö't'üji cja ín jmigö c'o”, eñe c'e rey.

Jesús entra en Jerusalén

28 Nuc'ua e Jesús 'ma mü o nguarü o mama c'o jña, go sido go ndëpi c'e 'ñiji c'ü mi ma a Jerusalén, mi pöji co c'o o discípulo.

29 'Ma ya mi ngue ro zät'äji a Betfagé 'ñeje a Betania cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos, o ma't'ü c'ua yeje c'o o discípulo.

30 Cjanu o xipjivi:

—Mëvi cja ne jñiñi nu bübü a ma a xo'ñi. 'Ma rí sät'ävi nu, rí chöt'üvi 'na ts'iburru c'ü 'nünt'ü, nu c'ü dya cjó be chägä. Rí xäpcävi, cja rrí sijivi.

31 'Ma cjó c'o ra dyönn'üvi: “¿Jenga in xäpcävi ne burru?”, ra 'ñents'evi, nu'ma, rí xipjivi a cjava: “Ngue c'ü ín Jmugöji c'ü ni jyodü”, rí 'ñembevi c'o.

32 O ma c'ua c'o yeje o ma chöt'üvi ja c'o nzi va mama e Jesús.

33 'Ma ma xäpcävi c'e ts'iburru, cjanu o mama c'ua c'o mi ngue o cjava c'e ts'iburru o xipjivi:

—¿Jenga in xäpcävi ne ts'iburru?

34 Anguezevi o mamavi:

—Ngueje c'ü ín Jmugöji c'ü ni jyodü.

35 Nuc'ua 'ma mü o nguarü o xäpcävi, cjanu o sinpivi c'ua e Jesús. Cjanu o ts'o's'üvi c'o mi tējēvi, cjanu o ngäsp'ävi c'e ts'iburru. Cjanu o 'ñes'evi c'ua e Jesús.

36 Nu ja mi pa e Jesús, c'o nte xo mi c'o's'üji c'o mi tēji, cja ma xī'p'iji cja c'e 'ñiji.

37 'Ma ya mi ngue ro zät'äji cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos, nza texe c'o nte c'o mi pöji e Jesús o mäji o mapjüji c'ua na jens'e o mamaji:

—Me na jo Mizhocjimi, me na nojo yo o dyacöji ró jandaji.

38 Me na jo nu va ëjê nu o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Ya dyacöji Mizhocjimi c'ü rá pötca mähäji angueze, dya pje rá mbeñeji; me na nojo Mizhocjimi, eñe c'o nte.

39 Nuc'ua c'o ja nzi fariseo c'o mi dyoji c'o nte, o mamaji o xipji e Jesús:

—Xöpüte, huënc'h'i yo nte yo in pöcjeji, xipji ra ngo't'ü o neji.

⁴⁰ O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Rí xi'tsc'öji, 'ma dya ra mapjü yo, ra mapjü yo ndojo.

⁴¹ Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro zät'äji, 'ma mü o jñanda e Jesús c'e jñiñi a Jerusalén, o huë'ë na ngue ja ma cja c'o mi menzumü nu.

⁴² O mama:

—Quera ri unnc'ejji ngüenda c'o mi xi'tsc'öji. Nu'ma, ri salvagueji 'ma. Pero ya tsot'ü in chögueji.

⁴³ Ngue c'ua ra zädä c'o pa 'ma ra ëjê c'o nuc'üji na ü ra 'ñe dyö'büji o sanja ra mundoji c'e jömü, ra ngäräji texe lado cja in jñiñigueji. Nguec'ua dya ra sö rí pedyejji, dya xo ra sö cjó ra cjogü ra 'ñe mböxc'üji.

⁴⁴ Ra yä'tc'äji nin jñiñigueji; dya ra nguejme ne ri 'na ndojo a xes'e cja c'ü nín mindojovi. Y ra mbö'tc'üji. Na ngue dya i tsjapüji ngüenda nu nu o 'ñeme Mizhocjimi ro ë 'ñempc'ejji libre.

Jesús purifica el templo

⁴⁵ Nuc'ua cjanu o cjogü a mbo cja c'e templo. Cjanu o pjongü c'o pje mi pö'ö cja c'e templo, 'ñe c'o pje mi tömü.

⁴⁶ O xipjiji:

—Ya t'opjü a cjava: “Nín nzungö ngue 'na ngümü c'ua ja ra dyötüji Mizhocjimi”, eñe o jña Mizhocjimi. Nu'tsc'ejji na cjapcütjoji nín nzungö nza cja 'ma ri ngue o ngümü o mbë'ë c'ua ja tsjöji, embeji c'o.

⁴⁷ Nuc'ua pama mi pa cja c'e templo mi xöpü c'o nte. C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, 'ñe c'o 'ñaja c'o mi pjëzhi na nojo, mi jodü ja rvá mbö't'üji e Jesús.

⁴⁸ Dya mi tö't'üji ja rvá tsjapüji, na ngue texe c'o nte me mi mä ma dyäräji c'o jña c'o mi mama e Jesús.

20

La autoridad de Jesús

¹ 'Na nu pa, e Jesús mi xöpü c'o nte nu cja c'e templo mi xipjiji c'ü mi jyodü ro unü o mü'büji Mizhocjimi na ngue ngueje c'ü manda. O säjä c'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley

Mizhocjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o mi pjëzhi na nojo.

² O dyönüji e Jesús:

—Nu'tsc'e rí xitscöjme pje pjë'tsc'e c'ü in cjague yo. ¿Cjó ngue c'ü o 'ñempc'e rí tsjague yo?

³ O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Xo rá önnc'ügöji 'na t'önü c'ü rí xitscöji dya.

⁴ ¿Cjó 'ñeme e Juan ro jichi yo nte?

¿Cjo ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, o ngueje yo nte?, embeji.

⁵ Anguezeji pötü va mamatsjëji c'ua:

—'Ma rá mamaji ngueje Mizhocjimi c'ü o 'ñeme, ra xitscöji: “¿Jenga dya i creoji 'ma c'ü mi xi'ts'ijji e Juan?”, ra 'ñenzgöji.

⁶ 'Ma rá mamaji c'ü ngueje yo nte c'o o 'ñeme, ra pjacüji o ndojo yo nte. Na ngue cjapüji c'ü mi profeta e Juan, eñeji.

⁷ Cjanu o ndünrüji c'ua o mamaji c'ü dya mi päräji cjó ngue c'ü vi 'ñeme e Juan.

⁸ Nuc'ua e Jesús o mama o xipjiji:

—Dya xo rá xi'tsc'öji pje pjëtscö nguec'ua rí cjagö yo.

El ejemplo de los trabajadores malvados

⁹ Nuc'ua e Jesús cjanu o zopjü c'o nte, o xipjiji 'na ejemplo:

—Bübü 'na bëzo c'ü tjë 'na juajma. O ngant'a o uva cja c'ü o juajma. Cjanu o unü c'ua media c'o ro mbëpi c'o uva. Cjanu o ma c'ua na jë; o mezhe c'ua.

¹⁰ Nuc'ua 'ma ya mi ngue ro jogü c'o uva, cjanu o tsja c'e lamu o ndäjä 'naja o mbëpji o ma'a ja c'o ma cja'a c'o uva, ngue c'ua ro unüji c'o uva c'o mi toca. Nu c'o pëpi c'o uva, o mbäräji na puncjü c'e mbëpji c'ü cja vi säjä, cjanu o pjongüji, dya pje unüji.

¹¹ Nuc'ua c'e lamu o ndäjä c'ua c'ü 'naja o mbëpji. 'Ma o zät'ä nu ja pëpji c'o uva, xo mbäräji c'ü, me go mbätäji. Cjanu o pjongüji, dya pje unüji.

¹² Nuc'ua c'e lamu cjanu o ndäjä c'ua c'ü 'naja o mbëpji. Nuc'ü, o xo'tp'üji o cji, cjanu o pjongüji.

13 'Nuc'ua c'ü o cjava c'o uva o mama: “¿Ja rga cjavügö dya? C'ü rá cjavö, rá täjä nu ín ch'igö nu me rí negö. Xa'ma ra respetaoji nu”, eñe.

14 C'o pëpi c'o uva, 'ma mü o jñandaji ma ëjë c'e t'i, o pötü va mamaji c'ua: “Nujnu, ngueje nu ra zopcüji ne huerta ra tsjapü o cjava. Mö rá pö't'üji ngue c'ua rá cjavcöji ín tsjacjöji ne huerta”, eñeji.

15 Nuc'ua cjanu o ma pjongüji c'e t'i cja c'e huerta, cjanu o mbö't'üji. Ya nguarü ne ejemplo. ¿Cjo in pärãgueji pje ra tsja dya c'e lamu? ¿Pje ra tsjapü c'o pëpi c'o uva?

16 C'ü ra tsja, ra ëjë ra ë mbö't'ü c'o pëpi c'o uva. Nuc'ua cja rrü unü o media c'o 'ñaja nte ra mbëpi c'o uva.

C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xopü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o mi pjëzhi na nojo, 'ma mü o dyäräji, o mamaji:

—Dya ra jyëzi Mizhocjimi ra zädä c'ua ja nzi vi mangue.

17 Nuc'ua e Jesús o jñandbaji na jo o jmiji, o xipjiji:

—¿Jenga in mangueji c'ü dya ra zädä? Maco xo t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava:

Nu c'e ndojo c'ü dya go ne c'o mi jäbä c'e ngümü, ngue c'ü ot'ü ya jñumüji dya a squina c'ü, eñe.

18 C'o ra pjeñe cja c'e ndojo, ixta 'huagü na jo c'o. Y 'ma ra ëjë c'e ndojo ra 'ñe zë'bi 'na nte, ixta nzhench'e 'ma c'e nte, embeji c'o.

El asunto de los impuestos

19 C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, mi jodüji ja rvá sö ro zürüji e Jesús. Na ngue 'ma mü o mama e Jesús c'e jña, o mbäräji c'ü mi nguetsjë anguezeji vi jyëtsiji c'o mi pëpi c'o uva. Pero dya zürüji na ngue mi süji c'o nte.

20 C'ü o tsjaji, o xipjiji ja nzi c'o o dyoji ro ma chëzhiji cja c'o nte c'o mi xöpü e Jesús, ro ma tsjapüji t'önü e Jesús. Xa'ma pje c'o ro mama angueze, ngue c'ua ro sö ro ngöt'üji cja c'e gobernador. Pero ro tsjapüji c'ü mi ne ro mbäräji.

21 O mama c'ua anguezeji o xipjiji e Jesús:

—Nu'tsc'e xöpüte, rí pärãgöjme c'ü in mamague c'o na jo, 'ñe in xöpügue na jo yo nte. In xipji c'ü na cjuana yo nte, zö pjëzhiji zö dya pje pjëzhiji. Xo rí pärãgöjme c'ü in xöpügue c'ü na cjuana ja ga cja o 'ñiji Mizhocjimi.

22 Xitscöjme pje mama o ley Mizhocjimi. ¿Cjo na jo rá cjöt'üji o contribución c'ü örü e rey César o jiyö?, eñeji.

23 E Jesús mi pärã c'o na s'o c'o mi cjiñiji; nguec'ua va xipjiji:

—¿Jenga chaque va 'ñe öngüji?

24 Jitsiji 'na merio.

O jíchiji c'ua 'na merio. O mama c'ua e Jesús:

—¿Cjó o ñi nu cuat'ü ne merio 'ñe cjó o tjü nu juns'ü?

O ndünrüji c'ua o mamaji:

—Ngueje e César.

25 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ü toca e César, rí unüji e César. C'ü toca Mizhocjimi, rí unüji Mizhocjimi, eñe e Jesús.

26 Na jo va ndünrü e Jesús, y vi dyärä c'o nte c'o ma puncjü. Nguec'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o xöpüte, dya sö pje ro chö'tp'üji angueze. O unüji ngüenda c'ü me na jo va ndünrü. O nguiñiji c'ua:

—Nunca rí ärägöji c'ü ri ña a cjanu 'na nte, eñeji.

Y dya cja pje dyönüji.

La pregunta sobre la resurrección

27 C'e partido c'ü mi xiji saduceo mi mamaji c'ü dya ra sö ra te yo añima. O säjä c'ua ja nzi anguezeji cja e Jesús o xipjiji:

28 —Xöpüte, e Moisés o dyopjü cja ín leygöji, 'ma cjó c'o ra ndü, 'ma dya be 'ñejui t'i c'ü nu su, nu'ma, c'ü nu su ra chjüntüvi 'ma c'ü 'naja o cjuarma c'e bëzo c'ü ya ndü. Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi ndü, je ngue o tjü c'ü ra jñusp'üvi c'e t'i c'ü ot'ü ra jmus'ü.

29 Nuzgöjme, mi bübüzgöjme siete bëzo c'o mi cjuarmaji. 'Naja anguezeji o chjüntü pero o ndü, dya 'ñejui t'i c'ü nu su.

³⁰ Nuc'ua c'ü na yeje o cjuarma xo chjüntüvi c'e ndixü. Xo ndütjo, dya 'ñejui t'i.

³¹ Je xo va cjatjonu c'ü na jñi, hasta o llega nza sieteki. O chjüntüvi c'e ndixü nza texeji. Y o ndüji, dya 'ñeji t'i.

³² Cjanu o ndü c'ua c'e ndixü.

³³ 'Ma ra te c'o añima ja c'o nzi gui mangue, ¿cjo ngue c'ü ra tsjapü nu su c'e ndixü? Na ngue nza sieteki nde go tsjapü o suji, eñe c'o saduceo.

³⁴ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Yo nte cja ne xoñijömmü chjüntüji. Xo 'ñe c'o o t'iji chjüntpüji.

³⁵ Yo nte, dya texeji ra teji ra ma ngäräji a jens'e; nguextjo c'o ya rguí jogü cja jmi Mizhocjimi. 'Ma ra te c'o, dya ra chjüntüji, dya cjo xo ra chjüntpüji.

³⁶ Na ngue dya cja ra ndüji. Nguec'ua ri chjëntjui c'o o anxe Mizhocjimi c'o dya chjüntü ni ri tñ. Y ri chjëntjui nza cja Mizhocjimi, na ngue ya rguí tetjoji ya rguí búbütjoji na yeje.

³⁷ Ixi 'ñetsetjo cja o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, c'ü ra te c'o añima. Ngue cja c'e pasaje nu ja mama c'ü mi tjé c'e bidyi. O dyopjü ja va mama Mizhocjimi. O mama a cjava: “Ngue o Mizhocjimizü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob”, eñe Mizhocjimi cja c'o o dyopjü e Moisés.

³⁸ Mizhocjimi dya ngue o Mizhocjimi c'o añima, ngue o Mizhocjimi c'o búbütjo. Ngue c'ua ixi 'ñetsetjo, zö ya ndü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob, pero búbütjoji y ra tetjoji, eñe e Jesús.

³⁹ Nuc'ua ja nzi c'o fariseo o xipjiji c'ua e Jesús:

—Xöpüte, me na jo gui mangue, embeji.

⁴⁰ Dya cjo cja rezga pje xe ro dyönü e Jesús.

¿De quién es hijo el Cristo?

⁴¹ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'o xöpü o ley Mizhocjimi mamaji e Cristo ri mboxbêche cja e David.

⁴² Maco nguetsjë e David o dyopjü a cjava cja Salmo:

Mizhocjimi o zopjü c'ü ín Jmugö o xipji:

“Mimi cja ín jodyögö.

⁴³ Rí da'c'ü rí mandague hasta 'ma cja rí chöpü yo nuc'ü na ü”, eñe Mizhocjimi cja c'o o dyopjü e David.

⁴⁴ E David o nädä e Cristo o mama: “Ngue ín Jmugö”, eñe. ¿Pje ne ra mama c'ü ri mboxbêche e Cristo cja e David 'ñe c'ü xo ri ngue o Jmu?, eñe e Jesús va xipji c'o nte.

Jesús acusa a los maestros de la ley

⁴⁵ Nuc'ua e Jesús o zopjü c'o o discípulo; ma dyärä c'o nte.

⁴⁶ O xipjiji:

—Rí pjötpüji ngüenda cja yo xöpü o ley Mizhocjimi. Anguezeji cja püji na noji ga nzhodüji na maja o bituji. Me xo neji cjo ra mbësp'iji t'ecjañömmü rgá zenguaji cja o chöjmü. 'Ma pöji cja nintsjimi, me juajnüji o lugar c'o na jo ja ra mimiji, ngue c'ua yo nte ra jñandaji anguezeji ra mamaji me na joji. Y 'ma go tsjaji o mbaxua, me xo juajnüji o lugar c'o me na jo.

⁴⁷ Anguezeji jünbüji c'o pë's'i yo ndixü yo ya ndü nu xïra. Pero me cja püji na joji; me mezhe ga dyötüji Mizhocjimi. Na ngue c'ü ni tsjaji c'o na s'o, Mizhocjimi ra tsjapü xenda ra sufreji que na ngue 'ma dya ri xöpüteji.

21

La ofrenda de la viuda pobre

¹ Nuc'ua e Jesús o jñanda c'o rico mi junt'ü o merioji cja c'e cja nu ja mi mbeñeji Mizhocjimi.

² Xo jñanda o ëjë 'na ndixü c'ü mi pöbre c'ü ya vi ndü nu xïra, o 'ñe jñunt'ü yeje merio c'o dya nda mi muvi.

³ O mama c'ua e Jesús:

—Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. C'o yeje merio c'o o jñunt'ü ne ndixü nu pöbre, xenda ni muvi a jmi Mizhocjimi que na ngue c'o o jñunt'ü yo 'ñaja.

4 Yo rico o mbeñeji Mizhocjimi o unüji c'o vi mboncjü. Nu ne ndixü o unü texe c'o mi jün c'o rví ma ndöümü c'ü ro zi, eñe.

Jesús dice que el templo será destruido

5 Mi bübü ja nzi c'o o mama ja ma cja c'e templo. O mamaji c'ü me ma zö c'o ndojo c'o vi dyät'äji c'ü; me xo ma zö c'o mi dornao c'e templo c'o vi unü c'o nte. O mama c'ua e Jesús:

6 —Nujyo in jandaji, ra zädä c'o pa 'ma dya cja ra jyäns'ä yeje ndojo c'o dya ra yät'ä.

Señales antes del fin

7 O mamaji c'ua:

—Xöpüte, ¿jinguã ra zädä yo? ¿Pje ma señal c'ü rá jandajme ngue c'ua ra pārājme 'ma ya ri ngue ra zädä yo?

8 O ndünrü c'ua e Jesús:

—Pjötpüji ngüenda c'ü dya rí creogueji c'o ra 'ñe dyon'c'üji. Ra êjë na puncjü c'o ra jñüncügö ín chjü, ra mamaji ngueje Cristo anguezeji. Y bübü c'o ra mama c'ü ya ra nguins'i e jens'e 'ñe ne xoñijöümü. Dya rí cheñeji anguezeji.

9 Y rí dyäräji ri cjaji o chü. Xo ra mbezheji ya ri cjaji o chü. Dya rí sügueji, na ngue ni jyodü ra zädä a cjanu. Pero dya be ra nguins'i ne xoñijöümü.

10 O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Yo país ra chüji co yo 'ñaja país. C'o rey ra chüji co c'o 'ñaja rey.

11 Ra mbi na zézhi ne xoñijöümü. Y na puncjü o jñiñi ja c'o ra sufreji o tjiimi 'ñe na puncjü o jñiñi c'o ra nzhodü o ngueme c'o me na s'ezhi. Ra jñandaji a jens'e c'o nunca jandaji nguec'ua me ra züji.

12 'Ante c'ü ra zädä yo, ra zü'c'üji yo nte ra tsja'c'üji c'ü rí sufregueji. Ra zints'iji cja yo nintsjimi ra jñün'c'üji ngüenda ra pantc'aji a pjörü. Y ra zints'iji cja yo rey 'ñe yo gobernador. Nujyo, ra tsja'c'üji yo, na ngue c'ü ri ejmezüji y ri nänngäji ín chjügö.

13 'Ma ra zints'iji a cjanu cja c'o pje pjézhi, ra sö rí xipjiji ja ga cjazgö.

14 Ixtí jñunt'ü in mü'büji c'ü dya ni jyodü rí tsjijñiji ja rgui chjünrüji, ante c'ü ra jñün'c'üji ngüenda.

15 Na ngue nutscö rá da'c'üji o jña c'ü rí mangueji, 'ñe o pjeñe. Nguec'ua c'o nuc'üji na ü, dya ra sö pje ra xi'ts'iji. Dya xo ra sö ra xi'ts'iji: “Dya cjuana c'ü in mangueji”, ra 'ñents'ejí.

16 Bübü 'ma ri ngue nin tataji 'ñe nin nanaji ra zints'iji cja c'o pje pjézhi. Bübü 'ma ri ngue nin cjuarmaji o ngue 'na in dyocjeji, o ngue 'na c'ü in jogueji. Bübüts'üji c'o ra mbö't'üji.

17 Texeji ra nuc'üji na ü, na ngue nu'tsc'ejí ri ejmezüji y ri nänngäji.

18 Pero dya ra sö pje ra tsja'c'üji, 'ma dya ra ne Mizhocjimi, ni ri ngue 'naja in ñixteji ra ndö'tc'üji.

19 Zö ra tsja'c'üji yo, pero 'ma rí sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi, rí bübütjogueji 'ma.

20 "Ma rí jñandaji c'ü ya ri cãrã o tropa texe lado a Jerusalén, ngue 'ma rí pārãgueji 'ma c'ü ya ra zädä ra yä't'äji.

21 'Ma rí jñandaji a cjanu, nu'tsc'ejí ri cãrãji a Judea rí c'ueñe rí möji cja t'eje. Nu'tsc'ejí ri cãrãji mero a Jerusalén, rí pedye rí möji. Nu'tsc'ejí ri cãrãji cja in juancjeji ri pëpjiji, dya cja rí nzhogüji a Jerusalén; ixtí möji.

22 C'o pa c'o, yo nte ra sufreji na ngue c'o na s'o c'o vi tsjaji. Ra zädä c'o t'opjü o jña Mizhocjimi.

23 Juejme c'o ri ndunte 'ñe c'o ri jötü o lëlä c'o pa c'o. Me ra sufreji va a Judea texeji; Mizhocjimi ra castigao yo nte.

24 Cãrã c'o ra mbö't'üji co tjëdyi. Cãrã c'o ra dyëdyiji cja c'o nan'ño país. C'o dya menzumü a Jerusalén, ngueje c'o ra manda nu, hasta 'ma ra zädä c'ü ya mama Mizhocjimi c'ü dya cja ra mandaji.

Cómo vendrá el Hijo del Hombre

25 'Ra jñandaji c'o nunca jandaji, na ngue nan'ño rgá jñetse e jyarü 'ñe e zana 'ñe yo seje. Y cja ne xoñijöümü me ra yu'u na jens'e yo mar rgá pjö's'ü e ndeje. Nguec'ua yo nte, me ra züji, dya ra mbãrãji pje ra tsjaji.

26 Me ra jyoji na ngue c'ü me ri sūji c'o xe ra zādä. Na ngue yo bübü a jens'e ra pötü c'ü dya ri nza cja 'ma ot'ü.

27 Nuc'ua ra jñandgagöji rva ěcjö cja ngömü, ra jñandgöji c'ü me rrä zëtsi 'ñe rrä zözü.

28 'Ma ra mbürü ra zādä yo, me rí mäji rguí chepquegöji. Na ngue dya cja ra mezhe rá 'ñe empc'öji libre c'o ri sufregueji.

29 O sido o ña e Jesús o xipjiji:

—Tsjijñiji ja ga cja c'e za'a c'ü ni chjū higo, 'ñe yo pje nde ma za'a.

30 'Ma in jandaji ya peje o xi, in pārāji ya ra ějē c'o pa 'ma ra paja ne xoñijöümü.

31 Je xo rga cjatjonu, 'ma rí jñandaji c'ü ya ra zādä yo rí xi'tsc'öji, rí pārāgueji 'ma c'ü ya rá mandagö nutscö o 'ñevguegö Mizhocjimi.

32 'Dyärāji na jo c'ü rá xi'tsc'öji dya. C'o ri cārā c'o pa c'o, dya ra ndū texe c'o, hasta 'ma cja ra zādä texe yo rí xi'tsc'öji.

33 Ra nguarü e jens'e 'ñe ne xoñijöümü, pero nín jñagö nunca ra nguarü nu.

34 'Pjötöpüji na puncjü ngüenda c'ü dya rí mǎpǎji yo bübü cja ne xoñijöümü, nza cja c'o si o t'apjü cja na tīji. Dya xo rí mamaji ja rguí chöt'üji pje rí siji 'ñe pje rí jyeji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, ra meze in mü'büji. Nguец'ua 'ma ra zādä c'e pa 'ma rá ěcjö na yeje, dya ri tepqueji.

35 'Ma ra ějē c'e pa, ra sufre texe yo cārā cja ne xoñijöümü c'o dya ri tepque.

36 Nu'tsc'ejí rí chepqueji. Rí sido rí dyötüji Mizhocjimi ra dya c'üji rí zēzhgueji, ngue c'ua dya rí sufreji c'o ra zādä. Y ngue c'ua 'ma rá ěcjö na yeje cja Mizhocjimi, 'ma rá jün'c'üji ngüenda, dya pje rá tö'tc'üji.

37 'Ma ndempa e Jesús mi xöpü cja c'e templo. 'Ma xömü mi pedye mi pa oxü cja c'e t'eje c'ü ni chjū Olivos.

38 'Ma xörü, ts'i mi 'ñeje c'o nte cja c'e templo, ma ě ätpǎji o jña.

22

Conspiración para prender a Jesús

1 Ya mi ngue ro zādä c'e mbaxua c'ü mi chjū Pascua, 'ma mi siji o tjömēch' i c'o dya mi bāns'ä.

2 C'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi mi ne ixto mbö't'üji e Jesús. Pero mi sūji c'o nte. Nguец'ua me mi jodü ja rvá sö ro mbö't'üji.

3 C'ü dya jo mi dyojui e Judas Iscariote c'ü mi ngue 'naja c'o doce o discípulo e Jesús. O 'ññübü o mü'bü e Judas.

4 Nuc'ua e Judas o dyätä c'ü dya jo, o ma cja c'o ndamböcjimi 'ñe c'o comandante cja c'e templo, o ma ñaji ja rvá tsja e Judas ngue c'ua anguezeji ro sö ro zürüji e Jesús.

5 Anguezeji me co mäji c'ua, o mamaji c'ü ro ngö't'üji e Judas.

6 Nuc'ua e Judas o mama c'ü ro tsja ja c'o nzi va xipjiji. Nuc'ua mi jodü ja rvá zidyí anguezeji nu ja c'o ma bübü e Jesús, ngue c'ua ro sö ro zürüji e Jesús 'ma dya ri cārā c'o nte.

La Cena del Señor

7 O zādä c'ua c'e pa 'ma mi jyodü ro mbö't'üji 'na ts'imē c'ü ro zaji c'ü rví pjongüji c'e mbaxua. Xo ro ziji o tjömēch'i c'o dya mi bāns'ä. Tsjē'ma mi cjaji a cjanu.

8 Nuc'ua e Jesús o ma't'ü e Pedro 'ñe e Juan o xipjivi:

—Mēvi ma dyät'ävi o jñöñü ngue c'ua rá süpcöji ne mbaxua.

9 O ndünrü c'ua anguezevi o dyönüvi:

—¿Ja ngue c'ua in ne rá sigöji, ngue c'ua rá ma ät'äbe?

10 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjivi:

—Dyärävi c'ü rí xi'ts'ivi. 'Ma rí sät'ävi cja c'e jñiñi, rí chjēji 'na bëzo c'ü ri tunü 'na xājñä o ndeje. Rí möji angueze, xo rí tsjogüvi cja c'e ngumü nu ja ra cjogü angueze.

11 Rí xipjivi c'ua c'e bëzo c'ü menzumü nu: “C'ü rvá ěcjöbe, mama c'e xöpüte rá ě xi'ts'ibe, ¿ja bübü c'e cuarto nu ja ra mimi co c'o o discípulo ra ziji c'ü rguí züpüji ne mbaxua?” Je rga cjanu rguí xipjivi c'e menzumü.

12 Nuc'ua angueze ra jí'ts'ivi 'na jyäxcumü c'ü na nojo c'ü ya bübü texe c'o ni jyodü. Ngueje nu rí dyät'ävi o jñõnü nu, eñe e Jesús.

13 Anguezevi o mëvi c'ua, o ma chõt'üvi c'ua ja nzi va xipjivi. O dyät'ävi c'ua o jñõnü c'o ro ziji rvá züpüji c'e mbaxua.

14 Nuc'ua 'ma mü o zädä c'e hora c'ü ro ziji c'e jñõnü, o mimi c'ua e Jesús cja c'e mexa. Xo 'ñe c'o o discípulo.

15 O mama c'ua e Jesús:

—Me rí negö c'ü 'natjo c'ua rá siji c'ü rga süpcöji ne mbaxua ante c'ü rá sufregö.

16 Rí xi'tsc'öji, dya cja rá sigö c'ü rga süpcö ne mbaxua; ya ra mbötcüji ja c'o nzi ga mböt'üji o ts'imë c'o ni züpüji ne mbaxua. Nuc'ua, ngueje nu ja manda Mizhocjimi cja rá sigöji na yeje 'ma.

17 O ndü c'ua 'na vaso, cjanu o unü 'na pöjö Mizhocjimi. O mama c'ua:

—Chüji nu, rí siji in texeji.

18 Rí xi'tsc'öji, dya cja rá sigö o ndeje o uva hasta 'ma ra zädä c'ü rá mandagö nutscö o 'ñevguegö Mizhocjimi, embeji c'o discípulo.

19 Cjanu o jñü c'ua 'na tjömech'i o unü 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xënbi c'ua c'o o discípulo, o xipjiji:

—Nujnu ngue ín cuerpogö nu. Co nín cuerpogö, rá päjtc'ägöji c'ü rvi chüji. Nu na cjagueji dya, dya rí jyombeñe rí tsjagueji nu, ngue c'ua rí mbenzögöji, eñe.

20 Nuc'ua 'ma ya vi nguarü vi ziji c'e tjömech'i, e Jesús xo ndü c'e vaso. O yepe o unü 'na pöjö ja c'o nzi va jñü c'e tjömech'i. Cjanu o xipji c'o o discípulo:

—Nujnu ngue ín tsjigö nu. C'ü rga pjödü ín tsji rá tügö, ngue c'ü rguí pärägueji c'ü ra perdonaots'üji Mizhocjimi ja c'o nzi va mama.

21 'Tsjijñiji c'ü rá xi'tsc'öji. Nu c'ü ra nzhögügö cja o dyë yo nte ngue c'ua ra mbötcüji, ngueje 'naja yo rrä sigöji o xëdyi.

22 C'ü rvá ëcjö cja Mizhocjimi, ngue c'ü ra mbötcüji ja c'o nzi va mama Mizhocjimi. Pero juejme ne bëzo nu

ra nzhögügö. Ra tsjapü Mizhocjimi me ra sufre nu.

23 Nuc'ua anguezeji pötü va dyönüji cjó mi ngue anguezeji c'ü ro tsja a cjanu ro nzhö e Jesús.

Se discute quién sería el más importante

24 C'e xömü, c'o discípulo o zöji o jña cjó mi ngue anguezeji c'ü ro tsja xo'ñi.

25 Nuc'ua o mama e Jesús o xipjiji:

—C'o o rey c'o nte c'o dya ma't'ü Mizhocjimi, me mandaji yo nte. Me xipjiji c'ü pje ra tsja yo nte, maco ne c'o rey c'ü ra xiji me na jonteji.

26 Nu'tsc'ëji, dya je rga cjatsc'ëji nu. Bübüts'üji c'o ra ch'unü ra mbëzhiji na nojo, pero ni jyodü ra pjösteji nza cja 'na t'i c'ü xe sëbi. Zö bübütsc'ëji c'o ra mandatsc'ëji, pero ni jyodü ra mböxc'üji nza cja 'ma ri ngue 'na mbëpji.

27 ¿Ja ngue c'ü mamaji c'ü xenda na nojo? ¿Cjo ngue c'ü mimi cja mexa ga zi o xëdyi, o ngue c'ü sirve o jñõnü? Ngueje c'ü mimi cja mexa. Maco rí pjöstegö a ndetsc'ëji.

28 'Zö dya ätcägö yo nte, zö me nugüji na ü, pero nu'tsc'ëji sido in nzhodüji co nuzgö.

29 Nguéc'ua rí da'c'ü rí mandaji, ja c'o nzi va dyacügö mi Tatagö.

30 'Ma rá mandagö, nu'tsc'ëji rí mimiji co nuzgö rá siji o xëdyi. Y rí tsjaji juesi rí jñünpüji ngüenda c'o ín menzumüji a Israel c'o tsja cja c'o doce estado.

Jesús anuncia que Pedro lo negará

31 Xo mama c'ua e Jesús c'ín Jmugöji:

—Nu'tsc'e Simón, dyärä na jo c'ü rí xi'tsc'ö. E Satanás c'ü dya jo, o ch'unü sjëtsi ra zöc'üji in texeji. Ne angueze rí xögueji co nuzgö rí pjöt'üji, nza cja ga mböt'ü o paxa 'ma pitsiji o ndëxü.

32 Nu'tsc'e Simón, rí pärägö ra mezhe 'na ndajme ra ndö'c'ü c'ü dya jo. Pero ró ö'tc'ü Mizhocjimi c'ü rí sido rí creozügö. 'Ma ra nzhögü in mü'bügue, rí pjös'ü yo nin cjuarma xo ra zëzhiji.

33 O ndünrö c'ua e Simón Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, rí búbü dispuesto rá mēgövi, zö ra pantcavi a pjörü. Xo rí búbü dispuesto rá tūgö co nu'tsc'e.

³⁴ E Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e Pedro, rí xi'ts'i, ante c'ü ra hué o tare, ya na jñi rguí mamague c'ü dya ín pácägö.

Se acerca la hora de prueba

³⁵ O sido o ña e Jesús o xipji c'o discípulo:

—'Ma í möcjeji í ma zopjüji yo nte, ró xi'tsc'öji c'ü dya í tsanaji o mape, ni xo í jñünüji o merio. Xo ró xi'tsc'öji c'ü dya í tsidyiji c'o ri chin'ch'iji. ¿Cjo pje c'o o bē'ts'iji 'ma?

O ndünrú c'ua anguezeji o mamaji:

—Iyö, dya pje bētsijme.

³⁶ O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Nudya, c'o cājāts'üji mape ra ngana c'o. Xo rí jñünüji o merio. Na ngue dya cja ra recibidots'üji nza cja 'ma ot'ü. C'o dya jün o tjēdyi, ra mböji c'ü tēji ra ndömüji.

³⁷ Na ngue rí xi'ts'iji c'ü ni jyödü ra zädä o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava rá sufregö: “Yo nte ra mamaji c'ü me na s'o c'ü”, eñe. Jā, ni jyödü ra zädä texe c'ü ya t'opjü ja rga sufregö.

³⁸ O mama c'ua c'o discípulo:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, búbü va yeje tjēdyi.

O ndünrú c'ua e Jesús o xipjiji:

—Na jotjo co nujyo.

Jesús ora en Getsemaní

³⁹ Cjanu o mbedye c'ua e Jesús o ma cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos, o ma'a ja c'o nzi ma cja o tjürü. Xo möji co c'o o discípulo.

⁴⁰ 'Ma mü o zāt'āji cja c'e t'eje, o mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—Dyötüji Mizhocjimi c'ü dya rí dyätāji c'ü dya jo 'ma ra zöc'üji, embeji c'o.

⁴¹ Nuc'ua cjanu o xögü co anguezeji, o ma c'ua na ts'ijē, nza cja 'ma ja c'o sobü 'na ndojo 'ma cjó c'o pana. O ndüñijömmü c'ua va dyötü Mizhocjimi.

⁴² O mama:

—Mi Tatats'ügö. 'Ma rí ñegue, rí ts'a's'ü c'ü dya ra zädä c'ü rá sufregö. Pero dya rí tsjague c'ua ja rgá negö; tsjague c'ua ja nzi gui ñegue, eñe.

⁴³ O 'ñetse c'ua 'na anxe c'ü vi 'ñeje a jens'e cja Mizhocjimi, o 'ñe tsjapü o zēzhi e Jesús.

⁴⁴ Me ma sufre e Jesús. Xe ma ötü Mizhocjimi co texe o mü'bü. O jenzhe, me ma puncjü ma mbibi a jömmü nza cja o cji.

⁴⁵ Nuc'ua 'ma mü o nguarü o dyötü Mizhocjimi, o böbü. Cjanu o ma c'ua nu ja mi búbü c'o o discípulo. O chöt'üji ma ĩji, na ngue c'o mi cjiññiji ro sufre e Jesús.

⁴⁶ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—¿Jenga ín ĩcjeji? Rí ñangaji rí dyötüji Mizhocjimi, ngue c'ua dya rí dyätāji c'ü dya jo, 'ma ra zöc'üji.

Llevan preso a Jesús

⁴⁷ 'Ma xe ma ña e Jesús, o säjä c'ua na puncjü o nte. Mi ot'ü a xo'ñi c'ü mi chjü e Judas c'ü mi ngueje 'naja c'o doce discípulo. Cjanu o chēzhi c'ua cja e Jesús cjanu o zü'tp'ü o jmi.

⁴⁸ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Nu'tsc'e Judas. Rvá ěcjö cja Mizhocjimi. Maco va ě sütcü ín jmi ngue c'ua yo va dyocjeji ra mbācöji nguetscö e Jesús, ngue c'ua ra zinzgöji.

⁴⁹ C'o mi dyoji e Jesús, 'ma mü o jñandaji c'ü ya ro zidyiji e Jesús, o xipjiji c'ua:

—¿Cjo na jo rá ya'büjme co tjēdyi yo?

⁵⁰ Cjanu o tsja c'ua 'na c'o discípulo o ya'bü 'na tjēdyi 'naja c'o o mbēpji c'ü mi mero ndamböcjimi, o jñüpcü o ngö cja o jodye.

⁵¹ O ndünrú c'ua e Jesús o mama:

—Iyö. Jyēziji ra tsjacüji c'ua ja c'o nzi ga neji, embeji c'o discípulo.

Nuc'ua e Jesús o jopcü c'ua c'ü o ngö c'e mbēpji.

⁵² Nuc'ua e Jesús cjanu o zopjü c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o comandante cja c'e templo, 'ñe c'o 'ñaja c'o pje mi pjēzhi c'o vi 'ñe zidy e Jesús, o xipjiji:

—¿Jenga ín cjagueji a cjanu? I pedyeji cja c'in jññiji va ě sücöji nza

cja 'ma ri nquezgö 'na mbē, va jünji in chjēdyiji 'ñe in ngarroteji.

⁵³ Pama mi būnc'ōji co nu'tsc'eji cja c'e templo, maco dya mi sücügōji 'ma. Pero nudya, ngue ne hora nu ya ch'a'c'ūji rí tsjacōji yo. Ngue ne hora nu ya ch'unū e Satanás c'ū dya jo, ra tsja ja c'o nzi ga ne.

Pedro niega conocer a Jesús

⁵⁴ Nuc'ua anguezeji o pēnc'h'iji e Jesús, cjanu o zidyiji cja o ngumū c'ū mi mero ndamböcjimi. 'Ma ya mi möji, e Pedro mi bēp'atjo na jē cja e Jesús.

⁵⁵ 'Ma mü o zāt'āji, o 'ñōrūji c'ua 'na sivi a nde cja c'e tji, o mimiji c'ua o pa't'ūji. E Pedro xo mimi co anguezeji.

⁵⁶ 'Na ndixū c'ū mi mbēp'ite nu, o jñandaji e Pedro mi junrū cja o jya's'ü c'e sivi. O nguīn'chp'i c'ua o jmi, cjanu o mama:

—Nujnu, nde mi dyoji e Jesús.

⁵⁷ O ngädä c'ua e Pedro o mama:

—Dya rí pārāgö nu.

⁵⁸ Dya mezhe c'ua, c'ū 'naja nte o jñanda mi junrū nu e Pedro, cjanu o xipji:

—Xo ngue'tsc'e 'naja c'o nde mi dyoji e Jesús.

O mama c'ua e Pedro:

—Nu'tsc'e bēzo, dya nguetscö.

⁵⁹ O mezhe c'ua 'na hora, cjanu o mama c'ua c'ū 'naja:

—Na cjuana rí pārāgö, ne bēzo nu, nde mi dyoji e Jesús. Xo menzumū a Galilea nu.

⁶⁰ O mama c'ua e Pedro:

—Nu'tsc'e bēzo, dya rí pārāgö c'ū in mangue.

Nuc'ua 'ma mi ña e Pedro, cjanu o huē c'ua 'na tare.

⁶¹ Nuc'ua e Jesús c'ū in Jmugōji o jñandaji e Pedro. Nuc'ua e Pedro o mbeñe c'o jña c'o vi xipji c'in Jmugōji: “Ante c'ū ra huē o tare, ya na jñi rgui mamague c'ū dya in pārāgö”, vi 'ñeñe.

⁶² Nuc'ua e Pedro o mbedye a tji, me go huē co texe o mü'bü.

Se burlan de Jesús

⁶³ C'o bēzo c'o mi pjörü e Jesús, me mi c'apüji burla e Jesús, y mi pārāji.

⁶⁴ Cjanu o ngo'tp'ūji o ndö co 'na ts'imbayo. Cjanu o ya'büji o jmi, o xipjiji:

—'Ma o 'ñempc'e Mizhocjimi, mamague c'jō ngue c'ū o mbäräts'ü, embeji.

⁶⁵ Y pje c'o nde mi xipjiji ma zadüji.

Jesús delante de la Junta Suprema

⁶⁶ Nuc'ua 'ma ya mü o jyans'ü, o jmurü c'ua c'o tita c'o pje mi pjēzhi cja c'e jñiñi, 'ñe c'o ndamböcjimi, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. O zidyiji c'ua e Jesús nu ja ro jñünpüji ngüenda. O jñünpüji c'ua ngüenda o xipjiji:

⁶⁷ —¿Cjo ngue'tsc'e e Cristo? Xitsijme.

O ndünrū c'ua angueze o xipjiji:

—Zö ro xi'ts'iji, pero dya in creozüji.

⁶⁸ Nu 'ma xo ro önnc'ügōji, dya xo ri chjünrügueji. Dya xo ri xácázüji.

⁶⁹ Nutscö rvá ēcjö cja Mizhocjimi, dya ra mezhe rá ma mimi cja o jodyē Mizhocjimi c'ū me na zēzhi.

⁷⁰ Texeji o mamaji c'ua:

—¿Cjo ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi 'ma?

O ndünrū c'ua e Jesús o xipjiji:

—Jā, nquezgö c'ua ja vi mangueji.

⁷¹ Anguezeji o mamaji c'ua:

—¿Pje xe ni jyodü o testigo? Nuzgötsjēji ró äräji c'o o mama.

23

Jesús ante Pilato

¹ Cjanu o böbüji c'ua texeji, cjanu o zidyiji c'ua e Jesús cja e Pilato.

² O mbürü o xipjiji e Pilato c'ū vi tsja na s'o e Jesús, o mamaji:

—Nu ne bēzo nu, ró tö'tp'üjme mi onpü yo in menzumügōjme, mi xipjiji c'ū dya cja ra dyätāji c'ū in gobiernogue. Mama c'ū dya rá cjō't'üjme o contribución e César. Xo mama c'ū nguetsjē angueze e Cristo c'ū te'be yo nte ra manda.

³ O mama c'ua e Pilato o xipji e Jesús:

—¿Cjo in reygue cja yo menzumü a Israel?

O ndünrū c'ua e Jesús o xipji:

—Jā, nguetscö c'ua ja vi mangue.

4 Nuc'ua e Pilato, o xipji c'o ndamböcjimi 'ñe c'o nte:

—Dya pje rí tö'tp'ügö c'o na s'o ne bëzo nu.

5 C'o ndamböcjimi 'ñe c'o nte, sido mi xipjiji e Pilato c'ü vi tsja na s'o e Jesús, o mamaji:

—Nujne bëzo nu, xöpü yo nte texe cja yo ín jñiñigöjme. O mbürü a ma a Galilea. Nuc'ua ma ëjë ma xöpü texe cja yo jñiñi hasta 'ma cja mü o säjä a 'ñeva a Jerusalén, xo xöpü va. Nguéc'ua yo nte ne ra tsjaji o chü, dya cja ra dyätäji in gobiernogue, mi eñeji ma ngöt'üji e Jesús.

Jesús ante Herodes

6 Nuc'ua e Pilato 'ma mü o dyärä c'o vi mamaji, cjanu o tsja c'ua t'önü:

—¿Cjo menzumü a Galilea ne bëzo?

7 Nuc'ua e Pilato, 'ma mü o mbärä c'ü je mi menzumü e Jesús a Galilea, o manda c'ua ro zidyiji e Jesús cja e rey Herodes c'ü mi bübü a Jerusalén c'o pa c'o. Na ngue ngueje e Herodes c'ü mi manda a Galilea.

8 Nuc'ua e Herodes, 'ma mü o jñanda e Jesús, me co mäjä na puncjü. Na ngue ya vi mezhe mi ne ro jñanda, na ngue mi ärä c'ü me mi nántji e Jesús. Mi te'be c'ü ro tsja e Jesús o señal c'o me na nojo, ngue c'ua ro jñanda.

9 Nguéc'ua va tsjapü na puncjü t'önü e Jesús. Pero dya go ndünrü.

10 Xo mi cärä nu c'o ndamböcjimi 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi. Me mi ñaji ma ngöt'üji e Jesús.

11 E Herodes 'ñe c'o o tropa, me mi mbäxtjoji e Jesús mi cja püji menu. Cjanu o jyecheji c'ua 'na bitu c'ü me mi muvi, c'ü mi nza cja c'o je'e o rey. Nuc'ua cjanu o manda o zidyiji na yeje cja e Pilato.

12 E Pilato 'ñe e Herodes ot'ü mi üvi. Pero c'e pa c'ü, o jovi.

Jesús es sentenciado a muerte

13 Nuc'ua e Pilato o zojnü texe c'o ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o mi pjëzhi na nojo 'ñe c'o nte.

14 O xipjiji:

—Nu'tsc'eji i sinquigöji ne bëzo nu, i xitsiji c'ü onpü yo nte ngue c'ua ga ne

ra tsjaji revolución. Pero dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Ró önügö na jo ne bëzo; i dyäräji in texeji. Dya pje ró tö'tp'ügö c'o in mangueji.

15 Ni xo ri ngue e Herodes, dya pje xo chö'tp'ü nu. Nguéc'ua va manda i sigueji na yeje a 'ñeva. Dyäräji na jo. Dya pje tsja c'o na s'o ne bëzo, c'o rga pöt't'üji.

16 Pero ante c'ü rá eme libre, rá manda ra jyüt'üji o chirrio, eñe e Pilato.

17 Tsjë'ma mi cja c'e mbaxua c'ü mi chjü Pascua, y tsjë'ma mi cja c'o nte mi ötüji e Pilato ro 'ñeme libre 'na bëzo c'ü ma o'o a pjörü. Nuc'ua e Pilato mi eme c'ua libre c'e nte.

18 C'o ndamböcjimi 'ñe c'o nte, dya neji c'ü ro 'ñemeji libre e Jesús. Nguéc'ua va mapjüji texeji o mamaji:

—Pöt't'ü ne bëzo. Rí negöjme rí 'ñeme libre e Barrabás, eñe c'o.

19 E Barrabás vi pant'aji a pjörü na ngue vi pjütü 'na chü a Jerusalén, vi chüji c'e gobierno, y mi pöt't'ü o nte.

20 E Pilato ndo zopjütjo na yeje c'o nte, na ngue mi ne ro 'ñeme libre e Jesús.

21 Pero anguezeji o mapjüji c'ua na jens'e o mamaji:

—Chät'äji cja ngronsi, chät'äji cja ngronsi.

22 Nuc'ua c'ü na jñi, o mama c'ua e Pilato o xipjiji:

—¿Pje ni mbë c'ü o tsja c'ü na s'o? Dya pje rí tö'tp'ügö c'o na s'o c'ü rga pöt't'üji. Pero ante c'ü rá eme libre, rá manda ra jyüt'üji o chirrio, eñe.

23 Pero c'o ndamböcjimi 'ñe c'o nte sido mi mapjüji na jens'e, sido mi mamaji c'ü mi jyödü ro ndät'äji e Jesús cja ngronsi. O ndöji na ngue sido mi mapjüji.

24 Nguéc'ua e Pilato o mama c'ü ro tsja ja c'o nzi ma dyörü anguezeji.

25 O 'ñeme c'ua libre c'e bëzo ja c'o nzi ma dyörüji; maco vi tsja c'o na s'o. C'ü vi pant'aji a pjörü, ngue c'ü vi pjütü 'na chü 'ñe mi pöt't'ü o nte. E Pilato xo manda c'ü ro ndät'äji e Jesús ja c'o nzi ma neji.

La crucifixión

²⁶ 'Ma ya mi sidiyiji e Jesús ro ma ndät'äji cja ngronsi, o pënch'iji 'na bëzo c'ü mi menzumü a Cirene c'ü vi 'ñeje cja juajma. Nuc'ü, mi chjü Simón c'ü. O tsjapüji e Simón ro nduns'ü c'e ngronsi ro bëpja cja e Jesús.

²⁷ Mi bëpja ma möji na puncjü o nte. Na puncjü c'o ndixü me mi ndumüji ma huëpiji e Jesús.

²⁸ E Jesús o jñanda c'o ndixü o xipjiji: —Nu'tsc'eji ndixü in menzumüji a Jerusalén, dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Dya rí huëji por nutscö; huëtsjégueji 'ñe rí huëpiji in ch'igüejí.

²⁹ Na ngue ra zädä c'o pa 'ma me rí sufregueji. Nguec'ua ra mamaji: “Xenda rvá jo 'ma dya ro muxt'i yo ndixü 'ñe 'ma dya ro ndunteji 'ñe 'ma dya ro jötüji o lëlé”, ra 'ñeñeji. Na ngue ra sufreji na puncjü.

³⁰ Nuc'ua ra mama c'o nte: “Quera ro yëbi yo t'eje 'ñe yo ts'it'eje ro ndivguiji. Xe na jo que na ngue c'ü rá sufregöji yo na s'ëzhi”, ra 'ñeñeji.

³¹ Nutscö, zö dya pje ró cjagö, pero rá sufregö na puncjü. Nadya yo menzumü va yo tuns'ü na puncjü o nzhubü, ¿pje ra tsjapüji yo?, eñe e Jesús.

³² 'Ma mü o zidyiji e Jesús, xo mi sidiyiji yeje bëzo c'o xo ro ndät'äji cja ngronsi. Nuc'o, vi tsja na s'o c'o.

³³ Nuc'ua 'ma mü o zät'äji nu ja mi chjü T'ejeñinte, o ndät'äji cja ngronsi nu, e Jesús 'ñe c'o vi tsja na s'o. 'Naja c'ü o ndät'äji cja ngronsi cja a lado o jodyë e Jesús; 'naja c'ü o ndät'äji c'ü 'nanguarü.

³⁴ O mama c'ua e Jesús:

—Mi Tatats'ü in bübü a jens'e, rí ö'tc'ü rí perdonaogue yo. Na ngue dya pâräji c'ü cjacü yo, eñe.

Nuc'ua c'o tropa o eñeji cjó ngue c'ü ro tsjapü o cjaja c'o o bitu e Jesús.

³⁵ C'o nte mi böbü mi jandaji e Jesús. Anguezeji 'ñe c'o pje mi pjëzhi, me mi cjapüji burla e Jesús mi mamaji:

—Maco mamaji o mbös'ü na puncjü o nte nu, maco dya sö ra 'ñemetsjë ra dagü cja ne ngronsi.

Maco mi mama ngueje nu o juajnü Mizhocjimi ra manda, maco dya dagü dya cja ne ngronsi, eñeji.

³⁶ C'o tropa xo mi cjapüji burla e Jesús. Mi chëzhiji cja o jmi e Jesús, mi unüji ro zi o vino c'o dya nda ma jo.

³⁷ Mi xipjiji:

—Nu 'ma ngue'tsc'e o rey yo menzumü a Israel, ts'ügütsjë dya, dyagü cja ne ngronsi.

³⁸ A xes'e cja o ñi c'e ngronsi, mi cuat'ü 'na xiscömü c'ü mi t'opjü o letra c'e jña griego, 'ñe o latín 'ñe hebreo. Mi t'opjü a cjava: “Nujnu, o Rey yo menzumü a Israel nu.”

³⁹ Nuc'ua 'naja c'o vi tsja na s'o c'ü xo mi dät'ä nu, o zadü e Jesús o xipji:

—Nu 'ma ngue'tsc'e e Cristo, 'ñemetsjë dya, dyagü cja ne ngronsi. Xo rí 'ñevguegöbe libre.

⁴⁰ O ndünrü c'ua c'ü 'naja c'ü mi dät'ä nu, o huënch'i o xipji:

—Nu'tsc'e, dya in sügue Mizhocjimi. ¿Jenga in sadügue ne bëzo? Nujnu, xo na sufre yo rrä sufregövi.

⁴¹ Nutscövi, rí mercedovi rá sufregövi yo, na ngue ró cjavi c'o me na s'o. Pero ne bëzo, dya pje tsja nu.

⁴² O sido o ña c'ua c'e bëzo o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, rí ö'tc'ü c'ü rí mbenzegö 'ma rí nzhogue na ye rí ë mandague, eñe.

⁴³ O ndünrü c'ua e Jesús o xipji:

—Dyärä na jo c'ü rá xi'tsc'ö. Ne pa dya, rí bübügue co nutscö a jens'e nu ja me na zö.

Muerte de Jesús

⁴⁴ Nuc'ua 'ma mü o zünü jñislarü, o bëxömü c'ua texe cja ne xoñijömü hasta 'ma mü o zünü jñi c'ü nzhä.

⁴⁵ O bëxömü e jyarü. Y o chödü a nde c'e manta c'ü mi cjot'ü a mbo cja c'e templo nu ja me ma sjü.

⁴⁶ Nuc'ua e Jesús o mapjü na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e mi Tatats'ügö, sinngui dya in aljma.

Nuc'ua 'ma mü o nguarü o mama c'o, cjanu o ndü c'ua.

47 Nuc'ua c'ü mi manda c'o tropa, 'ma mü o jñanda c'o me na nojo, o ma't'ü Mizhocjimi o mama:

—Ne bëzo, na cjuana c'ü dya tsja c'o na s'o.

48 Na puncjü o nte c'o vi ma jñanda pje ro tsjapüji e Jesús. 'Ma mü o jñandaji ja va ndü, o nzhogüji mi ya'büji o tijmiji. Na ngue me mi süji 'na pje ro zädä.

49 C'o mi dyoji e Jesús, ma böbütjoji na jë, xo jñandaji. Xo 'ñe c'o ndixü c'o mi pöji e Jesús ndeze 'ma mü o mbürü o xöpü c'o nte a Galilea.

Jesús es sepultado

50 Mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü José. Mi menzumü a Arimatea c'ü mi tsja cja c'e estado de Israel. Ma jonte c'e bëzo, y mi cja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Mi ngue 'na c'o mi pjëzhi na nojo c'o mi jün ngüenda.

51 Pero dya go ne c'o vi tsja c'o 'ñaja, 'ma mü o mamaji mi jyodü ro mbö't'üji e Jesús. Mi te'be c'ü ro ë manda nu c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi.

52 Nuc'ü, o ma c'ua cja e Pilato o ma dyötü c'ü o cuerpo e Jesús.

53 Cjanu o ma ts'üpcü c'ü o cuerpo cja c'e ngronsi. Cjanu o mböch'ü 'na bitu. Cjanu o ma ngöt'ü cja 'na cueva c'ü vi dyö't'üji cja peña, c'ü dya cjó be mi cöt'üji.

54 Nu c'e pa c'ü, ngue 'ma mi preparao c'o menzumü a Israel, na ngue c'ü na jyas'ü mi ngue c'e pa 'ma söyaji. Ya mi ngue ro nguibi e jyarü, ya mi ngue ro mbürü c'e xabaro.

55 C'o ndixü c'o mi pöji e Jesús ndeze 'ma mü o mbürü o xöpü c'o nte a Galilea, xo möji e José. O ma nuji c'e cueva ja ngöt'üji o cuerpo e Jesús.

56 Cjanu o nzhogüji a Jerusalén, o dyät'äji o perfume 'ñe o unguento, ngue c'ua ro ma ngosp'üji o cuerpo e Jesús. Nuc'ua c'ü na ye nu pa, 'ma mi söya yo menzumü a Israel, o söya c'ua c'o ndixü ja c'o nzi ma mama cja c'o o mandamiento Mizhocjimi.

24

La resurrección de Jesús

1 Nuc'ua c'ü ot'ü pa nu ngo'o 'ma ya ma jya's'ü, o ma c'o ndixü cja c'e cueva, o ndunüji c'o perfume c'o vi dyät'äji. Xo möji c'o 'ñaja ndixü.

2 'Ma mü o zät'äji cja c'e cueva, o chöt'üji ya vi chjen'chp'ejji c'e tralaja c'ü mi c'ot'ü c'e cueva.

3 Pero 'ma mü o cjogüji a mbo, dya chöt'üji c'ü o cuerpo e Jesús c'ün Jmugöji.

4 Go züji c'ua, dya mi pärã pje ro tsjaji. 'Nango jñetse c'ua yeje anxe c'o mi 'ñetse nza cja o bëzo, mi böbüvi o jmiji, me mi juëns'i o bituvi.

5 Me go pizhi c'ua c'o ndixü o ñücüji a jöümü. O mama c'ua c'o anxe o xipjiji: —¿Jenga in jodüji a nde cja yo añima nu c'ü bübü'tjo?

6 Dya bübü va c'ü; ya tetjo. Mbeñeji na jo c'o o xi'tsc'ejji e Jesús 'ma mi bübü a Galilea.

7 O xi'tsc'ejji c'ü vi 'ñeje cja Mizhocjimi pero mi jyodü ro nzhöji angueze cja c'o nte c'o cja na s'o, ro ndät'äji cja ngronsi. Nuc'ua c'ü na jñi nu pa, ro tetjo ro bübü'tjo na yeje, eñe c'o anxe va xipjivi c'o ndixü.

8 O mbeñe c'ua c'o ndixü c'o vi mama e Jesús.

9 Cjanu o mbedyeji nu, o möji c'ua nu ja mi cãrã c'o once apóstole 'ñe c'o 'ñaja, o ma xipjiji c'o vi mama c'o anxe.

10 C'o o ma xipji c'o apóstole, mi ngueje e María Magdalena 'ñeje e Juana 'ñe e María c'ü nu nana e Jacobo. Xo mi ngue c'o 'ñaja ndixü c'o mi dyoji.

11 C'o apóstole o nguiñiji c'ü mi jyo c'o ndixü. Nguet'ua dya go creoji c'o o xipjiji.

12 Pero e Pedro ixco cjuan'di go ma cja c'e cueva. 'Ma mü o zät'ä nu, o dãnä o jñanda a mbo. C'ü o jñanda, nguextjo c'e manta c'ü vi mböch'üji o cuerpo e Jesús. Cjanu o ma c'ua, me mi cijijñi pje mi ne ro mama c'o vi jñanda.

En el camino a Emaús

13 C'e pa c'ü, yeje anguezeji mi mëvi cja 'na ts'ijñiñi c'ü ni chjü Emaús. C'e jñiñi mi jyardüvi once kilómetro a Jerusalén.

14 'Ma mi pëvi, mi pötma mamavi ja va ndät'äji e Jesús cja ngronsi 'ñe ja va ngöt'üji cja cueva. Xo mi mamavi ja ga cja c'o vi mama c'o ndixü c'ü vi te e Jesús.

15 'Ma mi ñavi 'ñe mi pötma dyönüvi, nuc'ua e Jesús o chëzhi ts'ë c'ua, cjanu o möji c'ua.

16 Anguezevi o jñandavi e Jesús, pero dya mbārāvi c'ü mi ngue e Jesús.

17 O mama c'ua e Jesús o xipjivi:

—¿Pje ni mbë c'o pötqui mamavi gui mëvi, nguec'ua me in ndumüvi?, eñe e Jesús.

18 'Naja c'o bëzo mi chjü e Cleofas. O ndünrü c'ua o xipji e Jesús:

—¿Cjo dya in bübügue va a Jerusalén? Maco texe yo nte pārāji c'o o zädä va yo pa yo.

19 O ndünrü c'ua e Jesús o dyönüvi:

—¿Pje ni mbë c'o o zädä?

O ndünrüvi c'ua o xipjivi:

—Ngueje c'o o tsjapüji e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret. Mizhocjimi o 'ñeme ro zopjü yo nte. Mi cja ja c'o nzi ma ne Mizhocjimi; mi ña na jo o jña Mizhocjimi y mi cja c'o me na nojo. Nguec'ua yo nte me mi nântji c'ü, me mi mamaji c'ü me ma jo c'ü.

20 C'o ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja in menzumüji c'o pjëzhi na nojo, o zidyiji e Jesús nu ja jñünpüji ngüenda. Y o mbö't'üji cja ngronsi.

21 Nutscöjme mi dyocjöjme e Jesús, mi pëzhgöjme mi ngue angueze c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ro salvazüji nutscöji rí menzumüji a Israel, ro 'ñevgueji libre cja c'o nugüji na ü. Pero ya pa jñi pa ndeze 'ma mü o ndü.

22-23 Mi xörü, ts'i vi mbedye ja nzi ndixü c'o in dyocjöjme o möji cja c'e cueva nu ja ngöt'üji e Jesús. Dya chöt'üji c'ü o cuerpo pero 'ma mü o nzhogüji, o xitsijme c'ü o jñetse yeje anxe c'o o xipjiji c'ü ya te e Jesús ya bübüjtjo na yeje. Nguec'ua ró sügöjme ró mamajme: “Xa'ma ya te e Jesús. Pero, ¿pārā cjo na cjuana?”, ró mamajme a cjanu.

24 Nguec'ua bübü ja nzi c'o in dyocjöjme c'o o ma cja c'e cueva o ma

nuji. O chöt'üji ja c'o nzi va mama c'o ndixü, dya cja mi o'o e Jesús a mbo cja c'e cueva. Pero dya jñandaji c'ü. Nguec'ua, ¿pārā cjo ya tetjo?

25 O ndünrü c'ua e Jesús o xipjivi:

—Nu'tsc'evi, dya in pārāvi na jo c'o o dyopjü c'o profeta. Dya i jyëzi ro zi'ch'i in mü'büvi c'o jña. Nguec'ua dya in creovi texe c'o o dyopjüji.

26 Mi jyodü e Cristo me ro sufre rvá ndü, cja rrü ma c'ua a jens'e nu ja ra manda, eñe e Jesús.

27 Nuc'ua e Jesús o xipjivi pje mi ne ro mama c'o o jña Mizhocjimi c'o vi dyopjü e Moisés 'ñe c'o vi dyopjü texe c'o profeta. Nde vi dyopjüji ja rvá cja e Cristo.

28 Ya mi ngue ro zät'äji cja c'e ts'ijñiñi nu ja mi möji. E Jesús mi cja pü c'ü ro cjogütjo xe ro ma c'ü 'na jñiñi.

29 Nuc'ua anguezevi o züjmüvi c'ua o xipjivi:

—Oxque co nutscöbe na ngue ya nzhä, dya ra mezhe ra xömü, eñevi.

Nguec'ua o cjogüji a mbo cja c'e ngümü ro oxüji.

30 Nuc'ua 'ma ya ma jüji cja mexa, e Jesús o jñü c'ua 'na tjömëch'i, cjanu o unü 'na pöjö Mizhocjimi, cjanu o xënbivi c'ua.

31 Nuc'ua ixco xogü o ndövi, cja mbārāvi c'ua c'ü mi ngue e Jesús c'ü mi ñaji. Nuc'ua 'nangua ojtjo c'ua e Jesús; dya cja jñandavi.

32 Nuc'ua o pötü va mamavi:

—'Ma ró ñaji e Jesús cja 'ñiji, 'ma o xitsivi pje ne ra mama c'o o jña Mizhocjimi, me go zi'ch'i in mü'büvi y me ró mäcjövi, eñevi.

33 Ixco nzhogüvi o mëvi c'ua a Jerusalén. 'Ma mü o zät'ävi, o chöt'üvi ya vi jmurü c'o once apóstole 'ñe c'o mi dyoji.

34 O mama c'ua anguezevi o xipjiji c'o yeje c'o cja vi säjä:

—Ya tetjo c'ü in Jmugöji. E Pedro o jñanda c'ü bübüjtjo c'ü, embeji c'o yeje.

35 Anguezevi o mamavi c'ua c'ü vi chjëji e Jesús cja 'ñiji pero dya mi pārāvi cjo mi ngue c'ü. Cja mbārāvi 'ma mü o xënbivi c'e tjömëch'i cjanu o unüvi.

Jesús aparece a los discípulos

³⁶ 'Ma mi mamaji c'o, jo ni 'ñetse c'ua e Jesús a nde anguezeji o zenguaji.

³⁷ Nuc'ua anguezeji me go zūji. Mi pēzhiji mi ngue 'na espíritu c'ü mi 'ñetse nza cja 'na nte.

³⁸ Nuc'ua e Jesús o mama c'ua:

—Dya rí sūji; dya rí tsjijñiji.

³⁹ Jñandgaji c'ü nguetscö e Jesús. Chjōnggūji ngue c'ua rí pārāgueji c'ü dya nguezgō 'na espíritu. Na ngue bübü ín ts'ingue 'ñe ín nzho'dyë.

⁴⁰ 'Ma mü o mama a cjanu, cjanu o jíchiji o dyë 'ñe o ngua.

⁴¹ Anguezeji me co mǎji c'ua na puncjü. Pero o nguijñiji: “Pārā, ¿cjo na cjuana yo rí jandagöji 'ñe yo rí ārāji”, eñeji. Nguéc'ua dya nda mi creoji cjo vi te e Jesús. O mama c'ua e Jesús:

—¿Cjo bübü pje rá sigö?

⁴² Nuc'ua o unüji 'na pēraso o jmō c'ü vi jñaxaji, cja na 'ñe 'na pēraso o panal c'ü mi po'o o miel.

⁴³ O jñü c'ua e Jesús c'e jmō 'ñe c'e panal, cjanu o zi c'ua; anguezeji o jñandaji.

⁴⁴ O mama c'ua e Jesús o xipjiji:

—'Ma ot'ü mi bübügö co nu'tsc'eji, ró xi'tsc'öji c'ü mi jyodü ro zädä c'o t'opjü cja c'o ley c'o o dyopjü e Moisés, 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta, 'ñe c'o t'opjü cja yo salmo. C'o ró xi'tsc'öji, ngueje yo ya zädä.

⁴⁵ Nuc'ua e Jesús o zopjüji, nguec'ua va mbārāji pje mi ne ro mama c'o mi t'opjü cja o jña Mizhocjimi.

⁴⁶ Cjanu o xipjiji:

—C'ua ja nzi ga t'opjü o jña Mizhocjimi, mi jyodü ro tügö nuzgö e Cristo, cja rrü tetcjö c'ü na jñi nu pa.

⁴⁷ Xo ni jyodü ra zopjüji yo nte ra xipjiji ra 'ñench'ezüji o mü'büji ra jyëziji c'o na s'o. A cjanu ra perdonaoji c'o na s'o c'o vi tsjaji. Ot'ü ra zopjüji yo cārā a Jerusalén, cja rrü ma zopjüji yo cārā texe cja ne xoñijōmü.

⁴⁸ Nguéc'ueji i jñandgueji yo o zädä, ngue'tsc'eji rí zopjüji yo nte.

⁴⁹ Rá tǎjä o Espíritu Mizhocjimi ra ëjë ra ë bübü cja ín mü'büji ja c'o nzi

va mama Mizhocjimi. Rí che'beji va a Jerusalén hasta 'ma cja ra ëjë a jens'e, ra 'ñe dya'c'üji o poder ja rgui zopjüji yo nte.

Jesús sube a los cielos

⁵⁰ 'Na nu pa, e Jesús o möji c'o apóstole o zāt'āji c'ü 'nanguarü a Betania. Nuc'ua e Jesús o c'uā'sā c'ua o dyë o dyötpü Mizhocjimi c'o o apóstole.

⁵¹ 'Ma mi ötpüji Mizhocjimi, ixco ma c'ua e Jesús go zidyi Mizhocjimi a jens'e.

⁵² Anguezeji o ndüñijōmüji o ma't'üji c'ua e Jesús. Cjanu o nzhogüji a Jerusalén, me mi mǎji.

⁵³ Sido mi pöji cja c'e templo mi unüji 'na pöjö Mizhocjimi. Je va cjanu, amén.

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN JUAN

La Palabra de Dios hecha hombre

¹ Mi jinguã 'ma dya be mi ät'ä Mizhocjimi e jens'e 'ñe ne xoñijõmü, ya exmi bübü e Jña'a. E Jña'a ngueje o T'i Mizhocjimi. E Jña'a mi bübüvi Mizhocjimi. Ngueje Mizhocjimi nu e Jña'a.

² Nunu, ya exmi bübüvi Mizhocjimi.

³ Texe yo bübü ngueje e Jña'a o dyät'ä.

⁴ Ngue angueze c'ü dacüji c'ü rí bübüji. Ngueje angueze c'e jya's'ü ngue c'ua ra sö rá pârâji Mizhocjimi.

⁵ C'e Jña je jya's'ü cja e bëxõmü. E bëxõmü, dya sö'ö ra ts'a's'ü e jya's'ü.

⁶ Mi bübü 'naja bëzo c'ü mi chjü Juan. Mizhocjimi o juajnü c'e bëzo.

⁷ O xipji c'o nte ja ma cja c'e jya's'ü, ngue c'ua ro 'ñench'e o mü'büji c'ü.

⁸ E Juan dya mi ngueje c'e jya's'ü. C'ü vi juajnü Mizhocjimi c'ü, ngue c'ü ro xipji c'o nte ja ma cja c'e jya's'ü.

⁹ E Jña'a c'ü ngue c'e jya's'ü c'ü na cjuana, ya mi ngue ro mbürü ro pëpji va. Nuc'ü, ngue c'e jya's'ü, ngue c'ua yo nte sö ra mbärã Mizhocjimi.

¹⁰ Mi bübü cja ne xoñijõmü. Ngueje angueze o dyät'ä ne xoñijõmü. Pero c'o mi cãrã cja ne xoñijõmü, dya o tsjapüji ngüenda que ngueje c'e jya's'ü c'ü na cjuana.

¹¹ Nuc'ua o mimi cja ne xoñijõmü; o jmus'ü cja c'o menzumü a Ísrael. Pero anguezeji dya go säjäji, zö mi ngue o menzumüji c'ü.

¹² Pero texe c'o o säjä, 'ñe o 'ñench'e o mü'büji; nuc'o, o unüji c'ü nguejeji o t'i Mizhocjimi.

¹³ C'ü ni tsjacöji o t'izgöji Mizhocjimi, dya ngue c'ü vi muxcüji c'o ín tataji; ngue c'ü je ga ne a cjanu Mizhocjimi.

¹⁴ C'e Jña'a c'ü ngue e Jesucristo, o ë jmus'ü cja ne xoñijõmü nza cjazgöji rí nteji. O mimi a nde nu ja rí cãrãjme. Ró nugöjme c'ü me na zö

angueze. Me na zö na ngueje nguetjo c'ü 'natjo o T'i Mizhocjimi. Nuc'ü, ró unnc'öjme ngüenda c'ü me s'iyazügöji, y na cjuana c'o o mama.

¹⁵ E Juan o mama c'o ma cjuana ja ga cja e Jesucristo. O mama na zëzhi:

—Nunu ngueje nu mi xi'ts'igöji nu 'ma ró xi'ts'iji: “Nu c'ü va bëpjazügö ra ot'ü, na ngueje ya exmi bübü 'ma dya be rmi bübügö.”

¹⁶ E Jesucristo me s'iyazüji; dacüji texe c'o ni jyodü ín mü'büji.

¹⁷ Mi jinguã e Moisés o unü c'ü o ley Mizhocjimi c'o ín mboxatitagöji. Nudya, ya ëjë e Jesucristo. Nguet'ua rgá pârägöji me s'iyazüji Mizhocjimi, y na cjuana c'o ya mama.

¹⁸ Dya cjó janda Mizhocjimi. Pero c'ü 'natjo o T'i Mizhocjimi o jítscöji ja ga cja Mizhocjimi. Angueze pãtpã o mü'bü Mizhocjimi.

Juan el Bautista habla en favor de Jesucristo

¹⁹ 'Na nu pa'a, c'o mi menzumü a Jerusalén o ndäjäji c'o ro ma tsjapü t'önü e Juan. O ndäjäji o mböcjimi 'ñe o Levita o zät'äji cja e Juan, o dyönüji:

—¿Cjó ngue'tsc'e?

²⁰ E Juan exo xipjiji c'ü na cjuana. O mama:

—Nuzgö, dya nguetscö e Cristo.

²¹ O dyönüji c'ua:

—¿Cjó ngue'tsc'e 'ma? ¿Cjo ngue'tsc'e Elías?

O mama:

—Nuzgö, dya nguetscö.

Xo o dyönüji:

—¿Cjo ngue'tsc'e c'e profeta c'ü rí te'bejme ra ëjë?, eñeji.

O ndünrü e Juan, o mama:

—Jiyö. Dya nguetscö.

²² O xipjiji c'ua:

—Xitscöjme cjó ngue'tsc'e, ngue c'ua rá xipijime nu c'o o ndäcjäjme. ¿Pje ín mamague dya, cjó ngue'tsc'e?

²³ O mama c'ua e Juan:

—In pârägueji ja va mama c'e profeta Isaías. O mama c'ü ro bübü cja ndajyadü 'na nte c'ü ri mapjü ri xipji yo nte: “Jyëziji c'o 'ñiji c'o na s'o, na ngueje ya ra ëjë c'ín Jmugöji”, ro 'ñeñe.

Nguetscö c'e nte c'ü o mama c'e profeta, eñe e Juan.

²⁴ Ngue c'o fariseo c'o vi ndäjä o mböcjimi 'ñe o Levita cja e Juan.

²⁵ O dyönüji:

—¿Jenga in jichigue co ndeje yo nte 'ma dya ngue'tsc'e e Cristo, 'ma dya xo ngue'tsc'e e Elías, ne ri ngue'tsc'e c'e profeta?, mi eñeji.

²⁶ O ndünrö c'ua e Juan, o mama:

—Nutschö rí jichi yo nte cja ndeje. Bübü a nde nu va in cārāgueji 'naja nu c'ü dya in pārāgueji;

²⁷ ngueje nu va bēpjazügö. Nutschö dya pje pjētscö. Nuc'ü, me pjēzhi na nojo.

²⁸ Nuyo, je o zädä a Betábara, 'naja jñiñi cja c'ü 'nanguarü c'e ndare c'ü ni chjü Jordán, nu ja je mi jichi yo nte, e Juan.

Jesús, el Cordero de Dios

²⁹ C'ü na yejnu pa'a o jñanda e Juan, ma ējē e Jesús nu ja mi bübü angueze. O mama c'ua e Juan:

—Jñandaji dya. Va ējē nu c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra ndunbü o nzhubü yo cārā cja ne xoñijōmü. Ngueje o Ts'imē Mizhocjimi.

³⁰ Ngueje nu ró xi'ts'iji nu, va bēpjazügö 'naja bëzo c'ü ra zopjü yo nte. Ya exmi bübü, 'ma dya be rmí bübügö. Ngueje nu xenda pjēzhi que na nguetscö.

³¹ Nuzgö dya mi pārāgö c'ü pje pjēzhi nu. Rvá ējēgö rvá jichite cja ndeje ngue c'ua yo menzumü a Israel ra mbārāji angueze.

³² O sido o ñatjo e Juan, o mama:

—Ró janda o Espiritu Mizhocjimi c'ü ma sjöbü a jens'e nza cja 'na mbaro. Je o ē söya a xes'e angueze.

³³ Nuzgö, dya mi pārāgö c'ü pje pjēzhi nu. Pero Mizhocjimi, nu c'ü o juancö ró ē jichi cja ndeje yo nte, ya vi xitsi: “Nu c'ü rí jñanda ra zāt'ä in Espiritugö c'ü ra söya a xes'e angueze ngueje c'ü ra ndäjä o Espiritu Mizhocjimi ra bübü cja o mü'büji.”

³⁴ Ró jandagö o ējē o Espiritu Mizhocjimi co nu e Jesús, nguec'ua

rí xi'ts'iji na cjuana, exi ngueje nu o T'i Mizhocjimi nu.

Los primeros discípulos de Jesús

³⁵ C'ü na yejnu pa'a mi bübütjo nu, e Juan co yeje c'o o discípulo.

³⁶ O jñanda e Juan mi cjogü e Jesús. O mama c'ua:

—Pa nu, o Ts'imē Mizhocjimi.

³⁷ O dyärä c'ua yeje c'o o discípulo e Juan. Ya ndünt'üvi c'ua a xütjü e Jesús.

³⁸ O ñezhe c'ua e Jesús. O jñanda mi tjünt'üvi a xütjü. O xipjivi:

—¿Pje in jodüvi?

Anguezevi o mamavi:

—Xöpüte, ¿ja je ngue c'ua in bübü?, o 'ñembevi.

³⁹ O mama c'ua e Jesús:

—Xä'dävi ngue c'ua rí jñandavi ja je rí bübü.

Ya o möji c'ua. Ya o jñandavi nu ja je mi bübü. C'e pa'a c'ü, o nguejmetjoji nu e Jesús, na ngueje ya mi zünü dyēch'a c'ü xörü.

⁴⁰ E Andrés, c'ü nu cjuarma e Simón Pedro mi ngueje 'naja c'o yeje c'o vi dyärä nu c'o o mama e Juan, cja nu o ndünt'üvi a xütjü e Jesús.

⁴¹ E Andrés o chöt'ü e Simón c'ü nu cjuarma. O xipji:

—Ya ró chjēgöjme nu c'ü o ndäjä Mizhocjimi, eñe. Nuc'ü, ngue c'ü xiji Mesías.

⁴² Nuc'ua e Andrés o zidi e Simón o mëvi c'ua ja mi bübü e Jesús. E Jesús o jñanda c'ua. O xipji:

—Ngue'tsc'e e Simón, nu t'its'ü e Jonás. Rguí chjütsc'e e Cefas, eñe.

Ne jña Cefas ne ra mama Pedro.

Jesús llama a Felipe y a Natanael

⁴³ C'ü na yejnu pa'a o ne c'ua e Jesús o ma a Galilea. O chjēvi e Felipe. O xipji:

—Chjünt'ü in xütjü.

O mëvi c'ua.

⁴⁴ E Felipe mi menzumü a Betsaida, nu ja mi menzumü e Andrés 'ñe e Pedro.

⁴⁵ E Felipe o ma xipji e Natanael:

—E Moisés o dyopjü cja o ley Mizhocjimi c'ü ra ējē Mesías. Je xo va dyopjü c'o profeta. Ya ró chjējme

dya c'ü. Ngueje e Jesús c'ü menzumü a Nazaret, c'ü o t'i e José.

⁴⁶ E Natanael o xipji e Felipe:

—¿Cjo sö ra bübü a Nazaret c'ü na jo?

O ndünrü c'ua e Felipe:

—Xä'dä rí ñu'u.

⁴⁷ E Jesús o jñanda ma ëjë e Natanael. O mama c'ua:

—Va ë c'ua 'naja yo menzumü a Israel nu na cjuana. Nunu, dya onpüte nu.

⁴⁸ E Natanael o xipji e Jesús:

—¿Ja cja dya, c'ü ya in pãcãgö?

O ndünrü c'ua e Jesús. O xipji:

—'Ma dya be mi zon'c'ü e Felipe, nu 'ma mi bübügue cja ngua c'e higo, ró jantc'a 'ma, y rí pã'tc'ã in mü'bü.

⁴⁹ O ndünrü e Natanael, o xipji:

—Xöpüte, exi ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi. Nu'tsc'e, ngue'tsc'e i ñe ngue c'ua rí mandazüji rí menzumüji a Israel.

⁵⁰ O ndünrü e Jesús, o xipji:

—In ejmezü dya, na ngueje mi pã'tc'ã in mü'bü 'ma mi bünc'e cja ngua c'e higo. Pero xenda na nojo c'o rí jñanda.

⁵¹ 'Na cjuana rí xi'ts'iji, rí jñandaji ra xogü a jens'e; ñe rí jñandaji c'o anxe Mizhocjimi ra möji a jens'e, ra nzhogüji nu ja rá bünc'ö, nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi.

2

Un casamiento en Caná de Galilea

¹ C'ü na jñi nu pa'a o tsjaji 'naja chjüntü a Caná c'ü tsja a Galilea. Je o ma nu c'ü nu mamá e Jesús.

² Xo o zojnüji cja c'e chjüntü e Jesús co c'o o discípulo.

³ O tjezetjo c'ua c'e vino. C'ü nu mamá e Jesús o xipji:

—Ya ndezeji o vinoji.

⁴ E Jesús o xipji c'ua:

—¿Jenga in xitsigö a cjanu? Dya be sädã c'e hora 'ma ra 'mãrã cjö nguetscö.

⁵ C'ü nu mamá e Jesús o xipji c'o mi pjöxte:

—Rí tsjaji texe c'ü ra xi'ts'iji e Jesús.

⁶ Mi jãrã nu, 'ñanto tras'ãbã c'o mi ngueje ndojo c'o mi xich'iji ndeje. Nu c'e ndeje c'o mi po'o nu, mi ngue para ro xindyë c'o mi menzumü a Israel, c'ua nzi va manda o ley anguesji. C'o tras'ãbã mi süjü ochenta o 'na ciento litro nzi 'naja.

⁷ E Jesús o xipji c'o mi pjöxte:

—Nu'ts'c'ejí, nichiji ndeje yo tras'ãbã.

Cjanu o nichiji c'ua. Nde o jaxcüji na jo c'o tras'ãbã.

⁸ E Jesús o xipji c'ua:

—Dyö'büji dya, chunbüji c'ü manda cja ne chjüntü.

Cjanu o ndunüji c'ua.

⁹ C'ü mi manda, o zö'ö ts'iquë c'ü e ndeje c'ü vi mbëzhi vino. Dya mi pãrã ja je vi tñji. Pero c'o mböxte mi pãrãji na ngueje vi dyö'büji c'e ndeje. O tsja c'ua c'ü mi manda, o ma't'ü c'ua c'ü e t'i'i c'ü cja vi chjüntü.

¹⁰ Cjanu o xipji c'ua:

—'Ma cjaji chjüntü, ot'ü xisp'iji vino c'ü na jo'o. Nuc'ua 'ma ya ra nijmiji, cja rrö xisp'iji c'ü dya nda jo. Nu'tsc'e mi pë's'itjo c'ü xenda na jo vino. Cja na unügue dya.

¹¹ Nujyo, o tsja'a e Jesús a Caná c'ü tsja a Galilea. Nguejyo o mbürü o jizhi c'ü dya nunca mi janda c'o nte. A cjanu o mbãrãji c'ü me na nojo angueze. C'o o discípulo o 'ñejmeji c'ua angueze.

¹² Nu 'ma o nguarü yo, o zöbüji a ma a Capernaum e Jesús 'ñe c'ü nu mamá 'ñe c'o o cjuarma 'ñe c'o o discípulo. Nunu, o mimiji ja nzitjo pa'a. Dya o mezheji.

Jesús purifica el templo

¹³ Ya mi ngue ro zädã c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua c'ü cja yo menzumü a Israel. Nuc'ua o ma a ma a Jerusalén e Jesús.

¹⁴ O chöt'ü c'o mi pö o nzhünü 'ñe o ndënchjürü 'ñe o mbaro cja c'e templo. C'o mi pötü o merio xo nde mi junrü nu c'o.

¹⁵ E Jesús o dyät'ã c'ua 'naja o chirrio. Cjanu o ndas'üji va pjongüji cja c'e templo texeji co c'o o nzhünüji 'ñe c'o o ndënchjürüji. Cjanu o pjö'tp'ü

o merio c'o mi pötü o merio. O tunbüji c'o o mexaji.

¹⁶ O xipji c'ua c'o mi pö'ö c'o mbaro:

—Nuyo, pjongüji va yo. Nu'tsc'eji, dya rí tsjapcüji chöjmü nu o ngumü mi Tatagö.

¹⁷ Nuc'ua c'o o discípulo o mbeñeji c'ua c'o ya t'opjü, c'ü mama a cjava: “Na ngueje c'ü me rgá pjörügö in nzungue, me ra nugöji na ü”, eñe va zopjü Mizhocjimi.

¹⁸ Nuc'ua c'o menzumü a Israel, o tsjapüji t'önü e Jesús, o xipjiji:

—¿Pje rí jítsijme ngue c'ua rá pãrãjme pje pjë'ts'igue nguec'ua in cjague nu yo in cjague?

¹⁹ O ndünrü c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Yä't'äji nu e templo nu. Na jñi nu pa'a rá bö'bütjo.

²⁰ O mama c'ua c'o menzumü a Israel:

—O mezhe cuarenta y seis cjë'ë va dyät'äji nu. Nu'tsc'e in mama jñipatjo rí bö'bü.

²¹ Pero e Jesús je mi mama e templo c'ü je mi nguetsjë angueze.

²² 'Ma o te'e cja yo añima e Jesús, nuc'ua c'o o discípulo o mbeñeji c'ü vi mama yo. Nuc'ua ya o 'ñejmeji c'ua yo vi t'opjü 'ñe c'e jña'a c'ü vi mama e Jesús.

Jesús conoce a todos

²³ 'Ma mi bübü e Jesús a Jerusalén cja c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, na puncjü nte c'o o 'ñejme c'o mi cja e Jesús. 'Ma o jñandaji c'o mi cja angueze c'o nunca mi jandaji, ya o 'ñejmeji c'ua.

²⁴ Pero e Jesús mi pãrã c'ü dya ro ndünt'üji o xütjü. Mi pãrã na ngueje mi pätpãji o mü'büji.

²⁵ Dya mi jyodü cjó ro xipji ja ma cja c'o nte. Na ngueje angueze nde mi pãrã nu c'o mi cjijñiji.

3

Jesús y Nicodemo

¹ Mi bübü 'naja c'o fariseo c'ü mi chjü Nicodemo. Mi jmu'u cja c'o menzumü a Israel.

² Nuc'ü, o ëjë 'na nu xömü cja e Jesús. O xipji:

—Xöpüte, rí pãrãgöjme o juan'c'ü Mizhocjimi rí xöpügue yo nte. Na ngueje 'ma dya ri bübügue co Mizhocjimi, dya ro sö ri tsjague 'ma, nuyo in jizhigue yo nunca mi jandajme.

³ O ndünrü c'ua e Jesús, o xipji:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'i. Nu c'ü dya ra jmus'ü na yeje, dya ra sö ra nu'u c'ü ra manda Mizhocjimi a jens'e.

⁴ O xipji c'ua e Nicodemo:

—¿Ja rgá sö ra jmus'ü 'naja nte 'ma ya zöya? ¿Cjo ra sö ra cjogü cja o pjeme nu nana ra jmus'ü na yeje?

⁵ O ndünrü e Jesús:

—Rí xi'ts'igö c'ü na cjuana. Nu c'ü dya ra jmus'ü cja ndeje 'ñe cja o Espíritu Mizhocjimi, dya ra sö ra nu c'ü ra manda Mizhocjimi a jens'e.

⁶ Yo nte'e unüji o ts'ingue c'o nu t'iji, nguec'ua xo ga nte c'o t'i. Je xo ga cjatjonu 'ma cjó c'o ra 'ñejme, Mizhocjimi unü c'ü o Espíritu ngue c'ua c'e nte ra tsjapü o t'i 'ma Mizhocjimi.

⁷ Dya me rí tsjijñi c'ü ró xi'ts'i, ni jyodü ra jmuxc'ü na yeje.

⁸ E ndajma ja nde vü'ü. In ärä vü'ü. Pero dya in pãrã ja je ni 'ñeje, ne ja je ni ma'a, na ngueje dya sö rí jñandgue. Je xo ga cjatjonu, dya sö rí jñandgue Mizhocjimi 'ma unü o Espíritu 'na nte ga tsjapü o t'i.

⁹ O ndünrü c'ua e Nicodemo, o xipji:

—Nuyo, ¿ja rga sö ra ts'a'a yo?

¹⁰ O ndünrü e Jesús, o xipji:

—Ngue'tsc'e in xöpüte cja yo in menzumüji a Israel. ¿Cjo dya in pãrã yo rrã xi'ts'i?

¹¹ Nuzgö rrã xi'ts'igö c'ü na cjuana. Nu c'o rí pãrãgöjme rí xi'tsc'öjme. Nu c'o ró nujme rí mamajme na cjuana. Pero dya in ejmeji c'o rí xi'tsc'öjme.

¹² Nu 'ma rí xi'ts'iji c'o tsjaja cja ne xoñijömü, dya in ejmeji. ¿Ja rgui 'ñejmeji 'ma rá xi'ts'iji c'o tsjaja a jens'e?

¹³ 'Dya cjó nguins'i a jens'e ngue c'ua ra mbãrã ja ga cja Mizhocjimi. Pero bübü c'ü pãrã. Nutscö rvã ëjë

a jens'e cja Mizhocjimi nu ja exmi bübügö, nguetscö rí pärägö.

¹⁴ 'Ma ma ëjë c'o c'ijmi ma ë saji c'o ín mboxtitagöji cja c'e ndajyadü, e Moisés o dyät'ä 'na c'ijmi de bronze, cjanu o ndün't'ü cja 'na za'a c'ü ma jens'e. Nguec'ua 'ma mi janda c'o nte, dya mi tñji c'o vi za o c'ijmi. Xo rga cjatjonu, xo ni jyodü ra ndüntcüji cja ngronsi, nutscö rvä ëcjö cja Mizhocjimi.

¹⁵ Nguec'ua texe c'o ra 'ñench'ezügö cja o mü'bü nde ra bübüttöji, dya ra ndñji, eñe e Jesús.

El amor de Dios para el mundo

¹⁶ Mizhocjimi me s'iya texe yo cārā cja ne xoñijö mü. Nguec'ua va nzhö c'ü nu T'i c'ü 'natjo para o ndñ va ngötcü ín nzhübüji; guec'ua texe c'o ra 'ñench'e o mü'bü angueze, dya ra ndñji, ra bübüttöji.

¹⁷ C'ü vi ndäjā Mizhocjimi c'ü nu T'i'i cja ne xoñijö mü, dya ngue c'ü ra tsjapü ra ngöt'ü o nzhübü yo cārā cja ne xoñijö mü. O ndäjā ngue c'ua o ngö'tp'ü c'o nzhübü c'o tñji. A cjanu, nu c'o ench'e o mü'bü angueze, ra bübüttöji.

¹⁸ Nu c'ü ejme c'ü nu T'i Mizhocjimi, dya ra tsjapü Mizhocjimi ra ma sufrido. C'ü dya ejme, o mama Mizhocjimi c'ü ra tsjapü ra ma sufrido. Na ngueje o ndäjā c'ü 'natjo o T'i, pero dya ne c'e nte ra 'ñejme.

¹⁹ E jya's'ü o ëjë cja ne xoñijö mü. Pero yo nte mi neji bëxö mü. Dya neji e jya's'ü na ngueje na s'o cja. Nguec'ua ra ma ngöt'üji o nzhübüji.

²⁰ Texe c'o cja na s'o me ünmbüji e jya's'ü. Dya xo ne ra säjäji cja e jya's'ü na ngueje 'ma ro säjäji cja e jya's'ü ro tjandbaji 'ma c'o na s'o c'o cja.

²¹ Nu c'o cja na cjuana, va ëji cja e jya's'ü ngue c'ua ra tjandbaji c'ü vi tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

Juan el Bautista vuelve a hablar de Jesús

²² 'Ma o nguarü yo, o ma c'ua e Jesús co nu c'o o discípulo a ma Judea. O nguejme nu co anguesji. Mi jichite nu.

²³ E Juan xo mi jichite a Enón bëxtjo a Salim. Mi jichite nu, na ngueje mi po na puncjü ndeje nu. O ëjë c'o nte'e ma ë ji'iji.

²⁴ Dya be mi cjot'ü cja pjörü 'ma, e Juan.

²⁵ Nuc'ua c'o o discípulo e Juan o zöji jña 'naja bëzo c'ü mi menzumü a Judea. O zöji jña c'ua ja ga cja c'ü mi jichite e Jesús, 'ñe c'ü mi jichite e Juan.

²⁶ O möji cja e Juan. O xipjiji:

—Xöpüte, c'e bëzo, nu c'ü mi bübüguevi mbes'e a manu cja c'e ndare a Jordán, nu c'ü i xitsijme cjo ngueje, ya jichi yo nte. Nudya nde pöji texeji nu ja bübü angueze.

²⁷ O ndünrö e Juan, o mama:

—Na jo c'ü. Na ngueje Mizhocjimi o unü c'e bëpji guec'ua ga tsja c'ua.

²⁸ Nu'tsc'ëji in pärätsjëji ró mamagö, “Dya nguetscö e Cristo. O däjätjogö ró ot'ü ró xipji yo nte c'ü va ëjë e Cristo. Cja rron 'ñeje angueze.”

²⁹ Rá xi'ts'iji 'na jña. 'Ma cja. Chjüntü, ngue c'ü jovi c'e t'i c'ü ra 'ñe'chp'e a dyë c'e xunt'i. Pero c'ü jovi c'e t'i me mäjā ga dyärā ña'a c'e t'i ga zopjü c'e xunt'i. Je xo ga czazgö nu, me rí mäcjö na ngueje ya ngue e Jesús c'ü ya zopjü dya yo nte.

³⁰ Na ngueje xenda ra mbëzhi na nojo angueze. Dya cja pje ra mbëtscö.

El que viene de arriba

³¹ 'Nu c'ü vi 'ñeje a jens'e ngue c'ü manda texe. Nutscö je ró tegö cja ne xoñijö mü rí mama c'o tsjaja cja ne xoñijö mü. Nu c'ü exmi bübü a jens'e ngue c'ü manda texe.

³² Nuc'ü, mama c'o o jñanda a jens'e 'ñe c'o o dyärā. Pero dya cjo ejme c'o mama.

³³ Nu c'ü ejme c'o mama, ya o jñunt'ü o mü'bü c'ü na cjuana c'ü mama Mizhocjimi.

³⁴ Na ngueje nu c'ü o ndäjā Mizhocjimi, mama o jña Mizhocjimi. Mizhocjimi o unü o Espiritu ra ña o jña. Dya ënmbitjo ga unü o Espiritu.

³⁵ Mizhocjimi me s'iya c'ü nu T'i'i. O nzhötü texe cja o dyë'ë.

36 Nu c'ü ench'e o mü'bü e Jesucristo c'ü nu T'i Mizhocjimi, ra bübütjo, dya ra ndü. Nu c'ü dya ench'e o mü'bü c'ü nu T'i Mizhocjimi, ra ndü'ü, dya ra bübü. Mizhocjimi ünmbü c'ü.

4

Jesús y la mujer de Samaria

¹ C'o nte ya mi pjürü mi nädäji e Jesús mi mamaji:

—E Jesús xenda na puncjü o nte c'o xöpü que na ngue c'o mi xöpü e Juan. Y xenda na puncjü o nte c'o jichi co ndeje, mi eñeji.

² Bueno, dya mi ngue e Jesús c'ü mi jichi c'o nte, mi ngue c'o o discípulo. O üdü c'ua c'o fariseo va dyäräji c'ü mi mama c'o nte.

³ Nguec'ua 'ma o mbārã a cjanu e Jesús, o mbedye c'ua a Judea co c'o o discípulo, o möji na yeje a Galilea.

⁴ Mi jyodü ro cjogü a Samaria ngue c'ua ro zät'ä a Galilea.

⁵ O zät'äji c'ua cja 'na ndajñiñi c'ü mi tsja a Samaria c'ü mi chjü Sicar. O juajma e Jacob bëxtjo mi tizhi cja c'e jñiñi. Nu c'e juajma vi zopcü c'ü nu t'i c'ü mi chjü José.

⁶ Mi bübütjo nu o pozo e Jacob. E Jesús ya me vi mbo o cuë ma nzhodü cja 'ñiji. O mimi a jmi cja c'e pozo. Ya mi zünü 'ñanto c'ü nzhã 'ma o zät'äji.

⁷ O ëjë c'ua 'naja ndixü c'ü mi menzumü a Samaria. O ë ngüs'ü ndeje. Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Dyacü ts'iquë ndeje, rá si'i, eñe.

⁸ C'o o discípulo e Jesús vi möji cja c'e ndajñiñi. O ma ndömüji c'ü ro ziji e Jesús.

⁹ O mama c'ua c'ü e ndixü a Samaria, o xipji e Jesús:

—Maco in menzumü a Israel. ¿Jenga in ötcügö ndeje c'ü rí sigue? Nutscö rí ndixü y rí menzumü a Samaria, eñe.

C'o menzumü a Israel, dya ñuji c'o menzumü a Samaria.

¹⁰ O ndünrö e Jesús, o xipji:

—Nu 'ma ri pārãgue c'ü unü Mizhocjimi 'ñe cjó je nguetscö c'ü xi'ts'i, “Dyacü ts'iquë ndeje rá si”,

nu'tsc'e ri dyötcü, nuc'ua ro da'c'ügö ndeje c'ü sido rí bübütjo, eñe e Jesús.

¹¹ O ndünrö c'ua c'e ndixü:

—Nu'tsc'e sē'ë, ojtjo pje rgui tsjüs'ügue. Me na jē'ë ne pozo. ¿Ja je ngue c'ua peje c'e ndeje c'ü sido rá bübütjo?

¹² Ne pozo nu, o dyacöjme e Jacob c'ü mi mboxtitagöjme. Nuc'ü, mi si'i ne ndeje. Xo 'ñe c'o o t'i, 'ñe c'o o animaleji. Nu'tsc'e, ¿cjo xenda pjē'tsc'e na nojo que na ngueje e Jacob? A poco rí dyacö ndeje c'ü xenda na jo, eñe c'e ndixü.

¹³ O ndünrö e Jesús, o xipji:

—C'ü ra zi ne ndeje nu, ra türetjo.

¹⁴ Nu c'ü ra zi c'e ndeje c'ü rá unügö, dya cja ra ndüre. C'e ndeje c'ü rá unügö, ra bübü cja o mü'bü; ra chjëntjovi nza cja ndeje c'ü peje cja mëjë, nguec'ua sido ra bübütjo c'e nte, eñe e Jesús.

¹⁵ O ndünrö c'ua c'e ndixü:

—Nu'tsc'e, sē, dyacö c'e ndeje c'ü. Ngue c'ua dya cja rá türe. Ngue c'ua dya cja xo rá ë cjüs'ü a 'ñecjua.

¹⁶ Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Ma zojnü nin xïra. Nuc'ua rí 'ñejevi a 'ñecjua.

¹⁷ O ndünrö c'e ndixü:

—Dya rí 'ñecjö in xïra.

O xipji c'ua e Jesús:

—I mamague c'ü na cjuana, dya in 'ñecje nin xïra.

¹⁸ Na ngueje ya mi 'ñeje tsi'ch'a nin xïra. Nu c'ü in 'ñeje dya, dya ngueje nin xïra. I mamague na cjuana yo.

¹⁹ O ndünrö c'ua c'e ndixü, o mama:

—Nutscö, sē, rgá cjijñigö ngue'tsc'e 'na profeta.

²⁰ Nu c'o in mboxtitajme o ma't'üji Cjimi cja ne t'eje nu. Nu'tsc'eji in menzumügueji a Israel in mamagueji ngueje a Jerusalén nu ja je rá ma't'üji Cjimi, eñe c'e ndixü.

²¹ O ndünrö e Jesús, o xipji:

—Dyätcägö yo rá xi'ts'i. Ra zädä yo pa'a nu 'ma dya cja rguí jyodü rí möji cja ne t'eje; dya cja xo rguí jyodü rí möji a Jerusalén ngue c'ua rí ma't'üji in Tataji Mizhocjimi.

22 Nu'tsc'ejí in ma't'ügueji Cjimi, pero dya in pärãji ja ga cja c'ü. Nutscöjme rí ma't'ügöjme Cjimi, pero rí pärãjme ja ga cja c'ü. Na ngueje nu c'ü ra jopcü o mü'bü yo nte, je vi 'ñeje cja yo menzumü a Israel.

23 Ya säjä yo pa, c'ü ni jyodü yo nte ra mbãrãji c'ü na cjuana ja ga cja Mizhocjimi, 'ñe ra ma't'üji co texe o mü'büji. 'Ma ra tsjaji a cjanu, na cjuana rgá ma't'üji 'ma Mizhocjimi. Mizhocjimi ne'e cjó c'o ra ma't'ü a cjanu.

24 Mizhocjimi ngueje Espíritu, dya sö rá jandaji. Nguec'ua c'o ra ma't'ü Mizhocjimi ni jyodü ra mbãrãji a cjanu, c'ü dya ngue 'na ts'íta c'ü sö ra jñandaji. Pero ra ma't'üji Mizhocjimi co texe o mü'büji, eñe e Jesús.

25 O ndünrü c'ua c'e ndixü:

—Rí pärãgö ra ëjë e Mesías; 'ma ra ëjë c'ü, ra nda xitsiji texe ja cja, eñe c'e ndixü.

C'e jña Mesías ne ra mama: “Ngue Cristo c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda.”

26 O ndünrü c'ua e Jesús:

—Nguetscö e Cristo; rí ñagövi.

27 Nuc'ua o säjä c'o o discípulo. Me mi cijjñiji c'ua, jenga mi ñavi 'na ndixü. Pero dya cjó xipji:

—¿Jenga in ñavi ne ndixü? ¿Pje in önü nu?, ro 'ñeñeji.

28 Nuc'ua c'e ndixü o zogütjo c'ü nu xäjñä. O ma c'ua cja c'e ndajñiñi. O ma xipji c'o nte:

29 —Xä daji dya. Mö rá ma nuji 'naja bëzo c'ü o xitsi texe c'o ró cjangö. 'Na ri ngueje e Cristo c'ü.

30 Nuc'ua o mbedyeji cja c'e ndajñiñi. O möji nu ja je mi bübü e Jesús.

31 'Ma ndänt'ä ma ñaji c'e ndixü c'o nte, nuc'ua c'o o discípulo ma xipjiji e Jesús:

—Nu'tsc'e, xöpüte; ni jyodü rí sigue xëdyi.

Pero dya o zi'i.

32 E Jesús o xipji c'ua c'o o discípulo:

—Nuzgö rí pè's'igö c'ü rá si'i; nu'tsc'ejí dya in pärãgueji.

33 Nuc'ua c'o discípulo mi pötma mamaji:

—¿Cjó ngue c'ü ro tunpü c'ü ra zi'í nu?

34 E Jesús o xipjiji c'ua:

—C'e jñöñü c'ü ni zëzhi in mü'bü, ngue c'ü rí cjangö c'ü ne'e nu c'ü o ndäcjangö, y rá cjuatpügö texe c'ü ne angueze.

35 ¿Cjo dya in mamagueji xe bëzhi nziyo zana cja ra zädä dagrëxü? Pero rí xi'tsc'öji, jñanchjãji dya, yo nte yo va ëjë ra dyãrãji yo in jñagö, chjëntjoji nza cja o ndëxü c'o ya na jo ra dagü.

36 Nu c'ü tagü jo mäjã c'ü; na ngueje bübü c'o ra 'ñejmezü. Sido ra bübüttöji; dya ra ndüji. Nguec'ua c'ü tagü 'ñe c'ü podü 'natjo c'ua ra mäjãvi.

37 Na ngueje na cjuana c'ü je mama a cjava: “Naja ngue c'ü podü. C'ü 'naja ngue c'ü tagü.”

38 Ró täc'ägöji rí chagüji nu ja dya i pëpji. Nandyo c'o o pëpji. Nu'tsc'ejí in tagüji c'o o mbodü anguezeji.

39 Na puncjü c'o mi menzumü cja c'e ndajñiñi c'ü mi tsja a Samaria o 'ñejmeji e Jesús na ngueje c'o vi mama c'e ndixü. Vi mama c'e ndixü: “O xitsi texe c'o ró cjangö”, eñe.

40 'Ma o säjä c'o mi menzumü a Samaria nu ja mi bübü e Jesús, c'o nte mi süjmüji ja nzi pa e Jesús. Nguec'ua va nguejme c'ua yepa nu.

41 Xenda na puncjü c'o o 'ñejme c'ua na ngueje c'o mi mama e Jesús.

42 O mama c'ua c'o nte, o xipjiji c'e ndixü:

—Ya rí pärãjme na cjuana ne bëzo nu, ngueje nu o ëjë ra 'ñeme libre yo cãrã cja ne xoñijömmü, ngueje e Cristo. Rí ejmegöjme na ngueje c'o i xitscöjme; y ya xo ró ärätsjëjme c'o mama angueze.

Jesús sana al hijo de un empleado del gobierno

43 'Ma ya vi mezhe yepa nu, cjanu o mbedye c'ua nu. Cjanu o ma a Galilea.

44 Na ngueje ya vi mama e Jesús: “Dya respetaoji 'na profeta cja o jñiñitsjëjë.”

45 'Ma o zät'ä a Galilea e Jesús, c'o mi cãrã nu, me co mäjã va jñandaji. Na ngueje xo vi möji cja c'e mbaxua a Jerusalén c'ü ni chjü Pascua, vi jñandaji texe c'o vi tsja nu e Jesús.

46 O yepe o ma c'ua e Jesús a Caná c'ü tsja a Galilea. Nujnu, nguejnu vi tsjapü c'ü e ndeje o mbëzhi vino. Nujnu, mi bübü nu, 'naja c'ü mi jmu'u. Nu c'ü nu t'i'i mi sö'dyë. Je mi bübü a Capernaum.

47 Nu c'e jmu o dyärã je vi mbedye a Judea e Jesús; ya vi zät'ä a Caná c'ü je tsja a Galilea. O ma c'ua nu ja je mi bübü e Jesús. O ma dyötü na puncjü ro zöbü a Capernaum, ro ma jopcü c'ü nu t'i'i na ngueje ya ma tũ'ũ.

48 Nuc'ua e Jesús o xipji:

—Maco rí xi'tsc'öji cjó je nguetscö, pero *in* ne rí jñandgueji c'ü rá cjagö c'ü me rrã nojo c'ü rí mangueji: “Nunca rí jandgöji a cjanu”, rí ñeñeji. 'Ma jiyö, dya rí ñejmezüji.

49 C'e jmu o xipji:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañumü, na jo ya rí sjöbü, ngue c'ua xe rí sürü rí jocü *in* ch'i. Ya va tũ'ũ.

50 O mama c'ua e Jesús:

—Mague dya. Nu c'ü *in* ch'i'i, dya ra ndũ'ũ c'ü. Ra bübütjo.

Nuc'ua c'e bëzo o ñejme c'o jña c'o o xipji e Jesús. O ma c'ua.

51 'Ma ya ma sjöbü angueze, o mbedye c'ua c'o o mbëpji. O ma ndünrüji. O xipjiji:

—Nu c'ü *in* ch'i'i bübütjo c'ü.

52 Nuc'ua c'ü nu tata c'e t'i o tsja t'önü ja hora o mbürü o jogü. O xipjiji c'ua:

—A ndä'ä 'ma o zünü siete, o c'ueñe c'e pa'a.

53 Nuc'ua c'e tata ya o mbärã mi ngueje c'e hora c'ü vi xipji e Jesús: “*In* ch'i'i ra bübütjo.” Nuc'ua c'ü o tata c'e t'i o ñench'e o mü'bü e Jesucristo cja na ñe texe c'o mi cãrã o ngumü.

54 'Ma o mbedye e Jesús a Judea o ma a Galilea o jocü c'e t'i'i, ngue c'ü na yeje c'ü o jizhi e Jesús c'o nunca mi janda c'o nte.

5

Jesús sana al paralítico de Betesda

1 Nuc'ua 'na nu pa mi cja o mbaxua c'o menzumü a Israel. O ma c'ua a Jerusalén e Jesús.

2 Cja c'e ngoxtji a Jerusalén nu ja mi cjocüji o ndëchjürü, nujnu, bëxtjo mi bübü 'na t'ore. Cja c'e jña hebreo ni chjü Betesda c'ü e t'ore. Mi järã tsi'ch'a o porta nu.

3 Nunu mi orü nu, na puncjü c'o mi sö'dyë. Mi cãrã c'o mi ndëzhö, ñe c'o mi me'dye, ñe c'o dya mi sö ro ñömü. Mi te'beji ro pjö's'ü c'e ndeje.

4 Na ngueje mi bübü 'ma mi dat'ü 'naja o anxe Mizhocjimi nu ja je mi po c'e ndeje. Me mi ñus'ü c'e ndeje. C'ü ot'ü mi dat'ü cja c'e ndeje 'ma ya ra nguarü ra ñus'ü, mi jogü c'o pje nde ma ngueme c'o mi sö'ö.

5 Mi bübü nu, 'naja bëzo c'ü ya mi pa'a treinta y ocho cjë'e c'ü mi sö'dyë.

6 'Ma o jñanda e Jesús mi orü c'e bëzo, o mbärã ya vi mezhe mi sö'dyë. Nuc'ua e Jesús o dyönü c'ua:

—¿Cjo *in* ne ra jots'ü?

7 O ndünrü c'ü mi sö'dyë:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañumü, nuzgö, ojtjo cjó ra ngöcügö cja ne t'ore 'ma pjö's'ü ne ndeje. 'Ma cja rí negö rá dat'ü, ya ni ot'ü ni dat'ü 'naja.

8 O ndünrü c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'e ñanga dya, xos'ü c'ü *in* pjžhĩ, nzhodü dya.

9 Nuc'ua exo jogü c'ua c'e bëzo. Ya o nduns'ü c'ua c'ü mi pjžhĩ. Nuc'ua ya o nzhodü c'ua c'e bëzo. Nu pa c'ü o nzhodü c'e bëzo ngue c'e sjüpa 'ma mi söyaji.

10 Nguet'ua c'o pje mi pjžhĩ cja c'o nte a Israel o xipjiji c'ü vi jogü:

—Ngue nu pa dya nu rí söyaji. Mama cja o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés, dya pje ra sö rí chunü nu *in* pjžhĩ nu pa dya.

11 O ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Nguejetsjë c'ü o jocüzü c'ü o xitsitsjë: “Xos'ü nu *in* pjžhĩ, rí nzhodü dya.”

12 O dyönüji c'ua:

—¿Cjó ngue c'e bëzo c'ü o xi'ts'i: "Rí xos'ü nu in pjĩzhĩ rí nzhodü?"

¹³ C'ü ya vi jogü, dya mi pãrã cjó ngue c'ü vi jocü. Na ngueje e Jesús vi xögü vi cjogü cja c'o nte c'o ma puncjü.

¹⁴ Nu c'e ndajme c'ua, e Jesús o chöt'ü c'e bëzo a mbo cja c'e templo. O xipji:

—Jñanda dya, xã. Ya o jots'ü dya. Dya cja rí tsja dya c'o na s'o. 'Na pje ne ra ts'a'c'ü c'ü xenda rí sufrido.

¹⁵ O ma c'ua c'e bëzo. O ma xipji c'o mi pjẽzhi cja c'o nte a Israel:

—Ngueje e Jesús c'ü o tsjacö o jözü.

¹⁶ Nguec'ua c'o nte a Israel me mi nuji na ü e Jesús. Mi jodüji ro mbö't'üji na ngueje mi cja'a yo, c'e sjüpa 'ma mi söyaji.

¹⁷ Pero o mama e Jesús:

—Mi Tatagö c'ü bübü a jens'e pëpjitjo; 'ñetscö xo rí pëpjitjogö, eñe e Jesús.

¹⁸ Nuc'ua c'o mi pjẽzhi cja c'o nte a Israel xenda mi jodüji c'ua ro mbö't'üji. Na ngueje e Jesús dya mi süpü c'e pa'a c'ü söyaji; xo mi mama: "Mizhocjimi nguejmi Tatagö." A cjanu mi cjavü ra mbãrãji c'ü Mizhocjimi angueze.

La autoridad del Hijo de Dios

¹⁹ Nuc'ua e Jesús, o xipjiji:

—Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. Nuzgö exi ngue o T'izgö Mizhocjimi. Nguec'ua nunca rí cjagö c'ü rí netsjögö. C'ü rí cja'a, nguextjo c'ü rí janda cja'a Mizhocjimi c'ü mi Tata. Na ngueje c'o cja'a mi Tata xo rí cjagö yo, na ngue o T'izü Mizhocjimi.

²⁰ Mi Tata me s'iyazü. Nguetzgö o T'izü angueze. Mi Tata jítsi texe c'o cja'a angueze. Xe ra jítsi c'o xenda na nojo bëpji que na ngueje yo, c'o rá cjagö. Nguec'ua me rí tsjijñigüeji.

²¹ Mi Tata xos'ü c'o ya ni ndü'ü. Unüji c'ü ra bübütjoji. Nuzgö o T'izü Mizhocjimi, xo ga cjavözögö. Rá unütjo ra bübüji, nu c'o rí ne rá unütjo.

²² Mi Tata dya cjó ra jñünpü ngüenda. Ya o dyacügö mi Tata rá jünpü ngüenda texe yo nte.

²³ Nguec'ua, ra respetaozgöji c'ua ja nzi ga respetaoji mi Tata. Nu c'ü dya neze, dya xo ne mi Tata c'ü o ndäcjä.

²⁴ 'Yo nte, chjëntjui c'ü ya ni ndüji, na ngueje tñji o nzhubüji. Pero rí xi'tsc'öji c'ü na cjuana, nu c'ü ra dyätcä in jñagö, 'ñe ra 'ñejme nu c'ü o ndäcjä, exta bübütjo. Nguec'ua dya rá jünpü ngüenda ra ma sufrido.

²⁵ Na cjuana c'ü rí xi'ts'igöji, yo nte yo ya ni ndü, ya ngue ra zädä y ya zädä dya, c'ü ra dyärãji in jña'a, nutscö o T'izü Mizhocjimi. Nu c'o ra dyätcägö, rá unüji c'ü ra bübütjoji.

²⁶ Na ngue c'ua ja nzi ga cja Mizhocjimi je xo ga cjavzönu, nutscö o T'izü. Exo rí bübütjogö.

²⁷ Mizhocjimi xo o dyacü rá jünpü ngüenda yo nte. Na ngueje rvã ecjö cja Mizhocjimi.

²⁸ Dya cja rí tsjijñiji: "Pero, ¿ja rgã sö ne bëzo ra tsja yo?", in mangueji a mbo in mün'c'ejji. Na ngueje ra ts'a c'o xe rrã nojo, ra ëjẽ nu pa'a 'ma ra dyätcä in jñagö texe c'o ya ndü.

²⁹ Texeji ra mbes'ejji c'ua ja t'ögüji. Nu c'o o tsja c'ü ne Mizhocjimi, ra ch'unüji c'ü sido ra bübütjoji. Nu c'o dya o tsja c'ü ne Mizhocjimi, ra jñünpüji ngüenda; ra sufridoji, dya ra nguarü.

Pruebas de la autoridad de Jesús

³⁰ Xe ma ña'a e Jesús. O mama:

—Nunca rí cjagö c'ü rí netsjögö. Nu c'ü xitsi in Tatagö a jens'e ngue c'ü rí cjagö c'ü. Rí jünpügö ngüenda texe yo cãrã cja ne xoñijömmü. Na jo c'ua nzi rga cjagö rá jünpüji ngüenda, na ngueje dya rí jodügö rá cja c'ü rí netsjẽ. Nuzgö rí cjagö c'ü ne'e mi Tatagö c'ü o ndäcjä. Nguextjo c'o rí cjagö c'o.

³¹ 'Ma ri nguextjozögö ri mama c'ü exi ngue o T'izgö Mizhocjimi, ro sö ri mangueji 'ma, c'ü dya cjuana.

³² Pero rí xi'ts'iji, bübü ne 'naja c'ü mama pje pjëtscö. Rí pãrãgö c'ü na cjuana c'ü mama angueze.

³³ Nu'tsc'ejji i chãjãgueji o mböcjimi 'ñe o levita o ma tsjavüji t'önü e Juan pje pjëtscö. Angueze o xipjiji c'ü na cjuana.

³⁴ Zö na cjuana c'ü o mama e Juan, dya nda ni muvi na ngueje nguetjo bëzo. Pero rí mbeñc'ejí c'o jña c'o o mama e Juan. Ngue c'ua ra sö rí 'ñejmezüji, rá jocuts'ü in mü'büji.

³⁵ 'Na sivi ü's'üji cja 'ñiji. Je xo ma cjatjonu e Juan, mi jí'tsc'ejí o 'ñiji Mizhocjimi. Nu'tsc'ejí i mäjäji ja nzi pa co c'o vi xi'ts'iji.

³⁶ E Juan o mama pje pjëtsigö; pero bübü c'o xenda ni 'ñetse pje pjëtsigö. Ngue c'o rí c jagö c'o o dyacü mi Tatagö a jens'e. Rá cjuatügö texe nu c'o o dyacü rá c jagö. Nuc'o, ngue c'ü ni 'mãrã c'o, c'ü na cjuana o ndäcjä mi Tata.

³⁷ A cjanu, mi Tata c'ü o ndäcjägö mama na cjuana pje pjëtsigö, zö nunca in ätpäji o jña'a 'ñe dya xo xogü in chöji ngue c'ua rí pãrãgueji ja ga cja c'ü.

³⁸ Dya xo in ench'e in mü'büji o jña Mizhocjimi, na ngueje dya in ejmezügöji nutscö o ndäcjä mi Tata.

³⁹ In xörüji na jo cja o jña Mizhocjimi, na ngueje in cjincjeji 'ma rí xörügueji ra ch'a'c'üji c'ü rí bübütjoji. Nguetsjé yo jña'a yo je mama pje pjëtsigö. Nguetscö rí unügö c'ü rí bübütjoji.

⁴⁰ Pero dya pje in neji rí 'ñejmezüji. 'Ma ri 'ñejmezüji ró da'c'ejí 'ma c'ü rí bübütjogueji.

⁴¹ 'Nuzgö dya pje rí jodütsjögö c'ü ra mama yo nte na nozgö.

⁴² Pero nutscö rí päjtc'ägöji cja in mü'büji. Rí pãrãgö c'ü dya pje in s'iyaji Mizhocjimi.

⁴³ Mi Tata a jens'e o ndäcjä ró ëcjö ngue c'ua rá c jagö c'ü ne angueze. Pero nu'tsc'ejí, dya pje in säcjägöji. 'Ma cjo c'o ra ë mama c'ü pjëzhi na nojo, nuc'ü, ngue c'ü rí säjäji c'ü.

⁴⁴ ¿Ja rgá sö rí 'ñejmezüji? Dya sö. Na ngueje me in unüji ngüenda c'ü mama yo nin minteji na jots'ejí. Dya in ne rí unüji ngüenda o jña Mizhocjimi c'ü xi'tsc'ejí cjo je ngue c'ü exna cjuana na jo'o.

⁴⁵ Dya rí tsijñigüejí c'ü rá cö'c'öji a jmi in Tatagö a jens'e. Bübü c'ü na cö'c'ejí. Ngueje o ley Mizhocjimi c'ü o

dyopjü e Moisés. In cjiñigüejí c'ü me na jots'ejí na ngueje in tjëji c'e ley, pero je ngue c'ü ni 'ñetse c'ü na s'o in cjaji.

⁴⁶ Nu 'ma ri 'ñejmegueji yo o dyopjü e Moisés, xo ri 'ñejmezügöji; na ngueje e Moisés o dyopjü cja o jña Mizhocjimi c'ua ja ga c jagö.

⁴⁷ 'Ma dya in ejmeji yo o dyopjü e Moisés, ¿ja rguí 'ñejmezügöji c'ü rí mangö?

6

Jesús da de comer a cinco mil hombres

¹ 'Ma ya o nguarü yo, o ma e Jesús nu 'nanguarü c'e zapjü a Galilea c'ü xo ni chjü Tiberias.

² Me mi pöji na puncjü o nte'e. Na ngueje mi nuji c'o mi jizhi 'ma mi jocü c'o mi sö'dyë.

³ O ma e Jesús cja 'na t'eje. O mimi nu co nu c'o o discípulo.

⁴ Ya mi ngue ro zädätjo c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua c'ü cja yo nte a Israel.

⁵ O jñe'ch'e c'ua e Jesús, o jñanda me ma puncjü o nte c'o ma ëjé nu ja mi bübü angueze. O dyönü c'ua e Felipe: —¿Ja je rá tömüji c'ü ra zi'i yo?

⁶ Mi mama yo, na ngueje ma sö e Felipe, mi cja e Jesús. E Jesús ya mi pãrã c'ü ro tsja'a.

⁷ Nuc'ua o ndünrö e Felipe: —Yeje ciento mbëxo tjömëch'i, dya ra zöji, zö rá xënji nde ri nde'ejí.

⁸ Nuc'ua o ña c'ua 'naja c'o o discípulo c'ü mi ngueje e Andrés c'ü nu cjuarma e Simón Pedro, o xipji e Jesús:

⁹ —Bübü va 'naja t'i, nu jün tsi'ch'a tjömëch'i ndëxü, cja na yeje jmö'ö. Pero, ¿ja ra zö texeji? Na puncjüji.

¹⁰ Nuc'ua o mama e Jesús, o xipji c'o o discípulo:

—Nudya, xipjiji ra mimi dya, yo nte'e.

Mi cja na puncjü o pjindyö nu ja mi cãrãji. O mimiji c'ua. Po mi tsi'ch'a mil o bëzo.

¹¹ Nuc'ua o jñü c'o tjömëch'i e Jesús. Cjanu o unü 'na pöjö Mizhocjimi.

Nuc'ua, cjanu o unü c'ua c'o o discípulo. Nuc'ua c'o o discípulo o unüji c'o ya vi mimi. Ya nde unüji c'ua c'o jmõ'õ. O zi'iji. O ziji texe c'o mi neji.

¹² O nijmiji na jo. O xipji c'ua e Jesús c'o o discípulo:

—Tsis'iji yo ya mboncjü, yo nde ndetjo, ngue c'ua dya pje ra nguejme.

¹³ O jmutüji c'ua c'o nde mi ndetjo. O nizhi doce cánista nu c'o tsi'ch'a tjõmëch'i ndëxü. Nuc'o, ngue c'o o mboncjü c'o vi ziji.

¹⁴ Nuc'ua c'o nte 'ma o jñandaji c'o vi tsja'a e Jesús mi mamaji:

—Na cjuana ngueje ne profeta nu ro ëjë cja ne xoñijõmü.

¹⁵ O mbärã e Jesús mi neji ro zidy-iji ngue c'ua ro tsjapüji a fuerza ro manda. Nguec'ua va xõgü e Jesús o matsjë na yeje cja 'na t'eje.

Jesús camina sobre el agua

¹⁶ Nuc'ua 'ma ya o nzhã'ã, ya o zõbü c'ua c'o o discípulo, o zãt'ãji cja c'e zapjü.

¹⁷ Cjanu o dat'üji cja 'naja bü'ü. Je mi möji nu 'nanguarü c'e ndeje a ma Capernaum. Ya vi xõmütjo. E Jesús dya be ma säjä nu ja mi bübü anguesji.

¹⁸ Me mi pjõ's'ü c'e ndeje na ngueje mi vü na zëzhi e ndajma.

¹⁹ 'Ma ya vi möji tsi'ch'a o 'ñanto kilometro o jñandaji e Jesús c'ü mi nzhodü xes'e e ndeje. Ya mi ngue ro zãt'ã cja c'e bü'ü. Me co züji c'ua.

²⁰ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Nguetscö e Jesús. Dya rí sũgueji.

²¹ Nuc'ua anguesji o mäjãji. O xipjiji c'ua e Jesús ro dat'ü cja c'e bü'ü. Exo zãt'ã c'ua c'e bü'ü cja c'e jñiñi nu ja je mi möji.

La gente busca a Jesús

²²⁻²⁴ Mi cãrã c'o nte c'o vi nguejme 'nanguarü c'e trazapjü nu ja vi unü 'na pøjõ Mizhocjimi e Jesús cjanu unüji o tjõmëch'i c'o o ziji. Anguezeji vi unüji ngüenda c'ü mi 'natjo bü'ü c'ü mi jãrã c'e xõmü. Y 'ma vi dat'ü c'o discípulo cja c'e bü'ü, dya dat'ü e Jesús co anguezeji, nguec'ua c'o discípulo vi

mõtsjëji. Nguec'ua c'ü na yejnu pa c'o nte mi jodüji e Jesús, pero dya o chõt'üji. Dya xo jñandaji c'o o discípulo. Nguec'ua como vi säjä ja nzi bü'ü c'o vi 'ñeje a Tiberias, o tsja c'ua c'o nte o dat'üji cja c'o bü, o möji c'ua a Capernaum o ma jyodüji e Jesús.

Jesús, el pan de la vida

²⁵ 'Ma o chõt'üji a Capernaum nu 'nanguarü cja e ndeje o xipjiji:

—Xöpüte, ¿jinguã i säjãgue a 'ñecjua?

²⁶ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'igöji. Ró da'c'ëji tjõmëch'i ngue c'ua ri unnc'ëji ngüenda c'ü ngue o T'izgö Mizhocjimi, ngue c'ua ri 'ñejmezüji. Pero c'ü va 'ñe jongöji, dya ngue para rí 'ñejmezüji. Ngue c'ü in neji rá da'c'üji na yeje c'o ra nijmi in pjemeji.

²⁷ C'e jñõnü c'ü rí sigöji, tjezetjo c'ü. Nguec'ua, dya me rí jyonnc'ëji c'o. Jyodüji c'e jñõnü c'ü dya ra tjeze, c'ü sido rí bübüttöji. Nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi, nguetscö rá da'c'üji c'e jñõnü c'ü sido rí bübüttöji. Mizhocjimi c'ü mi Tatagö ya jizhi c'ü o ndãcjã rá da'c'ëji a cjanu.

²⁸ O ndünrü c'ua c'o nte o xipjiji e Jesús:

—¿Pje rá cjaime ngue c'ua rá cjaime c'ü ne'e Mizhocjimi?

²⁹ O ndünrü c'ua e Jesús. O xipjiji:

—Nunu, ngueje c'ü ne Mizhocjimi: rí 'ñejmezügöji na ngueje o ndãcjã angueze.

³⁰ O xipjiji c'ua:

—¿Pje na mbë c'o rí jítscöjme ngue c'ua rá jandagöjme; ngue c'ua rá ejmets'üjme? ¿Pje na mbëjë c'o rí tsjague?

³¹ C'o ín mboxtitaji o ziji o maná nu cja ndajyadü, 'ma mi cãrãji nu, co e Moisés. C'ua ja nzi ga t'opjü: “O unüji ro ziji tjõmëch'i c'o vi 'ñeje a jens'e”, eñe. ¿Cjo xo sö rí tsjague a cjanu?

³² O ndünrü c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji. E Moisés dya ngue c'ü o dya'c'üji o tjõmëch'i c'o vi 'ñeje a jens'e; ngue mi Tatagö. C'e tjõmëch'i c'ü o zi c'o ín mboxtitaji, dya ngue c'ü exna cjuana ni muvi. Mi

Tatagö je unü c'e tjömech'i c'ü exna cjuana ni muvi c'ü vi 'ñeje a jens'e.

³³ Na ngueje o tjömech'i Mizhocjimi ngueje c'ü vi 'ñeje a jens'e c'ü unü c'ü ra bübütjo yo cãrã texe cja ne xoñijö mü, eñe e Jesús.

³⁴ O xipjiji c'ua:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañumü, sido rí dyacöjme ne tjömech'i nu.

³⁵ E Jesús o xipjiji:

—Nuzgö, nguetscö e tjömech'i c'ü ra dya'c'ejí c'ü rguí bübütjogoeji. Nu c'ü ra ëjë co nuzgö, dya ra zant'a. Nu c'ü ra 'ñejmezügö, dya ra ndüre.

³⁶ Ya ró xi'ts'iji, zö xi i jñandgaji ró c jagö c'ü na nojo, pero dya pje in ejmezügöji.

³⁷ Texe nu c'o dacügö mi Tata, ra ëjëji co nutscö ra 'ñejmezüji. Nuzgö, dya rá täjägö ra ma c'o.

³⁸ Rvá ëjëgö a jens'e; dya pje ngue c'ü rá c jagö c'ü rá ne'e. Rá cja'a c'ua ja ga ne'e mi Tatagö c'ü o ndäcjä.

³⁹ Nunu, ngueje c'ü ne'e Mizhocjimi, nu c'ü o ndäcjä; ne'e c'ü dya rá bëzhi ne ri 'naja c'o o dyacü. 'Ma rá ëcjö na yeje rá xos'üji.

⁴⁰ Nunu, ngueje c'ü ne'e mi Tata c'ü bübü a jens'e: texe c'o unü ngüenda nguetscö o T'izü Mizhocjimi, y ejmezügöji, ra ch'unü c'ü rguí bübütjoji co Mizhocjimi. 'Ma rá ëcjö na yeje rá xos'üji.

⁴¹ C'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel mi pötma mamatsjëji na ngueje dya mi ejmeji c'ü vi mama e Jesús: “Nguetscö e tjömech'i c'ü vi 'ñeje a jens'e.”

⁴² Mi mamaji c'ua:

—Nunu, ¿cjo dya ngueje e Jesús nu o t'i e José? Nu tata 'ñe nu nana rí pärãgöji. Nunu, ¿jenga mama dya nu: “Rvá ëjë a jens'e”?

⁴³ E Jesús o xipjiji c'ua:

—Dya rí pötqui mamatsjëgieji yo.

⁴⁴ Dya cjo sö ra ëjë co nutscö nu 'ma dya ra 'ñünbü o mü'bü mi Tata c'ü bübü a jens'e c'ü o ndäcjä. Nuzgö, 'ma rá ëcjö na yeje rá xos'ü nu c'o.

⁴⁵ Ya t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü c'o profeta: “Mizhocjimi ra

nda xöpüji.” A cjanu texe c'o ätä mi Tata, 'ñe pärãji pje pjëzhi c'ü mama, va ëji co nutscö.

⁴⁶ 'Zö ätpäji o jña Mizhocjimi, pero dya jandaji ja ga jmi. C'ü o jñanda nguextjözügö rvã ëjëgö cja Mizhocjimi. Nguetscö ró janda mi Tata.

⁴⁷ Na cjuana c'ü rí xi'ts'igöji, nu c'ü ejmezügö ra ch'unü c'ü rguí bübütjo co Mizhocjimi para siempre.

⁴⁸ Nguetscö e tjömech'i ngue c'ua rí bübütjogoeji.

⁴⁹ Nu c'o nin mboxtitaji o ziji c'e maná nu cja ndajyadü. Pero o ndü'ü c'o.

⁵⁰ Nguetscö nu e tjömech'i nu vi 'ñeje a jens'e. Nguet'ua nu c'ü ra zi'i nu, dya ra ndü'ü, ra bübütjo.

⁵¹ Exi rgá büntcjö, nguec'ua sö rá da'cüji c'ü rí bübütjogoeji. Je rvã ëjëgö a jens'e. 'Ma cjo c'o ra zi'i nu e tjömech'i ra ch'unü c'ü rguí bübütjo. Ne tjömech'i c'ü rá unügö nu, ngueje ín cuerpogö. Nuzgö rá unügö ngue c'ua ra bübütjo yo cãrã texe cja ne xoñijö mü.

⁵² Nuc'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel mi ña, mi ñatsjëji. Mi mamaji: —¿Ja rgá sö ra dyacöji o cuerpo rá siji?

⁵³ E Jesús o xipjiji:

—Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. Nutscö rvã ëcjö cja Mizhocjimi. 'Ma dya rí si'iji ne tjömech'i c'ü ngueje ín cuerpogö, 'ñe 'ma dya rí si'iji ín tsjigö, dya rí bübüji.

⁵⁴ Nu c'o ra zi'i e tjömech'i c'ü ngueje ín cuerpogö 'ñe ra zi ín tsjigö ra ch'unü c'ü rguí bübütjoji. Nutscö 'ma rá ëcjö na yeje rá xos'ü nuc'o.

⁵⁵ C'e jñöñü c'ü na cjuana c'ü rí siji ngue ín cuerpogö c'ü; 'ñe ín tsji'igö.

⁵⁶ Nu c'ü ra zi nu e jñöñü c'ü ngueje ín cuerpogö, 'ñe ra zi ín tsjigö ra bübüzügö. Y nutscö je rá bünc'ö cja o mü'bü angueze.

⁵⁷ Mi Tata c'ü o ndäcjä exi bübütjo c'ü. Nguet'ua exo rgá bübütjogö. Nu c'ü ra zi c'e jñöñü c'ü ngue ín cuerpogö 'ñe ín tsjigö, xo ra bübütjo, na ngueje exi rgá büntcjö.

⁵⁸ Nguetscö e tjömëch'i, rvá ëjögö a jens'e. Dya nza czazgö c'e maná c'ü o zi ín mboxtitaji. Nuc'o, o ndü c'o. Pero c'ü ra zi'i nu e tjömëch'i c'ü nguetscö, dya ra ndü, ra bübütjo co Mizhocjimi para siempre.

⁵⁹ Nu yo jña'a yo, o mama e Jesús 'ma mi bübü a Capernaum 'ma mi xöpü c'o nte cja c'ü o nintsjimiji.

Palabras de vida eterna

⁶⁰ Na puncjü c'o mi tjünt'ü a xütjü e Jesús, 'ma o dyäräji, o mamaji:

—Me na jyü yo jña'a yo. ¿Cjó ra sö'ö ra dyätä yo?

⁶¹ O mbärätsjë e Jesús c'o mi mamatsjëji. O xipjiji c'ua:

—¿Cjo in ne rí chjench'eji a xütjü na ngueje ró xi'ts'iji yo jña'a yo?

⁶² ¿Pje rí tsjagueji 'ma, 'ma rí jñandgaji rá magö a jens'e nu ja ot'ü rmí bünc'ö? Nutscö rvá ëcjö cja Mizhocjimi.

⁶³ Ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü da'c'üji rí bübüji. Dya pje ni muvi e cuerpo. Yo jña'a yo rí xi'ts'igöji je va ëjë cja o Espíritu Mizhocjimi yo. Ngueje yo da'c'üji rí bübütjoji.

⁶⁴ Pero bübüts'ügueji c'o dya pje ejmezögö.

E Jesús ya mi pärã ndeze 'ma ot'ü cjó ngue c'o dya mi ejme. Ya nde mi pärätjo cjó ngueje c'ü ro nzhö'ö.

⁶⁵ O mama c'ua e Jesús:

—Ya ró xi'ts'iji, dya cjó ra sö'ö ra ëjë co nuzgö, 'ma dya ra 'ñünbü o mü'bü mi Tata c'ü bübü a jens'e.

⁶⁶ 'Ma o nguarü o mama yo jña'a, na puncjü c'o o chjench'e a xütjü, dya cja o ndünt'üji o xütjü e Jesús.

⁶⁷ O mama c'ua e Jesús o xipji c'o doce discípulo:

—¿Cjo xo in ne rí chjench'eji a xütjü, c'ü dya cja rí chjünt'üji ín xütjügö?

⁶⁸ O ndünrü c'ua e Simón Pedro:

—Pero ín Jmuts'üjme, ¿cjó rá ma teñegöjme? Na ngueje nguextjots'ügue in xitsijme ja rga sö'ö rá bübütjoime co Mizhocjimi para siempre.

⁶⁹ Nutscöjme rí ejmets'ügöjme. Rí pärãjme ngue'tsc'e e Cristo. Ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi c'ü exi bübütjo.

⁷⁰ O ndünrü c'ua e Jesús:

—In doceji. ¿Cjo dya ró jua'n'c'ügöji? 'Najats'ügueji bübü c'ü dya jo cja o mü'bü.

⁷¹ Nu c'ü mi mama e Jesús, mi ngueje e Judas Iscariote, c'ü mi ngue o t'i e Simón. Na ngueje nguejnu ro nzhö'ö e Jesús. Mi ngueje 'naja c'o doce discípulo.

7

Los hermanos de Jesús no le creían

¹ 'Ma o nguarü yo, mi nzhodü e Jesús a Galilea. Dya mi ne ro nzhodü a Judea, na ngueje mi cãrã nu, c'o mi ne ro mbö't'üji e Jesús.

² Ya mi ngue ro zädätjo 'na mbaxua c'ü mi cja c'o nte. Mi ät'äji ts'ingumü c'o mi ngueje o dyëza. Mi mimiji cja c'o ts'ingumü 'ma mi cjaji c'e mbaxua.

³ C'o o cjuarma e Jesús o xipjiji c'ua:

—Na jo rí pedyegue va. Mague a Judea ngue c'ua c'o in discípulo c'o cãrã nu, xo ra jñantc'aji yo in cjague yo me na nojo.

⁴ Nu c'ü ne'e pje ra tsja'a, ra tsja ngue c'ua ra jñanda yo nte. Nu 'ma in cja'a yo me na nojo, jizhitsjëjë ngue c'ua ra jñanda texe yo nte.

⁵ Ne xo ri ngueje c'o o cjuarma, dya xo mi ejmeji e Jesús.

⁶ O mama c'ua e Jesús:

—Dya be va sädã nu 'ma ra mbärãji cjó nguetscö. Nuzgö dya be sö'ö rá magö. Pero nu'tsc'eji sö'ö rí mötjoji nu hora c'ü in ne rí möji.

⁷ Nu'tsc'eji, dya sö'ö ra nuc'eji na ü yo cãrã cja ne xoñijömmü. Nguetscö je nugüji na ü, na ngueje rí xipjigöji c'ü na cjuana, rí xipjigöji me na s'o cjaji.

⁸ Nu'tsc'eji, möji cja c'e mbaxua. Nutscö dya be rá magö cja c'e mbaxua, na ngueje dya be va sädã c'ü ne'e Mizhocjimi c'ü ya rá magö.

⁹ Nu 'ma o mama yo, xe o nguejmetjo a Galilea.

Jesús en la fiesta de las chozas

10 Nuc'ua o ma cja c'e mbaxua c'o o cjuarma. E Jesús xo ma'a c'ua. Pero nuc'ü, dya cjó o xipji ja va ma. O matsjējē.

11 Nu cja c'e mbaxua, c'o pje mi pjēzhi cja c'o nte mi jodüji e Jesús, mi mamaji:

—¿Ja je ri bübüxã c'e Jesús?, eñeji.

12 Na puncjü nte c'o me mi tsjojne mi mamaji ja cja mi cja e Jesús. Mi cãrã c'o mi mama: “Na jonte c'e bëzo c'ü.” Nu c'o dyaja mi mamaji: “Dya jonte c'ü. Onpü yo nte.”

13 C'o nte mi sÿji c'o pje mi pjēzhi. Nguec'ua dya cjó mi mama na jo ja ma cja e Jesús.

14 Cja mi patjo nziyo pa'a c'ü mi cjaji c'e mbaxua. Xe mi bëzhi nziyo pa ro nguarü. O zãt'ã c'ua e Jesús cja c'e templo. Ya je nguejnu o xöpü c'ua c'o nte.

15 C'o pje mi pjēzhi mi cjiññiji: “Nunca rí ãrãgöji a cjanu.” Pero mi mamaji:

—¿Ja ga mbãrã yo? Dya o ma ja ro xörü.

16 O ndünrÿ c'ua e Jesús:

—Nu yo rrã xöpü yo nte, dya rí mamatsjējēgö yo. Nu c'ü o ndãcjãgö ngue c'ü je o xöcügö c'ü.

17 'Ma cjó c'o ne ra tsja'a c'ü ne'e Mizhocjimi, ra mbãrã cjo je va ëjē cja Mizhocjimi yo rí xöpügö yo nte, o maxque rí mamatsjējēgö yo.

18 Nu c'ü xöpü c'ü mamatsjējē, jodütsjējē c'ü ra mama yo nte: “Me na jo 'na xöpüte”, ra 'ñeñeji. Nuzgö rí jodügö c'ü ra mamaji me na jo Mizhocjimi c'ü o ndãcjã. Nuzgö rí mamagö c'ü na cjuana, dya bëchjine.

19 'Nu'tsc'eji, ¿cjo dya o dya'c'üji c'e ley e Moisés? Pero ne ri 'najats'ügueji dya in cjaji c'ü mama c'e ley. Maco mama c'e ley c'ü dya rá pö't'üteji, ¿jenga in jongügöji rí pötcüji?

20 O ndünrÿ c'ua c'o nte, o xipjiji:

—Nu'tsc'e, bübü demonio cja in mü'bügüe. ¿Cjó ngue c'ü ra jyonc'ü ra mbö'tc'ü?

21 O ndünrÿ c'ua e Jesús:

—'Natjo c'ü ró cjagö, pero nuc'ua textets'üji me o sjëyats'üji c'ü ró cjagö.

22 Cja o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés, xi'ts'iji rí meyaji in cuerpoji. C'ü ni tsjaji a cjanu, dya ngue e Moisés c'ü o mbürü; ngueje c'o in mboxtitaji c'o o mbürü ndeze mi jinguã. Bübü 'ma in meyaji in cuerpoji nu pa c'ü rí söyaji.

23 Nu pa c'ü rí söyaji in meyaji o cuerpo 'na bëzo ngue c'ua rí cumpleji o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. ¿Jenga me in ünngügöji c'ü ró jopcügö texe o cuerpo 'na bëzo nu pa c'ü rí söyaji?

24 Tsjijñiji na jo c'ua ja ga mama o ley e Moisés. Nuzgö, zö ró jocü 'na bëzo c'e pa c'ü rí söyagöji, pero na jo c'ü rvã cjagö.

Jesús habla de su origen

25 Ja nzi c'o mi menzumü a Jerusalén o mamaji c'ua:

—Nujnu, ¿cjo dya ngueje nu jodüji ra mbö't'üji?

26 Maco, ña'atjo dya nu. Dya pje sÿ'ü nu. Dya cjó pje xipji. Mbãrã, c'o pje pjēzhi, ¿cjo ri cjiññiji c'ü ngueje e Cristo nu? Po jiyö.

27 Na ngueje nutscöji rí pãrãgöji na jo ja je menzumü nu. 'Ma ra ëjē e Cristo, nuc'ü, dya cjó ra mbãrã ja rguí 'ñeje.

28 E Jesús o ña'a na jens'e nu cja c'e templo nu ja mi xöpü c'o nte, o xipjiji:

—Nu'tsc'eji, ¿cjo in pãcãji? ¿Cjo in pãrãji na jo ja je rí menzumü? Nuzgö dya ró ëtsjējēgö. Na ngueje bübü 'naja c'ü exna cjuana o ndãcjãgö, c'ü dya in pãrãgueji.

29 Pero nuzgö rí pãrãgö c'ü, na ngueje je rvã ëcjö cja angueze. Ngueje angueze o ndãcjãgö ró ëjē a 'ñecjua.

30 Nuc'ua, mi ne ro zürüji c'ua. Pero dya cjó o pënc'h'i, na ngueje dya be ne Mizhocjimi ro zürüji.

31 Na puncjü c'o nte c'o mi cãrã nu, o 'ñejmeji e Jesús. Mi mamaji:

—Dya cjó sö ra tsja c'o xe rrã nojo. ¿Cjo ri ngueje e Cristo nu?

Los fariseos mandan policías a llevar preso a Jesús

³² C'o fariseo o dyäräji c'ua c'o mi mama c'o nte. Na ngueje c'o nte mi tsjojne ma ñaji c'o mi cja'a e Jesús. Nuc'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo o ndäjäji o policia ro ma, ro ma zürüji e Jesús.

³³ O mama c'ua e Jesús:

—Xe quejme ja nzi zana c'ü xe rá mimiji. Nuc'ua ra zädä c'e pa 'ma rá ma nu ja bübü c'ü o ndäcjä ró ëjë.

³⁴ Nuc'ua rí jyongügöji. Dya cja rí chöcügöji. Nu ja rá bübügö, dya sö rí möcjeji.

³⁵ Nuc'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel o pötva mamaji:

—Mbärã, ¿ja je ra ma'a nu? ¿Jenga xitsiji c'ü dya cja rá töt'üji? Mbärã, ¿cjo je ra ma cja yo ín menzumügöji a Israel c'o pjöt'ü cja yo dyaja nte? Mbärã, ¿cjo ra ma xöpü c'o dyaja nte'e?

³⁶ Mbärã, ¿ja cja'a nu o mama: “Rí jyongüji pero dya rí chöcüji”? Xo o xitsiji: “Nu ja rá bübügö, dya pje ra sö'ö rí sät'äji.”

Ríos de agua viva

³⁷ C'e pa c'ü bëpja c'e mbaxua ngue c'ü xenda mi süpüji. Nuc'ua c'e pa'a c'ü, o böbü e Jesús. O zopjü c'ua c'o nte, o xipjiji:

—Ma cjó c'o tûre, xä'däji co nutscö. Si'iji c'e ndeje c'ü rá da'cüji rí siji.

³⁸ Nu c'o ra 'ñejmezügö, ra zädä anguezeji c'ua ja nzi ga mama cja o jña Mizhocjimi: A mbo cja o mü'bü ra chjëntjovi nza cja 'na mbereje c'ü peje na puncjü o ndeje. Nguec'ua xo ra zi'i c'o dyaja, ngue c'ua xo ra bübütjoji.

³⁹ Nujyo o mama e Jesús, nguejyo ro tsja o Espíritu Mizhocjimi c'ü ro ch'unü nu c'o ro 'ñejme e Jesús. C'e Espíritu dya be ma ëjë c'ü, na ngueje dya be vi ma e Jesús cja nu Tata c'ü bübü a jens'e.

División entre la gente

⁴⁰ Nuc'ua 'ma o dyäräji yo jña'a yo, mi cãrã c'o o mama:

—Nunu, na cjuana ngueje e profeta nu mi te'beji.

⁴¹ Dyaja c' o o mama c'ua:

—Ngueje e Cristo nu o ndäjä Mizhocjimi nu.

Mi cãrã c'o dyaja c'o o mama:

—Nujnu je menzumü a Galilea. Nguec'ua, ¿ja rgá sö ra tsja e Cristo nu?

⁴² Na, ¿cjo dya mama cja yo ya t'opjü: “E Cristo je ri ngueje o mboxbëche e David”? ¿Cjo dya xo mama: “Je ra te'e cja c'e ts'ijñiñi a Belén nu ja mi menzumü e David”?

⁴³ Nuc'ua a cjanu, o xögü c'ua c'o nte'e, na ngueje dya mi 'natjo o pjeñeji ma nguijñiji e Jesús.

⁴⁴ Mi cãrã c'o mi ne ro zürü e Jesús. Pero dya cjó xo o pënc'h'i angueze.

Las autoridades no creen en Jesús

⁴⁵ Nuc'ua c'o policia o nzhogü c'ua c'o. O möji cja c'o ndamböcjimi 'ñe cja c'o fariseo. Nuc'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo o dyönüji c'ua:

—¿Jenga dya i siji e Jesús?

⁴⁶ O ndünrü c'ua c'o policia:

—Nunca rí ärxme ra ña 'na bëzo c'ua nzi ga ña'a c'e bëzo c'ü.

⁴⁷ O ndünrü c'ua c'o fariseo, o xipjiji c'o policia:

—¿Cjo ya xo o dyon'c'ügueji?

⁴⁸ Tsijñiji dya xã. ¿Cjo ya xo bübü o jmu'u 'ñe o fariseo c'o ya o 'ñejme e Jesús? Iyö.

⁴⁹ Nu yo nte'e yo, dya pje pãrãji o ley Mizhocjimi. Dya pje sö ra zät'äji a jmi Mizhocjimi.

⁵⁰ E Nicodemo nu c'ü vi ma'a 'na nu xömü cja e Jesús, mi ngueje 'naja c'o fariseo. O mama angueze:

⁵¹ —Cja ín leygöji, dya sö rá mamaji c'o na s'o vi tsja 'na bëzo c'ü dya be ri äräji c'o mama angueze, y c'ü dya be ri pãrãji ja cja c'ü cja'a.

⁵² O ndünrü c'ua c'o fariseo, o xipjiji e Nicodemo:

—Nu'tsc'e, Nicodemo, ¿cjo xo ín menzumügue a Galilea? Ni jyodü rí ñu'u yo ya t'opjü, ngue c'ua rí ñuxã c'ü dya cjó ra te'e a Galilea c'ü ri ngueje profeta.

La mujer adúltera

⁵³ Nuc'ua, como ya vi nguarü c'e mbaxua, o ma nzi 'najaji o ngumüji.

8

¹ E Jesús o ma c'ua cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivos.

² Nuc'ua 'ma mi xörtjo c'ü na yejnu pa, e Jesús o ma na yeje cja c'e templo. Nuc'ua texe c'o nte'e o chëzhiji a jmi e Jesús. O mimi c'ua e Jesús. Cjanu o xöpü c'ua c'o nte.

³ Nuc'ua c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi 'ñe c'o fariseo o sinpiji c'ua 'naja ndixü c'ü vi ch'ö'tp'ü bëzo c'ü dya mi ngueje o xïra. O tsjapüji o mimi a nde'e nu ja mi bübü e Jesús.

⁴ O mamaji c'ua:

—Xöpüte, nu e ndixü nu, o zürüji. Mi bübüvi 'na bëzo c'ü dya ngueje o xïra.

⁵ Cja c'e ley c'ü o dyopjü e Moisés o mandazüji rá pjat'üji ndojo yo cja a cjanu. ¿Nu'tsc'e dya, pje rí xitsijme dya?

⁶ Nu yo mi xipjiji nguetjo ma söji, ngue c'ua ro sö ro ngöt'üji cja c'o pje mi pjëzhi. Nuc'ua e Jesús o ñücü a jömü. O dyopjü c'ua a jömü co o ñidyë.

⁷ Nu 'ma sido mi önütjoji, o jñüs'ü o ñi'i. Cjanu o xipjiji c'ua:

—'Ma bübütsc'eji 'naja c'ü dya tü o nzhubü ngue c'ü ra ot'ü ra pjat'ü ndojo ne ndixü.

⁸ Nuc'ua o ñücütjo na yeje a jömü e Jesús. O dyopjü a jömü co o ñidyë.

⁹ 'Ma o dyäräji, o nguijñiji c'ua cja o mü'büji c'ü mi tñji o nzhubüji. Nuc'ua nde 'naja va möji c'ua. Nu c'o xenda mi tita ngue c'o ot'ü o ma c'o. Cjanu o mbedye c'ua c'o cja mi t'i'i. Nuc'ua ya o nguejmetsjê c'ua e Jesús 'ñe c'e ndixü c'ü mi junrü a jmi.

¹⁰ Nuc'ua cjanu o jñüs'ü c'ua o ñi'i e Jesús. Dya cjó cja o jñanda. Ya mi nguetjo c'e ndixü c'ü xe mi bübü. O xipji c'ua:

—Nu'tsc'e ndixü, ¿ja je cärã dya, nu c'o mi mama in tñgue nzhubü? ¿Cjo dya cjó pja'c'ü ndojo?

¹¹ C'e ndixü o ndünrö:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö, dya cjó pjacö ndojo.

Nuc'ua o xipji e Jesús:

—Ne xo ri nguetscö, dya xo rí xi'ts'i ni jyodü rí chügue. Ma'a dya. Pero dya cja rí tsja c'o na s'o.

Jesús, la luz del mundo

¹² E Jesús o zopjütjo na yeje c'o nte. O xipjiji: —Nguetscö e jya's'ü cja ne xoñijömü. Nu c'ü ra ndünt'ü in xütjügö, dya ra nzhodü cja e bëxömü. Nuc'ü, ra bübü jya's'ü o mü'bü c'ü ra unü c'ü rguí bübütjo.

¹³ Nuc'ua c'o fariseo o xipjiji:

—Nu'tsc'e in mamatsjégue pje pjë'ts'i. Nu c'o in mamague dya cjuana.

¹⁴ O ndünrö c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Zö rí mamatsjégö pje pjëtsi, pero yo rí xi'ts'igöji na cjuana. Na ngueje rí pärägö ja je rvá ëjë, 'ñe ja rga ma'a. Nu'tsc'eji, dya in pärägueji ja rvá ëjëgö. Dya xo in päräji ja ngue c'ua rá ma'a.

¹⁵ Nu'tsc'eji c'ua ja nzi gui tsjinncjeji, in jünji ngüenda in mamaji c'ü na s'ozgö. Pero nutscö, c'ü rvá ëcjö, dya ngue c'ü rá mangö c'ü cja na s'o 'naja, y c'ü cja na jo c'ü 'naja.

¹⁶ Zö dya ngue c'ü rvá ëcjö, pero 'ma rí mangö ja ga cja 'na nte ga nguijñi o mü'bü, na cjuana c'ü rí mangö. Na ngueje c'ü rí mangö, dya ngue c'ü rgá cjiññitsjégö, ngue c'ü cjiññi Mizhocjimi c'ü o ndäcjö c'ü rí bübübe.

¹⁷ Ya xo t'opjü cja in leygueji c'ü je mama a cjava: “Nu c'ü mama yeje nte ngue c'o na cjuana.”

¹⁸ Nuzgö rí mama pje pjëtsi. Nu c'ü mi Tatagö c'ü o ndäcjä, ngue c'ü xo mama pje pjëtsigö.

¹⁹ Nuc'ua o xipjiji c'ua:

—¿Ja je bübü c'ü nin Tata?

O ndünrö c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Ni xo ri nguetscö in päcäji, ni ri ngueje mi Tata in päräji. Nu 'ma ri päcägöji, ngue 'ma xo ri päcäji mi Tata.

²⁰ E Jesús mi xöpü c'o nte cja c'e templo. Je mi mama yo jña'a yo, nu ja mi sogüji o ofrendaji. Dya cjó o zürü e Jesús, na ngueje dya be mi jëzi c'ü nu Tata Mizhocjimi.

“A donde yo voy, ustedes no pueden ir”

²¹ Nuc'ua o ndünrũ c'ua na yeje e Jesús:

—Nutscö ya rá ma'a. Nu'tsc'ejí rí jyongüji. Pero rí chũgueji na ngue c'o in nzhunc'ejí c'o in tũgueji. Nguéc'ua nu ja je rá magö, nu'tsc'ejí, dya ra sö rí sät'áji nu.

²² O mama c'ua c'o pje mi pjẽzhi cja c'o nte a Israel:

—Nu e bëzo nu, ¿cjo ra pö't'ütsjẽjẽ? Nguéc'ua mama: “Nu ja je rá magö, nu'tsc'ejí dya ra sö rí sät'áji.”

²³ Nuc'ua o ndünrũ c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'ejí, in menzumüji a jömmü. Nutscö, je rí menzumügö a jens'e. Nu'tsc'ejí, in menzumügueji cja ne xoñijömmü. Nutscö, dya pje rí menzumügö va cja ne xoñijömmü.

²⁴ Nguéc'ua ró xi'ts'iji: “Rí chũgueji na ngue c'o in nzhunc'ejí c'o in tũgueji.” Na ngueje 'ma dya rí 'ñejmeji nguezgö extí búbü, c'o nzhübü c'o in tũji ngue c'o je rguí chũji c'o.

²⁵ O ndünrũ c'ua c'o nte:

—Xitsijme cjó ngue'tsc'e.

Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Ya ró xi'ts'igöji cjó nguezgö.

²⁶ Na puncjü c'o me rí ne rá zo'c'üji. Me na puncjü c'o in cjaji c'o sö rá mama in tũgueji nzhübü. Pero nu c'ü o ndäcjägö ngue c'ü na cjuana c'ü. C'o ró ätpägö o mama angueze nguejyo je rí zopjü yo cãrã cja ne xoñijömmü.

²⁷ E Jesús mi xipjiji mi nguejnu Tata c'ü vi ndäjä. Pero dya mi pãrã c'o nte.

²⁸ O ndünrũ c'ua e Jesús:

—Nutscö rvã ecjö cja Mizhocjimi. Nu'tsc'ejí rí chãpcöji cja ngronsi. Nu'ma, cja ra zädã 'ma rí unnc'ejí ngüenda c'ü nguezgö extí búbü. Dya pje rí cjägö c'ü rí cjatsjẽ. Ngue yo o xöcü mi Tata, yo rí xi'ts'iji.

²⁹ Nu c'ü o ndäcjä búbü co nuzgö. Dya pje jyẽzguigö c'ü rá búbütsjẽgö c'ü, na ngueje sido rí cjägö c'o ne angueze.

³⁰ 'Ma o mama yo jña'a yo, na puncjü c'o o creo c'o mi mama e Jesús.

Los hijos de Dios y los esclavos del pecado

³¹ O xipji c'ua e Jesús c'o nte a Israel c'o ya vi 'ñejme angueze:

—'Ma sido rí 'ñejmeji yo jña yo rí ña'a, nu'ma, na cjuana in ätcöji 'ma.

³² 'Ma rí 'ñejmezügöji yo jña yo rí ña'a, rí pãrãji c'ü na cjuana 'ma. 'Ma rí pãrãji c'ü na cjuana, ra t'empc'ejí libre 'ma.

³³ O ndüntüji c'ua, o xipjiji:

—Nguetscöjme o mboxbẽchejme e Abraham. Dya cjó rí pẽpcöjme. ¿Jenga in mamague c'ü ra 'ñempcöjme libre?

³⁴ O ndünrũ e Jesús, o mama:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji. Texe c'o cja'a c'o na s'o, dya libre c'o. Chjëntjovi nza cja 'na mbẽpji c'ü tjünt'ü a xütjü, c'ü dya sö ra xögü cja nu lamu.

³⁵ C'o tjünt'ü a xütjü o nzhübü, dya ngueje o t'i Mizhocjimi c'o. Angueze ra pjongü nu c'o dya ngueje o t'i. C'o o t'i ra sido ra búbütjõji co Mizhocjimi.

³⁶ Nu c'ü na cjuana ra 'ñempc'ejí libre cja c'o na s'o, nguetscö o T'izü Mizhocjimi.

³⁷ Rí pãrãgö ngue'tsc'ejí o mboxbẽchets'üji e Abraham. Pero in ne rí pötcügöji, na ngueje in jñagö, dya pje in ench'e cja in mü'büji.

³⁸ Rí ñagö nu c'o ró nugö cja o jmi mi Tatagö c'ü búbü a jens'e. Nu'tsc'ejí in cjaji nu c'o i dyãrãji cja o jmi nin tataji.

³⁹ Nuc'ua o ndünrũji, o xipjiji:

—C'ü mi tatagöjme ngueje e Abraham.

O ndünrũ c'ua e Jesús, o xipjiji:

—'Ma ri ngue'tsc'ejí o t'its'üji e Abraham, ri tsjaji c'ü o tsja e Abraham.

⁴⁰ E Abraham, nuc'ü, o dyätã Mizhocjimi c'ü. Pero nudya in jongüji rí pötcüji. E Abraham dya ro tsja a cjanu. Nutscö rí bëzo ró xi'ts'iji c'o na cjuana nu c'o ró äragö cja Mizhocjimi. Nguéc'ua in ne rí pötcüji.

⁴¹ Nu'tsc'ejí in cjaji c'ü cja c'ü nin tatagueji.

O xipjiji c'ua:

—Nutscöjme dya o t'izgöjme nandyo bëzo. 'Natjo mi Tata rí sicjöjme. Ngueje Mizhocjimi.

⁴² E Jesús o xipjiji c'ua:

—'Ma ri ngueje Mizhocjimi nin tatagueji, ri s'iyazügöji 'ma. Na ngueje nguezgö 'natjozügö o T'izü Mizhocjimi. Je ró pecjö cja Mizhocjimi. Dya ró ëjêtsjögö. Ngueje Mizhocjimi je ndäcjö ró ëjë.

⁴³ ¿Jenga dya in pärâji ja cja c'ü rí mangö? Dya in pärâji na ngueje, dya in ne rí dyätcäji in jña'a.

⁴⁴ Nu'tsc'ejí, nu c'ü nin tatagueji ngueje c'ü dya jo. In ne rí tsjaji nu c'o ne'e nin tatagueji. Ndeze o mbürü, c'ü dya jo ngue mbö't'üte. Nuc'ü, dya pje mama c'ü na cjuana c'ü. Na ngueje c'ü na cjuana, dya pje bübü o mü'bü. Nu 'ma mama c'o dya cjuana ngueje c'o cjiñitsjê cja o mü'bü c'o mama. Na ngueje c'ü dya jo, na mbëchjine. Nguejnu tata nu c'o xo mama c'ü dya cjuana.

⁴⁵ Dya in ejmezüji na ngueje nutscö rí mama c'o na cjuana.

⁴⁶ ¿Cjo bübüts'ejí 'naja c 'ü sö ra mama rí cjagö c'o na s'o? Nu 'ma rí xi'ts'iji c'ü na cjuana, ¿jenga dya pje in ejmezügöji?

⁴⁷ Nu c'o ngueje o t'i'i Mizhocjimi ätpäji o jña'a. Pero nu'tsc'ejí, dya ngue'tsc'ejí o t'its'üji Mizhocjimi na ngueje dya in ätpägueji c'o o jña.

Cristo existió antes que Abraham

⁴⁸ O ndünrö c'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel. Me co üdüji. O xipjiji:

—Rí pärâjme na jo, bübü demonio cja in mü'bügue. Je i tegue a ma a Samaria, dya in pärâgue ja cja Mizhocjimi.

⁴⁹ O ndünrö c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Dya bübü demonio cja in mü'bügö. C'ü rí mamagö ngue c'ü ne'e mi Tatagö. Nu'tsc'ejí c'ü in cjaji, dya pje in ejmezügöji rvá ëcjö cja mi Tatagö Mizhocjimi.

⁵⁰ Dya rí jodügö c'ü rí mangueji na nojozügö; nu c'ü jodü c'ü rí mangueji na nojozügö, ngue mi Tatagö Mizhocjimi. Angueze ra jizhi c'ü na nojozügö.

⁵¹ Na cjuana c'ü rí xi'ts'igöji, nu c'ü sido ra dyätcö yo rí mangö, dya ra ndü'ü, ra bübütjo c'ü.

⁵² Nuc'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel o xipjiji:

—Nudya, rí pärâjme na jo dya, bübü demonio in mü'bügue. Ya o ndü'ü e Abraham. Ya xo o ndü'ü c'o profeta. Maco nu'tsc'e in mama nu c'ü sido ra dyä'tc'ägue, dya ra ndü'ü, sido ra bübütjo.

⁵³ Nu'tsc'e in cjinncje xenda na nojots'ügue que na ngueje mi tatajme e Abraham. Nuc'ü, o ndü'ü c'ü. Xo o ndü'ü c'o profeta. ¿Cjö ngue c'ü je na cjapütsjêgue?

⁵⁴ O ndünrö e Jesús, o xipjiji:

—Nu 'ma ri jodütsjêgö c'ü ro mama yo nte na nojozügö, dya pje rví muvi 'ma c'o. Mi Tatagö ngue c'ü jodü c'ü ra mamaji a cjanu. Maco in mamagueji que mi Tatagö ngueje in Mizhocjimigueji.

⁵⁵ Nu'tsc'ejí, dya in pärâgueji angueze. Pero nutscö rí pärâgö c'ü. 'Ma ro mama c'ü dya rí pärâgö Mizhocjimi, ri nguezgö 'na mbëchjine nza cjats'ejí. Jo rí pärâgö Mizhocjimi. Rí cjagö c'o mama angueze.

⁵⁶ E Abraham c'ü nin mboxtitaji me co mäjä 'ma o 'ñejme ro jñandga ma ëcjö. A cjanu o jñandga. O mäjä c'ua.

⁵⁷ C'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel o xipjiji c'ua:

—Dya be xo in nzhodügue ni cincuenta cjë'ë. ¿Ja rvi jñandague e Abraham?

⁵⁸ E Jesús o xipjiji:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji. 'Ma dya be mi bübü e Abraham, ya exmi bübügö.

⁵⁹ Nuc'ua o jñüs'üji ndojo c'o ro pjat'üji e Jesús. Pero nuc'ü, o tsjõjõ c'ü. Dya cjó jñanda ja va ma. O mbedye cja c'e templo. O ma'a.

9

Jesús sana a un hombre que nació ciego

¹ 'Ma o cjogü e Jesús o jñanda 'naja bëzo c'ü mi ndëzhö. Mi ndëzhö 'ma o jmus'ü c'ü.

² Nuc'ua c'o o discípulo o dyönüji e Jesús, o xipjiji:

—Xöpüte, ¿Cjó ngue c'ü o tsja c'o na s'o, nguec'ua va ndëzhö nu? ¿Cjo ngueje ne bëzo nu ndëzhö maxque ngueje c'o o tata?

³ O ndünrü c'ua e Jesús, o xipjiji:

—C'ü vi ndëzhö, dya ngue c'ü vi tsja c'o na s'o nu. Dya xo ngue c'ü vi tsja c'o na s'o c'o o tata. C'ü vi ndëzhö ngue c'ü rguí 'ñetse c'ü me na nojo c'ü cja'a Mizhocjimi.

⁴ Ni jyodü rá c jagö c'o ne'e nu c'ü o ndäcjä, ndeze 'ma xe ndempa. Va ëjë xömü, 'ma dya cja sö cjó ra pëpji.

⁵ Ndeze c'ü xe rá mimigö cja ne xoñijö mü, nguetscö e jya's'ü cja ne xoñijö mü.

⁶ Ma o mama a cjanu o zogü a jö mü o c'ijñi, o mbopjü c'ua c'e jö mü. Cjanu o ngans'a c'o mbëö mü. O ngosp'ü c'ua cja o ndö'ö c'e bëzo c'ü mi ndëzhö.

⁷ E Jesús o xipji c'ua:

—Ma xinzhö cja c'e t'ore c'ü ni chjü Siloé, eñe. C'e tjü'ü ne ra mama 'naja c'ü däjä.

Cjanu o ma'a c'ua c'e bëzo c'ü mi ndëzhö. O ma xinzhö. Nu 'ma o nzhogü c'ua, ya mi janda.

⁸ Nuc'ua c'o o mejñiñi 'ñe c'o ya vi jñanda mi ndëzhö mi mamaji:

—¿Cjo dya ngueje nu mi ndëzhö nu ja nde mi junrü nu me mi örü pje ra zi?

⁹ Mi cãrã c'o mi mama:

—Ngueje nu.

C'o dyaja mi mamaji:

—Dya ngue nu, pero exi nguetjo nu.

O ndünrü c'ua c'ü mi ndëzhö, o mama:

—Nguetscö.

¹⁰ O xipjiji c'ua:

—¿Ja va xogü dya, c'o in chö'ö?

¹¹ O ndünrü c'ua angueze, o mama:

—C'e bëzo c'ü ni chjü'ü Jesús o ngans'a mbëö mü. O ngoscügö ín chö'ö. Cjanu o xitsi c'ua: “Ma a Siloé, ma xinzhö.” Ró ma'a c'ua, ró ma xinzhö. Ya o xogü c'ua yo ín chögö, ya ró janda.

¹² Nuc'ua o xipjiji:

—¿Ja je bübü dya, c'e bëzo c'ü?

Angueze o ndünrü:

—Dya rí pãrãgö ja je bübü.

Los fariseos interrogan al ciego que fue sanado

¹³ O zidyiji nu c'ü mi ndëzhö, o möji cja c'o fariseo.

¹⁴ C'e pa 'ma söyaji ngue 'ma o ngans'a e Jesús o mbëö mü c'ü vi xopcü o ndö'ö c'e bëzo c'ü mi ndëzhö.

¹⁵ Nuc'ua o yepe o ña c'ua c'o fariseo, o dyonüji c'e bëzo pje vi ts'apü ngue c'ua va xogü o ndö'ö. Angueze o xipjiji:

—O ngoscügö mbëö mü ín chö'ö. Cjanu ró xinzhö. Nudya ya rí janda dya.

¹⁶ Nuc'ua mi cãrã o fariseo c'o mi mama:

—C'e bëzo c'ü in mangue o jo c'üts'ü, dya pje vi 'ñeje cja Mizhocjimi c'ü; na ngueje dya pje süpü nu pa c'ü rí söyaji.

Dyaja c'o mi mama:

—C'e bëzo, dya cja'a c'o na s'o. 'Ma ri cja c'o na s'o c'e bëzo, dya ro sö ro tsja'a yo me na nojo yo nunca rí jandaji.

Dya mi 'natjo o pjeñeji.

¹⁷ O yepe o dyönütjoji c'ü mi ndëzhö:

—¿Pje xo in mangue, pje pjëzhi nu c'ü o xo c'üts'ü in chö'ö?

Angueze c'ua, 'ma o ndünrü o mama:

—Ngueje 'na profeta.

¹⁸ Nu c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel, dya mi ejmeji cjo mi ndëzhö c'e bëzo. Dya mi ejmeji cjo vi xogü c'o o ndö'ö. Cja 'ñejmeji 'ma cja o zojnüji nu tata c'e bëzo c'ü vi xogü o ndö'ö, 'ñe nu nana.

¹⁹ O dyönüji, o xipjiji:

—¿Cjo ngueje in ch'iguevi nu, nu nu in manguevi exmi ndëzhö 'ma o jmus'ü? ¿Jenga janda dya 'ma?

²⁰ O ndünrü c'ua c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana, o mamavi:

—Rí pãrãgöbe ngueje ín ch'igöbe nu. 'Ma o jmus'ü nu, exmi ndëzhö nu.

²¹ Jenga ya janda dya, dya rí pãrãbe. Dya xo rí pãrãgöbe cjó je o xopcü o ndö'ö nu. Ya jo ndümbeñe angueze. Dyönütsjëji. Ya ra xi'ts'itsjëji.

²² O mama a cjanu c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana na ngueje mi süvi c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel. Na ngueje ya vi mamaji 'ma cjó c'o ro mama e

Jesús ngueje e Cristo, ro pjongüji c'e nte'e cja o nitsjimiji.

²³ Nguec'ua va mama c'ü nu tata c'e bëzo 'ñe c'ü nu nana: “Ya jo ndümbeñe. Dyönüji angueze. Ya ra xi'ts'itsjëji.”

²⁴ Nuc'ua o yepe o zojnütjoji c'e bëzo c'ü mi ndëzhö, o xipjiji:

—Unü 'na pöjö Mizhocjimi c'ü o xo'c'üts'ü in chö'ö. Nutscöjme rí pãrãjme na jo, c'e bëzo cja'a c'o na s'o c'ü.

²⁵ O ndünrö c'ua c 'ü mi ndëzhö, o mama:

—Dya rí pãrãgö c'ü, cjo cja c'o na s'o c'ü. Nguextjo nu rí pãrãgö, nutscö dya rmí jandagö. Nudya rí janda dya.

²⁶ Nuc'ua na yeje o xipjitjoji c'ua:

—Pero, ¿pje o tsja'c'ü? ¿Ja va xo'c'üts'ü in chö'ö?

²⁷ C'ü mi ndëzhö o ndüntüji:

—Ya ró xi'ts'iji, pero dya i dyätcöji. ¿Jenga in ne rí yepe rí dyärãji? Maxque, ¿cjo xo in negueji rí chjünt'üji o xütjü?

²⁸ Nuc'ua o zadütjoji, o mamaji:

—Nu'tsc'e ngue'tsc'e in tjünt'ü a xütjü e Jesús. Nutscöjme rí tjünt'üjme a xütjü e Moisés.

²⁹ Nutscöjme rí pãrãgöjme, e Moisés o zopjü c'o nte. O mama c'o jña c'o vi mama Mizhocjimi. Pero c'e bëzo c'ü in mangue o jo'c'üts'ü, dya rí pãrãjme ja je vi 'ñeje c'ü.

³⁰ O ndünrö c'ua c'e bëzo c'ü mi ndëzhö, o xipjiji:

—Yo in xitsiji, me in cjacüji rá dyäxä. Maco o xocüzügö in chö'ö c'e bëzo, ¿jenga dya in pãrãji ja je vi 'ñeje c'ü?

³¹ Rí pãrãgöji, zö ra tsja 'na nte ra dyötü Mizhocjimi ra unü poder, pero 'ma cja na s'o c'e nte, Mizhocjimi dya ra dyärä c'ü örü c'e nte. Pero nu c'o ma't'ü Mizhocjimi 'ñe cja'a c'ua ja ga ne'e angueze, nuc'o, Mizhocjimi ra dyätä c'o.

³² Ndeze 'ma o mbürü ne xoñijöümü, cãrã c'o o jmus'ü ndëzhö. Pero dya rí ärãgöji c'ü ri bübü 'na bëzo c'ü ri jocü c'o.

³³ Nu c'e bëzo, 'ma dya rví 'ñeje cja Mizhocjimi c'ü, dya xo ro sö'ö pje ro tsja'a.

³⁴ O ndüntüji c'ua, o xipjiji:

—Nu'tsc'e i tsja c'o na s'o; exvi chetjovi in nzhunc'e. ¿Jenga in cjincje ra sö rí xöcügöjme?

Cjanu o pjongüji c'ua cja c'e nit-sjimi.

Ciegos espirituales

³⁵ O dyärä e Jesús ya vi pjongüji c'e bëzo. Nguec'ua va jyodü ja je mi nzhodü c'e bëzo. 'Ma o chöt'ü, o xipji:

—¿Cjo in ejmegue o T'i Mizhocjimi?

³⁶ O ndünrö angueze, o mama:

—Nu'tsc'e së'ë, xitsigö cjo ngueje o T'i Mizhocjimi; ngue c'ua ra sö rá ejmegö angueze.

³⁷ O ndünrö c'ua e Jesús:

—Ya i jñandague angueze. Nguetscö rrã ñavi.

³⁸ O mama c'ua c'e bëzo:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, rí ejmets'ü. Ngue'tsc'e o T'its'ü Mizhocjimi.

Cjanu o ndüñijöümü o ma't'ü c'ua.

³⁹ O mama c'ua e Jesús:

—Na ngue c'ü rvá ëcjö, exi 'ñetsetjo ja ga nguiñi o mü'bü yo nte. C'o unü ngüenda c'ü ni jyodü ra xogü o ndöji ngue c'ua ra bübü o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'büji, ra xogü o ndöji ra mbãrãji Mizhocjimi. Pero c'o cijñi ya xogü o ndöji, nuc'o, ra ndëzhöji, dya ra mbãrãji c'ü na cjuana.

⁴⁰ O dyärä ja nzi c'o fariseo c'o mi cãrã bëxtjo nu ja mi bübü e Jesús, o mamaji c'ua:

—A poco in cijñigue c'ü xo rí ndëzhöjme.

⁴¹ O ndünrö c'ua e Jesús:

—'Ma ri unnc'ëji ngüenda c'ü ni jyonc'ëji o jya's'ü Mizhocjimi, ro perdonaots'üji 'ma c'o na s 'o. Pero in mangueji: “Ya xogü in chögöjme, rí pãrãjme na jo”, in eñeji. Nguec'ua xe in tütjoji in nzhunc'ëji.

10

El ejemplo del corral

¹ 'Na cjuana c'ü rá xi'ts'igöji. Nu c'ü dya ra cjogü cja o ngoxtji nu ja cot'üji o ndënchjürü, nu c'ü je dacütjo cja ndüngümü, nuc'ü ngueje mbē'ē c'ü; y xopcü nu ja cjot'ü o ndënchjürü.

² Nu c'ü je cjogü cja o ngoxtji nu ja cjot'ü o ndënchjürü ngueje e mbörü c'ü.

³ E mböngoxtji xopcü ngoxtji e mbörü. C'o ndënchjürü ätpäji o jña'a. Nu c'e mbörü nänbä o tjũ'ũ yo o ndënchjürü. Ngueje c'ü pjongü c'ua c'o ndënchjürü ra ma ziji o t'ēbi.

⁴ 'Ma ra mbedye c'o o ndënchjürü, ra ot'ü e mbörü. Cja rron ma c'o o ndënchjürü. C'o ndënchjürü tjünt'üji a xütjü c'e mbörü, na ngueje pätpäji o jña'a.

⁵ 'Ma ra ējē 'naja c'ü dya pārāji, dya ra ndünt'üji a xütjü. Nu c'ü ra tsjaji, ra c'ueñeji; na ngueje dya pätpäji o jña'a c'o nandyo.

⁶ Nu yo jña'a yo, je zopjü e Jesús o fariseo. Pero anguesji dya o mbārāji ja cja c'ü mi xipjiji.

Jesús, el buen pastor

⁷ O ña c'ua na yeje e Jesús, o xipjiji:
—Na cjuana c'ü rá xi'ts'igöji. Nutscö nguetscö e ngoxtji nu ja cjogü yo ndënchjürü.

⁸ Texe c'o va ētsceji c'o ne c'ü rí chjünt'üji o xütjü, ne ra dyon'ceji. Ngue o mbē'ē c'o xopcü nu ja cjot'ü o ndënchjürü. Pero c'o ndënchjürü dya pje ätäji.

⁹ Nuzgö nguetscö e ngoxtji nu ja cjogü yo ndënchjürü. Nu c'ü ra 'ñench'ezü o mü'bü, ngue c'ü sö ra cjogü. Nuc'ü, ngue c'ü ra jogü o mü'bü c'ü. Nuc'ü, ra chöt'ü texe c'o ni jyodü o mü'bü. Nguec'ua ra chjëntjovi nza cja 'na ndënchjürü c'ü ra cjogü, ra mbedye, ra chöt'ütjo o t'ēbi c'ü ra zi'i.

¹⁰ 'E mbē'ē ni 'ñetjo ra ē pönü c'o ndënchjürü. Ra mböt'ü texe c'o. Nutscö rvá ējēgö ngue c'ua ra bübütjoi. Me ra mápā Mizhocjimi rgá bübütjoi.

¹¹ Va mama c'ua e Jesús:

—Nuzgö nguetscö 'na mbörü c'ü me na jo; ojtjo c'ü ri nza cjazgö. 'Na

mbörü c'ü na jo, bübü dispuesto ra ñana c'o ndënchjürü cja c'o mbē'ē, zö ra mböt'üji c'ü.

¹² Pero 'ma cjó c'o ts'ö't'ü ra mbörü c'o ndënchjürü, dya ra mbörü na jo c'o, na ngueje dya exi ngue o cjaja c'o ndënchjürü. Nguec'ua 'ma ra jñanda rva ējē e mindyo, exta zogü c'ua c'o ndënchjürü, ra c'ueñe ra ma. Nguec'ua c'e mindyo ra pënch'i c'o ndënchjürü, nde ra mböt'ü c'ua c'o.

¹³ C'ueñe c'ü mi pjörü na ngueje ts'ö't'ütjo, dya ngueje o cjaja c'o ndënchjürü. Nguec'ua dya c'apü ngüenda pje ra ts'apü c'o.

¹⁴ Xe ma ña'a e Jesús, o mama:

—Nguetscö c'e mbörü c'ü me na jo. Rí pārāgö c'o ngueje ín nzhënchjürügö. Anguezeji xo päcāgöji.

¹⁵ A cjanu, xo päcā mi Tata c'ü bübü a jens'e. Nuzgö xo rí pārāgö mi Tata. Nuzgö rá tügö ngue c'ua ra bübütjo c'o ín nzhënchjürügö.

¹⁶ Xo rí tsājāgö c'o dyaja ndënchjürü c'o dya be tjünt'ü ín xütjügö. Nuc'o, xo ni jyodü xo rá pjörü c'o. Ra dyätcāji ín jñagö, ra ndünt'üji ín xütjü. A cjanu ri 'natjo nu ja ri cārāji, 'ñe ri 'natjo mbörü, c'ü nguezgö.

¹⁷ 'Me s'iyazü mi Tata c'ü bübü a jens'e; na ngueje rá tügö ngue c'ua rá yepe rá bübütjo.

¹⁸ Dya cjó ra tsjacü rá tügö. Nguetscö rrā unütsjējē rá tũ'ũ. Sö'ö rá unütsjējögö rá tũ'ũ, 'ñe sö'ö rá nanga. Ngueje c'ü vi ndäcjä mi Tatagö c'ü bübü a jens'e.

¹⁹ Na ngueje vi mama yo jña'a yo e Jesús, c'o nte o zöji na yeje co jña, dya mi 'natjo pjeñe mi cijñiji.

²⁰ Na puncjü anguesji c'o mi mama:
—Bübü demonio cja o mü'bü ne Jesús. Dya pārā pje mama. ¿Jenga ín ätäji c'ü xi'ts'iji nu?

²¹ Dyaja c'o mi mama:

—Ne bëzo nu, 'ma ri bübü c'ü dya jo cja o mü'bü, dya ro mama yo jña yo me na jo. C'ü dya jo, a poco sö'ö ra xopcü o ndö'ö 'na ndëzhö, c'ua ja nzi va tsja ne bëzo.

Las autoridades de Israel rechazan a Jesús

²² C'o pa'a c'o, c'o nte a Jerusalén o tsjaji 'na mbaxua, mi mbeñeji c'e pa 'ma o dyötüji Mizhocjimi ro nintsjimi na yeje c'e templo. Ma sê c'o pa c'o.

²³ E Jesús je mi nzhodü nu cja c'e templo cja o porta e Salomón.

²⁴ Nuc'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel, o jmurüji a jmi e Jesús, o xipjiji:

—¿Jenga dya rí xitsijme na jo cjó je ngue'tsc'e? Nu 'ma ngue'tsc'e e Cristo extí xitsijme na jo.

²⁵ Nuc'ua o ndünrö e Jesús, o xipjiji:

—Ró xi'ts'iji cjó je nguetscö. Nu'tsc'eji dya in ejmezüji. Nuzgö rrã c jagö c'o ne'e mi Tata a jens'e. A cjanu, 'mãrã na jo cjó je nguetscö.

²⁶ Nu'tsc'eji, dya in ejmezüji na ngueje dya ngue'tsc'eji in nzhënychjürüts'üji.

²⁷ C'o in nzhënychjürügö ätcäji in jñagö. Rí pãrãgö c'o. Anguesji tjünt'üji in xütjügö.

²⁸ Nu c'o in nzhënychjürügö rí unügö c'ü sido ra bübütjoji. Nuc'o, dya ra ndü'ü c'o. Nuc'o, dya cjó sö cjó ra zipqui cja in dyëgö.

²⁹ Mi Tatagö c'ü o dyacügö c'o, ngueje c'ü xenda na nojo texe c'ü. Nguec'ua dya cjó sö cjó ra zinbi cja o dyë'e mi Tatagö c'o.

³⁰ Nutscö co c'ü mi Tata a jens'e rí 'natjobe, eñe e Jesús.

³¹ Nuc'ua o jñüs'ü na yeje o ndojo c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel. Ro pjat'üji e Jesús.

³² O ndünrö c'ua e Jesús, o xipjiji:
—Na puncjü c'o na jo c'o ya ró jí'ts'iji. Mi Tata a jens'e ngue c'ü o jítsigö c'o. Texe yo ró cja'a, ¿ja bübü c'ü na s'o c'ü rgui pjacüji?

³³ O ndünrö c'ua anguezeji, o mamaji:

—Nu yo na jo in tsjague, dya nguejyo rga pja'c'üjme yo. C'ü rga pja'c'üjme, ngueje c'ü in sadügue Mizhocjimi. Maco xo nguetsjots'ügue 'na bëzo; pero in cja'pü que nguets'ü Mizhocjimi.

³⁴⁻³⁶ O ndünrö c'ua e Jesús o xipjiji:

—Mbeñeji ja ga t'opjü cja in leyji. Je t'opjü nu, c'ü ja va sjipji c'o o juajnü Mizhocjimi jinguã ro pãtpãji angueze rvã zopjüji c'o nte. Je t'opjü a cjava: “Ngue'tsc'eji in mizhocjimigueji”, eñe Mizhocjimi. Rí pãrãgöji c'ü je va mama Mizhocjimi, na ngueje na cjuana c'ü t'opjü cja o jña. C'o nte c'o o juajnü Mizhocjimi mi jinguã, o mama Mizhocjimi o xiji mizhocjimi c'o. Nguec'ua, ¿jenga in mamaji rí sadügö Mizhocjimi na ngueje ró xi'ts'iji: “Exi nguejezü o T'izü Mizhocjimi”, maco Mizhocjimi o ndäcjä ró ëjë cja ne xoñijö mü?

³⁷ Tsjiñji na jo cjo rí c jagö c'ü ne'e mi Tata; 'ma jiyö, dya rí 'ñejmezüji 'ma.

³⁸ Pero 'ma in jandgaji rí c jagö c'ü ne'e angueze, extí unnc'eji ngüenda 'ma c'ü bübüzügö mi Tata, 'ñe nutscö rí bünc'öbe angueze. Extí unnc'eji ngüenda a cjanu zö dya in ejmezüji c'ü ró xi'tsc'öji exi ngue o T'izü Mizhocjimi.

³⁹ Nuc'ua mi neji na yeje ro zürütjoji. Nuc'ua o mbedyetjo e Jesús cja o dyëji.

⁴⁰ O ma mbes'e na yeje cja c'e ndare a Jordán nu ja ot'ü mi jichite e Juan. O nguejme c'ua nu.

⁴¹ Na puncjü c'o o zät'ä cja o jmi'i e Jesús, mi mamaji:

—E Juan dya pje o tsja'a c'ü me na nojo c'ü nunca rí jandaji. Pero ma cjuana c'o o mama e Juan ja ga cja ne bëzo, ne Jesús.

⁴² A cjanu, na puncjü c'o mi cãrã nu, o 'ñench'e o mü'büji e Jesús.

11

Muerte de Lázaro

¹ Mi bübü c'ua 'naja bëzo c'ü mi sö'dyë c'ü mi chjü'ü e Lázaro. Mi menzumü a Betania, nu ja mi menzumü e María 'ñe e Marta c'ü nu cjüjuë.

² Mi ngueje c'e María c'ü je o ngosp'ü o ngua e Jesús c'ü in Jmugöji c'e perfume c'ü ma jo ma yüdü. Cjanu o ndintspi c'ua o ngua'a co o ñixti. Nu

c'ü nu 'ninzhõmü c'ü mi chjũ e Lázaro, ngue c'ü mi sò'dyë c'ü.

³ C'o o cjũ e Lázaro o mbenpevi c'ua na jña e Jesús, o xipjivi:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'újme, nu c'ü me in s'iyague, sò'dyë c'ü.

⁴ Ma o dyärä e Jesús o mama:

—Nu c'e ndõt'ijeme c'ü, dya ngue c'ü rguí nzhũ'ütjo. Na ngueje rá cjagö c'ü rguí unü ngüenda yo nte c'ü me na zëzhi Mizhocjimi. A cjanu xo ra unüji ngüenda nguezgö o T'izü Mizhocjimi, me xo na zëtscö.

⁵ E Jesús me mi s'iya e Marta co c'ü nu cjũjuë ñe e Lázaro.

⁶ Nuc'ua 'ma ya vi dyärä mi sò'dyë e Lázaro, xe o nguejmetjo e Jesús yepa nu ja je mi bübü nu 'nanguarü c'e ndare a Jordán.

⁷ Ma ya o cjogü c'ua c'o yepa, o xipji c'o o discípulo:

—Möjö a Judea. Rá yepe rá sät'ätjoji nu.

⁸ C'o o discípulo o xipjiji c'ua:

—Xöpüte, dya be mezhe 'ma mi ne ro pja'c'ü ndojo c'o pje pjëzhi cja c' o nte a Israel. ¿Cjo rí matjo na yeje a manu?

⁹ O ndünrü e Jesús, o xipjiji:

—¿Cjo dya cja'a doce hora nu pa'a? Nu c'ü ra nzhodü 'ma ndempa, dya ra pjeñe na ngueje janda e jya's'ü cja ne xoñijõmü.

¹⁰ Nu c'ü ra nzhodü 'ma xõmü ngue c'ü ra pjeñe c'ü, na ngueje dya bübü e jya's'ü c'ü ra jñanda ja ngue c'ua nzhodü.

¹¹ Ma o nguarü o mama a cjanu, o mama c'ua:

—Nu c'ü e Lázaro c'ü rí joji ñjõtjo. Rá ma'a, rá ma dyö'ö.

¹² O mama c'ua c'o o discípulo:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'újme, nu 'ma ñjõtjo, ra jogütjo 'ma.

¹³ C'ü mi mama e Jesús ngue c'ü ya vi ndũ'ũ e Lázaro. Pero c'o o discípulo o nguiñiji mi mama c'ü vi söyatjo vi ñjõ.

¹⁴ Nuc'ua e Jesús ya xo xipjiji na jo:

—E Lázaro ya ndũ'ũ c'ü.

¹⁵ Na jo c'ü dya mi bübügö nu, ante c'ü ro ndũ e Lázaro; ngue c'ua rí

'ñejmezüji dya, 'ma rí jñandaji c'ü rá cjagö. Möjö dya, rá ma nuji.

¹⁶ O mama c'ua e Tomás c'ü xo mi chjũ'ũ Cuate, o xipji c'o o midiscípuloji:

—Xo rá möjö ngue c'ua 'natjo c'ua rá ma tũji co e Jesús.

O möji c'ua.

Jesús es la resurrección y la vida

¹⁷ Ma o zät'äji, ya o mbärä c'ua e Jesús ya mi pa nziyo pa'a c'ü ya vi c'öt'ü e Lázaro cja cueva.

¹⁸ C'e jñiñi a Betania mi bëxtjo a Jerusalén. Mi jjadütjovi yeje kilometro nde.

¹⁹ Nguec'ua na puncjü c'o mi menzumü a Jerusalén c'o o ma a Betania, o ma jo'tp'üji e Marta ñe e María, na ngueje ya vi ndũ e Lázaro c'ü nu 'ninzhõmüvi.

²⁰ Nuc'ua o dyärä e Marta ma ëjë e Jesús. Nzi va dyärä, nzi va mbedye; o ma ndünrü. E María o nguentjo nu cja ngümü.

²¹ E Marta o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügö, nu 'ma ri bübügüe a 'ñecjua, dya ro ndũ'ũ 'ma c'ü ín 'ninzhõmü.

²² Nudya, xo rí pärägö, texe c'o rí dyötü Mizhocjimi, nde ra dya'c'ü.

²³ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Ra te'etjo c'ü nin 'ninzhõmü.

²⁴ O xipji c'ua e Marta:

—Rí pärägö c'e pa'a 'ma ra te'e c'o añima, xo ra te'etjo c'ü mi 'ninzhõmü.

²⁵ O xipji c'ua e Jesús:

—Nuzgö nguetscö rá xos'ü c'o ya ndũ, rá cjapü ra te'ej. Rá unügö c'ü rguí bübüji. Nu c'ü ra 'ñejmezügö, zö ra ndũ'ũ, ra te'etjo, ra bübütjo na yeje.

²⁶ Texe c'o bübü c'o ejmezügö, dya ra ndũ'üji. ¿Cjo in ejme yo rrä xi'ts'i?

²⁷ Nuc'ua e Marta o xipji c'ua:

—Jägã, ín Jmuts'ügö. Nutscö rí ejmegö ngue'tsc'e e Cristo, o T'its'ü Mizhocjimi. Ngue'tsc'e o mama Mizhocjimi ri 'ñecje cja ne xoñijõmü.

Jesús llora junto al sepulcro de Lázaro

²⁸ Nuc'ua 'ma o nguarü o mama a cjanu e Marta, o ma c'ua. O ma zojnü

e María c'ü nu cjüjuë. O tsjontp'ütjo va ña'a, o xipji:

—E xöpüte va säjä. Zon'c'ü rí ma'a nu.

²⁹ E María nzi va dyärä, nzi va böbü. Nuc'ua o ma'a nu ja je mi bübü e Jesús.

³⁰ E Jesús dya be mi sät'ä cja c'e jñiñi. Xe mi bübütjo nu ja je vi chjëvi e Marta.

³¹ Nuc'ua c'o nte a Israel c'o mi jo'tp'ü e María nu cja ngumü, o jñandaji o böbü zacü e María. O mbedye a tji'i. Anguezeji o ndünt'üji a xütjü, o mamaji:

—Ni ma cja c'e cueva. Ra ma huë'ë nu.

³² Nuc'ua o zät'ä e María nu ja je mi bübü e Jesús. 'Ma o jñanda o ndüñijömü a jmi'i e Jesús. O xipji c'ua:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügö, 'ma ri bübügue a 'ñecjua, dya ro ndü'ü 'ma c'ü mi 'ninzhömügö.

³³ Nuc'ua e Jesús o jñanda c'ua e María mi huë'ë; 'ñe c'o nte a Israel c'o mi dyoji e María xo mi huëji. Nuc'ua me co sentio cja o mü'bü. Me mi chana o mü'bü.

³⁴ O dyönü c'ua e Jesús, o mama:

—¿Ja je ngue c'ua i tsöt'üji c'e añima? O xipjiji:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'üjme, xä'dä rí ë ñu'u.

³⁵ Nuc'ua o huë'ë e Jesús.

³⁶ O mama c'ua c'o nte a Israel:

—Jñandaji. Nujnu me mi s'iya e Lázaro.

³⁷ Mi cãrã anguesji c'o o mama:

—Nu e bëzo nu, maco o xopcü o ndö'ö c'ü mi ndëzhö. ¿Cjo dya ro sö ro jocü e Lázaro ngue c'ua dya ro ndü'ü?

Resurrección de Lázaro

³⁸ Nuc'ua e Jesús me co sentio na yeje cja o mü'bü. Cjanu o ma nu ja vi ngöt'üji e Lázaro. Mi c'ot'ü 'na ndojo.

³⁹ O mama c'ua e Jesús:

—Tsjüs'üji ne ndojo.

E Marta c'ü nu cjü e Lázaro c'ü ya vi ndü, o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügö. Maco ya na xĩĩ c'ü. Ya pa nziyo pa ndeze o ndü.

⁴⁰ O ndünrü c'ua e Jesús, o xipji:

—Ya ró xi'ts'i, nu 'ma rí 'ñejme, rí jñanda c'ü na zëzhi c'ü cja Mizhocjimi.

⁴¹ Nuc'ua o ngüs'üji c'ua c'e ndojo nu ja je vi ngöt'üji c'e añima. E Jesús o nä's'ä c'ua a jens'e, o mama:

—Nu'tsc'e mi Tatats'ü, rí da'c'ü na pöjö na ngueje i dyätcä, y rí tsjague c'ua ja nzi rvá ö'tc'ü.

⁴² Nutscö ya rí pärãgö sido in ätcä. C'ü cja rvá da'c'ü na pöjö, ngue c'ü ra dyärä yo cãrã a 'ñecjua, ngue c'ua ra 'ñejmeji ngue'tsc'e i chäcjägö.

⁴³ 'Ma o nguarü o mama yo jña'a yo, o mapjü na jens'e:

—Nu'tsc'e Lázaro, pedyegue a tji.

⁴⁴ Nuc'ua e Lázaro c'ü ya vi ndü'ü o mbedye c'ua. Mi 'mans'a o manta. O jmi'i mi bös'ü 'naja bitu. O mama c'ua e Jesús:

—Xäpcäji dya ne manta. Jyëziji ra ma cja o ngumü.

Conspiración para prender a Jesús

⁴⁵ Nuc'ua na puncjü c'o mi menzumü a Jerusalén c'o mi dyoji e María, o 'ñench'e o mü'büji e Jesús. Na ngueje vi jñandaji c'ü vi tsja e Jesús.

⁴⁶ Nuc'ua mi cãrã anguesji c'o o ma c'ua cja o fariseo. O xipjiji c'o vi tsja e Jesús.

⁴⁷ Nuc'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo o jmurüji c'ua. O pötva mamaji:

—¿Pje rá cjagöji? C'e bëzo Jesús, cja'a na puncjü c'o me na nojo.

⁴⁸ 'Ma rá jëzitjoji ra tsja a cjanu, ra nda 'ñejme angueze texe yo ín menzumügöji ra tsjapüji o jmuji. Nguec'ua c'o menzumü a Roma c'o mandazüji dya, ra 'ñe yätcöji ne templo nu ja rí ma't'üji Cjimi. A cja dya nu rá chorügöji.

⁴⁹ 'Naja c'o mi jmurü, mi chjü e Caifás. Nuc'ü, mi mero ndamböcjimi c'e cjë'ë c'ü. O xipjiji:

—Nu'tsc'eji, dya pje in pärãgueji.

⁵⁰ Dya in pärãji c'ü xenda na jo c'ü ri 'natjo bëzo c'ü ra ndü ngue c'ua dya ra ndü texe yo nte.

⁵¹ C'e Caifás mi mero ndamböcjimi c'e cjë'ë c'ü, nguec'ua Mizhocjimi o tsjapü o mama c'ü ro zäda zö dya mi

pārã e Caifás ja cja c'ü mi mama. O mama ro ndũ'ũ e Jesús ngue c'ua dya ro ndũ c'o mejñiñi.

⁵² Dya nguextjo anguezeji c'o dya ro ndũ. Xo ro ngārātjo na puncjü nte texe cja ne xoñijõmü c'o dya ro ndũ na ngueje ro 'ñench'e o mü'büji e Jesús, ro tsjaji o t'i Mizhocjimi.

⁵³ Ndeze c'e pa c'ü, mi pötma dyü't'ütsjéji ja rvá tsjapüji ro mbö't'üji e Jesús.

⁵⁴ Nuc'ua e Jesús dya cja nzhodü c'ü ro jñanda c'o pje mi pjëzhi a Jerusalén. O mbedye cja c'e xoñijõmü a Judea. Je o ma'a cja c'e xoñijõmü c'ü bübü a jmi'i cja c'e ndajyadü. O ma cja 'naja jñiñi c'ü ni chjü'ü Efraín. Ya je nguejme nu, co nu c'o o discipulo.

⁵⁵ C'e mbaxua c'ü cja yo nte a Israel c'ü ni chjü Pascua ya ma sädätjo. Na puncjü c'o nte o möji a ma Jerusalén 'ma dya be mi sädä c'e mbaxua. Ro 'nintspiji ante c'ü ro mbedye c'e mbaxua.

⁵⁶ Nuc'ua mi jodüji c'ua e Jesús. Mi pötma mamaji 'ma mi bübüji cja c'e templo:

—¿Pje in mangueji? ¿Cjo ra rezga ra ëjë e Jesús cja c'e mbaxua?, mi eñeji.

⁵⁷ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo ya vi mandaji, nu 'ma cjó c'o ro mbārã ja je mi bübü e Jesús ro ngös'üji anguezji ngue c'ua ro ma zürüji.

12

Una mujer unge a Jesús

¹ 'Ma xe mi bëzhtjo 'ñanto pa'a ro zädä c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, o ma c'ua e Jesús a Betania nu ja je mi bübü e Lázaro c'ü vi ndũ'ũ. Nuc'ü, vi xos'ü cja c'o añima.

² O dyä'tp'äji nu 'na jñõnü e Jesús. Ngueje e Marta c'ü mi xisp'i. E Lázaro mi ngue 'naja c'o mi junrù co e Jesús cja mexa.

³ Nuc'ua e María o tũ'ü nde kilo o unguento c'ü mi dyavo nardo. Me mi muvi na mizhi. O ngosp'ü c'ua o ngua'a e Jesús. Cjanu o ndintspi co o ñixti. Nu cja c'e ngumü me co jyä'ä c'ü mi yüdü c'e unguento.

⁴ Xo mi bübü nu, e Judas Iscariote c'ü mi ngue o t'i e Simón. Mi ngue 'naja c'o o discipulo e Jesús. Ngue c'e Judas c'ü ro nzhö'ö e Jesús. O mama e Judas:

⁵ —¿Jenga dya vi bö'ö jñi ciento mbëxo ne unguento; ro ch'unü c'o dya pje pë's'i?

⁶ C'ü vi mama a cjanu e Judas, dya ngue c'ü mi juentse c'o dya pje mi pë's'i. Na ngue dya mi juentse c'o. C'ü vi mama yo jña'a yo, ngue c'ü mi mbë'ë. Mi pjörü c'e cjimerio, y mi quibi c'o je mi üt'üji nu.

⁷ Nuc'ua e Jesús o mama:

—Jyëzigue. E María o ngoscü ne unguento; ngue c'ü ra tsjacüji 'ma ya rga tũ'ü. Pero angueze na mbenze dya.

⁸ Sido in bübügueji yo dya pje pë's'i. Pero nutscö, dya sido rá bünc'öji.

Conspiración contra Lázaro

⁹ Nuc'ua na puncjü o nte c'o mi cārã a Israel o mbārãji mi bübü nu e Jesús, nguec'ua va möji nu. Dya mi nguextjo c'ü ro ma nuji e Jesús. Xo mi möji ro ma nuji e Lázaro, c'ü vi xos'ü cja c'o añima.

¹⁰ Nguec'ua c'o ndamböcjimi o dyü't'ütsjéji ngue c'ua xo ro mbö't'üji e Lázaro.

¹¹ Na ngueje na puncjü o nte a Israel c'o mi xögüji co anguezeji mi möji cja e Jesús. Mi ejmeji angueze, na ngueje vi xos'ü e Lázaro.

Jesús entra en Jerusalén

¹² C'ü na yejnu pa'a na puncjü nte'e c'o vi möji cja c'e mbaxua o dyärãji ro ëjë e Jesús a Jerusalén.

¹³ Nuc'ua o ngant'aji o dyë o palma. Cjanu o mbedyeji c'ua, o ma ndünrüji e Jesús. Mi mapjüji, mi mamaji a cjava:

—Aleluya. Me na jo nu va ëjë nu o 'ñeme Mizhocjimi ra mandazüji nutscöji rí menzumüji a Israel.

¹⁴ E Jesús o chöt'ü 'naja burru. O chägä c'ua, c'ua ja nzi ga t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Mama a cjava c'ü:

¹⁵ Nu 'tsc'eji in menzumüji a Sion, dya rí süji.

Jñandaji. Va ējē cjuā in Jmugueji. Nuc'ü, va chägä 'naja burru c'ü, eñe cja o jña Mizhocjimi.

16 C'o o discípulo e Jesús, dya be mi pārāji ja ma cja nu yo jña'a yo. Nuc'ua 'ma ya vi ma a jens'e e Jesús, ngue 'ma cja o mbeñeji c'ü ngueje e Jesús c'ü vi t'opjü yo jña yo. Cja nde o mbeñeji c'ua c'ü vi ts'a a cjanu.

17-18 C'o nte c'o vi jñanda e Jesús 'ma o tsjapü o te'e e Lázaro 'ma o zopjü ro mbedye cja c'e cueva, nuc'o, o xipjiji c'o dyaja. Nguec'ua va mbārā c'o dyaja, nguec'ua va ma ndünrüji e Jesús ante c'ü ro säjä a Jerusalén.

19 O pötva mama c'ua c'o fariseo:

—Nu'tsc'eji ya i ñutsjēji, dya sō pje rí tsjaji c'ü rí ts'a's'üji e Jesús. Texe yo nte ya tjünt'üji a xütjü angueze, ya nde möji c'ü.

Unos griegos buscan a Jesús

20 Xo mi cārā ja nzi nte c'o mi ña griego c'o vi ma ma't'ü Mizhocjimi cja c'e mbaxua.

21 Nuc'ua c'o griego o zät'äji cja e Felipe c'ü mi menzumü a Betsaida c'ü tsja a Galilea. O dyötüji, o xipjiji:

—Nu'tsc'e sē'ē, nutscōjme rí negōjme rá chjējme e Jesús.

22 O ma c'ua e Felipe; o ma xipji e Andrés. O mēvi c'ua; o ma xipjivi e Jesús c'ü ya mi cārā o griego.

23 O ndünrü c'ua e Jesús, o mama:

—Ya va sädä rá tügö, rá magö a jens'e cja Mizhocjimi nu ja rvá ēcjö.

24 Nuzgö, na cjuana c'ü rí xí'ts'iji. 'Naja ndēxü c'ü ya ra zobü a jōmü, 'ma ra nguibi a jōmü, ra mbes'e ra unü na puncjü ndēxü. C'e ndēxü 'ma dya ra nguibi a jōmü, ra nguejme 'natjo ndēxü.

25 Nu c'ü s'iyatsjējē o vida, nuc'ü, ra ndü'ü c'ü. Nu c'ü dya s'iyatsjējē o vida nu va cja ne xoñijōmü, nuc'ü, sido ra bübütjo c'ü. Dya ra ndü'ü.

26 Nu c'ü ne ra ndünt'ü in xütjügö, ni jyodü sido ra 'ñejme in jñagö. Nu ja je rá bübügö je xo ra bübü nu. Mi Tatagö a jens'e ra s'iyā nu c'ü sido ejme in jñagö.

Jesús anuncia su muerte

27 'Nudya me sufrido in mü'bügö. ¿Pje rá mamagö? ¿Cjo rá xipji mi Tata a cjava: “Mi Tatats'ü rí ts'a's'ü ngue c'ua dya rá tügö”? Jiyö, dya rá xipji a cjanu, na ngueje, ngueje yo rvá ējē cja ne xoñijōmü. Ró ē rá tügö.

28 Nguec'ua rí tsjague c'ua ja nzi gui ñegue rá tügö, ngue c'ua ra mbārā yo nte c'ü me na nojots'ügue, nu'tsc'e mi Tatats'ü.

Nuc'ua o dyäräji 'naja jña a jens'e, o mama:

—Ya ró jíchi yo nte c'ü me na no-jozügö. Pero xe rá jíchitjoji c'ü me na nozgö.

29 C'o nte c'o mi cārā nu, o dyäräji c'e jña c'ü vi 'ñeje a jens'e. O mamaji c'ua c'ü vi yürü. Pero bübü c'o mi mama:

—Ngueje 'naja o anxe Mizhocjimi c'ü o zopjü e Jesús.

30 O ndünrü c'ua e Jesús, o xipjiji:

—I dyäräji c'e jña. Dya pje nguetjozügö o zocü. O zo'c'ü in texeji, ngue c'ua rí unnc'eji na puncjü ngüenda.

31 Na ngue c'o ya ngue ra tsjacöji, ra 'ñetse c'ü nugü na ü yo nte yo cārā cja ne xoñijōmü. Nguec'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra sufridoji. C'ü dya jo c'ü manda cja ne xoñijōmü, Mizhocjimi ya ra pjongü a tji dya c'ü.

32 'Ma ra ndäpcäji cja ngronsi, nuc'ua yo nte ra nguiññiji cja o mü'büji. Ra mbārāji pje pjētscö.

33 Mi mama a cjanu yo, ngue c'ua ro mbārāji ja rvá ndü'ü.

34 O ndüntü c'ua c'o nte, o mamaji:

—Nutscōjme ya ró ärājme c'ü mama cja o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. Mama a cjava: “E Cristo, nu c'ü ra ndäjä Mizhocjimi, sido ra bübütjo”, eñe. ¿Jenga in mangue ni jyodü ra däpc'ä cja ngronsi? Maco in mangue vi 'ñegue cja Mizhocjimi. ¿Cjo dya ri ngue'tsc'e 'ma e Cristo? O, ¿ja ga cja c'ü in xitscōjme?

35 E Jesús o ndünrü c'ua:

—Xe ja nzi pa xe rá bübütjogö rí jya's'ü c'ua in cārāgueji. Jyēziji ra nguich'i jya's'ü cja in mü'büji 'ma xe rí bübütjogö va, ngue c'ua dya rí nzhodügueji cja bēxōmü. Na ngueje

'ma rí nzhodüji cja bëxömü, dya rí pãrãji ja rí möji 'ma.

³⁶ Nudya, nutscö rí jya's'ü xe rí bübügö a nde c'ua ja in cãrãgueji. Rí 'ñejmezüji, ngue c'ua ra bübü o jya's'ü Mizhocjimi a mbo cja in mü'büji.

Nu yo jña'a yo, o mama e Jesús. Cjanu o ma'a c'ua. Dya cja jñandaji ja vi ma'a.

Por qué la gente de Israel no creía en Jesús

³⁷ E Jesús ya vi tsja na puncjü c'o na nojo cja o jmi anguesji; pero dya mi ejmeji angueze.

³⁸ A cjanu o zädä c'o vi mama e Isaías c'ü mi profeta. O mama:

Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö. ¿Cjó ngue c'ü ya o 'ñejme nu c'o ró mamaji?

¿Cjó ngue c'ü ya o unü na jo ngüenda c'ü me na zëzhi c'ü in Jmugöji?

Dya cjó 'ñejme. Dya cjó ne ro jñanda, eñe c'e profeta.

³⁹ Nguec'ua dya cjó sö cjó ro 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Xo o mama a cjava e Isaías:

⁴⁰ Mizhocjimi o tsjapü o ndëzhöji. Xo o tsjapü o meze o mü'büji, nguec'ua dya o 'ñejmeji.

'Ma ro unüji na jo ngüenda, 'ma ro 'ñejmeji cja o mü'büji, nu'ma, ro nzhogü o mü'büji, nuc'ua ro mama 'ma Mizhocjimi:

“Nutscö rá jopcüji o mü'büji.”

⁴¹ Nu yo jña'a yo, o mama e Isaías na ngueje o jñanda c'ü me na nojo e Cristo. O mama c'ua ja rva cja e Cristo.

⁴² Na puncjü c'o pje mi pjëzhi mi ejmeji e Jesús. Pero dya mi ne ro mamaji cjo mi ejmeji. Ngue c'o fariseo c'o mi sÿji. Mi sÿ anguesji ro pjongüji cja o nintsjimiji.

⁴³ Xenda mi sÿji c'o mama c'o bëzo que na ngueje c'o mama Mizhocjimi.

Las palabras de Jesús juzgarán a la gente

⁴⁴ Nuc'ua e Jesús o ña na jens'e, o mama:

—Nu c'ü ench'ezügö cja o mü'bü, xo ench'e cja o mü'bü nu c'ü o ndäcjägö.

⁴⁵ Nu c'ü jandgagö, 'ñe unü ngüenda cjó je nguetscö, xo unü ngüenda ja ga cja c'ü o ndäcjägö.

⁴⁶ Ró ëjë cja ne xoñijömmü; nguetscö e jya's'ü. Texe c'o ench'ezügö cja o mü'büji, dya ra nzhodüji cja bëxömü.

⁴⁷ 'Ma cjó c'o ra dyärä yo jña yo rí mangö, pero 'ma dya ätcä, dya nguezgö rá mama c'ü ni jyodü ra ma sufrido c'ü. Na ngueje c'ü rvä ëcjö cja ne xoñijömmü, dya ngue c'ü rá cjavü ra ma sufrido yo cãrã; ngue c'ü rá salvaji.

⁴⁸ Nu c'o dya ejmezü y dya xo ätcä yo rí mama, bübü c'ü ra jñünpü nguarü c'ü. Na ngueje 'ma rá ëcjö na yeje, yo jña yo ró mangö ngueje c'ü rguí tjünpü nguarü c'o vi tsja na s'o c'o.

⁴⁹ Na ngueje nutscö, dya ró mamatsjögö yo jña'a yo. Mi Tata a jens'e c'ü o ndäcjä ngueje c'ü o mandazü ró xi'ts'iji yo jña'a yo, xo xitsi ja rvä zo'c'üji.

⁵⁰ Rí pãrãgö yo jña'a yo o ndäcjä mi Tata ró ë mama ngueje yo jña yo cjavü sido ra bübüjtjo yo nte. Rí mangö yo jña yo xitsi mi Tatagö.

13

Jesús lava los pies de sus discípulos

¹ 'Ma xe mi bëzhitjo ro zädä c'e mbaxua c'ü xiji Pascua, ya mi pãrã e Jesús ya vi zädä c'ü ro ndü; ro mbedye cja ne xoñijömmü. Je ro ma cja nu Tata c'ü bübü a jens'e. Me mi s'iyä c'o mi cãrã cja ne xoñijömmü c'o mi ench'e o mü'bü angueze. Y o tsja c'ua c'ü ni 'ñetse me mi s'iyaji na puncjü.

² E Jesús 'ñe c'o o discípulo ma siji xëdyi. E Judas Iscariote c'ü mi nguejnu t'i e Simón, ya vi dyätä c'ü dya jo ro nzhö e Jesús.

³ Ya mi pãrã e Jesús, c'ü nu Tata a jens'e ya vi unü texe poder ngue c'ua ro manda. E Jesús mi pãrã je vi 'ñeje cja Mizhocjimi, y ro nzhogü cja Mizhocjimi.

⁴ O böbü c'ua e Jesús nu ja ma siji o xëdyi, o ngäcã o bitu c'ü mi tëjë. Cjanu o ngäjã c'ua 'naja bitu c'ü o mbä'bä.

⁵ Cjanu o xich'i c'ua ndeje 'naja ts'i ndamojmü c'ü mi xindyëji. Cjanu o mbürü o mbe'chp'e o ngua'a c'o o discípulo. Mi tjintspi c'ua co nu c'ü o bitu c'ü mi pä'bä.

⁶ Cjanu o böbü a jmi e Simón Pedro. E Pedro o xipji:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügö. ¿Jenga rí pechquegö ín cua'a?

⁷ O ndünrö e Jesús, o xipji:

—Nu yo rrä c jagö, dya ín pärägue dya. Cja rí pärä después nu yo rrä c jagö.

⁸ O ndünrö c'ua e Pedro:

—Dya pje rá jë'tsc'i rí pechquegö ín cua'a.

O ndünrö c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu 'ma dya rí jyëtsqui rá pe'chc'e, dya pje rí jogövi.

⁹ O mama c'ua e Simón Pedro:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügö. Dya nguextjo ín cua c'ü rí pechque. Xo rí pechque ín dyë'ë 'ñe ín jmi'i.

¹⁰ O mama c'ua e Jesús:

—Nu c'o ya xaja, ya nguetjo o nguaji c'ü xe ra be'chp'ejí, ngue c'ua ra nda chjĩzĩ texe. Nu'tsc'ejí ya chjĩzĩts'üji na jo, pero dya chjĩzĩts'üji ín texeji.

¹¹ E Jesús ya mi pärä cjó ngue c'ü ro nzhö'ö, nguec'ua o mama a cjanu: “Dya chjĩzĩts'üji ín texeji.”

¹² Nuc'ua 'ma o nguarü o mbe'chp'e o nguaji, cjanu o ngans'a c'ua o bitu, o ndëjë. O mimitjo c'ua na yeje cja mexa. Cjanu o dyönüji c'ua, o xipjiji:

—¿Cjo ín päräji yo cja ró cja c'üji?

¹³ Nu'tsc'ejí ín xitsiji que nguezgö in xöpütezüji, nguezgö in Jmuzüji. Na jo c'ü ín mamaji, na ngueje na cjuana.

¹⁴ Nuzgö in xöpütezüji, in Jmuzüji, ró pe'chc'egö in cuaji. Nguec'ua, nu'tsc'ejí xo ni jyodü rí pötqui pe'ch'e in cuaji.

¹⁵ Nuzgö c'ua ja nzi rvá cja c'üji, nu'tsc'ejí, xo ni jyodü rí pötqui tsjageji a cjanu.

¹⁶ Na cjuana c'ü rí xi'ts'ijí, 'naja mbëpji, dya xenda na nojo que na ngueje o lamu. Ne xo ri ngueje c'ü o däjä, dya xenda na nojo que na ngueje nu c'ü o ndäjä.

¹⁷ Nu 'ma ín päräji yo, me rí mäjäji 'ma rí tsjaji.

¹⁸ Rí pärägö ja ga cjatsc'ejí nu'tsc'ejí ró juan c'üji. Rí pärägö bübütsc'ejí 'naja c'ü ra tsja c'ua ja nzi ga t'opjü c'ü mama a cjava: “Maco mi dyocjöbe c'e bëzo y ma sigöbe o xëdyi, pero ra nzhögü c'ü.” Dya ín texeji rí tsjaji yo.

¹⁹ Rí xi'ts'ijí yo, 'ma dya be va sädä ngue c'ua 'ma ra zädä yo, rí 'ñejmeji, nu c'ü ya ró xi'ts'ijí, rvá ëcjö cja Mizhocjimi.

²⁰ Na cjuana c'ü rí xi'ts'ijí, nu 'ma rá täc'öji rí zopjüji yo nte, nu c'ü ra säc'ejí nguetscö säcjö 'ma c'ü. Nu 'ma ra säcjö c'ü, xo säjä 'ma c'ü o ndäcjägö.

Jesús anuncia que Judas lo traicionará

²¹ 'Ma o nguarü o mama a cjanu e Jesús, me go nguiñi go sufrido o mü'bü c'ua. O xipjiji na jo:

—Na cjuana c'ü rí xi'ts'ijí, nu'tsc'ejí bübütsc'ejí 'naja c'ü ra nzhögü.

²² Nuc'ua c'o o discípulo mi pötma jñandaji. Dya mi päräji cjó ngue c'ü je vi mama.

²³ 'Naja c'o o discípulo 'natjo c'ua mi junrüvi e Jesús. E Jesús me mi s'iyá c'e discípulo.

²⁴ E Simón Pedro o tsjapü seña c'e discípulo ngue c'ua ro tsja t'önü cjó je ngue c'ü mi xipji e Jesús.

²⁵ Nuc'ua c'e discípulo c'ü 'natjo c'ua mi junrüvi e Jesús o dyönü:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügö, ¿cjó ngue c'ü ra nzhöc'ügue?

²⁶ O ndünrö c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu c'ü rá unü ne xëdyi nu rá tüt'bü cja ne jñönü ngue c'ü ra nzhögü c'ü.

Cjanu o ndü'bü c'ua, cjanu o unü e Judas Iscariote c'ü nu t'i e Simón.

²⁷ Nuc'ua e Judas, 'ma o jñü'ü c'e xëdyi, o nguich'i c'ua c'ü dya jo cja o mü'bü. E Jesús o xipji c'ua:

—Nu c'o rí tsjague, ya extí ma'a rí ma tsjague c'o.

²⁸ Nu c'o dyaja c'o mi junrü cja mexa, dya pje mbäräji jenga mi xipji a cjanu.

²⁹ E Judas mi tüt'ü c'e cjiñerio. Mi cärä c'o discípulo c'o mi cjiñi e Jesús

mi xipji e Judas ro ma ndömü c'o mi jyodü cja c'e mbaxua. Mi cārã c'o mi cijñi mi xipji e Jesús c'ü ro ma unü merio c'o dya pje mi pë's'i.

³⁰ Nuc'ua e Judas 'ma o jñü'ü c'e xëdyi, exo mbedye c'ua. Ya mi xömü.

El nuevo mandamiento

³¹ Nuc'ua 'ma o mbedye e Judas, o mama c'ua e Jesús:

—Nutschö rvá ëcjö cja Mizhocjimi, rá c jagö dya nu c'ü rvá ëjē rá cja'a. A cjanu ra 'ñetse c'ü me na nojozögö. A cjanu xo ra 'ñetse c'ü me na nojo Mizhocjimi c'ü ngueje mi Tatagö.

³² C'ü rá c jagö, ya zädä rá c jagö. Nguet'ua ra 'ñetse c'ü me na nojo Mizhocjimi. Nuc'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra 'ñetse c'ü me na nojozö, nutschö rvá ëcjö cja Mizhocjimi.

³³ Nu'tsc'ëji ín ch'itsc'öji, ya 'natjo ndajme xe rá bübü co nu'tsc'ëji. Rí jyongügöji. C'ua ja nzi rvá xipji c'o pje pjëzhi cja c'o nte a Israel, a cjanu xo rá xi'ts'igöji dya. Nu ja je rá magö, nu'tsc'ëji, dya ra sö rá möcjöji dya.

³⁴ Rí xi'tsc'öji 'na jña nu cja dadyo. Nguetnu rá tsjaji nu. Rí pötqui s'iyaji. C'ua ja nzi rvá s'iyats'ügöji, je xo rguí s'iyagueji a cjanu.

³⁵ 'Ma rá pötqui s'iyaji, a cjanu ra mbārã texe yo nte ngue'tsc'ëji ín discí pulots'üji.

Jesús anuncia que Pedro le negará

³⁶ E Simón Pedro o xipji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö. ¿Ja je rá mague?

O ndünrü c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu ja je rá magö, dya pje ra sö rá möcjöji dya. Cja ne rá sät'ägueji después nu ja je rá sätc'ö.

³⁷ O ndünrü c'ua e Pedro:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'ügö, ¿jenga dya ra sö rá mëgovi dya? Nutschö rá nzhötsjējē ngue c'ua ra mbötcüji c'ü dya ra mbö'tc'ügueji.

³⁸ O ndünrü e Jesús, o xipji:

—Nu'tsc'e Pedro, ín mangue rá nzhötsjē ra bö'tc'ü ngue c'ua dya ra bötcügö. Pero na cjuana c'ü rá xi'ts'igö, 'ma rá dyärã ra huë'ë o chare,

ya rí pa na jñi rguí tsänngä c'ü ín pãcãgö.

14

Jesús, el camino al Padre

¹ Xe ma ña'a e Jesús, o mama:

—Dya me ra triste ín mü'büji. Rí 'ñench'e ín mü'büji Mizhocjimi. Xo rá 'ñench'ezügö cja ín mü'büji.

² A jens'e nu ja bübü mi Tatagö, nunu, me järã na puncjü ja rá bübügöji. Nuzgö ya rá magö a manu, rá ma xã'mã nu ja rá bübügueji. Nu 'ma dya ri järã na puncjü o ngumü nu ja rá bübügueji, dya ro xi'ts'iji a cjanu.

³ Nuzgö na cjuana rá magö, rá ma xã'mãgö nu ja je rá bübügueji. Pero rá ëtcjö na yeje. Rá sints'iji ngue c'ua nu ja je rá magö, nu'tsc'ëji xo rá ma bübügueji nu.

⁴ Nu'tsc'ëji ya ín pãrãji nu ja je rá magö. Xo ín pãrãji c'e 'ñiji c'ü je sät'ã nu.

⁵ Nuc'ua e Tomás o xipji:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'üjme, dya rá pãrãgöjme nu ja je rá mague. ¿Ja rgã sö rá pãrãgöjme c'e 'ñiji c'ü je sät'ã nu?

⁶ O ndünrü c'ua e Jesús, o mama:

—Nuzgö nguetscö e 'ñiji. Nguetscö rá jí'ts'iji c'ü na cjuana ja ga cja Mizhocjimi. Nguetscö rá da'c'üji c'ü sido rá bübütjoi. 'Ma cjo c'o ra 'ñench'ezü cja o mü'bü, ra zät'ã a jens'e 'ma nu ja bübü mi Tatagö. 'Ma jiyö, dya ra sö ra zät'ã.

⁷ Nu 'ma ya ri pãcãgöji, ya xo ri pãrãji mi Tata. Nudya, ya j pãrãji mi Tata, ya j jñandaji dya angueze.

⁸ E Felipe o xipji c'ua:

—Nu'tsc'e, ín Jmuts'üjme, jítsigöjme c'ü nin Tata. Nguextjo c'ü rá negöjme c'ü.

⁹ E Jesús o xipji c'ua:

—Nu'tsc'e Felipe, ya mezhe rá bübügöji. ¿Cjo dya be ín pãrã cjo je nguetscö? Nu c'ü ya o jñandga, ya xo jñanda mi Tatagö c'ü ngueje Mizhocjimi. ¿Jenga ín mamague: “Jítsijme c'ü nin Tata”?

¹⁰ ¿Cjo dya ín ejmegue je rá bübügö cja mi Tata, y mi Tata je bübüzügö?

Yo jña'a yo rí xi'ts'igöji, dya pje rí mamatsjögö yo. Ngueje mi Tata c'ü je bübüzügö c'ü xitsi rá cja yo rí cjagö.

11 Ya ró xi'ts'iji rí bübügöbe mi Tata, je xo bübüzügö mi Tata. 'Ma dya sö rí jñunt'ü in mü'büji c'ü ró xi'ts'itjoji, 'ñejmeji na ngueje yo na nojo yo rí cjagö.

12 Nuzgö, na cjuana c'ü rí xi'ts'iji, nu c'ü ra 'ñejmezügö, xo ra tsja c'ua ja nzi rgá cjagö. Nuzgö ya ngue rá magö cja mi Tata. Nuc'ua nu c'ü ra 'ñejmezügö rá unü c'ü ra tsja c'ü xenda na nojo que na ngue yo rí cjagö.

13 'Ma rí jyodü rí tsjaji c'ua ja nzi rgá negö, ra sö rí dyötüji mi Tata a jens'e. Nuc'ua rá da'cüji c'ua ja nzi gui dyötüji c'ü. A cjanu ra 'ñetse c'ü me na nojo mi Tatagö c'ü ngueje Mizhocjimi.

14 'Ma pje rí dyörüji na ngueje in ejmezü, nutscö rá cja'a.

Jesús promete enviar el Espíritu Santo

15 'Nu 'ma in s'iyazüji, rí tsjaji yo rí mandats'ügöji.

16 Nutscö rá ötügö mi Tata a jens'e. Angueze ra ndäjä ne 'naja ra é bübü co nu'tsc'eji c'ü ra 'ñe mböxc'üji. Sido ra bübüts'ügueji c'ü.

17 Nu c'ü ra dya'cüji Mizhocjimi ngueje o Espíritu c'ü ra jí'ts'iji ja ga cja Mizhocjimi. Nu c'o cãrã cja ne xoñijömmü c'o dya ench'ezü cja o mü'büji, o Espíritu Mizhocjimi dya sö ra bübüji, na ngueje dya pãrãji angueze, ni xo pãrãji ja ga pëpji c'ü. Pero nu'tsc'eji in pãrãgueji na ngueje bübü co nu'tsc'eji. Xo ra bübü cja in mü'bügueji.

18 Nuzgö dya rá sogüts'üji nza cja 'na jyoya. Nuzgö rá yepe rá nzhogütjogö rá ëjë va ja in cãrãgueji.

19 Dya cja ra mezhe c'ü xe ra jñandga yo cãrã cja ne xoñijömmü. Pero nu'tsc'eji rí jñandgaji. Sido rá bübütjogö, nguec'ua nu'tsc'eji xo sido rí bübütjogueji.

20 Nu'tsc'eji, 'ma ra zädä c'e pa'a c'ü ra ëjë o Espíritu Mizhocjimi, rí pãrãji je rí bunc'öbe mi Tata. Xo rí pãrãji in

bunc'eji co nutscö, 'ñe nutscö rí bunc'ö cja in mü'bügueji.

21 Nu c'ü pãrã yo rí mandagö, c'ü xo ra tsja'a yo rí mandagö, ngueje c'ü s'iyazü c'ü. Mi Tatagö xo ra s'iya nu c'ü s'iyazü. Nuc'ü, xo rá s'iyagö c'ü. Nuc'ü, xo rá cjäpü ra mbãcã na jo'o.

22 O ndünrö c'ua e Judas c'ü dya mi ngueje e Judas Iscariote, o mama:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügöjme. ¿Ja rgá sö'ö rí tsjacüjme rá pã'c'ãjme c'ü dya ra mbã'c'ã yo cãrã cja ne xoñijömmü?

23 O ndünrö c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu c'o s'iyazügö ra tsja'a yo rí mama. Nuc'ua ra tsja mi Tatagö xo ra s'iyaji anguezeji. Nuc'ua nutscöbe rá é bübügöbe cja o mü'büji.

24 Nu c'o dya s'iyazü, dya xo cja'a yo rí mama. C'o jña'a c'o rí mangö, dya pje rí mamatsjögö yo. Mi Tatagö c'ü o ndäcjägö, xitsi rá mama yo jña'a yo.

25 'Nu yo jña'a yo, rí xi'ts'iji dya yo, nudya xe rí bübü cja in jmiji.

26 Mizhocjimi c'ü ngueje mi Tatagö ra ndäjä nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji c'ü ngueje o Espíritu angueze. Nuc'ü, ra pãtcägö c'ü. Ra xö'cüji texe, ra mbeñc'eji texe c'o ró xi'ts'igöji.

27 'Yo nte 'ma zenguaji yo nín minteji, xipjiji ra söyaji. Pero c'o o mü'büji sido sü'ü, dya söya. Nutscö, söya in mü'bügö, rá cjäpü ra söya in mü'bügueji. Nuzgö ya rá magö. Pero dya rí sü'üji, ra söya in mü'büji.

28 Ya me sü in mü'bügueji na ngueje ya i dyãrãji c'ü ró xi'ts'iji ya rá magö. Rá nzhogü rá ëtcjö c'ua ja ri cãrãgueji. Nu 'ma xenda ri s'iyazüji, me ri mäcjeji 'ma, na ngueje rá ma cja mi Tata a jens'e. Na ngueje mi Tatagö xenda na nojo que na nguezgö.

29 Ya ró xi'ts'iji dya, nudya dya be sädä. Ngue c'ua 'ma ra zädä, sido rí 'ñejmezüji.

30 'Dya cja xe rá ñaji na puncjü, na ngueje va ëjë c'o nte c'o pëpi c'ü dya jo. C'ü dya jo manda cja o mü'bü yo cãrã cja ne xoñijömmü. Pero dya sö ra manda cja in mü'bügö.

31 Pero ni jyodü ra mbãrã yo cãrã cja ne xoñijömmü, nuzgö me rí s'iyagö

mi Tata. Nguец'ua rí c'jagö c'o man-dazü mi Tata. Böbüji. Rá pedyeji va.

15

La planta de uva y sus ramas

¹ O mama e Jesús:

—Na cjuana nguetscö e za'a c'ü me na jo. Mi Tatagö a jens'e ngue c'ü pjörü c'e za'a c'ü.

² Texe o dyëza c'ü bübüzügö c'o dya quis'i, ra dyëch'iji. Texe dyëza c'o quis'i, ra dyodüji ngue c'ua xenda ra nguis'i na puncjü.

³ Nu'tsc'ejí ya í 'ñejmeji c'o jña'a c'o ya ró xi'ts'iji, nguец'ua ya jogü in mü'büji dya.

⁴ Sido rí 'ñejmezügöji, nuc'ua nutscö sido rá bübü cja in mü'büji. Chjëntjovi nza cja 'naja dyëza, 'ma dya ra bübü cja c'e za'a, dya ra nguis'i. Xo rga cjatjots'ügueji nu, nu 'ma dya sido rí 'ñejmezügöji, dya xo sö rí tsjaji nu c'ü rí negö.

⁵ 'Nutscö nguetscö e za'a. Nu'tsc'ejí ngue'tsc'ejí o dyë'ë. Nu c'ü sido ra 'ñejmezügö, nutscö sido rá bübügö cja o mü'bü c'ü. Nuc'ü, ra sö ra tsja nu c'ü rí negö. Nu'tsc'ejí, dya ra sö pje rí tsjaji c'ü rí negö, 'ma dya rí 'ñejmezügöji.

⁶ Nu c'ü dya sido ra 'ñejmezügö chjëntjovi nza cja 'na dyëza c'ü dya jo, c'ü panatjoi, cja na dyot'ü c'ua, cja na jñüs'üji c'ua, cja na ngöt'üji a sivi, ra ndë'ë.

⁷ Nu 'ma sido rí 'ñejmezügöji, nu 'ma sido ra bübü in jñagö cja in mü'bügueji, nuc'ua dyörüji c'ü rí ñe'ejí. A cjanu ra dya'c'üji 'ma.

⁸ Nu 'ma rí tsjaji c'ü rí negö, ra 'ñetse 'ma c'ü rí ngue'tsc'ejí in discí pulots'ügöji. A cjanu ra 'ñetse 'ma, c'ü me na nojo mi Tatagö.

⁹ C'ua ja va s'iyazügö mi Tata a jens'e, je xo rvá s'iyats'ügöji. Sido rí tsjaji c'ü rí negö na ngueje rí s'iyats'üji.

¹⁰ Mi Tatagö a jens'e me sido s'iyazügö c'ü, na ngueje rí c'jagö c'o mandazü angueze. A cjanu sido rá s'iyats'üji 'ma rí tsjaji c'o rí mandats'üji.

¹¹ 'Ró xi'ts'iji nu yo jña'a yo, ngue c'ua ra mäjä in mü'büji c'ua nzi rgá mäjägö. A cjanu, na cjuana me rí mäcjeji 'ma.

¹² Nguеje nu rí mandats'üji nu, rí pötqui s'iyaji c'ua ja nzi rvá s'iyats'ügöji.

¹³ Nu c'ü xenda s'iyate ngue c'ü ra unütsjējē c'ü ra bö't'ü c'ü; ngue c'ua dya ra bö't'ü c'ü jovi.

¹⁴ Nu'tsc'ejí ngue'tsc'ejí rí jogöji, nu 'ma rí tsjaji yo rí mandats'ügöji.

¹⁵ Dya cja rá xi'ts'iji c'ü ri ngue'tsc'ejí in mbëpjits'ügöji, na ngueje 'naja mbëpji dya pãrã c'o cja'a o lamu. Rí xi'ts'iji dya, c'ü ngue'tsc'ejí rí joi dya, na ngueje texe c'o ró äragö cja mi Tata a jens'e, ya ró xi'ts'iji.

¹⁶ Nu'tsc'ejí dya í juancügöji. Nuzgö nguetscö ró juan'c'ügöji. Ró empc'egöji ngue c'ua sido rí tsjaji c'ua ja nzi rgá negö, rí ma zopjüji yo nte ngue c'ua sido ra 'ñejmezüji anguezeji. Nuc'ua texe c'o rí dyötüji mi Tata a jens'e na ngueje in ejmezüji, angueze ra dya'c'üji.

¹⁷ Nutscö rí mandats'üji rí pötqui s'iyagueji.

El mundo odia a Jesús y a los suyos

¹⁸ "Ma ra nuc'üji na ü yo cãrã cja ne xoñijö mü c'o dya ejmezü, dya me rí tsjijñiji. Rí mbeñegueji nutscö ot'ü o nugöji na ü 'ma dya be mi nuc'ejí na ü.

¹⁹ Nu 'ma ri tsjaji c'ü cja yo cãrã cja ne xoñijö mü c'o dya ejmezü, nu'ma, ro s'iyats'ügueji 'ma yo. Pero nu'tsc'ejí ya í 'ñejmezügöji na ngueje ró juan'c'ügöji. A cjanu, dya pje in cjaji c'ua ja nzi ga tsja c'o dya ejmezü, nguец'ua nuc'ügueji na ü.

²⁰ Mbeñeji c'e jña'a c'ü ró xi'ts'iji: "Naja mbëpji dya xenda na nojo que na ngueje o lamu." Nu 'ma ya nugöji na ü, me trãcjãji, xo 'ñetsc'ejí xo ra nugöji na ü, ra ndrãc'ãji. 'Ma o dyãtcãgöji c'o ró xipjiji, xo ra dyã'tc'ãgueji c'o rí xipjiji.

²¹ Ra tsja'c'üji a cjanu, na ngueje in ejmezügöji. Dya pãrãji nu c'ü o ndãcjã ró ëcjö cja ne xoñijö mü.

22 'Nudya tūji o nzhubūji dya, na ngueje 'ma ró ē zopjügöji ín jñagö, dya 'ñejmezūji.

23 Nu c'ü nugügö na ü, xo nu'u na ü c'ü mi Tatagö a jens'e.

24 Ró c jagö c'o me na nojo a jmi anguezeji c'ü dya sö cjó ro tsja. Nguec'ua va unūji ngüenda c'ü o ndäcjä mi Tatagö. Pero dya 'ñejmezūji. Nguec'ua, dya nguextjozgo nugöji na ü, xo nuji na ü c'ü mi Tatagö. Nguec'ua me tūji o nzhubūji dya.

25 A cjanu, va sädä nu c'ü t'opjü cja o leyji c'ü o unü Mizhocjimi anguezeji. Je mama a cjava: "O nugüji na ü, dya pje rmí c jagö", eñe cja c'e ley.

26 Xe mi ña e Jesús, o mama:

—Nuc'ua 'ma ra ējē nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji, ngue c'ü ra mama c'ü ja ga c jagö c'ü. Nuzgö nguetscö rá tājä ndeze cja mi Tatagö a jens'e nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji. Ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü ra jí'ts'iji c'ü na cjuana.

27 Nu'tsc'ejí xo rí mamaji ja ga c jagö, na ngueje rí dyocjöji ndeze 'ma ot'ü 'ma ró zopjü yo nte.

16

1 'Nuzgö rí xi'ts'iji yo jña'a yo, ngue c'ua dya rí chjench'ejí a xütjü.

2 Yo nte a Israel ra pjongüts'üji cja o nintsjimiji. Ra zädä 'ma ra nguijñiji c'ü ri ne Mizhocjimi ra tsja anguezeji ra mbö'tc'üji.

3 Ra tsjaji a cjanu na ngueje dya pārāji mi Tata, ne xo rí nguetscö pācāji.

4 Ya ró xi'ts'iji yo, ngue c'ua 'ma ra zädä c'e pa, rí mbeñeji ya rvá xi'ts'igöji yo.

Lo que hace el Espíritu Santo

'Cja rrā xi'ts'iji dya yo jña, na ngueje cja ni jyonc'ejí rí pārāgueji dya.

5 Nudya, rá ma'a nu ja je bübü c'ü o ndäcjä. Pero nu'tsc'ejí, ne ri 'nats'ügueji, dya cjó öngü ja je rá ma.

6 Me ín cjiñiji na puncjü cja in mü'büji na ngueje ró xi'ts'iji yo.

7 Rí xi'ts'igöji c'ü na cjuana. Nuzgö ni jyodü rá magö, na ngueje 'ma dya rá magö, dya ra ējēts'ügueji nu c'ü

ra'ñe mböxc'üji. Nu 'ma rá magö, rá tājä c'ü ra 'ñe mböxc'üji.

8 Nu 'ma ra ējē c'ü, ra tsjapü yo cārā cja ne xoñijōmü ra mbārāji c'ü tūji o nzhubūji. Xo ra tsjapü ra mbārāji nguextjozgo me na jozgo, nguextjozgo sö rá jocüji. Ya xo ra tsjapü ra mbārāji ngue Mizhocjimi c'ü ra jñünpü ngüenda anguezeji ra ma sufridoji.

9 Nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji, ra tsjapü ra mbārāji c'ü tūji o nzhubūji na ngueje dya ench'ezügö cja o mü'büji.

10 Ra tsjapü ra mbārāji me na jozgo, nguextjozgo sö rá jocüji. Na ngueje 'ma ya rga tügö, rá tetjogö. Nuc'ua rá magö cja mi Tata. Dya cja xe rí jñandgaji.

11 Nu c'ü ra 'ñe mböxc'üji, ra tsjapü ra mbārāji, Mizhocjimi manda y ra tsjapü ra ma sufrido nu c'o dya ätä angueze. Na ngueje Mizhocjimi ya ri jizhi c'ü ra ma sufrido c'ü dya jo c'ü manda cja ne xoñijōmü.

12 'Xe rí pē's'itjogö na puncjü c'o rá xi'ts'iji. Pero dya be sö rí tendioji ja ga cja nu c'o ro xi'ts'iji.

13 Nu 'ma ra ējē o Espíritu Mizhocjimi, nuc'ü, ra jí'ts'iji texe c'o na cjuana. Nuc'ü, dya pje ra ñatsjējē. Ra mama texe c'o ra dyārā c'o mama Mizhocjimi. Nuc'ü, ra 'ñe ngöxc'üji c'o cja ra zädä.

14 Angueze ra jí'ts'iji c'ü me na nozgo, na ngueje ra mböxc'üji rí tendioji na jo ja ga cja c'o ín jñagö c'o ya ró xi'tsc'öji.

15 Texe c'ua ja ga cja mi Tatagö, nuzgö xo ga c jagö nu. Nguec'ua ró mama: "O Espíritu Mizhocjimi ra mböxc'üji rí tendioji na jo ja ga cja c'o ín jñagö c'o ya ró xi'tsc'öji."

La tristeza se cambiará en alegría

16 'Dya cja ra mezhe c'ü xe rí jñandgagöji. Nuc'ua, dya ra mezhe rí jñandgatjoi na yeje.

17 Nuc'ua c'o o discípulo bübü c'o o pötva mama:

—¿Ja ga cja yo xitsiji: "Dya cja ra mezhe xe rí jñandgaji, nuc'ua, dya ra mezhe rí jñandgatjoi na yeje"?

¿Jenga nde mama: “Dya rí jñandgaji na ngueje rá magö cja mi Tata”?

¹⁸ Mi mamaji c'ua:

—Pärã, ¿ja ga cja yo mama: “Dya cja ra mezhe”? Nuzgöji, dya rí pärãgöji ja ga cja c'ü mama.

¹⁹ O mbärã e Jesús, mi ne ro dyönüji, nguec'ua o xipjiji c'ua:

—In pötqui dyönütsjéji pje ne ra mama c'ü ró xi'ts'iji c'ü dya cja ra mezhe xe rí jñandgaji, nuc'ua, dya ra mezhe rí jñandgatjoji na yeje.

²⁰ Nuzgö na cjuana c'ü rí xi'ts'iji, nu'tsc'ejí me rí huë'ëji, me rí tris-tegueji rí mbenzeji. Pero yo cärã cja ne xoñijö mü c'o dya ejmezügö, nuyo, me ra mäjã yo. Nu'tsc'ejí me rí tsijñiji cja in mü'büji. Pero nu c'ü me rguí tristeji, exi ngue c'ü rguí mäjceji de-spués.

²¹ 'Naja ndixü, nu 'ma mus'ü o t'i, me sufrido na ü'ü. Nuc'ua 'ma ya mus'ü c'ü nu ts'it'i, dya cja mbeñe c'ü na ü'ü. Ya mäjätjo na ngueje c'ü ya vi mus'ü 'naja ts'it'i cja ne xoñijö mü.

²² Nu'tsc'ejí, je xo ga cjatsc'ejí dya nu. Me in sufridoji c'ü me in cjiñiji cja in mü'büji. Pero rá chjëtjoji na yeje. Nuc'ua me ra mäjätjo na yeje in mü'büji. Dya cjó ra sö ra jñücüs'tügueji c'ü me rí mäjäji.

²³ 'Nu pa'a c'ü rá chjëtjoji na yeje, dya pje rí dyönngüji 'ma. Ya ri pärãji ja ga cja c'ü rí xi'ts'iji dya. Na ngueje in ejmezüji, sö rí dyötüji mi Tata a jens'e. Nuc'ua ra dya'c'üji c'ua ja nzi gui dyötüji c'ü.

²⁴ Dya be in nänngäji in chjügö c'ü pje ni dyötüji mi Tatagö. Dyötüji dya. Texe nde ra dya'c'üji, ngue c'ua me ra mäjã in mü'büji.

Jesucristo, vencedor del mundo

²⁵ 'Nu yo ró xi'ts'iji, dya be sö rí tendioji na jo ja ga cja yo. Ra zädã 'ma ya rá xi'ts'iji na jo ja ga cja mi Tata.

²⁶ Dya rí xi'ts'iji nguetscö rá ö'tc'üji mi Tata. C'e pa'a c'ü, rí dyötütsjéji mi Tata, rí nänngäji in chjügö.

²⁷ Na ngueje nguetsjé mi Tata c'ü s'iyats'üji, na ngueje nu'tsc'ejí me in

s'iyazüji. I 'ñejmeji c'ü je rvã ëcjö cja mi Tata c'ü Mizhocjimi.

²⁸ Je rvã ëcjö cja mi Tata a jens'e. Ró ëcjö cja ne xoñijö mü. Ya ngue rá pedye cja ne xoñijö mü. Rá nzhögü, rá ma cja mi Tata.

²⁹ C'o o discípulo o xipjiji c'ua:

—Nudya, 'ñetse na jo, yo jña yo in mangue. Ya ró tendiojme ja ga cja c'o in xitsijme.

³⁰ Nudya ya rí pärãgöjme c'ü nde in pärãgue texe. In pätcöjme in mü'büjme, nguec'ua dya ni jyodü rá cja'c'üjme t'önü. Nguec'ua ya rí ejme-jme je i pedyegue cja Mizhocjimi.

³¹ O ndünrö c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Nudya, ¿Cjo ya in ejmezüji dya, 'ma?

³² Ya ngue ra zädã c'e hora, na cjuana ya o zädã, c'ü rí pjötc'ejí in texeji. Nde 'naja rguí möcjeji cja in nzungueji. Nuc'ua ya rí sogüzütsjéji. Pero nutscö, dya rí bübütsjégö. Nuzgö rí bünc'öbe mi Tata c'ü bübü a jens'e.

³³ Nu yo jña'a yo, rí xi'ts'iji yo, ngue c'ua mas rí 'ñejmezüji, a cjanu rá da'c'üji ra söya in mü'bügueji. Cja ne xoñijö mü me rí sufridogueji. Pero, dya rí süji na ngueje ró töpügö nu c'ü manda yo cärã cja ne xoñijö mü.

17

Jesús ora por sus discípulos

¹ Nuc'ua 'ma o nguarü e Jesús o mama yo jña'a yo, o nä's'ã c'ua a jens'e, o mama:

—Nu'tsc'e mi Tatats'ü, ya zädã c'e hora 'ma rá tügö. Tsjapü ra mbärã yo nte cjó je nguetscö. Rí tsjapü ra mbärãji nguetscö in Ch'izgö me na nozgö. A cjanu, ngue c'ua xo ra mbã'c'ãji me na notsc'e, nu'tsc'e mi Tatats'ügö a jens'e.

² Nu'tsc'e mi Tatats'ü, ya i dyacö rá mandagö texe yo nte cja ne xoñijö mü. Nu c'o ench'ezügö cja o mü'bü, rá unügö c'ü sido ra bübütsjéji.

³ Sido ra bübütsjéji na ngueje pä'c'ãji, nu'tsc'e nguetsjé'ügue in Mizhocjimigue c'ü na cjuana. Sido ra

bübütjoi na ngueje xo pãcãji, nutscö e Jesucristo i chãcjãgö cja ne xoñijõmü.

⁴ 'Nutscö ró jíchi yo nte yo cãrã cja ne xoñijõmü c'ü me na nots'ügue, na ngueje ró cja texe c'o i xitsi.

⁵ Nudya, mi Tatats'ü, rí tsjague ngue c'ua rá búbügö na yeje co nu'tsc'e nu ja me na nojots'ügue. Rí tsja ngue c'ua rá búbügövi c'ua ja nzi rmá búbügövi 'ma dya be mi t'ät'ä ne xoñijõmü.

⁶ 'Nu c'o cãrã cja ne xoñijõmü yo i dyacü, ngue'tsc'e je i 'ñünbü o mü'büji, ngue c'ua o 'ñench'ezü cja o mü'büji. Nujyo, ró jíchiji ja ga cjats'ügue, mi Tatats'ü. Anguesji sido cjaji nu c'o in mangue.

⁷ Texe c'o ró cjagö, 'ñe c'o ró mangö, ngue'tsc'e i xitscö ró cjagö, ngue'tsc'e i xitscö ró ñagö.

⁸ Na ngueje ya ró xipjiji c'o jña'a c'o i xitsi ro xipjiji. Anguesji o 'ñejmeji c'o ró xipjiji. Ya xo pãrãji cja o mü'büji c'ü na cjuana je rvá êcjö cja in dyë'ë. Ya xo 'ñejmeji, ngue'tsc'e i chãcjã cja ne xoñijõmü.

⁹ 'Nu'tsc'e mi Tatats'ü, nutscö rí ö'tc'ügö yo o 'ñejmets'ü in jñague. Dya rí ö'tc'ügö yo cãrã cja ne xoñijõmü yo dya ejme. C'o rí ö'tc'ügö ngueje c'o i dyacü na ngueje ngue'tsc'e je in 'ñeje dya yo.

¹⁰ Texe yo in ntegö ngueje in ntegue. Texe yo in ntegue ngueje in ntegö. Anguezeji pãcãji exi ngue in Ch'izügö.

¹¹ 'Nutscö je rá magö nu ja je in bünc'e, nu'tsc'e mi Tatats'ü. Dya cja rá búbügö va cja ne xoñijõmü. Pero nu yo i dyacü, nuyo, cãrãji cja ne xoñijõmü. Mi Tatats'ü, nu'tsc'e me na jots'ü, rí ö'tc'ü rí tsjapü nu yo i dyacü, ra mbã'c'ãji c'ü xo ngue'tsc'e nu Tatats'üji. A cjanu rí pjörüji. Nguец'ua ra 'natjoi c'ua ja xo nzi ga cjazgövi, rí 'natjogövi, mi Tatats'ü.

¹² Nutscö xe rí búbügö co anguesji, rí pjörügöji, na ngueje me na zë'ts'igue, i dyacügö ja rgá pjörüji. Nguец'ua ne ri 'naja anguesji cjó ró bëzhigö. Nguextjo 'natjo c'ü o dyo'o o

mü'bü c'ü dya jo. O bëzhi c'ü, c'ua ja nzi ga mama cja in jñague.

¹³ 'Mi Tatats'ügö, ya rá magö c'ua ja je in bünc'e. Rrã mangö yo jña'a yo, nudya xe rí bünc'ö cja ne xoñijõmü, ngue c'ua nu yo i dyacö, na cjuana ra mäjãji c'ua ja nzi rgá mäjãgö.

¹⁴ Nu yo i dyacü, ró xipjigöji in jñagö. Yo cãrã cja ne xoñijõmü c'o dya ejme, me nuji na ü nu yo ejme in jñagö. Na ngueje c'ua ja nzi ga cjazgö c'ü dya rí tsja va cja ne xoñijõmü, je xo ga cjatjonu yo ejme in jñagö.

¹⁵ Dya rí ö'tc'ü c'ü rí sidyiji c'ü dya cja ra ngãrãji cja ne xoñijõmü. Rrã ö'tc'ü rí pjörüji nu va cja ne xoñijõmü nu ja manda c'ü dya jo.

¹⁶ Na ngueje dya menzumüji va cja ne xoñijõmü. C'ua ja nzi ga cjazgö, dya rí menzumü va cja ne xoñijõmü, je xo ga cjatjonu anguesji.

¹⁷ Anguezeji o 'ñejmeji in jñague, nguec'ua nu'tsc'e rí xöcüji ra tsjaji c'ua ja nzi gui ñegue. Ngue in jñague jíchiji c'ü in negue.

¹⁸ I chãcjã, ró ë zopjü yo cãrã cja ne xoñijõmü ró xipjiji yo in jñague. C'ua ja nzi vi chãcjãgö cja ne xoñijõmü, ró juajnü anguesji ra zopjüji yo nte yo cãrã cja ne xoñijõmü.

¹⁹ Rá cjagö c'ua ja nzi gui ñegue rá tügö. Ngue c'ua anguezeji xo ra tsjaji c'ua ja nzi gui ñegue.

²⁰ 'Dya nguextjo yo i dyacü rí ö'tc'ü yo. Xo rí ö'tc'ü c'o cja ra 'ñejmezügö na ngueje c'o in jñagö c'o ra mama yo i dyacü.

²¹ Rí ö'tc'ü, texeji nde ra 'natjoi, c'ua ja nzi ga cjatsc'e mi Tatats'ü, in búbüzügö, nutscö rí búbüts'ügö. Rí ö'tc'ügö, texe yo xo ra 'natjoi co nutscövi. Rí ö'tc'ü a cjanu ngue c'ua yo cãrã cja ne xoñijõmü ra 'ñejmezüji c'ü ngue'tsc'e i chãcjãgö.

²² Nu'tsc'e mi Tatats'ü, c'ua ja nzi rgá 'natjovi, xo ró unü anguezeji c'ü ri 'natjoi anguesji co nutscövi. Nguец'ua ri 'natjoi anguesji c'ua ja nzi rgá 'natjovi.

²³ Na ngueje ri búbü cja o mü'bü anguesji. Y nu'tsc'e mi Tatats'ü, ri

bübüzügö. Nguéc'ua anguesji na cjuana ra 'natjoji. A cjanu yo cãrã cja ne xoñijõmü ra mbãrãji ngue'tsc'e ì chãcjãgö. Xo ra mbãrãji ngue'tsc'e mi Tatats'ü ìn s'iyague anguesji, c'ua ja xo gui s'iyazügö.

²⁴ 'Nu'tsc'e mi Tatats'ügö, nu yo ì dyacü, rí negö c'ü xo ra búbüji nu ja je rá magö. Nguéc'ua ra jñandaji c'ü me ma zö'ö rmá búbügö co nu'tsc'e 'ma dya be mi t'ät'ä ne xoñijõmü. Ra jñandaji c'ü ja gui s'iyazügö ndeze 'ma dya be mi t'ät'ä ne xoñijõmü.

²⁵ Nu'tsc'e, mi Tatats'ü, me ìn cjague me na jo. Yo cãrã cja ne xoñijõmü, dya pã'c'ãji. Pero nutscö rí pã'c'ã. Nu yo ì dyacü xo pãrãji ngue'tsc'e ì chãcjã.

²⁶ Ya ró unüji o mbã'c'ãji, nu'tsc'e mi Tatats'ü. Sido rá unüji yo, ra mbã'c'ãji. Nguéc'ua, c'ua ja gui s'iyazü, ra mbãrãji cja o mü'büji c'ü xo ìn s'iyague anguesji. Xo rá búbügö cja o mü'bü anguesji.

18

Llevan preso a Jesús

¹ 'Ma o nguarü o mama yo jña'a yo e Jesús, nuc'ua o möji c'ua co o discípulo. O mbes'ejí cja c'e 'ñinzhe c'ü ni chjü Cedrón, o zät'ãji nu ja je mi búbü 'naja huerta. Nuc'ua e Jesús co c'o o discípulo o cjogüji a mbo cja c'e huerta.

² Nu c'ü e Judas c'ü ro nzhö'ö e Jesús, xo mi pãrã nu cja c'e huerta. Na ngueje e Jesús 'ñe c'o o discípulo sido mi póji nu.

³ E Judas o dyëdyi c'ua c'o xondaro. Xo dyëdyi c'o policía c'o mi pëpi c'o ndamböcjimi 'ñe c'o fariseo. Nuc'ua o möji cja c'e huerta. Ma tñji o lámpara 'ñe o tizhi c'o mi tjë'ë. Nde ma jünji c'o rví tsjaji o chü.

⁴ E Jesús ya mi pãrã texe c'o ro tsjapüji c'ü. O ma chjëji c'ua, o dyönüji:

—¿Cjó ngue c'ü ìn jodügueji?

⁵ O ndünrü c'ua c'o nte c'o ma ë'ë e Judas, o xipjiji:

—Rí jodügöjme e Jesús c'ü menzumü a Nazaret.

E Jesús o xipjiji:

—Nutscö nguetscö e Jesús.

Xo mi búbü co anguesji e Judas, nu c'ü ro nzhö'ö e Jesús.

⁶ Nzi va mama e Jesús: “Nguetscö”, nuc'ua o ndã't'ãtsjëji na zëzhi o xütjütsjëji, o nügüji.

⁷ E Jesús o yepe o dyönüji c'ua:

—¿Cjó ngue c'ü ìn jodügueji?

Anguesji o mamaji:

—Rí jodügöjme e Jesús c'ü menzumü a Nazaret.

⁸ Nuc'ua o yepe o ndünrü c'ua e Jesús, o xipjiji:

—Ya ró xi'ts'iji que nguetscö. Nu 'ma nguetscö ìn jongüji, jyëtsquiji yo ìn discípulogö ra möji.

⁹ A cjanu o zädã c'o jña'a c'o ya vi mama e Jesús. O mama: “Nu c'o ì dyacü, dya pje ró bëzhigö ne ri 'naja c'o.”

¹⁰ E Simón Pedro mi jün 'na tjëdyi. O ngübü c'ua c'e tjëdyi cja o xipjadü. Cjanu o ya'bü c'ua c'ü nu mbëpji c'ü mi mero ndamböcjimi. O dyopcü c'ü nu ngö'ö cja o jodyë. Nu c'e mbëpji mi chjü'ü Malco.

¹¹ Nuc'ua e Jesús o xipji e Pedro:

—Tsöt'ü c'ü ìn chjëdyi cja o xipjadü. Dya rí ts'axcügö c'ü rá cjagö c'ü ne mi Tatagö c'ü búbü a jens'e.

Jesús ante el jefe de los sacerdotes

¹² Nuc'ua c'o xondaro 'ñe c'ü mi manda cja c'o xondaro 'ñe c'o policía c'o mi menzumü a Israel, o zürüji e Jesús. Ya nde jyü'tp'üji c'ua o dyë'ë.

¹³ Nuc'ua ot'ü o zidyiji e Jesús cja nu ndã e Caifás c'ü mi chjü Anás. C'e cjë'ë c'ü, mi mero ndamböcjimi e Caifás.

¹⁴ Mi ngueje e Caifás c'ü vi xipji c'o pje mi pjëzhi a Israel c'ü mi jyodü ro ndü'ü 'naja bëzo ngue c'ua dya ro ndü texe c'o mejñiñi.

Pedro niega conocer a Jesús

¹⁵ E Simón Pedro mi tjünt'ü a xütjü e Jesús. Xo 'ñe 'naja o discípulo xo mi tjünxtjo a xütjü. Nu c'ü mi mero ndamböcjimi mi pãrã c'e discípulo c'ü. O cjogü c'ua c'e discípulo co e Jesús nu ja ma búbü c'ü mi mero ndamböcjimi.

¹⁶ Nu c'e Pedro o nguejmetjo a tji'i cja c'e ngoxtji. O mbedye c'ua

c'ü 'naja discípulo c'ü mi pãrã c'e ndamböcjimi. O ma zopjü c'e ndixü c'ü mi mböngoxtji. O jyëziji c'ua o cjogü a mbo c'e Pedro.

¹⁷ Nuc'ua c'e ndixü c'ü mi mböngoxtji, o xipji e Pedro:

—¿Cjo dya xo ngue'tsc'e 'naja o discípulo ne bëzo nu?

O xipji c'ua angueze:

—Nutscö, dya nguetscö o discípulozgo nu.

¹⁸ Nuc'ua c'o mbëpji 'ñe c'o policia nde mi böbüji nu. Vi 'ñörüji chjeme na ngueje ma sëë. Ma pa't'üji. Anguesji nde mi dyoji e Pedro ma pa't'üji cja sivi.

El jefe de los sacerdotes interroga a Jesús

¹⁹ Nuc'ua c'e ndamböcjimi o dyönü e Jesús, cjo mi ngue c 'o mi tjünt'ü a xütjü angueze. Xo o dyönü pje nza cja c'ü mi xöpüji.

²⁰ O ndünrü c'ua e Jesús, o xipji:

—Nutscö ró zopjü na puncjü o nte cja ne xoñijömü. Nutscö sido ró xöpüte cja yo nitsjimi va a Israel. Xo nde ró xöpüte cja c'e templo nu ja je jmurü na puncjü ín menzumügöji. Dya pje ró mamagö c'ü dya cjo ro dyärã.

²¹ ¿Jenga ín önnügö dya yo? Dyönüji c'o ya o dyärã, pje ni mbë c'ü ró xipji. Nuc'o, pãrã na jo c'o ró mangö c'o.

²² 'Ma o mama a cjanu e Jesús, 'naja c'o policia c'ü mi bübü nu, o chötü 'naja mbädyë e Jesús. O xipji:

—¿Cjo je rga cjanu rguí chjüntügue ne ndamböcjimi?

²³ O ndüntü c'ua e Jesús, o xipji:

—Nu 'ma ró tjüntügö na s'o, mamague pje pjëzhi c'ü na s'o c'ü ró xipji. 'Ma ró tjüntügö c'ü na cjuana, ¿jenga i pjëchqui ín jmigö?

²⁴ Nuc'ua e Anás cjanu o ndäjä e Jesús nu cja e Caifás c'ü xo mi mero ndamböcjimi. Xe mi tjüt'ütjo o dyë e Jesús.

Pedro niega otra vez a Jesús

²⁵ Xe mi böntjo e Simón Pedro, ma pa't'ütjo a sivi. O ña c'ua c'o xo mi cãrã nu, o dyönüji e Pedro:

—¿Cjo dya xo ngue'tsc'e o discí pulots'ü e Jesús?

E Simón Pedro o ngädã, o mama:

—Nuzgö, dya pje nguetscö 'naja o discípulo.

²⁶ C'ü mi mero ndamböcjimi mi 'ñeje 'na o mbëpji c'ü mi ngue o dyojui c'e bëzo c'ü vi dyogü o ngö'ö c'ü vi dyopcü e Pedro. O ña c'ua c 'e mbëpji o xipji e Pedro:

—Xo ró jantc'agö cja c'e huerta, nde mi dyocjevi e Jesús.

²⁷ Nuc'ua o ngädätjo na jñi' i e Pedro. Nuc'ua jo ni huë'ë c'ua c'o chare.

Jesús delante de Pilato

²⁸ Nuc'ua o mbedyeji c'ua cja o ngümü e Caifás, o zidyiji e Jesús cja o palacio c'e gobernador. Xöxtjo o zät'äji. Nu c'o pje mi pjëzhi a Israel dya o cjogüji nu cja c'e palacio. Na ngueje mi süji 'na ro contaminaoji. C'ua ja nzi ga mama o ley anguesji, 'na ro contaminaoji, dya ro sö ro z'i'iji c'ü ch'unü cja c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua.

²⁹ Nuc'ua o mbedye e Pilato nu ja je mi cãrã anguesji. O xipji:

—¿Pje vi sicjeji va ne bëzo nu?

³⁰ O ndünrüji c'ua, o xipji:

—Nu 'ma dya ro tsja c'o na s'o nu, dya xo ro ë nzhö'c'üjme.

³¹ O ndünrü c'ua e Pilato:

—Sidyigueji ngue c'ua rí jñünpüji ngüenda c'ua ja nzi ga manda ín leygueji.

C'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel o ndünrüji c'ua:

—Dya ín jëzguigöjme cjo rá pö't'ügöjme.

³² A cjanu o zädã c'o vi mama e Jesús ja cja rvã ndü'ü.

³³ Nuc'ua e Pilato o cjogü na yeje a ma a mbo'o nu cja c'e palacio. Nuc'ua o ma't'ü c'ua e Jesús, o xipji:

—¿Cjo ngue'tsc'e o jmuts'ü yo nte a Israel?

³⁴ O ndüntü c'ua e Jesús, o xipji:

—¿Cjo ín ejmetsjëgue yo, maxque bübü c'ü o xi'ts'i cjo je nguetscö?

³⁵ O ndünrü c'ua e Pilato:

—A poco ín cjinnce xo rí menzumügö a Israel. Nguetsjë c'o

ndamböcjimi 'ñe c'o dyaja in menzumütsjégueji c'o o ñ nzhöc'üji va ja rí bünc'ö. Nguec'ua rí önnc'ü pje i tsjague.

³⁶ O ndünrü e Jesús, o xipji:

—Nutscö, dya nza cjazgö c'o dyaja jmu'u c'o manda cja ne xoñijömmü. 'Ma rva cjanu, nuc'ua nu c'o tjünt'ü ín xütjügö ro ñangagö c'o. Nguec'ua dya ro nzhögüji cja yo ín menzumügöjme va a Israel. Nguec'ua rí xi'ts'i, dya nza cjazgö c'o dyaja jmu'u c'o manda cja ne xoñijömmü.

³⁷ O ndünrü c'ua e Pilato:

—¿Cjo ngue'tsc'e 'naja c'ü manda 'ma?

O ndünrü c'ua e Jesús:

—In mamague c'ü rí mandagö. Ngueje c'ü je rvá te'egö c'ü. Nguec'ua rvá ëjê cja ne xoñijömmü ngue c'ua rá mama c'o na cjuana. Texe yo nte c'o ätä c'ü na cjuana pãrãji cjó je nguetscö.

³⁸ O dyönü c'ua e Pilato:

—¿Pje ni mbëjê c'ü na cjuana?

Jesús es sentenciado a muerte

'Ma o mama yo, o mbedye na yeje a tji e Pilato nu ja mi cãrã c'o nte a Israel. O xipji:

—Dya pje rí tö'tp'ü c'ü na s'o c'ü ro tsja c'e bëzo c'ü.

³⁹ Nu'tsc'eji in menzumüji a Israel in pë's'iji 'na tjürü c'ü in cjaji 'ma pedye ne mbaxua nu ni chjũ Pascua. In ötcöji rá pjongü libre 'naja c'ü na o'o a pjörü. ¿Cjo in ne rá pjongü libre e Jesús c'ü in jmu'gueji?

⁴⁰ Nuc'ua o mapjüji na yeje texeji, o mamaji:

—Nuc'ü, dya rí pjongü c'ü. Pjongü e Barrabás.

Nu c'ü e Barrabás mi ngueje 'naja mbë'ë mi pö't'üte c'ü.

19

¹ Nuc'ua e Pilato o manda c'o xondaro o ndas'üji e Jesús.

² Nuc'ua c'o xondaro o mbeji 'naja corona c'ü mi dyavo bidyi. Nuc'ua cjanu o jñusp'üji cja o ñi e Jesús. Cjanu o jyecheji c'ua 'naja bitu c'ü ma cjipobü.

³ Cjanu o chëzhiji a jmi go mbë'chp'iji c'ua o jmi, o xipji:

—Nu'tsc'e in jmu'u cja yo nte a Israel, sido rí tsjague jmu'u.

Nuc'ua ya o chötüji c'ua c'o mbädyë.

⁴ Nuc'ua e Pilato o mbedye na yeje a tji. O xipji c'o nte a Israel c'o mi cãrã nu:

—Jñandaji. Rvá siñc'iji a tji e Jesús, ngue c'ua rí pãrãji dya pje ró tö'tp'ügö c'ü pje ro tsja'a c'ü.

⁵ Nuc'ua o mbedye c'ua a tji e Jesús. Mi juns'ü c'e corona c'ü mi dyavo bidyi. Nde mi je c'e bitu c'ü ma cjipobü. E Pilato o xipji c'ua c'o nte a Israel:

—Jñandaji dya. Ya bübü va ne bëzo.

⁶ C'o ndamböcjimi 'ñe c'o policia 'ma o jñandaji e Jesús, exo mapjüji c'ua, o mamaji:

—Chät'ä cja ngronsi nu, chät'ä cja ngronsi nu.

O ndünrü c'ua e Pilato:

—Nu'tsc'eji, sidyigueji, rí ma chät'äji. Nuzgö dya pje rí tö'tp'ügö c'ü na s'o c'ü ro tsja'a.

⁷ O ndünrüji c'ua:

—Nutscöjme rí pë'sc'öjme ín leyjme. C'ua ja nzi ga mandazügöjme c'e ley, ni jyodü ra ndü ne bëzo, na ngueje o tsjapütsjê c'ü ngue o T'i Mizhocjimi.

⁸ Nuc'ua 'ma o dyärã yo jña'a yo, xenda o zũ'ü c'ua e Pilato.

⁹ Nuc'ua o cjogütjo c'ua na yeje a mbo cja c'e palacio. O xipji c'ua e Jesús:

—¿Ja je in menzumügue?

E Jesús, dya pje o ndünrü c'ü.

¹⁰ Nuc'ua e Pilato o xipji:

—¿Jenga dya in tjüntcü yo rí zo'c'ü? ¿Cjo dya in pãrã pje pjëtscö? Sö rá empc'e libre. Xo sö rá nzhöc'ü c'ü ra ndät'äts'üji cja ngronsi.

¹¹ O ndünrü c'ua e Jesús:

—Dya pje ro sö pje ri tsjacü 'ma dya ro dya'c'ü sjëtsi Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. Nguec'ua nu c'ü o ñ nzhögü cja in dyëgue, ngue c'ü xenda na nojo o nzhübü c'ü.

¹² Ndeze c'e ndajme c'ua, e Pilato mi ne ro 'ñeme libre e Jesús. Pero c'o nte a Israel mi mapjüji, mi mamaji:

—'Ma rí 'ñeme libre c'e bëzo, dya pje in joguevi 'ma e César c'ü mero jmu cja ne xoñijõmü. Na ngueje 'ma cjó c'o xe ra tsjapü jmu nza cja ga tsja c'e bëzo, nu'ma, chüvi e César 'ma.

¹³ Nuc'ua e Pilato, 'ma o dyärä yo jña'a yo, o zidyitjo na yeje a ma a tji e Jesús. E Pilato o ma mimi c'ua, nu ja je mi jünpü ngüenda c'o nte. Cja jña hebreo mi chjü Gabata c'e lugar, c'ü ne ra mama nu ja vi mbäbäji cemento.

¹⁴ C'e pa'a c'ü, mi ngue 'ma mi preparaaji ngue c'ua c'ü na jyas'ü ro tsjaji c'e ndambaxua c'ü ni chjü Pascua. Ya vi zünü 'ñanto c'ü xörü. Nuc'ua e Pilato o xipji c'o nte a Israel:

—Jñandaji. Bübü va, nu in jmujeje, nu mandats'üji.

¹⁵ Anguesji o mapjüji:

—Sidyi ne bëzo nu, ma chät'ä cja ngronsi.

E Pilato o xipjiji c'ua:

—Nu nin jmujeje, ¿cjo in neji rá tát'ä cja ngronsi?

O ndünrü c'ua c'o ndamböcjimi, o mamaji:

—Nu c'ü in jmujeje nguetjo e César.

¹⁶ Nuc'ua e Pilato o nzhö e Jesús ngue c'ua ro dät'ä cja ngronsi. Cjanu o zidyiji c'ua e Jesús.

La crucifixión

¹⁷ Nuc'ua o nduns'ütsjé c'ua c'ü nu ngronsi. O mbedye, o ma nu ja je mi chjü'ü ñinte. Cja jña hebreo mi chjü'ü Gólgota.

¹⁸ Nunu ngue nu ja je ndät'äji cja ngronsi nu. O ndät'äji angueze, cja ne yeje bëzo c'o xo ndät'äji, 'naja cja o jodyé, c'ü 'naja cja o squierda. E Jesús, mi bübü a nde'e c'ü.

¹⁹ E Pilato o dyopjü c'ua 'naja xiscõma c'ü ro ma cuatüji c'ua cja o ngronsi e Jesús. C'ü mi t'opjü mi mama a cjava: “Nunu ngueje e Jesús, nu je menzumü a Nazaret. Ngueje o Jmu'u yo nte a Israel.”

²⁰ Na puncjü c'o nte a Israel c'o o xörü nu mi cuat'ü cja o ngronsi e Jesús, na ngueje nu ja vi dät'ä e Jesús mi bëxtjo cja c'e jñiñi. C'o jña'a c'o, mi

t'opjü cja jña hebreo 'ñe cja griego 'ñe cja latín.

²¹ C'o ndamböcjimi cja c'o nte a Israel o ma xipjiji c'ua e Pilato:

—Dya ri dyopjü a cjava: “Ngueje o Jmu'u yo nte a Israel.” Ri dyopjü a cjava: “Mi cjapütsjé ne bëzo mi ngueje o Jmu'u yo nte a Israel.”

²² O ndünrü c'ua e Pilato:

—Nuzgö, nu c'o ya ró opjügö, dya rá pötügö.

²³ Nuc'ua c'o xondaro 'ma ya o nguarü o ndät'äji e Jesús, o nganbaji c'ua c'o o bitu. C'o nziyo xondaro nde 'naja o bitu va ngana c'o. Nde o nganbaji c'ü mi tējē. C'ü mi tējē mi 'na ma cjatjo va be'e texe, dya mi ch'äcä.

²⁴ O pötva mamatsjé anguesji:

—Nu nu mi tējē, dya rá xü't'üji nu. Nu c'ü rá cjaji, rá eñeji cjó ra ndõjõ ra tsjapü o cjava.

A cjanu o zädä c'ü je t'opjü c'ü mama a cjava: “Ra nganngöji in bitugö, ra jyadüji nde 'naja rgá nganaji. Y nu c'ü rí tējégö, ra eñeji cjó ra ndõjõ ra ngana c'ü”, eñe. Nuyo, o tsja a cjanu c'o xondaro.

²⁵ Mi cãrã a jmi cja o ngronsi e Jesús, c'ü nu nana cja na 'ñe c'ü nu cjüjué c'ü nu nana. Xo mi bübü nu e María c'ü nu su e Cleofas, 'ñe e María Magdalena.

²⁶ E Jesús o jñanda c'ua c'ü nu nana c'ü mi bübü nu, 'ñe c'ü nu discípulo c'ü mi s'iya, nde mi böbüvi nu. Nuc'ua o xipji c'ua c'ü nu nana:

—Jñanda dya, mamá, nunu in discí pulogö, nu nde in böbüvi, ya ngueje in ch'igüe dya nu.

²⁷ Nuc'ua e Jesús o xipji c'ü nu discípulo:

—Jñanda, nu mi mamágö, ya ngueje nin mamágüe dya nu.

Ndeze c'e hora c'ü, c'ü nu nana e Jesús o tsjapü nu nana c'e discípulo. Nuc'ua c'e discípulo, 'ma o ma o ngumü, o zidyi c'e ndixü.

Muerte de Jesús

²⁸ Nu 'ma ya o nguarü yo, ya mi pãrã e Jesús ya vi nguarü texe. Nuc'ua o mama c'ua:

—Me rí türe dya.

A cja dya nu o zädä c'ü mi t'opjü.

²⁹ Mi järä nu, 'naja s'äbä c'ü mi nizhi o vinagre. Nuc'ua o popjüji 'naja esponja cja c'e vinagre. Cjanu o mbans'aji cja 'naja maza c'ü ni chjü'ü hisopo. Nuc'ua o c'uäsp'äji c'e maza o zät'ä cja o ne'e e Jesús.

³⁰ Nuc'ua e Jesús, 'ma ya o popjüji o ne co c'e vinagre, o mama c'ua:

—Ya o nguarü texe.

Nuc'ua ya ñücü c'ua, ngueje 'ma ya o ndü'ü.

Un soldado abre con su lanza el costado de Jesús

³¹ Nuc'ua c'o nte a Israel ya mi preparaaji, na ngue c'ü na jyas'ü mi ngueje c'e ndambaxua c'ü ni chjü Pascua. Nuc'ua o dyötüji e Pilato ro 'huapcüji o ngua'a c'o añima c'o vi dät'ä cja ngronsi, ro ts'ücüji ngue c'ua dya ro bübüji nu cja ngronsi nu pa c'ü mi söya c'o nte. Na ngueje me mi süpüji c'e pa.

³² O ma c'ua c'o xondaro, o ma 'huapcüji o ngua c'o yeje c'o nde vi dät'ä 'ma o dät'ä e Jesús.

³³ Nuc'ua 'ma o zät'äji cja e Jesús, o nu'uji c'ua, ya vi ndü'ü. Nuc'ua dya cja o 'huapcüji o ngua'a.

³⁴ Nuc'ua 'naja c'o xondaro o chjopcü o ximätjã e Jesús co 'naja lanza. Nuc'ua ya o mbedye c'ua o cji'i 'ñe o ndeje.

³⁵ Bübü 'na bëzo c'ü o jñanda texe yo o tsjapüji e Jesús, nguec'ua ga xi'tsc'eji yo. Angueze pãrã na cjuana yo mama. C'ü ni xi'tsc'eji yo, ngue c'ü xo rguí 'ñejmegueji e Jesús.

³⁶ O ts'a'a yo ngue c'ua ro zädä c'o mi t'opjü c'o mama a cjava: “Angueze, dya pje ra 'huapcüji ne ri 'naja o ndo'dyë.”

³⁷ Xo t'opjü c'ü mama a cjava: “Nu c'ü o chjocüji lanza, nuc'ü, ra jñandaji c'ü.”

Jesús es sepultado

³⁸ Mi bübü 'na bëzo c'ü mi menzumü a Arimatea c'ü mi chjü José. Nuc'ü, xo mi ejme e Jesús, pero dya cjó ngös'ü na ngueje mi sü'ü c'o dyaja c'o pje mi pjëzhi cja c'o nte a Israel.

C'e bëzo c'ü, o ma dyötü e Pilato ro unü sjëtsi ro ma ts'ücü c'e añima c'ü mi ngueje e Jesús. Nuc'ua e Pilato o unü sjëtsi.

³⁹ Nuc'ua xo o ëjê c'ua e Nicodemo, nu c'ü vi ma'a c'ü xömü cja e Jesús. Mi tñ'ü o pjindyö c'o mi chjü mirra 'ñe c'o mi chjü áloes c'o vi huana. Nu c'o pjindyö c'o, o zö treinta kilo c'ü na jyü'ü.

⁴⁰ O ndunüvi c'ua c'e añima. O ngos'üvi c'o mirra 'ñe c'o áloes. Cjanu o mbös'üvi manta. Nuc'o, je mi cjavi a cjanu, na ngueje c'o nte a Israel je ga dyögüji a cjanu.

⁴¹ Cja c'e lugar c'ü, nu ja je vi dät'ä e Jesús, mi bübü 'naja huerta. Nu cja c'e huerta mi bübü 'naja cueva nu ja ro ngöt'üji o añima. Dya cjó be mi cöt'üji nu.

⁴² Ya mi ngue ro mbürü c'e pa 'ma söya c'o menzumü a Israel. Nguec'ua je ngöt'üvi e Jesús cja c'e cueva, na ngueje mi bëxtjo nu ja vi ndät'äji c'ü.

20

La resurrección de Jesús

¹ C'ü ot'ü pa nu ngo'o, e María Magdalena o ma cja c'e cueva. Xe mi xömütjo 'ma o ma. O jñanda c'e ndojo c'ü mi c'o't'ü, dya cja mi c'o't'ü cja c'e cueva.

² Nuc'ua cjanu o ma c'ua na niji. O ma nu ja mi bübü e Simón Pedro 'ñe c'ü 'naja discípulo. Nu c'e discípulo c'ü, me mi s'iyaji c'ü, mi cja e Jesús. E María o xipjivi:

—C'ü ín Jmu'uji, ya o ndunüji c'ü. Dya pje rí pãrãjme ja je o ngöt'üji.

³ O ma c'ua e Pedro co c'ü 'naja discípulo. Je mëvi nu cja c'e cueva nu ja je vi c'öt'ü e Jesús.

⁴ O mëvi na niji nza yejevi. Nu c'ü 'naja discípulo ngue c'ü xenda o ma na niji c'ü. Nuc'ü, ot'ü o zät'ä nu cja c'e cueva c'ü.

⁵ Nuc'ua o nguï'ch'ĩ c'ua c'e discípulo cja c'e cueva. O jñanda c'ua c'o bitu c'o ya mi bädätjo. Nu c'e discípulo, dya o nguich'i cja c'e cueva.

⁶ O säjä c'ua e Simón Pedro c'ü ma tjünt'ü a xütjü. Ngue c'ü ya je nguich'i

cja cueva c'ü. O nu'u c'o bitu c'o vi mbös'üji ya mi bädätjo c'o.

⁷ C'e bitu c'ü mi bös'ü o ñi'i e Jesús, dya chjana c'o mi tējē c'ü. Mi bädä aparte c'ü. Mi ch'o't'ü na jo.

⁸ Nuc'ua ya xo o nguich'i c'ua c'ü 'naja discípulo c'ü ot'ü vi zät'ä cja c'e cueva. O ñejme c'ua e Jesús ya vi te'e.

⁹ Dya be mi pārāvi ja cja c'ü mama yo ya vi t'opjü c'ü mama c'ü mi jyodü ro te'etjo e Jesús nu ja vi c'öt'ü cja c'o añima.

¹⁰ Nuc'ua c'o discípulo o nzhogütjovi. O mëvi cja o ngumüvi.

Jesús se aparece a María Magdalena

¹¹ Nu c'e María mi böbütjo a tji'i. Me mi huē'ē c'ü. O nguī'ch'ī c'ua cja c'e cueva.

¹² Nuc'ua o jñanda c'ua yeje o anxe Mizhocjimi c'o mi je na t'öxü. Je mi junrüvi nu ja je vi c'öt'ü e Jesús. 'Naja je mi junrü nu ja vi jñusp'üji o ñi'i. C'ü 'naja je mi junrü cja o ngua'a.

¹³ Nuc'ua c'o anxe o dyönüvi e María:

—¿Jenga in huē'ēgue?

O ndünrü c'ua e María:

—Rí huē'ēgö na ngueje ya o ndunngögöji c'ü in Jmu'ugö. Dya rí pārā dya, ja je ma ngöt'üji.

¹⁴ 'Ma o nguarü o mama yo jña'a yo, e María o ñezhe a ma a xütjü. Ya o jñanda c'ua 'naja c'ü mi böbü cja o xütjü. E María dya pje mbārā c'ü, cjo mi ngueje e Jesús.

¹⁵ Nuc'ua e Jesús o xipji c'ua:

—¿Jenga in huē'ēgue? ¿Cjó ngueje c'ü in jodügue?

E María mi cijjñi mi ngueje c'ü mi pjörü c'e huerta. Nuc'ua e María o xipji:

—Sē'ē, nu 'ma i chunügue in Jmugö, xitsigö ja je i ma sogü, nguec'ua rá magö nu, rá tunü.

¹⁶ E Jesús o zopjü c'ua, o mama:

—Nu'tsc'e María.

O ñezhe c'ua e María. O ña cja jña hebreo, o xipji:

—Nu'tsc'e ngue'tsc'e in xöpütets'ügö.

¹⁷ E Jesús o xipji:

—Dya rí pēnzhuigö, na ngueje dya be rí pagö cja mi Tata c'ü bübü a jens'e. Nu c'ü rí tsja, ma cja yo mi cjuarma. Xipjiji, nuzgö ya rá magö cja mi Tatagö a jens'e. Nuc'ü, xo ngueje nin Tatagueji. Angueze ngueje in Mizhocjimigö. Xo ngueje in Mizhocjimigueji.

¹⁸ O ma'a c'ua e María Magdalena, o ma ngös'ü c'ua c'o discípulo, o xipjiji:

—Nuzgö ya ró chjögöbe nu c'ü in Jmugöji.

O xipjiji c'ua c'o jña'a c'o vi mama e Jesús.

Jesús se aparece a los discípulos

¹⁹ Ya mi nzhä'ä c'ü ot'ü pa nu ngo'o. Mi cjot'ü c'e ngoxtji nu ja 'natjo c'ua mi cārā c'o o discípulo e Jesús. Vi ngot'üji na jo c'e ngoxtji na ngueje mi sūji c'o nu menzumüji a Israel. O ējē c'ua e Jesús, o ē böbü a nde anguesji. O ē zenguaji, o xipjiji:

—Cjimi in texeji in cjuarmats'üji. Ra söya in mü'büji, dya cja rí sügueji.

²⁰ 'Ma o xipjiji a cjanu, ya o jíchiji o dyē'ē ñe c'ü nu ximätjā. Me co mājā c'ua c'o o discípulo 'ma o jñandaji nu c'ü nu Jmu'uji.

²¹ E Jesús o xipjitjovi c'ua na yeje:

—Ra söya in mü'büji, dya cja rí sügueji. C'ua ja nzi va ndäcjö mi Tatagö c'ü bübü a jens'e, xo rgá täc'ägöji rí ma zopjüji yo nte.

²² 'Ma o nguarü o mama yo jña'a yo, o juipji e Jesús. O xipjiji:

—Ra bübü cja in mü'büji o Espíritu Mizhocjimi.

²³ Nuc'ua, nu c'o rí perdonaogueji o nzhubüji, ya perdonaoji c'ua c'o. Nu c'o dya rí perdonaogueji o nzhubüji, dya perdonaoji c'o.

Tomás ve al Señor resucitado

²⁴ Nu 'ma o ējē e Jesús, dya mi bübü co anguesji e Tomás c'ü xo mi chjü Gemelo. Nuc'ü, xo mi ngueje 'naja c'o doce discípulo.

²⁵ Nguec'ua c'o dyaja discípulo 'ma o chjēji e Tomás, o xipjiji c'ua:

—Nu'tsc'e, Tomás, nuzgöjme ró jan-dajme in Jmugöji.

E Tomás o xipjiji:

—Nuzgö dya pje rí ejmegö. Cja rá ejmegö 'ma rá nu'tp'ü o dyë'ë c'ua ja je o ndä'p'äji 'ñe 'ma rá c'uã't'ã ín nidyë c'ua ja je o chjopcüji o clavo, y 'ma rá c'uã't'ã ín dyë'ë cja o ximãtjã nu ja je o chjopcüji. Ngue 'ma cja rá ejme 'ma.

²⁶ Nu 'ma o zö chjün'ü, ma cã'ã na yeje a mbo cja c'e ngumü c'o discípulo. E Tomás xo nde mi bübüji. Mi cjot'ütjo na jo c'o ngoxtji. Nuc'ua o ëjë c'ua e Jesús. O ë böbü a nde anguesji. Nuc'ua o yepe o mamatjo c'ua:

—Cjimi ín texeji, ín cjuarmats'üji. Ra söya ín mü'büji, dya cja rí sügueji.

²⁷ E Jesús o xipji c'ua e Tomás:

—C'uã't'ã ín ñidyë dya va. Jñandga ín dyëgö. C'uã'nã ín dyë, c'uã't'ã cja ín ximãtjãgö. Dya rí tsjijñi cjo dya nguetscö. C'ü rí tsja, 'ñejmegue que nguetscö.

²⁸ Nuc'ua o ndünrö c'ua e Tomás, o xipji:

—Jãgã. Ngue'tsc'e ín Jmuts'ügö. Ngue'tsc'e ín Mizhocjimits'ügö.

²⁹ E Jesús o xipji c'ua:

—Nu'tsc'e Tomás, i 'ñench'ezü cja ín mü'bügie na ngueje ya i ñutcü ín dyë'ë. Nu c'o dya nutcügö ín dyë'ë, pero ra 'ñench'ezü cja o mü'büji, me ra mäjã c'o, eñe e Jesús.

El propósito de este libro

³⁰ Xe ma puncjü c'o ma nojo c'o o tsja'a e Jesús cja o jmi c'o o discípulo. Pero nuc'o, dya pje t'opjü cja nu e libro c'o.

³¹ Nu c'o ya t'opjü dya va, t'opjü ngue c'ua rí 'ñejmeji e Jesús ngueje e Cristo c'ü o T'i Mizhocjimi. A cjanu, nu 'ma rí 'ñench'ejí ín mü'büji e Cristo, angueze ra dya'c'üji c'ü sido rí bübütjoji co Mizhocjimi.

21

Jesús se aparece a siete de sus discípulos

¹ Dya cja mezhe c'ua, o matjo na yeje e Jesús nu ja mi cãrã c'o o discípulo cja c'e trazapjü a Tiberias, ngue c'ua xe ro unüji ngüenda c'ü vi te'etjo. Rá xi'tsc'öji ja va ts'a.

² Natjo c'ua mi cãrãji e Simón Pedro 'ñe e Tomás c'ü xo mi chjü'ü Gemelo 'ñe e Natanael c'ü mi menzumü a Caná c'ü tsja a Galilea, 'ñe c'o yeje o t'i e Zebedeo, cja na xe yeje c'o o discípulo e Jesús.

³ E Simón Pedro o xipjiji:

—Nuzgö rá ma pagö o jmö'ö.

O ndünrö c'ua c'o dyaja discípulo:

—Xo 'ñezgöjme, xo rá möjö.

Nuc'ua o möji c'ua. O dat'üji cja 'naja bü'ü. C'e xömü c'ü, dya pje o zürüji.

⁴ Nu 'ma ya mi ngue ro jyas'ü, e Jesús ya mi böbü cja ñünü cja c'e ndeje. C'o discípulo dya mi pãrãji cjo mi ngueje e Jesús.

⁵ Nuc'ua e Jesús o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí ín ch'itsc'öji, ¿cjo ya i sürügueji 'na jmö c'ü rí sagueji?

O ndünröji, o mamaji:

—Jiyö. Ojtjo dya pje rí sürügöjme.

⁶ E Jesús o xipjiji c'ua:

—Pät'ãji dya c'e red a ma cja ín jodyëji cja e bü'ü, ngue c'ua rí chöt'üji.

Nuc'ua o mbät'ãji c'ua. Nuc'ua, dya cja mi sö ro ngüs'üji na ngueje me ma puncjü c'o jmö'ö c'o vi ngãjãji.

⁷ Nuc'ua c'ü o discípulo e Jesús c'ü me mi s'iyã o xipji e Pedro:

—Nunu ngueje ín Jmuji nu.

'Ma o dyärã e Simón Pedro mi ngueje o Jmuji, o jye o bitu c'ü vi ndons'ü. Cjanu o dat'ü c'ua cja ndeje.

⁸ Nu c'e bü'ü mi jyadüvi cien metro ro zät'ã a ñünü c'e zapjü. C'o dyaja discípulo ma ëjëji cja c'e bü'ü, ma cjüt'üji c'e red c'ü me mi nizhi o jmö'ö.

⁹ 'Ma o zät'ãji a ñünü cja c'e zapjü o jñandaji o chjeme c'o ya ma tjë'ë. Mi juns'ü c'ua o jmö'ö. Xo ma jä'ã o xëdyi.

¹⁰ E Jesús o xipjiji c'ua:

—Ma jñüji dya, ja nzi jmö'ö c'o i sürüji.

¹¹ E Simón Pedro o ndes'e c'ua cja c'e bü'ü. O ma tñ'ü c'e red. Cjanu o jyät'ã a ndeje, cjanu o ngüt'ü va ma cja ñünü c'e zapjü. C'e red ma nizhi o jmö'ö c'o nde ma nojo. Ma qui'i 'naja ciento cincuenta y tres o jmö'ö. Zö xi ma puncjüji, dya pje o xüt'ü c'e red.

12 O mama c'ua e Jesús, o xipji c'o discípulo:

—Xä'däji dya. Rí siji o xëdyi.

C'o discípulo dya mi rezga ro dyönüji cjó mi ngueje. Anguezeji ya mi pārãji mi ngueje o Jmuji.

13 Nuc'ua e Jesús o jñü'ü c'ua c'o xëdyi. Cjanu o unüji. Ya nde unüji c'ua c'o jmõ'õ.

14 Nunu, ya ma jñi'i ma chjëji e Jesús ndeze vi te'e cja c'o añima.

Jesús habla con Simón Pedro

15 Nuc'ua 'ma o nguarü o ziji o xëdyi, e Jesús o xipji e Simón Pedro:

—Nu'tsc'e, Simón, o t'its'ü e Jonás, ¿cjo xenda in s'iyazügö que na ngueje yo?

E Pedro o xipji c'ua:

—Jägã. Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, in pārãgue rí nets'egö.

O ndünrü c'ua e Jesús:

—Huiñi c'o in ts'imëgö.

16 E Jesús o xipji c'ua na yeje:

—Simón, nu'tsc'e o t'its'ü e Jonás, ¿cjo in s'iyazü?

O ndünrü c'ua e Pedro:

—Jägã. Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, in pārãgue rí nets'egö.

O xipji c'ua e Jesús:

—Pjörü c'o in nzhënjürügö.

17 E Jesús o xipji c'ua na jñi'i:

—Nu'tsc'e Simón, o t'its'ü e Jonás, ¿cjo in neze?

O nguiñi c'ua e Pedro na ngueje e Jesús vi xipji c'ü na jñi'i: “¿Cjo in neze?” O ndünrü c'ua, o xipji:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö, in pārãgue texe. In pārãgue rí netsc'ö na puncjü.

O xipji c'ua e Jesús:

—Pjörü c'o in nzhënjürügö.

18 Na cjuana c'ü rí xi'ts'i. Nu'tsc'e, Pedro, ndeze 'ma cja mi t'igue, mi cjague c'ü mi cjĩ in ñigue, y mi pague c'ua ja mi negue. Nu 'ma ya rí titague, rí chjüdügue in dyë'ë, y ra zints'iji nu ja dya rí ñegue rí ma'a.

19 E Jesús o xipji e Pedro yo jña'a yo, ngue c'ua ro mbārã ja rvá ndü'ü na ngueje sido ro 'ñejme Mizhocjimi. Xo o xipji c'ua:

—Nudya, chjünt'ü in xütjügö dya.

El discípulo amado

20 O ñezhe e Pedro. O jñanda c'e discípulo c'ü mi junrüvi e Jesús 'ma o ziji o xëdyi ante c'ü ro bö't'ü e Jesús. Ngue c'ü vi mama: “Nu'tsc'e, in Jmuts'ü, ¿cjo je ngue c'ü ra nzhöc'ügue?” C'e discípulo ma tjünt'ü a xütjü e Pedro 'ñe e Jesús. E Jesús me mi s'iya c'e discípulo.

21 E Pedro 'ma o jñanda c'e discípulo, o xipji c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'e, in Jmuts'ügö, ne bëzo nu, ¿pje ra tsjapüji c'ü ra sufrido nu?

22 O ndünrü c'ua e Jesús:

—Nu'tsc'e, Pedro, 'ma rá negö xe ra bübü nu hasta cja ne rá ëcjö na yeje, ¿pje mportats'ügue? C'ü ni jyodü rí tsjague, sido rí chjüntc'e in xütjügö.

23 Nguec'ua c'o cjuarma nde mi mamaji c'ü dya ro ndü'ü c'e discípulo. Pero e Jesús dya vi xipji c'ü dya ro ndü'ü. C'ü vi xipji je ngueje a cjava: “Ma rá negö xe ra bübü angueze cja rá ëcjö na yeje, nu'tsc'e, ¿pje mportats'ügue?”

24 Nu c'e discípulo nguejnu na xi'tsc'eji nu c'o o ts'a'a. Nguejnu na opjü yo jña'a yo. Rí pārãgøjme nu c'ü xi'tsc'eji c'e discípulo, na cjuana yo.

25 Xe bübütjo c'o dyaja c'o me na puncjü c'o o tsja'a e Jesús. Nu 'ma ro t'opjü texe c'o, rí cjinncjö, dya xo ro chjénfi cja ne xoñijömmü c'o libro c'o ro t'opjü. Na cjuana texe yo rí xi'tsc'öji, amén.

LOS HECHOS DE LOS APOSTOLES

La promesa del Espíritu Santo

¹⁻² Nu'tsc'e Teófilo, ya ró pen'c'e 'na carta. Ró xi'tsc'ö ja ga cja c'o o tsja e Jesús hasta 'ma o ma a jens'e, 'ma o zidyí Mizhocjimi. Ró xi'tsc'ö c'o o tsja, 'ñe c'o jña c'o o jíchi va zopjü c'o nte. Ante c'ü ro zidyíji a jens'e e Jesús, o zopjü c'o bëzo c'o vi juajnü c'o mi apóstole. O xipjiji c'ü ro ëjë o Espíritu Mizhocjimi; nguec'ua mi jyodü ro sidoji c'e bëpji c'ü mi cja e Jesús.

³ O ndü e Jesucristo cja ngronsi, cjanu o tetjo c'ua o bübüjtjo na yeje. Nuc'ua, ante c'ü ro zidyíji a jens'e, xe go mezhe cuarenta pa c'ü xe mi bübüjtjo cja ne xoñijömmü. Na puncjü vez va jñetse nu ja mi cãrã c'o apóstole, o jizhi c'ü ya vi te'e. Anguezeji o jñandaji c'ü na cjuana vi te. E Jesús o zopjü c'o apóstole o xipjiji c'ü ja rvá manda angueze. Na ngue ngue c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi.

⁴ 'Na nu pa mi cãrãji e Jesús c'o o apóstole. Nuc'ua e Jesús o zopjü c'o apóstole o xipjiji:

—Dyãrãji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Dya rí pedyeji va a Jerusalén. Rí che'beji ra ch'a'c'üji nu c'ü o mama Mizhocjimi c'ü ya ró xi'tsc'öji.

⁵ Ró xi'tsc'öji e Juan mi jichi yo nte co ndeje. Pero dya cja ra mezhe o pa, ra ëjë o Espíritu Mizhocjimi ra ë bübü cja in mü'bügueji, embeji c'o apóstole.

Jesús sube al cielo

⁶ 'Ma mi cãrãji e Jesús c'o o apóstole, o mama c'ua c'o apóstole o dyönüji e Jesús:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügöjme, nutscöjme rí menzumüjme a Israel. 'Ma ot'ü, mi 'ñegöjme ín reygöjme c'o ín menzumügöjme. ¿Cjo ya ngue rí mandague rí tsjague ín reygöjme, ngue c'ua dya cja ra mandazüjme c'o 'ñaja nte?

⁷ O ndünrü c'ua e Jesús o xipjiji:

—C'ü mama Mizhocjimi mi Tata ra zädã, nguextjo angueze ra mama jinguã ra zädã, 'ñe ja rga cja c'o pa c'o. Nu'tsc'eji, dya ngue'tsc'eji tocats'üji rí pãrãji yo.

⁸ C'ü tocats'üji rí pãrãji, ngueje c'ü ra ëts'üji o Espíritu Mizhocjimi ra ë bübü cja in mü'büji ra dya'c'üji poder. Nguec'ua rí zopjügueji yo nte yo tsja va a Jerusalén rí xipjiji c'o ya i jñandaji ró c jagö, 'ñe c'o idyãrãji ró xi'tsc'öji. Xo rí möji a Judea rí ma zopjüji c'o nte c'o cãrã nu. Xo 'ñe a ma a Samaria, 'ñe texe cja ne xoñijömmü, eñe e Jesús va xipji c'o o apóstole.

⁹ 'Ma o nguarü e Jesús o mama c'o jña c'o, o jñanda c'o apóstole o nguins'i a jens'e e Jesús; o zidyí Mizhocjimi. O cjogü c'ua cja 'na ngömmü; dya cja jñandaji c'ua c'ü.

¹⁰ 'Ma xe mi jandaji a jens'e, 'nango jñetse c'ua yeje anxe c'o mi nza cja o bëzo. Mi je'evi o bitu c'o me ma t'öxü. Mi böbüvi cja o jmi c'o apóstole.

¹¹ O xipjiji c'ua c'o apóstole:

—Nu'tsc'eji in menzumüji a Galilea, ¿jenga in jandaji a jens'e? Mizhocjimi ya zidyí a jens'e e Jesús. Ja c'o nzi vi jñandagueji va ma a jens'e, je xo rga cjatjonu 'ma ra ëjë na yeje, eñe c'o yeje anxe.

Se escoge a Matías para reemplazar a Judas

¹² C'o apóstole mi cãrãji cja c'e t'eje c'ü ni chjü Olivo. O mbedyeji nu, o möji a Jerusalén nu ja vi 'ñeji e Jesús. C'e t'eje mi bëxtjo a Jerusalén; mi jyadütjovi 'na kilómetro. Nguextjo c'ü mi mama c'o ley c'ü mi sö ro nzhodüji c'e pa 'ma mi söyaji.

¹³ C'o apóstole mi chjü e Pedro, 'ñe e Jacobo 'ñe e Juan 'ñe e Andrés 'ñe e Felipe 'ñe e Tomás 'ñe e Bartolomé 'ñe e Mateo 'ñe e Jacobo c'ü mi t'i cja e Alfeo. Xo mi chjü e Simón c'ü mi revolucionario, 'ñe e Judas c'ü mi cjuarmavi e Jacobo. 'Ma mü o zãt'ãji a Jerusalén, o cjogüji cja c'e ngumü nu ja mi oxüji cjanu o ndes'eji o cjogüji cja c'e cuarto c'ü mi jãs'ã a xes'e.

14 Mi 'natjo o pjeñeji ma dyötüji Mizhocjimi. Xo mi bübü nu c'o o cjuarma e Jesús, 'ñe c'ü nu nana c'ü mi ngue e María, 'ñe c'o 'ñaja ndixü. Xo mi ötüji Mizhocjimi.

15 Nu cja c'e jyäxcümü, mi cãrã 'na ciento veinte cjuarma. C'o pa 'ma mi cãrãji nu, o böbü e Pedro a nde cja c'o cjuarma, cjanu o xipjiji:

16 —Nu'tsc'eji mi cjuarmats'ügöji. Mi jinguã o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e David o dyopjü ja rva cja nu c'ü ro mbös'ü c'o nte ro zürüji e Jesús. E Judas o jizhi ja mi cãrãgöji e Jesús, nguec'ua va zidyiji e Jesús cja c'o pje mi pjëzhi. Nguec'ua o zädã c'ü o jña Mizhocjimi ja c'o nzi va mama e David.

17 Mi dyocjöji e Judas. E Jesús xo vi 'ñeme e Judas c'ü ro tsja c'e bëpji c'ü rá cjaji, eñe e Pedro.

18 E Judas o ngõ't'üji para o tsja na s'o, o zidyí c'o nte c'o o ma zürü e Jesús. Nuc'ua cjanu o ma chjüns'ütsjê; o ndögü a jömü o mböt'ü texe c'o o xëpjo. Co c'e merio c'ü vi ngõ't'üji e Judas, o ndömüji 'na juajma.

19 C'o mi menzumü a Jerusalén, 'ma mü o mbãrãji c'o vi tsja e Judas, o jñusp'üji c'ua c'e juajma mi chjü Acéldama cja o jña anguezeji. C'e tjü Acéldama ne ra mama Cjijuaajma c'ü.

20 O sido o ña e Pedro o mama:
—Je t'opjü a cjava cja Salmos:
Dya cja cjó ri bübü cja o ngumü; dya cja cjó ri nzheñe nu, eñe.

Xo mama cja Salmos:
C'e bëpji c'ü o ch'unü ra tsja, ra tsja c'ü 'naja, eñe o jña Mizhocjimi.

21 'Nguec'ua c'ü ro pëpji e Judas, rá juajnüji c'ü ra pëpji. Bübü va o bëzo c'o mi dyocjöji co e Jesús.

22 Mi dyocjöji co e Jesús ndeze c'o pa 'ma mi jichi e Juan c'o nte, hasta 'ma o zidyiji a jens'e e Jesús. 'Naja yo, xo ni jyodü ra tsja apóstole co nutscöji, rá xipjiji yo nte c'ü o te e Jesús, eñe e Pedro.

23 Nguec'ua c'o mi cãrã nu, o mamaji c'ü mi bübü yeje c'o dya mi apóstole c'o mi dyoji e Jesús ndeze 'ma mi jichi e Juan c'o nte, hasta 'ma o

zidyiji a jens'e e Jesús. Nuc'o, mi chjü e José Barsabás 'ñe e Matías. E José Barsabás xo mi xiji Justo.

24 Nuc'ua o dyötüji Mizhocjimi o mamaji:

—Mizhocjimi ín Jmuts'ügöjme, ín pãtcãgöjme ín mü'büjme nutscöjme rí ntegöjme. Rí ö'tc'öjme c'ü rí jítscöjme yo yeje cjuarma, ja ngue c'ü ya i jua-jnügue.

25 Nguec'ua ra tsja apóstole ra tsja c'e bëpji c'ü ro tsja e Judas. Na ngue e Judas o xögü co nuzgöjme, o tsja c'o na s'o. Nguec'ua va ma sufre, eñeji va dyötüji Mizhocjimi.

26 Nuc'ua cjanu o echaji suerte; o toca e Matías. Nguec'ua o zötjo c'o doce apóstole.

2

La venida del Espíritu Santo

1 O zädã c'ua c'o pa 'ma mi pjongüji c'e mbaxua c'ü mi chjü Pentecostés. C'o apóstole 'ñe c'o 'ñaja c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo, 'natjo c'ua mi cãrãji.

2 'Nango dyärãji c'ü vi 'ñeje a jens'e c'ü me mi yürü nza cja 'ma vü na zëzhi o ndajma. Me go yürü c'ua na jens'e a mbo cja c'e ngumü nu ja ma jüji.

3 'Nango jñandaji c'ua o c'ijñi c'o mi 'ñetse nza cja o sivi. Nuc'o, o mböt'ü o 'ñe toca nzi 'naji.

4 Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o cjogü a mbo o mü'bü texeji, me go 'ñünbü o mü'büji. Nguec'ua o mbürü o ñaji c'ua nan'ño idioma, ja c'o nzi va unü o Espíritu Mizhocjimi o ñaji.

5 Mi cãrã a Jerusalén c'o mi ätä Mizhocjimi c'o mi ngue o dyoji c'o menzumü cja c'e país a Israel, pero vi jmus'üji cja c'o 'ñaja país.

6 Anguezeji 'ma mü o dyärãji, o möji c'ua nu ja mi cãrã c'o apóstole 'ñe c'o 'ñaja cjuarma. Dya mi pãrã pje ro nguijñiji, na ngue mi ärãji mi ñaji o jña c'o mi ña anguezeji.

7 Me co züji c'ua, me co mamaji:
—Nujyo na ña'a, ¿cjo dya menzumüji a Galilea?

8 Maco ña ín jñagöji yo, eñeji.

⁹ Nu c'o vi ě dyärä c'o mi ña c'o cjuarma, mi cārā c'o vi jmus'ü cja c'e país c'ü mi chjũ a Partia. Xo mi cārā c'o vi jmus'ü a Media 'ñe a Elam. Xo mi cārā c'o vi jmus'ü a Mesopotamia. Xo mi cārā c'o vi jmus'ü a Judea. Xo mi cārā c'o vi jmus'ü a Capadocia 'ñe a Ponto 'ñe a Asia.

¹⁰ C'o o ě dyärä c'o mi ña c'o cjuarma, xo mi cārā c'o vi jmus'ü a Frigia 'ñe a Panfilia. Xo mi cārā c'o vi jmus'ü a Egipto 'ñe a Cirene 'ñe cja c'o 'ñaja país a Cirene a manu. Xo mi cārā c'o vi 'ñeje a Roma. C'o vi 'ñeje a Roma, bübü c'o mi ngue o dyoji c'o menzumü cja c'e país a Israel; bübü c'o dya mi ngue o dyoji c'o menzumü a Israel, pero mi ma't'üji Mizhocjimi ja c'o nzi ma ma't'ü Mizhocjimi c'o menzumü a Israel.

¹¹ C'o o ě dyärä c'o mi ña c'o cjuarma, xo mi cārā c'o vi jmus'ü a Creta 'ñe a Arabia. Texe c'o o ě dyärä, pötü va mamaji:

—Rí ärägöji ña yo bëzo yo ín jñagöji nzi 'nazgöji. Mamaji c'o me na nojo c'o o tsja Mizhocjimi, mi eñeji.

¹² Anguezeji mi süji, dya mi pãrã pje ro nguiñiji. Mi pötü ma mamaji:

—¿Pje ne ra mama c'ü ñaji a cjanu yo ín jñagöji?, eñeji.

¹³ Bübü c'o me mi tjenbe ma tsjapü burla c'o cjuarma, mi mamaji:

—Nujoyo, ya tĩ yo.

Lo que Pedro dijo a la gente

¹⁴ Nuc'ua o böbü c'o doce apóstole. Cjanu o ña c'ua na jens'e e Pedro o zopjü c'o nte c'o vi 'ñe dyärä, o xipjiji:

—Nu'tsc'eji ín cārãji a Jerusalén, dyärãji c'ü rá xi'tsc'öji zö ín menzumüji va a Judea o jiyö. Rí unnc'eji na jo ngüenda.

¹⁵ Bübüts'üji c'o pëzhi rí tīgōjme, pero dya ga cjanu. Maco xōxtjo, cja zünü a las nueve.

¹⁶ C'ü rgã ñagōjme nan'ño idioma, ya zädä c'ü o mama e Joel c'ü mi profeta. O mama a cjava:

¹⁷ O mama Mizhocjimi: C'o cjë c'o ya rguí ma ra nguins'i e jens'e 'ñe ne xoñijömmü, rá täjä ín Espíritu ra ma bübü cja o mü'bü yo nte

yo cārã texe cja ne xoñijömmü. Me ra 'ñünbü o mü'büji.

Nguec'ua c'o sē ra mamaji ín jñagö; 'ñe c'o süngü.

C'o sē 'ñe c'o tata ra nguinch'iji o t'ĩĩ ra mbārãji c'o ra zädä.

¹⁸ C'o pa c'o, rá unü ín Espíritu c'o bëzo 'ñe c'o ndixü c'o pëpquigö.

Ra 'ñünbü o mü'büji ra zopjüji yo nte ra xipjiji ín jñagö.

¹⁹ Rá jizhigö a jens'e o señał c'o me rrã nojo, c'o me rguí zü yo nte. Xo 'ñe cja ne xoñijömmü.

Ra jñandaji o cji, 'ñe o sivi, 'ñe o bipji c'ü ri nza cja o trangömmü.

²⁰ Ra bëxömmü e jyarü. E zana ri jñetse nza cja o cji.

Nujoyo, rá jizhgö yo. Nuc'ua ra ějē c'in Jmugueji ra 'ñe manda.

Me rrã sjü c'e pa c'ü.

²¹ Nu c'o ra dyötü Mizhocjimi co texe o mü'bü, ra perdonaoji 'ma c'o na s'o, mama a cjanu o jña Mizhocjimi ja c'o nzi va dyopjü e Joel c'ü mi profeta.

²² O sido o ña e Pedro o mama:

—Nu'tsc'eji ín menzumüts'ügöji a Israel, dyärãji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Rá xi'tsc'öji ja ga cja e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret. Mizhocjimi o unü poder e Jesús; guec'ua va tsja c'o me na nojo a ndetsc'eji c'o nunca mi jandagueji. Nuc'o, ngue c'o rvi pãrãgueji c'ü vi 'ñeje e Jesús cja Mizhocjimi.

²³ Pero ĩ dyötüji c'o dya ín menzumügöji o ndät'ãji cja ngronsi c'ü, maco dya tjëji o ley Mizhocjimi. Nguec'ua ín pë's'i in s'ocügueji chjëntjui c'ü ri pö't'ügueji. Mizhocjimi ya mi pãrã c'o ri tsjapüji e Jesús. Na ngue ndeze mi jinguã o mama c'ü ro ějē e Jesús ro ě ndü. Nguec'ua o jyëzi ĩ tsjaji a cjanu c'o na s'o.

²⁴ Zö o mbö't'üji e Jesús, pero Mizhocjimi o tsjapü o te, o bübütjo na yeje. Dya sö ro nguejme cja c'e cueva nu ja vi ngöt'üji. Na ngue me na zëzhi e Jesús que na ngue e muerte.

²⁵ Mi jinguã o mama e David c'ü ja rvá te e Jesús. O mama:

Rí pãrãgö Mizhocjimi bübü co nuzgö, dya jëzguigö.

Nuc'ü, bübü cja ín jodyëgö pjöxcügö; dya ni jyodü pje rá sügö.

²⁶ Nguec'ua me mäjä ín mü'bü, y me rí unü 'na pöjö Mizhocjimi.

Zö rá tügö, pero rí pãrãgö c'ü rá tetjo.

²⁷ 'Ma rá tügö, rí pãrãgö c'ü dya rí jyëzi ín aljmagö ra ma nu ja cãrã c'o 'ñaja aljma.

Dya xo rí jyëzi ra dya'a ín cuerpogö. Na ngue in Ch'izügö.

²⁸ **I** jítscö ja rgá sö rá bübütjo co nu'tsc'e para siempre.

Me rá mäcjö cja in jmigue, eñe e David.

²⁹ O sido o ña e Pedro o mama:

—Nu'tsc'ëji ín menzumüts'ügöji, ixtá xi'tsc'öji ja ga cja, c'ü dya ngue e David c'ü ro zädã texe yo ña. E David c'ü ín mboxatitagöji o ndü, cjanu o dyögüji c'ua c'ü. Zö ya mezhe, pero rí texeji rí pãrãgöji ja dyögüji.

³⁰ E David mi profeta mi mama c'o ña c'o o xipji Mizhocjimi ro mama. Mizhocjimi o mamatsjë na cjuana o xipji e David ja rva cja e Cristo c'ü o mama Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre. O xipji c'ü ri mboxbëche e Cristo cja e David; 'ñe c'ü ro manda ja c'o nzi ma manda e David.

³¹ Ante c'ü ro ëjë e Cristo, o mama e David c'ü ro tetjo e Cristo. O mama c'ü dya ro ma o aljma nu ja cãrã c'o 'ñaja aljma; dya xo ro dya'a o cuerpö.

³² Nutscöjme ró jandajme; nguec'ua rí xi'tsc'öjme Mizhocjimi o tsjapü o te e Jesús 'ma ya vi ndü.

³³ Cjanu o zidyí a jens'e o unü c'ü o mimi cja o jodyë Mizhocjimi nu ja mandavi dya. Nuc'ua Mizhocjimi o tsja ja c'o nzi va mama, o unü poder e Jesús o ndãjä o Espíritu Mizhocjimi o ëjë cja ne xoñijömmü. Ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü cja'a yo ín jandagueji 'ñe yo ín äräji.

³⁴ O mama e David: Mizhocjimi o zopjü c'ín Jmugö o xipji: “Mimi cja ín jodyëgö.

³⁵ Rí da'c'ü rí mandague hasta 'ma cja rí chöppü yo nuc'ü na ü”, eñe e David.

Ín pãrãgueji, dya zidyíji e David a jens'e cja o jodyë Mizhocjimi.

³⁶ 'Nu'tsc'ëji ín menzumüts'ügöji a Israel, ixtí jñunt'ü in mün'c'ëji ngueje e Jesús c'ü o 'ñeme Mizhocjimi. Ngueje e Jesús c'ü ra 'ñevgueji libre rá cja püji ín Jmugöji. Maco **i** dyörüji o ndãt'äji cja ngronsi, eñe e Pedro.

³⁷ C'o nte c'o mi cãrã nu, 'ma mü o dyärãji c'o jña, o zi'ch'i o mü'büji, o unüji ngüenda c'ü vi tsjaji c'o na s'o. Cjanu o xipjiji e Pedro 'ñe c'o 'ñaja apóstole:

—Nu'tsc'ëji ín menzumüts'ügöjme, ró cja göjme c'o na s'o. ¿Pje rá cja göjme dya?

³⁸ O ndünrö c'ua e Pedro o xipjiji:

—C'ü rí tsjaji; jyëziji c'o na s'o, ra nzhögü in mü'büji cja Mizhocjimi. Y rí jigueji. A cjanu rí jizhigueji c'ü rí dyätãji dya e Jesucristo. Nu 'ma rí tsjaji a cjanu, ra perdonaots'üji 'ma Mizhocjimi. Xo ra dya'c'üji o Espíritu ra bübü cja in mü'büji.

³⁹ O mama Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji, c'ü ra dya'c'üji o Espíritu 'ma ra nzhögü in mü'büji. Ra dya'c'üji, 'ñe c'o in ch'igueji. Xo ra unü o Espíritu c'o nte c'o cãrã na jë. Ra unü o Espíritu texe c'o ra tsjapü o nte, eñe e Pedro.

⁴⁰ Xe na puncjü o jña c'o o mama e Pedro va zopjü c'o nte. Mi zopjüji co texe o mü'bü mi xipjiji:

—Nu'tsc'ëji ín cãrãji yo cjë dya, na s'o ín cjaji. Jyëziji c'o na s'o, ra nzhögü in mü'büji. Nguec'ua ra jogü in mü'büji.

⁴¹ Nu c'o o dyätpã o jña e Pedro, o jiji. O zö como 'na jñi mil o nte c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, o ndeñeji co c'o ya mi creo.

⁴² Sido mi äräji c'o jña c'o mi mama c'o apóstole. Me mi mäji ma ngärãji. 'Natjo c'ua mi siji c'ü mi mbeñeji ja va ndü e Jesús. Sido mi ötüji Mizhocjimi.

La vida de los primeros cristianos

⁴³ O Espíritu Mizhocjimi o unü poder c'o apóstole mi cjaji c'o me na nojo. Nguec'ua c'o nte o unüji ngüenda c'ü na cjuana c'o mi mama c'o apóstole. Y me mi süji.

⁴⁴ Nu c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo mi pötü ma s'iyaji. C'o pje mi pë's'i, dya mi ne ro jñütsjëji, mi pjös'üji c'o pje mi jyodü.

⁴⁵ 'Ma c'jó pje mi jyodü, mi pa 'na cjuarma mi pa pö 'na juajma o 'na ngümü, o pje c'o mi pa pö. Cja rrü unü c'ua c'o dya pje mi pë's'i.

⁴⁶ Pama mi jmurüji cja c'e templo. Cja o ngümüji mi pötü ma mbitaji mi siji o xëdyi ma mbeñeji ja va ndü e Jesucristo. Y me mi mäji, dya pje mi mbeñeji.

⁴⁷ Mi unüji na puncjü 'na pöjô Mizhocjimi. C'o nte, mi nuji na jo c'o mi creo e Jesucristo. Pama Mizhocjimi o jopcü o mü'bü na puncjü o nte. Nguéc'ua pama mi jmurüji mas c'o ya vi creo.

3

Un cojo es sanado

¹ 'Na nu pa e Pedro o mëvi e Juan cja c'e templo, o ma dyötüvi Mizhocjimi nu. Ya vi zünü jñ'i c'ü nzhä; mi ngue 'naja hora c'o mi pa ötüji Mizhocjimi.

² 'Ma ya mi mëvi, ma tñji 'na bëzo c'ü dya mi sö ro nzhodü. Nuc'ü, je ma cjanu ndeze 'ma o jmus'ü. Nguéc'ua pama mi pa emeji c'e bëzo cja 'na o ngoxtji c'e templo, ngue c'ua ro dyötü o merio c'o mi cjogü nu. C'e ngoxtji nu ja mi emeji, ni chjü Na Zö.

³ C'e bëzo o jñanda e Pedro 'ñe e Juan c'ü ya mi ngue ro cjogüvi cja c'e templo. Cjanu o dyötü o merio anguezevi.

⁴ Nuc'ua e Pedro o jñanda na jo c'e bëzo; xo 'ñe e Juan. O mama c'ua e Pedro o xipji:

—Jñandgagöbe, eñe.

⁵ Nuc'ua c'e bëzo o jñanda na jo anguezevi, mi te'be pje ro ch'unü.

⁶ O mama c'ua e Pedro o xipji:

—Dya rí jüngö pje rá da'c'ü; dya rí jüngö plata ni oro. Pero rí xi'tsc'ö ra mböxc'ü e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret. Nuc'ü, ngue c'ü o ndäjä Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre. Nguéc'ua rí böbügue rí nzhodü,

embeji c'e bëzo c'ü dya mi sö ro nzhodü.

⁷ Nuc'ua e Pedro cjanu o pënchp'i c'ua o jodyë c'e bëzo, cjanu o bö'bü. Ixco jogü c'ua o ngua 'ñe o bola, o zëzhi.

⁸ Nuc'ua ixco böbü c'ua o nzhodü. Cjanu o cjogü c'ua cja c'e templo co e Pedro 'ñe e Juan, mi nzhodü y mi dacü. Mi mama c'ü me na jo Mizhocjimi, mi unü 'na pöjô.

⁹ C'o nte c'o ma cãã cja c'e templo, o jñandaji mi nzhodü c'e bëzo 'ñe mi unü 'na pöjô Mizhocjimi.

¹⁰ Mi päräji ngueje c'e bëzo c'ü mi junrü cja o ngoxtji c'e templo c'ü ni chjü Na Zö, mi örü o merio. Me go zñji c'ua, dya mi parã pje ro nguijñji. Na ngueje ya vi jogü c'e bëzo, ya mi nzhodü.

Discurso de Pedro en el Portal de Salomón

¹¹ Cja c'e templo, bübü 'na porta c'ü ni chjü o Portal e Salomón. Je mi bübü nu e Pedro 'ñe e Juan. C'e bëzo c'ü vi jogü o ngua, sido mi dyoji co anguezevi. C'o nte o möji c'ua na niji nu ja mi bübü c'e bëzo 'ñe e Pedro 'ñe e Juan. Me mi sñji, na ngue vi jogü c'e bëzo.

¹² E Pedro 'ma mü o jñanda ya vi mundo c'o nte, cjanu o xipji c'ua:

—Nu'tsc'ëji ín menzumüts'öji a Israel, ¿jenga me in sñji me in jandgagöbe? In pëzhgueji c'ü me na jözgöbe 'ñe me na zëzhi ín jñagöbe, nguec'ua rvá jocübe ne bëzo. Pero iyö.

¹³ C'ü o jocü, ngue o T'i Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob c'o mi ngue ín mbox-atitagöji. Nudya Mizhocjimi ya unü poder e Jesús c'ü o T'i ngue c'ua ra manda. Nu'tsc'ëji i sidyiji e Jesús cja jmi e Pilato ngue c'ua ro jñünpüji ngüenda. Mi ne e Pilato ro 'ñeme libre e Jesús, pero dya i ñegueji.

¹⁴ Maco e Jesús dya tsja c'o na s'o, pero dya i ñeji ro 'ñemeji libre c'ü. Maco ngue c'e bëzo c'ü mi pö't'üte c'ü i dyötüji e Pilato o 'ñeme libre.

¹⁵ I dyötüji e Pilato o mbö't'üji e Jesús, maco ngueje c'ü o ngambgagöji

va c'ü o dyacüji c'ü rgá bübütjoji. O mbö't'üji e Jesús, pero Mizhocjimi o tsjapü o te'e o bübütjo na yeje. Nutscöjme ró jandajme; nguec'ua rí xi'tsc'öjme o te.

¹⁶ Ngue o poder e Jesús c'ü o tsjapü o zézhi o ngua ne bēzo, na ngue o 'ñench'e o mü'bü e Jesús, o creo c'ü ro jogü. Nujnu, in pârâgueji c'ü dya mi sô ro nzhodü. Pero in jandaji ya jogü dya. O 'ñench'e o mü'bü e Jesús; nguec'ua o jogü ja c'o nzi gui jñandaji, eñe e Pedro.

¹⁷ O sido o ña e Pedro o mama:

—Nu'tsc'eji ín menzumüts'ügöji, rí pârâgö c'ü dya mi pârâgueji cjo ngueje c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Xo 'ñe c'o mböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o pje pjézhi, dya xo mi pârâji.

¹⁸ O zädä ja c'o nzi va mama Mizhocjimi. Mi jinguã Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü texe c'o o profeta o mamaji c'ü ro sufre nu c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi.

¹⁹ Ixtí unnc'eji ngüenda c'ü i tsjaji c'o na s'o. Nzhogüji cja Mizhocjimi rí dyötüji ra perdonaots'üji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, ra perdonaots'üji 'ma. Nuc'ua Mizhocjimi ra dya'c'üji me rí mäcjeji, dya pje rí mbeñeji.

²⁰ Xo ra ndäjä e Jesús ra ëjë na yeje. Na ngue ngueje c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda.

²¹ Pero sido ra bübü e Jesús a jens'e hasta 'ma cja ra zädä c'o o mama Mizhocjimi. Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü c'o o profeta o mamaji ra zädä 'ma ra jogü texe, ja c'o nzi ma cja 'ma cja vi dyät'ä Mizhocjimi e jens'e 'ñe ne xoñijömmü.

²² O mama e Moisés: “Mizhocjimi c'ín Jmugöji o 'ñempquegö rí mamagö o jña. Je xo rga cjatjonu, ra 'ñeme c'ü 'na c'o ín menzumügöji xo ra mama o jña. Texe c'o ra xi'ts'ijji c'ü, rí dyätäji c'ü.

²³ 'Ma cjó c'o dya ra dyätpä o jña, ra pjongüji cja c'o o nte, ra mbö't'üji.” Nuyo, ngue yo o mama e Moisés, eñe e Pedro va xipji c'o nte.

²⁴ O sido o ña e Pedro o mama:

—E Samuel mi ngue c'e profeta c'ü ot'ü o mama yo ya zädä yo cjë dya. Xo mama a cjanu c'o 'ñaja profeta.

²⁵ Mizhocjimi o xipji a cjava e Abraham: “Na ngue c'ü ra tsja c'ü in mboxbëchegue, rá intsjimigö yo nte yo cārã texe cja ne xoñijömmü”, eñe Mizhocjimi va xipji e Abraham. C'o ín mboxatitagöji mi te'beji ro zädä c'ü vi mama Mizhocjimi. Nutscöji o mboxbëchezüji anguezeji, nguezgöji ne ra intsjimizüji dya Mizhocjimi ja c'o nzi va xipji e Abraham, 'ñe ja c'o nzi va mama c'o profeta.

²⁶ Mizhocjimi o 'ñeme e Jesús. Nutscöji rí menzumüji a Israel, nguetscöji ot'ü o ë zocüji, ngue c'ua rá jëziji c'o na s'o, ra nzhogü ín mü'büji cja Mizhocjimi. A cjanu ra intsjimizüji. Nguec'ua rí xi'tsc'öji ni jyodü rí dyätpäji dya o jña e Jesucristo, ra nzhogü in mü'büji cja Mizhocjimi, eñe e Pedro.

4

Pedro y Juan delante de las autoridades

¹ 'Ma mi ña e Pedro 'ñe e Juan ma zopjüvi c'o nte, o ëjë c'ua c'o mböcjimi, 'ñe c'e comandante cja c'e templo, 'ñe c'o saduceo.

² Me mi sjëyaji na ngue e Pedro 'ñe e Juan mi jíchivi c'o nte, mi xipjiji c'ü vi te e Jesús nguec'ua ra zädä 'ma ra te'e texe yo ya ndü.

³ Cjanu o zidyiji c'ua e Pedro 'ñe e Juan o ma pant'aji a pjörü. Je ro dyovi nu hasta c'ü na ye nu pa, na ngue ya vi nzhä.

⁴ Na puncjü c'o o dyärä 'ma mi ña e Pedro, o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Nguec'ua o zö como 'na tsí'ch'a mil o bēzo c'o ya mi creo.

⁵ Nuc'ua c'ü na ye nu pa, o zojnüji c'ua c'o pje mi pjézhi cja c'o menzumü a Israel, 'ñe c'o tita, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o jmurüji a Jerusalén.

⁶ Xo mi bübü nu e Anás c'ü mi mero ndamböcjimi, 'ñe e Caifás, 'ñe e Juan 'ñe e Alejandro, 'ñe c'o 'ñaja o dyoji e Anás 'ñe e Caifás.

7 O mandaji c'ua o ma siji e Pedro 'ñe e Juan. 'Ma mü o säjui, cjanu o xipjiji ro böbüvi a nde. Cjanu o dyönüji c'ua:

—¿Cjó dya'c'üvi poder i jocüvi ne bëzo? ¿Cjó o tjü i ñänbäguevi?

8 Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi me go 'ñünbü o mü'bü e Pedro o ndünrú:

—Nu'tsc'ejji in mandaji cja yo nte, 'ñetsc'ejji in titaji.

9 Ró cjagöbe c'o na jo, ró pjös'übe ne bëzo nu dya mi sö ro nzhodü. Maco nu'tsc'ejji in cjacübe t'önü ja rvá jocügöbe nu.

10 Ixtí unnc'ejji ngüenda in texeji, 'ñe texe yo in menzumüji a Israel, ngueje e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret nu c'ü o jocü ne bëzo, nguec'ua böbü dya cja in jmigueji. E Jesús ngue e Cristo c'ü o mama Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre. Nu'tsc'ejji i dyörüji o ndät'äji cja ngronsi. Pero 'ma ya vi ndü, o tsjapü Mizhocjimi o te'e o bübüttö na yeje.

11 In päräji c'ü mama o jña Mizhocjimi: “Nu c'e piedra c'ü dya go ne c'o mi jäbä o ngumü, ngue c'ü ot'ü ya jñumüji cja squina dya c'ü”, eñe c'e jña. Ya zädä c'e jña. Nu'tsc'ejji, dya i ñeji e Jesucristo. Pero Mizhocjimi ya 'ñeme ra manda.

12 Ojtjo xe 'naja c'ü ra jocüzü in mü'büji c'o na s'o; nguextjo e Jesucristo. Dya cjó xe ra ndäjä Mizhocjimi ra ë salvazüji; nguextjo e Jesús, eñe e Pedro.

13 C'o mi jün ngüenda o nguiññiji c'ua:

—¿Ja ni 'ñeje c'ü ni ñnavi a cjanu? Dya süvi, dya xo tsejevi, mi eñeji.

O mamaji a cjanu, na ngue mi päräji c'ü dya xötpüvi cja yo ley, y dya pje xo mi pjëzhivi. Cjanu o mbeñeji c'ua:

—Mi dyoji e Jesús; ngue c'ü o jíchi yo, eñeji.

14 Dya mi sö pje ro xipjiji e Pedro 'ñe e Juan. Na ngue o jñandaji mi böbü nu c'e bëzo c'ü ya vi jogü.

15 Nguec'ua o xipjiji e Pedro 'ñe e Juan ro mbedyevi a tji. 'Ma mü o mbedyevi a tji, nuc'ua cjanu o ñaji ja rvá tsjapüji.

16 O mamaji:

—¿Ja rga cja püji? Texe yo cãrã va a Jerusalén ya päräji c'ü o tsjavi c'ü me na nojo, o jocüvi ne bëzo. Dya sö rá cädägöji.

17 Para dya cja xe ra mbãrã yo in menzumügöji a Israel, ni jyodü rá xipjiji yo ye bëzo pje c'o rá cja püji 'ma sido ra nänmbävi o tjü e Jesús rgá zopjüvi yo nte.

18 Nuc'ua cjanu o ma't'üji e Pedro 'ñe e Juan. Anguezevi o cjogüvi c'ua na yeje nu ja mi jünji ngüenda. Nuc'ua c'o mi jün ngüenda, cjanu o xipjiji e Pedro 'ñe e Juan:

—Dya cja rí xipjivi yo nte ja ga cja e Jesús. 'Ma xe rí nänmbävi o tjü, jo rí ñuvi 'ma, embeji e Pedro 'ñe e Juan.

19 O ndünrú c'ua e Pedro 'ñe e Juan o xipjiji:

—Tsjiññiji. ¿Cjo na jo a jmi Mizhocjimi ot'ü rá ä'tc'ägöbe que na ngue Mizhocjimi?

20 C'o ró jandabe 'ñe c'o ró äräbe, ni jyodü rá xipjibe yo nte c'o.

21 Nuc'ua c'o mi jün ngüenda o menasaoji na yeje e Pedro 'ñe e Juan, cjanu o 'ñemeji libre. Dya mi sö pje ro tsjapüji, na ngue mi süji c'o nte. Na ngue c'o nte me mi ma't'üji Mizhocjimi mi mamaji c'ü me na nojo, na ngue vi jogü c'e bëzo.

22 C'e bëzo ya mi pë's'i mas de cuarenta cje.

Los creyentes piden confianza y valor

23 E Pedro 'ñe e Juan, 'ma mü o 'ñemeji libre, cjanu o mëvi c'ua nu ja ma cã c'o o dyoji; o ma xipjiji texe c'o vi mama c'o ndamböcjimi 'ñe c'o tita c'o pje mi pjëzhi.

24 'Ma mü o dyäräji, me go ma't'üji c'ua Mizhocjimi texeji o mamaji:

—Mizhocjimi in Jmuts'ügöjme, me na zë'ts'igue sö rí tsjague texe. Ngue'tsc'e i dyät'ä e jens'e 'ñe ne xoñijömmü, 'ñe yo mar, 'ñe texe yo bübü 'ñe yo cja'a.

25 **I** chäjä in Espíritu o ã 'ñünbü o mü'bü e David c'ü mi ngue ín mbox-atitagöjme c'ü mi pë'pc'igue. Nguéc'ua o mama a cjava:

C'o 'ñaja nte me üdü ga tsjaji o mbe-cuë.

Yo nte yo ín menzumügöji me cjiññiji c'ü pje ra tsjaji, pero dya sö.

26 Yo rey cja ne xoñijömmü 'ñe c'o 'ñaja c'o pje pjëzhi o jmurüji, mi nuji na ü Mizhocjimi 'ñe c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ro manda, eñe in jñague c'ü o mama e David.

27 O sido o dyötüji Mizhocjimi o mamaji:

—Na cjuana o zädä ne jña nu o mama e David; o zädä cja ne ndajñiñi. Yo ín menzumügöjme va a Israel 'ñe c'o 'ñaja nte mi 'natjo o pjeñeji va mamaji c'ü ro mbö't'üji e Jesús c'ü ngue in Ch'igue. Maco dya pje vi tsja. E rey Herodes 'ñe e gobernador Poncio Pilato o jyëzivi o mbö't'üji e Jesús.

28 Nu c'ü o tsjaji, ngue c'ü ya vi mangue ro zädä. **I** tsjapü o zädä.

29 Mizhocjimi ín Jmuts'ügöjme. C'o o jñünpü ngüenda yo ín cjuarmagöjme, o mamaji c'ü pje ra tsjacüjme 'ma sido rá zopjüjme yo nte. Nguéc'ua rí ö'tc'öjme rí dyacöjme c'ü dya rá sÿjme, sido rá mamajme in jñague. Na ngue in mbëpjizüjme.

30 Xo rí ö'tc'öjme rí pjöxcüjme. Nguéc'ua 'ma rá nänmbäjme o tjü e Jesús c'in Ch'igue c'ü me in mápague, nu'tsc'e rí jocü c'o sö'dyë y rí tsja c'o 'ñaja c'o me na nojo. Nguéc'ua yo nte ra unüji ngüenda c'ü na cjuana c'ü rí xipjijme, eñeji va dyötüji Mizhocjimi.

31 'Ma mü o nguarü o dyötüji Mizhocjimi, o mbi c'ua na zëzhi nu ja ma cäji. **O** Espíritu Mizhocjimi me go 'ñünbü o mü'büji texeji. Nguéc'ua 'ma mü o xipjiji o jña Mizhocjimi c'o nte, sido mi zopjüji, dya mi sÿji.

Todas las cosas eran de todos

32 C'o mi creo e Jesús, mi 'natjo o mü'büji 'ñe o pjeñeji; mi pötü ma s'iyaji. C'o pje mi pë's'i, dya cjó mama: “Ngué ín tsjacjö nu”, ro 'ñeñeji. Na

ngue c'o mi pë's'iji mi cjavüji nde mi ngue o cjaji.

33 C'o apóstole sido mi zopjüji c'o nte mi xipjiji c'ü vi te e Jesús. O ch'unüji ja va zopjüji; nguec'ua c'o jña o zi'ch'i o mü'bü c'o nte. Mizhocjimi o mbös'ü texeji.

34 C'o mi creo e Jesús, dya cjó cja mi bëzhi. Na ngue 'ma cjó c'o pje mi jyodü, mi pa 'na cjuarma mi pa pö 'na juajma o 'na ngümü.

35 Cja rrü jün c'o merio ra ã unü c'o apóstole. Nuc'ua c'o apóstole ra unüji c'ua c'o pje mi jyodü.

36 Mi bübü 'na cjuarma c'ü mi chjü e José c'ü mi mboxbëche cja e Leví. Nuc'ü, je mi menzumü a Chipre. C'o apóstole xo jñusp'üji Bernabé c'e cjuarma. C'e tjü Bernabé ne ra mama: Nu c'ü cjacüji rá mäji.

37 C'e cjuarma o mbö 'na juajma, cjanu o jün c'o merio o unü c'o apóstole.

5

El pecado de Ananías y Safira

1 C'ü 'naja cjuarma mi chjü e Ananías. Mi chjü e Safira c'ü nu su. O mbövi 'na juajma.

2 Cjanu o ma c'ua e Ananías o ma unü c'o merio c'o apóstole. Dya unü texe, ndetjo c'o o unü. Pero o tsjapü c'ü vi unü texe. C'ü nu su, mi pãrä c'ü ro tsja a cjanu e Ananías c'ü dya ro unü texe.

3 'Ma mü o unüji c'o merio c'o apóstole, o mama e Pedro o xipji e Ananías:

—Nu'tsc'e Ananías, ¿jenga i dyätägue e Satanás c'ü dya jo 'ma o 'ñünc'ü in mü'bügue? C'o merio c'o o ngö'tc'üji c'e juajma c'ü i pöguevi, i jñügue 'na parte pero i tsjapü i jñügue texe. Chjëntjui c'ü ri xique 'na bëchjine o Espíritu Mizhocjimi.

4 'Ma dya be mi pöguevi c'e juajma, mi ngue in tsjacjevi; mi sö ri tsjapüvi ja c'o nzi mi ñeguevi. Nuc'ua 'ma vi pöguevi, mi sö ri gastovi c'o merio ja c'o nzi mi ñeguevi. Na ngue mi ngue in tsjacjevi. Nguéc'ua, ¿jenga i tsjiñivi in mü'büvi yo na s'o yo i tsjaguevi? Mi

cjapque nguextjozgjöjme mi xitscöjme c'o dya cjuana. Pero ngue o Espíritu Mizhocjimi c'ü i xipjigüe c'o, eñe e Pedro.

⁵ Nuc'ua e Ananías 'ma mü o dyärä yo jña yo, cjanu o nügü o ndü. Texe c'o o dyärä c'o jña c'o vi xipjiji e Ananías, me go züji c'ua.

⁶ O ëjë c'ua ja nzi o sê o ë mböch'üji o manta c'e añima. Cjanu o ndunüji c'ua o ma dyögüji.

⁷ O mezhe c'ua jñi hora, o cjogü c'ua c'ü o su e Ananías; dya mi pârã cjo vi ndü c'ü nu xîra.

⁸ O mama c'ua e Pedro o xipji c'e ndixü:

—Yo merio yo o jün e Ananías, ¿cjo nguextjo yo o ngö'tc'üji c'e juajma c'ü i pöguevi?

O ndünrü c'ua c'e ndixü:

—Jã, nguextjo yo.

⁹ O ndünrü c'ua e Pedro o xipji:

—¿Jenga i ñaguevi c'ü nin xîra i tsjijñigüevi a cjanu yo na s'o? ¿Cjo i pëzhgüevi c'ü dya ro castigaots'üvi o Espíritu Mizhocjimi? Rí ärägö ya va säjä nu c'o o ndunü c'ü nin xîra o ma dyögüji. Xo ra ndunnc'üji in cuerpogue, embeji c'e ndixü.

¹⁰ Ixco nügü c'ua c'e ndixü cja o ngua e Pedro, o ndü. 'Ma mü o cjogü c'o sê, o jñandaji ya vi ndü. O ndunüji c'ua c'e ndixü o ma dyögüji 'na lado nu ja vi dyögüji c'ü nu xîra.

¹¹ Me go zü c'ua texe c'o mi creo e Jesucristo; ñe texe c'o o mbârã ja va ndü e Ananías ñe e Safira.

Muchos milagros y señales

¹² Mizhocjimi o unü o poder c'o apóstole o tsjaji na puncjü c'o na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. C'o cjuarma mi jmurüji cja c'e porta c'ü ni chjü o Portal e Salomón.

¹³ C'o dya mi creo, mi süji ro ndeñeji c'o cjuarma. Pero c'o 'ñaja me mi mamaji c'ü me ma jonte c'o cjuarma.

¹⁴ Na puncjü o nte c'o xo 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'ín Jmugöji; o bëzo ñe o ndixü.

¹⁵ Nguec'ua mi pjongüji c'o mi sö'dyë, mi cö's'üji o ngama ñe o pjinguã, mi pa cöbüji cja 'ñiji. Nguec'ua

'ma ro cjogü e Pedro, xa'ma ro ndöt'ü c'ü o xörü cja c'o mi sö'dyë ro jogüji.

¹⁶ Na puncjü o nte c'o vi 'ñeje cja c'o jñiñi c'o mi bëxtjo a Jerusalén, o siji c'o mi sö'dyë ñe c'o vi zürü o s'ondajma c'ü dya jo. Nde go jogüji.

Los apóstoles son perseguidos

¹⁷ C'ü mi mero ndamböcjimi ñe c'o saduceo c'o mi dyoji, me mi sjëyaji. Na ngue na puncjü o nte c'o mi teñe c'o apóstole.

¹⁸ Nguec'ua o zürüji c'o apóstole, cjanu o pant'aji a pjörü nu ja ma cãjä texe c'o mi cja na s'o.

¹⁹ Nuc'ua c'e xömü, o ëjë c'ua 'na o anxe Mizhocjimi o ë xocü c'o ngoxtji cja c'e pjörü, o 'ñeme libre c'o apóstole. Cjanu o xipjiji:

²⁰ —Möji cja ne templo, böbüji nu ja ra jñantc'aji yo nte. Nuc'ua rí xipjiji yo jña yo mama ja rgá sö ra salvaji ra bübüji co Mizhocjimi, embeji c'o.

²¹ O tsjaji ja c'o nzi va xipjiji. C'ü na jyas'ü o möji cja c'e templo o ma jíchiji c'o nte.

C'ü mi mero ndamböcjimi ñe c'o mi dyoji o ëji nu ja mi jünji ngüenda. Cjanu o zojnüji c'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'o menzumü a Israel o jmurüji ngue c'ua ro jñünpüji ngüenda c'o apóstole. Cjanu o mandaji c'o mbëpji ro möji cja c'e pjörü ro ma siji c'o apóstole.

²² 'Ma mü o zät'ä c'o mbëpji cja c'e pjörü, dya cja chöt'üji c'o apóstole. Cjanu o nzhogüji o ë xipjiji:

²³ —Ró ma tötc'öjme cjot'ütjo na jo c'o ngoxtji. Y c'o guardia cja c'e pjörü, böbüji pjörüji. Pero 'ma ró xocüjme c'o ngoxtji ró cjogüjme a mbo, dya cja ró tö't'üjme c'o bëzo c'o ro ma sigöjme, eñeji.

²⁴ C'ü mi mero ndamböcjimi ñe c'o 'ñaja ndamböcjimi ñe c'ü mi comandante cja c'e templo, 'ma mü o dyärãji yo jña, dya mi pârã pje ro nguiñiji. O mamaji:

—Pârã, ¿pje me ra tsja c'o bëzo c'o ró pant'aji a pjörü?

²⁵ Nuc'ua o säjä c'ua 'naja c'ü o ë xipjiji:

—C'o bëzo c'o i pant'aji a pjörü, böbüji cja ne templo jíchiji yo nte, embeji.

²⁶ Nuc'ua c'e comandante 'ñe c'o mbëpji o möji cja c'e templo o ma siji c'o apóstole, pero dya pje tsjapüji. Na ngue mi sÿji c'o nte, 'na ro pjat'üji o ndojo.

²⁷ 'Ma mü o siji c'o apóstole, o xipjiji ro böbüji a nde nu ja ro jñünpüji ngüenda. Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi cjanu o tsjapü t'önü c'o apóstole.

²⁸ O xipjiji:

—¿Jenga sido in jíchiji yo nte? Maco ró xi'tsc'öjme c'ü dya cja ri ñänbäji o tjü e Jesús. Nudya, texe va a Jerusalén päräji c'o in mamaji. In neji c'ü ra nguijñi yo nte c'ü ngue in s'ocüjme o mböt't'üji e Jesús.

²⁹ O ndünrú c'ua e Pedro 'ñe c'o 'ñaja apóstole o mamaji:

—Xenda ni jyodü rá ätcöjme Mizhocjimi que na ngue'tsc'ejí rá ä'tc'öjme. Na ngue in ntetjogueji nza cjazgöjme.

³⁰ I dyörüji c'ü ro ndät'äji e Jesús cja ngronsi, nza cja 'ma ro tsja c'o na s'o. Nguéc'ua in pë's'i in s'ocügueji chjëntjui c'ü ri pöt't'ügueji c'ü. Pero Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü c'o in mbox-atitagöji, o tsjapü o te.

³¹ O zidyí a jens'e e Jesús nu ja mimi dya cja o jodyé. O unü c'ü ra tsja in Jmugöji 'ñe c'ü ra salvazüji nutscöji rí menzumügöji a Israel. Nguéc'ua 'ma cjó c'o ra nzhogü o mü'bü, ra perdonao 'ma Mizhocjimi.

³² Rí xi'tsc'öjme yo, na ngue ró jandajme y ró äräjme. Xo 'ñe o Espíritu Mizhocjimi jizhi c'ü na cjuana c'ü rí mamajme. Mizhocjimi unü o Espíritu texe c'o ätpä o jña, eñeji.

³³ C'o mi jün ngüenda, 'ma mü o dyäräji c'o jña c'o mi mama e Pedro, me co üdüji c'ua na puncjü, mi ne ro mböt't'üji c'o apóstole.

³⁴ Cja c'o mi jün ngüenda, mi bübü 'na fariseo c'ü mi chjü e Gamaliel. Mi xöpü o ley Mizhocjimi; me mi nántji

cja c'o nte. E Gamaliel o böbü, o manda ro pjongüji a tji c'o apóstole.

³⁵ Cjanu o ñatsjéji c'o 'ñaja c'o mi jün ngüenda o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí rí menzumügöji a Israel. Tsjijñiji na jo c'ü rí tsjapüji yo bëzo.

³⁶ Mbeñegueji c'o pa 'ma mi bübü c'e bëzo c'ü mi chjü e Teudas. Nuc'ü, mi cjavü mi manda. Na puncjü o bëzo c'o mi teñe angueze, mi sö 'na nziyo cientoji. Pero o mböt't'üji c'e bëzo, y o mböt't'ü texe c'o mi dyoji. O bëzhi c'ü mi ne ro tsja.

³⁷ Nuc'ua c'o pa 'ma mü o tsjaji o censo, na puncjü o nte c'o mi teñe e Judas c'ü mi menzumü a Galilea. Pero o ndü, y c'o mi dyoji xo mböt't'ü c'o.

³⁸ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, jyéziji yo bëzo, dya rí pöt't'üji. Na ngue 'ma nguetsjé anguezeji cjiñiji c'o jña c'o mamaji, 'ñe 'ma ngue o podertsjéji c'ü ni tsjaji yo me na nojo, dya ra mezhe ra chjorü 'ma.

³⁹ Pero 'ma ngueje Mizhocjimi c'ü unü o poder yo bëzo, dya ra sö rí ts'a's'üji. 'Ma rí ts'a's'üji, chjëntjui c'ü in c'a's'üji Mizhocjimi, eñe e Gamaliel.

⁴⁰ C'o 'ñaja cjanu o mamaji:

—Na jo ja c'o nzi vi mangue. Dya rá pöt't'üjme, eñeji.

Cjanu o xipjiji c'o apóstole ro cjogüji na yeje. O mbäräji c'ua, cjanu o xipjiji c'ü dya cja ro xipjiji o jña e Jesús c'o nte. Cjanu o 'ñemeji libre.

⁴¹ C'o apóstole cjanu o mbedyeji, me mi mäji. O mamaji:

—Zö o bëchqui in tseji va mbärüzüji, pero rí mäcjöji. Na ngue Mizhocjimi o dyacüji rí sufregöji por e Jesús, eñeji.

⁴² Sido mi pöji cja c'e templo mi jíchiji c'o nte, mi mamaji e Jesús ngue c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Xo mi xöpüji cja o ngümü c'o nte.

6

Se nombran a siete diáconos

¹ Pama mi creo na puncjü o nte e Jesucristo. Nuc'ua 'ma ya ma puncjü c'o mi creo, c'o cjuarma c'o mi ña griego o reclamaoji o mamaji:

—Yo ndixū yo ín dyocjōjme yo ya ndū o xīra, dya nda ch'unūji pje ra ziji. Xenda ch'unū yo ndixū yo ña hebreo, embeji c'o apóstole.

² Nuc'ua c'o apóstole o ñaji cjanu o zojnūji texe c'o mi ätpä o jña Mizhocjimi. 'Ma mü o jmurūji, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nutscōjme rí xipjijme o jña Mizhocjimi yo nte. Dya ra jogū rá jējijme ne bēpji para rá nu'ujme cjo pē's'i pje ra zi texe yo cjuarma.

³ Nguec'ua rí xi'tsc'ōjme cjuarma, rí juajnūgueji siete cjuarma, rá unūji c'e bēpji ra unūji c'ü ra zi c'o cjuarma c'o pje ni jyodü. Rí juajnūji c'o me nāntji cjaji na jo, 'ñe ätäji o Espíritu Mizhocjimi, 'ñe pē's'iji na jo o pjeñeji.

⁴ Nutscōjme rí apóstolejme sido rá ötcōjme Mizhocjimi, y sido rá xipjijme o jña Mizhocjimi yo nte, eñeji.

⁵ Texe c'o mi cārã nu, o nguejmeji conforme c'o jña c'o vi mama c'o apóstole. Cjanu o juajnūji c'ua e Esteban c'ü mi creo co texe o mü'bü, y mi ätä o Espíritu Mizhocjimi. Xo juajnūji e Felipe 'ñe e Prócoro 'ñe e Nicanor 'ñe e Timón 'ñe e Parmenas 'ñe e Nicolás. E Nicolás mi menzumü a Antioquía, pero ante c'ü ro creo e Jesucristo, mi creo Mizhocjimi ja c'o nzi ga creo yo menzumü a Israel.

⁶ 'Ma mü o nguarü o juajnūji c'o siete cjuarma, o xipjiji ro böbüji cja o jmi c'o apóstole. Nuc'ua c'o apóstole cjanu o 'ñe's'e o dyēji va dyötpüji Mizhocjimi.

⁷ Nuc'ua mas mi mamaji o jña Mizhocjimi. Nguec'ua me na puncjü o nte a Jerusalén c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Na puncjü o mböcjimi c'o xo dyätpä o jña Mizhocjimi xo 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo.

Toman preso a Esteban

⁸ Mizhocjimi o mbös'ü e Esteban 'ñe o unü poder. Nguec'ua o tsja c'o me na nojo c'o nunca mi janda c'o nte.

⁹ Mi bübü 'na nintsjimi c'ü mi chjü o Nintsjimi c'o nte c'o ya 'ñemeji libre. C'o mi pa nu, mi bübü ja nzi anguezeji c'o o zōji o jña e Esteban. Mi

menzumüji a ma a Cirene 'ñe a ma a Alejandria 'ñe a ma a Cilicia 'ñe a ma cja c'e país a Asia.

¹⁰ O Espíritu Mizhocjimi o mbös'ü e Esteban o unü o pjeñe ja rvá ñaji c'o. Nguec'ua anguezeji, dya cja sö pje ro mamaji.

¹¹ Nuc'ua cjanu o dyü't'üji c'ua ja nzi o bëzo. Nguec'ua ja c'o nde mi mamaji:

—Ró äräjme e Esteban o zadü e Moisés 'ñe Mizhocjimi, eñeji.

¹² Nguec'ua c'o tita c'o mi manda, 'ñe c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, 'ñe c'o 'ñaja nte, me co üdüji c'ua na puncjü. Nuc'ua c'o nte c'o vi zōji o jña e Esteban, ixco cjuan'diji go möji nu ja mi bübü e Esteban o ma pēnch'iji. Cjanu o zidyiji nu ja ro jñünpüji ngüenda.

¹³ Cjanu o 'ñemeji c'ua o testigo c'o ro mama o bëchjine. O mamaji a cjava:

—Ne bëzo nu, sido sadü ne templo nu me na sjü. Xo sadü o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés.

¹⁴ Ró äräjme o mama c'ü ra ējē e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret ra ē yä't'ä ne templo. Ra xitsiji nan'ño rga cjaji c'o dya nza cja c'o o mama e Moisés, eñe c'o mi mama o bëchjine.

¹⁵ O jmi e Esteban me mi juēns'i nza cja o jmi 'na o anxé Mizhocjimi. Nguec'ua texe c'o mi jün ngüenda, me go jñandbaji o jmi c'ü mi juēns'i.

7

Defensa de Esteban

¹ Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi o dyönü e Esteban o mama:

—¿Cjo na cjuana c'ü mama yo?

² O ndünrü c'ua e Esteban o xipji c'o mi jün ngüenda 'ñe c'o 'ñaja nte:

—Nu'tsc'eji ín menzumütsc'öji, dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Mizhocjimi a jens'e o zopjü e Abraham c'ín mbox-atitagöji 'ma mi bübü a Mesopotamia. Dya be mi pa a Harán.

³ O xipji: “Pedyegue cja in jñiñi rí sogü yo ín dyocjeji, rí mague nu ja rá jí'tsc'ö”, embeji e Abraham.

4 O mbedye c'ua e Abraham a Caldea c'ü tsja a Mesopotamia, o ma mimi a Harán. 'Ma mü o ndü c'ü nu tata e Abraham, Mizhocjimi o xipji e Abraham o ëjë nu va ja rí cãrãji.

5 Dya ch'unü e Abraham ne ri 'na juajma c'ü ro tsjapü o cjaja. Pero o mama Mizhocjimi c'ü ro zädä 'ma ro unü e Abraham texe ne país ro tsjapü o cjaja. Xo mama c'ü ro tsjapü o cjaja c'o o mboxbëche c'o ro tsãjã. Zö dya mi 'ñeje e Abraham o t'i, pero Mizhocjimi o mama a cjanu.

6 Xo mama Mizhocjimi: "C'o in mboxbëchegue ra ma mimiji cja c'ü 'na país. Ra mezhe cuatro ciento cjë, nuc'ua c'o menzumü nu, ra tsjapüji me ra sufre c'o in mboxbëche, ra tsjapüji ra mbëpji anguezeji.

7 Pero rá castigao c'e nación c'ü ra mbëpji. Nuc'ua ra mbedye libre c'o in mboxbëchegue, ra ëji a 'ñeva ra ë matcügöji", eñe Mizhocjimi va xipji e Abraham.

8 O sido o ña e Esteban o mama:

—Mizhocjimi o xipji e Abraham ro circuncidaoji c'ü o t'i 'ñe c'o o bëche. Ngue c'ü rví mbeñeji c'ü vi mama Mizhocjimi ro unü anguezeji. 'Ma mü o jmusp'ü 'na t'i e Abraham, o jñusp'ü o tjü e Isaac. Nuc'ua cjanu o circuncidao 'ma o zö chjün. Je xo va cjanu e Isaac o circuncidao c'ü o t'i c'ü mi ngue e Jacob. Y e Jacob o circuncidao c'o doce o t'i c'o mi ngue in mboxatitagöji.

9 'C'o once in mboxatitagöji me mi sjëyaji na ngue c'ü o tataji xenda mi s'iya e José que na ngue anguezeji. Nguec'ua o mböji e José, o mböpüji c'o mi pa a Egipto o zidyiji nu e José. Pero Mizhocjimi mi bübü co e José, o 'ñeme libre nu ja mi sufre.

10 O unü na puncjü o pjeñe; nguec'ua e Faraón c'ü mi rey a Egipto me go ne'e e José, o 'ñeme o tsja gobernador texe a Egipto. Xo unü o manda texe cja c'o o mbëpji e Faraón c'o mi cãrã cja o palacio.

11 'O ëjë c'ua 'na tjiimi texe a Egipto, 'ñe texe a 'ñeva nu ja mi xiji Canaán

c'o pa c'o. Me mi sufre c'o nte. C'o in mboxatitagöji mi ojtjo pje ro ziji.

12 Nuc'ua e Jacob o dyärä mi pöji o ndëxü a Egipto. Nguec'ua o ndäjä c'o o t'i c'o mi ngue in mboxatitagöji o möji a Egipto.

13 Nuc'ua 'ma mü o möji na yeje a Egipto, e José o xipjitsjë anguezeji: "Nutschö nguetscö e José in cjuarmazüji", eñe. Nuc'ua e José cjanu o jíchi anguezeji a jmi e Faraón. Nguec'ua va mbãrã e Faraón anguezeji mi ngue o cjuarma e José.

14 Nuc'ua e José o mbenpe 'na jña e Jacob c'ü mi ngue o tata, o xipji ro möji a Egipto texe c'o o t'i 'ñe c'o o bëche. Mi söji como 'na setenta y cincoji.

15-16 O möji c'ua. Nujnu, je nguejnu o ma ndü e Jacob. Nuc'ua o tñji o cuerpo a 'ñe a Siquem, o ë ngöt'üji cja c'e cueva c'ü vi ndömü e Abraham. Vi ngöt't'ü ja nzi merio de plata c'o o t'i e Hamor c'o mi menzumü a Siquem c'o mi ngue o cjaja c'e cueva. Je xo ngue a Egipto o ndü c'o o t'i e Jacob c'o mi ngue in mboxatitagöji. Xo tñji c'o o cuerpoji a 'ñe a Siquem, xo ngöt'üji cja c'e cueva.

17 "Ma ya mi ngue ro zädä c'o vi xipji Mizhocjimi e Abraham, me co ngãrã na puncjü c'o in mboxatitagöji c'o mi cãrã a Egipto. Me ma puncjüji.

18 Nuc'ua o mimi c'ua rey 'na bëzo a Egipto c'ü dya mi pãrã c'o vi tsja e José.

19 C'e rey o tsjapüji na s'o c'o in mboxatitagöji, mi xipjiji ra ma mbëziji c'o o ts'it'iji 'ma cja mi mus'ütjiji. A cjanu, dya nda rvá puncjüji 'ma.

20 C'o pa c'o, o jmusp'ü e Moisés c'ü me ma zö a jmi Mizhocjimi. O mezhe jñi zana, c'ü o tata 'ñe c'ü o nana o mbörüvi e Moisés.

21 Nuc'ua cjanu o pjongüvi c'ua cja o ngümüvi. Nuc'ua c'ü o xunt'i c'e rey a Egipto o chöt'ü, o mbörü nza cja 'ma ri ngue o t'i.

22 O jíchiji e Moisés texe c'o mi pãrã c'o mi menzumü a Egipto. Nguec'ua mi pjëchi ra ña'a na jo, y mi pjëchi ja

rvá tsja na jo 'na bēpji.

²³ "Ma ya mi ēdyi cuarenta cjē e Moisés, o nguijñi o mü'bū na jo ro ma nu'u pje mi cja c'o ín menzumūji a Israel c'o mi esclavo a Egipto. Na ngue mi ngue o dyoji.

²⁴ O jñanda c'ua 'na c'o mi menzumū a Egipto mi pārā 'na c'o mi menzumū a Israel. Nuc'ua e Moisés cjanu o ma ñana c'ü mi menzumū a Israel, o mbö't'ü c'ü mi menzumū a Egipto na ngue mi pārā c'e Israelita.

²⁵ O nguijñi e Moisés: "Yo ín menzumügöjme ra unüji ngüenda c'ü o 'ñempquegö Mizhocjimi rá emeji libre", eñe. Je ga cjanu va nguijñi e Moisés c'ü ro unü ngüenda c'o ín mboxatitagöji. Pero dya unüji ngüenda.

²⁶ C'ü na ye nu pa, e Moisés o jñanda mi chū yeje c'o ín mboxatitaji. E Moisés mi jo'tp'üvi o xipjivi: "Nu'tsc'evi, ¿jenga ín pötqui chūguevi? Maco in dyocjevi", eñe e Moisés.

²⁷ Nuc'ua c'ü mi jonbü o chū c'ü 'na o dyoji, o ndütüji e Moisés cjanu o xipji c'ua: "Nu'tsc'e, ¿pje pē'sc'ü rí ñu co nuzgöbe? Dya cjó 'ñempc'e rí tsja juesi rí mandazübe.

²⁸ ¿Cjo ín ne rí pötcügö ja c'o nzi vi pö't'ügue c'e Egipcio a ndä'ä?", embeji e Moisés.

²⁹ Nuc'ua e Moisés 'ma mü o dyärä c'o mi mama c'e bēzo, o unü c'ua ngüenda c'ü ya mi pārāji c'ü vi tsja. Nguec'ua o c'ueñe o ma c'ua a ma a Madián nu ja dya cjó mi pārā. Je chjüntü nu. C'ü nu su o musp'ü yeje o t'i.

³⁰ 'O mezhe c'ua cuarenta cjē, e Moisés mi bübü cja 'na majyadü; mi bēxtjo cja 'na t'eje c'ü ni chjü a Sinaí. O jñetse c'ua 'na o anxe Mizhocjimi cja 'na zarza c'ü mi tjē.

³¹ E Moisés 'ma o jñanda, me co nguijñi, dya mi pārā pje mi pjēzhi. 'Ma mü o chēzhi ro nu'u, o dyärä c'ua o ña Mizhocjimi.

³² O xipji e Moisés: "Nutscö o Mizhocjimizügö e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob c'o mi ngue in mboxatitague", eñe Mizhocjimi. Me

go mbi c'ua e Moisés, dya cja rezga xe ro nu'u.

³³ O mama c'ua Mizhocjimi: "Ts'o't'ü c'o ín tin'ch'i. Na ngue me na sjü nu ja ín bōbü.

³⁴ C'o in menzumügue ngue ín ntegö c'o. Rí janda me cja püji ra sufreji a Egipto. Xo rí ärä me quejaji. Nguec'ua rvá ēgö a jens'e rá emeji libre. Nudya rí xi'tsc'ö rí mague a ma a Egipto. A cjanu rá emeji libre", embeji e Moisés.

³⁵ O sido o ña e Esteban o mama:

—Mizhocjimi o ndäjä e Moisés o nzhogü a ma a Egipto. Maco c'o ín mboxatitagöji vi xipjiji: "Nu'tsc'e, ¿pje pē'sc'ü rí ñu co nuzgöjme? Dya cjó 'ñempc'e rí tsja juesi rí mandazüjme", embeji c'ü. Mizhocjimi o unü e Moisés mi manda cja c'o ín mboxatitagöji o 'ñemeji libre. C'e anxe c'ü vi jñetse cja c'e bidyi o mbös'ü e Moisés.

³⁶ E Moisés o tsja o señal c'o me na nojo a Egipto, 'ñe cja c'e ndeje c'ü ni chjü Mar Rojo. Nguec'ua va pjongü libre a Egipto c'o ín mboxatitagöji. C'o cuarenta cjē c'o mi cārāji cja c'e majyadü, e Moisés mi manda anguezeji y mi cja c'o me ma nojo.

³⁷ E Moisés o xipji c'o nu menzumūji a Israel c'o mi ngue ín mboxatitaji: "Mizhocjimi ra 'ñeme 'na c'o ín menzumügöji ra mama o jña, ja c'o nzi va 'ñempquegö", eñe.

³⁸ E Moisés mi bübü cja c'e majyadü co c'o ín mboxatitaji c'o vi juajnü Mizhocjimi. Mi cārāji cja o ngua c'e t'eje c'ü ni chjü a Sinaí. 'Na o anxe Mizhocjimi o zopjü e Moisés o xipji c'o o mandamiento Mizhocjimi c'o ro dyätä c'o nte. Nuc'ua e Moisés o xipji c'o ín mboxatitagöji. 'Ma ro dyätäji c'o ley, ro bübütjoji co Mizhocjimi para siempre.

³⁹ 'Pero c'o ín mboxatitaji, dya go ne go dyätäji e Moisés. Dya neji ro manda e Moisés anguezeji. Me mi mbeñeji a Egipto nu ja vi mbedyeji.

⁴⁰ Nguec'ua 'ma mü o mezhe e Moisés a xes'e cja c'e t'eje, c'o ín mboxatitagöji o xipjiji e Aarón: "Rí dyätcäjme 'na ts'ita c'ü ri nza cja 'na

ts'inzhünü c'ü rá ma'tc'öjme, c'ü ra zinzijme na jo cja 'ñiji. Na ngue e Moisés c'ü o pjongüzüjme a Egipto, dya rí pārãgöjme pje tsja”, eñeji.

⁴¹ Nguec'ua cjanu o dyät'äji c'ü mi nza cja 'na ts'inzhünü. Cjanu o mbö't'üji o animale c'o o mbäsp'äji a jmi. Me go mäpäji c'e ts'inzhünü, maco vi dyät'ätjoji co o dyëtsjèji.

⁴² Nguec'ua Mizhocjimi o jyëzi anguezeji. Nguec'ua anguezeji o mbürü o ma't'üji e jyarü 'ñe e zana 'ñe yo seje. Nguec'ua va dyopjü a cjava c'o profeta:

Nu'tsc'eji in menzumüji a Israel, 'ma mi cãrãji c'o cuarenta cjë cja majjadü, 'ma mi pö't'ügueji o animale cja rrï pä's'äji, ¿cjo nguetscö mi matcügöji? Iyö.

⁴³ C'ü mi ma't'ügueji, ngue e Moloc 'ñe e Renfán.

I dyät'äji c'e ts'ingumü nu ja mi tagä e ts'ita Moloc.

Xo i dyät'äji e ts'ita Renfán c'ü mi nza cja 'na seje.

Nuc'o, mi tunügueji ja c'o mi pöcjeji.

Nguec'ua rá pjongüts'üji rí pjöt'ügueji a Babilonia a manu, eñe c'o profeta.

⁴⁴ O sido o ña e Esteban o mama:

—Mizhocjimi o xipji e Moisés ro dyät'ä 'na ngumü de xipjadü nu ja ro bübü Mizhocjimi a nde cja c'o ín mboxatitaji cja c'e majjadü. O mama: “Rí dyät'ä c'ü ri nza cja c'ü ya ró jí'ts'i i jñanda”, embe.

⁴⁵ 'Ma mü o ndü e Moisés, e Josué o tsja xo'ñi mi manda cja c'o o t'i c'o ín mboxatitaji c'o vi mbedye a Egipto. 'Ma mü o säji cja ne país, ya mi cãrã c'o 'ñaja nte. Pero Mizhocjimi o pjongü c'o. Nguec'ua c'o ín mboxatitagöji o tsjapüji o cjaji ne país. 'Ma mü o säji, ma tñji c'e ngumü de xipjadü. Mi bübü c'e ngumü de xipjadü hasta c'o pa 'ma mi rey e David.

⁴⁶ Mizhocjimi me mi ne e David. Nguec'ua e David o dyötü sjëtsi Mizhocjimi ro dyä'tp'ä 'na ngumü. Na ngue e Jacob c'ü nu mboxpale xo mi ma't'ü Mizhocjimi.

⁴⁷ Ngue o t'i e David c'ü mi chjü e Salomón c'ü o dyä'tp'ä 'na templo Mizhocjimi.

⁴⁸ Pero Mizhocjimi dya ni jyodü o templo nu ja ra mimi. Na ngue yo templo rí ä'tc'öji co ín dyëji. Dyärãji c'ü o mama 'na o profeta Mizhocjimi:

⁴⁹ E jens'e ngue nu ja rí bübü rí manda.

Ne xoñijöümü ngue nu ja rí e'me ín cua.

Nguec'ua dya sö rá mimigö cja 'na templo c'ü rí dyät'äji. ¿Ja rgá sö rá mimigö nu?

⁵⁰ Maco ró ät'ägö texe yo bübü 'ñe texe yo cja'a, eñe Mizhocjimi.

⁵¹ O sido o ña e Esteban o xipji c'o mi jün ngüenda:

—Nu'tsc'eji, dya in ne rí dyärãji. Ya meze in mü'büji, ya tsot'ü in tsöji. Zö 'ñünnc'ü in mü'büji o Espiritu Mizhocjimi, pero in cjaji ja c'o nzi gui ñetsjèji. In chjëntcjeji nza cja c'o ín mboxatitagöji.

⁵² Anguezeji o mbö't'üji texe c'o profeta. Mi mama c'o profeta c'ü ro ëjë 'naja c'ü me na jo a jmi Mizhocjimi. Pero c'o ín mboxatitaji o mbö't'üji c'o. Nu c'ü o ëjë, i sidyiji cja c'o pje pjëzhi o mbö't'üji; chjëntjui c'ü ri pö't'ügueji.

⁵³ C'o o anxe Mizhocjimi o ë unüji e Moisés c'ü o ley Mizhocjimi. In tjëgueji c'e ley, pero dya in ätäji, eñe e Esteban.

Muerte de Esteban

⁵⁴ C'o mi jün ngüenda, 'ma mü o dyärã yo jña yo vi mama e Esteban, me go üdüji me mi nguünxt'ü a zibiji.

⁵⁵ Pero e Esteban dya go zü; o Espiritu Mizhocjimi sido mi 'ñünbü o mü'bü. O nä's'ä a jens'e o jñanda nu ja bübü Mizhocjimi me mi juëns'i. Xo jñanda e Jesús mi böbü cja o jodyë Mizhocjimi.

⁵⁶ Cjanu o mama:

—Dyärãji. Rí jandagö ya xogü a jens'e. Rí janda nu vi 'ñeje cja Mizhocjimi, böbü cja o jodyë Mizhocjimi, eñe.

⁵⁷ Anguezeji o ngo't'ü o ngöji co o dyëji, o mapjüji c'ua na jens'e va ma pënc'h'iji e Esteban.

⁵⁸ Cjanu o pjongüji cja c'e ndajñiñi, cjanu o pjat'üji c'ua o ndojo. Ngue c'o testigo c'o vi xosp'ü o bëchjine e Esteban c'o ot'ü o pjat'ü o ndojo. Ante c'ü ro pjat'üji c'ü, o ts'o's'üji c'o mabitu c'o mi jeji, cjanu o unüji 'na sê c'ü mi chjü e Saulo ro mbörü c'o.

⁵⁹ 'Ma mi pjat'üji o ndojo e Esteban, o dyötü c'ua Mizhocjimi o mama:

—Jesús ín Jmuts'ügö, sinngui dya ín aljma, eñe.

⁶⁰ Cjanu o ndüñijömmü o mapjü na jens'e o mama:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, na s'o yo na cjacöji. Pero rí ö'tc'ügö rí perdonagueji yo.

Nuc'ua 'ma mü o nguarü o mama a cjanu, cjanu o ndü c'ua.

8

Saulo persigue a la iglesia

¹ E Saulo me mi mäjä na ngue vi mböt't'üji e Esteban.

C'e pa c'ü, o mbürü o tsjapüji o sofre c'o mi creo e Jesucristo c'o mi cãrã a Jerusalén. Nguec'ua o mböt't'üji o möji cja na puncjü o jñiñi a Judea 'ñe a Samaria. Nguextjo c'o apóstole c'o dya c'ueñe; o nguejmetjoji a Jerusalén.

² 'Ma mü o ndü e Esteban, mi bübü c'o mi sü Mizhocjimi o ma dyögüji me mi huëpji.

³ E Saulo me mi nu'u na ü c'o mi creo e Jesús. O cjogü cja c'o ngumü nu ja mi cãrã c'o cjuarma, o pjongüji cjanu o ma pant'aji a pjörü, zö mi bëzo zö mi ndixü.

Predicación del evangelio en Samaria

⁴ C'o cjuarma c'o vi mbedye a Jerusalén, mi mamaji o jña e Jesucristo texe nu ja c'o mi sät'aji, mi xipjiji c'o 'ñaja nte.

⁵ E Felipe o ma a Samaria o ma xipjiji:

—C'ü o mama Mizhocjimi ra ë 'ñevgüegöji libre, ya ëjë. Ngueje e Jesús, eñe.

⁶ Na puncjü o nte c'o o dyärã c'o jña c'o o mama e Felipe. Xo jñandaji c'o me na nojo c'o o tsja. Nguec'ua na puncjü c'o o creo o jña e Jesucristo.

⁷ Na puncjü o nte c'o vi zürü o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. E Felipe mi xipji c'o s'ondajma ro mbedye; mi pedye c'ua c'o s'ondajma mi mapjüji na jens'e. Mi cãrã na puncjü a Samaria c'o dya mi sö ro 'ñömü. Xo na puncjü c'o mi me'dye. O jogü c'o.

⁸ Nguec'ua me mi mäjji cja c'e jñiñi.

⁹ A Samaria mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e Simón. Ante c'ü ro ma nu e Felipe, mi sëro e Simón mi cja c'o me na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. Mi cjpü me ma nojo.

¹⁰ Texe c'o mi cãrã nu, me mi ätpäji o jña, ndeze c'o dya pje mi pjëzhi hasta c'o mi pjëzhi na nojo. Mi mamaji:

—Nujnu ngue nu vi 'ñeje cja Mizhocjimi nu mero na zëzhi, mi eñeji.

¹¹ C'o nte me mi ätpäji o jña e Simón. Na ngue ya vi mezhe mi cja c'o me na nojo c'o nunca mi jandaji.

¹² Pero 'ma mü o zät'ã a Samaria e Felipe, o xipjiji c'o nte:

—Rí xi'tsc'öji 'na jña c'ü rgui mäcjeji. E Jesucristo ngue c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Ngue c'ü rí dyätäji, embeji.

Nguec'ua na puncjü o bëzo 'ñe o ndixü c'o o dyätpä o jña, cjanu o jiji.

¹³ Xo 'ñe e Simón o creo. Nuc'ua 'ma ya vi j'i, mi teñe e Felipe. O jñanda mi cja e Felipe o señal c'o me na nojo. Nguec'ua dya mi pãrã e Simón pje ro nguijñi, na ngue nunca mi janda a cjanu.

¹⁴ C'o apóstole c'o mi cãrã a Jerusalén, o dyärãji c'ü ya mi ätpäji o jña Mizhocjimi a Samaria. Nguec'ua o ndäji e Pedro 'ñe e Juan o mëvi a Samaria.

¹⁵ O mëvi ngue c'ua ro dyötpüvi Mizhocjimi c'o mi creo, ngue c'ua ro ch'unüji o Espiritu Mizhocjimi.

16 Na ngue dya be mi jizhi o Espiritu Mizhocjimi cjo mi ngue o nte Mizhocjimi c'o mi menzumü a Samaria. Ya vi jiji, pero nguextjo o tjü e Jesús c'ín Jmugöji c'ü o nänbäji 'ma o jichiji.

17 Nuc'ua e Pedro 'ñe e Juan o 'ñe's'e o dyëvi c'o mi creo. O ã c'ua o Espiritu Mizhocjimi o ã bübü cja o mü'büji.

18-19 E Simón o jñanda e Pedro 'ñe e Juan o 'ñe's'e o dyëvi c'o cjuarma. O jñanda ja ma cja 'ma o ëjê o Espiritu Mizhocjimi. Nguéc'ua o xipji e Pedro 'ñe e Juan:

—Dyacövi ne poder rá cjõ'tc'üvi o merio. Nguéc'ua 'ma cjó c'o rá ë's'ë ín dyëgö, ra ëjê o Espiritu Mizhocjimi ra ã bübü o mü'büji, eñe.

20 O ndünrü c'ua e Pedro o xipji:

—Ra ma a linfiernu in meriogüe. Xo 'ñetsc'e, 'ma dya ra nzhogü in mü'bü. Na ngue in pëzhgüe ri chömmü c'ü unü Mizhocjimi.

21 Dya rí pë's'igüe parte cja o jña e Jesucristo, na ngue dya jo in mü'bü a jmi Mizhocjimi.

22 Jyëzi nu na s'o nu in cjiñi, rí dyötü Mizhocjimi. Xa'ma ra perdonao's'ü.

23 Rí unnc'ö ngüenda c'ü me na s'o in mü'bügüe. Xe in bübü'tjo cja o dyë e Satanás c'ü dya jo c'ü dya ne ra jyëts'c'i, eñe e Pedro va xipji e Simón.

24 O ndünrü c'ua e Simón o mama:

—Dyötcügö Mizhocjimi ngue c'ua dya rá sufregö yo i xitsi, embeji e Pedro.

25 E Pedro 'ñe e Juan o xipjivi o jña Mizhocjimi c'o nte, o mamavi c'o vi jñandavi 'ñe c'o vi dyärävi. Nuc'ua cjanu o mbedyevi nu, ro mëvi a Jerusalén. 'Ma mü o cjögüvi na puncjü o jñiñi c'o tsja a Samaria, o xipjivi o jña e Jesucristo c'o nte.

Felipe y el hombre de Etiopía

26 O ëjê 'na o anxë Mizhocjimi nu ja mi bübü e Felipe, o ã xipji:

—Ixtí magüe a ma a sur, rí chëpi c'e 'ñiji c'ü pedye a Jerusalén c'ü ni ma a Gaza, embe.

C'e 'ñiji cjögü cja 'na majjadü.

27-28 Ixco ma c'ua e Felipe. Cja c'e 'ñiji mi pa 'na bëzo c'ü mi menzumü a Etiopía. Mi tãgã cja 'na carro c'ü mi cjüt'ü o pjadü. Mi pjëzhi na nojo, mi pjötpü texe c'o mi pë's'i e Candace c'ü mi reina a Etiopía. C'e bëzo ya vi 'ñeje a Jerusalén nu ja vi ma ma't'ü Mizhocjimi. 'Ma mü o jñanda e Felipe c'e bëzo, ya ma nzhogü ro ma cja o país a Etiopía. Mi xörü o jña Mizhocjimi c'ü vi dyopjü e Isaías c'ü mi profeta.

29 Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi o xipji e Felipe:

—Chëzhi cja ne carro.

30 'Ma mü o chëzhi e Felipe, o dyärä mi xörü c'e bëzo c'o vi dyopjü e Isaías. O mama c'ua e Felipe o dyönü:

—¿Cjo in pãrãgüe pje ne ra mama yo in xörügüe?

31 O ndünrü c'ua c'e bëzo o mama:

—¿Ja rgá sö rá pãrãgö, 'ma dya cjó ra jítsgö? Ches'e rá min'hui, embe.

32 C'ü o jña Mizhocjimi c'ü mi xörü, je mi t'opjü nu c'ü mama a cjava: Ra zidyiji c'e nte ja c'o nzi ga zidyiji o ndëncjürü, ra mbö't'üji.

Ja c'o nzi ga cja o ndëncjürü 'ma äxãji, dya nzama o neji; je xo rga cjatjonu c'e nte 'ma ra tsjapüji c'o na s'o, dya pje ra mama.

33 Ra tsjapüji burla c'e nte ra jñünpüji ngüenda ra tsjapüji ra sufre, zö dya pje vi tsja.

¿Ja rgá sö ra 'ñeje o t'i cja ne xoñijömmü? Na ngue ra mbö't'üji c'ü, eñe o jña Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Isaías.

34 O mama c'ua c'e bëzo o xipji e Felipe:

—Tsjacü favor rí xitsi cjó ngue c'ü ra sufre a cjanu. ¿Cjo ngueje c'e profeta c'ü o dyopjü ne jña, o ngue c'ü nan'ño?, eñe.

35 Nuc'ua e Felipe o xipji c'e bëzo pje mi ne ro mama c'e jña c'ü mi xörü, o xipji ja va mbö't'üji e Jesús; o xipji ngueje e Jesús c'ü ra salvazüji.

36 Ya mi cjögüvi nu ja mi po'o o ndeje. O mama c'ua c'e bëzo:

—Po'o va o ndeje. ¿Cjo ra sö rá jigö?

37 O ndünrü c'ua e Felipe o xipji:

—Jenga jiyö. Sö, 'ma in creo co texe in mü'bü.

O ndünrö c'ua c'e bëzo:

—Rí creogö e Jesucristo ngue o T'i Mizhocjimi, eñe c'e bëzo.

³⁸ Cjanu o manda o bö'büji c'e carro. Nuc'ua e Felipe 'ñe c'e bëzo o dagüvi cja c'e carro, cjanu o dat'üvi cja c'e ndeje. O tsja c'ua e Felipe o jichi c'e bëzo.

³⁹ Cjanu o mbes'evi cja c'e ndeje. Nuc'ua o Espiritu Mizhocjimi 'nango zidy e Felipe. Nguec'ua c'e bëzo dya cja jñanda. Pero sido mi pa cja c'e 'ñiji, me mi mäjä.

⁴⁰ Nuc'ua e Felipe mi bübü a Azoto. O mbedye a Azoto mi sät'ä nzi 'na jñiñi mi xipji c'o nte ja ga cja e Jesucristo, hasta o zät'ä a Cesarea.

9

Conversión de Saulo

¹ E Saulo me mi nu'u na ü c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo c'ín Jmugöji, sido mi mama:

—Rá pöt'ügö texe c'o, eñe.

Nguec'ua o ma c'ua cja c'ü mi mero ndamböcjimi.

² O ma xipji:

—Rí ö'tc'ügö rí dyopjügue o carta c'o rá tjedyi a ma a Damasco, rá jizhi cja c'o nintsjimi. Rí jñu's'ü c'ü ya i dyacügö sjetsi nguec'ua 'ma cjó c'o rá töt'ügö a Damasco c'o sido o 'ñiji e Jesús, rá tjün't'ü co cadena rá siji a 'ñeva a Jerusalén, zö ri bëzo zö ri ndixü, eñe e Saulo.

O tsja c'ua c'e ndamböcjimi ja c'o nzi va xipji e Saulo.

³ O ma c'ua e Saulo. 'Ma ya mi ngue ro zät'ä a Damasco, 'nango ëjë c'ua a jens'e 'na jya's'ü c'ü me mi juëns'i c'ü o pjat'ü nu ja ma ëjë e Saulo.

⁴ Cjanu o ndögü c'ua e Saulo c'ü mi chägä, cjanu o dyärä c'ü mi mama a cjava:

—Nu'tsc'e Saulo, ¿jenga in cjapü ra sufre yo creozgö? Chjëntjui c'ü ri nguetscö c'ü ri cjacö rá sufre.

⁵ O ndünrö c'ua e Saulo o mama:

—¿Cjó ngue'tsc'e, nu'tsc'e nin t'ecjañö mü?

O ndünrö c'ua c'ü in Jmugöji o xipji e Saulo:

—Nguetscö e Jesús. In cjapü ra sufre yo creozgö. In chjëntjui nza cja 'na nzhünü c'ü dya ne ra dyärä, c'ü me pjech'e c'e maza c'ü ni chjocüji, nguec'ua ga s'odü. Je xo ga cjatsc'e nu, 'ma dya rí dyätcägö in jña, mas ra s'odü in mü'bü.

⁶ Me go zü c'ua e Saulo me go mbi, cjanu o mama:

—Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, ¿pje in ne rá c jagö?

O ndünrö c'ua e Jesús c'ín Jmugöji:

—Ixtí mague dya, rí sät'ä cja c'e ndajñiñi a Damasco; nujnu, ra xi'ts'iji c'ü rí tsja, embeji e Saulo.

⁷ C'o bëzo c'o mi pöji e Saulo, me go pizhiji, dya mi sö ro ñaji. O dyäräji c'ü mi ña pero dya jñandaji.

⁸ Nuc'ua e Saulo o nanga nu ja mi 'mana. Nuc'ua 'ma mü o xocü o ndö, dya cja mi janda. Nguec'ua o pënchp'iji o dyë, cjanu o ngüjnüji o zidyiji a ma a Damasco.

⁹ Ma mi bübü a Damasco, o zö jñi pa c'ü dya mi janda. Dya zi o jñönü, ne ri ndeje.

¹⁰ A Damasco mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e Ananías, mi ench'e o mü'bü e Jesucristo. Mizhocjimi o zopjü a t'ijí e Ananías o xipji:

—Nu'tsc'e Ananías.

O ndünrö c'ua e Ananías:

—Mizhocjimi in Jmuts'ügö, xitsigö pje in ne rá c jagö.

¹¹ O mama c'ua Mizhocjimi o xipji:

—Ixtí mague cja c'e calle c'ü ni chjü Derecho. 'Ma rí sät'ä cja o ngümü e Judas, rí tsja t'önü cjo bübü nu 'na bëzo c'ü ni chjü e Saulo c'ü o jmus'ü a Tarso. Nudya na ötcügö.

¹² Ró unügö o nguinch'i 'na t'ijí o jñantc'a nu'tsc'e Ananías, i tsjogü cja c'e ngümü nu ja bübü, cja ni 'ñe's'e in dyëgue. Nguec'ua o jogü o ndö, o sö o jñanda na yeje. Je ga cjanu ró unügö o nguinch'i e Saulo.

¹³ O ndünrö c'ua e Ananías o mama:

—Mizhocjimi in Jmuts'ügö, na puncjü o cjuarma c'o o xitsi ja ga cja e Saulo. O tsjapü me go sufre c'o in ntegue c'o cãrã a Jerusalén.

¹⁴ Nudya, cja säjä va, tjë 'na carta c'ü o dyopjü c'o ndamböcjimi. C'ü mama c'e carta, e Saulo pë's'i sjëtsi ra zücüjme rí texejme nutscöjme rí ma'tc'öjme, ra pantcajme a pjörü.

¹⁵ O ndünrü c'ua Mizhocjimi o xipji e Ananías:

—Mague. Ya ró juajnügö e Saulo ra zopjü c'o in menzumügueji a Israel 'ñe c'o dya menzumü a Israel, 'ñe c'o o reyji. Nguec'ua ra mbäcäji ja ga cjazgö.

¹⁶ Rá xipji e Saulo c'ü ra sufre na puncjü, na ngue ra xipji ín jñagö yo nte, eñe Mizhocjimi va xipji e Ananías.

¹⁷ O ma c'ua e Ananías o zät'ä cja c'e ngümü nu ja mi bübü e Saulo. O cjogü a mbo, cjanu o 'ñe's'e c'ua o dyë e Saulo, cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e Saulo, mi cjuarmats'ügö. E Jesús c'ín Jmugöji o jñetse, i jñanda 'ma ma ëcje cja 'ñiji. O ndäcjö ró ëjë, ngue c'ua ra jogü in chö rí jñanda na yeje, 'ñe ngue c'ua ra ëjë o Espiritu Mizhocjimi ra ë bübü in mü'bü, eñe e Ananías.

¹⁸ Ixco ndögü c'ua cja o ndö e Saulo c'o mi nza cja o ts'ixisquë. Nuc'ua ya jñanda c'ua na jo. Nuc'ua cjanu o ji'i; ngue e Ananías o jichi.

¹⁹ Cjanu o zi o xëdyi; nguec'ua o zëzhi. Nuc'ua e Saulo, o mimiji ja nzi pa a Damasco co c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo.

Saulo predica en Damasco

²⁰ Nuc'ua mi pa cja c'o nintsjimi mi pa zopjü c'o nte, mi xipjiji e Jesús ngue o T'i Mizhocjimi.

²¹ C'o o dyärä mi ña e Saulo, me mi cijijñi mi mamaji:

—Nujnu ngue nu mi cjäpü me ra sufre c'o creo e Jesús c'o cärä a Jerusalén. C'ü vi 'ñeje a 'ñeva ngue c'ü ro zürü yo creo, ro ndün't'üji co cadena cja rrü zidyiji cja c 'o ndamböcjimi. Maco nudya, ya xipji o jña e Jesús yo nte, eñeji.

²² Pama Mizhocjimi xenda mi pjös'ü e Saulo ja ma zopjü c'o o menzumüji a Israel c'o mi cärä a Damasco. O mbenbeji c'o vi dyopjü

c'o profeta ja rva cja c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi ro manda. A cjanu o jizhi c'ü ngueje e Jesús c'ü vi 'ñeme Mizhocjimi. Nguec'ua anguezeji, dya sö pje ro mamaji.

Saulo escapa de aquella gente de Israel que no creía en Jesucristo

²³ O mezhe c'ua, c'o mi menzumü a Israel c'o mi cärä a Damasco o ñatsjëji o mamaji ja rvá mbö't'üji e Saulo.

²⁴ O mbärä e Saulo c'ü mi ne ro mbö't'üji. Xömü ndempa mi pjörüji cja o ngoxtji c'e jñiñi, ngue c'ua 'ma ro mbedye e Saulo, ro mbö't'üji.

²⁵ 'Na nu xömü, c'o mi ejme e Jesucristo, o mbös'üji e Saulo o mbedye libre cja c'e jñiñi. O xipjiji e Saulo o dyo'o cja 'na bos'i. Cjanu o sjö'büji cja c'e varda c'ü mi c'ot'ü cja c'e jñiñi.

Saulo en Jerusalén

²⁶ 'Ma mü o zät'ä e Saulo a Jerusalén, mi ne ro ndeñe c'o mi cärä nu c'o mi creo e Jesucristo. Pero texeji mi süji e Saulo, dya mi creoji c'ü ya mi ätpä o jña e Jesucristo.

²⁷ 'Na cjuarma c'ü mi chjü e Bernabé o recibido e Saulo. Cjanu o zidyi cja c'o apóstole o xipjiji:

—'Ma mi pa cja 'ñiji e Saulo, o jñetse c'ín Jmugöji; e Saulo o jñanda. C'ín Jmugöji o zopjü nu. Y 'ma mi bübü a Damasco, o xipji c'o nte ja ga cja e Jesús, dya zü, eñe e Bernabé.

²⁸ Nguec'ua o recibidoji c'ua e Saulo texe ja c'o mi jmurü c'o cjuarma a Jerusalén.

²⁹ Mi zopjü c'o nte mi xipjiji ja ga cja e Jesús c'ín Jmugöji, y dya mi sü. 'Ma mi zopjü c'o o menzumüji a Israel c'o mi ña griego, me mi söji o jña. Anguezeji o ñatsjëji o mamaji ja rvá mbö't'üji c'ü.

³⁰ 'Ma mü o mbärä c'o cjuarma, o möji e Saulo a ma a Cesarea. Cjanu o xipjiji:

—Ra sö rí sät'ägue na jo dya a Tarso, embeji e Saulo.

³¹ Nuc'ua c'o cjuarma c'o mi cärä cja c'e estado de Judea, dya cja mi nuji na ü c'o, dya cja pje mi cjäpüji. Xo 'ñe c'o mi cärä cja c'e estado de Galilea 'ñe

cja c'e estado de Samaria. Y xenda mi pārāji ja ga cja e Jesucristo. Mi sūji Mizhocjimi mi ätäji. O Espiritu Mizhocjimi mi pjös'ü anguezeji. Nguec'ua xe na puncjü c'o o creio.

Eneas es sanado

³² E Pedro mi pa texe nu ja mi cārā o cjuarma. 'Na nu pa, o ma a Lida o ma zengua c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo.

³³ Mi bübü nu 'na bëzo c'ü mi chjü e Eneas. Ya vi mezhe ocho cjë ma o'o cja ngama, dya mi sö ro 'ñömü. E Pedro o jñanda c'e bëzo.

³⁴ Cjanu o xipji:

—Eneas, e Jesucristo ra jocüts'ü. Rí ñanga rí xā'ma in nzama, embe.

Nuc'ua cjanu o nanga c'ua.

³⁵ C'o mi cārā a Lida 'ñe c'o mi cārā a Sarón, o jñandaji ya vi jogü c'e bëzo. O jyéziji c'ua c'o mi creoji, o creoji e Jesucristo.

Resurrección de Dorcas

³⁶ Cja c'e jñiñi a Jope, mi bübü 'na ndixü c'ü mi chjü e Tabita c'ü mi ench'e o mü'bü e Jesucristo. Cja c'e idioma griego mi chjü e Dorcas. C'e ndixü mi unü o merio c'o dya pje mi pë's'i; me ma jonte mi pjös'ü texe c'o nte.

³⁷ C'o pa c'o, o zürü 'na ngueme o ndü. O xatüji o cuerpo, cjanu o ngöbüji cja 'na jyäxcumü.

³⁸ A Jope mi bëxtjo a Lida. C'o cjuarma a Jope o dyäräji e Pedro mi bübü a Lida. Nguec'ua o ndäji ye cjuarma c'o o ma xipji e Pedro:

—Rvá ē ö'tc'öbe favor ixtá mö a Jope, eñevi.

³⁹ Nuc'ua e Pedro o möji c'ua anguezevi. 'Ma mü o zät'äji, cjanu o zidyiji e Pedro cja c'e jyäxcumü. Ma cã nu na puncjü o ndixü c'o ya vi ndü nu xïra. O ma böbüji cja o jmi e Pedro, me mi huëpiji e Dorcas. O jíchiji e Pedro c'o pajna 'ñe c'o 'ñaja bitu c'o vi ndä'bä e Dorcas 'ma xe mi bübü.

⁴⁰ E Pedro o xipji texe c'o ndixü ro mbedyeji. Nuc'ua cjanu o ndüñijöümü o dyötü Mizhocjimi. Cjanu o jñanda c'e ndixü c'ü vi ndü, o xipji:

—Nu'tsc'e Tabita, ñanga.

Nuc'ua c'e ndixü o xocü c'ua o ndö o jñanda e Pedro. Cjanu o nanga o mimi c'ua.

⁴¹ Nuc'ua e Pedro o pënchp'i o dyë c'e ndixü o bö'bü. Cjanu o ma't'ü c'ua c'o ndixü 'ñe c'o 'ñaja c'o o nte Mizhocjimi, o jíchiji c'ü ya vi te e Tabita ya mi bübütjo na yeje.

⁴² Texe c'o mi cārā a Jope o dyäräji e Pedro vi tsjapü o te c'e ndixü. Nguec'ua na puncjü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'ín Jmugöji.

⁴³ Nuc'ua e Pedro o mezhe na puncjü o pa va mimi a Jope. Mi oxü cja o ngumü 'na bëzo c'ü xo mi chjü e Simón c'ü mi corti o xipjadü o animale.

10

Pedro y Cornelio

¹ A Cesarea mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e Cornelio. Mi manda cja 'na cien o tropa c'o mi xiji Tropa Italiana.

² Zö dya mi menzumü a Israel e Cornelio, pero mi sū 'ñe mi ma't'ü Mizhocjimi. Xo 'ñe texe c'o mi cārā o ngumü. Mi unü o merio c'o dya pje mi pë's'i. Pama mi ötü Mizhocjimi.

³ 'Na nu pa 'ma ya vi zünü jñi c'ü nzhä, Mizhocjimi o unü e Cornelio o jñanda 'na anxe, nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'jï. O cjogü nu ja mi bübü o xipji:

—Nu'tsc'e Cornelio, eñe c'e anxe.

⁴ Me go zü e Cornelio me go jñanda c'e anxe. Cjanu o xipji:

—¿Pje pjëzhi, nu'tsc'e nin t'ecjañöümü?

O ndünrü c'ua c'e anxe o mama:

—Rvá ē xi'ts'igö Mizhocjimi mä'c'ägue. Na ngue in ötügue c'ü, 'ñe in unü o merio yo dya pje pë's'i.

⁵ Nudya rí chäjä o bëzo c'o ra ma a Jope ra ma siji 'na bëzo c'ü ni chjü e Simón Pedro.

⁶ Nuc'ü, je oxü cja o ngumü 'na bëzo c'ü xo ni chjü e Simón c'ü corti o xipjadü o animale. C'e ngumü jārä a squina cja nezapjü. Ra xi'ts'i e Simón Pedro pje ni jyodü rí tsjague, eñe c'e anxe va xipji e Cornelio.

⁷ O ma c'ua c'e anxe c'ü mi ñavi e Cornelio. Nuc'ua e Cornelio o ma't'ü c'ua yeje c'o o mbëpji, 'ñeje 'na c'o

tropa c'ü mi teñe angueze, c'ü xo mi sũ Mizhocjimi.

⁸ O xipjiji texe c'o vi mama c'e anxe, cjanu o ndäji c'ua o möji a Jope.

⁹ C'ü na ye nu pa 'ma ya vi zünü jñisiarü, mi pöji cja 'ñiji ya mi ngue ro zät'äji a Jope. E Pedro o ndes'e a xes'e cja sotea cja c'e ngumü nu ja mi oxü, o dyötü Mizhocjimi.

¹⁰ Nuc'ua cjanu o zant'a, mi ne o xëdyi. 'Ma ma ät'äji o jñönü, mi sö e Pedro nza cja c'ü dya cja mi bübü cja c'e sotea, mi sö nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'ijĩ.

¹¹ O jñanda ya vi xogü a jens'e. Cjanu o jñanda nza cja 'na manta c'ü me na nojo c'ü vi 'ñeje a jens'e o säjä a jömü. O jñetse nza cja c'ü cjó c'o mi pënch'i nza nziyo squina.

¹² Cja c'e manta mi cãã o c'ijmi 'ñe o s'ü, 'ñe c'o pje nde ma animale c'o bübü nziyo o ngua.

¹³ Nuc'ua e Pedro o dyärä 'na jña c'ü vi 'ñeje a jens'e c'ü o mama:

—Nu'tsc'e Pedro, bübü rí pöt'ügüe 'na yo animale rí sa.

¹⁴ O ndünrü c'ua e Pedro o mama:

—Iyö, ín Jmuts'ügö, dya ra sö. Nunca rí sagö o ts'ingue c'o na s'o c'o mama in leygue c'ü dya rá sagöjme, eñe e Pedro.

¹⁵ O ndünrü c'ua c'ü mi zopjü e Pedro, o mama:

—Dya rí mangue na s'o nu c'ü ya ró tjintscö, eñe Mizhocjimi.

¹⁶ Jñi vez va xipjiji a cjanu e Pedro. Y jñi vez va ndünrü a cjanu. Nuc'ua c'e manta cjanu o nguins'i c'ua a jens'e nu ja vi 'ñeje.

¹⁷ E Pedro me mi cijjñi o mü'bü pje mi ne ro mama c'o vi jñanda. Jo nu säjä c'ua cja c'e ngoxtji c'o bëzo c'o vi 'ñeje cja e Cornelio. Na ngue ya vi tsjaji t'önü ja mi bübü o ngumü e Simón.

¹⁸ O zenguateji c'ua, cjanu o tsjaji t'önü cjo mi bübü nu 'na bëzo c'ü mi chjü e Simón Pedro.

¹⁹ 'Ma mi cijjñi e Pedro pje mi ne ro mama c'o vi jñanda, o ña c'ua o Espíritu Mizhocjimi o xipji:

—Cja säjä jñi bëzo c'o va ã jonc'ü.

²⁰ Dyagü cja ne sotea rí möji co anguezeji. Dya rí yembeñe; nutscö ró täcjö o ëjë c'o, embeji e Pedro.

²¹ O dagü c'ua e Pedro nu ja c'o ma bübü c'o bëzo c'o vi 'ñeje cja e Cornelio, cjanu o xipjiji:

—Nguetscö ín jongüji. ¿Pje vi 'ñecjeji?, embeji.

²² Anguezeji o mamaji:

—O ndäcjöjme 'na bëzo c'ü ni chjü e Cornelio c'ü manda o tropa. Nuc'ü, sũ Mizhocjimi y cja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo. Texe yo in menzumügueji a Israel mamaji c'ü cja na jo c'e bëzo. Mizhocjimi o ndäjä 'na o anxe o ma zopjü e Cornelio. O xipji c'ü ro ndäcjöjme rá ã sints'ijme rá mö o ngumü, ngue c'ua rí zopjügue. Angueze ra dyärä c'o rí xipjigüe, eñe c'o bëzo va xipjiji e Pedro.

²³ Nuc'ua e Pedro o xipji c'o bëzo o cjogüji cja c'e ngumü o ziji o xëdyi. Y o oxüji. Nuc'ua c'ü na jyas'ü, e Pedro o möji c'o bëzo. Xo möji ja nzi c'o cjuarma c'o mi cãã a Jope.

²⁴ C'ü na jñi nu pa, o zät'äji a Cesarea. E Cornelio ya ma te'be anguezeji; ya vi mbita c'o o dyoji 'ñe c'o mi pärãji. Nuc'o, ya ma cãji nu.

²⁵ 'Ma mü o zät'ã e Pedro 'ñe c'o mi pöji cja o ngumü e Cornelio, o mbedye c'ua e Cornelio o recibido e Pedro. O ndüñijömü cja o jmi, nza cja 'ma ro ma't'ü Mizhocjimi.

²⁶ Nuc'ua e Pedro o pënchp'i o dyë o bö'bü. O xipji:

—Böbü. Dya pje pjëtscö, xo rí ntetjogö nza cjatsc'e.

²⁷ O cjogüvi c'ua mi ñavi. E Pedro o jñanda ya vi jmurü na puncjü o nte.

²⁸ Cjanu o xipjiji:

—Ín pärãgueji nutscöjme rí menzumüjme a Israel, dya sö rá dyocjöji nu'tsc'eji dya ín menzumüji a Israel, ni rá cjogüjme cja in nzungueji rá ñaji. 'Ma jiyö, 'na ra pëgazüjme c'o na s'o. Pero o jítscö Mizhocjimi c'ü dya cja rá mangö cjó na s'o.

²⁹ Nguet'ua 'ma mü o ma xitsi yo bëzo ro ëcjöjme yo, dya ró mangö: "Iyö", ro 'ñeñe. Nu'tsc'e Cornelio,

xitscö pje vi chäjä o ma sizgö yo, eñe e Pedro.

³⁰ O mama c'ua e Cornelio:

—Ya sö nziyo pa, mi ötügö Mizhocjimi y mi mbempje. Ya vi zünü jñi c'ü nzhä. O ã c'ua 'na bëzo o ã böbü ín jmigö. Mi je'e o bitu c'o me mi juëns'i.

³¹ O xitsi: “Nu'tsc'e Cornelio, Mizhocjimi o dyä'tc'ä c'o ín ötü. Angueze pärä c'ü ín cja, ín unü o merio yo dya pje pë's'i”, enze.

³² Xo xitsi: “Rí chäjä o bëzo c'o ra ma a Jope ra ma siji 'na bëzo c'ü ni chjü e Simón Pedro. Nuc'ü, je oxü cja o ngumü 'na bëzo c'ü xo ni chjü e Simón, c'ü corti o xipjadü o animale. C'e ngumü järä a squina cja nezapjü”, enzgö c'e bëzo c'ü ró janda.

³³ Nguec'ua ixtó täjä yo o ma sits'i. Pöcjü i 'ñeje. Rí cäräjme a jmi Mizhocjimi rí texejme, rí ne rá äräjme c'o o jí'ts'i rí xitscöjme.

Discurso de Pedro en la casa de Cornelio

³⁴ Nuc'ua e Pedro o zopjü c'o nte o xipjiji:

—Dyäräji na jo. Nudya, rí pärägö Mizhocjimi dya juajnü cjó ra s'iya; ix na cjuana s'iya texe yo nte.

³⁵ Zö ja menzumü 'na nte, pero 'ma ra zü Mizhocjimi 'ñe ra tsja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo, nu'ma, ra mápä Mizhocjimi 'ma c'o.

³⁶ Mizhocjimi o ndäjä e Jesucristo o ã zocüjme nutscöjme rí menzumüjme a Israel. O xitscöjme ja rgá sö ra mäjä ín mü'büji rí texeji, dya pje rá mbeñeji. Na ngue e Jesucristo ngue ín Jmugöji zö ja nde rí menzumüji.

³⁷ In pärägueji e Juan mi zopjü c'o nte mi jichiji co ndeje. Nuc'ua e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret, mi nzhodü a Galilea mi zopjü c'o nte. Xo 'ñe a Judea.

³⁸ Mizhocjimi o 'ñeme e Jesús o zopjü c'o nte. O Espíritu Mizhocjimi c'ü mi bübüvi, o unü o poder. Nguec'ua mi pjös'ü c'o nte, y mi jocü c'o vi zürü o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. Na ngue Mizhocjimi mi bübü co angueze.

³⁹ Nutscöjme rí apóstolejme ró jandajme c'o o tsja e Jesús a Jerusalén, 'ñe texe yo ja cärä c'o ín menzumügöjme a Israel. Nuc'ua o ndät'äji e Jesús cja ngronsi va mbö't'üji.

⁴⁰ Pero c'ü na jñi nu pa, Mizhocjimi o tsjapü o te. Cjanu o jizhi c'ü ya vi tetjo.

⁴¹ Pero dya texe yo nte o jñanda 'ma mü o te. Nguetscöjme ró jandajme. Na ngue o juancüjme Mizhocjimi rá xipjijme yo nte. 'Ma ya vi te e Jesús, ró sigöjme o xëdyi angueze.

⁴² O xitscöjme e Jesús rá zopjüjme yo nte, rá xipjijme c'ü ngueje angueze c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda c'o ya rguí ndü 'ñe c'o xe ri cärä.

⁴³ Texe c'o profeta o mamaji ja ga cja e Jesús. O mamaji 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü c'ü, ra perdonaoji 'ma c'o na s'o c'o vi tsjaji, eñe e Pedro.

Reciben el Espíritu Santo los que no son de Israel

⁴⁴ 'Ma xe mi ña e Pedro, 'nango ëjë c'ua a jens'e o Espíritu Mizhocjimi o ã bübü cja o mü'bü c'o mi ärä c'o jña.

⁴⁵ C'o vi ëji e Pedro cja o ngumü e Cornelio, ya mi creoji e Jesucristo. Anguezeji xo mi menzumüji a Israel. Nguec'ua 'ma o ëjë o Espíritu Mizhocjimi, me go nguijnüji cjanu o mamaji:

—¿Cjó ro mama ro unü o Espíritu Mizhocjimi yo dya menzumü a Israel?, eñeji.

⁴⁶ O mbäräji c'ü vi 'ñeje o Espíritu Mizhocjimi, na ngue o dyäräji c'o nte mi ñaji nan'ño idioma; xo mi mamaji c'ü me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na jo. O mama c'ua e Pedro o xipji c'o o menzumüji:

⁴⁷ —Na jo ra ji'i yo; dya sö rá c'a's'üji. Na ngue Mizhocjimi o unü o Espíritu anguezeji, ja c'o nzi va dyacöji, eñe.

⁴⁸ Nuc'ua e Pedro o xipji c'o nte c'o dya mi menzumü a Israel ro jiji, na ngue xo 'ñench'e o mü'büji e Jesús c'ü ín Jmugöji. Nuc'ua anguezeji o xipjiji e Pedro c'ü ro mimi ja nzi pa co anguezeji.

11

Informe de Pedro a la iglesia de Jerusalén

¹ C'o apóstole c'o mi cārã a Judea 'ñe c'o 'ñaja cjuarma, o mbārãji c'ü vi creo o jña Mizhocjimi c'o dya mi menzumü a Israel.

² Cārã a Jerusalén c'o mama ni jyodü rá circuncidaoji. 'Ma mü o nzhogü e Pedro a Jerusalén, anguezeji o huënch'iji c'ua e Pedro.

³ O xipjiji:

—¿Jenga i tsjogü o ngumü c'o dya ín menzumüji i siji o xédyi? Maco dya circuncidao c'o, embeji e Pedro.

⁴ O ndünrü c'ua e Pedro o xipjiji texe ja va cja. O mama:

⁵ —Mi bübügö cja c'e jñiñi a Jope. 'Na nu pa mi ötügö Mizhocjimi. Nuc'ua ró sö nza cja c'ü dya cja mi bübü, nza cja 'ma ro cjinch'i 'na t'jij. Ró janda c'ü mi nza cja 'na manta c'ü ma nojo. O jñetse nza cja c'ü cjó c'o mi pënch'i nza nziyo squina. Vi 'ñeje a jens'e o sãjä a jömmü cja ín jmigö.

⁶ 'Ma ró janda na jo cja c'e manta, ró janda o c'ijmi 'ñe o s'ü 'ñe o animale c'o na sate, 'ñe c'o 'ñaja animale c'o bübü nziyo o ngua.

⁷ Nuc'ua ró ārãgö 'na jña c'ü o mama: “Nu'tsc'e Pedro, bōbü rí pō't'ügue 'na yo animale rí sa”, enzgö c'e jña.

⁸ Nuc'ua ró tjünrügö ró xipji: “Iyö, ín Jmuts'ügö, dya ra sö. Nunca rí sagö o ts'ingue c'o na s'o c'o mama in leygue c'ü dya rá sagöjme”, rí embegö.

⁹ Nuc'ua c'e jña c'ü vi 'ñeje a jens'e, o xitsi c'ua na yeje: “Dya rí mangue na s'o c'ü ya ró tjintscö”, enzgö Mizhocjimi.

¹⁰ Jñi vez va xitscö a cjanu. Y jñi vez rvá tjünrü a cjanu. Nuc'ua c'e manta cjanu o nguins'i c'ua a jens'e nu ja vi 'ñeje.

¹¹ Nuc'ua jo nu zät'ä c'ua jñi bëzo cja c'e ngumü nu ja mi bñnc'ö. Vi 'ñeji a Cesarea o ë zinzgöji.

¹² O xitsi o Espíritu Mizhocjimi ro möjme c'o bëzo, dya ro yembeñe. Xo 'ñe yo 'ñanto cjuarma, xo ró möcjöjme

yo. 'Ma ró sät'äjme, ró cjogüjme cja o ngumü c'e bëzo c'ü vi ndãjä c'o o ma a Jope o ma sizgö.

¹³ Nuc'ua c'e bëzo o xitscöjme c'ü vi jñanda 'na anxe cja o ngumü. C'e anxe o zopjü o xipji: “Rí chãjä c'o ra ma a Jope ra ma siji e Simón Pedro.

¹⁴ Ra xi'ts'i ja rgui salvague, 'ñe texe yo cārã in nzungue”, eñe c'e anxe va xipji c'e bëzo.

¹⁵ 'Ma ró zopjügö c'o mi cārã c'e ngumü, 'nango ëjë c'ua o Espíritu Mizhocjimi o ë bübü cja o mü'büji, ja c'o nzi va ëjë cja ín mü'bügöji 'ma ot'ü 'ma mi cārãgöji va.

¹⁶ Ró mbeñe c'ua c'e jña c'ü vi mama e Jesús c'ín Jmugöji. O mama: “E Juan mi jichi yo nte co ndeje. Pero ra zädã 'ma ra ëjë o Espíritu Mizhocjimi ra ë bübü cja ín mü'büji”, eñe e Jesucristo.

¹⁷ O sido o ña e Pedro o mama:

—Mizhocjimi o unüji o Espíritu anguezeji 'ma o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo c'ín Jmugöji, ja c'o nzi va dyacöji 'ma ró ench'e ín mü'bügöji c'ü. ¿Cjó nguetscö c'ü dya ro ätãgö Mizhocjimi c'ü dya ro cjogü cja o ngumü c'e bëzo?, eñe e Pedro.

¹⁸ C'o nte c'o vi huënch'i e Pedro, 'ma mü o dyärã c'o mi mama, go juemeji. Cjanu o mamaji:

—Me na jo Mizhocjimi. Xo unü c'o dya menzumü a Israel ra dyärãji o jña. Nguet'ua 'ma ra jyëziji c'o na s'o ra nzhogü o mü'büji, ra bübütjoji co Mizhocjimi.

La iglesia de Antioquía

¹⁹ 'Ma mü o pjat'üji o ndojo e Esteban, o mbürü o tsjapüji o sufre c'o mi creo e Jesucristo. Nguet'ua o c'ueñeji o möji cja c'o 'ñaja jñiñi. Bübü c'o o ma hasta cja c'e país a Fenicia, 'ñe c'e país a Chipre, 'ñe c'e jñiñi a Antioquía. Mi xipjiji o jña e Jesucristo c'o nu menzumüji c'o mi cārã nu. Pero c'o dya mi menzumü a Israel, dya mi xipjiji c'o.

²⁰ Mi cārã a Antioquía c'o vi 'ñeje a Chipre 'ñe a Cirene. 'Ma mü o säji nu, o mbürü o zopjüji c'o mi ña griego c'o dya mi menzumü a Israel, o xipjiji o jña e Jesucristo c'ín Jmugöji.

21 Mizhocjimi o mbös'ü anguezeji o zopjüji na jo c'o nte. Nguéc'ua c'o dya mi menzumü a Israel, na puncjü c'o o jyëzi c'o mi creoji, o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo c'ín Jmugöji.

22 C'o cjuarma c'o mi cãrã a Jerusalén, o mbãrãji c'ü vi creo c'o dya mi menzumü a Israel. Nguéc'ua o ndãji e Bernabé o ma a Antioquía.

23 'Ma mü o zät'ä, me go mäjã. Na ngue o unü ngüenda Mizhocjimi vi intsjimi na puncjü c'o nte. Nuc'ua cjanu o xipjüji sido ro 'ñejmeji co texe o mü'büji e Jesucristo c'ü ín Jmugöji.

24 Ma jonte e Bernabé. Mi cja ja c'o nzi ma 'ñünbü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi. Y mi creo e Jesucristo co texe o mü'bü. Nguéc'ua 'ma mü o zopjü c'o nte, na puncjü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'ín Jmugöji.

25 Nuc'ua e Bernabé o mbedye a Antioquía cjanu o ma c'ua a Tarso o ma jyodü e Saulo.

26 'Ma o chöt'ü, o siji a Antioquía. O mezhevi 'na cjë nu, mi zopjüvi c'o cjuarma y mi jíchivi o 'ñiji e Cristo na puncjü o nte. Je ngue a Antioquía c'ü o mbürü o xiji cristiano c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo.

27 'Ma mi bübü a Antioquía e Bernabé 'ñe e Saulo, o ëjë ja nzi c'o mi profeta c'o vi 'ñeje a Jerusalén.

28 'Na c'o profeta mi chjü e Agabo. O Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü. Nguéc'ua o böbü nu ja mi jmurü c'o cjuarma, o mama c'ü ro ëjë 'na tjiimi ro sufreji texe cja c'o país. O zädã c'e jña 'ma mi manda e Claudio.

29 Nguéc'ua c'o cjuarma c'o mi cãrã a Antioquía o ñaji o mamaji c'ü ro mbenpeji o merio c'o cjuarma c'o mi cãrã a Judea. C'ü ro sö nzi 'naja, ro mbös'üji c'o.

30 Nuc'ua 'ma o jmutüji c'o merio, cjanu o ndãji c'ua e Bernabé 'ñe e Saulo o jñünüvi c'o merio o ma zopcüvi c'o mi pastor cja c'o cjuarma a Judea.

Muerte de Jacobo y encarcelamiento de Pedro

1 C'o pa c'o, mi rey e Herodes. O manda o ma zürüji ja nzi c'o mi ma't'ü e Jesucristo, o tsjapü o sufreji.

2 O manda o mböt'üji co tjëdyi e Jacobo c'ü mi ngue o cjuarma e Juan.

3 Nguéc'ua me co mäjã c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi creo e Jesucristo. O unü ngüenda e Herodes c'ü me mi mäjji; nguec'ua xo manda o ma zürüji e Pedro. Mi ngue c'o pa 'ma mi siji o tjömëch'i c'o dya mi bãns'ä.

4 'Ma o zürüji e Pedro, o manda e Herodes o pant'aji a pjörü. O manda c'ua dieciseis o tropa ro mbörüji e Pedro; ro pëpji nziyo tropa, cja rrü cambiaji c'ua. O nguijñi e Herodes, 'ma ro nguarü c'e mbaxua c'ü ni chjü Pascua, ro jñünpü ngüenda e Pedro cja jmi c'o nte, cja rrü manda ro mböt'üji.

5 Nguéc'ua mi pjörüji na jo e Pedro. Pero c'o cjuarma c'o mi cãrã a Jerusalén sido mi ötü Mizhocjimi co texe o mü'büji, c'ü ro mbös'ü na puncjü e Pedro.

Dios libra de la cárcel a Pedro

6 'Na nu xömü 'ma ma bübü e Pedro a pjörü, mi 'nün't'ü o cadena nzi 'na o dyë. Y cada lado mi bübü 'na tropa c'ü xo mi tjün't'ü o dyë c'o cadena. Ma jñi e Pedro. Xo mi bübü yeje tropa c'o mi pjörü cja o ngoxtji c'e pjörü. C'ü na jyas'ü, e Herodes ro jñünpü ngüenda e Pedro cja jmi c'o nte.

7 C'e xömü 'nango jñetse 'na o anxe Mizhocjimi. Y me go jya's'ü cja c'e cuarto. C'e anxe o 'ñünmbü o ximatjü e Pedro ngue c'ua o zö. Nuc'ua c'e anxe cjanu o xipji:

—Ixtí ñanga, embeji e Pedro.

Nuc'ua c'o cadena c'o mi 'nün't'ü o dyë, o ndögü c'ua.

8 Nuc'ua c'e anxe cjanu o xipji e Pedro:

—Nzünt'ü in mbünt'ü, chin'ch'i in mbäcua.

O tsja c'ua e Pedro ja c'o nzi va mama c'e anxe. Nuc'ua c'e anxe cjanu o xipji:

—Chëjë in bitu cja rrĩ 'ñeje. Rá ot'ügö, rí bëpjague.

⁹ O mbedye c'ua e Pedro mi bëpja cja c'e anxe. Dya mi pãrã cjo ix na cjuana mi pedye cja c'e pjörü. Mi sö nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'ĩjĩ.

¹⁰ O cjögüvi yeje ngoxtji nu ja xo mi pjörü o tropa. Cjanu o zãt'ãvi cja c'e ngoxtji de t'ëzi c'ü mi mbedyeji a tji. C'e ngoxtji o xogütsjẽ c'ua. O mbedyevi c'ua o caminaovi 'na calle. 'Nango ojtjo c'ua c'e anxe, ya mi 'nat-sjẽ e Pedro.

¹¹ Nuc'ua cjanu o mbãrã c'ua e Pedro c'ü na cjuana vi mbedye cja c'e pjörü. Cjanu o mama c'ua:

—Nudya, rí pãrãgö Mizhocjimi o ndãjä c'ü o anxe o ã 'ñevgue libre. Nguec'ua dya ro tsjacügö e Herodes ja c'o nzi ga ne c'o ín menzumügö c'o dya creo, eñe.

¹² 'Ma mü o mbãrã e Pedro c'ü na cjuana vi mbedye libre, cjanu o ma c'ua cja o ngümü e María c'ü nu nana e Juan c'ü xo mi chjũ Marcos. Nujnu, mi jmurü na puncjü o cjuarma mi ötüji Mizhocjimi.

¹³ 'Ma mü o zãt'ã e Pedro cja c'e ngümü, o toca cja c'e ngoxtji. O mbedye c'ua 'na xunt'i cja c'e patio o ma dyãrã cjó mi ngue. C'e xunt'i mi chjũ e Rode.

¹⁴ C'e xunt'i o mbãtpã o jña e Pedro 'ma mü o zenguete, pero dya xopcü c'e ngoxtji. Na ngue me go mãjä. Cjanu o cjuan'di o cjögü a mbo, o ma xipji c'o ma cã nu:

—E Pedro böbü cja ngoxtji, embeji c'o.

¹⁵ O ndünrũ c'ua anguezeji o mamaji:

—Nu'tsc'e in locague, eñeji.

O mama c'ua c'e xunt'i:

—Iyö. Na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji, embeji c'o.

Anguezeji cjanu o mamaji:

—Iyö, dya ngue. Pe ngueje c'e anxe c'ü pjörü c'ü, eñeji.

¹⁶ E Pedro sido mi toca cja c'e ngoxtji. Nuc'ua c'o ma cã a mbo, cjanu o ma xopcüji c'e ngoxtji. 'Ma mü o

jñandaji c'ü mi ngue e Pedro, me go nguijñiji c'ua o mamaji:

—Pãrã, ¿ja va mbedye a pjörü nu?

¹⁷ Nuc'ua e Pedro cjanu o tsja c'ua o seña co o dyë ro ngo't'ü o neji. Cjanu o xipjiji ja va 'ñeme libre Mizhocjimi angueze. Xo xipjiji:

—Nujyo, rí xipjigueji e Jacobo 'ñe c'o ñaja cjuarma, eñe.

Cjanu o mbedye c'ua, o ma c'ü 'na lugar.

¹⁸ C'ü na jyas'ü, me mi sũ c'o tropa me mi pötü ma mamaji c'ü dya mi pãrãji ja vi ma e Pedro.

¹⁹ Nuc'ua e Herodes o ndãjä c'o o ma jyodü e Pedro, pero dya chõt'üji. Nguec'ua o tsjapü t'önü c'o tropa c'o mi pjörü e Pedro, cjanu o manda o mbö't'üji c'o. Cjanu o mbedye a Judea o ma a Cesarea o ma mimi nu.

La muerte de Herodes

²⁰ E Herodes me mi ünbü c'o mi menzumü a Tiro 'ñe a Sidón. Nguec'ua anguezeji mi jödüji ja rvã jo'tp'üji c'ü. Na ngue c'o mi siji, mi tãmüji cja c'e país nu ja mi manda e Herodes. Mi bübü 'na bëzo c'ü mi pjëzhi na nojo cja o palacio e Herodes. Nuc'ü, mi chjũ e Blasto. C'o mi cãrã a Tiro 'ñe a Sidón o möji cja e Blasto o ma ngö't'üji o merio o xipjiji:

—Pjöxcüjme rá jo'tp'ügöjme ne rey Herodes, embeji.

Nguec'ua e Blasto cjanu o ma cja e Herodes o ma xipji c'ü mi ne c'o mi menzumü a Tiro 'ñe a Sidón ro ñaji e Herodes.

²¹ Nuc'ua e Herodes o mbã's'ã 'na pa, c'ü ro ñaji c'o mi menzumü a Tiro 'ñe a Sidón. 'Ma mü o zãdã c'e pa, e Herodes o jye'e c'o me na zö, na ngue mi rey. Cjanu o ndãgã cja c'ü o silla c'ü xiji trono. Cjanu o zopjü c'o nte.

²² Nuc'ua c'o nte chaque o mapjüji c'ua na jens'e o mamaji:

—Nu na ña'a, dya nte nu, Mizhocjimi nu, eñeji.

²³ E Herodes o jyëzi c'o nte o ma't'üji angueze. Dya mama:

—Dya rí matcügöji; nguextjo Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e rí ma't'üji, ro 'ñeñe.

Nguec'ua o ějě 'naja o anxe Mizhocjimi o ě tsjapü o zö'dyě e Herodes, o ngã'ã o dyoxü a mbeme. C'o dyoxü o zapü a mbo o pjeme; dya mezhe o ndü.

²⁴ Xe na puncjü o nte c'o o dyärä o jña Mizhocjimi o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo.

²⁵ E Bernabé 'ñe e Saulo, 'ma o ma unüvi c'o merio c'o cjuarma a Judea, cjanu o mbedyevi a Jerusalén o nzhogü o mëvi a Antioquía mi sivi e Juan c'ü xo mi chjü Marcos.

13

Bernabé y Saulo comienzan su trabajo misionero

¹ C'o cjuarma c'o mi cãrã a Antioquía, mi bübü c'o mi profeta 'ñe c'o mi xöpüte mi jizhiji o jña Mizhocjimi. Mi ngue e Bernabé, 'ñe e Simón c'ü mi xiji Negro, 'ñe e Lucio c'ü mi menzumü a Cirene, 'ñe e Manaén c'ü junto va tevi e Herodes c'ü mi manda a Galilea, 'ñe e Saulo.

² 'Na nu pa, mi ma't'üji Mizhocjimi y mi mbempjeji. Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o ña c'ua o xipjiji:

—Ya ró juajnügö e Bernabé 'ñe e Saulo ra mbëpquivi. Ixtí chägueji ra ma tsjavi c'e bëpji, embeji c'o.

³ Nuc'ua 'ma mü o nguarü o ma't'üji Mizhocjimi 'ñe o mbempjeji, cjanu o 'ñe's'ejí o dyěji e Bernabé 'ñe e Saulo. Cjanu o ndäji ro mëvi cja c'o 'ñaja jñiñi ro ma mbëpivi Mizhocjimi.

Los apóstoles predicán en Chipre

⁴ Ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü o ndäjã e Bernabé 'ñe e Saulo. Nuc'ua anguezevi cjanu o zidyivi e Marcos o möji c'ua a Seleucia. Nuc'ua o mbedyeji nu, o möji c'ua cja 'na barco o zät'äji cja c'e isla c'ü ni chjü a Chipre c'ü bübü a nde cja c'e ndeje.

⁵ O zät'äji a Salamina c'ü tsja a Chipre. Nuc'ua cjanu o möji c'ua cja c'o nintsjimi c'o bübü a Chipre nu ja ma't'ü Mizhocjimi c'o menzumü a Israel. E Bernabé 'ñe e Saulo o zopjüvi c'o mi jmurü nu, o xipjiji o jña Mizhocjimi. Mi dyoji e Marcos ngue c'ua ro mbös'ü anguezevi.

⁶⁻⁸ Cja c'e isla a Chipre, mi gobernador e Sergio Paulo. Nuc'ü, mi pë's'i na puncjü o pjeñe. Mi dyojui e Sergio Paulo 'na bëzo c'ü mi menzumü a Israel c'ü mi cëro. Nuc'ü, mi chjü e Barjesús. Xo mi xiji e Elimas. Nuc'ü, mi cjanü mi ña o jña Mizhocjimi, pero dya ma cjuana. E Bernabé 'ñe e Saulo 'ñe e Marcos o zät'äji texe cja c'o jñiñi cja c'e isla a Chipre. 'Ma mü o zät'äji cja c'e jñiñi a Pafos, nuc'ua e Sergio Paulo o zojnü c'ua anguezeji. Na ngue me mi ne ro dyärä o jña Mizhocjimi. 'Ma mü o ña e Bernabé 'ñe e Saulo, dya go ne e Elimas. Me mi jodü ja rvá ts'a's'ü, ngue c'ua c'e gobernador dya ro creo o jña Mizhocjimi c'o mi mama e Bernabé 'ñe e Saulo.

⁹ Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Saulo c'ü xo ni chjü e Pablo, me go jñanda e Elimas.

¹⁰ Cjanu o xipji:

—Nu'tsc'e in cjanü in jíchi yo nte, pero me na s'o c'o in cjague. In onpügue yo nte in xipjiji c'o dya cjuana. O t'its'ü e Satanás c'ü dya jo, in cjague o bëpji c'ü. In nugue na ü texe c'o na jo. Me na jo o 'ñiji Mizhocjimi, pero nan'ño gui jíchigue yo nte in xipjiji c'o dya cjuana.

¹¹ Dyärã. Ra castigaots'ügue dya Mizhocjimi ra tsja c'ü rí ndëzhögue. Ra mezhe ja nzi o pa, dya rí jñanda o jya's'ü e jyarü, eñe e Pablo.

Nuc'ua o bëxömü o ndö e Elimas, dya cja mi janda. Nguec'ua mi örü cjó ro pënchp'i o dyě ro ngüjnü.

¹² 'Ma mü o jñanda c'e gobernador ja va ndëzhö e Elimas, me go nguijñi c'ua:

—Nunca rí janda a cjanu. Me na zëzhi o jña Mizhocjimi, eñe.

Nguec'ua o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo.

Pablo y Bernabé en Antioquía de Pisidia

¹³ Nuc'ua e Pablo 'ñe c'o mi dyoji, cjanu o ndes'ejí c'ua cja 'na barco o mbedyeji a Pafos o möji c'ua a Perge c'ü tsja cja c'e estado de Panfilia. 'Ma mü o zät'äji nu, nuc'ua e Juan Marcos

o jyanbüji co anguezevi, o nzhogü o ma c'ua a Jerusalén.

¹⁴ Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé o mbedyevi a Perge o mëvi c'ua a Antioquía c'ü bëxtjo cja c'e estado de Pisidia. Nuc'ua c'e pa 'ma mi söya c'o mi menzumü a Israel, o mëvi cja c'e nintsjimi, cjanu o mimivi c'ua.

¹⁵ Cjanu o böbü c'ua 'na c'ü o xörü o jña Mizhocjimi. O xörü 'na pasaje cja c'o ley c'o o dyopjü e Moisés, 'ñe 'na pasaje c'ü o dyopjü c'o profeta. Nuc'ua c'o mi manda cja c'e nintsjimi, cjanu o mandaji 'naja c'ü o ma xipji e Pablo 'ñe e Bernabé:

—Mi cjuarmats'ügövi, 'ma in jünguevi 'na jña, xitscöjme, embeji c'o.

¹⁶ Cjanu o böbü c'ua e Pablo o tsja o seña co o dyé c'ü dya cjó ro ña. Cjanu o mama:

—Nu'tsc'ejí ín menzumüts'ügöji a Israel, 'ñetsc'ejí dya in menzumüji a Israel pero in sñji Mizhocjimi, dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji.

¹⁷ Mizhocjimi o juajnü c'o ín mboxatitaji nutscöji rí menzumüji a Israel, o tsjapüji o nte. 'Ma mi cãrã anguezeji a ma a Egipto, Mizhocjimi o intsjimi anguezeji, nguec'ua va ngãrãji na puncjü. Nuc'ua o pjongüji libre cjanu o möji c'ua, na ngue me na zëzhi angueze.

¹⁸ O mezhe c'ua cuarenta cjë mi pjörü Mizhocjimi anguezeji 'ma mi nzhodüji cja c'e majyadü. Zö mi cjaji c'o na s'o, pero Mizhocjimi mi pësp'iji paciencia anguezeji.

¹⁹ Mizhocjimi o chjotü c'o siete raza c'o mi cãrã a Canaán. Cjanu o unü a Canaán c'o ín mboxatitagöji o tsjapü o cjaji.

²⁰ O mezhe cuatro ciento cincuenta cjë va 'ñeme Mizhocjimi c'o mi cja juesi cja c'o nte, hasta e Samuel c'ü mi bëpja juesi, c'ü xo mi profeta.

²¹ O mezhe c'ua, c'o ín mboxatitaji o dyötüji Mizhocjimi ro 'ñeme 'naja anguezeji c'ü ro tsja rey. O 'ñeme c'ua e Saúl c'ü mi t'i cja e Cis, 'ñe mi mboxbëche cja e Benjamín. O mezhe cuarenta cjë c'ü mi rey, mi manda cja c'o ín mboxatitaji.

²² Nuc'ua Mizhocjimi dya cja jyëzi xe ro manda e Saúl; o 'ñeme c'ua e David o tsja rey. O mama Mizhocjimi: “E David c'ü nu t'i e Isaí, me rí mëpägö c'ü; rí janda ätcägö c'ü. Ra tsja ja c'o nzi rgá negö”, eñe Mizhocjimi.

²³ O mama Mizhocjimi c'ü ro 'ñeme 'na c'o o mboxbëche e David ro 'ñe 'ñevguegöji libre nutscöji rí menzumüji a Israel. Ya tsja Mizhocjimi ja c'o nzi va mama, o ndäjã 'naja c'ü o ë 'ñevgueji libre cja c'o na s'o c'o rí cjaji. Nuc'ü, ngueje e Jesús.

²⁴ Ante c'ü ro zopjü e Jesús c'o nte, e Juan ya mi pëpi Mizhocjimi. Mi zopjü c'o ín menzumügöji mi xipjiji ro jyëziji c'o na s'o, ro nzhogü o mü'büji cja Mizhocjimi.

²⁵ E Juan, 'ma ya mi ngue ro nguarü c'ü mi pëpi Mizhocjimi, o xipji c'ua c'o nte: “In pëzhgueji nguetscö c'ü o mama Mizhocjimi ra ë 'ñempc'ejí libre, pero dya nguetscö; ngue c'ü cja va ëjë. Bübü o mbëpji c'o xäpcã o mbäcua c'ü nu lamu ga mbös'ü. Nutscö, dya pje pjëtscö rá pjösc'ö a cjanu c'ü cja va ëjë. Na ngue angueze me na nojo na puncjü; nutscö, dya pje ni muvizügö”, eñe e Juan.

²⁶ O sido o ña e Pablo o mama:

—Rí zo'c'öji nu'tsc'ejí ín menzumüts'ügöji a Israel, o mboxbëchezüji e Abraham. Xo rí zo'c'öji nu'tsc'ejí dya in menzumüji a Israel pero in sñji Mizhocjimi. Mizhocjimi ne c'ü rí pãrãgueji ja rgá sö rí salvagueji in texeji.

²⁷ 'Ma mü o ëjë e Jesús, c'o ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o pje mi pjëzhi, dya mi pãrãji cjo vi 'ñeje cja Mizhocjimi. Ni xo ri ngue c'o 'ñaja nte a Jerusalén dya xo mi pãrãji. Dya unüji ngüenda cjo ya vi zädã o jña Mizhocjimi c'o vi dyopjü c'o profeta, maco chjüma'ma xabaro mi xörüji o jña Mizhocjimi. C'o profeta o mamaji c'ü mi jyodü ro ndü e Jesús. Nguec'ua va zädã c'o vi dyopjü c'o profeta.

²⁸ Zö dya chö'tp'üji c'ü vi tsja na s'o c'ü rví ndü, pero o dyötüji e Pilato c'ü ro manda ro mbö't'üji c'ü.

29 Nguec'ua va zädä texe c'o mi t'opjü cja o jña Mizhocjimi ja rvá tsjapüji e Jesús. Nuc'ua, bübü c'o o ma ts'üpcü o cuerpo cja c'e ngronsi, cjanu o ma ngöt'üji cja 'na cueva.

30 Zö ya vi ndü e Jesús, pero Mizhocjimi o tsjapü o te'e o bübüttö na yeje.

31 O mezhe c'ua ja nzi c'ü o jñetse e Jesús, o jñanda na puncjü o nte c'ü ya vi te. C'o o jñanda, ngue c'o mi nzhodüji e Jesús ante c'ü ro mbö't'üji. Mi nzhodüji ndeze 'ma o mbürü o zopjü c'o nte a Galilea, hasta o zät'ä a Jerusalén. Nguec'ua zopjüji yo nte, xipjiji o te e Jesús.

32-33 'Rí xi'tsc'öbe c'ü rguí mäcjeji. Nu c'e jña c'ü o xipji Mizhocjimi c'o ín mboxatitagöji, ya zädä yo cjë yo rí cärägöji nutscöji o mboxbëchezüji c'o. O tsjapü o te e Jesús ja c'o nzi ga t'opjü cja Salmo dos. Je mama a cjava c'e Salmo: "Ixi ngue'tsc'e ín Ch'itsc'ö. Ne pa dya, ró jizhi que nu'tsc'e ín Ch'itsc'ö", eñe Mizhocjimi.

34 Mizhocjimi xo mama: "Rá intsjimits'ü ja c'o nzi rvá xipjigö e David." C'ü vi mama a cjanu Mizhocjimi, ngue c'ü ro tsjapü ro te e Jesús, c'ü dya ro dya'a o cuerpo.

35 Nguec'ua mama a cjava c'ü 'na Salmo: "Rí pärägö c'ü dya rí jyëzi ra dya'a ín cuerpogö. Na ngue i juancügö", eñe.

36 E David o tsja rey cja c'o o menzumüji c'o mi ngue ín mboxatitagöji; o tsja ja c'o nzi va mama Mizhocjimi. Pero 'ma o ndü, o dyögüji a lado nu ja ya vi dyögüji c'o ín mboxatitaji. Cjanu o dya'a o cuerpo.

37 Pero 'ma mü o ndü e Jesús, Mizhocjimi o tsjapü o te, dya go dya'a o cuerpo.

38 Nguec'ua rí xi'tsc'öji nu'tsc'ejí ín menzumüts'ügöji, ngueje e Jesús c'ü ra perdonaots'üji ín nzhubüji c'o ín tüji.

39 C'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, dya ra 'ñempc'ejí libre cja c'o na s'o. Pero 'ma rí 'ñench'e ín mü'büji e Jesucristo, ra 'ñempc'ejí libre texe cja c'o na s'o.

40 Pjötpüji na puncjü ngüenda. Na ngue 'ma dya rí 'ñench'e ín mü'büji e Jesucristo, ra zädä 'ma rí sufregueji ja c'o nzi va dyopjü c'o profeta. Je dyopjüji a cjava:

41 Nu'tsc'ejí ín cjacüji burla. Pero jñant'maji, rá cjägö c'o me na nojo, c'ü dya rí creoji zö cjó ra xi'ts'iji.

Y rí mangueji: "¿Ja rgá sö ra zädä yo?" Pero rí chüji, eñe Mizhocjimi.

42 Nuc'ua e Pablo 'ñe c'o mi dyoji, cjanu o mbedyeji c'ua cja c'e nintsjimi. C'o nte me go mamaji c'ua:

—Tsjacüjme favor rí 'ñejui ra chjün, rí ñe yepe rí xitscöjme yo i xitsijme dya.

43 'Ma mü o nguarü c'e culto, na puncjü c'o mi menzumü a Israel c'o o ndeñe co e Pablo 'ñe e Bernabé. Xo 'ñe c'o dya mi menzumü a Israel pero mi ma't'üji Mizhocjimi, anguezeji xo na puncjü c'o o ndeñe co e Pablo 'ñe e Bernabé. Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé o zopjüvi c'ua anguezeji o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí rí sido rí dyätpäji o jña e Jesucristo. Ngueje c'ü o ndjäjä Mizhocjimi o ñe mböxcüji.

44 Nuc'ua c'ü na ye nu xabaro, o ñe c'ua texe c'o mi cärä c'e jñiñi o ñe dyäräji o jña Mizhocjimi.

45 C'o mi menzumü a Israel, 'ma mü o jñandaji xo vi jmurü na puncjü o nte c'o dya mi menzumü a Israel, o sjëyaji c'ua na puncjü. O zadüji e Pablo o mamaji c'ü dya ma cjuana c'ü mi mama.

46 Dya zü e Pablo 'ñe e Bernabé, o mamavi:

—Nu'tsc'ejí rí menzumügöji a Israel, ngue'tsc'ejí ot'ü ró xi'tsc'öbe o jña Mizhocjimi. Pero dya i ñeji. Nguec'ua, zö Mizhocjimi ne ra 'ñempc'ejí libre cja c'o na s'o, pero dya sö. Na ngue dya ín creoji c'ü xi'ts'iji. Nguec'ua dya cja rá zo'c'öbe; rá zopjübe c'o dya ngue ín menzumügöji.

47 Ngue c'ü o xitsibe Mizhocjimi. O mama a cjava:

Ró juanc'ü rí zopjü yo nte yo dya menzumü a Israel yo cärä texe cja ne xoñijöümü,

ngue c'ua ra salvaji ra bübü ín jya's'ügö cja o mü'büji, eñe Mizhocjimi.

A cjanu va mama e Pablo.

⁴⁸ C'o dya mi menzumü a Israel, 'ma mü o dyäräji c'o jña c'o o mama e Pablo, me go mäji o mamaji c'ü me na jo o jña Mizhocjimi. Bübü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesús. Nguéc'ua o bübütjoji co Mizhocjimi. Nuc'o, ngue c'o ya vi juajnü Mizhocjimi.

⁴⁹ Nuc'ua o jña e Jesucristo c'ín Jmugöji, o mamaji texe c'o jñiñi cja c'e estado.

⁵⁰ Nuc'ua c'o mi menzumü a Israel, o dyüt'üji c'o ndixü c'o pje mi pjëzhi cja c'e jñiñi c'o mi ma't'ü Mizhocjimi. Xo dyüt'üji c'o bëzo c'o pje mi pjëzhi. Nguéc'ua o nuji na ü e Pablo 'ñe e Bernabé, cjanu o pjongüji nu.

⁵¹ Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé 'ma mü o mbedyevi nu, cjanu o jyä'bävi c'ua o jömü c'o mi jäs'ä cja o mbäcuavi, ngue c'ua ro mbärä c'o mi menzumü nu, c'ü vi tsjaji c'o na s'o, dya recibidoji anguezevi. Cjanu o mëvi cja c'e jñiñi a Iconio.

⁵² C'o mi cärä a Antioquía c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, zö mi nuji na ü c'o, pero o Espíritu Mizhocjimi me go 'ñünbü o mü'büji o tsjapüji me go mäji.

14

Pablo y Bernabé en Iconio

¹ 'Ma mi bübüvi e Pablo 'ñe e Bernabé a Iconio, o mëvi cja c'e nintsjimi nu ja mi pa c'o mi menzumü a Israel. O zopjüvi c'o nte ja c'o nzi ma zopjüvi cja c'o 'ñaja jñiñi. Nuc'ua na puncjü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. C'o o creo, mi cärä c'o mi menzumü a Israel; xo mi cärä c'o dya mi menzumü a Israel.

² C'o mi menzumü a Israel c'o dya go ne go creo, o dyüt'üji c'o dya mi menzumü a Israel. Nguéc'ua va nguijñiji c'o na s'o, o nuji c'ua na ü e Pablo 'ñe e Bernabé.

³ E Pablo 'ñe e Bernabé o mezhe va mimivi a Iconio. Mi zopjüvi c'o nte, dya mi süvi. Mi xipjiji:

—Me s'iyats'üji e Jesucristo c'ü ín Jmugöji, mi eñevi.

Nguéc'ua c'ü ín Jmugöji o unüvi poder o tsjavi c'o na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. Nguéc'ua va mbäräji c'ü na cjuana c'o mi mama e Pablo 'ñe e Bernabé.

⁴ C'o mi cärä a Iconio, dya mi 'natjo o pjeñe ma nguijñiji. Mi cärä c'o mi teñe c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi ätpä o jña e Jesucristo; mi cärä c'o mi teñe c'o apóstole c'o mi ngue e Pablo 'ñe e Bernabé.

⁵ Nuc'ua c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi ätä c'o apóstole, cjanu o ma ñaji c'ua c'o pje mi pjëzhi cja c'e jñiñi. Xo ñaji c'o 'ñaja nte c'o dya mi menzumü a Israel. O mamaji c'ü ro tsjapüji burla c'o apóstole, cja rrü pjat'üji o ndojo.

⁶⁻⁷ Pero e Pablo 'ñe e Bernabé o mbärävi. Nguéc'ua o c'ueñe o mëvi c'ua a Listra 'ñe a Derbe c'o tsja cja c'e estado de Licaonia. Nujnu, o zopjüvi c'o nte o xipjiji ja rvá sö e Jesús ro 'ñeme libre anguezeji cja c'o na s'o. Xo zopjüji c'o nte cja c'o 'ñaja jñiñi c'o bëxtjo mi chäji.

Apedrean a Pablo en Listra

⁸ A Listra mi bübü 'na bëzo c'ü dya mi sö ro nzhodü, mi junrü a jömü. Je ma cjanu ndeze 'ma o jmus'ü.

⁹ Nuc'ü, o dyärä mi ña e Pablo 'ma mi zopjü c'o nte. E Pablo o jñanda na jo c'e bëzo, o mbärä c'ü mi junt'ü o mü'bü c'e bëzo c'ü ro sö Mizhocjimi ro jocü.

¹⁰ Nguéc'ua o ña c'ua na jens'e e Pablo o xipji c'e bëzo:

—Böbü dya, rí böbü derecho, eñe.

O böbü na zëzhi, cjanu o nzhodü c'ua.

¹¹ Na puncjü o nte c'o o jñanda e Pablo ja va jocü c'e bëzo. O mapjüji c'ua na jens'e o ñaji c'e jña Licaonia o mamaji:

—Nujyo, ngue yo ín ts'itagöji yo rí ma't'üji. O mbëzhi o nte nza czazgöji. O ëjui nu ja rí cärägöji o ë nugüji, eñeji.

¹² Cjanu o jñusp'üji c'ua ts'ita Júpiter e Bernabé. E Pablo, o jñusp'üji ts'ita

Mercurio, na ngue mi ngue e Pablo c'ü mi zopjü c'o nte.

¹³ A tji cja o ngoxtji c'e jñiñi nu ja mi cjogüji, mi järä 'na templo nu ja mi ma't'üji e Júpiter. Nuc'ua c'ü mi mböcjimi cja c'e templo o siji o toro cja o ngoxtji c'e jñiñi. C'o toro ya vi ndepeji o ndäjna. C'e mböcjimi 'ñe c'o nte mi ne ro mbö't'üji c'o toro, cja rrü mbäsp'äji e Pablo 'ñe e Bernabé c'ü rví ma't'üji.

¹⁴ E Pablo 'ñe e Bernabé 'ma mü o mbärävi c'ü mi ne ro tsja c'o nte, o cjuan'divi o cjogüvi a nde nu ja mi cãrã c'o nte. O ts'üdü o bituvi, o mapjüvi c'ua na jens'e o mamavi:

¹⁵ —Nu'tsc'ejí in bëzoji, çjenga in ne rí pötcübe o toro? Maco rí ntetjogöbe nza cjatsc'ejí. C'ü rvá êcjöbe, rá xi'tsc'öbe ja rgá sö ra 'ñempc'ejí libre cja c'o na s'o. Ni jyodü rí jyëziji yo ts'íta. Dya cja rí creoji, na ngue dya sö ra mböxc'üji. Rí 'ñench'e in mü'büji Mizhocjimi c'ü bübü para siempre, c'ü o dyät'ä e jens'e 'ñe ne xoñijö mü, 'ñe texe yo bübü a jens'e 'ñe yo bübü cja ne xoñijö mü. Xo dyät'ä yo ndeje 'ñe texe c'o cã'ã nu.

¹⁶ Mi jinguã Mizhocjimi o jyëzi texe c'o nte mi cjaji ja c'o nzi ma netsjëji.

¹⁷ Pero Mizhocjimi mi unü c'o mi jyodü c'o nte; xo 'ñetscöji dacöji c'o pje ni jyodüzüji. Va penqueji o dyebe; dacüji o ts'itjõ. Nguec'ua me rí mäcjöji, bübü c'ü rá sigöji. A cjanu, ngue c'ü rga pãrãgöji bübü Mizhocjimi, eñe e Pablo 'ñe e Bernabé.

¹⁸ Zö mi mamavi a cjanu, pero c'o nte siempre mi ne ro mbö'tp'üji o toro anguezevi. Pero o sido o xipjivi c'ü dya ro tsjaji a cjanu.

¹⁹ Cjanu o säjä c'ua a Listra ja nzi o nte c'o mi menzumü a Israel, vi 'ñeji a Antioquía 'ñe a Iconio. O dyüt'üji c'ua c'o mi cãrã a Listra o pjat'üji o ndojo e Pablo. Cjanu o ngüt'üji c'ua va pjongüji a tji cja c'e jñiñi. Mi pëzhiji ya vi ndü.

²⁰ Nuc'ua cjanu o ã c'ua c'o cja vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, o ã böbüji nu ja mi 'mana e Pablo. Nuc'ua

e Pablo cjanu o nanga c'ua, o cjogü na yeje cja c'e jñiñi. C'ü na ye nu pa, o mbedyevi nu e Bernabé o mëvi a Derbe.

²¹ A Derbe o zopjüvi c'o nte o xipjiji o jña Mizhocjimi. Na puncjü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Nuc'ua cjanu o nzhogü o mëvi a Listra 'ñe a Iconio 'ñe a Antioquía.

²² O zopjüvi c'o mi creo e Jesucristo, o xipjiji:

—Nu'tsc'ejí sido rí 'ñejmeji e Jesucristo. Dya pje rí tsijñiji 'ma pje c'o cja'c'üji. Na ngue 'ma cjó c'o unü o mü'bü Mizhocjimi ra dyätä, nuji na ü 'ma c'o, y pje c'o cja'püji, embeji c'o.

Nguec'ua o zëzhiji, dya züji.

²³ Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé cjanu o juajnüvi c'ua c'o ro tsja pastor nzi 'naja jñiñi. C'o cjuarma c'o mi cãrã nu, 'ñe c'o apóstole o mbempjeji. Nuc'ua c'o apóstole o dyötüvi Mizhocjimi ro mbös'ü c'o pastor 'ñe c'o 'ñaja cjuarma, na ngue vi creoji. Cjanu o mbedyevi o mëvi c'ua.

Pablo y Bernabé vuelven a Antioquía de Siria

²⁴ O huench'evi c'ua cja c'e estado de Pisidia o zät'ävi a Perge c'ü tsja a Panfilia.

²⁵ 'Ma mü o nguarü o zopjüvi c'o mi cãrã nu, cjanu o zöbüvi o mëvi a ma a Atalia.

²⁶ Nujnu, o ndes'evi cja 'na barco c'ü mi ma a Antioquía c'ü tsja a Siria. Je mi mëvi nu, na ngue nujnu ngueje nu ja vi dyötü Mizhocjimi c'o cjuarma, ro mbös'ü e Pablo 'ñe e Bernabé cja c'e bëpji. Je mi mëvi nu, na ngue ya vi cjuatüvi c'e bëpji.

²⁷ 'Ma o zät'ävi a Antioquía, o zöjnüvi c'ua c'o cjuarma. 'Ma mü o jmurüji, nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé o xipjiji ja va mbös'ü Mizhocjimi va zopjüvi c'o nte. Xo xipjiji Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü c'o dya mi menzumü a Israel, xo dyätpäji o jña e Jesucristo.

²⁸ O mezhe c'ua na puncjü o pa, mi cãrãji co c'o mi cãrã a Antioquía c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo.

15

La reunión en Jerusalén

¹ C'o pa c'o, xo säjä c'ua ja nzi o bëzo a Antioquía c'o vi 'ñeje a Judea. O zopjüji c'o cjuarma o xipjiji:

—'Ma dya ra circuncidaots'üji ja c'o nzi va dyopjü e Moisés, dya ra sö rí salvagueji, embeji c'o cjuarma c'o mi cãrã a Antioquía.

² E Pablo 'ñe e Bernabé o mamavi c'ü dya ro sö ro circuncidaoji c'o mi menzumü a Antioquía. Nguec'ua va zöji c'ua o jña c'o. Nguec'ua c'o cjuarma a Antioquía o xipjiji e Pablo 'ñe e Bernabé ro mëvi a Jerusalén, 'ñe ja nzi anguezeji, ro ma ñaji c'o apóstole 'ñe c'o pastor, ro dyönüji cjo mi jyodü ro circuncidaoji c'o dya mi menzumü a Israel.

³ Cjanu o möji c'ua. Bübü o cjuarma c'o o ma zogüji. 'Ma o cjogüji a Fenicia 'ñe a Samaria, o zät'äji c'o jñiñi nu ja mi cãrã o cjuarma. O xipjiji c'ü ya vi creo na puncjü o nte c'o dya mi menzumü a Israel. Nguec'ua me co mäjã c'o cjuarma.

⁴ 'Ma mü o zät'äji a Jerusalén, c'o apóstole 'ñe c'o pastor 'ñe c'o 'ñaja cjuarma o recibidoji e Pablo 'ñe e Bernabé 'ñe c'o ma dyoji. Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé cjanu o mamavi ja va mbös'ü Mizhocjimi o zopjüvi c'o dya mi menzumü a Israel.

⁵ Mi bübü nu ja nzi o fariseo c'o vi creo e Jesucristo. O böbüji c'ua cjanu o mamaji:

—Ni jyodü rá circuncidaogöji c'o dya menzumü a Israel c'o ätpã o jña e Jesucristo. Xo rá xipjiji ni jyodü ra dyätäji o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés, eñeji.

⁶ Nguec'ua o tsjaji 'na junta, o jmurü c'o apóstole 'ñe c'o pastor o ñaji ja rvã xipjiji c'o dya mi menzumü a Israel.

⁷ Nuc'ua 'ma ya vi mezhe vi zöji o jña, o böbü e Pedro o xipjiji:

—Mi cjuarmats'ügöji, in pãrãgueji ya mezhe ja nzi cjë, Mizhocjimi o juancügö nguetscö ot'ü ró zopjügö c'o dya menzumü a Israel ró xipjiji ja

rvã 'ñemeji libre cja c'o na s'o. 'Ma o dyäräji c'o ró xipjiji, o creoji.

⁸ Ja c'o nzi va dyacöji Mizhocjimi o Espíritu, je xo ga cjanu va unü yo dya menzumü a Israel c'o ya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Na ngue Mizhocjimi pãtpã o mü'bü texe yo nte.

⁹ Angueze dya juajnü cjó ra s'iya. O ndintspi o mü'bü yo dya menzumü a Israel 'ma o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo, ja c'o nzi va ndintsqui in mü'bügöji.

¹⁰ Maco Mizhocjimi ya recibido yo dya menzumü a Israel, ¿jenga in xipjiji ni jyodü ra dyätäji c'o ley? Dya rí tsjaji a cjanu; 'na ra ünnc'üji Mizhocjimi. C'o in mboxatitagöji mi söji na jyü c'o ley, dya sö ro cupleji c'o. Ni xo ri nguetscöji.

¹¹ Rí pãrãgöji na s'ozgöji pero ra salvazügöji Mizhocjimi na ngue me s'iyazüji e Jesús c'in Jmugöji. Je xo rga cjanu rgã salva yo dya menzumü a Israel, eñe e Pedro.

¹² 'Ma mü o nguarü o ña e Pedro, dya cjó cja ndünrü. Nuc'ua e Pablo 'ñe e Bernabé o zopjüvi c'o mi cãrã nu, o xipjiji ja va mbös'üvi Mizhocjimi va zopjüvi c'o dya mi menzumü a Israel. O mbös'ü o tsjavi c'o na nojo c'o nunca mi janda c'o nte.

¹³ 'Ma mü o nguarü o ñavi, cjanu o ña c'ua e Jacobo o xipji c'o mi cãrã nu: —Mi cjuarmats'ügöji, dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji.

¹⁴ Ya xitsiji e Simón Pedro c'ü ya mezhe Mizhocjimi xo juentse yo dya menzumü a Israel, xo tsjapü o nte yo.

¹⁵ Nujyo, ngue yo o dyopjü c'o profeta c'ü ro zädã. C'o o dyopjüji je mama a cjava:

¹⁶ Yo nte, dya cja matcüji ja c'o nzi va matcüji cja c'e ngumü de xipjadü c'ü o dyät'ã e David. Nguec'ua 'ma ra zädã c'o pa, rá nzhogö rá cjapü yo nte ra matcüji na yeje.

¹⁷⁻¹⁸ Rã cjapü in ntegö c'o 'ñaja nte, zö ja nde menzumüji.

Ra jyongüji ra mbãcãji, eñe Mizhocjimi.

Nujyo, o jítscöji ndeze mi jinguã yo. Je ga cjanu va mama c'o profeta.

¹⁹ O sido o ña e Jacobo o mama:

—C'ü rí mangö, yo dya menzumü a Israel c'o ya ejme dya Mizhocjimi, dya ni jyodü rá xipjiji ra circuncidaoji ja c'o nzi ga mama c'o ley.

²⁰ C'ü rá cjaji, rá penpeji 'na carta rá xipjiji c'ü dya ra zaji o ts'ingue o animale c'o päsp'äji yo ts'ita. C'o bëzo, dya ra tsäji o ndixü; c'o ndixü, dya xo ra tsäji o bëzo. Xo 'ñe c'o dya be chjüntü. Xo rá xipjiji, dya ra zaji o ts'ingue o animale c'o dya mbedye o cji. Dya xo ra ziji o cji.

²¹ Rá xipjiji a cjanu. Na ngue ya mezhe jizhiji o ley e Moisés texe cja c'o ciudad. 'Ma xabaro xörüji cja nintsjimi c'e ley, eñe e Jacobo.

²² Nuc'ua o nguejme conforme c'o apóstole 'ñe c'o pastor 'ñe c'o ñaja cjuarma. O juajnüji c'ua yeje cjuarma c'ü ro möji a Antioquía e Pablo 'ñe e Bernabé. Nuc'o, mi xo'ñivi cja c'o cjuarma. C'ü 'naja mi chjü e Judas Barsabás; c'ü 'naja mi chjü e Silas.

²³ O dyopjüji 'na carta o jñu's'üji a cjava:

“Nutscöjme rí apóstolegöjme 'ñetscöjme rí pastorgöjme rí pen'c'öjme ne carta. Rí zenguats'üjme cjuarma, nu'tsc'ejji dya in menzumüji a Israel in cārāji a Antioquía 'ñe texe cja ne estado de Siria 'ñe ne estado de Cilicia.

²⁴ C'ü rgá pen'c'öjme ne carta, ró ärägöjme bübü c'o o mbedye va ja rí cārägöjme c'o o ñe nuc'üji. O xi'ts'iji ni jyodü ra circuncidaots'üji 'ñe rí tsjaji c'o mama o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. Nguec'ua dya in pārāji ja ngue c'ü rí creoji. Nu c'o o ñe xi'ts'iji a cjanu, dya ró tågöjme c'o.

²⁵ Ya ró ñagöjme ró juajnüjme yeje cjuarma rá tácjöjme ra ñe e Bernabé 'ñe e Pablo, ra 'ñe zenguats'üji. Me rí s'iyagöjme anguezevi.

²⁶ Zö cjogüvi na puncjü peligro 'na ra mbö't'üji c'o, pero sido zopjüvi yo nte, xipjiji o jña e Jesucristo c'in Jmugöji.

²⁷ Ró juajnüjme e Judas 'ñe e Silas ra ñe e Bernabé 'ñe e Pablo. E Judas 'ñe e Silas ra xi'ts'iji nu yo ró opjüjme cja ne carta.

²⁸ O Espíritu Mizhocjimi o dyacöjme o pjeñe, o jítscöjme c'o rá xi'tsc'öjme rí tsjaji. Y na jo, nguextjo c'o rá xi'tsc'öjme c'o. 'Ma jiyö, 'na rí sögueji na jyü.

²⁹ Yo rá xi'tsc'öjme, ngue c'ü dya rí saji o ts'ingue o animale c'o päsp'äji yo ts'ita. Dya xo rí siji o cji. Dya xo rí saji o animale c'o dya mbedye o cji. Nu'tsc'ejji in bëzoji, dya rí tsäji o ndixü; 'ñetsc'ejji in ndixüji, dya rí tsäji o bëzo. Xo 'ñetsc'ejji dya be in chjüntüji. 'Ma dya rí tsjaji yo na s'o, in cjaji na jo'ma. Zenguaji, Mizhocjimi ra mböxc'üji”, eñe c'e carta va dyopjüji.

³⁰ Cjanu o ndäji c'ua e Judas 'ñe e Silas o ndedyivi c'e carta, o möji e Bernabé 'ñe e Pablo a Antioquía. 'Ma mü o zät'äji, cjanu o xipjiji c'ua c'o cjuarma a Antioquía ro jmurüji. 'Ma o jmurüji, o unüji c'ua c'e carta.

³¹ 'Ma mü o xörüji c'e carta, me go mäji na ngue ma jo c'o jña c'o mi t'opjü nu.

³² E Judas 'ñe e Silas mi profetavi. O xipjivi na puncjü o jña c'o cjuarma, o jíchiji ja ga cja o jña Mizhocjimi. Nguec'ua c'o cjuarma xenda go zézhiji cja o jña Mizhocjimi.

³³ E Judas 'ñe e Silas o mezhevi ja nzi pa a Antioquía. Nuc'ua 'ma mü o nzhogüvi nu ja vi 'ñeji e Bernabé 'ñe e Pablo, c'o cjuarma a Antioquía o xipjiji anguezevi:

—Mizhocjimi ra mböxc'üvi. Xipjivi ra mbörü Cjimi c'o o ndäc'äji, eñeji.

³⁴⁻³⁵ E Pablo 'ñe e Bernabé xe go mimivi a Antioquía. Anguezevi 'ñe c'o 'ñaja xöpüte mi jizhiji mi mamaji o jña Mizhocjimi.

Pablo comienza su segundo viaje misionero

³⁶ O mezhe c'ua ja nzi o pa, o mama c'ua e Pablo o xipji e Bernabé:

—Na jo rá më cja c'o jñiñi nu ja ya ró zopjüvi o jña Mizhocjimi c'o nte. Rá ma zenguavi c'o cjuarma, rá nuvi pje cjaji, eñe e Pablo.

³⁷ E Bernabé mi ne ro zidyivi e Juan Marcos.

³⁸ Pero o mama e Pablo c'ü xenda na jo 'ma dya ro zidyivi c'ü. Na ngue e Marcos vi jyanbüji co anguezevi a Panfilia; dya sido cja c'e bēpji co anguezevi.

³⁹ Nguec'ua o zövi c'ua o jña e Bernabé e Pablo. Nguec'ua va xōgüvi c'ua. Nuc'ua e Bernabé cjanu o mēvi e Marcos. O mbes'evi cja 'na barco o mēvi a Chipre.

⁴⁰ Nuc'ua e Pablo o juajnü e Silas ro mēvi ro mbēpivi Mizhocjimi. C'o cjuarma a Antioquía o dyōtpüji Mizhocjimi ro mbös'ü e Pablo 'ñe e Silas. Cjanu o mēvi c'ua.

⁴¹ O zāt'ävi texe cja c'e estado de Siria 'ñe cja c'e estado de Cilicia. E Pablo mi zopjü c'o cjuarma; nguec'ua va zēzhiji cja o jña Mizhocjimi.

16

Timoteo acompaña a Pablo y a Silas

¹ Nuc'ua cjanu o mēvi c'ua a Derbe 'ñeje a Listra. Mi bübü nu 'na t'i c'ü mi chjü e Timoteo. Nuc'ü, mi ench'e o mü'bü e Jesucristo. C'ü nu nana mi menzumü a Israel, y xo mi ench'e o mü'bü e Jesucristo. C'ü nu tata mi menzumü a Grecia.

² C'o cjuarma a Listra 'ñe a Iconio mi mamaji c'ü mi cja na jo e Timoteo.

³ E Pablo o ne o zidyivi e Timoteo ngue c'ua ro mbös'üvi cja c'e bēpji. Pero ot'ü o circuncidao. Na ngue c'o mi menzumü a Israel c'o mi cārã cja c'o jñiñi nu ja ro möji e Pablo e Silas e Timoteo, mi pārãji c'ü mi griego c'ü o tata e Timoteo, dya mi menzumü a Israel. 'Ma o nguarü o circuncidao, cjanu o möji c'ua.

⁴ Texe cja c'o jñiñi ja c'o mi pōji, mi zopjüji c'o cjuarma mi xipjiji c'o vi mama c'o apóstole 'ñe c'o pastor c'o mi cārã a Jerusalén.

⁵ Nguec'ua c'o cjuarma xenda go mbārãji go creoji e Jesucristo. Pama mi bübü c'o mi ench'e o mü'bü e Jesucristo.

La visión que Pablo tuvo de un hombre de Macedonia

⁶ Nuc'ua mi ne ro möji a Asia ro xipjiji o jña e Jesucristo c'o nte. Pero o Espíritu Mizhocjimi o tsjapü o mbārãji c'ü dya ro möji nu. Nguec'ua va cjogütjoji cja c'e estado de Frigia 'ñe cja c'e estado de Galacia.

⁷ 'Ma ya mi ngue ro zāt'äji cja c'e estado de Misia, mi cja ro möji a Bitinia. Pero o Espíritu e Jesucristo dya jyēzi ro möji.

⁸ Nguec'ua va cjogütjoji c'ua cja c'e estado de Misia, dya mamaji o jña Mizhocjimi nu. Nuc'ua o zāt'äji a Troas c'ü tsja a Misia.

⁹ 'Na nu xōmü 'ma mi cārãji a Troas, Mizhocjimi o jíchi e Pablo c'ü o jñanda, nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'jĩ. O jñanda 'na bēzo c'ü mi menzumü cja c'e estado de Macedonia. Mi bōbü ma xipji e Pablo: “Möji a Macedonia rí ma pjöxcüjme”, eñe c'e bēzo.

¹⁰ Nutscö e Lucas, je ngue a Troas ró chjégöjme e Pablo 'ñe c'o mi dyoji. Na ngue c'ü o jñanda e Pablo c'ü o jíchi Mizhocjimi, ró pārãjme Mizhocjimi mi jítscöjme c'ü ro ma zopjüjme c'o mi cārã a Macedonia ro ma xipjijme o jña e Jesucristo. Ixtó xampjajme ro möcjöjme nu.

Pablo y Silas en Filipos

¹¹ Ró tes'ejme c'ua cja c'e barco c'ü ró töt'üjme a Troas ró möjme derecho ró sāt'äjme a Samotracia. C'ü na ye nu pa, ró sāt'äjme a Neápolis ró dagüjme cja c'e barco.

¹² Nuc'ua ró pedyejme nu ró sāt'äjme a Filipos nu ja cārã na puncjü o nte c'o vi 'ñeje a Roma o 'ñe mandaji nu. A Filipos ngue 'na jñiñi c'ü me na nojo cja c'o 'ñaja jñiñi c'o tsja a Macedonia. Ró mimijme ja nzi pa nu.

¹³ 'Ma mü o zādã c'e pa 'ma söya c'o menzumü a Israel, ró pedyejme cja o ngoxtji c'e jñiñi ró möcjöjme a squina cja 'na ndare nu ja mi pa ötüji Mizhocjimi. Ró mimijme ró jíchijme c'o ndixü c'o mi jmurü nu.

¹⁴ 'Na c'o ndixü c'o mi ärã c'o mi mamajme, mi ngue 'na ndixü c'ü mi

chjũ e Lidia. Mi menzumũ a Tiatira mi pũ o bitu c'o ma cji pobũ. Nuc'ũ, mi ma't'ũ Mizhocjimi. Mizhocjimi o 'ñũnbũ o mü'bũ o creo c'o jña c'o o mama e Pablo.

¹⁵ Cjanu o ji c'ua, 'ñe c'o mi cãrã o ngumũ. Nuc'ua cjanu o xitscõjme:

—Nu 'ma in mangueji c'ũ na cjuana rí ench'e in mü'bügõ c'ũ in Jmugõji, rí mbitats'ũji rá mö in nzungõ rí ma oxqueji nu, enzgõjme c'ũ.

O zũmpcũjme ró oxũjme nu.

¹⁶ 'Na nu pa, mi põcjõjme nu ja mi pa õtũjme Mizhocjimi. Ró chjẽgõjme 'na xunt'i c'ũ mi esclavo. Mi o'o o mü'bũ 'na o espõritu e Satanás c'ũ dya jo, mi unũ poder mi divinao. C'o o lamu c'e xunt'i mi tõji na puncjũ o merio co c'ũ mi divinao c'e xunt'i.

¹⁷ Nuc'ũ, mi tjũnt'ũ in xũtjũgõjme nu ja mi põcjõjme e Pablo, mi mapjũ na jens'e mi mama:

—Nu yo bẽzo, ngue o mbẽpji Mizhocjimi c'ũ bũbũ a jens'e. Xi'ts'iji ja rgã sö rí salvagueji, eñe c'e xunt'i.

¹⁸ O mezhe c'ua na puncjũ o pa, mi cja a cjanu c'e xunt'i mi tjũnt'ũ in xũtjũgõjme mi mama a cjanu. O xicha c'ua e Pablo o pjũnũ o jñanda c'e xunt'i. Cjanu o xipji c'ua c'ũ o espõritu c'ũ dya jo:

—Me na zẽzhi e Jesucristo; rí xi'tsc'õ rí pedye cja ne xunt'i.

Cjanu o mbedye c'ua.

¹⁹ C'o o lamu c'e xunt'i o mbãrãji c'ua c'ũ dya cja ro ndõji na puncjũ o merio. Nguec'ua cjanu o zũrũji c'ua e Pablo 'ñe e Silas o zidyiji a fuerza a jmi c'o pje mi pjẽzhi, ngue c'ua ro jñũnpũji ngũenda.

²⁰ 'Ma mü o zãt'ãji cja c'o pje mi pjẽzhi, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nu yo bẽzo, je menzumũvi a Israel. Va ã xipjiji nan'ño jña yo nte ga dyonpũji. Nguec'ua dya pãrãji ja ngue c'ũ ra creoji.

²¹ Mamavi o jña c'o mama in leygõji c'ũ dya sö rá cja ni xo rá creoji. Na ngue rí menzumũgõji a Roma, eñeji.

²² Nguec'ua c'o nte o õdũji, mi ne ro mbãrãji e Pablo 'ñe e Silas. C'o pje mi pjẽzhi cjanu o ts'ũnbũvi c'ua o bitu e

Pablo 'ñe e Silas. Cjanu o mandavi o mbãrãji co dyenza.

²³ Nuc'ua 'ma mü o nguarũ o mbãrãji na puncjũ, cjanu o pant'aji c'ua a pjõrũ. Cjanu o xipjiji c'ua c'e mbõpjõrũ ro mbõrũji na jo e Pablo 'ñe e Silas para dya ro mbedyevi.

²⁴ Nguec'ua c'e mbõpjõrũ o tsja ja c'o nzi va xipjiji, o siji e Pablo 'ñe e Silas o ã tsjocũji mas a mbo cja c'e pjõrũ. Cjanu o ngõ'tp'ũji c'ua o nguavi cja yeje dyaxũ c'o vi dyõ't'ũji, para dya ro sö ro mbedyevi.

²⁵ Nuc'ua c'ũ ndexõmũ e Pablo 'ñe e Silas mi õtũvi Mizhocjimi y mi tõvi o himno ma ma't'ũvi Mizhocjimi. C'o 'ñaja c'o ma o'o a pjõrũ mi ãrãji.

²⁶ 'Nango mbi c'ua na zẽzhi ne xoñijõmũ go 'ñõmũ c'o cimientõ cja c'e pjõrũ go xogũ c'o ngoxtji. C'o cadena c'o mi 'nũn't'ũ c'o ma o'o a pjõrũ, o ndõgũ nu ja mi sa'a cja ndũngumũ.

²⁷ C'e mbõpjõrũ 'ma mü o zõ, o jñanda ya vi xogũ c'o ngoxtji cja c'e pjõrũ. O ngũbũ c'ua o tjẽdyi ro põ't'ũtsjẽ. Na ngue mi pẽzhi ya vi c'ueñe texe c'o ma o'o cja c'e pjõrũ.

²⁸ Nuc'ua e Pablo o mapjũ c'ua na jens'e o xipji:

—Dya rí põ't'ũtsjẽ; rí cãxtjogõjme rí texejme, eñe.

²⁹ Nuc'ua c'e mbõpjõrũ o manda o tũji o sivi. Cjanu o cjuan'di o ma a mbo cja c'e pjõrũ, me mi mbi. Cjanu o ndũñijõmũ cja o jmi e Pablo 'ñe e Silas.

³⁰ Cjanu o zidyivi a tji o xipjivi:

—Nu'tsc'evi nin t'ecjañõmũvi, ¿pje ni jyodũ rá cjagõ ngue c'ua rá salvagõ?

³¹ Cjanu o ndũnrũvi o xipjivi:

—Rí 'ñench'e in mü'bũ e Jesucristo rí tsjapũ in Jmugue. Ra 'ñempc'e libre texe cja c'o na s'o; xo 'ñe yo cãrã in nzumũ, embeji c'e mbõpjõrũ.

³² Nuc'ua cjanu o xipjivi o jña Mizhocjimi c'e bẽzo 'ñe texe c'o mi cãrã o ngumũ.

³³ Nuc'ua mismo c'e xõmũ, c'e mbõpjõrũ ixco zidyivi c'ua e Pablo 'ñe e Silas nu ja mi po o ndeje o mbe'chp'evi nu ja vi s'odũ. Nuc'ua

cjanu o jichiji co ndeje c'e mböpjörü 'ñe c'o mi cãrã o ngumü.

³⁴ Nuc'ua c'e mböpjörü cjanu o zidyi e Pablo 'ñe e Silas cja o ngumü, o ma unüvi o xëdyi o zivi. Me go mäjã c'ua c'e mböpjörü 'ñe c'o mi cãrã o ngumü, na ngue vi 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi.

³⁵ Nuc'ua c'ü na jyas'ü, c'o pje mi pjëzhi cjanu o zopjüvi c'ua c'o policia o xipjiji:

—Mëvi ma xopcüvi c'o bëzo c'o ró pant'aji a pjörü.

³⁶ 'Ma mü o zãt'ãvi nu, o xipjivi c'e mböpjörü. Nuc'ua c'e mböpjörü cjanu o ma xipji e Pablo:

—C'o pje pjëzhi o ndãvi c'o o ë mama c'ü sô rí pedyevi libre. Nguec'ua pedyevi, Mizhocjimi rí möji, eñe c'e mböpjörü.

³⁷ Pero e Pablo dya nguejme conforme o xipji c'o policia:

—C'o pje pjëzhi o mandavi o mbãrãzübe na puncjü, me go bëchquibe ín tsebe cja yo nte, zö dya jñüncübe ngüenda. Y o pandgabe a pjörü. O tsjacübe a cjanu, maco rí menzumügöbe a Roma. Nudya, nevi c'ü rá pedyebe, c'ü dya ra mbãrã yo nte. Iyö. Ma xipjivi ra ëjui ra 'ñe pjongüzübe libre.

³⁸ Cjanu o ma c'ua c'o policia cja c'o pje mi pjëzhi, o ma xipjivi ja va mama e Pablo. 'Ma mü o dyãrã c'o pje mi pjëzhi c'ü mi menzumü a Roma e Pablo 'ñe e Silas, me go züvi c'ua.

³⁹ Cjanu o mëvi c'ua cja c'e pjörü o ma xipjivi e Pablo 'ñe e Silas:

—Perdonaozübe c'ü ró cja c'öbe.

Cjanu o pjongüvi c'ua libre cja c'e pjörü. Cjanu o xipjivi:

—Rí ö'tc'üjme 'na favor rí pedyevi cja ne jñiñi, eñe c'o pje mi pjëzhi.

⁴⁰ Nuc'ua e Pablo 'ñe e Silas 'ma mü o mbedyevi libre cja c'e pjörü, cjanu o ma zenguavi e Lidia. Nuc'ua cjanu o zopjüvi c'o cjuarma c'o mi cãrã nu; nguec'ua o mäji y o zëzhiji. O mbedye o möji c'ua co e Timoteo.

17

El alboroto en Tesalónica

¹ O zãt'ãji c'ua a Anfípolis 'ñe a Apolonia pero o cjogütjoji, o zãt'ãji cja c'e jñiñi a Tesalónica. Nujnu, bübü nu 'naja nintsjimi nu ja ma't'ü Mizhocjimi c'o menzumü a Israel.

² Texe nu ja mi sãt'ã e Pablo mi pa cja nintsjimi. Nguec'ua o mezhe jñi nzo, chjünma mi pa cja c'e nintsjimi a Tesalónica mi pa jíchi o jña Mizhocjimi c'o nte.

³ O jíchiji c'o mama o jña Mizhocjimi, ngue c'ua ro mbãrãji mi jyodü ro sufre rvã ndü e Cristo, cja rrü tetjo c'ua na yeje. O xipjiji:

—In te'beji c'ü o mama Mizhocjimi ra ë 'ñevgueji libre. Pero rí xi'tsc'öji, nuc'ü, ya ëjë. Ngueje e Jesús.

⁴ C'o menzumü a Israel, bübü c'o o creo o ndeñeji e Pablo 'ñe e Silas. C'o dya menzumü a Israel c'o xo mi sũ Mizhocjimi, na puncjü c'o xo creo e Jesucristo. Nuc'o, mi bübü ja nzi ndixü c'o pje mi pjëzhi.

⁵ Nuc'ua c'o menzumü a Israel c'o dya mi creo, me go sjëyaji c'ua na ngue c'o nte o ndeñeji e Pablo 'ñe e Silas. Nguec'ua cjanu o möji cja chöjmü nu ja mi cãrã c'o bëzo c'o ma s'o c'o dya mi pëpji c'o ja nde mi nzhodü. O xipjiji ro möji anguezeji. 'Ma mi pöji, o mbürü o mapjüji c'ua na jens'e. Nguec'ua va mundo c'ua na puncjü o nte. Nuc'ua cjanu o möji cja o ngumü e Jasón, Cjanu o xo'tp'üji o ngumü cjanu o cjogüji, ngue c'ua ro pjongüji e Pablo 'ñe e Silas ro zidyiji nu ja ro jñünpüji ngüenda a jmi c'o nte.

⁶ Pero dya chöt'üji. Nguec'ua o pënc'h'iji c'ua e Jasón 'ñe ja nzi c'o 'ñaja cjuarma, o zidyiji a fuerza cja c'o pje mi pjëzhi cja c'e jñiñi. O mapjüji na jens'e mi mamaji:

—E Pablo 'ñe e Silas nzhodüvi onpüvi yo nte. Nguec'ua texe cja ne xoñijömmü bübü c'o ya s'onbüji o mü'bü na ngue c'o jña c'o mamavi. Nudya, va ëjui va ë oncügöji.

⁷ Nu ne Jasón o recibido cja o ngumü c'o, ngue c'ua sido oxüvi. C'o creo ja c'o nzi ga mama anguezevi,

dya cjadi ja c'o nzi ga manda e César c'ü mero manda; mamaji e Jesús ngueje c'ü mero manda, eñeji.

⁸ C'o nte 'ñe c'o pje mi pjèzhi 'ma mü o dyäräji a cjanu, me go züji, dya mi pärã pje ro tsjaji.

⁹ Nuc'ua c'o pje mi pjèzhi cjanu o cobrají o merio e Jasón 'ñe c'o 'ñaja cjuarma, o xipjiji c'ü ro nzhopcüji c'o merio 'ma ro mbedye e Pablo 'ñe e Silas cja c'e jñiñi. Cjanu o 'ñemeji c'ua libre.

Pablo y Silas en Berea

¹⁰ Nuc'ua c'o cjuarma cjanu o xipjiji e Pablo 'ñe e Silas c'ü ro mbedyevi c'e xömü, ro mëvi a ma a Berea. 'Ma mü o zät'ävi nu, o mëvi cja c'e nintsjimi nu ja ma't'ü Mizhocjimi c'o menzumü a Israel.

¹¹ C'o mi cãrã a Berea xenda mi äräji que na ngue c'o mi cãrã a Tesalónica. O dyäräji co texe o mü'büji c'o jña c'o mi mama e Pablo 'ñe e Silas. Pama mi nuji cja o jña Mizhocjimi cjo na cjuana c'o mi mamavi.

¹² Nguec'ua c'o menzumü a Israel, na puncjü c'o o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Xo 'ñe na puncjü o ndixü c'o pje mi pjèzhi c'o mi griego c'o dya mi menzumü a Israel, xo creoji e Jesucristo. Xo 'ñe o bëzo c'o mi griego.

¹³ Nuc'ua c'o mi cãrã a Tesalónica c'o mi menzumü a Israel, o mbãrãji c'ua e Pablo 'ñe e Silas vi mëvi a Berea; e Pablo mi zopjü c'o nte mi xipjiji o jña Mizhocjimi. Ixco möji c'ua o ma dyüt'üji c'o nte, ngue c'ua me go mundoji va mapjüji.

¹⁴ Nuc'ua c'o cjuarma ixco ndäji c'ua c'o ro ma caminao e Pablo ro zät'äji a squina cja c'e mar. E Silas 'ñe e Timoteo o nguejmevi a Berea.

¹⁵ C'o cjuarma o ma caminaoji e Pablo hasta o zät'äji a Atenas. Nuc'ua e Pablo o mama c'ua o xipjiji:

—'Ma rí nzhogueji a Berea, xipjiji e Silas 'ñe e Timoteo ra tsjavi posible ra ëjuí, dya ra mezhevi.

Pablo en Atenas

¹⁶ E Pablo mi te'be e Silas 'ñe e Timoteo ro sãjuí a Atenas. Me go sufre o

mü'bü, na ngue o jñanda mi tãgã na puncjü o ts'ita cja c'e jñiñi.

¹⁷ Nguec'ua mi pa cja c'e nintsjimi mi ñaji c'o mi menzumü a Israel mi xipjiji ja ga cja c'ü na cjuana. Xo mi ñaji c'o dya mi menzumü a Israel c'o xo mi ma't'ü Mizhocjimi. Y pama mi pa cja c'e chõjmü mi ñaji c'o mi pa nu.

¹⁸ Nujnu, mi pa nu c'o mi xiji epicureo c'o mi xõtpü o jña e Epicuro, 'ñe c'o mi xiji estoico c'o mi xõtpü o jña e Zenón. Anguezeji o zõji o jña e Pablo. Bübü c'o o mama:

—Mbãrã, ¿pje ra xitscõji ne bëzo nu ja nde pezhe o jña?, eñeji.

Bübü c'o o mama:

—Nza cja c'ü xitscõji rá creoji nan'ño ts'ita c'o ma't'üji nan'ño jñiñi, eñeji.

O mamaji a cjanu na ngue e Pablo mi xipji anguezeji ja ga cja e Jesús 'ñe c'e Resurrección. Anguezeji dya tendioji, mi cja püji e Jesús 'ñe c'e Resurrección mi ngue o tjü yeje ts'ita.

¹⁹ O zidyiji c'ua e Pablo nu ja mi chjü a Areópago nu ja mi jünji ngüenda. Cjanu o xipjiji:

—Rí ne rí xitscõjme ne jña nu in jizhgue ngue c'ua rá pärãjme.

²⁰ In mangue yo nunca rí ärãjme. Rí ne rá pärãjme ja ga cja yo, embeji e Pablo.

²¹ C'o mi menzumü a Atenas 'ñe c'o dya mi menzumü a Atenas c'o mi cãrã nu, sido mi mamaji c'o jña c'o nuevo y me mi ne ra dyäräji c'o jña c'o nuevo.

²² Nuc'ua e Pablo cjanu o böbü c'ua nu ja mi jünji ngüenda nu ja mi chjü a Areópago, cjanu o mama:

—Nu'tsc'eji in bëzoji in cãrãji va a Atenas, rí unnc'ö ngüenda c'ü me in ma't'üji o ts'ita.

²³ 'Ma mi nzhodügö mi janda yo ts'ita yo in ma't'üji, ró janda 'na altar c'ü juns'ü a cjava: “Ne altar ngue para c'e ts'ita c'ü dya rí pärãgõji”, je juns'ü a cjanu. Nudya rá xi'tsc'õji ja ga cja c'ü dya in pärãji pero in mamaji in ma't'üji, c'ü ngueje Mizhocjimi.

²⁴ 'Mizhocjimi o dyät'ä e jens'e 'ñe ne xoñijömü, 'ñe texe yo bübü 'ñe yo cja'a. Nuc'ü, manda texe a jens'e 'ñe

teixe cja ne xoñijõmü. Nguec'ua dya bübü a mbo o templo 'ñe o ts'ingumü nu ja ra mimi. Na ngue nuyo, ät'ätjoji co dyë yo.

²⁵ Nu'tsc'eji in cjiñiji c'ü pje c'o ni jyodü yo ts'ita rí unügueji. Pero Mizhocjimi dya pje ni jyodü. Maco ngue angueze o ngambgagöji va cja ne xoñijõmü, y dacüji c'ü rgá bübüji 'ñe c'ü rgá tsjons'ü in jñüji. Xo dacüji teixe c'o ni jyongüji.

²⁶ 'Mizhocjimi o ngama teixe yo raza 'ñe yo nación. Na ngue je mboxbëchiji cja c'e bëzo c'ü ot'ü o dyät'ä Mizhocjimi. O mama Mizhocjimi jinguä ro mimi nzi 'na raza yo cãrã dya, 'ñe ja ngue c'ua ro ngãrãji. Xo 'ñe c'o cja ra ngãrã.

²⁷ O ngama a cjanu Mizhocjimi yo raza, ngue c'ua texeji ra jyodüji angueze, ra mbãrãji ja ga cja, ra 'ñench'e o mü'büji. Na ngue dya jë bübü Mizhocjimi co nuzgöji rí nteji.

²⁸ Na ngue dacüji c'ü rgá bübüji 'ñe c'ü rgá 'ñõ'müji in dyëji 'ñe in cuaji. Nguec'ua sö rá mamaji bübü co nutscöji c'ü. Xo mama a cjanu 'naja c'o in menzumügueji c'o mi xiji poeta c'o mi pjëchi ra ña c'o pje nde ma jña. O mama: "O t'izgöji Mizhocjimi", eñe.

²⁹ Nu 'ma o t'izgöji Mizhocjimi, ni jyodü rá unnc'öji ngüenda c'ü dya Mizhocjimi yo ts'ita yo ät'ä yo nte. Na ngue ät'äji ja c'o nzi ga neji, de oro o de plata o de ndojo.

³⁰ 'Ma ot'ü, Mizhocjimi mi pësp'i na puncjü paciencia c'o mi ma't'ü yo ts'ita. Na ngue dya mi pãrãji. Pero nudya, mama Mizhocjimi c'ü ni jyodü ra nzhogü o mü'bü teixe yo cãrã cja ne xoñijõmü.

³¹ Mizhocjimi ya juajnü 'na pa 'ma ra jñüncüji ngüenda. O 'ñeme 'na bëzo c'ü ra jñüncüji na jo ngüenda. 'Ma o ndü c'e bëzo, Mizhocjimi o tsjapü o te. Ngue c'ü rga pãrãgöji rí texeji, c'e bëzo ngueje c'ü ra jñüncüji ngüenda, eñe e Pablo.

³² 'Ma mü o dyãrãji c'ü mi mama e Pablo c'ü vi te e Jesús 'ma ya vi ndü, bübü c'o o tsjapü burla va ndenbe e Pablo. Bübü c'o o mama:

—Xe rí xitscöjme 'na nu pa, eñeji.

³³ Nguec'ua e Pablo o mbedye nu ja mi cãrãji.

³⁴ Bübü c'o o ndeñe e Pablo o 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. 'Na anguezeji mi chjü e Dionisio. Mi ngue 'na c'o bëzo c'o mi jün ngüenda. Xo creo 'na ndixü c'ü mi chjü e Dámaris.

18

Pablo en Corinto

¹ Nuc'ua e Pablo o mbedye a Atenas o ma a Corinto.

² Nujnu, o chjëvi nu 'na bëzo c'ü xo mi Israelita, pero vi jmus'ü cja c'e estado de Ponto c'ü tsja a Asia. Nuc'ü, mi chjü e Aquila. Cja vi 'ñejui c'ü nu su a Italia nu ja mi bübüvi. Na ngue e Claudio c'ü mi mero mi manda o xipji teixe c'o mi menzumü a Israel ro mbedyeji a Roma c'ü tsja cja c'e país a Italia. C'ü nu su e Aquila mi chjü e Priscila. E Pablo o ma zengua e Aquila 'ñe e Priscila cja o ngumüvi.

³ C'e bëpji c'ü mi cja e Aquila 'ñe e Priscila, mi mismotjo c'e bëpji c'ü mi cja e Pablo. Mi tä'bãji o xipjadü o animale mi pöji. Y nu c'o mi tõmü, mi ät'äji o ngumüji. Nguec'ua e Pablo o mimiji co anguezevi, mi tä'bãji o xipjadü.

⁴ E Pablo mi pa 'ma xabaro cja c'e nintsjimi mi ñaji c'o menzumü a Israel 'ñe c'o dya menzumü a Israel, mi xipjiji ro dyãtpãji o jña e Jesucristo.

⁵ Nuc'ua cjanu o säjä c'ua e Silas 'ñe e Timoteo, vi 'ñejui cja c'e estado de Macedonia. Nuc'ua e Pablo pama mi zopjü c'o mi menzumü a Israel mi xipjiji:

—Rí xi'tsc'öji c'ü na cjuana, e Jesús ngue c'ü o mama Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre, embeji.

⁶ Anguezeji dya go ne go creoji, y o zadüji e Pablo. Nguec'ua e Pablo o juancja o bitu ngue c'ua ro unüji ngüenda c'ü ro mbedye cja c'e nintsjimi, dya cja ro ma zopjü anguezeji. Cjanu o mama c'ua:

—C'ü rí ma sufregueji, dya ngue in s'ocügö; ngueje in s'ocügueji. Na ngue 'ma ró xi'tsc'öji ri 'ñench'e in mü'büji

e Jesucristo, dya i dyätcäji. Nudya, rá zopjügö yo dya menzumü a Israel, eñe e Pablo.

⁷ Cjanu o mbedye c'ua cja c'e nintsjimi. O cjogü c'ua cja 'na ngümü c'ü bëxtjo mi järä cja c'e nintsjimi. C'e ngümü mi ngue o ngümü e Justo. Nuc'ü, dya mi menzumü a Israel pero mi ma't'ü Mizhocjimi. Nu cja c'e ngümü ngue nu sido mi ña e Pablo o jña Mizhocjimi.

⁸ C'ü mi manda cja c'e nintsjimi, mi chjü e Crispo. Nuc'ü, o 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'ín Jmugöji; xo 'ñe texe c'o mi cãrã o ngümü. C'o mi menzumü a Corinto, na puncjü c'o o dyätä e Pablo cjanu o creoji e Jesucristo. Cjanu o jiji.

⁹ 'Na nu xömü Mizhocjimi o unü e Pablo o jñanda nza cja 'ma ro nguinch'i 'na t'jji, o xipji:

—Dya rí sũ. Sido rí zopjügue yo nte, dya rí jueme.

¹⁰ Na ngue rí bübügö co nu'tsc'e. Dya rá jëzi cjó pje ra tsja'c'ü. Na ngue cja ne jñiñi cãrã na puncjü o nte c'o ra dyätcä ín jña; nutscö rá cja'pü ín ntegö, eñe Mizhocjimi.

¹¹ O mezhe 'na cjë nde va mimi e Pablo a Corinto mi jíchi o jña Mizhocjimi c'o nte.

¹² E Galión mi gobernador cja c'e estado de Acaya. 'Na nu pa, c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi ätpä o jña e Jesucristo, o jmurüji o ñaji. Cjanu o ma zürüji e Pablo o zidyiji a jmi e Galión nu ja mi jün ngüenda.

¹³ Cjanu o xipjiji c'ua e Galión:

—Ne bëzo nu, onpü yo nte xipjiji nan'ño rgá ma't'üji Mizhocjimi. Maco dya mama a cjanu c'o ley, eñeji va xipjiji e Galión.

¹⁴ Nuc'ua e Pablo ya mi ngue ro ndünrũ. Pero e Galión o ña c'ua o xipji c'o mi menzumü a Israel:

—Nu'tsc'ëji in menzumüji a Israel, sido va ã molestaozögöji, ya xic-hazügö co nu'tsc'ëji. 'Ma ro pö't'unte ne bëzo, o pje c'o ro tsjapü 'na nte, ro ä'tc'öji 'ma.

¹⁵ Pero dya pje tsja nu. C'ü ni ñugueji na ü nu, ngue c'ü dya jizhi ja c'o

nzi ga mama c'o in leygueji. Nan'ño jña c'o mama y nan'ño tjü c'ü nädä. Nguec'ua ngue'tsc'ëji sö rí reglatsjëji; nutscö dya pë'sc'ü rá nugö yo, embeji c'o.

¹⁶ Cjanu o manda o pjongüji c'o mi menzumü a Israel nu ja mi jün ngüenda.

¹⁷ Nuc'ua c'o dya mi menzumü a Israel, o pënc'h'iji c'ua e Sóstenes c'ü mi manda cja c'e nintsjimi a Corinto, o mbäräji a jmi e Galión nu ja mi jün ngüenda. Pero e Galión dya tsjapü ngüenda.

Pablo vuelve a Antioquía y comienza su tercer viaje misionero

¹⁸ E Pablo xe go mezhe c'ua na puncjü o pa, o mimi a Corinto. Nuc'ua cjanu o ñezhe c'ua c'o cjuarma. Cjanu o möji c'ua e Aquila 'ñe e Priscila a ma a Siria, mi pöji cja 'na barco. 'Ma mü o zät'äji a Cencrea, o 'ñaxpaji o ñi na ngue ya vi cumple c'e promesa c'ü vi mama va xipji Mizhocjimi.

¹⁹⁻²¹ O mbedyeji nu, o zät'äji a Efeso. E Pablo cjanu o cjogü cja c'e nintsjimi o ñaji c'o mi menzumü a Israel o xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Anguezeji mi süjmüji e Pablo xe ro mezhe rvá mimiji. Pero e Pablo o ndünrũ o mama c'ü dya mi sö. Cjanu o ñezhe anguezeji o xipjiji:

—Ni jyodü rá magö a Jerusalén rá ma süpcö c'e mbaxcua c'ü ya ra zädä. Pero 'ma ra ne Mizhocjimi, rá nzhogü rá ã zenguats'üji na yeje.

Cjanu o ma ndes'e cja 'na barco c'ü mi cjogü a Efeso, o mbedye nu. E Aquila 'ñe e Priscila o nguejmevi a Efeso.

²² 'Ma mü o zät'ä c'e barco cja c'e jñiñi a Cesarea, o dagü e Pablo o ma'a nu ja mi jmurü c'o cjuarma a Jerusalén, o ma zenguaji. O mbedye c'ua nu, cjanu o ma c'ua a Antioquía.

²³ O mezhe ja nzi pa va mimi nu. Cjanu o mbedye o ma cja c'e estado de Galacia 'ñe cja c'e estado de Frigia. O zät'ä texe cja c'o jñiñi nu ja mi cãrã c'o mi ätpä o jña e Jesucristo, o zopjüji. Nguec'ua o mäji y o zëzhiji.

Apolos predica en Efeso

²⁴ Dya go mezhe go säjä c'ua a Efeso 'na bëzo c'ü mi chjü e Apolos. Mi Israelita pero vi jmus'ü a Alejandra. C'e bëzo mi pärã na jo o jña Mizhocjimi, y mi pjëchi ra zopjü na jo c'o nte.

²⁵ Nuc'ü, ya vi jíchiji ja ga cja o 'ñiji e Jesús c'ín Jmugöji. Mi zopjü c'o nte co texe o mü'bü, mi xipjiji ja ga cja e Jesús ja c'o nzi va dyärã. Pero dya mi pärã na jo ja ga cja. E Apolos mi pärã e Juan mi jichi co ndeje c'o nte. Pero dya mi pärã ja ga nãnbãji dya o tjü e Jesucristo 'ma jichiji c'o ench'e o mü'bü angueze.

²⁶ Nuc'ua e Apolos o mbürü o zopjü c'o nte cja c'e nintsjimi, o xipjiji texe c'ü mi pärã ja ga cja e Jesús. Y dya mi sũ. Nuc'ua e Priscila 'ñe e Aquila 'ma mü o dyärãvi mi ña e Apolos, o zidyivi o ngumüvi. Cjanu o ñatsjëji c'ua o xipjivi c'o jña c'o xe mi bëzhi ro mbãrã.

²⁷⁻²⁸ Nuc'ua e Apolos cjanu o mama c'ü ro ndes'e cja 'na barco ro ma cja c'e estado de Acaya. Nguec'ua c'o cjuarma a Efeso o xipjiji e Apolos:

—Jã, na jo rí mague, embeji c'ü.

Cjanu o dyopjüji 'na carta ro ndëdyi e Apolos, ngue c'ua c'o cjuarma a Acaya ro recibidoji c'ü. 'Ma o zät'ã a Acaya, Mizhocjimi o unü poder e Apolo o zopjü c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi creo e Jesucristo. Mi söji o jña anguezeji nu ja mi cãrã texe c'o nte mi äräji. Mi zopjüji co texe o mü'bü mi xipjiji ja ga mama o jña Mizhocjimi; nguec'ua c'o nte va mbãrãji e Jesús ngueje c'ü o mama Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre. Nguec'ua c'o mi söji o jña e Apolos o bëzhiji. Nguec'ua c'o ya vi creo e Jesucristo xenda go zëzhiji.

19

Pablo en Efeso

¹ 'Ma mi bübü e Apolos a Corinto c'ü tsja a Acaya, e Pablo mi nzhodü cja c'o jñiñi c'o mi jãrã cja t'eje. Cjanu o zät'ã a Efeso. Cjanu o chjëji nu, ja nzi c'o mi ätpã o jña e Jesucristo.

² Cjanu o xipjiji c'ua:

—'Ma i creogueji, ¿cjo o ëjë o Espíritu Mizhocjimi cja in mü'bügueji?

O ndünrü c'ua anguezeji o mamaji:

—Dya rí äräjme cjo bübü o Espíritu Mizhocjimi.

³ O ndünrü c'ua e Pablo o mama:

—¿Ja vi jigueji 'ma?

O ndünrü c'ua anguezeji:

—O nzhogü ín mü'büjme ja c'o nzi va mama e Juan, cja rrü jigöjme.

⁴ O ndünrü c'ua e Pablo o xipjiji:

—'Ma mi jichi e Juan c'o nte, mi xipjiji ro jyéziji c'o na s'o ro 'ñench'e o mü'büji c'ü cja ro ëjë, c'ü ngueje e Jesús. Ngueje c'ü o mama Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre cja c'o na s'o, eñe e Pablo.

⁵ 'Ma mü o dyärãji a cjanu, cjanu o jiji c'ua na yeje. O nãnbãji o tjü e Jesús c'ín Jmugöji va jichiji.

⁶ Nuc'ua e Pablo o 'ñe's'e o dyë anguezeji. Nuc'ua o ëjë c'ua o Espíritu Mizhocjimi o ë bübü cja o mü'büji. Nuc'ua o mbürü o ñaji c'ua nan'ño idioma, y mi mamaji o jña Mizhocjimi.

⁷ Anguezeji mi söji 'na doce bëzo.

⁸ O mezhe jñi zana e Pablo mi pa cja c'e nintsjimi, mi pa ñaji c'o nte mi xipjiji mi jyodü ro 'ñench'e o mü'büji e Jesús, na ngue ngueje angueze c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda.

⁹ Pero bübü c'o o meze o mü'bü, c'o dya go 'ñejme e Jesucristo. Anguezeji o zopjüji c'ua c'o 'ñaja c'o mi jmurü cja c'e nintsjimi, o xipjiji c'ü dya ma jo o 'ñiji e Jesús. Nguec'ua e Pablo o mbedye cja c'e nintsjimi, dya cja mi pa zopjü nu c'o nte. Nuc'ua e Pablo 'ñe c'o mi teñe angueze, cjanu o möji c'ua cja 'na scuela nu ja mi xöpüte 'na bëzo c'ü mi chjü e Tiranno. Nuc'ua e Pablo pama mi pa cja c'e scuela mi pa zopjü c'o nte.

¹⁰ O mezhe yeje cjë c'ü mi pa zopjü c'o nte nu. Nguec'ua texe c'o mi cãrã cja c'e estado de Asia, o dyärãji o jña e Jesucristo c'ín Jmugöji, zö mi menzumü a Israel zö dya mi menzumü a Israel.

11 Mizhocjimi o unü poder e Pablo o tsja c'o na nojo c'o nunca mi janda c'o nte.

12 Nguec'ua c'o ts'imbayo c'o mi jüt'ü o ñi e Pablo 'ñe c'o o péchera, mi canaji mi pa cuatüji c'o mi sö'dyë 'ñe c'o vi zürü c'o o s'ondajma e Satanás c'ü dya jo. Nguec'ua mi jogü c'o mi sö'dyë y mi pedye c'o s'ondajma.

13 Bübü c'o menzumü a Israel c'o mi nzhodü mi cjua'ma c'o vi zürü o s'ondajma c'ü dya jo. Mi nänbäji o tjü e Jesús c'ín Jmugöji ma cjua'maji, xa'ma ro mbedye c'o s'ondajma. Mi mamaji:

—Pedye cja ne nte. Rí xi'tsc'ö co o poder e Jesús c'ü nädä e Pablo ga zopjü yo nte, embeji c'o s'ondajma.

14 Cja c'o menzumü a Israel, mi bübü 'na ndamböcjimi c'ü mi chjü e Esceva. Mi 'ñeje yencho t'i c'o mi nänbä o tjü e Jesús ma cjua'maji.

15 'Na nu pa 'ma o nänbäji a cjanu o tjü e Jesús, o ndünrü c'ua c'e s'ondajma o mama:

—Ri pārägö cjó ngueje e Jesús. Xo rí pārägö cjó ngueje e Pablo. Natsc'ejí, ¿pje pjë'tsc'ejí?, eñe.

16 Nuc'ua c'e bëzo c'ü vi zürü c'e s'ondajma, 'nango dacü o ma ndaji c'o o t'i e Esceva. Me go mbäräji go ndöpüji. Nuc'ua o mbedyeji c'ua cja c'e ngümü, ya mi nzerгатjoi y ya me vi s'odüji.

17 Nuc'ua c'o mi cārã a Efeso c'o mi menzumü a Israel, 'ma mü o mbäräji c'ü vi tsja c'o o t'i e Esceva, me go züji c'ua. Xo 'ñe c'o dya mi menzumü a Israel. Na ngue mi pāräji, zö mi nänbäji o tjü e Jesús pero dya mi creoji, nguec'ua va tsjapüji a cjanu c'o o t'i e Esceva. Nguec'ua o mamaji c'ü me na nojo e Jesús c'ü ín Jmugöji.

18 O ëjë c'ua na puncjü c'o ya mi creo e Jesucristo pero sido mi cëroji, mi divinaoji y pje c'o nde mi cjaji. O mamaji c'ü dya ma jo c'o mi cjaji, y dya cja ro tsjaji.

19 Bübü o cëro c'o mi cja o magia. O ma tjëji c'o o libroji c'o mi juns'ü c'o magia, cjanu o ndüt'üji a jmi texe c'o nte. O tsjaji ngüenda c'ü ja nzi mi

muvi c'o libro; o zäs'ä cincuenta mil o merio de plata.

20 Na puncjü o nte c'o o creo e Jesucristo co texe o mü'bü. Na ngue me na zëzhi o jña Mizhocjimi.

21 Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Pablo ro ma na yeje cja c'e estado de Macedonia 'ñe cja c'e estado de Acaya, ro ma zengua c'o cjuarma. Nuc'ua cja rrü ma a ma a Jerusalén. O mama:

—'Ma rá sät'ä a Jerusalén, xo ni jyodü rá ëjë a Roma, eñe.

22 Nuc'ua e Pablo o ndäjä yeje c'o nu mimbëpjiji o mëvi a Macedonia. Nuc'o, mi ngueje e Timoteo 'ñe e Erasto. E Pablo xe nguejme o mimi cja c'e estado de Asia.

El alboroto en Efeso

23 'Na nu pa 'ma xe mi bübü e Pablo a Efeso, me mi huëñi c'o nte me mi mapjüji. Na ngue mi bübü c'o dya go ne o 'ñiji Mizhocjimi.

24 Mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e Demetrio. Mi ät'ä o ts'inana de plata c'o mi xiji ts'ina Diana. Xo mi ät'ä o ts'ingümü nu ja mi tägä c'o ts'ina Diana. Mi tsäjä o mbëpji c'o mi pjëchi ra dyät'ä o ts'inana; nguec'ua mi tōji na puncjü o merio.

25 E Demetrio o zojnü c'ua c'o o mbëpji 'ñe c'o 'ñaja c'o mi ät'ä o ts'inana. 'Ma mü o jmurüji, cjanu o xipjiji c'ua:

—Nu'tsc'ejí nin t'ecjanömjüji, in pāräji rí tōji na puncjü o merio rgá ät'äji yo ts'inana.

26 Pero xo in pāräji ja ga cja ga tsja e Pablo, zopjü yo nte xipjiji c'ü dya mizhocjimi yo ts'inana; na ngue rí ät'ätjoi co ín dyëgöji yo. Xo in äräji mama a cjanu e Pablo cja c'o 'ñaja jñiñi. Nguec'ua na puncjü o nte c'o dya cja ma't'ü yo ts'inana; ya creoji c'o mama e Pablo. Dya nguextjo va a Efeso; xo 'ñe texe cja ne estado de Asia.

27 Bübü peligro ra tsjacüji burla yo nte, dya cja ra ndömjüji yo ts'inana yo rí ätc'öji. Y dya nguextjo nu, xo ra tsjapüji c'ü dya cja ni muvi o templo e

ts'ina Diana. Dya cja ra zūpūji e ts'ina Diana. Maco nudya ma't'ūji texe va a Asia 'ñe texe cja ne xoñijōmü.

28 'Ma mü o dyäräji c'o o mama e Demetrio, me go sjëyaji c'ua na puncjü o mapjüji c'ua na jens'e o maji:

—Me na nojo e ts'ina Diana nu rí ma'tc'öji nutscöji rí menzumüji a Efeso, eñeji.

Y sido mi mapjüji a cjanu.

29 Nguec'ua texe c'o nte cja c'e jñiñi o mbürü o huëñiji, pero dya mi pãrãji pje mi pjëzhi. Nuc'ua cjanu o cjuan'di o möji c'ua nu ja mi cjaji o junta. 'Ma mü o möji nu, o pënc'h'iji e Gayo 'ñeje e Aristarco c'o mi dyoji e Pablo, o zidyiji a fuerza nu ja mi cjaji o junta. Anguezevi mi menzumüvi a Macedonia.

30 E Pablo mi ne ro cjogü a nde cja c'o nte ro ñaji. Pero c'o mi creo e Jesucristo, dya jyëziji ro cjogü.

31 C'o pje mi pjëzhi c'o mi manda cja c'e estado de Asia, bübü c'o mi joji e Pablo. Anguezeji o ndãji c'o o ma'a nu ja mi bübü e Pablo o ma dyötüji 'na favor c'ü dya ro ma cja c'e junta, 'na pje c'o ro tsjapüji.

32 C'o nte me mi huëñiji. Nan'ño c'o mi mama c'o 'ñaja; nan'ño c'o mi mama c'o 'ñaja. Nguec'ua na puncjü c'o dya mi pãrã pje vi jmurüji.

33 Nuc'ua c'o menzumü a Israel c'o dya mi creo e Jesucristo, o juajnüji 'na c'o o dyoji c'ü mi chjü e Alejandro para ro frentaoji co c'o nte. Bübü c'o o xipji e Alejandro pje vi jmurüji cja c'e junta. Nuc'ua e Alejandro o tsja o seña co o dyë ngue c'ua ro ngo't'ü o ne c'o nte. Na ngue mi ne ro xipjiji c'o nte c'ü dya mi ngue o s'ocü c'o mi menzumü a Israel.

34 Pero c'o nte, 'ma mü o jñandaji e Alejandro mi menzumü a Israel, cjanu o mapjüji c'ua na yeje. O mezhe c'ua yeje hora junto va mapjüji a cjava:

—Me na nojo e ts'ina Diana nu rí ma'tc'öji nutscöji rí menzumüji a Efeso, eñeji va mapjüji.

35 Nuc'ua c'ü mi representante cja c'e jñiñi, o xipji o ngo't'ü o ne c'o nte. Cjanu o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji ín menzumüts'ügöji a Efeso. Yo nte yo cãrã texe cja ne xoñijōmü pãrãji nutscöji rí menzumüji a Efeso rí pjörügöji e ts'ina Diana c'ü vi 'ñeje a jens'e o säjä a jōmü. Xo rí pjörügöji o templo.

36 Maco nde pãrãji a cjanu y dya cjó sō ra ngädã, na jo, dya rí mapjüji. Dya pje rí tsjaji.

37 I siji yo yeje bëzo, maco dya pje pōnūvi cja o templo c'ü ín ts'inanaji. Dya xo zadüvi c'ü.

38 Nujyo, 'ma o tsjavi na s'o, 'ma pje c'o o tsjapüji e Demetrio 'ñe yo 'ñaja yo ät'ã yo ts'inana, nu'ma, sō anguezeji ra möji cja juesi. Nuc'ua c'e juesi ra jñünpü ngüenda yo yeje bëzo.

39 'Ma ngue 'na jña c'ü xe na s'ëzhi, rá ñaji 'ma ra zädã c'e pa 'ma rá cjaji junta, ja c'o nzi ga mama cja c'o ley.

40 Nu c'o mandazüji, ra ëji ra ë huënzgöji jenga me ró huëñiji. Ra nguijñiji rí ne rá cjaji o revolución, dya cja rá ätäji o gobiernoji. Dya ra sō pje rá xipjiji, eñe c'e representante.

41 Nuc'ua 'ma mü o nguarü o ña, cjanu o xipji c'ua c'o nte ro möji o ngumüji.

20

Viaje de Pablo a Macedonia y a Grecia

1 'Ma o nguarü o huëñi c'o nte, nuc'ua e Pablo o mbenpe 'na jña c'o mi ejme e Jesucristo ro jmurüji. 'Ma mü o jmurüji, cjanu o zopjüji. Cjanu o 'ñezheji cjanu o ma a ma a Macedonia.

2 O zät'ã cja c'o jñiñi nu ja mi cãrã o cjuarma, me go zopjüji ngue c'ua o mäji y o zëzhiji. Cjanu o mbedye a Macedonia o ma c'ua a Grecia c'ü xo xiji a Acaya.

3-6 O mezhe jñi zana va mimi nu. Nuc'ua o mama ro ndes'e cja barco ro ma a Siria. C'o mi menzumü a Israel c'o dya mi creo, mi mamaji ja rvã mbö't'üji e Pablo 'ma ro ma cja barco. O mbãrã c'ua e Pablo; nguec'ua dya ndes'e cja barco. C'o

o ndes'e ngue c'o mi dyoji e Pablo. Mi ngue e Sópater c'ü mi menzumü a Berea, 'ñe e Aristarco 'ñe e Segundo c'o mi menzumü a Tesalónica, 'ñe e Gayo c'ü mi menzumü a Derbe, 'ñe e Timoteo. Xo 'ñe e Tíquico 'ñe e Trófimo c'o mi menzumü cja c'e estado de Asia. Anguezeji ot'ü o möji cja barco. Pero e Pablo o nzhogü o ma na yeje a Macedonia. Nujnu, je ro ma ndes'e cja barco. Nutscö e Lucas ró chjögöbe e Pablo a Filipos c'ü tsja a Macedonia. O zädä c'ua c'e mbaxua 'ma siji o tjömëch'i c'o dya bäs'ä. 'Ma o cjogü c'e mbaxua, ró tes'ebe cja barco a Filipos xo ró mëbe a Troas. O mezhe tsi'ch'a pa, cja ró sät'äbe nu. Ya ma tepquegöbe c'o cjuarma c'o vi ot'ü. Ró mimijme siete pa nu.

Visita de Pablo en Troas

⁷ C'ü ot'ü pa nu ngo, ró jmurüjme c'o cjuarma c'o mi cārā a Troas, ngue c'ua ro sijme o tjömëch'i c'ü rva mbeñejme ja va ndü e Jesucristo. E Pablo o zopjü c'o cjuarma, na ngue ro pedyejme c'ü na ye nu pa. O mezhe ndexömü va ña.

⁸ Mi tjë na puncjü o sivi nu ja mi jmurüjme cja c'e ngumü c'ü na jñi piso.

⁹ 'Na t'i c'ü mi chjü e Eutico mi tägä cja ventana. O zürü o t'ijñi na ngue o mezhe va ña'a e Pablo. Nguéc'ua va ndögü a jömü. 'Ma ró dagüjme ró ma nujme, ya vi ndü.

¹⁰ E Pablo xo dagü cja c'e jyäxcumü, o ma ndaja c'e t'i c'ü ya vi ndü. Nuc'ua cjanu o xitscöjme c'ua:

—Dya rí sūji. Mizhocjimi o tsjapü o te, ya bübütjo na yeje, enzgöjme.

¹¹ Nuc'ua e Pablo 'ñezgöjme ró tes'ejme na yeje cja c'e jyäxcumü. E Pablo o më'ch'i c'e tjömëch'i c'ü rvā mbeñejme ja va ndü e Jesús. Cja rrü sigöjme o xëdyi. E Pablo cjanu o ñaji c'ua c'o cjuarma hasta 'ma o jyas'ü. Cjanu o ma c'ua.

¹² O zidyiji e Eutico cja o ngumü, me mi mājī. Na ngue vi ndü pero Mizhocjimi o tsjapü o te na yeje.

Viaje desde Troas a Mileto

¹³ Ante c'ü ro mbedye e Pablo a Troas, o xitscöjme ro tes'ejme cja barco nu, ro möjme a Asón; angueze ro matsjē cja 'ñiji.

¹⁴ Nguéc'ua 'ma ró chjögöjme e Pablo a Asón, xo ndes'e cja c'e barco. Cja rrü möcjöjme a Mitilene nu ja mi ma c'e barco.

¹⁵ C'ü na ye nu pa, o mbedye nu c'e barco ró möjme ró cjogüjme a lado cja c'e isla a Quío. C'ü na jñi nu pa, ró sät'äjme cja c'e isla a Samos, y ró oxüjme cja c'e jñiñi a Trogilio. C'ü na ngiyo nu pa, ró sät'äjme a Mileto.

¹⁶ E Pablo mi xädä ro ma a Jerusalén, xa'ma ro zät'ä nu 'ma ro pjongüji c'e mbaxua c'ü ni chjü Pentecostés. Nguéc'ua ya vi juajnü 'na barco c'ü ro cjogütjo a Efeso c'ü dya ro böbü. Na ngue dya mi ne ro metscöjme cja c'e estado de Asia.

Discurso de Pablo a los ancianos de Efeso

¹⁷ 'Ma ró sät'äjme a Mileto, e Pablo o ndäjä c'o o ma a Efeso o ma siji c'o mi pastor cja c'o cjuarma.

¹⁸ 'Ma o ēji, nuc'ua e Pablo cjanu o xipji c'ua anguezeji:

—In pārāgueji ja rvā minc'ö a ndetsc'ejī ndeze c'e pa 'ma cja rvā sägö va a Asia.

¹⁹ Ró pēpcö Mizhocjimi co texe ín mü'bü. Y dya ró cja pü na nozü. Me mi huégö na ngue c'o nte c'o dya go ne go creo. Y me mi sufregö na ngue c'o ín menzumügöjme a Israel me mi jodü ja rvā mbötcüji.

²⁰ Ró xi'tsc'öji texe c'o mi jyodü ri pārāgueji; dya ró co'bügö ne ri 'na jña. Ró zo'c'üji 'ma mi jmurügueji; xo ró zo'c'üji cja in nzungueji.

²¹ Ró zopjügö c'o ín menzumügöjme a Israel, ró xipjiji co texe ín mü'bü ro jyéziji c'o na s'o ro nzhogüji cja Mizhocjimi, y ro 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo c'ín Jmugöji. Xo 'ñetsc'ejī, dya ín menzumügueji a Israel, xo ró zo'c'öji a cjanu.

²² Nudya rrā magö a Jerusalén. Na ngue o Espíritu Mizhocjimi jítscö c'ü

ni jyodü rá magö nu. Dya rí pãrã pje ra tsjacüji nu.

²³ Pero texe cja c'o jñiñi ja rí sätc'ö, o Espíritu Mizhocjimi xitscö c'ü ra pantcaji a pjörü nu, 'ñe me rá sufregö.

²⁴ Pero dya ra tsja zö rá sufregö zö ra mbötcüji. C'ü rí negö, ngue c'ü rá cjuatü ne bēpji nu o dyacü e Jesús c'ín Jmugöji. O dyacü rí zopjügö yo nte rí xipjiji me s'iya Mizhocjimi anguezeji; ne ra 'ñemeji libre cja c'o na s'o.

²⁵ "Ma mi bübü co nu'tsc'eji, mi xi'tsc'öji c'ü ri unü in mü'bügueji e Jesús c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda. Nudya rí xi'tsc'öji c'ü dya cja rá chjögöji.

²⁶ Tsjiñiji na jo c'ü rí xi'tsc'öji, na ngue ya rá jyanbüji ne pa dya. 'Ma cjó c'o bübüts'üji c'ü dya ra salva, c'ü ra ma sufre, dya ngue ín s'ocügö.

²⁷ Na ngue ró xi'tsc'öji texe c'o ne Mizhocjimi rá pãrãgöji 'ñe rá cjaji; dya ró co'bügö ne ri 'na jña.

²⁸ Rí pjötpüji ngüenda ja rguí minc'eji. Xo rí pjörüji texe c'o 'ñaja cjuarma c'o ma'tü e Jesucristo c'ín Jmugöji. Na ngue chjëntjui nza cja o ndēnchjürü. O Espíritu Mizhocjimi o dya c'üji ne bēpji rí tsjaji o mbörü. Rí pjörüji na jo, na ngue o pjödü o cji va ndü e Jesús; nguec'ua va tsjapü o ndēnchjürü c'o.

²⁹ Rí pãrãgö 'ma rá jyanbüji, 'ma rá magö, ra ējē c'o na s'o ga xöpunte. Nuc'o, ri chjëntjui nza cja o min'ño c'o me na sate, ra ē pjö't'üji c'o ndēnchjürü.

³⁰ Xo ra bübüts'üji c'o ra jíchi c'o ya ri creo e Jesucristo, ra xipjiji o jña c'o dya cjuana, ngue c'ua c'o ya ri creo ra ndeñeji co anguezeji. Nguec'ua c'o ya ri creo e Jesucristo, bübü c'o ra creo c'o xöpüte.

³¹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí pjötpügueji na puncjü ngüenda. Mbeñegueji, ró minc'ö jñi cje a ndetsc'eji. Zö xömü zö ndempa pero sido mi zo'c'öji. Mi xi'tsc'öji ja rvi minc'eji hasta bübü 'ma mi huégö por nu'tsc'eji.

³² 'Nudya cjuarma, rí ötcö Mizhocjimi ra mbö'c'üji y ra tsja'c'üji

ra zi'ch'i in mü'bügueji o jña c'ü mama ja ga s'iyazügöji. Me na zēzhi o jña, ra mböxc'üji ra tsja'c'üji xenda rí dyätäji Mizhocjimi. Nguec'ua ra dya'c'üji c'o me na jo a jens'e c'o ra ch'unü texe c'o cja pü o nte.

³³ 'Ma mi bübügö co nu'tsc'eji, dya cjó mi nepegö o merio ne ri ngue o bitu.

³⁴ In pãrãji mi pēpcjö c'ü ma tötc'ö c'ü mi sigö 'ñe c'o mi jegö, 'ñe c'ü mi si c'o mi dyocjójme 'ñe c'o mi jeji.

³⁵ Ró jí'ts'iji 'na tjürü c'ü xo rí tsjaji. Rí pēpcjeji ngue c'ua rí pjös'üji c'o pje ni jyodü. Rí mbeñegueji c'ü o mama e Jesús c'ín Jmugöji: "Xenda rí mäjceji 'ma rí unüji, que na ngue 'ma ra ch'a'c'üji", eñe va mama.

³⁶ Nuc'ua e Pablo 'ma o nguarü o zopjü a cjanu c'o pastor, cjanu o ndüñijömmü o dyötü Mizhocjimi co texe anguezeji.

³⁷ Nuc'ua anguezeji me go huēji c'ua, na ngue ya ro ma e Pablo. Me go ndaji y me go zü'tp'üji o jmi.

³⁸ Me mi sentioji na ngue c'o jña c'o vi mama e Pablo c'ü dya cja ro chjēji. Nuc'ua ró möcjójme e Pablo; anguezeji o ma zogüzójme hasta cja c'e barco.

21

Viaje de Pablo a Jerusalén

¹ Nuc'ua 'ma mü o 'ñetscójme c'o cjuarma, cja rrü möjme c'ua cja c'e barco. Ró möcjójme derecho cja c'e isla c'ü ni chjü a Cos. C'ü na ye nu pa, ró möjme a Rodas. 'Ma ró pedyejme nu, ró möjme a Pátara.

² Nujnu, ró jodüjme nu 'na barco c'ü ro ma a Fenicia. 'Ma ró tö't'üjme, ró tes'ejme cja rrü möjme.

³ 'Ma ma möcjójme, ró jandajme c'e isla c'ü ni chjü a Chipre ró cjogüjme cja o jodyē. Ró sidojme hasta ró sät'äjme cja c'e jñiñi c'ü ni chjü a Tiro c'ü tsja a Siria. Ró dagüjme cja c'e barco, na ngue je ro sjö'büji nu c'o mi tunü c'e barco.

⁴ A Tiro ró jodüjme ja mi cãrã c'o mi ätpä o jña e Jesucristo. Nujnu, ró minc'öjme nu siete pa. O Espíritu

Mizhocjimi ya vi jíchiji c'o cjuarma c'ü me ro sufre e Pablo a Jerusalén. Nguec'ua o xipjiji e Pablo c'ü dya ro ma nu.

⁵ 'Ma o zädä c'o pa 'ma ro mbedye c'e barco, ró pedyejme cja c'e jñiñi a Tiro ro möjme. Nuc'ua texe c'o cjuarma 'ñe c'o o suji 'ñe c'o o t'iji o ma caminaozüjme 'ma ró pedyejme cja c'e jñiñi. 'Ma ró sät'äjme cja squina c'e mar, ró ndüñijömüjme ró ötcöjme Mizhocjimi.

⁶ Cjanu pötü rvá chagöjme, cjanu o 'ñetscöjme c'ua. Nuc'ua cja rrü tes'ejme cja c'e barco; anguezeji cjanu o nzhogüji o ngumüji.

⁷ 'Ma ró pedyejme a Tiro, ró möjme a Tolemaida c'ü tsja a Fenicia. 'Ma ró dagüjme nu, dya cja ró möcjöjme cja barco. A Tolemaida ró ma zenguaajme c'o cjuarma, y ró minc'öjme 'napa co anguezeji.

⁸ Nuc'ua c'ü na ye nu pa, 'ma ró pedyejme a Tolemaida, cja rrü möjme a Cesarea. 'Ma ró sät'äjme nu, ró cjogüjme cja o ngumü e Felipe ró oxüjme nu. Nuc'ü, mi zopjü c'o nte mi xipjiji ja rvá sö ro salvaji. E Felipe mi ngue 'na c'o siete c'o vi juajnüji ro unü pje ro zi'i c'o ndixü c'o ya vi ndü nu xíra.

⁹ E Felipe mi tsäjã nziyo o xunt'i c'o dya mi chjüntü. Mi mamaji o jña Mizhocjimi ja c'o nzi ma 'ñünbü o mü'büji.

¹⁰ Ró minc'öjme nu ja nzi pa. O ëjë c'ua 'na bëzo c'ü mi chjü e Agabo vi 'ñeje a Judea. Xo mi profeta mi mama o jña Mizhocjimi.

¹¹ O säjä nu ja mi cãrãjme. Cjanu o nghanba c'ua c'ü mi nzünt'ü e Pablo, cjanu o jyüt'ü c'ua o ngua 'ñe o dyë. Cjanu o mama:

—Rí xi'tsc'öji c'ü mama o Espíritu Mizhocjimi. C'o cãrã a Jerusalén c'o dya ätpä o jña e Jesucristo, je xo rgá cjanu rgá jyü'tp'üji o dyë 'ñe o ngua ne bëzo nu ngue o cjaja ne mbünt'ü, cja rrü zidyiji ra ma nzhöji cja o dyë c'o dya menzumü a Israel.

¹² 'Ma ró äragöjme c'o o mama e Agabo, nuzgöjme 'ñe c'o cjuarma c'o

mi cãrã a Cesarea me ró ötcöjme na puncjü e Pablo c'ü dya ro ma a Jerusalén.

¹³ O ndünrü c'ua e Pablo o xitscöjme: —¿Jenga in huëji? In cjacüji xo rá sentiogö. ¿Cjo in neji c'ü dya rá cjagö ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi? Rí bübü dispuesto ra zücüji a Jerusalén ra jyütcüji in dyë 'ñe in cua, ra pantcaji a pjörü. Dya nguextjo nu; xo rí bübü dispuesto ra mbötcüji na ngue rí pëpigö e Jesús c'in Jmugöji, eñe.

¹⁴ 'Ma dya dyätcäjme, dya cja pje ró xipjijme. Ró mamajme:

—Ra zädä rí tsjague ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi.

¹⁵ Nuc'ua ró xampjajme, cja rrü möjme c'ua a Jerusalén.

¹⁶ Bübü ja nzi cjuarma a Cesarea c'o o ma zogüzüjme hasta ró sät'äjme a Jerusalén. C'o cjuarma o zinzgöjme cja o ngumü e Mnasón c'ü mi menzumü a Chipre; je ró oxüjme nu. C'e bëzo, ya vi mezhe vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo.

Pablo visita a Jacobo

¹⁷ C'o cjuarma a Jerusalén me go mäji va recibidozüjme.

¹⁸ C'ü na ye nu pa, ró möcjöjme e Pablo ró ma zenguaajme e Jacobo. Ya xo ma cãjä nu texe c'o pje mi pjëzhi cja c'o cjuarma.

¹⁹ 'Ma ró cjuarü ró zenguaajme, nuc'ua e Pablo cjanu o xipji c'o cjuarma ja va mbös'ü Mizhocjimi angueze va zopjü c'o nte c'o dya mi menzumü a Israel.

²⁰ 'Ma o dyäräji c'o o mama e Pablo, o mama c'ü me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na jo. Cjanu o xipjiji c'ua e Pablo:

—Na jo c'ua ja gui mangue, cjuarma. Pero dyärã na jo c'o rá xi'tsc'öjme. Cãrã na puncjü mil c'o in menzumügöji c'o ya creo e Jesucristo. Anguezeji me süpüji c'o ley c'o o dyopjü e Moisés. Y neji texe c'o cjuarma xo ra züpüji c'o.

²¹ Anguezeji äräji nan'ño gui jíchigue c'o in menzumügöji c'o cãrã c'o nan'ño jñiñi; äräji in xipjiji c'ü

dya cja ra dyätäji c'o o dyopjü e Moisés; äräji in xipjiji c'ü dya cja ra circuncidaoji c'o o t'iji, ni xo ra tsjaji c'o ñaja in chjürügöji.

²² Yo in menzumügöji ra mbäräji c'ü i ñecje, ra mundoji 'na pje c'o ra tsja'c'üji. Nguec'ua, ¿ja rga cjapüji?

²³ Na jo rí tsjague c'o rá xi'tsc'öjme dya. Bübüzgöjme nziyo cjuarma yo o tsja promesa va xipjiji Mizhocjimi.

²⁴ Rí möcjeji yo cjuarma cja ne templo rí chömügue o animale c'o rí unügueji. Nuc'ua yo cjuarma ra unüji c'o mböcjimi ra mbäsp'äji Mizhocjimi. A cjanu ra jogüji a jmi Mizhocjimi. Nuc'ua ra sö ra ñaxpaji o ñiji, na ngue ya rguí cumpleji c'o promesa. Nuc'ua yo in menzumügöji ra mbäräji c'ü dya cjuana c'ü äräji; in cjague ja c'o nzi ga mama c'o ley c'o o dyopjü e Moisés.

²⁵ Dya rí xi'tsc'öjme c'ü ni jyodü ra dyätä c'o ley c'o dya rí menzumügöji. Na ngue ya ró ñagöjme ró penpejme 'na carta ró xipjijme c'o ni jyodü ra tsjaji. Ngue c'ü dya ra zaji o ts'ingue o animale c'o bäsp'ä yo ts'ita. Dya xo ra ziji o cji. Dya xo ra zaji o ts'ingue o animale c'o dya mbedye o cji. C'o bëzo, dya ra tsäji o ndixü; c'o ndixü, dya xo ra tsäji o bëzo, eñe e Jacobo.

Toman preso a Pablo en el templo

²⁶ C'ü na ye nu pa, e Pablo o möji c'ua c'o nziyo cjuarma o cjogüji cja c'e templo. Nuc'ua e Pablo o xipji c'e mböcjimi c'ü ya mi ngue ro cumple c'o bëzo c'o promesa c'o vi xipjiji Mizhocjimi. Xo mama e Pablo:

—Nutscö nguetscö rá tömügö c'o animale c'o ra dya'c'ü yo bëzo, rí päsp'ägue Mizhocjimi, eñe.

²⁷⁻²⁸ Nuc'ua ya mi ngue ro zädä c'o xe siete pa 'ma ro cumpleji c'o promesa. C'o menzumü a Israel c'o vi ñeje cja c'e estado de Asia, bübü c'o o jñanda e Pablo cja c'e templo. O pënch'iji c'ua e Pablo, cjanu o mapjüji c'ua na jens'e o mamaji:

—Nu'tsc'eji in bëzoji rí menzumüji a Israel, pjöxcüjme rá pënch'ijme ne bëzo. Ngueje nu nzhodü texe cja ne xoñijöümü, jíchi yo nte c'o me na s'o.

Nujnu, ña'a contra nutscöji o ntezgöji Mizhocjimi. Xo ña'a contra o ley e Moisés, 'ñe ne templo nu me na sjü. Y dya nguextjo nu; o siji yo dya rí menzumügöji o cjogüji cja ne templo nu me na sjü o contaminaoji, eñeji.

²⁹ C'o vi ñeje a Asia o mamaji a cjanu, na ngue o jñandaji a Jerusalén e Trófimo c'ü mi menzumü a Efeso mi dyojui e Pablo. Mi pëzhiji e Pablo xo vi siji e Trófimo cja c'e templo.

³⁰ Me co üdü c'ua texe c'o mi cärä cja c'e jñiñi. Go cjuan'diji c'ua go mundoji. Cjanu o pënch'iji e Pablo go pjongüji cja c'e templo. Ixco ngot'üji c'ua c'o ngoxtji.

³¹ C'o nte mi ne ixto mbö't'üji e Pablo. Pero bübü c'o o ma cja c'e bëzo c'ü mi manda 'na mil o tropa romana, o ma xipjiji c'ü ya vi mundo texe c'o mi menzumü a Jerusalén ma huëñiji.

³² Nu c'e bëzo, ixco ma't'ü c'ua c'o tropa 'ñe c'o mi manda cada cien tropa, ixco dagüji c'ua cja c'e jyäxcümü nu ja mi cäräji c'ü mi chäjui c'e templo, o möji nu ja mi cärä c'o nte. C'o nte 'ma mü o jñandaji c'e bëzo 'ñe c'o tropa, o jyëziji c'ua, dya cja mbäräji e Pablo.

³³ O säjä c'ua c'e bëzo, cjanu o manda o pënch'iji e Pablo cjanu o ndün't'üji yeje cadena. Nuc'ua cjanu o zopjü c'o nte o dyönüji pje mi pjëzhi e Pablo y pje vi tsja.

³⁴ C'o nte me mi huëñiji. Nan'ño c'o mi mama c'o 'ñaja; nan'ño c'o mi mama c'o 'ñaja. Nguec'ua dya mi sö ro mbärä c'e bëzo pje vi tsja e Pablo. Nguec'ua cjanu o manda ro zidyiji e Pablo a mbo cja c'e jyäxcümü.

³⁵⁻³⁶ 'Ma o zät'ä c'o tropa 'ñe e Pablo cja c'e dezhe c'ü rví ndes'eji cja c'e jyäxcümü, c'o tropa o ndës'iji c'ua e Pablo cjanu o ngö's'ü o jyöji. Na ngue c'o nte me mi chütüji y me mi mapjüji na jens'e mi mamaji:

—Pö't'üji ne bëzo.

Pablo hace su defensa delante de la gente

³⁷⁻³⁸ 'Ma ya mi ngue ro cjogü c'o tropa a mbo cja c'e jyäxcümü, o mama

c'ua e Pablo o xipji c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa:

—¿Cjo sö rá xi'tsc'ö 'na jña?, eñe e Pablo.

O ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Mi pëzhgö mi ngue'tsc'e c'e bëzo c'ü menzumü a Egipto. Pero dya ngue'tsc'e, na ngue in ñague griego. Nuc'ü, mi dyoji c'o rí xicöjme o pö't'ünte. Dya be mezhe mi jodü ja rvá tsjaji o revolución ro ndöpüji ne gobierno. C'e bëzo o dyëdyi nziyo mil c'o mi pö't'ünte o möji cja majyadü nu ja dya cjó nzheñe, eñe c'e bëzo va xipji e Pablo.

³⁹ O ndünrü c'ua e Pablo o mama:

—Nutscö rí Israelitagö. O jmuxcü a Tarso c'ü tsja cja c'e estado de Cilicia. Rí tsjagö cja 'na jñiñi c'ü me manda. Rí ö'tc'ü favor rí jyëzgui rá zopjügö yo nte, eñe.

⁴⁰ O unü c'ua sjëtsi. Nuc'ua e Pablo o böbü cja c'e dezhe, o tsja o seña co o dyë ro ngo't'ü o ne c'o nte. Nguéc'ua, dya cja nda mi mapjüji na jens'e. Nuc'ua e Pablo o ña c'ua c'e idioma hebreo va zopjü c'o nte, o mama:

22

¹ —Nu'tsc'ëji in menzumüts'ügöji, nu'tsc'ëji pjë'ts'iji in jünji ngüenda ñetsc'ëji dya pje pjë'ts'iji, rí zo'c'öji. Dyärägueji na jo c'ü rá xi'tsc'öji, ngue c'ua rí pärägueji c'ü dya rí c'jagö c'o na s'o, eñe e Pablo.

² 'Ma o dyäräji e Pablo mi ña hebreo, xe go juemeji c'ua. O mama c'ua e Pablo:

³ —Xo rí Israelitagö nza cjatsc'ëji. O jmuxcügö a Tarso c'ü tsja a Cilicia, pero ró tegö va cja ne ndajñiñi. Nu c'ü o jítscö, mi ngue e Gamaliel. O jítscö na jo c'o ley c'o o unü Mizhocjimi c'o in mboxatitagöji. Mi sügö Mizhocjimi; 'ma cjó c'o mi pëzhgö c'ü dya mi sū Mizhocjimi, mi sjëyazgö na puncjü ja c'o nzi gui tsjagueji dya.

⁴ Nguéc'ua mi nugö na ü c'o mi tēpi o 'ñiji e Jesús, mi negö c'ü ro mbö't'üji texeji. Mi mandagö ra ndün't'üji o cadena cja rrü pant'aji a pjörü, zö mi bëzo zö mi ndixü.

⁵ Nu mero ndamböcjimi 'ñe yo jün ngüenda cja yo in menzumüji, päräji c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji je ma c'jagö nu. Na ngue anguezeji o dyacüji o carta c'ü ro tjëdyi a ma a Damasco ro jíchi c'o mi manda cja c'o nintsjimi nu. Nuc'ua ró ma c'ua ro ma sürü c'o mi creo e Jesús c'o mi cãrã nu, cja rrü tjün't'üji co cadena ro ëji va a Jerusalén ngue c'ua ro castigaoji.

Pablo cuenta de su conversión

⁶ "Ma mi pagö cja 'ñiji, 'ma ya mi ngue ro sät'ã a Damasco, ya vi jñislarü. 'Nango ëjë c'ua a jens'e 'na jya's'ü c'ü me mi juëns'i c'ü o pjat'ü nu ja mi pagö.

⁷ Ró tögü a jömü c'ü mi chägägö. Cja rrü ärägö 'na jña c'ü o xitscö a cjava: "Nu'tsc'e Saulo, ¿jenga in c'japü ra sufre yo creozügö? Chjëntjui c'ü ri nguetscö ri c'jacö rá sufre", enzgö.

⁸ Ró tjüntügö ró xipji: "Nu'tsc'e nin t'ecjañömmü, ¿cjó ngue'tsc'e?" O ndünrü c'ua c'ü mi ña: "Nguetscö e Jesús mi menzumügö a Nazaret. In c'japü ra sufre yo creozgö; chjëntjui c'ü ri nguetscö ri c'jacö rá sufre", enzgö.

⁹ C'o mi pöcjöjme, me co züji. O jñandaji c'e jya's'ü pero dya dyäräji pje pjëzhi c'ü o mama c'e jña c'ü mi zocügö.

¹⁰ Ró mamagö c'ua: "Nu'tsc'e in Jmuts'ügö, ¿pje in ne rá c'jagö?", ró embe. O ndünrü c'ua c'in Jmugö o xitsi: "Ixtí mague dya, rí sät'ã a Damasco. Nujnu, ra xi'ts'iji nu, c'e bëpji c'ü ya mama Mizhocjimi rí tsjague", enze.

¹¹ Nuc'ua, dya cja mi jandagö na ngue me mi juëns'i c'e jya's'ü. Nguéc'ua c'o mi pöcjöjme o pënzhuji in dyë, cjanu o ngüncüji o zinziyi a Damasco.

¹² 'Mi bübü 'na bëzo a Damasco c'ü mi chjü e Ananías. Mi sū Mizhocjimi mi ätä c'o ley. C'o in menzumügöji c'o mi cãrã nu, mi mamaji c'ü mi cja na jo.

¹³ O ëjë c'ua e Ananías nu ja mi oxügö, o böbü in jmigö o xitsi: "Nu'tsc'e Saulo mi cjuarmats'ügö. Ra jogü dya in chö rí jñanda na yeje",

enze. Ixco jogü c'ua ín chö ró janda e Ananías.

¹⁴ Nuc'ua e Ananías cjanu o xitscö: “Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü c'o ín mboxatitagöji, o juan'c'ügue ndeze mi jinguã ngue c'ua rí pārãgue c'o ne angueze rí tsja. O dya'c'ügue i jñanda e Jesús nu c'ü me na jo a jmi Mizhocjimi. Xo dya'c'ü i dyärä o zo'c'ü.

¹⁵ Nguec'ua rí xipjigue yo nte ja ga cja e Jesús; rí xipjiji ja ga cja c'ü i jñanda ñe c'o i dyärä.

¹⁶ Nudya, dya cja pje rí che'be; ixtí jigüe dya. Rí ñench'e ín mü'bü e Jesús y rí tsjapü in Jmugue. 'Ma rí tsjague a cjanu, ra ndin'tsc'i ín mü'bü c'o na s'o”, enzgö e Ananías.

Pablo cuenta cómo fue enviado a los que no eran de Israel

¹⁷ “Ma ró nzhogö a Jerusalén, ró ëjē cja ne templo ró ë ötü Mizhocjimi. 'Ma mi ötügö Mizhocjimi, o dyacü c'ü ró janda, nza cja 'ma ro cjinch'i 'na t'jji.

¹⁸ Ró janda e Jesús; o xitsi: “Pura pedyegue a Jerusalén, na ngue zö rí xipjigue yo nte ja rvá zo'c'ügö y ja vi jñandgagö, pero dya ra creots'üji”, enzgö.

¹⁹ Pero ró xicö c'ua: “Iyö ín Jmuts'ügö; ra creozüji. Pärãji mi pagö cja c'o nintsjimi mi pa jodü c'o mi creots'ü. Mi mandagö ra pant'aji a pjörü y ra mbärãji.

²⁰ 'Ma o mama e Esteban c'ü me na jots'ügue, 'ma o mbö't'üji c'ü, xo mi bönc'ö nu, me mi mäcjö. Ró pjötpü o bitu c'o o mbö't'ü c'ü”, ró embe c'ín Jmugö.

²¹ O ndünrö c'ua o mama: “Pedyegue, rá täc'ä rí mague na jē nu ja cãrã c'o dya menzumü a Israel, rí ma zopjüji”, enzgö. Nujyo, ngueje yo o mama e Pablo va xipji c'o nte.

Pablo en manos del comandante

²² C'o nte o dyärãji na jo, hasta 'ma cja mama e Pablo c'ü vi ch'unü o bēpji mi zopjü c'o dya menzumü a Israel. Nuc'ua cjanu o mapjüji c'ua na yeje o mamaji:

—Pö't'üji ne bëzo. Dya cja xe ra mimi cja ne xoñijöümü, eñeji.

²³ 'Ma mi mapjüji na jens'e, xo mi juant'aji o bituji y mi vos'üji o jöümü a jens'e. Na ngue me mi üdüji.

²⁴ Nuc'ua c'ü mi manda c'o tropa, o manda o zidyiji e Pablo a mbo cja c'e jyäxcümü nu ja mi cãrã c'o tropa. Cjanu o manda ro ndas'üji o chirrio, ngue c'ua ro mama e Pablo pje vi tsja, nguec'ua ma mapjü c'o nte.

²⁵ Ante c'ü ro ndas'üji, o ndün't'üji o xipjadü. Mi böbü nu 'na bëzo c'ü mi manda cien tropa. Nuc'ua e Pablo cjanu o xipji c'ua c'e bëzo:

—Mama cja c'o ley c'ü dya sö rí chas'üji o chirrio c'o menzumü a Roma. Ni jyodü ot'ü rí jñünpüji ngüenda pje mbë c'ü o tsja, eñe e Pablo.

²⁶ C'e bëzo 'ma o dyärä c'o o mama e Pablo, cjanu o ma c'ua cja c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa, o ma xipji:

—Pjötpü ngüenda ne bëzo, c'ü dya pje xe rí tsjapü. Na ngue menzumü a Roma.

²⁷ Nuc'ua c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa, cjanu o ëjē c'ua nu ja mi bübü e Pablo, o ë xipji:

—Xitsi. ¿Cjo in menzumügue a Roma?

O ndünrö c'ua e Pablo:

—Jä.

²⁸ O ndünrö c'ua c'e bëzo:

—Maco ró cjöt'ügö na puncjü o merio para ró cjagö menzumü a Roma.

O ndünrö c'ua e Pablo o mama:

—Nutscö rí menzumügö a Roma ndeze 'ma o jmüxcügö, eñe.

²⁹ Nuc'ua c'o ya mi ngue ro ndas'ü o chirrio e Pablo, o ndans'aji c'ua. Nuc'ua c'ü mi manda texe c'o tropa, xo zü c'ua. Na ngue vi manda o ndün't'üji co xipjadü e Pablo, maco mi menzumü a Roma.

Pablo delante de la Junta Suprema

³⁰ C'ü mi manda c'o tropa, mi ne ro mbärã jenga mi mama c'o mi menzumü a Israel c'ü mi jyodü ro ndü e Pablo. Nguec'ua c'ü na ye nu pa, o xipji c'o ndamböcjimi ñe texe c'o mi jün ngüenda ro ë jmurüji. Nuc'ua

cjanu o xäpcä e Pablo, cjanu o dagüvi cja c'e jyäxcumü. Cjanu o cjogüvi nu ja mi jünji ngüenda. Cjanu o xipji e Pablo ro böbü cja o jmiji.

23

¹ Nuc'ua e Pablo o jñanda na jo c'o mi jün ngüenda, cjanu o xipjiji:

—Nu'tsc'eji ín menzumüts'ügöji, sido rí jodü rá c jagö ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo, eñe.

² Nuc'ua c'ü mi mero ndamböcjimi c'ü mi chjü e Ananías, cjanu o xipji c'o bëxtjo mi böbü cja e Pablo ro mbë'chp'iji o ne.

³ O ndünrü c'ua e Pablo o xipji c'ü mi mero ndamböcjimi:

—Nu'tsc'e in c japü na jots'ügue, pero na s'o c'o in c jague. Mizhocjimi ra castigaots'ü. In c japü in jüncüji ngüenda ja c'o nzi ga mama c'o ley; maco in manda ra mbëchquiji ín te, eñe e Pablo.

⁴ O ndünrü c'ua c'o bëxtjo mi böbü, o mamaji:

—¿Jenga i sadügue nu? Maco o 'ñeme Mizhocjimi ra tsja mero ndamböcjimi.

⁵ O ndünrü c'ua e Pablo o mama:

—Nu'tsc'eji ín menzumüts'ügöji, dya mi pârägö cjo mi mero ndamböcjimi nu. 'Ma ro pârägö, dya ro xipji a cjanu. Na ngue cja o ley Mizhocjimi, mama c'ü dya pje rá xicöji yo ín menzumügöji yo pje pjëzhi.

⁶ Nuc'ua e Pablo o unü c'ua ngüenda c'o mi jün ngüenda, mi cãrã 'na partido c'o mi saduceo, mi cãrã 'na partido c'o mi fariseo. Nguec'ua o ña c'ua na jens'e:

—Nu'tsc'eji ín menzumüts'ügöji, rí fariseogö o t'izgö 'na fariseo. In jüncüji ngüenda na ngue rí creogö c'ü ra zädä c'e pa 'ma ra te'e texe c'o ya ndü.

⁷ Nuc'ua c'o fariseo 'ñe c'o saduceo, dya cja mi 'natjo o pjeñeji; ya nde mi nan'ño ma nguijñiji c'ua.

⁸ Na ngue yo saduceo mamaji c'ü dya cja ra te c'o ya ndü. Xo mamaji c'ü ojtjo anxe. Xo mamaji c'ü dya bübü

e Satanás c'ü dya jo, ne ri ngue c'o o mbëpji. Yo fariseo creoji bübü nza texe yo. Xo creoji c'ü ra te c'o ya ndü.

⁹ Nuc'ua c'o mi jün ngüenda o mbürü o zöji o jña, o ñaji na jens'e. Cjanu o böbü c'ua, ja nzi c'o fariseo c'o mi xöpü o ley Mizhocjimi, o mamaji:

—Dya pje rí tö'tp'ügöjme c'o na s'o c'o ri cja ne bëzo. 'Na ri ngueje 'na o anxe Mizhocjimi c'ü o zopjü. 'Ma ga cjanu, na jo, dya pje rá c japüji. Na ngue 'ma rá c'a's'üji nu, chjëntjui c'ü ro c'a's'üji Mizhocjimi.

¹⁰ Nuc'ua c'o fariseo mas go zöji o jña c'o saduceo, y o mbürü o chüji. Nuc'ua c'e bëzo c'ü mi manda c'o tropa, o zü c'ua 'na ro mbäräji e Pablo ro s'odü na puncjü. Nguec'ua o ma't'ü c'o tropa o dagüji cja c'e jyäxcumü o ñe ñanaji e Pablo a nde c'o saduceo, cjanu o zidyiji c'ua na yeje cja c'e jyäxcumü.

¹¹ Nuc'ua c'e xömü c'ü na ye nu pa, 'nango jñetse c'ua e Jesucristo c'ín Jmugöji mi böbü cja o jmi e Pablo, o xipji:

—Nu'tsc'e Pablo, dya rí sügue; rí mäcje. I zopjügue yo nte va a Jerusalén, i xipjiji ja ga c jazgö. Xo ni jyodü rí mague a Roma xo rí zopjügue c'o nte c'o cãrã nu, eñe e Jesús va xipji e Pablo.

Planes para matar a Pablo

¹² C'ü na ye nu pa, c'o mi menzumü a Israel c'o dya mi creo e Jesucristo, o mamaji c'ü ro mbö't'üji e Pablo. O juraji Mizhocjimi va mamaji:

—Dya cja rá siji o xëdyi ne ri ndeje, hasta 'ma rá cjuarü rá pö't'üji e Pablo. Ra zücöji Mizhocjimi 'ma dya rá c jagöji a cjanu.

¹³ Mi sö mas de cuarenta c'o o mama a cjanu.

¹⁴ Anguezeji cjanu o möji c'ua cja c'o ndamböcjimi 'ñe ja nzi c'o mi jün ngüenda, o ma xipjiji:

—Nutsöjme ró nädäjme Mizhocjimi. Ró mamajme c'ü dya cja rá sijme o xëdyi ne ri ndeje, hasta 'ma rá cjuarü rá pö't'üjme e Pablo. Ra zücüjme Mizhocjimi 'ma dya rá c jajme a cjanu.

15 Nguec'ua nu'tsc'eji ñe c'o ñaja c'o jün ngüenda, chaque rí penpeji 'na jña c'e bëzo c'ü manda c'o tropa ra sin'c'iji e Pablo. Rí xipcjeji ni jyodü xenda rí pärägueji pje pjëzhi c'ü o tsja e Pablo. Nutscöjme ya rí bübüjme rá pö't'üjme ante c'ü ra säjä va, eñeji.

16 A Jerusalén mi bübü nu c'ü nu sobrину e Pablo, o t'i c'ü nu cjü. Nuc'ü, o dyärä c'o mi mama c 'o bëzo ro mbö't'üji e Pablo 'ma ro cjogü. Cjanu o ma c 'ua cja c'e jyäxcumü o ma xipji e Pablo.

17 Nuc'ua e Pablo cjanu o ma't'ü c'ua 'naja c'o bëzo c'o mi manda cien tropa, cjanu o xipji:

—Rí ö'tc'ü favor rí mëvi ne t'i cja c'e bëzo c'ü manda texe yo tropa; va jün 'na jña pje ra xipji, embe.

18 O zidy c'ua cja c'e bëzo c'ü mi manda c'o tropa, cjanu o xipji:

—C'ü rvä ëcjöbe, o matcügö c'e bëzo c'ü ró cotc'öji c'ü ni chjü e Pablo. O dyötcü favor ró sigö ne t'i; va jün 'na jña pje ra xi'ts'i, embe.

19 Nuc'ua c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa, cjanu o pënchp'i c'ua o dyë c'e t'i, cjanu o ndans'avi ro ñatsjëvi. Cjanu o dyönü:

—¿Pje pjëzhi c'ü rí xitsi?

20 O ndünrü c'ua c'e t'i:

—Yo menzumü va, ya ñaji. Ra xörü chaque ra ë dyö'tc'üji rí sidyi e Pablo nu ja jünji ngüenda. Ra xi'ts'iji c'ü ni jyodü xenda ra mbäräji pje pjëzhi c'ü o tsja e Pablo.

21 Nguec'ua rí ö'tc'ügö c'ü dya rí tsjague c'ü ra ë xi'ts'iji. Na ngue sö mas de cuarenta bëzo c'o ne ra mbö't'ü e Pablo. Ya te'beji dya c'ü, ngue c'ua 'ma rí tsjögüvi, ra mbö't'üji. Anguezeji ya nädäji Mizhocjimi o mamaji a cjava: “Dya cja rá siji o xëdyi ne ri ndeje, hasta 'ma rá cjuarü rá pö't'üji e Pablo. Ra zücüji Mizhocjimi 'ma dya rá cjagöji a cjanu”, eñe anguezeji. Nguec'ua te'beji dya, c'ü rí tsjague ja c'o nzi rgá ë xi'ts'iji.

22 O ndünrü c'ua c'e bëzo:

—Pjötpügue na puncjü ngüenda, dya cjó rí xipji c'ü i xitscö yo. Mague dya, embe c'e t'i.

Envían a Pablo ante Félix el gobernador

23 Nuc'ua c'e bëzo cjanu o ma't'ü c'ua yeje c'o mi manda cien tropa, o xipjivi:

—Mandaguevi yo yeje ciento tropa yo nzhontjo ra xampjaji rí möji a Cesarea. Rí pedyeji 'ma ra unü a las nueve ne xömü. Xo rí möji setenta tropa c'o chägä o pjadü, cja na yeje ciento c'o qui o lanza.

24 Xo rí xöcüvi o pjadü c'o ra chägä e Pablo. Rí pjörüji na jo, ngue c'ua ra zät'ä na jo cja e Félix c'ü gobernador, embeji c'o yeje c'o mi manda cien tropa.

25 Nuc'ua c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa, cjanu o dyopjü 'na carta c'ü ro mbenpe e Félix. O jñu's'ü a cjava:

26 “Nu'tsc'e Félix in gobernadorgue, rí zenguats'ügö nin t'ecjanömü. Nguetscö e Claudio Lisias rí pen'c'ö ne carta.

27 Rí xi'tsc'ö ne bëzo nu va siji yo tropa. C'o menzumü a Israel o zürüji ne bëzo, ya mi ngue ro mbö't'üji. 'Ma ró pärägö c'ü menzumü a Roma nu, ixtö ëdyigö in tropa ró ma ñanajme ró cjocüjme cja c'e jyäxcumü.

28 Nutscö mi ne ro pärägö pje vi tsja ne bëzo, na ngue c'o nte mi mamaji c'ü vi tsja na s'o. Nguec'ua ró dagübe cja c'e jyäxcumü ró sidyi ne bëzo nu ja jün ngüenda c'o menzumü a Israel.

29 Mi mama c'o nte c'ü vi tsja na s'o nu. Pero ró unnc'ö ngüenda nguextjo c'o o ley anguezeji c'o mi mamaji c'ü dya ätä nu. Dya pje ró tö'tp'ügö c'o na s'o c'o ro tsja, c'ü rva pö't'ü ni xo ri ngue c'ü rva pant'a a pjörü.

30 Nuc'ua o ëjë 'naja c'ü o ñe xitsi c'ü mi cärä o bëzo c'o ya vi ñaji ja rvä mbö't'üji ne bëzo. Nguec'ua ró täcjö yo tropa o siji nu. Y c'o nte c'o mama c'ü o tsja na s'o nu, ró xipjiji ra ëji ra ë xi'ts'iji”, eñe va dyopjü c'e bëzo c'ü mi manda texe c'o tropa c'o ma cäjä cja c'e jyäxcumü.

31 Nuc'ua c'o tropa cjanu o tsjaji ja c'o nzi va xipjiji; o zidyiji e Pablo c'e xömü a Antípatris.

³² C'ü na ye nu pa, c'o tropa c'o mi nzhontjo o nzhogüji cja c'e jyäxcumü nu ja vi mbedyeji. C'o tropa c'o mi chägä o pjadü ngue c'o o möji e Pablo.

³³ 'Ma o zät'äji a Cesarea, o unüji c'e carta c'e gobernador, cjanu o nzhöji e Pablo.

³⁴ Nuc'ua c'e gobernador 'ma o nnguarü o xörü c'e carta, cjanu o dyönü e Pablo pje ma estado mi tsja. 'Ma o mbärä mi tsja a Cilicia, cjanu o mama c'ua:

³⁵ —'Ma ra säjä c'o mama i tsjague c'o na s'o, rá jün'c'ügö ngüenda, embeji e Pablo.

Cjanu o manda o zidyiji e Pablo cja o palacio e Herodes nu ja ro oxü. Xo manda ro mbörüji nu.

24

Defensa de Pablo delante de Félix

¹ O mezhe c'ua tsi'ch'a pa, o säjä c'ua a Cesarea e Ananías c'ü mi mero ndamböcjimi, 'ñe ja nzi c'o mi jün ngüenda. Ma siji 'na licenciado c'ü mi chjü e Tértulo. O möji cja c'e gobernador ngue c'ua ro cusaji e Pablo.

² Nuc'ua c'e gobernador o manda o siji e Pablo. 'Ma mü o säjä e Pablo, nuc'ua e Tértulo o mbürü o cusa e Pablo, o xipji c'e gobernador:

—Nu'tsc'e Félix nin t'ecjañöümü. Na ngue in gobernador, rí cārājme na jo, dya cjó rí chūjme. In pjöxcūjme na puncjü; nguec'ua dya pje bētscōjme.

³ Nguec'ua rí da'c'ūjme na puncjü 'na pōjō nu'tsc'e Félix, me na jontets'ü.

⁴ Dya rí ne rá bē'chc'ijme na puncjü in tiempo. Pero rí ö'tc'ūjme rí dyätcājme na ngue na jontets'ü. Dya puncjü o jña c'o rá ñagōjme.

⁵ Ne bëzo ró tö'tp'ūjme me na s'o c'o cja'a. Nzhodü texe cja ne xoñijöümü, zopjü c'o in menzumügōjme. Nguec'ua anguezeji, dya cja ne ra dyätäji in gobiernogue. C'o teñe angueze, ni chjü nazareno. Anguezeji dya cja ma't'üji Mizhocjimi nza cjazgōjme; nan'ño ga creoji.

⁶ Ne bëzo ya mi ngue ro contaminao c'in templogōjme, pero ró sürūjme. Mi

ne ro jünpūjme ngüenda ja c'o nzi ga mama c'o in leygōjme.

⁷ Pero o metio e Lisias c'ü manda c'o tropa nu, o möji c'o o tropa nu ja mi jünpūjme ngüenda ne bëzo, o ma zinnguijme a fuerza.

⁸ Cjanu o xitsijme ro ecjōjme cja in jmigue. Nguec'ua 'ma rí tsjapü t'önü ne bëzo, rí pärāgue c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'ōjme o tsja na s'o nu.

⁹ C'o 'ñaja c'o mi menzumü a Israel cjanu o mamaji c'ua:

—Na cjuana yo mama e Tértulo, embeji c'e gobernador.

¹⁰ Nuc'ua c'e gobernador cjanu o tsjapü c'ua o seña e Pablo ro ña. O mama c'ua e Pablo:

—Rí pärāgō ya pa ja nzi cjē c'ü in gobernador in jüngue ngüenda cja in paísgōjme. Nguec'ua rí mägō; dya rí sü rá tjünrügō.

¹¹ Ya mezhe como 'na doce pa, ró magō a Jerusalén ró ma ma't'ügō Mizhocjimi. 'Ma rí tsja t'önü, rí pärāgue c'ü na cjuana yo rá xi'tsc'ö.

¹² Nujyo, mamaji ró c jagō c'o na s'o 'ma ró magō a Jerusalén. Pero dya cjó ró sögöbe o jña para ro mundo c'o nte; ni ri ngue cja c'e templo, ni ri ngue cja c'o nintsjimi, ni ja xo ri ngue cja c'e ndajñiñi a Jerusalén.

¹³ Nujyo xi'tsc'eji, dya sö ra mamaji c'ü na cjuana.

¹⁴ Nutscö na cjuana rí creogō c'e jña c'ü cja jizhi Mizhocjimi. Nujyo in menzumügōjme, mamaji c'ü nan'ño rgá creogō dya. Pero dya cjuana c'ü mama yo. Na ngue rí ma't'ügō Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü c'o in mbox-atitagōjme. Rí creogō texe c'o mama c'o ley, 'ñe texe c'o o dyopjü c'o profeta.

¹⁵ Rí creogō c'ü o mama Mizhocjimi ra te c'o ya ndü, c'o o tsja na jo 'ñe c'o o tsja na s'o. Nu yo in menzumügōjme xo creoji a cjanu.

¹⁶ Siempre rí jodügō rá c jagō c'o na jo, ngue c'ua dya rá c jagō na s'o a jmi Mizhocjimi, ni pje rá cjacö yo nín minteji.

¹⁷ 'Ró magō ja nzi vez a Jerusalén, pero o mezhe ja nzi cjē c'ü cja ró

magö. Mi doce pa, 'ma ró magö nu, ró jünügö c'o ró unü c'o pobre. Xo ró jünü c'o ro unügö Mizhocjimi.

¹⁸ 'Ma ró unügö Mizhocjimi cja c'e templo c'o ofrenda c'o mi jünügö, o jñandgaji nu. Pero nujyo, dya ngue yo o jñandga. C'o o jñandga, ngueje ja nzi ín menzumügöjme c'o vi 'ñeje a Asia. Ya rvá cumplegö c'o rvá mama ro c jagö, ja c'o nzi ga cja ín chjürügöjme. Dya mi dyocjömje na puncjü o nte; dya cjó xo ró sögöbe o jña c'ü ro mundo o nte.

¹⁹ C'o vi 'ñeje a Asia c'o o jñandga cja c'e templo, 'ma o jñandgaji ró c jagö c'o na s'o, sö ra ëji ra 'ñe mamaji.

²⁰ O 'ma jiyö, rí dyönü yo ín menzumügöjme cjo ró c jagö c'o na s'o 'ma mi bünc'ö a jmi yo, 'ma mi jüncüji ngüenda.

²¹ 'Ma o jñüncüji ngüenda, ró ñagö na jens'e ró mama a cjava: "In jüncüji ngüenda na ngue rí creogö c'ü ra te texe c'o ya ndü", ró embeji. Nu c'o ró mama a cjanu, dya s'o c'o, eñe e Pablo.

²² E Félix ya mi pãrã na jo'o ja ma cja o 'ñiji e Jesucristö. Pero dya nguarü o jñünpü ngüenda e Pablo. O xipjiji c'o nte:

—'Ma ra ëjë e Lisias c'ü manda c'o tropa, rá jünpü na yeje ngüenda ne bëzo cja in jmigueji, eñe.

²³ Cjanu o ma't'ü c'ua 'na c'o mi manda cien tropa, o xipji c'ü ro mbörüji e Pablo, pero ro jyëziji ro nzhodü libre cja c'e palacio, y c'o o dyoji e Pablo mi sö ro ma zenguaji ro ma zopcüji c'o mi jyodü.

²⁴ O mezhe c'ua ja nzi pa, o ëjë c'ua na yeje e Félix nu ja mi jün ngüenda, ma dyojui c'ü nu su c'ü mi chjü e Drusila. E Drusila mi menzumü a Israel. Nuc'ua e Félix o manda ro ma siji e Pablo. 'Ma o säjä e Pablo, o zopjü e Félix 'ñe e Drusila o xipjivi ja ga cja e Jesucristo.

²⁵ O mama e Pablo ni jyodü 'na nte ra tsja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo, y ra mbörütsjë ja rgá mimi, dya ra tsja ja c'o nzi ga netsjë. Na ngue ra zädä c'e pa 'ma ra jñünpü ngüenda

Mizhocjimi texe yo nte. O zü c'ua e Félix cjanu o xipji e Pablo:

—Mague dya cja c'e palacio. 'Ma xe rá pë'sc'ö tiempo, rá zon'c'ü na yeje.

²⁶ C'ü vi mama e Félix c'ü ro ma e Pablo, xo ngueje c'ü mi te'be xa'ma ro unü o merio e Pablo, ngue c'ua ro 'ñeme libre. Nguéc'ua na puncjü vez va zojnü o ñavi.

²⁷ O mezhe c'ua yeje cjë. Nuc'ua ya ro mbedye gobernador e Félix; ro tsja gobernador e Porcio Festo. E Félix dya 'ñeme libre e Pablo, na ngue mi ne ro unü favor c'o mi menzumü a Israel c'o mi nu'u na ü e Pablo.

25

Pablo delante de Festo

¹ 'Ma o tsja gobernador e Festo, o mezhe jñi pa, cjanu o mbedye a Cesarea o ma c'ua a Jerusalén.

² Nuc'ua c'o ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o pje mi pjëzhi cja c'o menzumü a Israel, o xipjiji e Festo c'ü vi tsja na s'o e Pablo.

³ O mamaji:

—Tsjacüjme favor rí manda ra siji a 'ñecjua e Pablo, eñeji.

O mamaji a cjanu, na ngue ya vi mamaji ja rvá mbö't'üji e Pablo 'ma ro cjogü cja 'ñiji.

⁴ O ndünrö c'ua e Festo:

—Je va cjot'ü a Cesarea e Pablo. Dya ra mezhe rá magö nu.

⁵ Nguéc'ua yo pje pjëzhits'üji rá möcjömje a Cesarea. 'Ma pje c'o o tsja c'e bëzo, ra xitscöji 'ma rá sät'äjme nu, eñe e Festo.

⁶ E Festo o mezhe como dyëch'a o ocho pa a Jerusalén. Cjanu o nzhogü o ma a Cesarea nu ja vi 'ñeje. C'ü na ye nu pa, e Festo o mimi nu ja mi jün ngüenda, cjanu o manda o ma siji e Pablo.

⁷ 'Ma o säjä, ya ma cãjä c'o menzumü a Israel c'o vi 'ñeje a Jerusalén. Anguezeji o böbüji cja o jmi e Pablo, o mamaji na puncjü c'o na s'o c'o vi tsja. Pero dya sö ro mamaji c'ü na cjuana.

⁸ O ndünrö c'ua e Pablo o mama:

—Dya pje ró c jagö contra c'o mama ín leygöjme nutscöjme rí menzumüjme a Israel. Dya xo ró

contaminao c'ü ín templojme. Dya pje xo ró mangö 'na jña contra e Cesar c'ü mero manda, embeji c'e gobernador.

⁹ E Festo mi ne ro unü favor c'o mi menzumü a Israel c'o mi nu'u na ü e Pablo. Nguéc'ua va dyönüji e Pablo:

—¿Cjo *in* ne rá sintsi a Jerusalén? Je rá ma jün'c'ügö nu ngüenda cjo na cjuana yo mama yo in menzumügueji.

¹⁰ O ndünrö c'ua e Pablo o xipji:

—Iyö. Na ngue je ngue va o 'ñempc'e e César rí jñü ngüenda; dya ngue a Jerusalén. *In* pärägue na jo, c'ü dya pje ró cchapügö yo ín menzumügöjme.

¹¹ 'Ma pje c'o *i* chötcü c'o na s'o c'o ró c jagö c'ü rga tügö, rí bübü dispueto rá tügö. Pero 'ma dya cjuana yo mama yo, dya *in* pè's'i derecho rí nzhögügö cja o dyè yo, c'ü pje ra tsjacüji. Rí negö ra jñüncü ngüenda e César c'ü mero manda a Roma, eñe e Pablo.

¹² Nuc'ua e Festo cjanu o ñaji c'ua c'o mi pjöste c'o mi pärã c'o ley romana. Cjanu o xipji c'ua e Pablo:

—*I* dyötcü ngueje e César ra jñün'c'ü ngüenda. Nguéc'ua ra zints'iji cja e César.

Pablo delante del rey Agripa

¹³ Dya mezhe pa, e Agripa c'ü mi rey 'ñe e Berenice o säjui c'ua a Cesarea, o'ñe zenguavi e Festo.

¹⁴ O mezhe va mimivi nu na puncjü o pa. E Festo o xipji c'e rey ja ma cja e Pablo, o mama:

—Bübü va 'na bëzo cja ne palacio c'ü dya sö ra mbedye libre ndeze 'ma mi gobernador e Félix. Nuc'ü, ni chjü e Pablo.

¹⁵ 'Ma ró magö a Jerusalén, c'o mero ndamböcjimi 'ñe c'o 'ñaja c'o pje pjèzhi cja yo in menzumügueji a Israel, o xitscöji c'ü vi tsja na s'o e Pablo. O dyötcüji c'ü ro mandagö ro mbö't'üji.

¹⁶ Nuc'ua ró xipjigöji: “Iyö. Nutscöjme rí menzumüjme a Roma, dya rí cjaime a cjanu. Zö cjó c'o ra ë mama bübü 'na nte c'ü o tsja na s'o, pero dya xtá pö't'ügöjme. C'e nte c'ü ri mamaji o tsja na s'o, pè's'i derecho

ra pjendio ra mama cja o jmi c'o va ë cusa o tsja na s'o”, ró embe c'o.

¹⁷ Nuc'ua 'ma o ëji a 'ñeva, c'ü na ye nu pa, ró ma mimigö nu ja rí jün ngüenda. Cja rrü mandagö c'ua o siji e Pablo.

¹⁸⁻¹⁹ Mi pèzhgö 'na pje c'o vi tsja c'e bëzo c'o ma s'o. Pero dya ga cjanu. Na ngue 'ma o böbü o ña c'o mi cusa e Pablo, dya mamaji na cjuana pje pjèzhi c'ü na s'o c'ü vi tsja. C'ü o mamaji, nguextjo c'ü ja ga cja ga ma't'üji Mizhocjimi, 'ñe c'ü nan'ño ga creo e Pablo. Mama e Pablo c'ü o ndü 'na bëzo c'ü mi chjü e Jesús, pero o tetjo na yeje. Anguezeji, dya neji a cjanu.

²⁰ Dya mi pärã ja rva jünpügö ngüenda e Pablo. Na ngue, dya rí pärägö ja ga cja o religiön yo in menzumügueji a Israel. Nguéc'ua ró önü e Pablo cjo mi ne ro sidyigö angueze a Jerusalén, je ro ma tjünpü ngüenda nu.

²¹ Pero dya ne e Pablo je ro ma tjünpü ngüenda a Jerusalén; o xitscö ngueje e César Augusto c'ü ra jñünpü ngüenda. Nguéc'ua ró manda sido ra mbörüji va, hasta 'ma cja ra sö rá täjä ra zidyiji nu ja va bübü e César, eñe e Festo va xipji e Agripa.

²² O ndünrö c'ua e Agripa o xipji e Festo:

—Xo rí ne rá ärägö c'o mama c'e bëzo.

O ndünrö c'ua e Festo:

—Ra xörü rí dyärägue.

²³ Nuc'ua c'ü na ye nu pa, o säjä c'ua e Agripa 'ñe e Berenice cja c'e cuarto nu ja mi jün ngüenda c'e gobernador. Mi jevi o bitu c'o me ma zö, y ma dyoji na puncjü c'o o dyoji. Xo säjä c'o bëzo c'o mi manda 'na mil o tropa. Xo säjä c'o pje mi pjèzhi cja c'e jñiñi a Cesarea. Nuc'ua e Festo o manda o ma siji e Pablo.

²⁴ Cjanu o mama c'ua e Festo:

—Nu'tsc'e Agripa *in* reygue, 'ñetsc'ej *in* texeji *in* cãrãji va. Bübü *in* jmigueji ne bëzo nu *in* ne rí dyärãji c'o mama, eñe.

O sido o ña e Festo o xipji e Agripa:

—Texe c'o in menzumügueji a Israel c'o cãrã a Jerusalén, 'ñe c'o cãrã va,

o xitscöji c'ü o tsja na s'o ne bëzo. O mapjüji na jens'e va mamaji c'ü mi jyodü ro ndü.

²⁵ Pero dya pje ró tö'tp'ü c'ü rví bö't'ü. Ne bëzo o xitscö ngueje e César c'ü mero manda a Roma ra jñünpü ngüenda. Nguéc'ua ró mamagö c'ü rá manda ra zidyiji a manu.

²⁶ Pero dya rí pãrã ja rga cja pü. Na ngue 'ma rá penpe 'na carta e César c'ín jmugö, dya rí pãrã pje rá jü'sc'ö, na ngue dya pje rí tö'tp'ügö c'o na s'o ne bëzo. Nguéc'ua ró manda o siji cja in jmigüeji in texeji rí dyärãji. Nu'tsc'e Agripa in reygue, ngue'tsc'e rí negö rí dyärãgue, ngue c'ua rí mamague pje rá jü'sc'ö cja c'e carta.

²⁷ Na ngue 'ma rá mandagö ra zidyiji ne bëzo cja e César ra jñünpüji ngüenda, pero 'ma dya rá mama pje ni cusaji, dya ra jogü, eñe e Festo.

26

Pablo presenta su caso ante el rey Agripa

¹ O mama c'ua e Agripa o xipji e Pablo:

—Sö rí ñague; rí da'c'ü sjëtsi.

Nuc'ua e Pablo o c'ua's'ã o dyë, cjanu o mbürü o ña o mama:

² —Nu'tsc'e Agripa in reygue. Yo ín menzumügöji me mamaji c'ü ró c jagö na s'o. Rí mácjö na ngue ngue'tsc'e rí dyätcã na jo c'o rá mangö.

³ Na ngue in pãrãgue na jo yo ín chjürügöji nutscöji rí menzumüji a Israel. Xo in pãrãgue c'o partido c'o bübüzüji; dya 'natjo rgá cjiñiji. Nguéc'ua me rí sögöji o jña. Nguéc'ua rí xi'tsc'ö rí pëscö paciencia rí dyätcägö.

La vida de Pablo antes de su conversión

⁴ Texe yo ín menzumügöji pãrãji ja ga cja rgá minc'ö ndeze 'ma cja mi ts'it'igö. Pãrãji ja ma minc'ö cja ín jñiñigö 'ñe a Jerusalén.

⁵ Ya mezhe pãrãji c'ü rí bünc'ö cja c'e partido c'ü ni chjü fariseo. Nutscöjme rí cãrãjme cja c'e partido, xenda rí süpcöjme c'o ley que na ngue c'o

cãrã cja c'ü 'na partido. Yo ín menzumügöji pãrãji. 'Ma ro ne ro xi'ts'iji, ro mamaji c'ü na cjuana yo rí mangö.

⁶ Nudya in jüncü ngüenda; rí böbügö cja in jmigue na ngue rí creogö Mizhocjimi ra tsjapü ra te c'o ya ndü, ja c'o nzi va xipji c'o ín mboxatitagöji.

⁷ C'o ín menzumügöji c'o tsja cja c'o doce estado, sido ma't'üji Mizhocjimi na ngue te'beji c'e pa 'ma ra te c'o ya ndü. Nu'tsc'e Agripa in reygue, c'o ín menzumügöji te'beji c'o rí te'begö, maco anguezeji mamaji ró c jagö c'o na s'o, embeji e Agripa.

⁸ O sido o ña e Pablo o xipji texe c'o ma cãjã nu:

—Jenga dya in creoji c'ü sö Mizhocjimi ra tsjapü ra te c'o ya ndü?

Cómo Pablo antes perseguía a los cristianos

⁹ O sido o ña e Pablo o xipji c'e rey:

—'Ma ot'ü mi nugö na ü c'o mi creo e Jesús c'ü mi menzumü a Nazaret, mi cja pü ra sufreji. Mi pëzhgö je ga cjanu ma ne Mizhocjimi.

¹⁰ Ngue c'ü mi c jagö a Jerusalén. O dyacü sjëtsi c'o mero ndamböcjimi mi pant'agö a pjörü c'o o nte e Jesús, maco ma jo a jmi Mizhocjimi c'o. 'Ma mi jünpüji ngüenda, mi mangö c'ü mi jyodü ro ndüji.

¹¹ 'Ma mi tö't'ügö cja nintsjimi c'o mi creo e Jesús, mi cja pü ra sufreji; xa'ma ro mamaji c'ü dya ma jo e Jesús. Me mi ünbugö na puncjü c'o. Nguéc'ua 'ma mi c'ueñeji, 'ma mi pöji cja c'o jñiñi c'o tsja cja c'o nan'ño país, mi pa jodügöji nu.

Pablo cuenta otra vez su conversión

¹² 'Nguéc'ua 'na nu pa, ró magö a Damasco. Na ngue c'o mero ndamböcjimi ya vi dyacü sjëtsi ro jodügö c'o o nte e Jesús ro cja püji ro sufreji ja c'o nzi ma negö.

¹³ Nu'tsc'e rey, 'ma mi pagö cja 'ñiji, 'ma ya vi jñisiarü, ró jandagö 'nango ëjë a jens'e 'na jya's'ü c'ü o pjat'ü nu ja mi pagö 'ñe c'o mi pocjójme. Me mi juëns'i que na ngue e jyarü.

¹⁴Nguec'ua ró tögöjme a jömmü nu c'o mi chägäjme. Nuc'ua ró ärägö c'ü mi ña c'e jña hebreo o xitscö: “Nu'tsc'e Saulo, ¿jenga in cchapü ra sufre c'o creozgö? Chjëntjui c'ü ri nguetscö ri cjacö rá sufre. In chjëntjui nza cja 'na nzhünü c'ü dya ne ra dyärä, c'ü me pjech'e c'e maza c'ü ni chjocüji; nguec'ua ga s'odü”, enzgö.

¹⁵Ró tjünrügö c'ua ró mama: “Nu'tsc'e nin t'ecjanömmü, ¿cjo ngue'tsc'e?”, ró embe. O ndünrü c'ua c'ín Jmugö o xitsi: “Nguetscö e Jesús. In cchapü ra sufre yo creozügö; chjëntjui c'ü ri nguetscö ri cjacö rá sufre.

¹⁶⁻¹⁸Böbü. Ya ró juan'c'ügö rí pëpquigö. Ngue c'o rvá cja'c'ü i jñandga. Nguec'ua rá täc'ä rí mague cja c'o dya in menzumügueji, rí ma xipjiji ja vi jñandga dya. Xo rí xipjiji c'o cja xe rá jí'tsc'ö 'ma rí jñandga. Nudya e Satanás c'ü dya jo, ya ngo'tp'ü o ndöji. Pero 'ma rí zopjügueji, ra xogü o ndöji, ra zi'ch'i o mü'büji o jya's'ü Mizhocjimi. Nguec'ua, dya cja ra nzhodüji cja bëxömmü; ra jyëziji c'o na s'o, dya cja ra dyätäji c'ü dya jo. Ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi. Nuc'ua Mizhocjimi ra perdonaoji anguezeji c'o na s'o c'o cjaji, ra tsjapüji o nte na ngue ri ejmezügö c'o. Bübü c'o in menzumügueji c'o ra jyodü pje ra tsja'c'ü; xo 'ñe c'o dya in menzumügueji. Pero rá empc'egö libre, dya pje ra tsja'c'üji”, enzgö e Jesús. Ngue yo o mama e Pablo va xipji e Agripa.

Pablo obedece la visión

¹⁹O sido o ña e Pablo o mama:

—Nu'tsc'e Agripa in reygue, nu c'o o xitsigö e Jesús 'ma vi 'ñeje a jens'e c'e jya's'ü, ró ätä; ngue yo rí cjangö.

²⁰Ot'ü ró zopjü c'o cãrã a Damasco. Ró xipjiji mi jyodü ro jyëziji c'o na s'o ro nzhogüji cja Mizhocjimi, cja rrü tsjaji c'o na jo'o ngue c'ua ro jñetse c'ü o nzhogü o mü'büji. Xo ró zopjügö a cjanu c'o nte a Jerusalén 'ñe texe cja c'e estado de Judea. Xo ró magö nu ja cãrã c'o dya in menzumügöji, ró ma zopjügö anguezeji.

²¹Nguec'ua 'ma mi bübügö cja c'e templo, o zücügö c'o in menzumügöji mi ne ro mbötcüji.

²²Pero dya mbötcüji. Na ngue o mböxcü Mizhocjimi. Nguec'ua xe rí bübütjo, rí böbügö cja in jmigueji. Rí zo'c'üji nu'tsc'ëji pjë'ts'iji na nojo, 'ñetsc'ëji dya pje pjë'ts'iji. C'ü rí xi'tsc'öji, ngue c'o o mama e Moisés 'ñe c'o profeta ro zädä. Dya rí mangö jña c'o nan'ño.

²³O mama e Moisés 'ñe c'o profeta, nu c'ü o mama Mizhocjimi ro ë 'ñevgueji libre mi jyodü ro sufre 'ñe ro ndü. Nuc'ua cja rrü te ro bübütjo na yeje, ngue c'ua ra zi'ch'i o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'bü yo menzumü a Israel 'ñe yo dya menzumü a Israel, eñe e Pablo.

Pablo trata de convencer a Agripa de que se haga cristiano

²⁴'Ma mi mama a cjanu e Pablo mi pjendiotsjë, 'nango mapjü c'ua na jens'e e Festo o mama:

—Nu'tsc'e Pablo in locogue, na ngue yo na puncjü yo in studiague.

²⁵O ndünrü c'ua e Pablo o xipji:

—Nu'tsc'e Festo nin t'ecjanömmü, dya rí locogö. Rí mangö c'o na cjuana.

²⁶Ne rey pãrã texe yo rí mangö. Nguec'ua dya rí sügö rí xipjigö texe yo. Rí pãrãgö, nujnu unü ngüenda texe yo o zädä, na ngue texe cja in paísgöjme pãrãji.

²⁷Nuc'ua e Pablo cjanu o zopjü c'ua e Agripa o xipji:

—Nu'tsc'e Agripa in reygue, ¿cjo in creogue c'ü na cjuana c'o o dyopjü c'o profeta? Rí pãrãgö in creogue.

²⁸O ndünrü c'ua e Agripa o mama:

—Pe in cijjñi rá creogö e Jesús, na ngue yo ja nzitjo jña yo in mangue.

²⁹O ndünrü c'ua e Pablo o mama:

—Zö ja nzitjo jña, zö na puncjü o jña, pero quera ri creogue e Jesús ja c'o nzi rgá creogö. Xo 'ñe texe yo ärä yo rí mangö ne pa dya. 'Ma rí creoji, xa'ma dya ra ngo'c'üji ja c'o nzi ga ngocöji, eñe.

³⁰O böbü c'ua c'e rey 'ñe c'e gobernador 'ñe e Berenice 'ñe c'o ma jü'ü nu.

³¹ Cjanu o mbedyeji o ma ñatsjëji ja rvá tsjapüji e Pablo. O pötü va mamaji:

—C'e bëzo, dya pje cja c'o na s'o c'ü rguí ndü, ni ra dyo a pjörü, eñeji.

³² O mama c'ua e Agripa o xipji e Festo:

—C'e bëzo, 'ma dya ro dyö'tc'ü ra jñünpü ngüenda e César angueze, ro sö ri 'ñemegue libre, eñe.

27

Pablo es enviado a Roma

¹ Nuc'ua e Festo cjanu o mama ro zidyiji e Pablo a Roma c'ü tsja a Italia, ro möji cja barco. E Festo o nzhö e Pablo cja 'na bëzo c'ü mi chjü e Julio c'ü mi manda cien tropa c'o mi xiji grupo Augusto. Xo nzhötüji e Julio c'o 'ñaja nte c'o ma o'o a pjörü, xo ro zidyiji a Italia. Nutscö e Lucas xo ró möcjöjme.

² Ró tes'ejme cja 'na barco c'ü vi 'ñeje cja c'e jñiñi a Adramitio, c'ü ro zät'ä cja c'o jñiñi a Asia c'o järä squina cja mar. Cja rrü möjme c'ua. Xo ró möcjöjme 'na bëzo c'ü mi chjü e Aristarco c'ü mi menzumü a Tesalónica c'ü tsja cja c'e estado de Macedonia.

³ C'ü na ye nu pa, ró sät'äjme a Sidón. Ma jonte e Julio o unü sjëtsi e Pablo o ma zengua c'o mi pãrã nu. O ziji o xëdyi anguezeji, cjanu o oxüji cja o ngumüji.

⁴ Nuc'ua 'ma ró pedyejme a Sidón cja c'e barco, mi vü na zëzhi e ndajma, mi pjö's'ü c'e ndeje ma pjat'ü cja c'e barco. Na ngue e ndajma je mi 'ñeje nu ja ma möcjöjme. Nguec'ua 'ma ró cjogüjme cja c'e isla c'ü ni chjü a Chipre, ró cjogüjme cja c'e lado o jodyë nu ja mi tsjötü.

⁵ Sido ró möjme cja c'e barco ró cjogüjme bëxtjo cja c'e estado de Cilicia 'ñe cja c'e estado de Panfilia. Ró sät'äjme a Mira c'ü tsja cja c'e estado de Licia.

⁶ 'Ma mi cãrãjme a Mira, c'e bëzo c'ü mi manda cien tropa o jyodü 'na barco c'ü ro ma hasta a Italia. O chöt'ü c'ua 'na barco c'ü vi 'ñeje a

Alejandría mi ma a Italia. Nuc'ua ró tes'ejme cja c'e barco.

⁷ Ró nzhodüjme ja nzi pa cja c'e ndeje, pero jmanch'a ma möjme. O metscöjme, co trabajo ró cjogüjme a Gnido nu ja mi bëxtjo. E ndajma mi vü na zëzhi, dya mi sö ro möcjöjme derecho. Nguec'ua ró unüjme vuelta cja ín squierdajme, ró cjogüjme bëxtjo a Salmón cja c'e isla c'ü ni chjü a Creta. Cja rrü unüjme c'ua vuelta cja ín jodyëgöjme, ngue c'ua ro cjogüjme a Creta cja c'e lado a sur nu ja mi tsjötü ts'ë.

⁸ Mi trávjajo, pero ró sät'äjme nu ja ni chjü Puertos Buenos c'ü bëxtjo cja c'e jñiñi c'ü ni chjü a Lasea.

⁹ Ya vi metscöjme na puncjü o pa. Ya vi cjogü c'o pa c'o mi mbempje c'o menzumü a Israel. Ya vi zädä c'o pa c'o ma së 'ma mi bübü na puncjü o peligro ro nzhodüjme cja barco. Nguec'ua e Pablo o zopjü c'o mi pöcjöjme.

¹⁰ O xipjiji:

—Nu'tsc'ëji nin t'ecjañöümüji, rí mangö 'ma rá sidoji, 'na pje c'o rá cjaji. 'Na ra nguibi ne barco ra bëzhi texe yo tunü. Xo 'ñetscöji rá tñji, eñe.

¹¹ C'e bëzo c'ü mi manda cien tropa, dya dyätä e Pablo; xenda dyätä c'ü mi ëdyi c'e barco 'ñe c'ü o cjaja c'e barco. O mamaji c'ü ro sidogöjme.

¹² Mi bübü ja nzi c'o mi ne ro nguejme c'e barco a Puertos Buenos. Pero xenda ma puncjü c'o dya ne. Na ngue a Puertos Buenos, dya nda ma jo'o ro böbü c'e barco c'o pa c'o ma së. Nguec'ua o mamaji c'ü ro pedyejme a Puertos Buenos ro sidojme, xa'ma ro sö ro sät'äjme a Fenice c'ü ngue c'ü 'na puerto cja c'e isla a Creta. Nujnu, je ro mimijme c'o pa c'o ma së. Na ngue c'e puerto, dya cjogü e ndajme 'ma ni 'ñeje a noroeste 'ñe 'ma ni 'ñeje a suroeste.

La tempestad en el mar

¹³ O pötü c'ua ja mi 'ñeje e ndajma. Dya cja mi 'ñeje nu ja ni nguibi e jyarü, ya je mi 'ñeje a sur. Dya cja mi vü na zëzhi. Nguec'ua c'ü mi ëdyi c'e barco 'ñe c'ü o cjaja, mi pëzhivi c'ü ro sö ro

sät'äjme na jo a Fenice. Nguéc'ua o mandavi o ngüs'üji c'o t'ëzi c'o mi nza cja o gancho c'o mi pënch'i c'e barco para dya ro ndütü e ndajma ro ma. Ró möjme c'ua ró cjogüjme bëxtjo a Creta.

¹⁴ Dya go mezhe c'ua go pötü na yeje e ndajma. 'Nango ë c'ua 'na tran-dajma c'ü vi 'ñeje a noreste cja c'e isla.

¹⁵ Nguéc'ua, dya cja sö xe ro möjme derecho ro cjogüjme lado cja c'e isla. Ró jëzijme c'ua c'e barco o ndütü e ndajma.

¹⁶ O zät'ä cja 'na ts'i isla c'ü ni chjü a Clauda, ró cjogüjme cja c'e lado c'ü mi tsjötü. Cja rrü cjüs'üjme c'e ts'ibü c'ü mi cjüt'ü c'e barco, me mi trávajo ma cjüs'üjme.

¹⁷ 'Ma ró cjuarü ró cjüs'üjme c'e ts'ibü, nuc'ua c'o mi pëpji cja c'e barco, cjanu o tsjapüji o ndü c'o cable c'ü mi 'nünt'ü nu, ngue c'ua ro zëzhi c'e barco. Mi sÿji 'na mas ro ndütü e ndajma c'e barco ro zät'ä nu ja ni chjü a Sirte nu ja jä'ä o 'ñöxö mü nu ja dya nda ga jë e ndeje. Mi sÿji 'na ro 'huagü c'e barco 'ma ro zät'ä nu. Nguéc'ua va sjö'büji c'e manta c'ü ma mbät'ä, ngue c'ua dya nda ro ndütü e ndajma. O jyëziji c'e barco, dya cja mi ëdyiji.

¹⁸ C'ü na ye nu pa, sido mi pa c'e barco ma ndütü e ndajma. Nguéc'ua o mboch'üji a ndeje c'o mi tunü c'e barco, ngue c'ua dya nda ro jyübü.

¹⁹ C'ü na jñi nu pa, ró poch'üjme a ndeje texe c'o mi pë's'i c'e barco.

²⁰ O mezhe na puncjü o pa, dya mi cjï e jyarü ne ri ngue yo seje. Sido mi vü na zëzhi e ndajma. Nguéc'ua ró mamajme pãrã cjo ro pedyejme na jo; 'na ro tÿjme.

²¹ Ya vi mezhe c'ü dya cja mi sijme o xëdyi. Nuc'ua e Pablo o böbü c'ua a ndezgöjme, cjanu o mama:

—Nu'tsc'ëji nin t'ecjañö müji, ró xi'tsc'öji c'ü dya ro pedyeji a Puertos Buenos cja c'e isla a Creta. 'Ma ri dyätcãji, xenda rvá jo 'ma; dya ro sufrejï.

²² Pero nudya rí xi'tsc'öji, dya rí sÿgueji. Zö ra 'huagü ne barco, pero dya cjó ra ndüzgöji.

²³ Rí xi'tsc'öji a cjanu, na ngue mi xö mü o ëjë 'na o anxe Mizhocjimi cja ín jmigö o ë zocügö. Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e ngue c'ü rí ma't'ügö; ngue o ntezgö c'ü.

²⁴ O xitsi c'e anxe: “Nu'tsc'e Pablo, dya rí sÿgue. Dya rí chÿgue, na ngue ni jyodü rí sät'ägue a Roma rí böbügue a jmi e César c'ü mero manda. Mizhocjimi o dyä'tc'ä c'ü ï dyötü, nguec'ua dya cjó ra ndü yo ín pöcjeji cja ne barco”, enzgö.

²⁵ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, dya cja rí sÿgueji. Rí creogö Mizhocjimi c'ü ra zädä ja c'o nzi va xitsi c'ü o anxe.

²⁶ Pero 'ma ra 'huagü ne barco, rá sogöji cja ndeje bëxtjo cja 'na ts'i isla rá pes'ëji, ëne e Pablo.

²⁷ Ya vi mezhe ye nzo c'e barco ma ndütü e ndajma. Mi nzhodü cja c'e mar c'ü ni chjü Mar Adria. Ya vi xö mü. Nuc'ua c'ü ndexö mü, c'o mi pëpji cja c'e barco o mamaji:

—Cja c'ü ya rá sät'äji cja 'na isla, ëneji.

²⁸ Cjanu o dyëdyiji ja nzi mi pë's'i c'ü ma jë c'e ndeje. Mi sö treinta y seis metro. Xe möji ts'ë, cjanu o dyëdyiji c'ua na yeje; ya mi sötjo veintisiete.

²⁹ Me go zÿji c'ua, 'na ro sät'äjme nu ja mi quiji o ndojo. Nguéc'ua o ma quiji c'o nziyo t'ëzi c'o mi nza cja o gancho c'o mi 'nünt'ü o tÿjü mü, cjanu o mboch'üji a ndeje cja o xütjü c'e barco ngue c'ua 'ma ro zät'ä a jö mü, xa'ma ro gancha ro böbü c'e barco. Me mi mamaji quera ro jyans'ü.

³⁰ Nuc'ua c'o mi pëpji cja barco, o mbürü o sjö'büji c'ua c'e ts'ibü cja c'e ndeje. C'o t'ëzi c'o mi bübü a xo'ñi c'e barco, mi cjapüji ro ndunüji na ts'ijë cja rrü mboch'üji, ngue c'ua dya nda ro 'ñö mü c'e barco. Pero c'ü mi sjö'büji c'e ts'ibü, ngue c'ü mi ne ro c'ueñeji ro salvaji.

³¹ Nuc'ua e Pablo cjanu o ma't'ü c'e bëzo c'ü mi manda cien tropa, 'ñe c'o o tropa, o xipjiji:

—Nujyo, ni jyodü, dya ra dagüji cja ne barco. 'Ma jiyö, rí chÿji, dya rí salvaji, embeji c'o.

32 Nuc'ua c'o tropa cjanu o ma dyocüji c'o tjüjmü c'o mi sjö'büji c'e ts'ibü; o ndögü a ndeje.

33 Nuc'ua 'ma ya ma jya's'ü, e Pablo o xipji anguezeji ro ziji o xëdyi. O mama:

—Ya mezhe ye nzo c'ü dya in sigueji o xëdyi.

34 Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí sigueji dya o xëdyi ngue c'ua rí zëzhiji. Nguec'ua, dya rí chügueji ni pje rí tsjaji, eñe.

35 Nuc'ua 'ma o nguarü o mama yo jña, cjanu o jñü c'ua o tjömech'i cjanu o unü 'na pöjö Mizhocjimi a jmi nza texeji. Cjanu o më'ch'i c'ua, cjanu o zi c'ua.

36 Anguezeji o mbürü o mäji c'ua, dya cja nda mi süji. Xo ziji c'ua o xëdyi.

37 Mi söjme ye ciento setenta y seis mi cārājme cja c'e barco.

38 'Ma o nguarü o ziji o xëdyi o nijmiji, cjanu o mboch'üji a ndeje c'o mape c'o mi quiji o ndëxü. O tsjaji a cjanu ngue c'ua dya nda ro jyübü c'e barco.

Se hunde el barco

39 Nuc'ua 'ma mü o jyas'ü na jo, ró jandajme c'e isla c'ü ya mi bëxtjo. C'o mi pëpji cja c'e barco, dya mi pãrãji ja mi ngue. Pero o jñandaji c'ü ma jä'ä o 'ñöxömmü cja squina c'e ndeje. O mamaji xa'ma ro sö ro zät'ä c'e barco cja c'e 'ñöxömmü.

40 Nguec'ua o dyocüji c'o tjüjmü c'o mi 'nünt'ü c'o t'ëzi, ngue c'ua ro ma na yeje c'e barco. Y o xäpcäji c'e za'a c'ü mi dyëji. Xo ngüs'üji c'e manta c'ü ma mbät'ä, ngue c'ua o ndütü e ndajma. Nguec'ua c'e barco o mbürü o ma c'ua cja c'o 'ñöxömmü c'o mi jä'ä a squina c'e ndeje.

41 Pero o zät'ä c'e barco nu ja dya nda ma jë c'e ndeje nu ja mi sjöbü yeje 'ñinzhe c'o mi chjë nu. Nguec'ua o böbü c'ua c'e barco. A xo'ñi c'e barco o nguibi cja c'e 'ñöxömmü, dya cja mi 'ñömmü. Pero o xütjü c'e barco o 'huagü, na ngue c' o ndeje me mi pjö's'ü na zëzhi.

42 Nuc'ua c'o tropa cjanu o mamaji:

—Na jo ixtá pö't'üji yo rvá siji yo ma o'o a pjörü. 'Ma jiyö, 'na ra dyömpüji cja ne ndeje ra c'ueñeji, eñe c'o tropa.

43 C'ü mi manda c'o tropa, dya ne'e c'ü ro mbö't'üji e Pablo. Nguec'ua dya jyëzi ro tsjaji ja c'o nzi ma mamaji. Cjanu o xitscöjme:

—'Ma in pjëchi rí dyömpüji cja ndeje, rí dyat'üji cja ndeje rí dyömpüji rí sät'äji cja squina ndeje.

44 'Ma dya in pjëchi rí dyömpüji, rí pëñch'iji yo tabla yo ni ndunü e ndeje o yo pje nda ma za'a yo vi t'ät'ä ne barco. Ra ndüxc'üji ngue c'ua rí sät'äji cja squina ndeje, enzgöjme.

Nguec'ua ró pesc'öjme cja ndeje rí texejme, dya cjo ndüzgöjme.

28

Pablo en la isla de Malta

1 'Ma ró pes'ejme cja c'e ndeje, ró pãrãjme c'e isla mi chjü a Malta.

2 C'o mi menzumü nu, ma jonteji. O recibidozujme na jo, o 'ñörüji 'na sivi ró pa't'ujme na ngue ya mi ëjë o dyebe, y ma së.

3 E Pablo xo ma mbëchi 'na cjörü o za'a, cjanu o ma ngä's'ä cja c'e sivi. Nuc'ua 'ma mü o mbürü o pat'ü c'o za'a, 'nango mbedye c'ua 'na c'ijmi c'ü ma sate c'ü mi nza cja 'na pozü. O zapü o dyë e Pablo, o 'nünt'ü, dya ts'i vi c'ügü.

4 C'o mi menzumü a Malta 'ma o jñandaji mi 'nünt'ütjo c'e c'ijmi, o pötü va mamaji c'ua:

—Ne bëzo, pe o pö't'unte nu. Zö o mbes'e cja ndeje, dya ndü'ü, pero ya ngöt'ü dya c'o o tsja na s'o, eñeji.

5 Nuc'ua e Pablo o juancja o dyë; o c'ügü c'ua c'e c'ijmi o ndögü cja c'e sivi. Pero dya pje tsja e Pablo.

6 C'o mi menzumü nu, mi te'beji c'ü ro pjant'ä o ts'ingue e Pablo, o ro ndü. O mezhe mi te'beji pero dya pje tsja e Pablo. Nguec'ua, dya cja nguijñiji c'ü vi pö't'unte e Pablo. Cjanu o mamaji e Pablo mi ngue 'naja c'o o ts'itaji c'o mi ma't'üji.

7 C'ü mi manda cja c'e isla a Malta mi chjü e Publio. Mi tjë o juajma c'o mi bëxtjo nu ja ró pes'ejme cja

c'e ndeje. E Publio ma jonte, o recibidozujme na jo. O dyacujme ja ró oxujme, xo dyacujme c'o ró sijme. O metscøjme jñi pa nu.

⁸ C'ü nu tata e Publio, ma o'otjo cja ngama mi sö'dyë. Mi sö o pa'a 'ñeje mi unü posición. Nuc'ua e Pablo o ma'a nu ja ma o'o c'e tita. O 'ñe's'e o dyë, cjanu o dyötpü Mizhocjimi o jocü.

⁹ 'Ma o jogü c'e tita, cjanu o ëjë c'ua c'o 'ñaja c'o mi cãrã cja c'e isla c'o mi sö'dyë. E Pablo xo jocü anguezeji.

¹⁰ O dyacujme na puncjü o regalo. 'Ma o zädã c'e pa c'ü ro tes'ejme cja barco ro möjme a Italia, xo dyacøjme texe c'o mi jyongøjme.

Pablo llega a Roma

¹¹ O mezhe jñi zana rvã minc'øjme cja c'e isla. Nuc'ua ró tes'ejme cja 'na barco c'ü vi böbü a Malta c'o pa c'o ma së. C'e barco vi ' ñeje a Alejandría. A xo'ñi cja c'e barco, mi cuat'ü c'e ts'ita Cãstor 'ñe c'e ts'ita Pólux.

¹² 'Ma ró sãt'äjme a Siracusa, ró cjogujme cja c'e puerto o metscøjme jñi pa nu.

¹³ 'Ma ró pedyejme a Siracusa, ró cjogujme bëxtjo cja squina c'e ndeje ró sãt'äjme a Regio. C'ü na ye nu pa, o mbürü o vü e ndajma c'ü vi 'ñeje a sur. Nguéc'ua c'ü na jñi nu pa, ró sãt'äjme a Puteoli.

¹⁴ Nujnu ró dagujme cja c'e barco. Ró töt'ujme nu ja mi cãrã o cjuarma c'o xo creo e Jesucristo. O mbitazujme ró mimijme co anguezeji. O mezhe 'na nzo ró mimijme nu. Nuc'ua 'ma ró pedyejme nu, ró möjme cja c'e 'ñiji c'ü ni ma a Roma.

¹⁵ C'o cjuarma a Roma o mbãrãji c'ü ma möjme nu. Nguéc'ua o mbedyeji nu, o ma ndüncujme. Bübü c'o ró chjögøjme cja c'e jñiñi c'ü ni chjü a Foro de Apio; 'ñaja c'o cja ró ma chjögøjme 'ma ró sãt'äjme cja c'e jñiñi a Tres Tabernas. 'Ma o jñanda e Pablo c'o cjuarma, o unü 'na pøjö Mizhocjimi y me go mäjã o mü'bü.

¹⁶ 'Ma ró sãt'äjme a Roma, c'e bëzo c'ü mi manda c'o tropa, o zidy c'ua c'o bëzo c'o vi siji cja c'e barco c'o ma

o'o a pjörü a Cesarea, o zãt'ãji nu ja mi bübü c'ü mi mero mböpjörü, ngue c'ua ro mbörüji c'o. Pero e Pablo, o jyëziji o mimi cja 'na ngümü aparte; 'natjo tropa c'ü o mbörü.

Pablo predica en Roma

¹⁷ O mezhe c'ua jñi pa, e Pablo o zojnüji c'ua c'o menzumü a Israel c'o mi manda cja c'o nintsjimi a Roma. 'Ma o jmurüji, cjanu o mama c'ua e Pablo o xipjiji:

—Nu'tsc'ëji ín menzumüts'ügöji, dya pje cjó ró cjapü ne ri 'naja c'o ín menzumügöji. Pero o zücüji a Jerusalén o zinziji cja c'o manda nu, c'o menzumü va a Roma, o pantcaji a pjörü. C'o ín menzumügöji mamaji rí cjapü c'ü dya ni muvi yo tjürü yo o zocüzüji c'o ín mboxatitaji, pero iyö.

¹⁸ C'o manda nu, c'o menzumü va a Roma, o jñüncüji ngüenda pero dya pje chötcüji c'ü rví mbötcüji. Nguéc'ua mi ne ro 'ñevgueji libre.

¹⁹ Pero dya go ne a cjanu c'o ín menzumügöji. Nguéc'ua rvã örügö sjëtsi o sizgöji va a jmi e César. Dya ngue c'ü rá cusagö c'o ín menzumüji; ngue c'ü ra jñüncü ngüenda e César rá mama pje vi cusazüji anguezeji.

²⁰ 'Nünt'ütjo o cadena ín dyë, na ngue yo me na jo yo rí te'begö. Maco xo te'be a cjanu c'o ín menzumügöji. Ngué c'ü rvã zon'c'üji; ngue c'ua rá xi'tsc'öji ja ga cja c'o na jo c'o in te'beji, eñe.

²¹ O ndünrü c'ua anguezeji o xipjiji e Pablo:

—Dya rí pãrãgøjme cjo i tsjague na s'o. Na ngue dya cjó penquejme o carta ndeze a Judea. Dya cjó xo va ëjë. C'ü pje ra ë xitscøjme.

²² Rí ne rí zocujme rí xitscøjme ja ga cja c'o in creogue. Na ngue rí pãrãjme, texe cja c'o jñiñi mamaji c'ü dya ga jo o 'ñiji e Jesús.

²³ Cjanu o mbãsp'ãji 'na pa c'ü ro ñaji na yeje. 'Ma o zädã c'e pa, o ëji na puncjüji cja c'e ngümü nu ja mi pjörüji e Pablo. O mbürü o ña e Pablo c'ü xörü; o böbü hasta c'ü nzhã. O mbenbeji c'ü mama c'o ley c'o o

dyopjü e Moisés, 'ñe c'o o dyopjü c'o profeta; o xipjiji c'ü ya vi zädä c'o vi dyopjüji. O zopjüji a cjanu, ngue c'ua ro unüji ngüenda e Jesús ngueje c'ü o 'ñeme Mizhocjimi ra manda, ngue c'ua ro 'ñench'e o mü'büji c'ü.

²⁴ Bübü c'o o creo c'o mi mama e Pablo; bübü c'o dya creo.

²⁵ Nguec'ua, dya mi 'natjo o pjeñe ma nguiñiji. Nuc'ua 'ma ya ro mbedyeji, o mama c'ua e Pablo o xipjiji:

—O Espíritu Mizhocjimi o xipji e Isaías c'ü mi profeta o zopjü c'o ín mboxatitagöji. Na cjuana c'e jña c'ü o mama ja ma cja anguezeji. Dyäräji c'ü o mama. Na ngue je xo ga cjatsc'eji nu. O mama a cjava:

²⁶ Mague cja yo nte, rí ma xipjiji c'ü ra dyäräji pero dya ra mbäräji.

Ra jñandaji pero dya ra mbäräji pje pjëzhi.

²⁷ Yo nte, ya tsot'ü o mü'büji. Na ngue 'ma ro xogü o mü'büji, xa'ma ro zo'o o mü'büji ín jñagö.

Y 'ma cjó c'o zopjüji, dya cja cjapüji ngüenda. Na ngue 'ma ro tsjapüji ngüenda, xa'ma ro dyäräji ro mbäräji pje ri pjëzhi.

Ya tsot'ü a nzhöji. Na ngue 'ma ro jñandaji, xa'ma ro mbäräji, ro nzhogü o mü'büji.

Nuc'ua ro salvagö yo, ro emeji libre cja c'o na s'o, embeji e Isaías.

²⁸ O sido o ña e Pablo o mama:

—Dyäräji na jo c'ü rí xi'tsc'öji. Ngueje c'o dya ín menzumügöji c'o ra xipjiji dya o jña Mizhocjimi, ngue c'ua Mizhocjimi ra 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Anguezeji ra dyäräji.

²⁹ 'Ma o nguarü e Pablo o mama c'o jña, cjanu o mbedye c'ua c'o o menzumüji, me mi pötü ma zöji o jña.

³⁰ O mezhe ye cjë va mimi e Pablo cja c'e ngumü. Mi cjöt'ü o renta; nguec'ua mi sö ra recibido c'o mi pa zengua.

³¹ Mi zopjü c'o nte mi xipjiji c'ü ro dyätäji Mizhocjimi, na ngue ngueje c'ü manda. Xo mi jíchiji ja ga cja e Jesucristo c'ü ín Jmugöji. Dya cjó mi sü pje ro xipji, y dya cjó mi c'a's'ü.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS ROMANOS

Pablo escribe a la iglesia de Roma

¹ Nguetscö e Pablo. O mbëpjizü e Jesucristo. O ñembgüegö Mizhocjimi rá ma nu c'ua ja ra ndäcjä rá ma, rá ma zopjü yo nte rá xipjiji nu jña angueze, nu me na jo.

² Nguejne jña nu ya vi mama Mizhocjimi cja o jña angueze. Ngue c'o profeta c'o o dyopjü c'e jña'a c'ü.

³ Nu jña Mizhocjimi nu me na jo, mama ja cja c'ü nu T'i. O ëjë nza cja 'na nte cja ne xoñijö mü. Mi ngueje 'naja o mboxbëche e David.

⁴ O Espiritu Mizhocjimi me na zëzhi, o tsjapü o nanga c'ü nu T'i 'ma ya vi ndü. A cjanu o 'mārã ngueje o T'i Mizhocjimi. Nujnu ngueje e Jesucristo c'ü in Jmugöji.

⁵ E Jesucristo o nugü na jo. O ndäcjä rá cja o bëpji angueze. Ngue c'ua ra ñejmeji, ra dyätäji angueze, yo nte yo cārã texe cja ne xoñijö mü. A cjanu ra mamaji me na jo, me na nojo e Jesucristo.

⁶ Xo nzitjots'ügueji dya, xo o zon'c'üji e Jesucristo.

⁷ Nuts'c'ëji in cārãji a Roma, rí pen'c'ëji ne xiscömã, rí bö'tc'üji Cjimi. Me nets'ëji Mizhocjimi. O zon'c'ügueji o tsja'c'üji o nte angueze. Mizhocjimi c'ü mi Tataji ñe e Jesucristo c'ü in Jmuji me ra nuc'üji na jo, xo ra tsja'c'üji dya pje rí tsjijñiji.

Pablo quiere visitar Roma

⁸ C'ü ot'ü rá xi'ts'iji dya: texe cja ne xoñijö mü mamaji que in ejmeji e Jesucristo. Nguec'ua rí nädä e Jesucristo rgá unü na pöjö in Mizhocjimi.

⁹ Ngue Mizhocjimi c'ü rí pëpigö co texe in mü'bü; rí mama yo na jo jña c'o mama ja cja c'ü nu T'i. Mizhocjimi pãrã na jo, 'ma rí ötügö Mizhocjimi, dya rí jyombeñets'üji.

¹⁰ Rí ötügö Mizhocjimi, 'ma ra ne angueze, rá magö rá ma zenguats'üji. Ya mezhe rí ne rá ma'a.

¹¹ Rí ötügö angueze a cjanu, na ngueje me rí ne rá chjëji. Rí ne rá jí'ts'iji c'ü ya xo o jítsi Mizhocjimi, c'ua ja cja angueze, ngue c'ua xo ra zëzhi in mü'büji.

¹² Nu c'ü rí mangö dya, rí ne rá bübü c'ua ja in cārãji ngue c'ua ra mājã in mü'bügö. Xo ñetsc'ëji xo ra mājã in mü'bügüejí na ngueje nde 'natjo c'ü rí ejmeji rí texeji.

¹³ Mi cjuarmats'ügöji. Rí negö rí pãrãji, mi ne na puncjü ro ma'a. Pero hasta nudya dya be sö rá ma. Rí ne rá ma ngue c'ua c'ü rí pëpi Mizhocjimi ra tsja'c'üji rí zëzhiji, c'ua ja xo nzi rvã cja'a 'ma mi nzhodügö cja yo dyaja jñiñi.

¹⁴ Ni jyodü na puncjü rá zopjü c'o ña griego. Dya nguextjo yo, xo texe yo nde ña nandyo jña. Ni jyodü rá zopjü c'o pjëchi ra xörü 'ñe c'o dya pjëchi ra xörü.

¹⁵ Nguec'ua me rí ne xo rá ma xi'ts'iji nu o jña e Cristo, nu'tsc'ëji in cārãji a Roma.

El poder del evangelio

¹⁶ Me rí mápägö ne jña nu mama ja cja e Cristo, na ngue me na jo. Yo nte 'ma ärãji ne jña, Mizhocjimi me pëpji na zëzhi ngue c'ua ra ñeme libre cja c'o na s'o texe c'o ra ñejme. Ot'ü ra dyärã c'o menzumü a Israel ra jogü o mü'büji. Nuc'ua xo ra dyärã c'o dyaja nte, xo ra jogü o mü'büji.

¹⁷ Nu na jo jña jítsiji ja ga sö ra mama Mizhocjimi ya na jozüji dya a jmi angueze. C'ü ra mama Mizhocjimi na jozüji, ni jyodü rá ench'e in mü'büji e Jesucristo. Y sido rá ejmeji angueze. Je ga cjanu va t'opjü cja o jña Mizhocjimi: "Nu c'ü ra ñench'e o mü'bü angueze, nuc'ü, ra mama Mizhocjimi ya perdonao; dya tñ nzhübü dya c'ü. Xo ra bübütjo c'ü, na ngueje ejme", eñe.

La culpa de la humanidad

¹⁸ Ya 'mārã na jo, Mizhocjimi a jens'e me ra tsjapü ra sufrido c'o dya

sũ angueze, c'o cja na s'o. Jo pãrãji c'ũ na cjuana c'ũ ne Mizhocjimi ra tsjaji, pero cjaji c'o na s'o.

¹⁹ Pãrãji ja cja Mizhocjimi. Nguetsjë angueze o jíchiji.

²⁰ Mizhocjimi me na zëzhi; dya sô rá jandaji angueze. Pero ndeze 'ma o dyät'ä Mizhocjimi e jens'e 'ñe ne xoñijômü, yo nte pãrãji bübü Mizhocjimi. Pãrãji me na zëzhi angueze. Na ngueje unüji ngüenda texe yo o dyät'ä c'ũ. Nguec'ua 'ma ra tjünpü nguarü c'o cja na s'o, dya ra sô ra mamaji c'ũ dya mi pãrãji ja ga cja Mizhocjimi.

²¹ Zö xi mi pãrãji Mizhocjimi, dya mi cjapüji ngüenda. Dya xo mi unüji na pöjô. O pjeñeji c'ũ mi cijjñiji, dya pje mi muvi. A cjanu, mi nzhodüji cja bëxômü; ya mi ojtjo jya's'ü cja o mü'büji.

²² Mi cjapüji me mi pãrãji. Pero o zädä c'ũ dya cja mi pãrãji Mizhocjimi.

²³ Dya cja ma't'üji Mizhocjimi c'ũ me na nojo c'ũ dya sô ra ndü'ü c'ũ ra ojtjo. O mbürü o dyät'äji nu c'o ro ma't'üji. O dyät'äji o ts'ita, o ts'inana c'o jñetse nza czazgöji rí nteji, maco rí tũ'üji. Nde dyät'äji o ts'ita yo 'ñetse nza cja s'ü'ü. Nde o dyät'äji o ts'ita yo tũ nziyo o ngua, y yo cjüt'ü o pjeme. Ngueje yo o ma't'üji yo nza cja 'ma ri ngueje Mizhocjimi.

²⁴ Nguec'ua Mizhocjimi o jyëzi c'ua o tsjaji texe c'o na s'o c'o mi ne o mü'büji. Mi pötma tsjaji c'o na s'o c'o me 'na tseje.

²⁵ Mizhocjimi o jyëzi o tsjaji a cjanu c'o na s'o, na ngue anguezeji ya vi jyëziji Mizhocjimi c'ũ ixna cjuana c'ũ o dyät'ä texe. Nujoyo o dyät'ä Mizhocjimi nguejyo o ma't'üji yo. Mizhocjimi dya cja ma't'üji. Nguetjo angueze me na jo'o; me na nojo. Ni jyodü sido rá ma't'üji. Je rga cjanu.

²⁶ Na ngue c'ũ mi cjaji a cjanu, Mizhocjimi o jyëzi c'ua me xe ne'e o cuerpoji c'o me na s'o. C'o ndixü dya cja mi ne ro mimivi co o xïraji. Mi obütsjëji c'o nu mirixüji.

²⁷ Je xo ma cjatjonu c'o bëzo. Dya

cja mi mimivi co o suji. Mi obütsjëji co c'o o mibëzoji. Me mi pötma neji o cuerpoji c'ũ ro tsjaji c'o na s'o. Mi cjaji me 'na tseje. C'ũ na s'o c'ũ mi cjaji ngue c'ũ je tsjapü me go sufrido o cuerpoji.

²⁸ Dya cja mi ne ro mbãrãji ja ga cja Mizhocjimi. Nguec'ua Mizhocjimi o jyëziji c'ua ro nguïñiji o pjeñeji c'o na s'o, c'ũ dya cja ro sô ro tsjaji c'ũ na jo. Me ma s'o mi cjaji c'o me 'na tseje.

²⁹ Me mi cjaji c'o dya jo. C'o bëzo mi tsãjãji ndixü; c'o ndixü mi tsãjãji bëzo. C'o mi pë's'i c'o dyaja, mi nepeji. Y mi cijjñi na s'o o pjeñeji. Me mi pötma envidiaji c'o o minteji. Me mi pöt'üteji. 'Ma ra zöji jña'a, me ma s'o ma santeji. Me mi pjëchiji ra dyonpü o dyoji. Me mi nuji na ü c'o o minteji. Me mi pötma mbechpetsjëji c'o o dyoji.

³⁰ Mi xosp'üji bëchjine c'o o minteji. Mizhocjimi ya me mi nuji na ü c'ũ. Me na s'o jña ma ndünrüji. Me mi cjapüji na nojoji. Me mi cjapüji me na joji. Mi jodüji pje xe ro tsjaji c'ũ xenda na s'o. C'o o tataji, dya cja mi ätäji.

³¹ Dya cja xo mi cijjñiji c'ũ na jo ngue c'ua ro tsjaji. Dya cja xo mi cumpleji c'ũ mi mamaji. Dya cja xo mi s'iyaji o menzumüji. Dya cja xo mi perdonaoji c'o o minteji. Dya mi juentseji c'o o minteji ngue c'ua ro mbös'üji.

³² Je ma cjanu ma tsja c'o nte, y je xo ga cjanu ga tsja dya yo nte. Me cjaji c'o na s'o, zö pãrãji mama Mizhocjimi ni jyodü ra ndü c'o. Dya xo nguextjo cjaji a cjanu, me xo mäpäji c'o cja c'ua nzi ga tsja anguezeji.

2

Dios juzga conforme a la verdad

¹ Nu'tsc'ëji, zö cjó c'o ri ngue'tsc'ëji, dya rí tsjijñiji c'ũ dya in tñji nzhübü. Nu'tsc'ëji me in so'büji yo in minteji. Pero nu c'o cja in minteji, xo in cjatjogoeji. In mamaji c'ũ dya jo c'o cjaji. Dya xo jo c'o in cjagueji.

² Rí pãrãji me na jo'o c'ũ cja Mizhocjimi. Me ra jñünpü ngüenda

c'o cja'a c'o ya ró xi'ts'iji. Ra tsjapü ra sufridoji.

³ Nu'tsc'ejji me in so'büji c'o dyaja c'o me cja c'o na s'o. Nde 'na ma cjajtjots'üji in cjaji c'o na s'o. ¿Cjo in cjiññiji, dya xo ra jñün'c'ügueji ngüenda Mizhocjimi?

⁴ Mizhocjimi me na jo, me pëscöji paciencia yo rí cjagöji. ¿Cjo in cjiññiji c'ü dya ra fastidiao? ¿Cjo dya in päräji dya, me pëscöji paciencia ngue c'ua ra nzhogü in mü'büji? Pero in cjapüji c'ü dya ni muvi c'ü ni mbëscöji paciencia.

⁵ Me na me in mü'büji. Dya in ne ra nzhogü in mü'büji. Me sido in cjagueji c'o na s'o c'o rguí sufridogüejji nu pa 'ma ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi, texe c'o ró cjaji. C'e pa'a c'ü, ra ñetse me na jo rgá jñüncüji ngüenda Mizhocjimi.

⁶ Ra tsjapü ra sufrido nu c'o cja na s'o. Nu c'o cja na jo, ra unüji c'ü na jo.

⁷ Bübü c'o te'be Mizhocjimi ra tsjapüji ra jogüji c'ua ja xo nzi ga cja angueze na jo. Jodüji c'ü ra mama Mizhocjimi cjaji na jo. 'Ma dya ra tögüji rgá tsjaji c'ü ne Mizhocjimi, angueze ra unüji 'ma c'ü ra bübütjoji, dya ra ndüji.

⁸ Pero bübü c'o dya ne ra dyätä yo jña yo na cjuana; cjaji c'o netsjëji. C'ü je ätäji ngue c'ü na s'o c'ü cjaji. Mizhocjimi ra ünmbü c'o. Ra tsjapü ra sufridoji na ngueje cjaji c'ü na s'o.

⁹ Mizhocjimi ra jñünpüji ngüenda ra tsjapü me ra sufrido texe c'o cja na s'o. Ra tjünpü ngüenda c'o menzumü a Israel. Nuc'ua xo ra tjünpü ngüenda c'o dyaja nte c'o dya menzumü a Israel.

¹⁰ Nu c'o cja na jo, ra chöt'üji c'ü me na zö. Mizhocjimi ra xipjiji cjaji na jo. Xo ra chöt'üji c'ü ra söyaji. Nu c'o menzumü a Israel c'o o tsja na jo, ra chöt'ü c'o. Nuc'ua c'o dyaja nte xo ra chöt'ü c'o.

¹¹ Na ngueje Mizhocjimi nde jyëztjo ga nu'u yo menzumü a Israel 'ñe texe yo dyaja nte.

¹² E Moisés o zopcüji o ley Mizhocjimi nu c'o menzumü a Israel. Dya o zopcüji c'o dya menzumü a

Israel. Pero c'o dya menzumü a Israel 'ma ra tsjaji c'o na s'o, ra ndüji, zö dya ra jñünpüji ngüenda Mizhocjimi c'ua ja nzi ga mama c'e ley. Nu c'o menzumü a Israel 'ma ra tsjaji c'o na s'o, Mizhocjimi ra jñünpüji ngüenda cjo o tsjaji c'ü mama c'e ley, cjo jiyö.

¹³ C'o na jo a jmi Mizhocjimi, dya ngue c'o pärätjo c'ü mama o ley angueze. Ngueje c'o cja'a c'ua ja nzi ga mama.

¹⁴ Rí tsjiññiji dya, yo dya menzumü a Israel. Dya tjëji o ley Mizhocjimi. Pero bübü 'ma cjaji c'ü mama c'e ley na ngueje päräji a mbo o mü'büji c'ü na jo. Nu c'ü ni mbäräji a cjanu, chjëntjui c'ü ri tjëji 'na ley.

¹⁵ Nu c'o dya menzumü a Israel, 'ñetse c'ü päräji cja o mü'büji c'ü mama c'e ley. Na ngueje päräji cja o mü'büji 'ma cjaji na jo, y 'ma cjaji na s'o. Bübü 'ma cjiññiji: “¿Jenga ró cja na s'o?” Bübü 'ma mamaji: “Rí pärä ró cjagö na jo”, eñeji.

¹⁶ Ra zädä c'e pa, Mizhocjimi ra unü e Jesucristo ra jñünpü ngüenda texe yo nte. Dya cjo pätcäji in mü'büji. Pero e Jesucristo pätcäji in mü'büji c'ü. Ra jñüncüji ngüenda nzi 'nazüji c'o ró cjaji. Ngue c'ü mama o jña e Cristo. Ngue c'o rí xipjigö yo nte.

La gente de Israel y la ley de Moisés

¹⁷ Nu'tsc'ejji rí menzumügöji a Israel, in mangueji in päräji c'e ley c'ü o zocüzüji e Moisés. Me in cjapütsjëji na nojo in mangueji nguextjozgöji o ntezgöji Mizhocjimi.

¹⁸ In mangueji in pärägüejji c'ü ne'e Mizhocjimi. In mamaji: “Rí pärägö c'ü na jo rá cja, na ngueje ró xötpü ne ley”, in eñeji.

¹⁹ In junt'ü in mü'büji in pjëchiji rí jíchiji c'o dya be xogü o ndö. In mangueji in päräji rí xöpüji yo nzhon-tjo cja bëxömü, ngue c'ua ra bübü jya's'ü cja o mü'büji.

²⁰ In cjiññigüejji me in päräji rí zopjütsjë yo dya pärä. In mamaji me in päräji rí xöpüji yo cja xötpütjo. C'e ley c'ü in tjëgueji in mamaji je t'opjü

c'ua c'ü, texe c'o ni jyodü rá pârâji, 'ñe texe c'o na cjuana.

²¹ Nu'tsc'ejî in xöpüji, ¿jenga dya in cjaji c'ua ja gui xöpüji? Nu'tsc'ejî in zopjüji yo nte in xipjiji dya pje ra pönüji, ¿jenga in pönügueji?

²² Nu'tsc'ejî in xipjiji yo bëzo c'ü dya ra tsâjâji ndixü, yo ndixü c'ü dya ra tsâjâji bëzo, ¿jenga in tsâjâgueji? Nu'tsc'ejî me in üji yo ts'ita yo tågä cja nitsjimi, ¿jenga in pönüji nu ja na tågä yo?

²³ Nu'tsc'ejî me in cjarqueji c'ü me na nojots'üji na ngueje in tjêji o ley Mizhocjimi, ¿cjo dya in cijjñigueji in bëchpiji o tseje Mizhocjimi na ngueje dya in cjagueji c'o mama c'e ley?

²⁴ Je xo ga cjatjonu, ya t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: “Nu yo dya menzumü a Israel sadüji Mizhocjimi na ngueje c'o menzumü a Israel cjaji c'o na s'o”, eñe.

²⁵ Nutscöji rí menzumüji a Israel rí meyaji in cuerpoji ngue c'ua ra 'mârâ o ntezüji Mizhocjimi. Ngue c'ü rí mangöji rí circuncidaoji. C'ü ni jmeya in cuerpogueji, ni muvi, 'ma rí tsjaji c'ua ja nzi ga mama o ley Mizhocjimi. Pero 'ma dya rí tsjaji c'ü mama c'e ley, Mizhocjimi jantc'aji nza cja 'ma dya ri jmeya in cuerpoji.

²⁶ Nu c'o dya jmeya o cuerpo, 'ma ra tsjaji na jo c'ua ja nzi ga mama c'e ley, Mizhocjimi nutjoji nza cja c'ü rví jmeya o cuerpoji.

²⁷ Nu c'o ra nguejme c'ua ja va jmus'ü, c'ü dya ra jmeya o cuerpoji, 'ma ra tsjaji c'ü mama c'e ley, jizhiji c'ü dya ga jotsc'ejî nu'tsc'ejî, dya in cjaji c'ua ja ga mama c'e ley. Jizhiji c'ü dya jotsc'ejî, zö in pârâji c'e ley y zö ya xo jmeya in cuerpoji.

²⁸ Dya ga cjuana ngue o nte Mizhocjimi nu c'ü a xes'etjo mama ngue o nte Mizhocjimi. Dya xo ga cjuana ngue o t'i Mizhocjimi nu c'ü jmeya o cuerpo pero dya ejme Mizhocjimi.

²⁹ Nu c'ü na cjuana ngue o nte Mizhocjimi, ya o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Ngue o Espíritu

Mizhocjimi c'ü pötpü o mü'bü. Zö rá cjaji c'ü mama o ley Mizhocjimi, pero dya ngue c'ü rguí pötcü in mü'büji. Nu c'ü na cjuana ngue o nte Mizhocjimi, Mizhocjimi ra mama na jo'o c'ü, zö dya ra mama yo nte na jo'o c'ü.

3

¹ Yo menzumü a Israel, ¿pje pë's'iji 'ma, c'ü dya pë's'i yo dyaja nte? ¿Pje ni muvi c'ü ni jmeya o cuerpoji?

² Ni muvi na puncjü. C'ü xenda ni muvi c'ü pë's'i yo menzumü a Israel, ngueje nu jña Mizhocjimi nu o unüji ra dyätâji.

³ Pero c'o menzumü a Israel cãrã c'o dya ätä o jña Mizhocjimi. Na ngueje c'ü dya ejmeji, ¿pje in cijjñiji, cjo in cjincjeji c'ü dya ra cumple Mizhocjimi c'ü o mama ra tsja? Iyö.

⁴ Mizhocjimi tiene que ra cumple texe nu c'o o mama. Exna cjuana Mizhocjimi cja'a c'ü mama, zö ra mama texe yo nte c'o dya cjuana. Je t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava:

Nu'tsc'e Mizhocjimi, na cjuana nu c'ü in mama.

'Ma ra unüji ngüenda ja cja c'ü in cjague, ra mbârâji in cjague na jo, eñe.

⁵ 'Ma cjó c'o cja na s'o, rí mamaji c'ü dya ätä Mizhocjimi. A cjanu, ixi jñetse c'ü me na jo Mizhocjimi. Maco jñetse c'ü me na jo Mizhocjimi 'ma rí cjaji c'o na s'o, ¿jenga ra castigaozüji Mizhocjimi? Dya rí mangö a cjanu; c'ü rí mangö, ngue c'ü cijjñi yo nte ga cjanu.

⁶ Pero dya cjuana c'ü cijjñiji. Na ngue 'ma dya ro castigao Mizhocjimi, ¿ja rvá sö ro jñünpü ngüenda yo cja na s'o?

⁷ Bübü c'o mama a cjava: “Ma rí mamajme o bëchjine, rí cjarpüjme xenda ra 'ñetse c'ü na cjuana Mizhocjimi, 'ñe c'ü me na jo'o c'ü. Nguec'ua, ¿jenga ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi ra mama c'ü rí tñji in nzhubüji?”, eñeji.

⁸ Mamaji: “¿Cjo dya ra jogü rá cjaji c'o na s'o, ngue c'ua ra 'ñetse na jonte

Mizhocjimi?" Bübü nte c'o mama rí mangö a cjanu. Dya cjuana c'ü mamaji. Mizhocjimi ra tsjapü ra sufridoji, na ngue na s'o c'ü mamaji.

Todos somos culpables

⁹ ¿Pje rá mangö 'ma? Rí menzumüji a Israel, ¿cjo xenda na jozüji que na ngueje yo dyaja nte? Jiyö. Ya ró jí'ts'iji c'ü nde tjünt'ü a xütjü nzhubü texe yo nte. Nutscöji rí menzumüji a Israel, xo nztitjo yo dyaja nte nde rí cjaji c'o na s'o.

¹⁰ Je xo ga cjatjonu, c'ü t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: Dya cjó bübü c'ü rrã jo, ne rí 'naja.

¹¹ Dya cjó pãrã ja ga cja Mizhocjimi. Dya cjó jodü Mizhocjimi.

¹² Ya xögüji cja Mizhocjimi, nza texeji. Ya s'odüji.

Dya cjó bübü c'ü ri cja'a na jo, ne rí 'naja.

¹³ Me na s'o jña c'o mamaji. Onpüji yo nte 'ma ñaji. Me xosp'üji bëchjine.

¹⁴ Pedye a neji c'ü me santeji. Me söji jña'a.

¹⁵ Me ts'iquëtjo c'ü jodüji mbo ra tsja dyëji. Mbö't'üteji.

¹⁶ Me s'odüji texe. Nu ja sät'äji me cjaüji ra sufrido c'o cãrã nu.

¹⁷ Dya pãrãji ja rgá mimiji na jo, c'ü dya ra chüji.

¹⁸ Dya pje süji Mizhocjimi. Je ga cjanu ga mama cja o jña Mizhocjimi.

¹⁹ Rí pãrãgöji c'ü mama o ley Mizhocjimi je sjitscöji, nutscöji rí menzumüji a Israel, na ngueje rí tjëji c'e ley. Nguéc'ua íxi 'ñetse c'ü dya nguextjo c'o dya menzumü a Israel c'o na s'o a jmi Mizhocjimi; xo 'ñezgöji rí menzumüji a Israel xo rí tñji ín nzhubüji. Dya sö rá mamaji c'ü na jozgöji.

²⁰ A jmi Mizhocjimi dya cjó bübü c'ü dya tñ o nzhubü, zö jodü ra tsja c'ü mama c'e ley. Na ngue c'e ley, ngue c'ü xitscöji c'ü nde rí tñji ín nzhubüji.

La salvación es por medio de la fe

²¹ Nudya o tsjacüji rá pãrãji ja rgá sö Mizhocjimi ra mama na jozüji dya. Ngué c'ü rí ench'e ín mü'büji e Cristo,

dya ngue c'ü rí cjaji c'o mama c'e ley. Ya xo mama a cjanu cja yo vi t'opjü mi jinguã, yo xiji ley 'ñe profeta.

²² Zö cjó c'o ri ngueje, nu c'ü ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra mama ya na jo dya c'ü. Yo menzumü a Israel'ñe yo dyaja nte nde 'na ma cjatjoji.

²³ Na ngueje texe yo nte cjaji c'o na s'o. Dya cjaji c'ü ne Mizhocjimi c'ü ra tsjaji.

²⁴ Na jonte Mizhocjimi. Dacütjoji c'ü dya ró tñjõji. Mizhocjimi mama c'ü dya rí tñji nzhubü na ngueje e Jesucristo o ndü va ngötcüji ín nzhubüji.

²⁵ Mi jinguã, Mizhocjimi mi pësp'i na puncjü paciencia c'o mi cja na s'o. Nguéc'ua cãrã c'o mi mama c'ü dya mi cjaü ngüenda Mizhocjimi zö mi cja na s'o c'o nte. Pero nudya, ya jítscöji Mizhocjimi c'ü ra castigao c'o cja na s'o. Na ngue Mizhocjimi o ndütü e Jesucristo c'o ín nzhubügöji, o pjödü o cji va ngötcüji c'o. Nguéc'ua, 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra perdonao o nzhubüji.

²⁶ Mizhocjimi jítstiji dya c'ü ra castigao c'o cja na s'o. Na ngueje ya o ndü e Jesucristo, o ngötcüji ín nzhubüji. Pero nu c'ü ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra mama c'ü ya perdonao; dya tñ o nzhubü dya c'ü.

²⁷ Nguéc'ua, dya sö rá cjaütsjëji na nojo. ¿Cjo pje ro sö ro cjaji c'ü ro cjöt'ütsjëji ín nzhubüji? Jiyö. Dya sö ro cjaji texe c'ü mama o ley Mizhocjimi. Pero 'ma ró ench'e ín mü'büji e Jesucristo c'ü o ngötcüji ín nzhubüji, o mama Mizhocjimi c'ü na jozgöji dya a jmi.

²⁸ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, 'ma rá ench'e ín mü'büji e Jesucristo, nu'ma, ngue 'ma ra mama Mizhocjimi c'ü dya rí tñ dya ín nzhubüji. Dya ngue c'ü ri cjaji c'ü mama o ley.

²⁹ Nutscöji rí menzumüji a Israel, ¿cjo nguétjozüji s'iyazgöji Mizhocjimi? ¿Cjo nguextjo ín Mizhocjimigöji? ¿Cjo dya xo ngue o Mizhocjimi yo dyaja nte? Xo nde texe

yo dya menzumü a Israel xo ngueje o Mizhocjimiji.

³⁰ 'Natjo Mizhocjimi bübü. Nu c'o menzumü a Israel, Mizhocjimi ra mama c'ü dya tũ nzhübü dya c'o, 'ma ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Xo 'ñeje c'o dyaja nte, Mizhocjimi xo ra mama c'ü dya tũ nzhübü dya c'o, 'ma ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo.

³¹ ¿Cjo dya pje ni muvi c'ua c'ü o ley Mizhocjimi? Ni muvi c'e ley. Pero 'ma rí ench'e ín mü'büji e Jesucristo, nu'ma, ngue 'ma na cjuana rí cjpüji ni muvi c'e ley.

4

El ejemplo de Abraham

¹ Nu e Abraham c'ü ín mboxtitaji, nutscöji rí menzumüji a Israel, ¿pje rá mamaji dya c'ü?

² 'Ma ro mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi tũ nzhübü e Abraham na ngue c'ü pje vi tsja c'o na jo; nuc'ua e Abraham ro sö ro tsjapütsjê na nojo 'ma. Pero dya ngue c'ü ni tsja 'na nte c'o na jo, c'ü rguí jogü a jmi Mizhocjimi.

³ Nu yo o jña Mizhocjimi yo ya t'opjü mama a cjava: “E Abraham o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi; o creo c'ü ro tsja c'ua ja nzi va mama. Nguec'ua va mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi tũ nzhübü e Abraham.”

⁴ 'Naja nte c'ü pëpji, tøjõ c'ü ts'õ't'ü; dya ch'unütjo. Pero dya cjó sö ra ndøjõ c'ü unü Mizhocjimi. Mizhocjimi dacütjoji.

⁵ Ngue Mizhocjimi c'ü perdonao yo tũ nzhübü. Ra mama Mizhocjimi c'ü dya ri tũ nzhübü nu c'ü ra 'ñench'e angueze cja o mü'bü. Dya ngue c'ü cjõ't'ü c'ü cja'a c'e nte. Mizhocjimi unütjo c'ü rguí jogü a jmi.

⁶ Je xo ga cjatjonu va mama e David, c'ü me ra mäjä 'na nte 'ma ra mama Mizhocjimi c'ü dya tũ nzhübü dya c'ü. Dya ngue c'ü pje vi tsja c'o na jo c'e nte c'ü ro mama a cjanu Mizhocjimi.

⁷ O mama e David:
Me ra mäjä 'na nte, 'ma ra perdonao Mizhocjimi o nzhübü y dya ra castigao.

⁸ Me ra mäjä 'na nte 'ma ya ra mama Mizhocjimi c'ü dya ri tũ o nzhübü.

⁹ Rá önnc'üji 'na t'önü dya. ¿Cjo nguetjo c'o menzumü a Israel c'o jmeya o cuerpoji c'o ra mäjä a cjanu, maxque xo ra mäjä c'o dyaja nte c'o dya jmeya o cuerpoji? Xo ra mäjä c'o. Tsjiñiji e Abraham c'ü mi menzumü a Israel. O 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua o mama c'ua Mizhocjimi c'ü dya cja mi tũ nzhübü e Abraham.

¹⁰ 'Ma o mama a cjanu Mizhocjimi, ¿cjo ya vi jmeya o cuerpo e Abraham, cjo jiyö? Jiyö. Dya be mi jmeya o cuerpo 'ma c'ü.

¹¹ Pero ya vi 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi; nguec'ua o mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi tũ nzhübü e Abraham. O jmeya o cuerpo c'ü rví jizhi ya vi mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi tũ nzhübü c'ü. Nguec'ua e Abraham ngue o mboxtita texe c'o ench'e o mü'bü Mizhocjimi zö menzumüji a Israel, zö jiyö. Zö dya jmeya o cuerpo yo dya menzumü a Israel, pero 'ma ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi, ra tsjapüji o mboxbêche 'ma e Abraham. Na ngueje ejmeji c'ua ja nzi xo va 'ñejme e Abraham. Y ra mama Mizhocjimi c'ü ya perdonaoji; dya ri tũji nzhübü.

¹² Xo 'ñetjo yo menzumü a Israel yo ya jmeya o cuerpoji, 'ma ra 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi c'ua ja nzi va tsja e Abraham 'ma dya be mi jmeya o cuerpo, nu'ma, xo ra tsjapüji o mboxbêche 'ma angueze.

La promesa es cumplida por medio de la fe

¹³ Mizhocjimi o xipji e Abraham: “Rá da'c'ö ne xoñijõmü c'ü rí tsjapü in tsjacje, cja na 'ñe c'o in mboxbêche, xo ra tsjapüji o cjaaji.” O xipji a cjanu na ngueje e Abraham vi 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, nguec'ua o mama c'ua Mizhocjimi c'ü dya cja mi tũ nzhübü e Abraham. Dya mi ngue c'ü vi tsja c'o mama c'e ley.

¹⁴ 'Ma ri ngue c'o cja c'ü mama c'e ley ro ch'unü ne xoñijöümü, dya rví muvi 'ma c'ü rgá ench'ejí ín mü'büji Mizhocjimi. A cjanu, dya xo ro cumple Mizhocjimi c'ü mi mama.

¹⁵ Nu 'ma bübü ley, 'ma dya rí cjaji c'ü mama c'e ley, Mizhocjimi ünngüji. Ra tsjacüji rá sufridoji na ngue c'ü rí cjaji. Pero nu ja ojtjo ley, dya cjó yödü ley.

¹⁶ O sjipji e Abraham ro ch'unü ne xoñijöümü. Xo 'ñe texe c'o o mboxbêche, xo ro ch'unüji. O mama Mizhocjimi ro zädä a cjanu, nu 'ma ro 'ñench'ejí o mü'büji angueze, y dya ro jyodütsjëji ja rvá ndöjôji ne xoñijöümü. Nguetsjëjê Mizhocjimi ro unütjo. Nguец'ua na cjuana ro tsjapü o tsjaja texe c'o o mboxbêche e Abraham c'o cja ro ngârâ. Dya nguextjo c'o o t'i e Abraham c'o tjê c'e ley ro ch'unü. Xo ro ch'unü nu c'o dya tjê c'e ley pero ench'ejí o mü'büji Mizhocjimi c'ua ja nzi va tsja e Abraham. Mizhocjimi o jñanda e Abraham nza cja 'ma ri ngueje ín mboxtitagöji texezüji rí ejmeji Mizhocjimi.

¹⁷ Nguец'ua je t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'e jña c'ü vi sjipji e Abraham. Mizhocjimi o xipji a cjava: "Ró juan'c'ü rí tsja mboxtita me na puncjü jñiñi texe cja ne xoñijöümü", eñe. O mama a cjanu na ngueje e Abraham o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. E Abraham o 'ñejme c'ü mi sö Mizhocjimi ro tsjapü ro zëzhi na yeje 'na nte, zö ya ri pale, c'ü dya ro mezhe ro ndü. Xo o jñunt'ü o mü'bü c'ü mi sö Mizhocjimi ro zojnü c'o cja ro jmus'ü nza cja 'ma ya ri cârâji.

¹⁸ E Abraham 'ma ya vi cjogü yo cjê 'ma ro 'ñeje t'i, xe mi te'betjo Mizhocjimi ro unü 'na t'i. Mi ejme Mizhocjimi ro cumple c'ü vi mama. Mi ejme ro tsja mboxtita e Abraham na puncjü jñiñi cja ne xoñijöümü. Mizhocjimi ya vi xipji a cjava: "Je rga cjanu c'ü rrâ puncjü c'o in mboxbêche; rrâ puncjüji nza cja yo seje a jens'e", eñe.

¹⁹ E Abraham dya tögü c'ü ro jyëzi Mizhocjimi; o 'ñejme cja o mü'bü

Mizhocjimi ro cumple c'ü vi mama. Mi pârâ c'ü ya mi tita angueze. Ya mi ngue ro sötü 'na ciento cjêê. Xo mi pârâ ya vi cjogü c'ü ro muxt'i e Sara c'ü nu su'u.

²⁰ Pero sido mi junt'ü o mü'bü c'ü na cjuana c'ü vi mama Mizhocjimi. Me co zëzhi na puncjü. O 'ñejme Mizhocjimi ro cumple c'ü vi mama. O mama me na nojo Mizhocjimi.

²¹ E Abraham ya vi jñunt'ü o mü'bü c'ü dya s'ëzhi ro tsja Mizhocjimi nu c'ü vi mama.

²² E Abraham o 'ñejme c'ü ro tsja c'ü vi mama. Nguец'ua Mizhocjimi o mama c'ü dya cja mi tû nzhubü e Abraham.

²³ Nu c'o jña c'o ya t'opjü cja o jña Mizhocjimi mama a cjava: "O mama Mizhocjimi, e Abraham dya cja mi tû nzhubü na ngueje o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi." Pero dya nguextjo e Abraham,

²⁴ xo 'ñezgöji ra mama Mizhocjimi c'ü dya rí tûji nzhubü 'ma rá ench'ejí ín mü'büji Mizhocjimi. Ngue Mizhocjimi c'ü o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü. E Jesucristo ngue c'ü ín Jmugöji c'ü.

²⁵ Mizhocjimi o ndäjä e Jesucristo o ë ndü. A cjanu o ngötcöji c'o ín nzhubüji. Nuc'ua o te'etjo na yeje 'ma ya vi bö't'ü; nguец'ua ya mama Mizhocjimi c'ü dya rí tûji dya nzhubü.

5

El resultado de ser declarados sin culpa

¹ Mizhocjimi mama c'ü dya rí tûji nzhubü dya, na ngueje ya ró ench'ejí ín mü'büji e Jesucristo. Ya xo rí pötü rgá nuji dya Mizhocjimi, na ngue c'ü o tsja'a e Jesucristo c'ü ngueje ín Jmuji.

² Ya sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü nugüji na jo dya, na ngueje c'ü o tsja e Jesucristo. Me na zö Mizhocjimi. Me rí mäjâji rgá te'beji angueze; c'ua ja nzi ga cja na zö angueze, je xo rga czazgöji nu.

³ C'ü ra tsjacüji c'ua nzi ga cja angueze, dya nguextjo c'ü rgá mäcjöji

c'ü. Xo rí mājāji 'ma pje rí sufridoji. 'Ma rí sufridoji ngue 'ma rí zēzhiji, dya tōgü ín mü'būji.

⁴ 'Ma rí zēzhiji, rí cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nguec'ua rí te'beji Mizhocjimi ra tsjacūji c'ua nzi ga cja angueze.

⁵ Rí pārāji na cjuana ra zādā. Rí pārāji na ngueje me si'ch'i ín mü'būgōji c'ü s'iyazūgōji Mizhocjimi. O Espiritu Mizhocjimi c'ü o ch'acūji ra bübü cja ín mü'būji, ngue c'ü cjacūji rá pārāji me s'iyazūji Mizhocjimi.

⁶ Me ma s'ozgōji. Dya sō pje ro cjagōji c'ü ro jocüzēgōji. Pero o sājā c'e pa o ndū e Cristo c'ü rva tūgōji.

⁷ Casi dya cjó bübü c'ü me ri ne o minte ngue c'ua ro pātpā c'ü rví ndū nu minte. 'Na ri bübü c'o ro zēchi o mü'bü c'ü ro pātpā c'ü rví ndū 'na c'ü na jonte.

⁸ Pero ngueje 'ma rmí tūji ín nzhubūji, e Cristo o ē ndū c'ü rva tūgōji. Je a cjanu, rí pārāji Mizhocjimi me s'iyazūji.

⁹ Nudya, ya mama Mizhocjimi c'ü dya rí tūji dya nzhubü na ngueje o ē pjödü o cji e Jesucristo o böbü a nde. Nguec'ua rí pārāji c'ü dya ra ünngūji Mizhocjimi nu pa c'ü ra jñüncūji ngüenda yo rí cjaji.

¹⁰ O ē ndū e Jesucristo 'ma mi ünngūji Mizhocjimi. Nguec'ua ya rí joji dya Mizhocjimi. Nguec'ua rí pārāji sido böbü a ndezūgōji; dacūji c'ü sido rá bübütjoji.

¹¹ Dya nguextjo rí mājāji na ngueje rá bübütjoji. Exi ngue dya, rí mápāji Mizhocjimi na ngueje e Jesucristo c'ü ín Jmuji o tsjacūji rá pötca nuji Mizhocjimi. Mizhocjimi dya ünngūji dya, na ngueje e Jesucristo o ngötcūji ín nzhubūji.

Adán y Cristo

¹² Nu c'ü e Adán c'ü ot'ü nte o tsja c'ü na s'o. Nguec'ua je va te c'ua e nzhubü cja ne xoñijōmü. Je a cjanu va mbürü c'ü rí tūji. Nguec'ua dya, nde rí tūji, na ngueje nde rí cjaji c'o na s'o.

¹³ 'Ma dya be mi ch'unü c'ü o ley Mizhocjimi, ya mi cjaji c'o na s'o cja

ne xoñijōmü. Pero 'ma dya bübü ley, dya tjünpūji nguēnda cjo tūji, cjo dya tūji nzhubü.

¹⁴ Pero o ndū texe c'o nte zō dya be mi ch'unūji c'e ley. O ndūji texeji ndeze e Adán hasta e Moisés c'ü o dyopjü c'e ley. O ndūji zō dya o tsjaji mismo c'e nzhubü c'ü vi tsja e Adán. E Adán c'ü ot'ü bëzo, dya mi chjëntjui c'e bëzo c'ü mi te'beji cja ro ējē. Ngueje e Jesucristo.

¹⁵ E Adán o dyacōji c'ü na s 'o; e Jesucristo o dyacōji c'ü na jo. Nde rí tūji rí texeji, na ngueje o tsja c'o na s'o 'naja nte c'ü ngueje e Adán. Je xo ga cjatjonu, Mizhocjimi nu'u na jo dya na puncjü nte, unūji c'ü rguí bübütjoji, na ngueje c'ü o tsja na jo 'naja nte, c'ü ngueje e Jesucristo.

¹⁶ E Adán mi 'natjo bëzo. 'Ma o tsja 'natjo nzhubü, ndeze nu'ma, texe yo nte cjaji c'o na s'o. Nguec'ua va mama Mizhocjimi, texe yo nte tūji nzhubü. Na puncjü nzhubü c'o o tsja yo nte. E Jesucristo o ngō'tp'ü o nzhubü texeji. A cjanu Mizhocjimi sō ra mama c'ü dya tūji dya o nzhubūji.

¹⁷ Na ngueje o tsja c'ü na s'o 'natjo bëzo, texe yo nte tūji. C'ü 'naja bëzo c'ü ngueje e Jesucristo o ngōt'ü texe yo nzhubü. Nguec'ua nu c'o ench'e o mü'bü angueze, ra mama Mizhocjimi c'ü dya tūji nzhubü. Nguec'ua ra 'natjoji co angueze rgá bübütjoji.

¹⁸ 'Natjo nzhubü c'ü o tsja 'naja nte, c'ü ngueje e Adán. O mama c'ua Mizhocjimi rí tūji nzhubü rí texeji. Je xo va cjatjonu, na ngue c'ü vi tsja na jo 'natjo nte c'ü ngueje e Jesucristo, ra mama Mizhocjimi c'ü dya rí tūji nzhubü y rá bübütjoji.

¹⁹ Na ngueje c'ü dya dyätä Mizhocjimi 'naja nte c'ü ngueje e Adán, ndeze nu'ma, rí tūji nzhubü rí texeji. 'Naja nte, c'ü ngueje e Jesucristo o dyätä Mizhocjimi. A cjanu, na puncjü nte c'o ra mama Mizhocjimi c'ü dya ri tū o nzhubūji.

²⁰ Mizhocjimi o dyacōji c'ü o ley ngue c'ua ro pārāji mi tūji na puncjü nzhubü. Zō mi tūji na puncjü nzhubü, me co juentsqueji Mizhocjimi.

21 A cjanu, c'o ín nzhubüji mi pötcöji. Pero me co juentscöji Mizhocjimi. O ndäjä e Jesucristo o ẽ ndũ por nutscöji. Nguec'ua na jozgöji dya a jmi Mizhocjimi, y angueze dacüji c'ü rgá bübütjoji.

6

Muertos respecto al pecado pero vivos en Cristo

1 ¿Pje rá mamaji 'ma? ¿Cjo sido rá cjaji c'o na s'o ngue c'ua xenda ra juentsqueji Mizhocjimi?

2 Jiyö. Ya ró tũji. Ya ñevgueji libre cja c'o na s'o; nguec'ua dya cja rá cjaji c'o.

3 ¿Cjo dya in pãrãji, nutscöji rí ench'e ín mü'büji e Jesucristo, 'ma ró jiji ró 'natjoji co e Cristo? Ne ra mama, ró 'natjoji co angueze 'ma o ndũ.

4 'Ma ró jiji ne ra mama ró 'natjoji co e Jesucristo 'ma o ndũ ñe 'ma o t'ögü. Mizhocjimi c'ü na zèzhi o xos'ü nu T'i. A cjanu, c'ua ja nzi va tsjapü o te angueze, ya xo rí dadyoji ngue c'ua dadyo rga nzhodüji dya.

5 Na ngueje 'ma ró 'natjoji co e Jesucristo 'ma o ndũ, xo ró 'natjoji co angueze 'ma o te'e.

6 Rí pãrãgöji, me mi cjaji c'o na s'o c'ua ja nzi ma netsjëji, pero 'natjo c'ua o dät'ázüji cja ngronsi co e Jesucristo. O dät'ázüji nu, ngue c'ua dya cja rá ne rá cjaji c'o na s'o, ngue c'ua dya cja rá tjünt'üji a xütjü e nzhubü.

7 Na ngueje 'naja nte c'ü ya ndũ, dya cja cja'a c'o na s'o.

8 'Ma a cjanu ró 'natjoji co e Jesucristo 'ma o ndũ, rí pãrãgöji rí bübütjogöji na ngueje bübü angueze.

9 Rí pãrãji e Jesucristo o nanga 'ma o ndũ. Dya cja sö'ö xe ra ndũ. Sido ra bübütjo.

10 'Natjo va ndũ e Jesucristo; dya ni jyodü ra ngötcüji na yeje ín nzhubüji. Ya bübütjo dya. Sido bübütjo a jmi Mizhocjimi.

11 A cjanu rí jñunt'ü in mü'büji ya xo i chüji, c'ü dya cja rí chjünt'üji a xütjü e nzhubü. Nudya, ya in bübütjoji, c'ü ya je rí chjünt'üji a xütjü ngueje

Mizhocjimi. Je a cja c'ua dya, na ngueje ya in 'natjoji co e Jesucristo.

12 Nguec'ua, dya cja rí sidoji e nzhubü c'ü xe rí tsjaji c'ü ne'e in cuerpoji.

13 Dya cja rí jyëziji in cuerpoji xe ra tsja c'o na s'o, ne ri ngue in chöji, ne ri ngue in ts'ijñiji, texe in cuerpoji. Pero rí unüji in mü'büji Mizhocjimi na ngueje i chüji co e Jesucristo, y ya xoxc'üji Mizhocjimi. Xo rí unü in cuerpoji c'ü rguí tsjaji c'o na jo.

14 Dya cja xe ra mandats'üji e nzhubü. Nudya, dya ra jñün'c'üji ngüenda cjo i tsjaji c'o mama c'e ley. Na ngue Mizhocjimi nuc'üji na jo dya, ya perdonaots'üji.

Un ejemplo tomado de la esclavitud

15 Ya rí pãrãji Mizhocjimi, dya ra jñüncüji ngüenda cjo ró cjaji c'o mama c'e ley. Na ngue me nugüji na jo Mizhocjimi. ¿Pje rá cjaji 'ma? ¿Cjo rá cjaji c'o na s'o 'ma? Jiyö. Dya rá cjaji c'o na s'o.

16 ¿Cjo dya in pãrãji nu c'ü in ätäji c'ü in chjünt'üji a xütjü, ngue in jmuji c'ü? 'Ma rí chjünt'üji a xütjü e nzhubü, ngue in jmuji c'ü. Ngue c'ü ra mbö'tc'üji c'ü. 'Ma rí dyätäji Mizhocjimi, ngueje in jmuji c'ü. Ngue c'ü ra tsja'c'üji rí bübütjoji.

17 Sido mi cjagueji c'o na s'o. Pero rí unü na pöjö Mizhocjimi, ya in ätäji co texe in mü'büji nu na jo jña nu ró xi'ts'iji.

18 O ñempc'ëji libre e Jesucristo c'ü dya cja rí sidoji e nzhubü. Nudya, c'ü je rí sidoji ngue c'ü na jo.

19 Rrã xi'ts'iji yo jña'a yo, ngue c'ua sö rí tendioji. Sido mi tjünt'üji a xütjü c'o na s'o. C'o ma s'o mi cjaji, xe mi juns'ü c'o mi cjaji c'o na s'o. Nudya ni jyodü rí unü in mü'büji Mizhocjimi, ñe in cuerpoji, ngue c'ua rí tsjaji ja c'o nzi ga ne angueze.

20 'Ma mi tjünt'üji a xütjü e nzhubü, dya mi ätäji Mizhocjimi c'ü xi'ts'iji rí tsjaji na jo.

21 Nudya, ya in tsejeji dya c'ü mi cjaji c'o na s'o. ¿Pje mi tøjögueji 'ma c'ü

mi cjaji c'o na s'o? C'ü ra ts'ö't'ü c'o cja c'o, ngue c'ü ra ndü.

²² Ya o 'ñempc'ejí libre e Jesucristo ngue c'ua dya cja rí chjünt'üji a xütjü e nzhubü. O 'ñempc'ejí ngue c'ua rí pëpiji Mizhocjimi; sido rí chjünt'üji a xütjü angueze. C'ü ra dya c'üji, ngue c'ü rí mimiji dya, c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi; y sido rí bübütjoji co Mizhocjimi.

²³ Nu c'ü ra ndünt'ü a xütjü e nzhubü, ra ndü'ü c'ü. Ngueje c'ü je ts'ö't'ü c'ü. Nu c'ü tjünt'ü a xütjü e Jesucristo c'ü ín Jmuji, sido ra bübütjo c'ü, dya ra ndü. Ngueje c'ü je unü Mizhocjimi.

7

Un ejemplo tomado del matrimonio

¹ Nu'tsc'ejí mi cjuarmats'ügöji, rí zo c'üji, nu'tsc'ejí ín pãrãji c'e ley. ¿Cjo dya ín pãrãji, 'ma xe ín bübütjoji ngue 'ma ín ätäji c'e ley? Dya ngueje 'ma ya ri chüji.

² Mama cja c'e ley, 'naja ndixü c'ü ya chjüntü, dya ra jyanmbüvi c'ü nu xïra 'ma xe ri bübütjo c'ü nu xïra. Pero 'ma ra ndü c'ü nu xïra, dya cja ni jyodü c'e ndixü ra dyätä c'e ley c'ü mama nguextjo nu xïra ra mimivi. Na ngueje ya ndü c'ü nu xïra.

³ Pero 'ma ra 'ñeje c'ü xe 'naja bëzo 'ma xe büntjo c'ü nu xïra, cja'a na s'o c'e ndixü, tsãjã bëzo. Pero 'ma ya rguí ndü c'ü nu xïra, c'e ley c'ü mama ja rvá mimivi c'ü nu xïra, dya cja manda c'e ndixü. Nuc'ua 'ma ra chjüntüvi c'ü 'naja bëzo, dya tsãjã bëzo 'ma.

⁴ Je xo ga cjatjots'ügueji nu, nu'tsc'ejí mi cjuarmats'ügöji. Í chügueji na ngueje í 'natjoji co e Cristo 'ma o ndü. Í chügueji, nguec'ua dya cja mandats'üji c'e ley. Ya ngue c'ü 'naja c'ü mandats'üji dya. Ngueje e Jesucristo. Mizhocjimi o xos'ü 'ma ya vi ndü. Í 'natjoji co e Cristo 'ma o te'e, ngue c'ua rí mimiji dya, c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

⁵ C'e ley o jítscöji pje pjëzhi c'o na s'o c'o dya ro cjaji. Nguec'ua, 'ma dya be

mi ench'e ín mü'büji e Jesucristo, ma ëjë ín pjeñeji c'ü ro cjaji c'o na s'o c'o mama c'e ley c'ü dya ro cjaji. Mi cjaji; nguec'ua mi tüji.

⁶ Pero ró 'natjoji co e Cristo 'ma o ndü. Nguec'ua ya 'ñembgueji libre, dya cja mandazüji c'e ley. Ngueje Mizhocjimi c'ü rí ätcöji dya. Dya cja rí jodüji ja rga ätäji c'e ley. Pero sö rá cjaji dya c'o na jo, na ngueje o Espíritu Mizhocjimi bübü cja ín mü'büji.

El pecado que está en mí

⁷ Na ngue c'ü bübü c'e ley, xenda rí cjaji c'o na s'o. ¿Pje rá mangöji dya? ¿Cjo na s'o c'e ley? Jiyö. Pero 'ma dya ro ch'unü c'o ley, dya ro pãrãgö cjo mi tügö nzhubü cjo jiyö. A cjanu, 'ma cjo c'o pje ro nepegö, dya ro pãrã c'ü mi tü nzhubü 'ma dya ro bübü ley c'ü mama: “Dya cjo pje rí ñepegue”, eñe.

⁸ C'ü mama c'e ley, o tsjapü xenda mi 'ñünnü ín mü'bü nguec'ua me mi ne ro c jagö texe c'o na s'o. 'Ma dya ro bübü ley, dya ro unü ngüenda cjo mi tü nzhubü.

⁹ 'Ma dya be rmí pãrãgö c'e ley, nutscö mi cijñigö rmí bünc'ö na jo. Pero 'ma ró pãrã c'e ley, nuc'ua extó pãrã dya rmí bünc'ö na jo, mi tügö nzhubü.

¹⁰ Vi ch'unü c'e ley c'ü rva bübütjoji. Pero nutscö mi tügö.

¹¹ Na ngueje 'ma mi ärä c'e ley, ma ëjë ín pjeñe c'ü ro c jagö c'o na s'o. Mi c jagö c'ü rmí netsjë. A cjanu, me co dyoncü c'o nzhubü c'o mi c jagö. Nu c'o nzhubü c'o mi c jagö ngue c'o ma tügö.

¹² Rí pãrãji me na jo c'e ley, c'ua ja nzi ga cja Mizhocjimi me na jo. Texe c'ü mandazüji c'e ley, me na jo'o. Ngue c'o ne'e Mizhocjimi.

¹³ Nudya, c'e ley c'ü na jo, ¿cjo mi pötcü c'ü? Iyö, dya ngue c'e ley c'ü mi pötcügö; ngueje c'o na s'o c'o mi c jagö. Na jo c'e ley. Pero 'ma mi ärägö c'e ley, xenda mi c jagö c'o na s'o. Nguec'ua ixi 'ñetse c'ü me na s 'o c'o va ëjë ín pjeñeji.

¹⁴ Rí pãrãji c'e ley je ni 'ñeje cja o Espíritu Mizhocjimi. Pero nutscö me

na s'ozgö. Zö rí ne rá cja na jo, pero rí cja c'ü na s'o.

¹⁵ C'ü rí c jagö, dya rí pãrãgö jenga rí c jagö. Nu c'ü rí pãrãgö na jo rá cja, dya rí c jagö c'ü. Nu c'ü na s'o c'ü rí c jagö, me rí s'o'ogö c'ü.

¹⁶ 'Ma me rí s'o'o yo rí cja'a, ixi 'ñetsetjo c'ü rí pãrãgö c'ü na jo'o c'e ley.

¹⁷ C'o na s'o c'o va ëjë ín pjeñe, ngue c'o cjacü rá cja c'ü dya rí ne rá cja.

¹⁸ Rí pãrãgö dya pje jozgö. Me na zëzhi c'o na s'o c'o va ëjë ín pjeñe. Nguec'ua zö rí ne rá cja c'ü na jo, pero dya pje söz götsjê.

¹⁹ Dya rí c jagö c'ü na jo c'ü rí ne rá c jagö. Nu c'ü na s'o c'ü dya rí ne rá cja'a, ngue c'ü rí c jagö c'ü.

²⁰ Nu 'ma rí cja c'ü dya rí ne rá cja, ngueje c'o na s'o c'o va ëjë ín pjeñegö, cjacü rá c jagö a cjanu.

²¹ Ya rí pãrã 'ma rí ne rá cja c'ü na jo, ya rrü ts'axcü c'o na s'o c'o va ëjë ín pjeñe.

²² Cja ín mü'bü me rí mápã o ley Mizhocjimi.

²³ Zö rí mápã o ley Mizhocjimi, y rí pãrã c'ü na jo c'e ley, xe rí c jagö c'o na s'o. Nguec'ua dya pje söz götsjê rá c jagö c'ü me ne ín mü'bügö rá ätä Mizhocjimi.

²⁴ Juenzgöji, ¿cjó ra sö ra böbü a nde, ra 'ñembgueji libre c'ü dya cja rá tjünt'üji a xütjü rá sidogöji e nzhubü c'ü pötcüji?

²⁵ Rí unügö na pöjö Mizhocjimi. Ngueje e Jesucristo c'ü ín Jmuji c'ü o böbü a nde. O 'ñembguegöji libre. Rí yepe rí mangö, c'e ley c'ü o dyacüji Mizhocjimi, rí pãrã c'ü na jo'o c'ü. Pero c'e ley, dya sö ra 'ñembgueji cja yo nzhubü yo mandazüji.

8

La vida que es por el Espíritu de Dios

¹ Nuc'ua ya 'ñemeji libre dya, nu c'o 'natjoji co e Jesucristo, c'o cja c'ua ja ga ne o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü cja o mü'büji, y dya cja'aji c'ua ja ga netsjëji.

² Dya cja mandazüji e nzhubü c'ü mi pötcüji. Nu c'ü mandazüji

dya, ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü cjacüji rá bübütjoji na ngueje e Jesucristo o 'ñembgueji libre.

³ C'e ley, dya sö'ö ro 'ñembguegöji libre, na ngueje ma zëzhi c'o na s'o c'o ma ëjë ín pjeñeji. Pero Mizhocjimi c'ü na zëzhi o 'ñembgueji libre. O ndäjä e Jesucristo c'ü nu T'i cja ne xoñijö mü. Mi nte nza c jagöji, rí tñji nzhubü. Pero angueze, dya mi tñ nzhubü. C'o nzhubü c'o mi tñgöji, ngue c'o je vi ndü angueze c'o. A cjanu mama Mizhocjimi, dya rí tñji nzhubü dya.

⁴ Nguec'ua sö rá c jaji dya c'ü mama c'e ley, 'ma rá c jaji c'ü ne'e o Espíritu Mizhocjimi y dya rá c jaji c'ü rí netsjëji.

⁵ Nu c'o cja'a c'ua ja ga netsjëji, me jodüji c'ü netsjëji. Nu c'o cja'a c'ua ja ga ne o Espíritu Mizhocjimi, me jodüji c'ü ne'e o Espíritu Mizhocjimi.

⁶ Nu c'ü jodü ra tsja c'ü netsjë, ra ndü'ü c'ü. Nu c'ü ra jyodü c'ü ne o Espíritu Mizhocjimi, ra bübütjo c'ü, dya ra ndü. Ra mbãrã c'ü na jo angueze a jmi Mizhocjimi.

⁷ Nu c'ü ra jyodü ra tsja c'ü netsjë, üvi Mizhocjimi c'ü. Dya ne ra dyãtpã o ley Mizhocjimi. Dya xo sö'ö ra dyãtä.

⁸ Nu c'o cja'a c'ua ja nzi ga netsjëji c'o na s'o c'o va ëjë o pjeñeji, dya sö ra tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi c'ü rguí mäjã.

⁹ Pero nu'tsc'eji ín ätäji o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü in mü'büji. Dya ín c jaji c'ü ín netsjëji. Nu c'ü dya bübü o Espíritu e Cristo cja o mü'bü, dya je 'ñeje e Cristo c'ü.

¹⁰ Nu 'ma bübü cja in mü'büji e Jesucristo, ra bübütjo in aljmaji na ngueje o jocüts'üji Mizhocjimi. Pero ra ndü'ü in cuerpoji na ngueje ín c jaji c'o na s'o.

¹¹ Mizhocjimi o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü. Nu 'ma bübü cja in mü'büji o Espíritu Mizhocjimi, Mizhocjimi c'ü o tsjapü o te'e e Jesucristo 'ma ya vi ndü, xo ra unü fuerza dya, in cuerpoji c'ü ya ra ndü.

¹² Nguec'ua, nu'tsc'eji mi cjuarmats'ügöji, ni jyodü c'ü dya rá sidoji e nzhubü c'ü rá c jaji c'o ne ín cuerpoji.

13 Nu 'ma rí sidogueji e nzhubü, rí chüji 'ma. Pero nu 'ma rí dyätäji o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü cja in mü'büji, dya rí tsjaji c'ü in netsjëji 'ma. Y rí bübütjogueji 'ma.

14 Nu c'o ätä o Espíritu Mizhocjimi, y cjaji c'ua nzi ga ne angueze, ngue o t'i Mizhocjimi c'o.

15 'Ma mi jyodü ro ätäji e ley, dya mi sö. Me mi süji c'ua. Dya cja rí süji dya, na ngueje ya rí ätäji o Espíritu Mizhocjimi. Nguec'ua ya rí ma'tc'öji a cjava: "Nu'tsc'e Mizhocjimi, mi Tatats'ügöjme", rí empji.

16 O Espíritu Mizhocjimi cjacüji rá pãrãji cja in mü'büji o t'izüji Mizhocjimi.

17 Nu 'ma o t'izüji Mizhocjimi, bübü c'ü ch'acüji. Ch'acüji c'ü pë's'i Mizhocjimi c'ü in Tataji. C'ü ch'unü e Jesucristo c'ü nu T'i, xo 'ñezgöji xo ch'acüji c'ü. Je a cjanu, nu 'ma rí sufridoji na ngueje rí 'natjoji co e Cristo. Nuc'ua 'ma ra 'ñetse c'ü me na zö e Cristo, je xo rga cjazgöji nu.

18 C'o me rí sufridoji yo pa dya yo, me ch'iquëtjo, na ngueje c'ü me na nojo c'ü cja rá jandaji. Rá jandaji c'ü me rrã zö.

19 Texe c'o o dyät'ä Mizhocjimi me te'beji, me petsaji ra jñandgöji c'ü ya rvá nocüji cja o dyë angueze, nutscöji o t'izgöji Mizhocjimi.

20 Texe yo o dyät'ä Mizhocjimi cja ne xoñijömmü, o tsjapüji o s'odüji. Dya ngue c'ü vi neji a cjanu. Mizhocjimi o tsjapüji a cjanu, ngue c'ua xo ra nde'beji Mizhocjimi c'ü ra jocü texe.

21 Mizhocjimi ra jocüji ngue c'ua dya cja ra s'odüji. Ya xo rrã zöji 'ma ra 'ñeme libre Mizhocjimi c'o o t'i angueze.

22 Rí pãrãji texe yo bübü chjëntjui 'na ndixü c'ü ya ra zö'dyë. Me mapjü ga sufrido yo, je ga cjanu yo ndeze 'ma o mbürü o tsjaji c'o na s'o, hasta nu pa dya.

23 Dya nguextjo yo, sufrido yo. Xo 'ñezgöji rí nteji, xo rí sufridoji. Chjëntjui c'ü ri mapjügöji a mbo in mü'büji. Mizhocjimi ya o dyacüji c'ü o Espíritu, nguec'ua ya rí pãrãji

nguetscöji o ts'it'izüji Mizhocjimi. Pero xe rí te'beji c'e pa, 'ma ya rrí dadyo in cuerpoji. C'e pa'a c'ü, ra 'ñetse na jo, c'ü o t'izüji Mizhocjimi.

24 Ya o jocüzüji in mü'büji Mizhocjimi. Rí te'betjoji c'e pa 'ma ya rrí dadyo in cuerpoji. Dya cjo te'be nu c'ü ya zädä.

25 Pero nu 'ma rí te'beji c'ü dya be rí nuji, ni jyodü sido rá te'beji, dya ra tögü in mü'büji.

26 O Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü cja in mü'büji cjacüji sido rá te'beji. Xo pjöxcüji dya. Dya nda rí pãrãji ja rga ötüji Mizhocjimi. Dya rí jünji jña c'ü rga mamaji. Pero o Espíritu Mizhocjimi ötcüji angueze.

27 Mizhocjimi pãtpã o mü'bü yo nte. Xo pãrã pje na ötü o Espíritu. Na ngue o Espíritu ötcüji Mizhocjimi nutscöji o ntezgöji, c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

Más que victoriosos

28 Nu c'o s'iya Mizhocjimi, c'o o zojnü angueze c'ua nzi va ne angueze, rí pãrãji Mizhocjimi c'apü ra mbös'üji texe c'ü ra zädä; zö pje nde ra tsjapüji c'o.

29 Ndeze 'ma ot'ü, ya mi pãrã Mizhocjimi c'o o t'i angueze 'ma dya be mi jmus'üji. Nuc'o, o xöcü Mizhocjimi c'ü ro zädä c'ü exti nguetjoji e Jesucristo c'ü nu T'i. Nguec'ua c'ü nu T'i Mizhocjimi c'ü ngueje e Jesucristo ra ngue o ndasë na puncjü o cjuarma.

30 Nu c'o vi mbeñe Mizhocjimi ro ngue c'o o t'i, xo o zojnü c'o. Nu c'o o zojnü angueze, o tsjapü o jogüji cja o jmi angueze. Nuc'o, xo o tsjapüji rrã zö'öji nza cja e Jesucristo c'ü nu T'i'i.

31 ¿Pje rá mangöji, yo ró xi'ts'iji? Bübüzüji Mizhocjimi. Dya ni jyodü cjo rá süji.

32 Mizhocjimi dya mama: "Jyácätjo in Ch'igö; dya rá täjägö nu", ro 'ñeñe. Iyö. Pero o ndäjä o ë ndü va pãtcãji. Nuc'ua, ¿cjo dya xo ra dyacüji texe c'ü ngue o tsjaja angueze?

33 ¿Cjó sö ra mama xe tñ nzhübü yo o juajnü Mizhocjimi? Dya cjo sö.

Nguetsjë angueze mama c'ü ya per-donaözüji, dya rí tûji nzhubü.

³⁴ Nudya, ¿cjó sô ra mama ni jyodü rá tûji? Dya cjó sô, na ngueje ngue e Jesucristo c'ü o ndü c'ü rva tûgöji, cjanu o te. Nudya, bübütjo dya c'ü, cja o jodyë Mizhocjimi nu ja sido ñacöji cja jmi Mizhocjimi.

³⁵ ¿Cjó sô pje ra tsja c'ü dya cja ra s'iyazüji e Cristo? Dya sô'ö pje ra tsja'a 'naja. Zö pje rá nuji, zö pje rá sufridoji; me s'iyazüji e Cristo. Zö nugüji na ü; zö ri söji tjiimi; zö ojtjo pje rá jeji, me s'iyazüji e Cristo. Zö ya ngue rá tûji, zö ra mbötcüji, me s'iyazüji e Cristo.

³⁶ C'ü rrã nuji nguejnu je ga t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Mama a cjava: Yo nte me cja'a ra mbötcüji texe yo pa'a na ngueje je ngue o t'izüji Mizhocjimi.

Rí chjëntjoji nza cja ndëncjürü c'o ya xöcüji ra mbö't'üji.

³⁷ Zö rí nuji texe yo, sido rí zëzhiji. Na ngueje e Jesucristo c'ü bübü cja ín mü'büji me na zëzhi c'ü. Me xo s'iyazüji.

³⁸ Cja ín mü'bügö rí pãrã na cjuana me s'iyazüji Mizhocjimi. Dya sô pje ra jyanngügöji Mizhocjimi c'ü me s'iyazüji. Ne ri ngue c'ü rga tûji; ne ri ngue c'ü pje ra tsjacüji 'ma xe rí bübüji. Ne ri ngue c'o o anxe Mizhocjimi; ne ri ngue e Satanás c'ü dya jo 'ñe c'o o dyoji. Ne ri ngue c'o va sädä dya; ne ri ngue c'o cja ra zädä. Dya sô pje ra jyanngügöji Mizhocjimi c'ü me s'iyazüji.

³⁹ Ne ri ngue c'o bübü a jens'e; ne ri ngue c'o bübü a jömü. Texe yo o dyät'ä Mizhocjimi; dya pje bübü c'ü sô ra jyanngügöji Mizhocjimi c'ü me s'iyazüji. Na ngue c'ü o tsja e Jesucristo c'ü ín Jmugöji, rí pãrã me s'iyazüji Mizhocjimi.

9

Dios ha escogido a los de Israel

¹ Na cjuana c'ü rí xi'ts'iji na ngueje bübüzü e Cristo. Dya bëchjine c'ü rí xi'ts'iji. O Espíritu Mizhocjimi cjacü

rá pãrã a mbo ín mü'bü c'ü na cjuana c'ü rí xi'ts'iji.

² Na cjuana me rí cijjñi na puncjü; me nzhumü ín mü'bü c'ü dya c'ueñe.

³ Na ngueje nuzgö rí negö 'ma ro sô, ja rva cjavügö ro pätpägö yo ín menzumügöjme, dya cja ro bübüzü e Cristo, nu 'ma je rva cjanu ro jogü o mü'büji, ro bübütjo yo ín menzumügöjme.

⁴ Nu yo ín menzumügöjme je menzumüji a Israel. Ngue c'o o tsjapü Mizhocjimi o t'i. Ngue c'o mi jandaji na zö Mizhocjimi. Ngue c'o o xipji Mizhocjimi pje mi ne angueze. Ngue c'o o ch'unü nu ley Mizhocjimi. Ngue c'o o xipji Mizhocjimi ja rvá ma't'üji angueze. Ngue c'o o xipji Mizhocjimi pje ro tsja angueze.

⁵ Nu c'o o mboxtita yo menzumü a Israel mi ngue c'o mi ma't'ü Mizhocjimi. E Cristo je vi peje nu cja c'o menzumü a Israel 'ma o jmus'ü cja ne xoñijömmü. Angueze ngue Mizhocjimi; manda texe a jens'e 'ñe texe cja ne xoñijömmü. Nguextjo angueze rá ma't'üji. Je rga cjanu, amén.

⁶ Nu c'o mi mama Mizhocjimi ro unü yo menzumü a Israel, jo na cjuana c'o. Pero dya texe c'o menzumü a Israel ngue o t'i Mizhocjimi.

⁷ Nu c'e t'i c'ü mi mama Mizhocjimi ro unü e Abraham, ngue e Isaac. Nguextjo c'o o mboxbëche e Isaac c'ü mama Mizhocjimi ngue c'o o mboxbëche e Abraham.

⁸ C'ü ni tsjapü o t'i Mizhocjimi 'na nte, dya ngue c'ü ri mboxbëche cja e Abraham, ngue c'ü ya mama Mizhocjimi ra tsjapü o t'i.

⁹ O mama Mizhocjimi a cjava, o xipji e Abraham: "Ra chjüncjé dya, rá ëjë. Nguéc'ua e Sara c'ü nin su ra mus'ü 'na ts'it'i", eñe Mizhocjimi. C'e ts'it'i mi ngue e Isaac.

¹⁰ Nuc'ua e Rebeca mi tû yeje ts'it'i c'o mi cuate c'o ro musp'ü e Isaac c'ü mi ngue ín mboxtitagöji.

¹¹⁻¹² Mizhocjimi c'ü zojnü yo nte, juajnü c'o ne ra juajnü. 'Ma dya be mi jmus'ü c'o ye t'i, 'ma dya pje be mi

cjavi c'ü na jo ne ri ngue c'ü na s'o, Mizhocjimi o mama, o xipji e Rebeca: “C'ü ot'ü ra jmus'ü, ra mbëpi c'ü va bëpja”, eñe.

¹³ Je xo ga cjatjonu c'ü mama cja c'ü t'opjü: “Nza yeje bëzo, ngue e Jacob c'ü ró juajnü rá intsjimigö; dya ngueje e Esau”, eñe Mizhocjimi.

¹⁴ ¿Pje rá mangöji, 'ma? ¿Cjo rá mamaji c'ü dya jo c'ü cja Mizhocjimi? Jiyö. Me na jo ga tsja Mizhocjimi.

¹⁵ O xipji e Moisés: “Nuzgö rá juentscö nu c'ü rí ne rá juentse”, eñe.

¹⁶ Mizhocjimi 'ma ra juentse 'na nte, dya ngue c'ü mi ne c'e nte c'ü rví juentse. Ne xo ri ngue c'ü me mi cja'a c'e nte c'ü rví juentse. Mizhocjimi ra juentse na ngueje ne ra juentse.

¹⁷ Je t'opjü c'ü o mama Mizhocjimi va xipji e Faraón: “Ró juan'c'ügö i tsja rey, ngue c'ua ra 'ñetse c'ü me na zëtsigö. Ró juan'c'ügö ngue c'ua ín chjügö ra 'mārā texe cja ne xoñijömmü”, eñe.

¹⁸ Nguec'ua 'ñetse Mizhocjimi juentse c'ü ne ra juentse. C'ua ja nzi va tsjapü Mizhocjimi e Faraón ma me o mü'bü, je xo ga cjatjonu c'apü na me o mü'bü nu c'ü ne ra tsjapü a cjanu.

¹⁹ 'Na rí xitsiji: “¿Jenga mama Mizhocjimi c'ü ngue ín s'ocügöji c'ü rí cjaji 'ma? ¿Cjó ngue c'ü sö ra zövi Mizhocjimi? Angueze cja'a c'ü ne'e”, rí 'ñenzgöji.

²⁰ ¿Pje pjë'tsc'e c'ü ni sövi jña Mizhocjimi? 'Na s'äbä, 'ma ro sö ro ña'a, ¿cjo ro xipji c'ü vi dyät'ä: “¿Jenga i dyäcö a cjanu?”, ro 'ñeñe?

²¹ C'ü ät'ä o s'äbä, ¿cjo dya sö ra dyät'ä 'natjo mbëjömü 'na s'äbä c'ü na zö, xo 'ñe 'na s'äbä c'ü rguí dyüt'ü o cañabü?

²² ¿Pje rá mangöji 'ma? Mizhocjimi ne'e ra jizhi c'ü ünmbü nzhubü; y ngue angueze c'ü na zëzhi c'ü sö ra tsjapü ra sufrido c'o tū nzhubü. Zö Mizhocjimi ra tsjapü ra sufridoji a cjanu, pero pësp'iji na puncjü paciencia anguezeji.

²³ A cjanu Mizhocjimi o mbësp'iji na puncjü paciencia; ngue c'ua ra 'ñetse me na zö c'ü c'apü nu c'o juentse

angueze. Mizhocjimi o mama ndeze mi jinguã c'ü ra tsjapü a cjanu anguezeji.

²⁴ Ra tsjapü a cjanu Mizhocjimi nu c'o o zojnü angueze, dya nguextjo c'o menzumü a Israel; xo 'ñe c'o dyaja nte.

²⁵ Je xo ga cjatjonu c'ü mama Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Oseas. O mama a cjava:

C'o dya mi ngue ín ntegö, rá mama ngue ín ntegö dya c'o.

C'ü dya mi s'iyagö, rá xipji dya: “Rí s'iyats'ügö dya”, rá embe.

²⁶ Nu ja vi sjipjiji: “Dya ngue'tsc'eji ín ntets'ügöji”, eñe,

ngueje nu c'ua ja ra sjipjiji ngueje o t'iji Mizhocjimi c'ü bübütjo.

²⁷ Xo 'ñeje e Isaías o mama co texe o mü'bü ja rva cja yo menzumü a Israel. O mama a cjava: “C'o o mboxbëche e Israel rrā puncjüji; rí chjëntjui 'ñöxijömmü a ñünü e ndeje. Zö rrā puncjüji, pero ja nzitjo c'o ra jogü o mü'bü c'o.

²⁸ Dya cja xe ra mezhe ra tsja Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama, ra jñünpü ngüenda yo cārā cja ne xoñijömmü c'o cja na s'o, ra castigaoji”, eñe.

²⁹ Je xo ga cjatjonu va dyopjü e Isaías c'ü ro zädä. O mama a cjava:

Na ngueje me juentsete Mizhocjimi c'ü manda texe, o jyëzi c'ü xe ro cārāji ja rí nziji.

'Ma jiyö, ya ro tjorüzüji rí texeji, nza cja c'o mi menzumü a Sodoma 'ñe c'o mi menzumü a Gomorra. O tjorü c'o, eñe.

La gente de Israel y el evangelio

³⁰ ¿Pje rá mangöji 'ma? Nu c'o dya mi menzumü a Israel, dya mi jodüji ja rvá jogüji a jmi Mizhocjimi. Pero o 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi, nguec'ua Mizhocjimi mama c'ü dya tñji nzhubü dya.

³¹ Nu c'o menzumü a Israel mi jodü ro tsjaji texe c'o mama o ley Mizhocjimi ngue c'ua ro jogüji a jmi angueze. Pero dya sö ro tsjaji. Nguec'ua xe tütjoji nzhubü.

³² ¿Jenga xe tütjoji nzhubü? Xe tütjoji nzhubü na ngueje dya 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi. C'ü mi cjaji, mi jodü ro cumpleji ngue c'ua ro jogüji a jmi Mizhocjimi. O pjeñeji cja c'e ndojo, c'ua ja nzi ga t'opjü cja o jña Mizhocjimi.

³³ C'e jña mama a cjava:

Tsjijñiji na jo. Rí emegö a Sion 'na ndojo c'ü ni pje's'eji 'ñe c'ü ni nügüji. C'e ndojo ne ra mama e Cristo. Nu c'ü ra 'ñench'e o mü'bü angueze, dya ra bëzhi o tseje; ra chöt'ü c'ü na cjuana c'ü mama angueze, eñe.

10

¹ Mi cjuarmats'ügöji, c'ü ne'e ín mü'bügö, c'ü rí ötpügö Mizhocjimi yo menzumü a Israel ngue c'ü ra 'ñemeji libre cja c'o na s'o, ra jogü o mü'büji.

² Rí pãrã na jo, me jodüji c'ü me ra neji Mizhocjimi. Pero dya pãrãji ra ma't'üji Mizhocjimi c'ua ja nzi ga ne angueze.

³ Anguezeji dya cja püji ngüenda Mizhocjimi ja rgá sô ra jopcü o mü'büji. C'ü cjaji, jodütsjëji ra cumpleji o ley Mizhocjimi ngue c'ua ra jogüji cja o jmi. Dya ne ra dyätãji c'ü mama Mizhocjimi, c'ü ja rgá sô ra jopcü o mü'büji.

⁴ C'ü rguí jogü 'na nte a jmi Mizhocjimi, dya ngue c'ü ra cumple c'ü o ley. Na ngue ya ëjẽ e Cristo. Nu c'o ench'e o mü'bü e Cristo, nguextjo c'o mama Mizhocjimi ya jogüji cja o jmi.

⁵ Nu c'o ne c'ü ra jopcü o mü'büji na ngueje jodü ra dyätãji o ley e Moisés, je t'opjü a cjava cja c'e ley: “Para ra búbütjo 'na nte, ni jyodü ra tsja texe c'o mama c'e ley”, eñe.

⁶ Pero nudya, 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo, ra jogü 'ma a jmi Mizhocjimi. Dya ni jyodü ra nguijñi cja o mü'bü: “¿Cjó ra ma a jens'e ra ma sinquiji a 'ñecjua e Cristo?”

⁷ Dya xo ni jyodü ra nguijñi: “¿Cjó ra ma cja c'o ya ndü ra tsjapü ra te'e e Cristo?”, ra 'ñeñe, iyö.

⁸ Pero, ¿pje cijjñi cja o mü'bü nu c'e nte c'ü dya tû nzhubü na ngueje o 'ñench'e o mü'bü e Cristo? Mama c'e nte'e c'ü: “Ya ró ärã o jña e Cristo; búbü o jña cja ín mü'bügö, y rí ña'a o jña”, eñe. C'e jña, ngue c'ü rí xipjigö yo nte.

⁹ Rí xi'ts'iji: 'Ma na cjuana rí mangueji e Jesucristo ngue in Jmugueji y 'ma na cjuana in ejmeji cja in mü'bü Mizhocjimi o xos'ü 'ma o ndü, ra jocüts'üji in mü'bü 'ma.

¹⁰ Na ngueje 'ma rí 'ñench'e in mü'büji e Cristo, ra mama Mizhocjimi ya perdonaots'üji, dya in tûji dya nzhubü; y 'ma dya rí tseji rí mangueji e Cristo ngue in Jmugueji, Mizhocjimi ra jocüts'ü in mü'büji 'ma.

¹¹ O jña Mizhocjimi mama a cjava: “Nu c'ü ejme e Jesucristo, dya ra yembeñe na ngueje Mizhocjimi ra tsja texe c'ü o mama”, eñe.

¹² C'ü ra 'ñejme, dya ra tsja zö ri menzumüji a Israel; zö ja nde ri menzumüji. Na ngueje 'natjo o Jmu yo menzumü a Israel y yo dyaja nte. Ra 'nintsjimiji texe c'o ma't'ü angueze.

¹³ Na ngueje ra jogü o mü'bü texe c'o na cjuana ma't'ü c'ü ín Jmugöji.

¹⁴ Pero, ¿ja rgá sô ra ma't'üji nu c'ü dya be ejmeji? ¿Ja xo rgá sô ra 'ñejmeji nu c'ü dya be ärãji ja ga cja? ¿Ja xo rgá sô ra dyärãji nu 'ma ojtjo cjó ra zopjüji?

¹⁵ 'Ma dya cjó dãjä, ¿ja rgá sô ra zopjüji? Je xo ga cjatjonu, c'ü t'opjü c'ü mama a cjava: “Me na jo 'ma cjó c'o ra ma zopjü yo nte ra xipjiji o jña Mizhocjimi.”

¹⁶ Dya texeji o 'ñejmeji nu o jña e Cristo. Ya zädã c'ua ja nzi va mama e Isaías. O mama a cjava: “Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, ¿cjó ngue c'ü o 'ñejme c'o ró mamajme?”, eñe.

¹⁷ Ot'ü ra dyärã 'na nte o jña e Cristo; nuc'ua ra 'ñejme 'ma.

¹⁸ Pero rí mangö, ¿cjo dya dyärãji? Jã, na cjuana o dyärãji. O jña Mizhocjimi mama a cjava:

Nu e jña'a nu, o mamaji texe cja ne xoñijö mü.

Xo dyäräji texe c'ua ja jnorü ne xoñijöümü.

19 Rá önnc'üji na yeje. ¿Cjo dya unü ngüenda c'o menzumü a Israel? E Moisés ngue c'ü ot'ü o dyopjü a cjava: Rá nu na jo yo dya ngue ín ntegö, ngue c'ua me rí envidiagueji anguezeji.

Yo nte yo dya pärã, rá cjavüji na jo ngue c'ua rí ünmbügueji yo.

20 Xo 'ñeje e Isaías o zëchi o mü'bü c'ü rví mama a cjava:

C'o dya mi jongü, ngue c'o o chöcügö c'o.

Ró jizhitsjë c'ü rví mbãcã c'o dya mi jodü ja rvã mbãcã, eñe.

21 Pero c'ü mi mama ja ga cja yo menzumü a Israel, o mama e Isaías a cjava: “Najpa, 'najpa, rvã te'bete rvã ma't'ü yo nte yo dya ne ra dyätcã. Pero dya cjavüji ngüenda c'ü rí mama”, eñe e Isaías va pätpã Mizhocjimi.

11

Los de Israel que son salvos

1 Nguéc'ua rí mangö: Nudya, ¿cjo ya jyëzi Mizhocjimi yo menzumü a Israel yo o juajnü mi jinguã? Jiyö; nutscö rí ejmegö e Jesucristo. Maco nguetscö 'naja yo menzumü a Israel. O mboxbëchezü e Abraham. Je xo rí bëche cja e Benjamín.

2 Mizhocjimi dya jyëzi yo o nte angueze yo ya vi xöcü ro tsjavü o t'i angueze. Nudya, ¿cjo dya ín pärãji ja ga mama nu t'opjü, nu nãdã e Elías, 'ma o ngöt'ü c'o nu menzumüji a Israel? O ngöt'üji a jmi Mizhocjimi.

3 O mama e Elías a cjava: “Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, ya mbö't'üji c'o mi mama ín jñague. Ya yã't'ãji c'o altar nu ja mi ma'tc'ügue c'o ín nte'e. Ya nguetjozügö xe rí bünc'ö. Nudya jongüji ja rgã mbötcüji”, eñe e Elías.

4 ¿Ja va ndüntü c'ua Mizhocjimi? O ndünrü a cjava: “Ró xöcügö yenchö mil c'o dya ndüñijöümü a jmi c'e ts'ita Baal. Nuc'o, matcügö c'o”, eñe Mizhocjimi.

5 Je xo ga cjavonü yo pa dya yo. Cãrã ja nzi yo menzumü a Israel yo

ejme Mizhocjimi. Angueze o juajnüji na ngueje me na jonte c'ü.

6 O unütjoji c'ü ro jogü o mü'büji. Dya ngue c'ü pje vi tsja anguezeji c'o na jo c'ü o jogü o mü'büji. 'Ma ri ngue a cjanu, dya ro ch'unütjoji 'ma.

7 ¿Pje rá mangöji 'ma? Yo menzumü a Israel dya chöt'üji c'ü me mi jodüji. Pero c'o o juajnü Mizhocjimi, ngue c'o o chöt'ü c'o. C'o dyaja o tsjavüji ma me o mü'büji.

8 Anguezeji cjavü c'ua ja ga mama o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: “Mizhocjimi o unüji 'na pjeñe c'ü dya ro tsjavüji ngüenda. O tsjavü o ndöji c'ü dya ro jñandaji, 'ñe o ngöji c'ü dya ro dyärãji. Je ga cjavonü anguezeji hasta yo pa dya”, eñe.

9 Xo 'ñeje e David, o mama a cjava: Me ñönüji na jo nguéc'ua ga nguiñüji me mãjä Mizhocjimi ga nejí. C'ü o pjeñeji onpütjoji.

Pero Mizhocjimi ra nzhopcüji c'ü cjavü.

10 Ra ndëzhöji ngue c'ua dya ra sö ra jñandaji. Texe yo pa ra c'oxütjüji, eñe.

La salvación de los que no son de Israel

11 C'ü rí mangö, ¿cjo ya pjeñeji c'ü dya cja ra sö ra böbüji? Jãgã ra sötjo, 'ma ra dyätãji Mizhocjimi. Pero yo menzumü a Israel, dya ne ro dyätãji o jña e Cristo; yo dyaja nte ngueje yo na ätä dya. Nguéc'ua sö ra jopcü o mü'büji. A cjanu yo menzumü a Israel ra envidiaji na ngue c'ü ni jopcü o mü'bü dya, yo dyaja nte.

12 O bëzhi yo menzumü a Israel 'ma dya ne ro dyärãji o jña e Cristo. Mizhocjimi o 'nintsjimi c'ua yo dyaja nte cja ne xoñijöümü. Tsjiñüji. Xenda ra 'nintsjimi texe yo nte cja ne xoñijöümü 'ma xo ra nzhögü o mü'bü yo menzumü a Israel ra 'ñejmeji e Cristo.

13 Nu'tsc'eji ín pärãji, Mizhocjimi o ndãcjã rá zo'c'üji dya, nu'tsc'eji dya ín menzumüji a Israel. Co texe ín mü'bü rí zo'c'üji o jña e Cristo.

14 Xo rí xipji a cjanu yo ín menzumügöjme c'ü ya jocüts'ü in mü'büji Mizhocjimi. Xa'ma xo ra ne ra 'ñejme ja nzi anguesji, ra jogü o mü'büji.

15 Nu c'o menzumü a Israel, o xögüji cja Mizhocjimi; ngue c'ua Mizhocjimi dya cja cjavü o nte c'o. Nguec'ua nudya, ngue yo dyaja nte cja ne xoñijömü c'o recibido dya Mizhocjimi. Tsjijñiji, nu 'ma ra 'ñejme e Jesucristo yo menzumü a Israel, ra recibido na yeje Mizhocjimi 'ma yo. Nu'ma, ra chjënjuí c'ü ro nanga c'o ya vi ndü'ü.

16 E Abraham chjënjuí 'na dyüza. C'o o mboxbêche chjënjuí c'o o dyëza. A cjanu, Mizhocjimi 'ma o xöcü e Abraham xo o xöcü texe c'o o mboxbêche.

17 Bübü c'o dyëza c'o o 'huacüji cja c'e za'a. Anguesji ngue c'o menzumü a Israel c'o dya ejme e Jesucristo. Nu'tsc'ejí, dya ín menzumüji a Israel, ín chjënjuí o dyëza 'na olivo c'ü tetsjējē. O ch'äcäts'üji nu ja vi 'huacü c'o dyëza c'e olivo c'ü exvi 'ñench'ejí. Xo 'ñetsc'ejí dya, je ni 'ñeje cja c'e dyü'ü c'ü da'c'üji c'ü ni nocüji.

18 Zö je ga cjatjonu, dya rí tsjijñiji xenda na jotsc'ejí que na ngueje c'o dyaja c'o o 'huacüji. Nu 'ma ra ëjē ín pjeñeji a cjanu, rí unnc'ejí na jo ngüenda c'ü dya je ni 'ñejets'üji c'ü rguí nocü c'e dyü'ü. Ngue c'e dyü'ü c'ü da'c'üji c'ü rguí nocügueji.

19 'Na ri bübüts'üji c'ü ra xitsi a cjava: "O 'huacüji c'o dyë olivo ngue c'ua o ch'äcäzögöjme", ra 'ñenzeji.

20 Já, na cjuana c'ü ín mangueji. Pero pjötpüji ngüenda. ¿Jenga o 'huacüji? O 'huacüji na ngueje dya 'ñejmeji Mizhocjimi. Nu'tsc'ejí o ch'äcäts'üji na ngueje ín ejmeji dya Mizhocjimi. Nguec'ua dya rí tsjapütsjēji na nojo. C'ü rí tsjaji, rí süji Mizhocjimi.

21 Tsjijñiji na jo. Mizhocjimi o 'huacü yo dyëza c'o je vi mbeje cja c'e za. Pjötpüji ngüenda, 'ma. Mizhocjimi xo sö'ö ra 'huacüts'üji nu'tsc'ejí o ch'äcäts'ügueji cja c'e za'a.

22 Me na jonte Mizhocjimi. Pero me xo cjavü ra sufrido nu c'o dya o

'ñejme. O 'huacüji cja c'e za'a. Pero nu'tsc'ejí, me na jonte c'ua nzi ga nuc'üji 'ma sido rí 'ñejmeji. 'Ma dya sido rí 'ñejmeji, xo ra 'huacüts'ügueji cja c'e za'a.

23 Xo nzitjo nu c'o menzumü a Israel, 'ma ra nzhogü o mü'büji ra 'ñejmeji Mizhocjimi, xo ra chäcä Mizhocjimi anguezeji. Na ngueje Mizhocjimi me na zēzhi. Sö ra chäcätjoji na yeje.

24 Na ngueje c'o menzumü a Israel ngueje c'e olivo c'ü exo 'ñench'ejí. Nu'tsc'ejí ngue'tsc'ejí c'e za c'ü ni chjü olivo c'ü o tetsjējē. O ch'äcäts'üji cja c'e za c'ü exvi 'ñench'ejí. Xe ra sö ra ch'äcätjo na yeje c'o dyë c'o je vi mbeje cja c'e za c'ü exvi 'ñench'ejí.

La salvación final de los de Israel

25 Mi cjuarmats'üji. Bübü c'ü dya 'mārā 'ma ot'ü c'ü rí negö rí pärāgueji na jo. Rá xi'tsc'öji ngue c'ua dya rí tsjapütsjēji na nojo. Cārā c'o menzumü a Israel c'o o meze o mü'büji. Je rga cjatjoji c'ua dya, hasta 'ma cja ra sötü c'ua texe c'o ra 'ñejme Mizhocjimi yo dyaja nte.

26 Nuc'ua ra jogü c'ua o mü'bü texe yo menzumü a Israel, c'ua ja nzi va t'opjü a cjava:

Ra ëjē nu c'ü ra böbü a nde. Rguí 'ñeje a Sion, ra ndintspi o mü'bü yo o mboxbêche e Jacob.

27 Nujnu ngue nu ró mama 'ma ot'ü c'ü rá cjavö; ró mama c'ü rá tjintspiji o mü'büji, eñe Mizhocjimi c'ü ra tsja'a.

28 Anguezeji üji Mizhocjimi. Dya o dyätäji o jña e Cristo. Nguec'ua ya o säjä c'ua ja ín cārāgueji c'e jña. Pero Mizhocjimi o juajnü yo menzumü a Israel na ngueje ngue o mboxbêcheji e Abraham. Mizhocjimi me s'iyaji.

29 Nu c'ü mama Mizhocjimi ra tsja, ra cumple c'ü. O zojnü c'o menzumü a Israel. Mizhocjimi dya pötü c'ü cja'a.

30 Nu'tsc'ejí, dya ín menzumüji a Israel, mi jinguã, dya mi negueji ri dyätäji Mizhocjimi. Pero ya

juen'tsc'ejí dya angueze, na ngueje yo menzumü a Israel, dya ne ra 'ñejmeji.

³¹ Je xo ga cjatjonu anguezeji, dya ne ra dyätäji. Pero c'ua nzi ga juen'tsc'egueji dya Mizhocjimi, xo ra zädä c'ü ra juentse anguezeji.

³² Mizhocjimi o tsjapü c'ü o 'ñetse c'ü tñü o nzhubü texe yo nte, yo menzumü a Israel 'ñe yo dyaja nte. Nguec'ua Mizhocjimi sö ra juentseji texeji.

³³ Me na jo c'ü cjiñi Mizhocjimi. Me na nojo c'ü cja'a. ¿Cjó sö ra mbärã jenga cja'a c'ü cja? Pero angueze, me na zö texe c'o cja'a.

³⁴ O jña Mizhocjimi mama a cjava: “¿Cjó ngue c'ü o mbärã c'ü mi cjiñi Mizhocjimi? ¿Cjó ngue c'ü sö ra tsja xöpüte ra xipji Mizhocjimi c'ü ra tsja? Dya cjó sö.

³⁵ ¿Cjó ngue c'ü ya vi mbeñe Mizhocjimi ante c'ü ro tsja Mizhocjimi ro mbeñe c'e nte? Ojtjo dya cjó bñbü”, eñe.

³⁶ Texe yo bñbü, texe yo ts'a, je ni 'ñeje cja Mizhocjimi. 'Ma pje c'o ts'a, ngueje angueze vi mbeñe c'ü ro ts'a. 'Ma pje c'o ts'a, ngue c'ü ra 'märã Mizhocjimi. Dya rá jëziji rga mamaji angueze me na zö'ö. Je rga cjanu, amén.

12

La vida consagrada a Dios

¹ Mi cjuarmats'üji, me co juen'tsc'ejí Mizhocjimi. Nguec'ua rí ò'tc'üji rí nzhötütsjèji Mizhocjimi co texe in mü'bñji texe yo pa c'o rí bñbüji, rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze c'o na jo. Ngue c'ü ni jyodü rí tsjaji. Ngue c'ü rguí mäjä Mizhocjimi.

² O Espíritu Mizhocjimi da'c'üji nuevo in pjeñeji. Nudya c'ü in dadyoji, ni jyodü dadyo rguí nzhodüji. Dya cja rí nzhodüji c'ua ja nzi ga nzhodü nu c'o dya pärã Mizhocjimi. Nuc'ua sö rí pärãji c'ü ne Mizhocjimi. Sö rí pärãji c'ü na jo.

³ Mizhocjimi o dyacü c'ü ja rgá sö rá jí'ts'iji c'ua nzi ga cja angueze. Nguec'ua rrã zo'c'üji. Mizhocjimi o dya'c'üji ja rguí pëpiji angueze.

Nguec'ua dya rí tsjiñitsjèji que me na nojots'üji. Dya rí tsjiñiji que xenda ni muvits'üji a jmi Mizhocjimi que na ngueje yo nin cjuarmaji.

⁴ Nu in cuerpoji bñbü na puncjü yo ch'äcäzüji. Pero dya 'na ma cjatjo c'ü o bñpi anguezeji.

⁵ Je xo ga cjatjözögöji nu. Na puncjüzüji. Pero 'natjo in cuerpoji na ngueje e Cristo bñbü cja in mü'bñji. Rí 'natjo cuerpoji rí texeji; rí pötü rgá pjöxteji.

⁶ Yo bñpi yo sö rá cjaji, nde nandyo yo, c'ua nzi va dyacüji Mizhocjimi rá cjaji. C'o o ch'unü ra ña o jña Mizhocjimi, ra ña c'ua ja nzi va unü Mizhocjimi ra ña.

⁷ C'o o ch'unü ra tsja mböxte cja o bñpi Mizhocjimi, ra tsjacjuana. C'o o ch'unü ra xöpü o jña Mizhocjimi, ra xöpü na jo'o.

⁸ C'o o ch'unü ra zopjü yo cjuarma, ra zopjüji na jo o jña Mizhocjimi. Nu c'o ra unü c'ü pje nde pë's'i, ra unü co texe o mü'bñ. Nu c'o o ch'unü ra tsja xo'ñi cja o bñpi Mizhocjimi, ra mbötpü ngüenda ra tsja c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nu c'ü pjös'ü c'o pje ni jyodü, ra mäjä rgá mbös'ü.

Deberes de la vida cristiana

⁹ Rí s'iyaji yo nin minteji co texe in mü'bñji. Jyëzgueji c'o na s'o. Sido rí tsjaji c'o na jo.

¹⁰ Rí pötqui s'iyaji na ngueje nde in cjuarmaji in texeji. Dya rí envidiaji yo nin cjuarmaji. Pero rí tsjiñiji c'ü xenda na jo nzi 'naja anguezeji que na ngue'tsc'ejí.

¹¹ C'ü rí tsjaji rí pëpjigueji na jo; dya rí ndyemeji. Ngueje c'in Jmugöji in pëpiji. C'ü rí tsjaji, rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne o Espíritu Mizhocjimi c'ü bñbü cja in mü'bñji.

¹² Rí mäjceji na ngue ra ch'a'c'ejí c'o me na jo'o. Zö pje rí sufridoji, pero dya rí jyëziji Mizhocjimi. Sido rí dyötüji angueze.

¹³ Mizhocjimi ne'e, nu c'o in pë's'i rí unüji nin cjuarmaji 'ma pje ni jyodüji. Rí pjötpüji ngüenda rí säjäji na jo c'o cjuarma c'o va ëjë na jë'ë.

¹⁴ Rí ma'tp'ütjoji Cjimi c'o nuc'üji na ü. Rí xipjiji na jo jña, dya rí sadüji.

¹⁵ 'Ma cjó c'o mājā, xo rí mǎcjeji co anguezeji. 'Ma cjó c'o nzhumü o mü'bü, xo rí ndumüji co anguezeji.

¹⁶ Rí pötqui ñuji na jo. Dya rí tsjapüji na nojo c'ü ri nguetjo yo pje pjézhi rí ñegueji y rí jogueji. Texe yo dya pje pjézhi, xo rí ñeji yo, xo rí joji yo. Dya rí tsjiñitsjëji c'ü me ri pârāgueji.

¹⁷ 'Ma cjó c'o ra tsja'c'üji na s'o, dya rí nzhopqueji. C'ü rí tsjaji, mimiji na jo a jmi yo nte.

¹⁸ Rí tsjaji posible rí pötqui ñuji texe yo nte, zö dya ra nuc'üji anguezeji.

¹⁹ Nu'tsc'ejí rí s'iyats'üji, 'ma cjó c'o pje ra tsja'c'üji na s'o, dya rí nzhopqueji. Nu'tsc'ejí jyéziji ra nzhopcüji Mizhocjimi. Na ngueje o jña Mizhocjimi je t'opjü a cjava: "Nguetscö rá nzhopcö 'ma cjó c'o pje cjpü na s'o c'ü nu minteji. Nguetscö je rá castigao", eñe c'ín Jmuji.

²⁰ Xo mama a cjava: "Nu 'ma ri sant'a c'ü in üvi, unügue c'ü ra zi'i. Nu 'ma ri türe, unügue ndeje. 'Ma rí tsjague a cjanu, xāmā ra nguijñi, ra tseje na ngue vi tsja'c'ü na s'o", eñe c'ín Jmuji.

²¹ C'ü pje ra tsja'c'üji c'ü na s'o, dya rí jyézi ra ndö'c'üji c'ü rí tsjaji c'ua c'ü na s'o. C'ü rí tsjaji, tsjapüji c'ü na jo c'e nte. 'Ma rga cjanu, rí chöpüji c'ü na s'o 'ma.

13

¹ Ni jyodü rí dyätäji yo pje pjézhi in texeji. Mizhocjimi jézi yo pje pjézhi ra mandaji cja yo nu minteji. Ngue angueze o ngamaji ra tsjaji jmu.

² Nguec'ua, c'ü dya ra dyätä c'o jmu, dya xo ätä Mizhocjimi 'ma c'ü. Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda 'ma. Ra tsjapü ra sufrido.

³ C'ü vi ngamaji c'o pje pjézhi, dya ngue c'ü ra zü'ü c'o cja na jo; ngue c'ü ra zü'ü c'o cja na s'o. Nu'tsc'ejí, nu 'ma dya in neji rí süji yo pje pjézhi, tsjagueji na jo 'ma. Nuc'ua anguezeji ra mamaji me na jots'ejí.

⁴ Mizhocjimi o ngamaji yo pje pjézhi ngue c'ua rí mimiji na jo. Pero

nu 'ma rí tsjaji na s'o, rí sügueji 'ma. Na ngueje dya bëvatjo ga mbë's'i poder yo pje pjézhi ra tsja'c'üji rí sufridoji. Ngue o mbëpjiji Mizhocjimi ngue c'ua ra tsjapü ra sufrido c'o cja'a na s'o. Ra nzhopcüji c'ü vi tsjaji na s'o.

⁵ Nguec'ua rí dyätäji anguezeji. Dya nguextjo c'ü rguí süji c'ü pje ra tsja'c'üji rí sufridoji. Rí dyätäji na ngueje in pârāji c'ü na jo a cjanu.

⁶ Ngue yo ni tsjöt'üji o ndünjuajma yo pje pjézhi. Na ngue ya ngama Mizhocjimi anguezeji ra mandaji.

⁷ Tsjöt'üji texe c'o in tñji. C'ü in tunpüji faina rí tsjaji. C'ü in tunpüji ndünjuajma, tsjöt'üji. C'ü ni jyodü rí süji, rí süji c'ü. C'ü ni jyodü rí respetaoji, rí respetaoji c'ü.

⁸ Dya cjó pje rí chüsp'üji ngüenda. Pero rí pötqui s'iyaji. C'ü ra s'iya nu minteji, cja'a c'ü mama o ley Mizhocjimi.

⁹ Je t'opjü a cjava: "Dya rí tsājā ndixü. Ne xo ri ngue e ndixü ra tsājā bëzo. Dya rí pöt'üte. Dya cjó pje rí pönmbü. Dya cjó rí xosp'ü bëchjine. Dya cjó pje rí ñepe." Nujyo ley yo, 'ñe c'o pje nde ma ley, ya vi tsjagueji c'ü mama yo, nu 'ma rí dyätäji c'e ley c'ü mama a cjava: "Rí s'iya nin minteji c'ua ja gui ñetsjégue", eñe.

¹⁰ C'ü ra s'iya nu minteji, dya ra tsjapü c'ü na s'o. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra s'iya nu minteji, ya tsja 'ma, texe c'ü mama c'e ley.

¹¹ Dya cja rí ñjji, rí söji. Tsjaji c'ü mama Mizhocjimi. Nutscöji ró ench'e ín mü'büji e Jesucristo. Dya cja ra mezhe ra cumple texe c'o na jo c'o o mama ra dyacüji.

¹² E xömü ya ni ma'a. Ya va pä'mā a jömü e pa 'ma ra ëjē na yeje e Cristo. Dya cja rá cjaji c'o dya ma jo c'o mi cjaji 'ma rmí nzhodüji cja bëxömü. Rá zëzhiji, rá cjaji c'o na jo. Na ngueje ya rí nzhodüji cja e jya's'ü.

¹³ Rá mimigöji na jo nza cja 'ma ri ngue 'ma ndempa 'ma cjó c'o jandgaji. Dya me rá cjambaxuaji c'ü me rá tñji. Dya rá tsājāji ndixü, ne ri ndixü ra tsājāji bëzo. Dya rá cjaji c'ü

pëndözüji ín cuerpoji. Dya rá cjaji chũ. Dya cjó rá envidiaji.

¹⁴ Rí jyéziji e Cristo c'ü búbü cja in mü'büji ra tsja'cüji rí zèzhiji. Dya rí tsjapüji ngüenda nu in cuerpoji c'ü rguí tsjijñiji ja rguí tsjaji c'ü ne'e nu in cuerpoji.

14

No critiques a tu hermano

¹ Búbü cjuarma c'o cjiñi cja o mü'bü c'ü dya ra jogü ra tsjaji nu c'o in cjagueji, zö in cjiñiji cja in mü'büji ra jogü rí tsjagueji c'o. Rí sãjãji c'o cjuarma c'o. Pero dya rí söji jña c'ü rguí xipjiji c'ü dya jo c'ü cjiñi anguezeji.

² Búbü c'o cjiñi na jo ra zi pje nde ma jñõnü. Xo búbü c'o ra zitjo c'ajna, na ngueje cjiñiji cja o mü'büji c'ü dya ra jogü ra zaji o ts'ingue.

³ Nu c'ü sa ts'ingue, dya ra tsjapü menu c'ü dya sa ts'ingue. C'ü si c'ajna, dya xo ra mama c'ü dya jo c'ü cja nu c'ü dya si c'ajna. Na ngueje Mizhocjimi sãjã nu c'ü sa ts'ingue; xo nzitjo c'ü si c'ajna.

⁴ ¿Jenga in so'büji yo nin cjuarmaji? Maco ngueje o mbëpjiji Mizhocjimi. Dya ngueje in mbëpjigüeji. Nguet-sjê Mizhocjimi mama cjo na jo va mbëpiji, cjo jiyö. Mizhocjimi sö ra tsjapüji ra mbëpiji na jo na ngueje na zèzhi angueze.

⁵ Búbü c'o cjiñi c'ü búbü pa'a c'o xenda na sjü'ü a jmi Mizhocjimi que na ngueje c'o dyaja pa'a. Búbü c'o cjiñi nde 'na ma cjatjo yo pa'a a jmi Mizhocjimi. Ni jyodü nzi 'naja ra mbãrã na jo cja o pjeñe c'ü na jo c'ü cja'a.

⁶ C'o cjapü ngüenda c'o sjüpa, mbeñeji Mizhocjimi ga tsjaji. C'o dya cjapü ngüenda, xo mbeñeji Mizhocjimi. C'o si pje nde ma jñõnü, mbeñeji Mizhocjimi na ngueje unüji na pøjö. C'o dya xo si, xo mbeñe Mizhocjimi c'o. Xo unüji na pøjö.

⁷ Dya rí cãrãtsjögöji. 'Ma rí tñji, dya xo rí büntsjeji.

⁸ Nu 'ma rí búbüji, ngueje ín Jmuji c'ü rí búbüji a jmi. Nu 'ma rí tñji, xo ngueje a jmi e Jmu c'ü rí tñji. Nguec'ua zö rí búbütjoji o zö ya rga tñji, je 'ñezgöji e Jesucristo.

⁹ E Cristo o tsja o Jmu c'o ya ndü 'ñe yo cãrãtjo dya. Ngue c'ü vi ndü'ü e Cristo, cjanu o tetjo o búbütjo.

¹⁰ Nu'tsc'eji, ¿jenga in so'bügüeji nin cjuarma? ¿Jenga in cjapüji menu nin cjuarma? Maco texezüji nde rá böbüji a jmi Mizhocjimi c'ü rguí jñüncüji ngüenda.

¹¹ Je t'opjü a cjava c'ü o mama c'ín Jmugöji:

IXna cjuana rí búbügö. Je xo ga cjatjonu, na cjuana ra ndüñijõmüji texeji cja ín jmigö; ra mamaji c'ua nguezgö Mizhocjimi rí mandagö texe, eñe.

¹² Nguec'ua nzi 'nazgöji rá nzhötüji ngüenda Mizhocjimi c'ü pje nde ró cjaji nzi 'nazgöji.

No hagas tropezar a tu hermano

¹³ Nguec'ua dya cja rá pötca so'bü ín dyoji. C'ü rá cjaji, rá cjiñiji na jo c'ü dya pje rá cjaji c'ü ra tsjapü ra nügü yo mi cjuarmaji, nguec'ua dya ra xögüji cja e Cristo.

¹⁴ E Jesucristo c'ü búbü cja ín mü'bügö, o tsjacü rá pãrã c'ü dya cja c'o na s'o 'naja nte, zö ra za ts'ingue, zö dya ra za ts'ingue. Pero nu c'ü cjiñi c'ü cja c'o na s'o 'ma sa ts'ingue, o ma dya sa ts'ingue; nuc'ü, cja c'o na s'o 'ma c'ü.

¹⁵ 'Ma ra nügü nin cjuarmaji na ngue in sagüeji ts'ingue, nuc'ua c'ü in cjagueji je 'ñetse c'ua, dya in s'iyaji nin cjuarmaji. O ndü e Cristo ngue c'ua ro 'ñeme libre nin cjuarmaji. Dya rí tsjapüji ra xögüji cja e Cristo na ngue c'ü in ne rí saji ts'ingue.

¹⁶ Zö in pãrãgüeji c'o na jo rí tsjaji, pero rí pjötpüji ngüenda ja rguí nzhodüji ngue c'ua, dya ra sö ra mamaji na s'o c'ü in cjagueji.

¹⁷ Ngue Mizhocjimi c'ü mandazüji. Nguec'ua, dya ra tsja zö pje rá siji, zö dya pje rá siji. Nu c'ü ni muvi ngue c'ü rá nzhodüji na jo, 'ñe rá cãrãji na jo yo

nte. Me xo rá mājāji na ngueje bübü o Espiritu Mizhocjimi cja ín mü'büji.

¹⁸ Nu c'ü pēpi a cjanu e Cristo, Mizhocjimi ra mǎpǎ c'ü, y yo nte ra mbārā cja o mü'büji na jo ga nzhodü c'ü.

¹⁹ Sido rí jyodüji rí pötqui ñuji, rí pötqui pjös'üji ngue c'ua xenda rí pārāji Mizhocjimi in texeji.

²⁰ Dya pje rí sigueji c'ü rgui s'o'tp'üji c'ü cja Mizhocjimi cja o mü'bü c'ü 'naja. Jā, na cjuana na jo texe yo pje nde ma jñōnū. Pero 'ma cjó c'o pje ra zi c'ü rguí tsja c'o na s'o c'ü 'naja, dya rga jo 'ma.

²¹ Na jo c'ü dya rí saji ts'ingue, dya xo rí siji vino. Dya pje rí tsjaji c'ü rí tsjapüji ra nügü nin cjuarmaji, o ra mamaji c'ü dya jo c'ü in cjagueji.

²² Nu c'ü o jí'ts'iji Mizhocjimi ra jogü rí tsjaji na ngueje in ejmeji angueze, ngue c'ü rí tsjaji c'ü. Pero nin cjuarmaji c'ü ejme cja o mü'bü c'ü dya ra jogü ra tsja a cjanu, dya rí tsjaji a jmi'i c'ü. Nu 'ma in pārā cja in mü'büji na jo in cjaji, me in mǎcjeji 'ma.

²³ 'Naja cjuarma c'ü dya pārā cjo na jo ra za ts'ingue cjo jiyö, 'ma ra za c'e ts'ingue, cja c'o na s'o 'ma. Na ngueje 'ma dya pārā 'naja cjuarma cjo na jo ra tsja cjo jiyö, pero 'ma ra tsja, cja c'o na s'o 'ma.

15

Agrada a tu prójimo, no a ti mismo

¹ Bübüzügöji rí ejmeji ra jogü pje rá cjaji. Nutscöji rí ejmeji a cjanu, dya rá xipjiji c'o dyaja c'ü ni jyodü ra 'ñejmeji c'ua ja nzi rgá ejmegöji.

² Bübü c'o rí ne rá cjaji c'o rí pārāji c'o na jo. Pero ni jyodü rá cjijñiji yo ín cjuarmaji. Na ngueje, dya ra jogü pje rá cjaji c'ü rá cjapcöji ra tsja na s'o anguezeji. Rá cjaji ngue c'ua xenda ra mbārāji Mizhocjimi.

³ Je xo va cjatjonu e Cristo. Dya xo tsjatsjē nu c'ü mi ne'e; o tsja c'ua ja nzi ga t'opjü c'ü mama a cjava: "C'o jña c'o sanc'üji nu'tsc'e ín Mizhocjimits'ü, nguetscö je rí sēchigö c'o."

⁴ Texe c'o o t'opjü mi jinguã, je vi t'opjü c'o, c'ü rga xörüji ngue c'ua rá

pārāgöji. Nguec'ua rá te'beji na jo Mizhocjimi. Yo o jña Mizhocjimi yo t'opjü jítsiji rá sēchiji, nde rá mājāji.

⁵ Ngue Mizhocjimi c'ü cjacüji rá zēzhiji 'ñe rá mājāji. Angueze ra dya c'üji c'ü 'natjo rgui tsjijñiji, c'ua ja nzi va tsja e Jesucristo.

⁶ Nguec'ua 'natjo jña rí mamaji. Rí mamaji me na jo Mizhocjimi c'ü nu Tata ín Jmuji e Jesucristo.

El evangelio anunciado a los que no son de Israel

⁷ Nguec'ua rí pötqui sājāji, c'ua ja nzi va sǎcjāji e Cristo. 'Ma je rgui tsjaji a cjanu, ra 'mārā Mizhocjimi me na zö'ö.

⁸ Rí mangö e Cristo o tsja mböxte cja yo menzumü a Israel ngue c'ua ro mbārā yo nte c'ü na cjuana c'ü mama Mizhocjimi. O tsja mböxte ngue c'ua ro zädä c'ü vi xipji Mizhocjimi c'o ín mboxatitajme.

⁹ O ē tsja mböxte ngue c'ua xo ra juentse yo nte yo dya menzumü a Israel. Nguec'ua anguezeji me ra mamaji c'ü me na zö Mizhocjimi c'ua ja nzi va t'opjü a cjava: Ngue nu rga tō'c'ügö tjōjō a nde'e cja yo dya menzumü a Israel. Y rá ma'tc'ügö in chjügue, eñe.

¹⁰ Xo mama a cjava:

Nu'tsc'eji, dya in menzumüji a Israel, rí mǎcjeji co yo o nte Mizhocjimi.

¹¹ Xo mama:

Nu'tsc'eji, dya in menzumüji a Israel, rí ma'tc'eji ín Jmuji, in texeji.

Texe yo nte nde ra mamaji me na jo Mizhocjimi.

¹² Je xo ga cjatjonu va mama e Isaías: Ra ējē 'naja o mboxbēche e Isaí, nza cja 'ma peje 'na dyüza c'ü ya ni dyocüji.

Ra 'ñemeji ra tsja Jmu cja yo nte yo dya menzumü a Israel.

'Ma ra ējē c'ü, ngue c'ü ra 'ñench'e o mü'büji, eñe.

¹³ Mizhocjimi dacüji c'ü me rrā te'beji. Rí ötügö ra tsja c'üji rí mǎcjeji na puncjü. Me ra söya na jo in mün'c'eji na ngueje in ejmeji angueze. Nguec'ua me xo rí che'beji na jo na

ngueje na zèzhi o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü in mü'bügueji.

¹⁴ Mi cjuarmats'ügöji, ya ró junt'ü ín mü'bügö na jo c'ü in cjaji. Xo nde in pārāji c'ü ni jyodü. Xo sòts'üji rí pötqui zopjüji nzi 'natsc'ejí.

¹⁵ Nujyo rí opjügö, rí zo'c'üji co yo na zèzhi jña ngue c'ua rí mbenn'ejí. Ró opjügö a cjanu na ngueje o ñempcö Mizhocjimi rá zo'c'ejí nu'tsc'ejí, dya in menzumüji a Israel.

¹⁶ O ñempcö Mizhocjimi rí pèpi e Jesucristo a nde cja yo dya menzumü a Israel. Rí xipjiji o jña Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma ra ñench'e o mü'büji e Jesucristo, ra mājā Mizhocjimi. Ngueje o Espíritu Mizhocjimi ra xöcüji.

¹⁷ Me ni muvi c'ü ni mböxcü e Jesucristo c'ü rí pèpi Mizhocjimi.

¹⁸ C'ü rá mama, nguextjo c'ü o mböxcü e Cristo ró cja. Nguec'ua yo dya menzumü a Israel o dyätāji Mizhocjimi na ngue c'ü rvá zopjüji, ñe c'ü rvá cjagö.

¹⁹ O Espíritu Mizhocjimi c'ü na zèzhi o ñünngügö ín mü'bü. O mböxcü ró cjagö c'o na nojo, c'o me mi cijñi yo nte; nguec'ua mi unüji ngüenda c'ü na cjuana c'o mi mangö. Ró mama na jo nu jña nu mama ja ga cja e Cristo. Ró pjürü ró mama ne jña'a nu ndeze a Jerusalén; ró nzhodü ró zopjü yo nte cja na puncjü jñiñi hasta ró sät'ä a ma a Ilríco.

²⁰ Me ne ín mü'bü rá mama o jña e Cristo nu c'ua ja dya be pārāji e Cristo. Nguec'ua, dya rí chjëntcjöbe nza cja c'ü jábā 'na ngumü nu ja ot'ü vi pjütü cimientó c'ü 'naja.

²¹ C'o rí zopjügö, ngue c'o nädāji a cjava cja o jña Mizhocjimi:

C'o dya sjipji ja ga cja Mizhocjimi,
ngue c'o ra mbārā ja ga cja
angueze.

Nu c'o dya dyārā, ngue c'o ra mbārā
c'o.

Pablo piensa ir a Roma

²² Na ngue c'ü rgá nzhonc'ö cja yo jñiñi nu ja dya be ārāji o jña e Jesucristo, dya sö ro ma zenguats'üji.

²³ Pero nudya, dya cja xe bübü jñiñi a ñecjua c'ü xe ni jyodü rá zopjüji. Y ya mezhe cjë'e me rí ne rá ma zenguats'üji.

²⁴ Nguec'ua 'ma rá ma a ma a España, rí negö rá cjogü rá ma zenguats'üji. Rí ne rá mimi ja nzi pa co nu'tsc'ejí, rá mājcoji. Nuc'ua ra jogü rí pjöxcüji c'ü rga magö na jo cja ññi.

²⁵ Pero nudya, je rga magö a ma a Jerusalén. Rá ma sopcö o merio c'o o nte Mizhocjimi c'o cārā nu.

²⁶ C'o ejme Mizhocjimi c'o cārā a Macedonia ñe yo cārā a Acaya, o ne ro jmutüji merio c'ü ro mbenpeji c'o o nte Mizhocjimi c'o cārā a Jerusalén c'o dya pje pè's'i.

²⁷ O ne ro tsjaji a cjanu. Na cjuana ni jyodü ra mbös'üji yo menzumü a Israel. Na ngueje anguezeji o mbös'üji yo dya menzumü a Israel 'ma o zopjüji o jña e Cristo. Nguec'ua yo dya menzumü a Israel ni jyodü xo ra mbös'üji dya, c'o menzumü a Israel.

²⁸ Nguec'ua rá ma sogü a ma a Jerusalén yo na jmutü c'o menzumü a Macedonia ñe c'o menzumü a Acaya. Nuc'ua 'ma rá ma a ma a España, rá cjogü c'ua ja in cārāgueji.

²⁹ Rí pārāgö 'ma rá sät'ä nu ja in cārāgueji, xenda ra 'nintsjimizüji e Cristo 'ma.

³⁰ Mi cjuarmats'ügöji rí ö'tc'üji rí pjöxcüji rí dyötcöji Mizhocjimi co texe in mü'büji na ngue c'ü rgá ejmegöji e Jesucristo c'ü ín Jmuji. Xo rí dyötcöji Mizhocjimi na ngue c'ü o dyacüji o Espíritu c'ü rá pötca s'iyaji.

³¹ Rí dyötcöji Mizhocjimi c'ü ra bübü a nde, ra mböcü. Na ngueje me cārā a ma a Judea c'o dya ne ra ñejme. Xo rí dyötcöji Mizhocjimi ngue c'ua c'o o nte Mizhocjimi c'o cārā a ma a Jerusalén me ra mājāji rgá nguiji c'o merio c'o rá ma sopcüji.

³² Xo rí dyötcöji Mizhocjimi nu 'ma ra ne angueze, rá mājā rga sät'ä nu ja in cārāgueji, ngue c'ua rá söyagö ja nzi pa.

³³ Mizhocjimi ngue c'ü dacüji c'ü ra söya ín mü'büji. Angueze ra bübüts'üji,

textets'üji. Je rga cjanu, amén.

16

Saludos personales

¹ Rí ne rí pãrãji nu e Febe, mi cjũgõji na ngue xo ejme e Cristo. Va tjë'ë ne carta. Nujnu pjõxte, pëpi ín Jmuji nu cja c'o cjuarma c'o cãrã a Cencrea.

² Rí sãjãgueji nu, c'ua ja xo gui sãjãji c'o dyaja c'o ejme c'ü ín Jmuji. Rí pjõs'üji texe c'o rguí jyodü e Febe. Angueze ya mbõs'ü na puncjü cjuarma. Xo me co mbõxcü na puncjü.

³ Xipjiji ra mbörü Cjimi nza yejevi e Priscila co e Aquila. Rí mimbëpjijme cja e Jesucristo.

⁴ Nza yejevi mi nzhõtsjëvi c'ü rví ndüvi, c'ü dya ro mbõtcügö c'o nte. Rí unügö na pøjö anguezevi. Dya xo nguextjozögö. Xo 'ñe texe yo ejme Mizhocjimi yo dya menzumü a Israel, xo unüji na pøjö e Priscila 'ñe e Aquila.

⁵ Xo rí bötpügö Cjimi c'o ejme Mizhocjimi c'o jmurü cja o ngumü e Priscila 'ñe e Aquila. Xo rí bötpügö Cjimi e Epeneto c'ü me rí s'iyagö. Ngue c'ü ot'ü o 'ñejme e Cristo nucjuã a Acaya.

⁶ Xipjiji e María ra mbörü Cjimi. Angueze o pëpji na puncjü a ndetsc'ëji.

⁷ Xipjiji ra mbörüvi Cjimi e Andrónico 'ñe e Junias; rí cjaime c'o. Ma bübüjme a pjörü. C'o apóstole mamaji me na jonte anguezevi. Ot'ü o mbãrãvi e Cristo que na nguetscö.

⁸ Xipjiji ra mbörü Cjimi e Amplias. Me rí s'iya na ngueje ejme e Jesucristo c'ü ín Jmuji.

⁹ Rí bötpügö Cjimi e Urbano c'ü o mbõxcüjme ró pëpijme e Jesucristo. Xo rí bötpügö Cjimi e Estaquis. Rí s'iyagö c'ü.

¹⁰ Xo rí bötpügö Cjimi e Apeles c'ü ya 'mãrã na jo c'ü ejme e Jesucristo. Xo rí xipjiji ra mbörü Cjimi c'o cãrã nu ngumü e Aristóbulo.

¹¹ Xipjiji ra mbörü Cjimi e Herodiön c'ü rí cjabe. Rí bötpügö Cjimi e Narciso 'ñe c'o cãrã o ngumü c'o xo ejme e Jesucristo c'ü ín Jmugöji.

¹² Xo rí xipjiji e Trifena 'ñe e Trifosa ra mbörüvi Cjimi. Anguezevi pëpjivi na puncjü c'ua ja ga ne c'ü ín Jmuji. Xo rí xipjiji e Pérsida ra mbörü Cjimi. Me rí s'iyagö c'ü. Xo o pëpji na zëzhi c'ua ja ga ne ín Jmuji.

¹³ Xo rí bötpü Cjimi e Rufo. Nuc'ü, me nãdãji c'ü na jo ga dyätã c'ü ín Jmuji. Xo rí bötpügö Cjimi c'ü nu mamá e Rufo c'ü chjënjui nza cja 'ma xo ri ngue mi mamãgö c'ü.

¹⁴ Xo rí bötpü Cjimi e Asíncrito 'ñe e Flegonte 'ñe e Hermas 'ñe e Patrobas 'ñe e Hermes 'ñe c'o cjuarma c'o jmurü co anguezeji.

¹⁵ Xo rí bötpü Cjimi e Filólogo 'ñe e Julia 'ñe e Nereo 'ñe c'ü nu cjü 'ñe e Olimpas 'ñe texe c'o o nte Mizhocjimi c'o jmurü co anguezeji.

¹⁶ Rí põtqui zenguateji co texe in mü'büji, na ngue c'ü ya je 'ñets'ügueji Mizhocjimi. Bö'tc'üji Cjimi texe yo ja nde jmurü yo ma't'ü e Jesucristo.

¹⁷ Mi cjuarmats'üji, rí ö'tc'üji rí pjõtpüji ngüenda nu c'o nan'ño ga jizhi, nguec'ua ga xõcüji c'o cjuarma. Dya rí dyocjeji c'o.

¹⁸ Na ngueje c'o cja'a a cjanu, dya cjaji c'ü manda e Jesucristo c'ü ín Jmuji. Cjatsjëji c'ua ja nzi ga neji. Me t'ecjañumü ga ñaji. Me xo cjaþüji me pãrãji. A cjanu onþüji c'o cjuarma c'o ts'i ni 'ñejme c'o pje nde sjipjiji.

¹⁹ Pero texe yo nte ya pã'c'ãji nu'tsc'ëji in ätäji o jña e Cristo. Nguec'ua me rí mã'c'ãji. Rí negö rí pãrãgueji ja rguí tsjaji na jo; dya rí ne rí pãrãgueji c'ü na s'o.

²⁰ Mizhocjimi ngue c'ü cjacüji dya pje rá cjiñiji. Dya ra mezhe, angueze ra tsja'c'ü rí chõpüji c'ü dya jo c'ü ni chjü Satanás. Rí yödütjoji c'ü. Rí ötcö e Jesucristo c'ü ín Jmuji me ra nuc'üji na jo.

²¹ Bö'tc'üji Cjimi e Timoteo c'ü ín mimbëpjibe. Xo 'ñeje e Lucio 'ñe e Jasón 'ñe e Sosípater c'o rí cjaime.

²² Xo bö'tc'üji Cjimi e Tercio nu na opjü ne carta. Xo ejme e Jesucristo c'ü ín Jmuji.

²³ Xo bö'tc'üji Cjimi e Gayo. Angueze o säcjä na jo nu cja ngumü. Xo säjä texe yo cjuarma a 'ñecjua. Xo bö'tc'üji Cjimi e Erasto c'ü ngue tesorero cja ne ndajñiñi va. Xo bö'tc'üji Cjimi e cjuarma Cuarto.

²⁴ Rí ötcö e Jesucristo c'ü ín Jmugöji me ra nuc'üji na jo nza texets'üji. Je rga cjanu, amén.

Alabanza final

²⁵ Me na jo Mizhocjimi c'ü sö'ö ra tsja'c'ü ra zé'ts'iji c'ua ja ga mama o jña e Cristo nu rí mama. Ngue nu cja 'mãrã. Mi jinguã dya cjó mi pãrã nu.

²⁶ Ya 'mãrã ne jña dya nu. Nde 'na ma cjatjo ga mama nu jña'a nu, 'ñe c'ü o dyopjü c'o profeta. Mizhocjimi c'ü ra bübüjtjo para siempre, o manda c'ü ro jmama o jña, c'ü ro sjipji texe cja yo jñiñi texe cja ne xoñijõmü, ngue c'ua ra dyärãji, ra 'ñejmeji.

²⁷ Nguextjo Mizhocjimi c'ü me pãrã na jo. Dya rá jëziji rá mamaji me na zö'ö Mizhocjimi na ngue c'ü o tsja e Jesucristo. Je rga cjanu, amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

Pablo escribe a la iglesia en Corinto

¹ Nutscö e Pablo rí apóstolegö o juancügö e Jesucristo rá zopcjö yo nte. Nguetsjē Mizhocjimi o ne o juancügö a cjanu. Nutscö 'ñe e cjuarma Sóstenes rí pen'c'egöbe ne carta.

² Nu'tsc'ejí in cārāgueji a Corinto c'ü tsja a Grecia, in jmurüji in ma'tc'ejí Mizhocjimi, ngue'tsc'ejí rí pen'c'ejí ne carta. Mizhocjimi o 'ñünnc'ü in mün'c'ejí. Nguec'ua 'ma i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, o tsja'c'üji Mizhocjimi o ntets'üji. Y o xöcüs'üji rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze. Dya nguextjotsc'ejí o ntetsc'ejí Mizhocjimi; xo ngue o nte angueze texe c'o ma't'ü e Jesucristo c'ín Jmugöji, zö ja nde cārāji. Dya nguextjotzögöji in Jmugöji c'ü; xo 'ñe anguezeji, xo ngue o Jmuji.

³ Rí ötcö Mizhocjimi c'ü mi Tatagöji, 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü ra sido ra nuc'ejí na jo, ngue c'ua ra mājā in mün'c'ejí, dya pje rí mbeñeji.

Bendiciones por medio de Cristo

⁴ Texe 'ma rí ötügö Mizhocjimi, rí unngö 'na pöjö c'ü ya me o mböxc'ügueji na jo. O mböxc'ejí a cjanu, na ngue bübü in mü'büji dya e Cristo Jesús.

⁵ O mböxc'ejí o dya'c'üji c'ü ja rguí pēpqueji c'ü. Nguec'ua sö rí zopcjeji dya yo nte, 'ñe rí pārāgueji dya na jo, ja ga cja Mizhocjimi. O dya'c'üji a cjanu Mizhocjimi, na ngueje bübü in mün'c'ejí dya e Jesucristo.

⁶ Nguec'ua ya zādā c'ua ja rvá xi'tsc'öji. Na ngueje 'ma mi bübü co nu'tsc'ejí, ró xi'tsc'öji ro mböxc'üji e Cristo ri nzhodüji na jo cja o 'ñiji Mizhocjimi. Y na cjuana ya o mböxc'üji a cjanu.

⁷ Nguec'ua, dya pje bē'tsc'ejí dya; sö rí pēpqueji na jo dya Mizhocjimi. Y

te'be in mün'c'ejí dya c'ü ra ējē na yeje e Jesucristo c'ü in Jmugöji.

⁸ Mizhocjimi ra sido ra dya'c'ejí c'ü rguí zēzhiji, ngue c'ua texe c'o cjē c'o xe rí minc'ejí, dya rí jyēzgueji c'ü. Nguec'ua c'e pa 'ma ra ējē e Jesucristo c'ín Jmugöji, dya pje ra chötcöji c'o na s'o.

⁹ Mizhocjimi o 'ñünnc'ü in mün'c'ejí nzi 'natsc'ejí i 'ñench'e in mü'büji c'ü nu T'i c'ü ngueje e Jesucristo c'ín Jmugöji. Nguec'ua 'natjo in mü'büji dya co angueze. Ixtí jñunt'ü in mün'c'ejí c'ü ra dya'c'ejí c'ü rguí zēzhiji. Na ngueje angueze cja'a c'ua ja nzi ga mama.

Divisiones en la iglesia

¹⁰ Rí ö'tc'ügöji cjuarma, c'ü ri 'natjo jña c'ü rí ñagueji, dya rí söji o jña. Na ngue je ga cjanu ga mandazüji e Jesucristo c'ín Jmugöji. Dya xo rí xögueji cja yo nin cjuarmaji. Nu c'ü rí tsjagueji, rí pötqui ñeji ngue c'ua ri 'natjo pjeñe c'ü rí tsjijñigueji, 'ñe c'ü rí tsjagueji.

¹¹ Nu'tsc'ejí mi cjuarmats'ügöji, o ngöxcö c'o cārā o ngumü e Cloé c'ü ya in pötqui dyonpüteji.

¹² Bübütsc'ejí c'o mama: “Rí teñejme e Pablo. Ngue c'ü xe na jo ga xöpünte”, eñeji. Bübü c'o mama: “Iyö. Ngue e Apolos rí teñejme.” Bübü c'o mama: “Ngue e Pedro rí teñejme.” Bübü c'o mama: “Nutscöjme rí teñejme e Cristo”, eñeji.

¹³ ¿Cjo bübü na puncjü Cristo? Iyö, 'natjo c'ü bübü. Nutscö e Pablo, ¿cjo nguezgö o ndät'āzgöji cja ngronsi c'ü rva päjtc'ägöji? Iyö, dya nguezgö. ¿Cjo ngue in chjügö o nānngägöji 'ma i jigueji? Iyö, dya nguezgö; ngue o tjü e Cristo.

¹⁴ Rí unngö 'na pöjö Mizhocjimi c'ü nguextjo e Crispo 'ñe e Gayo c'o ró jichcö a ndetsc'ejí.

¹⁵ Na ngue 'ma ro jichcö na puncjü o nte, bübü c'o ro mama: “E Pablo jichi cja ndeje na puncjü o nte, ngue c'ua ra ndeñeji co angueze”, ro 'ñeñeji.

¹⁶ Xo rí mbeñegö xo ró jichcö c'o cãrã nu ngumü e Estéfanos: Pero dya cja rí mbeñe cjó je nde ró jichcö.

¹⁷ C'ü vi juancügö e Cristo, dya ngue c'ü rá jichcö yo nte; ngue c'ü rá xipjiji ja ga cja e Jesucristo. 'Ma rí zopcjö yo nte, dya rí jodü rá xicöji jña c'o me na zö, para ra mamaji me rí pãrãgö. 'Ma rva cjanu, dya ro tsjapü ngüenda 'ma yo nte c'ü o pãtcöji e Jesucristo va ndü cja ngronsi.

Cristo, el poder y la sabiduría de Dios

¹⁸ Nutscöjme rí apóstolejme rí zopcjöjme yo nte, rí xicöjme o ndü e Jesucristo va ngötcüji ín nzhubüji. Cãrã o nte c'o cchapü dya ni muvi yo rí mangöjme a cjanu. Anguezeji ya ni ma ra bẽzhi o aljmaji, dya ra salvaji. Pero nutscöji sido jocüzü ín mü'büji Mizhocjimi ngue c'ua rá jẽzgöji c'o na s'o. Nguec'ua c'o jña c'o mama ja va ndü e Jesucristo cja ngronsi, ngue c'o rgá pãrãgöji c'ü me na zẽzhi Mizhocjimi.

¹⁹ Ya zädã c'ü t'opjü ga cjava: Yo me pãrã, rá jünbüji c'ü ni mbãrãji. C'o pẽs'i na puncjü o pjeñe, rá cchapü c'ü dya cja rguí muvi c'o ra nguijñi c'o, eñe Mizhocjimi.

²⁰ Yo cãrã cja ne xoñijömmü c'o dya pãrã Mizhocjimi, bübü c'o me pãrã. Xo bübü c'o me pjẽchi ra jíchi yo nu minteji. Xo bübü c'o me pjẽchi ra zöji o jña yo nu minteji. Pero, ¿pje ni muvi a jmi Mizhocjimi c'o nte c'o? Ya jizhi dya Mizhocjimi c'ü dya ni muvi c'ü pãrãtsjẽ yo nte.

²¹ Mizhocjimi pẽs'i na jo o pjeñe. Nguec'ua ndeze mi jinguã o mbeñe c'ü dya ro sö ro nguijñitsjẽ yo nte ro mbãrãji angueze. Mizhocjimi o ne ro salva yo nte, nguec'ua va juajnü c'o ra zopjü yo nte, ra xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra 'ñeme libre cja c'o na s'o. C'o jña c'o mama ja va sufre e Jesucristo, ngue c'o cchapü yo nte c'ü dya ni muvi c'o.

²² Yo ín menzumüjme a Israel örüji 'na señal c'ü ra jñandaji. 'Ma jiyö, dya

ra creoji zö cjó c'o ra zopjüji. Yo in menzumügueji a Grecia me jodüji 'na c'ü me pãrã, ra zopjüji. 'Ma jiyö, dya xo ra creoji.

²³ Nutscöjme rí apóstolejme 'ma rí zopcjöjme yo nte, rí xicöjme o ndü e Cristo cja ngronsi por nutscöji. Yo ín menzumüjme a Israel, dya ne ra creoji; cijñiji dya pẽs'i poder, na ngue o sufre. Yo in menzumügueji a Grecia, cchapüji c'ü dya ni muvi c'ü vi ndü a cjanu e Cristo.

²⁴ Pero Mizhocjimi o 'ñünngü ín mü'büjme ja rí nzijme rí menzumüjme a Israel; nguec'ua rvã ejmegöjme e Jesucristo. Xo 'ñünnc'ü in mün'c'ejí ja nzitsc'ejí ín menzumügueji a Grecia. Nguec'ua 'ma rí ärãgöji c'ü ja va sufre e Cristo, rí unnc'öji ngüenda c'ü na zẽzhi Mizhocjimi 'ñe c'ü me na jo va mbeñe.

²⁵ Mama yo in menzumügueji c'ü dya ni muvi c'ü o mbeñe Mizhocjimi. Pero xenda na jo o pjeñe Mizhocjimi que na ngue yo nte. Mama yo ín menzumügöjme c'ü dya ga zẽzhi e Jesucristo na ngue o sufre. Pero xenda na zẽzhi Mizhocjimi c'ü o jyẽzi o sufre e Cristo, que na ngue yo nte.

²⁶ Tsjiñiji cjuarma ja ga cjatsc'ejí. Dya puncjüts'üji c'o pẽs'i na puncjü o pjeñe c'ua ja nzi ga mbẽs'i yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi. Pero Mizhocjimi o 'ñünnc'ü in mün'c'ejí i creoji e Jesucristo. Dya xo puncjüts'üji c'o pje pjẽzhi, ni xo na puncjüts'ejí c'o ngue o t'i c'o me ma jonte, pero Mizhocjimi o 'ñünnc'ü in mü'büji i 'ñejmeji.

²⁷ Nu'tsc'ejí mama yo nte c'ü dya ín jüngueji in pjeñeji, o juan'c'ejí Mizhocjimi ngue c'ua ra bẽchpíji o tseje nu c'o nãntji me pãrã. Nu'tsc'ejí mama yo nte c'ü dya pje pjẽ'tsc'ejí, o juan'c'ejí Mizhocjimi ngue c'ua ra bẽchpíji o tseje c'o me nãntji pje pjẽzhi.

²⁸ Nu'tsc'ejí cja'c'üji yo nte c'ü dya ni muvitsc'ejí, o juan'c'ejí Mizhocjimi ngue c'ua ra jñünbü c'ü ni muvi c'o nãntji me ni muvi.

²⁹ Je va cjanu va tsja Mizhocjimi. Nguec'ua dya cjó ra tsjapütsjẽ na nojo

a jmi Mizhocjimi.

³⁰ Nu'tsc'ejí búbü in mün'c'ejí dya e Cristo; nguec'ua in pãrãgueji ja ga cja Mizhocjimi. Rí pãrãgöji c'ü o ngötcüji e Jesucristo c'o in nzhunc'öji; nguec'ua dya cja rí tñji c'o. Xo rí pãrãgöji c'ü sido pëpji cja in mü'büji ngue c'ua xenda rá cjaji c'ua ja nzi ga ne angueze. Nguetsjë Mizhocjimi c'ü o dyacöji c'ü ni búbü in mün'c'öji dya e Cristo.

³¹ Nguec'ua, dya rá cjaþüji na nozüji c'ü rgá pãrãgöji yo. Rá cjaji c'ua ja nzi ga t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü mama ga cjava: “Dya ra jogü cjó ra tsjapütsjë na nojo. Nguextjo Mizhocjimi rá cjaþcöji na nojo”, eñe c'e jña.

2

El mensaje de Cristo crucificado

¹ Je xo va cjanu rvá cja gö 'ma ró sägö nu va ja in cãrãgueji cjuarma. 'Ma ró xi'tsc'öji ja ga salvazüji Mizhocjimi, dya zö rvá zo'c'öji. Dya xo ró xi'tsc'öji jña c'o mama yo cjaþü me pãrã.

² Na ngueje ró negö nguextjo ró xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo, 'ñe ja va þãtcöji va ndü cja ngronsi.

³ Y 'ma ró minc'öji va, dya mi sögö ma zëtscö. Xo mi mbigö ma sügö, 'na dya ro zo'c'öji na jo.

⁴ Yo nte, me jodü ja rgá 'ñünbü o mü'bü yo nu minteji, nguec'ua ga mamaji jña c'o 'ñetse me pãrãji. Pero nutscö, dya je va cjanu rvá zo'c'öji. O Espíritu Mizhocjimi o 'ñünnc'ü in mü'büji i pãrãji c'ü na cjuana c'o mi xi'tsc'öji. Nguec'ua vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo.

⁵ Dya ró negö c'ü rvi mamaji: “E Pablo pãrã na puncjü; na jo ga zocöji. Nguec'ua ró creoji e Jesús”, ri 'ñeñeji, iyö. Ró ötügö Mizhocjimi c'ü ro 'ñünnc'ejí in mü'büji. Nguec'ua ix na cjuana vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo.

Dios se da a conocer por medio de su Espíritu

⁶ Nutscöjme, zö dya zö rgá zopjüjme yo nte, pero rí þjêhcöjme na jo 'na

jña. Pero nguextjo c'o nzhodü na jo co Mizhocjimi c'o rí xicöjme yo. Dya nza cja c'e pjeñe c'ü pë's'i yo nte yo cãrã yo cjê dya yo dya pãrã Mizhocjimi. Ni xo nza cja c'ü þjêchi yo pje þjêzhi yo cjê dya. Na ngueje anguezeji, ra tsjapü Mizhocjimi c'ü dya cja pje ra mbêzhiji.

⁷ C'ü rí xipijme c'o nzhodü na jo co Mizhocjimi, ngue c'ü cjiñi Mizhocjimi. 'Ma ot'ü, dya cjó mi pãrã c'e pjeñe c'ü. Na ngue dya be mi ch'acöji ro pãrãji. Pero 'ma dya be mi ät'ä ne xoñijö mü, ya xcuí mbeñe Mizhocjimi c'ü ra tsjacüji me rguí muvizgöji cja o jmi.

⁸ C'ü o mbeñe Mizhocjimi, dya mbãrã ne rí 'naja yo pje þjêzhi yo cjê dya. Nguec'ua va ndät'äji e Jesucristo cja ngronsi, maco Mizhocjimi e Jesucristo c'ü me na nojo.

⁹ Anguezeji go zädä c'ua ja nzi va t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama ga cjava:

Nunca go jñandaji c'o ya vi preparao Mizhocjimi ra unü c'o ejme angueze 'ñe neji.

Dya xo go dyãrãji c'ü ja ga cja.

Ni xo go nguijñitsjëji cja o mü'büji c'o, eñe c'e jña.

¹⁰ Pero nutscöji 'ma ró ench'e in mün'c'öji e Jesucristo, o dyacüji Mizhocjimi o Espíritu o ã búbü cja in mün'c'öji. O Espíritu Mizhocjimi pãrã texe c'ü ya mbeñe Mizhocjimi. Nguec'ua rgá pãrãgöji yo ya preparao Mizhocjimi ra dyacüji.

¹¹ Dya cjó pãrã texe c'ua ja ga nguijñi c'ü 'na nte. Nguextjo c'e nte, pãrãtsjë o pjeñetsjë angueze. Je xo ga cjatjonu, dya cjó xo pãrã ja ga nguijñi Mizhocjimi; nguextjo c'ü o Espíritu angueze.

¹² Nutscöji, dya ch'acöji rá cjiñiji c'ua ja nzi ga nguijñi yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi. Mizhocjimi ya dyacüji o Espíritu, ngue c'ua ra sö rá pãrãgöji c'ua ja va s'iyazgöji Mizhocjimi, 'ñe c'ua ja ga mböxcöji.

¹³ Nujyo, nguejyo rí mangöjme yo. Pero dya ngue in jñatsjëjme yo rí cjiñitsjëjme yo rí mangöjme. Yo rí mangöjme, nguejyo jña yo jítsijme o

Espíritu Mizhocjimi. Y c'o nte c'o rí xipjijme yo jña yo, ngue c'o ya búbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi c'o.

¹⁴ C'o nte c'o dya búbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi, dya ne ra creoji c'o mama c'ü. Na ngue c'apüji c'ü dya pje ni muvi c'o mama c'ü. Dya xo sò ra mbārāji pje pjēzhi c'o mama c'ü. Nguextjo c'o nte c'o búbü o mü'bü angueze c'o sò ra mbārā pje pjēzhi c'o mama c'ü.

¹⁵⁻¹⁶ Nu c'o búbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi sò ra mbārāji c'o na cjuana ni muvi. Je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi: “Dya c'jó sò ra mbārā c'ü c'ijñi c'ín Jmugöji. Nguец'ua, dya c'jó sò ra tsja xöpunte 'na nte, c'ü pje ra jíchi c'ín Jmugöji”, eñe c'e jña. Nuzgöji búbü ín mün'c'öji dya e Jesucristo, nguec'ua rgá mbeñeji c'e pjeñe c'ü c'ijñi angueze. Nguец'ua yo nte me dyätjözgöji, dya sò ra mbārāji ja ga cja rgá mbeñeji. Na ngueje anguezeji, dya búbü o mü'büji o Espiritu Mizhocjimi.

3

Compañeros de trabajo sirviendo a Dios

¹ 'Ma mi búbügö co nu'tsc'eji cjuarma, ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi. Y xe ro xi'tsc'öji mas o jña, pero dya be sò rvi jñunt'ü in mün'c'eji c'o. Na ngue dya i tsjagueji na jo c'ua ja nzi ga ne o Espiritu Mizhocjimi; i tsjaji c'o in netsjëji. Dya xo i dyätāji na jo e Cristo.

² Nza cjatsc'eji yo lēlē yo sibatjo, yo dya sò ra za o ts'ingue. Ró xi'tsc'öji jña c'o dya s'ēzhi rvi pārāji. Na ngue dya be sò rvi jñunt'ü in mün'c'eji c'o xe 'ñaja jña. Dya be xo sò.

³ Na ngueje sido in cjagueji c'o in netsjëji. In pötqui huinsteji y me xo in pötqui dyonpütsjëji. C'ü ni tsjagueji a cjanu, je ni 'ñetse nu, c'ü in cjagueji c'o in netsjëji. Je xo ni 'ñetse nu, c'ü in nzhodüji c'ua ja nzi ga nzhodü c'o nte c'o dya pārā Mizhocjimi.

⁴ Bübüts'c'eji c'o mama: “Nutscöjme rí teñejme e Pablo”, eñe c'o cjuarma. Búbü c'o mama: “Nutscöjme rí

teñejme e Apolos”, eñeji. Nguец'ua rí xi'tsc'öji, nza cjatsc'eji yo nte yo dya pārā Mizhocjimi.

⁵ Nuzgö e Pablo 'ñe e Apolos, dya ni jyodü rí mangueji nda ni muvizgöbe. Na ngueje rí mbēpjijtjobe cja Mizhocjimi rí nza yejebe, nde ró zo'c'öbe in texeji. Nguец'ua vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. Rí pēpcjöbe c'ua ja nzi va dyacöbe c'ín Jmuji.

⁶ Nguetscö e Pablo ot'ü ró zo'c'öji, nguec'ua rí chjēntcjöbe nza cja 'naja c'ü ro ngant'a o planta. E Apolos cja zo'c'eji nguec'ua chjēnjui nza cja c'ü ro xi'chp'i o ndeje c'o planta. Pero Mizhocjimi ngue c'ü che'ts'eji c'ü.

⁷ Nguец'ua, dya nda ni muvi c'ü cant'a, ni xo ri ngue c'ü xi'chp'i o ndeje. C'ü na cjuana ni muvi, ngue Mizhocjimi c'ü c'apü ra nocü.

⁸ C'ü cant'a 'ñe c'ü xi'chp'i o ndeje, nde 'na ma cjatjovi. Pero zö nde 'na ma cjatjovi, ra ts'ö't'üvi c'ua ja nzi va pēpjivi.

⁹ Nutscö 'ñe e Apolos rí mimbēpjigöbe cja Mizhocjimi. Nu'tsc'eji in chjēntcjeji nza cja 'na juajma c'ü ya ndujmüji c'ü ngue o cjaja Mizhocjimi.

O in chjēntcjeji 'na ngümü c'ü na jábā angueze.

¹⁰ Mizhocjimi o dyacö c'ü ja rgá zopcjö yo nte. Nguец'ua rí chjēntcjöbe 'na bëzo c'ü ri pjēchi ra jyábā na jo 'na ngümü. Nuzgö 'ma ró xi'tsc'öji rvi 'ñejmeji e Cristo, ró chjēntjobe 'na bëzo c'ü ro ngü'p'ü o cimientto 'na ngümü. C'o 'ñaja xöpunte c'o va 'ñe zo'c'eji, chjēntjui 'na bëzo c'ü ro bö'bü o ndüngümü. Pero ni jyodü nzi 'naji ra mbötpüji ngüenda ja ga zo'c'eji.

¹¹ Yo nte, 'ma jábāji 'na ngümü, ot'ü c'ü'p'üji o cimientto. Je xo va cjatjonu, nutscö ot'ü ró zo'c'öji, ró xi'tsc'öji rvi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. Y dya ra jogü c'jó ra 'ñe xi'tsc'eji nan'ño rgui 'ñejmeji. Na ngue ojtjo xe 'naja c'ü ra salvazüji.

¹² C'o 'ñaja xöpunte, zö xo ra xö'c'eji ja ga cja e Cristo, pero ni jyodü ra mbēpiji na jo Mizhocjimi. 'Ma ra mbēpiji na jo, ra chjēntjui 'ma 'na bëzo

c'ü ri ät'ä 'na ngumü co oro, o co plata, o co ndojo c'o me ni muvi. 'Ma jiyö, ra chjëntjui 'ma 'na bëzo c'ü ri ät'ä 'na ngumü co zatjo, o co zacatón, o co xitjitjo.

13-15 'Ma tjë'ë 'na ngumü, jñetse cjo na jo va dyät'äji cjo jiyö. Na ngueje 'ma zatjo o zacatón c'ü vi dyät'äji, ixta chjorü 'ma c'e ngumü. Pero 'ma ndojo vi t'ät'ä, iyö 'ma. Je xo rga cjatjonu c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda, ra 'ñetse ja va mbëpi Mizhocjimi nzi 'na xöpüte, cjo na jo o jiyö. Nu 'ma na jo va mbëpi, ra ts'ö't'ü 'ma c'ü. 'Ma jiyö, ra chjëntjui 'na bëzo c'ü ri tjë'ë o ngumü. Zö ra sufre rgá mbedye c'e bëzo ngue c'ua ra salva, pero ra chjorü c'e ngumü c'ü vi dyät'ä. Je xo rga cjatjonu c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo pero dya ga jo va mbëpiji c'ü ín Jmugöji. Zö ra salvaji, pero dya rguí muvi a jmi Mizhocjimi c'e bëpiji c'ü vi tsjaji. Nguec'ua, dya ra ngö't'üji.

16 ¿Cjo dya in pãrãji, ngue o templots'üji Mizhocjimi? Na ngue nguet-sjë c'ü o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü in mün'c'ejiji dya.

17 Nu 'ma rí sido rí huinsteji, ra zädä c'ü rí chjorütsjëji. Dya rí tsjaji a cjanu. Na ngue 'ma in cjaji a cjanu, in s'onbüji o templo Mizhocjimi c'ü me na sjü, c'ü ngue'tsc'ejiji. Nu c'o ra sido ra tsjatsc'ejiji a cjanu, Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre c'o.

18 In cjijñijiji c'ü me ni muvi 'ma cjó c'o pãrã na puncjü. Pero dya rí tsjijñijiji a cjanu, na ngueje dya cjuana. C'o cjijñitsc'ejiji c'ü me pãrã c'ua ja nzi ga mbãrã yo nte yo cãrã yo cjë dya, ni jyodü ra jyëziji c'e pjeñe c'ü cjijñijiji a cjanu. Y ra mbürü ra nguijnijiji c'e pjeñe c'ü cjijñi Mizhocjimi, zö mama yo nte c'ü dya ni muvi c'ü. A cjanu ra sö ra mbãrãji c'ua c'ü na cjuana.

19 C'o pãrã yo nte cja ne xoñijöümü va, dya ni muvi a jmi Mizhocjimi c'o. Na ngueje je t'opjü c'ü mama ga cjava: "C'o me pãrã, pjëchiji ja ga dyonpüji yo nu minteji. Pero Mizhocjimi c'asp'üji c'ü ni tsjaji ga cjanu", eñe.

20 Je xo t'opjü c'ü mama a cjava:

"C'o cjavü me pãrã, pãrã c'ín Jmugöji c'ü dya ni muvi c'ü cjijñi c'o", eñe.

21 Nguec'ua rí xi'tsc'öji in texeji, dya rí mamaji c'ü cjó nda ni muvi 'na nte na ngue c'ü pje ni mbëzhi c'ü, nza czazgöjme rí apóstolejme. Na ngue nde rí mbëpjittjogöjme ngue c'ua rá pjöxc'üjme in texeji.

22 Zö ri nguezgö e Pablo, zö ri ngue e Apolos o e Pedro, Mizhocjimi o dyacüjme ne bëpiji ngue c'ua rá pjöxc'üjme. Zö pje c'o va sädä yo cjë yo in cãrãji cja ne xoñijöümü, zö pje c'o xe ra zädä, zö rí chügueji, pero Mizhocjimi ya mbeñe ja ga cja texe yo, y ra mböxc'üji.

23 Nguec'ua, dya rí tsjacöjme in jmuzgöjme. Na ngueje e Cristo ngue ín Jmugöji c'ü rá ätcöji. Y e Cristo ätä Mizhocjimi c'ü nu Tata.

4

El trabajo de los apóstoles

1 Ni jyodü rí unnc'ejiji ngüenda c'ü rí mbëpjittjogöjme cja e Jesucristo. Mizhocjimi o dyacöjme ne bëpiji nu, c'ü rí xipjijme yo nte yo o jña yo dya mi pãrãji mi jingüã.

2 In pãrãgueji o mbëpiji ni jyodü ra tsjacjuanaji ja c'o nzi ga ne c'o o lamuji.

3 Nguec'ua, dya nda rí cja'c'öji ngüenda, 'ma ngue'tsc'ejiji in mangueji cjo na jo rgá pëpcö e Jesucristo o iyö. Dya xo rí cjacpö ngüenda yo nte zö xitscö yo, cjo na jo rgá pëpcö c'ü o iyö. Dya xo rí mbeñetsjögö ja rgá pëpcö c'ü.

4 Zö rí cjijñitsjë c'ü rgá ätcö na jo, pero dya ngue c'ü rguí mamaji c'ü na jozgö. Nu c'ü ra jñüncügö ngüenda c'ü ja rvá pëpcö c'ü, nguextjo c'ín Jmugöji.

5 Nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya rí tsjijñijiji 'na nte ja ga mbëpi Mizhocjimi. Na ngueje dya be va sädä c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi. Che'beji hasta 'ma cja ra ëjë c'ín Jmugöji ra 'ñe tsjapü ra 'ñetse na jo, c'o dya 'ñetse dya. Ra tsjapü ra 'ñetse c'o cjijñi o mü'bü dya yo nte. Nuc'ua nu 'ma na jo rvá pëpcöji c'ü, nguextjo

Mizhocjimi ra mama c'ü na jo rvá cjaji.

⁶ Mi cjuarmats'ügöji, c'ü rvá xi'tsc'öji yo, ngue c'ü dya rí tsijñiji e Apolos c'ü me ni muvi, ni ri nguezgö c'ü me ni muvizgö; ngue c'ua rí tsjagueji c'ü t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Nguец'ua ne rí 'natsc'ejí, dya rí tsjapqueji c'ü me in pãrãgueji c'ü rguí mamaji c'ü me na jo 'na nte'e, 'ñe c'ü rguí tsjapqueji menu c'ü 'naja.

⁷ Nu'tsc'ejí, ¿cjó dya'c'ejí sjëtsi c'ü in cjinncjeji c'ü xenda na jotsc'ejí que na ngueje c'o 'ñaja? Dya cjó dya'c'ejí sjëtsi. C'ü in pãrãgueji, ¿cjo dya xo dya'c'ejí Mizhocjimi c'ü? Maco o dya'c'ejí, ¿jenga in cchapqueji na nots'üji nza cja 'ma ri ngue in pjeñetsjëji c'ü in cjiñiji?

⁸ Nu'tsc'ejí in pëzhgueji c'ü dya cja xe ni jyodü rá jí'tsc'öjme. In pëzhgueji c'ü dya pje xe ni jyodü rí pãrãji. In cchapüji na nots'ejí nza cja 'ma ya me ri jmuqueji; maco zügöjme rí apóstolejme, dya rí söjme cjo ri jmuqueji. Quera ri tsjagueji na jo, ngue c'ua rvá nots'ejí a jmi Mizhocjimi, ngue c'ua nuzgöjme xo ro mbëtsijme jmu'u co nu'tsc'ejí 'ma.

⁹ Nutscöjme rí apóstolejme, rí cjiñigö c'ü dya ni muvizgöjme va ngambgöjme Mizhocjimi; rí cjiñigö o ngambgöjme nza cja o nte. C'o ya tjünpü ngüenda ra bö't'ü. Rí cjiñigö a cjanu, na ngueje cja ne xoñijö mü me bëchquigöjme in tsejme ga jñandgöjme yo nte, na ngue yo rí sufregöjme. Xo 'ñe c'o o anxe Mizhocjimi me xo jandgöjme rí sufregöjme.

¹⁰ Nutscöjme rí apóstolejme rí zopjüjme yo nte rí xipijme ja ga cja e Cristo. Nguец'ua ga xitscöjme c'ü dya rí pãrã c'ü rí cjaime. Pero nu'tsc'ejí bübü in mün'c'ejí dya e Cristo, in cchapqueji c'ü me in pãrãgueji. Nutscöjme, mama yo nte c'ü dya ni muvizgöjme; nu'tsc'ejí in cchapüji c'ü me ni muvitc'ejí. Nutscöjme me cjacüjme menu yo nte; nu'tsc'ejí me respetaots'üji yo.

¹¹ Hasta yo pa dya, bübü 'ma

bëtsijme c'ü rá sijme 'ñe c'ü rá jejme. Yapcüjme yo nte, y ja c'o nde rí nzhonnc'öjme.

¹² Zö rí apóstolegöjme pero me po in cuëgöjme rgá pëpcjöjme ngue c'ua rá tötc'öjme 'na xëdyi. 'Ma sangöjme yo nte, rí ma'tp'ütjome Cjimi yo. 'Ma cjacüjme yo nte rá sufregöjme, rí pësp'ijme paciencia.

¹³ Zö pechquejme o bëchjine, pero sido rí zopcjöjme na jo. Yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi, cjacüjme nza cja o cañabü. Hasta nudya cjacüjme c'ü dya ni muvizgöjme.

¹⁴ C'ü rvá xi'tsc'öji yo, dya ngue c'ü rvi tsequeji. Ró xi'tsc'öji nza cja 'na bëzo c'ü zopjü o t'i ga unü consejo, na ngueje me ne'e c'e t'i.

¹⁵ Zö xi ri sö'ö 'na dyëch'a mil c'o in xöpütequeji c'o o xi'tsc'ejí ja ga cja e Cristo, pero dya in 'ñecjeji na puncjü nin tatagueji. Nguextjozgö chjëntjui c'ü ri nguezgö nin tatazügöji. Na ngue 'ma ró xi'tsc'öji ja rvá jocüts'ü in mü'büji e Jesucristo, i 'ñench'e in mü'büji c'ü.

¹⁶ Nguец'ua rí ö'tc'öji rí nzhodüqueji c'ua ja nzi rgá nzhodügö.

¹⁷ Ró täjä e Timoteo ra ë nuc'üji. Nuc'ü, rí s'iyagö chjëntjui c'ü ri ngue in ch'igö. Angueze ärä c'ü rí xipjigö, na ngueje xo bübü o mü'bü e Cristo c'ü in Jmuqueji. Angueze ra mbennc'ejí ja rgá minc'ö rgá ätcö e Cristo. Je xo rgá jíchcö a cjanu texe c'ua ja nde jmurü c'o cjuarma.

¹⁸ Bübüts'ejí c'o cchapütsjë na nojo, na ngueje pëzhiji c'ü dya rá ëgö nu va ja in cãrãgueji.

¹⁹ Pero rí xi'tsc'öji, 'ma ra ne Mizhocjimi, dya ra mezhe rá ëgö rá 'ñe zenguats'üji. Jo rá 'ñe nugö c'o cchapü me pãrã. Dya rá cchapü ngüenda c'o jña c'o ri mama c'o. Pero rá nu'u cjo cjaí ja c'o nzi ga 'ñünbü Mizhocjimi o mü'büji.

²⁰ C'ü ni mandazüji Mizhocjimi, dya nguextjo jña c'o rí äragöji. C'ü ni muvi, ngue c'ü rá cjaí c'ua ja nzi ga 'ñünngü Mizhocjimi in mün'c'öji.

²¹ ¿Ja ngue c'ü in negueji? ¿Cjo in ne rí sido rí tsjapqueji na notsc'ejí ngue c'ua rá ã huënchc'iji na zëzhi? ¿O rí jyëziji c'ü in cjaji a cjanu ngue c'ua jmanch'a rga zo'c'öji, ngue c'ua rí pärãgueji na jo c'ü rí s'iyats'ügöji?

5

Se juzga un caso de inmoralidad

¹ Me mamaji c'ü bübüts'ejí 'na cjuarma c'ü dyojui c'ü nu jánana. Me na s'o c'ü cja a cjanu, nguec'ua hasta yo nte yo dya ma't'ü Mizhocjimi mamaji c'ü dya cjó sö ra tsja a cjanu.

² Maco nu'tsc'ejí in sido in cchapqueji c'ü me na jots'ejí. Xenda rvá jo 'ma rvi ndumügueji 'ñe rvi pjongueji c'e cjuarma a ndets'ejí. Na ngue me na s'o c'ü cja c'ü.

³ Nutscö, dya rí bünc'ö va ja in cãrãgueji, pero chjëntjui c'ü ri bünc'öji, na ngue rí mbentsc'öji co texe in mün'c'ö. Nguéc'ua chjëntjui nza cja 'ma ri bünc'öji, nutscö ya ró cjiñi ja rga xi'tsc'öji c'ü rí tsjapqueji c'e cjuarma c'ü cja na s'o ga dyojui c'ü nu jánana.

⁴ Rí jmurügueji. Nutscö chjëntjui c'ü xo rá bübü co nu'tsc'ejí. Y xo ra bübü e Jesucristo c'in Jmugöji co texe o poder angueze. Rí jñünpüji ngüenda c'e cjuarma na ngueje ya dya'c'ejí c'e poder e Jesús c'in Jmugöji.

⁵ Rí xi'tsc'öji rí pjongüji c'e cjuarma, ngue c'ua Mizhocjimi ra jyëzi e Satanás c'ü dya jo ra tsjapü ra sufre o cuerpo, ngue c'ua c'e cjuarma xa'ma ra nzhogü o mü'bü cja Mizhocjimi. Nguéc'ua c'e pa 'ma ra ëjë e Jesús c'in Jmugöji, ya rguí jogü o mü'bü c'e cjuarma c'o na s'o.

⁶ C'ü ni tsjapqueji na jots'ejí, chjëntjui nza cja o levadura c'o ni bãs'ä o tjömech'i. ¿Cjo dya in pärãgueji ra tsjapü ra bãs'ä na puncjü o tjömech'i, zö ri ts'ëtjo o levadura c'ü ra huanbaji o harina?

⁷ In pärãgueji ja ga cja c'e mbaxua 'ma pöt'üji o ts'imë y pjongüji o levadura cja o ngümüji. Je xo ga cjatjo dya nu, o mböt'üji e Cristo

ngue c'ua dya cja ra bübüts'ejí c'o na s'o. Nguéc'ua, ja c'o nzi ga pjongüji o levadura, rí pjongüji c'e cjuarma c'ü cja na s'o a ndets'ejí.

⁸ Dya rá cjagöji c'o na s'o. Na ngue chjëntjui o levadura c'o. Rá cjaji c'o na jo'o 'ñe c'o na cjuana. Nuc'o, chjëntjui c'e harina c'ü dya huanbaji o levadura.

⁹ Ró opcjö 'na carta c'ü ró pen'c'ejí. Ró xi'tsc'öji c'ü dya rí dyocjeji c'o tsãjä o ndixü, ni ri ngue c'o ndixü c'o tsãjä o bëzo.

¹⁰ Pe in cjiñi rí xi'tsc'öji c'ü dya rí ñaji yo dya cjuarma c'o cja na s'o. Pero dya ngue c'ü ró xi'tsc'öji. Na ngue 'ma dya rí ñaji yo dya cjuarma, ¿ja rgá sö rí chömüji, ja rgá sö rí pögueji, ja rgá sö rí minc'ejí? Na ngue cja yo dya cjuarma, na puncjü c'o tsãjä o ndixü, 'ñe na puncjü c'o me nepe c'o pë's'i nu minteji. Xo na puncjü c'o me pjëchi ja ga dyonpü nu minteji, ngue c'ua pje c'o tjënbiji o pje c'o jünbüji. Xo na puncjü c'o ma't'ü o ts'ita.

¹¹ Rí mbennc'ejí dya c'ü ró xi'tsc'öji cja c'e carta. Nguéc'ü dya rí dyocjeji c'o xiji cjuarma 'ma tsãji o ndixü, o 'ma nepeji c'o pë's'i nu minteji, o 'ma ma't'üji o ts'ita. Dya xo rí dyocjeji c'o xiji cjuarma 'ma so'büteji, o 'ma tñi, o 'ma onpüji nu minteji ngue c'ua pje c'o ra ndënbiji o pje c'o ra jñünbüji. Dya xo rí sigueji o xëdyi c'o.

¹²⁻¹³ Yo dya cjuarma, ¿pje pë'sc'ü rá nugöji co nujyo, c'ü rga jünpügöji ngüenda va yo? Nguetsjë Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda anguezeji. C'o ni jyodü rí jñünpügueji ngüenda nguextjo c'o cjuarma. Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, pjongueji nu c'ü bün'hui c'ü nu jánana, na ngue me na s'o a ndets'ejí.

6

Pleitos delante de jueces que no son creyentes

¹ 'Ma pje c'o cja'c'ejí yo nin cjuarmagueji, in pöcjeji a jmi c'o juesi c'o dya creo Mizhocjimi ngue c'ua ra jñünpüji ngüenda yo nin cjuarmaji. ¿Pje ma jmi in pë'sc'ejí c'ü in cjagueji

a cjanu? Maco dya in pöcjeji a jmi c'o ngue o t'i Mizhocjimi nza cjatsc'ejji.

² ¿Cjo dya in pãrãgueji 'ma ra zãdã c'e pa 'ma ra tjün ngüenda, nguezgöji o t'izgöji Mizhocjimi rá jünpüji ngüenda texe yo cãrã va cja ne xoñijömmü? Maco rá jünpüji ngüenda texe yo nte c'e pa c'ü, ¿cjo dya xo sötsc'ejji rí jñünpüji ngüenda dya yo nin cjuarmaji?

³ ¿Cjo dya in pãrãgueji c'ü xo rá jünpügöji ngüenda c'o o anxe Mizhocjimi? Y 'ma rá jünpügöji ngüenda c'o o anxe Mizhocjimi, xo sö rá jünpügöji ngüenda yo mi cjuarmagöji c'o pje nde cja va cja ne xoñijömmü.

⁴ Nguec'ua 'ma bübüts'ejji c'o ts'i pje ma chũ, ¿jenga in pöcjeji a jmi c'o juesi c'o dya ejme Mizhocjimi? Na ngueje dya pje pjëzhi cja o t'i Mizhocjimi c'o.

⁵ Rí xi'tsc'öji a cjanu ngue c'ua rí tsegueji. A poco dya bübüts'ejji 'na cjuarma c'ü pë's'i na jo o pjeñe ra sö ra jñün'c'ejji ngüenda.

⁶ Pero c'ü in cjagueji, in sidyiji yo nin cjuarmaji nu ja ra ma jñünpüji ngüenda. Me na s'o ga cjanu. Pero c'ü xenda na s'o, ngue c'ü in sidyiji yo, a jmi c'o dya ejme Mizhocjimi.

⁷ C'ü ni sidyiji yo nin cjuarmaji ra tjünpüji ngüenda, in jëziji ga ndö'c'ejji c'ü dya jo. ¿Jenga dya in jëztjogueji zö cjo pje ra tsja'c'ejji? ¿Jenga dya in pësp'iji paciencia texe c'o pje nde jünnc'ejji 'ñe c'o pje nde tjënn'c'ijji? Xenda na jo rí pësp'iji paciencia a cjanu.

⁸ Maco nu'tsc'ejji, xo bübü 'ma xo in cjaji c'o na s'o, hasta yo nin cjuarmaji in cjapüji, pje c'o in jünbüji.

⁹⁻¹⁰ Pe in cjiñiji zö ra tsja na s'o 'na nte pero sö ra zãt'ã nu ja manda Mizhocjimi. Dya cja rí tsjiñiji a cjanu, na ngueje dya cjuana. C'o ma't'ü o ts'ita, dya sö ra zãt'ãji nu ja manda Mizhocjimi. Ni ri ngue c'o tsãjã o ndixü, ni ri ngue o ndixü c'o tsãjã o bëzo, dya xo sö ra zãt'ãji nu ja manda Mizhocjimi. Ni xo ri ngue c'o dya be chjüntü c'o cja a cjanu c'o na s'o. Ni xo

ri ngue c'o obütsjë nu mibëzoji. Ni xo ri ngue yo mbë'ë, dya xo sö ra zãt'ãji nu ja manda Mizhocjimi. Ni ri ngue c'o nepe c'o pë's'i nu minteji. Ni xo ri ngue c'o t'ĩ. Ni xo ri ngue c'o sante. Ni xo ri ngue c'o onpü nu minteji ngue c'ua pje c'o ra ndënbiji o ra jñünbüji.

¹¹ Bübüts'ejji c'o je xo ma cjanu ma tsja c'o na s'o. Pero ya i ñe o ndin'tsc'ijji in mün'c'ejji. Ya xo o xöcüs'tüji Mizhocjimi. Y dya in tñji dya in nzhunc'ejji. Nguetsjë o Espiritu in Mizhocjimigöji c'ü o dya'c'ejji a cjanu. Je dya'c'ejji a cjanu na ngue c'ü vi ndü e Jesucristo c'in Jmugöji por nutscöji.

La santidad del cuerpo

¹² Bübü c'o mama c'ü sö rá cjagöji texe c'o ne in cuerpoji. Pero rí xi'tsc'öji c'ü dya ni jyodü rá cjagöji texe c'o, na ngueje dya pjöxcöji c'o. Dya xo rá cjagöji c'ua ja nzi rgã net-sjögöji. 'Ma jiyö, ra ndöcügöji c'o.

¹³ O jñönü ngue para in pjemegöji. Xo 'ñe in pjemegöji me ne o jñönü. Nguec'ua sö rá sigöji c'o pje nde ma jñönü, na ngueje ra zãdã c'e pa 'ma ra chjotü Mizhocjimi o jñönü 'ñe in pjemegöji nza yejui. Pero dya rgã cjanu in cuerpogöji. Nguec'ua in cuerpoji, dya ngue para rá tsãji o ndixü. Xo 'ñe o cuerpo o ndixü, dya ngue para ra tsãji o bëzo. Nín cuerpogöji ngue para rá pëpcöji c'in Jmuji c'ü bübü a jens'e. Y c'in Jmugöji ni jyongöji ra bübü cja in cuerpoji c'ü.

¹⁴ Mizhocjimi o tsjapü o te c'in Jmugöji 'ma ya vi ndü. Nguec'ua je xo rgã czazgöji nu, ra tsjacöji Mizhocjimi rá tetcjöji c'ü ri nuevo in cuerpoji, na ngueje me na zëzhi angueze.

¹⁵⁻¹⁶ In pãrãgueji c'ü mama cja o jña Mizhocjimi: "Ma cjo c'o ra min'hui 'na ndixü, ya ri 'natjo o ts'inguevi c'o mi yeje", eñe. Nguec'ua 'na cjuarma, 'ma ra juntavi 'na ndixü c'ü dya ngue nu su, ya unü o cuerpo c'e ndixü; maco ngue o cjaja e Cristo in cuerpogöji. Nguec'ua 'ma cjo c'o ra tsãjã o ndixü, chjëntjui c'ü ri jünbü o cuerpo c'ü ngue o cjaja e Cristo, cja rrü unü

c'e ndixũ. Xo 'ñe yo hermana 'ma tsãji o bẽzo. ¿Cjo rá cjaji a cjanu? Iyö, dya ra sö.

¹⁷ 'Na nte 'ma ra búbü o mü'bü e Cristo c'ín Jmugöji, ya ri 'natjo o mü'büvi.

¹⁸ Pjötþüji na puncjü ngüenda c'ü dya rí tsãcjeji o ndixũ. Xo 'ñetsc'ejí in hermanaji, dya rí tsãcjeji o bẽzo. Xo 'ñetsc'ejí, dya be in chjüntüji, dya xo rí tsjagueji c'o na s'o. Na s'o texe yo nzhubü. Pero 'ma cjó c'o tsãjã o ndixũ, me na s'o c'o. Na ngueje unü o cuerpo c'e ndixũ, maco ngue o cjaja Mizhocjimi c'ü o cuerpo c'e bẽzo.

¹⁹ ¿Cjo dya in pãrãgueji, in cuerpogueji ngue o templo o Espiritu Mizhocjimi c'ü me na sjũ'ũ c'ü búbü in mün'c'ejí? Nguetsjẽ Mizhocjimi c'ü o dya'c'üji c'ü. Dya ngue in tsjatsjẽgueji in cuerpoji.

²⁰ Na ngueje Mizhocjimi o ngõt'ü me na mizhi va ndõmpc'ejí. Nguec'ua, dya rí tsjaji c'o netsjẽ in cuerpoji. Rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, ngue c'ua xenda ra mbãrã yo nte c'ü me na nojo angueze.

7

Consejos sobre el matrimonio

¹ Nudya rá xi'tsc'öji c'o t'önü c'o i dyönggüji cja c'e carta c'ü i penquegöji. Rí xi'tsc'öji, na jo e bẽzo dya ra 'ñe nu su'u.

² Pero para dya ra ndõ'c'ejí c'ü rgui tsãcjeji o ndixũ, ni jyodü nzi 'na bẽzotsc'ejí ra 'ñeje nu su'u. Xo 'ñe nzi 'na ndixũtsc'ejí ra 'ñeje nu xãra.

³ E bẽzo ni jyodü c'ü dya ra ngãnbã o cuerpo c'ü nu su. Je xo rgá cjatjonu e ndixũ, ni jyodü c'ü dya ra ngãnbã o cuerpo c'ü nu xãra.

⁴ Na ngueje c'e ndixũ c'ü ya chjüntü, dya mandatsjẽ c'ü o cuerpo. Ngue c'ü nu xãra c'ü manda c'ü. Xo 'ñetjo e bẽzo, dya cja xo mandatsjẽ c'ü o cuerpo c'ü. Je ngue c'ü nu su c'ü manda c'ü.

⁵ Nu'tsc'ejí in bẽzoji, dya rí tsãnbãji in cuerpoji yo nin suji. Xo 'ñetsc'ejí in ndixũji, dya xo rí tsãnbãji in cuerpoji yo nin xãraji. Ra sö rí põtqui tsãdãvi a cjanu, nguextjo 'ma rí ñatsjẽvi in nza

yejui c'ü xenda rí dyötüvi Mizhocjimi. Nu'ma, ra sö rí jyëzi c'ü rgui juntavi 'ma. Pero dya xo ra mezhe pa c'ü rgui põtqui jyëzivi. Nuc'ua ndo rí yepe rí juntavi c'ua. 'Ma jiyö, 'na ra ndõ'c'evi 'ma c'ü dya jo, na ngueje dya ra sö rí sãchivi c'ü ne in cuerpovi.

⁶ Dya rí xi'tsc'öji rí chjüntqueji, pero in pẽ'sc'ejí sjëtsi rí chjüntqueji.

⁷ Quera ro tsja nza czazgö texe yo cjuarma, dya ro chjüntüji. Pero nzi 'nazgöji sö rá cjaji c'ua ja nzi va dyacöji Mizhocjimi. Búbü c'o ya o ch'unü ra chjüntü, búbü c'o o ch'unü ra mintsjẽ.

⁸ Nu'tsc'ejí dya be in chjüntqueji, rí xi'tsc'öji c'ü na jo rí tsjaji nza czazgö c'ü dya rí chjüntqueji. Xo 'ñetsc'ejí ya ndü nin xãraji, dya cja rí yepe rí chjüntqueji.

⁹ Pero 'ma dya sö rí sãchiji cja in cuerpoji, rí chjüntqueji 'ma. Na ngueje xenda na jo rí chjüntqueji, que na ngue rí sufreji rgui minc'ejí.

¹⁰ Nu'tsc'ejí ya in chjüntüji, dya rí c'uenbeji nin xãraji. Dya nguezgö ró cjiñitsjẽgö yo; ngue c'ín Jmugöji c'ü manda ga cjanu.

¹¹ 'Ma búbütsc'ejí c'ü ra jyanbüvi c'ü nu xãra, dya cja ra yepe ra chjüntü 'ma c'ü. O ra ma jo'tp'ü c'ü nu xãra, ngue c'ua ra mintjovi c'ua na yeje. Nu'tsc'ejí in bẽzoji, dya rí pẽzgueji nin suji.

¹² Xo búbü 'na jãa c'ü rá xi'tsc'öji nu'tsc'ejí 'ma dya ejme Mizhocjimi nin suji 'ñe nin xãraji. Dya ngue c'ü ixo mandazü c'ín Jmugöji; nguezgö rí xi'tsc'öji yo. Nu'tsc'ejí cjuarma, 'ma dya creo Mizhocjimi yo nin sugueji, pero 'ma ne anguezeje xe rí mintcjeji c'o, dya rí jyanbügueji 'ma c'o.

¹³ Xo 'ñetsc'ejí hermana, 'ma dya ejme Mizhocjimi yo nin xãragueji, pero 'ma ne anguezeje xe rí mintcjeji c'o, dya xo rí jyanbügueji 'ma c'o.

¹⁴ Na ngueje Mizhocjimi ra intsjimi c'e bẽzo c'ü dya creo, na ngue creo Mizhocjimi c'ü nu su'u. Xo 'ñe c'e ndixũ c'ü dya creo, xo ra intsjimiji c'ü, na ngue creo Mizhocjimi c'ü nu xãra.

'Ma jiyö, dya ro intsjimi Mizhocjimi c'o o t'iji 'ma. Pero nudya, ya intsjimi Mizhocjimi c'o.

15 'Ma ne ra ma c'ü nin suji o c'ü nin xïraji c'o dya ejme Mizhocjimi, nu'tsc'ëji rí jyëziji ra ma c'o. Nu'ma, dya cja xe ni jyodü xe rí minc'ëji 'ma c'o nin xïraji, o c'o nin sugueji. Na ngue ne'e Mizhocjimi c'ü rá cãrãji na jo.

16 Nu'tsc'ëji in ndixüji, pe in cjiñji 'ma dya rí jyëzgueji ra ma yo nin xïraji, xa'ma ra salva 'ma c'o. Pero, ¿ja rguí pãrãgueji? Xo ñetsc'ëji in bëzoji, ¿ja xo rguí pãrãgueji cjo ra salva yo nin sugueji, 'ma dya xo rí jyëzgueji ra ma c'o? Dya ra sö rí pãrãgueji.

17 Nzi 'natsc'ëji rí tsjaji c'ua ja c'o nzi va dya'c'ëji c'ín Jmugöji. Je ga cjanu rgá xipcjö yo cjuarma texe nu ja jmurüji.

18 Bübütsc'ëji c'o ya circuncidaotsc'ëji in cuerpoji. Nu 'ma ya vi circuncidaotsc'ëji 'ma o ñünnc'ü in mü'büji Mizhocjimi i ñench'e in mü'büji e Jesucristo, nu'ma, dya rí jyodüji ja rguí borraji c'o jmeja. Y 'ma dya vi circuncidaotsc'ëji 'ma o ñünnc'ü in mü'büji, dya ni jyodü rí circuncidaoji 'ma.

19 C'ü ni circuncidaoji 'na nte, dya ni muvi c'ü. Dya xo ni muvi c'ü dya ni circuncidaoji. C'ü na cjuana ni muvi, ngue c'ü rá cjaji c'ü mandazüji Mizhocjimi.

20 Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, c'ua ja c'o nzi ma cjatsc'ëji 'ma o ñünnc'ü in mün'c'ëji Mizhocjimi, je rga cjanu rguí minc'ëji nzi 'natsc'ëji.

21 Nu 'ma ngue o cjatsc'ëji 'na hacendado 'ma mü o ñünnc'ü in mü'büji Mizhocjimi, dya rí pë'sc'ëji ndumü zö rí sido ri ngue'tsc'ëji o cjats'üji c'e hacendado c'ü. Pero 'ma ra sö rí reglaji ngue c'ua rí pedyegueji libre, rí tsjaji 'ma. Xenda na jo ga cjanu.

22 C'o ngue o cjaja 'na hacendado 'ma mü o ñünbü o mü'bü Mizhocjimi, ya libre a jmi e Cristo c'o, zö ri sidotjoji ri ngue o cjaja c'e hacendado. Y c'o libre c'o dya cjó o cjaja,

ya ngue o cjaja dya e Cristo c'o, ra mbëpiji angueze.

23 E Cristo o ngöt'ü me na mizhi va ndõmpc'ëji. Nguéc'ua, dya xtí dyätqueji c'ü ra xi'ts'iji yo nte; rí dyätãji c'ü xi'ts'iji e Cristo.

24 Mi cjuarmats'ügöji, zö mi libregueji o jiyö 'ma mü o ñünnc'ü in mü'büji Mizhocjimi, zö vi chjüntqueji o jiyö, zö vi circuncidaotsc'ëji o jiyö, pero c'ü ni jyodü, ngue c'ü rí sidoji Mizhocjimi.

25 C'ü ra tsja c'ü dya be chjüntü, dya mandazü c'ín Jmugöji rá xi'tsc'öji. Pero o juentsquegö o dyacö rí apóstolegö. Nguéc'ua rí cjiñji rí mamagö jña, c'ua ja nzi ga ne angueze.

26 Rí cjiñigö xenda na jo 'ma dya ra chjüntü dya yo hermano ñe yo hermana. Na ngueje ya va sädã c'o pa c'o me ra tsjacüji yo nte rá sufreji va.

27 'Ma in ñegueji nin suji, dya rí jyodü ja rguí jyanbüji. 'Ma dya in ñegueji nin suji, dya rí jyodüji nin suji 'ma.

28 Pero 'ma rí chjüntqueji, dya s'o c'ü in cjagueji 'ma. Xo ñetsc'ëji in ndixüji, dya xo ga s'o 'ma rí chjüntqueji. Pero me rí sufregueji va c'o pa c'o ya va sädã. Rí mangö c'ü na jo'o, dya rí chjüntqueji ngue c'ua xa'ma dya nda rí sufregueji 'ma.

29 Dyärãji na jo c'ü rá xi'tsc'öji dya, cjuarma. Ya va sädã c'o pa c'o rá sufreji va. Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, c'o ya ñeje nu su'u, ra mbëpiji Mizhocjimi rgá minji co c'ü nu suji, chjëntjui nza cja c'ü dya ri ñeji o suji.

30 C'o cjiñi ga ndumü, ra mimiji nza cja c'ü dya ri ndumüji. C'o mäjã, ra mimiji nza cja c'ü dya ri mäjãji. C'o pje nde tömü, ra mimiji nza cja c'ü dya pje ri pë's'iji.

31 Y 'ma bübütsc'ëji c'o mãpä yo bübü va cja ne xoñijömmü, dya ra mãpäji na puncjü c'o. Na ngue c'o cja yo nte cja ne xoñijömmü, ya va sädã c'ü dya cja rguí muvi c'o.

32 Rí negö c'ü dya pje rí mbennc'ëji cja ne xoñijömmü. C'o cjuarma c'o dya chjüntü, me ne ra mbëpiji c'ín Jmugöji nguec'ua ra mäjã angueze.

³³ Pero c'o cjuarma c'o ya chjüntü, me ne ra tsjaji c'ü cjaji cja ne xoñijõmü. Jodüji ja rgá mājä c'o nu suji.

³⁴ Je xo ga cjatjonu c'o ndixü c'o ya chjüntü, 'ñe c'o dya chjüntü. Nde nan'ño ga nguiñiji. C'o dya be chjüntü, me ne ra mbëpiji c'ín Jmugöji. Jodüji ra dyätäji angueze co texe o cuerpoji, 'ñe co texe o mü'büji. Pero c'o ya chjüntü, me ne ra tsjaji c'ü cjaji cja ne xoñijõmü; jodüji ja rgá mājä c'o nu xīraji.

³⁵ Dya ngue c'ü rgá c'axc'üji c'ü rí xi'tsc'öji c'ü dya rí chjüntqueji. Ngue c'ü rí ne rá pjõxc'ügöji, ngue c'ua ra sö rí sido rí pëpiji na jo c'ín Jmugöji, c'ü ri nguextjo angueze c'ü rí jyodüji c'ü rguí mājä.

³⁶ 'Ma c'jó c'o 'ñeje 'na xunt'i c'ü dya chjüntü, 'ma ya cjogütjo va xunt'i, 'ma c'ijñi c'ü nu tata c'ü ni jyodü ra chjüntü; nu'ma, ra tsja c'e bëzo ja c'o nzi ga nguiñi, ra chjüntpü 'ma c'ü o xunt'i. Dya xo rrã s'o c'ü ra chjüntpü c'ü.

³⁷ Pero 'ma ya mbeñe na jo c'ü dya ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, 'ñe 'ma xo janda na jo c'ü dya ni jyodü ra chjüntpü; nu'ma, ra sö ra tsja 'ma c'e bëzo ja c'o nzi ga nguiñi. 'Ma ya nguiñi na jo c'ü dya ra chjüntü c'ü nu xunt'i, na jo c'ü dya ra chjüntpü 'ma c'ü.

³⁸ Nu c'ü ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, na jo cja'a c'ü. Nu c'ü dya ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, xenda na jo c'ü cja'a c'ü.

³⁹ Dya ra sö 'na ndixü ra jyanbüvi c'ü nu xīra, 'ma xe büntjo. Pero 'ma ya rguí ndü c'ü nu xīra, ya sö ra chjüntüvi c'ü 'na bëzo 'ma. Pero ra chjüntüvi 'na bëzo c'ü xo ätpä o jña c'ín Jmugöji.

⁴⁰ Pero rí mangö nu 'ma ra mintsjé c'e ndixü, xenda na jo rgá mimi 'ma. Je xo ga cjanu rgá c'ijñi c'ü ni zocöji o Espiritu Mizhocjimi.

8

Los alimentos consagrados a los ídolos

¹ Xo 'ñe i tsjacöji t'önü ja ga cja c'o o ts'ingue c'o animale c'o ya vi bāsp'ä

cja yo ts'ita. Jã, na cjuana c'ü i xitscöji c'ü rí pãrãgöji ja ga cja, rí texeji. Pero 'ma c'jó c'o c'ijñi me pãrã, c'japütsjé na nojo 'ma c'ü. 'Ma c'jó c'o s'iya c'ü nu cjuarma, ngue 'ma pjös'ü na jo 'ma c'ü.

² C'o c'ijñi me pãrã, ni jyodü ra unüji ngüenda c'ü dya be pãrãji ja c'o nzi ga jyodü ra mbãrãji.

³ C'ü ni muvi, dya ngue c'ü rá pãrãgöji na puncjü; ngue c'ü rá neji Mizhocjimi. Nu'ma, ra recibidozüji Mizhocjimi.

⁴ I dyönngöji cjo na jo rí sapüji c'o o ts'ingue c'o animale c'o ya vi bāsp'ä cja yo ts'ita. Rí pãrãgöji, dya pje ni muvi yo ts'ita cja ne xoñijõmü, na ngue 'natjo Mizhocjimi c'ü bübü.

⁵ Cãrã na puncjü c'o xiji mizhocjimi cja ne xoñijõmü 'ñe a jens'e. Na cjuana cãrã na puncjü c'o xiji mizhocjimi c'o c'japü yo nte o jmuji.

⁶ Pero nutscöji rí ejmeji e Cristo, 'natjo Mizhocjimi c'ü rí ma'tc'öji, c'ü ngue ín Tatagöji c'ü o dyät'ä texe ne jens'e 'ñe ne xoñijõmü. C'ü vi ngambgöji, nguextjo angueze rá pëpcöji c'ü. Xo 'natjo c'ü rí c'japcöji ín Jmugöji, c'ü ngue e Jesucristo c'ü o dyät'ä texe yo bübü. Ngue angueze o dyacöji c'ü rgá bñnc'öji dya.

⁷ Pero yo cjuarma, dya texeji pãrãji ga cjanu; dya texeji pãrãji c'ü dya pje ni muvi yo ts'ita. Na ngueje cãrã o cjuarma c'o ot'ü mi ma't'ü yo ts'ita. Nguec'ua 'ma sapüji c'o o ts'ingue c'o animale c'o vi bāsp'ä cja yo ts'ita, xe c'ijñiji yo ts'ita 'ma, 'ñe c'ijñiji c'ü na s'o c'ü na cjaji. Na ngueje dya be pãrãji cjo na jo xe ra za'aji, cjo jiyö.

⁸ Dya ngue c'ü rá sigöji c'o, c'ü rguí recibidozüji Mizhocjimi. 'Ma rá sigöji c'o, dya pje ra mbõxcöji c'o. Ni ri ngue 'ma dya rá sigöji, dya pje xo ra bëtscöji.

⁹ Sö rí sigueji c'o ts'ingue c'o vi bāsp'ä cja yo ts'ita. Pero bübü cjuarma c'o dya be pãrã cjo na jo xe ra ziji cjo jiyö. Nguec'ua rí pjötpügueji ngüenda c'ü dya rí tsjapqueji ra tsja c'o na s'o anguezeji c'ü ra ziji.

10 Na ngue 'ma rí möji nu ja c'o bübü yo ts'ita rí ma siji c'o ts'ingue c'o vi bäs'p'ä yo, 'ñe 'ma ra jñantc'aji 'na cjuarma c'ü dya be pârã cjo na jo xe ra zi cjo iyö, ¿cjo dya ra tsja c'o na s'o c'ü rguí rezga ra zi c'ü? Jã, ra tsja c'o na s'o c'ü rguí rezga ra zi.

11 Y nu'tsc'ejí na ngue c'ü in c'apqueji me in pârãji, 'ñe in siji c'o o bäs'p'ä cja yo ts'ita, nu'ma, 'na ra bēzhi o aljma c'o cjuarma c'o dya be pârã na jo. Maco c'ü vi ndū e Cristo, ngue c'ü dya ra bēzhi, ra bñntjo c'o.

12 Nguec'ua 'ma in sigueji a cjanu, in c'ají c'o na s'o contra e Cristo na ngueje in s'onbñji o bēpji angueze. Ngue c'ü in c'ají 'ma xo si yo nin cjuarmaji nu 'ma dya be pârãji na jo ra ziji o jiyö. Dya nguextjo c'ü in c'ají c'o na s'o contra anguezeji; xo in c'ají c'o na s'o contra e Cristo.

13 Nu 'ma rí cja c'o na s'o 'na mi cjuarmagö, na ngue c'ü rvá sigö c'o ts'ingue c'o vi bäs'p'ä cja yo ts'ita, nu'ma, nunca xe rá sigö 'ma c'o ts'ingue c'o. 'Ma jiyö, rá c'apcö ra tsja c'o na s'o 'ma mi cjuarma.

9

Los derechos de un apóstol

1 Sö rá c'agö texe c'o dya mama Mizhocjimi na s'o. Na ngue e Jesucristo o 'ñevgueji libre, nguec'ua dya cja mandazñji c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjñ e Moisés. Y na yeje, pjētscö apóstole. Ró janda e Jesús c'ín Jmugöji. Y 'ma ró pēpcjö a ndetsc'ejí, i 'ñench'e in mñn'c'ejí c'ü.

2 Bübü c'o mama c'ü dya rí apóstolegö. Pero nu'tsc'ejí in pârãgueji c'ü rí apóstolegö. Na ngueje bñbüts'ejí dya in mñn'c'ejí c'ín Jmuji, na ngue ró zo'c'öji.

3 Ngue nu rí xicö c'o c'acö t'önü pje pjētsco.

4 Nutscöjme rí apóstolejme, rí pē'sc'öjme derecho c'ü ra dyacöjme yo cjuarma c'ü rá sijme.

5 E Pedro 'ñe c'o nu cjuarma e Jesucristo c'ín Jmuji 'ñe c'o 'ñaja apóstole, 'ma nzhodü ga zopjñji yo nte, sidijji

o suji c'o xo creo e Jesucristo. Natscö 'ma rí 'ñegö mi su'u, ¿cjo dya xo ro pē'sc'ö derecho ro dyocjñbe c'ü?

6 ¿Cjo in c'ijññji nguextjo c'o 'ñaja apóstole c'o pē's'i derecho ra ch'unü c'ü ra ziji? Pe in c'ijññji ni jyodü rá pēpjigö ngue c'ua rá töt'ü c'ü rá sigö; xo 'ñe e Bernabé, ra pēpji para ra chöt'ü c'ü ra zi.

7 Rí önn'ñji, ¿cjo bübü 'na tropa c'ü ni jyodü ra gastotsjē o merio ra ndömü c'ü ra zi, 'ñe c'ü ra jye? Iyö, dya bübü. Y c'o cant'a o uva, ¿cjo dya xo sö ra ziji c'o rí quis'i? Jã, sö ra ziji. C'o c'as'ü o ndēnchjürü, ¿cjo dya sö ra ziji c'ü o lechi c'o? Jã, xo sö ra ziji.

8 ¿Cjo nguextjo rí mangö c'ua ja ga tsja yo nte? Iyö, xo mama ga cjanu yo o mandamiento Mizhocjimi.

9 C'o o mandamiento Mizhocjimi c'o o dyopjñ e Moisés, t'opjñ a cjava c'o: "Ma ra yödü o ndēxü c'o in nzhñññji, dya pje rí jñu'tp'ñji a ne c'o; jyēziji ra ññññji." C'ü vi mama a cjanu Mizhocjimi, dya ngue c'ü me s'iya o nzhññññ.

10 C'e jña je vi t'opjñ por nutscöji rí nteji, ngue c'ua rá pârãgöji, c'ü huajma ni jyodü ra ch'unü o ndēxü c'o ra mbedye cja c'e juajma. Xo 'ñetjo c'ü tagü o ndēxü. Nguec'ua 'ma cja huajmatjo, o 'ma ya tagü, ixta jñunt'ü o mü'bü c'ü ra ch'unü c'o ndēxü.

11 Ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi. ¿Cjo me rí sögueji na jyü rguí pjöxcö c'o in pē'sc'ejí?

12 C'o 'ñaja xöpñte, mamaji pē's'iji derecho ra dyö'tc'ügueji; nazgö, ¿cjo dya xenda rí pē'sc'ö derecho rá ö'tc'ö? Pero dya pje rí ö'tc'ö. C'ü rí c'agö, rí huanta texe 'ma pje c'o bētsi, ngue c'ua ra sö rá zopjñ na puncjñ o nte, ra dyärãji c'e jña c'ü mama ja ga cja e Cristo.

13 ¿Cjo dya in pârãgueji, c'o pēpji cja c'ü o templo c'o in menzumñjme a Israel, si'iji c'o pje bñbü cja c'e templo? Anguezeji pēpjñji cja c'e arta, nguec'ua ga zipiji c'o o ts'ingue c'o animale c'o pö'tp'ñji Mizhocjimi nu.

14 Je xo ga c'atjonu va manda c'ín Jmugöji, nu c'o zopjñ yo nte ga xipjñji

ja rgá sô ra jogü o mü'büji, ni jyodü ra ch'unü c'ü ra ziji, na ngue xipjiji o jña Mizhocjimi.

¹⁵ Pero nutscö, dya xo rí örügö c'ü rá sigö, 'ñe c'ü rá jegö. Dya xo ngue c'ü rgá pen'c'öji ne carta, c'ü pje rí dyacöji. Na ngue c'ü dya rgá örügö, ngue c'ü rgá mäcjö c'ü. Nguec'ua xenda na jo c'ü dya rá örügö, zö ro tügö o tijjmi.

¹⁶ Rí zopcjö yo nte rí xipjiji ja rgá sô ra 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Pero dya ra sô rá cja pütsjé na nojo. Na ngueje pè'sc'ü rá zopjüji a cjanu. 'Ma jiyö, juentscö ra jñüncö ngüenda 'ma Mizhocjimi.

¹⁷ Dya nguezgö ró juancjötsjé ne bēpjí nu rgá zopjü yo nte. Ma rva cjanu, ro ngötcüji 'ma. Pero o ch'acö ne bēpjí; nguec'ua rá cja gö zö dya ró juajnü.

¹⁸ ¿Pje ra ts'ötcö 'ma cja ne xoñijömü? Ojtjo, dya pje ra ts'ötcö. Pero rí mäcjö na ngueje dya pje rí cobragö yo nte, 'ma rí xipjiji ja rgá sô ra jogü o mü'büji. Dya pje rí örügö, zö xi rí pè'sc'ö derecho ra dyacöji.

¹⁹ Zö dya ngue o mbēpjizü ne rí 'na nte, pero rí pjös'ügö texe yo nte, ngue c'ua c'o dya be ench'e o mü'bü e Cristo, ra 'ñench'e o mü'büji na puncjüji.

²⁰ 'Ma rí bübügö cja c'o ín menzumüjme a Israel, rí cja gö nza cja anguezeji ngue c'ua ra 'ñench'e o mü'büji e Cristo. Dya cja rí süpcö c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, pero 'ma rí cārāgöjme c'o me süpü c'o ley, rí cja gö c'ü mama c'o ley, nza cja c'ü me xo ri süpügö, ngue c'ua c'o me süpü c'o ley ra dyätpäji o jña e Cristo.

²¹ 'Ma rí bübügö cja c'o dya tjé c'o ley, rí cja gö nza cja c'ü dya ri mandazü c'o ley, ngue c'ua xo rá tōjō c'o dya tjé c'o ley, ra 'ñejmeji e Cristo. Dya ngue c'ü dya mandazü Mizhocjimi, pero ngue c'ü o jña e Cristo c'ü rí ätägö dya.

²² Cārā o nte c'o cjiñi c'ü bübü o jñöñü c'ü dya sô ra ziji. 'Ma rí bübügö co anguezeji, rí cja gö nza cja anguezeji, dya xo rí sigö c'o jñöñü. Rí

cja gö a cjanu, ngue c'ua rá tōjōgö c'o, ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Texe cja yo nte, rí cja gö nza cja anguezeji. Rí cja gö texe, ngue c'ua ra bübü c'o ra 'ñejme, ra jogü o mü'büji.

²³ Texe nde rí cja gö yo, ngue c'ua xe rrā puncjü o nte c'o ra creo yo jña yo rí xipjiji c'ü ja rgá 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Y ngue c'ua xo 'ñezgö xo ra mböxcö yo jña yo.

²⁴ In pārāgueji cja 'na carrera, cja ji carrera texeji. Pero 'natjo c'ü ra ndōjō, y ngue c'ü ra ch'unü c'e listón c'ü. Je xo rga cjatsc'ejí nu, rí tsjacjuanaji rguí dyätäji Mizhocjimi, ngue c'ua ra ch'a'c'ejí c'o me na jo.

²⁵ C'o eñe pje nde ma t'eñe, jējiji texe c'o dya ni jyodü ra ziji, 'ñe c'o pje ra tsjaji, ngue c'ua ra sô ra ndōji. Maco ts'i ni tjeze c'ü ra ch'unüji 'ma ra ndōji. Pero nutscöji, c'ü ra dyacöji Mizhocjimi, nunca ra tjeze c'ü.

²⁶ Nutscö, dya nza cja zögö c'ü ri cja carrera c'ü dya ri pārā ja ra zät'ä. Dya xo nza cja zögö boxeador c'ü me ri c'uana a dyé, pero dya ri sürü ra yabü c'ü 'naja.

²⁷ Rí pjörütsjé ja rgá minc'ö, ngue c'ua dya rá cja gö c'o na s'o c'o ne ín cuerpogö. 'Ma jiyö, ra ch'ötcö c'ü dya rvá ätcö na jo Mizhocjimi; zö rvá zopcjö na puncjü o nte.

10

Consejos contra la idolatría

¹ Nguec'ua rí negö rí mbeñeji na jo cjuarma, ja va mbös'ü Mizhocjimi c'o ín mboxatitagöjme o mbedyeji a Egipto. O ndünt'üji a xütjü cja c'e ngömü. Y o mbes'ejí na jo cja c'e mar.

² 'Ma o zütüji c'e ngömü, 'ñe 'ma o mbes'ejí cja c'e mar, o jizhiji texeji c'ü ro dyätäji e Moisés.

³ Mi ojtjo pje ro ziji nu, pero Mizhocjimi sido mi penpeji c'ü ro ziji. Nu c'e jñöñü, nde mi siji texeji c'ü.

⁴ Y xo mi siji texeji c'e ndeje c'ü o unü Mizhocjimi anguezeji. Dya mi bēzhi o ndeje na ngueje mi pōji anguesji 'naja c'ü o tsjapü ro mbeje

o ndeje cja c'e ndojo c'ü ro ziji. Mi nguetsjë e Cristo c'ü.

⁵ Zö vi mbös'üji a cjanu texe c'o vi mbedye a Egipto, pero yetjo nte c'o o tsja na jo c'ü va mäjä Mizhocjimi. Pero c'o 'ñaja c'o ma puncjü, iyö c'o. Nguец'ua va üdü Mizhocjimi, nguец'ua va ndü anguezeji mi bodüji cja c'e majyadü.

⁶ C'ü ja va mbös'üji c'o, 'ñe c'o o tsjapü Mizhocjimi c'o, ngue c'ü xo rga unnc'öji ngüenda, ngue c'ua dya rá ne rá cjaji c'o na s'o, ja c'o nzi ma tsja anguesji.

⁷ Mi cãrã anguezeji c'o mi ma't'ü o ts'ita. Na ngueje mama a cjava o jña Mizhocjimi: “O mimi c'o nte, o ziji o xëdyi. Cjanu o böbüji c'ua; go nemeji a jmi c'e ts'inzhünü c'ü vi dyät'äji”, eñe o jña Mizhocjimi. Nu'tsc'ej, dya rí tsjagueji a cjanu rí ma'tc'ej, yo ts'ita.

⁸ Mi cãrã anguezeji c'o mi tsãjã o ndixü. Nguец'ua 'na nu pa, o ndü veintitres milji. Nutscöji, dya rá cjagöji a cjanu.

⁹ Mi cãrã anguezeji c'o mi cja na s'o; mi nuji cjo ro castigao Mizhocjimi anguezeji. Nguец'ua ma ëjë c'o c'ijmi mi saji c'o nte; nguец'ua mi tÿji. Nutscöji, dya rá söji a cjanu o jña e Jesucristo rá nuji cjo ra castigaozÿji o iyö.

¹⁰ Mi cãrã anguezeji c'o me mi reclamao. Nguец'ua va mbö't'üji c'o, o tsja 'naja c'o o anxe Mizhocjimi. Nu'tsc'ej, dya rí reclamaoji a cjanu.

¹¹ Texe c'o o tsjapü Mizhocjimi c'o, ngue c'ü rga unnc'öji ngüenda. Xo t'opjü c'o, ngue c'ua xo ra zi'ch'i ín mün'c'öji c'o, ngue c'ua dya xo rá cjaji a cjanu c'o na s'o. Na ngueje ya rí cãrãji yo cjë yo ya ni ma ra nguarü.

¹² Nguец'ua rí xi'tsc'öji, c'ü cijjñi me na jo cja o jmi Mizhocjimi, ni jyodü ra mböngüenda c'ü. 'Ma jiyö, 'na ra tsja c'o na s'o.

¹³ Texe yo nte, bÿbü 'ma va ëjë o pjeñeji ra tsjaji c'o na s'o. Pero Mizhocjimi sö ra mbös'üji na jo; dya ra tsjaji c'o. Nguец'ua 'ma va ëjë in pjeñeji c'o na s'o, dya ni jyodü rí tsjaji c'o. Ixtí jñunt'ü in mün'c'ej, Mizhocjimi ra dya c'üji ja rgui zëzhiji ngue c'ua dya rí tsjaji c'o na s'o.

Mizhocjimi ra dya c'üji ja rgui zëzhiji ngue c'ua dya rí tsjaji c'o na s'o.

¹⁴ Rí s'iyatsc'öji cjuarma, nguец'ua rí xi'tsc'öji, dya pje rí tsjaji c'ü rgui pë's'iji parte co yo ts'ita.

¹⁵ Rí xi'tsc'öji a cjanu, na ngueje in pãrãgueji c'ü na jo. Rí tsjijñiji na jo, ngue c'ua rí pãrãgueji c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji.

¹⁶ 'Ma rí jmurügöji rí mbeñeji ja va ndü e Cristo, ot'ü rí unngöji 'na pöjö, cja rrü sigöji c'ü po'o c'e vaso. 'Ma rí cjagöji a cjanu, rí jizhiji 'ma c'ü 'natjo ín mü'bÿji nzi 'nazgöji rgá pë's'iji parte co e Cristo c'ü o pjödü o cji por nutscöji. Xo 'ñe 'ma rí më'hc'öji c'e tjömëch'i cja rrü siji, xo rí jizhgöji 'ma c'ü 'natjo ín mü'bÿji nzi 'nazgöji rgá pë's'iji parte co e Cristo c'ü o sufre va ndü por nutscöji.

¹⁷ 'Natjo c'e tjömëch'i c'ü rí sigöji rgá mbeñeji ja va ndü e Cristo. Nguец'ua zö na puncjüzÿji rí ejmeji e Cristo, pero 'natjo ín mü'bÿji rgá pë's'iji parte co e Cristo. Na ngueje rí sigöji c'ü 'natjo tjömëch'i rí texeji.

¹⁸ Tsjijñiji c'o ín menzumügöjme a Israel. Anguezeji 'natjo c'ua mi saji c'o o ts'ingue c'o animal c'o mi päsp'äji Mizhocjimi cja c'e arta. Nguец'ua mi jizhiji c'ü mi 'natjo o mü'bÿji ma mbë's'iji parte co Mizhocjimi c'ü mi ngue o cjaja c'e arta.

¹⁹ ¿Cjo in unnc'ej, ngüenda yo rí xi'tsc'öji? ¿Cjo in cjinncjeji rí mangö c'ü pje ni muvi yo ts'ita? Iyö. ¿Cjo in cjinncjeji rí mangö c'ü pje ni muvi c'o ts'ingue c'o päsp'äji cja yo ts'ita? Iyö, dya rí mangö ga cjanu.

²⁰ Dyärãji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. 'Ma pje c'o pö't'ü c'o dya ejme Mizhocjimi, cja rrü mbä's'äji cja c'o o arta anguesji, dya ngue Mizhocjimi c'ü päsp'äji; ngue c'o demonio c'o ngue o dyoji e Satanás c'ü dya jo. Nguец'ua 'ma in sagueji c'o ts'ingue c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita, chjëntjui c'ü ri pë's'igueji parte co c'o demonio. Nguец'ua, dya rí negö rí sido rí sagueji c'o o ts'ingue c'o animale c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita.

21 'Ma in sigueji c'ü po'o c'e vaso gui mbeñeji e Jesucristo, dya sö rí sigueji c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita. 'Ma in sigueji c'o ni pë'sc'ejí parte co e Jesucristo, dya sö rí sigueji c'o rvi pë's'iji parte co c'o demonio.

22 Nu 'ma sido rá sagöji c'o ts'ingue c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita, ra üdü 'ma c'ín Jmugöji, na ngue dya rí negöji 'ma angueze co texe ín mü'büji. A poco in cjiññi c'ü xenda na zëtscöji que na ngue angueze.

La libertad y el amor cristiano

23 Sö rí tsjagueji texe c'o dya mama Mizhocjimi na s'o. Pero dya ni jyodü texe rí tsjagueji c'o. Y texe c'o, dya xo pjöxc'ejí c'o, ni xo ri ngue yo nin cjuarmaji.

24 Dya rí tsjiññi nguejtjo cjo in pë'sc'ejí derecho c'ü pje rí tsjaji; xo rí tsjinncjeji yo nin cjuarmaji. Na ngueje dya jo pje rí tsjaji c'ü ra tsjapü ra tsja c'o na s'o yo.

25 Texe c'o pje nde ma ts'ingue c'o pöji cja böngue, ra sö rí sigueji c'o. Dya rí tsjaji t'önü cjo vi mbäsp'äji cja ts'ita c'o ts'ingue. Na ngue dya ni jyodü rí tsjiññi c'o.

26 Na ngueje ne xoñijömmü, o cjaja ín Jmugöji nu. Xo 'ñe texe yo bübü.

27 'Ma cjo c'o ra zon'c'ejí c'o dya ejme Mizhocjimi, ra xi'tsc'ejí rí möji rí ma siji o xëdyi cja o ngumüji, nu 'ma in ne rí möji, rí siji texe c'o ra ch'a'c'ejí. Dya rí tsjapüji t'önü cjo vi mbäsp'äji cja ts'ita c'o jñönü. Na ngueje dya ni jyodü rí pârâgueji.

28 Pero 'ma cjo c'o ra xi'tsc'ejí: "Yo ts'ingue yo ch'a'c'ejí, o bäs'p'ä cja ts'ita yo", ra 'ñents'ejí, dya rí sigueji 'ma. 'Ma jiyö, rí tsjapqueji ra tsja c'ü na s'o 'ma c'ü o xi'tsc'ejí. Na ngueje nuc'ü, cjiññi c'ü dya ga jo ra zi c'e ts'ingue.

29 Dya ngue'tsc'ejí rí tsjiññieji c'ü dya ra sö rí sigueji, jiyö. C'ü ra nguiññi dya jo ra zi, ngue c'ü o xi'tsc'ejí c'ü vi bäs'p'ä c'e ts'ingue cja yo ts'ita. Nguec'ua dya rí sigueji c'o. Nu'tsc'ejí pe rí xitscöji a cjaja: "Rí pë'sc'öjme derecho rá sigöjme c'o pje nde ma

jñönü. Nguec'ua, dya cjo pë's'i derecho ra zopcöjme, zö ri cjiññi c'ü dya jo c'ü rí sigöjme.

30 Nguec'ua, çjenga sopcöjme 'ma rí sigöjme c'o ts'ingue c'o päsp'äji cja yo ts'ita; maco rí unüjme 'na pöjö Mizhocjimi?", rí 'ñenzgöji.

31 Pero rí xi'tsc'öji, 'ma rí sigueji o xëdyi, o 'ma pje c'o nde rí siji, o 'ma pje c'o rí tsjagueji, rí tsjaji c'ua ja ga ne Mizhocjimi, ngue c'ua ra 'mārā me na jo angueze.

32 Rí tsjaji c'ü dya cjo rí tsjapüji ra tsja c'o na s'o, zö ri ngue yo ín menzumüjme a Israel, o zö ri ngue yo ín menzumügueji a Grecia, zö creoji Mizhocjimi, zö dya creoji.

33 Rí tsjaji ja c'o nzi rgá cjagö. Na ngueje nutscö, dya rí cjiññigö nguejtjo cjo sö pje rá cjagö. Xo rí cjinncjö yo nte, na ngueje dya ra jogü pje rá cjagö c'ü rá cjapcö yo nte ra tsjaji c'o na s'o. Rí cjagö a cjanu ngue c'ua xa'ma ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo, ra salvaji.

11

1 Rí cjagö a cjanu, na ngue ngueje o 'ñiji e Cristo. Nu'tsc'ejí rí tsjagueji c'ua ja nzi rgá cjagö.

Las mujeres en el culto

2 Me rí mä'c'ägöji cjuarma, na ngue in mbenzgöji texe c'ua ja rí nzhodü. Me xo in cjaji ja c'o nzi rvá xi'tsc'öji.

3 Pero bübü c'ü xe rí negö rí pârâgueji. Mizhocjimi manda cja e Cristo. E Cristo manda cja e bëzo. E bëzo manda cja e ndixü.

4 E bëzo, 'ma ro jñus'ü o tjüs'ü 'ma go dyötü Mizhocjimi o 'ma go mama o jña Mizhocjimi, ro bëzhi o tseje 'ma c'ü.

5 Pero e ndixü, nu 'ma dya pje ra ngo'bü o ñi 'ma go dyötü Mizhocjimi o 'ma go ña o jña Mizhocjimi, xo ra bëzhi o tseje 'ma c'ü. Chjëntjui c'ü ro t'äxpä o ñi c'ü.

6 'Na ndixü c'ü dya ra ngo'bü o ñi, ni jyodü ra t'äxä c'ü. Pero nu 'ma ix 'na tsetjo c'ü rguí t'äxä, ni jyodü ra ngo'bü o ñi 'ma c'ü.

⁷ E bëzo, dya ni jyodü pje ra jñus'ü. Na ngue o dyät'ä Mizhocjimi e bëzo c'ü ixi nguetjo angueze. Nguec'ua ngueje Mizhocjimi c'ü manda cja e bëzo. Pero e ndixü je vi 'ñeje cja e bëzo, nguec'ua ngue e bëzo manda cja e ndixü.

⁸ Dya ngue e ndixü, c'ü vi t'ät'ä e bëzo. Je ngue e bëzo c'ü vi t'ät'ä e ndixü.

⁹ Dya ngue e bëzo o t'ät'ä para ra mbös'üji e ndixü. Ngue e ndixü o t'ät'ä, ngue c'ua ra mbös'üji e bëzo.

¹⁰ C'ü ni ngo'bü o ñi yo ndixü, je jizhiji c'ü dya mandaji cja yo bëzo. Co'büji o ñiji a cjanu, na ngue janda c'o o anxe Mizhocjimi.

¹¹ Mizhocjimi recibido yo bëzo 'ñe yo ndixü nza yejui. Na ngue 'ma ri ojtjo yo bëzo, dya ri bübü 'ma yo ndixü. Y 'ma ri ojtjo yo ndixü, dya ri bübü 'ma yo bëzo.

¹² Na ngueje e Eva c'ü mi ot'ü ndixü, je vi 'ñeje cja e Adán c'ü mi ot'ü bëzo. Je xo ga cjatjonu e bëzo, je ni 'ñeje cja e ndixü. Zö ri bëzo, zö ri ndixü, pero ngue Mizhocjimi o ngambgagöji.

¹³ Nu'tsc'ejí rí tsjijñiji. ¿Cjo na jo ra dyötü Mizhocjimi e ndixü, nu 'ma dya ra ngo'bü o ñi? Iyö, dya ga jo.

¹⁴ 'Ma na maja o ñixte 'na bëzo, dya ni jyodü cjó ra xi'tsc'öji c'ü ix 'na tsetjo; ixi jñetsetjo.

¹⁵ 'Ma na maja o ñixte 'na ndixü, dya pje ngue 'na tseje. O ch'unü yo ndixü ra mbe o ñixte yo, ngue c'ua ra ngo'p'üji a ñi.

¹⁶ Bübütsc'ejí c'o ra sjëyargá ndünrü, na ngue yo jña yo rí xi'tsc'öji. Pero rí xicö c'o, dya rí pè'sc'öji xe 'na tjürü que na ngue nu rí xi'tsc'öji rí tso'büji in ñiji. Ni xo ri pè's'iji xe 'na tjürü c'ua ja nde jmurü yo cjuarma ga ma't'üji Mizhocjimi.

Abusos en la Cena del Señor

¹⁷ Bübü 'na jña c'ü rá xi'tsc'öji. C'ü ni jmurügieji, ngue para rí ma't'üji Mizhocjimi; dya ngue para rí tsjaji yo na s'o.

¹⁸ C'ü xenda ni jyodü rá xi'tsc'öji, rí ärägö 'ma in jmurügieji, nde in xögieji

nde ts'i grupotsc'ejí. Pe na cjuana c'o rí ärägö.

¹⁹ A poco in cjiñiji ni jyodü ra bübütsc'ejí c'o ts'igrupo, ngue c'ua ra 'ñetsets'üji cjó ngue c'o xenda pãra na jo ja ga cja, ngue c'ua ra tsjapüji na nojo.

²⁰ Pero 'ma in jmurügieji nde ts'i grupotsc'ejí, ¿ja rgá sö 'natjo c'ua ja rí sigueji c'o rguí mbeñegueji ja va ndü c'in Jmugöji?

²¹ Na ngueje nde va tütsgueji in jñönüji, cja rri sitsjégueji. Nguec'ua sant'a c'o dya nda pè's'i c'ü ra zi, y c'o 'ñaja, ya nijmiji hasta bünc'o ya ne ra títjo.

²² Nama, ¿cjo dya in pè'sc'ejí in nzungueji c'ua ja rí sigueji o xëdyi? Pe in cjiñiji c'ü dya ni muvi c'ü 'natjo c'ua ja rí jmurügieji rí ma'tc'ejí Mizhocjimi. Na ngueje c'ü ni sit-sjégueji in jñönüji, in cjapüji ra tseje c'o dya pje pè's'i. C'ü ni tsjagueji a cjanu, ¿cjo rá xi'tsc'öji c'ü rí mä'c'öji? Iyö, dya ra sö.

La Cena del Señor

²³ Ya ró xi'tsc'öji ja rguí mbeñeji c'ua ja va ndü e Jesús c'in Jmugöji. Nguet-sjè angueze c'ü o xitsigö c'ua ja va cja va tsja'a c'e xömü 'ma o zürüji o zidyiji cja c'o pje mi pjèzhi. O jñü c'e tjöméch'i.

²⁴ Nuc'ua o unü 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xëpi c'ua c'o o discípulo. Cjanu o xipjiji c'ua: "Nujyo rí xè'tsc'öji, jñüji rí s'iji yo. Ngue in cuerpogö yo. Co nín cuerpogö, rá päjtc'ägöji c'ü rvi chüji. Nu na cjagueji dya, dya rí jyombeñe rí tsjagueji nu, ngue c'ua rí mbenzgöji", eñe.

²⁵ Nuc'ua, 'ma ya vi nguarü vi ziji c'e tjöméch'i, e Jesús xo ndü c'ua c'e vaso. O yepe o unü 'na pöjö ja c'o nzi va jñü c'e tjöméch'i. Cjanu o xipji c'o o discípulo: "Nujnu, ngue in tsjigö nu. C'ü rga pjödü in tsji, ngue c'ü rguí pãrãgueji c'ü ra perdonaots'üji Mizhocjimi, ja c'o nzi va mama. Texe 'ma rí sigueji a cjanu, rí mbenzgöji 'ma", embeji.

26 Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma rí siguejei a cjanu o tjömech'i, 'ñe c'ü ri po o vaso, in jizhiguejei 'ma c'ü o päjtc'äji va ndü c'ín Jmugöji. Rí tsjaguejei a cjanu, hasta 'ma ra ëjë na yeje.

Cómo se debe tomar la Cena del Señor

27 'Ma cjó c'o ra zi c'e tjömech'i 'ñe c'ü ri po'o c'e vaso, 'ma dya ra mbeñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ja va ndü, nu'ma, ra merecido c'ü ra tsjapü Mizhocjimi ra sufre, na ngueje c'ü dya vi tsjapü ni muvi c'ü vi sufre o cuerpo c'ín Jmugöji, 'ñe c'ü vi pjödü o cji.

28 Nguec'ua nzi 'natsc'ejji, ot'ü rí tsjijñiji. Nguec'ua 'ma ri bübüts'üji c'o na s'o, rí dyötüji Mizhocjimi ra perdonaotsc'ejji c'o. Nuc'ua, cja rrí siji c'ua c'e tjömech'i, 'ñe c'ü ri po'o c'e vaso.

29 Na ngueje 'ma cjó c'o ra zi'i c'o, nu 'ma dya ra mbeñeji c'ü o cuerpo c'ín Jmuji ja va sufre por nutscöji, Mizhocjimi ra castigao 'ma c'o. Na ngueje dya nguijñiji c'ua ja nzi ga jyodü.

30 Nguec'ua ga bübütsc'ejji na puncjü c'o sö'dyë, 'ñe c'o dya ga zëzhi, 'ñe c'o ya ndü.

31 Pero 'ma ot'ü rá cjiñiji, dya ra castigaozüji 'ma Mizhocjimi.

32 Castigaozüji a cjanu Mizhocjimi, ngue c'ua rá xötpü rá ätcöji c'ü. Je ga cjanu ga castigaozgöji va c'ü, ngue c'ua c'e pa 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi ra ma sufre c'o dya ätpä o jña, dya ra jñüncügöji ngüenda 'ma.

33 Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, 'ma in jmurüguejei gui siji o xëdyi, rí pötqui che'beji.

34 Nu'ma cjó c'o ri sant'a, ot'ü ra zi o xëdyi cja o ngümü c'ü. Nu 'ma rí tsjaguejei a cjanu cja rrí jmurüguejei, dya ra castigaots'üji 'ma Mizhocjimi. Bübü c'o xe rá xi'tsc'öji, pero cja rá ë xi'tsc'öji.

12

Las capacidades que el Espíritu Santo da a cada uno

1 Rí negö rí päräguejei cjuarma, ja ga 'ñünnü in mü'büji o Espiritu

Mizhocjimi, ngue c'ua ra sö rá pëpiji Mizhocjimi.

2 In päräguejei ja ma cjatsc'ejji 'ma dya be mi ench'e in mü'büji e Jesucristo. Mi 'ñünn'ejji in mü'büji mi ma'tc'ejji o ts'ita yo dya ña.

3 Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o ra zadü e Jesús, ixtí päräguejei c'ü dya ngueje o Espiritu Mizhocjimi c'ü 'ñünbü o mü'bü c'e nte. Pero 'ma cjó c'o ra mama co texe o mü'bü ngue in Jmuji e Jesús, nu'ma, ngue 'ma 'ñünbü o mü'bü 'ma o Espiritu Mizhocjimi.

4 Nde nan'ño ga dyacöji o Espiritu Mizhocjimi nzi 'nazgöji, ngue c'ua xo nan'ño rgá pëpcöji Mizhocjimi. Pero 'natjo c'e Espiritu.

5 Nan'ño ga dyacöji c'ua ja rgá pjöstegöji nzi 'nazgöji, pero 'natjo c'ín Jmuji.

6 Nan'ño ga dyacöji c'ua ja rgá pëpjiji, pero 'natjo Mizhocjimi c'ü pjöxcöji rá cjaji texe c'ü rgá pëpcöji.

7 C'ü ni 'ñünnü in mün'c'öji o Espiritu Mizhocjimi c'ü rgá pëpcöji Mizhocjimi, ngue c'ü rga pötca pjösteji.

8 Bübüzügöji c'o ya ch'unü ja rgá zopjü yo nte, ngue c'ua ra mbäräji c'ü na cjuana. Pero nguetsjë o Espiritu Mizhocjimi c'ü unüji a cjanu. Bübüzügöji c'o ya ch'unü ja rgá zopjü yo nte, ngue c'ua ra mbäräji ja rgá mimiji. Pero nguetsjë c'e Espiritu c'ü 'ñünbü o mü'büji, ngue c'ua ra zopjüji a cjanu.

9 Bübüzüji c'o ya ch'unü ra nde'be o mü'büji c'ü ra tsja Mizhocjimi c'o me na nojo. Pero nguetsjë o Espiritu Mizhocjimi c'ü je unüji a cjanu. Bübüzgöji c'o ya ch'unü ja rgá jocü yo sö'dyë. Pero nguetsjë c'e Espiritu c'ü unüji a cjanu.

10 Bübüzgöji c'o ya ch'unü ja rgá tsja c'o na nojo c'o nunca janda yo nte. Bübüzgöji c'o ya ch'unü ra ñaji o jña Mizhocjimi co poder. Bübüzgöji c'o ya ch'unü, ngue c'ua 'ma cjó c'o ra mama 'na jña, ixta mbäräji cjo je ngue o Espiritu Mizhocjimi c'ü o 'ñünbü o mü'bü, o ngue e Satanás c'ü dya jo.

Bübüzgöji c'o ya ch'unü ra ña nan'ño idioma c'o dya pârâji. Bübüzgöji c'o ya ch'unü ra mbârã, ngue c'ua 'ma c'j' c'o ra ña nan'ño idioma, ra xipjiji c'o rrã cã nu c'o dya ri meya, pje ne ra mama c'o jña.

¹¹ Na puncjü bēpji, pero 'natjo o Espíritu Mizhocjimi c'ü 'ñünngöji ín mün'c'öji rá cjaji texe yo bēpji. Nde dacüji ja c'o nzi ga netsjē.

Todos pertenecemos a un solo cuerpo

¹² 'Na nte, 'natjo o cuerpo, pero na puncjü yo bübü o cuerpo c'ü. Na puncjü c'o, pero 'natjo cuerpo. Je xo ga cjatjonu e Cristo, 'natjo angueze pero na puncjüzgöji rí bñnc'öji c'ü.

¹³ Nutscöji 'ma ró ench'e ín mü'büji e Cristo, cja ch'acöji 'ma 'natjo o Espíritu Mizhocjimi c'ü ra bübü ín mün'c'öji rí texeji. Nguéc'ua rí chjëntcöji 'natjo cuerpo dya, zö ri menzumüji a Israel, o zö ri menzumüji a Grecia. Rí chjëntcöji 'natjo cuerpo dya, zö ri esclavoji, o zö dya ri esclavoji. O ch'acöji 'natjo Espíritu rí texeji.

¹⁴ O cuerpo 'na nte, dya 'natjo c'o bübü; na puncjü c'o.

¹⁵ Zö ro ña ín cuagöji ro mama: “Dya rí dyögö, nguec'ua dya rí bübü cja ne cuerpo”, ro 'ñeñe, pero bübü nín cuaji cja ín cuerpoji.

¹⁶ Xo 'ñe ín tsögöji, zö ro ña ro mama: “Dya rí ndögö, nguec'ua dya rí bübü cja ne cuerpo”, ro 'ñeñe, pero xo bübü nín tsöji cja ín cuerpoji.

¹⁷ Nu 'ma ri dyavü o ndö texe ín cuerpoji, ¿ja rva ärägöji 'ma? Xo 'ñe 'ma ri dyavü o ngö'ö, ¿ja rva pñns'üji pje ri jyärä 'ma?

¹⁸ Pero Mizhocjimi o dyätcäji texe yo bübüzüji c'ü ri 'natjo ín cuerpoji. Je ga cjanu va ne angueze.

¹⁹ Nu 'ma nde ri bübü aparte yo bübüzüji, ¿ja ri bübü 'ma ín cuerpoji?

²⁰ Pero c'ua ja ga cja dya, bübüzüji na puncjü, pero 'natjo ín cuerpoji.

²¹ Nu 'ma ro sö ro ña ín chögöji, pero dya ro xipji ín dyëji: “Dya ní jyodüzü c'ü pje rí pjöxcö”, ro 'ñeñe. Na ngue

pötca pjöstevi. Ni xo ri ngue ín ñigöji, 'ma ro sö ro ña, pero dya ro xipji ín cuaji: “Dya ní jyodüzü c'ü pje rí pjöxcövi”, ro 'ñembevi.

²² Bübü ín cuerpoji c'o nza cja c'ü dya nda ni jyodüzüji. Pero ni jyodüzüji texe yo.

²³ Yo bübü cja ín cuerpojiji c'o rí cjacöji c'ü dya nda ni muvi, ngue c'o rí co'bügöji na jo c'o. Xo 'ñe yo dya jo ga jñetse, rí co'büji na jo, ngue c'ua xo na jo rgá jñetse yo.

²⁴ Yo bübü ín cuerpoji yo jñetse na jo, dya nda ni jyodü rá co'büji yo. Mizhocjimi o dyät'ä yo bübü ín cuerpoji, ngue c'ua xenda ni muvi c'o rí cjacüji c'ü dya nda ni muvi.

²⁵ O dyät'äji a cjanu yo, ngue c'ua dya ra pēpjitsjē aparte yo, ra pötca pjösteji.

²⁶ Nguéc'ua 'ma ra zö'ö na ü'ü 'na yo bübü ín cuerpoji, nde ra zö na ü'ü 'ma texe ín cuerpoji. Xo 'ñe 'ma rá pjörüji na jo 'na yo bübü ín cuerpoji, xo na jo rgá zö 'ma texe ín cuerpoji.

²⁷ Nu'tsc'eji o cuerpo's'ügueji dya e Cristo. In bübügueji cja o cuerpo nzi 'natsc'eji.

²⁸ Nutscöji rí jmurüji rí ma't'üji Mizhocjimi, Mizhocjimi ya dyacöji ín bēpcöji nzi 'nazgöji. Bübü c'o ya juajnü Mizhocjimi ra tsja apóstole ra zopjüji yo nte. Ngué c'ü xenda ni muvi cja c'o bēpji c'o dacöji c'ü. Bübü c'o ra mama o jña angueze co poder. Xo ni muvi c'e bēpji c'ü. C'ü na jñi, bübü c'o ra xöpü o nte. Xo ni muvi c'e bēpji c'ü. Bübü c'o ch'unü ja rgá tsja c'o na nojo. Bübü c'o ra tsjapü ra ndis'i c'o ri sö'dyë. Bübü c'o ra pjöste, 'ñe c'o ra tsja xo'ñi ngue c'ua c'o 'ñaja cjuarma ra tsjaji o bēpjiji. Bübü c'o ra ña nan'ño idioma c'o dya pârâji.

²⁹ ¿Cjo nde rí texcöji rí apóstoleji? ¿Cjo nde rí ñaji o jña Mizhocjimi co poder? ¿Cjo nde rí xöpüji yo nte? ¿Cjo nde ch'acöji ja rga cjaji c'o na nojo? Iyö, dya nde ch'acöji c'o.

³⁰ ¿Cjo nde ch'acöji rá jocüji yo sö'dyë? ¿Cjo nde rí ñaji nan'ño idioma? ¿Cjo nde sö rá xipjiji c'o cjuarma pje

ne ra mama 'ma cjó c'o ra ña nan'ño idioma? Iyö.

³¹ Nu'tsc'eji rí jyodüji c'ü ra ch'a'c'eji c'o xenda ni muvi ga bēpji yo cja ró xi'tsc'öji. Pero bübü 'na c'ü rí tsjaji c'ü xenda ni muvi que na ngue yo bēpji yo. Dyäräji na jo dya, c'ü rá xi'tsc'öji.

13

El amor

¹ Zö ch'acö rí ñagö c'o nan'ño idioma, y zö xo ro ñagö ja c'o nzi ga ña c'o anxe, pero 'ma dya ro s'iya yo nín mintegöji, ri chjëntcjöbe 'ma 'na t'ēzi c'ü zünü na jo, pero dya pje xe ni muvi. O ri chjëntcjöbe o címbalo c'o pjē'biji. Zö ro mbedye na jo jña ín tegö, pero ¿pje rví movizgö 'ma?

² Zö ch'acö rá ñagö o jña Mizhocjimi co poder, y zö xi ro pãrãgö texe c'o dya mi 'mãrã mi jingüã 'ñe texe c'o na cjuana, pero 'ma dya ro s'iya yo nín mintegöji, dya pje rví movizgö 'ma. Zö xi ro ejme na jo Mizhocjimi, nguec'ua ro sö ro xipji yo t'eje: “Ch-jans'aji ga manu”, ro empji, nuc'ua ro ndans'aji; pero 'ma dya ro s'iya yo nín mintegöji, dya pje rví movizügö 'ma.

³ Zö xi ro jüngö texe c'o rí pē'sc'ö ro unügö c'o dya pje pē's'i, pero 'ma dya ro s'iyagö yo nín mintegöji, ¿pje ro dyezgö 'ma? Y 'ma ro zücöji ro pantcöji a sivi, zö ro sēhcö na jo rvã ndē ín cuerpo, pero 'ma dya ro s'iya yo nín minteji, ¿pje xo ro dyezgö 'ma?

⁴ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, rá pēsp'iji paciencia 'ma cjó pje nde ra tsjacüji. Rá jodüji ja rga pjös'üji anguesji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya rá mbidiaji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya xo rá cjapütsjēji na nojo rga mamaji: “Me na jozgöjme”, rá eñeji.

⁵ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya pje rá mamaji c'ü rguí tseji anguezeji. Dya rá jodüji ja rga pjös'ütsjēji; rá jodüji ja rga pjös'üji yo nín minteji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya ra ünngöji 'ma cjó pje ra tsjacüji. Dya xo rá mbeñeji c'o pje vi tsjacöji c'o na s'o.

⁶ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya rá mäjäji 'ma cjó c'o ra tsja c'o na s'o. Rá mäjäji 'ma cjó c'o ra tsja na jo.

⁷ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, rá pēsp'iji paciencia zö cjó pje ra xitsiji o zö cjó pje ra tsjacüji. Y rá creoji 'ma ra mama ra tsja c'o na jo.

⁸ Ra zädä c'ü dya cja rguí jyodü cjó ra ña o jña Mizhocjimi. Xo ra zädä c'ü dya cjó xe ra unü o Espiritu Mizhocjimi c'ü xe ra ña nan'ño idioma. Xo ra zädä c'ü dya cja rguí jyodü ra dyacöji o Espiritu ja rga pãrãgöji. Pero, zö ya rguí nguins'i ne xoñijömü, Mizhocjimi ne'e c'ü rá pötca s'iyagöji.

⁹ C'ü rgá pãrãgöji Mizhocjimi nu va cja ne xoñijömü, dya xo rí pãrãgöji na jo. Xo 'ñe c'o rgá ñagöji o jña, dya xo rí mangöji na jo c'o.

¹⁰ Dya nda rí pãrãgöji na jo. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá pãrãgöji na jo.

¹¹ 'Ma cja mi ts'it'igö, mi ñagö nzi ts'it'i, mi mbeñe nzi ts'it'i, mi cijñi nzi ts'it'i. Pero 'ma ya ró bēzogö, dya cja ró cjagö nzi ts'it'i 'ma.

¹² Je xo ga cjazgöji nu, c'ü rgá pãrãgöji dya, chjëntjui c'ü ri jandatjoi cja jñeje, c'ü dya jñetsezüji na jo. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá pãrãji texe c'o dya rí pãrãgöji dya. Dya xo rí pãrãgö na jo dya. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá pãrãgö texe c'o na cjuana ja c'o nzi ga mbãcö Mizhocjimi.

¹³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, ni jyodü sido rá ejmeji Mizhocjimi, 'ñe rá te'beji c'ü ra zädä c'o ya mama angueze, 'ñe rá s'iyaji yo nín minteji. Nujyo, siempre ni jyodü rá cjaji yo. C'ü xenda ne Mizhocjimi rá cjaji, ngue c'ü rá s'iyaji yo nín minteji.

14

El hablar en lenguas

¹ C'ü rí tsjaji, rí s'iyagueji yo nin minteji. Xo rí ñeji c'ü ra dya'c'eji o Espiritu Mizhocjimi ja rgui pēpqueji Mizhocjimi. C'e bēpji c'ü xenda rí ñeji, ngue c'ü rí ñagueji o jña Mizhocjimi co poder.

2 Nu 'ma cjó c'o vi unü o Espíritu Mizhocjimi ra ña nan'ño idioma c'ü dya pãrã, dya ngue yo nte yo ri zopjü c'ü. Nguextjo Mizhocjimi c'ü ärã. Na ngueje dya cjó sô ra mbãrã pje pjëzhi c'ü ri mama c'ü. Na ngueje 'ñünbü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi ra ña o jña c'o dya cjó ra mbãrã.

3 Pero 'ma cjó c'o ra ña o jña Mizhocjimi co poder, ngue yo nte yo ri zopjü c'ü, nguec'ua xenda ra mbãrãji Mizhocjimi. Xo zopjüji ja rgá mimiji. Xo cjaþjüji ra mä o mü'büji.

4 Pero 'ma cjó c'o ch'unü ra ña nan'ño idioma, nguextjotsjë c'e nte c'ü ri ña, c'ü xenda ra mbãrã Mizhocjimi. Pero 'ma cjó c'o ra ña o jña Mizhocjimi co poder, ngueje texe c'o ri jmurü c'o xenda ra mbãrãji Mizhocjimi.

5 Quera ro dya c'üji ri ñagueji nan'ño idioma in texeji. Pero c'ü xenda rí negö, ngue c'ü rí ñagueji o jña Mizhocjimi co poder. Na ngueje xenda na jo c'e bëþji c'ü, que na ngue 'ma ri ñagueji nan'ño idioma c'o dya cjó pãrã. Pero 'ma sô rí xipjiji c'o ri jmurü pje ne ra mama c'o jña c'o in mamaji gui ñaji nan'ño idioma, nu'ma, na jo 'ma c'ü. Na ngue a cjanu, xenda ra mbãrãji Mizhocjimi.

6 Tsjijñiji cjuarma. 'Ma ro ëgö ro 'ñe zenguats'üji, 'ma ro ñagö nan'ño idioma, pero 'ma dya ro xi'tsc'öji c'ü vi jítsco Mizhocjimi, o c'ü rí pãrãgö, ¿pje ro dyeje 'ma? Nu 'ma dya pje ro xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi, o 'ma dya pje ro jí'tsc'öji, ¿pje xo ro dyeje 'ma?

7 In pãrãji o pito, 'ñe o bizhi. Dya pë's'iji vida, pero zünüji. Pero 'ma dya ra cambia c'e tono c'ü ni mbë'biji yo bizhi, ¿ja rgá sô ra mbãrãji 'ma, pje pjëzhi c'ü ri bë'bi?

8 Xo 'ñe o corneta. Nu 'ma dya ra mbes'e na jo c'ü ra mbë'biji, ¿ja rgá sô ra xampja 'ma 'na tropa, ra ma cja chü?

9 Je xo ga cjatsc'ejji nu. Nu 'ma rí ñaji nan'ño idioma, ¿ja rgá sô cjó ra mbãrã pje pjëzhi c'ü ri mangueji 'ma? Chjëntjui c'ü ro ndunü o ndajma c'o jña c'o.

10 Bübü me na puncjü o idioma yo ñaji cja ne xoñijömmü, y nde t'ärã nza texyo.

11 Pero 'ma dya rá pãrãgö c'o jña c'o ri ña 'na nte, ra nguijñi 'ma c'e nte c'ü nguetscö dya rí menzumügöbe c'ü. Xo 'ñezgö xo rá unnc'ö nguenda c'e nte, c'ü dya ri tsja cja in jñiñigö.

12 Nu 'tsc'ejji in jodüji c'ü ra 'ñünnc'ejji in mün'c'ejji o Espíritu Mizhocjimi, ngue c'ua ra sô rí pëþqueji Mizhocjimi. Nguet'ua rí xi'tsc'öji, rí jyodü rí tsjaji c'o bëþji c'o ra mbös'ü texe c'o ri jmurü xenda ra mbãrãji Mizhocjimi.

13 Nguet'ua c'ü ña nan'ño idioma, ra dyötü Mizhocjimi ra unü c'ü rgui mbãrã pje ne ra mama c'o jña c'o ri ña, ngue c'ua ra xipji c'o 'ñaja.

14 'Ma rí ötcö Mizhocjimi, 'ma rí ñagö nan'ño idioma c'ü dya rí pãrãgö, pedye in tegö c'o je ni 'ñeje cja in mü'bügö. Pero dya rí cijjñi in ñigö pje ne ra mama yo jña.

15 Nguet'ua ni jyodü rá ötügö Mizhocjimi co in mün'c'ö, 'ñe in ñigö, nza yejui. Rá töþü o himno co texe in mün'c'ö 'ñe in ñigö.

16 'Ma in unüqueji 'na pöjö Mizhocjimi, 'ma rí ñaji nan'ño idioma, nu'ma, ¿ja rgá sô ra mbãrã c'o cja vi ndät'ã ra mamaji: "Na cjuana c'ü mama yo", ra 'ñeñeji? Maco dya ra mbãrãji pje pjëzhi c'ü vi mangueji vi unngueji 'na pöjö Mizhocjimi.

17 Jã, pe ri unngueji na jo 'na pöjö Mizhocjimi. Pero 'ma je rga cjanu rgui ñaji nan'ño idioma, dya ra mbös'üji c'o 'ñaja nte c'o ri jmurü.

18 Rí unngö 'na pöjö Mizhocjimi c'ü xenda rí ñagö nan'ño idioma que na ngue in texegueji.

19 Pero texe nu ja rí pa zopjügö yo cjuarma, xenda ri ne rá cijjñi in ñigö ja rga ñagö, zö ri tsi'ch'atjo jña, que na ngue c'ü ro ñagö 'na diez mil jña cja nan'ño idioma. Na ngue 'ma rá cijjñi in ñigö ja rga ñagö, rá jíchcö 'ma yo cjuarma.

20 Xo 'ñetsc'ejji cjuarma. 'Ma in ñagueji nan'ño idioma, nu 'ma dya in pãrãji pje ne ra mama c'o jña c'o in

mangueji, nu'ma, in chjëntcjeji 'ma yo ts'it'i yo dya be cjijñi na jo o ñiji. Na jo rí tsjaji nzi ts'it'i c'ü dya cjó pje rí tsjapqueji c'o na s'o. Pero rí tsjijñiji nzi bëzo.

²¹ Tsijñiji c'ü ya t'opjü cja o ley Mizhocjimi c'ü mama a cjava: "Rá juajnü c'o nte c'o ri tsja a nan'ño nación c'o ri ña'a nan'ño idioma. Ra ëji ra 'ñe zopjüji ín jñagö yo nte. Pero zö xi rá cjagö a cjanu, dya xo ra dyätcö ín jña yo nte", eñe Mizhocjimi.

²² Yo nan'ño idioma, ngue yo rguí mbärã yo nte c'ü bübüts'c'ej Mizhocjimi. C'o ra unü ngüenda a cjanu, dya ngue yo ya creo; ngue c'o dya creo. Pero c'ü rgá ñaji o jña Mizhocjimi co poder, dya ngue c'o dya ejme c'o ra unü ngüenda; ngue c'o ya ejme.

²³ 'Ma in jmurügueji, 'ma nde ri ñagueji nan'ño idioma, y 'ma ra cjogü c'o cja ni ndäxtjo, o c'o dya ejme Mizhocjimi, ¿pje ra manxã c'o? ¿Cjo dya ra xi'ts'iji in locoji 'ma in ñagueji a cjanu yo nan'ño idioma?

²⁴ Pero 'ma nde ri mangueji o jña Mizhocjimi, y ra cjogü 'naja c'ü dya ejme, o c'ü cja ni ndäxtjo, ra zi'ch'i o mü'bü 'ma c'ü, na ngue c'ü nde vi mangueji. Y ra unü ngüenda c'o na s'o c'o vi tsja c'ü.

²⁵ Cja ra mbeñetsjë a mbo o mü'bü c'o vi tsja na s'o. Cja rrü ndüñijö mü cja in jmigueji ra ma't'ü Mizhocjimi. Y ra mama na cjuana bübüts'c'ej Mizhocjimi.

Hagan todo decentemente y con orden

²⁶ Nguec'ua rí xi'tsc'öji pje rí tsjaji cjuarma. Bübüts'üji c'o ra tó 'na himno. Bübüts'c'ej c'o ra ña o jña Mizhocjimi rgá zo'c'ej. Y c'o ya ch'unüts'c'ej ra mbärã, ra jí'tsc'ej c'o. Bübüts'c'ej c'o ra ña nan'ño idioma. Bübüts'ügueji c'o ra mama pje ne ra mama c'o jña c'o. Pero texe yo, rí tsjagueji yo, ngue c'ua texe yo cjuarma xenda ra mbärãji Mizhocjimi.

²⁷ 'Ma cjó c'o ra ñatsc'ej nan'ño idioma, ra sö ra ñatsc'ej yeje o jñi'i. Pero

dya ra cjogü jñi'i. Y ra pötü rgá ñaji. Xo ni jyodü cjó c'o ra xi'ts'iji pje ne ra mama c'o jña c'o ri ña c'o.

²⁸ 'Ma in jmurügueji, nu 'ma dya ri bübü 'na cjuarma c'ü vi ch'unü ra mbärã pje ne ra mama c'o nan'ño idioma, ra ngo't'ü 'ma a ne'e nu c'ü ri ñatsc'ej nan'ño idioma. Ra ñatsjë, y ra ñavi Mizhocjimi.

²⁹ Je xo rga cjatjonu c'o ri ña o jña Mizhocjimi, ra ña'a yeje o jñi. Y c'o 'ñaja profeta c'o ri cärã nu, ra unüji ngüenda cjo na jo o iyö.

³⁰ Y zö ya ri ña 'natsc'ej, pero 'ma ra tsja Mizhocjimi pje c'o ra jíchi 'naja c'ü ri junrütjo, ra ngo't'ü 'ma a ne'e nu c'ü ri ña.

³¹ Nu 'ma rí pötqueji a cjanu, ra sö nde rí mamaji o jña Mizhocjimi in texeji, ngue c'ua nde rí jñüns'üji nde 'na jña. Y nde ra zi'ch'i in mün'c'ej in texeji.

³² 'Ma cjó c'o ya ri ña o jña Mizhocjimi, pero 'ma ra 'ñünbü o Espíritu Mizhocjimi o mü'bü c'ü 'naja cjuarma ra ña, dya ni jyodü sido ra ña c'ü ot'ü. Ra sö ra jueme, ngue c'ua xo ra sö ra ña'a c'ü 'na.

³³ Na ngueje Mizhocjimi dya ne'e c'ü rá huëñiji. Ne angueze rá cjaji co orde.

³⁴ 'Ma nde ri jmurgueji, dya ra sö ra zo'c'ej yo ndixü. Na ngue dya pë's'iji derecho ra ñaji; ni jyodü ra dyätäji c'o pje pjëzhi nu ja in jmurüji. Je ga cjanu ga mama c'ü o ley Mizhocjimi.

³⁵ 'Ma pje c'o ne ra mbärã yo ndixü, ra dyönütsjëji nu xïraji cja o ngumüji. Na ngue ix 'na tsetjo c'ü ra ña 'na ndixü ra zopjü c'o ri jmurü.

³⁶ Rí cja'c'üji t'önü, ¿cjo ngue'tsc'ej je mbedyets'üji nu o jña Mizhocjimi, nguec'ua dya ne in mü'büji yo rí xi'tsc'öji? ¿O cjo nguextjots'üji in pärãgueji?

³⁷ 'Ma cjó c'o cjijñits'üji c'ü pätpä Mizhocjimi, 'ñe c'ü 'ñünbü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi ra mbëpi Mizhocjimi, ni jyodü ra unü ngüenda yo rí xi'tsc'öji. Na ngueje ngue o jña c'ín Jmugöji yo.

³⁸ Y c'ü dya ra tsjapü ngüenda yo, dya xo ra tsjapüji ngüenda c'ü.

³⁹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, rí jyodüji rí ñagueji o jña Mizhocjimi co poder. Pero 'ma cjó c'o ra ña nan'ño idioma c'o ra unü o Espíritu Mizhocjimi, dya rí ts'a's'üji c'ü.

⁴⁰ Pero texe rí tsjaji na jo co orde.

15

La resurrección de Cristo

¹ 'Ma ot'ü, ró xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo. Nudya, cja ndo rá mbennc'ejí na yeje dya c'o jña c'o. Ngue c'o jña c'o i creoji y sido in creoji dya.

² Ró zo'c'öji, i dyätpäji o jña e Jesucristo. Nu 'ma i unnc'ejí na jo ngüenda c'ü ró xi'tsc'öji, 'ñe 'ma rí sido rí creoji, nu'ma, ni ma ra jogü in mün'c'ejí 'ma c'o na s'o.

³ C'ü ró xi'tsc'öji, nguetsjé Mizhocjimi c'ü o jítscö c'o. Y ngue c'o xenda ni jyodü rá pãrãgöji. Ró xi'tsc'öji o ndü e Cristo va ngötcüji in nzhunc'öji, ja c'o nzi va mama o jña Mizhocjimi c'ü ro ndü.

⁴ Xo ró xi'tsc'öji o ngöt'üji cja cueva c'ü. Nuc'ua na jñi nu pa, o te'etjo c'ua ja nzi va mama o jña Mizhocjimi c'ü ro tetjo.

⁵ Xo ró xi'tsc'öji 'ma ya vi te'e e Jesucristo, o jñanda e Pedro c'ü ya ndo mi büntjo e Jesucristo. Nuc'ua, o jñanda na yeje e Pedro 'ñe c'o 'ñaja apóstole.

⁶ Nuc'ua, como 'na tsi'ch'a ciento cjuarma c'o 'natjo c'ua mi cãrãji c'o o jñanda e Jesucristo. Xe cãrãtjo na puncjü anguesji, pero bübü c'o ya ndü.

⁷ Nuc'ua, e Jacobo xo jñanda e Jesucristo. Después texe c'o apóstole o jñandaji c'ua.

⁸ Nutscö e Pablo, rí bēpjagö cja c'o apóstole. Na ngueje o mezhe cja ró jandagö e Jesucristo. C'ua ja nzi ga cja 'na lēlē c'ü ya yöxcü 'nanga jmus'ütjo, je xo ma czazgö nu 'ma o tsjacö apóstole; ni xo ró mbeñe c'ü ro cjagö apóstole.

⁹ C'o 'ñaja apóstole, xenda ma joji que na nguetscö. Dya ma jozgö

c'ü ro juancügö Mizhocjimi rá cjagö apóstole. Na ngueje mi cjapcö ra sufere yo o nte Mizhocjimi c'o mi jmurü mi ma't'üji e Jesucristo.

¹⁰ Pero rí apóstolegö dya, na ngue o juentscö Mizhocjimi o dyacö ne bēpji rí apóstolegö. Dya bëva va juentscö. Na ngueje xenda na puncjü c'ü rí pēpcjö, que na ngueje texe c'o 'ñaja apóstole. Dya rí cjatsjé ne bēpji nu; ngue Mizhocjimi me pjöxcö na puncjü.

¹¹ Pero zö ri nguezgö, o zö ri ngue c'o 'ñaja apóstole, nde rí mangöjme c'ua ja va ndü e Jesucristo, cjanu o te c'ua na yeje. Nu yo jña yo, ngue yo in creoji dya yo.

La resurrección de los muertos

¹² Rí zopjüjme yo nte, rí xipjijme c'ü o te'e e Cristo 'ma ya vi ndü o bübütjo na yeje. Maco bübüts'üji c'o mama c'ü dya sö rá tegöji na yeje 'ma ya rga tñji.

¹³ Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te'e yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma, c'ü o te e Cristo.

¹⁴ Y 'ma dya rvá cjuana c'ü o te e Cristo, dya rví muvi 'ma c'o rí xi'tsc'öji. Ni ri ngue c'o xi'tsc'ejí c'o 'ñaja apóstole. Dya xo rví muvi 'ma, c'ü ni 'ñejmegueji e Cristo.

¹⁵ Nu'ma, xo ro ch'ötcöjme c'ü rvá pezhejme o bëchjine c'ü ja va cja va tsja Mizhocjimi. Na ngueje ya ró xi'tsc'öjme c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo 'ma ya vi ndü. Pero nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo.

¹⁶ Na ngueje 'ma dya rvá cjuana c'ü ra tsjapü Mizhocjimi ra te yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma, c'ü o te e Cristo.

¹⁷ Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo, dya pje xo rví muvi 'ma c'ü ni 'ñench'e in mü'bügueji e Cristo. Xe ri tñgueji 'ma in nzhunc'ejí.

¹⁸ Yo ejme e Cristo, bübü c'o ya ndü. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü o te e Cristo, xo 'ñetjo anguezeji, dya xo ro teji. Nguec'ua ro bëzhiji 'ma.

19 'Ma dya rvá cjuana c'ü rá tegöji rá ma cãrãji co e Cristo, juenzgöji 'ma; ¿pje rví muvi 'ma c'ü rgá ätpãji o jña angueze? Nu'ma, xenda na jo c'ü ro mãpãji nguextjo yo bübü cja ne xoñijõmü, ja c'o nzi ga tsja yo dya ejme e Cristo.

20 Pero dya je ga cjanu. Na ngueje Mizhocjimi o tsjapü o te e Cristo 'ma ya vi ndü. Nguec'ua 'ma ra zädä c'e pa, cja nde ra te'e texe c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'o ya ndü.

21 Na ngue c'ü vi ndü 'na nte, nguec'ua nde rgá tñji. Je xo rga cjatjonu, na ngue c'ü vi te'e c'ü 'na nte, nguec'ua xo rá tetcjöji rí texeji co ín cuerpoji.

22 O ndü e Adán c'ü mi ngue ín mboxpalegöji, na ngueje o tsja c'o na s'o. O jñuscöji xo rí cjaji c'o na s'o; nguec'ua xo rgá tñgöji rí texeji. Je xo ga cjatjonu; ra tsjacöji Mizhocjimi nde rá teji rí texeji co ín cuerpoji. Na ngue ya jñuscöji e Cristo; c'ua ja ga cja angueze, je xo ga cjazgöji dya nu.

23 Pero cja rá teji 'ma cja ra zädä c'e pa. Ot'ü o te e Cristo. Nuc'ua 'ma ra ëjê na ye e Cristo, cja ra te texe c'o ench'e o mü'bü angueze.

24 Nuc'ua ra nguins'i ne xoñijõmü. Y c'e poder c'ü pè's'i dya e Cristo ra manda, ra unüji Mizhocjimi, ra tsja e Cristo. Pero ot'ü ra tsja e Cristo ra ndõpü c'o pje nde pjëzhi, zõ pje ma poder c'ü me rrã nojo ri pè's'iji. Nguec'ua dya pje xe ra mbëzhiji.

25 Ni jyodü ot'ü ra manda e Cristo, hasta 'ma cja ra ndõpü texe c'o üji, ra chjotpüji texe o poderji.

26 C'ü üvi e Cristo c'ü rguí nguarü ra ndõpüji, ngue e muerte. Nguec'ua dya cja xe rá tñji.

27 Je t'opjü a cjava: “O unüji texe poder ra manda”, eñe. Dya ngue c'ü ra manda e Cristo cja Mizhocjimi; maco nguetsjê Mizhocjimi c'ü o unü c'e poder e Cristo.

28 Nuc'ua, 'ma ya nde ra chjotpüji o poder texe c'o üvi e Cristo, ra nzhopcüji texe poder Mizhocjimi; ra tsja e Cristo c'ü nguetsjê c'ü o T'i.

Na ngueje nguetsjê Mizhocjimi c'ü ot'ü o unü c'e poder c'ü. Nguec'ua Mizhocjimi ra mbë's'i na yeje texe o poder.

29 Bübü c'o ji'i c'ü ro ji c'o ya ndü. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, dya ro tsjaji 'ma a cjanu. Xo pãrã anguezeji c'ü ra te yo añima, ngue c'ua ga jiji a cjanu.

30 Nutscöjme rí apóstolejme, pama rí cjogöjme peligro rgá zopjüjme yo nte. Nu 'ma dya rvá cjuana ra te yo añima, ¿pje rví muvi 'ma c'ü rgá sufregöjme a cjanu?

31 Ya pëpji dya e Cristo Jesús c'ín Jmugöji a mbo cja in mün'c'ëji, nguec'ua nutscö rí mã'c'öji. In pãrãgueji c'ü na cjuana rí mã'c'öji. Je xo ga cjatjonu rí jñunt'ü in mün'c'ëji c'ü na cjuana pama rí cjogü peligro rá tñ.

32 'Ma ró sufre na puncjü a Efeso, chjëntjui c'ü ro chügöbe o animale c'o me na sate. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, ¿pje ro dyeje 'ma, c'ü rvá sufregö a cjanu? Xenda na jo c'ü ro cjaji ja c'o nzi ga mama yo nte. Mamaji anguezeji: “Xe rá sigöji dya, nu dya xe rí bünc'öji. 'Ma rá tñji, ra nguejme yo. Na ngue dya cja rá teji”, eñeji.

33 Dya cja xe rí jyëzgueji cjó xe ra dyon'c'ëji ra xi'tsc'ëji jña a cjanu. Zõ xi na jo in chjürügueji, pero nu 'ma rí dyoji c'o cjiñi na s'o, xo rí tsjiñiji a cjanu, y rí tsjaji c'o na s'o 'ma.

34 Chjümbeñegueji. Jyëziji c'ü ni dyocjeji c'o nte c'o, na ngue na s'o ga cjanu. Na ngue anguezeji, dya pãrãji Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji a cjanu, xa'ma rí pjörü in tseji.

Cómo van a resucitar los muertos

35 Bübü c'o ra xitscö: “¿Ja rgá te yo añima? 'Ma rá teji cja t'o, ¿ja rgá cja c'ín cuerpoji 'ma?”, ra 'ñenzgöji.

36 Nu 'ma in mangueji a cjanu, dya in unnc'ëji ngüenda ja ga cja. 'Ma in tujmüji o ndëchjõ, ot'ü in ögüji. Nu 'ma jiyö, dya ro mbes'e 'ma c'o.

37 Y 'ma in tujmüji, dya ngue c'o ts'itjõ c'o in tujmüji; ngue c'o

ts'indëchjō. Je xo ga cjatjonu o ndëxü, o pje c'o nde in podüji.

³⁸ Mizhocjimi cja'a c'ua ja c'o nzi ga ne. Na ngueje unü nzi 'na ts'igrano c'ua ja nzi ga mbes'eji. Nde nan'ñoji.

³⁹ Je xo ga cjatjonu texe o ts'ingue, dya 'na ma cjatjo yo. Nan'ño o ts'ingue o nte. Xo nan'ño o ts'ingue yo animale nza cja e burro. Y xo nan'ño o ts'ingue o jmō, 'ñe o ts'ingue yo s'ü.

⁴⁰ Na jo va t'ät'ä yo bübü a jens'e. Xo na jo va t'ät'ä yo cārã cja ne xoñijōmü, 'ñe yo cja'a. Pero nan'ñovi.

⁴¹ E jyarü 'ñe e zana 'ñe yo seje, nde zārã yo. Pero nde nan'ño ga zārãji nzi 'naji.

⁴² Je xo rgá cjatjonu, 'ma ra te'e yo añima. Yo añima yo ögüji, dya'a o ts'ingueji. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü dya cja xe ra ndü.

⁴³ 'Ma ya ni ndüji, dya cja ni muvi 'ma c'e cuerpo. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü me xe rrã jo. 'Ma ya ni ndüji, dya cja 'ñōmü. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü xenda rrã zëzhi.

⁴⁴ Nín cuerpoji nu bübüzüji dya, ngue para rá mimiji cja ne xoñijōmü. Pero ra dyögüji in cuerpoji. Nuc'ua 'ma rá tegöji, ra bübüzüji in cuerpoji para rá ma minc'öji co Mizhocjimi. Bübü in cuerpoji nu rgá cārãji cja ne xoñijōmü. Pero in cuerpoji c'ua ja rga cja, ngue c'ü rga ma cārãji co Mizhocjimi.

⁴⁵ Je xo ga cjanu va t'opjü c'ü mama a cjava: “Ma mü o dyät'ä Mizhocjimi c'ü ot'ü Adán, o bübü c'ü o cuerpo c'ü.” Pero 'ma ya vi mezhe, o ëjë e Jesús c'ü sö rá xiji c'ü bëpja Adán. Angueze, Mizhocjimi c'ü. Nguéc'ua sö ra tsjacöji rá bübütjogöji na yeje.

⁴⁶ C'ín cuerpoji c'ü rga ma cārãji co Mizhocjimi, dya nza cja nu ot'ü bübü. Nu ot'ü bübü, ngue nín cuerpoji dya, nu rgá cārãji cja ne xoñijōmü. C'ín cuerpoji c'ü rga ma cārãji co Mizhocjimi, ngue c'ü cja ra ch'acüji c'ü.

⁴⁷ C'ü ot'ü nte, je vi 'ñeje cja ne xoñijōmü c'ü. Vi t'ät'ätjo co jōmü c'ü. C'ü 'na bëzo, je vi 'ñeje a jens'e c'ü.

Nguetsjë c'ín Jmugöji c'ü.

⁴⁸ C'ua ja c'o nzi ma cja c'e bëzo c'ü vi t'ät'ätjo co jōmü, je xo ga cjazgöji nu. Na ngueje xo jōmütjo nín cuerpogöji. Pero rí tsjagöji dya a jens'e, na ngue rí ench'e in mü'büji e Jesucristo. Nguéc'ua, ja c'o nzi ga cja c'ü tsja a jens'e c'ü ngue in Jmugöji e Jesucristo, je xo rgá cjazgöji nu.

⁴⁹ Nutscöji o jñuscöji c'ua ja c'o nzi ma cja c'e bëzo c'ü vi t'ät'ä co jōmü. Je xo rgá cjatjonu, ra jñuscöji c'ua ja c'o nzi ga cja, nu c'ü vi 'ñeje a jens'e.

⁵⁰ Bübü c'ü rá xi'tsc'öji cjuarma. Co nín cuerpogöji nu bübüzgöji dya, dya ra sö ra ch'acöji c'ü rá sátc'öji nu ja manda Mizhocjimi. Na ngueje nín cuerpogöji, bübü ts'ingue, 'ñe o cji nu. Co nín cuerpogöji, dya sö ra ch'acöji dya c'ü rá sát'äji nu ja dya pje dya'a. Na ngueje nín cuerpogöji, dya'a nu.

⁵¹ Dyärã'maji. Rá xi'tsc'öji dya o jña, c'o dya ch'unü ro mbārã c'o mi cārã mi jinguã. Dya rá tügöji rí texeji. Pero rí texeji ra pötcüji Mizhocjimi c'ü ja ga cja nín cuerpogöji.

⁵² 'Ma ra zünü c'ü rguí nguarü trompeta, jo rrü pötcüji. 'Ma cjó c'o c'uijmi a nzhö'ö, dya mezhe nada. Je xo rga cjanu rgá pötcöji. Nuc'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra te'e texe c'o ya ndü. Ra bübü o cuerpoji c'ü nunca ra ndü. Xo 'ñetscöji ri cārãji, nde ra pötcügöji.

⁵³ Ni jyodü ra bübüzgöji 'na cuerpo c'ü dya ra dya'a. Na ngue nín cuerpogöji nu bübüzgöji dya, ra dya'a nu. Ni jyodü ra bübüzgöji 'na cuerpo c'ü dya ra ndü. Na ngue nín cuerpoji nu bübüzgöji dya, ra ndü nu.

⁵⁴ Nín cuerpoji nu bübüzgöji dya, ra ndü y ra dya'a nu. Pero ra zädäzgöji c'ü ri nuevo in cuerpoji c'ü dya cja ra ndü. Nu'ma, ya rguí zädä 'ma c'e jña c'ü t'opjü a cjava: “Ya ndöpüji e muerte; ya chjotüji c'ü.

⁵⁵ Zö rá tügöji, zö ra dyögüzüji, pero dya ra ndöcüji e muerte. Na ngue, dya rá quejmeji cja t'o”, eñe o jña Mizhocjimi.

⁵⁶ Rí tüji, na ngueje rí cjaji c'o na s'o.

Rí cjaji c'o na s'o, na ngue dya rí ne rá átäji o ley Mizhocjimi.

⁵⁷ Pero rí unngö 'na pöjö Mizhocjimi. Zö rá tūji, pero ra tsjacūji Mizhocjimi rá tetcjöji na yeje. Na ngue o ndū e Jesucristo c'ü ín Jmugöji va ngötcüji ín nzhunc'öji, cjanu o tetjo c'ua na yeje.

⁵⁸ Rí s'iyats'ügöji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji c'ü dya rí yembeñeji c'ü rguí jyëzgueji Mizhocjimi. Rí sido rí pëpiji na puncjü c'ín Jmugöji. Y rí jñunt'ü in mü'büji c'ü dya bëvatjo gui pëpqueji angueze. Na ngue rá tetcjöji na ye.

16

La colecta para los hermanos

¹ Rí xi'tsc'öji ja ga cja o merio c'o rá jmutüji rá pjös'üji c'o o t'i Mizhocjimi c'o cãrã a Jerusalén. C'ua ja c'o nzi rvá xipji c'o cjuarma a Galacia, je xo rga cjanu rguí tsjagueji.

² C'ü ot'ü pa nu ngo'o, nzi 'natsc'eji ra xöcü ja nzi merio c'ua ja va unü Mizhocjimi o ndöjõ; ra mbë's'i cja o ngumü c'o. Nguec'ua 'ma rá säcjö va ja in cãrãji, dya ní jyodü cja rí jmutqueji 'ma c'o merio.

³ Rí juajnügueji c'o in confiaoji. Nguec'ua 'ma rá säcjö va, rá täji ra möji a ma a Jerusalén. Y rá unüji 'na xiscömü ra ndëdyiji ngue c'ua c'o cjuarma a Jerusalén ra recibidoji anguezeji. Cja rrü möji c'ua, ra ma zogüji c'o merio.

⁴ 'Ma xo ni jyodü rá möcjöjme c'o a ma a Jerusalén, ra jogü.

Planes de viaje de Pablo

⁵ 'Na nu pa, rá cjogü cja c'e nación a Macedonia. Cja rrü 'ñe zenguats'üji. Na ngueje ni jyodü rá cjogö a Macedonia.

⁶ 'Ma rá säcjö va ja in cãrãgueji, xa'ma rá mimiji co nu'tsc'eji yo pa yo rrã së. Nuc'ua 'ma rá pedye, ra sö rí pjöxcöji c'ü rga ma cja 'ñiji.

⁷ Dya ngue c'ü rí ne rá zenguats'ütjoji cja rrü ma, iyö. Ne ín mü'bü rá mimiji ja nzi zana, nu 'ma ra dyacö sjëtsi Mizhocjimi c'ín Jmuji.

⁸ Xe rá mimigö ja xe nzi pa a Efeso, hasta 'ma ra cjogü c'e mbaxua Pentecostés.

⁹ Na ngueje ya recibidozüji na jo a Efeso rá ña'a o jña Mizhocjimi, y na puncjü o nte yo rí zopjü. Y xo na puncjü yo nugü na ü.

¹⁰ Xa'ma ra säjä e Timoteo va ja in cãrãgueji. Nu 'ma ra säjä, rí pjötpüji ngüenda c'ü dya rí tsjapüji ra tseje. Na ngue xo pëpi c'ín Jmugöji c'ü, c'ua ja c'o nzi rgá pëpigö.

¹¹ Dya rí tsjapüji menu c'ü. Nuc'ua, 'ma ra mbedye va, rí pjös'üji ra ma, ngue c'ua ra ma nu ja rí bñnc'ö. Na ngueje rí pëtsa ra ma nu. Xo 'ñe c'o cjuarma.

¹² E cjuarma Apolos ró ötü na puncjü ro ëji c'o cjuarma ro 'ñe zenguats'üji. Pero angueze o mama c'ü dya ro ëji c'o cjuarma. Cja ra ëjë, 'ma ra mbë's'i tiempo.

Saludos finales

¹³ Nu'tsc'eji rí pjötpüji ngüenda c'ü dya rí tsjaji c'o na s'o. Sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi. Rí zëzhiji zö pje rí sufreji.

¹⁴ Texe c'o rí tsjaji, rí s'iyaji yo nin minteji.

¹⁵ Ya in pãrãgueji, e Estéfanos 'ñe c'o cãrã nu ngumü ngue c'o ot'ü o dyätpä o jña e Jesucristo va a Acaya c'o. Anguezeji me pjös'üji yo o t'i Mizhocjimi.

¹⁶ Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí respetaoji e Estéfanos, 'ñe c'o cãrã nu ngumü. Xo 'ñe texe c'o je ga cjanu ga pjöste. Rí respetaoji texe c'o pëpiji na zëzhi c'o pje nde ma mböste.

¹⁷ Me rí mäcjö. Na ngueje o ma e Estéfanos, 'ñe e Fortunato, 'ñe e Acaico nu ja rí bñnc'ö; o ma zenguazüji. Chjëntjui c'ü ro päjtc'ãgueji c'o, na ngue dya sö rvi möcjeji a manu.

¹⁸ Na ngue c'ü vi möji anguezeji vi ma zocüzügöji 'na jña, nguec'ua dya cja xe rí mbentsc'öji dya. Ni xo ri ngue'tsc'eji, dya cja xe ni jyodü rí mbenzgöji. Nguec'ua rí tsjapüji ngüenda anguezeji, xo 'ñe texe c'o je ga cjanu ga pjöste.

¹⁹ Va bö'tc'ütjoji Cjimi c'o cjuarma texe nu ja jmurüji a ma a Asia. Xo va bö'tc'ütjoji Cjimi e Aquila, 'ñe e Priscila. Xo va bö'tc'üji Cjimi c'o cjuarma c'o jmurü o ngumü anguezevi. Va bö'tc'ütjoji Cjimi na puncjü anguezeji; ö'tc'üji ra mböxc'üji e Jesucristo c'ín Jmugöji.

²⁰ Va bö'tc'üji Cjimi texe c'o cjuarma. Rí pötqui zenguateji co texe in mü'büji. Na ngue o t'itsc'ejí Mizhocjimi.

²¹ Yo jña yo ni nguarü rgá ma'tc'üji Cjimi, nguezgö e Pablo rí opjügö co ín dyögö yo.

²² C'o nte c'o dya ne'e e Jesucristo c'ín Jmugöji, jyëzgueji c'o. Xo ra jyëzi Mizhocjimi c'o. Rí mbennc'ejí a cjanu, na ngue ra ëjë c'ín Jmugöji.

²³ E Jesucristo c'ín Jmugöji ra mböxc'üji.

²⁴ Rí s'iyats'üji na ngue bübü e Cristo Jesús a mbo ín mün'c'öji. Amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

Pablo escribe a la iglesia en Corinto

¹ Nutscö e Pablo o juancügö e Jesucristo rá c jagö apóstole, rá zopjü yo nte. Je ga cjanu va ne Mizhocjimi. Nutscöbe e cjuarma Timoteo rá pen'c'öbe ne carta. Nu'tsc'ejí o ntetsc'ejí Mizhocjimi in jmurüji a Corinto c'ü tsja a Acaya in ma't'üji Mizhocjimi, ngue'tsc'ejí rá pen'c'öbe ne carta. Dya nguextjotsc'ejí in cārāji a Corinto rá zenguats'ügöbe. Xo ñetjo c'o cjuarma c'o cārā c'o ñaja jñiñi a Acaya, rá xiqueji ra mbörü Cjimi c'o.

² Rí ötcöbe Mizhocjimi c'ín Tataji, ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ra sido ra nuc'ejí na jo, ngue c'ua ra mājā in mün'c'ejí, dya pje rá mbeñeji.

Sufrimientos de Pablo

³ Me na jo Mizhocjimi, rá unügö na puncjü 'na pöjō. Ngue nu Tata e Jesucristo c'ín Jmugöji. Mizhocjimi me juentsqueji 'ma pje c'o rá sufregöji, na ngue in Tatagöji c'ü. Y cjacüji rá mājā, na ngue in Mizhocjimigöji c'ü.

⁴ Mizhocjimi cjacö rá mājā. Nguec'ua 'ma cjo c'o ra säjä o ndumü, o pje c'o ra sufre, ra sö rá zopjü c'o, ngue c'ua ra mājā. Rá xicöji ja va tsjacö Mizhocjimi rvá mājā 'ma mi sufregö.

⁵ Me go sufre e Cristo. Je xo ga cjangönu, me rá sufregö na ngueje rá pēpcö c'ü. Pero angueze bübü in mün'c'ö ngue c'ua me cjacö rá mājā.

⁶ Ró sufregö rvá zo'c'öji. Pero o ñempc'ejí libre Mizhocjimi cja c'o na s'o c'o mi cjaji, y me go mājā in mün'c'ejí. 'Ma rá sufregö, Mizhocjimi cjacö rá mājā. Nguec'ua ra sö rá zo'c'öji 'ma pje c'o rá sufregueji ja c'o nzi rgá sufregö; ra sö rá zo'c'öji ngue c'ua xo rá mājēji. Y rá zēzhgueji, dya rá jyēzhgueji Mizhocjimi. Ngue c'ua rá unnc'ejí ngüenda, zö rá sufregö, zö cjacö rá mājā, pero nde ngueje para rá pjöxc'öji.

⁷ Zö rá sufregueji c'ua ja nzi rgá sufregö, pero rá pārāgö ra tsja'c'ejí Mizhocjimi rá mājēji, ja c'o nzi ga tsjacö rá mājō.

⁸ Rí negö rá pārāgueji cjuarma, ja c'o rvá sufregö ga manu a Asia. Me ró sufregö na puncjü, dya mi pārāgö cjo ro huantagö c'o ma s'ēzhi. Ró cjiñigö c'ü ro tügö nu.

⁹ O tsjacü Mizhocjimi ró cjiñi a cjanu, ngue c'ua ro unnc'ö ngüenda c'ü dya mi sö ro sēchitsjögö, ngue c'ua ro junt'ü in mü'bü c'ü ro dyacö Mizhocjimi c'ü rva zēzhi. Na ngueje angueze sö ra tsjapü 'na nte ra bübü na yeje 'ma ya rguí ndü.

¹⁰ Ya ro tügö c'ü me ró sufregö, pero o mböxcö Mizhocjimi. Nguec'ua dya ró tügö. Ngue Mizhocjimi c'ü pjöxcö. Rí pārāgö ngueje c'ü ra mböxcö 'ma pje c'o xe rá sufre.

¹¹ Pero ni jyodü rá dyötcüji na puncjü Mizhocjimi ra mböxcö c'ü. A cjanu 'ma ra mböxcö Mizhocjimi, me na puncjü o cjuarma c'o ra unü 'na pöjō Mizhocjimi.

Por qué Pablo se tardó en ir a Corinto

¹² Me rá mājō, na ngueje rá pārāgö c'ü na jo rgá zo'c'öji. Xo rá pārāgö c'ü na jo rgá zopjügö yo nte, dya rá jodügö c'ü ra ndenngueji co nuzgö. Mizhocjimi me pjöxcö rá minc'ö na jo, ñe rá xi'tsc'öji c'ü na cjuana, dya rá xi'tsc'öji o bēchjine.

¹³⁻¹⁴ 'Ma rá pen'c'ejí 'na carta, xo rá xi'tsc'öji c'ü na cjuana, dya rá xi'tsc'öji o bēchjine. Nguec'ua 'ma rá xörügueji, ra sö rá unnc'ejí ngüenda pje pjēzhi c'ü rá mangö. Bübütsc'ejí c'o mājō, na ngueje unüji ngüenda c'ü na cjuana c'o rá xi'tsc'öji. Pero rá te'begö rá mājōji na jo in texeji. Nutscö rá te'begö rá mājōji c'e pa 'ma ra ējē e Jesucristo c'ín Jmugöji.

¹⁵⁻¹⁶ Ró cjiñi cja in mü'bü nu'tsc'ejí mi mājōji mi creozüji. Nguec'ua ró mbeñegö ro ñe zenguats'üji, cja rrü magö c'ua a Macedonia. Nuc'ua 'ma ro pedye a Macedonia, ro nzhogü ro ñe zenguats'üji na yeje, ngue c'ua

rvi mäjceji na yeje. Nuc'ua ro sö ri pjöxcöji ngue c'ua dya pje ro bëtscö cja ñiji 'ma ro magö a Judea.

¹⁷ Pero dya mi sö ro ëcjö c'ua ja nzi rvá mbeñe. Nguec'ua bübüts'c'ejji c'o mama c'ü ró mamatjo ro ëjë, pero dya ró cjiñi, ngue c'ua dya rvá cumplegö. Bübüts'c'ejji c'o mama c'ü rí cjägö c'ua ja nzi ga tsja yo nte; mamaji c'ü rí mantjo c'ü rá cjägö, zö dya rí cjiñi cjo rá cumple.

¹⁸ Rí xi'tsc'öji, Mizhocjimi cumple c'ü mama. Je xo ga cjäzgonu, 'ma pje c'o rí xi'tsc'öji, dya rí cjiñigö 'na jña, cja rrü mangö c'ü 'na jña c'ü ri nan'ño.

¹⁹ E Silvano 'ñe e Timoteo 'ñezgö ró zo'c'öjme ró xi'tsc'öjme ja ga cja c'ü nu T'i Mizhocjimi, c'ü ngue e Jesucristo. Nuc'ü, dya yembeñe o jña c'ü; siembre mama c'ü na cjuana.

²⁰ 'Ma o ëjë e Jesucristo, o zädä c'o ya vi mama Mizhocjimi. E Jesucristo o cumple texe c'o. Nguec'ua rí mangöji me na jo Mizhocjimi, na cjuana texe c'o mama.

²¹ Mizhocjimi ngue c'ü cjacöji rá zëzhgöji, rá sido rá ätpäji o jña e Cristo. Ngue angueze o juancüji.

²² Y o dyacöji o Espíritu o ëjë cja ín mün'c'öji; nguec'ua jñetsezgöji c'ü ya ngue o t'izgöji dya c'ü. Bübü ín mün'c'öji dya o Espíritu Mizhocjimi, ngue c'ua rí pärägöji c'ü xe ra dyacöji Mizhocjimi c'o me na jo.

²³ Rá xi'tsc'öji jenga dya ró ëcjö a Corinto c'ua ja nzi rvá mangö. Pätcö ín mü'bü Mizhocjimi c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. 'Ma ro ëcjö c'o pa c'o rvá xi'tsc'öji, rvi jyodü ro huënchc'iji na ngueje c'o ma s'o c'o mi bübü a ndetsc'ejji. Nuc'ua me rvi nzhumügueji 'ma.

²⁴ 'Ma ro huënchc'öji, dya ro xi'ts'iji c'ü dya in creoji na jo. Na ngue ya in ejmeji e Jesucristo. C'ü rva huënchc'iji, ngue c'ü ro pjöxc'üji xa'ma ri jyëzgueji c'o na s'o, ngue c'ua ri mäjceji.

2

¹ Ró mbeñegö c'ü dya ro ëcjö c'o pa c'o rvá xi'tsc'öji, na ngueje dya mi

negö me ro sentiogö a ndetsc'ejji c'ua ja nzi rvá sentiogö 'na nu vez 'ma ró 'ñe zenguats'üji. Na ngueje 'ma ro tö'tc'üji c'ü xe ri cjaji c'o na s'o, me ro sentiogö.

² Nuc'ua ro huënchc'öji, nu'tsc'ejji me xo ri sentiogueji 'ma. A cjanu, dya xo ro sö ro mäjceji 'ma.

³ Nguec'ua, dya ró ëcjö. Pero ró pen'c'ejji 'na carta ró huënchc'öji, ngue c'ua 'ma ro ëcjö, ya rvi jyëzgueji c'o na s'o. Nuc'ua, dya cja ro sentiogö, ro mäjä co nu'tsc'ejji. Na ngueje ró cjiñigö, nu'tsc'ejji in neji c'ü rá mäjceji. 'Ma jiyö, dya xo sö rí mäjceji.

⁴ 'Ma ró pen'c'ejji c'e carta, me ró cjiñi cjo ri jyëzgueji c'o na s'o. Y me ró huëgö. 'Ma i xörügueji c'e carta, me xo i sentiogueji. C'ü rvá huënchc'öji, dya nguextjo c'ü ri sentiogueji; xo ngue c'ü ri unnc'ejji nguenda me rí s'iyats'üji.

Perdón para el que había hecho mal

⁵ Me ró sentiogö ín mü'bü, na ngue c'ü vi tsja na s'o c'e cjuarma. Pero dya nguextjogö ró sentiogö, xo 'ñetsc'ejji.

⁶ Nu'tsc'ejji i ñagueji i castigaoji c'e cjuarma. Ya na jo, dya cja ni jyodü pje xe rí tsjapüji c'e cjuarma.

⁷ C'ü rí tsjagueji dya, rí perdonaoji na ngueje ya nzhogü o mü'bü. Y rí zopjüji na jo'o ngue c'ua ra mäjä. 'Ma jiyö, ra tögü o mü'bü c'e cjuarma rgá sentio na puncjü.

⁸ Rí ö'tc'üji rí recibidoji na yeje dya c'e cjuarma, ngue c'ua ra unü nguenda c'ü me in s'iyagueji.

⁹ C'ü rvá pen'c'öji c'e carta, ngue c'ü rva pärägö cjo ri tsjagueji c'o rvá xi'tsc'öji rvi castigaoji c'e cjuarma.

¹⁰ 'Ma cjo c'o rí perdonaogö, xo 'ñetscö xo rá perdonaogö. Rá perdonaogö, na ngueje je ga cjanu ga ne e Cristo c'ü jandgagö. Rá perdonaogö, ngue c'ua rí unnc'ejji nguenda ni jyodü rá perdonaoji.

¹¹ 'Ma jiyö, ra ndöcöji e Satanás nu c'ü dya jo. Rí pärägöji, dya ne c'ü dya jo c'ü rá pötca perdonaoji.

Intranquilidad de Pablo en Troas

12 Ró magö a Troas ró zopjü c'o nte ró xipjiji ja ga cja e Jesucristo c'ín Jmugöji. Y o recibidozüji na jo ró pëpcö c'ín Jmuji rvá zopcjöji.

13 Mi te'begö mi cjuarmaji e Tito ro zät'ä a Troas rví 'ñeje cja in jñiñigueji a Corinto. Pero dya go zät'ä. Nguec'ua me mi mbentsc'öji pje mi cjagueji. Nguec'ua rvá êzhê c'o cjuarma a Troas, ró ma c'ua a ma a Macedonia; xa'ma je ro chjêgöbe nu e Tito.

Victoriosos en Cristo

14 Rí unügö 'na pöjö Mizhocjimi. Na ngue bübü ín mün'c'ö e Jesucristo, pjöxcö Mizhocjimi. Nguec'ua pedye na jo ín bëpjigö, zö pje c'o ri cjagö zö ri sufregö. Zö ja c'o ri sät'ägö, rí xipjigö yo nte ja ga cja e Jesucristo. Nguec'ua ga inch'i o jña e Jesucristo texe cja ne xoñijö mü, nzi ga inch'i o nguichjünü texe cja 'na ngümü. Nguec'ua na puncjü c'o ya mbärã e Jesucristo.

15 Yo nte me püns'üji na quijmi o nguichjünü. Je xo ga cjatjonu, me mäjã Mizhocjimi, na ngueje rí xipji yo nte ja ga cja e Jesucristo. Je ga cjanu ga ne Mizhocjimi rá cjagö, zö bübü c'o ra dyätpä o jña e Cristo nguec'ua ra jogü o mü'büji, zö bübü c'o dya ra dyätpä o jña nguec'ua dya ra jogü o mü'büji.

16 Rí zopjü yo nte. Nu c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra bübütjo c'o. C'o dya ra 'ñench'e o mü'bü, ra ndü c'o, dya ra salvaji. Nguec'ua me na sjü'ü ne bëpji. ¿Ja rga cumplegö nu?

17 Cärã na puncjü c'o xöpü o nte, nan'ño ga jíchiji o jña e Jesucristo, cjaji ra ndöji o merio. Nutscö, dya ga cjanu rgá jizhgö. Rí xipji yo nte c'ü na cjuana ja ga cja e Jesucristo. Ngue Mizhocjimi c'ü o juancügö c'ü xo jandgagö ja rgá cjagö ne bëpji. Y pjöxcö e Jesucristo c'ü bübü ín mün'c'ö.

3

El mensaje del nuevo pacto

1 Na ngue c'o cja rvá xi'tsc'öji, bübü c'o ra mama: "Ndo cjapütsjê na nojo e Pablo, me cjapü c'ü me na jo ga

xöpüte", ra 'ñeñeji. C'o nan'ño ga xöpü, tjëji o carta de recomendación. Nguec'ua gui recibidogueji c'o. A poco in cjijñiji xo ni jyodü rá tjëgö 'na carta de recomendación rá jí'tsc'öji, ngue c'ua rí recibidozögöji na yeje. A poco in cjijñiji ni jyodü rí dyacöji 'na carta de recomendación rá jíchi c'o 'ñaja cjuarma, ngue c'ua xo ra recibidozüji.

2 'Ma ró zo'c'öji, i 'ñench'e in mün'c'ëji e Jesucristo. Rí pärãgö c'ü rí mbëpjigö cja Mizhocjimi. 'Ma cjo c'o xo ra unü ngüenda ja vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, xo ra mbärãji 'ma c'ü rí mbëpjigö cja Mizhocjimi.

3 'Ma ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi, e Cristo o tsjapü o zi'ch'i in mü'büji c'o jña. Nguec'ua gui nzhodüji c'ua ja nzi ga ne angueze. Nguec'ua in chjëntcjeji 'na carta de recomendación, ngue c'ua ra unü ngüenda yo nte c'ü rí mbëpjigö cja Mizhocjimi. Nu o jña Mizhocjimi, dya jñu'sc'üji co o tinta; ngue o Espiritu Mizhocjimi o tsjapü o zi'ch'i in mü'büji. Mi jinguã 'ma o dyacöji Mizhocjimi c'o o mandamiento, o jñu's'ü cja laja c'o. Pero nudya, je ngue a mbo cja in mü'büji nu ja jü's'ü dya o jña.

4 Na ngue pjöxcö e Jesucristo, rí pärãgö c'ü sö na jo rá pëpcö Mizhocjimi.

5 Nutscö, dya sö rá cjatsjêgö c'ü na jo. Ngueje Mizhocjimi c'ü dacö poder ngue c'ua sö rá pëpcö c'ü.

6 O dyacö poder rá pëpcö, rá zopjü yo nte rá xipjiji 'na jña c'ü nuevo c'ü me na jo. C'e jña'a, dya ngue c'o mandamiento c'o o jñu's'üji cja c'o laja 'ñe cja c'o xipjadü; ngueje 'na jña c'ü ra jñu's'ü o Espiritu Mizhocjimi a mbo cja ín mün'c'öji. C'o me jodü ra cumple c'o mandamiento, ra ndüji, dya ra salvaji. Pero o Espiritu Mizhocjimi ra dyacöji c'ü rga bübütjoji.

7-8 Mizhocjimi o zopjü e Moisés, o unü c'o laja c'o mi juns'ü c'o mandamiento. E Moisés cjanu o tjënpi c'o nu menzumüji a Israel. Me ma zö ma jya's'ü o jmi e Moisés 'ma o ch'unü

c'o mandamiento. Nguec'ua c'o nte, dya mi sō ro jñandbaji o jmi. Zō ma zō o jmi e Moisés, pero ts'ë ts'ë va cambia ngue c'ua mi ma ma tjorü c'ü mi juëns'i. Me ma zō'ö 'ma o ch'unü c'o mandamiento, pero xenda na zō 'ma c'jō c'o ra xipji yo nte ja ga cja e Jesucristo. Na ngueje 'ma c'jō c'o me jodü ra cumple c'o mandamiento, ra ndü 'ma c'o. Pero 'ma c'jō c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra tsja o Espíritu Mizhocjimi ra unü c'ü rguí bübütjo c'o.

⁹ Me ma zō 'ma o ch'unü c'o mandamiento, pero dya mi cumplegöji. Nguec'ua rvá unnc'öji ngüenda c'ü rí tügöji ín nzhunc'öji. Pero yo jña yo mama ja ga cja e Jesucristo, mamaji ja rgá sō ra perdonaozgöji ra jogü ín mü'büji a jmi Mizhocjimi. Nguec'ua xenda na zō yo jña yo, que na ngueje c'o mandamiento.

¹⁰ E zana na zō ga jñetse, pero 'ma c'jijí e jyarü, dya cja zärä na jo e zana. Je xo ga cjatjonu c'o mandamiento. Na zō c'o, pero ya ch'acöji dya 'na jña c'ü xenda na zō.

¹¹ Me ma zō 'ma o ch'unü c'o mandamiento, pero ro zädä 'ma dya cja ro mandazüji c'o. Nguec'ua ne jña nu cja ch'acöji, xenda na zō nu, na ngueje nunca ra nguarü.

¹² Rí pârägö c'ü dya ra nguarü ne jña nu. Nguec'ua, dya rí co'bügö ne rí 'naja jña, rí xi'tsc'öji na cjuana texe c'ü ja ga cja.

¹³ 'Ma ra jya's'ü o jmi e Moisés, mi co'bü c'ua o jmi 'na bitu. Mi co'bü o jmi, ngue c'ua c'o nu menzumüji a Israel, dya ro unüji ngüenda c'ü mi ma ma tjorü nu c'ü mi juëns'i. Pero nutscö, dya rí co'bügö ne ri 'na jña; rí xi'tsc'öji na cjuana texe c'ü ja ga cja.

¹⁴ C'o nte c'o mi pöji e Moisés, dya unüji ngüenda pje vi ch'unüji c'o mandamiento. C'ua ja nzi va ngo'bü e Moisés c'ü o jmi, je xo ga cjatjonu c'o ín menzumügöjme a Israel hasta yo pa dya. 'Ma xörüji c'o mandamiento, nza cja c'ü ya tsot'ü o ndöji, dya unüji ngüenda ja ga cja. Nguextjo 'ma c'jō c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesu-

cristo, nu'ma, ngue 'ma ra unüji c'ua ngüenda ja ga cja.

¹⁵ Jã, hasta yo pa dya, 'ma xörüji o ley c'o o dyopjü e Moisés, tsot'ü o ndöji.

¹⁶ Pero 'ma c'jō c'o ra nzhogü o mü'bü cja c'ín Jmugöji, dya cja ra tsot'ü 'ma o ndöji, ra unüji c'ua ngüenda c'ü dya ngue c'o mandamiento c'o ra 'ñevgueji libre cja c'o na s'o; nguextjo e Jesucristo ra 'ñevgueji libre.

¹⁷ Ngue c'ín Jmugöji c'ü o dyacüji o Espíritu o ëjë co nuzgöji. 'Ma rá ench'e ín mün'c'öji e Jesucristo c'ín Jmugöji, c'ü o Espíritu ra dyacöji c'ü dya cja rá sū rga chëzhiji a jmi Mizhocjimi.

¹⁸ Nutscöji, dya cja tsot'ü ín chögöji. Nguec'ua 'ma rá sido rá chëzhiji cja e Jesucristo c'ín Jmugöji, 'ma rá sido rá unüji ngüenda ja ga cja c'ü me na zō angueze 'ñe me na jo, xo 'ñetscöji ya rguí ma ra pötcüji ín mü'büji c'ü. Nguec'ua ja c'o nzi ga cja angueze, je xo rga cjazgöji nu. Na ngueje c'ü o Espíritu ra pëpji a mbo ín mü'büji.

4

¹ Mizhocjimi o s'iyazügö o dyacö ne bëpji. Nguec'ua, dya rí sügö rgá zopcjö yo nte, ni xo ri tögü ín mün'c'ö.

² Bübü c'o cja na s'o c'ü ix 'na tsetjo. Me pârâji ja ga dyonpüji yo nu minteji. Cjapü ñaji o jña Mizhocjimi, pero dya mamaji c'ü na cjuana. Pötüji c'e jña ngue c'ua yo nte ra ndeñeji co anguezeji. Nutscö, dya ga cjanu rgá c'jagö. Jandgagö Mizhocjimi c'ü rí mangö c'ü na cjuana c'ü ja ix ga cja o jña. 'Ma ra ne ra unü ngüenda yo nte, ra sō ra mbârâji texeji c'ü na cjuana c'o rí xipjiji.

³ 'Ma rí xipjigö yo nte ja ga cja e Jesucristo, bübü c'o dya creo c'o rí mangö. Ngueje c'o ya ni ma ra bëzhi o alma, dya ra salvaji.

⁴ Anguezeji, dya ne ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo; ätäji e Satanás nu c'ü dya jo, ätäji nza cja c'ü ri ngue Mizhocjimi. C'ü dya jo, co'tp'ü o ndöji. Nguec'ua 'ma ärâji ja ga cja e Jesucristo, dya jya's'ü o mü'büji.

Nguec'ua, dya pãrãji cjo Mizhocjimi e Jesucristo c'ü me na zö.

⁵ Nutscö, dya rí xi'tsc'öji ja ga cjazgö; rí xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo. Rí xi'tsc'öji ngue ín Jmugöji c'ü. Rí zo'c'öji, na ngueje rí pëpcö angueze rgá pjöxc'öji.

⁶ Mi jinguã 'ma mi bëxömutjo, o mama Mizhocjimi que ro bübü o jya's'ü. O bübü c'ua jya's'ü. Je xo va cjatjonu, Mizhocjimi o dyacöji o jya's'ü a mbo cja ín mün'c'öji. Nguec'ua rí unnc'öji ngüenda, 'ma rí äräji ja ga cja e Cristo, rí pãrãji ja ga cja c'ü me na zö Mizhocjimi. Na ngueje e Cristo, xo Mizhocjimi c'ü.

El vivir por la fe

⁷ Yo nte pë's'iji c'o me ni muvi a mbo cja 'na s'äbä, maco dya ni muvi c'e s'äbä. Je xo ga cjazgönu, me ni muvi o jya's'ü Mizhocjimi c'ü bübü ín mün'c'ö. Pero ín cuerpogö, dya ni muvi, dya ga zëzhi. A cjanu ga jñetse c'ü je ngue Mizhocjimi c'ü me na zëzhi, dya nguetscö.

⁸ Bübü 'ma pje c'o nde rí sufregö. Pero me na zëzhi Mizhocjimi, me pjöxcö na puncjü. Bübü 'ma me cijjñi ín mü'bü ja rga cjäpü, pero dya tögü ín mü'bü.

⁹ Me jongö yo nte, me ne ra tsjacüji rá sufre. Pero dya jëzguigö Mizhocjimi. Zö bübü 'ma ya ra mbötcöji, pero xe rí bübütjo.

¹⁰ Ja c'o nde rí nzhodügö, me jongöji ja rgá mbötcöji, ja c'o nzi va mbö't'üji e Jesús. Nguec'ua me rí sufregö. Pero Mizhocjimi pjöcügö. Je ga cjanu ga jñetse c'ü bübütjo e Jesucristo, y dacü c'ü rgá bübütjogö.

¹¹ Nu dya xe rí büntcjö, me jongöji ja rgá mbötcöji, na ngueje rí pëpigö e Jesús. Dya pje ga zëtscö, pero angueze cjacü rá zëzhgö. Je ga cjanu ga jñetse c'ü bübü e Jesús a mbo cja ín mün'c'ö.

¹² Na ngue c'ü rgá zo'c'öji, o dya'c'üji nueva vida, pero rí bübü peligro rá tügö.

¹³⁻¹⁴ T'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: "Ró creo c'ü ró ärä, nguec'ua rvá mangö", eñe. Je xo ga cjazgönu. Rí

creogö zö rá tügö, pero ra tsjacö Mizhocjimi rá bübütjo na yeje, c'ua ja nzi va tsjapü e Jesús o bübütjo na yeje. Y ra zinzgö co nu'tsc'eji, rá ma cãrãji cja o jmi. Nguec'ua rvá zo'c'üji.

¹⁵ Nu yo rí sufregö, ngue para rá pjöxc'öji. Na ngue c'ü rí zo'c'öji, xenda na puncjüts'üji c'o ra unü ngüenda ja ga s'iyazgöji Mizhocjimi. Nguec'ua na puncjü c'o ra unü 'na pöjö Mizhocjimi, ra mamaji c'ü me na nojo angueze, 'ñe me na jo.

¹⁶ Nguec'ua, dya ga tögü ín mün'c'ö. Zö ya ni ma rá titagö, pero pama pama pjöxcö Mizhocjimi, dacö cja ín mün'c'ö c'ü rga zëzhigö.

¹⁷ Yo rí sufregö, nza cja c'ü 'na ts'indajmetjo, chjëntjui c'ü dya rí sufregö. Na ngueje rí pãrãgö ra dyacö Mizhocjimi ja c'o me na zö, c'ü dya ra nguarü.

¹⁸ Dya rí cjäpü ngüenda yo rí janda cja ne xoñijömmü. Rí cjäpü ngüenda c'o bübü a jens'e c'o dya rí janda. Na ngueje yo rí janda, ra cjogütjo yo. Pero c'o dya rí janda, ra mezhe c'ü dya ra nguarü c'o.

5

¹ 'Ma rá tügöji, ra chjorü nu ín cuerpogöji nu rí bübügöji cja ne xoñijömmü. Pero rí pãrãgö ra zädä 'ma ra dyacöji c'ü ri nuevo ín cuerpoji c'ü dya ra chjorü. Ngue Mizhocjimi c'ü ra dyacöji c'ü ri nuevo ín cuerpoji; dya ngue yo nte yo ra dyät'ä. 'Ma ya ri nuevo ín cuerpoji, rá sido rá bübügöji a jens'e para siempre.

²⁻³ Nu dya xe bübü dya ín cuerpogö, me rí sö rgá sufre. Rí negö ra ch'acö c'ü ri nuevo ín cuerpo c'ü dya rá tügö. Na ngueje 'ma rá tügö, ra dya ín cuerpogö, y dya be ri ch'acügö c'ü ri nuevo ín cuerpogö. Cja ra ch'acü a cjanu, 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo.

⁴ Nu dya xe bübü dya ín cuerpogö, me rí sö rgá sufre. Pero dya rí negö rá tügö dya. Na ngueje 'ma rá tügö, ra dya'a ín cuerpogö y dya be ri ch'acügö c'ü ri nuevo ín cuerpo. Rí negö ra ch'acö c'ü ri nuevo ín cuerpo, nu dya xe rí bübügö. Ngue c'ua ra pötcügöji

nu ín cuerpo nu ra chjorü, ixta ch'acö c'ü ri nuevo ín cuerpo ngue c'ua dya ra chjorü.

⁵ Nguetsjë Mizhocjimi c'ü o mama ra dyacöji a cjanu. Y ya xipji o Espíritu o ëjë o 'ñe bübü cja ín mün'c'öji. Nguec'ua rí pãrãgöji c'ü xo ra dyacöji c'ü ri nuevo ín cuerpo göji.

⁶ Zö rá tügö, pero dya ra tsja'a, na ngue me mäjä ín mün'c'ö. Nu dya xe rí bübügöji, dya be rí cãrãji a jens'e a jmi c'ín Jmugöji.

⁷ C'ü rí mangö, rí ench'e ín mün'c'öji e Jesucristo, zö dya be rí jandgöji dya c'ü.

⁸ Zö rá tügö, pero dya rí sügö. Na ngue rí pãrãgö nzi rá tügöji, ixtá ma bübügöji a jens'e a jmi c'ín Jmugöji. Zö dya be ri ch'acö c'ü ri nuevo ín cuerpo, pero xenda na jo rá tügö rá ma bübügö a jmi c'ü ín Jmugöji, que na ngue ra mezhe rá sufre rga minc'ö va.

⁹ Zö xe ri bübügö 'ma ra ëjë e Jesucristo, zö ya rga tügö, pero dya ra tsja. Me rí jodügö rá c jagö ja c'o nzi ga ne angueze.

¹⁰ Na ngueje rí texeji rá cãrãji a jmi e Cristo nu ja ra jñüncöji ngüenda, ngue c'ua ra jñetse ja rvá minc'öji, ngue c'ua angueze ra ngötcöji nzi 'nazgöji texe c'o ró cjaji cja ne xoñijömmü. 'Ma rá cjaji ja c'o nzi ga ne angueze, ra ngötcüji 'ma c'o na jo. 'Ma jiyö, dya ra ngötcüji 'ma; ra jñetse c'ü rvá cjaji c'o na s'o.

El mensaje de la paz

¹¹ Rí sügö c'ín Jmugöji, na ngueje rí pãrãgö ra jñüncü ngüenda c'ü. Nguec'ua rí xipji yo nte ra unüji ngüenda nguetscö 'na xöpüte c'ü na cjuana. Mizhocjimi pãtcö ín mü'bü c'ü rí jodü rá xöpügö ja c'o nzi ga ne. Y rí te'begö c'ü xo 'ñetsc'eji xo rí unnc'eji ngüenda c'ü rí jodü rá xöpügö ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi.

¹² Ró xi'tsc'öji na yeje c'ü nguetscö 'na xöpüte c'ü na cjuana. C'ü rgá xi'tsc'öji yo, dya ngue c'ü rí cjapü na nojo; ngue c'ü rguí pãrãgueji ja rguí chjünrüji 'ma pje c'o ra xi'tsc'eji c'o na s'o ga xöpüte. Anguezeji mamaji c'ü

dya cjuanazgö 'na xöpüte. Na ngueje cjapüji ni muvi 'na nte, 'ma pje c'o pjëzhi o 'ma pjëchi ra ña'a na jo; dya cjapüji ngüenda c'ü bübü a mbo cja o mü'bü. Rí xi'tsc'öji yo, ngue c'ua ra sö rí xipjiji c'o 'ña xöpüte c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji.

¹³ Na ngue c'ü rí mangö c'ü na cjuanazgö 'na xöpüte, bübü c'o xi'ts'iji ya rí locogö. Y mamaji c'ü rí cjapcö me na nozü. Pero rí xi'tsc'öji, c'ü rgá mangö na cjuanazgö 'na xöpüte, ngue c'ü rguí jñetse me na nojo Mizhocjimi. Y 'ma rí xi'tsc'öji na jo 'na pjeñe, ngue c'ü rgá pjöxc'öji c'ü.

¹⁴ Na ngue c'ü me go s'iyazgöji e Jesucristo, rí unnc'ö ngüenda xo ni jyodü rá s'iyagö yo nte rga zopcjö yo. Na ngueje ró unü ngüenda o ndü angueze c'ü ro tügöji rí texeji; nguec'ua chjëntjui c'ü ya ró tügöji.

¹⁵ O ndü por nutscöji rí texeji, nguec'ua 'ma rá ench'e ín mü'büji angueze, rá bübütjoji 'ma. Nuc'ua, dya cja rá cjaji ja c'o rgá netsjëji, rá cjaji dya ja c'o nzi ga ne angueze. Na ngueje o ndü por nutscöji, cjanu o bübütjo na yeje.

¹⁶ Nguec'ua nutscö, dya cja rí cjapü ngüenda zö ja ga jñetse 'na nte, o zö pje ri pjëzhi. 'Ma ot'ü, mi cjapcö dya mi muvi e Jesús, mi cjijñigö c'ü mi nguextjo 'na nte. Pero dya cja rí cjijñigö a cjanu, rí unnc'ö dya ngüenda e Jesús ngueje Cristo c'ü ne ra mama: Vi 'ñeje cja Mizhocjimi.

¹⁷ 'Ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo, ya ri nuevo 'ma o mü'bü 'ñe o pjeñe c'ü. Dya cja ri cjijñi nza cja 'ma ot'ü. Tsijñiji cjuarma, ya ri nuevo rgá nguijñi o mü'bü 'ma c'e nte.

¹⁸ Nguetsjë Mizhocjimi o tsjacöji ya nuevo dya ín mün'c'öji. O ndjä e Cristo o ëjë, o 'ñe ndü por nutscöji, ngue c'ua sö ra nugüji dya na jo Mizhocjimi. Y nguetsjë Mizhocjimi c'ü o dyacö ne bëpji rá xipji yo nte, c'ü ya sö rá chëzhiji dya a jmi Mizhocjimi, na ngue angueze ya sö ra recibidozüji.

¹⁹ Mizhocjimi o ndjä e Cristo o ë

ndũ por nutscöji rí nteji. Nguec'ua sô dya Mizhocjimi ra perdonaozgöji dya c'o, ra nugüji na jo. O dyacö ne bÛpji rá xipji yo nte, c'ü ra sô ra chÛzhiji dya a jmi Mizhocjimi.

²⁰ Rí pätpägö e Cristo rgá zopjü yo nte, chjÛntjui c'ü ri nguetsjÛ Mizhocjimi ri ña'a. C'ü ro mama e Cristo, nutscö rí zopjü yo nte co texe ín mün'c'ö, rí xicöji a cjava: "ChÛzhgueji dya cja o jmi Mizhocjimi; angueze ra recibidots'üji", rí embe yo nte.

²¹ E Jesucristo mi ojtjo o nzhübü, nunca mi cja c'o na s'o. Pero Mizhocjimi o tsjapü e Jesucristo o ngötcüji ín nzhunc'öji, nza cja 'ma ri ngue angueze rví tsja c'o na s'o. O tsja a cjanu Mizhocjimi ngue c'ua 'ma rá ench'e ín mün'c'öji e Jesucristo, ra nugüji Mizhocjimi nza cja c'ü nunca rva cjangöji c'o na s'o.

6

¹ Rí pÛpcö Mizhocjimi; nguec'ua rí zo'c'öji. In mangueji c'ü in junt'ü in mü'büji que Mizhocjimi nugüji dya na jo. Pero 'ma dya rí tsjaji ja c'o nzi ga ne, nu'ma, ñetse c'ü dya cjuana in creoji.

² O mama Mizhocjimi: C'e pa c'ü rvá mangö, ró äjtc'ägöji 'ma i dyötcöji.

Ró pjöxc'öji c'e pa c'ü ya rvá mangö ro empc'öji libre, eñe Mizhocjimi. Rí tsjijñiji, ya zädä c'o cjÛ nu c'o o mama Mizhocjimi. Nudya, ngue dya, sô ra salvatsc'Ûji Mizhocjimi.

³ Rí jodü ja rga minc'ö na jo, ngue c'ua dya ra sô cjó ra zopcügö ra mama: "Dya ga jo yo jña yo xitscöji e Pablo. Dya rí negö yo", ra ñeñe.

⁴ Zö pje rí sufregö pero rí sÛhcö, dya rí jÛzgö ne bÛpji. Rí cjangö a cjanu ngue c'ua ra 'mãã na jo'o c'ü ngue o mbÛpjizü Mizhocjimi. Bübü 'ma pje c'o nde rí sufregö, dya rí pãã ja rga cjanü. Pero rí sÛhcö c'o.

⁵ Bübü 'ma jücüji co chirrio. Xo bübü 'ma pantcaji a pjörü. Xo bübü 'ma me jmurü yo nte me mamaji pje ra tsjacöji. Pero rí sÛhcö c'o. Rí pÛpcö

Mizhocjimi hasta ya me ni mbotjo ín cuÛ. Nguec'ua rí bÛzhi na puncjü ín ch'ÛjÛ, y bün'ma dya rí sigö o xÛdyi.

⁶ Siempre rí jodügö ja rga cjangö c'o na jo. C'ü rí pããgö ja ga cja Mizhocjimi, ngue c'ü rí xipjigö yo nte. 'Ma cjó pje cjacö, rí pÛsp'iji paciencia. Rí cjangö na jontezgö ngue c'ua rá pjös'ü yo nín mintegöji. Me pjöxcö o Espiritu Mizhocjimi ja rgá pÛpcö Mizhocjimi. Y rí s'iyagö yo nín mintegöji, dya rí cjanütjo que rí s'iyaji. Nujyo, ngue yo ni jñetse c'ü ngue o mbÛpjizü Mizhocjimi.

⁷ Bübüzgö o poder Mizhocjimi; nguec'ua rgá zopcjö yo nte rí xicöji o jña angueze c'o na cjuana. Ya na jözügö dya a jmi Mizhocjimi; nguec'ua ya dyacö texe c'ü ni jyongö, ngue c'ua rá tögö o nte ra dyãtpãji o jña e Jesucristo, ñe ngue c'ua dya ra ndöcö e Satanás nu c'ü dya jo.

⁸ Bübü 'ma respetaozüji, bübü 'ma cjacöji c'ü dya ni muvizgö. Bübü 'ma xoscöji o bÛchjine, bübü 'ma mamaji c'ü na jontezgö. Pero rí sido rí pÛpcö Mizhocjimi rgá zopcjö yo nte. Zö mamaji c'ü rí onpü yo nte, pero rí sido rí xicöji c'ü na cjuana.

⁹ Zö cãã c'o cjacö c'ü dya ni muvizgö, pero bübü c'o unü ngüenda ngue o mbÛpjizgö Mizhocjimi. Zö bübü 'ma ya ngue rá tügö, pero rí jñandaji xe rí bübütjo. Zö pencö Mizhocjimi o ndümü, pero dya cjacü rá tügö.

¹⁰ Bün'ma me rí nzhumügö, pero Mizhocjimi cjacö rá mãã. Zö dya pje rí pÛ'sc'ö, pero rí xicö yo nte yo jña yo me ni muvi, ngue c'ua ra mbÛ's'iji c'o na cjuana ni muvi. Dya pje rí pÛ'sc'ö nzi ga mbÛ's'i yo nte. Pero rí pÛ'sc'ö texe c'o na cjuana ni muvi.

¹¹ Mi cjuarmats'üji in cããji a Corinto, rí xi'tsc'öji texe c'o rí pÛ'sc'ö cja ín mü'bü, dya pje rí co'bügö ne rí 'na jña. Me rí nets'Ûji.

¹² In cjiñiji c'ü dya rí netsc'öji. Ngue'tsc'Ûji, dya in nezgöji.

¹³ Rí xi'tsc'öji dya, nza cja 'na bÛzo c'ü zopjü c'o o t'i. Rí ñezgöji ja c'o nzi

rgá netsc'öji.

Somos templo del Dios viviente

¹⁴ Dya sö rá 'hüech'iji cja 'na yovo 'na nzhünü co 'na burru. Je xo ga cjatjonu, dya sö rá nzhodüji c'o dya creo Mizhocjimi rí tsjaji c'ua ja nzi ga tsja anguezeji. C'o na jo, dya sö ra dyoji c'o na s'o. C'o ya bübü o mü'bü o jya's'ü Mizhocjimi, dya sö ra dyoji c'o nzhodü cja bëxö mü.

¹⁵ Dya xo sö e Cristo ri 'natjo o pjeñevi e Satanás nu c'ü dya jo. 'Nante c'ü ya 'ñench'e o mü'bü e Cristo, dya sö ra nzhodüvi c'ü dya ne ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo.

¹⁶ Cja c'e templo nu ja ma't'üji Mizhocjimi, dya sö ra ndägä o santo. Je xo rga cjatsc'ejiji nu, dya rá nzhodüji c'o dya ne ra 'ñejme Mizhocjimi. Na ngueje ngue o templotsc'ejiji dya Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. O mama a cjava:

Rá mimigö a nde anguezeji, rá nzhodügö co anguezeji.

Ri nguetscö o Mizhocjimizüji, y rá cjapcö ín ch'igö c'o, eñe Mizhocjimi.

¹⁷ Nguec'ua ni jyodü rí tsjaji ja c'o xo nzi va mama Mizhocjimi:

Rí xögüji cja c'o cja'a na s'o, dya cja rí dyocjeji.

Dya cja rí tsjaji c'o na s'o. Nguec'ua rá recibidotsc'öji.

¹⁸ Ri nguetscö in Tatazügöji. Y rá cja'c'öji ín ch'itsc'öji 'ñe ín xunt'itsc'öji, eñe Mizhocjimi c'ü me na nojo.

7

¹ Rí s'iyatsc'öji cjuarma; nguec'ua rí xi'tsc'öji yo. Na ngue yo o mama Mizhocjimi, ni jyodü rá xögüji texe cja c'o na s'o, ngue c'ua ra ndintsquigöji c'o. Na ngueje 'ma rá cjaji c'o na s'o, ra s'odü ín cuerpogöji 'ñe ín mü'büji. Ni jyodü rá cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, y nguextjo angueze rá sügöji.

El cambio de actitud de los corintios

² Rí ñezgöji co texe in mün'c'ejiji. Dya pje ró cja'c'öji c'ü na s'o ne rí 'natsc'ejiji. Dya pje ró xi'tsc'öji c'ü ro s'odü in mün'c'ejiji ne rí 'natsc'ejiji. Dya ró pe'chc'ejiji bëchjine ne rí 'natsc'ejiji.

³ C'ü rvá xi'tsc'öji yo, dya ngue c'ü rí mangö c'ü ín cjiñiji c'ü rvá cja'c'öji c'o na s'o. Ya ró xi'ts'iji c'ü me rí nets'ejiji co texe ín mün'c'ö. Zö pje xe rá sufregö, pero rá sido rá nets'ejiji hasta rí bübü rá tügö co nu'tsc'ejiji.

⁴ Rí xi'tsc'öji me rí mä'c'öji. Y rí xipjigö c'o 'ñaja cjuarma c'ü na jo gui tsjagueji. Zö me rí sufregö, pero me rí mäcjö.

⁵ 'Ma ró sät'ägö a Macedonia, dya sö ro söya ín pjeñegö, na ngue mi bübü c'o pje nde ma problema. Mi sufregö, y me mi mbeñe ín mün'c'ö.

⁶ Pero Mizhocjimi me cjapü ra mäjä 'ma cjó c'o ya ni tögü o mü'bü. Nuc'ü, xo tsjacö ró mäjä. Na ngueje e Tito o zät'ä nu ja mi bübügö.

⁷ C'ü vi zät'ä e Tito, dya nguextjo c'ü rvá mäcjö c'ü. Xo ró mäcjö, na ngue o xitscö e Tito c'ü vi mäjä angueze 'ma o 'ñe nuc'ejiji. O xitscö c'ü me ín ne rí jñandgagöji. O xitscö c'ü me i nzhumügueji por c'ü vi tsjagueji. Xo xitscö c'ü me ín ne rí tsjagueji c'o ya rvá xi'tsc'öji. Nguec'ua xe mas ró mäcjö.

⁸ Me i nzhumügueji 'ma i xörüji c'e carta c'ü ró pen'c'öji. Nguec'ua mi cjiñigö: "Na jo, dya ro penpegöji c'e carta", rí eñetsjögö. Pero rí pärägö dya, dya go mezhe vi nzhumügueji. Nguec'ua rí mäcjö ró pen'c'öji c'e carta.

⁹ C'ü rgá mäcjö, dya nguextjo c'ü vi nzhumügueji. Rí mäcjö na ngueje i nzhümüji c'ua ja nzi va ne Mizhocjimi, i nzhümüji cjanu o nzhogü in mün'c'ejiji cja Mizhocjimi. Nguec'ua ixi jñetsetjo c'ü dya ró cja'c'öji na s'o 'ma ró pen'c'öji c'e carta.

¹⁰ 'Ma cjó c'o ra nzhümü ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, ra nzhogü o mü'bü ra salva. Y dya ra yembeñe c'e nte c'ü xe ra nzhogü cja c'o na s'o. Na puncjü o nte c'o nzhümü, pero dya nzhogü o

mü'büji cja Mizhocjimi. Nguéc'ua ra ndüji, dya ra salvaji.

¹¹ Nu'tsc'ëji i nzhumügueji ja c'o nzi va ne Mizhocjimi; nguéc'ua me in ne rí tsjaji dya c'o na jo. Dya mi cjaqueji ngüenda c'o na s'o c'o mi bübü a ndetsc'ëji. Pero 'ma i xörügueji c'e carta, ix i tsjapüji ngüenda. Y mi negueji ro pãrãgö c'ü ja ma cja, c'ü dya i pë'sc'ëji in s'ocügueji in texeji. Me xo i s'ogueji c'ü vi tsja na s'o 'na cjuarmatsc'ëji. Me xo i sügueji. Me xo mi ne ri jñandgagöji, ri xitscöji c'ü in ne rí dyätcägöji. Xo i castigaoji c'e cjuarma na ngue vi tsja na s'o. I tsjaji texe c'o ró xi'tsc'öji; nguéc'ua dya cja pje sö'ö pje xe rá xi'tsc'öji dya.

¹² Ró pen'c'öji c'e carta, ró xi'tsc'öji ri castigaoji c'e cjuarma c'ü vi tsja na s'o. Xo mi juentsegö nu c'ü vi tsjapüji na s'o. Pero c'ü xenda mi cijñigö, ngue'tsc'ëji. Ró pen'c'ëji c'e carta ngue c'ua ri unnc'ëji ngüenda c'ü ix na cjuana in nezeji a mbo cja in mün'c'ëji, 'ñe in ne rí dyätcäji. Je a cjanu va ne Mizhocjimi.

¹³ Nguéc'ua rí mäjö dya, dya cja pje rí mbeñe dya. Y mas rí mäjö, na ngueje ya xo vi mäjä e Tito. 'Ma o ëjë e Tito o 'ñe nuc'ëji, i recibidoji in texeji; nguéc'ua dya cja pje xo mbeñe dya c'ü.

¹⁴ Ante c'ü ro ëjë e Tito ro 'ñe zen-guats'üji, ya rvá xicö que ri dyätcäji. Y dya ró bëzhgö in tsegö. Na ngue i dyätcäji. Nguéc'ua na cjuana c'o ró xipji e Tito. Je xo ga cjatjonu, texe c'o rí xi'tsc'öji, na cjuana c'o.

¹⁵ E Tito, me nets'ëji na puncjü, na ngueje mbeñe ja c'o vi recibidogueji angueze. Me i sügueji 'ma i dyäräji c'ü o xi'ts'iji. Me i dyätäji c'ü.

¹⁶ Me rí mäjö, rí pãrãgö que rí tsjagueji na jo.

8

Dando generosamente

¹ Rí ne rá xi'tsc'öji cjuarma, c'o o tsja c'o cjuarma c'o jmurü cja c'o jñiñi c'o tsja a manu a Macedonia. Mizhocjimi

o 'ñünbü o mü'bü c'o cjuarma a Macedonia ra mbös'üji c'o cjuarma a ma a Judea c'o pje ni jyodü.

² C'o cjuarma a Macedonia me go sufreji o prueba, pero me go mäji na puncjü. Nguéc'ua va tsja anguezeji o jmutüji o merio ra mbenpeji c'o cjuarma a Judea. O jmutüji co texe o mü'büji zö dya pje xo teme anguezeji.

³ Rí xi'ts'iji c'ü na cjuana. Anguezeji o tsjaji mas posible o jmutüji o t'opjü c'ü o söji. Anguezetsjëji o ne o jmutüji.

⁴ O dyötcöji na puncjü c'ü xo ro sö anguezeji ro mbös'üji c'o 'ñaja jñiñi rvá mbenpeji o merio c'o cjuarma a Judea.

⁵ Ya mi te'begö c'ü ro tsja anguezeji ro mbös'üji o merio. Pero dya nguextjo c'ü o tsjaji. Ot'ü o unüji o mü'büji c'ín Jmugöji ro dyätäji c'ü, 'ñezgö xo ro dyätcägöji. Na ngue je va cjanu va ne Mizhocjimi.

⁶ Nguéc'ua ró xipji e Tito ra ëjë ra 'ñe cjuatü c'e bëpji c'ü o mbürü a ndetsc'ëji. Na ngue 'ma mi bübü e Tito co nu'tsc'ëji, o xi'tsc'ëji c'ü na jo ri jmutqueji o merio ri pjösc'ëji c'o cjuarma a Judea.

⁷ Na jo gui 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. In pãrãji na jo o jña Mizhocjimi, y in pãrãji ja gui zopjüji na jo yo nte. Me in jodü rí tsjaji c'o na jo. Me xo in nezeji. Ja c'o nzi gui tsjaji texe yo na jo, xo rí pjös'üji c'o cjuarma a Judea.

⁸ Nujyo, dya xtí mandats'üji yo. Nguextjo c'ü rí unnc'ëji ngüenda ja ga tsja c'o cjuarma a Macedonia me jodü ra mbös'üji c'o cjuarma a Judea. Nguéc'ua je xo rgui tsjagueji a cjanu. A cjanu ra jñetse c'ua na jo, c'ü na cjuana in nezeji.

⁹ In pãrãgueji ja va s'iyazgöji e Jesucristo c'ín Jmugöji. Nutscöji, dya pje mi muvizgöji cja o jmi Mizhocjimi. E Jesucristo me ni muvi; nuc'ü, ixmi bübüvi Mizhocjimi c'ü. Pero o ëjë cja ne xoñijö mü nza cjazgöji rí nteji, me go tsjapüji dya ni muvi c'ü. Nguéc'ua me ni muvizgöji dya cja jmi Mizhocjimi.

10 A cjë'ë mi negueji ri pjös'üji c'o cjuarma a Judea; nguec'ua vi jmutqueji ja nzi o merio. Rí cjiñigö, na jo rí cjuatüji c'ü i pjürügueji.

11 C'ü ya i pjürüji, nudya rí cjuatüji co texe in mü'büji ja c'o nzi vi pjürüji. Rí pjös'üji c'o cjuarma c'ü mas ra sötsc'ëji.

12 'Ma rí unügueji co texe in mün'c'ëji, ra mäjä 'ma Mizhocjimi. Mizhocjimi dya te'be rí unügueji c'o dya in pë's'iji, nguextjo c'o sötsc'ëji.

13 Rí negö rí pjösc'ëji c'o cjuarma a Judea. Pero dya rí tsjopqueji rguí unüji o merio. 'Ma ga cjanu, ngue'tsc'ëji me rí sufregueji c'o rguí jyodüts'üji.

14 Rí pjösc'ëji ngue c'ua anguezeji ra mbë's'iji algo, 'ñetsc'ëji xe xo rí pë'sc'ëji algo. Nu'tsc'ëji xenda in pë'sc'ëji dya; nguec'ua rí unügueji c'o ni jyodüji anguezeji dya. 'Ma ra zädä 'ma xenda ra mbë's'iji anguezeji, ra sö anguezeji ra dya'c'ëji c'o rguí jyodüts'üji. Nguec'ua nde rí pë'sc'ëji algo in texeji.

15 Mbeñeji ja c'o nzi ga t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Je mama a cjava: "Nu c'o na puncjü va jñüs'ü c'o maná, dya pje go mboncjü c'o. Nu c'o dya nda jñüs'ü, xo zötjo c'o, dya pje go bëzhi c'ü ro ziji."

Tito y sus compañeros

16 Rí unügö 'na pöjö Mizhocjimi. Na ngueje o 'ñünbü o mü'bü e Tito me xo ne'e c'ü rí tsjagueji a cjanu yo na jo.

17 'Ma ró xipji e Tito ra 'ñe xi'ts'iji rí pjös'üji c'o cjuarma a Judea, me go mäjä va dyätcägö. Ya xmi ne e Tito ra 'ñe nuc'ëji. Na ngue me ne'e ra 'ñe mböxc'üji.

18 Rá xipji e Tito ra ëji yeje cjuarma. 'Na c'o cjuarma c'o ra ëji e Tito, me nädäji texe nu ja jmurü yo cjuarma. Na ngueje cja'a c'e cjuarma me zopjü yo nte, me xipjiji ja ga cja e Jesucristo.

19 C'o congregación o juajnüji c'e cjuarma rá ma sopcöjme c'o merio c'o cjuarma a Judea 'ma rí cjuarü rí jmutqueji. Nguec'ua 'ma rá ëcöjme

ja nzi cjuarma c'o tsja a Macedonia rá säcjöjme va a Corinto, ya rguí jmutqueji c'o merio. Nguec'ua rá möcjöjme c'ua c'e cjuarma a ma a Judea, rá pjös'üji c'o merio. A cjanu ra jñetse c'ü me na jo Mizhocjimi. Xo ra jñetse c'ü me in ne rí pjösc'ëji c'o.

20 Rá möcjöjme c'e cjuarma ngue c'ua dya ra jyäxcöji c'o merio c'o na puncjü c'o rrü pjös'üji c'o cjuarma a Judea.

21 Pärä c'ín Jmugöji c'ü dya rá tjörügö c'o merio. Pero rá möcjöjme c'e cjuarma. 'Ma jiyö, 'na ra mamaji c'ü ró tjörügö c'o merio.

22 C'e cjuarma c'ü ra ëji e Tito 'ñe c'e cjuarma c'ü cja ró xi'ts'iji, na jonte c'ü. Na puncjü rvá sögö c'e cjuarma; nguec'ua rí pärägö me jodü ja rgá tsja c'o na jo. Nudya, me ne'e angueze ra 'ñe zenguats'üji, na ngueje pärä c'ü rí tsjaji na jo.

23 Nu'tsc'ëji, 'ma cjó c'o ra dyönn'c'ëji: "¿Pje pjëzhi e Tito?", ra 'ñetsc'ëji, rí xipjigüji: "Ngue o dyojui e Pablo nu pëpjivi. Anguezevi pjöxcöjme", rí 'ñembeji c'o. 'Ma cjó c'o ra dyönn'c'ëji c'ü pje pjëzhi c'o yeje cjuarma c'o ra ëji e Tito, rí xipjiji ngueje c'o vi juajnü c'o congregación. Rí xipjiji c'ü pëpjivi na jo cja Mizhocjimi; nguec'ua ga unü ngüenda yo nte c'ü me na nojo e Cristo.

24 C'o cjuarma c'o ra 'ñe zenguats'üji, rí xicöji c'ü in cjagueji na jo. Rí recibidogüji na jo c'o cjuarma. A cjanu ra jñetse c'ü in s'iyagueji c'o. Ra mbärä c'ua c'o cjuarma cja c'o 'ñaja congregación c'ü na cjuana c'o rí xicö anguezeji c'ü in cjagueji na jo.

9

La colecta para los hermanos

1 Zö rí xi'tsc'öji cja ne carta ja rguí pjösc'ëji o merio c'o cjuarma a Judea, pero dya ni jyodü rá xi'ts'iji.

2 Na ngueje rí pärägö in ne rí pjös'ügueji. Rí xipjigö c'o cjuarma a ma a Macedonia ja guí tsjagueji nu'tsc'ëji in menzumüji a Corinto c'ü

tsja a Acaya. Rí xicöji a cjava: “C'o cjuarma a ma a Acaya, ya bübüji dispuesto ra mbös'üji o merio c'o cjuarma a Judea. Ndeze a cjë'ë, neji a cjanu”, rí embeji. Nguéc'ua me xo ne o mü'bü c'o cjuarma a Macedonia xo ra mbös'üji c'o cjuarma a Judea.

³ Ró xipji c'o cjuarma a Macedonia c'ü rí pjösc'ejí o merio c'o cjuarma a Judea. Nguéc'ua rá xipji e Tito 'ñe c'o yeje cjuarma ra ëji, ngue c'ua rí pjürü rí jmutqueji c'o merio. 'Ma dya rí jmutügueji, ra mama c'o cjuarma a ma a Macedonia c'ü dya cjuana c'ü ró xicöji.

⁴ Na ngueje 'ma rá ëcjöjme ja nzi o cjuarma c'o tsja a Macedonia rá säcjöjme va a Corinto, 'ma ra chö'tc'ejí anguezeji c'ü dya be ri jmutqueji o merio, rá bëzhgö ín tseje 'ma. Na ngue me rí mäjä rgá xipji c'o cjuarma a Macedonia c'ü rí pjösc'ejí c'o cjuarma a Judea. Xo 'ñetsc'ejí xo rí tsegueji 'ma.

⁵ Nguéc'ua ró cjiñigö c'ü mi jyodü ro xipji e Tito 'ñe c'o ra dyoji, ra ëji ante c'ü rá ëcjöjme c'o cjuarma c'o tsja a Macedonia. Ra xi'tsc'ejí ja rguí jmutqueji c'o merio c'o ya i mangueji ri pjösc'ejí c'o cjuarma a Judea, ngue c'ua 'ma rá säcjöjme c'o cjuarma c'o tsja a Macedonia, ya ri quixtjo c'o merio. 'Ma rí unügueji o merio, dya rí tsjiñigueji c'o in meriogueji. Rí unüji co texe in mü'büji.

⁶ 'Ma rí unügueji in merioji, rí mbeñeji yo rá xi'tsc'öji dya: C'ü ts'inguilëtjo o ts'indëchjõ ra ndujmü, ts'inguilëtjo o tjõ ra xenze c'ü. C'ü na puncjü o ts'indëchjõ ra ndujmü, na puncjü o tjõ ra xenze c'ü.

⁷ Rí unügueji ja c'o nzi va nguiñi in mü'bügueji nzi 'natsc'ejí. Dya rí sentio rguí unüji. Dya xo rí unüji nza cja c'ü rí cja'c'üji a fuerza. Mizhocjimi me ne'e nu c'ü me mäjä ga unü.

⁸ Me na zëzhi Mizhocjimi, sö ra dya'c'ejí texe c'o na jo, ngue c'ua rí pë'sc'ejí na puncjü, dya ra bë'ts'iji. Nguéc'ua ra sö rí pjösc'ejí c'o pje ni jyodü.

⁹ Ra sö rí tsjaji c'ua ja nzi ga mama

o jña Mizhocjimi c'ü t'opjü a cjava:

'Ma cjó c'o ra mbös'ü yo nu minteji c'o pje rguí jyodüji, siempre ra mbë's'i 'ma c'ü, ngue c'ua ra sö ra sido ra mbös'ü yo nu minteji.

¹⁰ Mizhocjimi dacüji o semilla rá tu-jmüji. Xo dacüji c'o pje rá siji. Je xo rga cjatjonu ra dya'c'ejí texe c'o ni jyodüts'üji, y mas ra dya'c'ejí. A cjanu ra sö rí tsjagueji rrü jontetsc'ejí rí pjösc'ejí yo nin mintegueji.

¹¹ Ra dya'c'ejí Mizhocjimi c'o na jo, ngue c'ua rí pjösc'ejí na jo c'o nin cjuarmagueji. Nguéc'ua 'ma rá ma sopcöjme o merio c'o cjuarma, anguezeji ra unüji na puncjü 'na pöjõ Mizhocjimi.

¹² C'ü rguí pjösc'ejí c'o cjuarma a Judea, na jo c'ü. Na ngueje pje c'o ni jyodüji anguezeji. Pero c'ü xenda ni muvi, ngueje c'ü ra tsja anguezeji ra unüji na puncjü 'na pöjõ Mizhocjimi na ngue vi pjösc'ejí c'o.

¹³ In mangueji c'ü in ätqueji o jña e Cristo. 'Ma rí pjösc'ejí c'o cjuarma a Judea, ra unüji 'ma ngüenda na cjuana in ejmeji e Jesucristo, ra mamaji me na nojo Mizhocjimi. Ra mamaji me na nojo Mizhocjimi por c'ü vi pjösc'ejí na jo anguezeji, 'ñe in pjös'üji 'ma cjó c'o pje ni jyodü.

¹⁴ Anguezeji ra mbents'ejí ra dyö'tc'ejí Mizhocjimi. Na ngueje me go 'ñünnc'ü in mün'c'ejí Mizhocjimi i pjös'üji.

¹⁵ Dya rí jünji jña ja rga unüji na jo 'na pöjõ Mizhocjimi. Na ngue o dyacöji c'ü me ni muvi c'ü ngueje e Jesucristo c'ü o ëjë cja ne xoñijömü por nutscöji.

10

La autoridad de Pablo como apóstol

¹ Nutscö e Pablo rí xi'tsc'öji rí dyätcägöji. Pero c'ua ja nzi ma cja e Jesucristo, je xo ga cjazgönu, dya rí cjacö na nojo rgá zo'c'öji, y rí bübü dispuesto rá perdonaotsc'öji. Bübüts'ejí c'o mama me rí sũ rgá zo'c'öji 'ma rí bübü co nu'tsc'ejí, pero

c'ü me rí huënchc'öji na zèzhi 'ma rí pen'c'öji 'na carta.

² Bübüts'üji c'o pèzhi que rí cjatsjögö ne bèpji nza cja 'na nte c'ü dya creo Mizhocjimi. Rí ö'tc'öji rí dyätcäji in texeji. 'Ma jiyö, ya ró cjiñigö, 'ma rá 'ñe zenguats'üji, rá huënch'i na zèzhi c'o mama rí sũ rgá zo'c'öji. Dya rá sũgö.

³ Rí ntetjogö, pero c'ü rgá zo'c'öji, dya nza cja ga zo'c'üji yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi.

⁴ Cja ne bèpji nu rgá pèpcö Mizhocjimi, dya rí cjiñitsjögö in pjeñe ja rga zopjü c'o mama dya cjuana o jña Mizhocjimi; Mizhocjimi dacö o poder.

⁵ Yo nte, me cjiñitsjèji o pjeñe ga tsjapüji na nojo. Me üji yo jña yo mama ja ga cja Mizhocjimi. Pero co o poder Mizhocjimi rí zopcjöji, ngue c'ua na puncjü c'o jèzi c'e pjeñe c'ü cjiñiji, cja na dyätäji c'ua e Cristo.

⁶ Nguéc'ua nu'tsc'èji rí dyätcägöji. C'o dya ra dyätcägö, ya rí bübü rá castigaogö c'o.

⁷ Bübü c'o cjiñitsjè c'ü mbèpji cja Mizhocjimi, y mamaji c'ü dya ngue o mbèpjizü c'ü. Nu'tsc'èji in creogueji c'o, na ngue dya in pãtpãji o mü'büji. Bueno, 'ma cjó c'o mama ngueje o mbèpji Mizhocjimi anguezeji, ni jyodü xo ra unüji ngüenda nutscö xo rí mbèpjigö cja Mizhocjimi.

⁸ Nguetsjè c'in Jmugöji o dyacö poder rá cjagö ne bèpji. Ne bèpji, dya ngue c'ü rá xöcüs'üji; ngueje c'ü mas rí 'ñejmeji e Jesucristo. Zö xe rá xi'tsc'öji c'ü ja ga mbètscö na nojo, pero na cjuana. Dya cjó sö ra mama c'ü dya cjuana yo rí mangö c'ü rga bèzhgö in tseje.

⁹ Ixtí unnc'èji ngüenda, c'ü rgá pen'c'öji o carta, dya ngue c'ü rguí sũgueji.

¹⁰ C'o xöpüte xi'tsc'èji a cjava: "E Pablo 'ma pen'c'èji o carta, me huënchc'iji na zèzhi nza cja c'ü ri pè's'i o poder. Pero 'ma bübü co nu'tsc'èji c'ü, dya huënchc'èji a cjanu. Y dya ña na jo", ents'èji c'o xöpüte.

¹¹ C'o xi'tsc'èji a cjanu, ni jyodü ixta unüji ngüenda, 'ma rá ècjö co nu'tsc'èji rí bübü rá castigaots'üji c'ua ja nzi rgá mangö cja yo carta 'ma dya rí bübü co nu'tsc'èji.

¹² C'o xöpüte, me mamatsjèji c'ü me na jo ga jizhiji. Cjiñitsjèji que na jo ga xöpünteji, na ngue nde dyotji ga jizhiji. Pero dya ni muvi c'ü ni jyètsjèji a cjanu. Nutscö, dya rá mangö cjo nda na jozgö que na ngue anguezeji.

¹³ Dya rá cjapütsjögö a cjanu na nojo. C'ü rá mangö, nguextjo c'ü ja va cja va dyacö Mizhocjimi ne bèpji nu rgá zopcjö yo nte. Ngue angueze o dyacö ró 'ñe zo'c'öji.

¹⁴ Nguetscö ot'ü ró 'ñe xi'tsc'öji ja ga cja e Cristo. Nguéc'ua rí pè'sc'ö derecho rá zo'c'öji; nu'tsc'èji ni jyodü rí dyätcägöji.

¹⁵ Dya rí cjagö ja c'o ga tsja c'o xöpüte. Anguezeji pöji nu ja ya vi ma'a c'ü 'naja vi ma zopjü yo nte. Cjapüji na noji nza cja 'ma ri nguetsjè anguezeji ot'ü vi zopjüji yo nte. Rí te'begö rí 'ñejmeji na jo Mizhocjimi. A cjanu ra sö rá magö cja c'o 'ñaja jñiñi ja c'o nzi va dyacö Mizhocjimi rá ma pèpji.

¹⁶ Rá magö cja c'o jñiñi c'o mas na jè, rá ma xipji ja ga cja e Jesucristo. Y 'ma rá sät'ägö nu ja ya mbürü o creoji o jña Mizhocjimi, dya rá onpü yo nte, cja rrü mangö: "Na puncjü o nte va yo ya ndenngue co nuzgö", rá eñegö, iyö. Na ngue ri ngue c'ü 'na cjuarma c'ü ya vi pjütü c'e bèpji.

¹⁷ 'Ma cjó c'o ra mbèpi na jo Mizhocjimi, dya ni jyodü ra mama: "Nutscö ró cjagö ne bèpji." C'ü ni jyodü ra mama: "Mizhocjimi o mböxcü ró pèpjigö ne bèpji", ra'ñeñe.

¹⁸ Zö ra mama 'na nte: "Me na jozgö", ra 'ñeñe, pero dya ngue c'ü ni jñetse cjo na jo. Pero 'ma mama Mizhocjimi c'ü na jo 'na nte, ix na cjuana na jo 'ma c'ü.

11

Pablo y los apóstoles falsos

1 Xa'ma rí pè'sc'èji paciencia co nutscö c'o xe rá xi'tsc'öji. Na ngue c'ü rí cjacpö me ni muvi ne bèpji nu rgá zopcjö yo nte, bübü c'o ra mama que rí locogö, dya rí jüngö ín pjeñe. Pero rí ö'tc'öji rí pèscöji paciencia c'o xe rá xi'tsc'öji.

2 'Na bëzo me pjörü c'ü nu xunt'i, ngue c'ua 'ma ra chjüntpü c'ü o xunt'i, dya be ri chjëvi o bëzo. Nguec'ua nguextjo c'ü nu xïra ra dyojui. Je xo ga czazgö nu, me rí pjö'c'öji c'ua ja nzi ga mbö'c'èji Mizhocjimi. Rí negö nguextjo e Cristo rí ñegueji.

3 C'e c'ijmi o dyonpü e Eva, mi cjacpü mi xipji c'o na cjuana pero iyö. Je xo ga cjatjonu, rí sügö 'na cjö c'o ra dyon'c'üji ra s'onnc'üji in pjeñeji; nguec'ua dya cja rí ñegueji e Cristo co texe in mün'c'èji.

4 Ró xi'tsc'öji ja rgá sö e Jesús ra 'ñevgueji libre cja c'o na s'o; nguec'ua vi creogueji. Y Mizhocjimi o dya'c'èji c'ü o Espíritu o ëjë cja in mün'c'èji. Pero bübü o xöpüte c'o va ëtsjë c'o nan'ño ga zo'c'üji. Maco in pèsp'iji paciencia anguezeji, xo ni jyodü rí pèscöji paciencia yo rí xi'tsc'öji.

5 Anguezeji cjacpüji me na noji, mamaji c'ü ngue anguezeji o apóstole e Jesucristo. A poco in cjiñiji c'ü xenda na nojo anguezeji que rá nguetscö.

6 Anguezeji mamaji c'ü dya zö rgá ñagö. Zö ga cjanu, pero rí pãrãgö na jo yo rí xi'tsc'öji. In pãrãgueji c'ü rí pãrãgö na jo. Na ngueje 'ma ró zo'c'öji, dya ró co'bügö ne rí 'naja jña.

7 'Ma ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi, dya ró jüngö c'o mi dacöji. A poco in cjiñiji c'ü rvá cja na s'o, na ngue dya ró jün'c'üji. Nu c'ü rvá zo'c'öji, dya ngue c'ü pje ro jün'c'üji; ngueje c'ü rví muvitsc'èji a jmi Mizhocjimi.

8 Ró jüngö c'o merio c'o o dyacö c'o cjuarma cja c'o 'ñaja congregación. Nguec'ua o sö ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi.

9 'Ma mi bübü co nu'tsc'èji, 'ma pje c'o mi bëtscö, dya ró ötü ne ri 'natsc'èji. Pero c'o cjuarma a ma a Macedonia o ndäji c'o o ëjë o 'ñe

zocüzügöji c'o mi jyodüzü. Nguec'ua dya ró jün'c'üji, dya pje xo rá jün'c'üji. Na ngueje dya rí negö rí sögueji na jyü.

10 Bübü e Cristo co nutscö; nguec'ua na cjuana c'ü rí xi'tsc'öji. Me rí mäcjö na ngueje dya ró jüngö c'o mi dacöji nu'tsc'èji in tsjaji texe a 'ñe a Acaya. Y nunca dya pje rá jün'c'üji.

11 Bübü c'o mama c'ü dya rí nets'egöji, nguec'ua dya rgá jüngö c'o ri dyacöji. Pero pãtcö ín mü'bü Mizhocjimi rí nets'èji.

12 C'o 'ñaja xöpüte, neji c'ü rá jüngö c'o ri dyacöji. A cjanu ra sö ra xi'ts'iji: "Jñanchjaji, e Pablo rí chjëntcjöjme c'ü", ra 'ñeñeji. Nguec'ua, dya rgá jün'c'üji c'o ri dyacöji, dya xo rá jün'c'üji.

13 Anguezeji me nzhodüji ga dyonpüji yo nte. Cjacpüji c'ü ri ngue o apóstole e Cristo, maco dya juajnü e Cristo anguezeji.

14 Dya ni jyodü rí tsjiñiji na puncjü c'ü ni tsja a cjanu anguezeji. Na ngue je xo ga cjanu ga tsja e Satanás nu c'ü dya jo, bün'ma cjacpü c'ü ri ngue 'naja c'o o anxe Mizhocjimi.

15 Nguec'ua dya ni jyodü rí tsjiñiji na puncjü c'o xöpüte c'o cjacpü ri xi'tsc'èji c'o na jo. Na ngueje anguezeji, ngue o mbèpji c'ü dya jo. Mizhocjimi ra tsjacpü ra sufreji, na ngueje cjaji na s'o.

Sufrimientos de Pablo como apóstol

16 Me rí xi'tsc'öji ja ga mbëtscö na nojo, pero dya rí ma tsjiñiji cjo rí locogö. Zö rí tsjiñiji c'ü rí locogö, pero xe rí pèscöji paciencia c'ü xe rá mangö c'ü ja ga mbëtscö na nojo. Maco in pèsp'iji paciencia c'o xöpüte c'o cjacpü na nojo.

17 Dya mandazgöji c'ín Jmugöji me rá mangöji pje pjëtscöji. Pero xe ni jyodü rá mangö c'ü pje pjëtscö, zö rí mangueji rí locogö.

18 C'o xöpüte me cjacpüji na nojo na ngue c'ü pjëzhiji. Xo rá mangö dya c'ü ja ga mbëtscö na nojo.

19 In cjiñiji in pè'sc'èji na puncjü in pjeñeji; nguec'ua gui pèsp'iji paciencia c'o xöpüte c'o cjacpü na nojo.

²⁰ C'o xöpüte me mandatsc'ejí, pero *in* sido *in* pësp'iji paciencia *in* átägueji c'o. Anguezeji me jün'c'üji in merioji, pero *in* sido *in* pësp'iji paciencia. Anguezeji me cjäpüji in jmugueji, me cja'c'ejí c'ü dya ni muvitsc'ejí. Xo pjë'hc'ejí in jmiji, pero *in* sido *in* pësp'iji paciencia *in* átäji.

²¹ A poco *in* cjiññiji xe na jo 'ma xo ro cjäpcö chala a ndetsc'ejí ja c'o nzi ga tsja c'o xöpüte. Rí perdonaozgöji c'ü dya ró cja'c'öji a cjanu c'o na s'o.

C'o xöpüte, me mäjä ga tsjäpütsjéji na nojo. Je xo rga cjäzögö dya nu, c'o mama anguezeji ja ga mbëzhiji na nojo, xo ngue c'o xo sö rá mangö c'ü pje pjëtscö, zö rí mangueji rí locogö.

²² C'o xöpüte cjäpüji na nojo na ngueje ñaji hebreo. Xo 'ñezgö xo rí ñagö hebreo. Anguezeji mamaji je menzumüji a Israel. Xo 'ñezgö je xo rí menzumügö nu. Xo mamaji je mboxbëcheji cja e Abraham. Xo 'ñezgö xo ngue o mboxbëchezü c'ü.

²³ Xo mamaji c'ü mbëpjiji cja e Cristo. Nutscö mas na jo rgá pëpcö c'ü. Bueno, rí mangö yo, zö rí tsjiññiji c'ü me rí locogö. Mas ró pëpji na zëzhi que na ngue anguezeji. Mas o jyücüji co chirrio que na ngue anguezeji. Y mas go pantcaji a pjörü. Na puncjü rvá cjogü peligro c'ü ya ro tügö.

²⁴ C'o ín menzumügöjme a Israel, tsi'ch'a vez va jyücüji co chirrio. O zö treinta y nueve c'o o dyacöji nzi 'na vez c'ü mi jücüji.

²⁵ Jñi vez va jyücöji co dyenza. 'Na vez o pjacöji o ndojo. Jñi vez va chödü a nde c'o barco 'ma mi nzhodügö cja mar. Nguéc'ua 'naxömmü cja na 'napa ró sufregö cja ndeje.

²⁶ Na puncjü rgá nzhodügö rgá zopjügö yo nte. Rí cjogü peligro rgá pes'egö cja ndare. Rí cjogü peligro ra ts'acüzgö o mbë'ë. Rí cjogü peligro 'na pje c'o ra tsjacö yo ín menzumügöjme, 'ñe c'o dya ngue ín menzumügöjme. Rí cjogü peligro 'ma rí nzhodügö cja c'o jñiñi, 'ñe 'ma rí nzhodügö cja majyadü, 'ñe 'ma rí nzhodügö cja barco. Xo rí cjogü peligro 'ma rí chjögöjme c'o

cjäpü cjuarma.

²⁷ Bübü 'ma rí pëpcjö na zëzhi hasta me ni mbotjo ín cuëgö, 'ñe me rí sögö na ü. Bübü 'ma rí bëzhi na puncjü ín ch'jñgö. Bübü na puncjü 'ma dya rí sigö o xëdyi, na ngueje ojtjo pje rá sigö. Na puncjü rgá tüsëgö, na ngueje bëtsi c'ü rá jegö.

²⁸ Nujoyo, dya nguextjo yo rí sufregö yo. Pama me rí mbeñegö c'o cjuarma texe cja c'o congregación.

²⁹ 'Ma bübü 'na cjuarma c'ü dya nda ejme Mizhocjimi, me rí sentiogö nza cja c'ü ri nguetscö c'ü dya nda ri creo. 'Ma cjó c'o cjäpü ra tsja na s'o 'na cjuarma, rí ügöbe c'e nte c'ü. Y rí tsegö nza cja 'ma ri nguezgö ro cjägö c'o na s'o.

³⁰ Pe *in* neji xe rá mangö c'ü pje pjëtscö. Iyö. C'ü rá cjägö dya, rá xi'tsc'öji ja ga cja c'ü dya zëtscö.

³¹ Na cjuana yo rí xi'tsc'öji; nzi ga mbärã Mizhocjimi c'ü mi ma't'ü e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü ngue o T'i. Me na nojo Mizhocjimi; ni jyödü nunca rá jëzi rga cjäpüji na nojo c'ü.

³² 'Ma mi bünc'ö a Damasco, o tsja c'e gobernador c'ü vi 'ñeme e rey Aretas, o ngama c'o mi pjörü cja c'o tran-goxtji, ngue c'ua 'ma ro pedyegö, ro ts'acüzüji.

³³ Pero c'o ín dyocjöjme go pjongüzüji cja 'na ventana c'ü mi bübü cja c'e varda, cjanu o sjöpcüji cja 'naja bos'i. Ró c'ueñegö c'ua cja c'e ciudad, dya pje tsjacö c'e gobernador.

12

Visiones y revelaciones

¹ Dya ni muvi c'ü me rgá mangö c'ü pje pjëtscö. Pero bübü c'ü xe rá xi'tsc'öji. Rá xi'tsc'öji ja ga cja c'o o dyacö e Jesucristo c'ín Jmugöji ró cjinch'igö, 'ñe c'o o jítscö.

²⁻³ Ya cjogü catorce cjë 'ma o zinzgö a jens'e Mizhocjimi. Dya rí pãrãgö cjo o zinzgö co texe ín cuerpo, cjo nguextjo ín aljma c'ü o zinngui. Nguextjo Mizhocjimi pãrã.

⁴ O zinzgö nu ja me na zö. Je ró ärägö nu c'o jña'a c'o me na sjũ c'o dya sö rá xi'tsc'öji.

⁵ Pero dya rá cjaþütsjẽ na nojo. Ngue Mizhocjimi c'ü rá cjaþcö na nojo, na ngueje ngue c'ü o zinzgö c'ü. C'ü rá xi'tsc'öji ja ga cjazgö, dya ngue c'ü me na nozgö; ngueje c'ü dya ga zẽtscö.

⁶ Zö ri negö ro xi'tsc'öji c'o me na zö rvá jandagö, pero dya ri locogö. Na ngueje na cjuana c'ü ro xi'tsc'öji. Pero dya rá xi'tsc'öji c'o. In jandgaji ja rgá nzhodügö. Xo in äräji c'o jña c'o rí xi'tsc'öji. Nguec'ua dya ni jyodü rá xi'tsc'öji c'o me na zö c'o ró jandagö. 'Ma jiyö, ri cijjñigueji c'ü me na jozgö na puncjü, zö dya ga cjazgö nu.

⁷ Me na zö c'o o jítscö Mizhocjimi. Pero dya go ne Mizhocjimi c'ü rá cjaþcö na nozü rga mangö c'o ró jandagö nu. Nguec'ua o jyëzi Mizhocjimi e Satanás nu c'ü dya jo cjacü rá sufregö nza cja 'ma ri tjocüzgö 'na bidyi. Nuc'ü, me rí sufregö c'ü, ngue c'ua dya rá cjaþcö na nozü.

⁸ Jñi vez rvá ötügö c'ín Jmugöji ro tsjapü ro c'ueñe c'ü rgá sufregö.

⁹ O ndünrũ c'ua c'ín Jmugöji o xit-sigö: "Me rí s'iyats'ügö. ¿Pje xe ni jyonc'ü? 'Ma dya pje ga zẽzhi 'na nte, je ngue 'ma jñetse c'ü me na zẽtscö, na ngueje rí pjös'ügö c'ü", enzgö c'ín Jmugöji. Nguec'ua me rí mäjçö na puncjü na ngue dya pje ga zẽtscö. Rí mäjçö na ngueje bübüzü o poder e Cristo.

¹⁰ Na ngue c'ü rgá pẽpcö e Cristo, me cjacö na s'o yo nte me pjongüzüji cja o jñiñiji, y pje c'o nde rí sufregö. Però rí mäjçö. Na ngueje 'ma dya ga zẽtscö, ngue 'ma ix na cjuana na zẽtsi.

Preocupación de Pablo por la iglesia de Corinto

¹¹ Na ngue me ró xi'tsc'öji pje pjẽtscö, pe in mamaji c'ü rí locogö. Però, ¿ja rva cjaþü? 'Ma o xi'tsc'ëji c'o xöpüte c'ü dya jo rgá jizhigö, dya i xiqueji c'ü na jo rgá xöpütegö. Nguec'ua ni jyodü rá xi'tsc'öji pje pjẽtscö. C'o xöpüte cjaþüji ri ngue o

apóstole e Cristo c'o me ni muvi. Pero xenda na nozgö, zö dya ni muvizgö.

¹² 'Ma mi bünc'ö co nu'tsc'ëji, ró sufregö. Però ró sido ró pẽpcö e Cristo. Y ró cjaþö c'o me na nojo c'o nunca mi jandagueji. Nguec'ua vi unnc'ëji ngüenda c'ü na cjuana c'ü mi xi'tsc'öji. Nguec'ua in pãrãgueji c'ü ngue o apóstolezũ e Jesucristo.

¹³ A poco in cijjñiji c'ü xenda ró s'iyagö na jo c'o 'ñaja congregación que na ngue'tsc'ëji. Bueno, c'ü ró cjaþö, ngueje c'ü dya ró jün'c'üji in meriogueji. 'Ma jiyö, rvi sögueji na jyü. Perdonaozgöji c'ü dya ró jün'c'üji in merioji.

¹⁴ Dya ra metscö rá 'ñe nuc'üji. Ra zö'ö na jñi c'ü rga ëjẽ. Y dya rá jün'c'üji in meriogueji. Dya ngue in meriogueji c'o rí mbeñegö, ngue'tsc'ëji me rí mbents'ëji. Dya ngue yo t'i c'o ni jyodü ra mbẽ's'iji c'ü rguí mbös'üji nu tataji; ngueje yo nzhante c'o ni jyodü ra mbẽ's'iji c'ü rguí mbös'üji nu t'iji.

¹⁵ Me rí mäjçö rgá pẽpcö Mizhocjimi rgá pjöxc'öji, zö me potjo in cuëgö. Nza cja c'ü mas rí netsc'öji, y dya nda in nezgöji.

¹⁶ Bübütsc'ëji c'ü ra mama, zö dya ró jüngö c'o merio c'o mi dacöji, pero ró jodügö ja rvá on'c'üji.

¹⁷ Rí xi'tsc'öji, 'ma ró xipji c'o cjuarma o ëji o 'ñe zo'c'ëji, dya pje xo jñün'c'üji.

¹⁸ Ró xipji e Tito ro ëjui c'ü 'na cjuarma, o 'ñe nuc'ëji. ¿Cjo pje c'o o jñün'c'üji e Tito? Iyö, dya pje xo jñün'c'üji. ¿Cjo dya xo mbents'ëji angueze, ja c'o nzi rgá mbents'ëji? Jã, xo mbents'ëji. ¿Cjo dya xo tsja ja c'o nzi rgá cjaþö? Jã, je xo va tsjatjo a cjanu.

¹⁹ Nu yo rí xi'tsc'öji, pe in cijjñiji c'ü rrã ñanatsjẽ cja in jmigueji nza cja 'ma ro cjaþö na s'o. Però dya je ga cjanu. Nu yo rí xi'tsc'öji, jandgagö Mizhocjimi. Y bübü e Cristo co nutscö. Rí s'iyatsc'öji cjuarma. C'ü rgá xi'tsc'öji yo, ngue c'ü mas rí pãrãji Mizhocjimi.

20 Rí negö rí nzhodügueji na jo. In negueji c'ü rá mä'c'öji. Pero rí sügö 'ma rá 'ñe nuc'ejí, 'na rá tö'tc'üji c'ü dya ri nzhodüji na jo. 'Ma rga cjanu, dya ra sö rá mä'c'öji 'ma. Rí sügö 'na rá tö'tc'üji c'ü me ri sögueji o jña, 'ñe me ri ne ra mbè'ts'iji na nojo c'ua ja nzi ga mbèzhi c'o 'ñaja. O rá tö'tc'üji ri pötqui sjëyaji, 'ñe ri pötqui huí's'iji. O rá tö'tc'üji ri pötqui xos'üji o bëchjine, 'ñe me ri pötqui tsjoneji. O rá tö'tc'üji ri cjaquetsjëji rrü notsc'ejí nzi 'natsc'ejí, 'ñe me ri ñatsjë ri ñatsjëgueji.

21 Bübütsc'ejí c'o cja na s'o. In cjiñiji na s'o cja in mü'bügueji. In tsägueji o bëzo o ndixü, 'ñe pje c'o nde in cjaí a cjanu c'o na s'o. Rí sügö, 'ma rá 'ñe nuc'ejí, 'na rá tö'tc'üji c'ü dya be ri nzhogü in mü'büji. Nguec'ua Mizhocjimi ra tsjacö me ra sentio in mü'bügö me rá huè'c'öji.

13

Advertencias y saludos finales

1 'Ma rá ëcjö na yeje, ya ra zö na jñi c'ü rvá ëgö va. Tsjiñiji c'ü t'opjü a cjava: "Ma cjó c'o ra tsja na s'o, ni jyodü yeje o jñi'í c'o o jñanda vi tsja na s'o, c'o ra cöste. Nu'ma, ra sö ra castigaóji 'ma c'ü", eñe.

2 'Ma ró 'ñe zenguats'üji c'ü na yeje, ró zopjü c'o mi cjats'ügueji na s'o, ró xicöji ro nzhogü o mü'büji. 'Ma jiyö, ro castigaogö c'o, 'ma ro ëgö na jñi'í. Nudya, dya rí bünc'ö co nu'tsc'ejí. Pero rí zo'c'öji nu'tsc'ejí in sido in cjaí c'o na s'o, rí xi'tsc'öji, 'ma rá ëcjö na jñi, rá castigaots'üji.

3 Nu 'ma dya in pãrãgueji cjo rí pätpãgö e Cristo, jo rí ñugueji 'ma, 'ma rá ëcjö. Me na zëzhi angueze, dya sü ra castigaots'üji.

4 'Ma o ndãbãji e Cristo cja ngronsi, o jñetse nza cja c'ü dya ma zëzhi. Pero bübüjtjo dya c'ü, na ngueje c'ü o poder Mizhocjimi o tsjapü o bübüjtjo na yeje. Je xo ga cjazgönu. Na ngueje bübü in mü'n'c'ö e Cristo, jmanch'a rgá zo'c'öji na jo, nza cja c'ü dya ri pè'sc'ö poder. Pero bübüzü o poder

Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma dya ra nzhogü in mü'bügueji, rí bübü rá castigaots'üji.

5 Nu'tsc'ejí, ngue'tsc'ejí ni jyodü rí ñutsjëji cjo na cjuana i 'ñench'e in mü'n'c'ejí e Cristo. ¿Cjo bübü in mü'n'c'ejí e Cristo? ¿Cjo 'ñünc'ü in mü'büji rí tsjaji ja c'o nzi ga ne? 'Ma jiyö, dya cjuana in ejmeji 'ma.

6 Pero 'ma bübü in mü'n'c'ejí e Cristo, rí te'begö rí unnc'ejí ngüenda xo 'ñetscö xo bübüzügö c'ü, y ngue o apóstolezügö c'ü.

7 'Ma rá 'ñe castigaots'üji, nu'ma, rí pãrãgueji c'ü rí bünc'ö o poder e Cristo. Pero rí ötcö Mizhocjimi c'ü rí jyëzgueji c'o na s'o. Zö rí negö ra jñetse c'ü ngue o apóstolezü e Cristo, pero rí negö mas c'ü rí tsjagueji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi.

8 Ra sö rá zo'c'öji ngue c'ua rí tsjaji c'o na jo. Pero 'ma ya rguí tsjaji c'o na jo, dya cja ra sö rá castigaots'üji 'ma.

9 'Ma na zë'tsc'ejí, 'ma in cjaí c'o na jo, dya ni jyodü rá castigaots'üji co o poder Mizhocjimi. Ngue c'ü rgá mäcjö c'ü. Y ngue c'ü rí ötcö Mizhocjimi, c'ü rí tsjagueji dya c'o na jo.

10 Mizhocjimi o dyacö poder, pero dya ngue c'ü rga chjotc'öji; ngueje c'ü rga pjöxc'öji mas rí 'ñejmeji Mizhocjimi. Nguec'ua nudya dya rí bünc'ö co nu'tsc'ejí, rí pen'c'ejí ne carta rí xi'tsc'öji yo, xa'ma rí dyätcägöji ante c'ü rá ëcjö. 'Ma rí tsjaji a cjanu, dya rguí jyodü rá huënch'öji 'ma rá ëcjö.

11 Ya rá cjuatügö ne carta. Mizhocjimi ra mböxc'üji cjuarma. Jyëziji c'o na s'o, mas rí tsjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Dyätcãji c'o rí xi'tsc'öji, ngue c'ua ra mäjä in mü'n'c'ejí. Rí tsjiñiji 'natjo in pjeñeji, rí tsãrãgueji na jo. 'Ma rí tsjaji yo, ra bübüts'ejí Mizhocjimi c'ü s'iyazgöji 'ñe cjacöji ra mäjä in mü'n'c'öji, ngue c'ua dya pje rá mbeñeji.

12 Rí pötqui zengueteji co texe in mü'büji, na ngueje ngue o t'itsc'ejí Mizhocjimi.

¹³Bö'tc'ütjoji Cjimi c'o cjuarma c'o rí cããgöjme.

¹⁴Rí ötcö Mizhocjimi c'ü mas rí unnc'ejí ngüenda in texeji c'ü me nugüji na jo e Jesucristo c'ín Jmugöji. Xo rí ötcö Mizhocjimi c'ü mas rí unnc'ejí ngüenda c'ü me s'iyazgöji Mizhocjimi, 'ñe c'ü bübü ín mün'c'öji o Espíritu. Amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS GÁLATAS

Pablo escribe a las iglesias en Galacia

¹ Nguetscö e Pablo rí pen'c'öji ne carta. Bübü c'o xi'tsc'ejí nguetsjé yo nte yo o juancü rá c'agö apóstole. O 'ma jiyö, xi'ts'iji Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü yo nte o juancüji. Pero iyö. C'ü o juancü nguetsjé e Jesucristo c'ü o te 'ma ya vi ndü, 'ñe Mizhocjimi c'ü nu Tata c'ü o tsjapü o te.

² Nu'tsc'ejí in jmurüji a Galacia in ench'e in mün'c'ejí e Jesucristo, ngue'tsc'ejí rí pen'c'öji ne carta. Nutscö 'ñe texe yo cjuarma yo rí cārāgöjme, rí zenguats'üjme.

³ Rí ötcö Mizhocjimi c'ü mi Tataji, 'ñe e Jesucristo c'in Jmugöji ra sido ra nuc'ejí na jo, ngue c'ua ra mājā in mü'büji, dya pje rí mbeñeji.

⁴ E Jesucristo o ne o ndü va ngötcüji in nzhunc'öji. O 'ñevgueji libre, ngue c'ua dya cja ra mandazüji c'ü na s'o c'ü bübü cja ne xoñijö mü. O ndü a cjanu e Jesucristo na ngueje je ga cjanu va ne Mizhocjimi c'ü mi Tatagöji.

⁵ Me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na jo. Je ga cjanu angueze texetjo c'o cjé, 'ñe 'ma ya rguí nguarü ne xoñijö mü. Amén.

No hay otro mensaje de salvación

⁶⁻⁷ 'Ma ró zo'c'öji, o 'ñünnc'ejí in mün'c'ejí Mizhocjimi o jí'tsc'ejí c'ua ja va s'iyatsc'ejí e Cristo va ndü. Nguet'ua vi 'ñench'e in mün'c'ejí e Jesucristo. Pero nudya va êts'ejí c'o nan'ño ga zo'c'ejí; dya xi'tsc'ejí c'ü nguextjo e Cristo ra salvatsc'ejí. Nguet'ua in yembeñeji; in ne rí creoji c'e jña c'ü xi'tsc'ejí c'o nan'ño xöpüte. ¿Jenga me ts'i ni jyëzgueji a cjanu c'e jña c'ü o dya'c'ejí Mizhocjimi c'ü ja ga cja e Cristo? Mi c'apcö mi nzhodügueji na jo cja o 'ñiji e Cristo.

C'e jña c'ü in ne rí creoji, dya ngue c'ü ra 'ñempc'ejí libre cja c'o na s'o.

⁸ Nutscöjme ya ró xi'tsc'öjme ja rga 'ñevgueji libre e Cristo. Nguet'ua rí xi'tsc'öji, zö rí apóstolegö pero 'ma ro xi'tsc'öji nan'ño jña, nu'ma, ro jyëzögö 'ma Mizhocjimi ro tsjacü ro ma sufregö. Je xo rga cjatjonu c'o o anxe Mizhocjimi c'o ixi cārā a jens'e, 'ma ro ã xi'tsc'ejí nan'ño jña, xo ro tsjapü Mizhocjimi ro ma sufre 'ma c'o.

⁹ Ya ró xi'tsc'öji ja rguí salvagueji. Xo ró xi'tsc'öji 'ma cjó c'o ra 'ñe xi'ts'iji nan'ño jña, Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre c'ü. Y rí yepe rí xi'tsc'öji a cjanu.

¹⁰ C'ü rvá xi'tsc'öji a cjanu, ngue c'ü rguí unnc'ejí ngüenda c'ü dya ngue c'o xöpüte c'o rí jodügö ra mácägö, ni xo ri ngue'tsc'ejí; ngue Mizhocjimi rí jodü ra mácägö. Nu 'ma cjó c'o ri ngueje cja yo nte c'ü ro jodü ro mácägö, dya ngue e Cristo c'ü rí pëpcö 'ma.

Cómo llegó Pablo a ser apóstol

¹¹ Rí mbeñegueji cjuarma. C'o jña c'o ró xi'tsc'öji ja ga jogü in mün'c'öji, dya ngueje yo nte yo o nguiñitsjé o mü'bü c'o.

¹² Na ngueje dya cjó xitsigö yo nte ja ga cja, ni cjó xo ro xöcü. Nguetsjé e Jesucristo o jítsi ró pārāgö ja ga jocüzü in mü'büji.

¹³ Ya ró xi'tsc'öji ja ga cja rmā minc'ö 'ma dya be mi ejmegö e Cristo. Mi c'agö in chjürügöjme nutscöjme rí menzumüjme a Israel. Ró xi'tsc'öji c'ü me mi c'apcö ra sufre c'o o nte Mizhocjimi c'o mi jmurü mi ma't'üji e Jesucristo. Y me mi c'agö ro chjotcö c'o.

¹⁴ Xenda mi c'agö in chjürügöjme, que na ngueje na puncjü c'o in menzumügöjme c'o cja nde mi sëgöjme. Na ngueje xenda mi tēpcö o tjürü c'o mi mboxpalejme.

¹⁵ Pero ante c'ü ro jmuxcü, ya vi xöcüzü Mizhocjimi c'ü ro pëpcö c'ü. Na ngue c'ü vi s'iyazügö Mizhocjimi, o ã 'na nu pa o 'ñünnü in mü'bü. Y nutscö ró ench'e in mü'bü e Jesucristo na ngueje c'ü vi s'iyazügö c'ü.

¹⁶ Y go ne Mizhocjimi go tsjacü ró pãrãgö ja ga cja e Jesucristo c'ü nu T'i. O jítzigö a cjanu ngue c'ua rá magö cja yo nte yo dya menzumü a Israel, rá ma xipjiji ja rgá sö e Cristo ra 'ñeme libre anguezeji cja c'o na s'o. 'Ma o jítzigö a cjanu Mizhocjimi, dya cjó ró önü ne rí 'naja nte ja rva cja rva zopcjö yo nte.

¹⁷ Dya xo ró magö a ma a Jerusalén ro ma önü c'o ot'ü vi mbêzhi apóstole que na nguezgö. C'ü ró cjagö, ixtó xögütsjé ró magö a ma a Arabia. O cjogü ja nzi pa, cja rrü nzhogö ró ë c'ua a Damasco.

¹⁸ Nuc'ua 'ma ya vi cjogü jñi cjé, ró magö a ma a Jerusalén c'ü tsja a Judea. Pero dya ngue c'ü ro ma öngö ja rva zopcjö yo nte. Ngue c'ü rvá ma pãrãgö e Pedro. Y dya mezhe rvá minc'ö nu, c'ü ro ñabe; yenzotjo.

¹⁹ Xo ró chjégöbe nu, e Jacobo c'ü nu cjuarma e Jesucristo c'ín Jmugöji. Pero c'o 'ñaja apóstole, dya ró chjégöjme c'o.

²⁰ Nujyo rí xi'tsc'öji, dya bëchjine yo. Na cjuana yo, c'ua ja nzi ga mbãtcã ín mü'bü Mizhocjimi.

²¹ Nuc'ua ró pedyegö a Jerusalén ró magö a ma a Cilicia 'ñe a Siria.

²² C'o cjuarma c'o mi jmurü cja c'o 'ñaja jñiñi a Judea, dya be mi pãcãgö c'o.

²³ Pero mi äräji c'o mi mama c'o o dyoji: “E Pablo dya mi ne cjó ro 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Nguec'ua mi cjacüjme rá sufrejme y me mi ne ro mbötcüjme. Pero nudya, e Pablo xipji dya yo nte xo ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo”, mi eñe c'o cjuarma ma xipjiji c'o o dyoji.

²⁴ Nguec'ua c'o cjuarma c'o mi cãrã a Israel mi mamaji c'ü me na zëzhi Mizhocjimi, na nguezgö e Pablo xo ró ench'e ín mü'bügö e Jesucristo.

2

Los otros apóstoles aceptan a Pablo

¹ O cjogü c'ua catorce cjé ró magö a ma a Jerusalén, ró mëbe e Bernabé. Xo ró sidyibe e Tito.

² Nguetsjé Mizhocjimi o tsjacü ró pãrãgö c'ü mi jyodü ro möcjöjme nu. Ró ma ñatsjéjme c'o pjézhi apóstole nu. Ró xipjiji ja ga cja rgá zopcjö yo dya menzumü a Israel rí xipjiji ja rgá sö e Jesucristo ra 'ñeme libre anguezeji cja c'o na s'o. Mi negö c'ü ro unü ngüenda c'o apóstole, c'o jña c'o rí xipjigö yo nte, chjëntjui c'o jña c'o mama c'o apóstole. 'Ma jiyö 'na dya rví muvi 'ma c'ü rvá pépcjö na puncjü, 'ñe c'ü cja xe rá pépcjö. Na ngueje 'na dya ro mböxcügö c'o apóstole cja ne bëpji.

³⁻⁵ Na ngueje cãrã c'o 'ñaja c'o vi mama c'ü ni jyodü ra circuncidaoji yo dya menzumü a Israel ra dyopcüji o cuerpoji. Nutscöji bübü ín mün'c'öji dya e Cristo Jesús; nguec'ua dya cja mandazüji c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. Pero bübü c'o chaque cjavü cjuarma; mi nugüttojme cjo mi cjajme c'ua ja nzi ga t'opjü c'o ley cjo iyö. Na ngueje anguezeji mi neji ro nzhogüjme ro jodü ro ätcöjme c'o ley c'o. Mi neji ro circuncidaoji e Tito c'ü mi dyocjöjme, na ngueje dya mi menzumü a Israel, nguec'ua dya vi circuncidaoji c'ü. Pero dya ró negö ro circuncidaoji e Tito. Ni xo ro negö ro circuncidaoji c'o 'ñaja cjuarma c'o dya menzumü a Israel. Na ngueje mi mbentsc'öji nu'tsc'eji, dya ín menzumüji a Israel, ró negö rí sido rí 'ñejmeji c'ü na cjuana c'ua ja rguí salvagueji. Nguec'ua 'ma ró cjuarü ró ñajme c'o apóstole, cjanu o mama c'ua anguezeji c'ü dya ni jyodü ra circuncidaoji c'o cjuarma c'o dya menzumü a Israel, ni xo ri ngueje e Tito.

⁶ C'o pjézhi apóstole, dya pje xitsigöji c'ü pje xe ro jíhcö yo dya menzumü a Israel. Para nutscö, dya ra tsja zö pje pjézhiji, na ngueje Mizhocjimi ra juajnü 'na nte'e zö dya pje ri pjézhi.

⁷ C'o pjézhi apóstole, c'ü o tsjaji, o unüji ngüenda c'ü vi juancügö Mizhocjimi rá sätc'ö cja yo dya menzumü a Israel, rá xipjiji ja rgá sö ra jogü o mü'büji. Xo unüji ngüenda vi juajnü Mizhocjimi e Pedro ra zopjü yo menzumü a Israel.

8 Xo mbārāji ngue Mizhocjimi c'ü 'ñünbū o mü'bū e Pedro ra tsja apóstole, ngue c'ua ga zopjü yo menzumü a Israel. Y xo mbārāji ngue Mizhocjimi c'ü 'ñünnü ín mün'c'ö ngue c'ua xo pjëtsi apóstole rí zopjü yo dya menzumü a Israel.

9 C'o apóstole c'o me mi nántji pjëzhi na puncjü, ngueje e Jacobo 'ñe e Pedro 'ñe e Juan. Anguezeji o unüji ngüenda c'ü vi tsja Mizhocjimi vi tsjacügö apóstole, 'ñe vi mböxcü na puncjü. Nguéc'ua va dyacüji o dyëji va mäcäbe e Bernabé, cjanu xitsibe: “Nu'tsc'evi 'ñetscöjme rí mbëpjiji cja e Cristo. Nu'tsc'evi rí ma zopjüvi yo nte yo dya menzumü a Israel, nutscöjme rá ma zopjüjme yo rí menzumüji a Israel.

10 Pero dya rí jyombeñevi rí pjös'üvi c'o ín menzumügöji c'o dya pje pë's'i”, o 'ñenzgöbe c'o. C'e jña'a ró negö c'ü, na ngueje siempre rí mbeñe c'o cjuarma c'o dya pje pë's'i.

Pablo reprende a Pedro en Antioquía

11 'Na nu pa, zö mi pãrã e Pedro c'o na jo, pero nan'ño va tsja. Nguéc'ua rvá huënch'ö c'ua. Rá xi'tsc'öji dya, ja va ts'a. Ot'ü o ma e Pedro a ma a Antioquía.

12 Nuc'ua 'natjo c'ua mi siji o xëdyi c'o cjuarma c'o dya menzumü a Israel. Nuc'ua cjanu säjä c'ua ja nzi c'o menzumü a Israel c'o mi ngue o dyoji e Jacobo. Nguéc'ua mi sũ e Pedro xe ro ziji o xëdyi c'o cjuarma c'o dya menzumü a Israel. Na ngueje 'na ro mama c'o ya vi säjä, jenga mi siji o xëdyi e Pedro c'o cjuarma c'o 'ñaja menzumü. Nguéc'ua zö mi pãrã e Pedro ma jo c'ü 'natjo c'ua mi siji o xëdyi c'o cjuarma c'o dya menzumü a Israel, pero go xögü c'ua; dya cja 'natjo c'ua go ziji o xëdyi c'o.

13 Xo 'ñetjo c'o 'ñaja cjuarma c'o menzumü a Israel c'o mi cãrã a Antioquía, zö xo mi pãrãji ma jo c'ü 'natjo c'ua mi siji o xëdyi c'o 'ñaja cjuarma, pero xo tsjaji c'ua ja va tsja e Pedro

go xögüji. Y 'ma o nu'u ga cjanu e Bernabé, xo xögü c'ü.

14 Nguéc'ua ró unnc'ö ngüenda c'ü dya ma jo c'ü mi xögüji. Na ngueje c'o jña c'o mama ja ga salvazüji, dya mama c'ü rá xögüji a cjanu. Nguéc'ua rvá huënch'i e Pedro nu ja mi cãrãji texeji, ró xipji a cjava: “Nu'tsc'e ín cjague c'ü t'opjü c'o ín leygöji c'ü dya rá cjaji nutscöji rí menzumüji a Israel; ín sigueji o xëdyi yo dya menzumü a Israel. Dya s'o c'ü ín cjague dya a cjanu, na jo c'ü. Nguéc'ua, çjenga i xögue cja yo cjuarma yo dya menzumü a Israel? Ra nguijñiji c'ü ni jyodü ra tsjaji c'ua ja nzi ga tsja yo ín menzumügöji, xo ra jyodü ra cumpleji texe c'o ín leygöji. Pero dya ni jyodü.”

La gente de Israel, igual que todos, se salva por fe

15 Xo ró xipji a cjava e Pedro: “Yo dya menzumü a Israel, dya tjëji c'o o ley Mizhocjimi; nguec'ua nutscöji rí menzumüji a Israel mi xicöji cja'a na s'o c'o. Nutscövi, ixtí menzumügövi a Israel.

16 Pero ró unnc'övi ngüenda zö ra jyodü 'na nte ra dyätã texe c'o ley, pero xe ri tütjo o nzhubü a jmi Mizhocjimi. Xo ró unnc'övi ngüenda nguextjo 'ma ra tsja 'na nte ra 'ñench'e o mü'bū e Jesucristo, nu'ma, ra mama Mizhocjimi c'ü dya cja ri tũ o nzhubü 'ma c'ü. Nguéc'ua xo 'ñezgövi xo ró ench'e ín mün'c'övi e Jesucristo ngue c'ua dya cja xe rá tuns'üvi ín nzhunc'övi. Na ngueje je t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: “Zö cjó c'o ra tsja ra dyätã texe c'o ley, pero xe ri tütjo o nzhubü a jmi Mizhocjimi c'e nte c'ü”, eñe.”

17 Xe ró xicö e Pedro: “Nutscövi ró negövi c'ü dya cja xe ra bübüzüvi c'o na s'o. Nguéc'ua rvá ench'e ín mün'c'övi e Cristo. Nguéc'ua sö rá jyëtsitsjëvi dya yo dya menzumü a Israel yo xiji na s'o. Na ngueje c'ua ja nzi ga cja anguezeji, dya tjëji c'o ín leygöji, je xo ga cjazgövi dya nu, dya cja mandazüvi c'o ley. 'Ma ró jëzgövi c'o ley ngue c'ua ro ench'e ín

mün'c'övi e Cristo, ¿cjo ix ma s'o ga cjanu? Iyö.

¹⁸ Rí xi'tsc'ö na cjuana cjó ngue c'ü cja na s'o. 'Ma cjó c'o ya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, 'ma ra nzhogü na yeje ra jyodü ra cumple c'o ley, nu'ma, ngue 'ma ix na cjuana tuns'ü o nzhübü c'ü.

¹⁹ Nuzgö ró unnc'ö ngüenda c'ü dya sö ro cumplegö texe c'o ley. C'ua ja nzi ga cja 'na mbëpji c'ü ya ndü'ü, dya cja manda c'ü nu lamu, je xo ga czazgö dya nu, dya cja mandazü c'o ley. Nguec'ua nza czazgö c'ü ya ró tügö. Pero a jmi Mizhocjimi rí büntcjö dya, y nguextjo angueze rí ätcö c'ü.

²⁰ 'Ma o ndü e Cristo cja ngronsi, xo ró tügö nu. Nguec'ua dya cja nza czazgö 'ma ot'ü. Zö xe bübüzü ín cuerpogö, pero bübü dya a mbo cja ín mün'c'ö e Cristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi. Nguec'ua nudya, rí ench'e ín mü'bü c'ü recibidozü dya Mizhocjimi, na ngueje o s'iyazügö e Cristo o ne o pätcä va ndü c'ü.

²¹ Bübü c'o cjavü dya ni muvi c'ü vi s'iyazüji Mizhocjimi va ndjäjä c'ü o T'i o ë ndü; mamaji ni jyodü rá cumplegöji c'o ley, ngue c'ua rrä jozüji a jmi Mizhocjimi. Pero nutscö, dya rí mangö a cjanu. Na ngue 'ma rva cjanu, ¿pje ro dyeje 'ma c'ü vi ë ndü e Cristo?', ró embe e Pedro.

3

La ley o la fe

¹ Nu'tsc'ëji cjuarma in cäräji a Galacia, ró xi'tsc'öji na jo'o ja va ndü e Cristo cja ngronsi por nutscöji. Pero nudya in ne rí dyäräji 'na jña c'ü dya cjuana. ¿Jenga i jyëzgueji o dyon'c'ëji? Dya in cjiñji na jo 'na pjeñe.

² Bübü c'ü rí negö rá önn'üji. Mizhocjimi o dya'c'üji o Espíritu o ë bübü cja in mü'büji. ¿Cjo i tsjaji texe c'ü t'opjü c'o ley nguec'ua va dya'c'üji c'ü? Jiyö. O dya'c'üji c'ü, na ngueje 'ma i dyäräji ja ga cja e Cristo, i 'ñench'e in mün'c'ëji c'ü.

³ 'Ma i 'ñench'e in mün'c'ëji e Jesucristo, o tsja Mizhocjimi o ndjäjä o

Espíritu ra dya'c'ëji poder rí tsjaji na jo. Maco in jodü rí tsjatsjëji c'o na jo rguí cumpleji c'o ley. Dya jo c'e pjeñe c'ü in cjiñji.

⁴ 'Ma i pjürü i 'ñejmeji o jña e Cristo, i sufregueji na puncjü. Pero 'ma rí jyëzgueji dya c'e jña, dya ni muvi dya 'ma c'ü i sufreji. Xa'ma dya rí jyëzgueji c'ü.

⁵ O Espíritu Mizhocjimi da'c'ëji o poder. A cjanu Mizhocjimi da'c'üji in caji c'o na nojo c'o nunca mi janda yo nte. ¿Cjo in ätqueji texe c'o ley nguec'ua ga dya'c'ëji Mizhocjimi o poder? Iyö. Da'c'ëji a cjanu o poder, na ngueje 'ma in äräji ja ga cja e Cristo, in creoji.

⁶ Je xo va cjatjonu e Abraham mi jinguä, o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, o creo c'ü ro tsja c'ua ja nzi va xipji. Nguec'ua va mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi tñ o nzhübü e Abraham.

⁷ Nguec'ua ixtí unnc'ëji ngüenda, c'o je ga cjanu ga 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, je ngueje c'o na cjuana mboxbëche cja e Abraham c'o, na ngueje ench'e o mü'büji Mizhocjimi c'ua ja nzi va tsja e Abraham.

⁸ Mizhocjimi xo xipji a cjava e Abraham: "Na ngue i creo c'ü ró xi'ts'i, ró intsjimits'ü. Je xo rga cjanu yo cärä texe cja ne xoñijö mü, xo rá intsjimigö yo", eñe. Nguec'ua t'opjü dya cja o jña Mizhocjimi. O mama a cjanu Mizhocjimi, na ngue ya ixmi pärä c'ü xo 'ñetjo c'o dya menzumü a Israel xo ro 'ñench'e o mü'büji angueze. Y 'ma ro 'ñenche o mü'büji, dya cja ri tñji o nzhübüji 'ma.

⁹ Nguec'ua c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo, ngue c'o ra intsjimi dya Mizhocjimi, ra mama c'ü dya cja ri tñji o nzhübüji, c'ua ja nzi va mama c'ü dya cja mi tñ e Abraham o nzhübü, na ngue xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi.

¹⁰ Cärä c'o cjiñji c'ü dya cja ri tñ o nzhübüji nu 'ma ra cumpleji texe c'o o ley Mizhocjimi. Pero dya cjó sö ra cumple texe c'o o ley Mizhocjimi. Nguec'ua c'o cjiñji a cjanu, ra tsjavü Mizhocjimi ra ma sufreji. Na ngue je

t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: “Ma cjó c'o dya ra cumple texe c'ü t'opjü cja o ley Mizhocjimi, ra ma sufre 'ma c'o”, eñe.

¹¹ C'o jodü ra cumple texe c'o ley ngue c'ua ra jogüji a jmi Mizhocjimi, rí pārägöji c'ü xe tütjoji o nzhubüji a jmi Mizhocjimi. Na ngueje je xo t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: “C'ü ra 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, ngue c'ü ra mama Mizhocjimi c'ü dya cja ri tü o nzhubü c'ü, y ra ch'unü c'ü rguí bübütjo c'ü”, eñe.

¹² Pero c'o ley, nan'ño ga mamaji. Je t'opü ga cjava c'o ley: “Na nte, 'ma dya ra cumple texe c'o ley, dya ra ch'unü c'ü rguí bübütjo”, eñe c'o ley.

¹³ Nguec'ua ixi jñetse cja c'e ley c'ü ro tsjacüji Mizhocjimi ro ma sufreji, na ngueje dya sö ro cumpleji texe c'o mama cja c'e ley. Pero Mizhocjimi o tsjapü o sufre e Cristo c'ü ro ma sufregöji, ngue c'ua dya cja xe ni jyodü rá ma tüji. C'ü rguí unnc'eji ngüenda c'ü ngue Mizhocjimi o tsjapü o sufre e Cristo, ngue c'e jña c'ü je t'opjü ga cjava: “Mizhocjimi je ngue c'ü c'apü ra sufre 'ma cjó c'o ra sufre rgá ndü cja ngronsi”, eñe o jña Mizhocjimi.

¹⁴ O pätcägöji va ndü e Cristo. Nguec'ua nu'tsc'eji zö dya in menzumüji a Israel, pero xo 'ñetsc'eji ra intsjimits'üji dya Mizhocjimi c'ua ja nzi va xipji e Abraham, ra perdonaots'üji. Y ra dya c'üji o Espíritu; 'ñetscöjme xo ra dyacüjme. Na ngue rí ench'e ín mü'büji e Jesucristo.

La ley y la promesa

¹⁵ Tsjijñiji cjuarma, ja rgá cjaji va cja ne xoñijö mü. 'Naja nte 'ma ya rguí mbäbä 'naja xiscömü, y 'ma ya rguí cuatüji sello c'e xiscömü c'ü, dya cjó ra sö ra ts'a's'ü ni cjó pje xe ra jñu's'ü c'ü.

¹⁶ 'Ma mü o mama Mizhocjimi c'ü ro intsjimi c'o nte, dya nädäji c'o o mboxbëche e Abraham. Na ngue 'ma rva cjanu, rvá puncjü o mboxbëche c'o ro jnädä 'ma. Pero 'natjo c'ü o mboxbëche e Abraham c'ü o jnädä, c'ü ngueje e Cristo. Na ngue je ga

cjava va mama Mizhocjimi va xipji e Abraham: “Na ngue c'ü ra tsja c'ü in mboxbëchegue, rá intsjimigö c'o nte c'o ri cãrã texe cja ne xoñijö mü”, eñe.

¹⁷ Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Mizhocjimi o mama c'ü ro intsjimi c'o nte c'o ri cãrã texe cja ne xoñijö mü. C'ü vi mama a cjanu Mizhocjimi, chjëntjui c'ü ro mbäbävi 'na xiscömü e Abraham, cja rrü cuatütsjê sello. Xe go mezheto c'ua cuatrociento treinta cjë'ë, cja ch'unü 'ma c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. Nguec'ua zö bübü c'o ley, pero ya zädä c'e jña c'ü ot'ü vi mama Mizhocjimi va xipji e Abraham. Na ngueje na cjuana ya intsjimizüji dya Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama.

¹⁸ C'ü rguí cumple 'na nte o ley Mizhocjimi, dya ngue c'ü rguí perdonao Mizhocjimi c'e nte. Na ngue 'ma dya be mi ch'unü c'o ley, o mama Mizhocjimi 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü, ra perdonao Mizhocjimi c'ua ja nzi va perdonao e Abraham.

¹⁹ ¿Cjo dya ni muvi 'ma c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés? Dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Zö ya vi mama Mizhocjimi c'ü ro intsjimizüji, pero xo dyacüjme c'o ley nutscöjme rí menzumüjme a Israel, ngue c'ua ro unnc'öji ngüenda rí texeji c'ü rí tügöji ín nzhunc'öji, dya rí ätcöji Mizhocjimi. O dyacüjme c'o ley hasta 'ma cja ro ëjë c'ü o mboxbëche e Abraham c'ü ngue e Jesucristo. Nuc'ü, ngueje c'ü vi mama Mizhocjimi ro intsjimizüji ja c'o nzi va xipji e Abraham. C'o ley, ngue Mizhocjimi o manda c'o o anxe o 'ñe unü c'o ín mboxpalejme c'o. O unüji a dyë e Moisés.

²⁰ 'Ma o unüji c'o ley, dya je ngue anguezeji o unüji; je ngueje a dyë e Moisés c'ü o unüji c'o. Pero 'ma o mama Mizhocjimi c'ü ro intsjimi c'o nte c'o ri cãrã texe cja ne xoñijö mü, nguetsjê Mizhocjimi o zopjütsjê e Abraham.

El propósito de la ley

²¹ ¿Pje rá mangöji 'ma? Maco Mizhocjimi o xipji e Abraham c'ü ro

intsjimi yo nte yo cārã texe cja ne xoñijõmü, ¿cjo dya ni muvi 'ma c'o ley? Iyö, na jo c'o ley. Pero c'o ley, dya sö ra dyacüji c'ü rga bübütjoji, dya sö ra dyacüji poder. 'Ma jiyö, ro sö ro cumplegöji 'ma c'o ley, ngue c'ua dya ro tûji ín nzhunc'öji.

²² Pero dya je ga cjanu. Na ngueje je t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü rí tügöji ín nzhunc'öji rí texeji; dya cjó bübü c'ü ri ätä texe c'o ley. Nguec'ua nudya, 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra intsjimi Mizhocjimi c'ua ja nzi va xipji e Abraham, ra perdonaoji.

²³ Nutscöjme rí menzumüjme a Israel, 'ma dya be rmí ench'e ín mü'büjme e Jesucristo, mi mandazüjme c'o ley, pero dya sö ro cjagöjme c'o mi mandazüjme c'o. Mi mandazüjme a cjanu, ngue c'ua 'ma ro ëjë e Jesucristo, ro ench'e ín mün'c'öjme angueze.

²⁴ Tsijijñiji ja ga cja c'o pë's'i o bëpji ra mbörü o t'i. Pjörüji hasta 'ma cja ra ndümbeñe c'o t'i. Je xo ga cjatjonu c'o ley, mi pjöcüjme ngue c'ua 'ma ro ëjë e Cristo, ro ench'e ín mün'c'öjme 'ma c'ü, ngue c'ua ro mama 'ma Mizhocjimi c'ü dya cja ri tügöjme ín nzhunc'öjme.

²⁵ Nguec'ua nudya ya zädä c'ü rí ench'e ín mü'büjme e Jesucristo, nguec'ua dya cja mandazüjme dya c'o ley.

²⁶ Zö ri menzumügueji a Israel o jiyö, pero ya o t'itsc'ejji dya Mizhocjimi, na ngueje ín ench'e in mün'c'ejji dya e Jesucristo.

²⁷ Ya i jigueji, ín 'natjoji co e Jesucristo. C'ua ja ga cja angueze, xo rga cjatsc'ejji dya nu.

²⁸ A jmi Mizhocjimi, dya ra tsja zö ri menzumü a Israel 'naja nte, o jiyö. Dya ra tsja, zö ri esclavo o zö ri libre. Dya ra tsja, zö ri bëzo o zö ri ndixü. Nde 'na ma cjatsc'ejji dya, na ngueje bübü dya e Jesucristo cja in mün'c'ejji ín texeji.

²⁹ Ngue o ntetsc'ejji dya e Cristo. Nguec'ua zö dya ín menzumüji e

Abraham, pero o mboxbëchets'üji dya c'ü, na ngueje ín ench'e in mün'c'ejji dya Mizhocjimi c'ua ja nzi va tsja e Abraham. Nguec'ua xo 'ñetsc'ejji ra dya'c'ejji Mizhocjimi c'ü vi xipji ro unü angueze.

4

¹ 'Ma ra ndü 'na bëzo, ra zopcü c'ü nu t'i'i texe c'o pë's'i. Nuc'ua c'ü nu t'i, zö ri mentsjaja texe c'o o s'opcü, pero 'ma dya be ri tjümbeñe, chjëntjui c'ü ri mbëpjitjo c'ü.

² Na ngueje bübü c'o pjörü c'e t'i c'ü, 'ñe c'o vi s'opcü. Nguec'ua c'e t'i ni jyodü ra dyätä anguezeji hasta 'ma cja ra zädä c'e pa c'ü o mbä's'ä c'ü ndü nu tata, cja ra tsjapü o cjaja 'ma c'o.

³ C'ua ja nzi ga cja c'e t'i, je xo ma czazgöji nu. 'Ma dya be mi ngue na cjuana o t'izgöji Mizhocjimi, mi nza czajtjogöji mbëpji na ngue mi mandazüjme c'o ley, 'ñe yo tjürü yo cjaji va cja ne xoñijõmü.

⁴ Pero 'ma mü o zädä c'o pa c'o vi juajnü Mizhocjimi, o ndjäjä c'ua c'ü nu T'i c'ü ngue e Jesucristo o ë o 'ñe jmus'ü cja 'naja ndixü, o jmus'ü nza czazgöji. O ë o 'ñe cumple c'o ley c'o mi mandazüjme nutscöjme rí menzumüjme a Israel.

⁵ O ëjë para o 'ñe ndü va 'ñevgueji libre. Nguec'ua nutscöji, dya cja xe ra mandazüji dya c'o ley 'ñe yo tjürü, ngue c'ua Mizhocjimi sö ra tsjacüji o t'izgöji dya c'ü.

⁶ Na ngueje o t'itsc'ejji dya Mizhocjimi, nguec'ua Mizhocjimi o dya'c'üji c'ü o Espiritu o ë bübü cja in mün'c'ejji dya. Nuc'ü, 'ñünnc'ejji in mün'c'ejji c'ü, nguec'ua gui xipjiji Mizhocjimi: "Mi Tatats'üjme", ín embeji c'ü.

⁷ Nguec'ua, dya cja ín mbëpjitjoji ne rí 'natsc'ejji; o t'itsc'ejji dya Mizhocjimi. Nguec'ua ga dya'c'ejji c'ü o mama mi jinguã va xipji e Abraham. Dacüji a cjanu na ngueje c'ü vi 'ñe ndü e Cristo.

Pablo se preocupa por los creyentes

8 'Ma dya be mi pãrãgueji Mizhocjimi, mi nza cjatjotsc'ejji mbëpji, na ngueje me mi sũgueji yo ts'ita, mi cjaji c'o o mandamientoji. Maco dya Mizhocjimi yo.

9 Pero nudya, ya in pãrãgueji dya Mizhocjimi. C'ü xenda na jo, ngue c'ü ya mbã'c'ãji Mizhocjimi ya tsja'c'ejji o t'itsc'ejji dya c'ü. Nguec'ua, ¿jenga in ne rí nzhogü rí dyätqueji c'o ley 'ñe yo tjürü c'o mi mandats'üji? Maco dya sö ra 'ñempc'ejji libre cja c'o na s'o, ni pje ra mböxc'üji c'o.

10 In sũpüji yo pa, 'ñe yo zana, 'ñe yo cjë'ë, cja na 'ñe yo mbaxua.

11 Nguec'ua me rí cijñi cja in mü'bügö cjo na cjuana i 'ñench'e in mün'c'ejji e Jesucristo. 'Ma jiyö, ¿pje dyeje c'ü rvá pëpcjö na puncjü a ndetsc'ejji?

12 Nu'tsc'ejji, dya mi mandats'üji c'o ley, na ngueje dya mi tjëgueji c'o. Nutscöjme rí tjëgöjme, pero nutscö ró ench'e in mün'c'ö e Jesucristo, nguec'ua dya cja mandazü c'o. In ne rí cumpleji c'o ley. Pero rí xi'tsc'öji co texe in mü'bü cjuarma, rí tsjaji c'ua ja nzi rgá cjagö dya, dya rí jyëzgueji ra mandats'üji c'o ley. C'ü rvá xi'tsc'öji a cjanu, dya ngue c'ü pje vi tsjacüji, iyö.

13 Na ngue rí mbeñegö c'ü na jo vi recibidozüji 'ma. Mi sö'dyëgö 'ma, nguec'ua rvá 'ñe mimigö cja in jñiñiji. Nguec'ua ró xi'tsc'öji ja rgá sö ra salvatsc'ejji e Cristo.

14 Nu c'e ngueme, zö mi xichats'üji pero dya i tsjapqueji c'ü dya rví muvi c'o jña c'o mi xi'tsc'öji 'ma. Dya xo i xitscöji: "Dya rí ne rá ärajme", rí 'ñenzgöji. C'ü i tsjaji, i recibidozüji nza cja 'ma ri nguezgö 'naja c'o o anxe Mizhocjimi. I recibidozüji nza cja 'ma ri nguezgö e Cristo Jesús.

15 ¿Jenga dya cja in ne rí dyätcãji? Maco mi mäcjeji 'ma ró zo'c'öji 'ma ot'ü. Me mi ne ri pjöxcöji hasta mi cijñiñiji quisiera ro sö ri dyacü in chögueji.

16 Pero nudya, pe rí xitsigöji ya rí nuc'öji na ü dya, na ngueje c'ü rvá xi'tsc'öji c'ü na cjuana.

17 Nu c'o xöpüte c'o xi'tsc'ejji rí circuncidaogueji, me ne ra xi'tsc'ejji jña c'o rgui mägueji, pero dya jo c'ü xi'tsc'ejji c'o. Na ngueje ne ra tsja'c'ejji rí xögueji co nuzgö, cja rrí cheñeji co nu c'o.

18 'Ma cjó c'o ne ra xi'tsc'ejji jña c'o rgui mägueji, na jo c'ü, zö ri bünc'ö co nu'tsc'ejji zö jiyö. Pero ni jyödü ra xi'tsc'ejji jña c'o na cjuana. 'Ma jiyö, dya jo 'ma.

19 Nu'tsc'ejji in ch'itsc'öji, c'ua ja nzi ga cja 'na ndixü c'ü ya ra zö'dyë sö'ö c'ua ja na ü'ü, je xo ma czazgö nu; me mi sentio in mü'bü por nu'tsc'ejji hasta 'ma i creoji. Nudya, me sentio na yeje in mü'bü. Na ngueje rí pëtsa c'ü rí jyëzgueji c'e pjeñe c'ü in cijñiñiji dya, ngue c'ua ra 'ñetse na jo c'ü na cjuana i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo.

20 Me cja in mü'bü ro bünc'ö co nu'tsc'ejji, ngue c'ua xenda ro pãrãgö ja rva zo'c'öji. Na ngueje dya rí pãrãgö jenga in ne rí creoji c'o xöpüte c'o va 'ñe on'c'ejji.

El ejemplo de Agar y Sara

21 C'o netsc'ejji ra mandats'üji c'o ley, xitsixãji, ¿cjo dya in unüji na jo ngüenda pje pjëzhi c'ü mama c'o ley?

22 C'o ley, je t'opjü nu, c'ü mi 'ñeje yeje t'i e Abraham. C'ü 'naja, vi mus'ü 'na ndixü c'ü mi mbëpíte. C'ü 'naja, vi mus'ü 'na ndixü c'ü dya cjó mi ngue o mbëpíte c'ü, c'ü mi nguetsjë c'ü nu su e Abraham.

23 Nu c'ü o t'i c'e mbëpíte, o jmus'ü c'ua ja va netsjë e Abraham. Pero c'ü o t'i c'e ndixü c'ü dya mi mbëpíte, o jmus'ü c'ü, na ngueje Mizhocjimi ya vi xipji e Abraham ro jmus'ü.

24 C'o ndixü c'o, rá jyëtscö c'o ye jña c'ua ja va zocüji Mizhocjimi. C'e mbëpíte c'ü mi chjü'ü e Agar, ngueje c'ü rá jyëtscö c'o ley c'ü, c'o o unü Mizhocjimi c'o in mboxatitajme cja c'e t'eje a Sinaí. Na ngueje c'o me jodü ra cumple c'o ley c'o, nza cjatjo mbëpji, dya libre c'o. Na ngueje me sũpüji c'o ley.

25 E Agar, xo rá jyëtscö c'e t'eje a Sinaí c'ü je bübü a Arabia. Xo

rá jyëtscö c'e jñiñi a Jerusalén yo pa dya. Na ngueje c'o ín menzumüjme a Jerusalén chjëntjui nza cja mbëpji c'o, na ngueje me jodü ra cumpleji c'o ley.

²⁶ Nu c'e ndixü c'ü mi libre c'ü dya mi mbëpíte, rá jyëtscö c'e Jerusalén a jens'e c'ü. Nutscöji je rí menzumüji nu, nguec'ua dya cja nza cjazgöji mbëpji, ya rí libregöji dya.

²⁷ Ra sö rí unnc'ejí ngüenda a cjanu, na ngueje ya t'opjü a cjava:

Mäjägue, nu'tsc'e dya i ndunte, ni xo ri muxt'i.

Mapcje na zëzhi rgui mäcje, nu'tsc'e dya i sö c'ua na ü'ü rvi muxt'i.

Na ngueje zö dya in muxt'igue, pero xenda rrã puncjü c'o in ch'igue, que na ngueje c'o o t'i c'e ndixü c'ü mbëpíte c'ü o musp'ü t'i c'ü nin xïrague, eñe.

²⁸ C'ü o t'i c'e ndixü c'ü mi libre, mi ngue e Isaac. O jmus'ü c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Je xo ga cjatjonu, cjuarma, o t'izgöji Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama.

²⁹ C'o pa c'o, mi nuji na ü c'e t'i c'ü vi mama Mizhocjimi ro jmus'ü; mi cja c'e t'i c'ü vi jmus'ü na ngue c'ü mi netsjë a cjanu c'ü nu tata. Je xo ga cjatjo dya nu, c'o me jodü ra cumple c'o ley, nugüji na ü c'o, nutscöji rí ätäji e Jesucristo.

³⁰ Pero dyärä'maji c'ü t'opjü cja o jña Mizhocjimi: “Chäjñä ne ndixü nu mbëpíte rí xipji ra mëvi nu t'i. Na ngueje nu o t'i ne ndixü nu, dya pje ra ch'unü ni pje xo ra s'opcü nu. Nguextjo nujnu t'i ne ndixü nu dya mbëpíte, nu ra s'opcü texe”, eñe cja o jña Mizhocjimi.

³¹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, dya cja mandazüji c'o ley, dya cja nza cjazgöji c'ü o t'i c'e ndixü c'ü mi mbëpíte. O 'ñevgüegöji libre e Cristo; nguec'ua nza cjazgöji dya c'ü o t'i c'e ndixü c'ü dya mi mbëpíte.

5

Sigan firmes en la libertad

¹ E Cristo o 'ñevgueji libre ngue c'ua dya cja ra mandazüji nza cja o mbëpji. Nguec'ua dya rí tsjapüji ngüenda c'o

'ñaja xöpüte, dya rí jyëzgueji ra mandatsc'ejí c'o ley.

² C'o xöpüte neji ra circuncidaots'üji. Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji nutscö e Pablo rí apóstolegö. Dya rí jyëziji ra circuncidaots'üji. Na ngueje, dya ngue c'ü rgui salvagueji; nguextjo e Cristo ra salvats'üji.

³ Xo rá yepe rá xi'tsc'öji 'ñaja jña. Texe c'o cja ra circuncidaoji, xo ni jyodü ra tsjaji texe c'o 'ñaja jña c'ua ja nzi ga mama c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. 'Ma jiyö, dya ra salva 'ma c'o.

⁴ Bübütsc'ejí c'o ne ra cumple c'o ley, na ngueje cjiññiji 'ma ra tsjaji a cjanu, dya cja ri tû o nzhubüji. Pero rí xi'tsc'öji, 'ma cjiññiji a cjanu, dya ench'e o mü'büji 'ma e Cristo, ya xögüji co angueze. Y ya o jyëziji Mizhocjimi, maco o s'iyazüji va ndäjä e Cristo.

⁵ Nutscöji ró ench'e ín mü'bügöji e Jesucristo, bübü ín mün'c'öji dya o Espíritu Mizhocjimi. Nguec'ua rí pärägöji 'ma rá sätc'öji cja jmi Mizhocjimi, ra xitsiji c'ü dya rí tügöji ín nzhunc'öji.

⁶ 'Ma cjó c'o bübü o mü'bü e Cristo Jesús, dya ra tsja zö ya vi circuncidaoji o jiyö. Na ngueje 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra sö ra s'iya yo nu mintejí 'ma. Ngue c'ü ni muvi c'ü.

⁷ Nu'tsc'ejí mi nzhodügueji na jo cja o 'ñiji e Cristo. ¿Jenga i jyëzgueji o dyon'c'ejí, nguec'ua dya cja in ne rí dyätqueji dya c'o jña c'o na cjuana?

⁸ C'ü o 'ñünnc'ejí in mü'büji ngue c'ua vi jyëzgueji c'o jña c'o na cjuana, dya ngue Mizhocjimi. C'ü o tsja Mizhocjimi, o 'ñünnc'ü in mün'c'ejí 'ma ot'ü, ngue c'ua vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo.

⁹ Nguec'ua rí pjötpügueji ngüenda c'o jña c'o ni dyon'c'ejí, na ngueje chjëntjui nza cja o ixcjüñü. In pärägueji co ts'inguiljé c'ü rrã ixi, ra s'odü texe o cjüñü.

¹⁰ Bübüzügöji dya c'ín Jmugöji, nguec'ua rí juntc'ö ín mü'bü c'ü xo rí tsjiññiji c'e pjeñe c'ü rí cjiññigö, c'ü

dya nan'ño rgui tsijñiji. Pero nu c'ü cja'c'ejí rí yembeñeji, ra nduns'ü o nzhübü c'ü, zö cjó ri ngueje y zö pje ri pjëzhi.

¹¹ Rí xipjigö yo nte c'ü o pätcäji va ndü e Cristo cja ngronsi. Nguec'ua ga nugüji na ü. 'Ma ro jü'sc'ö xe 'na jña c'ü xe ro xicöji c'ü ni jyodü ra circuncidaoji, jo ri ñu'maji cjuarma, dya cja ro nugü na ü 'ma c'o.

¹² Ya ponch'ü in mün'c'ejí na ngueje c'o xöpüte c'o va 'ñe xi'tsc'ejí c'ü ni jyodü ra circuncidaots'üji ra dyocüts'üji in cuerpoji. Maco c'o xöpüte c'apüji ni muvi c'ü ni dyopcüji o cuerpo 'na nte, ¿jenga dya ne c'o xöpüte ixta cji'p'itsjéji?

¹³ Nu'tsc'ejí o 'ñünnc'ü in mü'büji Mizhocjimi i 'ñench'e in mün'c'ejí e Cristo, ngue c'ua rí libregueji, dya cja xe ra mandats'üji c'o ley. Pero dya rí tsijñiji: “Rí libregöji dya, nguec'ua sö rá c'ají dya texe c'ua ja nzi rgá netsjögöji”, rí ñeñeji. Iyö. Nu c'ü rí ts'ají, rí pötqui s'iyají y rí pötqui pjösteji.

¹⁴ Mama a cjava o jña Mizhocjimi: “S'iyagueji yo nin minteji c'ua ja nzi gui s'iyatsjéji”, eñe. Nu 'ma rí s'iyají a cjanu yo nin minteji, nu'ma, ya i cumpleji 'ma c'ü mama c'o ley.

¹⁵ Pjötpüji na jo ngüenda. Na ngue 'ma in pötqui ñuji na ü, 'ñe 'ma in pötqui chüji, 'na rí chjorütsjéji 'ma.

Los deseos humanos y la vida por el Espíritu

¹⁶ Dyäräji c'ü rá xi'tsc'öji. Nu 'ma rí dyätäji o Espiritu Mizhocjimi, dya in cjagueji 'ma c'ua ja nzi gui ñetsjéji c'o na s'o.

¹⁷ C'o va ëjë in pjeñetsjéji rá c'ají, dya ne o Espiritu Mizhocjimi c'o. Y c'ü ne o Espiritu Mizhocjimi c'ü rá cjagöji, dya rí netsjögöji c'o. Nguec'ua bübü 'ma rí yembeñeji c'o rí c'ají.

¹⁸ Pero 'ma rí dyätqueji o Espiritu Mizhocjimi, dya cja xe ra mandats'üji 'ma c'o ley.

¹⁹ Ixi jñetssetjo 'na nte, 'ma cja'a c'ua ja ga netsjé c'o na s'o. C'o nte c'o cja c'ua ja ga netsjé, cãrã c'o 'ñeje ndixü c'o dya ngue nu su'u. Y cãrã ndixü c'o

'ñeje bëzo c'o dya ngue nu xïra. Xo cãrã c'o pje nde cja ga cjanu c'o na s'o, c'ají c'o va ëjë o pjeñetsjéji, dya c'a's'üji.

²⁰ Yo nte c'o cja c'ua ja ga netsjé c'o na s'o, cãrã c'o ma't'ü yo ts'ita. Xo cãrã c'o cëro. Cãrã c'o nu'u na ü yo nu minteji. Cãrã c'o jonbü chü yo nu minteji. Cãrã c'o nepe c'ü pë's'i yo nu minteji. Cãrã c'o me ts'i ni üdü. Cãrã c'o me jodü nguextjo c'o netsjé. Cãrã c'o me xöcü yo nte, y me üji c'o dya ngue o dyotsjéji.

²¹ Yo nte c'o cja c'ua ja nzi ga netsjéji c'o na s'o, cãrã c'o me jodü ja rgá tsjapüji o c'ajají c'o pë's'i yo nu minteji. Cãrã c'o pöt't'unte. Cãrã c'o tí'í. Cãrã c'o me cja c'o na s'o cja mbaxua. Y pje c'o xe nde c'ají. Ya ró xi'tsc'öji 'ma ot'ü, y nudya rí yepe rí xi'tsc'öji, c'o cja ga cjanu, dya ra sö ra zät'äji a jmi Mizhocjimi ja manda.

²² Pero 'ma rá ätcöji o Espiritu Mizhocjimi, ra 'ñünngüji 'ma in mün'c'öji ngue c'ua rá s'iyají yo nín minteji, y rá mápäji Mizhocjimi, y rá mimijí na jo, dya pje rá mbeñeji. Y 'ma rá ätcöji c'ü, rá pësp'iji paciencia zö cjó pje ra tsjacüji, dya pje rá nzhopcüji c'o na s'o. Y rá cjagöji rrã jontezgöji rá pjös'üji yo nín minteji. Y 'ma pje c'o rá mamají c'ü rá c'ají, rá cumpleji c'ua ja rvá mangöji.

²³ Xo 'ñeje 'ma rá ätcöji o Espiritu Mizhocjimi, rá ätäji Mizhocjimi, dya rá c'ajapcöji rrã nozgöji. Y rá pjörütsjéji ngue c'ua dya rá c'ajatsjéji c'ü rá c'ijñitsjéji. 'Ma rá cjagöji a cjanu texe yo na jo, dya bübü ne rí 'naja ley c'ü ri mama na s'o rí cjagöji 'ma.

²⁴ 'Ma o ndü e Cristo cja ngronsi, xo ró tügöji nutscöji ya rí ench'e in mü'büji. Nguec'ua rí jëziji c'o na s'o c'o netsjé in mü'büji.

²⁵ Je ngue por o Espiritu c'ü ni bübü Mizhocjimi cja in mü'büji dya. Nguec'ua angueze rá ätcöji dya.

²⁶ Dya rá jodüji c'ü ra mama yo nte c'ü me na jozgöji. Dya cjó rá xipjiji: “Xenda na jozgö que na ngue'tsc'e”, rá embeji. Iyö. Dya xo rá pötca mbidijí.

6

Ayúdense unos a otros

¹ Mi cjuarmatsc'öji, bübü 'ma ra tsja na s'o 'na cjuarma. 'Ma ga cjanu, nu'tsc'ëji in ätqueji o Espíritu Mizhocjimi ngue'tsc'ëji rí zopjüji, ngue c'ua ra nzhogü o mü'bü ra jyëzi c'o na s'o c'ü. Pero jmanch'a rguí zopjüji, dya rí tsjapütsjëji rrã jotsc'ëji. Xo rí pjötpügueji ngüenda c'ü dya xo ra ndõ'c'ü in mün'c'ëji c'ü xo rguí tsjagueji c'o na s'o.

² 'Ma cja na s'o 'na cjuarma, chjëntjui c'ü ri tuns'ü 'na pöjö c'ü me na jyü. Nguec'ua rí pjösc'ëji 'ma c'ü. O zö pje ri pjëzhi c'ü ni jyodü 'na cjuarma, rí pjösc'ëji c'ü. 'Ma rí tsjagueji a cjanu, ya i tsjagueji c'ü o xitsiji e Cristo.

³ Nu 'ma cjó c'o cjiñitsjé c'ü me na jo c'ü cja'a, pero 'ma dya je ga cjanu ga tsja, nu'ma, dya cjuana 'ma c'ü cjiñi c'e nte.

⁴ Yo nin cjuarmatsjëji, dya ngueje yo rí jñandagueji c'ü cja yo, cja rrí mangueji: “Xenda na jozgö que na ngue ne cjuarma nu”, rí 'ñeñeji. Iyö. Je nguetsjë c'o in cjagueji rí ñuji cjo na jo c'o o jiyö. Y 'ma na jo c'o in cjagueji, je ngue c'o rguí mägueji 'ma c'o.

⁵ Nzi 'nazgöji rá nzhötüji ngüenda Mizhocjimi c'ua ja nzi rvá minc'öji; dya ngueje c'ua ja va mimi c'ü 'naja mi cjuarmagöji.

⁶ C'o xötpü o jña Mizhocjimi ni jyodü ra mbös'üji c'o jizhi o jña Mizhocjimi, ra unüji c'o rguí jyodüji.

⁷ Pe in cjiñiji c'ü dya ra tsja, zö ja rgá mimi 'na nte. Pero rí xi'tsc'öji, dya cja rí tsjiñiji a cjanu, na ngueje dya cjuana. Na ngueje Mizhocjimi dya sö cjó ra tsjapü burla c'ü. Na ngue c'ua ja ga tsja 'na nte, je xo rgá cjanu rgá nzhopcüji c'ü. Chjëntjui nza cja 'na c'ü ra mbodü o ndëxü, ra ndagü o ndëxü. Pero 'ma ra mbodü o ndöbidi, bidi ra ndagü.

⁸ Nu c'o sido cja'a c'ua ja ga netsjë nguec'ua ga tsjaji c'o na s'o, dya ra bübüji co Mizhocjimi c'o, ra ndüji. Pero c'o sido ätä o Espíritu Mizhocjimi

nguec'ua ga tsjaji c'o na jo, ra ch'unüji c'ü rguí bübüji Mizhocjimi, dya ra ndüji.

⁹ Nguec'ua ni jyodü, dya ra tögüzüji rga caji c'o na jo. Na ngueje 'ma dya rá jëziji, ra ngötcüji na jo 'ma Mizhocjimi 'ma ra zädä c'e pa 'ma ra tjün ngüenda.

¹⁰ Nguec'ua texe 'ma sö'ö, ni jyodü rá pjös'üji texe yo nín mintegöji. C'o xenda rá pjösc'öji ngue yo mi cjuarmagöji yo ench'e o mü'bü e Cristo.

Advertencias y saludos finales

¹¹ Jñant'maji dya yo letra yo na nojo yo rí opjütsjögö. Ngue yo rguí nguarü.

¹² C'o xöpüte neji c'ü ra mama yo in menzumüjme: “Na jo c'o xöpüte, na ngueje xo caji in chjürügöji”, ra 'ñeñeji. Nguec'ua ga xi'tsc'ëji c'o xöpüte c'ü rí circuncidaogüejí. Nu 'ma dya ro xi'ts'iji a cjanu, ro tsja yo nte ro nuji na ü 'ma c'o xöpüte. Na ngueje c'o xöpüte creoji c'ü o pätcägöji e Cristo va ndü cja ngronsi. Pero dya neji cjó ra nuji na ü.

¹³ Nu c'o xöpüte c'o xi'tsc'ëji ra circuncidaots'üji, dya xo cumpleji c'o ley. Pero neji c'ü ra circuncidaots'üji ngue c'ua ra mä'c'äji ra mamaji: “Jñant'maji, ya circuncidaoji c'o cãrã a Galacia”, ra 'ñembeji c'o nu menzumüji.

¹⁴ Pero nutscö, dya cja rí ne rá cjapcö rguí muvi c'ü rguí circuncidaoji 'na nte o c'o pje ri pjëzhi. C'ü rá cjapcö rguí muvi, nguextjo c'ü o pätcäji e Jesucristo c'in Jmugöji va ndü cja ngronsi. Na ngueje c'ü vi ndü cja ngronsi e Jesucristo, chjëntjui c'ü ró tügö. Nguec'ua dya cja mandazü yo na s'o yo bübü cja ne xoñijö mü. Y nguec'ua yo nte yo dya ejme Mizhocjimi, dya xo cjacü ngüenda yo.

¹⁵ 'Ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo, dya ni muvi c'ü ya vi circuncidaoji o jiyö. C'ü na cjuana ni muvi, ngue c'ü ya ngue o t'i Mizhocjimi 'na nte, ngue c'ua nuevo ga nguiñi dya, y nuevo ga mimi.

¹⁶ Texe c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo ngue c'ua ra mbös'üji nuevo rgá mimiji, Mizhocjimi ra juentse c'o, y ra unü c'ü rguí mājā o mü'büji, dya pje ra mbeñeji. Na ngueje c'o ra tsja a cjanu, ngueje c'o ra tsjapü Mizhocjimi o nte c'ua ja nzi va tsja mi jinguã o tsjapü e Israel o nte.

¹⁷ Ndeze dya, ga ma a xo'ñi, dya rí negö cjó ra mama c'ü dya rí apóstolegö o ra tsjapü ni muvi c'ü ni dyopcüji o cuerpoji ga circuncidaoji yo nte. Na ngueje xo 'ñezgö xo bübü yo jñetse cja ín cuerpogö, pero ngueje c'ua ja rvá sufregö na ngue rí pëpi e Jesús.

¹⁸ Mi cjuarmats'ügöji, e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü bübü cja in mün'c'ejí ra mböxc'üji nuevo rguí minc'ejí. Je rga cjanu, amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS EFESIOS

Pablo escribe a la iglesia en Efeso

¹ Nuzgö e Pablo, rí apóstolegö cja e Jesucristo, na ngueje o ne a cjanu Mizhocjimi. Rí pen'c'ejí ne carta, nu'tsc'ejí in cārāji a Efeso; o ntets'üji Mizhocjimi na ngueje in ejmeji e Jesucristo.

² Rí ötcö Mizhocjimi c'ü in Tataji, 'ñe e Jesucristo c'ü in Jmugöji ra sido ra nuc'ejí na jo'o. Nguéc'ua ra mājā in mü'büji, dya pje rí mbeñeji.

Bendiciones espirituales en Cristo

³ Me na jo Mizhocjimi c'ü ngueje nu Mizhocjimi c'ü in Jmugöji e Jesucristo. Xo ngueje nu Tata e Jesucristo c'ü in Jmugöji, na ngueje xo Mizhocjimi e Jesucristo. Mizhocjimi ngue c'ü o nintsjimizüji c'ü; na ngueje rí 'natjoji dya co e Cristo. Me co nintsjimizügöji Mizhocjimi co texe c'ü je va ëjë a jens'e cja e Jesucristo.

⁴ Ma dya be mi t'ät'ä ne xoñijö mü, o juancügöji Mizhocjimi c'ü ra nguezüji o t'i angueze c'ü dya rá tū in nzhubüji a jmi angueze. O juancügöji c'ü exti nguetjozüji e Cristo.

⁵ Me co s'iyazügöji Mizhocjimi. O ne o tsjacüji o t'i. O tsja c'ua ja nzi va nguijñi angueze. Ngue c'ü o ndājā e Jesucristo c'ü nu T'i cja ne xoñijö mü ngue c'ua o tsjacüji o t'izüji Mizhocjimi.

⁶ Sido rí ma't'ügöji Mizhocjimi na ngueje me co mbenzeji. Mizhocjimi me s'iya c'ü nu T'i. Me xo s'iyazügöji na ngueje rí 'natjoji dya co c'ü nu T'i.

⁷ Me co s'iyazügöji Mizhocjimi. O ndājā e Jesucristo cja ne xoñijö mü. E Jesucristo o ë pjödü o cji va ndömbgüji. A cjanu o perdonao Mizhocjimi in nzhubügöji.

⁸ Mizhocjimi o jítsiji c'ü me co s'iyazüji. O dyacüji rí pārāji ja cja angueze.

⁹ Nu c'ü mi ne Mizhocjimi ro tsja'a, dya cjó mi pārā. Pero ya o tsjacüji Mizhocjimi ró pārāji dya, nu c'ü o mbeñe o tsja.

¹⁰ Nu c'ü o mbeñe Mizhocjimi ngueje e Cristo ra manda texe c'o bübü a jens'e 'ñe cja ne xoñijö mü. Nguéc'ua a cjanu ya ra 'natjoji. Nu c'ü o mbeñe Mizhocjimi ya cja dya, na ngueje ya zādā c'o cjē c'o ya vi mama.

¹¹ Nutscöji rí 'natjoji co e Cristo. Nguéc'ua, c'ua ja nzi va ne Mizhocjimi, o tsjacüji o t'izüji angueze. Na ngueje Mizhocjimi cja'a texe c'ua ja nzi ga nguijñi.

¹² Nutscöjme rí menzumüjme a Israel. 'Ma dya be ma ëjë e Jesucristo, ya rmí te'bejme angueze. Rí cārägöjme ja rí nzijme c'ü ot'ü ró ejmejme e Jesucristo. Mizhocjimi o ne o tsjacüjme nguezüjme o t'i angueze; ngue c'ua yo nte ra jñandaji nu c'ü o tsjacüjme angueze, ra mamaji c'ü me na nojo c'ü, 'ñe me na jo.

¹³ Nu'tsc'ejí, dya in menzumügueji a Israel, xo 'ñetsc'ejí i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo 'ma i dyärägueji c'e jña c'ü na cjuana c'ü mama ja rga jocüts'ü in mü'büji. Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi c'ü vi mama Mizhocjimi ro ëjë, o ë mimi cja in mü'bügueji. A cjanu xo 'ñetsc'ejí o tsja'c'üji Mizhocjimi o t'its'üji dya. Ya xo in 'natjoji dya co e Jesucristo.

¹⁴ O Espíritu Mizhocjimi bübü cja in mü'bügöji. Ngue angueze cjacüji rí pārāji, ra cjuatü Mizhocjimi nu c'ü cja'a. Nu c'ü cjacüji Mizhocjimi ngue c'ü exti nguetjozüji e Jesucristo, 'ma rá sät'äji a jens'e nu ja bübü angueze. Nguéc'ua rá ma't'üji dya Mizhocjimi na ngueje me na nojo.

Pablo pide a Dios que dé sabiduría a los creyentes

¹⁵ Rí ärägö c'ü mamaji sido in ejmeji e Jesucristo c'ü in Jmugöji; y me xo in s'iyaji c'o dyaja c'o xo ngue o nte Mizhocjimi.

¹⁶ Nguéc'ua nuzgö, dya rí söyagö rgá unü na pöjö Mizhocjimi. Rí mbents'ejí 'ma rí ötügö Mizhocjimi.

¹⁷ Mizhocjimi ngueje o Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji c'ü ngueje e Jesucristo. Mizhocjimi ngueje mi Tataji c'ü me na nojo. Nuzgö rí ötügö Mizhocjimi xenda ra jí'ts'iji ja cja angueze; ngue c'ua xenda rí pãrãgueji angueze cja in mü'bügueji.

¹⁸ Me rí ötügö Mizhocjimi ra dya'c'üji jya's'ü cja in mü'büji c'ü rí tsijñigueji na jo, ngue c'ua xenda rí tendiogueji na jo nu c'ü o tsja'c'üji Mizhocjimi me na zö. O zon'c'ügueji ri ngue o t'its'üji angueze. Rí ötcö Mizhocjimi ra dya'c'üji xo rí pãrãgueji c'ü exti nguetjots'üji e Jesucristo. Ngue c'ü ín te'beji dya. Nguezgöji o t'izüji Mizhocjimi ra dyacöji a cjanu.

¹⁹ Me rí ötügö Mizhocjimi c'ü xo rí tendiogueji c'ü me na zëzhi Mizhocjimi. Angueze sö ra tsja texe. Nutscöji rí ejmeji Mizhocjimi, ngue o Espíritu angueze c'ü me na zëzhi ga pëpji cja ín mü'bügöji.

²⁰ Mizhocjimi, c'ua ja nzi o pëpji na zëzhi 'ma o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü, je xo va cjanu ga pëpji na zëzhi cja ín mü'bügöji. 'Ma ya vi xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü, nuc'ua o tsjapü c'ua o mimi Jmu a jens'e cja o jodyë Mizhocjimi.

²¹ Mizhocjimi o unü e Jesucristo ra manda texe cja yo gobierno, 'ñejoyo jmu, 'ñeje texe yo pje nde pjëzhi cja yo nte. E Jesucristo manda texe dya. Dya ra nguarü c'ü ra manda c'ü.

²² Mizhocjimi o unü e Jesucristo ra manda texe; texe bübü a jömmü cja o ngua'a. Mizhocjimi o tsjapü e Jesucristo ín ñigöji, nutscöji rí jmurüji rí ejmeji angueze.

²³ Nguezüji o cuerpozüji angueze. Ngue angueze c'ü manda cja ín mü'bügöji. A cjanu 'ñetse cja ne xoñijömmü ja cja e Jesucristo, 'ñetse c'ü sädã texe c'ü o mbeñe Mizhocjimi.

2

Salvos por el amor de Dios

¹ Nu'tsc'ejí, xo o xoxc'ügueji Mizhocjimi; o dya'c'ügueji c'ü gui

bübütjogueji. Na ngue c'o na s'o c'o mi cjagueji, chjëntjui c'ü ya rvi chügueji.

² Nu'tsc'ejí mi cjagueji c'o na s'o; mi nzhodügueji c'ua ja nzi ga tsja yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi. Mi átãgueji e Satanás c'ü dya jo c'ü ndaxojñi texe yo demonio. Ngue e Satanás c'ü pëpji cja o mü'bü yo nte yo dya átã Mizhocjimi.

³ Nutscöji, dya rmí átãgöji Mizhocjimi. Rmí cjagöji c'o mi netsjëji; texe c'o mi ne ín cuerpogöji. Rmí cjagöji texe c'o ma ëjë cja ín ñigöji. Mizhocjimi rmí ünngügöji c'ua ja xo nzi ga ünmbü texe c'o dyaja c'o cja na s'o. Mizhocjimi ra tsjapü ra sufrido c'o.

⁴ Pero Mizhocjimi me juentsquegöji me go s'iyazüji na puncjü.

⁵ Na ngue c'o na s'o c'o mi cjagöji chjëntjui c'ü ya rvã tügöji. Pero o dyacüji Mizhocjimi c'ü rí bübüttöji, na ngueje e Jesucristo bübüttö. A cjanu Mizhocjimi o 'ñevgueji libre cja c'o na s'o, na ngue me s'iyazüji.

⁶ Mizhocjimi o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü; xo 'ñetscöji o xoxcügöji 'ma. Nguec'ua Mizhocjimi o tsjacüji rí 'natjoji dya, co e Jesucristo c'ü manda a jens'e. C'ua ja nzi ga nugüji dya Mizhocjimi, ya 'natjo c'ua rí mimiji co e Jesucristo.

⁷ Mizhocjimi o tsja texe yo, ngue c'ua texe yo cjë yo va ëjë 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijömmü; texezüji rá unüji ngüenda c'ü me o s'iyazüji Mizhocjimi, me o juentsquegöji, nutscöji ya rí 'natjoji co e Jesucristo.

⁸ C'ü vi jogü in mü'bügueji, dya ngue c'ü rvi tsjagueji c'o na jo. Ngue c'ü me o s'iyats'üji Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, o jocüts'üji Mizhocjimi in mü'büji. Mizhocjimi o ne o tsja a cjanu.

⁹ Dya cjó sö cjó ra tsjapütsjë na nojo c'ü ra mama: "Na jözügö a jmi Mizhocjimi na ngueje ró cjagö na jo", ra 'ñeñe.

¹⁰ Ngue Mizhocjimi c'ü o jocüzüji ín mü'bügöji. O tsjacüji rí 'natjoji co e Jesucristo, nguec'ua dadyo ín mü'büji. Nudya, ne'e Mizhocjimi dadyo rga mimiji dya, ngue c'ua rá cjagöji c'o na

jo c'ua ja ya nzi va mbeñe Mizhocjimi.

La paz tenemos por medio de Cristo

¹¹ Nu'tsc'ejí, dya in menzumüji a Israel, mbeñeji ja ma cjats'üji mi jinguã. Nutscöjme rí menzumüjme a Israel mi ocüjme in cuerpojme ngue c'ua ro 'mãrã mi ngue o ntezüjme Mizhocjimi. Mi mamajme que nu'tsc'ejí, dya mi nguets'üji o ntets'üji Mizhocjimi na ngueje, dya pje mi ocüji in cuerpogueji.

¹² Mi jinguã Mizhocjimi o mama c'ü ro ëjẽ e Cristo ro 'ñe jopcü o mü'bü yo nte. Nguetscöjme rí menzumüjme a Israel o xitsijme a cjanu Mizhocjimi. Nguec'ua mi te'bejme e Cristo. Nu'tsc'ejí, dya in menzumüji a Israel, nguec'ua dya mi te'begueji e Cristo c'ua ja nzi rmã te'begöjme. Y dya mi ngue o ntets'üji Mizhocjimi nza czazgöjme. Dya mi pãrãgueji ja ga cja Mizhocjimi.

¹³ Pero nudya, ya in 'natjoji co e Jesucristo. Nu 'ma ot'ü, dya pje mi ngue'tsc'ejí o ntets'ügueji Mizhocjimi. Pero nudya, dya nguextjozüjme o ntezüjme Mizhocjimi, xo 'ñetsc'ejí ya xo ngue o ntets'üji dya c'ü; na ngueje e Jesucristo o pjödü o cji va ngötcüji in nzhubüji.

¹⁴ Nutscöjme rí menzumüjme a Israel, 'ñetsc'ejí, dya in menzumüji a Israel, e Jesucristo ya o tsjacüji ya 'natjo jñiñi c'ua ja rí menzumüji dya. Nutscöjme 'ñetsc'ejí mi pötü rmã nuji na ü. Pero nudya e Jesucristo ya tsjacüji c'ü rí cãrãji na jo dya.

¹⁵ Mi pötü rmã nuji na ü, na ngueje nutscöjme mi tjějme c'o o ley Mizhocjimi; nu'tsc'ejí, dya mi tjëgueji c'o. Pero o 'ñe ndü e Jesucristo va ngötcüji in nzhubüji, nguec'ua dya cja mandazüjme c'o ley. A cjanu o tsjacüji ya rí 'natjo ntezüji c'ü cja rí dadyoji; nutscöjme rí menzumüjme a Israel, 'ñetsc'ejí, dya in menzumügueji a Israel. A cjanu xo o tsjacüji rá cãrãji na jo.

¹⁶ Ngue cja ngronsi o ndü e Jesucristo. O böbü a nde'ezüji 'ñe cja

Mizhocjimi, nguec'ua rí pötca mäjãji dya Mizhocjimi. Nudya, dya cja rí pötca üji Mizhocjimi. E Jesucristo o ndü cja ngronsi va ngötcüji in nzhubügöji. A cjanu, nutscöjme rí menzumüjme a Israel, 'ñetsc'ejí, dya in menzumüji a Israel, ya rí 'natjo cuerpoji, dya cja rí pötca üji.

¹⁷ O ëjẽ e Jesucristo, nguec'ua rí pãrãji ya nugüjme na jo Mizhocjimi, nuzgöjme rí menzumüjme a Israel. Xo 'ñetsc'ejí, dya in menzumüji a Israel, xo nuc'üji na jo.

¹⁸ Nudya nutscöjme rí menzumüjme a Israel ya sö rá chëzhijme a jmi Mizhocjimi c'ü ngueje in Tatagöji. Xo 'ñetsc'ejí sö rí chëzhigueji na ngueje 'natjo o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü in mü'bügueji 'ñe in mü'bügöjme.

¹⁹ Nu'tsc'ejí, dya in menzumüji a Israel, nguec'ua dya mi ngue o ntets'üji Mizhocjimi. Pero nudya, ya ngue o ntets'üji dya c'ü. A cjanu xo in menzumüji dya a jens'e cja Mizhocjimi.

²⁰ Nu'tsc'ejí dya; xo 'ñezgöjme nguezgöji 'na templo nu ja bübü Mizhocjimi na ngueje rí ejmeji e Jesucristo. Angueze ngue c'e ndojo c'ü ot'ü o tjumü cja squina c'ü. Nu c'o apóstole 'ñe c'o profeta o mamaji ja ga cja e Jesucristo. Anguesji ngueje c'o ndojo c'o o jñumüji cja c'e cimientó. Nutscöji rí ejmeji o jña Mizhocjimi, nguezgöji c'o ndojo c'o o dyü's'üji a xes'e cja c'e cimientó.

²¹ Ra nocü c'e templo c'ü nguezgöji o ntezüji Mizhocjimi. Texe c'o ejme e Jesucristo ngue c'o ndojo c'o na jü's'üji a xes'e cja c'e cimientó. Texe c'o ejme e Jesucristo ya 'natjoji co angueze. C'e templo c'ü na jãbãji me na sjü, na ngueje ngue o tsjaja Mizhocjimi. Nunu, je bübü nu angueze.

²² Xo 'ñetsc'ejí xo na jü'sc'ügueji cja c'e templo c'ü ngue o nte Mizhocjimi, na ngueje xo 'ñetsc'ejí bübü in mü'bügueji dya, o Espíritu Mizhocjimi.

3

Pablo encargado del evangelio para los que no eran de Israel

¹ Nutscö e Pablo, rí mbëpjitjogö cja e Jesucristo. Nguec'ua rí ogö cja pjörü na ngueje rí zo'c'öji o jña e Jesucristo, nu'tsc'eji, dya in menzumüji a Israel.

² Ya jo in pârâgueji me s'iyazügö Mizhocjimi. O ñembgö rá xi'ts'iji c'ü me s'iyats'üji angueze.

³ Ya ró xi'tsc'öji ja nzi jña cja ne carta ngue c'ua rí pârâgueji nguetsjê Mizhocjimi o jítsi pje na mbê c'ü o mbeñe angueze. Nu c'ü o mbeñe Mizhocjimi, dya mi pârâji mi jinguã. Pero nudya, ya 'mãrã dya.

⁴ 'Ma rí xörügueji c'o jña c'o ró xi'tsc'öji cja ne carta, ra sö rí unügueji ngüenda c'ü rí pârâgö nu c'o o mbeñe Mizhocjimi, nguec'ua va ndãjä e Cristo.

⁵ Nu c'o nte c'o mi cãrã mi jinguã, nuc'o, dya mi pârâji c'ü o mbeñe Mizhocjimi c'o. Yo cjê dya yo, o Espíritu Mizhocjimi jíchi c'o apóstole ñe c'o profeta, nu c'ü o mbeñe. Nu c'o apóstole ñe c'o profeta ngue c'o o xöcü Mizhocjimi ra mbëpji angueze.

⁶ Nu c'ü o mbeñe Mizhocjimi ngue c'ü rá 'natjoji co e Jesucristo 'ma rá ench'e ín mü'büji e Jesucristo. A cjanu, nu'tsc'eji, dya in menzumügueji a Israel, ñezgöjme rí menzumüjme a Israel, nudya, ya rí 'natjo cuerpoji cja e Jesucristo. Nu c'o o mama Mizhocjimi ro dyacüjme, ya xo da'c'üji.

⁷ Me co s'iyazü Mizhocjimi. O juancü ngue c'ua rí zopjü yo nte rí xipjiji ja rgá sö ra jogü o mü'büji. Me na zêzhi o pëpji cja ín mü'bügö 'ma o juancügö.

⁸ Nguezgö e Pablo, xenda rí menutjogö cja texe yo o nte Mizhocjimi. Pero me co s'iyazügö Mizhocjimi. O juancügö rá zo'c'üji, nu'tsc'eji, dya in menzumüji a Israel. Rá zo'c'üji o jña e Jesucristo c'ü mama ja ga cja angueze, me na nojo, me s'iyats'üji.

⁹ Mizhocjimi o juancügö rá zopjü yo nte rá xipjiji nu c'ü o mbeñe angueze. Ndeze 'ma o dyät'ã Mizhocjimi e jens'e ñe ne xoñijömmü o mbeñe angueze c'ü ra 'natjoji cja e

Cristo texe yo nte. Pero c'o nte, dya mi pârâji c'o mi mbeñe Mizhocjimi.

¹⁰ Na ngue c'ü rí zo'c'öji nu'tsc'eji, dya in menzumüji a Israel, in ench'e in mü'büji e Jesucristo. Nguec'ua nu'tsc'eji ñezgöjme rí 'natjoji dya. Na ngue c'ü rí 'natjoji, pârã yo anxe a jens'e me na nojo Mizhocjimi, me pës'si na puncjü o pjeñe. Xo ñe yo demonio xo pârâji a cjanu.

¹¹ 'Ma dya be mi t'ät'ã ne xoñijömmü, Mizhocjimi o mbeñe c'ü rá 'natjoji co e Cristo. Ya o êjê e Jesucristo. Texe c'o ra ñench'e o mü'büji e Jesucristo, 'natjoji co e Cristo.

¹² Nguec'ua, dya rí sügöji rgá chëzhiji a jmi Mizhocjimi; na ngueje ró ench'e ín mü'büji e Jesucristo; ya rí 'natjoji co angueze.

¹³ Nutscö e Pablo, rrã sufridogö na ngueje rí zo'c'öji nu'tsc'eji, dya in menzumüji a Israel; ngue c'ua rí pârâgueji nu c'ü o mbeñe Mizhocjimi. Me rí ö'tc'üji, dya ra tögü in mü'bügüejji na ngueje c'ü rrã sufridogö. Rí mäcjeji na ngue c'ü rí zo'c'üji o jña Mizhocjimi.

El amor de Cristo

¹⁴ Nu'tsc'eji, dya in menzumüji a Israel, nudya, ya xo ngue o t'its'üji Mizhocjimi dya; na ngueje in ench'e in mü'bügüejji e Jesucristo. Nguec'ua, nutscö e Pablo, rí ndüñijömmü a jmi Mizhocjimi c'ü nu Tata e Jesucristo c'ü ín Jmugöji. Me rí unügö na pöjô angueze.

¹⁵ Mizhocjimi xo ngueje nu Tata texe c'o ench'e o mü'bü e Jesucristo. Nguejnu Tata nu c'o ya ndü c'o vi ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Xo nguejnu Tata nu c'o bübüjtjo c'o ench'e o mü'bü e Jesucristo.

¹⁶ Mizhocjimi c'ü ín Tatagöji me na nojo; me na zêzhi c'ü. Rí ötügö angueze c'ü xenda rí zêzhiji na ngueje o Espíritu Mizhocjimi bübü cja in mü'bügüejji.

¹⁷ Rí ö'tc'üji Mizhocjimi c'ü sido rí ñejmegueji e Jesucristo; ngue c'ua sido ra bübü e Jesucristo cja in mü'bügüejji.

A cjanu rí s'iyaji Mizhocjimi. Xo rí s'iyagueji nin minteji.

¹⁸ A cjanu ra sò rí pãrãgueji co texe yo o nte Mizhocjimi c'ü me s'iyazüji e Jesucristo. Dya ts'iquëtjo va s'iyazüji c'ü. Me s'iyazüji na puncjü.

¹⁹ Rí ö'tc'üji Mizhocjimi c'ü rí pãrãgueji ja me ga s'iyazügöji e Cristo; zö dya sò rá tendioji texe c'ua ja ga s'iyazügöji c'ü. A cjanu xo rí ö'tc'ügöji Mizhocjimi c'ü ra manda cja in mü'bügueji angueze; ngue c'ua rí nocüji cja o dyë angueze. Ngue c'ua, c'ua ja ga cja angueze, je xo rgá cjats'ügueji nu.

²⁰ Mizhocjimi pëpji cja in mü'bügöji. Sö ra tsja xenda na puncjü que na ngueje c'ü sò rá ötüji. C'ü rí cijññiji rá ötüji Mizhocjimi, ts'iquëtjo; pero c'o cja'a Mizhocjimi, me na puncjü.

²¹ Me na nojo Mizhocjimi. Texe c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra tsjapüji o nte c'o. Ra tsjapüji ri 'natjoji co e Cristo. Texe yo cjë yo va ëjë ra 'ñetse me na nojo Mizhocjimi; xo 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijöümü. Je rga cjanu, amén.

4

Unidos por el Espíritu

¹ Nuzgö e Pablo, rí ogö a pjörü na ngueje rí zopjügö yo nte rí xipjiji o jña c'ü in Jmugöji. O zon'c'ügueji Mizhocjimi ri 'natjots'üji co e Jesucristo. Nguec'ua me rí ö'tc'üji c'ü rí nzhodüji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

² Dya rí tsjapüji c'ü me rrã nojots'üji. Me na jontets'ü rguí mimiji. 'Ma cjó pje ra tsja'c'üji, dya rí tsjapüji na s'o c'o. Rí pësp'iji paciencia, rí s'iyaji.

³ Tsjacjuanagueji rí pötqui ñugueji na jo. A cjanu ri 'na ma cjatjo in mü'bügueji c'ua ja nzi va dya'c'üji o Espíritu Mizhocjimi.

⁴ Na ngueje, nutscöjme rí menzumüjme a Israel, 'ñetsc'ëji, dya in menzumüji a Israel, ya 'natjo in cuerpogöji co e Jesucristo. Nutscöji, 'natjo o Espíritu Mizhocjimi c'ü

bübü cja in mü'bügöji. Nuzgöji o zoncüji Mizhocjimi ri nguezüji o t'izüji angueze; nguec'ua texezüji ya rrã te'begöji c'ü exti nguetjözügöji e Jesucristo.

⁵ 'Natjo in Jmugöji c'ü ngueje e Jesucristo. 'Natjo c'ü jocüzü in mü'bügöji c'ü ngueje e Jesucristo c'ü ró ench'e in mü'büji. Nu'tsc'ëji 'ñezgöjme ró jigöji. A cjanu ró jizhiji c'ü rí 'natjoji co e Jesucristo.

⁶ Nuzgöji rí ejmeji e Jesucristo; 'natjo Mizhocjimi c'ü ngueje in Tatagöji. Ngueje angueze c'ü manda texe; je pëpji cja in mü'bügöji, rí ndexeji.

⁷ Rí 'natjoji cja e Jesucristo. Pero angueze nandyo ga dyacüji nzi 'nazgöji ja rgá pëpji angueze.

⁸ Mama a cjava cja o jña Mizhocjimi:

Nu c'ü mi manda o ndöpü c'o mi üji, cjanu o zidyiji; o nguins'i cja t'ëje o zät'äji nu ja mi manda.

Nuc'ua c'ü mi manda o jñü c'o vi jñünbüji c'o vi ndöpü, cjanu o unü c'o o nte angueze.

⁹ Je xo va cjatjonu e Jesucristo; o nguins'i o ma a jens'e. Pero ot'ü vi 'ñeje a jens'e o ëjë cja ne xoñijöümü.

¹⁰ Angueze o ëjë cja ne xoñijöümü, nuc'ua 'ma o ndü, 'ma o nanga; cjanu o ma a jens'e. Nguec'ua angueze manda texe a jens'e 'ñe cja ne xoñijöümü.

¹¹ E Jesucristo o dyacüji nzi 'nazjüji ja rgá pëpji angueze. Bübü c'o o ch'unü ra tsja apóstole. Bübü c'o ra zopjü yo cjuarma ra xipjiji c'ü ne Mizhocjimi. Bübü c'o ra zopjü yo nte ngue c'ua ra mbãrãji ja rga jopcü o mü'büji. Bübü c'o ra mbörü o nte Mizhocjimi. Bübü c'o ra xöpü o jña Mizhocjimi yo nte.

¹² A cjanu Mizhocjimi o dyacüji nzi 'nazgöji ja rgá pëpji angueze, ngue c'ua rá zëzhiji nutscöji o cuerpozüji e Jesucristo.

¹³ Mizhocjimi ne c'ü xenda rá pãrãgöji e Jesucristo c'ü nu T'i c'ü ya ró ench'e in mü'bügöji. Ne Mizhocjimi

c'ü sido rá nocüji cja o dyë angueze; ngue c'ua exti nguetjozügöji e Cristo.

¹⁴ Bübü o xöpüte c'o dya pãrã o ñiji Mizhocjimi. Me mamaji bëchjine ga dyonpüji yo nte. Nu'tsc'ëji, dya rí ñejmeji c'o. Yo ts'it'i me pötüji o pjeñeji; texe c'o äräji, nde ejmeji. Mizhocjimi, dya ne c'ü rga cjatsc'ëji o ts'it'i.

¹⁵ Mizhocjimi ne c'ü rá s'iyaji yo ín minteji; ne'e c'ü rá mamaji c'ü na cjuana, dya rá cjaji o bëchjine. A cjanu rá nocüji cja o dyë Mizhocjimi; exti nguetjozügöji e Jesucristo. E Jesucristo ngueje ín ñigöji nutscöji rí ejmeji angueze.

¹⁶ Nutscöji ngue o cuerpozüji angueze; rí 'natjoji co angueze. Na ngue c'ü bübü angueze cja ín mü'büji, ra sö rá pötü rga s'iyaji ra sö rá pötü rga pjös'üji, ngue c'ua rí texeji mas rá nocüji cja o dyë Mizhocjimi.

La nueva vida en Cristo

¹⁷ Nguec'ua me rí ö'tc'üji rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne ín Jmugöji; dya cja rí nzhodügueji c'ua ja nzi ga nzhodü nu c'o dya pje ejme Mizhocjimi. Anguezeji me cjaji c'ua ja nzi ga netsjëji; dya jo c'ü cjijñiji.

¹⁸ Dya bübü o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'büji. Me na me o mü'büji, dya ne ra dyätäji Mizhocjimi, nguec'ua, dya pãrãji Mizhocjimi. A cjanu, dya bübü Mizhocjimi cja o mü'büji.

¹⁹ Me cjaji c'o na s'o, c'o ix 'na tsejetjo; pero dya tsejeji. Me cjaji texe c'o me netsjë o cuerpoji, 'ñe c'o va ëjë o ñiji, dya c'a's'üji c'o.

²⁰ Pero nu'tsc'ëji, in pãrãgueji, dya a cjanu c'ü ne e Jesucristo c'ü rí tsjagueji.

²¹ Nu'tsc'ëji, ya in pãrãgueji ja cja e Jesucristo. In pãrãgueji c'o ne angueze rí tsjaji.

²² Ne e Jesucristo c'ü dya cja rí nzhodügueji c'ua ja nzi mi nzhodügueji 'ma dya mi pãrãgueji angueze. Nu c'o mi cjagueji 'ma, ma s'o c'o. Mi pëzhgueji c'ü me ri mäcjeji a cjanu; pero dya ma cjuana. Na ngue

c'o mi cjagueji, ngue c'o rvi chügueji c'o.

²³ Nudya, ni jyodü dadyo rgui tsjijñigueji dya.

²⁴ Mizhocjimi ya tsja'c'üji o t'itsc'ëji dya. Nguec'ua rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze c'o na jo. Na ngueje je ga cjanu angueze, me na jo c'ü.

²⁵ Dya rí pezheji bëchjine. Nu c'ü rí tsjaji, rí pötü rgui xipjiji c'o na cjuana. Rí tsjaji a cjanu na ngueje ya 'natjo ín cuerpoji co e Jesucristo.

²⁶ Nu 'ma ünnc'üji, dya rí jyëziji ra ndö'c'üji c'ü rí tsjagueji na s'o. Dya rí sjëyaji 'napa.

²⁷ 'Ma in sido in sjëyaji, ya in jëziji 'ma c'ü dya jo ra tsja'c'ü rí tsjaji texe c'ua ja nzi ga ne angueze.

²⁸ Nu 'ma in mbëgue, rí jyëzigue c'o, dya cja rí pönü. Nu c'ü rí tsja, rí pëpji na jo, ngue c'ua rí pë's'i pje rí unü nu c'o pje ni jyodü.

²⁹ Dya xo rí ñaji na s'o jña. Dya rí ñagueji c'o jña c'o dya pje ni muvi. Rí ñagueji jña c'o na jo c'o ra mbös'ü c'o ärä.

³⁰ Bübü o Espíritu Mizhocjimi cja ín mü'bügöji. A cjanu rí pãrãgöji, 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo, ya exti nguetjozüji angueze. Nguec'ua rí pjötpügueji ngüenda rí ñagueji jña c'ua ja nzi ga ne o Espíritu Mizhocjimi. 'Ma jiyö, dya ra mäjã angueze.

³¹ Nguec'ua, dya cja rí pötqui ñugueji na ü. Nu'tsc'ëji, dya cja rí tsja in cuëji. Rí jyombeñeji 'ma cjó pje ra tsja'c'üji. Dya cjó xo rí sannc'ëji; dya cjó xo rí xosp'üji o bëchjine. Dya cjó cja rí tsjapüji na s'o.

³² Nu c'ü rí tsjagueji, rí pötqui tsjagueji c'o na jo. Nu'tsc'ëji rí pötqui juentsegueji. Rí pötqui perdonaoji na ngueje Mizhocjimi o perdonaots'ügueji in nzhubüji. Na ngueje e Jesucristo o ndü; o ngö'tc'üji in nzhubüji.

5

Cómo deben vivir los hijos de Dios

¹ Nu'tsc'ëji, o t'its'üji Mizhocjimi dya. Mizhocjimi me s'iyats'üji.

Nguec'ua, nudya, xo rí s'iyagueji dya yo nin minteji.

² Rí s'iyaji rgui nzhodüji, c'ua ja nzi o tsja; o s'iyazüji. O ne o ndü va ngötcüji ín nzhubüji. Mizhocjimi me co mäpä e Jesucristo na ngue c'ü o tsja e Jesucristo.

³ Nu'tsc'ejji, ya nguets'üji o ntets'üji Mizhocjimi dya. Nguec'ua, nudya, rí nzhodügueji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Nu'tsc'ejji, *in* bëzoji, dya rí tsãjãgueji o ndixü. Nzitjots'ügueji *in* ndixüji, dya rí tsãjãgueji o bëzo. Dya rí ñepegueji c'ü pë's'i yo nin minteji. Nuyo, dya rí tsjagueji yo; dya xo rí mamaji yo.

⁴ Dya rí mamaji c'o na s'o jña ngue c'ua dya rí bëzhi *in* tsejeji. Dya rí ña, ñagueji jña c'o dya pje ni muvi. Dya rí enmbegueji c'o jña c'o mama c'ü rí tsjagueji c'ü na jo. Nu c'ü rí tsjagueji, rí mamaji jña c'o rgui unüji na pöjö Mizhocjimi.

⁵ Ya *in* pärãgueji, c'o bëzo c'o tsãjã ndixü, 'ñe c'o ndixü c'o tsãjã bëzo, nuc'o, dya ra zät'ãji a jens'e nu ja manda e Jesucristo co Mizhocjimi; ne ri ngue c'o nepe c'ü pë's'i c'o dyaja, dya xo ra zät'ãji a jens'e. Nuc'o, chjëntjovi c'ü ri ma't'üji yo ts'ita.

⁶ Bübü c'o ra xi'ts'iji c'ü dya ra tsja, zö rí tsjaji a cjanu c'o na s'o. Pero dya cjuana. Nguec'ua, dya rí jyëziji ra dyon'c'üji. C'o dya ätä Mizhocjimi c'o cja a cjanu c'o na s'o, ya mama Mizhocjimi ra tsjapü ra sufrido c'o.

⁷ Nu'tsc'ejji, dya rí dyocjeji c'o cja'a c'o.

⁸ Me ma bëxömmü a mbo *in* mü'bügueji. Ya o jya's'ü cja *in* mü'bügueji na ngueje ya *in* 'natjoji co e Jesucristo c'ü ngueje *in* Jmugöji dya; nguec'ua ya *in* 'natjoji co angueze. Nguec'ua rí nzhodügueji c'ua ja nzi ga ne angueze.

⁹ Nu 'ma rí nzhodügueji cja jya's'ü, rrã jontets'ügueji 'ma; rí ñagueji c'o na cjuana 'ma, rí mimigueji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

¹⁰ Ni jyodü rí xötpügueji rí tsjagueji c'o rgui mäjä e Jesucristo c'ü *in* Jmugöji.

¹¹ C'o me bübü bëxömmü cja o mü'bü, me cjaji c'o na s'o. Nu'tsc'ejji, dya rí tsjagueji a cjanu. C'ü rí tsjaji, rí zopjüji c'o cja a cjanu, rí xipjiji c'ü dya ne Mizhocjimi a cjanu na ngueje c'ü me na s'o cjaji.

¹² Anguezeji 'ma cãrãtsjëji, cjaji c'o me na s'o. Nguec'ua me rí tsecjöji rá mamaji c'o cja'a c'o.

¹³ Pero 'ma rá xipjiji ja cja c'ü mama Mizhocjimi; nu'ma, ra unüji ngüenda c'ü na s'o c'ü cjaji. Nuc'ua 'ma ra dyötüji Mizhocjimi, ra ndintspiji c'o o mü'büji, ya ra jya's'ü cja o mü'büji 'ma.

¹⁴ Nguec'ua mama a cjava cja o jña Mizhocjimi:

Nu'tsc'ejji *in* cjaji c'o na s'o, chjëntjovi c'ü *in* ïcjeji, dya *in* ätäji Mizhocjimi.

Nguec'ua rí sögueji rí unnc'ejji ngüenda c'ü na s'o *in* cjaji.

E Jesucristo ra dya'c'üji jya's'ü cja *in* mü'büji, eñe.

¹⁵ Nguec'ua pjötpügueji ngüenda ja rgui nzhodügueji. Dya rí nzhodügueji c'ua ja nzi ga nzhodü c'o dya pärã Mizhocjimi. Rí nzhodügueji na jo, na ngueje ya *in* pärãgueji Mizhocjimi c'ü ne angueze rí tsjaji.

¹⁶ Cja ne xoñijömmü me cjaji na puncjü c'o na s'o. Pero nu c'ü rí tsjagueji, sido rí jyodü rí tsjagueji c'o na jo.

¹⁷ Dya rí tsjaji c'o na s'o nza cja c'o dya pärã Mizhocjimi. Jyodügueji rí pärãgueji c'ü ne Mizhocjimi rí tsjaji.

¹⁸ Dya rí tïgueji. 'Ma cjo c'o tï'ï, sö'ö c'ü me mäjä, pero cja c'o na s'o. Nu'tsc'ejji rí jyëziji o Espiritu Mizhocjimi ra manda cja *in* mü'büji. Nu'ma, na cjuana *in* mäcjeji 'ma.

¹⁹ Rí pötqui ñagueji o salmo, 'ñeje o himno. Rí ma't'üji *in* Jmugöji co texe *in* mü'bügueji 'ma rí tøjöji o himno.

²⁰ Texe c'o ra tsja'c'üji, pero sido rí unügueji na pöjö. 'Ma rí unüji na pöjö Mizhocjimi rí ñädãgueji e Jesucristo c'ü *in* Jmugöji.

La vida familiar del cristiano

²¹ Me rí pötqui dyätãji na ngueje *in* sügueji c'ü *in* Jmugöji.

22 Nu'tsc'ejí in ndixūji 'ma ya in chjüntūji, rí dyätägueji c'ü nin xīraji. Na ngueje je ga cjanu ga ne Mizhocjimi rí tsjaji.

23 Na ngueje e bēzo ngueje o ñi c'ü nu su; c'ua ja xo nzi ga cja e Jesucristo, ngueje o ñi yo ejme angueze. E Jesucristo ngue c'ü jopcü o mü'bü yo ejme angueze. Nu yo ejme e Jesucristo ngue o cuerpo angueze.

24 C'ua ja nzi ga cja'a yo ejme e Jesucristo me ätäji angueze; xo rga cjanu yo ndixü yo ya chjüntü ni jyodü ra dyätä c'ü nu xīra.

25 Nu'tsc'ejí, in bēzoji 'ma ya in chjüntūji, ni jyodü rí s'iyaji c'ü nin su; c'ua ja xo va s'iya e Jesucristo yo o nte angueze. E Jesucristo o ã ndü; ngue c'ua ro unü c'ü ro bübütjo yo o nte angueze.

26 O ndü e Jesucristo ngue c'ua ra ndintspi o mü'bü yo o nte angueze. A cjanu o tsjacüji e Jesucristo o ntezüji dya c'ü. C'ü rvá jigöji, ne ra mama e Jesucristo o ndintsquigöji c'o na s'o c'o mi c jagöji, na ngueje rí ejmegöji o jña angueze.

27 E Jesucristo o ndintsquiji in mü'büji nutscöji o ntezüji c'ü; ngue c'ua 'ma ra ãjē na yeje angueze, me ra mājā rgá recibidozūji. Na ngueje ya rrā zözūji a jmi angueze, nza cja 'na novia c'ü dya pje bübü c'o na s'o, na zö cja jmi c'ü nu novio.

28 E Jesucristo me s'iya yo o nte angueze. A cjanu, nu'tsc'ejí in bēzoji 'ma ya in chjüntūji, xo ni jyodü rí s'iyaji c'ü nin su. 'Ma cjó c'o s'iya c'ü nu su, nguetsjē o cuerpo c'ü s'iya c'ü, na ngueje 'natjo o cuerpovi co nu su.

29 Nguet'ua me s'iya nu su; unü pje ra zi 'ñe pje ra jye. Na ngueje 'natjo o cuerpovi co c'ü nu su. Je xo ga cjanu e Jesucristo s'iyazūji nutscöji o ntezüji dya angueze.

30 Na ngueje 'natjo in cuerpoji co angueze. E Jesucristo ngue in ñigöji; nutscöji nguetscöji c'o chäcä cja o cuerpo.

31 Mama a cjava cja o jña Mizhocjimi: "A cjanu 'ma ra chjüntü 'na bēzo, ra zogü nu tata 'ñejnu mamá,

ngue c'ua ra bübüvi nu su. Nuc'ua ya ri 'natjo o cuerpovi", eñe.

32 Me na zö a cjanu c'ü ni 'natjo o cuerpovi 'na bēzo nu su. Pero c'ü rí negö rí unnc'ejí ngüenda, ngue c'ü xenda ni muvi. Nutscöji rí ejmeji e Jesucristo, 'natjo in cuerpoji co angueze. 'Ma ot'ü, dya cjó mi pārā a cjanu.

33 C'ü rá xi'ts'iji dya, nu'tsc'ejí cjuarma ya in chjüntūji, ni jyodü rí s'iyagueji c'ü in sugueji c'ua ja xo gui s'iyatsjēji. Xo 'ñetsc'ejí in ndixūji, ni jyodü nzi 'najats'üji rí respetaoji c'ü in xīragueji.

6

1 Nu'tsc'ejí in t'i'iji, ni jyodü rí dyätäji nin tataji 'ñejni mamáji, na ngueje e Jesucristo c'ü in Jmugöji ne a cjanu.

2 Rí respetaogueji nin tataji 'ñejni mamáji, na ngueje nujnu manda Mizhocjimi. 'Ma rí tsjagueji a cjanu, Mizhocjimi ra nintsjimits'üji. Nu e mandamiento nu, ngue nu ot'ü c'ü mama Mizhocjimi ra nintsjimits'üji 'ma rí tsjagueji nu.

3 Mama Mizhocjimi, 'ma rí respetaoji nin tataji 'ñejni mamáji, rí mājāgueji 'ma; y rí mimiji na puncjü cjē cja ne xoñijōmü 'ma.

4 Xo 'ñetsc'ejí in tataji, rí zopjüji na jo yo in ch'igueji; dya rí huēnch'iji na zēzhi. 'Ma jiyö, 'na ra sjējaji. Nu c'ü rí tsjaji, rí jíchiji ra dyäräji. Rí xöpügueji o jña Mizhocjimi.

5 Nu'tsc'ejí in mbēpjiji rí dyätägueji yo in lamuji cja ne xoñijōmü. Rí dyätäji co texe in mü'büji nza cja gui dyätägueji e Jesucristo c'ü in lamugueji a jens'e.

6 Rí pēpigueji na jo nin lamuji; dya nguextjo 'ma ra jñantc'aji anguesji, para ra mamaji c'ua c'ü na jo c'ü in cjagueji. Rí pēpiji na jo nin lamuji na ngueje in pēpigueji e Jesucristo. Rí pēpigueji co texe in mü'büji, na ngueje je ga cjanu ga ne Mizhocjimi.

7 Me rí mājāji rgui pēpigueji na jo yo in lamuji; na ngueje, dya xo nguextjo

yo bëzo yo in pëpiji. Xo ngueje e Jesucristo c'ü in Jmugöji in pëpigüejji c'ü.

⁸ Ya in pârâgüejji, nu c'ü ni tsjagüejji na jo cja yo in minteji, e Jesucristo c'ü in Jmugöji ra ngö'tc'üji c'ü i tsjagüejji c'o na jo. Dya ra tsja, zö ri mbëpjigüejji, zö dya ri mbëpjigüejji.

⁹ Xo nzitjots'ügüejji in lamugüejji, xo rí ñugüejji na jo nuyo in mbëpjigüejji. Dya rí menasaoji. In pârâgüejji nu c'ü nu Jmu anguesji, xo ngueje c'ü in Jmugüejji c'ü. Ngueje e Jesucristo c'ü je bübü a jens'e. Angueze dya juajnü; ra dyötü ngüenda yo lamu, xo 'ñe yo mbëpji.

Las armas espirituales del cristiano

¹⁰ Mi cjuarmats'ügöji, xe bübü c'ü xe rá xi'tsc'öji. Ya in 'natjoji co e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugöji. Nguec'ua me rí zëzhiji, na ngueje na zëzhi angueze.

¹¹ E Satanás c'ü dya jo, me jodü ja rga dyoncüji c'ü dya cja rá cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Pero Mizhocjimi me dacüji ja rga sö rá zëzhiji. 'Na xondaro je'e c'ü pjötpü o cuerpo cja chü. Xo ga cjanu Mizhocjimi me dacüji c'ü rgá zëzhiji, ngue c'ua, dya ra ndöcüji c'ü dya jo.

¹² Nu yo rí ügöji yo rí chügöji, dya ngueje yo nte. C'o rí chügöji, ngueje c'ü dya jo 'ñe c'o o mbëpji c'o dya rí jandaji. C'ü dya jo 'ñe c'o o mbëpji ngue c'o manda cja ne xoñijömü. Nuc'o, me na s'o c'o. Ngue c'o cjapü me na bëxömü cja o mü'bü yo nte; nguec'ua yo nte, dya ätäji Mizhocjimi.

¹³ Nguec'ua ni jyodü rí zëzhigüejji rguí 'ñejmeji Mizhocjimi. A cjanu, 'ma ra jyonnc'üji chü c'ü dya jo, dya ra ndö'c'üji 'ma. A cjanu, dya rí ñügüji, dya rí tsjaji c'o na s'o.

¹⁴ A cjanu rí zëzhiji. 'Na xondaro nzünt'ü na jo o mbünt'ü c'ü na jo rga zëzhi. A cjanu ra zë'ts'iji na jo 'ma sido rí mamaji c'ü na cjuana. 'Na xondaro co'bü o tijmi co 'na t'ëzi nguec'ua nu c'o üvi, 'ma pjat'üji, dya ra chötpü cja ts'ingue. A cjanu 'ma sido rí tsjagüejji c'o ne Mizhocjimi, angueze ra

mbö'c'üji na ngueje e Jesucristo ya je bübü cja in mü'bügüejji. Nguec'ua dya pje ra nguich'i cja in mü'büji c'o na s'o.

¹⁵ 'Na xondaro t'ch'í o dyatsi, ngue c'ua dya pje ra chjocü o ngua cja chü. Je xo ga cjatsc'ejji nu. Ya i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, nguec'ua Mizhocjimi cja'c'üji ra söya in mü'bügüejji, dya rí sügüejji cja ne chü nu jonnc'üji e Satanás c'ü dya jo.

¹⁶ 'Na xondaro jün 'na escudo ngue c'ua, dya ra chöt'ü c'o flecha c'o ya ri tjë'ë c'o ra pana c'o enemigo. Je xo ga cjatsc'ejji nu, sido rí 'ñejmeji e Jesucristo c'ü o ndin'tsc'igüejji in mü'bügüejji. A cjanu, dya ra ndö'c'üji e Satanás c'ü me jonnc'ü ja rgá ndö'c'üji.

¹⁷ 'Na xondaro junt'ü 'na casco o ñi ngue c'ua ra mbörü o ñi cja chü. Je xo ga cjats'ügüejji nu. In pârâgüejji e Jesucristo o jocüts'üji in mü'büji; o 'ñempc'ejji libre ngue c'ua, dya rí tsjijñiji c'o na s'o cja in ñigüejji. 'Na xondaro xo jün 'na tjëdyi. Co c'e tjëdyi c'ü jün, cjapü ra c'ueñe c'o chüvi. Je xo ga cjats'ügüejji nu. C'ü dya jo, me jonnc'üji chü. Pero in pârâgüejji o jña Mizhocjimi. Co c'e jña, o Espiritu Mizhocjimi ra mböxc'üji ngue c'ua, dya rí dyätäji c'ü dya jo; rí tsjapüji ra c'ueñe.

¹⁸ Nu'tsc'ejji, sido rí dyötügüejji Mizhocjimi ra mböxc'üji. Xömü, ndempa rí dyötügüejji Mizhocjimi. Rí dyötüji c'ua ja nzi ga ne o Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü cja in mü'bügüejji. Rí dyötügüejji Mizhocjimi ra mbös'ü texe c'o o nte angueze.

¹⁹ Nutscö e Pablo, xo rí dyötcügöji Mizhocjimi ra dyacügö jña rá zopjü yo nte. Xo rí dyötcüji Mizhocjimi c'ü dya rá sügö rga zopjüji, pero rá xipjiji na jo c'ü mama Mizhocjimi c'ü ja rgá sö yo nte ra 'natjoji co e Jesucristo, zö menzumüji a Israel o jiyö.

²⁰ Mizhocjimi o 'ñembgüegö c'ü rá zopjü yo nte rá xipjiji c'o o jña angueze. Na ngue c'ü rí zopjügö yo nte, rí ogö a pjörü. Pero rí dyötcügöji Mizhocjimi c'ü rá zopjü yo nte c'ua ja nzi ga ne angueze; c'ü dya rá sügö.

Saludos finales

²¹ E Tíquico c'ü ín cjuarmagöji ra xi'ts'iji pje rí c jagö 'ñe c'o bëpji c'o rí pëpcö Mizhocjimi. Nuc'ü, me rí s'iyagö c'ü. Angueze me pjöxcügö cja o bëpji ín Jmugöji e Jesucristo.

²² Nguec'ua rvá täjägö e cjuarma Tíquico ngue c'ua rí pãrãgueji pje rí c jajme. Nguec'ua a cjanu ra mäjä in mü'bügueji.

²³ Rí ötügö e Jesucristo c'ü ín Jmugöji, 'ñe Mizhocjimi c'ü nu Tata ra tsja'c'üji ra mäjä in mü'büji, dya pje rí mbeñeji. Xo rí ötügö anguezeví ra dya'c'üji rí pötqui s'iyaji. Ra dya'c'üji a cjanu, 'ma rí jñunt'ü in mü'büji ra dya'c'üji c'o.

²⁴ Nuzgö, xo rí ötügö Mizhocjimi ra nintsjimi texe c'o na cjuana ätä ín Jmugöji e Jesucristo, 'ñe neji. Je rga cjanu, amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS FILIPENSES

Pablo escribe desde la cárcel a la iglesia de Filipos

¹ Nutscö e Pablo 'ñe e Timoteo, rí mbëpji gobe cja e Jesucristo. Nutscöbe rí pen'c'egöbe ne carta, nu'tsc'ejí cjuarma in cãrãji a Filipos, co texe c'o pastor 'ñe c'o pjös'ü c'o pastor. Nu'tsc'ejí o ntets'üji Mizhocjimi. In 'natjoji co e Jesucristo.

² Mizhocjimi c'ü in Tatagöji 'ñe e Jesucristo c'ü in Jmugöji ra nuc'ejí na jo; y ra tsja'c'üji ra mäjã in mü'büji, dya pje rí mbeñeji.

Oración de Pablo por los creyentes

³ Texe 'ma rí mbents'egöji rí unü na pöjö Mizhocjimi.

⁴ Rí mbents'egöji texe 'ma rí ötügö Mizhocjimi. Me mäjã in mü'bügö rgá ötü Mizhocjimi.

⁵ Rí unügö na pöjö Mizhocjimi na ngueje ndeze nu pa 'ma ot'ü i dyärãgueji c'e jña c'ü mama ja ga cja e Jesucristo, hasta nudya, yo pa dya yo, nutscö 'ñetsc'ejí rí 'natjoji. Na ngueje nu'tsc'ejí sido in ejmegueji e Jesucristo 'ñe in zopjüji yo nte c'ua ja nzi rgá zopjügö.

⁶ Ngue Mizhocjimi c'ü o pëpji cja in mü'bügueji ngue c'ua i 'ñench'e in mü'büji angueze. Rí pãrãgö Mizhocjimi sido ra pëpji cja in mü'büji hasta 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo; ngue c'ua rí nocüji cja o dyë Mizhocjimi.

⁷ Na jo rá mbents'ejí a cjanu, na ngueje me rí s'iyats'üji. Exi 'ñetse pëpji Mizhocjimi cja in mü'büji. Na ngueje dya i jyombeñezügöji c'ü rrã ogö a pjörü. Xo i pjöxcüji 'ma o zinzigöji a jmi c'o pje pjëzhi, 'ma mi xipjigöji ja ga cja o jña e Cristo.

⁸ Mizhocjimi pãrã c'ü me rí s'iyats'ügöji in texeji, na ngueje 'natjo in mü'büji co e Jesucristo c'ü me s'iyazüji.

⁹ Nu'tsc'ejí in s'iyaji Mizhocjimi. Xo in pötqui s'iyaji. Me rí ötügö Mizhocjimi c'ü xenda me rí s'iyaji. A cjanu xenda rí pãrãgueji Mizhocjimi. Xo rí ötügö Mizhocjimi ra jí'ts'iji c'o ne angueze rí tsjaji.

¹⁰ A cjanu sö rí pãrãji c'ü na jo rí tsjagueji. Ngue c'ua 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo, ra 'ñetse vi tsjagueji c'ua ja nzi ga ne angueze, nguec'ua dya ra sö pje ra xi'ts'iji.

¹¹ A cjanu 'ma sido rí 'ñejmeji e Jesucristo c'ü bübü cja in mü'büji, rí tsjaji c'o ne Mizhocjimi 'ma. Nuc'ua ra 'ñetse c'ua c'ü me na nojo Mizhocjimi, 'ñe me na jonte.

Para mí la vida es Cristo

¹² Mi cjuarmats'ügöji, zö rí ogö a pjörü, pero nu o jña e Cristo, dya c'a's'üji. Na cjuana, nudya ngue dya xenda ärãji dya, ne jña.

¹³ Texe yo xondaro yo pjörü va cja ne palacio, y texetjo nu va a Roma pãrãji c'ü rí ogö a pjörü na ngueje rí ejmegö e Jesucristo.

¹⁴ Yo cjuarma pãrãji c'ü sido rí ñagö o jña Mizhocjimi zö rí ogö a pjörü. Nguec'ua na puncjü anguezeji xenda o zëzhiji. Nudya, dya cja sñji ga zopjüji o jña Mizhocjimi yo nte. Na ngueje pãrãji c'ü in Jmugöji, dya jëzguigöji; me pjöxcüji.

¹⁵⁻¹⁷ Bübü cjuarma c'o zopjü yo nte, xipjiji o jña e Cristo, na ngueje me juentsqueji. Anguezeji me neji e Cristo. Xo s'iyazügöji. Pãrãji Mizhocjimi o 'ñembgue rá zopjü yo nte rá xipjiji o jña e Cristo. Pero bübü cjuarma c'o ña o jña e Cristo, na ngueje neji c'ü ra xögü na puncjü cjuarma co nuzgö, cja rrü möji co anguezeji. Anguezeji nzhodüji libre ga zopjüji o jña Mizhocjimi yo nte. Pero xöcüji c'o cjuarma. Cjijñiji, 'ma rá ärãgö xögü c'o cjuarma ngue c'ua ra ndünt'ü a xütjü anguezeji, xenda ra sufrido in mü'bügö va a pjörü.

¹⁸ Pero dya ra tsja zö neze c'o cjuarma c'o ña o jña e Cristo, zö nugü na ü c'o. Nu c'ü je me ni muvi, ngue c'ü zopjüji yo nte.

Nguec'ua me mājā ín mü'bügö dya.

¹⁹ Sido rá mājägö, na ngueje rí pãrãgö texe c'o ts'acü ra mbedye na jo c'o. Rí pãrãgö ra mbedye na jo na ngueje me in ötcüji Mizhocjimi. Xo pjöxcügö o Espíritu e Jesucristo.

²⁰ Nu c'ü je rí negö, rí te'begö cja ín mü'bügö c'ü dya rá sügö. Rí ne sido rá zopjü na zèzhi yo nte, rá xipjiji nu o jña e Cristo c'ua ja nzi rvá c jagö 'ma cja rvá ench'e ín mü'bügö e Jesucristo. Dya ra tsja zö ra mbötcüji, zö ra 'ñevguegöji libre xe rá mimitjo cja ne xoñijö mü; pero c'ü rí negö ngue c'ü ra unü ngüenda yo nte c'ü me na nojo e Cristo.

²¹ Rí 'natjogöbe co e Cristo, nguec'ua me rí mājā xe rí bübütjogö cja ne xoñijö mü. Pero xenda na jo rá tügö, na ngueje rá ma bünc'ö co e Cristo.

²² 'Ma xe rá mimitjo cja ne xoñijö mü, xe sö rá pëpitjo c'ü mi Jmugöji e Jesucristo. Nuc'ua na puncjü c'o ra dyärä o jña e Cristo. Nguec'ua, dya rí pãrãgö ja ngue c'ü xenda na jo; cjo xenda na jo xe rá mimitjogö cja ne xoñijö mü, o cjo ya ra zixqui e Cristo.

²³ Bübü 'ma rí mangö na jo rá tügö; bübü 'ma xo rí mangö na jo xe rá mimitjogö. Nuzgö, nu c'ü rí negö, rá tügö ngue c'ua rá ma bübügöbe e Cristo. Ngue c'ü xenda na jo.

²⁴ Pero por nu'tsc'ejí xenda na jo xe rá mimitjo va cja ne xoñijö mü ngue c'ua xe ra sö rá zo'c'üji nu o jña e Cristo.

²⁵ Ni jyodü rá zo'c'üji, nguec'ua rí pãrãgö c'ü xe rá mimitjo, rá ã zo'c'üji na yeje, ngue c'ua xenda rí pãrãgueji na jo e Cristo, y rí mājāji rguí 'ñejmeji angueze.

²⁶ 'Ma rá ã zenguats'üji na yeje, rí mácjeji na puncjü, rí mangueji c'ü me na nojo e Jesucristo na ngueje ya rguí pjongüzü libre cja pjörü.

²⁷ Zö rá ãcjö; zö dya rá ãcjö, rí minc'ejí na jo c'ua ja nzi ga mama o jña e Cristo. Nguec'ua rá äragö c'ü ri mamaji c'ü sido in ejmeji e Jesucristo; c'ü 'na ma cjatjo c'ü in cjiñiji; c'ü in cjacjuanaji in zopjüji o jña e

Jesucristo yo nte.

²⁸ Dya pje rí sü'üji c'o nuc'üji na ü. Nu c'ü ni nuc'üji na ü exi 'ñetse c'ü ra ndüji. Mizhocjimi, dya ra unüji c'ü ra bübütjoji. Pero nu'tsc'ejí c'ü rguí zèzhigüeji, ri 'ñetse c'ü ya o 'ñempc'ejí libre Mizhocjimi.

²⁹ Mizhocjimi o dya'c'üji c'ü i dyäräji o jña angueze; nguec'ua i 'ñejmeji e Jesucristo. Mizhocjimi xo o dya'c'üji c'ü in sufridoji na ngueje in ejmeji e Jesucristo. Me na jo nu yo o dya'c'üji Mizhocjimi.

³⁰ I jñandgueji o tsjacüji ró sufrido na puncjü, na ngueje rí pëpigö e Jesucristo. Xo in äräji c'ü rí sufridogö dya. Nu'tsc'ejí 'ñetscö 'na ma cjatjo c'ü rgá c jagöji na s'èzhi; rí sèchitjoji.

2

La humillación y la grandeza de Cristo

¹ E Cristo bübü cja in mü'bügüeji. Me s'iyats'üji angueze nguec'ua me cja'c'üji rí mácjeji. O Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü cja in mü'büji ngue c'ü cja'c'üji rí s'iyaji yo in minteji. Xo cja'c'üji rí juentseji yo in minteji.

² Na ngueje texe yo cja ró xi'ts'iji, ri 'na ma cjatjo c'ü rí tsjiñiji ngue c'ua rí tsjacüji xenda rá mácjö. Rí pötqui s'iyaji c'ua ja nzi ga s'iyats'üji e Cristo, ri 'na ma cjatjo in mü'büji.

³ Dya rí huinsteji, dya rí jyodügüeji ja rgá mbë'ts'iji na nojo. Nu c'ü rí tsjaji, nu'tsc'ejí tsjapüji xenda ni muvi nzi 'na yo nin cjuarmaji que na ngue'tsc'ejí.

⁴ Dya nguetjo cja in bëpjiji rí jyodü rí pëpjiji. Xo rí jyonnc'ejí ja rguí pötü rguí pjös'üji.

⁵ C'ua ja nzi va nguiñi e Cristo Jesús, xo rguí tsjiñigüeji c'ua.

⁶ C'ua ja nzi ga cja Mizhocjimi, xo ga cjanu e Cristo Jesús, na ngueje angueze Mizhocjimi. Pero dya o tsjapütsjé na nojo e Cristo Jesús c'ü dya ro dyätä nu Tata.

⁷ Mizhocjimi angueze, pero o ë jmus'ü nza cjatscöji rí nteji. O ëjë o ë dyätä Mizhocjimi c'ü nu Tata.

⁸ Mi nte'e e Jesucristo. O ne o tsja texe c'ü mi ne Mizhocjimi c'ü nu Tata; nguec'ua o ne o ndü. Je ngue cja 'na ngronsi o ndü. 'Ma cjó c'o tũ cja 'na ngronsi, mamaji c'ü me na s'o c'ü.

⁹ E Cristo Jesús o tsja c'ü mi ne Mizhocjimi. Nguec'ua Mizhocjimi o unü o mbëzhi me na nojo a jens'e. Dya cjó bübü c'ü ra mbëzhi nza cja e Cristo Jesús. Angueze manda texe.

¹⁰ Na ngueje me na nojo e Jesús, nguec'ua ra ndüñijömüji a jmi angueze texe c'o cãrã a jens'e 'ñe yo cãrã cja ne xoñijömü, 'ñe c'o cãrã a linfiernu.

¹¹ Texeji ra nädäji e Jesucristo ngueje c'ü Jmu'u. A cjanu ra 'mãrã c'ü me na nojo Mizhocjimi c'ü nu Tata.

Los cristianos son como luces en el mundo

¹² 'Ma mi bñnc'ö co nu'tsc'ejí i dyätãgueji Mizhocjimi; i tsjagueji c'o ne angueze. Nudya rí bñnc'ö na jë, pero rí ö'tc'ügöji sido rí dyätãgueji Mizhocjimi. E Jesucristo o 'ñempc'ejí libre cja c'o na s'o, nguec'ua sido rí tsjacjuanaji, rí sũji Mizhocjimi.

¹³ Ra sö rí dyätãji Mizhocjimi, na ngueje Mizhocjimi ngue c'ü pëpji cja in mü'bügueji. Ngue angueze cja'cüji rí ñe rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze. Xo pjöxc'üji nguec'ua sö rí tsjaji c'o.

¹⁴ Nu'tsc'ejí, dya rí pötqui reclamaoji. Dya xo rí pötqui söji o jña.

¹⁵ Nguec'ua, dya ra sö cjó pje ra xi'ts'iji. Ra 'ñetse in ätäji Mizhocjimi co texe in mü'bügueji. A cjanu ra 'ñetse exi nguetjots'ügueji Mizhocjimi, nu'tsc'ejí o t'its'üji angueze. In cãrãji a nde yo nte yo dya nzhodü na jo. Pero nu'tsc'ejí 'ñetsets'üji a nde anguesji c'ü bübü o jya's'ü Mizhocjimi in mü'bügueji.

¹⁶ Nu'tsc'ejí rí zopjügueji yo nte, rí xipjiji ja rgá sö e Cristo ra unü c'ü rguí bübütjoji. Nuc'ua 'ma ra ëjë na yeje e Cristo, me rá mä'c'ägöji na ngueje i dyätãji c'ü me ró zo'c'ügöji.

¹⁷ Nu'tsc'ejí in ejmeji e Cristo, ya i unügueji in mü'büji, in pëpji angueze. Zö ra mbötcügöji, pero nuzgö me rí mä'c'ägöji.

¹⁸ Nguec'ua a cjanu xo rí mäjãgueji. Rí mäjãgueji co nutscö.

Timoteo y Epafrodito

¹⁹ 'Ma ra ne e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugöji, rí negö, dya cja ra mezhe c'ü rá täcjö e Timoteo ra ëjë c'ua ja in cãrãji. Rá mäjçö 'ma ya rá pãrãgö pje in cjaji.

²⁰ Dya cjó bübü co nutscö c'ü ri cjijñi nza cja e Timoteo. Angueze ra jyodü na cjuana ra mböxc'üji.

²¹ C'o dyaja cjuarma c'o bübü co nutscö dya, jodütsjējēji c'o netsjējēji. Dya pje jodüji c'ü ra mbös'üji c'o dyaja c'ua ja nzi ga ne e Jesucristo.

²² Nu'tsc'ejí ya in pãrãgueji c'ü na jonte e Timoteo. Nuc'ü, chjëntjovi 'ma ri ngueje in ch'igö, me o mböxcügö na puncjü ró zopjübe yo nte nu o jña e Cristo.

²³ Nuzgö, 'ma rá pãrãgö cjo ra bötcügö cjo ra pjongüzüji libre, rí negö extá täcjö e Timoteo ra ëjë c'ua ja in cãrãgueji.

²⁴ 'Ma ra ne e Jesucristo c'ü in Jmugöji, dya ra mezhe ra pjongüzüji libre xo rá ëcjö c'ua ja in cãrãgueji.

²⁵ Rí mangö c'ü xo ni jyodü rá täcjö e cjuarma Epafrodito nu ja in cãrãgueji. Ngueje in mimbëppjibe. Ngue c'ü rí dyocjöbe c'ü. Mi zopjügöbe o jña e Cristo yo nte. Nguetsjē e Epafrodito nu c'ü i chäjãji c'ü; nguec'ua ro ë mböxcü.

²⁶ E cjuarma Epafrodito me mbents'ejí in texeji. Angueze me ne ra ma zenguats'üji. Me mbents'ejí na ngueje vi pãrãgueji mi sö'dyē c'ü.

²⁷ Na cjuana nda mi cja c'ü e cjuarma. Ya mi ngue ro ndü'ü. Pero Mizhocjimi o juentse angueze. Xo 'ñezgö, me xo o juentscö Mizhocjimi. Ya mi sufrido in mü'bügö. Pero 'ma ro ndü c'e cjuarma, xenda ro sufrido na puncjü in mü'bügö 'ma.

²⁸ Nguec'ua rí negö extá täjãgö c'ua ja in cãrãgueji; nguec'ua 'ma ya rí

jñandaji na yeje angueze, me rí mājāji. Nutscö dya, dya cja me rá cjiñigö 'ma.

²⁹ Nu'tsc'ejí rí mājāgueji rguí tsjocüji in nzumügueji, na ngueje ngue 'naja cjuarma c'ü ejme ín Jmugöji e Jesucristo. Rí respetaogüejí texe c'o nza cja angueze.

³⁰ Nune cjuarma nu, ya mi ngue ro ndü na ngueje pēpi e Cristo. Nu'tsc'ejí me mi ne ri pjöxcüji. Pero dya söts'ügueji, na ngueje dya mi bünc'ö c'ua ja ín cārāgueji. Nguec'ua e Epafrodito mi cja posible ro tsja texe c'o mi jyongü, zö 'na ro bö't'ü angueze.

3

La rectitud verdadera

¹ Nu'tsc'ejí ín cjuarmats'ügöji, xe bübütjo c'ü xe rá xi'ts'iji. Sido rí mápāgueji c'ü ín Jmugöji. Nuzgö, dya pje xichazügö c'ü rá opcjö na yeje c'o ya ró xi'tsc'öji. Nuc'o, ni jyodü rá xi'ts'iji na yeje c'o, ngue c'ua rí mbeñegueji na jo.

² Rí pjötpügueji ngüenda c'o me na s'o ga xöpüte. Nuc'o, chjëntjovi dyo'o c'o me na sate. Anguezeji jodü ra cumpletsjēji c'o na jo, pero cjaí c'o na s'o. Mamaji ni jyodü rí meyaji ín cuerpoji; 'ma jiyö, dya ra tsja'c'ejí Mizhocjimi o t'its'üji 'ma.

³ Pero nutscöji na cjuana o t'izüji Mizhocjimi na ngueje ya ró ench'e ín mü'büji e Jesucristo; nguec'ua rí ma't'üji Mizhocjimi cja ín mü'büji. Rí mamagöji nguetjo e Jesucristo c'ü embgueji libre. Dya rí jodüji rá cumpletsjēji c'o na jo.

⁴ Bübü c'o mama ngueje o t'iji Mizhocjimi na ngueje pje pjēzhiji cja yo nte a Israel. Nutscö xenda pjētsi que na ngueje texe anguesji.

⁵ Nutscö je rí menzumügö a Israel. O mboxbēchezügö e Benjamín. 'Ma ya vi cjogü c'o ocho pa 'ma ya vi jmuxcügö, nuc'ua o meyzüji ín cuerpogö c'ua ja nzi ga cja yo ín menzumüjme a Israel. Rí ñagö c'e jña hebreo. Xo mi ña hebreo mi tatagö 'ñe mi mamágö. Nuzgö ró cjaö c'o

mama cja o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. Ró cjaö c'ua ja nzi ga cja c'o fariseo na ngueje xo rí fariseogö.

⁶ Me mi süpügö c'o ín leygöjme, y mi negö texeji nde ro züpüji c'o. Nguec'ua me mi cjaü ra sufrido c'o vi 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Mi jodü ja rva chjotüji. Nuzgö mi ätägö c'o mama cja o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés, nguec'ua dya cjó mi sö ro huēnzhuí.

⁷ Texe yo, ró mangö c'ü me ni muvi yo. Pero ya rí pärāgö na jo c'ü dya pje ni muvi yo, mi c'axcöji yo, ngue c'ua dya ro jocüzü ín mü'bügö. Nu c'ü ni muvizügö ngue c'ü bübü e Jesucristo cja ín mü'bügö dya.

⁸⁻⁹ Rí pärāgö na jo c'ü pje mi pjētsigö, dya pje ni muvi; ne ri ngue c'ü pje xe ra mbētsi c'ü rguí muvi. Nu c'ü ni muvi ngue c'ü rí pärāgö e Jesucristo c'ü ngueje ín Jmugö. Nu c'o rí cjaüügö me ni muvi, nudya ya rí cjaütjogö ngue cañabü. Nuzgö ró jēzi texe c'o, ngue c'ua ro 'natjobe co e Cristo. Zö ró cjaö c'o mama cja o ley e Moisés, dya ngue a cjanu o jözü a jmi Mizhocjimi. O jocüzügö Mizhocjimi 'ma ró ench'e ín mü'bügö e Jesucristo. Mizhocjimi ra jocü texe c'o ra 'ñejme e Jesucristo.

¹⁰ Rí negö rá pärāgö texe c'ua ja ga cja e Cristo. Mizhocjimi me na zēzhi. O tsjapü o te'e e Jesucristo 'ma ya vi ndü. O te'e ngue c'ua ra dyacüji c'ü rá bübütjoji. Nguec'ua rí negö dadyo rga mimigö dya. O sufrido e Jesucristo; nguec'ua nuzgö, rí ne rá ätägö c'ü, zö xo rá sufridogö. Dya cja xo rí negö ra mandazü yo nzhubü, na ngueje o ndü e Jesucristo va ngötcüji ín nzhubüji.

¹¹ A cjanu, nuc'ua 'ma rá tügö, ra tsjacü Mizhocjimi rá tetcjö nu pa'a 'ma ra ējē na yeje e Jesucristo.

La lucha para llegar a la meta

¹² Nuzgö dya be exi nguetjozügö e Cristo, texe c'ua ja ga cja angueze. Pero nutscö rí cjacjuanagö ngue c'ua exti nguetjozügö angueze, na ngueje ngue c'ü vi 'ñevgue libre.

13 Nu'tsc'ejí mi cjuarmats'ügöji; rí pârãgö c'ü dya be exi nguetjozügö e Cristo, texe c'ua ja ga cja angueze. Pero dya cja rí cjiñgö c'ua ja nzi rmá c jagö. Nuzgö c'ü rí c jagö, rí cjacjuanagö, sido rá tjünt'ü a xütjü e Cristo; ngue c'ua exti nguetjozügö c'ua ja nzi ga cja angueze.

14 Nu c'ü rí c jagö rí chjëntcjöbe nza cja 'naja nte c'ü me cja carrea. Nu c'e nte c'ü, ne ra ndöjö c'ü ra ch'unü. A cjanu, nuzgö rí cjacjuanagö, rí tjünt'ügö a xütjü e Jesucristo; ngue c'ua rá tøjö c'ü ra unü Mizhocjimi. Mizhocjimi ra dyacü rá sät'ä a jens'e nu ja bübü angueze; ra dyacü c'ü exti nguetjozügö e Jesucristo.

15 'Ma in cjiñgueji c'ü ya exi nguetjots'ügueji e Jesucristo, ni jyodü rí mbeñegueji c'ü xe bē'ts'iji. Mizhocjimi ra jí'ts'iji c'ü ni jyodü xe rí tsjacjuanagueji sido rí chjünt'üji a xütjü e Jesucristo.

16 Nu 'ma rí pârãgöji c'ua ja ga cja e Jesucristo, ni jyodü rá c jagöji c'ua ja nzi ga ne angueze. Dya rá yembeñegöji.

17 Nu'tsc'ejí in cjuarmats'ügöji, rí tsjaji c'ua ja nzi rgá c jagö. Nu'tsc'ejí rí unüji ngüenda nu c'o nzhodü c'ua ja nzi rgá nzhodügö.

18 Cãrã na puncjü c'o dya nzhodü a cjanu. Ya na puncjü rgá xi'ts'iji, nudya rí huë'ë dya, rgá xi'ts'iji; dya cjaji c'ua ja nzi ga ne e Jesucristo. Nza cja c'ü me nuji na ü e Jesucristo c'ü o ndü cja ngronsi.

19 Nu c'ü je ra tsjapüji yo, ngue c'ü ra ndüji; je ra möji a linfiernu. Anguezeji cjatsjèji c'o netsjèji; dya cjaji c'o ne Mizhocjimi. Cjaji c'o na s'o c'o ex 'na tsejetjo, pero me mápãji c'o. C'o cja'a yo nte cja ne xoñijömmü ngue c'o me jodü ra tsjaji c'o.

20 Pero nutscöji je rí menzumüji a jens'e. Nutscöji rí ten'c'öji je rguí ñeje nu, nu c'ü o ñevgueji libre. Ngueje e Jesucristo c'ü in Jmugöji.

21 Angueze ra pötcüji in cuerpoji nu tsjaja cja ne xoñijömmü. Nuc'ua c'ü in cuerpoji ya exti nguetjo o cuerpo

angueze c'ua ja nzi ga cja ndeze o te, o ma a jens'e. Ra pötcügöji in cuerpoji na ngueje na zèzhi angueze. Nde manda texe.

4

Alégrese siempre en el Señor

1 Nu'tsc'ejí in cjuarmats'ügöji, me rí s'iyats'üji. Me rí negö rá ma nuc'üji. Me rí mä'c'ägöji na ngueje i dyätãji o jña Mizhocjimi c'ü ró zo'c'üji. Exi ñetse ró pëpcö na jo Mizhocjimi rvá zo'c'üji. Nuzgö rí ö'tc'üji, dya ra tögüts'üji, sido rí dyätãji e Jesucristo c'ü in Jmugöji. Rí xi'ts'iji yo, na ngueje me rí s'iyats'ügöji.

2 Nudya bübü 'na jña c'ü rá xipjivi yo hermana, e Evodia ñeje e Síntique. Nu'tsc'evi ni jyodü ri 'na ma cjatjo rguí tsjiñivi na ngueje in ejmevi e Jesucristo c'ü in Jmugöji.

3 Xo ñetsc'e mi cjuarmats'ügö, 'ma rí zopjügö nu o jña e Cristo yo nte, dya tögü in mü'bügue gui pjöxcü. Rí ö'tc'ügö rí zopjü nza yeje c'o hermana ngue c'ua ri 'na ma cjatjo rgá nguiñivi. Rí zopjüvi na ngueje nza yeje c'o hermana o mböxcügö 'ma rmí zopjügö nu o jña e Cristo yo nte. Xo o mböxcü e Clemente ñe c'o dyaja. Texe c'o, o ñench'e o mü'büji e Jesucristo; nguec'ua o tjü'ü anguesji je t'opjü cja c'e libro c'ü quis'i o tjü c'o ra bübü'tjo.

4 Nu'tsc'ejí, dya ra tögü in mü'bügueji rguí mäjãji, na ngueje in ejmeji e Jesucristo c'ü in Jmugöji. Nuzgö rá yepcö rá xi'ts'iji, rí mäjãgueji.

5 Zö cjó pje ra tsja'c'üji, pero rí pësp'iji paciencia. Nuc'ua ra mbãrã yo nte c'ü me na jopü in mü'bügueji. Rí tsjaji a cjanu na ngueje e Jesucristo c'ü in Jmugöji ya ngue ra ëjë.

6 Dya pje rí tsjiñigueji. Rí xipjigueji Mizhocjimi texe c'o ni jyonc'üji. Rí dyötügueji angueze. Rí unüji na pöjö.

7 Nuc'ua Mizhocjimi ra tsja'c'üji ra söya in mü'bügueji c'ü dya pje rí tsjiñiji, na ngue in 'natjoji co e Jesucristo. Me na nojo Mizhocjimi. Dya

cjó sö ra mbārã ja ga tsjacüji rá mäjäji cja ín mü'büji.

Piensen en lo que es bueno

⁸ Xe bübütjo c'ü xe rá xi'ts'iji cjuarma. Rí unüji ngüenda texe c'o na cjuana, 'ñe texe c'o ni jyodü rá respetaoji. Rí unüji ngüenda texe c'o na jo, 'ñe c'o dya pje bübü c'ü na s'o. Rí unüji ngüenda texe c'o me na zö, 'ñe texe c'o me na jo rgá äräji. Nguejyo je rí tsjiñiji yo.

⁹ Rí tsjagueji c'o ró jí'tsc'öji. Ya in pārãgueji xo ngue c'o rí c jagö c'o. Nuc'ua ra bübü Mizhocjimi cja in mü'bügueji c'ü cja'c'üji rí mäjäji cja in mü'büji.

Ofrendas de los filipenses para Pablo

¹⁰ E Jesucristo c'ü ín Jmugöji me cjacügö rá mäcjö na ngueje ya na yeje c'ü i mbenzegöji i pjöxcüji. Dya pje rí mangö c'ü ya vi jyombeñezüji. Pero dya pje mi töt'ügueji ja rvi pjöxcüji.

¹¹ Dya rí mangö c'ü pje ni jyongü; na ngueje ya rí pārãgö ja rga mäjägö 'ma pje rí pë'sc'ö, y 'ma dya pje rí pë'sc'ö.

¹² Nuzgö ró nugö 'ma rí jün pje rá si; ya xo ró nugö 'ma dya rí jün. Zö rí sant'agö, zö rí nijmigö, zö ri ojtjo, zö ri bübü texe; pero nutscö rí pārãgö ja rga mäjägö rga mimigö.

¹³ Nuzgö sö rá c jagö texe na ngueje e Jesucristo cjacü rá zëzhi.

¹⁴ Zö mi zëzhigö, pero i tsjagueji na jo c'ü i pjöxcüji c'ü pje mi jyongü.

¹⁵ Nu'tsc'ejji cjuarma in cãrãji a Filipos; in mbeñeji 'ma ró pedyegö cja c'e estado de Macedonia. Nu'tsc'ejji cja vi 'ñejmeji o jña e Jesucristo. Pero i penqueji o ofrenda 'ma. In pārãji nguextjots'üji i pjöxcüji a cjanu. I tsjagueji na ngueje me i gradecidogueji yo jña yo ró zo'c'ügöji. Nu c'o cjuarma cja c'o dyaja jñiñi, dya cjó o mbenque o ofrenda 'ma.

¹⁶ 'Ma xe mi bunc'ö a Tesalónica yengüi pjöxcüji. I penquegöji o ofrenda.

¹⁷ Nuzgö, dya ngue c'ü me rí negö pje rí dyacüji. Nu c'ü je rí negö, rí

tsjagueji c'ü ne Mizhocjimi. Nguec'ua xenda ra nintsjimits'üji 'ma angueze.

¹⁸ Ya rí pë'sc'ö dya texe c'o ni jyongö. Na cjuana poncjütjo. Nuzgö rí mäcjö na ngueje ya o dyacü e Epafrodito nu c'o merio c'o i penqueji. Me xo mäjã Mizhocjimi na ngueje chjëntjovi c'ü ri unüji angueze nu c'o merio c'o i dyacüji.

¹⁹ Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e xo ra dya'c'üji texe c'o bë'ts'iji na ngueje texe ngueje o tsjaja angueze. Ra dya'c'üji na ngueje rí 'natjoji co e Jesucristo.

²⁰ Mizhocjimi c'ü ín Tatagöji me na nojo. Dya ra nguarü rá mamaji c'ü me na nojo angueze. Je rga cjanu, amén.

Saludos finales

²¹ Xipjiji ra mbörü Cjimi texe c'o ya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo. Nu yo cjuarma yo rí bunc'öjme bö'tc'ütjoji Cjimi.

²² Yo cjuarma yo cãrã cja o ngumü e César c'ü manda, bö'tc'üji Cjimi. Xo 'ñe texe yo cjuarma yo cãrã va.

²³ E Jesucristo c'ü ín Jmugöji ra nuc'üji na jo, in texeji. Je rga cjanu, amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS COLOSENSES

Pablo escribe a la iglesia de Colosas

¹ Nutscö e Pablo, rí apóstolegö cja e Jesucristo; na ngueje o ne a cjanu Mizhocjimi. Rí opjügö ne carta rá pen'c'ejí. E Timoteo c'ü ín cjuarmagöji xo va bö'tc'ügueji Cjimi.

² Rí pen'c'ejí ne carta, nu'tsc'ejí ín menzumüji a Colosas. Nu'tsc'ejí o ntetsc'ejí Mizhocjimi. Sido ín ejmegueji e Jesucristo. Mizhocjimi c'ü ín Tatagöji ra nuc'üji na jo, y ra tsja'c'ü ra söya ín mü'bügueji c'ü.

La oración de Pablo por los creyentes

³ 'Ma rí ö'tc'ügöbe Mizhocjimi, rí unübe na pöjö Mizhocjimi c'ü nu Tata e Jesucristo c'ü ín Jmugöji.

⁴ Na ngueje ró ärägöbe mamaji c'ü ín ejmegueji e Jesucristo. Me xo ín s'iyagueji texe yo dyaja o nte Mizhocjimi.

⁵ Xo ín te'begueji Mizhocjimi ra dya'c'üji c'ü 'natjo c'ua rí bübüji a jens'e co angueze. Ngue c'ü o mama nu c'o o xi'ts'iji o jña e Jesucristo. Na cjuana o jña angueze.

⁶ Ya o zo'c'ügueji o jña e Cristo. Nguec'ua vi 'ñench'e ín mü'büji angueze, y ya dadyo gui mimiji. Xo zopjüji c'o dyaja nte cja ne xoñijö mü. Nguec'ua xo ejmeji o jña e Jesucristo; y ya xo dadyo ga mimiji dya. 'Ma i dyärägueji o jña e Jesucristo, nuc'ua ya i pärägueji me na cjuana me nugüji na jo Mizhocjimi.

⁷ Ngue e Epafras c'ü rí s'iyaji c'ü o zo'c'ügueji o jña e Jesucristo. Rí mimbëpjijme e Epafras cja e Jesucristo. Nuc'ü, pëpi na jo e Jesucristo c'ü. C'ü ro ëcjö ro ë zenguats'üji, o pätcägö e Epafras o ëjë.

⁸ Angueze o xitsibe c'ü ín pötqui s'iyaji yo cjuarma na ngueje o Espíritu Mizhocjimi bübü cja ín mü'bügueji.

⁹ Nguec'ua ndeze c'e pa 'ma ró pärägöjme c'ü ín ejmeji e Jesucristo, dya rí söyajme rgá ö'tc'üjme Mizhocjimi. Rí ötüjme Mizhocjimi ra tsja'c'üji rí pärägueji na jo c'ü ne angueze rí tsjaji. Xo ra tsja'c'üji rí pärägueji c'ü mbeñe Mizhocjimi. Ngue o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü cja ín mü'bügueji c'ü ra tsja'c'üji rí pärägueji yo.

¹⁰ Rí ötüjme Mizhocjimi c'ü rí nzhodügueji na jo c'ua ja nzi ga ne e Jesucristo c'ü ín Jmugöji. A cjanu ra mä'c'äji angueze. A cjanu rí tsjaji c'o na jo; y xenda rí pärägueji angueze.

¹¹ Rí ötüjme Mizhocjimi ra dya'c'üji rí zëzhiji na ngueje Mizhocjimi me na zëzhi. Ngue c'ua zö pje c'o rí sufridoji, pero rí mäcjeji, dya ra tögü ín mü'büji.

¹² Nuzgöjme rí ötüjme Mizhocjimi c'ü ín Tataji c'ü sido rí unügueji na pöjö angueze. Na ngueje o jocüts'ü ín mü'bügueji. O tsja'c'üji o t'its'üji angueze. Nguec'ua ín nzhodügueji cja e jya's'ü; y 'na nu pa rí tsäräji a jens'e cja Mizhocjimi co texe c'o o t'i Mizhocjimi.

¹³ Mizhocjimi o 'ñembgueji libre, ngue c'ua dya cja mandazüji e Satanás c'ü cjapü ra bëxö mü cja o mü'bü yo nte. O tsjacüji Mizhocjimi o t'izüji, nguec'ua c'ü mandazüji dya, ngue e Jesucristo c'ü o T'i. Mizhocjimi me s'iya c'ü nu T'i.

¹⁴ E Jesucristo o ngötcüji ín nzhübüji, nguec'ua va perdonaozüji Mizhocjimi.

La paz con Dios por medio de la muerte de Cristo

¹⁵ Mizhocjimi, dya cjó janda. Pero rí unüji ngüenda ja ga cja, na ngueje texe c'ua ja ga cja angueze je xo ga cjatjonu e Jesucristo c'ü ya exmi bübüvi Mizhocjimi 'ma dya be mi t'ät'ä e jens'e 'ñe ne xoñijö mü.

¹⁶ E Jesucristo o dyät'ä e jens'e 'ñeje ne xoñijö mü c'ua ja nzi ma mbeñe Mizhocjimi. O dyät'ä yo rí jandaji 'ñe c'o dya rí jandaji. O dyät'ä c'o anxe c'o ätä angueze; 'ñe c'o dya cja ätä angueze. O dyät'ä texe, ngue c'ua ra

dyätäji angueze, y ngue c'ua ra zädä texe c'o o mbeñe angueze ra tsja'a.

17 Ya exmi bübü e Jesucristo 'ma dya pje be mi t'ät'ä. Yo o dyät'ä angueze, xe bübüttö yo, na ngueje ngue angueze c'ü pjörü yo.

18 E Jesucristo ngueje ín ñigöji nutscöji rí ejmeji angueze; nutscöji ngue o cuerpozüji angueze. E Jesucristo o te'e na yeje 'ma ya vi ndü. Ngue c'ü ot'ü o te'e c'ü dya cja ra ndü. Nguec'ua unü c'ü rguí bübüttö c'o ejme angueze. Nguec'ua ngueje angueze c'ü manda texe.

19 Texe c'ua ja ga cja Mizhocjimi, je xo ga cjatjonu e Cristo. Je va ne a cjanu Mizhocjimi.

20 Mizhocjimi o ndäjä e Jesucristo cja ne xoñijömmü ngue c'ua o 'ñe pjödü o cji cja ngronsi. A cjanu e Jesucristo o jocü texe c'ü vi s'odü a jens'e 'ñe cja ne xoñijömmü, ngue c'ua texe yo nte ra sö ra nzhogüji cja Mizhocjimi.

21 Nu'tsc'ejji, dya mi pärägueji Mizhocjimi. Me mi nagueji na ü Mizhocjimi. Me mi cjagueji c'o na s'o. Pero nudya, ya tsja Mizhocjimi ngue c'ua dya cja in nuji na ü dya c'ü.

22 O ndäjä e Jesucristo o ëjë nza cjazgöji rí nteji. O ndü va ngötcüji ín nzhubügöji; ngue c'ua dya cja in nagueji na ü dya Mizhocjimi. Nudya, a jmi Mizhocjimi ya 'nin'tsc'ijji in mü'büji, dya cja bübüts'üji c'o na s'o. Y dya cjó sö pje ra xi'ts'ijji.

23 Pero ni jyodü sido rí 'ñejmegueji e Jesucristo. Sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi, dya rí chjench'egueji. Sido rí che'begueji c'ü ra dya'c'üji e Jesucristo c'ü rí mimiji co Mizhocjimi a jens'e. Nu yo jña'a yo, ya i dyärägueji yo. Ya xo o dyäräji texe cja yo jñiñi. Nutscö e Pablo, rí zopjügö yo nte rí xipjiji yo jña'a yo.

Pablo encargado de servir a la iglesia

24 Rí mäcjö dya, nu c'ü me rrä sufridogö na ngueje rí zo'c'ügöji o jña Mizhocjimi. E Jesucristo o sufrido ngue c'ua ro ngärã c'o ejme angueze. Nuc'o, ngueje o cuerpo

angueze. Nguec'ua rrã sufridogö, y xe rá sufridogö ngue c'ua xenda na puncjü nte ra dyärã o jña Mizhocjimi.

25 Mizhocjimi o 'ñembguegö rá c jagö mbörü cja yo ejme angueze. Nguec'ua rrã zo'c'ügöji dya, yo o jña Mizhocjimi; nguec'ua sö rí pärägueji na jo, ja cja c'ü mama Mizhocjimi.

26 C'e jña c'ü mama Mizhocjimi, dya mi päräji ndeze 'ma o mbürü o ngäräji. Pero nudya, yo ejme e Jesucristo, Mizhocjimi cja püji ra mbäräji c'e jña c'ü dya mi päräji.

27 Nutscöji rí ejmeji Mizhocjimi, Mizhocjimi ne'e c'ü rá päräji c'e jña c'ü dya mi 'mārã mi jinguã. Me na zö c'e jña; mama c'e jña c'ü nu'tsc'ejji, dya in menzumüji a Israel, xo 'ñetsc'ejji bübü e Jesucristo cja in mü'bügueji, nguec'ua in pärägueji 'na nu pa rí bübüji co angueze a jens'e, y exti nguetjots'üji angueze.

28 Ngueje e Jesucristo c'ü rí nännc'öjme 'ma rí zopjüjme yo nte. Rí xipjigöjme texe yo nte c'o rí chjögöjme c'ü ni jyodü ra 'ñejmeji e Jesucristo. Rí xipjigöjme ra jyéziji c'o na s'o. Rí xipjigöjme texe c'ua ja ga dyacüjme pjeñe Mizhocjimi, ngue c'ua sido ra 'ñejmeji e Jesucristo. Ngue c'ua a cjanu ra nzhodüji c'ua ja nzi ga ne angueze na ngueje angueze ri bübü cja o mü'büji.

29 Ngue c'ü rí pöpji na zézhi texe yo pa, dya pje rí söyagö rgá xipji yo nte c'ua ja ga cja e Jesucristo. Me na zézhi e Jesucristo c'ü dacü rá zézhigö ngue c'ua rá c jagö o böpji angueze.

2

1 Rí ne rí pärägueji c'ü me rí mbents'ejji; me rí ö'tc'ügöji Cjimi, nu'tsc'ejji in cārãji a Colosas. Me xo rí ötpü Cjimi c'o cārã a Laodicea; xo 'ñe texets'üji cjuarma, dya rí chjögöji.

2 Me rí ötügö Mizhocjimi c'ü ra zézhi in mü'bügueji; c'ü rí pötqui s'iyaji ngue c'ua ri 'natjo in mü'bügueji. Me rí ötügö Mizhocjimi c'ü rí tendiogueji na jo ja ga cja c'e jña c'ü mama Mizhocjimi ja ga cja e Jesucristo. C'e jña, dya mi päräji mi jinguã.

³ Na ngueje nguextjo e Jesucristo c'ü pãrã texe c'ü mbeñe Mizhocjimi. Nu c'ü mbeñe Mizhocjimi ngue c'ü me na zö'ö c'ü. Nu 'ma bübü e Jesucristo cja ín mü'bügöji; ngue 'ma rí pãrãgöji ja ga cja Mizhocjimi 'ma.

⁴ Nujyo rí mamagö yo, ngue c'ua dya cjó ra dyon'c'üji. Na ngueje bübü c'o me pãrã o jña ja ga dyonpü yo nu minteji.

⁵ Nuzgö, zö dya rí bunc'ö nu ja ín cãrãgueji, pero rí mbents'ejí cja ín mü'bügö. Me rí mäjägö c'ü ín nzhodügueji na jo; na cjuana ín ejmegueji e Cristo.

⁶ Ya í ñench'egueji ín mü'büji e Jesucristo. Angueze ngue c'ü ín Jmugueji dya c'ü. Nguéc'ua sido rí ñejmegueji angueze, na ngueje ín 'natjoji co angueze dya.

⁷ Ni jyodü xenda rí pãrãgueji e Jesucristo. Nuc'ü, bübü cja ín mü'bügueji c'ü. Rí zëzhigüejí rgüí ñejmeji angueze, c'ua ja ya nzi va xö'c'üji. Y me rí unügueji na pöjö Mizhocjimi.

La nueva vida en Cristo

⁸ Bübü o xöpüte c'o va ã on'c'üji. Mamaji me pãrãji, pero dya pje ní muvi c'ü xi'ts'ijí na ngue dya mamaji c'ua ja ga cja e Jesucristo. Nu c'ü xi'ts'ijí, ngueje o tjürü yo nte; c'ua ja nzi ga nguiñijí cja ne xoñijö mü. Nguéc'ua rí xi'tsc'öji rí pjötpügüejí ngüenda c'ü dya rí jyëziji ra dyon'c'üji.

⁹ E Jesucristo ngue Mizhocjimi. Texe c'ua ja nzi ga cja Mizhocjimi, je xo ga cjatjonu e Jesucristo.

¹⁰ Texe c'o ni jyodüts'üji, ra dya'c'üji Mizhocjimi, na ngueje ya ín 'natjoji co e Jesucristo. Nguéje angueze c'ü je manda texe c'o pje nde pjëzhi, c'o pje nde manda, zö ri ngue a jens'e, zö ri ngue cja ne xoñijö mü.

¹¹ Nu c'o na s'o ga xöpüte, mamaji c'ü ni jyodü ra circuncidaots'üji ngue c'ua rrã jots'üji a jmi Mizhocjimi. Pero, dya je a cjanu. Na ngueje e Jesucristo o ndin'tsc'ijí ín mü'büji. Nguéc'ua ya na jots'üji dya a jmi Mizhocjimi.

¹² Nu c'ü vi jigüejí ne ra mama ya í 'natjoji co e Jesucristo 'ma o ndü, ñe 'ma o tögü. A cjanu xo í 'natjoji co angueze 'ma o te'e. Nudya ya dadyo ín mü'büji dya. Na ngueje ín ejmeji Mizhocjimi c'ü me na zëzhi c'ü o xos'ü e Jesucristo 'ma ya vi ndü.

¹³ Na ngue c'o na s'o c'o mi cjagueji, chjëntjui c'ü ya rvi chügüejí. Mi cjagueji c'ua ja nzi mi netsjéji. Pero 'ma ró ench'e ín mü'büji e Jesucristo, o perdonaozüji Mizhocjimi texe c'o ín nzhubügöji, o tsjacüji rá bübütjoji. Na ngueje o te'e e Jesucristo 'ma ya vi ndü, y bübütjo dya.

¹⁴ Dya rmí cjagöji c'ua ja nzi ga mama cja o ley Mizhocjimi; nguec'ua rmí tügöji ín nzhubüji c'o ro ma cjöt'üji. Pero e Jesucristo, o ndät'äji cja ngronsi. A cjanu o ndü va ngötcüji ín nzhubügöji. Nguéc'ua nudya, dya cja mandazüji c'ü o ley Mizhocjimi.

¹⁵ Mi ätägöji c'ü dya jo ñe c'o o mbëpji, nguec'ua rvá tunc'ö ín nzhubüji. Pero 'ma o ndü cja ngronsi e Jesucristo, o ngötcügöji texe ín nzhubügöji c'ü. A cjanu e Jesucristo o jizhi c'ü xenda na zëzhi angueze que na ngueje e Satanás c'ü dya jo; o jizhi c'ü nguetsjé angueze c'ü manda texe.

Busquen las cosas que son del cielo

¹⁶ C'o na s'o ga xöpüte so'pc'üji c'o. Mamaji c'ü bübü o ts'ingue c'o dya sö rí sagueji, y bübü c'o dya sö rí sigueji. Xo mamaji c'ü ni jyodü rí süpügüejí yo mbaxua, zö ri ngue c'o cjaji chjümü o zã'mã o tsjé'ma. Dya rí jyëziji ra zo'pc'üji a cjanu.

¹⁷ C'o ley c'o mama anguezeji rí tsjaji, ngue c'ü rví unü ngüenda c'o ín mboxtitajme c'ü ro ëjë e Cristo. Ya ëjë dya c'ü, nguec'ua dya cja mandazüji c'o ley.

¹⁸ Dya rí ñejmeji 'ma cjó c'o ra xi'ts'ijí Mizhocjimi dya ra recibidots'üji, nu'tsc'ejí ín ench'ejí ín mü'büji e Jesucristo. Cãrã c'o xöpü c'ü dya cjuana. Mamaji c'ü dya sö rí chëzhijí a jmi Mizhocjimi na ngueje ín ntetjoji. Mamaji ni jyodü rí ma't'üji c'o anxe c'ua ja nzi ga

tsja anguezeji. Me cjaþüji na nojo na ngueje dya bübü Mizhocjimi co anguezeji. Mamaji c'ü xenda pärãji na ngueje pje c'o cjinch'iji.

¹⁹ C'o xöpüte, dya cjaþüji ngüenda e Jesucristo c'ü me na nojo. E Jesucristo ngueje ín ñigöji. Texe c'o ejme angueze, angueze cjaþüji ra nocüji cja o dyë c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, na ngueje 'natjoji co e Jesucristo.

²⁰ I 'natjogueji co e Jesucristo 'ma o ndü. Ngueje angueze o 'ñempc'ejiji libe, nguec'ua, dya cja mandats'ügueji dya c'o ley. ¿Jenga ín cjatjogueji nza cja yo nte yo dya pje ejme e Jesucristo? ¿Jenga ín ätägueji c'o xi'ts'iji c'o xöpüte?

²¹ Anguesji xi'ts'iji c'ü pje nde ma jñõnü na jo rí siji, 'ñe c'ü dya jo rí sigueji. Mamaji c'ü bübü c'o dya jo rí chjörüji.

²² Texe c'o xi'tsc'ejiji ngue c'o cjiññitsjé yo nte yo. Zö rí siji, o dya rí siji, nuc'o, dya ngue c'o ra jocüts'ü in mü'bügueji. Nuc'o, ra tjeze c'o.

²³ C'o nte c'o tjünt'ü a xütjü c'o xöpüte mamaji, dya sö ra chëzhiji cja jmi Mizhocjimi; mamaji ni jyodü ra cumpleji c'ü mamatsjéji anguesji na jo ra tsjaji. Mamaji ni jyodü ra huanta o cuerpoji; 'ma jiyö, dya ra recibido Mizhocjimi anguezeji. C'ü ni huantaji a cjanu, nza cja c'ü na jo cja. Pero dya pjös'üji ra jyëziji c'o na s'o c'o cjiññi o mü'büji. Na ngue sido cja c'o netsjéji.

3

¹ Nu'tsc'ejiji i 'natjoji co e Cristo 'ma o te'e, 'ñe 'ma o ma manda cja o jodyë Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e. Nguec'ua jyodügueji dya, co texe in mü'büji rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne e Jesucristo.

² Rí tsjiññigueji ja ga cja Mizhocjimi c'ü je bübü a jens'e. Dya me rí jyodügueji yo bübü cja ne xoñijömi.

³ Na ngueje nu'tsc'ejiji i 'natjogueji co e Jesucristo 'ma o ndü. Nguec'ua xo ín 'natjoji co Mizhocjimi c'ü nu Tata, zö dya tjanda.

⁴ Pero 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo; c'ua ja rga jandaji angueze, je xo rgá jñandgagöji a cjanu. Rí bübüjtjogöji na ngueje e Cristo bübü cja ín mü'bügöji.

La vida antigua y la vida nueva

⁵ Nu'tsc'ejiji i 'natjoji co e Cristo 'ma o ndü; nguec'ua dya rí tsjaji c'o cja cja ne xoñijömi. Nu'tsc'ejiji ín bëzoji, dya rí tsjäjägueji ndixü; xo 'ñetsc'ejiji ín ndixüji, dya xo rí tsjäjägueji bëzo. Y 'ma dya be ín 'ñeji nin su, dya cjo rí tsjaji c'o na s'o. Dya rí tsjiññigueji c'o me na s'o. Dya xo rí tsjagueji c'o me na s'o. Dya xo rí ñegueji c'o pë's'i c'ü 'naja in dyoji. 'Ma rí ñegueji c'o pë's'i c'ü 'naja, rí pë'sc'ejiji in s'ocügueji 'ma, chjëntjovi 'ma ri ma't'üji o ts'íta.

⁶ Ngue c'o nte c'o dya ätä Mizhocjimi c'o cja a cjanu. Mizhocjimi ra tsjaþü ra ma sufridoji, na ngue yo me na s'o yo cja.

⁷ Xo nzitjots'ügueji xo mi cjagueji c'o na s'o, dya mi ätägueji Mizhocjimi.

⁸ Nudya ni jyodü rí jyëziji texe yo. Dya rí tsjaji cuë. Rí jyombeñeji 'ma cjo pje ra tsja c'üji. Dya xo rí tsjiññiji c'ü cjo rí tsjaþügueji c'ü na s'o. Dya xo rí santegueji. Dya ra mbedye c'o na s'o jña cja in tegueji.

⁹ Dya rí pötqui pezhgueji bëchjine. Nu'tsc'ejiji c'ua ja nzi ma cjats'üji, dya cja cjatsc'ejiji dya nu. Na ngueje i jyëzgueji c'o na s'o.

¹⁰ Nu'tsc'ejiji ya dadyo in mü'bügueji dya. Ya ni ma ra jñu'sc'ügueji dya e Jesucristo c'ü bübü cja in mü'bügueji. Ngue angueze c'ü cja c'üji xenda rí pärägueji ja ga cja Mizhocjimi.

¹¹ 'Ma rí ejmegöji e Jesucristo, dya ra tsja zö rí menzumögöji a Israel, o zö dya rí menzumüji nu. Dya xo ra tsja, zö rí cja göji c'o tjürü c'o cja yo menzumü a Israel, zö dya rí cja göji c'o. Dya xo ra tsja zö rí pjëchiji rá xörüji, zö dya rí pjëhcöji. Dya xo ra tsja zö rí mbëpcjöji, o dya rí mbëpcjöji. C'ü ni muvi, ngueje e Jesucristo c'ü ya je bübü cja ín mü'bügöji rí texeji 'ñe mandazüji.

12 Mizhocjimi me s'iyats'üji. O juan'c'üji rí tsjagueji o ntets'üji angueze. Nguec'ua xo rí juentseji yo nte. Rí tsjagueji na jonte. Nu'tsc'ejí, dya rí tsjatsjégueji c'ü me na nots'üji. Tsjapüji c'ü xenda na jonte c'o dyaja que na ngue'tsc'ejí. Dya rí nzhopcüji c'ü cja'c'üji c'ü na s'o yo nin minteji.

13 Rí pötqui pësp'iji paciencia. Rí pötqui perdonaogueji 'ma cjó pje ra tsja'c'üji. Nu'tsc'ejí o perdonaots'ügueji e Jesucristo. Nguec'ua xo rí perdonaogueji c'o in dyoji.

14 Texe yo rrã xi'ts'iji, ni muvi yo. Pero c'ü xenda ni muvi ngue c'ü me rí pötqui s'iyaji. A cjanu rí tsjaji texe c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

15 Rí pötqui ñegueji na ngueje Mizhocjimi ya o zon'c'üji c'ü rí 'natjoi co e Jesucristo. Y rí unügueji na pöjô Mizhocjimi.

16 Me na zö o jña e Cristo; jyëzi ra zi'ch'i cja in mü'bügueji. Jyodüji rí pärãgueji ja ga cja Mizhocjimi. A cjanu rí pötqui xöpügueji ja cja o jña e Cristo. Rí chöpügueji o salmo Mizhocjimi, ñe o himno. Rí unüji na pöjô Mizhocjimi co texe in mü'büji.

17 Texe c'o rí mamagueji, rí mamaji na ngueje o ntets'üji e Jesucristo. Texe c'o rí tsjagueji, rí tsjaji na ngueje o ntets'ügueji e Jesucristo. Xo rí unügueji na pöjô Mizhocjimi c'ü in Tatagöji, na ngueje c'o o tsja e Jesucristo.

Deberes sociales del cristiano

18 Nu'tsc'ejí in ndixügueji 'ma ya in chjüntüji, rí dyätäji nin xïraji c'ua ja ga ne'e e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugöji.

19 Nu'tsc'ejí in bëzoji 'ma ya in chjüntüji xo rí s'iyagueji c'o in suji. Dya na s'o rguí huënc'h'iji.

20 Nu'tsc'ejí in t'i'iji, rí dyätqueji nin tataji texe c'ü ra mandats'üji; na ngueje je a cjanu ga ne'e e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugöji.

21 Nu'tsc'ejí in tataji, rí zopjüji na jo yo in ch'igüejí, dya rí huënc'h'iji na zëzhi. 'Ma jiyö, 'na ra sjëyaji, y ra tögü o mü'büji.

22 Nu'tsc'ejí in mbëpjigüejí, tsjagueji texe c'o ra mandats'üji nu c'o rí pëpíji cja ne xoñijö mü. Dya nguextjo 'ma ra jñantc'aji anguezeji, para ra mamaji c'ua c'ü na jo c'ü in cjagueji. Rí pëpjíji co texe in mü'büji na ngueje in süji Mizhocjimi.

23 Texe c'o rí tsjagueji, tsjaji co texe in mü'büji. Dya nguextjo yo nte yo in pëpíji; xo 'ñe e Jesucristo c'ü ngueje in Jmugöji, xo in pëpíji.

24 In pärãgueji e Jesucristo c'ü in Jmugöji ra dya'c'üji nu c'ü mbeñe Mizhocjimi, na ngueje e Jesucristo ngueje c'ü in pëpigüejí c'ü.

25 Mizhocjimi dya juajnü. Zö cjó ri ngueje, 'ma ra tsja c'ü na s'o, Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda; ra tsjapü ra sufrido na ngue c'ü vi tsja na s'o.

4

1 Nu'tsc'ejí in lamuji, rí tsjapügueji na jo yo in mbëpji. Rí tsjöt't'üji c'ua ja nzi ga pëpjíji. Rí tsjagueji a cjanu na ngueje in pärãgueji in Jmugöji c'ü bübü a jens'e ngue in lamugueji c'ü.

2 Sido rí dyötüji na pöjô Mizhocjimi. 'Ma rí unügueji na pöjô Mizhocjimi, dya rí tsjijñíji yo tsja cja ne xoñijö mü.

3 'Ma rí dyötüji Mizhocjimi, rí dyötcöjme ra mböxcüjme, ngue c'ua ra sö rá zopjüjme yo nte rá xipjijme c'ü mbeñe Mizhocjimi c'ü dya mi pärãji. Nu c'ü mbeñe Mizhocjimi ngue c'ü rá 'natjoi co e Jesucristo. Nutscö e Pablo, rí ogö a pjörü na ngueje rí zopjügö yo nte rí xipjijí o jña e Jesucristo.

4 Rí dyötcüji Mizhocjimi c'ü ra sö rá zopjü na jo yo nte; ngue c'ua ra dyäräji na jo nu c'o o mbeñe Mizhocjimi. A cjanu ne Mizhocjimi c'ü rá ñagö.

5 Rí nzhodügueji na jo. A cjanu, nu c'o dya ejme e Jesucristo ra unüji ngüenda c'ü na cjuana o jña e Jesucristo. Jyodügueji ja rguí zopjügüejí yo dya ejme e Jesucristo.

6 Jyodügueji ja rguí xipjijí c'o o jña e Cristo c'o ni jyodü ra dyäräji. Ngue o Espíritu Mizhocjimi c'ü je bübü cja

in mü'bügueji c'ü je ra mböxc'üji, ngue c'ua rí pārãgueji ja rgui zopjüji nzi 'naja.

Saludos finales

⁷ Texe c'o rí c jagö, ra xi'ts'iji e Tíquico c'ü in mimbëpjibe. Ngue in cjuarmagöji c'ü me rí s'iyagöji c'ü. E Tíquico sido pëpi na jo e Jesucristo c'ü in Jmugöji, y pjöxte na jo.

⁸ Rrã täjägö e Tíquico ngue c'ua rí pārãgueji pje rí c jagöjme. Nu c'o ra xi'ts'iji dya c'ü, ra tsjapü ra mäjä in mü'bügueji.

⁹ Ra ëjëvi e cjuarma Onésimo c'ü ngueje in menzumügueji, nu c'ü me rí s'iyagöji. Nuc'ü, pëpi na jo e Jesucristo. Anguezevi ra xi'ts'iji texe c'o rí c jajme a 'ñecjua.

¹⁰ E Aristarco c'ü rrã ogöbe a pjörü va bö'tc'üji Cjimi in texeji. Xo va bö'tc'üji Cjimi e Marcos c'ü nu primo hermano e Bernabé. Ya xo ró xi'ts'iji, 'ma ra ë e Marcos va ja in cãrãgueji rí recibidogüejji na jo.

¹¹ Xo va bö'tc'üji Cjimi e Jesús, c'ü xo xiji Justo. Cja yo menzumü a Israel c'o ejme e Jesucristo nguextjo e Aristarco 'ñe e Marcos 'ñe e Justo c'o pjöxcügö rá zopjüjme yo nte rá xipjijme ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo, ngue c'ua ra tsjapüji Mizhocjimi o Jmuji. Nza jñi'yo, me cjacügö ra mäjä in mü'bügö yo.

¹² Xo va bö'tc'ügueji Cjimi e Epafras c'ü xo ngueje in menzumügueji. Nuc'ü, xo pëpi e Jesucristo. E Epafras sido ö'tc'ügueji Mizhocjimi. Me ö'tc'ügueji Mizhocjimi c'ü rí nocüji cja o dyë Mizhocjimi; c'ü rí pārãgueji c'o ne Mizhocjimi rí tsjaji, y rí tsjacjuanaji rí tsjaji c'o.

¹³ Rí mangö, e Epafras me mbents'ejji, nu'tsc'ejji in cãrãji a Colosas. Me ötü Mizhocjimi ra mböxc'üji. Me xo ötü Mizhocjimi ra mbös'ü c'o cãrã a Laodicea 'ñe c'o cãrã a Hierápolis.

¹⁴ Xo va bö'tc'ügueji Cjimi e Lucas c'e médico c'ü me rí s'iyagöji. E Demas xo va bö'tc'üji Cjimi.

¹⁵ Nuzgö e Pablo, xo rí bötpügö Cjimi c'o cjuarma c'o cãrã a Laodicea.

Xo rí bötpügö Cjimi e Ninfas 'ñeje c'o ejme e Jesucristo c'o jmurü cja o ngümü.

¹⁶ Nu 'ma rí xörüji ne carta, nuc'ua rí penpegueji c'o cjuarma a Laodicea xo ra xörüji. Nu'tsc'ejji xo rí xörügueji c'e carta c'ü je rá pejñe a Laodicea.

¹⁷ Rí negö rí xipjiji a cjava e Arquipo: “Ngue Mizhocjimi o 'ñempc'egue ngue c'ua rí pëpi angueze. Sido rí tsjacjuana rí tsja c'ua ja nzi ga ne angueze”, rí 'ñembeji.

¹⁸ Yo jña yo cja ni nguarü yo rvá bö'tc'üji Cjimi, nguezgö e Pablo ró opjütsjégö yo. Nuzgö rrã ogö a pjörü. Rí ö'tc'üji rí mbenzeji. Mizhocjimi me ra nuc'üji na jo. Je rga cjanu, amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS TESALONICENSES

Pablo y sus compañeros escriben a la iglesia

¹ Nutscö e Pablo 'ñe e Silvano 'ñe e Timoteo rí pen'c'öjme ne carta. Rí pen'c'öjme ne carta nu'tsc'ejí in jmurüji a Tesalónica in ench'e in mün'c'ejí Mizhocjimi c'ín Tatagöji, 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji. Mizhocjimi c'ín Tatajì 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ra sido ra nuc'ügueji na jo, ngue c'ua ra mäjä in mün'c'ejí, dya pje rí mbeñeji.

El ejemplo de fe que daban los de Tesalónica

² Texe 'ma rí ö'tc'öjme Mizhocjimi c'ín Tatajì, rí nännc'öjme in chjüji nzi 'natsc'ejí, y rí unngöjme 'na pöjö angueze.

³ Na ngueje sido rí mbeñeje c'o na jo c'o in cjaji. I 'ñench'e in mün'c'ejí e Jesucristo nguec'ua gui tsjaji dya c'o na jo. In s'iyagueji yo nin minteji nguec'ua na zézhi gui pjösteji hasta 'ma ya me ni mbo in cuëgueji. Xo in te'beji 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo c'ín Jmugöji y rá cārāji a jmi Mizhocjimi c'ín Tatagöji. Nguec'ua c'o pje nde in sufregueji, in sēchqueji c'o.

⁴ Xo rí unngöjme 'na pöjö Mizhocjimi cjuarma, na ngueje rí pārājme me netsc'ejí c'ü, 'ñe o juan'c'ügueji c'ü.

⁵ Rí pārāgöjme c'ü o juan'c'üji Mizhocjimi. Na ngueje 'ma ró 'ñe xi'tsc'öjme ja rga salvats'üji e Jesucristo, dya i dyärāgueji nza cja 'ma ri ngue pje nde ma jña'a. Pero o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünc'üji na zézhi in mün'c'ejí, nguec'ua vi pārāgueji c'ü ngue o jña Mizhocjimi c'ü rvá xi'tsc'öjme. In pārāgueji c'ü rvá zo'c'öjme a cjanu, nguextjo c'ü ro pjöxc'üjme xo ri 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo.

⁶ Xo rí pārāgöjme c'ü o juan'c'üji Mizhocjimi. Na ngueje i chēpqueji c'ín 'ñijigöjme c'ü ngue o 'ñiji e Jesús c'ín Jmugöji. 'Ma i creoji o jña Mizhocjimi, me go tsja'c'üji yo nte i sufregueji na puncjü; pero o Espíritu Mizhocjimi o dya'c'üji c'ü me go mäjä in mün'c'ejí.

⁷ C'ü vi mäjceji a cjanu vi 'ñejmeji o jña Mizhocjimi, ngue 'na 'ñiji c'ü o mbürü o ndēpi texe c'o ench'e o mü'bü e Jesucristo c'o tsja a Macedonia 'ñe c'o tsja a Acaya.

⁸ I xipjiji c'o 'ñaja, nguec'ua ja c'o nde go mbārāji o jña e Jesucristo c'ín Jmugöji. Dya nguextjo a Macedonia 'ñeje a Acaya; texe cja yo jñiñi pārāji dya c'ü i 'ñejmeji Mizhocjimi. Nguec'ua, dya ni jyodü pje rá xicöjme ja vi 'ñejmegueji.

⁹ Na ngueje anguezeji mamaji ja va cja vi tsjagueji 'ma ró 'ñe zo'c'öjme. Mamaji c'ü i jyëzgueji c'o ts'ita, i 'ñench'e in mün'c'ejí c'ua Mizhocjimi c'ü ix na cjuana c'ü ixi bübütjo. Nguec'ua nudya in pēpqueji dya angueze.

¹⁰ Xo mamaji c'ü in te'beji rguí 'ñeje na yeje a jens'e e Jesús c'ü nu T'i Mizhocjimi c'ü o tsjapü o te'e 'ma ya vi ndü. Nuc'ü, o ë 'ñevgueji libre cja c'o na s'o c'o rí cjaji, ngue c'ua dya ra tsjacüji Mizhocjimi rá ma sufregöji.

2

El trabajo de Pablo en Tesalónica

¹ In pārāgueji cjuarma, 'ma ró 'ñe zo'c'öjme, dya ndunü ndajma in jñagöjme.

² In pārāgueji ante que ró säjme cja in jñiñigueji, me ró sufregöjme na puncjü a ma a Filipos, y me go bëchquijme in tsegöjme va tsjacüjme c'o na s'o. Xo 'ñe cja in jñiñigueji mi bübü c'o mi cja ro ts'axcüjme. Pero Mizhocjimi o tsjacüjme ró zëzhgöjme ngue c'ua dya ró sügöjme ró xi'tsc'öjme ja ga ne Mizhocjimi ra jogü in mün'c'öji.

³ C'o jña c'o ró xi'tsc'öjme, dya ngue o bëchjine c'o rva creojme. C'ü rvá zo'c'öjme, dya xo ngue c'ü rvi

tsjōtcōjme o me rvi sūcūjme. Dya xo ró on'c'ōjme c'ü ro xi'tsc'ōjme o bēchjine.

4 Ngue Mizhocjimi o dyacōjme ne bēpji nu rgá zo'c'ōjme, na ngueje o nutcūgōjme c'ü rí cjacjuanajme. Nguec'ua rvá 'ne zo'c'ōjme. Dya ngue c'ü rvá 'ne xi'tsc'ōjme jña c'o rvi mácjeji, pero c'ü rvi mājā Mizhocjimi c'ü pātcā ín mün'c'ōjme.

5 In pāragueji c'ü dya xo ró xi'tsc'ōjme c'ü ma jots'c'ejji ngue c'ua rvi creozūjme. Dya xo ró zo'c'ōjme para rvi tsjōtcōjme. Pātcō ín mü'būjme Mizhocjimi c'ü na cjuana yo rí xi'tsc'ōjme a cjanu.

6 Dya ró jodūjme c'ü me ri mácōjme, ró jodūgōjme c'ü me ri mápqueji Mizhocjimi. Ni xo ri ngue c'o ñaja jñiñi ro jodūgōjme c'ü ro mácōjme. O juancūjme e Cristo rá zopjūjme yo nte. Nguec'ua ro sö ro c'agōjme c'ü rvi sūcūjme.

7 Pero dya ró c'agōjme a cjanu. C'ua ja nzi ga tsja 'na ndixū me s'iya ga mbörü c'o o ts'it'i, je xo va cjanu rvá pjō'c'ōjme.

8 Ró netsc'ōjme me na puncjü. Nguec'ua c'ü mi negōjme, dya nguextjo c'ü ro xi'tsc'ōjme o jña Mizhocjimi; xo ró ne ró pjōxc'ōjme co texe ín mün'c'ōjme. Na ngueje rí netsc'ōjme na puncjü.

9 In mbeñeji cjuarma, ja ma pēpcōjme na zēzhi hasta 'ma me mi po ín cuēgōjme. Mi zo'c'ōjme o jña Mizhocjimi, pero zō xōmü zō ndempa mi pēpcōjme c'o ñaja bēpji, ngue c'ua dya rí tsjōtcōjme. 'Ma jiyō, 'na rvi sögueji na jyü.

10 Nu'tsc'ejji in ench'e in mü'būji dya e Cristo, in pāragueji ja rvá minc'ōjme a ndetsc'ejji. Ró ätcōjme Mizhocjimi y ró c'agōjme c'o na jo'o, nguec'ua dya sö c'jō pje ro xitscōjme. Xo pārá Mizhocjimi c'ü je ga cjanu rvá c'agōjme.

11 In pāragueji c'ü ró zo'c'ōtsjējme nzi 'natsc'ejji, c'ua ja nzi ga tsja 'na bēzo zopjūtsjē c'ü nu t'i'i. 'Ma mi nzhumūgueji, ró xi'tsc'ōjme jña c'ü vi mácjeji.

12 Xo ró zo'c'ōjme na zēzhi c'ü ni jyodü rí nzhodūgueji na jo, c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Na ngueje nguet-sjē angueze mbitats'ūji rí möji nu ja manda angueze nu ja me na zō'ö.

13 Rí sido rí unngōjme 'na pōjō Mizhocjimi. Na ngueje 'ma ró xi'tsc'ōjme o jña Mizhocjimi, dya i dyärätjōji nza cja 'ma ri ngue o jña yo nte. Pero i jyēziji o zi'ch'i in mü'būji na ngueje i unnc'ejji ngüenda c'ü ngueje o jña Mizhocjimi. Y ixna cjuana ngueje o jña angueze c'ü, c'ü pēpji na zēzhi a mbo cja in mün'c'ejji nu'tsc'ejji in ench'e in mün'c'ejji dya e Cristo.

14 Nguec'ua 'ma o tsja'c'ejji yo nte i sufregueji cjuarma, i sēchqueji c'ua ja nzi va sēchi c'o congregación a Judea c'o ench'e o mü'bü e Cristo 'ñe ma't'ūji Mizhocjimi. Yo in menzumūgueji o tsja'c'ejji i sufregueji, chjēntjui nza cja c'o ín menzumūgōjme o tsjapūji o sufre c'o ín dyocōjme a ma a Judea.

15 C'o ín menzumūgōjme a Judea ngue c'o o mbō't'ü e Jesús, maco ngue ín Jmugōji c'ü. O tsjaji c'ua ja nzi va tsja c'o mi mboxpalegōjme va mbō't'ūji c'o profeta c'o ín menzumūtsjējme. Ngue c'o ín menzumūgōjme a Judea c'o o pjongūzūjme cja in jñiñigueji, 'ñe cja c'o ñaja jñiñi. Mizhocjimi üdü na ngue anguezeji cjaji c'o na s'o. Anguezeji na s'o ga ts'asp'ūji yo nu minteji.

16 'Ma rí zopjūjme c'o dya menzumü a Judea ja rgá salvaji, c'axcōjme c'o ín menzumūgōjme a Judea c'o dya ejme e Cristo. Nguec'ua ya nduns'ūji na puncjü o nzhubūji. Nguec'ua me ra tsjapü Mizhocjimi ra sufreji.

Pablo desea visitar otra vez a los de Tesalónica

17 Dya mezhe rvá pedyejme cja in jñiñigueji, 'ma ró pjürü ró jonc'ūjme cjuarma. Zō mi nzhodūjme na jē'ē, pero ín mün'c'ōjme, dya mi nzhodü na jē co nu'tsc'ejji. Me mi mbeñe ín mün'c'ōjme ro 'ñe zenguats'ūjme.

18 Nuzgö e Pablo na puncjü mi mbeñe ro 'ñe zenguats'ūjme, pero dya

ró ěcjōjme na ngueje e Satanás c'ü dya jo, o ts'axcōjme c'ü.

¹⁹ ¿Cjo in cjarqueji c'ü dya rí mä'c'ōjme, ngue c'ua dya rvá 'ñe zenguats'ūjme? Iyö. Rí junt'ü in mün'c'ōjme c'ü rí tsjagueji c'o na jo. Nguec'ua 'ma ra ějē na yeje e Jesucristo c'ín Jmugōji y rá cārāgōji a jmi, me rá mājōjme 'ma ra xi'tsc'ejji angueze c'ü vi tsjagueji c'o na jo.

²⁰ Jā, ngue'tsc'ejji rí mä'c'ōjme.

3

¹⁻² 'Ma ró pedyejme cja in jñiñigueji, me mi mbents'ejme na puncjü. Nguec'ua rvá mbeñebe e Silvano ró tājābe c'ín cjuarmagōji e Timoteo o 'ñe nuc'ejji. Ró tājābe zō ro sufregōbe rva quentsjēbe a ma a Atenas. E Timoteo rí pēpcōjme Mizhocjimi rgá xipcjōjme yo nte c'ü ja rgá sō e Cristo ra jopcü o mü'būji ra salvaji. Pero ró tājōbe c'ü, ro 'ñe zo'c'ejji, ngue c'ua xe nda rvi zēzhgueji, y ngue c'ua ro mājā in mün'c'ejji.

³ O 'ñe zo'c'ejji e Timoteo ngue c'ua dya ro tōgü in mü'būji ri jyēzgueji e Cristo na nguejyo in sufregueji. In pārāgueji c'ü ya ch'acōji rá sufregōji nutscōji rí ātpāji o jña e Jesucristo.

⁴ Na ngue 'ma xe mi būnc'ōjme co nu'tsc'ejji, mi xi'tsc'ōjme c'ü mi pē'sc'ü ro sufregōji. In pārāgueji dya, c'ü ya zādā c'ua ja nzi rvá xi'tsc'ōjme.

⁵ C'ua ja nzi rvá xi'tsc'ōjme cja ne carta, me mi mbents'ejme na puncjü. 'Na ya rvi dyon'c'ejji c'ü dya jo, ri jyēzgueji e Cristo. Y 'ma rva cjanu, ¿pje ro dyeje 'ma c'ü rvá pēpcōjme a ndetsc'ejji hasta 'ma me mi potjo in cuēgōjme? Nguec'ua ró tājā e Timoteo ro ě nuc'ūji, para ro pārāgō cjo xe in ejmeji.

⁶ Cja nzhogü e Timoteo, cja jüncübe 'na jña c'ü me rvá mājōbe e Silvano. O xitscōbe in ejmeji na jo e Jesucristo, y in pōtqui s'iyaji. Xo xitscōbe me in mbenzgjōjme na puncjü. O xitscōbe me ne in mün'c'ejji rí jñandgōbe in jmigōbe, c'ua ja xo nzi ga ne in mün'c'ōbe rá jantc'ōbe in jmigueji.

⁷ Nguec'ua zō pje nde rí cjogūjme, zō rí sufregōjme cjuarma, pero mājā in mün'c'ōjme na ngueje sido in creoji e Jesucristo.

⁸ Nguec'ua 'ma rí sido rí 'ñejmeji e Cristo, nutscōjme rá mājā rga minc'ōjme.

⁹ Me rí mājōjme na puncjü Mizhocjimi na ngue in sido in ejmegueji e Jesucristo. Dya rí jünjme jña c'ü ja rga nzhopcōjme na jo 'na pōjō angueze.

¹⁰ Zō xōmü zō ndempa rí ötcōjme Mizhocjimi co texe in mün'c'ōjme ra dyacōjme sjētsi rá jantc'ajme in jmigueji. Nguec'ua c'ü xe bē'tsc'ejji, ra sō rá jí'tsc'ōjme. Nguec'ua xenda na jo rguí dyātāji e Jesucristo.

¹¹ Rí ötcōjme Mizhocjimi c'ü mi Tataji, 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugōji ra sizijme na jo rá sājme va ja in cārāgueji.

¹² Rí ötcōjme c'ín Jmugōji c'ü ra mbōxc'ejji, ngue c'ua xenda rí pōtqui s'iyaji yo nin cjuarmaji, 'ñe c'ü xenda rí s'iyagueji yo nte'e c'ua ja nzi rgá s'iyatsc'ōjme.

¹³ Nguec'ua ra sō rí zēzhgueji na jo. Nguec'ua 'ma ra ějē e Jesús c'ín Jmugōji co texe c'o ejme angueze c'o ya cārā a jens'e, me rrā jots'c'ejji a jmi Mizhocjimi, c'ü dya ra sō pje ra xi'tsc'ejji.

4

La vida que agrada a Dios

¹ In pārāgueji cjuarma, ró xi'ts'ijme c'ü ni jyodü rí nzhodüji na jo c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, ngue c'ua ra mä'c'ejji c'ü. In nzhodüji na jo c'ua ja rvá xi'ts'ijme. Pero rí ö'tc'ūjme co texe in mün'c'ōjme c'ü xenda rí tsjaji na jo. Rí xi'tsc'ōjme c'ü rí tsjagueji a cjanu na ngueje je ga mandazüji a cjanu e Jesucristo c'ín Jmugōji.

² Ya in pārāgueji c'o jña c'o ró xi'tsc'ōjme. Nguetsjē e Jesucristo c'ín Jmugōji o 'ñünngü in mün'c'ōjme ró xi'ts'ijme.

³ Ne'e Mizhocjimi c'ü rí tsjaji c'ua ja ga ne angueze c'o na jo. Ne'e c'ü dya

rí tsãgueji o ndixũ. Ni ri ngue'tsc'eji in ndixũji, dya rí tsãji o bëzo.

⁴ Xo ne'e c'ü rí pãrãji nzi 'natsc'eji ja rguí pjörüji na jo in cuerpoji, ngue c'ua nguextjo c'ü nin chjüntqueji rí mimiji. Na ngueje ni muvi in cuer-pogöji, ni jyodü rá cjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo.

⁵ C'ü ne in cuerpoji, dya rí jyéziji ra zints'iji rí tsjaji c'o na s'o. Ngue c'o dya pãrã ra dyätä Mizhocjimi c'o cja ga cjanu.

⁶ Dya rí ñeji c'ü 'na lado 'na ndixũ. 'Ma jiyö, in cchapüji na s'o c'ü nu xïra; maco ngue nin cjuarmaji c'e bëzo c'ü. Texe c'o ra tsja a cjanu, ra tsjapü c'ín Jmugöji ra sufreji, na ngue na s'o c'o vi tsjaji. Nujyo, ya ró xi'ts'ijme.

⁷ C'ü vi ñünngü in mü'büji Mizhocjimi, dya ngue c'ü rá cjaji c'o na s'o. Ngue c'ü rá cjaji c'o na jo.

⁸ Nguec'ua 'ma cjó c'o dya ra ne ra dyärã yo jña yo, dya ngue o jña yo nte c'ü na jünpütjo, ngue o jña Mizhocjimi. Maco nguetsjë angueze o dyacüji o Espiritu c'ü me na jo'o, ngue c'ua rá cjaji na jo.

⁹ Dya ni jyodü rá xi'ts'iji cja ne carta c'ü ni jyodü rí pötqui s'iyaji. Na ngue Mizhocjimi sido jí'ts'iji in pötqui s'iyaji.

¹⁰ Xo in s'iyaji texe yo cjuarma yo cãrã a Macedonia. Pero rí xi'ts'ijme cjuarma, xenda rí pötqui s'iyaji.

¹¹ Dya cja rí tsjijñiji c'e pjeñe c'ü ixtí jyéziji in bëpji. Dya cja rí ma ñu'uji c'o o bëpji c'o 'ñaja. C'ü rí ts-jaji, rí pëpjtsjëji in bëpji c'ua ja rvã xi'ts'ijme.

¹² Nguec'ua dya ra bë'ts'iji pje rí siji ñe pje rí jyeji. Y nguec'ua c'o dya pãrã Mizhocjimi ra mamaji na jo in cjaji.

La venida del Señor

¹³ Rí negöjme rí pãrãji cjuarma, ja rga cja c'o ya ndũ'ũ. C'o dya ma't'ü Mizhocjimi, 'ma cjó c'o tũ anguezeji, me ndumü ga huëpji. Na ngue dya pãrãji cjo ra te'e c'e añima ra ma bübüvi Mizhocjimi o jiyö. Pero nu c'ü rá xi'tsc'öjme dya, ngue c'ü dya rí huëpji a cjanu c'o ya ndũts'ejji.

¹⁴ Rí creoji e Jesús o ndũ, cjanu o tetjo. Nguec'ua rí pãrãgöji c'o ya ndũ c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi xo ra tsjapü ra tetjo c'o, ra ngãrãji e Jesucristo 'ma ra ëjë na yeje.

¹⁵ Yo jña yo rá xi'ts'ijme, ngueje e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü o tsjacöjme ró pãrãgöjme yo. 'Ma ra ëjë angueze, c'o xe ri bübüzüji, rá chjëji angueze. Pero dya rá otc'öji cja c'o ya ndũ'ũ.

¹⁶ Na ngueje nguetsjë c'ín Jmugöji c'ü rguí 'ñeje a jens'e. Y ra ña'a na jens'e. Y xo ra ña'a na jens'e 'naja c'o o anxe Mizhocjimi c'ü xenda manda. Y ra mbë'biji o trompeta Mizhocjimi. Nguec'ua c'o añima c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ot'ü ra te c'o.

¹⁷ Nuc'ua c'o xe ri bübüzüji, 'nandga zinzgöji cja ngömü co anguezeji. Nuc'ua, ngue c'ü rga chjëji c'ín Jmugöji. Y nunca ra nguarü rga mintcjöji co angueze.

¹⁸ Nujyo, rí pötqui xipjiji yo, ngue c'ua rí mäjãji, dya rí huëpji c'o ya ndũts'ejji.

5

¹ Pero mi cjuarmats'üji, dya ni jyodü rá xi'ts'ijme cja ne carta jinguã ra ëjë e Jesucristo, 'ñe ja rgã cja c'o pa c'o.

² Na ngueje in pãrãji na jo, ja rgã zädã c'e pa'a 'ma ra ëjë c'ín Jmugöji. Ra zädã c'ü dya ri te'beji, chjëntjui nza cja 'ma ra ëjë 'na mbë'ë 'ma xömü, 'ma dya cjó te'be.

³ C'o dya ri ench'e o mü'bü e Jesucristo ra mamaji: "Rí cãrãji na jo, dya pje cjacöji", ri eñeji. Pero nu'ma, ngue 'ma ra ëjë c'ín Jmugöji. Y c'ua ja nzi ga cja 'na ndixũ c'ü ndunte 'nanga zö na ü, je xo rga cjatjonu anguezeji, 'nandga mbãrãji c'ü ya bëzhiji, y ra tsjapüji ra sufreji. Y dya ra sö ja ra möji c'ü dya ra sufreji.

⁴ Pero nu'tsc'eji mi cjuarmats'üji, dya in nzhodüji cja bëxömü. Nguec'ua c'e pa'a, dya ra zädãts'üji nza cja 'na mbë'ë.

⁵ Na ngueje texets'üji bübü in mün'c'ejji o jya's'ü Mizhocjimi. Nguec'ua rí tsãrãji e Jesucristo c'e pa

'ma ra ëjë. Nutscöji, dya rí nzhodüji cja bëxöümü.

⁶ C'o nzhodü cja bëxöümü ga tsja c'o na s'o, dya cja püji ngüenda c'e pa c'ü ra zädä. Nza cja c'ü ri itji. Nutscöji, dya rá cjaji a cjanu. Rá te'beji c'e pa y rá pjötpüji ngüenda ja rga mimiji.

⁷ Yo nte'e, xöümü itji. C'o t'í, xöümü tji.

⁸ Nutscöji rá cãrãji e Jesucristo c'e pa c'ü. Nguec'ua ní jyodü rá pjötpüji ngüenda rá sido rá ejmeji e Jesucristo. Xo rá sido rá s'iyaji yo nín minteji. Xo rá sido rá te'beji ra 'ñe zinzgöji Mizhocjimi rá mimiji co angueze. Je ga cjanu rga pjörütsjëji ín aljmaji.

⁹ Dya ne Mizhocjimi ra tsjacöji rá sufreji. O ne o ndjä e Jesucristo o 'ñe sufre. Nguec'ua 'ma rá ench'e ín mün'c'öji c'ü, dya ra tsjacöji Mizhocjimi rá ma sufreji.

¹⁰ C'ü ro tügöji, o ndü e Jesús. Nguec'ua zö ri bübütjogöji 'ma ra ëjë, zö ya rga t'üji, pero rá bübütjoji co angueze.

¹¹ Nujyo jña yo, rí pötqui zopjüji yo. Nguec'ua rí mäjäji, y xenda rí zëzhgueji. Ya ín pötqui zopjüji a cjanu, pero rí sidoji.

Pablo aconseja a los hermanos

¹² Bübü c'o ín xo'ñigueji cja o jña c'ín Jmuji. Anguezeji pëpji zö ya me rguí mbotjo o cuëji. Y zo'c'ëji 'ma pje ín cjaji. Ni jyodü rí respetaoji anguezeji, cjuarma.

¹³ Xo rí xi'tsc'öjme rí ñeji yo, y rí dyätäji, na ngueje c'e bëpji c'ü cjaji. In texeji rí tsãrãji na jo.

¹⁴ Mi cjuarmats'üji, xo rí xi'tsc'öjme rí huënc'h'iji c'o dya ne ra pëpji. C'o me tögü o mü'bü, rí xipjiji o jña Mizhocjimi ngue c'ua ra mäji. C'o dya nda ätpä na jo o jña Mizhocjimi, rí pjös'üji. Jmanch'a rguí zopjüji texeji, dya ra ünnc'ëji.

¹⁵ Rí pjötpüji ngüenda c'ü dya rí nzhopqueji 'ma cjo c'o pje ra tsja'c'üji na s'o. C'ü rí tsjaji, rí pötqui pjös'üji yo nín cjuarmaji, y rí s'iyaji texe yo nte.

¹⁶ Dya rí jyëzi rguí mäjäji.

¹⁷ Dya rí jyëzi rguí dyötüji Mizhocjimi.

¹⁸ Zö pje rí sufreji, pero rí unngueji 'na pöjö Mizhocjimi. Je ga cjanu ga ne Mizhocjimi rí tsjaji nu'tsc'ëji bübü ín mün'c'ëji dya e Cristo Jesús.

¹⁹ 'Ma cjo c'o ra 'ñünbü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi ra zo'c'ëji o jña Mizhocjimi, dya rí ts'a's'üji.

²⁰ Dya rí tsjapüji menu 'ma cjo c'o ra pätpä Mizhocjimi rgá zo'c'ëji.

²¹ Pero dya xtí creoji texe c'o ra xi'ts'iji c'o. Rí tsjijñiji cjo na jo o jiyö. Nu 'ma na jo, rí tsjaji 'ma c'o xi'ts'iji.

²² Rí xögüji texe cja c'o na s'o.

²³ Mizhocjimi ngue c'ü cja püji ra mäjä ín mü'büji ngue c'ua dya pje rá mbeñeji. Rí ö'tc'öjme ra mböxc'ëji rí tsjaji texe c'ua ja nzi ga ne angueze. Ra mbö'c'üji co texe ín aljmaji 'ñe ín mü'büji 'ñe ín cuerpoji. Nguec'ua 'ma ra ëjë e Jesucristo c'ín Jmuji, dya pje ra chö'tc'ëji c'o na s'o.

²⁴ Jñunt'ü ín mün'c'ëji c'ü ra mböxc'ëji a cjanu Mizhocjimi, na ngueje ixi nguetsjë o 'ñünnc'ü ín mü'büji i 'ñejmeji e Jesucristo.

Saludos y bendición final

²⁵ Mi cjuarmats'ügöjme, rí dyötcüjme Mizhocjimi.

²⁶ Xipjiji texe c'o cjuarma ra mbörüji Cjimi. Xipjiji c'ü rí ne anguezeji co texe ín mü'bü. Na ngue o t'izgöji Mizhocjimi.

²⁷ Nutscö e Pablo rí xi'tsc'öji rí pjötpüji na puncjü ngüenda rí xörüji ne carta nu, ra dyärä texe yo cjuarma. Na ngue je ga cjanu ga ne Mizhocjimi.

²⁸ Rí ötügö e Jesucristo c'ín Jmuji ra sido ra nuc'üji na jo. Je rga cjanu, amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS TESALONICENSES

Pablo y sus compañeros escriben a la iglesia

¹ Nutscö e Pablo 'ñe e Silvano 'ñe e Timoteo rí pen'c'ejme ne carta. Rí zenguats'üjme nu'tsc'ejí in jmurüji a Tesalónica in ench'e in mü'büji Mizhocjimi c'ü mi Tataji, 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji.

² Anguezevi ra nuc'ejí na jo. Xo ra tsja'cüji ra mäjä in mü'büji, dya pje rí mbeñeji.

Dios juzgará a los pecadores cuando Cristo venga

³ Mi cjuarmats'üji, dya rí jëzi rgá unüjme 'na pöjö Mizhocjimi na ngueje xenda in ejmeji na jo e Jesucristo, 'ñe xenda in pötqui s'iyaji in texeji.

⁴ Nguec'ua texe c'o ja nde jmurü c'o ma't'ü Mizhocjimi, rí mäjä rgá xipji-jme c'ü me na jo gui tsjagueji. Rí xipji-jme c'ü cja'c'ejí na s'o yo nte, 'ñe me va säts'c'ejí o ndumü, pero in zëzhiji, dya in jëziji c'ü ni 'ñench'e in mü'büji Mizhocjimi.

⁵ In sufregueji yo, na ngueje in ätqueji Mizhocjimi c'ín Jmugöji. C'ü ni zëzhgueji cja yo in sufreji, ngue c'ü rgui unnc'ejí ngüenda Mizhocjimi ra ngö'tc'üji na jo 'ma rí sätc'ejí nu ja ri manda angueze. Ra mama c'ü na jo vi tsjagueji, ngue c'ua rí tsärägueji nu co angueze.

⁶ Pero nu c'o cja'c'ejí na s'o, Mizhocjimi mbeñe c'ü na jo ra tsjapü ra sufreji.

⁷ Xo mbeñe c'ü na jo ra tsja'c'ejí rí söyaji, dya cja pje rí sufregueji, ni ri nguezgöjme. Nujyo, ra zädä yo, 'ma ra ëjë e Jesucristo rá jandaji rí texeji. Rguí 'ñeje a jens'e. Y na ngueje pë's'i na puncjü o poder, ra dyoji c'o o anxe. Ra ëjë cja 'na trasivi c'ü rí tjë.

⁸ Ra tsjapü ra sufre c'o dya vi 'ñench'e o mü'bü angueze para ro jogü o mü'büji. Na ngue dya ne go dyätäji Mizhocjimi.

⁹ C'o cja a cjanu c'o na s'o, nunca ra zät'äji cja jmi Mizhocjimi, nunca ra jñandaji ja ga cja Mizhocjimi c'ü me na zö'ö 'ñe me na zëzhi. Mizhocjimi ra tsjapü ra sufreji para siempre, na ngue na s'o c'o vi tsjaji.

¹⁰ Nujyo, ra zädä yo, c'e pa 'ma ra ëjë e Jesucristo. Texe c'o ench'e o mü'bü e Cristo, ngueje o t'i Mizhocjimi c'o. C'e pa 'ma ra ëjë e Jesucristo, ra 'ñetse c'ua c'o o t'i Mizhocjimi c'ü ya ri chjëntji angueze. Na ngueje 'ma ró zo'c'öjme, j 'ñench'e in mün'c'ejí c'ü. Nguec'ua c'o ra jñanda c'e pa, me ra nguijñiji ra mamaji c'ü me na jo e Jesucristo, 'ñe me na nojo.

¹¹ Nguec'ua dya rí jëzi rgá ö'tc'öjme in Mizhocjimigöji nu c'ü o 'ñünnc'ü in mü'büji i dyätpäji o jña e Jesucristo. Rí ö'tc'öjme ra mböxc'ejí xenda rí 'ñejmeji c'ü. Nuc'ua, ra sö rí tsjaji texe c'o na jo c'o in mbeñe rí tsjaji. Nguec'ua 'ma ra ëjë e Jesucristo, Mizhocjimi ra xi'ts'iji c'ü i tsjaji c'o na jo.

¹² Y me ra nântji e Jesucristo c'ín Jmugöji ra mamaji me na jo angueze, na ngue vi tsjagueji c'o na jo. Me xo ra nanc'äji me na jots'c'ejí na ngueje c'ua ja va mböxc'üji angueze.

2

El hombre de pecado

¹⁻² Mi cjuarmats'üji, ró xi'ts'ijme c'ü ra ëjë na yeje e Jesucristo c'ín Jmugöji, ra 'ñe zinzgöji rá bübüji co angueze. Pe bübü c'o xi'tsc'ejí: “O Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Pablo o mama c'ü ya zädä c'o pa 'ma ra ëjë e Jesucristo c'ín Jmugöji”, ents'ejí. O 'ma jiyö, xi'tsc'ejí c'ü rí zopcjöjme yo cjuarma rí xipji-jme c'ü ya zädä c'o pa. O 'ma jiyö, c'ü rvá jü'sc'öjme a cjanu cja 'na carta. Pero dya rí mangöjme a cjanu. Nguec'ua dya ra pi'ts'iji, dya rí süji.

³ Dya rí dyätqueji c'o xi'ts'iji a cjanu c'o dya cjuana. Na cjuana ra ëjë e

Jesucristo. Pero ante c'ü ra ëjë, yo nte dya cja ra züji Mizhocjimi zö ya vi mbârãji o jña. Y ra üji Mizhocjimi. Ante c'ü ra ëjë e Jesucristo, ra ëjë c'e nte c'ü me na s'o c'ü ra juajnü e Satanás c'ü dya jo ra tsjapü o mbëpji. Ra 'ñe jizhi c'ü me ri pjëzhi na nojo. Pero ya mama Mizhocjimi ra ma sufre c'e nte.

⁴ C'e nte c'ü, dya ra ne cjó xe ra ma't'ü Mizhocjimi, ni yo pje nde ma't'ü yo nte. Ra tsjapütsjë na nojo, ra tsjapü dya pje ni muvi yo. Nguec'ua angueze ra mimi cja o templo Mizhocjimi, ra mama ri ngue Mizhocjimi.

⁵ 'Ma xe mi bübügö co nu'tsc'ëji, ró xi'ts'iji yo. ¿Cjo dya in mbeñeji?

⁶ Nudya in pârãji c'ü c'a's'ü, nguec'ua dya be va ëjë c'e nte c'ü ra juajnü c'ü dya jo. Xo in pârãji pje pjëzhi c'ü c'a's'ü. Cja ra 'ñe jizhitsjë c'e nte 'ma ra zädä c'e pa'a c'ü ya ch'unü.

⁷⁻⁸ Nu yo rí xi'ts'iji, ya va pjürü yo, zö dya be jñetse na jo. Ya cãrã o nte c'o dya ne ra dyätä Mizhocjimi, ngue c'ua ga tsjaji c'o na s'o. Pero c'e nte c'ü ra juajnü c'ü dya jo ra tsjapü o mbëpji, dya be va ëjë. Na ngueje bübü c'ü c'a's'ü. 'Ma ya rguí ojtjo c'ü c'a's'ü, ixta jñetse 'ma c'e nte c'ü me na s'o. Pero 'ma ra ëjë e Jesucristo c'ín Jmugöji, nguextjo c'ü ra ña c'o o jña, ixta ndü 'ma c'e nte. Y nguextjo c'ü rva juëns'i e Jesucristo, ra chjotpü c'o na s'o c'o vi tsja c'e nte.

⁹ 'Ma ra ëjë c'e nte, ya ri ench'e o mü'bü e Satanás c'ü dya jo c'ü ra unü poder. Nguec'ua ra tsja na puncjü c'o na nojo. Nguec'ua yo nte'e ra dyonpüji yo, ra creoji c'ü ri mero na zëzhi.

¹⁰ Y na ngue c'ü me rrã s'o c'e nte c'ü, ra zopjü c'o nte c'o ya rguí bëzhi o aljma, ra xipjiji c'o dya cjuana. Na ngueje anguezeji ya ri ärãji yo jña yo na cjuana c'ü rví salvaji, pero dya ri neji.

¹¹ Nguec'ua Mizhocjimi ra mbenpeji c'ü ra pëpji a mbo cja o mü'büji, ngue c'ua ra creoji c'e bëchjine c'ü ri mama c'e nte.

¹² Nguec'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra ma sufre texe c'o ya ri ärã yo jña yo na cjuana pero dya ri ätä, y ri mäpäji c'o na s'o.

Escogidos para ser salvados

¹³ Pero nu'tsc'ëji mi cjuarmats'üji, s'iyats'üji c'ín Jmugöji. Ni jyodü c'ü dya rá jëzjime rga unüjme 'na pöjö Mizhocjimi, na ngueje ndeze mí jinguã o juan'c'üji c'ü rguí jogü in mün'c'ëji. Nguec'ua 'ma i creoji yo jña yo na cjuana, o xöcüs'tüji o Espíritu Mizhocjimi o tsja'c'ëji o t'itsc'ëji Mizhocjimi.

¹⁴ 'Ma ró xi'ts'ijme ja rvá jogü in mü'büji, ngue Mizhocjimi o 'ñünnc'ü in mü'büji. Ya vi ne Mizhocjimi c'ü me xo rrã jots'üji c'ua ja ga cja e Jesucristo c'ín Jmugöji me na jo.

¹⁵ Nguec'ua dya rí creoji c'o ra xi'ts'iji o bëchjine, dya xo ra pi'ts'iji. Dya xo rí jyëziji c'o jña c'o o dyacöjme Mizhocjimi ró xi'tsc'öjme. Rí sido rí 'ñejmeji c'o ró xi'tsc'öjme 'ma mi bübüjme co nu'tsc'ëji. Xo 'ñe c'o ró xi'tsc'öjme cja carta.

¹⁶⁻¹⁷ Mizhocjimi o s'iyazgöji va ndäjä o T'i. Y o nugüji na jo, nguec'ua va tsjapü o zëzhi in mün'c'öji, dya ni jyodü nunca xe rá süji. Rí junt'ü in mün'c'öji dya, c'ü rá ma minc'öji co Mizhocjimi. E Jesucristo c'ín Jmuji 'ñe Mizhocjimi c'ín Tataji, rí ötcöjme ra tsjapü ra zëzhi in mün'c'ëji. Y ra mböxc'ëji rí tsjaji texe c'o na jo, y rí mamaji texe c'o na jo.

3

Oren por nosotros

¹ Nguextjo yo rí xi'tsc'öjme yo. Mi cjuarmats'üji rí dyötcüjme Mizhocjimi, ngue c'ua ra sö rá zopjüjme na puncjü o nte rá xipjijme o jña Mizhocjimi, ngue c'ua ra dyätä na puncjü o nte c'ua ja nzi vi dyätqueji.

² Xo rí dyötcüjme Mizhocjimi c'ü ra böbü a nde'e ra mböxcöjme. Na ngueje cãrã nte c'o me na s'o c'o pje nde cjacöjme, na ngueje dya ench'e o mü'büji e Jesucristo.

³ Pero jñunt'ü in mü'büji, ra tsja c'ín Jmugöji c'ua ja va mama. Ra tsja c'ü ra zë'ts'iji ñe ra mbö'c'üji na ngueje c'ü dya jo'o me jodü pje ra tsja c'üji.

⁴ Na ngue c'ü ya ni mböxc'üji a cjanu c'ín Jmugöji, rí pārājme c'ü in cjaji c'o ró xi'ts'ijme, ñe c'ü xe rí tsjaji.

⁵ Rí ö'tc'öjme e Jesucristo c'ín Jmugöji, c'ü rí unnc'ejí na jo ngüenda c'ua ja ga s'iyats'üji Mizhocjimi. Nguéc'ua 'ma pje c'o rí sufreji, rí sëchiji c'ua ja nzi va tsja e Cristo, dya rí jyëziji Mizhocjimi.

El deber de trabajar

⁶ Nujyo rá xi'tsc'öjme dya cjuarma, nguetsjë e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü manda. 'Ma mi bübüjme co nu'tsc'ejí, o ch'acöjme ró xi'ts'ijme c'ü ni jyodü rí pëpjiji. 'Ma bübüts'ejí o cjuarma c'o dya ne ra pëpji, dya rí dyocjeji c'o.

⁷ Nu'tsc'ejí in pārāji c'ü ni jyodü rí tsjaji c'ua ja nzi rgá cjagöjme. Dya mi ndemegöjme 'ma mi bübüjme a ndetsc'ejí.

⁸ Dya cjó ró sipcöjme o xëdyi c'ü dya ro cjö't'üjme. Ró pëpjiime na zëzhi. Zö xömü zö ndempa mi pëpjiime, ngue c'ua dya rvi tsjötöcöjme 'ne rí 'natsc'ejí. 'Ma jiyö 'na ri sögueji na jyü.

⁹ Mi pë'sc'öjme derecho ro ch'acöjme c'ü ro sijme, pero dya cjó ró ötcöjme. Ró pëpcöjme ngue c'ua xo rvi tsjagueji c'e tjürü c'ü rvá cjajme a cjanu.

¹⁰ 'Ma xe mi bübüjme co nu'tsc'ejí, ró xi'tsc'öjme 'ma cjó c'o dya pëpji, dya xo ra zi o xëdyi, ró ents'ejí.

¹¹ Rí ärājme bübüts'üji c'o na maña, dya pëpjiji. C'ü cjaji, me nzhodü ga nu'tp'üji o bëpji yo nín minteji c'o dya ni jyodü ra nuji.

¹² Nu'tsc'ejí in cjaji a cjanu, nguet-sjë e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü manda yo rá xi'tsc'öjme dya. Rí xi'tsc'öjme c'ü dya cja rí nzhodü rí ñu'tp'ügueji o bëpji c'o 'ñaja, pero rí pëpjiji ngue c'ua rí chöt'üji c'ü rí sigueji.

¹³ Mi cjuarmats'üjme in texeji, rí tsjaji c'o na jo. Dya ra tögüts'üji rguí tsjaji a cjanu.

¹⁴ 'Ma cjó c'o dya ra dyätcäjme yo jña yo ró xi'ts'ijme cja ne carta, ixtí unnc'ejí na jo ngüenda cjó ngueje, ngue c'ua dya rí dyoji c'o. Xa'ma ra tseje c'o.

¹⁵ Pero dya rí ñugueji na ü c'o. Jmanch'a rguí zopjüji rí xipjiji ra jyëziji c'o na s'o. Na ngueje ngue nin cjuarmaji.

Bendición final

¹⁶ C'ín Jmugöji ngue c'ü dacöji c'ü rguí mājā in mün'c'öji. Nguéc'ua rí ötcö angueze ra dya'c'ejí c'ü dya ra nguarü rgá mājā in mün'c'ejí, zö pje c'o nde rí tsjogüji. Rí ötcö angueze ra bübüts'üji nzi 'natsc'ejí.

¹⁷ Yo jña yo ni nguarü yo rgá ma'tc'üji Cjimi, nguezgö e Pablo rí opjügö co in dyëgö yo. Texe cja yo carta yo rí pejñe, rí opjü ja nzi jña co in dyëgö, ngue c'ua ra 'mārā nguezgö rí pejñe yo.

¹⁸ E Jesucristo c'ín Jmuji ra nuc'üji na jo in texeji. Je rga cjanu, amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A TIMOTEO

Pablo escribe a Timoteo

¹ Nutscö e Pablo rí pen'c'e ne carta. O juancügö e Cristo Jesús rá cjagö apóstole rá zopjü yo nte. O mandazü Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji rá zopcjöji a cjanu. Mizhocjimi o ndäjä e Jesucristo o ã 'ñevgueji libre, nguec'ua rí pãrãgöji rá salvagöji.

² Nu'tsc'e Timoteo rí pen'c'e ne carta. Rí cja'c'ö nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'ö. Na ngueje 'ma ró zo'c'ö, xo ñ 'ñench'e in mü'bü e Jesucristo. Rí ötcö Mizhocjimi c'ín Tataji ra nuc'ü na jo, 'ñe ra juen'tsc'e, ngue c'ua ra mäjä in mü'bügue, dya pje rí mbeñe. Je xo rgá ötcö a cjanu e Jesucristo c'ín Jmugöji.

Advertencia contra enseñanzas falsas

³⁻⁴ Mizhocjimi ne'e c'ü rá ench'e ín mü'büji e Jesucristo. Pero cãrã a Efeso c'o nan'ño ga jizhi. Mamaji ja ma cja c'o ín mboxatitagöji, pero xe jü's'üji jña c'o dya t'opjü cja o jña Mizhocjimi. Nguec'ua c'o nte c'o ärä c'ü mama c'o xöpüte, me söji o jña pje ne ra mama c'o jña, y dya sö ra mbãrãji na jo Mizhocjimi. Y dya ench'e o mü'büji e Jesucristo. Nguec'ua 'ma ró magö a Macedonia, ró xi'tsc'ö ñ tsejme a Efeso. Ró xi'tsc'ö rvi zopjü yo nan'ño ga xöpüte, rvi xipjiji c'ü dya cja ro xöpüji a cjanu yo nte, 'ñe dya cja ro mbezheji c'o me mamaji. Y rí xi'tsc'ö dya na yeje, rí zopcjeji c'ü dya cja ra xöpüji a cjanu.

⁵ Ni jyodü rá unü ín mü'büji rá cjaji c'o na jo, 'ñe rá creoji Mizhocjimi co texe ín mü'büji. 'Ma ga cjanu, ra sö rá s'iyaji yo nín minteji, 'ñe rá ne'eji Mizhocjimi.

⁶ Pero bübü c'o dya ne o mü'bü ra tsja c'o na jo. Dya ätäji na jo Mizhocjimi. Nguec'ua ya xögüji cja

c'e 'ñiji c'ü na jo, me mamaji jña c'o dya pje ni muvi.

⁷ Ne anguezeji ra xöpüji yo nte ja ga cja c'ü o ley Mizhocjimi; me xipjiji: "Je ga cjava ne ley", embeji. Pero dya pãrã c'o xöpüte ja ga cja c'e ley, ni xo pãrãji c'o jña c'o mamaji.

⁸ Bueno, rí pãrãgöji c'ü me na jo c'ü o ley Mizhocjimi. Pero ni jyodü rá unüji na jo ngüenda pje vi ch'acöji c'ü.

⁹ C'ü vi ch'acöji c'ü o ley Mizhocjimi, dya ngue para c'o ätä Mizhocjimi c'o cja na jo; ngue para c'o dya ne ra dyärä, ngue c'ua ra unüji ngüenda c'ü na s'o cjaji. C'ü o ley Mizhocjimi ngue para c'o dya ätä Mizhocjimi c'o cja na s'o. Xo ngue para c'o dya sü Mizhocjimi c'o me yönbü o jña'a. C'ü vi ch'acöji c'ü o ley Mizhocjimi, xo ngue para c'o pãrã nu tata 'ñe nu nana, xo 'ñe c'o pö't'üte.

¹⁰ Xo 'ñe c'o tsãjä o ndixü, 'ñe c'o ndixü c'o tsãjä o bëzo. Xo 'ñe c'o dya be chjüntü c'o cja na s'o. C'ü vi ch'acöji c'ü o ley Mizhocjimi, xo ngue para c'o obütsjëvi nín mibëzovi, 'ñe c'o pönü nu minteji para ra tsjapüji o mbëpjiji, 'ñe c'o mbëchjine, 'ñe c'o nädä Mizhocjimi y mamaji c'o dya cjuana. Xo ngue para c'o pje nde cja, c'o dya ätä o jña Mizhocjimi c'ü me na jo.

¹¹ Mizhocjimi o juancügö rá zopjü yo nte rá xipjiji ja ga cja angueze me na nojo 'ñe me na jo.

Gratitud por la misericordia de Dios

¹² E Cristo Jesús c'ín Jmugöji, ngue c'ü o dyacö ja rgá zopjü a cjanu yo nte. Nuc'ü, rí unügö 'na pöjö na ngueje mi pãrã angueze c'ü ro ätcö, nguec'ua va juancü rí pëpigö c'ü.

¹³ O juancü zö na s'o mi cjagö 'ma ot'ü. Mi sadügö e Jesucristo. Y mi cjapü ra sufre c'o ätpä o jña c'ü; mi cjapcö ma nozgö, dya mi juentsegö anguezeji. Pero o juentsque e Jesucristo, na ngue dya be mi ench'e ín mü'bügö c'ü, dya mi pãrãgö pje pjëzhi angueze. Nguec'ua mi pëzhgö ma jo c'o mi cjagö.

14 O nugü na jo Mizhocjimi o perdonaozü texe c'o na s'o. Nguec'ua rí ench'e ín mü'bü e Cristo Jesús nguec'ua rí s'iyagö dya yo nte.

15 Bübü 'na jña c'ü na cjuana c'ü ni jyodü ra creo yo nte. Je ga cjava ne jña: "O ëjë e Cristo Jesús cja ne xoñijö mü, o ëjë para o ë jocüzü ín mü'büji nutscöji rí cjaji c'o na s'o." Texe cja yo nte, nutscö xenda ma s'ozgö.

16 Zö me ma s'o mi c jagö, pero e Jesucristo o mezhe va mbësquigö paciencia o juentscö a cjanu, ngue c'ua c'o cjë c'o ra ëjë, ra unü ngüenda yo nte c'ü me pë's'i paciencia e Cristo ga juentseji. Nguec'ua ra 'ñench'e o mü'büji c'ü, ra ch'unü c'ü rguí bübütjoji.

17 Mizhocjimi nunca ra nguarü rgá manda. Zö ya rguí nguins'i ne xoñijö mü, pero Mizhocjimi ra bübütjo para siempre. Dya sö rá jandagöji. Dya cjo bübü c'ü ri pãrã nza cja angueze; ojtjo xe 'na Mizhocjimi. Nguec'ua ni jyodü rá sügöji c'ü, y rá mamaji c'ü me na nojo. Nunca rá jëziji rga ma't'üji. Amén.

18 Nu'tsc'e Timoteo ín ch'itsc'ö, 'ma dya be mi pëpque Mizhocjimi, bübü o cjuarma c'o o pätpä Mizhocjimi va mamaji c'ü rí pëpque na jo c'ü. Nguec'ua rí xi'tsc'ö dya, rí pëpce na jo cja Mizhocjimi, ja c'o nzi ga tsja na jo o chü 'na tropa ga mbëpi c'ü nu gobierno.

19 I 'ñench'e in mü'bü e Jesucristo; dya rí jyëzi. Y rí tsja c'o ín pãrãgue c'o na jo. Bübü c'o mi pãrã pje pjëzhi c'o na jo, pero go ne go tsjaji c'o na s'o. Nguec'ua o s'odü o mü'büji, dya cja ejmeji e Jesucristo.

20 Nza cja e Himeneo 'ñe e Alejandro. Ró xipji c'o cjuarma o pjongüji anguezevi cja c'o cjuarma. Ngue c'ua ra sö e Satanás c'ü dya jo ra tsjapü ra sufrevi. Xa'ma ra nzhogü o mü'büvi, dya cja ra tsjavi c'o na s'o. Na ngue 'ma cjo c'o ra tsja a cjanu, nu'ma, cja c'ü na s'o, chjëntjui c'ü ro zadü Mizhocjimi.

2

Instrucciones sobre la oración

1 Nu'tsc'e Timoteo, rá xi'tsc'ö c'ü xenda ni jyodü rí xipcje texe yo cjuarma. Ni jyodü ra chëzhiji a jmi Mizhocjimi ra dyötüji 'ma cjo c'o pje ni jyodü. Y ra unüji 'na pöjö. 'Ma rí dyötüji Mizhocjimi, dyötpüji texe yo nte.

2 Rí dyötpüji Mizhocjimi yo gobierno 'ñe texe yo pjëzhi na nojo, ngue c'ua rá mimiji na jo, rá cãrãji paz. Y ngue c'ua rá süji Mizhocjimi, 'ñe rá mimiji na jo cja yo nte.

3 Mizhocjimi ne ra salvazüji rí nteji ra jocüzü ín mü'büji. Nguec'ua 'ma rá ötpöji texe yo nte, na jo 'ma, y ra mäjã 'ma angueze.

4 Na ngue ne'e angueze ra jogü o mü'bü texe yo nte, ra mbãrãji c'ü na cjuana.

5 Na ngue 'natjo Mizhocjimi. Xo 'natjo c'ü ñacöji cja jmi Mizhocjimi; ngueje e Jesucristo. Nuc'ü, Mizhocjimi c'ü, pero xo nte.

6 Nuc'ü, o ne o pätcöji va ndü va ngötcüji c'o na s'o. O 'ñe ndü e Jesús 'ma o zädã c'o pa c'o vi mama Mizhocjimi. Nguec'ua rá unüji ngüenda c'ü ne Mizhocjimi ra 'ñevgueji libre rí texeji.

7 Mizhocjimi o juancü rá c jagö apóstole rá zopjü yo nte rá xipjiji ja ga s'iyazüji c'ü. Pätcö ín mü'bü e Cristo c'ü dya bëchjine yo rí mangö c'ü o juancü Mizhocjimi; na cjuana. O juancü rá xöpü yo dya menzumü a Israel, ngue c'ua ra mbãrãji c'ü na cjuana, ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo.

8 Rí xi'tsc'ö, texe c'ua ja jmurü yo cjuarma, ni jyodü yo bëzo ra dyötüji Mizhocjimi. 'Ma neji c'ü ra tsja Mizhocjimi ra dyätãji, ni jyodü ra tsjaji c'o na jo. 'Ma nzhãnt'ã na ötüji Mizhocjimi, rí 'natjo o pjeñeji, dya cjo ra sjëya na ngue c'ü vi tsja na s'o 'na nu cjuarmaji.

9 Yo hermana, rí xipjiji c'ü dya ra jyodüji c'ü rguí jñetse rrü zöji cja yo nte. Bübü o ndixü c'o je'e o bitu c'o dya ni jyodü ra jye'ejí. Cjapüji me rrü

zö o ñi'iji. Me teveji o tjeve de oro ñe de plata. Je'ejí o bitu c'o me na mizhi ngue c'ua ra mama yo nte me na zöji.

¹⁰ C'ü rguí jñetse na zö yo hermana, ngueje c'ü ra pjösteji cja yo nte. Ngue c'ü ni jyodü ra tsja yo ndixü yo sũ Mizhocjimi.

¹¹ 'Ma jmurü yo cjuarma, ni jyodü yo ndixü ra dyäräji na jo 'ma cjó c'o ra zopjüji, dya ra ndünrüji.

¹² Dya rí jëzigö yo ndixü ra xöpüji yo cjuarma, ni xo ra mandaji cja yo bëzo. C'ü ra tsjaji, ra dyäräji, dya pje ra ndünrüji.

¹³ Na ngueje ot'ü o dyät'ä Mizhocjimi c'e bëzo c'ü mi ngue e Adán. Cjanu o dyät'ä c'e ndixü c'ü mi ngue e Eva.

¹⁴ Y 'ma o tsja na s'o e Adán ñe e Eva c'ü dya dyätävi Mizhocjimi, dya ngue e Adán c'ü o dyonpüji. C'ü o creo c'ü o mama e Satanás c'ü dya jo, ngueje e Eva. Ngue e Eva c'ü ot'ü o tsja na s'o.

¹⁵ Nguec'ua yo ndixü, söji na ü 'ma mus'üji o t'i. Pero ra salvaji nu 'ma ra dyätpäji o jña e Jesucristo. Xo ni jyodü ra s'iyaji yo nín minteji, ñe ra tsjaji na jo y ra nguijñiji na jo o pjeñeji.

3

Cómo deben ser los obispos

¹ Na cjuana ne jña'a nu: Na jo, 'ma cjó c'o ne ra tsja pastor cja yo cjuarma. Ngueje 'na bëpji c'ü na jo.

² Para ra tsja pastor 'na cjuarma, ni jyodü ra mimi na jo, ngue c'ua dya cjó sö pje ra xipji. Y nguextjo nu su ra dyojui, dya ra 'ñeje c'ü 'na lado. Ra nguijñi na jo o pjeñe. Y ra mimi na jo cja yo nte. C'ü ra tsja pastor, xo ni jyodü ra unü sjëtsi ra oxü c'o nan'ño menzumü. Xo ni jyodü ra jíchi na jo yo nte.

³ Xo ni jyodü c'ü dya ra tí'í. Dya xo ra jyodü o chü. Dya xo ra jyodü ja rgá jñü na puncjü o merio. Y 'ma cjó pje ra xipji, ra mbë's'i paciencia, dya ra ndünrü. Dya cjó me ra zövi o jña. Dya xo ra ne'e o merio.

⁴ Ni jyodü ra tsja c'e pastor ra zopjü na jo c'o ri cãrã o ngumü. Ngue c'ua c'o o t'i ra respetaoji ra dyätäji.

⁵ 'Ma dya pãrã 'na bëzo ra manda na jo c'o o t'i, ¿ja rgá sö ra mbörü yo o t'i Mizhocjimi?

⁶ Dya sö ra tsja pastor 'na bëzo nu 'ma cja ni creo. 'Ma jiyö, 'na ra tsjapü na nojo. Nguec'ua Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda ra sufre ja c'o nzi va jñünpü ngüenda e Satanás c'ü dya jo, na ngue xo tsjapü na nojo c'ü.

⁷ C'ü ra tsja pastor, xo ni jyodü ra mimi na jo, ngue c'ua yo nte yo dya ejme e Jesucristo ra mamaji: "Me na jonte nu", ra 'ñeñeji. 'Ma jiyö, ra mamaji c'ü dya jo cja c'ü. Je ga cjanu ga ne e Satanás c'ü dya jo c'ü rá bëzhgö in tseji cja yo nte.

Cómo deben ser los diáconos

⁸ Je xo rga cjanu yo diácono. Ni jyodü ra mimiji na jo, ngue c'ua yo nte ra respetaoji. C'ü ra mamaji, ra mamaji c'ü na cjuana. Dya ra tí'tji. Dya xo ra jyodü ja rgá jñüji na puncjü o merio.

⁹ Ya ch'acöji rá pãrãji dya yo jña yo dya cjó mi pãrã mi jinguã. C'ü ra tsja diácono ni jyodü ra sido ra creo yo jña yo. Pero dya nguextjo ra creo; xo ni jyodü ra tsja c'o na jo.

¹⁰ Ot'ü ra mama texe yo cjuarma cjo na jo ra tsja diácono c'e cjuarma o jiyö. Nuc'ua 'ma dya pje tö'tp'üji c'o na s'o, na jo ra tsja diácono 'ma c'ü.

¹¹ Je xo rga cjatjonu c'o ndixü c'o ra tsja mböste. Ni jyodü ra mimiji na jo, ngue c'ua yo nte ra respetaoji. Ni jyodü dya ra xos'üji o bëchjine. Ra nguijñiji na jo o pjeñeji. Ra tsjaji na cjuana texe c'o cjaji.

¹² Yo diácono, nguextjo nu suji ra dyojui, dya ra 'ñejeji c'ü 'na lado. Ni jyodü ra zopjüji na jo c'o o t'iji, 'ñe cjó c'o xe bübü o ngumüji, ngue c'ua ra ngãrãji na jo.

¹³ Nu c'o ra tsja na jo diácono, me ra nädätjaji cja yo nte c'ü cjaji na jo. Nguec'ua ra sö na jo c'o diácono ra zopjüji yo nte, ra xipjiji ra 'ñejmeji e Jesucristo.

El secreto de nuestra religión

¹⁴ Rí pëtsagö c'ü dya ra mezhe rá ëgö rá 'ñe nuc'ü. Pero nujyo, rí xi'tsc'ö cja ne carta yo.

¹⁵ Na ngue 'na ra metse. Rí xi'ts'i yo, ngue c'ua rí pãrãgue ja rgá mimi yo o t'i Mizhocjimi. Yo o t'i, ngue o templo angueze, na ngue angueze bübü cja o mü'büji. Ni jyodü c'o o t'i Mizhocjimi ra zopjüji yo nte ra xipjiji c'o jña c'o na cjuana. Y ra sido ra tsjaji ja c'o nzi ga mama c'o jña c'o.

¹⁶ C'o jña c'o na cjuana c'o rí creogöji, dya mi pãrãji mi jinguã c'o. Y rí mangöji me na zö:

E Jesucristo ngue Mizhocjimi, pero o 'ñe jmus'ü nza czazgöji rí nteji.

O Espiritu Mizhocjimi o tsjapü o jñetse e Jesucristo c'ü ixi ngue o T'i Mizhocjimi.

C'o anxe, me co jñandaji e Jesucristo.

C'o dya menzumü a Israel, sjipjiji ja ga cja e Jesucristo. Nguec'ua texe cja ne xoñijö mü, ench'e o mü'büji c'ü.

O s'idyi a jens'e e Jesucristo nu ja me na nojo c'ü, 'ñe me na zö.

4

Los que se apartarán de la fe

¹ Mama o Espiritu Mizhocjimi ja rga cja c'o cjë 'ma ya ra nguins'i ne xoñijö mü. Ra bübü o xöpüte c'o ra 'ñünbü o mü'bü e Satanás c'ü dya jo 'ñe c'o demonio, me ra dyonpüji yo nte rgá xöpüji. Nguec'ua bübü c'o ra creo c'o ri mama c'o xöpüte, ra jyëziji c'o jña c'o ya dyacöji Mizhocjimi.

² C'o xöpüte ra tsjapüji me rrã joji, pero ri bëchjine c'o ri mamaji. Me ri cjaji c'o na s'o, pero dya cja ri söji cjo na s'o c'o ri cjaji.

³ C'o xöpüte ra xipjiji c'o nte c'ü dya ra sö ra chjüntüji. Y ra xipjiji c'ü bübü o jñöñü c'ü dya jo ra ziji. Maco yo jñöñü, nguetsjë Mizhocjimi dacöji yo, nguec'ua nutscöji rí nteji rá unüji 'na pöjö Mizhocjimi, cja rrü sigöji. Nutscöji rí ejmeji e Jesucristo y rí pãrãgöji dya c'ü na cjuana, xo sö rá siji c'o pje nde ma jñöñü.

⁴ Na ngueje na jo texe yo o dyät'ä Mizhocjimi. Nguec'ua rá siji texe o jñöñü. Pero ot'ü rá unüji 'na pöjö Mizhocjimi cja rrü siji.

⁵ O mama Mizhocjimi na jo rá sigöji c'o pje nde ma jñöñü. Nguec'ua 'ma rá unüji 'na pöjö, ra intsjimi 'ma Mizhocjimi c'e jñöñü ngue c'ua ra jogü rá siji.

Un buen siervo de Jesucristo

⁶ Yo jña yo rí xi'tsc'ö, rí xipcje yo cjuarma. Xo 'ñetsc'e ni jyodü rí xörü c'o jña c'o rí creoji, y rí tsjijñi c'o. O jí'tsc'ëji c'o na jo; ni jyodü rí sidogue c'o. 'Ma rí tsjague a cjanu, na jo 'na mbëpjitsc'e cja e Jesucristo.

⁷ Dya rí tsjapü ngüenda c'o jña c'o mama c'o na s'o ga xöpüte. C'o pezhe c'o, dya pjöxcöji rá ätäji Mizhocjimi, na ngueje dya ni muvi c'o. Nu'tsc'e rí xötpü rí dyätä Mizhocjimi.

⁸ 'Ma rá xötpü rá cjaji jercicio, rguí muvi para ín cuerpoji, pero ts'inguilëtjo. Pero 'ma rá xötpü rá ätäji Mizhocjimi, me rguí muvi na puncjü 'ma. Na ngueje ya mama Mizhocjimi, 'ma cjó c'o ra dyätä angueze, ra tsja angueze ra mbös'üji va, y ra unüji c'ü rguí mimitjoji a jens'e.

⁹ Na cjuana ne jña'a nu, y ni jyodü ra creo nza texe yo nte.

¹⁰ C'ü rí ench'e ín mü'bügö, ngueje Mizhocjimi c'ü bübü'tjo 'ñe dacüji c'ü rgá bübü'tjoji. Rí ench'e ín mü'bü na ngueje ne angueze ra 'ñeme libre yo nte texe cja c'o na s'o. C'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra salva c'o. Nguec'ua rí pëpcjö rgá zopjü yo nte hasta me potjo ín cuëgö, y rí sufregö c'o pje nde xitscöji.

¹¹ Nujyo jña'a yo, rí xipcjeji ra tsjaji yo, y rí xöpqueji yo.

¹² Bübü c'o ya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'o cja'c'ü menu na ngueje cja in t'igue. Pero rí tsja 'na tjürü c'ü na jo, ngue c'ua xo ra tsja anguezeji. Rí ñague jña c'o na jo, y rí nzhodü na jo. Rí s'iya yo nte co texe in mü'bü. Rí 'ñejme na jo Mizhocjimi. Y dya rí tsjague c'o na s'o. 'Ma rí tsjague

a cjanu yo na jo, dya cjó ra tsja c'ü menu 'ma.

¹³ Hasta 'ma cja rá ěgö va ja in búbü, rí pjötpügüe ngüenda rí xörügüe o jña Mizhocjimi, ra dyäräji texeji. Rí zopjüji y rí xöpüji.

¹⁴ C'o cjuarma o pätpäji Mizhocjimi va mamaji c'ü rí tsjague ne bēpji, y c'o tita cja c'o cjuarma o 'ñe'sc'ejí o dyēji. Nguec'ua Mizhocjimi o dya c'ü ja rguí tsjague ne bēpji. Nguec'ua rí xi'tsc'ö, dya rí jyēzi ne bēpji, sido rí tsjague.

¹⁵ Nu yo rí xi'tsc'ö, rí tsjijñi yo y rí jyodü rí tsja, ngue c'ua texeji ra jñantc'aji c'ü xenda na jo gui tsja.

¹⁶ Rí pjötpütsjē ngüenda ja rguí dyätque Mizhocjimi. Xo rí pjötpü ngüenda ja rguí xöpque c'o 'ñaja. 'Ma rí sido a cjanu, ra jogü in mü'bügüe 'ñe c'o o mü'bü c'o ra dyä'tc'ägue.

5

Cómo portarse con los creyentes

¹ 'Ma pje c'o ra tsja yo cjuarma c'o ya tita, dya rí huēnch'igüe na zēzhi c'o. Rí zopjüji na jo nza cja 'ma ri ngueje nin tatague. Xo 'ñe yo sē'ē, rí zopjüji nza cja 'ma ri ngueje nin cjuarma.

² Yo nita, rí zopjüji na jo nza cja 'ma ri ngueje nin nana. Yo süngü, rí zopjüji nza cja 'ma ri ngueje nin cjü'ü; y dya rí tsjapügüe na s'o yo.

³ Yo ndixü yo ya ndü nu xīra, 'ma dya 'ñeje cjó ra mbös'ü, rí pjös'üji yo.

⁴ Pero 'ma 'ñejeji o t'i'i, ni jyodü c'o o t'i ra mbös'üji c'ü. C'o t'i, 'ma mi ts'it'iji, o mbös'üji anguezeji, o tsja c'ü nu nanaji. Nguec'ua nudya ni jyodü anguezeji ra nzhopcüji ra mbös'üji c'ü. Je xo rga cjanu 'ma 'ñeje o bēche c'e ndixü, ra mbös'üji c'ü. 'Ma ra tsjaji a cjanu, ixi na cjuana respetaoji 'ma c'ü. Y ngue c'ü rguí mājā Mizhocjimi.

⁵ C'e ndixü c'ü dya cjó 'ñeje, junt'ü o mü'bü nguextjo Mizhocjimi ra mbös'ü. Nguec'ua sido ötü Mizhocjimi zö xömü zö ndempa.

⁶ Nu c'ü ya ndü nu xīra, nu 'ma me mápā yo búbü cja ne xoñijömü, chjëntjui c'ü ya ndü, na ngue dya cja mápā Mizhocjimi.

⁷ Rí xipjigüe c'o cjuarma ra mbös'üji c'o ndixü c'o dya cjó 'ñeje. 'Ma ra tsjaji a cjanu, dya cjó sö cjó pje ra xipjiji 'ma.

⁸ C'o ejme Mizhocjimi, ni jyodü ra mbös'üji c'o cārā o ngumü 'ñe c'o 'ñaja o dyoji. 'Ma cjó c'o dya pjös'ü c'o o dyoji, dya ejme na jo 'ma c'ü. Maco c'o dya ejme, pjös'üji c'o o dyoji.

⁹ Yo ndixü yo ya ndü nu xīra, búbü c'o rí juajnügüe ra tsjaji 'na bēpji cja yo cjuarma. Pero ngue 'ma ya rí ēdyi sesenta cjē'ē, 'ñe 'ma 'natjo nu xīra c'ü mi 'ñeje.

¹⁰ Xo 'ñe 'ma o tsja na jo nguec'ua ga mama yo nte: "Nujnu, na jo va mbös'ü yo nte'e. O s'iya c'o o t'i, y o unü sjētsi ro oxü c'o nan'ño menzumü, y o mbe'chp'e o ngua c'o o t'i Mizhocjimi, y o mbös'ü na puncjü c'o mi sufre na puncjü. O mbös'ü 'ma cjó pje mi jyodü", eñe yo nte. 'Ma ga cjanu, na jo ra tsja 'na bēpji cja Mizhocjimi 'ma.

¹¹ Yo ndixü yo ya ndü nu xīra c'o cja xe xunt'i, dya rí juajnügüe ra tsjaji 'na bēpji. Na ngueje 'ma xenda ra neji o bēzo que na ngueje e Cristo, ra ne ra chjüntüji na yeje 'ma.

¹² Na s'o a cjanu, na ngueje dya mbēpji e Jesucristo ja c'o nzi va mamaji.

¹³ Xo 'ñe ra xötpüji rrü mañaji, ra nzhöt'ütjoi cja ngumü. Dya nguextjo nu; xo ra mamaji jña c'o dya pje ni muvi. Xo ra zo'p'üji c'o o bēpji c'o 'ñaja. Y me ri ña ri ñaji c'o dya ni jyodü ra ñaji.

¹⁴ Nguec'ua yo ndixü yo ya ndü nu xīra c'o cja xe xunt'i, rí negö c'ü ra chjüntüji na yeje, ra mus'üji o t'i'i. Y ra zopjüji na jo c'o cārā o ngumü ngue c'ua ra ngārāji na jo. Nguec'ua dya ra sö pje ra xitscöji c'o nugüji na ü.

¹⁵ Búbü ndixü c'o ya ndü nu xīra c'o ya xögü cja o 'ñiji Mizhocjimi. Ya möji c'ü dya jo.

¹⁶ 'Ma ra ndü c'ü nu xīra 'na o dyoji 'na cjuarma, ni jyodü c'e cjuarma ra mbös'ü c'e ndixü. C'e cjuarma, dya ra nde'be texe yo cjuarma ra mbös'üji c'e ndixü. Pero 'ma búbü 'na ndixü c'ü

dya cjó 'ñeje cjó ra mbös'ü, ni jyodü texe yo cjuarma ra mbös'üji c'ü.

¹⁷ C'o tita c'o na jo ga manda cja yo cjuarma, 'ma pëpjiji na zëzhi ga zopjüji yo nte 'ñe ga xöpüji, ni jyodü rí pjös'üji na jo o merio.

¹⁸ Na ngueje t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi: "Ma ra yödü o ndëxü c'o in nzhünüji, dya pje rí jñu'tp'üji a ne'e c'o; jyëziji ra ñönüji." Xo t'opjü a cjava: "Na mbëpji pë's'i derecho ra mbös'üji o merio."

¹⁹ 'Ma cjó c'o ra 'ñe xi'tsc'e c'ü o tsja na s'o 'naja c'o tita, dya xtí creogue. Nu 'ma bübü yeje o jñi' c'o o ndäcä vi tsja na s'o, rí creogue 'ma.

²⁰ 'Ma cjó c'o sido cja na s'o, rí huënc'h'i 'ma cãrãji texeji. Nguec'ua ra zü'ü c'o 'ñaja cjuarma.

²¹ Pãtcö ín mü'büvi Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ín Jmuji 'ñe c'o o anxe c'o o juajnü. Nguec'ua rí xi'tsc'ö rí pjötpügüe ngüenda ixtí tsjapü na jo t'önü ante c'ü rí huënc'h'i 'na cjuarma. Y dya cjó rí unügüe favor.

²² Dya ts'i rgüi juajnü c'o tita c'o ra manda cja yo cjuarma; ot'ü rí ñu'u cjo bübü na jo. Na ngueje 'ma rí juajnügüe 'na tita c'ü cja na s'o, xo in pë's'i in s'ocügüe. Nu'tsc'e xo ni jyodü rí tsjagüe c'o na jo.

²³ Dya rí sitjogue ndeje. Xo rí si'i ts'inguilëjë vino como 'ñechjë, xa'ma ra ndis'i in pjeme c'ü ndajmetjo ga ü'ü.

²⁴ Bübü o nte c'o ixtí pãrãji c'ü na s'o cjaji. Bübü c'o dya rá pãrãji o nzhübü hasta 'ma cja rá fijaji na jo ja ga nzhodüji.

²⁵ Xo bübü o nte c'o ixi jñetsetjo c'ü cjaji na jo. O 'ma dya jñetse, dya ra mezhe ra 'mãrã.

6

¹ Bübütsc'ëji o cjuarma c'o pëpji cja o lamu c'o dya ejme Mizhocjimi. Zö me cjapüji ra pëpjiji o bëpji c'o na jyü, pero ni jyodü ra respetaoji c'o nu lamuji. 'Ma jiyö, ra mama yo nte: "Dya jo Mizhocjimi 'ñe yo o jña", ra 'ñeñeji.

² Bübütsc'ëji c'o pëpji cja o lamu c'o ejme Mizhocjimi. C'e cjuarma c'ü

mbëpji, zö cjuarmavi dya c'ü nu lamu, pero dya ra jogü ra tsjapü c'ü dya ni muvi c'ü nu lamu. C'ü ra tsja, xenda ra mbëpi na jo'o, na ngueje cjuarma c'e lamu c'ü pëpi, nguec'ua ga tsja c'e mbëpji s'iya c'ü nu lamu. Nujyo rí xöpügüe yo, y rí xipjiji ra tsjaji yo.

La religión y el contentamiento

³ C'o o jña e Jesucristo c'ín Jmugöji, me na jo c'o. Na ngueje jítscöji ja rga ätäji Mizhocjimi. Pero bübü c'o nan'ño ga nguijñi 'ñe nan'ño ga xöpü.

⁴ Cjapüji na nojo, pero dya pãrãji ja ga cja. Y s'odü o pjeñeji, nguec'ua me cjaji o t'önü 'ñe me söji o jña. Nguec'ua ne ra huinste rgá xöpüteji, y cjaji o chü, y sadüji c'ü nu mixöpüteji, y me ne ra mbëzhiji c'ü pjëzhi c'o 'ñaja.

⁵ Me söji o jña'a na ngueje ya s'odü o pjeñeji, dya pãrãji c'ü na cjuana. Cjijñiji 'ma ra ma't'üji Mizhocjimi, ra jñüji 'ma na puncjü o merio. Nu'tsc'e, dya rí dyocjeji c'o ga cjanu ga tsja.

⁶ Nu 'ma rá quejmetjaji conforme co nu yo rí pë's'iji, 'ñe 'ma rá sÿji Mizhocjimi, nu'ma, ngue 'ma rá tõi na puncjü que o merio.

⁷ Dya pje ró jünji 'ma o jmuxcüji cja ne xoñijömü. Y na cjuana c'ü dya xo sö pje rá jünüji 'ma rá tÿgöji.

⁸ Nguec'ua 'ma rí pë's'iji pje rá si'iji 'ñe pje rá je'ëji, rá mäjãji, dya pje rá mbeñeji.

⁹ Nu c'o ne ra mbë's'i na puncjü o merio, cjijñiji o mü'bü pje c'o nde ra tsjaji, maco na s'o c'o, dya ni jyodü ra tsjaji. Nguec'ua ga bëzhiji o aljmaji y ra möji a ma a linfiernu.

¹⁰ 'Ma cjó c'o me ne ra jñü na puncjü o merio, ra mbürü ra tsja c'o nde na s'o, ngue c'ua ra jñü. Bübü c'o me ne o merio, nguec'ua ts'ë ts'ë va xögüji cja e Jesucristo. Nguec'ua dya cja creoji dya c'ü. Nguec'ua me sufre ga ndumü o mü'büji.

La buena lucha de la fe

¹¹ Nu'tsc'e o juan'c'e Mizhocjimi rí pëpque, nguec'ua rí xi'tsc'ö rí xögüe texe cja yo na s'o. Sido rí tsja na jo. Y rí sÿgue Mizhocjimi. Y sido rí 'ñejme

e Jesucristo. Y rí s'iya yo nte. Zö pje ri sufregue, pero dya rí jyëzgue Mizhocjimi. Y dya rí tsjapü na nots'ü.

¹² O 'ñünnc'ü in mü'bügue Mizhocjimi nguec'ua i mangue c'o jña c'o me na jo; i mangue e Jesucristo ngue in Jmugue, o dyärä na puncjü o nte. Nguec'ua rí xi'tsc'ö, zö bübü c'ü c'axc'ü, pero rí sido rí creo e Jesucristo, ngue c'ua siempre rí bübütgogue co Mizhocjimi.

¹³ Jantc'ague Mizhocjimi c'ü dacöji c'ü rgá bübütjoji. Xo jantc'ague e Jesucristo. 'Ma o tsja e Poncio Pilato o tsjapü t'önü e Jesucristo c'ü pje mi pjëzhi, dya zü e Jesús, o mama na jo.

¹⁴ Nguec'ua texe yo rí xi'tsc'ö, xo rí tsjague y dya rí sū rguí xöpügue yo. Ngue c'ua dya ra s'odü in mü'bü, y ngue c'ua dya ra sö cjó pje ra xi'ts'i. Rí tsjague a cjanu hasta 'ma cja ra ëjë e Jesucristo c'ín Jmuji.

¹⁵ Ngue Mizhocjimi ra tsjapü ra jñetse a cjanu e Jesucristo 'ma ra zädä c'e pa c'ü o mama. Na ngueje me na zëzhi Mizhocjimi; ojtjo xe 'naja c'ü ri nza cja angueze me na zëzhi, 'ñe me na jo. Me na nojo Mizhocjimi; manda texe cja yo rey 'ñe cja yo gobierno.

¹⁶ Angueze ixi bübü, y je ni 'ñeje nu, c'ü rgá bübügöji. Bübü cja jya's'ü c'ua ja dya cjó sö cjó ra chëzhi. Dya cjó jñanda Mizhocjimi ne ri 'na nte'e; dya cjó xo sö cjó ra jñanda. Me na jo angueze, y dya nunca ra nguarü c'ü ra manda. Nguec'ua ni jyodü rá sūgöji c'ü. Je rga cjanu, amén.

¹⁷ Nu c'o rico cja ne xoñijömmü, rí xipcjeji c'ü dya ra confiaoji o merio. Na ngue 'na ndajme jünji, 'na ndajme ojtjo. C'ü ra confiaoji, ngue Mizhocjimi c'ü dacöji texe c'o ni jyodüzüji ngue c'ua rá mājä rga mimiji.

¹⁸ Nguec'ua rí xipcje c'o rico ra mbös'üji c'o pje ni jyodü. 'Ma ra tsjaji ga cjanu, ix na cjuana ri rico 'ma anguezeji a jmi Mizhocjimi. Xipcjeji 'ma cjó pje ni jyodü, ra unüji, dya ra mamaji "jijö."

¹⁹ Nu'ma, ix na cjuana ri ricoji 'ma a jmi Mizhocjimi, y dya ra zü'üji c'e pa

'ma ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi. Na ngueje ra bübütjoji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi.

Encargo final a Timoteo

²⁰ Nu'tsc'e Timoteo, Mizhocjimi o dya c'e in pârâgue yo jña yo na cjuana. Nguec'ua rí tsjague yo, 'ñe rí xipji yo nte xo ra tsjaji yo. Bübü c'o me cjapü pârâ pero dya cjuana. Anguezeji me söji o jña c'o dya pje ni muvi. Nu'tsc'e, dya rí dyocjeji c'o xöpü ga cjanu.

²¹ Na ngue c'o xöpü ga cjanu, bübü c'o ya xögü, dya cja ejmeji e Jesucristo.

Mizhocjimi ra mböxc'ü. Amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A TIMOTEO

Pablo escribe a Timoteo

¹ Nutscö e Pablo rí pen'c'e ne carta. Ndeze mi jinguã Mizhocjimi o mama c'ü ra unü c'ü rguí bübütjo yo nte. Nguéc'ua o juancügö rá cjagö apóstole rá zopcjo yo nte, ngue c'ua 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Cristo Jesús, ra bübütjo c'o.

² Nu'tsc'e Timoteo, ngue'tsc'e rí pen'c'e ne carta. Rí cja'c'ü nza cja 'ma ri ngueje ín ch'itsc'ö, y me rí s'iyats'ü. Mizhocjimi c'ín Tataji ra nuc'ü na jo 'ñe ra juen'tsc'e. Xo 'ñe e Cristo Jesús c'ín Jmugöji ra nuc'ü na jo 'ñe ra juen'tsc'e. Nguéc'ua ra mäjä in mü'bügüe, dya pje rí mbeñe.

Dando testimonio de Cristo

³ C'o ín mboxatitagöji mi ma't'üji Mizhocjimi y mi cjaji na jo. Je xo ga cjazgö nu, rí ma't'ü Mizhocjimi y rí cjagö c'o rí pärägö c'ü na jo. Xo 'ñetsc'e. Nguéc'ua 'ma rí ötcö Mizhocjimi xömü ndempa, rí unügö 'na pöjö.

⁴ 'Ma rí ö'tc'ö Mizhocjimi, rí mbeñegö ja vi huëgue 'ma ró jyanbügövi. Me rí ne rá jantc'a in jmi, ngue c'ua me rá mäjä.

⁵ 'Ma rí ö'tc'ö Mizhocjimi xo rí mbeñegö ja gui dyätpä o jña e Jesucristo. Ot'ü o creo e Loida c'ü nin nitague, 'ñe e Eunice c'ü nin nana. Y rí pärägö, xo 'ñetsc'e xo in creogue na cjuana e Jesucristo co texe in mü'bügüe.

⁶ Nguéc'ua rí mbennc'egö ja rvá ê's'ê ín dyëgö cja in ñigue. Mizhocjimi o dya'c'ü ja rguí tsjague 'na bëpji cja yo cjuarma. Rí mbennc'egö dya, rí tsjacjuana rí tsjague c'e bëpji.

⁷ C'ü o dyacöji Mizhocjimi, dya ngue c'ü ra zü ín mü'büji. Nguéje c'ü ra zëzhi ín mü'büji, 'ñe c'ü rá s'iyaji yo nte, 'ñe c'ü rá cijñiji na jo 'na pjeñe.

⁸ Nguéc'ua, dya rí tsejegue 'ma pje ra xi'ts'i yo nte. Rí xipcjeji ja ga cja e Jesucristo c'ín Jmugöji. Nutscö rí xipji c'ü o jña e Jesucristo yo nte, nguec'ua rrü ogö a pjörü. Pero nu'tsc'e, dya rí sügue c'ü rrä ogö a pjörü. Zö ra tsja'c'ü yo nte rí sufregue c'ua ja nzi rgá sufregö, pero xo rí sido rí xipji yo nte ja rgá sö e Jesucristo ra ndintspi o mü'büji c'o na s'o. Mizhocjimi me na zëzhi; ra dya'c'ü c'ü rguí zëzhgue.

⁹ Nguetsjé Mizhocjimi o 'ñevgueji libre cja c'o na s'o, y o 'ñünngü ín mü'büji rá cjaji c'ua ja nzi ga ne angueze. C'ü vi salvazgöji, dya ngue c'ü rva cjaji c'o na jo. C'ü vi salvazgöji Mizhocjimi, ngue c'ü ya vi ne a cjanu, 'ma dya be mi ät'ä ne xoñijömü. Me go s'iyazgöji go mama c'ü ro ndäjä e Cristo Jesús.

¹⁰ Rí pärägöji c'ü me s'iyazgöji Mizhocjimi. Na ngueje o êjë e Jesucristo o 'ñe 'ñevgueji libre. O ndü'ü, cjanu o tetjo o bübütjo na yeje, nguec'ua dya cja ni jyodü rá sügöji c'ü rá tñji. Y cja o jña, rí unüji ngüenda c'ü rá bübütjoji co Mizhocjimi para siempre, zö ya rguí nguins'i ne xoñijömü.

¹¹ Nu o jña angueze, ngue c'ü vi juancügö Mizhocjimi rá xipji yo nte yo dya menzumü a Israel, 'ñe c'ü rá xöpügöji.

¹² Nguéc'ua rrü sufregö a pjörü. Pero dya rí tsegö rgá sufre. Rí ench'e ín mü'bü Mizhocjimi, rí pärägö c'ü na zëzhi angueze, nguec'ua ga tsja'a ja c'o nzi ga mama. Na ngueje ró unü ín mü'bügö c'ü, rí pärägö ra mböcügö ngue c'ua 'ma ra zädä c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi, dya pje ra chötcö c'o na s'o.

¹³ Ró xi'tsc'ö c'ü na cjuana ja ga cja Mizhocjimi. Je xo rguí xipjigüe a cjanu yo nte, dya nan'ño rguí xipcjeji. Rí sido rí 'ñejme Mizhocjimi y rí s'iyague yo nte. Na ngueje bübü e Cristo Jesús a mbo in mün'c'e.

¹⁴ Mizhocjimi o dya'c'ü in pärägüe c'o jña c'o na cjuana. Nguéc'ua rí pjötpügüe ngüenda c'ü rguí tsjague c'o, 'ñe xo rí xipji yo nte c'ü xo ra tsjaji yo.

Ra mböxc'ügue o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü ín mün'c'öji.

¹⁵ Ya *in* pârâgue o xögü e Figelo 'ñe e Hermógenes co nutscö. Xo 'ñeje c'o 'ñaja cjuarma a Asia.

¹⁶ Rí ötcö Mizhocjimi ra juentse c'o cârã o ngümü e Onesíforo. E Onesíforo o mböxcö na puncjü, nguec'ua me va mäjã ín mün'c'ö. Angueze dya tseje c'ü rrü o'o a pjörü.

¹⁷ Na ngueje 'ma o säjä a Roma, me go jyongö na puncjü hasta 'ma o chöcö.

¹⁸ Xo *in* pârâgue ja va mböxcöji na puncjü a Efeso. Rí ötcö Mizhocjimi c'ín Jmugöji ra juentse c'e cjuarma 'ma ra jñüncüji ngüenda.

2

Un buen soldado de Jesucristo

¹ Rí zo'c'ö dya, nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'ö. Rí zëzhgue, ra mböxc'ü e Cristo Jesús rí zëzhgue.

² Ró xi'tsc'ö ja ga cja Mizhocjimi, 'ñe ja ga cja e Jesucristo. Na puncjü c'o cjuarma c'o xo mi cârãgöji c'o xo dyärã 'ma mi xi'tsc'ö. C'o jña c'o ró xi'tsc'ö, rí xipjigue c'o cjuarma c'o ra tsjacjuana c'o ra sö ra xöpü c'o 'ñaja cjuarma.

³ Rí tsjijñigue ja ga cja o tropa. Zö sufreji, pero sëchiji ga mbëpiji c'ü nu gobiernoji. Je xo rga cjatse nu, zö ri sufregue, pero rí sido rí pëpque na jo e Cristo Jesús.

⁴ 'Ma cjó c'o ra tsja o tropa, ni jyodü ra jyombeñe c'e bëpiji c'ü mi cja'a 'ma dya be mi tropa ngue c'ua ra dyätã co texe o mü'bü c'ü manda cja yo tropa.

⁵ 'Ma cjó c'o ra tsja carrera, ni jyodü ra tsja c'ua ja nzi ga mama c'e orde cja c'e carrera. 'Ma jiyö, dya ra ndöjö 'ma c'e listón, zö ot'ü ra zät'ã cja c'e raya.

⁶ 'Na campesino ngue c'ü ot'ü ra zi'i c'o ra mbedye cja juajma. Pero ni jyodü ra pëpiji na jo zö ri po'o o cuë.

⁷ Tsjijñi na jo pje ne ra mama yo jña yo cja ró xi'tsc'ö. C'ín Jmugöji ra mböxc'ü rí tendiogüe yo.

⁸ Rí mbeñegue e Jesucristo c'ü o mboxbëche e David. Nuc'ü, o ndü'ü

c'ü, pero o tetjo na yeje. Ngue c'ü rí xipjigö yo nte 'ma rí zopjüji.

⁹ Na ngue c'ü rí zopjü a cjanu yo nte, o ts'axcüji o pantcaji a pjörü nza cja 'ma ri c jagö c'o na s'o. Nguec'ua me rí sufregö. Pero o jña Mizhocjimi, dya sö ra ts'a's'üji.

¹⁰ Zö me rí sufregö, pero rí sëhcö, dya rí jëzi rgá zopjü yo nte. Na ngueje rí pârãgö cârã c'o ya juajnü Mizhocjimi. Anguezeji ra dyärãji c'e jña c'ü rá xipjiji, ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Nguec'ua ra jogü o mü'büji y ra ma mimiji co Mizhocjimi nu ja me na zö'ö.

¹¹ Na cjuana ne jña nu cja rá xi'tsc'ö dya:

O ndü e Jesucristo por nutscöji. 'Ma rá bübüji dispuesto rá tñji na ngue c'ü rgá ätpägöji o jña, xo rá bübütjiji 'ma co angueze.

¹² Zö rá sufregöji, pero 'ma rá sëhcöji, rá mandaji 'ma co e Jesucristo.

Pero 'ma rá mamaji: "Dya rí pârãgö c'ü", rá eñeji, nu'ma, xo ra mama angueze c'ü dya pãcöji.

¹³ Zö dya rá sidoji angueze c'ua ja nzi rgá mangöji, pero angueze ra tsja c'ua ja nzi va mama; ra ngötcüji 'ma rá sidoji, y ra castigaozüji 'ma rá jëziji. Siempre cumple c'ü mama.

Un trabajador aprobado

¹⁴ Rí mbenmbegue yo cjuarma, rí xipjiji c'ü ra mbötpüji na puncjü ngüenda c'ü dya ra zöji o jña. Na ngueje dya ne ga cjanu Mizhocjimi c'ín Jmugöji. Rí xipjiji c'ü dya ra zöji o jña, na ngueje ra s'onbü o mü'bü c'o ri ärä.

¹⁵ Nu'tsc'e rí pjötpügüe na puncjü ngüenda rí zopjü yo nte c'ua ja nzi ga t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana. 'Ma rí tsjague a cjanu, ra mä'c'ã 'ma Mizhocjimi. 'Ma jiyö, rí bëzhgue 'ma ín tseje.

¹⁶ Cârã o xöpüte c'o me ña jña'a c'o dya ni muvi, na ngueje dya sñji Mizhocjimi. Dya rí dyocjeji anguezeji ni xo rí sögueji o jña c'o. Na ngueje co

c'o jña c'o mamaji, xenda ra tsjaji c'o na s'o, cja na 'ñe c'o nte c'o ri ärä.

¹⁷ C'o o jña c'o xöpüte ra s'onbü o mü'büji, chjëntjui nza cja 'na herida c'ü ni ma ni nguibi c'ü ni dya'a. Nza cja e Himeneo 'ñe e Fileto c'o xöpüte.

¹⁸ Anguezevi ya xögüvi cja c'e 'ñiji c'ü na cjuana. Mamavi c'ü ya ró tetcjöji 'ma o dyacöji nueva vida. Na jo c'ü. Pero dya nguextjo nu. Xo mamavi c'ü dya rá tetcjöji na yeje c'ü ri nuevo ín cuerpoji. Nguec'ua bübü c'o ya s'onbü o mü'bü, dya cja creoji e Jesucristo.

¹⁹ Pero c'o na cjuana o t'i Mizhocjimi, dya ra xögüji cja e Jesucristo. Anguezeji chjëntjui nza cja 'na ngümü c'ü na jo va jyäbäji c'ü dya ra tunü. Na ngueje c'ín Jmugöji pärã cjó ngueje c'o o t'i, y pjörü c'o. Y 'ma cjó c'o mama: "E Jesucristo ngue ín Jmugö c'ü", eñe, ni jyodü ra jyëzi texe c'o na s'o.

²⁰ Cja o ngümü 'na rico, bübü o traste de oro 'ñe de plata c'o me ni muvi c'o cant'aji o ndäjñä, 'ñe c'o ni sirveji o jñönü. Xo bübü o traste de za'atjo o de varrotjo c'o na sucio c'o üt'üji o basura.

²¹ 'Ma cjó c'o ra jyëzi c'o na s'o c'o ya ró xi'tsc'ö, ri chjëntjui 'ma 'na traste de oro c'ü dya sucio. Nu'ma, ra sö c'e cjuarma ra mbëpi na jo 'ma c'ín Jmugöji, ra tsja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi c'o na jo.

²² 'Ma cja t'itjo 'na nte, bübü na puncjü c'o na s'o c'o ne ra tsja. Nu'tsc'e, dya rí tsjague c'o, ni rí tsjijñi c'o. C'ü rí tsjague, sido rí tsjague na jo, y rí sido rí 'ñejme e Jesucristo. Sido rí s'iyague yo nte. Xo 'ñe, sido rí dyocjeji c'o ma't'ü Mizhocjimi c'o xo xögü cja c'o na s'o. Rí tsärägueji na jo nu c'o cjuarma c'o.

²³ Cärã c'o me söji o jña ga mamaji c'o jña c'o dya ni muvi. Na ngueje dya pärãji pje pjëzhi c'ü na cjuana. Nu'tsc'e, dya rí tsjapü ngüenda c'o nte c'o ri söji o jña. In pärãgue, je ngue c'ü ni mbürü o chü.

²⁴ Ngue o mbëpjits'ügue c'ín Jmugöji. Nguec'ua dya cjó ni jyodü cjó rí

söguevi o jña. Jmanch'a rgui zopjü yo nte. Rí jíchiji na jo o jña Mizhocjimi. Zö cjó c'o pje ra xi'ts'i, pero rí pësp'i paciencia, dya rí chjünrü.

²⁵ 'Ma cjó c'o dya ra ne ra dyä'tc'ägue, jmanch'a rgui zopjüji. Xa'ma ra 'ñünbü Mizhocjimi o mü'büji ra nzhogüji. Ra mbärãji 'ma o jña angueze c'ü na cjuana, ra 'ñejmeji.

²⁶ Nudya, c'o dya ne ra dyä'tc'ägue, ya zo'oji cja o dyë e Satanás c'ü dya jo. Nguec'ua ga tsjaji c'o na s'o, ja c'o nzi ga ne e Satanás. Pero 'ma ra nzhogü o mü'büji, dya cja ra dyätäji c'ü dya jo.

3

Cómo será la gente en los últimos días

¹ Ixtí unnc'e ngüenda yo cjë yo ya va chëzhi ra nguins'i ne xoñijö mü, ra zädä cjë'ë c'o me rrü s'ëzhi.

² Yo nte'e ra s'iyatsjëji; dya ra s'iyaji yo nín minteji. Me ra neji o merio. Me ra pötü rgá mamatsjëji me na joji. Me xo ra tsjapütsjëji na nojo, ra tsjapüji menu c'o 'ñaja. Ra zadüji Mizhocjimi y ra zadüji yo nín minteji. Dya ra dyätäji c'o nu tataji. Dya cjó ra gradecidoji c'ü rguí unüji 'na pöjö. Dya cjó ra respetaoji.

³ Dya ra s'iyaji c'o o dyoji. Dya ra jo'tp'üji c'o ri üji, zö ri ne c'o ri üji. Ra xosp'üji o bëchjine yo nín minteji. Y c'ü ra ëjë o ñiji, ixta tsjaji, dya ra ts'a's'üji. Nguec'ua ri chjëntjui nza cja o animale c'o na sate. Y ra nuji na ü texe c'o na jo.

⁴ Ra zidyiji yo nín minteji cja c'o pje pjëzhi. C'ü ra nguijñi o ñiji, ra tsjaji. Ra tsjapü me ri pärãji. Ra tsja yo nte, dya ra mápäji Mizhocjimi; ra mápäji c'o netsjëji.

⁵ Ra tsjapü ri ma't'üji Mizhocjimi, pero 'ma ra 'ñünbü Mizhocjimi o mü'büji, anguezeji dya ra dyätäji c'ü.

Nu c'o ra tsja ga cjanu, dya pje rí dyocjeji c'o.

⁶ Nuc'o, ngue c'o me zenguate cja yo ngümü, me xipjiji jña yo ndixü ga dyonpüji. Bübü o ndixü c'o unü ngüenda c'ü tñ na puncjü o nzhübü, nguec'ua ga creoji c'ü mama c'o na s'o

ga xöpüte. Na ngue c'o pje nde ne c'o ndixü, cjaji c'o na s'o.

⁷ C'o ndixü siempre neji cjó ra jíchiji, ra dyäräji c'o. Pero dya nunca ra mbâräji c'ü ix na cjuana.

⁸ C'o na s'o ga xöpüte, ya s'odü o pjeñeji. Zö mama ejmeji Mizhocjimi, pero dya cjuana. C'ua ja nzi va tsja e Janes 'ñe e Jambres mi onpüvi c'o nte ngue c'ua dya ro dyätäji e Moisés, je xo ga cjatjonu c'o xöpüte onpüji yo nte; dya neji c'ü ra mbârã yo nte c'o jña c'o na cjuana.

⁹ Pero dya texe yo nte ra creoji c'o xöpüte. Na ngueje ra zädä c'o xöpüte c'ua ja nzi va zädä e Janes 'ñe e Jambres; ra mbârã texe yo nte c'ü dya ni muvi c'ü ri mama c'o xöpüte, ni rrã cjuana.

El último encargo de Pablo a Timoteo

¹⁰ Nu'tsc'e, dya pje nza cjatsc'e c'o. Na ngueje c'o jña c'o ró jí'tsc'ö, i dyätcägö c'o. C'ua ja nzi rgá minc'ö, je xo gui minc'e a cjanu. I unügue ngüenda rí pëpcö Mizhocjimi co texe ín mü'bü. Xo i unü ngüenda ja rgá ätpägö o jña, 'ñe c'ua ja rgá pësp'i paciencia 'ma cjó pje cjacü; dya rí nzhopcö c'ü rá cjapü na s'o c'ü. Xo i unü ngüenda c'ü rí s'iyagö yo nte. Xo i unü ngüenda rí sidogö Mizhocjimi.

¹¹ Rí sido Mizhocjimi zö nugüji na ü, zö me cjacüji rá sufregö. In pãrãgue ja va nugüji na ü 'ma mi bünc'ö cja c'o ciudad a Antioquía, 'ñe a Iconio, 'ñe a Listra. In pãrãgue ja va tsjacüji ró sufregö na puncjü. Pero Mizhocjimi o mböxcö rvá sëchi texe c'o.

¹² C'o ench'e o mü'bü e Jesucristo c'o ne ra dyätä angueze, nuc'o, ra nu'uji na ü c'o, ra tsja yo nte.

¹³ C'o xöpüte c'o me na s'o c'o onpü yo nín minteji, xenda rrã s'o c'o. Ra sido ra dyonpüji yo nte. Y c'o xöpüte xo ra creoji o bëchjine.

¹⁴ Nu'tsc'e sido rí creo c'o jña c'o ya i xötpü c'o in pãrãgue c'ü na cjuana. In pãrãgue nu c'o o jí'ts'i, na cjuana c'ü mama c'o.

¹⁵ Xo in pãrãgue o jí'tsc'eji o jña Mizhocjimi ndeze 'ma cja mi

ts'it'igue. Nguéc'ua in pãrãgue ja ga cja e Cristo Jesús. Nuc'ü, ra sido ra jocüts'ü in mü'bü, na ngue in ench'e in mü'bü c'ü.

¹⁶ Texe c'o o dyopjü o jña Mizhocjimi, ngue o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'büji o dyopjüji. Me ni muvi o jña Mizhocjimi para rá jíhcöji yo nte c'ü na cjuana ja ga cja Mizhocjimi, 'ñe ja rga pjöngüendaji cja c'o dya cjuana. Me xo ni muvi o jña Mizhocjimi para rá zopjüji c'o cja na s'o, ngue c'ua ra jyéziji c'o, ra tsjaji c'o na jo. Me xo ni muvi para rá jíchiji pje ni mbë c'o na jo c'o ra tsjaji.

¹⁷ Mizhocjimi o dyacöji o jña, ngue c'ua nutscöji o t'izgöji rá cjaji texe c'ua ja nzi ga ne angueze c'o na jo.

4

¹ Pã'tc'ã in mü'bü Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji. Nguéc'ua rí pjötpügue na puncjü ngüenda rí tsjague yo cja rá xi'tsc'ö dya. Na ngueje ra ëjë na yeje e Jesucristo ra 'ñe manda. Pero ante c'ü ra manda, ra jñünpü ngüenda c'o xe ri bübü'tjo 'ñe c'o ya rguí ndü.

² Nguéc'ua rí xi'tsc'ö rí tsjacjuana rí zopjügue yo nte, rí xipjiji o jña Mizhocjimi. Rí xipjiji ma dyä'tc'ãji, o dya dyä'tc'ãji. Xipjiji o jña Mizhocjimi ngue c'ua c'o cja na s'o ra unüji ngüenda c'ü na s'o cjaji. Xipjiji o jña Mizhocjimi rguí huënc'h'iji. Xipjiji o jña Mizhocjimi rguí zopjüji ra tsjaji c'o na jo. Rí pësp'igueji na puncjü paciencia rguí jíchqueji.

³ Rí xipjigueji dya o jña Mizhocjimi, na ngueje ra zädä 'ma dya cja ra dyäräji c'o o jña Mizhocjimi c'o me na jo y na cjuana. Me ra ndeñeji c'o xöpüte c'o ra xipjiji jña c'o ra ne ra dyäräji c'o rguí mäjäji.

⁴ Ra ngo't'üji o ngöji, dya cja ra dyäräji c'ü na cjuana. Ra creoji c'o pje nde ma bëchjine c'ü pezhe yo nte.

⁵ Nu'tsc'e, rí tsjijñigue na jo in pjeñe, dya rí creogue c'o bëchjine. C'o rí sufregue, rí sëchque c'o. Sido rí xipjigue yo nte ja ga cja e Jesucristo.

Rí tsjague texe c'o bēpji c'o ya dya c'ü Mizhocjimi.

⁶ Ya ra zädä 'ma ra bötcö. C'ü rga tügö, chjëntjui 'na ofrenda c'ü ro unügö Mizhocjimi.

⁷ Xo rí chjëntcjöbe nza cja c'ü ya tsja na jo 'na carrera, ró sido cja o 'ñiji Mizhocjimi, ró c jagö c'o o xitsi. Y sido rí ejmegö c'ü.

⁸ Nguec'ua ya bēsquigö a jens'e c'ü ra dyacö c'ín Jmugöji c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda. Ra ch'acö na ngueje rvá ätcö na jo. Na ngueje c'ín Jmugöji cjö't'ü na jo c'o cja na jo. Dya nguextjözügö ra ch'acügö; xo 'ñetjo texe c'o me ne o mü'bü ra ējē na yeje e Jesucristo.

Instrucciones personales

⁹ Rí tsjague posible ts'i rgui ma zenguazü.

¹⁰ Na ngueje e Demas ya o zogüzü, o ma a ma a Tesalónica. Na ngueje o mápä yo cjaji dya cja ne xoñijö mü. E Crescente o ma a ma a Galacia. E Tito o ma a ma a Dalmacia.

¹¹ Nguextjo e Lucas xe rí bübügöbe. 'Ma rí ma zenguazü, rí jyodü e Marcos rí mävi ra ma mböxcü. Na ngueje angueze na jo ga mböste.

¹² E Tíquico ró xipji ra ē va a Efeso.

¹³ 'Ma rí ma zenguazü, rí tsannga c'ín gaván c'ü ró sogö a ma a Troas cja o ngümü e Carpo. Xo rí chjēnngui c'o ín libro. C'ü xenda rí unü ngüenda rí chjēnngui, ngue c'o xipjadü c'o t'opjü o jña Mizhocjimi.

¹⁴ Me go tsjacügö c'o na s'o e Alejandro c'ü pēpji cja yo metal. Nguec'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra sofre.

¹⁵ Nu'tsc'e rí pjötpü ngüenda angueze. Na ngueje me go nugüjme na ü'ü, mi cja pütjo bēchjine c'o ín jñagöjme.

¹⁶ 'Ma o dyönnö c'o pje pjēzhi, 'ma o jñüncöji ngüenda c'ü primero vez, dya cjó ñacö; ró ñatsjögö. Na ngueje texeji go zogüzüji. Rí ötcö Mizhocjimi ra perdonaöji c'ü vi zogüzüji a cjanu.

¹⁷ Zö o zogüzüji, pero mi bübü c'ín Jmugöji co nuzgö, o tsjacü ró zēzhgö. Nguec'ua rvá zopjü c'o nte ró xipjiji na jo'o ja ga cja e Cristo.

Nguec'ua va dyärä me na puncjü c'o dya menzumü a Israel. Y nguec'ua dya jñüncüji ngüenda c'ü ro mbötcöji. C'o ne ra mbötcö, chjëntjui nza cja o león yo me na sate.

¹⁸ C'ín Jmugöji ra mböxcö zö me ra tsjacüji c'o me rá sofre. Ra mböxcö ngue c'ua rá mimigö nu ja manda angueze a jens'e. Me na jo angueze 'ñe me na nojo. Je rga cjanu texe c'o cjē'ē, zö ya rguí nguins'i ne xoñijö mü.

Saludos y bendición final

¹⁹ Xipji ra mbörü Cjimi e Prisca 'ñeje e Aquila. Xo rí xipji ra mbörü Cjimi c'o cārā o ngümü e Onesíforo.

²⁰ E Erasto o nguejme a ma a Corinto. E Trófimo ró sogü a ma a Mileto, na ngueje mi sö'dyē c'ü.

²¹ Rí tsjague posible rí ma zenguazü ante c'ü ra zädä yo pa yo na sē'ē. Va bö'tc'ütjo Cjimi e Eubulo 'ñeje e Pudente 'ñe e Lino 'ñeje e Claudia, cja na 'ñe texe c'o cjuarma.

²² Nu'tsc'e Timoteo, ra mböxc'ü e Jesucristo c'ín Jmugöji. Y sido ra nuc'eji na jo in texeji. Je rga cjanu, amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A TITO

Pablo escribe a Tito

¹ Nutscö e Pablo rí pen'c'e ne carta. Rí mbëpjigö cja Mizhocjimi. O apóstolezügö e Jesucristo, o juancügö rá zopjü yo nte, rá xipjiji ja ga cja angueze. Ngue c'ua ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'o o juajnü Mizhocjimi. Y ngue c'ua ra mbârâji yo jña yo na cjuana ja ga cja Mizhocjimi, ngue c'ua ra mimiji c'ua ja nzi ga ne angueze.

² Rí zopjügö yo nte, na ngueje rí pârâgö Mizhocjimi ra tsja c'ua ja nzi va mama, ra unü c'ü rguí bübütjo yo nte. Na ngueje 'ma dya be mi át'â Mizhocjimi ne xoñijö mü, o mama c'ü ro dyacöji c'ü rva bübütjoji. Mizhocjimi, dya mbëchjine c'ü.

³ Ya zädä dya yo cjë c'o o mama Mizhocjimi. O mandazü angueze o dyacö ne bëpji rá zopjü yo nte, ngue c'ua ra mbârâji dya c'ü ngue Mizhocjimi ra salva anguezeji.

⁴ Nu'tsc'e Tito, ngue'tsc'e rí pen'c'e ne carta. Rí cja'c'ü nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'ö. Na ngueje 'ma ró xi'tsc'ö ja ga cja e Jesucristo, i 'ñench'e in mü'bügüe c'ü, c'ua ja nzi rvá ench'e ín mün'c'ö. Rí ötcö Mizhocjimi c'ín Tataji ra nuc'ü na jo, 'ñe ra juen'tsc'e 'ñe ra tsjapü ra söya in mü'bü, dya pje rí mbeñegue. Je xo rgá ötcö e Jesucristo c'ín Jmugöji nu c'ü o ë 'ñevguegöji libre cja c'o na s'o.

El trabajo de Tito en Creta

⁵ 'Ma ró sogüts'ü a ma a Creta, ngue c'ü ri tsjague c'ü xe mi bëzhi ro c jagö. Ngue c'ü ri juajnü cjó ro tsja pastor c'ua ja ya nzi rvá xi'tsc'ö; nzi 'na jñiñi c'ü tsja a Creta ri juajnügüe c'o ri menzumü nu, ra tsja pastor.

⁶ Para ra tsja pastor 'na cjuarma, ni jyodü ra mimi na jo, ngue c'ua dya cjó sö pje ra xipji. Y nguextjo nu su ra dyojui, dya ra 'ñeje c'ü 'na lado. Ni

jyodü c'o o t'i ya ri ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Ni jyodü ra dyärâji, dya ra tsjaji c'o na s'o.

⁷ 'Na pastor, pjörü yo nu cjuarma ga mbëpi Mizhocjimi. Nguec'ua c'ü ra tsja pastor, ni jyodü ra mimi na jo, ngue c'ua ra nädâji cja'a na jo. Dya ra tsjapü na nojo. Dya xo ra sjëya. Dya xo ra t'í. Dya xo ra jyodü o chü. Dya xo ra ne o t'opjü.

⁸ C'ü ra tsja pastor, ra unü sjëtsi ra oxü c'o nan'ño menzumü. Ra tsja c'o na jo. Ra nguijñi na jo o pjeñe. Rrä jonte cja yo nu minteji. Ra tsja c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi. Ra mbörütsjë ja rgá mimi.

⁹ Yo jña yo na cjuana yo vi jíchiji yo pastor ja ga cja e Jesucristo, ni jyodü yo pastor ra unüji na jo ngüenda, dya ra jyëziji. Ngue c'ua ra sö yo pastor ra jizhiji na jo yo jña yo me na jo. Y 'ma cjó c'o ra mama "Iyö, dya cjuana", ra 'ñeñe, ra sö c'e pastor ra zopjü c'o, ngue c'ua ra 'ñetse c'ü dya jo va ña'a c'o.

¹⁰ Na ngueje cârã na puncjü o xöpüte c'o dya pje ne ra dyärâ yo jña yo mama ja ga cja e Jesucristo. Mamaji jña c'o dya ni muvi, y onpüji yo nte. Ngue c'o ín menzumügöjme a Israel c'o xenda cja a cjanu, dya ne ra dyärâji.

¹¹ Xipjiji jña c'o cjuarma c'ü dya ni jyodü ra xipjiji. Nguec'ua bübü o ngümü nu ja ya nde jyëziji Mizhocjimi. C'ü ni tsjaji xöpüte, nguextjo c'ü ra ndöji na puncjü o t'opjü. Nguec'ua ni jyodü rí huëñch'igue c'o xöpüte, ngue c'ua dya cja ra ñaji a cjanu.

¹² Tsjiñi c'ü o mama 'naja c'o o menzumütsjëji c'ü mi cja püji mi ngue 'na profeta. O mama a cjava: "Yo ín menzumüjme a Creta, me pezheji o bëchjine. Me na s'onteji. Me siji o xëdyi, pero me na mañaji, dya ne ra pëpjiji", eñe c'e nte c'ü mi cja püji profeta.

¹³ Na cjuana va mama c'e nte. Na ngueje cârã c'o me na mbëchjine nza cja c'o xöpüte c'o onpü yo cjuarma. Nguec'ua nu'tsc'e rí huëñch'i yo

cjuarma, ngue c'ua dya cja ra creoji c'o xöpüte, ra creoji na jo Mizhocjimi.

¹⁴ Na ngueje c'o xöpüte xipjiji yo cjuarma c'o jña c'o cjiññitsjē yo ín menzumügöjme a Israel, yo dya ne ra creo yo jña yo na cjuana c'ü ja ga cja e Jesucristo. C'o xöpüte xipjiji yo cjuarma c'ü bübü o jñõnũ c'ü dya sò ra ziji.

¹⁵ Pero rí xi'tsc'ö, c'o ya ndintspiji o mü'bü c'o na s'o, unüji ngüenda c'ü na jo zö pje ra ziji. Pero c'o dya ench'e o mü'bü e Jesucristo, na s'o o mü'büji. Nguéc'ua na s'o, zö pje ra tsjaji. Na ngueje ya s'odü o pjeñeji, dya pãrãji pje ni mbē c'ü na jo'o 'ñe c'ü na s'o.

¹⁶ Mama c'o xöpüte c'ü pãrãji Mizhocjimi. Pero c'ü ni tsjaji na s'o, ixi 'ñetse c'ü dya pãrãji. Me na s'oji cja o jmi Mizhocjimi, dya pje ne ra dyãrãji. Ya 'mãtpãji c'ü dya pje sò'o pje ra tsjaji c'o na jo.

2

La enseñanza sana

¹ Nu'tsc'e Tito, dya rí xipjigue yo cjuarma ja c'o ga mama c'o xöpüte c'o na mbēchjine. Rí xipjiji ra mimiji na jo, c'ua ja nzi ga mama o jña Mizhocjimi nu me na jo.

² Rí xique yo cjuarma yo ya tita ra mbörütsjēji ja rgá mimiji, ra mimiji na jo ngue c'ua yo nte ra respetaoji c'o. Xipjiji ra nguiññiji na jo o pjeñeji, 'ñe ra sido ra 'ñejmeji Mizhocjimi. Xo rí xipjiji ra s'iyaji na jo yo nu minteji. Zö pje ra sufreji, xipjiji c'ü dya ra tögü o mü'büji, ra sidoji Mizhocjimi.

³ Je xo rga cjanu yo nita. Xique anguezeji ra züji Mizhocjimi rgá mimiji na jo. Xipjiji c'ü dya ra xos'üji o bēchjine. Xipjiji c'ü dya ra tiji. Xipjiji ra jizhiji 'na tjürü c'ü na jo.

⁴ Nguéc'ua yo cja xe xunt'i xo ra s'iyaji o xĩraji 'ñe o t'iji.

⁵ Y ra mbörütsjēji ja rgá mimiji, dya ra nguiññiji c'o 'ñaja bëzo. Ra pēpjiji na jo cja o ngumüji, y me rrã jontejji. Xo ra dyätãji c'o nu xĩraji. Ni jyodü rga cjanu rgá tsjaji. 'Ma jiyö, ra mama yo nte: "Dya pje ga jo o jña Mizhocjimi", ra 'ñeñeji.

⁶ Je xo rga cjanu yo cjuarma yo cja xe t'i. Rí xipjiji ra mbörütsjēji ja rgá mimiji.

⁷ Nu'tsc'e, texe c'ü rí tsjague, rí jizhi 'na tjürü c'ü na jo, ngue c'ua yo cjuarma je xo rga cjanu rgá tsjaji. 'Ma rí jíchi yo cjuarma, dya rí jíchiji o bēchjine. Y rí zopjüji na jo co respeto.

⁸ Rí jíchi na jo yo cjuarma, ngue c'ua dya ra sò cjo ra mama: "Dya jo yo jña yo", ra 'ñeñeji. Rí jíchiji na jo'o, ngue c'ua c'o dya ne ra creo yo jña yo na cjuana, ra tseji. Y dya pje ra chö'tc'ejji c'ü rguí zanc'ejji.

⁹ Bübü o cjuarma c'o mbēpjitjo. Xique anguezeji ra dyätãji c'ü nu lau, ra tsjaji texe c'ü ra xipjiji. Xipjiji, dya ra ndünrũji. Texe c'o ra tsjaji, ra jyodüji ja rgá mãjä c'ü nu lamu.

¹⁰ Rí xipji c'o cjuarma c'ü dya pje ra pönbüji c'ü nu lamu. Nguéc'ua c'ü nu lamu ra mbēsp'i confianza c'o. Ra tsjaji na jo'o, ngue c'ua ra unü ngüenda yo nte, c'ü na jo ne jña nu mama c'ü ja va jocüzü ín mü'büji Mizhocjimi.

¹¹ Ya jítscöji dya Mizhocjimi c'ü me s'iyazgöji. Nguéc'ua sò ra salva 'na nte, zö ri mbēpji, zö pje ri pjēzhi.

¹² Na ngue me go s'iyazgöji a cjanu Mizhocjimi, nguéc'ua rí unnc'öji ngüenda ni jyodü rá ätcöji Mizhocjimi rga jēziji c'o na s'o. Dya cja rá cjaji c'o rí netsjēgöji, c'ua ja nzi ga tsja yo nte yo cjē yo rí cãrãji dya. Ni jyodü rá pjörütsjēji ja rga mimiji. Y rrã jontezüji cja yo nín mintegöji. Y rá cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

¹³ Na ngueje rí pãrãgöji ra ējē na yeje e Jesucristo c'ü ngue ín Mizhocjimigöji, c'ü me na nojo c'ü o ē 'ñevguegöji libre. Nuc'ü, me rrã zö rgá 'ñeje. Nutscöji me rí mãjä rgá te'begöji.

¹⁴ E Jesucristo o ne o ndũ va ngötcüji ín nzhubüji. O ndintsquiji ín mün'c'öji, ngue c'ua o sò o tsjacüji o ntezgöji c'ü. O ndintsquiji ngue c'ua rá cjaji dya c'o na jo, co texe ín mün'c'öji.

¹⁵ Nu yo jña yo, rí xipjigue yo cjuarma. Rí zopjüji ra tsjaji a cjanu

c'o na jo. Y 'ma ra tsjaji c'o na s'o, rí huënc'h'iji. Na ngueje je ga cjanu ga xi'ts'i Mizhocjimi. Nguec'ua, dya cjó ra despreciaots'ügue c'o jña c'o rí xipjiji.

3

Deberes de los creyentes

¹ Nu'tsc'e Tito, rí mbenmbegue yo cjuarma ra dyätäji nu o gobiernoji 'ñe texe yo pje nde pjëzhi, ra tsjaji c'ü ra xipjiji. Y ra bübüji dispuesto ra mbös'üji yo nín minteji.

² Xo rí mbenmbeji c'ü dya cjó ra zadüji. Y dya cjó ra jyonbüji o chü. Zö pje c'o ra xipjiji, pero dya pje ra tsjapüji. Dya ra tsjapüji na nojo, pero ra zopjüji co respeto texe yo nte.

³ Ni jyodü rá trataji na jo yo nte. Na ngueje xo 'ñetscöji, dya xo mi pärägöji Mizhocjimi, y dya xo mi ne ro äräji. Mi oncügöji nguec'ua sido mi cjaji c'o mi netsjégöji, y mi mäpcöji c'o na s'o, dya mi sö ro jëzögöji. Me mí cijjñi na s'o ín mü'büji. Y me mi mbidiaji c'o 'ñaja. Nguec'ua mi pötma nugöji na ü yo nín mintegöji.

⁴⁻⁵ Mizhocjimi o jítscöji c'ü me na jonte, me s'iyazgöji nutscöji rí nteji; o 'ñevguegöji libre cja c'o na s'o c'o mi cjaji. Mi jodü ro cumplegöji ro cjaji c'o na jo, pero dya ngue c'ü vi 'ñevgueji libre Mizhocjimi. C'ü vi 'ñevgueji libre, ngue c'ü me go juentsqueji. O ndintsquiji ín mü'büji c'o na s'o, nguec'ua nuevo ín mü'büji 'ñe ín pjeñeji. O dyacüji o Espíritu c'ü bübü dya ín mün'c'öji ngue c'ua nuevo rgá minc'öji dya.

⁶ Na ngue c'ü o 'ñe salvazgöji e Jesucristo, o dyacüji Mizhocjimi c'ü o Espíritu c'ü pjöxcöji rá cjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

⁷ Me go ne Mizhocjimi go perdonaözüji, nguec'ua ya recibidozüji nza cja 'ma dya ro cjaji c'o na s'o. Nguec'ua rí pärägöji c'ü ra ch'acöji rá ma minc'öji co Mizhocjimi para siempre, zö ya rguí nguins'i ne xoñijömmü.

⁸ Na cjuana yo jña yo cja ró xi'ts'i. Nguec'ua rí negö sido rí zopjügue yo

ench'e o mü'bü Mizhocjimi, rí xipjiji co texe in mü'bü c'ü na cjuana yo, ngue c'ua ra mbötpüji ngüenda ra tsjaji c'o na jo. Na jo yo jña yo; ni muvi na puncjü 'ma cjó c'o ra unü ngüenda.

⁹ Bübü c'o me pötca dyönütsjëji o jña c'o dya ni muvi. Me pezheji ja ma cja c'o ín mboxatitagöjme. Me xo chüji ga zöji o jña ja ga cja c'ü o ley Mizhocjimi c'ü o dyopjü e Moisés. Nu'tsc'e, dya rí tsjague a cjanu, ni xo rí tsjapü ngüenda c'o cja ga cjanu. Na ngueje dya ni muvi, y dya cjó ra mbös'ü c'o jña c'o.

¹⁰⁻¹¹ 'Ma cjó c'o nan'ño ga xöpü ngue c'ua ga xöcüji yo cjuarma, rí xipjigue ra jyëzi c'ü na s'o c'ü cja. 'Ma ya na yeje vez vi zopjügue, 'ma dya dyä'tc'ä, nu'ma, ixtí unnc'e ngüenda c'ü ya s'odü o mü'bü c'e cjuarma. Na ngueje ya vi tsjapügue saber c'ü me cja na s'o, pero dya jyëzi. Nguec'ua rí pjongü a ndetsc'ëji c'e cjuarma.

Instrucciones personales

¹² Rá xipji e Artemas ra ëjë, ra 'ñe päjtc'ägue. O 'ma jiyö, ngue e Tíquico c'ü rá xipji ra ëjë. 'Ma ra säjä, rí tsja posible ixtí mague a ma a Nicópolis nu ja rá chjégövi. Na ngueje ya ró mbeñe je rá ma mimi nu, yo pa'a yo rrä së.

¹³ Rí tsja posible rí pjös'ü na jo e Zenas c'ü licenciado, 'ñeje e Apolos ngue c'ua 'ma ra mëvi, dya pje ra bëzhivi cja 'ñiji.

¹⁴ Xipji yo cjuarma xo ra mbös'üji c'o. Na ngueje ni jyodü yo cjuarma ra xötpü ra mbös'üji na jo yo nu cjuarmaji, 'ma pje c'o ni jyodüji. Na ngueje c'o na cjuana ench'e o mü'bü e Jesucristo, s'iyaji a cjanu yo nu cjuarmaji.

Saludos y bendición final

¹⁵ Va bö'tc'ütjo Cjimi texe yo rí dyocjöjme. Xipji ra mbörü Cjimi yo ench'e o mü'bü Mizhocjimi yo s'iyazüjme. Mizhocjimi ra mböxc'üji in texeji. Amén.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A FILEMÓN

Pablo escribe a Filemón

¹ Nutscö e Pablo rí pen'c'e ne carta. Rrä ogö a pjörü na ngueje o mbëpjizü e Jesucristo. Nutscö 'ñe e cjuarma Timoteo rí zenguats'ügöbe nu'tsc'e Filemón rí s'iyats'übe. Nuzgöbe 'ñetsc'e rí pëpcöji Mizhocjimi.

² Xo rí zenguats'ügöbe Apía nu'tsc'e ín cjüts'ügöbe. Xo rí zenguats'übe Arquipo nu'tsc'e' ñezgöbe o tropazüji Mizhocjimi rí pëpcöji c'ü. Cjuarma Filemón, xipji ra mbörü Cjimi texe yo cjuarma yo jmurü cja in nzungue.

³ Mizhocjimi c'ín Tataji 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ra nuc'ejí na jo, 'ñe ra tsja'c'ejí ra mājā in mü'büji, dya pje rí mbeñeji.

El amor y la fe de Filemón

⁴ Nu'tsc'e Filemón, rí mbents'egö texe 'ma rí ötü Mizhocjimi. Rí unügö 'na pöjō Mizhocjimi.

⁵ Na ngueje rí ärägö c'ü in sido in ejme e Jesús c'ín Jmugöji. Xo rí ärägö c'ü in sido in s'iyague texe yo o t'i Mizhocjimi.

⁶ Na ngue in ench'e in mün'c'e e Jesucristo, in zopcje c'o 'ñaja; nguec'ua xo ga 'ñench'e o mü'büji c'ü. Nguec'ua rí ötcö Mizhocjimi, anguezeji 'ñetsc'e ra tsja'c'üji rí unnc'ejí ngüenda c'ü ja va dyacöji e Cristo c'o me na jo, ngue c'ua rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze.

⁷ Na ngue in s'iyague yo o nte Mizhocjimi, anguezeji me mājā o mü'büji, dya pje mbeñeji. Nguec'ua xo 'ñezgö xo rí mājägö, dya pje xo rí mbeñe.

Pablo pide un favor para el esclavo Onésimo

⁸ O 'ñevgue e Cristo rí cjägö apóstole. Nguec'ua sö rá mandats'ü pje ni jyödü rí tsja'a.

⁹ Pero dya rí mandats'ü; rí ö'tc'ö favor rí tsja, na ngueje pötü rgá s'iyavi. Mbeñegue, nutscö e Pablo rí tita, y

nudya rrä o'o a pjörü na ngueje o mbëpjizü e Cristo.

¹⁰ Rí ö'tc'ü favor rí recibidogue e Onésimo c'ü in cjäpü in mbëpjigue. Rí recibidogue na ngueje chjëntjui c'ü ri ngue ín ch'igö c'ü. Na ngue 'ma ró zopjügö va a pjörü, xo 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo.

¹¹ 'Ma ot'ü, dya mbë'pc'i na jo c'ü. Nudya, ra mbë'pc'i na jo. Xo ra mböxcügö na jo.

¹² Nujnu, ró xipji ra nzhogü ra säjä cja in jmigue. Rí recibidogue nu. Na ngueje chjëntjui c'ü ri ngue ín ch'igö nu me rí mägögö co texe ín mü'bü.

¹³ Rrä o'ogö a pjörü na ngueje rí zopjü yo nte rí xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Nguec'ua mi ne ro süjmügö e Onésimo ro nguejme co nutscö. Nguec'ua c'ü ri pjöxcügue, ro mböxcö angueze.

¹⁴ Pero dya mi ne ro süjmügö 'ma dya ri xitscö. Na ngue dya mi ne ro cja'c'ü a fuerza. Nguetsjé c'ü ri mbeñegue a mbo in mü'bü ri mangue cjo ro nguejme cjo dya ro nguejme.

¹⁵ O c'ueñe e Onésimo o xögü ja nzitjo pa co nu'tsc'e. Pero 'ma rí recibidogue, xa'ma rí mimivi dya textjo yo cjë'ë.

¹⁶ Dya cja rí 'ñegue dya e Onésimo nza cja 'ma mi cjäpü in mbëpjigue; rí 'ñeje dya, nza cja c'ü nda rrī muvi que 'na mbëpji. Rí 'ñeje dya, na ngueje ngue in cjuarmague c'ü rí s'iyague. Nutscö rí s'iyagö nu, nu'tsc'e xenda rí s'iyague nu. Na ngueje e Onésimo ngue in mbëpjigue, y xo ngue in cjuarmague dya, na ngueje xo ench'e o mü'bü c'ín Jmugöji.

¹⁷ 'Ma rí dyocjövi, rí recibidogue nu nza cja 'ma ri nguetscö.

¹⁸ 'Ma pje c'o tsja'c'ü e Onésimo, 'ñe 'ma pje c'o tun'c'ü, jñu's'ügue. Nguetscö rá cjö'tc'ü.

¹⁹ Nutscö e Pablo nguetsjé ín dyë'ë rí opjü; nguetscö rá cjöt'ü. Maco dya rí cobrats'ü c'ü rvá xi'tsc'ö ja ga cja e Jesucristo. In bübütjogue dya, na ngue c'ü rvá zo'c'ö.

²⁰ Nguec'ua rí ö'tc'ü favor cjuarma rí recibidogue e Onésimo. Na ngue je

ga cjanu ga ne e Cristo c'ín Jmugöji. Rí recibidogue, ngue c'ua dya cja ra pëtsa ín mü'bü.

²¹ Rí opjügö yo, na ngue rí pãrãgö na jo c'ü rí dyãtcãgö. Xo rí pãrã na jo c'ü xe rí pjös'ügue na puncjü e Onésimo que nu yo rí xi'tsc'ö.

²² C'ü xe rí tsjague, rí xa'ma nu ja rá oxügö in nzungue. Na ngueje 'ma rí dyötcöji Mizhocjimi, rí te'be ra ch'acö sjëtsi rá ëjë rá 'ñe zenguats'üji.

Saludos y bendición final

²³ Va bö'tc'ütjo Cjimi e Epafra. Rí bübübe a pjörü c'ü, na ngueje o mbëpjizübe e Cristo Jesús.

²⁴ Xo va bö'tc'ütjoji Cjimi e Marcos, 'ñe e Aristarco, 'ñe e Demas, 'ñe e Lucas. Anguezeji rí pëpijme Mizhocjimi.

²⁵ E Jesucristo c'ín Jmugöji ra mböxc'üji.

LA CARTA A LOS HEBREOS

Dios ha hablado por medio de su Hijo

¹ Mi jinguã Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü c'o profeta o zopjüji c'o ín mboxpalegöji, o xipjiji ja ga cja Mizhocjimi. Na puncjü c'ua ja va zopjüji, pero dya be xipjiji texe.

² Pero nudya yo cjë yo ya ni ma ra nguins'i nu xoñijöümü, Mizhocjimi o ndäjä c'ü nu T'i o ëjë cja ne xoñijöümü. Nguéc'ua sö rá pãrãgöji dya na jo, ja ga cja Mizhocjimi. Ngué c'ü nu T'i Mizhocjimi c'ü o dyät'ä ne jens'e 'ñe ne xoñijöümü, c'ua ja nzi va xipji c'ü nu Tata. Y je ngueje c'ü nu T'i, c'ü ya 'ñeme Mizhocjimi c'ü ra tsjapü o cjaja texe yo.

³ Me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na jo. Nguéc'ua je ga jñu's'ü ga cjanu c'ü nu T'i. Texe c'ua ja ga cja Mizhocjimi, je ixca cjatjonu c'ü nu T'i. C'ü nu T'i me na zëzhi c'ü; sido ra bübütjo ne jens'e 'ñe ne xoñijöümü hasta 'ma cja ra mama angueze c'ü dya cja ra bübü yo. Angueze o 'ñe ndü va ngötcüji ín nzhunc'öji. Pero o tetjo o bübütjo na yeje, cja nu o ma mimi cja o jodyë Mizhocjimi c'ü manda a jens'e.

El Hijo de Dios es superior a los ángeles

⁴ Mizhocjimi ya unü c'ü xenda pjëzhi na nojo c'ü o T'i, que na ngueje c'o o anxe Mizhocjimi c'o ixi cãrã a jens'e. C'ü rgã pãrãgöji c'ü xenda na nojo c'ü, ngue c'o jña c'o o mama Mizhocjimi.

⁵ O xipji a cjava c'ü nu T'i: Ixi ngue'tsc'e ín Ch'itsc'ö. Ne pa dya, ró jizhi que nu'tsc'e ín Ch'itsc'ö, eñe Mizhocjimi. Pero c'o o anxe c'o ixi cãrã a jens'e, nunca go xipji a cjanu Mizhocjimi c'o. Mizhocjimi xo mama: Nutscö rá jizhigö c'ü ngue o Tatazügö; y angueze ngue ín Ch'igö c'ü, eñe Mizhocjimi.

Dya ngue c'o anxe c'o mi sjipji ngue nu T'i Mizhocjimi.

⁶ 'Ma o tsja Mizhocjimi o xipji c'ü nu T'i o ëjë cja ne xoñijöümü, o mama Mizhocjimi va xipji c'o o anxe:

Nu'tsc'eji, rí ndüñijöümüji a jmi ín Ch'igö rí ma'tc'eji ín texeji, eñe Mizhocjimi.

⁷ Je ga cjava ga nädä Mizhocjimi c'o o anxe:

Yo ín anxe yo cjacö jmandago, bübü 'ma rí cjacö ra jñetse nza cja o sivi 'ma pëpcö yo.

O 'ma jiyö, nza cja o ndajma, eñe Mizhocjimi.

⁸ Pero o xipji a cjava c'ü nu T'i:

Nu'tsc'e Mizhocjimi, nunca ra nguarü rgui tsjague Jmu. Me na jo rgui mandague.

⁹ Nu'tsc'e me i ñegue i tsjague c'o na jo. Nunca i tsjague c'o na s'o, na ngue dya i ñegue.

Nguéc'ua rvá da'c'ö c'ü me na notsc'e. Nguéc'ua in dyocjeji mäjä c'o, pero nu'tsc'e xenda ín mäcje.

¹⁰ Mizhocjimi xo xipji a cjava c'ü nu T'i:

Nu'tsc'e ín Jmugue, i dyät'ä ne jens'e 'ñe ne xoñijöümü ndeze mi jinguã. I dyät'ä co in dyëtsjégue yo.

¹¹ Nujyo, ra zädä 'ma ra chjorü yo; nu'tsc'e rí sido rí büntcje.

Nujyo, ra tjeze nza cja 'naja zëbitu yo.

¹² 'Na bitu c'ü ya zëbitu, ra mbägäji cja rrü jyeji 'na nuevo bitu.

Je xo rga cjanu rí chjotügue ne jens'e 'ñe ne xoñijöümü, cja rrï cambiague c'ua c'ü ri nuevo yo.

Nu'tsc'e nunca rí cambiague. Y rí sido rí bünc'e, eñe Mizhocjimi va xipji c'ü nu T'i.

¹³ Mizhocjimi xo xipji c'ü nu T'i:

Mimigue cja ín jodyëgö.

Rí da'c'ü rí mandague hasta 'ma cja rí chöpü yo nuc'ü na ü'ü, eñe Mizhocjimi.

Pero c'o o anxe Mizhocjimi, nunca go xiji c'ü ró manda a cjanu c'o.

¹⁴ Anguezeji mbëpjitjoji cja Mizhocjimi. Nguéc'ua ga xipji Mizhocjimi anguezeji ra ëji, ra 'ñe mböxcöji rí

texeji nutscöji ya ni ma ga jocüzü ín mü'büji e Jesucristo.

2

No hay que descuidar la salvación

¹ C'ü nu T'i Mizhocjimi xenda pjëzhi na nojo que na ngue c'o o anxe Mizhocjimi. Nguéc'ua ni jyodü rá unnc'öji na jo ngüenda c'o jña c'o ró äragöji c'ü ja ga cja angueze. 'Ma jiyö, ts'ë ts'ë rga xögöji 'ma cja o 'ñiji.

² Mi jinguã, Mizhocjimi o ndjäjä c'o o anxe o 'ñe unü c'ü o ley Mizhocjimi nu c'o ín mboxpalegöji. Nu c'o ley c'o, je t'opjü nu, c'o na jo c'o ro tsja c'o nte, 'ñe c'o na s'o c'o dya ro tsjaji. 'Ma cjó c'o dya ro dyätä, mi jyodü ro sufre c'o.

³⁻⁴ Je xo rga czazgöji nu. 'Ma dya rá czapüji ngüenda c'o o jña c'ü nu T'i Mizhocjimi, Mizhocjimi ra tsjacüji me rá sufreji. C'ü nu T'i Mizhocjimi c'ü pjëzhi Jmu o ëjë, o 'ñe mama ja rgá sö rá salvagöji. Bübü c'o o dyärä c'o mi mama c'ü nu T'i Mizhocjimi. Anguezeji cjanu o xitscöji c'ü ja rga salvagöji. Rí pärägöji c'ü na cjuana c'o o xitscöji c'o. Mizhocjimi o unü ja va tsjaji c'o ma nojo. Nguéc'ua rvá pärägöji c'ü na cjuana c'o mi mamaji. Mizhocjimi o mbös'ü anguezeji o tsjaji c'o me na nojo c'o nunca mi janda c'o nte. Nguéc'ua c'o nte me go nguiñiji c'ua. O Espiritu Mizhocjimi o unü ja va pëpji nzi 'na anguezeji, nde nan'ño bëpji va mbëpji Mizhocjimi. O tsjaji a cjanu texe yo, na ngue Mizhocjimi je va ne a cjanu. Nguéc'ua 'ma dya rá czapüji ngüenda c'o jña c'o mama Mizhocjimi c'ü ja rga salvazgöji c'ü nu T'i, nu'ma, dya ra perdonazöji Mizhocjimi 'ma, ra tsjacüji rá sufreji.

Jesucristo, hecho como sus hermanos

⁵ Rrä xi'tsc'öji ja rga cja 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijömmü. Dya ngueje c'o anxe c'o o ngama Mizhocjimi ra manda c'o.

⁶ Rí pärägöji c'ü dya ngueje c'o o anxe Mizhocjimi c'o ra manda,

na ngue je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi:

Maco dya ni muvizgöjme rí ntejme, pero in pjöxcöjme in pjöcüjme.

⁷ I tsambgagöjme c'ü rí ts'iquëgöjme. Xenda na nojo c'o anxe c'o ixi cãrä a jens'e, na ngue xenda manda que rá nguezgöjme. Pero i mangue c'ü ra zädä 'ma xo rrã nozgöjme, y rrã zözgöjme nza cjatsc'e.

Y i tsambgagöjme rá mandajme texe cja yo i dyätc'e.

⁸ Ngue c'ua nde ra respetaozöjme texe yo, embeji Mizhocjimi.

O mama Mizhocjimi c'ü ra respetaozöji nutscöji rí nteji; ra respetaozöji texe yo o dyät'ä angueze. Nguéc'ua rí unnc'öji ngüenda c'ü rá mandaji texe yo. Rí pärgöji c'ü dya be va sädazügöji c'e jña, na ngue dya be rí mandaji a cjanu.

⁹ Pero rí unnc'öji ngüenda c'ü ya va sädä yo jña. Na ngueje c'o cjë c'o mi bübü va e Jesús cja ne xoñijömmü, xenda mi pjëzhi ts'inguilëjë ma nojo c'o o anxe Mizhocjimi que na ngueje e Jesús. Na ngue e Jesús vi 'ñe nza czazgöji rí nteji. Y me go sufre va ndü. Nguéc'ua Mizhocjimi o 'ñeme ra manda e Jesús. Nguéc'ua rá sügöji dya c'ü. Mizhocjimi me go nezgöji, nguéc'ua va ndjäjä a cjanu e Jesús o 'ñe pätcägöji va ndü c'ü.

¹⁰ Mizhocjimi o dyät'ä ne jens'e 'ñe ne xoñijömmü ngue c'ua rá ma't'üji angueze. Pero xo mama c'ü ra tsjapü na puncjü o t'i yo nte, ngue c'ua rrä zöji nza cja angueze. Nguéc'ua va tsja angueze o ndjäjä c'ü 'natjo o T'i'i, o ëjë nza czazgöji rí nteji, o 'ñe sufre va ndü. Nguéc'ua nudya, c'ü nu T'i Mizhocjimi sö ra 'ñeme libre yo nte, xo ra tsjapüji dya o t'i Mizhocjimi.

¹¹ E Jesucristo c'ü o T'i Mizhocjimi o ëjë o 'ñe ndintsqui ín mü'büji c'o na s'o. Nutscöji o ndintsqui ín mü'büji, xo 'ñezgöji o t'izüji dya Mizhocjimi. Nguéc'ua, dya tseje o T'i Mizhocjimi ga mama ngue o cjuarmazüji.

12 O mama a cjava va xipji c'ü nu Tata:
Rá xicö yo mi cjuarma ja ga cjatsc'e.
'Ma ra jmurü yo mi cjuarmagö,
rá bübügö a nde anguezeji y
rá tō'c'öjme o himno, embe
Mizhocjimi.

13 Xo mama c'ü nu T'i Mizhocjimi:
Xo 'ñezgö rí ench'e ín mün'c'ö
Mizhocjimi, eñe.

Xo mama:
Mi Tatats'ügö, yo in ch'igue yo i dy-
acö yo rí cjuarmajme dya, rí ne
rá cjamme c'ua ja nzi gui ñegue,
embeji Mizhocjimi.

14-15 Nutscöji mi ätcöji e Satanás c'ü
dya jo, mi tūji ín nzhübüji. Nguec'ua
ndeze 'ma cja mi ts'iquégöji, mi sügöji
ro ma sufregöji 'ma ro tūgöji. Pero o
ëjë e Jesús o 'ñe jmus'ü nza cjazgöji rí
nteji. O ëjë a cjanu, ngue c'ua ro ndü.
'Ma o ndü, o 'ñevgueji libre cja o dyë
c'ü dya jo. Nguec'ua, dya cja rí sū rga
tūgöji.

16 Rí pārägöji na jo c'ü dya ngue
c'o o anxe Mizhocjimi c'o vi 'ñeje e
Jesús ro ë mbös'ü. Nutscöji rí nteji o
mboxbëchezüji e Abraham, nguezgöji
o 'ñe mböxcöji e Jesús.

17 Nguec'ua va 'ñe jmus'ü e Jesús
nza cjazgöji rí cjuarmagöji dya
angueze, y o sufre texe c'ua ja xo
nzi rgá sufregöji. Nguec'ua angueze
ngue ín ndamböcjimigöji dya c'ü. O
tsja angueze o dyätä Mizhocjimi va
ngötcöji ín nzhunc'öji, nguec'ua sö rá
chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi; ra
recibidozüji c'ü. Na ngue e Jesús o 'ñe
sufre yo rí sufregöji va, nguec'ua ga
juentsquegöji.

18 E Satanás c'ü dya jo, mi ü't'ü e
Jesús ro tsja c'o na s'o. Mi ü't'üji c'ü,
hasta me go sufre e Jesús, pero dya
go tsja c'o na s'o. Nguec'ua pārã na jo
angueze ja ga mböxcöji 'ma xo ütçüji
c'ü dya jo.

3

Jesús es más importante que Moisés

1 Mi cjuarmats'ügöji, o t'itsc'eji
dya Mizhocjimi; nguetsjë angueze
o 'ñünnc'ü in mü'büji nguec'ua vi

'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. Ixtí
unnc'eji na jo ngüenda ja ga cja e Jesús
c'ü rí creoji. Ngue apóstole c'ü, na
ngue Mizhocjimi o xipji o ëjë cja ne
xoñijö mü, o 'ñe zocüji. Xo ngue ín
ndamböcjimigöji, na ngueje ñacöji dya
a jmi Mizhocjimi.

2 Mizhocjimi o 'ñeme va cjanu e
Jesús. Mi jinguã Mizhocjimi vi 'ñeme e
Moisés mi zopjü c'o nu menzumütsjëji
c'o vi juajnü Mizhocjimi. E Moisés o
tsja na jo c'o o xipji Mizhocjimi c'ü.
Je xo va cjatjonu e Jesús, xo tsja c'o o
xipji Mizhocjimi ro tsja.

3 Ya mama Mizhocjimi c'ü xenda
pjëzhi na nojo e Jesús que na ngueje
e Moisés, na ngue e Jesús vi ngama
cja ne xoñijö mü c'o nte c'o; pero e
Moisés mi ngue o menzumütjoji c'o.
Nguec'ua ni jyodü xenda rá sügöji e
Jesús que na ngueje c'o ley c'o o dy-
opjü e Moisés.

4 Mi cãrã c'o nte c'o, pero bübü c'ü
vi ngama c'o. C'ü o ngamaji, nguetsjë
Mizhocjimi c'ü o dyät'ã ne jens'e 'ñe
ne xoñijö mü.

5 E Moisés o dyätä Mizhocjimi mi
pëpji a nde c'o nu menzumüji c'o vi
juajnü Mizhocjimi. C'e bëpji c'ü, ngue
c'ü rví unüji ngüenda ro ëjë c'ü xe 'naja
c'ü ro 'ñe pätpã Mizhocjimi rvã ña'a. E
Moisés mi nza cjatjo 'naja c'ü manda
cja c'o nu mimbëpjiji.

6 Pero e Jesucristo chjëntjui nza cja
'na t'i c'ü manda texe cja c'o o mbëpji
c'ü nu tata. Nutscöji, dya rí sū rgá
nädäji dya e Cristo, y me rí mäcjö rgá
junt'ü ín mün'c'öji c'ü ra salvazüji c'ü.
'Ma rá sidoji ga cjanu, 'ma dya rá jëziji,
ra 'ñetse xo ngue o t'izgöji Mizhocjimi
'ma.

El descanso para el pueblo de Dios

7 Ni jyodü rí tsjaji c'ua ja nzi
ga t'opjü c'ü o mama o Espíritu
Mizhocjimi:

Nu 'ma rí dyärãgueji o jña Mizhocjimi,
ixtí dyätqueji 'ma c'ü.

8 Dya rí tsjapqueji ra meze in mün'c'eji
c'ua ja nzi va tsja c'o in mbox-
palegueji 'ma mi nzhodüji cja
c'e majyadü.

Anguezeji go sjëyaji, dya go ne go dyätcöji. Mi nuji cjo ro castigaoji.

⁹ Texe c'o cuarenta cjë c'o, mi c jagö c'o me na nojo a nde anguezeji.

Pero sido mi cjaji c'o na s'o, mi nuji cjo ro castigaogö anguezeji.

¹⁰ Nguéc'ua me rvá sjëyagö, cja rrũ mangö c'ua: "Yo nte yo, siempre na jë nzhodü o mü'bü co nutscö yo. Y dya ne ra mbäräji ín 'ñijigö", rí eñegö.

¹¹ 'Ma ró sjëyagö a cjanu, ixtó mamatsjögö na cjuana c'ü nunca ro zät'äji ro ma mimiji cja c'e jñiñi nu ja ya rvá xicöji, eñe Mizhocjimi.

¹² Nguéc'ua rí xi'tsc'öji cjuarma rí pjötpüji na puncjü ngüenda, 'na ri bübütsc'ëji c'o ri cijñi na s'o o mü'bü c'o dya ra ne ra sido ra 'ñejme. C'o cja ga cjanu, ngue c'o ya na xögü cja Mizhocjimi c'o, maco me na zëzhi angueze.

¹³ C'ü rí tsjaji, pama rí pötqui zopjütsjëji 'ma xe ín bübütjoji. Na ngueje 'ma cjó c'o ra nguijñits'üji c'ü dya ra tsja'a zö ra sido ra tsja c'o na s'o, ra zädä 'ma ya rrã me o mü'bü, dya cja ra zi'ch'i o jña Mizhocjimi.

¹⁴ Nu'tsc'ëji o zädä c'e pa 'ma i 'ñench'e in mün'c'ëji e Cristo, i creoji co texe in mü'büji. Nu 'ma rí sido rí 'ñejmeji a cjanu c'ü, nu'ma, ngue o ntets'üji 'ma c'ü.

¹⁵ O mama o Espíritu Mizhocjimi: Nu 'ma rí dyäräji o jña Mizhocjimi, ixtí dyätqueji 'ma c'ü.

Dya rí tsjapqueji ra meze in mün'c'ëji c'ua ja nzi va tsja c'o in mboxpalegueji 'ma mi nzhodüji cja c'e majyadü.

Anguezeji go sjëyaji, dya go ne go dyätcöji, eñe c'ü.

¹⁶ Rá önnc'üji 'na t'önü. ¿Cjó mi ngue c'o dya go ne go dyärä 'ma mü o zopjü Mizhocjimi? In pärägueji ngueje c'o ín mboxpalegöji, maco Mizhocjimi ya vi mandaji e Moisés vi ma pjongüji libre a Egipto.

¹⁷ ¿Cjó mi ngue c'o vi tsja na s'o c'o cuarenta cjë, nguec'ua va sjëya

Mizhocjimi? Je ngue c'o ín mboxpalegöji. Mi cjaji c'o na s'o, nguec'ua ma ndüji nu cja c'e majyadü.

¹⁸ Mizhocjimi ya vi mama ro ma mimiji cja c'e jñiñi c'ü vi xiji c'o. Pero dya mi ätäji Mizhocjimi. Nguéc'ua va mama na cjuana Mizhocjimi: "Nujyo, dya rá jëzi ra zät'ä nu ja rvá xicö yo", eñe.

¹⁹ Rí unnc'öji ngüenda c'ü dya zät'äji, na ngue c'ü dya creoji Mizhocjimi c'ü ro mbös'üji ro zät'äji nu ja vi xipji Mizhocjimi anguezeji.

4

¹ Nguéc'ua nguetscöji dya, zocöji dya Mizhocjimi, xitscöji ja rga minc'öji dya co angueze. Pero ni jyodü rá pjöngüendagöji. 'Ma jiyö 'na cjó c'o ri bübüzüji c'ü dya ra zät'ä nu ja c'o ra söya a jmi Mizhocjimi.

² Dya nguextjozögöji o xitscöji o jña Mizhocjimi. Xo 'ñe c'o ín mboxpalegöji xo dyäräji o jña'a. Pero c'o jña c'o, dya pje mbös'üji anguezeji na ngueje o dyärätjoji, dya go creoji c'o.

³ Nutscöji ró ench'e ín mün'c'öji e Cristo. Nguéc'ua me sö na jo rá söyagöji a jens'e a jmi Mizhocjimi. Na ngueje je ga cjava va mama Mizhocjimi va nädä c'o ín mboxpalegöji:

O sjëyazü ró mama c'ü nunca ro zät'äji cja c'e jñiñi nu ja ya rvá xipjiji ro ma mimiji, eñe Mizhocjimi.

'Ma o nguarü Mizhocjimi o dyät'ä ne jens'e 'ñe ne xoñijömü, cjanu o söya c'ua angueze. Je xo rvá cjanu rvá söya c'o ín mboxpalegöji, dya cja ro nzhodüji.

⁴ O jña Mizhocjimi nädä ga cjava c'ü na yencho nu pa:

Mizhocjimi o söya c'ua c'ü na yencho nu pa, dya cja pje dyät'ä, eñe.

⁵ Xo mama Mizhocjimi:

Nujyo nte yo, nunca ra zät'ä yo nu ja ró xipji ro ma mimiji, eñe Mizhocjimi.

⁶ Ixi 'ñetsetjo c'ü me go ne Mizhocjimi cjó c'o ra söya a jmi angueze. C'o ín mboxpalegöji ot'ü o dyäräji c'ü o jña Mizhocjimi ja rvá söyaji, dya

cja ro nzhodüji. Pero dya go zät'äji na ngueje dya go ne go dyätäji Mizhocjimi.

⁷⁻⁸ C'o o t'i c'o mi mboxpalegöji, ngue c'o o zät'ä cja c'e jñiñi nu ja vi mama Mizhocjimi ro ma mimi c'o nu tataji. O möji co e Josué c'ü mi ngue o xo'ñiji. O zät'äji c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Pero dya ngue c'ü ixmi mbeñe Mizhocjimi 'ma mü o mama c'ü ro sö cjó ro söya. Na ngue 'ma xe go mezhe na puncjü o cjë'ë, Mizhocjimi o mama c'ü xe ro zädä 'ma ro sö na jo cjó ro söya. O 'ñünbü o mü'bü e David xo mama c'o jña c'o cja ró xi'tsc'öji. Je ga cjava va mama:

'Ma rí dyäräji o jña Mizhocjimi, ixtí dyätqueji c'ü, dya rí tsjapqueji ra meze in mün'c'ejí, eñe c'ü.

A cjanu va mama e David ja rgá sö rá söyaji.

⁹ Nguec'ua me sö na jo dya, rá ma söyagöji a jmi Mizhocjimi a jens'e, nutscöji o t'izgöji dya.

¹⁰ 'Ma o nguarü Mizhocjimi o dyät'ä texe yo rí jandagöji, cjanu o söya c'ua c'ü. Je xo rga cjatjonu c'o ra zidyí Mizhocjimi c'o ra ma söya a jens'e, ya rguí nguarü o bëpji c'o.

¹¹ Ni jyodü rá pjötpüji na puncjü ngüenda c'ü mama Mizhocjimi, ngue c'ua rá sätc'öji a jens'e nu ja c'o rá söyaji. 'Ma jiyö, 'na ri bübüzügöji cjó c'o ra ndëpi c'o o 'ñiji c'o ín mboxpalegöji c'o dya go ne go dyärä. 'Ma rga cjanu, dya rá sät'äji.

¹² Me na zëzhi o jña Mizhocjimi c'ü pëpji a mbo cja ín mün'c'öji. Chjëntjui nza cja 'na tjëdyi c'ü na mbeñe nza ye lado. Na ngue o jña Mizhocjimi si'ch'i ín mü'büji, cjacüji ixtá pârâgöji ja ga nguijñi ín mün'c'öji, 'ñe ja ga mbeñe.

¹³ Dya cjó sö ra tsjôjô c'ü dya ra jñanda Mizhocjimi; angueze ixi pácätjoji texe yo rí cjiñigöji. Je ngue angueze c'ü ra jñüncüji ngüenda.

Jesús es el gran sumo sacerdote

¹⁴ Pero e Jesús c'ü nu T'i Mizhocjimi ngue ín ndamböcjimigöji dya c'ü, c'ü me na nojo c'ü ñacöji a jmi Mizhocjimi. Angueze ya cjogü a

jens'e a jmi Mizhocjimi. Nguec'ua ni jyodü rá sido rá ejmeji c'ü.

¹⁵ Angueze ngue 'na mböcjimi c'ü sö ra sentio 'ma pje c'o rá sufregöji. Na ngueje o 'ñe mbārā yo rí sufregöji yo xo o sofre angueze. Y xo mi ü't'ü e Satanás c'ü, pero e Jesús, dya go tsja c'o na s'o.

¹⁶ Nguec'ua ni jyodü, dya rá sūji rga chëzhgöji a jmi Mizhocjimi c'ín Jmugöji, na ngue me nezgöji na jo. 'Ma pje c'o ni jyodüzüji, ra mböxcöji. Y 'ma rí cjaji c'o na s'o, ra perdonaozgöji c'ü.

5

¹ Yo ndamböcjimi cja yo ín menzumügöji a Israel, rí chjëntcjöji rí nteji. Emeji a cjanu yo, ngue c'ua ra dyötcüji Mizhocjimi, 'ñe ra mbö't'üji o animale, cja rrü mbäsp'äji Mizhocjimi cja c'e arta. Y cja na 'ñe, pje c'o nde ma ofrenda c'o ra unüji Mizhocjimi nu. Je ga cjanu ga tsja yo ndamböcjimi para ra perdonaozüji Mizhocjimi c'o na s'o c'o rí cjaji.

² Cārā nte c'o dya nda pārā o 'ñiji Mizhocjimi, nguec'ua ga jyopü ga tsjaji c'o na s'o. Pero yo ndamböcjimi pârâji ja rgá zopjüji na jo c'o, dya sjëyaji por c'ü vi tsja na s'o c'o. Na ngue xo bëzotjo yo ndamböcjimi xo bübü 'ma cjaji c'o na s'o.

³ Nguec'ua ni jyodü yo mböcjimi ot'ü ra mbäsp'äji animale Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaoji o nzhubütsjëji. Nuc'ua cja rrü mbäsp'äji Mizhocjimi c'o rguí perdonaoji yo nu minteji.

⁴ Dya cjó cjiñitsjë ra tsja c'e bëpji de mböcjimi. C'ua ja nzi va tsja Mizhocjimi va 'ñeme e Aarón mi jinguã, je xo ga cjatjo dya nu, nguetsjë Mizhocjimi c'ü eme yo ndamböcjimi cja yo ín menzumügöji a Israel.

⁵ Je xo ga cjatjonu e Cristo. Dya xo tsjatsjë ndamböcjimi. Je ngue Mizhocjimi c'ü o 'ñeme o unü c'e bëpji c'ü me ni muvi. O xipji a cjava:

Ngue'tsc'e ín Ch'itsc'ö. Ya ró jizhgö ne pa dya c'ü je ngue ín Ch'itsc'ö, eñe Mizhocjimi.

⁶ Cja c'ü 'na o jña Mizhocjimi, je t'opjü a cjava:

Nu'tsc'e in mböcjimigue c'ua ja nzi ma cja e Melquisedec, rí sido rí tsjague mböcjimi para siempre, eñe Mizhocjimi va xipji e Cristo.

⁷ E Jesucristo, 'ma xe mi bübü cja ne xoñijömü nza cjazgöji rí nteji, 'ma ya ro zädä ro zürüji ro mbö't'üji c'ü, me go dyötü Mizhocjimi. Me go mapjü va dyötü ro ts'a's'ü c'ü rví bö't'ü. Na ngueje na zézhi Mizhocjimi, mi sö ro ts'a's'ü. Me xo go pjödü o nguizhö e Jesús va dyötü. Pero xo mi te'be c'ü ro tsja c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi. Nguec'ua va tsja Mizhocjimi o dyätä, o tsjapü o zézhi e Jesús para ro tsja c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi.

⁸ E Jesús, ixi ngue o T'i Mizhocjimi pero me go sufre va dyätä. Nguec'ua va unü ngüenda e Jesús, 'ma ra tsja 'na nte texe c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, ra sufre c'e nte'e rgá dyätä.

⁹ Na ngue c'ü vi sufre e Jesucristo va ndü'ü, sö angueze ra salva dya texe c'o ra sido ra 'ñejme c'ü. Nguec'ua nunca ra bëzhiji.

¹⁰ Nguetsjë Mizhocjimi ya mama c'ü ndamböcjimi e Cristo, c'ua ja nzi ma cja e Melquisedec.

Peligro de renunciar a la fe

¹¹ Xe ro xi'tsc'öji na puncjü o jña c'ü ja ma cja e Melquisedec. Pero dya sö rí pârâgueji, na ngueje ya meze in mün'c'ejji.

¹² Ya mezhe ndeze 'ma ot'ü i dyärâgueji ja ga cja e Cristo. Nguec'ua nudya ya xo ri xiqueji c'o 'ñaja ja ga cja c'ü. Pero nu'tsc'ejji ni jyodü cjó xe ndo ra xö'c'ejji na yeje c'o o jña Mizhocjimi c'o ya vi xi'tsc'ejji. Rá jyë'tsc'öji nza cja o lëlë yo sibatjo, yo dya sö ra zi o jñönü.

¹³ Texe c'o dya pârâ na jo'o o 'ñiji e Cristo, chjëntjui nza cja yo lëlë yo sibatjo.

¹⁴ Pero 'ma cjó c'o pama pama ra nguijñi c'o na jo, ra mbârâji 'ma ja ngue c'o na jo, 'ñe c'o na s'o. Nuc'o, chjëntjui o nzhante yo sö ra zi o jñönü.

6

¹⁻² 'Ma ot'ü, o xi'tsc'ejji c'o ni mbürü jña c'ua ja ga cja e Cristo. O xi'tsc'ejji c'ü ni jyodü 'na nte ra 'ñejme Mizhocjimi y ra jyëzi c'o na s'o; 'ma jiyö, dya ra salva 'ma c'ü. 'Ma ot'ü, xo xö'c'ejji ja rga jigöji nutscöji rí menzumüji a Israel; cja rrü 'ñescöji o dyë'ejji rgá dyötcöji Mizhocjimi. Xo xö'c'ejji c'ü ra te yo añima ra bübü'tjoji na yeje, cja rrü tjünpüji ngüenda ja ra ma ngârâji. Nujyo ni mbürütjo jña yo, dya nguextjo c'o ni jyodü rá unnc'öji ngüenda yo. Dya xo ni jyodü xe rá yepe rá xi'tsc'öji yo, na ngueje chjëntjui o cimientto 'na ngumü c'ü ot'ü cjü'p'üji. C'ü ni jyodü rí tsjaji dya, ngue c'ü rí pârâgueji mas ja ga cja e Cristo.

³ 'Ma ra mböxcö Mizhocjimi rá zo'c'öji na jo, 'ñe 'ma ra mböxc'ejji rí dyärâji na jo, rá xi'tsc'öji c'o xe 'ñaja jña c'o rá jyëtscö o jñönü c'o si yo nzhante.

⁴⁻⁶ Cârâ c'o ya mbârâ ja ga cja e Jesucristo, y ya unüji ngüenda nu c'o na jo c'o dacöji Mizhocjimi, y ya 'ñünbü o mü'büji o Espiritu Mizhocjimi. Anguezeji ya unüji ngüenda c'ü me na jo o jña Mizhocjimi. Y ya mbârâji ja je rga cja 'ma ra nguins'i ne xoñijömü. Pero 'ma ra xögüji cja e Cristo, nu'ma, dya ra sö ra nzhogüji a jmi Mizhocjimi 'ma. Na ngueje 'ma xögüji a cjanu, cjaji c'o na s'o, chjëntjui c'ü ri ngue anguezeji ro ndät'âji e Jesús cja ngronsi. A cjanu ra mama yo nte: "Dya jo o 'ñiji e Jesús", ra 'ñeñeji.

⁷ Tsjijñiji ja ga cja 'ma cjó c'o pje ra ndujmü cja 'na juajma. Nu c'e juajma ra zi'ch'i co c'e dyebe c'ü ëjë na puncjü. Nuc'ua 'ma ra unü c'o ra zi'i c'o o cjaja c'e juajma, nu'ma, Mizhocjimi ra bendecigo 'ma c'e juajma c'ü, ra tsjapü xenda ra unü.

⁸ Pero 'ma dyavü o bidyi c'o ra unü c'e juajma, dya pje ga jo 'ma c'ü. Mizhocjimi ra tsjapü ra ndë c'o bidyi, y ra jyëziji c'e juajma; dya cjó cja xe ra ndujmü c'ü.

La esperanza que nos mantiene firmes

⁹ Rí s'iyatsc'öji cjuarma. Zö ga cjanu rvá xi'tsc'öji dya, pero rí junt'ü ín mün'c'ö rí tsjaji na jo, dya rí tsjaji nza cja c'e juajma c'ü o unü dyavü o bidyi. Na ngueje texe c'o ya jogü o mü'bü, na jo ga tsja c'o.

¹⁰ In negueji Mizhocjimi, nguec'ua vi pjösc'ejí c'o 'ñaja o t'i Mizhocjimi, y sido in pjösc'ejí c'o. C'ü ni tsjagueji a cjanu, dya ra jyombeñe Mizhocjimi.

¹¹ In cjacjuanaji in pjösc'ejí yo nin cjuarmaji. Me ne ín mün'c'ö c'ü xo rí tsjacjuanaji nzi 'natsc'ejí rgui che'beji rí möji a jens'e. Rí negö c'ü rí jñunt'ü in mü'büji a cjanu texe c'o cjé c'o xe rí minc'ejí, c'ü rí ma tsārāji co Mizhocjimi.

¹² Dya rí negö rí jyēzgueji rgui che'beji e Cristo. Rí tsjagueji c'ua ja va tsja c'o mi cārā mi jinguā c'o o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Anguezeji go sidoji, dya jyēziji Mizhocjimi. Nguec'ua ya ch'unüji dya c'o vi xipji Mizhocjimi anguezeji.

¹³ Mizhocjimi o xipji e Abraham c'ü ro intsjimi angueze. Dya cjó mi búbü c'ü xenda ri pjēzhi na nojo que na ngueje Mizhocjimi. Nguec'ua o mamatsjē na cjuana Mizhocjimi va zopjü e Abraham.

¹⁴ O xipji: “Na cjuana rá intsjim-its'ü na puncjü, y rá cja'c'ü c'ü me rrā puncjü in mboxbēchegue”, embeji e Abraham.

¹⁵ E Abraham mi sido mi te'be, nguec'ua va ch'unü c'o vi xipji Mizhocjimi.

¹⁶ 'Ma jura yo nte, nādāji 'naja c'ü xe na sjū'ü que na ngue anguezeji. 'Ma cjó c'o ra zopjü c'ü 'naja, 'ma ra jura rgá xipji, dya sö 'ma c'ü 'naja ra mama: “Dya cjuana”, ra 'ñeñe.

¹⁷ Xo va cjatjonu Mizhocjimi, 'ma o xipji e Abraham c'ü ro intsjimi angueze y ro tsjapü c'ü rvá puncjü o mboxbēche, o mamatsjē na cjuana va xipji. Na ngueje me go ne Mizhocjimi ro jizhi na jo, c'ü dya ro pötü c'o vi xipji e Abraham, ro tsja c'ua ja nzi va mama. Ngue c'ua c'o ro tsjapü o mboxbēche e Abraham, ro creoji c'ü vi mama Mizhocjimi.

¹⁸ Nutscöji ya ró ench'e ín mü'büji e Jesucristo, ngue c'ua dya rá ma sufregöji. Ya rí te'beji dya c'ü rá ma cārāji co Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama. Ra sö rá junt'ü ín mün'c'öji c'ü rá ma cārāji co Mizhocjimi, na ngueje dya ra pötü c'o o mama. O mamatsjē na cjuana; dya sö ra tsja bēchjine.

¹⁹ Rí pārāgöji cumple Mizhocjimi, nguec'ua rá zēzhiji rá sido rá ejmeji. Rí te'beji rá ma cārāgöji co Mizhocjimi a jens'e.

²⁰ Na ngue ya cjogü e Jesús a jens'e nu ja ya va ñacöji dya cja Mizhocjimi. Angueze o ot'ü a xo'ñi; nutscöji rá bēpjagöji. Na ngueje angueze ya mbēzhi dya ndamböcjimi c'ua ja nzi ma mbēzhi e Melquisedec. Y dya ra nguarü rgá tsja ndamböcjimi c'ü.

7

Jesús, sacerdote de la misma clase que Melquisedec

¹ E Melquisedec c'ü rí xi'tsc'öji, mi manda cja c'e jñiñi a Salem, mi ndamböcjimi cja Mizhocjimi c'ü búbü a jens'e. 'Na nu pa e Abraham o ma zürü c'o rey c'o vi 'ñe zidi a fuerza c'ü o sobrino, o ndöpü c'o, y o ndunbü c'o mi tunü c'o rey. Nuc'ua 'ma mü o nzhogü e Abraham, o chjēvi c'ua e Melquisedec. Nuc'ua e Melquisedec go dyötpü c'ua Mizhocjimi e Abraham.

² Nuc'ua e Abraham o jñü 'na diezmo texe c'o vi ndunbü c'o rey, cjanu o unü c'ua e Melquisedec. Nu c'e tjū'ü Melquisedec ne ra mama “jmu'u c'ü manda na jo”. Y c'e tjü Salem ne ra mama “yo nte me mājāji, dya pje mbeñeji”. Nguec'ua c'ü o tjü angueze ne ra mama “jmu'u nu ja mājāji, dya pje mbeñeji”.

³ E Melquisedec, dya 'mārā cjo mi 'ñeje o tata o nana, ni xo ri ngue c'o o mboxpale. Dya xo 'mārā jinguā o jmus'ü ni jinguā o ndü. Nguec'ua, ja c'o nzi ma cja e Melquisedec, je xo ga cjatjonu c'ü nu T'i Mizhocjimi, dya ra nguarü rgá tsja mböcjimi.

4 E Abraham mi ngue ín mboxpalegöji c'ü, c'ü me ma jo a jmi Mizhocjimi. Pero o jñü 'na diezmo c'o vi ndunbü c'o rey, cjanu o unü c'ua e Melquisedec. Nguec'ua sö rí unnc'ejí ngüenda c'ü mi pjëzhi na nojo e Melquisedec.

5 In pãrãgueji ngueje yo o mboxbëche e Leví yo pjëzhi dya mböcjimi cja yo ín menzumügöji a Israel. C'o ley, je t'opjü nu, c'ü pë's'i derecho yo mböcjimi ra dyörüji diezmo. Ra dyötüji yo nu menzumütsjëji, zö xo ngue o mboxbëche e Abraham.

6 Mizhocjimi ya vi zopjü e Abraham vi xipji c'ü ro tsja Mizhocjimi ro intsjimi texe c'o ri cãrã cja ne xoñijö mü. E Melquisedec, maco dya pje mi cjavi e Leví, pero o jñü'ü c'e diezmo c'ü o unü e Abraham c'ü; cjanu o dyötpüji c'ua Mizhocjimi e Abraham.

7 Dya dyötü e Abraham Mizhocjimi por e Melquisedec; ngue e Melquisedec o dyötü Mizhocjimi por e Abraham. Nguec'ua rí unnc'öji ngüenda c'ü xenda mi pjëzhi na nojo e Melquisedec que na ngue e Abraham.

8 Yo mböcjimi yo o mboxbëche e Leví c'o örü dya o diezmo, nde tũ'ü c'o. Pero e Melquisedec, dya t'opjü cja o jña Mizhocjimi cjo o ndü c'ü.

9 Yo o mboxbëche e Leví ötüji o diezmo yo nu menzumütsjëji, pero xo unüji o diezmo. Ra sö rá mangöji c'ü dya nguextjo e Abraham c'ü o jñü diezmo cjanu o unü e Melquisedec; xo 'ñetjo c'o o mboxbëche e Leví xo unüji diezmo e Melquisedec 'ma dya be mi jmus'üji.

10 Na ngueje mi 'natjoi co e Abraham c'ü nu mboxpaleji 'ma o chjëvi e Melquisedec.

11 Zö mi mböcjimi c'o o mboxbëche e Leví y mi päsp'ãji animale Mizhocjimi, pero c'o nte, dya 'nintspiji o mü'büji c'o na s'o. Nguec'ua mi jyodü c'ü ro bübü c'ü 'na ndamböcjimi c'ü ri nan'ño, c'ü dya ri nza cja e Aarón c'ü nu mboxbëche e Leví. Mi jyodü ro

bübü 'na ndamböcjimi c'ü ri nza cja e Melquisedec. C'o o ley Mizhocjimi c'o o ch'unü c'o nte c'o pa c'o, je mi t'opjü c'o, c'ü ja rvá pëpji c'o o mboxbëche e Leví c'o mi mböcjimi.

12 Nudya, ya pötü mböcjimi; ya bübü dya 'na ndamböcjimi c'ü nza cja e Melquisedec. Nguec'ua xo ni jyodü ra pötü dya c'o ley.

13 E Jesucristo c'ü ngue ín ndamböcjimigöji dya, dya mboxbëche cja e Leví c'ü; je mboxbëche cja c'ü 'na o t'i e Israel. Dya cjó mi mböcjimi ne rí 'naja c'o o mboxpale e Jesucristo.

14 Rí pãrãgöji na jo, e Jesucristo c'ín Jmugöji je mboxbëche cja e Judá; maco e Moisés nunca vi mama c'ü ro tsja mböcjimi c'o o mboxbëche e Judá.

15 Ni jyodü ra pötü c'o ley. Na ngueje cja bübü dya 'na ndamböcjimi c'ü pjëzhi nza cja e Melquisedec. C'e ndamböcjimi ngue e Jesucristo c'ü.

16 C'o 'ñaja mböcjimi mi emeji c'ua ja nzi ga mama c'o ley, mi cjaji mböcjimi na ngueje mi mboxbëcheji cja e Leví. Pero nudya, c'ü ya tsja mböcjimi, me na zëzhi c'ü. Zö o ndü pero o bübütjo, y nudya dya cja ra ndü. Nguec'ua ga tsja dya ndamböcjimi c'ü.

17 Na ngueje o mama a cjava Mizhocjimi o xipji c'ü nu T'i:

Nu'tsc'e, rí sido rí tsjague mböcjimi c'ua ja nzi ma cja e Melquisedec, eñe Mizhocjimi.

18 C'o ley c'o ot'ü vi unü Mizhocjimi, Mizhocjimi ya mama c'ü dya cja mandazgöji c'o. Na ngueje nuc'o, dya sö ro mböxcöji ro perdonaozgöji ín nzhunc'öji.

19 C'o ley c'o, dya cjó ndintspi o mü'bü c'ü rví chëzhi a jmi Mizhocjimi. Pero o ëjë e Jesús o 'ñe ngötcüji c'o na s'o. Nguec'ua 'ma rá ench'e ín mü'büji angueze, ra ndintsqiiji ín mü'büji, ngue c'ua ra sö rá chëzhiji cja Mizhocjimi.

20 Mizhocjimi 'ma o 'ñeme mböcjimi e Jesucristo, o mamatsjë na cjuana.

21 'Ma o 'ñemeji c'o 'ñaja mböcjimi, dya cjó jura 'ma. Pero Mizhocjimi 'ma mü o 'ñeme mböcjimi e Jesús, o

mamatsjë na cjuana 'ma c'ü. O xipji a cjava:

Nutscö rí Mizhocjimigö rí mamatsjëgö na cjuana y dya rá pötü c'ua ja rgá mbeñegö, c'ü dya ra nguarü rí tsjague mböcjimi nza cja e Melquisedec, eñe Mizhocjimi.

²² Na ngue c'ü ni bübü mböcjimi dya e Jesús, ra sö ra zädä c'o jña c'o ya zocöji Mizhocjimi. Nu c'o jña c'o, ngue 'na testamento c'ü xenda ni muvi que na ngue c'e testamento c'ü o ch'unü c'o ín mboxpalegöji, c'ü ngue c'o ley.

²³ C'o 'ñaja mböcjimi, na puncjü c'o. Na ngue c'ü tñji, dya sö ra sido ra tsjaji mböcjimi.

²⁴ Pero e Jesús, dya ra ndü c'ü, nguec'ua ra sido ra tsja mböcjimi.

²⁵ 'Ma cjo c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, ra sö ra chëzhi cja jmi Mizhocjimi; Mizhocjimi ra recibido c'o. E Jesucristo ra ndintspi o mü'büji, ngue c'ua dya ra bëzhiji. Na ngueje e Jesús dya cja nunca ra ndü'ü, nguec'ua dya ra jyëzi rgá dyötpü Mizhocjimi c'o.

²⁶ Me na jo 'na ndamböcjimi e Jesucristo; ngue c'ü ni jyodüzüji c'ü. Angueze o tsja c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi c'o na jo; dya nduns'ü o nzhubü ni ro tsja c'o rvá s'o. Nuc'ü, dya pje nza cjazgöji rí cjaji c'o na s'o. Nguec'ua, ndo pjëzhi na nojo a jens'e dya c'ü.

²⁷ C'o 'ñaja mböcjimi pama pö't'üji o animale, cja na mbäsp'äji c'ua Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaoji o nzhubütsjëji. Nuc'ua cja na mbö'tp'üji c'ua animale Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaoji c'o nte. Pero e Jesús, dya mi jyodü ro tsja a cjanu c'ü. Na ngueje 'natjo vez o ndü va ngötcöji ín nzhunc'öji.

²⁸ C'o ley, je t'opjü c'ü ngue yo nte yo ra tsja ndamböcjimi, maco bübü 'ma cjaji c'o na s'o. Pero 'ma ya vi cjogü na puncjü o cjë, Mizhocjimi o mamatsjë na cjuana va 'ñeme c'ü 'naja c'ü ra tsja ndamböcjimi. C'ü o 'ñeme ngueje c'ü o T'i. Nguetsjë c'ü nu T'i c'ü sö ra tsja

me na jo 'na ndamböcjimi c'ü dya ra nguarü.

8

Jesús, abogado de un nuevo pacto

¹ Texe c'o ya ró xi'tsc'öji, ngue c'ü rgui pärägueji c'ü ya rí 'ñecjöji dya 'na ndamböcjimi c'ü me pjëzhi na nojo. Angueze ya mimi dya cja o jodyë Mizhocjimi c'ü manda a jens'e.

² Nu cja c'e ngümü de xipjadü na ja mi pëpji c'o mböcjimi, mi bübü c'e cuarto c'ü me ma sjü'ü. Pero c'ín ndamböcjimigöji c'ü rí 'ñecjöji dya, je va pëpji dya c'ü, nu ja me na sjü a jens'e. Nu c'e lugar a jens'e, dya ngue 'na nte c'ü o dyät'ä c'ü; ngueje Mizhocjimi.

³ Texe yo ndamböcjimi emeji yo, ngue c'ua pje c'o ra mbö'tp'üji Mizhocjimi y pje c'o xe nde ra unüji, para ra perdonao Mizhocjimi o nzhubü yo nte. E Jesús c'ín ndamböcjimigöji dya, xo mi jyodü pje ro unü a jmi Mizhocjimi c'ü.

⁴ 'Ma xe ri bübü dya angueze cja ne xoñijöümü, dya ro tsja mböcjimi 'ma c'ü. Na ngueje xe cärä yo mböcjimi yo pje c'o nde unü Mizhocjimi c'ua ja nzi ga t'opjü cja o ley Mizhocjimi.

⁵ Nu c'e cuarto c'ü me na sjü nu ja pëpji yo mböcjimi, dya ixi ngue a jens'e c'ü. Pero ngue c'ü rá unüji ngüenda ja ga cja a jens'e. In mbeñeji ja va sjipji e Moisés 'ma ya mi ngue ro dyät'ä c'e ngüxipjadü. O zopjü na ts'izëzhi Mizhocjimi va xipji: "Rí pjötpügue ngüenda ja rgui dyät'ä c'e ngüxipjadü. Rí dyät'ä c'ü ri nza cja c'o i jñandague ró jí'tsc'ö cja ne t'eje", embeji e Moisés.

⁶ Na ngue c'ü ni tsja dya mböcjimi e Cristo, cja nuevo ne testamento nu o zocüzüji dya Mizhocjimi. C'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o ley, dya sö ro ndintsqüji ín mü'büji. Pero ya mama Mizhocjimi ra ndintsqü e Jesucristo ín mü'bügöji. Nguec'ua c'e bëpji c'ü pë's'i dya e Cristo, xenda ni muvi c'ü, que na ngueje c'ü o bëpji yo mböcjimi.

⁷ Nu 'ma ro mböxcöji na jo c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o ley, dya rví jyodü 'ma c'ü xe ro zocüzüji dya Mizhocjimi nu 'na testamento.

⁸ Pero Mizhocjimi o chö'tp'ü c'o nte c'ü dya mi ätäji c'e testamento c'ü vi unüji c'ü ngue c'o ley. Nguec'ua va mama c'ua:

Ra zädä 'na nu pa'a, 'ma rá zopcjö yo menzumü a Israel 'ñe yo menzumü a Judá, rá unüji 'na testamento c'ü cja nuevo c'ü me rrã jo.

⁹ Dya ri nza cja c'e testamento c'ü ró unü c'o o mboxpale anguezeji 'ma ró pjongüji a Egipto o mbedyeji libre.

C'o ró xipcjöji, dya go dyätcöji. Nguec'ua dya cja xo rvá cjapcöji ngüenda.

¹⁰ Pero c'e testamento c'ü rá unügö yo menzumü a Israel 'ma ra zädä c'o pa c'o, je rga cjava c'o:

Rá cjapcö ín jñagö ra zí'ch'i na jo cja o mü'büji 'ñe cja o pjeñeji, ngue c'ua ra mbärã ra tsjaji ja c'o nzi rgá negö.

Ngue c'ua ri nguetscö o Mizhocjimizgö anguezeji, y anguezeji ri ngueje ín ch'igö c'o.

¹¹ Y dya cja xe rguí jyodü cjó ra jíchi c'o nu dyoji ra xipjiji: “Ni jyodü rí pārãgue Mizhocjimi”, ra 'ñeñeji. Iyö.

Texeji ra mbäcöji, zö pje pjëzhiji, zö dya pje pjëzhiji.

¹² Na ngueje rá perdonaogö c'o ri cjaji na s'o.

Dya cja xo rá mbeñegö c'o o nzhubüji, eñe Mizhocjimi.

¹³ C'ü vi mama Mizhocjimi c'ü ri bübü 'na testamento c'ü cja ri nuevo, íxi 'ñetsetjo c'ü ya cjogü c'e testamento c'ü ot'ü vi xipjiji c'o nte, c'ü ngue c'o ley. Y 'ma ya cjogü c'o ley, dya cja mandazüji c'o.

9

El santuario terrenal y el santuario celestial

¹ C'o ley c'o o dyopjü e Moisés c'o vi xipjiji c'o nte mi jinguã, je mi t'opjü

nu, c'ü ja rvá ma't'üji Mizhocjimi, 'ñe ja rvá mbëpji. Xo mi bübü c'e ngüxipjadü c'ü ma sjü'ü, pero mi bübü cja ne xoñijö mü c'ü.

² Cja c'e cuarto c'ü mi mbürü mi cjogü c'o mböcjimi, je nguejnu ma jä'ä nu c'e tracandelerero. Xo ma jä'ä nu c'e mexa c'ü mi päsp'äji tjömëch'i Mizhocjimi. C'e cuarto c'ü, ngue c'ü ma sjü c'ü.

³ Y nu ja mi cjogüji c'ü na yeje cuarto, je xo mi 'nüns'ü nu c'e bitu c'ü mi cjo't'ü c'e cuarto. C'e cuarto c'ü na yeje, ngue c'ü xenda ma sjü c'ü.

⁴ Je nguejnu ma jä'ä nu c'e arta c'ü dyavü o oro, nu ja mi tjüt'üji c'o me ma jo ma jyärã nza cja o nguichjünü. Je xo ma jä'ä nu, c'e caja c'ü mi bës'i c'o laja c'o mi t'opjü c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o o mandamiento Mizhocjimi. Nu c'e caja vi ngos'üji dyavü o oro c'ü. A mbo cja c'e caja, mi jä'ä c'e s'äbã c'ü xo mi dyavü o oro c'ua ja mi qui'i c'e maná. Je xo mi jü'ü nu c'e dyenza c'ü o nzhäjnã 'na nu pa'a 'ma mi jün e Aarón. Je xo mi qui'i nu, c'o laja c'o mi t'opjü c'o mandamiento.

⁵ C'ü mi cjo'bü c'e caja c'ü, je mi xis'iji nu, c'o o cji'i c'o animale para ro perdonao Mizhocjimi o nzhubü c'o nte. A xes'e cja c'ü mi cjo'bü, mi bübü yeje c'o vi t'ät'ä de oro c'o mi peje o juaja. Nu c'o, mi xiji querubín c'o. Mi co'büvi o juavi a xes'e cja c'e caja. Nuc'o, ngue c'o rví unü ngüenda c'o nte c'ü mi bübü Mizhocjimi co anguezeji. Nujyo, ro sö xe ro xi'tsc'öji ja ga cja, pero dya ni jyodü dya.

⁶ 'Ma ya vi jogü cja c'e ngüxipjadü texe yo ya ró xi'tsc'öji, o mbürü c'o mböcjimi o pëpjiji nu. Pama mi cjogüji cja c'e cuarto c'ü ma sjü, ro mbëpji Mizhocjimi.

⁷ C'e cuarto c'ü xenda ma sjü, nguextjo c'e ndamböcjimi c'ü mi sö ro cjogü nu. 'Natjo pa nu cjë mi cjogü nu c'ü. 'Ma mi cjogü c'ü, mi tjëdyi o cji o animale, mi unü a jmi Mizhocjimi c'ü. Mi xis'i nu c'o cji c'ü rví perdonao Mizhocjimi o nzhubü angueze, 'ñe c'o o nzhubü c'o nte.

⁸ C'ü mi cja a cjanu c'e ndamböcjimi, ngue c'ü ni jítscöji o Espíritu Mizhocjimi c'ü dya sö c'o nte ro chëzhiji a jmi Mizhocjimi nu ja me ma sjü. Dya sö ro chëzhiji 'ma xe mi bübü c'e ngüxipjadü nu ja mi pëpi c'o mböcjimi Mizhocjimi.

⁹ Nguec'ua yo cjë yo rí cārāgöji dya, sö rá unnc'öji dya ngüenda pje ne ra mama c'o bëpji c'o mi cja c'o mböcjimi. C'o mböcjimi mi pö't'üji animale, cja ma mbäsp'äji Mizhocjimi, y pje c'o xe nde ma ofrenda mi unüji c'ü. Pero c'o nte c'o ma ã unü c'o animale c'o mböcjimi ro mbö't'üji, dya go 'nintspiji o mü'büji c'o na s'o, pero mi sido mi unüji ngüenda c'ü mi tû o nzhubüji.

¹⁰ C'o ley c'o mi ätä c'o mböcjimi ma mbëpji Mizhocjimi, je t'opjü c'o, c'ü pje ma jñönü mi sö ro zi'iji, 'ñe c'o dya mi sö ro ziji. Je xo t'opjü c'o, c'ü ja rvá xajaji, 'ñe ja rvá xindyëji, 'ñe ja rvá mbe'ch'e o nguaji. Mizhocjimi vi dyacöji c'o ley c'o, hasta 'ma cja ro zädä c'o cjë 'ma ro ndintscöji ín mün'c'öji c'ü.

¹¹ Ya zädä o ëjë e Cristo c'ü ngue ín ndamböcjimigöji dya. Nguec'ua Mizhocjimi ga dyacöji dya c'o xenda na jo. E Cristo ya cjogü a mbo'o nu ja me nda ni muvi 'ñe me nda na jo. Nu ja bübü dya angueze, dya cjó dyät'ä co o dyë 'na nte. Na ngue, dya ngue 'na ngümü cja ne xoñijömü.

¹² E Jesús 'ma o cjogü a jens'e, dya ndëdyi o cji c'o ts'ichivo, ni ri ngue o cji c'o ts'itrangëlo. Pero o cjogü a jens'e na ngueje nguetsjë o cji c'ü o pjödü 'ma o mbö't'üji. Je bübü dya nu e Jesús; dya ni jyodü ra cjogü y ra mbedye c'ua ja nzi ma tsja c'o mböcjimi. Na ngue c'ü vi 'ñe ndü angueze, o ngötcüji c'o na s'o c'o rí cjaji. Nguec'ua, dya cja rá ma cjöt'ügöji c'o.

¹³ C'o nte c'o, 'ma cjó c'o pje mi tjörü c'o ma s'o, mi pëgaji c'o na s'o cja o cuerpoji. Nuc'ua c'o mböcjimi ra mbö't'üji c'ua c'o ts'itrangëlo 'ñe c'o ts'ichivo. O bübü 'ma ra mbant'aji co ndeje c'o o bozivi 'na ts'isungëlo, cja

rrü xis'iji c'ua c'o nte c'o vi pëga c'o ma s'o, para ro jogü c'o vi pëgaji c'o o cuerpoji.

¹⁴ Pero xenda ni muvi c'ü vi mbö't'üji e Cristo va pjödü o cji. Na ngueje Mizhocjimi angueze y ra bübü'tjo. Y na yeje, angueze o netsjë ro mbö't'üji, na ngue je ga cjanu va ne Mizhocjimi. Y c'ü na jñi'i, mi ojtjo c'o ma s'o angueze. Nguec'ua c'o na s'o c'o mi cjagöji 'ma ya mi ngue ro bëzhgöji ín aljmaji, ra perdonaozüji dya c'o, ngue c'ua rá pärägöji c'ü dya cja rí tügöji ín nzhunc'öji. Ngue c'ua xo ra sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, rá ma'tc'öji c'ü.

¹⁵ Mizhocjimi o mama mi jinguã c'ü ro perdonaozgöji ín nzhunc'öji, y dya cja ri tügöji c'o. Mi tüji ín nzhunc'öji na ngueje dya mi ätcöji c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o ley c'o vi mandazgöji Mizhocjimi. Pero ya zocüzüji dya 'na testamento nu cja nuevo. Na ngue 'ma o ndü e Jesucristo, o ngötcöji c'o mi tügöji, 'ñe c'o mi tû c'o mi cārã mi jinguã. Nguec'ua nudya, texe c'o o tsjapü Mizhocjimi o t'i mi jinguã, 'ñe c'o cjapü dya o t'i, ra perdonao dya Mizhocjimi c'o, c'ua ja nzi va mama mi jinguã.

¹⁶ Tsjijñiji ne jña nu rá xi'tsc'öji dya. 'Ma cjó c'o ra mbäbä 'na testamento ra jñu's'ü cjó ra zopcü c'o pë's'i, dya ixta ch'unü. Cja ra ch'unü c'o pë's'i, 'ma cja ra mbärã c'o pje pjëzhi c'ü na cjuana ya ndü'ü c'e nte c'ü o mbäbä c'e testamento.

¹⁷ Cja ra ch'unü c'o, 'ma ya rguí ndü c'e nte. Dya cjó be sö ra ch'unü c'o pë's'i c'e nte c'ü, 'ma xe ri büntjo c'ü.

¹⁸ Je xo ma cjatjonu 'ma o unü Mizhocjimi c'o ín mboxpalegöji c'ü ot'ü testamento c'ü ngue c'o o ley Mizhocjimi, o tsja e Moisés o xis'iji c'o o cji c'o animale c'o ya vi bö't'ü. Nuc'ua ndeze c'e pa c'ü, c'o ín mboxpalegöji mi jyodü ro dyätäji c'o ley c'o.

¹⁹ C'e pa c'ü, o tsja e Moisés, ot'ü o zopjü c'o ín mboxpalegöji o xipjiji texe c'o o ley Mizhocjimi. Nuc'ua cjanu o ma tjë'e c'ua c'o o cji c'o

ts'itrangëlo 'ñe c'o o cji c'o ts'ichivo, c'o ya vi chjanba o ndeje. Cjanu o jün 'na pjín'ño c'ü mi böch'ü o mbaxidyo. Nuc'ua co c'e pjín'ño c'ü, ngue c'ü vi xis'i o cji'i c'e libro c'ü mi t'opjü c'o ley. Cja xo nu xis'i c'ua cji'i texe c'o nte.

²⁰ Nuc'ua e Moisés cjanu o zopjü c'o nte o xipjiji: “Yo cji yo ró xixc'iji 'ñe yo ró xis'i ne libro, ngue yo rguí unnc'eji ngüenda c'ü ni jyodü rí dyätqueji ne testamento nu cja dya'c'üji Mizhocjimi, ni jyodü rí dyätqueji dya yo ley yo cja mandatsc'eji”, eñe e Moisés.

²¹ Je xo va cjatjonu xo xis'i o cji'i c'e ngüxipjadü, 'ñe texe c'o traste 'ñe c'o pje nde mi jyodü cja o bëpji c'o mböcjimi.

²² Xo t'opjü cja c'o ley, casi texe 'ma cjó c'o mi pëga c'o ma s'o, mi jyodü ro ndintspiji co cji'i. 'Ma cjó c'o mi cja c'o ma s'o, mi jyodü ro mbö't'üji animale ro xis'iji c'o o cji c'o, ngue c'ua ro perdonaoji o nzhubü c'e nte c'ü.

El sacrificio de Cristo quita el pecado

²³ Xo mi jyodü ro xis'iji o cji o animale cja c'e ngüxipjadü ngue c'ua ro ndintspiji c'ü, 'ñe c'o pje nde mi cupaji nu. Pero para ro ndintscöji ín mün'c'öji ngue c'ua ro sö ro chëzhgöji a jmi Mizhocjimi c'ü bübü a jens'e, dya mi muvi c'o o cji o animale. C'ü vi t'ät'ä c'e ngüxipjadü c'ü, ngue c'ü rví unü ngüenda c'o nte ja ga cja a jens'e nu ja bübü Mizhocjimi.

²⁴ Nu ja cjogü dya e Cristo, dya ngue c'e ngüxipjadü c'ü vi dyät'ä co a dyë c'o nte. Nu ja cjogü, je ngueje a jens'e nu ja va ötü dya Mizhocjimi por nutscöji.

²⁵ C'o ndamböcjimi tsjè'ma mi cjogüji nu ja me ma sjü. Je mi tjëdyiji nu c'o cji c'o dya mi ngue o cjitsjëji anguezeji. Pero dya ga cjanu va tsja e Cristo. Na ngue 'natjo vez c'ü o 'ñe ndü.

²⁶ 'Ma ro ë na puncjü vez, ya na puncjü vez rví mbö't'üji c'ü, ndeze 'ma o mbürü o ngärã yo nte. Pero dya je ga cjanu. Na ngueje yo cjë yo ya

ni ma ra nguins'i nu xoñijömmü, 'natjo vez o ëjë angueze. O ë ro 'ñe unü c'ü o vida ro mbö't'üji, ngue c'ua ro ndintscöji ín mün'c'öji c'o na s'o.

²⁷ Nutscöji rí nteji, o ch'acöji c'ü 'natjo vez rá tügöji. Y nuc'ua, cja rrü jñüncüji c'ua ngüenda Mizhocjimi.

²⁸ Je xo va cjatjonu e Cristo. 'Natjo vez va 'ñe ndü'ü ngue c'ua va ngö'tp'ü o nzhubü na puncjü o nte. Angueze ra ëjë na yeje. C'ü rguí 'ñeje, dya ngue c'ü ra ë ndü na yeje c'ü rguí ngö'tcöji c'o na s'o, jiyö. Ngue c'ü ra 'ñe zidyí c'o te'be c'ü, ra mimiji co Mizhocjimi a jens'e.

10

¹ C'o ley c'o vi ch'unü c'o ín mbox-palegöji, ngue c'ü rví unüji ngüenda c'ü ro ëjë 'naja c'ü ro ndintspiji o mü'büji. C'o ley, dya ndintspiji o mü'büji c'o. Zö tsjè'ma mi pö't'üji o animale c'o mi päsp'äji Mizhocjimi, pero sido mi tüji o nzhubüji.

² Nu c'ü mi mbäsp'äji o animale, 'ma ro sö ro ndintspiji o mü'büji, dya cja xe ro mbäsp'äji 'ma. Na ngue ya rví 'nintspiji na jo; dya cja xe rí söji cjo rí tüji c'o na s'o 'ma.

³ Pero dya je ma cjanu. Na ngueje tsjè'ma tsjè'ma mi päsp'äji c'o animale Mizhocjimi, nguec'ua c'o nte'e tsjè'ma tsjè'ma mi mbeñeji c'ü xe mi tüji c'o na s'o.

⁴ Na ngueje c'o o cji c'o ts'itrangëlo 'ñe c'o o cji c'o ts'ichivo, dya sö ra ndintscöji ín mün'c'öji c'o na s'o.

⁵ Nguec'ua 'ma o ëjë e Cristo cja ne xoñijömmü, o mama a cjava angueze va xipji Mizhocjimi c'ü nu Tata:

Yo nte pä'sc'äji o animale y pje c'o nde da'c'eji. Pero dya nda in negue a cjanu.

Nguec'ua rí dyacö 'na cuerpo rá cjagö texe c'ua ja nzi gui ñegue.

⁶ C'ü ni mbä'sc'äji o animale, 'ñe c'o pje c'o nde ni dya'c'eji, dya nda in negue a cjanu.

⁷ Nguec'ua ró mangö: “Nu'tsc'e Mizhocjimi, rí ne rá cjagö c'ua ja nzi gui ñegue.

Rí ne rá c'jagö c'ua ja nzi ga t'opjü c'o in leygue cja c'e libro c'ü 'mans'a. Rí ne rá c'jagö c'ua ja nzi ga t'opjü rá c'jagö", eñe e Cristo.

⁸ Tsjijñiji c'o o mama e Cristo. Ot'ü o mama c'ü dya nda go ne Mizhocjimi c'ü mi mbäsp'äji o animale, ni ri ngue c'ü mi tjü'tp'üji c'o, ni xo ri ngue c'ü pje c'o mi unüji angueze para ro perdonaoji o nzhubü c'o nte. Maco c'o ley, je t'opjü c'ü je ga cjanu rvá tsja c'o mböcjimi.

⁹ Nuc'ua e Cristo cjanu o mama: "Nu'tsc'e Mizhocjimi, rí ne rá c'jagö c'ua ja nzi gui ñegue", eñe. Nguéc'ua dya cja ni muvi c'ü ni mbäsp'äji animale Mizhocjimi, o c'ü pje c'o nde unüji para ra perdonaozgöji in nzhunc'öji. C'ü ni muvi dya, ngue c'ü o 'ñe ndü e Cristo c'ua ja nzi va ne Mizhocjimi.

¹⁰ E Cristo 'natjo vez va 'ñe ndü'ü, na ngue je ga cjanu va ne Mizhocjimi. Nguéc'ua ya na jozögöji dya a jmi angueze.

¹¹⁻¹² Yo mböcjimi pama pama pöt't'üji o animale, cja rrü mbäsp'äji c'ua Mizhocjimi. Maco c'o o cji o animale, dya sö ra ndintspi o mü'bü yo nte c'o o pecadoji. Pero e Cristo 'natjo vez va 'ñe ndü va ngötcöji in nzhunc'öji c'ü, nguéc'ua dya cja rí tügöji c'o. Yo mböcjimi, dya söyaji, sido pöt't'üji o animale. Pero e Cristo, ya mimi dya a jens'e cja o jodyë Mizhocjimi, ya söya. Na ngue ya nguarü c'e böpji c'ü o 'ñe tsja, 'natjo vez o 'ñe ndü por nutscöji.

¹³ Nudya, je mimi e Cristo a jens'e; te'be hasta 'ma ra ndöpüji c'o nu'u na ü.

¹⁴ Na ngue c'ü 'natjo vez va ndü e Cristo, ya ndintsqiiji in mün'c'öji nutscöji o ntezgöji dya. Nguéc'ua, dya cja rí tñji dya c'o na s'o.

¹⁵ Je xo ga cjatjonu ga xitscöji o Espíritu Mizhocjimi:

¹⁶ C'e testamento c'ü rá unügö yo nte 'ma ra zädä c'o pa c'o, je rgá cjava c'ü.

Rá c'japcö in jñagö ra zi'ch'i na jo cja o mü'büji 'ñe cja o pjeñeji, ngue c'ua ra mbârã ra tsjaji c'ua ja nzi rgá negö, eñe Mizhocjimi.

¹⁷ Xo mama a cjava:

Yo nte, dya ätcäji in leygö, me tuns'ü o nzhubüji. Pero rá perdonaogöji, dya cja xe rá mbeñe c'o na s'o c'o cjaji, eñe.

¹⁸ 'Ma ya perdonaozgöji Mizhocjimi c'o na s'o, ixi pärãgueji c'ü dya cja xe ni jyodü cjó pje xe ra unü Mizhocjimi ngue c'ua ra perdonaozgöji c'o.

Debemos acercarnos a Dios

¹⁹ Nguéc'ua mi cjuarmats'ügöji, ra sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü bübü nu ja me na sjü'ü; dya cja ni jyodü rá sügöji. Na ngueje e Jesucristo o pjödü o cji va ndü.

²⁰ Nu cja c'e ngüxipjadü nu ja mi pöpji c'o mböcjimi mi jinguã, mi 'nüns'ü 'na bitu ngue c'ua dya sö ro cjogüji nu ja me ma sjü'ü. Pero nutscöji sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi c'ü bübü nu ja me na sjü a jens'e. Sö rá chëzhgöji, na ngue o ndü e Jesucristo, cjanu o te o bübüttö na yeje.

²¹ Nguetsjë angueze in ndamböcjimigöji dya c'ü, nutscöji o t'izgöji dya Mizhocjimi.

²² C'ua ja nzi va tsja e Moisés o xis'i c'o mböcjimi o cji c'o animale ngue c'ua ro 'nintspi c'o, je xo ga cjazgöji dya nu, Mizhocjimi ya ndintscöji in mün'c'öji dya. Y c'ua ja nzi ma xaja c'o mböcjimi ngue c'ua ro chjintsitsjëji o cuerpoji, je xo ga cjazgöji dya nu, ró jigöji rvá jizhgöji c'ü ya 'nintscöji dya in mün'c'öji. Nguéc'ua ni jyodü rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi co texe in mün'c'öji, y rá junt'ü in mün'c'öji c'ü ra recibidozüji dya c'ü.

²³ Ni jyodü sido rá junt'ü in mü'büji a cjanu; dya rá yembeñeji. Y rá xipjiji yo nte. Na ngue Mizhocjimi cumple c'ü mama.

²⁴ Xo ni jyodü rá pötü rga zopjüji yo mi cjuarmaji, ngue c'ua rá s'iyaji yo nín minteji y rá pjösc'öji yo.

25 Cârã o cjuarma c'o dya cja jmurüji co c'o nu cjuarmatsjëji. Dya ni jyodü a cjanu. Ni jyodü rá jmurügöji y rá pötü rga zopjüji. Ni jyodü na puncjü rá cjaji a cjanu, na ngueje rí pärägöji ya va chëzhi c'e pa 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo.

26 Nutscöji rí pärägöji c'ü na cjuana ja ga cja e Cristo. Nguéc'ua nu 'ma ixtá mbeñe rá cjaji c'o na s'o, dya sö xe ra perdonaozgöji c'o. Na ngueje ya ndü e Cristo por nutscöji, dya cja sö xe ra ndü na yeje.

27 C'ü ra sö rá te'beji 'ma, nguex-tjo c'ü ra tsjacöji Mizhocjimi me rá sufregöji na puncjü. Na ngueje texe c'o üji e Cristo, Mizhocjimi me ra ünbü c'o, ra tsjapü ra ma sufreji cja sivi.

28 Mi jinguã mi cârã c'o o tsjapü dya ni muvi c'o o ley Mizhocjimi c'o vi dyopjü e Moisés, o tsjaji na s'o. Pero 'ma mi bübü yeje o jñi'i testigo c'o ro mama pje vi tsja c'o nte c'o, ro mbö't'üji 'ma c'o vi tsja na s'o, dya ro perdonaoji.

29 E Jesús o pjödü o cji va ndü'ü. Nguéc'ua Mizhocjimi sö ra dyacöji dya c'o na jo c'o vi mama, y nguéc'ua sö ra ndintscöji dya c'o na s'o. Y o Espíritu jítscöji ja ga s'iyazgöji Mizhocjimi. Nguéc'ua 'ma cjó c'o mbeñe ra tsja c'o na s'o, nu'ma, jünpü 'ma o jña e Jesús c'ü nu T'i Mizhocjimi cja rrü yönbü c'ua, y cjapü dya ni muvi c'ü vi ndü c'ü, y cja c'o na s'o chjëntjui c'ü ro zadü o Espíritu Mizhocjimi. Nguéc'ua c'e nte c'ü, merecido c'ü xenda ra sufre na puncjü, que na ngueje c'o dya dyätä c'o ley mi jinguã.

30 Na ngueje rí pärägöji ja ga cja Mizhocjimi c'ü o mama a cjava: "Nguetscö rá cjapü ra sufre c'o cja na s'o, rá nzhopcöji c'o na s'o c'o vi tsjacöji", eñe. Je xo t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi: "Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda c'o o t'i", eñe.

31 Me na sjü 'ma cjó c'o ra tsja c'o na s'o. Na ngue Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre na puncjü.

32 Nu'tsc'ejí rí mbeñegueji na jo c'o

pa 'ma cja vi pärägueji ja ga cja e Cristo. O tsja'c'üji yo nte i sufregueji na puncjü pero i sëchqueji, dya i jyëzgueji e Jesucristo.

33 Bübü 'ma me go tsja'c'üji burla va zanc'üji yo nte, y va tsja'c'ejí c'o na s'o. Xo bübü 'ma i dyocjeji c'o cjuarma c'o je xo ga cjatjonu va tsjapüji, i juentsqueji c'o.

34 I juentsqueji c'o cjuarma c'o mi sufre a pjörü, i pjösc'ejí c'o. Y 'ma o tsja c'o nte o jñünc'ejí c'o mi pë'sc'ejí, me i mácjeji vi pësp'iji paciencia c'o. Na ngueje in pärägueji je bë'sc'ejí a jens'e c'o xenda na jo'o c'o dya ra chjorü.

35 Nguéc'ua, dya rí jyëziji e Cristo; sido rí jñunt'ü in mü'büji c'ü ra salvats'üji c'ü, dya rí süji. Na ngueje 'ma rí sidoji, ra dya'c'ejí 'ma Mizhocjimi c'o me na jo.

36 Ni jyodü rí tsjagueji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi; ni jyodü rí sëchqueji ngue c'ua ra dya'c'ejí c'ü ya mama.

37 Na ngueje je t'opjü a cjava o jña Mizhocjimi:

Ya ngue ra ëjë na yeje nu c'ü in te'beji; dya ra mezhe c'ü.

38 'Ma cjó c'o ench'e o mü'bü c'ü, ya jogü cja in jmigö 'ma c'o. Y 'ma ra sido ra creoji, rá unüji ra ma mimiji co nuzgö.

Pero 'ma cjó c'o ra zü'ü y ra chjench'ejí, 'ma dya cja ra 'ñejmeji, nu'ma, dya cja rá mápägö 'ma c'o, eñe Mizhocjimi.

39 C'o sü a cjanu, ra ndüji, dya ra salvaji. Nutscöji, dya rá süji. Rí ench'e in mün'c'öji Mizhocjimi nguéc'ua ra dyacöji c'ü dya rá tñji, rá bünc'öji.

11

Lafe

1 Nu 'ma rí ench'e in mü'bügöji Mizhocjimi, rí pärägöji 'ma c'ü ra zädä c'o ya mama angueze. Y rí te'beji c'o, zö dya rí jandaji cjo ra zädä.

2 Bübü c'o mi cârã mi jinguã c'o me nántji cja o jña Mizhocjimi c'ü mi cjaji na jo. Me nántji a cjanu na ngue

mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi, mi pārãji c'ü ro tsja c'ua ja nzi va mama.

³ Mi jinguã mi ojtjo yo bübü dya; mi nguextjo Mizhocjimi. Nuc'ua o mama Mizhocjimi c'ü ro bübü ne jens'e 'ñe ne xoñijõmü, o bübü c'ua. Nguéc'ua rí ench'e ín mün'c'öji Mizhocjimi, rí pārãji ra zädä c'ua ja nzi ga mama angueze.

⁴ Mi jinguã, e Abel o mbö't'ü o animale c'o o mbäsp'ä Mizhocjimi. Xo 'ñetjo e Caín, xo mbäsp'ä Mizhocjimi c'o vi mbedye cja o juajma. Pero c'o o mbäsp'ä e Abel, xenda ma jo a jmi Mizhocjimi c'o, na ngueje e Abel mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi. Rí pārãgõji c'ü ma jo e Abel a jmi Mizhocjimi, na ngueje Mizhocjimi o mápä c'o o unü e Abel. Nguéc'ua zö ya ndü e Abel, pero chjëntjui c'ü xe ri ñatjo c'ü, na ngueje sö rá unnc'õji ngüenda cja o jña Mizhocjimi ja va 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi c'ü.

⁵ E Enoc mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguéc'ua o s'idyi a jens'e, dya go ndü c'ü. Dya cja xe go mimi va cja ne xoñijõmü, na ngueje Mizhocjimi ya vi zidyi a jens'e. Je t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mi cja Mizhocjimi mi mápä e Enoc 'ma dya be mi sidyi a jens'e.

⁶ 'Na nte, 'ma dya ra 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, nu'ma, dya sö Mizhocjimi ra mápä 'ma c'e nte. Na ngueje 'ma cjó c'o ne ra chëzhi a jmi Mizhocjimi, ni jyodü ra jñunt'ü o mü'bü c'ü bübütjo Mizhocjimi. Xo ni jyodü ra jñunt'ü o mü'bü, 'ma ra jyodü Mizhocjimi co texe o mü'bü, Mizhocjimi ra unü c'ü rguí mbärã ja ga cja angueze, y ra recibido c'ü.

⁷ E Noé, xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Mizhocjimi o zopjü e Noé o xipji c'ü ro pejñe 'na tradyebe ro chjotü texe c'o nte. Zö nunca mi jandaji a cjanu c'o pa c'o, pero e Noé o creo c'ü vi mama Mizhocjimi. O züpü c'ua c'o jña c'o, go dyät'ä c'ua 'na barco. Nguéc'ua dya ndü e Noé cja c'e tradyebe, ni ri ngue c'ü nu su, ni xo ri ngue c'o o t'i, ni xo ri ngue c'o o cjö. E Noé o jñunt'ü o mü'bü

c'ü ro 'ñeje 'na tradyebe c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Nguéc'ua va mama Mizhocjimi c'ü ya ma jo e Noé cja o jmi. Pero c'o nte, dya tsjapüji ngüenda c'ü vi mama Mizhocjimi. Nguéc'ua jñetse ma s'o c'o nte c'o.

⁸ E Abraham, Mizhocjimi o xipji ro mbedye cja c'ü o jñiñi, ro ma cja c'ü 'na jñiñi c'ü ro tsjapü o cjaja. E Abraham o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi c'ü. Nguéc'ua ixco dyätä Mizhocjimi go mbedye go ma c'ua, zö dya mi pārã ja je ro zät'ä.

⁹ Nu cja c'e jñiñi c'ü vi mama Mizhocjimi ro unü e Abraham, e Abraham mi nzhontjo mi nzhontjo nu. Na ngue dya be mi ngue o cjaja c'e jñiñi c'ü. Mi bübütjo e Abraham cja 'na ngüxipjadü c'ü mi tä's'ätjoi. E Abraham mi nzhontji e Isaac c'ü nu t'i, 'ñe e Jacob c'ü nu bëche c'o xo vi xipji Mizhocjimi ro tsjapü o cjajavi c'e jñiñi c'ü. Zö mi nzhontjo e Abraham, pero mi sido mi ejme Mizhocjimi.

¹⁰ Mi te'be ro ma mimi cja c'e jñiñi a jens'e c'ü nunca ra chjorü, c'ü nguetsjé Mizhocjimi o dyät'ä ja c'o nzi va ne.

¹¹ E Sara c'ü nu su e Abraham, dya mi muxt'i c'ü. Ya xo vi cjogü o cjé'ë 'ma ro muxt'i. Pero o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, mi pārã c'ü ro mus'ü 'na ts'it'i c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Nguéc'ua Mizhocjimi o unü e Sara ro nduns'ü c'e ts'it'i c'ü o mus'ü.

¹² Nguéc'ua e Abraham, zö ya me mi pale cjó xe ro mama c'ü xe ro sö ro 'ñeje t'i c'ü, pero go tsäjã na puncjü o mboxbëche c'ü. Yo seje a jens'e, 'ñe c'o 'ñõxõmü c'o järã a ñünü cja yo ndare 'ñe cja yo mar, dya cjó sö ra mbezhe c'o. Je xo ga cjatjonu yo o mboxbëche e Abraham, me na puncjü yo.

¹³ E Abraham o ndü c'ü, y dya go ch'unü va texe c'o vi xipji Mizhocjimi c'ü. Je xo va cjatjonu e Isaac 'ñe e Jacob. Pero mi sido mi junt'ü o mü'büji c'ü ro unü Mizhocjimi anguezeji c'ua ja nzi va mama; mi sido mi creoji hasta 'ma mü o ndüji. Mi pārãji, zö ro mezhe pero ro zädä c'o vi mama Mizhocjimi. Nguéc'ua ma mäji. Y mi

mama anguezeji mi xipjiji a cjava c'o 'ñaja nte: “Nutschöjme, ri nzhontcöjme cja ne xoñijömmü”, mi eñeji.

¹⁴ C'ü vi mamaji a cjanu, ixi 'ñetsetjo c'ü mi jodüji c'ü 'na jñiñi.

¹⁵ C'e jñiñi c'ü mi jodü e Abraham 'ñe e Isaac 'ñe e Jacob, dya mi ngue c'e jñiñi nu ja ot'ü mi bübü e Abraham. 'Ma ri ngueje c'ü, ro sö ro nzhogüji 'ma; dya pje ro ts'a's'üji.

¹⁶ Pero me mi ne o mü'büji 'na jñiñi c'ü me xe na jo'o, c'ü ngue a jens'e. Nguec'ua, dya tseje Mizhocjimi ga mama: “Ngue o Mizhocjimizgö yo”, eñe. Ixi jñetsetjo c'ü dya tse c'ü. Na ngueje ya dyät'ä 'na jñiñi nu ja ra ma ngärã anguezeji.

¹⁷⁻¹⁸ Mizhocjimi ya vi xipji a cjava e Abraham: “Je ngue in ch'igue e Isaac c'ü ra tsja tata cja in mboxbëchegue”, eñe Mizhocjimi. 'Na nu pa'a Mizhocjimi o tsjapü 'na prueba e Abraham; o xipji c'ü ro tsja e Abraham ro unü e Isaac c'ua ja nzi ma mbäsp'äji o animale Mizhocjimi. Zö e Isaac mi ngue c'ü 'natjo nu t'i e Abraham, pero e Abraham ya mi ngue ro mbö't'ü e Isaac ro unü Mizhocjimi. Na ngue mi junt'ü o mü'bü c'ü je ri ngue e Isaac c'ü ro tsja tata cja nu mboxbëche e Abraham, c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi.

¹⁹ E Abraham mi pärã, zö ro mbö't'ü e Isaac pero Mizhocjimi mi pë's'i poder, mi sö ro tsjapü ro te e Isaac ro bübü'tjo na yeje. Nguec'ua Mizhocjimi o ts'a's'ü c'ua e Abraham, dya jyëzi ro mbö't'ü e Isaac. Nguec'ua e Abraham xe go sitjo c'ü nu t'i, chjëntjui c'ü ya rví ndü. Na ngueje ya mi ngue ro mbö't'ü.

²⁰ E Isaac xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua va tsja e Isaac va dyötpü c'ua Mizhocjimi c'o nu t'i c'o mi ngue e Jacob 'ñe e Esaú. Y o xipjivi ja rvá intsjimi Mizhocjimi anguezevi 'ñe c'o nu mboxbëchevi c'o cjë c'o cja ro ëjë.

²¹ E Jacob xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi. Nguec'ua 'ma ya ma tñ'ü c'ü, o dänã c'ü o ch'äjã va dyötpü

Mizhocjimi nza yeje c'o o bëche c'o mi ngue o t'i e José.

²² E José xo 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, mi pärã c'ü ro tsja Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama. Nguec'ua 'ma ya ma tñ'ü c'ü, o mama ja rvá tsja c'o o mboxbëche e Jacob c'o mi xiji Israelita. O mama c'ü ro ngärãji a Egipto pero ro mbedyeji nu, 'ma ro zädã c'o pa. Y xo xipji c'o o dyoji ro ndunbüji c'ü o cuerpo angueze 'ma ro mbedyeji.

²³ O mezhe c'ua, c'ü mi rey a Egipto o manda ro pant'aji cja ndare texe c'o ts'it'i cja c'o Israelita 'ma cja mi jmus'ütjoi. 'Ma o jmus'ü e Moisés, c'ü nu tata 'ñe c'ü nu nana o jñandavi c'ü me ma zö c'e ts'ilëlä, xa'ma pje c'o ro mbëzhi c'ü. Anguezevi o 'ñench'e o mü'büvi Mizhocjimi. Nguec'ua va pönüvi jñi zana c'e ts'ilëlä c'ü mi ngue e Moisés. Dya go züpüvi o jña c'e rey.

²⁴ Nuc'ua c'ü nu xunt'i c'e rey a Egipto, 'ma o chöt'ü c'e ts'ilëlä c'ü mi ngue e Moisés, o tsjapü o t'i c'ua c'ü. Pero 'ma mü o nocü e Moisés o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi c'ü. Nguec'ua 'ma ya vi bëzo angueze, dya cja ne xe ro nädãji angueze mi ngue o t'i c'ü nu xunt'i c'e rey.

²⁵ Ro sö e Moisés xe ro tsja bëche cja c'e rey, ngue c'ua xe ro mäjã e Moisés rvã züji, ro tsja c'o nte. Pero o unü ngüenda c'ü dya rvã jo a cjanu, 'ñe c'ü dya ro mezhe rvã mäjã. Na ngue c'ü rví mäjã a cjanu, je ri tsjatjo va cja ne xoñijömmü. C'ü o tsja, o mbeñe c'ü xenda rvã jo ro dyoji c'o nu menzumüji a Israel c'o vi juajnü Mizhocjimi, y ro sufre co anguezeji.

²⁶ O nguijñi angueze, zö ro zadüji angueze pero xenda rví muvi c'ü ro dyätã e Cristo rvã mbedye a Egipto, que na ngueje c'ü ro nguejme ro tsjapü o cjaja texe c'o mi pë's'iji cja trabodega nu. Na ngueje e Moisés mi te'be c'o xenda na jo c'o ro unü Mizhocjimi.

²⁷ C'ü vi mbedye e Moisés a Egipto, dya ngue c'ü mi sñ c'ü pje ro tsjapü c'e rey; ngue c'ü mi junt'ü o mü'bü ro zädã 'ma ro sö ro pjongü libre c'o nu

menzumütsjëji. Mi creo c'o vi mama Mizhocjimi, nza cja 'ma ixto ñavi ro jñandba o jmi; maco dya cjó janda Mizhocjimi.

²⁸ Na ngue c'ü mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi, o mbürü e Moisés o pjongü c'e mbaxua c'ü ni chjü Pasqua, o xipji c'o nu menzumüji a Israel ro xis'iji o cji cja ngoxtji c'o o ngumüji, ngue c'ua 'ma ro ëjë c'ü o anxe Mizhocjimi, dya ro mbö'tp'üji 'ma c'o nu ndats'it'iji.

²⁹ E Moisés 'ñe c'o nu menzumüji a Israel o 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi, o jñunt'ü o mü'büji c'ü ro mbös'ü Mizhocjimi anguezeji ja rvá mbes'ejji cja c'e trazapjü c'ü jüsp'üji Mar Rojo. Nguec'ua va mbes'ejji c'ua, nza cja 'ma ri nguetjo cja jömü c'ü na dyodü. Pero c'o mi menzumü a Egipto, 'ma mi cja ro mbes'ejji, go nzhogü c'o ndeje c'o vi xögü, go chjorüji c'ua texeji nu.

³⁰ C'o Israelita o 'ñench'e o mü'büji Mizhocjimi. Nguec'ua pama mi xinchp'itjoji cja c'e jñiñi a Jericó. Nguec'ua 'ma ya vi cjogü siete pa, go nügü c'ua c'o trandüngümü c'o mi c'ot'ü c'e jñiñi.

³¹ 'Ma dya be mi xinchp'iji cja c'e jñiñi, o xipjiji ye bëzo c'o mi Israelita o ëjui, o 'ñe zo'büvi nu. Cja c'e jñiñi, mi bübü 'na ndixü c'ü nde ma dyonpütjo o bëzo. Nuc'ü, mi chjü'ü Rahab c'ü. Pero c'e ndixü go 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, nguec'ua va mbös'ü c'o vi 'ñe zo'bü. O tsjocüvi a mbo cja o ngümü, ngue c'ua dya ro zürüji c'o. Nguec'ua 'ma o nügü c'o ndüngümü c'o mi c'ot'ü c'e jñiñi, c'o tropa c'o mi Israelita, dya go mbö't'üji c'e ndixü. Pero c'o nu menzumüji a Jericó, dya go züji Mizhocjimi. Nguec'ua va mbö't'üji c'o.

³² ¿Pje xe rá xi'tsc'öji? Dya rá sürü rá xi'tsc'öji dya, texe c'ua ja va tsja e Gedeón, 'ñe e Barac, 'ñe e Sansón, 'ñe e Jetté, 'ñe e David, 'ñe e Samuel, 'ñe c'o profeta.

³³ Anguezeji mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi, nguec'ua mi bübü anguezeji c'o o ndöpü o rey. Xo mi bübü c'o o mbëzhi juesi c'o na jo va

zopjü c'o nu menzumüji. Xo mi bübü c'o o zädä c'ü vi xipji Mizhocjimi. Xo mi bübü anguezeji c'ü o pant'aji a nde cja o león, pero Mizhocjimi o ngo'tp'ü a ne c'o león. Na ngueje mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi c'e nte c'ü.

³⁴ Mi bübü c'o o mboch'üji cja trasiivi c'ü me mi yorü, pero Mizhocjimi o tsja c'ü dya pje tsjapüji c'e trasiivi. Na ngueje anguezeji xo mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Mi bübü c'o ro bö't'ü co tjëdyi. Pero dya pje xo tsjapüji c'o, na ngueje anguezeji xo mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Mi bübü c'o mi sũ o mü'bü. Pero Mizhocjimi go tsjapu ro zëzhiji, na ngueje mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Nguec'ua va chüji na jo c'o o tropa c'o nte c'o dya mi ma't'ü Mizhocjimi, va ndöpüji c'o.

³⁵ Mi bübü ndixü c'o vi ndü c'o mi cãrã o ngümü, pero o tetjo c'o, o bübütjoji na yeje.

Mi bübü c'o o mbäräji hasta 'ma cja mü o ndüji. 'Ma ro mama anguezeji c'ü dya cja ro ma't'üji Mizhocjimi, ro 'ñemeji 'ma libre, dya pje ro tsjapüji 'ma c'o. Pero anguezeji, dya mamaji a cjanu c'ü ro jyëziji Mizhocjimi. Na ngue mi te'beji c'ü xenda na jo; mi te'beji c'e pa 'ma ra tetjoji ra mimiji co Mizhocjimi.

³⁶ Mi bübü c'o me go mbätäji va nda's'üji co chirrio, na ngueje mi ench'ejji o mü'bü Mizhocjimi. Mi bübü c'o mi sufre a pjörü, y xo mi tjün't'üji co cadena.

³⁷ Mi bübü c'o o pjat'üji o ndojo va mbö't'üji. Mi bübü c'o o dyocüji a nde co serrote. Mi bübü c'o o xipjiji c'ü na jo ro mamaji c'ü dya cja ro ma't'üji Mizhocjimi; 'ma jiyö, ro tsjapüji ro sufreji 'ma na puncjü. Mi bübü c'o o mbö't'üji co tjëdyi. Mi bübü c'o o c'ueñe cja o ngümüji o möji na jë. Nguec'ua mi bëzhi c'o mi jyodüji, nguec'ua ya nguextjo o xipjadü o ndëchjürü c'ü mi je'ejji, 'ñe o xipjadü o chivo. Mi sufreji na puncjü, y mi cjapüji na s'o c'o.

³⁸ C'o nte c'o dya mi creo Mizhocjimi mi mamaji c'ü ma s'o c'o mi ma't'ü Mizhocjimi; mi mamaji

c'ü dya mi jyodü c'o mi ma't'ü Mizhocjimi xe ro mimiji cja c'o o jñiñiji. Maco mi nguetsjë c'o mi mama a cjanu, c'o ma s'o. C'o mi ejme Mizhocjimi, o c'ueñeji cja o ngumüji o möji na jê, nguec'ua mi nzhodütjoji cja majjadü, 'ñe cja t'eje. Mi tsädätjoji cja cueva.

³⁹ Texe c'o nte c'o ya ró xi'tsc'öji, me nântji c'ü na jo va tsjaji, na ngue mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Pero dya ch'unüji va, nu c'o vi mama Mizhocjimi.

⁴⁰ Na ngueje Mizhocjimi ya vi mbeñe c'ü ro zädä c'ü xenda na jo. Mi te'be Mizhocjimi c'ü ro cärägöji nutscöji, ngue c'ua c'o mi cärä mi jinguä, 'ñezgöji sö rá chëzhgöji a jmi angueze rí texeji.

12

Fijemos la mirada en Jesús

¹ C'o nte c'o cja ró xi'tsc'öji, zö mi sufreji pero dya jyëziji c'ü mi ench'e o mü'büji Mizhocjimi. Xo rga cjazgöji nu, ni jyodü, dya rá jëziji c'ü rgá ench'e ín mü'büji e Jesucristo, zö xo rá sufreji. C'ü rgá nzhodüji cja o 'ñiji Mizhocjimi chjëntjui nza cja 'na nte c'ü ri cja carrera. Nuc'ü, ra ts'o's'ü c'o bitu c'o ri je'e. 'Ma jiyö, ra ts'a's'ü c'o bitu, y ra bëzhi 'ma c'e carrera. Je xo ga cjazgöji nu. Ni jyodü rá jëzgöji texe c'o na s'o c'o rí cjaji, 'ñe c'o pje nde c'axcöji.

² Ni jyodü rá unnc'öji ngüenda c'ü ja va tsja e Jesús, y rá te'beji ra mböxcüji angueze xo rá zëzhgöji 'ma pje c'o rá sufreji. 'Ma o ndät'äji e Jesucristo cja ngronsi, me co bëchpiji o tseje va tsjapüji burla. Pero e Jesús go ne go ndü, dya tsjapü ngüenda c'ü mi bëchpiji o tseje. Na ngue mi pärä c'ü ro zädä 'ma me ro mäjä angueze, na ngue ya rví mböxcüji. Na ngue c'ü o ndü e Jesús, nudya, je mimi dya cja o jodyë Mizhocjimi.

³ Mbeñeji c'ü o tsja e Jesús. Mbeñeji, ngue c'ua 'ma pje c'o ra tsja c'eji, dya ra tögü in mün'c'eji c'ü rguí jyëzgueji Mizhocjimi. C'o nte, me go tsjapüji

o sufre e Jesús; maco mi nguetsjë anguezeji ma s'oji. Pero e Jesús go sëchi texe c'o.

⁴ C'ü ni 'ñench'e in mün'c'eji e Cristo, ngue c'ü ni jyonnc'ügueji o chü yo nte. Pero dya cjó be bö't'ütsc'eji. Nguec'ua, dya ni jyodü rí tsjaji na s'o rguí xögueji co e Cristo.

⁵ Pe ya i jyombeñeji c'ü mama cja o jña Mizhocjimi nza cja 'na tata 'ma zopjü c'o o t'i. Je mama ga cjava c'ü: Nu'tsc'e ín ch'itsc'ö, 'ma ra huënch'igüe Mizhocjimi c'in Jmugue, dya rí tsjapü c'ü dya pje ni muvi c'ü o jña c'ü.

Ni xo rí tsjijñi rguí sentiogue 'ma ra xi'tsc'e c'ü na s'o i tsja.

⁶ C'in Jmugue 'ma s'iyä 'na nte, cjapü ra sufre 'ma.

Y ngue c'o cjapü o t'i, c'o castigao c'ü, eñe c'e jña.

⁷ Nujoyo in sufregueji, nguetsjë Mizhocjimi c'ü jëzi rí sufregueji yo. Nguec'ua rí xötpügueji 'ma c'ü ja rguí dyätqueji na jo angueze. Mizhocjimi cja c'eji nza cja 'na tata cjapü c'ü nu t'i. Na ngueje texe yo bëzo, bübü 'ma ni jyodü ra castigaoji c'o o t'iji.

⁸ Mizhocjimi jëzi ra sufre texe c'o o t'i. Nguec'ua 'ma dya in sufreji, nu'ma, dya ngue o t'itsc'eji 'ma c'ü.

⁹ C'o mi tatagöji cja ne xoñijö mü mi castigaozüji c'o, ngue c'ua ro ätcöji c'o. Y mi sügöji c'o. Nadya c'in Tatagöji c'ü bübü a jens'e, ¿cjo dya xo ni jyodü rá sügöji angueze, ngue c'ua rá bübüjtjoji? Jä, ni jyodü.

¹⁰ Ja nzitjo cjë c'o o castigaozüji c'o mi tatagöji. Mi castigaozüji c'ua ja nzi ma netsjëji anguezeji. Pero Mizhocjimi castigaozüji ngue c'ua ra mböxcöji, ngue c'ua rga cjazgöji angueze.

¹¹ Ixi 'mārätjo, 'ma jëzi Mizhocjimi ra sufre 'na nte, dya mäjä c'e nte, nzhümü 'ma c'ü. Pero 'ma ra unü na jo ngüenda c'e nte jenga ni sufre c'ü, cja rrü dyätä c'ua Mizhocjimi, nu'ma, xenda rrä jo c'o ra tsja 'ma c'e nte, y dya cja pje xe ra mbeñe 'ma c'ü.

El peligro de rechazar la voz de Dios

12 C'o cja carrera, bübü 'ma ya me ni tögü o ngua. Nguec'ua dya cja nda sö ra cjuan'diji. Je xo ga cjatsc'ejj nu, me tögü in mün'c'ejj. Nguec'ua rí xi'ts'ijj rí zëzhgueji.

13 Ixtí tsjijñijj c'ü ngueje o 'ñijj e Cristo c'ü rí möcjej. Ngue c'ua c'o yembeñetsc'ejj, dya ra xögüj cja c'e 'ñijj c'ü na jo, y dya cja xe ra yembeñejj.

14 Me rí jyodüj ja rgui tsärãgueji na jo texe yo nte. Xo rí jyodüj rí tsjajj c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimj c'o na jo. 'Ma jiyö, dya ra sö rí pärãj j 'ma na jo ja ga cja angueze, y dya ra sö rí ma minc'ejj co angueze.

15 Rí pjötpütsjēj j ngüenda. 'Ma jiyö, 'na ri bübüts'ejj 'naja c'ü ra xögü co Mizhocjimj, maco o nugüj na jo va ndäjä c'ü nu T'i. 'Ma ri bübüts'üj c'ü ri cja na s'o, zö ri 'natjo nte, pero ra jí'ts'ijj 'na 'ñijj c'ü na s'o, nguec'ua ri bübüts'üj na puncjü c'o xo ra tsja na s'o.

16 Rí pjötpüj ngüenda c'ü dya cjó ri bübüts'ejj hermano c'ü ri 'ñejj c'ü 'na ndixü, o hermana c'ü ri 'ñejj c'ü 'na bëzo. Y 'ma dya in chjüntüj, dya rí jyöt'üj o ndixü. Xo rí pjötpüj ngüenda c'ü dya cjó ri bübüts'ejj c'ü ra tsja c'ua ja nzi va tsja e Esaú, ra tsjapü dya pje ni muvi c'o me na jo c'o ne ra dyacöj Mizhocjimj. E Esaú mi ngue c'ü nu ndat'i e Isaac, nguec'ua je ngue e Esaú c'ü ro intsjimijj ro tsja Mizhocjimj. Pero c'ü rví intsjimijj c'ü, o mbö'ö e Esaú por 'na mojmü o jñönü c'ü o ch'unü ro zi.

17 In pärãgueji ja va tsja c'ua e Esaú. O mezhe c'ua e Esaú mi ne c'ü ro intsjimijj c'ü. Pero Mizhocjimj dya go ne a cjanu. Me go huë'ë c'ua e Esaú, 'na xe ro sö ro intsjimijj c'ü. Pero dya cja sö.

18 Nu cja c'e t'eje nu ja o ch'unü c'o o mandamiento Mizhocjimj c'o in mboxpalegöj, me mi yorü o trasivi nu. Me xo ma bëxömütjo ma jängömmü nu. Y me ma zëzhi ma vü'ü trandajma nu.

19 Y cja c'e t'eje, xo mi zünü me na jens'e 'na trompeta nu. Cjanu ña c'ua

Mizhocjimj o zopjü c'o in mboxpalej. Anguezejj me go züj va dyärãj c'o jña c'o, nguec'ua va dyötüj e Moisés c'ü ro xipj Mizhocjimj c'ü dya cja ro ña'a.

20 Me mi süj, dya cja ne ro dyärãj. Na ngueje Mizhocjimj vi mama a cjava: "Zö ri nguextjo 'na animale ra säjä cja ne t'eje, pero rí pöt'üj c'ü. Pero dya rí chëzhij. Rí pjat'üj co ndojo, o 'ma jiyö rí pjat'üj co lanza", eñe Mizhocjimj.

21 Me mi sü'ü ma jñandajj cja c'e t'eje. Nguec'ua hasta e Moisés o mama: "Me rí mbigö rgá sügö na puncjü", eñe. Nu c'e t'eje c'ü, dya ngue c'ü in chëzhgueji a jmi c'ü, iyö.

22 Nu c'ü in chëzhgueji dya a jmi, ngueje Mizhocjimj c'ü ixj bübütjo. Nuc'ü, je bübütjo cja c'ü 'na t'eje c'ü ni chjü Sion, cja c'e jñiñi a Jerusalén a jens'e. Je nguejnu me mäjä ga ngärã c'o o anxé Mizhocjimj c'o me na puncjü.

23 Je ngue nu, va juns'ü o tjü'ü texe c'o o t'i Mizhocjimj c'o na puncjü, na ngueje je menzumüj dya nu. Nu c'ü ra jñün'c'ejj ngüenda, nguetsjé Mizhocjimj c'ü manda texe a jens'e 'ñe cja ne xoñijömmü. Nu ja bübü angueze, je xo cãrä nu, c'o nte c'o ya jogü cja o jmi. Nuc'o, ojtjo nada c'o na s'o a jmi Mizhocjimj c'o.

24 Xo in chëzhgueji dya a jmi e Jesús. C'ua ja nzi ma tsja c'o mböcjimj ma xis'ijj c'o o cji o animale ngue c'ua ro perdonoj c'o nte, je xo ga cjatjo nu'tsc'ejj. 'Ma in ench'e in mü'büj e Jesucristo, Mizhocjimj perdonaots'üj, na ngue o pjödü o cji e Jesús va ngötcüj in nzhubüj. 'Ma o tsja e Caín o mbö't'ü e Abel, mi jyödü ro nzhopcüj c'o na s'o e Caín. Pero na ngue c'ü o mbö't'üj e Jesús, Mizhocjimj dya ra nzhocüzgöj c'o na s'o c'o rí cja, ra perdonaozgöj dya c'ü.

25 Nguec'ua rí pjötpügueji ngüenda c'ü rí dyätãj Mizhocjimj c'ü zocöj. Nu c'o in mboxpalej, 'ma o ch'unüj c'o o mandamiento Mizhocjimj, dya go ne go dyärãj. Nguec'ua Mizhocjimj o tsjapü o sufrej, maco

nguxtjo va cja ne xoñijõmü c'ü vi sjipjiji c'o. Pero nudya, Mizhocjimi ya ndjäjä 'naja c'ü vi 'ñeje a jens'e. Nguec'ua 'ma rá jünpügöji o jña e Jesús ja va 'ñe ndü, cja rrü yõnbüji c'ü, zja rga möcjöji 'ma, c'ü dya pje ra tsjacöji Mizhocjimi? Nu 'ma ga cjanu, xenda rá sufregöji 'ma que na ngue c'o ín mboxpaleji.

²⁶ 'Ma o ña Mizhocjimi c'o pa c'o, me go mbi'i c'e t'eje. Pero nudya, ya mama Mizhocjimi pje pjëzhi c'ü cja ra tsja. O mama ga cjava c'ü: "Xe 'na vez rá cjacö ra mbi'i na zëzhi ne xoñijõmü. Dya nguxtjo ne xoñijõmü. Xo 'ñe ne jens'e, xo rá cjavü ra mbi", eñe Mizhocjimi.

²⁷ C'e jña c'ü vi mama Mizhocjimi c'ü xe 'na vez ra tsjavü ra mbi ne xoñijõmü, ngue c'ü rga pärägöji ra chjorütjo ne jens'e 'ñe ne xoñijõmü. Na ngueje o t'ät'ätjo yo. Nuc'ua, c'o dya sö ra chjorü, ngue c'o ra sido ra bübü.

²⁸ Nu c'ín Jmugöji, dya ra chjorü c'ü, ni xo ra chjorü nu ja rá ma cãrãgöji c'ü. Nguec'ua rga unngöji na jo 'na pöjõ Mizhocjimi, y rá ma't'üji c'ua ja nzi ga ne c'ü. Ni jyodü rá sügöji rga ätcöji c'ü.

²⁹ C'ua ja nzi ga cja 'na sivi, cjavü ra sufre c'ü ra zant'a, je xo ga cjatjonu Mizhocjimi ra tsjavü ra sufre c'o cja na s'o.

13

Cómo agradecer a Dios

¹ Sido rí pötü rguí s'iyagueji yo nin cjuarmaji.

² 'Ma ra säjä cja in jñiñigueji c'o cjuarma c'o dya ngue in menzumügueji, rí recibidogüejí na jo c'o; dya rí jyombeñeji. 'Na ri ngue o mbëpji Mizhocjimi c'o. Mi jinguã, mi bübü c'o mi recibido na jo c'o ma säjä. Nguec'ua bübü 'ma mi recibidoji c'o o anxe Mizhocjimi, zö dya mi pärãji cjo mi ngue c'o.

³ C'o o'o a pjörü, rí mbeñegueji rí pjös'üji c'o, nza cja 'ma ri 'natjo c'ua ri cãji a pjörü. Xo rí mbeñeji rí pjösc'eji

c'o cjavüji ra sufre. Na ngueje 'na xo bübü 'ma ra tsja'c'eji xo rí sufregueji.

⁴ Rí unnc'eji ngüenda c'ü dya s'o c'ü ni chjüntüvi 'na bëzo 'na ndixü. Pero c'ü ya chjüntü, ni jyodü c'ü dya cjó xe ra 'ñeje. Porque na s'o ga cjanu. Mizhocjimi ra tsjavü ra sufre texe c'o bëzo c'o ra dyojui c'ü dya ri ngue nu su, 'ñe c'o ndixü c'o ra dyojui c'ü dya ri ngue o xïra.

⁵ Dya rí mbeñegueji na puncjü o merio. Rí mäcjeji co nu c'o ya in pë'sc'eji. Na ngueje ya mama a cjava Mizhocjimi: "Nunca rá jëtsc'ö, ni xo rá xögü co nu'tsc'e", eñe.

⁶ Nguec'ua, dya rá süji pero ra sö rá mangöji:

Mizhocjimi ngue c'ü pjöxcö c'ü. Dya rá sügö cjó pje ra tsjacö, rá eñegöji.

⁷ Rí mbeñegueji nu c'o cjuarma c'o o xi'tsc'eji o jña Mizhocjimi. Rí mbeñeji na jo ja va dyätãji e Jesucristo hasta 'ma cja o ndüji. Rí mbeñeji ngue c'ua xo rí 'ñejmeji a cjanu c'ü. Na ngue angueze, dya pötü c'ü.

⁸ C'ua ja nzi ma cja c'o cjë c'o ya cjögü, je xo ga cjatjonu angueze ne pa dya, 'ñe texe c'o cjë c'o cja ra ëjë, 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijõmü.

⁹ Nguec'ua, dya rí creogueji cjó c'o ra 'ñe dyon'c'üji ra jí'tsc'eji jña c'o ri nan'ño. Dya rí creoji 'ma dya ri chjëntjui c'o jña c'o ya i dyärãji. Nutscöji ni jyodü rá unüji na jo ngüenda c'ua ja ga s'iyazgöji Mizhocjimi, ngue c'ua rá nzhodüji na jo cja o 'ñiji. Dya ni jyodü me rá xöcüji pje ma jñõnü c'o rá sigöji, o c'o dya rá sigöji. Cãrã c'o me xöcü a cjanu, pero dya pjös'üji ja rgá mbãrãji na jo Mizhocjimi.

¹⁰ Nutscöji, ngue e Cristo c'ü o bö't'ü para o ndintscöji ín mün'c'öji c'o na s'o. C'o animale c'o tsjë'ma mi pö't'üji ngue c'ua ro perdonoji c'o o nzhubü c'o nte, mi ngue c'ü rví unü ngüenda c'o nte c'ü ro ë 'naja c'ü ro 'ñe pätpãji rvã ndü. Nu c'o animale c'o tsjë'ma mi bö't'ü, dya sö ro zi c'o mböcjimi.

11 C'ü mi cjaji, nu c'ü mi mero ndamböcjimi mí cjogü a mbo nu ja me ma sjũ'ũ, mi tjëdyi c'o o cji c'o animale c'o vi bö't'ü. Cja ma xis'i c'o cji nu, ngue c'ua ro perdonaoji c'o o nzhubütsjê, 'ñe c'o o nzhubü c'o nte. Nuc'ua cja ma ndunüji c'o animale a tji'i cja c'o ndüngümü. Cja ma yepe ra ndüt'üji texe c'o o ts'ingue c'o.

12 Je xo va cjatjonu e Jesús, je ngue a tji'i cja c'e ndajñiñi a Jerusalén nu ja o pjongüji angueze ro ma sufre. Je ngue nu o ma pjödü o cji'i va ndü nu, para o ndintsquiji ín mün'c'öji c'o na s'o, nutscöji rí nteji.

13 Nguec'ua nutscöji na jo rá jyombeñeji c'o tjürü c'o mi cjaji 'ma ot'ü, y rá chëzhgöji a jmi e Jesús. Yo nte ra zangöji c'ua ja nzi va zadüji e Jesús o bëchpiji o tseje. Pero ni jyodü rá jyombeñeji a cjanu c'o tjürü c'o.

14 Na ngueje ne xoñijöümü, dya ngue ín s'öyagöji va; ra chjorütjo nu. Rí te'beji c'e s'öya nu ja rá ma mimiji.

15 Na ngue c'ü o tsja e Jesucristo, dya cja ni jyodü rá unngöji dya o animale Mizhocjimi. C'o rá unngöji dya, pama rá unüji 'na pöjö; rá unüji c'o jña c'o ra mbedye ín tegöji.

16 Dya rí jyombeñeji rí pötü rgui pjös'üji, 'ñe rí unüji c'o pje ni jyodü. Nujyo, ngue yo me rguí mājā Mizhocjimi yo.

17 Rí dyätqueji yo in xo'ñigueji yo xi'ts'iji o jña Mizhocjimi, zö nan'ño gui tsjijñiji. Na ngueje ngue anguezeji c'o me pëpji ga mbö'c'ej. Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda anguezeji ja ga cja vi minc'ej. Rí dyätqueji anguezeji, ngue c'ua ra sö ra mäji rgā mbö'c'ej. 'Ma jiyö, 'ma dya rí dyätqueji anguezeji, 'na me ra sufre cja o mü'büji. Y nu'tsc'ej, 'na rí bëzhgueji.

18 Rí dyötcüji Mizhocjimi, na ngue rí pãrãgö c'ü dya rí cjijñi na s'o ín mü'bügö. Me rí ne rá cjagö na jo'o texe.

19 Me rí ö'tc'öji rí dyötcüji Mizhocjimi, ngue c'ua dya ra mezhe, rá 'ñe zenguats'üji na yeje.

Bendición y saludos finales

20 E Jesús c'ín Jmugöji, ndambörü c'ü; nutscöji chjëntcjuí c'ü rí ndëenchjürüji. Nguec'ua va ndü e Jesús por nutscöji. O pjödü o cji para o perdonaozgöji Mizhocjimi c'ua ja nzi va mama cja ne testamento nu cja nuevo nu o zocüzüji. Nguec'ua dya cja rí tügöji ín nzhunc'öji. Nuc'ua Mizhocjimi o tsjapü o tetjo e Jesús, o bübütjo na yeje. Nguec'ua ra sö ra mājā ín mün'c'öji, dya cja ni jodü xe rá mbeñeji c'o ín nzhübüji c'o mi tñji.

21 Rí ö'tc'öji Mizhocjimi ra dya'c'ej c'o xe bë'tsc'ej, ngue c'ua ra sö rí tsjaji texe c'o na jo, c'ua ja nzi ga ne angueze. Nguetsjê angueze ra pëpji a mbo cja ín mün'c'ej, ngue c'ua rí tsjaji c'o na jo c'o rguí mājā angueze. Ra pëpji a cjanu a mbo ín mün'c'ej, na ngueje ín ench'e ín mü'büji e Jesucristo. Angueze me na nojo, 'ñe me na jo. Je rga cjanu textjo yo cjë'ë 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijöümü, amén.

22 Rí ö'tc'öji cjuarma rí pëscöji paciencia yo jña yo ró zo'c'öji. Na ngueje dya puncjü yo ró xi'tsc'öji cja ne carta.

23 Rí negö rí pãrãgueji c'ü ya 'ñemeji dya libre e Timoteo c'ín cjuarmagöji. Nu 'ma dya ra mezhe ra zät'ä nu ja rí bünc'ö, rá ëcjöbe rá 'ñe zenguats'ügöbe.

24 Xipjiji ra mbörü Mizhocjimi texe yo in xo'ñigueji yo xi'ts'iji o jña Mizhocjimi, 'ñe texe c'o 'ñaja cjuarma. Va bö'tc'ütjoji Cjimi c'o cjuarma c'o menzumü a Italia c'o rí cãrãgöjme.

25 Mizhocjimi ra mböxc'üji ín texeji. Je rga cjanu, amén.

LA CARTA DE SANTIAGO

Santiago escribe a los esparcidos

¹ Cjimi, cjuarma, rí zenguats'üji. Nutscö e Jacobo rí pen'c'ejí ne carta. Rí mbëpjjögö cja Mizhocjimi, 'ñe cja e Jesucristo c'ín Jmugöji. Rí pen'c'ejí ne carta nu'tsc'ejí in tsjaji cja yo doce estado a Israel, pero in pjötc'ejí dya texe cja ne xoñijö mü.

La sabiduría que viene de Dios

² Bübü 'ma ra säts'c'ejí 'na ndumü o pje c'o nde rí sufregueji. Pero jñunt'ü in mün'c'ejí cjuarma, ngue yo rguí mäjceji yo; ni ri ts'inguilé rí ndumüji.

³ Na ngue in pärägueji 'ma rí sufregueji a cjanu, ra jñetse cjo sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi. 'Ma rí zëzhgueji, 'ma dya rí jyëzgueji Mizhocjimi, nu'ma, ra dya'c'üji mas c'ü rguí zëzhji, 'ma ra ë c'o rí sufreji c'o xe na s'ëzhi.

⁴ Nguéc'ua sido rí zëzhgueji ngue c'ua ra sö rí dyätqueji na jo 'ma Mizhocjimi. Nguéc'ua dya ra bë'tsc'ijí c'ü rguí tsjagueji c'ua ja nzi ga ne angueze.

⁵ 'Ma bübüts'üji c'ü bëzhi pjeñe ja rgá tsja c'o ne Mizhocjimi, ni jyodü ra dyötü Mizhocjimi 'ma c'ü. Mizhocjimi ra unü c'ua c'ü rguí mbärä. Na ngue c'o pë's'i Mizhocjimi, dacöji na puncjü c'ü, dya xo huënzhgöji c'ü.

⁶ Pero c'ü ra dyörü, ni jyodü ra jñunt'ü o mü'bü c'ü ra ch'unü pjeñe, dya ra yembeñe cjo ra ch'unü cjo dya ra ch'unü. Na ngue c'ü yembeñe, chjëntjui nza cja ndeje cja trazapjü c'ü pjö's'ü ga ndunü e ndajma ga mava ga mava.

⁷ C'e nte c'ü yembeñe ga cjanu, ni jyodü ixta unü ngüenda c'ü dya pje ra unü c'ín Jmugöji c'ü.

⁸ Na ngueje dya pärä pje ra nguijñi; yembeñe texe c'ü cja'a c'ü.

⁹ Nu'tsc'ejí in pöbreji cjuarma, zö dya nda in pë's'ijí pero rí mäjceji. Na

ngueje ya ni muvitsc'ejí dya a jmi Mizhocjimi.

¹⁰ Nu'tsc'ejí in pë's'ijí na puncjü, xo rí mäjceji. Na ngueje o dya'c'üji Mizhocjimi in pärägueji dya, c'ü dya nda ni muvi c'ü ni pë'sc'ejí na puncjü. C'o rico, ra zädä 'ma ra ojtjo anguezeji, ra chjëntjui nza cja o ndäjñä o pjín'ño.

¹¹ Na ngueje 'ma go mbes'e e jyarü, na pa'a. Nguéc'ua ga dyot'ü o pjín'ño, y joca juenzhänä c'o. Y zö na zötjo pero ra ojtjo c'ua c'o. Je xo rga cjatjonu c'o rico; zö pëpjijí tóji o merio, pero ra zädä 'ma ra ndü c'o.

Pruebas y tentaciones

¹² 'Ma cjó c'o ra säjä 'na ndumü o pje c'o ra sufre, pero 'ma ra sido ra 'ñejme Mizhocjimi, nu'ma, ngue nu rguí mäjä 'ma c'e nte. Na ngueje Mizhocjimi ra unü c'ü rguí bübütjo co angueze. Je ga cjanu va mama Mizhocjimi ra unü c'o ejme, 'ñe neji angueze.

¹³ 'Ma cjó c'o ra nguijñi ra tsja c'o na s'o, dya ra mama que ngue Mizhocjimi c'ü cja'pü ra tsja c'o na s'o. Na ngueje me na jo Mizhocjimi, dya cjó sö ra 'ñünbü o mü'bü Mizhocjimi ra tsja c'o na s'o. Mizhocjimi dya xo 'ñünbü o mü'bü 'na nte ra tsja c'o na s'o.

¹⁴ 'Ma cjó c'o cjiñi ra tsja c'ua ja c'o nzi ga netsjé c'o na s'o, je ni 'ñeje cja mü'bü c'e s'opjeñe.

¹⁵ Nuc'ua 'ma ra sido ra nguijñi c'o na s'o c'o ri ne ra tsja, ra zädä c'ü ra tsja 'ma c'o. Y 'ma dya ra jyëzi c'o na s'o, dya ra salva.

¹⁶ Rí s'iyats'üji cjuarma. Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, dya cja rí tsjijñijí c'ü ngue Mizhocjimi c'ü 'ñünngü in mü'büji rá cja'ji c'o na s'o. Na ngueje dya cjuana.

¹⁷ C'ü dacöji Mizhocjimi, nde na jo texe c'o. Y ngue c'o ni jyongöji c'o. Nguetsjé angueze o dyät'ä e jyarü, 'ñe e zana, 'ñe yo seje. Nujoyo, chjench'e yo. Pero Mizhocjimi dya pötü; xenhc'ü ga cjatjo, dacüji c'o na jo.

¹⁸ Nguetsjê angueze o mbeñe ndeze mi jinguã c'ü ro tsjacüji o t'izüji. Nguetscöji ot'ü o tsjacüji o t'izgöji, 'ma ró ätpägöji nu o jña nu na cjuana. Je xo rga cjatjonu c'o 'ñaja c'o cja ra creo.

La verdadera religión

¹⁹ Rí s'iyats'üji cjuarma. Nguet'ua rí xi'tsc'öji rí dyäräji na jo o jña Mizhocjimi in texeji. Dya ts'i rguí chjünrüji jña c'o va ã in pjeñetsjêji. Dya xo ra ünc'ejí rguí dyäräji c'ü o jña.

²⁰ Na ngue 'ma cjó c'o üdü, dya ra sö ra tsja c'ua ja ga ne Mizhocjimi c'o na jo.

²¹ Nguet'ua rí xi'tsc'öji, jyëziji texe c'o me na s'o c'o in cjiññiji, 'ñe texe c'o na s'o c'o xe in cjaji. Rí dyäräji na jo nu o jña Mizhocjimi nu bübü in mün'c'ejí dya. Na ngue 'ma rí dyärägueji ne jña nu, sö ra jogü in mü'büji.

²² Dyätäji o jña Mizhocjimi. Dya rí dyärätjoi, cja ndo rrí jyëzitjoi. Na ngue 'ma in cjiññiji c'ü dya pje ni jyodü nguextjo c'ü rí dyärätjoi, dya in cjiññiji na jo 'ma. Na ngueje dya cjuana.

²³ 'Ma cjó c'o ärä o jña Mizhocjimi, nu 'ma dya cja'a c'ua ja nzi ga dyärä, nu'ma, chjëntjui nza cja 'na nte c'ü janda na jo cja jñeje c'ü ja ga cja a jmi c'ü.

²⁴ Jandatsjê na jo'o, cja na matjo c'ü. Nuc'ua ixi jyombeñetjo pje mi nza jmi c'ü.

²⁵ Mizhocjimi ya 'ñevgueji libre, ngue c'ua ra sö rá ätäji dya o jña angueze. 'Ma cjó c'o ra unü na jo ngüenda c'ü pje mama c'ü o jña, y ra sido ra mbeñe, y ra tsja c'ua ja nzi ga mama c'e jña'a, nu'ma, ngue nu rguí mäjä 'ma c'e nte c'ü. Na ngueje cja'a c'ü mama c'e jña. Pero 'ma ra dyärä jo rrü jyombeñetjo c'ü, iyö 'ma.

²⁶ 'Ma cjó c'o pëzhits'üji na jo ga ma't'ü Mizhocjimi, pero 'ma dya pjötpü ngüenda c'o jña c'o pedye a ne'e ga xipji yo nu minteji, dya jo c'ü cjiññi 'ma c'ü. Na ngueje dya cjuana. Na ngue dya pje ni muvi c'ü ni mama ma't'ü Mizhocjimi c'ü.

²⁷ C'o ix na cjuana ma't'ü Mizhocjimi c'ín Tataji, pjös'üji yo

ndixü yo ya ndü nu xïra, 'ñe yo jyoya 'ma sufreji. Xo pjörütsjêji ngue c'ua dya ra ndëpiji o 'ñiji yo nte cja ne xoñijö mü va yo dya pärã Mizhocjimi. C'o cja a cjanu yo na jo, dya s'o a jmi Mizhocjimi c'o.

2

No hay que hacer distinción entre personas

¹ Me na nojo e Jesucristo c'ín Jmugöji, cjuarma. Nguet'ua 'ma in ejmeji angueze, dya cjó rí tsjapüji xenda rrí muvi 'na nte que na ngue c'ü 'na.

² Bübü 'ma cjogü 'na nte nu ja in ma't'üji Mizhocjimi c'ü ri junt'ü anillo a dyë, c'ü ri dyavü o oro, y ri je'e bitu c'o rrã jo. Xo bübü 'ma cjogü 'na bëzo c'ü pöbre c'ü ri je'e zëbitu.

³ Dya ga jo 'ma in cja püji me ni muvi nu c'ü je'e bitu c'ü me na jo, 'ñe 'ma in xipjiji: "Nu'tsc'e nin t'ecjañö mü, je rí mimigue va nu ja na jo", in embeji. Dya xo ga jo 'ma in xipjiji c'e pöbre c'ü je'e zëbitu: "Nu'tsc'e rí böntjogue a mava", o in xipjiji: "Mimitjogue a jö mü", in embeji.

⁴ Nu 'ma in cjaji a cjanu, xenda in cja püji ni muvi 'ma c'ü 'naja, que na ngue c'ü 'na. Na s'o in pjeñegueji 'ma.

⁵ Rí s'iyats'üji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji a cjanu. Dyäräji na jo. Yo pöbre, cja püji dya ni muvi cja ne xoñijö mü. Pero Mizhocjimi o juajnü na puncjü anguezeji. Anguezeji ench'e o mü'büji e Jesucristo, nguec'ua me ni muviji dya a jmi. Y xe ra ch'unüji c'ü me ni muvi; ra ch'unü ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Ngue c'ü o mama Mizhocjimi ra unü c'o ejme 'ñe neji angueze.

⁶ Maco nu'tsc'ejí in cja püji c'ü dya nda ni muvi yo pöbretsc'ejí. ¿Cjo dya ngue yo rico yo cja c'üji rí sufregueji? ¿Cjo dya ngue yo rico yo sints'iji cja juesi nu ja ra jñün'c'üji ngüenda? Já, ngue yo rico.

⁷ ¿Cjo dya ngue yo rico yo xenda sanbü o tjü e Cristo, que na ngue

yo pöbre? Maco me na jo e Cristo. Nu'tsc'ejí ngue o ntets'üji c'ü.

⁸ C'ü xenda ni muvi ley cja o jña Mizhocjimi, je t'opjü a cja va c'ü: “Nu'tsc'ejí rí s'iyají yo nin minteji, c'ua ja nzi gui s'iyatsjéji”, eñe. Nu 'ma rí tsjaji a cjanu, na jo c'ü in cjagueji 'ma.

⁹ Pero 'ma dya jyëzgui s'iyají yo nin minteji, in cjaji na s'o 'ma. Na ngue dya in ätäji c'ü o ley Mizhocjimi c'ü mama rá jyëzga s'iyají yo nín minteji.

¹⁰ Na ngue c'e nte c'ü ra dyätä texe c'o o ley Mizhocjimi, pero nu 'ma ra bëzhtjo 'na c'o ley ra dyätä, ya mbë's'i nu s'ocü 'ma c'ü, chjëntjui c'ü dya ro dyätä ne rí 'na c'o ley.

¹¹ Bübü ley c'o mandazüji Mizhocjimi nza cja ne jña nu mama a cjava: “Dya rí tsäji o ndixü. Ni xo ri ngue'tsc'ejí in ndixüji, dya rí tsäji o bëzo”, eñe Mizhocjimi. Xo mama: “Dya rí pöt't'üntejí”, eñe c'ü. 'Ma dya in tsäji o ndixü, pero 'ma ya i pöt't'üntejí, dya in ätäji 'ma c'o ley.

¹² Ya 'ñevgueji dya libre Mizhocjimi, ngue c'ua sö rá ätcöji dya c'ü. Y 'ma ra jñüncöji ngüenda, ra mbäcöji cjo ró cjagöji c'ua ja va ne angueze. Nguéc'ua nu'tsc'ejí rí pjötpüji ngüenda ja rgui ñagueji, 'ñe ja rgui minc'ejí.

¹³ Na ngueje 'ma ra jñü ngüenda Mizhocjimi, dya ra juentse c'e nte c'ü dya juentse yo nu minteji. Pero c'ü o juentsete, ra juentse Mizhocjimi, dya ra tsjapü ra sufre.

La fe y las obras

¹⁴ Mi cjuarmats'üji, 'ma cjó c'o ra mamatsc'ejí: “Rí ejmegö Mizhocjimi”, ra 'ñeñe, pero 'ma dya cja'a c'o na jo, ¿pje ra dyeje 'ma c'ü? ¿Cjo sö ra salva c'e nte na ngue c'ü ni mantjo ejme? Dya ra sö.

¹⁵ Bübüts'üji hermano 'ñe hermana c'o dya cãã pje ra jye'e, ni xo ri pë's'iji pje ra ziji.

¹⁶ Nguéc'ua ni jyodü rí unüji c'o ni jyodü ra jyeji 'ñe c'ü ra ziji. Na ngueje 'ma rí xitjoi: “Mizhocjimi rí mëvi. Ra dya'c'ejí bitu c'ü rguí pac'ü, 'ñe c'ü rí si'i c'ü me ri nintjo”, rí 'ñembeji; pero

'ma dya rí unüji, ¿pje ra dyeje 'ma c'ü in xipjiji?

¹⁷ Nguéc'ua 'ma cjó c'o mama ejme Mizhocjimi, pero 'ma dya unü c'o pje ni jyodü yo nu minteji, chjëntjui c'ü dya ri ejme 'ma c'ü.

¹⁸ Pe bübüts'ejí c'o ra ne ra xitscö a cjava: “Rí cjiñijme bübü c'o nguextjo c'ü creo, y bübü c'o cja c'o na jo”, ra 'ñenzgöji. Pero rá xicö a cjava c'o: “Nu'tsc'ejí in xitscöji c'ü in ejmeji. Pero, ¿ja rga jñetse 'ma dya rí tsjaji c'o na jo? Nuzgö rá cjagö c'o na jo, ngue c'ua ra jñetse c'ü rí ench'e in mün'c'ö Mizhocjimi.”

¹⁹ Nu'tsc'ejí in creoji c'ü 'natjo Mizhocjimi bübü. Na jo c'ü in mangueji. Xo 'ñe c'o demonio c'o ngue o dyoji c'ü dya jo, xo pãrãji c'ü 'natjo Mizhocjimi. Pero c'o demonio me mbi'i ga züji, na ngue Mizhocjimi ra tsjapü ra sufreji.

²⁰ ¿Cjo dya in pãrãji ja ga cja? ¿Cjo dya in unnc'ejí ngüenda, 'ma cjó c'o dya cja c'o na jo, dya ni muvi c'ü ni mama ejme Mizhocjimi 'ma c'ü?

²¹ Tsjiñijí e Abraham c'ü mi mbox-palegöji. Ya mi ngue ro tsja e Abraham ro mböt't'ü e Isaac c'ü nu t'i, c'ua ja va manda Mizhocjimi; cja rrü unü c'ua Mizhocjimi cja c'e arta. Na ngue c'ü vi dyätä a cjanu, o mama Mizhocjimi: “Dya cja tû o nzhubü dya ne Abraham”, eñe.

²² ¿Cjo dya in unnc'ejí ngüenda e Abraham? Dya nguextjo c'ü vi creo c'o o mama Mizhocjimi; xo tsja c'ua ja nzi va xipji. Nguéc'ua ixí 'ñetse c'ü na jo ma 'ñejme c'ü.

²³ 'Ma o tsja a cjanu e Abraham, je o zädä angueze c'ü t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama a cjava: “E Abraham o 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi; o creo c'ü ro tsja c'ua ja nzi va mama. Nguéc'ua va mama Mizhocjimi c'ü dya cja mi tû o nzhubü e Abraham”, eñe. E Abraham xo t'opjü cja o jña Mizhocjimi, c'ü mi jovi na jo Mizhocjimi.

²⁴ Nguéc'ua ya in unnc'ejí ngüenda 'ma cjó c'o mama creo pero 'ma dya cja c'o na jo, dya sö ra mama 'ma

Mizhocjimi c'ü dya cja tũ o nzhübü c'ü.

²⁵ Xo rí tsijñiji c'ua ja va tsja e Rahab. O recibido cja o ngumü c'o ye bëzo c'o vi 'ñe zo'bü cja c'e jñiñi. Nuc'ua 'ma ya ro mëvi, o tsja c'ua c'e ndixü o xipjivi nan'ño 'ñiji ja rví mëvi ngue c'ua dya ro zürüji c'o. Na ngue c'ü o tsja c'e ndixü o mbös'ü c'o ye bëzo, o mama c'ua Mizhocjimi c'ü dya cja mi tũ o nzhübü. Ante, nde ma dyonpütjo o bëzo c'e ndixü.

²⁶ Xo rí mbeñegueji ja ga cja 'ma ya ni ndü 'na nte, dya cja ni muvi c'ü o cuerpo, na ngue dya cja bübü o alma c'ü. Je xo ga cjatjonu 'na nte, 'ma dya cja c'o na jo, nu'ma, dya xo ni muvi 'ma c'ü ni mama creo.

3

La lengua

¹ Dya rí tsjaji rrã puncjüts'üji o xöpüte cja jña Mizhocjimi, cjuarma. Na ngueje in pãrãgueji 'ma rá cjaji xöpüte pero 'ma dya rá cjacjuanagöji, xenda ra jñüncöji ngüenda 'ma Mizhocjimi, que na ngue 'ma dya ri xöpütegöji.

² Rí texeji rí cjaji na puncjü c'o na s'o. 'Ma rá pjörüji c'ü ra mbedye in teji ngue c'ua dya rá mamaji jña c'o dya ni jyodü, xo ra sö rá pjörütsjëji ngue c'ua rá ätäji na jo Mizhocjimi, dya rá cjaji ja c'o nzi rgá netsjëji.

³ Tsijñiji ja rgá cjäpüji o pjadü. Rí cã'tp'ãji frenu a ne'e yo, ngue c'ua ra dyätcãji. Maco ts'iquë c'e frenu, pero rí cjäpüji ra ma c'ua ja rgá negöji.

⁴ Xo rí tsijñiji ja xo ga cja o barco c'o nzhodü cja ndeje. Me na nojo c'o, y bübü 'ma me na zëzhi e ndajma ga ndunü c'o. Pero co c'e za c'ü ni dyëji, sö ra dyëdyi c'ua ja ga ne'e c'ü ri ëdyi; maco ts'iquëtjo c'e za c'ü.

⁵ Je xo ga cjatjonu nín ts'ijñiji. Ts'iquë cja in cuerpogöji nu, pero co nín ts'ijñiji rí mamaji jña c'ü rgá cjäpütsjëji na nojo. Tsijñiji yo t'eje yo cja na puncjü o za'a. Maco ra ndë yo, co 'na ts'isivitjo.

⁶ Nín ts'ijñigöji chjëntjui 'na sivi nu. Cja nín ts'ijñigöji, je bübü texe c'o

na s'o nu. C'ü ni mama na s'o jña nín ts'ijñiji, s'onngöji na puncjü cja in cuerpoji nu. Cjacöji rá pötca nuji na ü yo nín mintegöji, chjëntjui nza cja 'ma yorü 'na trasivi. Ngueje c'ü dya jo c'ü 'ñünnü in mü'büji rá mamaji c'o na s'o.

⁷ Nutscöji rí dominaoiji yo animale yo bübü nziyo a ngua, xo 'ñe yo peje o juaja, xo 'ñe yo cjüt'ü a mbeme, xo 'ñeje yo cã'ã cja ndeje. Texe yo, ya xo vi dominaoiji ndeze mi jinguã yo.

⁸ Pero dya cjó sö ra dominaotsjë o c'ijñitsjë. Ngue 'naja c'ü na s'o c'ü dya cjó sö ra ts'a's'ü c'o jña c'o mama nu. O c'ijmi 'ma sate, pedye o posuña cja o c'ijñiji. Je xo ga cjazgöji nu, bübü 'ma pedye in tegöji na s'o jña rgá santegöji.

⁹ Bübüzgöji c'o mama co o ne'e c'ü me na jo Mizhocjimi c'in Tatagöji. Pero xo sadüji yo nu minteji. Nguec'ua chjëntjui c'ü ro zadüji Mizhocjimi. Na ngueje Mizhocjimi o ngambgöji c'ü ixi nza cjatjozögöji angueze.

¹⁰ 'Natjo o ne 'na nte. Pero je pedye nu, c'ü ni mama me na jo Mizhocjimi, y xo 'ñe c'ü ni sante c'e nte c'ü. Dya jo rá cjaji a cjanu, cjuarma.

¹¹ Tsijñiji ja ga cja 'na mbereje. ¿Cjo 'natjo c'ua peje ndeje c'ü na õ'õ, 'ñe c'ü na õxü? Iyõ.

¹² Tsijñiji cjuarma. ¿Cjo sö'õ e ndora ra nguis'i o ndënsë? ¿Cjo sö'õ e ndëmpë ra nguis'i o ndora? Je xo ga cjatjonu o mbereje; dya sö 'natjo c'ua ra mbeje c'ü na õxü, 'ñe c'ü na õ'õ.

La verdadera sabiduría

¹³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma bübüts'üji 'na cjuarma c'ü pãrã c'o na jo c'o ra tsja, 'ñe pjëchi, ni jyodü ra mbötpü na jo ngüenda ja rgá mimi, 'ñe dya ra tsjäpütsjë na nojo c'ü. Nu 'ma je rgui tsjagueji a cjanu, ra unü ngüenda 'ma yo nte, c'ü na cjuana in jüngueji na jo 'na pjeñe.

¹⁴ Pero 'ma me üdü in mün'c'ëji gui huinsteji ngue c'ua xenda rí pjëzhgueji rrã notsc'ëji que na ngue c'o 'ñaja, dya cja rí tsjaji c'o. Na ngue 'ma in cjäpqueji a cjanu na notsc'ëji,

dya *in* cjagueji 'ma c'ü mama o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana.

¹⁵ Na ngue 'ma c'ü me pärãtsc'ejí pero 'ma üdü rgá zóji o jña, nu'ma, dya je ni 'ñeje cja Mizhocjimi c'ü pãra 'ma c'o. Je ni 'ñeje cja ne xoñijõmü, 'ñe cja o mü'bütsjéji, 'ñe cja c'ü dya jo.

¹⁶ Na ngue 'ma c'ü ra huinste ngue c'ua xenda ra mbëzhi rrã nojo que na ngue c'o 'ñaja, ngue 'ma ra hueñiji rgá zóji o jña, 'ñe ra tsjaji texe c'o na s'o.

¹⁷ Pero 'ma ngue Mizhocjimi c'ü dacóji rgá pärãgõji, rá cjaji na jo 'ma. Rá jodüji ja rga mimiji na jo yo nín minteji, y rá zopjüji na jo yo. Rá ärãji c'ü jün 'na jña c'ü ra mama, dya rá c'a's'üji. Me rá juentseji yo nín minteji y rá pjös'üji. Rá jyëzga s'iyaji. C'o rá cjiñiji c'o na cjuana, ngue c'o rá mamaji c'o; dya rá pezheji o bëchjine.

¹⁸ 'Ma c'ü me ra ngãrãji na jo yo cjuarma o yo nte, ni jyodü ra zopjüji na jo, dya ra huëñch'iji na zëzhi. C'o jña c'o rguí zopjüji a cjanu, chjëntjui nza cja 'na ts'indëchjõ c'ü tujmü 'na bëzo. Y c'ü rguí tsja c'ua na jo yo nte, chjëntjui nza cja 'ma ri xepje.

4

La amistad con el mundo

¹ ¿Jenga *in* chütsjéji, 'ñe *in* sötsjéji o jña? *In* chütsjéji na ngue c'o me ne *in* cuerpogueji c'o *in* netsjéji.

² Na ngue 'ma c'ü pje nepetsc'ejí c'o pë's'i nu minteji, 'ma dya pë's'i c'ü, nguec'ua ga pöt't'unte 'ma c'ü. 'Ma *in* cjinncjeji: “Quera ri pjëtscö c'ü pjëzhi ne nte nu”, rí 'ñeñeji; pero 'ma dya sö ra mbë'tsc'ejí c'ü pjëzhi yo nin minteji, nguec'ua gui jyonbüji o chü, 'ñe gui söji o jña c'ua. Dya *in* ötqueji Mizhocjimi, nguec'ua dya ga dya'c'üji c'o ni jyonc'ejí.

³ O 'ma jiyö, *in* ötqueji ra dya'c'ejí c'o na jo'o ngue c'ua rí mäjã rguí tsjaji c'ua ja nzi gui ñetsjéji. Nguec'ua dya ga dya'c'üji.

⁴ C'ua ja nzi ga tsja 'na ndixü c'ü tsãjä o bëzo, dya cja ne'e c'ü nu xïra, je xo ga cjatsc'ejí nu. Dya cja *in* neji Mizhocjimi, *in* mápãji c'o na s'o

c'o cjaji cja ne xoñijõmü. ¿Cjo dya *in* unnc'ejí ngüenda 'ma c'ü me ne ra tsja a cjanu, nu'ma, dya jovi 'ma Mizhocjimi? C'o ya mama ra tsja ga cjanu, ya üji dya Mizhocjimi.

⁵ Dya rí tsjapüji dya ni muvi yo rí xi'tsc'öji. Na ngueje je xo t'opjü a cjava: “Mizhocjimi o dya'c'üji o Espiritu ga bübütjo *in* mün'c'ejí. Nuc'ü, me pjö'c'üji c'ü, me ne'e c'ü rí ñegueji angueze co texe *in* mün'c'ejí, dya rí mápãji c'o na s'o”, eñe.

⁶ Y para dya rá mápãji c'o na s'o, xenda pjöxcöji o Espiritu Mizhocjimi, c'ua ja xo nzi ga t'opjü a cjava: “Mizhocjimi üji c'o me c'apütsjé na nojo. Pero c'o ätä Mizhocjimi, 'ñe dya c'apüji na nojo, ngue c'o pjös'ü angueze c'o”, eñe.

⁷ Nguec'ua rí dyätqueji Mizhocjimi. Rí zëzhiji c'ü dya rí dyätãji e Satanás c'ü dya jo, ngue c'ua ra xögü angueze co nu'tsc'ejí.

⁸ Chëzhgueji a jmi Mizhocjimi; angueze xo ra chëzhi *in* jmigueji. Nu'tsc'ejí *in* cjaji c'o na s'o, rí chëzhgueji a jmi angueze, ngue c'ua ra ndin'tsc'ejí *in* mü'büji. Nu'tsc'ejí *in* yembeñeji, xo rí chëzhgueji a jmi, ngue c'ua ra ndin'tsc'ejí c'e s'opjeñe c'ü *in* mbeñeji.

⁹ Rí huëji na ngue c'o na s'o c'o *in* cjagueji. Nu'tsc'ejí, me *in* mápãji c'o na s'o. Nguec'ua rí mbeñeji c'ü dya ga jo c'ü xe rí mápãji yo.

¹⁰ 'Ma rí chëzhgueji a jmi Mizhocjimi, rí unnc'ejí ngüenda c'ü dya pje ni muvitsc'ejí. Nuc'ua angueze ra tsja'c'üji c'ü rguí muvitsc'ejí a jmi.

Juzgando al hermano

¹¹ Mi cjuarmats'üji, dya cja xe rí pötqui zo'büteji. C'ü so'bü nu cjuarma y c'apü dya ni muvi, c'apütjo burla c'ü o ley Mizhocjimi c'ü je t'opjü c'ü dya rá so'bütegõji. Nu 'ma *in* c'apütjoji burla c'e ley, dya *in* ätäji 'ma c'ü. Chjëntjui c'ü ri c'apqueji c'ü dya ni muvi 'ma c'e ley c'ü.

¹² Dya jo c'ü *in* cjagueji a cjanu. Na ngueje 'natjo c'ü o dyät'ã c'e ley;

ngue Mizhocjimi. Nguец'ua nguextjo angueze sò ra jñünpü ngüenda 'na nte cjo ra salva o dya ra salva. Natsc'ejì, çpje pjë'tsc'ejì c'ü ni so'bügueji yo nin minteji?

Inseguridad del día de mañana

¹³ Mbeñeji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. Nu'tsc'ejì in juajnüji c'e jñiñi 'ñe c'e pa c'ü rí pedye rí möcjëji pje nde rí ma pögueji. In mangueji a cjava: “Rá ma mimiji nu 'na cjë. Rá tòmüji pje rá pöji, ngue c'ua rá töji na jo o merio”, in eñeji.

¹⁴ Maco nu'tsc'ejì, dya in pãrãgueji pje rí tsjagueji c'o pa c'o va ëjë, ndumü nde rí dyotji. Nza cjatsc'etjoji o pa'a o ndeje, c'ü 'na ts'indajmetjo 'ñetse, pero 'nanga ojtjo.

¹⁵ Xenda na jo rí mangueji: “Ma ra ne Mizhocjimi, xe rá mintcjöji 'ma, 'ñe xo rá cjaçöji yo bëpji yo, o c'o pje nde ma bëpji”, rí 'ñeñegueji.

¹⁶ Pero nudya me in mäcjeji gui tsjapqueji na nots'üji. C'ü in cjagueji a cjanu, na s'o c'o.

¹⁷ Tsjijñiji. C'o pãrã ra tsja c'o na jo, pero 'ma dya cjaçì c'o, tuns'ü o nzhubü 'ma c'o.

5

Advertencia a los ricos

¹ Nu'tsc'ejì in ricoji, bübü 'na jña c'ü rá xi'tsc'öji. Me rí huë rguì ndumüji, na ngueje ya va sädã c'ü rí sufregueji.

² C'o in pë'sc'ejì, ya dya'a c'o. C'o in bitugueji, ya dyo'tc'ejì o ts'idyoçü c'o.

³ C'o in merioji de oro 'ñe de plata, ya xo s'odü c'o. Maco ya rí cãxtjoji yo cjë yo ya ni ma ra nguins'i ne xoñijö mü, pero ya i jmutqueji na puncjü o merio 'ñe c'o pje nde pjëzhi. C'ü vi jmutqueji a cjanu c'o, ixi 'ñetsetjo c'ü in cjagueji c'o na s'o. Nguец'ua ra zädã c'ü rí ma sufregueji cja sivi.

⁴ Mbeñeji c'o ndagrëxü c'o o pëpji cja in juancjeji. I jyöt'üji ro mbë'pc'ejì, pero dya i tsjöt'ejì texe o raya c'o. Nguец'ua anguezeji o reclamaots'üji. Y ya dyärã Mizhocjimi. Me na

zëzhi angueze ra nzhocüts'üji c'o i tsjapqueji a cjanu c'o in mbëpcjeji.

⁵ 'Na animale ench'ejì ra pi, ngue c'ua 'ma ra zädã c'e pa'a ra mbö'tji c'ü. Je xo ga cjatsc'ejì nu. Me na çjñöñü gui minc'ejì dya, y in cjaçì texe c'o me ne in mü'büji, pero ya va sädã 'ma rí ma sufregueji.

⁶ Nu'tsc'ejì in ricoji, xo in sidyiji yo pöbre cja juesì, zö dya pje cja c'o. Y nu yo pöbre, dya jëziji ra ñaji.

La paciencia y la oración

⁷ Nu'tsc'ejì mi cjuarmats'üji, 'ma pje c'o ra tsja'c'ejì a cjanu c'o rico, dya pje rí nzhopqueji c'o na s'o c'o. Pero rí pësp'iji paciencia hasta 'ma cja ra ëjë c'in Jmugöji. Tsjijñiji c'ü tjë 'na juajma. 'Ma ya vi ndujmü o ndëchjö c'ü, pëtsa c'ü ra jogü c'o ts'itjö cja o juajma c'ü. Pero ni jyodü ra nde'be c'ü ra sido ra 'ñe o dyebe.

⁸ Je xo rga cjatsc'ejì nu, rí pësp'iji paciencia c'o pje nde ra tsja'c'üji. Rí zëchiji in mü'büji, na ngueje dya cja ra mezhe ra ëjë c'in Jmugöji.

⁹ Mi cjuarmats'üji, 'ma pje c'o in sufregueji, bübü 'ma in pötqui culpaji yo nin cjuarmaji zö dya pje ri cja'c'ejì yo. Dya cja xe rí tsjaçì a cjanu. 'Ma jiyö, xo 'ñetsc'ejì xo ra jñün'c'üji ngüenda 'ma. Tsjijñiji, ya ngue ra ëjë c'ü ra jñü ngüenda.

¹⁰ Mi cjuarmats'üji, para rí pãrãgueji ja rguì pësp'iji paciencia c'o pje nde ra tsja'c'üji, rí mbeñeji ja ma tsja c'o profeta c'o mi pätpã Mizhocjimi ma zopjü c'o nte. Me go tsjapüji o sufreji, pero o mbë's'iji paciencia, dya go nzhopcüji c'o na s'o.

¹¹ Mbeñeji c'o rí mangöji, c'o ya sufre o ndumü y dya jyëziji Mizhocjimi, nuc'o, mäjä na jo cja jmi Mizhocjimi dya c'o. Ya xo i dyärãji ja va sëchi e Job 'ma mü o sufre c'o ndumü. Pero o mbedye na jo. Na ngueje c'in Jmugöji me go juentse e Job, o mbös'ü.

¹² Rí pjötpüji na puncjü ngüenda cjuarma c'ü dya rí ñänbãji o tjü Mizhocjimi c'ü rí mamaji: “Nzi ga mbãrã c'ü bübü a jens'e.” Ni xo rí

mamaji: “Nzi ga mbārã ne xoñijõmü.” Ni pje xe ma jña c'ü rgui ñännc'ejí Mizhocjimi. Rí mantji “Jã” o “Jiyõ”, pero rrã cjuana. Na ngue 'ma xe rí mangueji jña c'ü cjó c'o nzi ga mbārã, ra jñün'c'üji ngüenda 'ma Mizhocjimi.

¹³ Ma cjó c'o va sãts'ejí o ndumü, ra dyötü Mizhocjimi c'o. 'Ma bübüts'ejí c'o me mājã, ra tõi o himno rgã ma't'üji Mizhocjimi.

¹⁴ 'Ma bübüts'ejí c'o sõ'dyë, ra zojnüji c'o pje pjëzhi cja c'o cjuarma, ra 'ñe dyötpüji Mizhocjimi, y ra nãnbãji o tñ e Jesucristo c'ín Jmugõji rgã ngosp'üji o aceite.

¹⁵ Nuc'ua 'ma ra 'ñejmeji co texe o mü'büji rgã dyötüji, ra tsja c'ín Jmugõji ra jocü c'o ri sõ'dyë 'ma. Y 'ma vi tsja c'o na s'o, xo ra perdonao Mizhocjimi 'ma c'ü.

¹⁶ 'Ma cjó c'o ra tsjats'ejí c'o na s'o, ni jyodü ra ma cja yo cjuarma ra xipjiji c'ü vi tsja na s'o, ngue c'ua ra dyötüji Mizhocjimi por c'ü vi tsja na s'o. Ra jogü 'ma c'e cjuarma. 'Ma ra dyötü Mizhocjimi 'na nte c'ü ätä Mizhocjimi, ra dyärã 'ma Mizhocjimi. Y ra tsja c'ua ja va dyörü c'e nte.

¹⁷ Tsjiñiji e Elías. Mi ntetjo nza cjazgõji c'ü. Pero o dyötü Mizhocjimi co texe o mü'bü c'ü dya ro 'ñeje o dyebe. O mezhe c'ua jñi cjë'ë nde, c'ü dya go 'ñeje o dyebe cja ne xoñijõmü.

¹⁸ Nuc'ua, cjanu o dyötü c'ua Mizhocjimi ro 'ñe o dyebe. Cjanu o 'ñe c'ua dyebe. Nuc'ua cjanu o unü c'ua ne xoñijõmü c'o ro zi c'o nte.

¹⁹ Mi cjuarmats'üji, 'ma cjó c'o ra jyëzi o 'ñiji Mizhocjimi c'ü na cjuana, rí pjös'üji ra nzhogü c'ü.

²⁰ Na ngueje 'ma dya ra jyëzi c'o na s'o y ra nzhogü cja Mizhocjimi, dya ra salva 'ma c'ü. Nguéc'ua ixtí unnc'ejí ngüenda 'ma rí pjös'üji ra nzhogü, ya i pjös'üji o salva 'ma c'ü. Na ngueje Mizhocjimi ra perdonao o nzhubü c'o na puncjü vi tsja c'ü.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PEDRO

Pedro escribe a los creyentes esparcidos

¹ Nutscö e Pedro nguetscö rí pen'c'ejí ne carta. E Jesucristo o 'ñempque rí c'jagö apóstole. Rí pen'c'ejí ne carta nu'tsc'ejí ya in pjötc'ejí in cārāji dya cja c'e estado de Ponto, 'ñe c'e estado de Galacia, 'ñe c'e estado de Capadocia, 'ñe c'e estado de Asia, 'ñe c'e estado de Bitinia.

² Nu'tsc'ejí ya juan'c'üji Mizhocjimi c'ü mi Tatagöji, ja c'o nzi va mama ndeze mi jinguã. O Espíritu Mizhocjimi o 'ñünc'ü in mü'büji i creoji. Nguéc'ua Mizhocjimi o xöcüs'üji o tsja'c'üji o t'itsc'ejí, ngue c'ua rí dyätāji e Jesucristo ra ndin'tsc'ejí in mü'büji co o cji. Mizhocjimi ra mböxc'üji, ra tsja'c'üji xenda rí mǎc'ejí, dya pje rí mbeñeji.

Una vida de esperanza

³ Me na jo Mizhocjimi c'ü o Tata e Jesucristo c'ín Jmugöji. Me go juentsquegöji o dyacüji nuevo rgá mimiji dya, o tsjacüji o t'izgöji. Nguéc'ua rí pārāji rá teji rá bübügöji co Mizhocjimi, na ngue e Jesucristo o te'e 'ma ya vi ndü.

⁴ Na ngue o t'itsc'ejí Mizhocjimi, ya bē'sc'ejí a jens'e c'o me na jo c'o ra dya'c'üji. Nuc'o, dya ra tjeze c'o. Dya xo ra s'odü, ni xo ra pötü.

⁵ Me na zēzhi Mizhocjimi; pjö'c'üji na ngue in ench'e in mü'büji e Jesucristo. Nguéc'ua 'ma ra nguarü ne xoñijö mü, rá jandaji texe ja va 'ñevgueji libre cja c'o na s'o.

⁶ Ma ne Mizhocjimi, in sufreji ja nzi pa c'o pje nde cja'c'üji. Pero me in mǎc'ejí na ngue in pārāji ra dya'c'üji a jens'e c'o me na jo.

⁷ Mizhocjimi jētsc'ejí in sufreji a cjanu, ngue c'ua ra jñetse cjo sido rí 'ñejmeji c'ü. O oro, c'japüji ra xögü na jo cja sivi, ngue c'ua ra jñetse c'e oro. Maco c'japüji ra xögü o oro

c'ü tjeze, xo ni jyodü rí sufregueji. Na ngue xenda ni muvitsc'ejí que na ngue o oro. Pero 'ma sido rí dyätāji Mizhocjimi, ra xi'ts'ejí Mizhocjimi c'ü na jo vi tsjaji y me ni muvits'üji cja o jmi.

⁸ In neji e Jesucristo zö dya i jñandaji. Zö dya xo in jandaji dya, pero in ench'e in mü'büji. Me in mǎpqueji na puncjü, c'ü dya in jüngueji jña ja rguí mamaji ja cja c'ü ni mǎgueji.

⁹ Na ngue in ench'e in mü'büji c'ü, ra zädä c'e pa 'ma ra 'ñempc'ejí libre texe cja c'o na s'o. Me in mǎgueji na ngue ya ni ma ra 'ñempc'ejí libre.

¹⁰⁻¹¹ C'o profeta o mamaji c'ü ro zädä c'e pa 'ma ro juentscöji Mizhocjimi ro 'ñevgueji libre. O Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'büji o mamaji c'ü ro ējē e Cristo nu c'ü vi mama Mizhocjimi ro 'ñevgueji libre, ro ē sufre, cja rrü ch'unü ro manda. C'o profeta mi xörüji cja o jña Mizhocjimi y mi c'jaji t'önü c'jó rí ngueje c'ü ro 'ñevgueji libre, 'ñe jinguã ro sufre.

¹² Mizhocjimi o tsjapü o mbārā c'o profeta c'ü dya be ro zädä 'ma mi cārā anguezeji c'o me na jo c'o mi mamaji. Je ro zädä yo c'jē yo rí cārāji dya. Mizhocjimi ya ndājā o Espíritu o ē 'ñünbü o mü'bü c'o 'ñaja nte o xi'ts'ejí ja rgá sō ra 'ñempc'ejí dya libre, ja c'o nzi va mama c'o profeta. Nu'tsc'ejí, o jí'tsc'ejí Mizhocjimi yo; maco c'o o anxe, dya nda pārāji ja ga cja, pero ne ra mbārāji.

Dios nos llama a una vida santa

¹³ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji rí tsjijñiji na jo in pjeñeji. Rí pjörütsjēji ja rguí minc'ejí. Jñunt'ü in mü'büji ra ch'a'c'üji c'o me na jo, 'ma ra ējē na yeje e Jesucristo.

¹⁴ Rí tsjagueji nza cja o t'i c'o cja'a texe c'ü xiji ra tsjaji. 'Ma dya be mi pārāgueji Mizhocjimi, mi c'jagueji c'o mi netsjēgueji. Nudya, dya cja rí tsjagueji dya c'o.

¹⁵ Me na jo Mizhocjimi c'ü o 'ñünc'ü in mü'büji i creoji. Nguéc'ua xo rrā jo texe c'o rí tsjaji.

16 Na ngue ya t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi: “Rí tsjaji ja c'o nzi rgá negö c'o na jo, na nguetscö na jozgö”, eñe Mizhocjimi.

17 Nu'tsc'ejí in xiqueji Mizhocjimi: “Mi Tatats'ügöjme”, in embgueji c'ü. Maco angueze jünncöji ngüenda ja c'o nzi rgá cjagöji nzi 'nazgöji; dya juajnü. Nguet'ua ni jyodü rí sñji angueze rguí mimiji texe c'o pa c'o xe rí minc'ejí va cja ne xoñijö mü.

18 C'o in mboxatitaji o zocüts'üji c'o tjürü c'o dya ni muvi. Pero nudya, in pârâgueji o ndömpc'üji va 'ñempc'ejí libre texe cja c'o tjürü. C'ü vi ndömpc'üji, dya ngue co oro, ni xo ri ngue co plata c'o tjeze.

19 O ndömpc'üji co o cji e Cristo c'ü me ni muvi. Ja c'o nzi ma cja c'o ts'imë c'o mi pö't'üji, dya pje mi s'odü ni xo mi mancha, je xo va cjanu e Jesucristo, dya pje mi búbü c'o ma s'o.

20 Mizhocjimi, 'ma dya be mi ät'ä ne xoñijö mü, o mama c'ü je rva cjanu rvá ndü e Jesucristo. Nguet'yo cje yo ni ma ra nguarü, yo o ëjë c'ü, o ë ndü por nu'tsc'ejí.

21 Mizhocjimi o tsjapü o te'e e Jesucristo 'ma ya vi ndü, cjanu o unü c'ü ra manda. Nguet'ua in ench'e in mü'büji Mizhocjimi, in pârâji ra dya'c'üji c'o me na jo.

22 O Espíritu Mizhocjimi o 'ñünnc'ü in mü'büji i creoji c'o jña c'o na cjuana ja ga cja e Jesucristo. Nguet'ua va ndin'tsc'ijí in mü'büji c'o na s'o. Nguet'ua nudya, in pötqui s'iyagueji dya yo nin cjuarmaji. Dya nguextjo co in teji c'ü rí mamaji in s'iyaji; rí pötqui s'iyaji co texe in mü'büji.

23 Ya ch'a'c'üji dya 'na mü'bü c'ü nuevo. Nuc'ü, dya vi 'ñeje cja nin tataji 'ñe nin nanaji. 'Ma jiyö, ro tjeze. Pero Mizhocjimi o dya'c'üji c'ü, 'ma i dyätpäji o jña. Nu o jña, me na zëzhi, dya ra tjeze.

24 Je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi c'ü o dyopjüji mi jinguã: O pjín'ño me na zö o ndäjnä, pero dyot'ü o pjín'ño 'ñe jäbä o ndäjnä.

Je xo ga cjazgöji nu, rí nteji. Búbü yo rí pârâji 'ñe yo rí ät'äji yo me na zö.

Pero 'ma rá tügöji, ra chjorü yo na zö.

25 Pero o jña Mizhocjimi, dya ra chjorü nu, eñe.

Ngue o jña Mizhocjimi c'ü o xi'ts'iji ja rgá salvats'üji.

2

1 Nguet'ua rí jyëziji texe c'o na s'o. Dya cja rí pezhgueji o bëchjine. Dya cja rí tsjapqueji c'ü me na jots'ejí a jmi yo nin minteji. Dya cja rí deseaji c'o ch'unü c'o 'ñaja. Dya cjo cja rí xosp'üji o bëchjine.

2 O lëlë 'ma cja ni jmus'üji, me neji o chichi ra ziji o lechi. Je xo rga cjats'ejí nu; me xo rí ñeji yo o jña Mizhocjimi yo na cjuana. Nguet'yo jñöñü c'o da'c'üji para in mü'büji ngue c'ua rí zëzhgueji, ngue c'ua ra 'ñempc'ejí libre texe cja c'o na s'o.

3 Nu 'ma ya in pârâji c'ü me s'iyats'üji c'ü in Jmugöji, nu'ma, rí ñegueji o jña Mizhocjimi.

Cristo, la piedra viva

4-5 'Ma jäbäji o ngümü de piedra, 'ma töt'üji 'na piedra c'ü dya neji, nu'ma, pëziji 'ma. Je xo ma cjatjonu e Jesucristo. Yo nte, dya neji c'ü. Pero Mizhocjimi ya vi juajnü, na ngue me ni muvi c'ü. E Jesucristo ixi búbütjo, o dya'c'üji c'ü ni búbütjogueji dya. Nguet'ua xo in chjëntc'ejí o piedra. Rí chëzhgueji cja e Jesucristo, ra jyäbäts'üji o templo Mizhocjimi. Ya xöcüts'üji o tsja'c'üji o mböcjimits'üji. C'o mböcjimi mi unüji o animale Mizhocjimi c'o mi pö'tp'üji. Nu'tsc'ejí rí unü in mü'büji ja c'o nzi ga ne, na ngue c'ü o ndü e Jesucristo.

6 Je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi:

C'e piedra, rá jumügö a squina c'ü rá jäbägö a Sion, ngue c'ua ra zëzhi.

Ró juajnügö c'e piedra; me ni muvi c'ü.

Nu c'o ra 'ñench'e o mü'bü c'ü, dya ra bëzhi o tseji, ra ch'unüji

c'o na jo c'o te'beji, eñe o jña Mizhocjimi.

7 Nu'tsc'ejí in ejmeji e Jesucristo, in pãrãji c'ü me ni muvi. Nu c'o dya ne ra dyätã, iyö c'o. Ya t'opjü cja o jña Mizhocjimi ja ga cja anguezeji:

C'o mi jäbã c'e ngumü go zöpüji c'e piedra, dya go neji c'ua c'ü.

Pero ngue c'ü ot'ü o jñumü Mizhocjimi cja squina, eñe o jña Mizhocjimi.

8 Je xo t'opjü a cjava:

Nuc'ü, chjëntjui nza cja 'na piedra c'ü rguí pjeñe yo nte, 'ñe c'ü rguí nügüji, eñe.

C'o nte c'o, dya neji e Jesucristo, na ngue dya ne ra dyätãji c'ü. Nu c'o dya ra dyätã e Jesucristo, Mizhocjimi ya mama ndeze mi jinguã c'ü ra ma sufreji.

Los que pertenecen a Dios

9 Nu'tsc'ejí ya juan'c'ügueji Mizhocjimi o tsja'c'üji o ntets'üji. In mböcjimigüejí dya, in pëpqueji c'ín Jmugöji c'ü bübü a jens'e. Ya xöcüs'üji nguec'ua ya 'natjo jñiñits'üji dya. Mizhocjimi ya tsja'c'üji o ntetsc'ejí dya angueze. O tsja'c'üji texe yo, ngue c'ua rí zopjügueji yo nte. Rí xiqueji c'ü me na jonte Mizhocjimi. Na ngue 'ma mi nzhodügueji cja bëxö mü, o 'ñünnc'ü in mü'büji i jyëzgueji c'o na s'o, o dya'c'üji c'ü o jya's'ü c'ü me na jo cja in mü'büji.

10 'Ma ot'ü, dya mi ngue o ntetsc'ejí Mizhocjimi. Pero nudya, ngue o ntetsc'ejí dya c'ü. 'Ma ot'ü, dya mi pãrãgueji c'ü mi juen'tsc'ejí Mizhocjimi. Pero nudya in pãrãji me juen'tsc'ejí.

Vivan para servir a Dios

11 In pjöt'üji in cãrãji cja c'o jñiñi c'ua ja dya in menzumügueji. Zö ne in mü'büji rí tsjaji c'o na jo, pero va ëjë in pjeñeji rí tsjaji c'o na s'o. Rí s'iyats'üji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya rí tsjaji ja c'o nzi gui ñetsjëji c'o na s'o.

12 Yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi, sanc'ejí yo, mamaji c'ü in cjagueji c'o na s'o. Nu'tsc'ejí rí tsjagueji na jo, ngue c'ua ra jñantc'aji in cjaji c'o na

jo. Nguéc'ua c'e pa 'ma ra 'ñünbü Mizhocjimi o mü'büji, ra mamaji c'ü me na jo Mizhocjimi.

13 Rí dyätãji texe c'o pje nde pjëzhi. Na ngue je ga cjanu ga ne Mizhocjimi. Rí dyätãji c'ü mero manda.

14 Xo rí dyätãji c'o gobernador c'o o 'ñeme c'ü mero manda. C'ü vi 'ñemeji c'o, ngue c'ü ra castigaoji c'o cja na s'o, 'ñe ra mamaji na jo'o c'o cja na jo.

15 Bübü c'o sanc'üji, mamaji c'ü in cjagueji c'o na s'o, pero dya pãrãji c'o mamaji. Mizhocjimi ne'e c'ü rí tsjagueji c'o na jo, ngue c'ua dya ra sö pje ra xi'ts'iji.

16 Zö dya ngue o cjatsc'ejí c'ü mero manda, zö in libregueji, pero dya rí tsjijñiji c'ü sö rí tsjaji c'o na s'o. Iyö. Na ngue ya ngue o ntets'üji dya Mizhocjimi.

17 Rí respetaoji texe yo nte. Rí pötqui s'iyaji yo nin cjuarmaji. Rí sñji Mizhocjimi. Rí respetaoji c'ü mero manda.

El ejemplo del sufrimiento de Cristo

18 Nu'tsc'ejí in mbëpjiji, rí respetaoji c'o in lamugueji. Dya nguextjo c'o in lamugueji c'o na jonte c'o s'iyats'üji, c'o rí respetaoji. Xo rí respetaoji c'o in lamuji c'o na s'o.

19 Bübü 'ma ra tsja'c'üji rí sufregueji, zö dya pje in cjagueji c'o na s'o. Pero 'ma rí pësp'iji paciencia na ngue c'ü ni pãrãgueji c'ü je ga cjanu ga ne Mizhocjimi, ra mä'c'ãji 'ma c'ü.

20 'Ma ra yapc'üji na ngue i tsjaji c'o na s'o, ¿pje ra dyeje, zö rí pësp'iji paciencia? Pero nu 'ma rí tsjagueji c'o na jo, 'ñe 'ma rí pësp'iji paciencia c'o ra tsja'c'üji rí sufreji, nu'ma, ra mä'c'ãji 'ma Mizhocjimi.

21 Mizhocjimi o tsja'c'üji o t'itsc'ejí ngue c'ua rí tsjaji c'e tjürü ja c'o nzi va tsja e Jesucristo. O sufre por nutscöji. Nu'tsc'ejí xo rí tsjaji na jo, zö rí sufregueji.

22 Angueze, dya tsja c'o na s'o; dya xo mama o bëchjine.

23 'Ma o zadüji c'ü, dya ndünrü. 'Ma o tsjapüji o sufre, dya mama c'ü pje ro

tsjapü anguezeji. C'ü o tsja, o sufre na ngue mi pārã Mizhocjimi jün ngüenda na jo.

²⁴ 'Ma o sufre va ndũ cja ngronsi, o ngõtcüji ín nzhubüji. O tsja a cjanu, ngue c'ua rá jëziji c'o na s'o, rá cjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Na ngue o sufre e Jesucristo, nguec'ua va jogü in mü'büji c'o na s'o.

²⁵ Nu'tsc'ejí mi nza cjatsc'ejí o ndëncjürü c'o ya vi xögü. Pero nudya, ya i nzhogueji a jmi c'e Ndambörü c'ü pjö'c'üji.

3

Cómo deben vivir los casados

¹ Nu'tsc'ejí in ndixüji, rí dyätäji yo nin xïraji. Nu 'ma dya ne ra 'ñejme o jña Mizhocjimi c'o nin xïraji, dya rí sido rí xipjiji ra 'ñejmeji. Rí sido rí dyätäji anguezeji. A cjanu, ra unüji ngüenda in cjaji c'o na jo, xa'ma xo ra 'ñejmeji.

² Na ngue anguezeji ra nuc'üji ja c'o nzi gui sÿji Mizhocjimi gui tsjaji c'o na jo.

³ C'ü rrã zõtsc'ejí, dya ngue c'ü me rí jocüji cja in ñigüeji. Dya rí chevgüeji o oro, c'ü ra jñantc'aji. Ni xo rí sÿtqueji c'o, ni xo rí tsõt'ejí in dyëji. Ni xo rí ngue bitu c'o me ni muvi c'o rí jyegüeji. Na nguejyo, nguextjo a xes'e c'ü ni jñetse na zö yo.

⁴ C'ü rrã zõtsc'ejí, je ngue a mbo cja in mün'c'ejí nu ja dya cjó janda. Nguëje c'ü rí dyätäji na jo, dya rí tsjapqueji na nojo, dya rí chjünrÿji. 'Ma rí tsjaji yo, me rguí muvits'üji 'ma a jmi Mizhocjimi.

⁵ Je xo ma cjanu ma tsja c'o ndixü c'o mi cãrã mi jinguã c'o mi creo Mizhocjimi. Ma zö o mü'büji cja jmi Mizhocjimi. Y mi ätäji c'o nu xïraji.

⁶ 'Naja c'o o tsja a cjanu, ngueje e Sara. Mi ätä e Abraham, mi xipji: "Nu'tsc'e ín Jmuts'ügö, texe c'ü rí mandazü, rá cjagö", embe. Je xo rga cjatsc'ejí nu; rí tsjaji c'o na jo, dya rí sÿji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, ra jñetse c'ü o mboxbëchets'üji e Sara.

⁷ Nu'tsc'ejí in bëzöji, rí minc'ejí na jo co yo nin suji, rí respetaoji. Na ngue in pārãgüeji xenda na zë'tsc'ejí que na ngue anguezeji. Ya dya'c'üji c'ü ni bünc'ejí co Mizhocjimi para siempre. Xo 'ñe yo nin sugüeji, ya xo ch'unüji a cjanu. Nguëc'ua ni jyodü rí respetaoji yo. 'Ma jiyö, dya ra dyä'tc'äji 'ma Mizhocjimi, 'ma pje rí dyötqueji.

Los que sufren por hacer el bien

⁸ C'ü xe rá xi'tsc'öji in nza texeji, rí tsjijñiji c'ü ri 'natjo in pjeñeji. Rí pötqui sentioji, y rí pötqui mäjceji, y rí pötqui s'iyaji yo nin cjuarmaji. Xo rí pötqui juentseji. Dya rí tsjapü na nots'üji.

⁹ C'o pje cja'c'üji, dya rí nzhopqueji. C'o sanc'üji, dya pje rí xiqueji. C'ü rí tsjagueji, rí ma'tp'ügüeji Mizhocjimi ra intsjimi c'o. Na ngue je xo va cjanu va intsjimits'üji Mizhocjimi 'ma o 'ñünnc'ü in mü'bügüeji.

¹⁰ Je mama ga cjava o jña Mizhocjimi:

'Ma cjó c'o ne ra mäjä rgá mimi texe c'o pa, ni jyodü dya cja ra mama o jña c'o na s'o.

Dya xo ra mbedye bëchjine a ne.

¹¹ Ra jyëzi c'o na s'o, ra tsja c'o na jo.

Ra jyodü ja rgá mimiji na jo yo nu minteji.

¹² Na ngue Mizhocjimi nu'u na jo c'o cja na jo, 'ñe unüji ja c'o nzi ga dyötüji.

Pero Mizhocjimi dya nu'u na jo c'o cja na s'o, eñe o jña Mizhocjimi.

¹³ 'Ma me in jodüji c'ü rí tsjaji na jo, cja rgá sö cjó pje ra tsja'c'üji 'ma?

¹⁴ Zö bübü 'ma cja'c'üji in sufreji na ngue c'ü ni tsjaji na jo, pero ngue c'ü rguí mäjceji. Zö pje ra xi'ts'iji ra tsja'c'üji, pero dya rí sÿji, dya pje rí mbeñeji.

¹⁵ C'ü rí tsjagueji, rí sÿgüeji Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji. Rí tsjijñiji na jo. Nguëc'ua 'ma cjó c'o ra tsja'c'üji t'önü jenga in ench'e in mü'büji e Jesucristo, ra sö rí xipcjeji na jo 'ma c'o. Rí chjünrÿji na jo co respeto.

¹⁶ In cjaji dya c'o na jo, na ngue bübüts'üji dya e Jesucristo. Zö ra xo'sc'üji o bëchjine ra mamaji in cjaji

c'o na s'o, pero sido rí tsjaji c'o in pãrãgueji na jo. Xa'ma ra tseje c'o pe'chc'ejí a cjanu.

¹⁷ Nu 'ma ne Mizhocjimi rí sufregueji, xenda na jo rí sufreji na ngue c'ü rguí tsjagueji c'o na jo, que na ngue c'ü rvi tsjaji c'o na s'o.

¹⁸ 'Natjo vez o pãtcãji va sufre e Jesucristo va ngötcüji ín nzhübüji. Maco me na jo c'ü; nuzgöji, dya ma jozgöji. O ngötcüji ín nzhübüji, nguec'ua sö rá chëzhgöji dya a jmi Mizhocjimi ra recibidozüji. E Jesucristo mi bübü o cuerpo, nguec'ua o sö o mbö't'üji. Pero o tetjo, na ngue c'ü o Espíritu o tsjapü o te.

¹⁹ C'ü o Espíritu o ma zopjü c'o o aljma c'o añima, nu ja cjot'ü.

²⁰ Nuc'o, ngue c'o mi cãrã 'ma mi bübü e Noé, 'ma mi ät'ã c'e trabarco. Mizhocjimi me go mezhe va mbësp'i paciencia anguezeji, pero dya go ne go dyärãji. 'Ma o 'ñeje c'e tradyebe, mi tuns'ü c'e ndeje c'e barco. Nguec'ua, dya go ndü c'o ocho c'o vi cjogü a mbo o salvaji.

²¹ C'e ndeje sö rá jyëntspiji dya, c'ü rvã jigöji c'ü o salvazüji, na ngue c'ü vi te e Jesucristo. C'ü rvã jigöji, dya ngue c'ü o mbechqueji ín cuerpoji; je ngue c'ü rvã jizhiji a jmi Mizhocjimi c'ü ya 'nintsquiji ín mü'büji, y rá cjaji dya c'o rí pãrãji na jo.

²² E Jesucristo ya ma a jens'e; bübü dya, cja o jodyë Mizhocjimi. Angueze manda dya texe cja c'o o anxe Mizhocjimi 'ñe c'o pje nde pjëzhi c'o pë's'i poder a jens'e.

4

Sirviendo según la capacidad que Dios nos ha dado

¹ E Jesucristo o sufre o cuerpo va mböxcüji. Nu'tsc'ejí xo ni jyodü rí bübüji dispuesto rí sufregueji. Na ngue 'ma rí sufreji, ya ni ma rguí jyëziji c'o na s'o.

² Nguec'ua c'o pa c'o xe rí minc'ejí, dya rí tsjagueji ja c'o nzi gui ñetsjëji c'o na s'o. Rí tsjaji ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi.

³ Ya rguí chjëntjui c'ü i tsjagueji ja c'o nzi ga tsja c'o dya pãrã Mizhocjimi. Mi cjagueji texe c'o ma s'o c'o ma ëjë in pjeñeji. Mi cjagueji c'o na s'o cja mbaxua, mi jmurügueji, 'naxömü rí tigueji. Xo mi ma'tc'ejí yo ts'íta, maco mama c'o ley c'ü dya cjó sö ra ma't'ü yo.

⁴ C'o dya pãrã Mizhocjimi, me cjaji c'o na s'o, texe c'o va ëjë o pjeñeji. Nguec'ua me cijñiji jenga dya cja in cjagueji c'o na s'o co anguezeji. Nguec'ua me sanc'ejí yo.

⁵ Pero anguezeji ra nzhötüji ngüenda Mizhocjimi c'ü ya bübü ra jñünpü ngüenda yo bübü'tjo, 'ñe c'o ya ndü.

⁶ C'o ya ndü, 'ma xe mi bübüji, o xipjiji o jña Mizhocjimi. Zö o tsjapüji o sufreji va, ja c'o nzi ga sufre texe yo nte, zö ya ndüji, pero c'o mi ench'e o mü'bü Mizhocjimi, sido ra bübü'tjo o aljmaji ja c'o nzi ga bübü Mizhocjimi.

⁷ Ya ni ma ra nguins'i ne xoñijömmü. Nguec'ua nu'tsc'ejí rí tsjijñiji na jo in pjeñeji. Rí pjörüji ja rguí minc'ejí. Y rí sido rí dyötüji Mizhocjimi.

⁸ C'ü xenda ni muvi rí tsjaji, rí pötqui s'iyaji co texe in mü'büji. Na ngue 'ma in s'iyaji, in perdonaoji, 'ma cjó c'o pje tsja c'üji.

⁹ 'Ma va säjä nin cjuarmaji yo ni 'ñeje nan'ño jñiñi, rí unüji ja ra oxüji. Rí pötqui recibidoji a cjanu, dya pje rí mamaji.

¹⁰ Na puncjü c'ua ja nde va dyacüji Mizhocjimi c'ü rá pëpcöji angueze. C'o vi ch'a'c'ü rí tsjaji, tsjaji ngue c'ua rí pötqui pjös'üji yo nin cjuarmaji. 'Ma rí tsjaji a cjanu, in pëpqueji na jo 'ma Mizhocjimi.

¹¹ Nu c'o zopjü yo nte, ni jyodü ra mamaji o jña'a ja c'o nzi ga 'ñünbü o mü'bü Mizhocjimi c'ü rguí mamaji. Nu c'o pjöste, ra pjösteji ja c'o nzi va unü Mizhocjimi ra pjösteji. Nguec'ua texe c'o rí tsjaji, ra unüji ngüenda ja ga cja e Jesucristo, ra mamaji c'ü me na jo Mizhocjimi. E Jesucristo, ni jyodü c'ü dya rá jëziji c'ü rgá mamaji c'ü me na jo, 'ñe me na nojo. Je rga cjanu.

Sufriendo como cristianos

12 'Ma va êjê c'o me na s'êzhi c'o me in sufreji, dya rí tsjijñiji: "Maco rí ench'e in mü'büjme e Jesucristo, ¿jenga rí sufregöjme?", rí 'ñeñeji. Jêts'iji rí sufreji, ngue c'ua ra jñetse cjo sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji yo, na ngue rí s'iyats'üji.

13 C'ü rí tsjaji, rí mägueji, na ngue c'ü rguí sufregueji ja c'o nzi va sufre e Jesucristo. 'Ma ra êjê angueze c'ü me rrã zö rva êjê, me rí mägueji na puncjü.

14 Nu 'ma sanc'üji yo nte na ngue c'ü ni dyätpägueji o jña e Jesucristo, ngue c'ü rguí mäcjeji. Na ngue bübüts'üji o Espiritu Mizhocjimi c'ü cja'c'üji rí pärãji c'ü bübü Mizhocjimi co nu'tsc'ejji. C'o nte, na cjuana sadü e Cristo c'o. Nu'tsc'ejji in mangueji c'ü me na jo c'ü.

15 Dya rí pöt'tütegueji, ni pje xo rí pönüji, ni xo rí tsjagueji c'o na s'o, ni xo rí ma ñaji c'ua ja dya pë'sc'ü rí ñugueji. Nujoyo na s'o, dya nguejyo ne Mizhocjimi c'ü rguí sufregueji va yo.

16 Pero 'ma cjó c'o sufre na ngue c'ü ni dyätpä o jña e Jesucristo, dya ni jyodü ra tseje 'ma. Sido ra dyätä na jo, ngue c'ua yo nte ra mbãrãji c'ü me na jo Mizhocjimi.

17 Nutscöji o ntezgöji Mizhocjimi, c'ü rgá sufregöji chjëntjui c'ü ya ri jüncüji ngüenda Mizhocjimi. Maco nguetscöji ot'ü rí sufregöji, na c'o dya ne ra dyärã o jña Mizhocjimi, juejme c'o. Ra sufreji me na puncjü 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi anguezeji.

18 Nu c'o ya na jo a jmi Mizhocjimi, sufre ga 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Na c'o dya sü Mizhocjimi c'o dya jêzi c'o na s'o, juejme c'o. Ra ma sufreji na puncjü.

19 Mizhocjimi o ngambgagöji va, dya ra jyëzguigöji. Nguec'ua, nu c'o sufre ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, ni jyodü c'ü dya ra züji, na ngue Mizhocjimi ra mbörü anguezeji. Y ra sido ra tsjaji c'o na jo.

5

Consejos para los creyentes

1 Bübüts'üji c'o pastor. Ngueje c'o rá zopjügö dya, na ngue xo rí pastorgö. Ró nugö 'ma mü o sufre e Jesucristo. Y 'ma rá jandgöji ja ga cja c'ü me na nojo, me xo rguí muvizgöji co angueze a jmi Mizhocjimi.

2 Nu'tsc'ejji in pastorji, in chjëntcjeji nza cja o mbörü. Nguec'ua rí xi'ts'iji c'ü rí pjörüji o nte Mizhocjimi c'o o dya'c'üji rí pjörüji. Dya ngue c'ü ixi cja'c'üji a fuerza rí pjörüji; ngue c'ü rí ñegueji rí pjörüji. Dya ngue c'ü rguí pjörüji c'ü rí chögueji o merio; ngue c'ü rí pjörüji co texe in mü'büji.

3 Dya xo rí tsjapüji na nojo cja yo o dya'c'üji c'in Jmugöji in pjörüji. C'ü rí tsjaji, rí jizhgueji 'na tjürü c'ü na jo, ngue c'ua xo 'ñe anguezeji ra tsjaji.

4 Nguec'ua 'ma ra êjê c'e Ndambörü c'ü ngue e Jesucristo, ra dya'c'üji c'ü dya ra tjeze, ra dya'c'üji c'ü me rguí muvits'üji cja o jmi; rí bübüttöji co angueze para siempre.

5 Nu'tsc'ejji in sêji, 'ñetsc'ejji in süngüji, rí dyätãji yo pastor. Nu'tsc'ejji in texeji, rí pötqui respetaoji, dya rí tsjapü rrã nots'üji. Na ngue je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi:

Mizhocjimi nu'u na ü c'o cjavü na nojo.

Pero c'o dya cjavü na nojo, me nu'u na jo c'o, eñe.

6 Me na zëzhi Mizhocjimi. Nguec'ua nu'tsc'ejji, dya rí tsjapqueji rrã notsc'ejji. Nguec'ua 'ma ra zädã c'e pa c'ü ya juajnü angueze, ra dya'c'üji c'ü me rguí muvits'üji cja o jmi.

7 Texe c'o in mbeñeji, rí xipcjeji Mizhocjimi. Na ngue angueze me mbents'ejji ga mbö'c'üji.

8 Rí tsjijñiji na jo in pjeñeji. Rí pjörütsjêji ja rguí mimiji. Na ngue c'ü dya jo'o nuc'üji na ü, chjëntjui nza cja 'na león c'ü me ngãxã me jodü cjó ra za'a.

9 Pero dya rí sügueji; sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi, ngue c'ua rí chöpüji c'ü dya jo. Rí zëzhgueji na ngue in pärãgueji c'ü je xo ga cjanu ga sufre

c'o nin cjuarmaji c'o cārã texe cja ne xoñijõmü.

¹⁰ Mizhocjimi o 'ñünngü ín mü'büji ró creoji. Na ngue ne'e c'ü rá mandaji co e Jesucristo. Nguéc'ua zö rí sufregueji ja nzi pa, pero 'ma rí sēchiji, Mizhocjimi ra jocüts'üji na jo in mü'büji. Y ra dya'c'üji rí zēzhgueji, ngue c'ua dya rí jyēzgueji, sido rí dyätäji. Na ngue angueze pjöxcüji texe c'o ni jyodüzüji.

¹¹ Me na nojo Mizhocjimi, ra manda para siempre. Je ga cjanu.

Saludos finales

¹² Ne carta nu, nguezgö ró mamagö yo jña; e cjuarma Silvano o dyopjü. Nujnu, rí pārāgö pēpi na jo Mizhocjimi. Dya nda puncjü yo ró xi'tsc'öji cja ne carta. Ró zo'c'öji, 'ñe ró xi'tsc'öji c'ü na cjuana me s'iyazüji Mizhocjimi me pjöxcüji. Dya rí jyēziji c'ü.

¹³ Va bö'tc'ütjoi Cjimi c'o jmurü a Babilonia c'o ya xo juajnü Mizhocjimi ja c'o nzi va juan'c'üji. Xo va bö'tc'ütjoi Cjimi e cjuarma Marcos c'ü chjëntjui c'ü ri ngue ín ch'igö.

¹⁴ Rí pötqui s'iyaji; rí pötqui zenguateji co texe in mü'büji.

Nu'tsc'ejji bübü in mü'büji e Jesucristo, rí ötcö Mizhocjimi ra mājã in mü'büji, dya pje rí mbeñeji. Je rga cjanu.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN PEDRO

Pedro escribe a los creyentes

¹ Nutscö e Simón Pedro rí pen'c'ejí ne carta. O juancü e Jesucristo rá cjagö apóstole. Pero rí mbëpjítjogö; angueze ngue ín lamugö. Nutscöjme rí apóstolejme o dyacüjme Mizhocjimi rí ench'e ín mün'c'öjme e Jesucristo. Xo 'ñetsc'ejí xo dya'c'üjì in ench'e ín mün'c'ejí c'ü. Nguéc'ua, dya nguextjözüjme o salvazügöjme c'ü; xo 'ñetsc'ejí xo salvats'üguejì. Na ngue me na jonte e Jesucristo c'ü ín Mizhocjimigöjì c'ü o 'ñe salvazüjì; dya juajnü c'o ri ne.

² Rí ötcö Mizhocjimi ra mböxc'üjì xenda rí pârâguejì e Jesucristo nu c'ü ngue ín Mizhocjimigöjì 'ñe ngue ín Jmugöjì, ngue c'ua xenda rí unnc'ejí ngüenda c'ü me nuc'ejí na jo Mizhocjimi. 'Ma ga cjanu, xenda ra mäjä in mün'c'ejí, dya pje rí mbeñejì.

Cualidades del cristiano

³ E Jesucristo o matcüjme; nutscöjme ró möjme co angueze. Ró unnc'öjme ngüenda c'ü me na nojo angueze, 'ñe c'ü me na jo c'o mi cja. E Jesucristo ngue Mizhocjimi c'ü, y me na zëzhi. Nguéc'ua va jítsigöjme texe c'o ni jyodü rá xi'tsc'öjme, ngue c'ua mas rí pârâguejì angueze. Nguéc'ua ra bübüts'üjì Mizhocjimi; nu'tsc'ejí rí sÿjì rí dyätquejì c'ü.

⁴ Nu cja ne xoñijömmü, ya ni ma ra s'odü, na ngueje yo nte me mápäji c'o netsjèjì. Pero me na nojo e Jesucristo, nguéc'ua me xo na nojo c'o o xitsijme ra dyacüjì. Nguéc'ua sö rá jëzögöjì c'o rí netsjèjì. A cjanu, ja c'o ga cja Mizhocjimi, je xo rga cjazgöjì nu.

⁵ Nu'tsc'ejí ya dya'c'ejí in ench'e in mün'c'ejí e Jesucristo. Nguéc'ua rí pjötpügüeji na puncjü ngüenda rí tsjajì c'o na jo. Nuc'ua ra sö rí pârâjì c'o na jo c'o rí tsjajì, 'ñe c'o na s'o c'o dya rí tsjajì.

⁶ Nuc'ua, ra sö rí pjörü ja rgui mimijì; dya rí tsjatsjèjì c'o in netsjèjì. Nuc'ua, ra sö rí pè's'ijì paciencia 'ma cjó pje ra tsja'c'üjì. Nuc'ua, ra sö rí sÿjì Mizhocjimi y rí tsjajì c'ua ja nzi ga ne.

⁷ Nuc'ua, ra sö rí pötü rgui ñejì yo nin cjuarmajì. Nuc'ua, ra sö rí s'iyaguejì texe yo nte.

⁸ 'Ma rí sido rí tsjajì yo me na jo, ra jñetse c'ü in pârâguejì e Jesucristo c'ü ín Jmugöjì.

⁹ 'Na cjuarma, 'ma dya cja yo na jo, chjëntjui c'ü ri ngorö c'ü dya ri janda na jo. 'Ma ga cjanu, ya jyombeñe c'ü o ndintspi o mü'bü c'o na s'o c'o mi cja 'ma dya be mi pârâ e Jesucristo.

¹⁰ Nguéc'ua rí xi'tsc'öjì cjuarma, rí sido rí tsjajì yo me na jo. 'Ma rí tsjajì yo, ra jñetse c'ü o juan'c'ügüeji Mizhocjimi, y o 'ñünnc'ü in mü'büjì j 'ñejmejì e Jesucristo. 'Ma rí sido rí tsjajì yo, dya rí xögüeji 'ma cja c'e 'ñijì c'ü na jo.

¹¹ Y me ra mä'c'äji, 'ma rí sät'äji nu ja ri manda e Jesucristo c'ín Jmugöjì c'ü o 'ñe jocüzü ín mü'büjì. Je ngueje nu rí tsârâguejì para siempre.

¹² Ya in pârâguejì yo jña yo na cjuana, y dya in jëzguejì yo. Pero rá sido rá mbennc'ejí yo.

¹³⁻¹⁴ Rí pârâgö c'ü dya ra mezhe ra mbötcügöjì. Na ngueje o jítsi a cjanu e Jesucristo c'ín Jmugöjì. Nu dya xe rí bünc'ö, rí pârâgö ni jyodü rá mbennc'ejí yo jña yo ya xi'ts'ijì, ngue c'ua rí unnc'ejí na jo ngüenda.

¹⁵ Rá jÿ'sc'ö cja xiscömmü yo, ngue c'ua ra sö rí mbeñeguejì 'ma ya rga tÿgö.

Los que vieron la grandeza de Cristo

¹⁶ Ró xi'tsc'öjme c'ü ra ëjè na yeje e Jesucristo c'ín Jmugöjì co o poder Mizhocjimi. Bübü c'o mama ngue 'na bëchjine c'ü ró cijjñitsjëgöjme c'ü rí xipjijme yo nte. Pero dya je ga cjanu. Na ngueje ró nu'ujme c'ü me na nojo e Jesucristo.

¹⁷⁻¹⁸ Ró jandajme 'ma mi cârâjme angueze cja c'e t'ejè. Me ma sjÿ'ü nu, na ngue Mizhocjimi c'ü nu Tata o

tsjapü me go juëns'i e Jesucristo, y o mama c'ü me na jo c'ü. Ró ärägöjme o jña Mizhocjimi c'ü vi 'ñeje nu ja me na zö, o mama: “Nujnu, ngue ín Ch'igö nu me rí s'iyagö nu me rí mäpägö”, eñe.

¹⁹ Je a cjanu va zädä c'ü o mama c'o profeta c'ü ro ëjë e Cristo. Nguéc'ua rí pärägöji c'ü na cjuana c'o o dyopjü c'o profeta. Rí tsjapügueji na puncjü ngüenda c'o o dyopjüji, na ngueje chjëntjui nza cja 'na sivi c'ü jya's'ü nu ja na bëxö mü. 'Ma va pes'e e tanse, ín pärägueji c'ü ya ra jyas'ü. Je xo ga cjatjonu, 'ma rí tsjapüji na puncjü ngüenda c'o o dyopjü c'o profeta, rí pärägueji, 'ma ya ra zädä ra ëjë na yeje e Jesucristo.

²⁰ C'o o jña Mizhocjimi c'o o dyopjü c'o profeta, ixtí unnc'ejí ngüenda c'ü dya cjó sö ra mbärätsjé c'ü mama c'o; ni jyodü o Espíritu Mizhocjimi ra mbös'ü ra mbärä c'o.

²¹ Na ngue c'o profeta, dya nguiñitsjéji c'o jña c'o o dyopjüji; nguetsjé o Espíritu Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'büji o pätpäji Mizhocjimi.

2

Los que enseñan mentiras

¹ C'o nte a Israel, mi cārā c'o mi cjäpü mi 'ñeje cja Mizhocjimi c'o jña c'o mi mamaji, pero dya ma cjuana c'o mi mamaji. Je xo rga cjanu a ndetsc'ejí, ri cārā o xöpüte c'o dya rga cjuana. Anguezeji, dya ra tsjapüji ngüenda c'ü ín Jmugöji, maco o ndü por anguezeji. Nguéc'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra ma sufreji. C'o xöpüte ra jí'ts'íji c'o dya cjuana. 'Ma cjó c'o ra creo c'o ri jizhi anguezeji, ra bëzhi 'ma c'o.

² C'o xöpüte, me ra tsjaji c'o ri netsjéji c'o na s'o. Na puncjü o cjuarma c'o ra ndeñe co anguezeji, je xo rgá tsjatjoi nu. Nguéc'ua yo nte yo dya be ejme e Jesucristo, ra mamaji c'ü dya jo o 'ñiji Mizhocjimi nu na cjuana.

³ C'o xöpüte, me ri neji o merio. Ra jyodüji ja rgá zo'c'üji, ngue c'ua rí cheñeji co anguezeji rí unüji o

ofrenda. Pero ndeze mi jinguā, ya mama Mizhocjimi c'ü ra jñünpü ngüenda c'o. Y ya bübü ra tsjapü ra ma sufre c'o.

⁴ Bübü c'o o anxe Mizhocjimi c'o o tsja na s'o. Nguéc'ua Mizhocjimi o tsjapü o sufreji, o mboch'üji a linfiernu nu ja me na bëxö mü. Je 'nün't'üji nu co cadena, hasta 'ma ra zädä c'e pa 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi anguezeji.

⁵ Mizhocjimi xo tsjapü o sufre c'o mi cārā mi jinguā c'o me mi cja na s'o, c'o dya mi ätä Mizhocjimi. O peñe 'na tradyebe cja ne xoñijö mü o chjotüji. C'o pa c'o, mi bübü 'na bëzo c'ü mi chjü e Noé. Mi xipji c'o nte ro jyéziji c'o na s'o, ro tsjaji c'o na jo. Nuc'ü, dya ndü cja c'e tradyebe c'ü, ni xo ri ngue c'o nu familia. Mi ochoji, dya chjotüji.

⁶ O mezhe c'ua Mizhocjimi xo chjotü c'o jñiñi a Sodoma 'ñe a Gomorra c'o me ma s'o. O chjotü co sivi o mbëzhiji o bozivi. Nguéc'ua yo dya cjäpü ngüenda Mizhocjimi sö ra unüji ngüenda xo 'ñe anguezeji ra ma sufreji, c'ua ja nzi va sufre c'o mi cārā a Sodoma 'ñe a Gomorra.

⁷ Mizhocjimi o chjotü c'o mi cārā c'o jñiñi c'o, pero o salva e Lot o pjongü. E Lot, mi cja c'o na jo. Nguéc'ua me mi xicha o mü'bü c'o na s'o c'o mi cja c'o nte. Porque mi cjatsjéji c'o mi netsjéji c'o me ma s'o, dya mi cjäpüji ngüenda Mizhocjimi.

⁸ E Lot, mi cja c'o na jo. Nguéc'ua pama pama me mi sufre o mü'bü, na ngue o jñanda c'o nu menzumüji mi cjaji c'o me ma s'o. Y o dyärä mi ñaji c'o me ma s'o.

⁹ C'o ma't'ü Mizhocjimi c'o cja na jo, me sufreji na ngue c'ü na s'o c'ü cja yo nte. Pero me na zëzhi c'ü ín Jmugöji, ra mbös'ü ra zëzhi c'o. C'o mi cja na s'o, zö dya be va sädä c'e pa 'ma ra jñünpüji ngüenda, pero ya mama Mizhocjimi ra castigao c'o.

¹⁰ C'o xöpüte c'o dya ga cjuana, cjat-sjé c'o netsjéji c'o me na s'o. Cjäpüji c'ü dya ni muvi c'ín Jmugöji. Nuc'o, ngue c'o xenda ra tsjapü Mizhocjimi ra sufre c'o. Cjäpüji me na nojo, dya

neji cjó pje ra xipjiji. Y sadüji yo pjëzhi na nojo, dya sÿji.

11 Maco dya cja a cjanu c'o o anxe Mizhocjimi. Na ngue 'ma cjó c'o ra tsja c'o na s'o, zó ra ma c'o anxe a jmi c'ín Jmugöji ra ma cösteji, pero dya ra zadüji c'ü vi tsja na s'o. Maco xenda na zëzhi c'o anxe que na nguetscöji.

12 C'o xöpüte, chjëntjui nza cja yo animale yo dya sÿ Mizhocjimi. C'ü vi ngama Mizhocjimi yo animale, ngue c'ü ra zürüji ra mbö't'üji. Je xo rga cjatjonu c'o xöpüte c'o na s'o, ra chjotüji c'o, dya ra salvaji. Na ngue sadüji nu c'ü dya pãrãji.

13 Mizhocjimi ra tsjapü ra sufreji na ngue anguezeji vi tsjapüji o sufre c'o 'ñaja. Anguezeji me mäjã ga tsjaji o mbaxua zó ri xömü zó ri ndempa. Jmurüji co nu'tsc'ejí 'ma in sigueji o xëdyi. Pero me na s'o a ndetsc'ejí, ix 'na tsetjo c'ü cjaji. Na ngue me mäjã ga xi'ts'íji c'o dya cjuana.

14 Texe 'ma jandaji 'na ndixü, me neji ra tsjaji c'ü na s'o. Dya söyaji, sido cjaji c'o na s'o. Onpüji c'o nte c'o dya creo Mizhocjimi co texe o mü'büji, ngue c'ua xo ra tsjaji a cjanu c'o na s'o. Me pãrã ja ga zopjüji c'o, ngue c'ua ra ndeñeji co anguezeji ra unüji o ofrenda. Me na s'o anguezeji; Mizhocjimi ra tsjapü ra ma sufreji.

15 Anguezeji ya xögüji cja c'e 'ñiji c'ü na jo, ya ndëpiji c'ü o 'ñiji e Balaam c'ü mi ngue o t'i e Beor. E Balaam mi ne ro ndöjõ na puncjü o merio; nguec'ua va tsja na s'o.

16 E Balaam mi ngue 'naja profeta c'ü mi ña o jña Mizhocjimi. Pero o nguiñi o mü'bü c'ü na s'o, mi ne ro mama 'na jña c'ü dya vi xipji Mizhocjimi. Zó dya ña yo animale, pero o ña'a 'na burru nza cja 'na nte va huënc'h'i e Balaam, na ngue na s'o c'ü mi cijñi e Balaam. Nguec'ua go ndümbeñe e Balaam, dya go mama c'e jña c'ü mi ne ro mama.

17 C'o xöpüte, chjëntjui nza cja 'na pozo c'ü ojtjo ndeje. Xo chjëntjui nza cja o ngömü c'o tunütjo ndajma 'ma na zëzhi ga vü. Ya mama Mizhocjimi

c'ü ra mboch'üji a linfiernu nu ja me na bëxömü; nunca ra mbedyeji nu.

18 Yo nte, dya pãrãji o 'ñiji Mizhocjimi. Pero cãrã anguezeji c'o cja ni ma ra jyëzi c'o tjürü c'o na s'o. C'ü cja'a c'o xöpüte, zopjüji c'o nte c'o, ngue c'ua ra ndeñeji co anguezeji. Cjapüji me pãrãji, pero mamaji jña c'o dya ni muvi. Xipjiji c'o nte, na jo ra tsjaji ja c'o nzi ga netsjëji, dya ni jyodü ra mbötpüji nguenda ja rgá mimiji.

19 Mama c'o xöpüte ga xipjiji c'o cjuarma: "Nu'tsc'ejí in libregueji dya, dya cja mandats'üji c'o ley, sö rí tsjatsjëji c'ua ja c'o nzi gui ñetsjëji", eñeji. Maco dya libre c'o xöpüte, sido me cjaji c'o na s'o. 'Ma dya sö 'na nte ra jyëzi c'o na s'o, dya libre, mandaji 'ma c'ü.

20 Cãrã o nte c'o ya jyëzi c'o na s'o c'o cja'a yo nte cja ne xoñijömü. Ya mbedyeji libre, na ngue pãrãji ja ga cja e Jesucristo c'ín Jmugöji, nu c'ü o ëjë o ë 'ñevgueji libre cja c'o na s'o. Pero 'ma ra nzhogüji na yeje cja c'o na s'o, 'ma dya ra jyëziji, nu'ma, xenda rrã s'o 'ma, que na ngue 'ma dya be mi pãrãji e Jesucristo.

21 O jíchiji o jña Mizhocjimi, o mbãrãji o 'ñiji e Cristo c'ü me na jo. Pero o jyëziji c'e jña. Nguec'ua xenda ra sufreji que na ngue 'ma dya ro mbãrãji c'e 'ñiji.

22 In pãrãgueji c'e jña c'ü rí mamaji: "Ne dyo, ya nzhogü o zi'i yo na s'o yo vi nzhocü. Ne cuchi nu ya vi be'ch'e, o yepe o ma 'ñönt'ü cja mbëmü", eñe c'e jña. Je xo ga cjatjonu yo nte c'o jëzi c'o na s'o, cja na nzhogü cjaji na yeje c'o na s'o.

3

La venida del Señor

1 Rí s'iyats'üji cjuarma. Ne carta nu rí opcjö rí pen'c'ejí, ngue nu na yeje, na ngueje ya ró pen'c'ejí 'naja. In cijñiji na jo, nguec'ua rí pen'c'ejí yo carta rí mbenn'c'ejí c'o ya in pãrãgueji.

2 Nguec'ua, dya rí jyombeñeji c'o jña c'o o mama c'o o profeta Mizhocjimi mi jinguã, 'ñe c'o xo ró xi'tsc'öjme nutscöjme rí apóstolejme. C'o ró

xi'tsc'öjme, ngueje c'o o jítсийme c'ín Jmugöji nu c'ü o ë 'ñevgueji libre cja c'o na s'o.

³ Ixtí unnc'ejí na jo ngüenda c'ü rá xi'tsc'öji dya. C'o cjë 'ma ya ngue ra nguins'i e jens'e 'ñe ne xoñijömmü, ra ngärã c'o me ra tsjapü burla o jña Mizhocjimi, ra tsjaji ja c'o nzi ga net-sjëji c'o na s'o.

⁴ Ra mamaji: “¿Ja je bübü c'e bëzo c'ü Jesús c'ü o mama ra ëjë na yeje? Maco dya va ëjë. Ya ndü c'o ín tatagöji. Y nuc'ü, dya sö ra ëjë. Ne xoñijömmü sidotjo ja c'o nzi va t'ät'ä”, eñeji.

⁵ Anguezeji, dya ra ne ra mbeñeji ja va chjorü ne xoñijömmü. Mi jin-guã, nguextjo c'ü o ña Mizhocjimi, o bübü ne jens'e 'ñe ne xoñijömmü. Ne xoñijömmü, o c'os'ü cja c'o ndeje c'o mi po'o, go jñetse e jömmü. Nguец'ua ne xoñijömmü mi bübü a nde'e cja yo ndeje.

⁶ Yo ndeje, o zädä 'ma o tsjapü Mizhocjimi o tsobü cja ne xoñijömmü, go chjotü.

⁷ Ne jens'e 'ñe ne xoñijömmü nu rí cārãji dya, ya mama Mizhocjimi ra chjorü yo. Nujoy, ra ndë'ë yo, 'ma ra zädä c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi. Nu'ma, ra ma sufre c'o dya zü Mizhocjimi.

⁸ Rí s'iyats'üji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya rí jyombeñeji ja ga cja. 'Natjo pa, chjëntjui 'na mil o cjë cja o jmi Mizhocjimi. Y 'na mil o cjë'ë, chjëntjui 'natjo pa.

⁹ Bübü c'o mama: “Ya mezhe na puncjü e Jesucristo; maco dya sö ra ëjë c'ua ja nzi va mama”, eñeji. Pero dya je ga cjanu. E Jesucristo me pëscöji paciencia, dya ne cjó ra ma sufre; ne'e c'ü ra nzhogü o mü'bü texe yo nte. Nguец'ua dya be ga 'ñeje.

¹⁰ Ra ëjë na yeje c'ín Jmugöji ra 'ñe jñüncüji ngüenda. Ra zädä c'e pa c'ü dya ri te'beji, chjëntjui 'na xömmü 'ma ra ëjë 'na mbë'ë cja 'na ngumü, 'ma dya cjó te'be. Ra yürü me na jens'e, y ra chjorü ne jens'e. Yo bübü a jens'e, xo ra chjorü co sivi yo. Ne xoñijömmü, xo ra ndë'ë nu, ra chjorü. Xo 'ñe

texe yo bübü cja ne xoñijömmü, nde ra chjorü yo.

¹¹ Na ngue ra chjorü texe yo, ni jyodü na puncjü rí sügueji Mizhocjimi rí tsjaji ja c'o nzi ga ne angueze.

¹² Rí che'beji c'e pa 'ma ra ëjë na yeje Mizhocjimi; rí che'beji co texe in mü'büji. Nu'ma, ngue 'ma ra ndë'ë ne jens'e ra chjorü. Xo 'ñe texe yo bübü a jens'e, nde ra chjorü yo.

¹³ Nutscöji rí te'begöji ra bübü 'na jens'e nuevo, c'ua ja nzi va mama Mizhocjimi. Xo 'ñe 'na xoñijömmü nuevo. Texe c'o ra tsjaji nu, nde na jo c'o.

¹⁴ In te'beji yo na jo yo ya ró mangö. Nguец'ua rí pjötpügueji ngüenda ja rgui minc'ejí, ngue c'ua 'ma ra ëjë c'ín Jmugöji, ra mäjã in mün'c'ejí, dya rí tsegueji. Y dya pje ra chö'tc'üji c'ü rrã s'o. Rí xi'tsc'öji yo, cjuarma, na ngue rí s'iyats'üji.

¹⁵ Dya rí tsjijñiji c'ü ya mezhe na puncjü c'ín Jmugöji. Rí mbeñejeji c'ü me pëscöji paciencia ngue c'ua ra jogü ín mü'büji. Mi cjuarmagöji e Pablo c'ü me rí neji, xo o xi'ts'iji a cjanu cja c'e carta c'ü o pen'c'ejí. Na ngueje Mizhocjimi o unü o pjeñe.

¹⁶ Texe cja yo carta yo opjü e Pablo, xo mama a cjanu nu yo rí xi'tsc'öji. C'o jña c'o mama angueze, bübü c'o na s'ëzhi rga pãrãgöji. Nguец'ua c'o yembeñe c'o dya nda pãrã o 'ñiji Mizhocjimi, 'ma xörüji c'o o dyopjü e Pablo, dya pãrãji ja c'o nzi va nguijñi e Pablo; nan'ño ga nguijñiji. Je xo ga cjanu ga xörüji texe yo o jña Mizhocjimi. Nguец'ua ga bëzhiji.

¹⁷ Ya ró xi'tsc'öji; nguec'ua in pãrãji ja ga cja c'o xöpüte c'o dya cjuana. Ya xögüji cja o 'ñiji Mizhocjimi, y dya ätpãji o jña. Rí pjötpügueji na puncjü ngüenda c'ü dya rí creogueji c'o xi'ts'iji c'o, na ngue dya cjuana. 'Ma jiyö, xo 'ñetsc'ejí xo rí yembeñeji, xo rí xögüji cja o 'ñiji Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji a cjanu, cjuarma, na ngue rí s'iyats'üji.

¹⁸ C'ü rí tsjagueji, xenda rí pãrãgueji e Jesucristo c'ín Jmugöji nu c'ü o 'ñe 'ñevgueji libre cja c'o na s'o. Angueze s'iyats'üji ra mböxc'üji xenda rí tsjaji

ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi. Me na
nojo e Jesucristo. Rá ma'tc'öji dya,
y rá sido rá ma'tc'öji para siempre.
Amén.

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN JUAN

El mensaje de vida

¹ Rí xi'tsc'öji ja rgá sö rá bübütjoi co Mizhocjimi. Nu c'ü dacüji c'ü ni bübü Mizhocjimi cja ín mü'büji, ixmi bübü 'ma dya be mi t'ät'ä e jens'e 'ñe ne xoñijömü. Pero o ëjê va cja ne xoñijömü. Nguec'ua nutscöjme rí apóstolejme ró ärajme c'o jña c'o mi mama. Xo ró jandajme y ró tjödüjme. Rí päräjme c'ü mi bübü o cuerpo nza czazgöji.

² Nu c'ü dacüji c'ü rgá bübütjogöji o ëjê; nutscöjme ró jandajme ngue c'ua ró unnc'öjme ngüenda cjó ngueje. Rí xi'tsc'öjme c'ü ixmi bübüvi co Mizhocjimi, pero o ëjê va ja rí cãrãgöji.

³ Rí xi'tsc'öji nu c'o ró ärajme 'ñe c'o ró jandajme ngue c'ua nuzgöjme 'ñetsc'ejí rá 'natjoi. A cjanu xo 'ñetsc'ejí rí 'natjogoeji co Mizhocjimi 'ñe co e Jesucristo c'ü o T'i.

⁴ Rí xi'tsc'öji yo, ngue c'ua rí 'natjogoeji co Mizhocjimi. A cjanu me rí mäcejí.

Dios es luz

⁵ Nu c'o ró äragöjme c'o o mama e Jesucristo, ngueje c'o rá xi'tsc'öji c'o. Mizhocjimi me jya's'ü; ojtjo bëxömü c'ü ri bübü c'o na s'o.

⁶ 'Ma rá mamaji: “Rí 'natjoi co Mizhocjimi”, rá eñeji, pero 'ma rí nzhodüji cja bëxömü rí cjaji c'o na s'o, nu'ma, na mbëchjinezüji 'ma. Na ngue dya cjuana c'o rí mangöji 'ma.

⁷ Pero 'ma rá jëziji ra zì'ch'i o jya's'ü Mizhocjimi ín mü'büji nguec'ua rá cjaji ja c'o nzi ga ne angueze c'o na jo, nu'ma, rí 'natjogöji 'ma. A cjanu ni ma ra ndintsqui ín mü'büji texe c'o na s'o, na ngue e Jesucristo c'ü o T'i Mizhocjimi o pjödü o cji por nutscöji.

⁸ Zö rá mangöji c'ü dya bübüzügöji c'o na s'o, pero dya cjuana c'ü rí mangöji; rí jyopü rgá cijñiji. Ixi jñetse 'ma, c'ü dya bübü ín mün'c'öji o jña

Mizhocjimi c'ü mama na cjuana na s'ozgöji.

⁹ Pero 'ma rá xipjiji Mizhocjimi: “Jã, na s'ozgöjme ja c'o nzi gui mangue”, rá embeji, nu'ma, ra perdonaozüji ín nzhubüji ja c'o nzi va mama. Na ngue o ndü e Jesucristo va ngötcüji c'o. Ra ndintsqui ín mü'büji texe c'o.

¹⁰ 'Ma rá mamaji: “Nunca rí cjagö c'o na s'o”, rá eñeji, nu'ma, chjëntjovi c'ü ro mangöji na mbëchjine Mizhocjimi. Ixi jñetse 'ma c'ü dya bübü ín mü'büji o jña.

2

Cristo, nuestro abogado

¹ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'öji. Nujyo rí opjügö cja ne carta, rí xi'tsc'öji ngue c'ua dya rí tsjaji c'o na s'o. Pero 'ma rí tsjaji c'o na s'o, rí dyötüji Mizhocjimi, ra perdonao's'üji 'ma. Na ngue bübü 'naja c'ü ñacöji cja Mizhocjimi c'ín Tataji. C'ü ñacöji ngueje e Jesucristo c'ü nunca go tsja c'o na s'o.

² Nuc'ü, o ngötcüji ín nzhubüji. Dya nguextjözügöji o ngötcüji ín nzhunc'öji; xo ngö'tp'ü texe yo nte yo cãrã cja ne xoñijömü.

³ 'Ma rá cjaji ja c'o nzi va mama e Jesucristo, nu'ma, ra sö rá pärãgöji c'ü rí 'natjoi co Mizhocjimi.

⁴ 'Ma cjó c'o ra mama: “Rí pärãgö Mizhocjimi”, ra 'ñeñe, pero 'ma dya cja'a ja c'o nzi va manda Mizhocjimi, nu'ma, na mbëchjine 'ma c'ü, y dya bübü o mü'bü o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana.

⁵ Pero 'ma cjó c'o ra dyätpä o jña Mizhocjimi, na cjuana ne Mizhocjimi 'ma c'ü, co texe o mü'bü. Nguec'ua 'ma rá ätpöji o jña Mizhocjimi, nu'ma, ra sö rá pärãgöji c'ü rí 'natjoi co angueze.

⁶ 'Ma cjó c'o ra mama: “Rí 'natjobe co e Jesucristo”, ra 'ñeñe, nu'ma, ni jyodü ra nzhodü ja c'o nzi va nzhodü e Jesucristo.

El nuevo mandamiento

⁷ Ne mandamiento nu rá xi'tsc'öji dya, cjuarma, dya nan'ño nu. Ngue

'na mandamiento nu ya in pārāgueji ndeze 'ma i pjürü i dyätpäji o jña e Jesucristo. Ya i dyäräji nu. Ngue c'ü rá pötü rga s'iyaji yo nín minteji.

⁸ Zö ya in pārāgueji ne jña, pero chjëntjui c'ü cja ri nuevo, na ngue xenda rí pārāgöji dya c'ü ja ga cja. Na ngue e Jesucristo o tsja ja c'o nzi ga mama ne jña, o s'iyazüji. Nguec'ua xo 'ñezgöji rá pötü rga s'iyagöji dya. Na ngue e bēxōmü ya ni ma ra cjogü. Na ngue bübü in mün'c'öji dya e Jesucristo c'ü ngue o jya's'ü Mizhocjimi.

⁹ 'Ma cjó c'o ra mama: "Bübü in mü'bü o jya's'ü Mizhocjimi", ra 'ñeñe, pero 'ma nu'u na ü nu cjuarma, nu'ma, sido nzhodü cja bēxōmü 'ma c'ü.

¹⁰ 'Ma cjó c'o ra s'iya nu cjuarma, nu'ma, bübü o mü'bü o jya's'ü Mizhocjimi. Nguec'ua, dya ra tsja c'o na s'o.

¹¹ 'Ma cjó c'o ra nu'u na ü nu cjuarma, nu'ma, ixi jñetsetjo 'ma c'ü dya bübü o jya's'ü Mizhocjimi cja o mü'bü, nguec'ua nzhodü cja bēxōmü ga tsja c'o na s'o. Nu c'ü cja'a ga cjanu, dya pārā ja ni ma ni ja ra zät'ä. Na ngue c'ü ni nzhodü cja bēxōmü ga tsja c'o na s'o, nguec'ua ya tsot'ü o ndö, dya cja janda o jya's'ü.

¹² Cja ne carta nu rí opjügö, rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue in ch'itsc'öji. Rí xi'tsc'öji yo jña, na ngue ya perdonaots'üji in nzhubüji, na ngue c'ü o ndü e Jesucristo por nuzgöji.

¹³ Nu'tsc'ejji in tataji rí pen'c'ejji ne carta rí zo'c'öji, na ngue ya in pārāji e Jesucristo c'ü ixmi bübü 'ma o jyans'ü ne xoñijōmü; ya in 'natjoji dya co angueze. Nu'tsc'ejji in sēji rí zo'c'öji na ngue ya i chōpüji e Satanás c'ü dya jo.

Nu'tsc'ejji in ts'it'iji, rí zo'c'öji na ngue ya in pārāji mi Tataji c'ü bübü a jens'e.

¹⁴ Nu'tsc'ejji in tataji rí pen'c'ejji ne carta rí zo'c'öji, na ngue ya in pārāji e Jesucristo c'ü ixmi bübü 'ma o jyans'ü ne xoñijōmü. Nu'tsc'ejji in sēji, rí zo'c'öji na ngue ya i chōpüji c'ü dya jo.

I chōpüji c'ü, na ngue o jña Mizhocjimi c'ü bübü in mü'büji cja c'ü rí zēzhgueji.

¹⁵ Dya rí ñe rí tsjaji c'o na s'o c'o cja yo nte yo dya pārā Mizhocjimi. 'Ma cjó c'o me mǎpǎ c'o cjaji cja ne xoñijōmü, dya mǎpǎ 'ma Mizhocjimi c'ü in Tataji.

¹⁶ Yo nte yo dya pārā Mizhocjimi c'ü in Tataji, cjatsjēji ja c'o nzi ga netsjēji c'o na s'o. Jandaji c'o na s'o, na ngue me ne ra jñandaji c'o. C'o pē's'i na puncjü o merio, me cjapüji na nojo. Xo 'ñeje c'o pjēzhi na nojo. Texe yo na s'o yo cja yo nte, dya ni 'ñeje cja Mizhocjimi yo; je ni 'ñeje cja c'ü dya jo c'ü manda dya yo nte yo cja na s'o.

¹⁷ Dya rí ñe rí tsjaji yo na s'o yo cjaji cja ne xoñijōmü. Na ngue ne xoñijōmü ya ni ma ra nguarü. Ya xo ni ma ra nguarü yo bübü cja ne xoñijōmü yo na s'o, yo me ne yo nte y cjaji. Pero 'ma cjó c'o ra tsja ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, ra bübütjo para siempre.

La verdad y la mentira

¹⁸ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue in ch'itsc'öji. Ya rí cǎxtjoji yo cjē yo ya ni ma ra nguarü. Ya i dyäräji ra zädä 'ma ra ējē 'naja c'ü ra nu'u na ü e Cristo, ra jyodü ja rgá huins'i c'ü. Ya cǎrǎ dya na puncjü o xöpüte c'o nu'u na ü e Jesucristo. Nujyo, ngue yo rgá pārāgöji c'ü ya rí cǎxtjoji yo cjē yo ya ni ma ra nguarü.

¹⁹ C'o xöpüte mi jmurüji co nuzgöji, pero dya mi 'natjo o pjeñeji co nuzgöji. Nguec'ua va xögüji. Nu 'ma ri 'natjo o pjeñeji co nuzgöji, sido ro ēji co nuzgöji. Pero o xögüji. A cjanu Mizhocjimi dacüji c'ü rgá pārāgöji c'ü dya in dyocjöji ne ri 'naja c'o.

²⁰ Nu'tsc'ejji, dya rí dyätqueji c'o. Na ngue c'ü o T'i Mizhocjimi o dya'c'üji o Espiritu o ē bübü cja in mü'büji. Nguec'ua in pārāji ja ga cja c'ü na cjuana in texeji.

²¹ C'ü rgá pen'c'ejji ne carta, dya ngue c'ü rá jí'tsc'öji 'na jña c'ü dya in pārāji. Na ngue ya in pārāji c'o jña c'o na cjuana. Y 'ma cjó c'o ra xi'ts'iji 'na bēchjine, ixtí pārāgueji 'ma, c'ü dya ni

'ñeje cja Mizhocjimi c'e jña. Na ngue na cjuana c'ü mama Mizhocjimi.

²² Bübü c'o mama c'ü dya vi 'ñeje e Jesús cja Mizhocjimi. Dya бүбү c'ü xenda rrã s'o nza cja ne bëchjine me na s'o. 'Ma cjó c'o ra mama: “E Jesús dya ngue o T'i Mizhocjimi, na ngue mi ntetjo c'ü”, ra 'ñeñe, nu'ma, anticristo 'ma c'ü. Na ngue nu'u na ü e Jesucristo.

²³ 'Ma cjó c'o ra mama: “Dya rí ma't'ügö e Jesús, na ngue dya ngue o T'i Mizhocjimi”, ra 'ñeñe, nu'ma, ix na cjuana, dya бүбүvi Mizhocjimi 'ma c'e nte. Pero 'ma cjó c'o ra ma't'ü e Jesucristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi, xo ma't'ü 'ma Mizhocjimi. Nguec'ua Mizhocjimi бүбү 'ma co c'e nte.

²⁴ 'Ma cja vi creoji, i dyäräji ja ga cja Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ü o T'i. Sido rí tsjaji ja c'o nzi ga mama c'o jña c'o i dyäräji; dya rí jyombeñeji. 'Ma sido rí tsjaji c'o, sido ra бүбү e Jesucristo co nu'tsc'ejji; 'ñe Mizhocjimi c'ü nu Tata.

²⁵ Nuc'ü, ngueje c'ü o mama e Jesucristo; ra dyacüji c'ü rá бүбүtjoji co Mizhocjimi para siempre.

²⁶ Ró xi'tsc'öji cja ne carta yo, na ngueje cãrã c'o ne ra dyon'c'üji ra jí'ts'iji c'o dya cjuana.

²⁷ Pero dya ni jyodü rí dyätpäji o jña anguezeji. Na ngue бүбү dya in mün'c'ejji o Espíritu Mizhocjimi c'ü o dya'c'üji e Jesucristo. Nuc'ü, jí'ts'iji nguec'ua in pãrãji na jo ja ga cja. Nguec'ua rí xi'tsc'öji sido rí mbeñeji e Jesucristo ngue c'ua ri 'natjo in pjeñeji ja c'o nzi va jí'ts'iji. Na ngue na cjuana c'o mama o Espíritu Mizhocjimi; dya bëchjine c'o.

²⁸ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue in ch'itsc'öji. Rí sido rí dyätäji e Jesucristo, na ngue in 'natjogueji co angueze. 'Ma rá cjaji a cjanu, dya rá sūji 'ma ra ëjë na yeje c'ü; dya rá tseji.

²⁹ In pãrãgueji c'ü me na jo Mizhocjimi. Nguec'ua rí jñunt'ü in mü'büji, 'ma cjó c'o cja'a c'o na jo, nu'ma, ixi jñetse 'ma c'ü ngue o t'i Mizhocjimi c'o.

3

Hijos de Dios

¹ Tsijjñiji ja va s'iyazgöji Mizhocjimi. Me go s'iyazgöji na puncjü o tsjacüji o t'izgöji. Jã, ya ngue o t'izgöji dya Mizhocjimi. Yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi, dya unüji ngüenda c'ü ngue o t'izgöji Mizhocjimi. Na ngue, dya xo unüji ngüenda e Jesucristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi.

² Mi cjuarmats'ügöji rí nets'ejji. Ya ngue o t'izgöji dya Mizhocjimi. Dya rí pãrãgöji texe c'ü ja rga czazgöji 'ma ra ëjë na yeje e Jesucristo. Pero rí pãrãgöji 'ma rá chjëji c'ü, ixta jñetsezüji nza cja angueze. Na ngue rá jandaji angueze ja rga cja.

³ 'Ma cjó c'o te'be a cjanu c'e pa c'ü rga czazgöji nza cja e Jesucristo, ni jyodü ra dyötü Mizhocjimi ra ndintspi o mü'bü. Xo ni jyodü ra jyëzi texe c'o na s'o ngue c'ua rrã jo nza cja e Jesucristo me na jo.

⁴ 'Ma cjó c'o cja'a c'o na s'o, nu'ma, dya ätä 'ma Mizhocjimi. 'Ma cjó c'o dya ätä Mizhocjimi, tuns'ü o nzhubü 'ma c'ü.

⁵ In pãrãgueji o ëjë e Jesucristo o ë ngötcüji c'o na s'o c'o rí cjaji, ngue c'ua dya cja ra mandazüji c'o. Angueze, dya бүбү c'o na s'o.

⁶ 'Ma cjó c'o sido ätä e Jesucristo, dya cja'a 'ma c'o na s'o. 'Ma cjó c'o sido cja'a c'o na s'o, nu'ma, ixi jñetse 'ma c'ü dya pãrã ja ga cja e Jesucristo. Dya xo unü ngüenda pje vi 'ñeje c'ü.

⁷ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue in ch'itsc'öji. Dya rí creogueji c'o xi'ts'iji: “Dya ra tsja zö rí tsjaji c'o na s'o”, ents'ejji. Pero dya cjuana. Rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o cja'a c'o na jo'o ja c'o nzi ga ne Mizhocjimi, na jo 'ma c'ü, nza cja e Jesucristo me na jo.

⁸ 'Ma cjó c'o sido cja'a c'o na s'o, ngue o t'i e Satanás c'ü dya jo. Na ngue c'ü dya jo, sido cja'a c'o na s'o ndeze 'ma o mbürü o tsja c'o na s'o. Y'ññübü o mü'bü yo nte xo cjaji c'o na s'o. C'ü vi 'ñeje o T'i Mizhocjimi, ngue c'ü o juapcü o bëpji e Satanás c'ü dya jo.

⁹ C'o ya ngue o t'i Mizhocjimi, dya ra sido ra tsja c'o na s'o. Na ngue Mizhocjimi ya jñu's'ü anguezeji; ja c'o ga cja angueze, je xo ga cjatjonu c'o. Ra jyëziji texe c'o na s'o, na ngue ya ngue o t'i Mizhocjimi.

¹⁰ Nguec'ua rgá pãrãgöji cjó ngue o t'i Mizhocjimi, ñe cjó ngue o t'i c'ü dya jo. 'Ma cjó c'o dya cja'a c'o na jo, ñe 'ma dya xo s'iya o cjuarma, nu'ma, dya ngue o t'i Mizhocjimi 'ma c'ü.

Amémonos unos a otros

¹¹ C'e jña c'ü i dyäräji 'ma cja vi ñench'e ín mü'büji e Jesucristo, ngue c'ü ni jyodü rá pötca s'iyaji.

¹² Dya rá cjaji c'ua ja nzi va tsja e Caín. Nuc'ü, o tsja c'o na s'o c'o o bëpji e Satanás c'ü dya jo, o mbö't'ü c'ü o cjuarma. Na ngue c'ü o cjuarma mi cja c'o na jo, y e Caín mi cja c'o na s'o.

¹³ Nguec'ua rá xi'tsc'öji cjuarma, 'ma ra nuc'üji na ü yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi, dya rá tsjijñiji: "¿Pje ni nugüji na ü?", rá ñeñeji.

¹⁴ 'Ma ot'ü, mi nza czazgöji 'na nte c'ü ya ndü c'ü dya cja ärä. Na ngue dya mi ätcöji Mizhocjimi. Pero nudya, rá bübüjtjogöji. Rí pãrãgöji c'ü rá bübütjoji, na ngue rá s'iyaji yo mi cjuarmaji. 'Ma cjó c'o dya s'iya yo nu minteji, chjëntjui c'ü ya ro ndü.

¹⁵ 'Ma cjó c'o nu'u na ü nu cjuarma, chjëntjui c'ü ro pö't'unte. In pãrãgueji c'o pö't'unte, dya bübü Mizhocjimi cja o mü'bü c'o.

¹⁶ Rí pãrãgöji c'ü o s'iyazgöji e Jesucristo. Na ngue o ne o ndü por nutscöji. Nutscöji xo ni jyodü rá pjös'üji yo mi cjuarmaji, zö rá tñji.

¹⁷ 'Ma cjó c'o pë's'i c'ü ra zi ñe c'ü ra jye, 'ma ra jñanda nu cjuarma c'ü pje ni jyodü, pero 'ma dya ra juentse ra unü c'o ni jyodü, nu'ma, dya s'iya 'ma nu cjuarma c'ua ja nzi ga s'iyazüji Mizhocjimi.

¹⁸ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'öji. Zö rá mamaji rá s'iyagöji yo mi cjuarmaji, pero 'ma dya rá pjös'üji c'o pje ni jyodü, nguextjo co ín teji rgá mangöji 'ma. Ni jyodü rá s'iyaji yo mi cjuarmaji co texe ín mü'büji.

Confianza delante de Dios

¹⁹⁻²⁰ Nu 'ma rá s'iyaji a cjanu mi cjuarmaji, rá pãrãgöji 'ma c'ü na cjuana rá ejmeji Mizhocjimi. Zö bübü 'ma va ëjë 'na pjeñe cja ín mü'büji cjo na cjuana rá ejmeji Mizhocjimi, pero dya ni jyodü rá sñji. Ni jyodü rá mbeñeji c'ü mama Mizhocjimi, 'ma rá s'iyaji yo mi cjuarmaji, ixi ñetse 'ma c'ü ngue o t'izgöji. Angueze pãrã, 'ma na cjuana rá s'iyagöji yo mi cjuarmaji; angueze pãrã texe.

²¹ Mi cjuarmats'üji rá nets'eji. 'Ma pãrã ín mü'büji c'ü dya pje rá cjaji, ra sö rá chëzhiji cja o jmi Mizhocjimi, dya rá sñji rga ötügöji c'ü.

²² Nuc'ü, texe c'o rá ötüji, ra dyacöji c'o. Na ngue rá cjaji ja c'o nzi ga ne angueze c'o mandamiento c'o xitscöji c'ü.

²³ Nu c'o o mandamiento ngue c'ü rá ench'e ín mü'bügöji e Jesucristo c'ü o T'i, ñe rá pötü rga s'iyaji yo mi cjuarmaji. Ngue c'ü o mama rá cjaji.

²⁴ 'Ma cjó c'o cja'a ja c'o nzi ga mama Mizhocjimi, 'natjovi 'ma co Mizhocjimi, y Mizhocjimi bübü o mü'bü. C'ü rgá pãrãgöji bübü Mizhocjimi cja ín mü'büji, ngue c'ü ñünngü ín mü'büji o Espíritu c'ü o dyacöji.

4

El Espíritu de Dios y el espíritu que está contra el Cristo

¹ Cãrã na puncjü o xöpüte c'o dya cjuana c'o nzhodü cja ne xoñijöümü. Nguec'ua dya xtí creoji texe c'o ra jí'ts'iji. Rí tsjijñiji na jo c'o jña c'o mamaji, cjo ngueje Mizhocjimi c'ü o ñünbü o mü'büji cjo jiyö. Rí xi'tsc'öji yo, na ngue rá s'iyats'üji.

² Rá xi'tsc'öji dya, c'ü rgui pãrãgueji cjo ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü ñünbü o mü'bü c'o xöpüte c'o ri jí'ts'iji. 'Ma ra mama c'e xöpüte ra xipji yo nte: "E Jesucristo vi ñeje cja Mizhocjimi o ë jmus'ü nza czazgöji rá nteji", ra ñeñe, nu'ma, ngue o Espíritu Mizhocjimi c'ü ñünbü o mü'bü ra mama a cjanu.

³ Ma cjó c'o ra mama c'ü dya vi 'ñeje e Jesucristo cja Mizhocjimi, nu'ma, dya ngue Mizhocjimi c'ü 'ñünbü o mü'bü c'ü; ngue c'ü dya jo. Nu c'o mama a cjanu, anticristo c'o. Na ngue 'ñünbüji o mü'büji ra nuji na ü e Jesucristo. Ya i dyärägueji ra ëjê e anticristo c'ü ra jyodü ja rgá huins'i e Jesucristo. Nudya, ya cãrã cja ne xoñijõmü na puncjü c'o sö rá xiji anticristo, na ngue nuji na ü e Jesucristo.

⁴ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'öji. Ngue o t'its'üji Mizhocjimi. I chõpüji c'o xõpüte, dya in creoji. Na ngue xenda na zëzhi nu c'ü bübü dya in mü'büji, que na ngue c'ü bübü o mü'bü yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi.

⁵ C'o xõpüte c'o dya cjuana, cijñi o pjeñeji nzi ga nguiñi c'o nte c'o dya pãrã Mizhocjimi. Nguec'ua jizhiji ja ga cja cja ne xoñijõmü. Yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi ätpäji o jña c'o xõpüte.

⁶ Nutscõjme rí apóstolejme, ngueje Mizhocjimi c'ü 'ñünngü ín mü'büjme rí zopcjõjme yo nte. Nu c'o pãrã Mizhocjimi, ätcãjme. Nu c'o dya ngue o t'i Mizhocjimi, dya ätcãjme c'o. Ngue c'ü rgá pãrãgõji c'o 'ñünbü o mü'bü o Espiritu Mizhocjimi c'ü na cjuana, 'ñe c'o 'ñünbü o mü'bü e Satanás c'ü dya jo c'ü na mbëchjine.

Dios es amor

⁷ Mi cjuarmats'ügõji rí s'iyats'üji. Ni jyodü rá pötü rga s'iyaji, na ngue Mizhocjimi s'iyazüji y dacüji c'ü rgá s'iyaji yo nín minteji. 'Ma cjó c'o s'iya yo nín minteji, ixi jñetse c'ü ngue o t'i Mizhocjimi 'ñe pãrã Mizhocjimi 'ma c'ü.

⁸ Ma cjó c'o dya s'iya yo nín minteji, dya pãrã Mizhocjimi 'ma c'ü. Na ngue Mizhocjimi me s'iyazüji rí texeji.

⁹ Mizhocjimi o jítscõji c'ü me s'iyazüji; o ndãjä c'ü 'natjo o T'i o ëjê cja ne xoñijõmü, ngue c'ua ra bübü Mizhocjimi cja ín mü'büji.

¹⁰ Xenda s'iyazüji Mizhocjimi que na ngue c'ü rgá negõji angueze. Angueze me go s'iyazügõji o ndãjä c'ü o T'i o 'ñe ngõtcüji ín nzhubüji.

¹¹ Rí s'iyats'ügõji cjuarma. Na ngue c'ü o s'iyazüji a cjanu Mizhocjimi, xo ni jyodü rá pötü rga s'iyaji.

¹² Dya cjó jñanda Mizhocjimi y dya cjó sö ra jñanda. Pero 'ma rá pötü rga s'iyaji, ixi 'ñetse 'ma c'ü bübü ín mü'büji Mizhocjimi. Na ngue rí s'iyaji yo nín minteji ja c'o nzi ga s'iyazüji Mizhocjimi.

¹³ Mizhocjimi o dyacüji o Espiritu. Nguec'ua rí pãrãgõji c'ü bübü Mizhocjimi ín mü'büji, 'ñe c'ü rí 'natjovi co angueze.

¹⁴ Nutscõjme rí apóstolejme ró jandajme e Jesucristo. Rí pãrãgõjme e Jesucristo ngueje o T'i Mizhocjimi c'ü o ndãjä o ë 'ñevgueji libre cja c'o na s'o, nutscõji rí cãrãji cja ne xoñijõmü. Ngue c'ü rí xi'tsc'õjme c'ü.

¹⁵ Ma cjó c'o ra mama co texe o mü'bü: "E Jesucristo ngue o T'i Mizhocjimi", ra 'ñeñe, nu'ma, bübü 'ma Mizhocjimi cja o mü'bü c'ü. Y angueze 'natjovi co Mizhocjimi.

¹⁶ Ró unnc'õji ngüenda ja va s'iyazgõji Mizhocjimi; nguec'ua ró ench'e ín mü'büji. Mizhocjimi s'iyazgõji rí texeji. 'Ma cjó c'o s'iya yo nín minteji, nu'ma, 'natjovi 'ma co Mizhocjimi. Y Mizhocjimi bübü o mü'bü.

¹⁷ Ma rá s'iyaji yo nín mintegõji ja c'o nzi ga s'iyazüji Mizhocjimi, dya rá sñji c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda. Dya rá sñji, na ngue rí s'iyaji yo nín minteji va cja ne xoñijõmü ja c'o nzi ma s'iya e Jesucristo c'o nte.

¹⁸ Zõ bübü 'ma rá sñji c'ü ra jñüncüji ngüenda, pero 'ma rá unnc'õji na jo ngüenda ja va s'iyazüji Mizhocjimi, ra mäjã 'ma ín mü'büji, dya cja rá sñji. C'o sñ, sñji 'na ra castigao Mizhocjimi anguezeji. 'Ma sñ 'na nte, ixi jñetse c'ü dya creo na jo ja ga s'iyazüji Mizhocjimi.

¹⁹ Rí negõji Mizhocjimi y rí s'iyaji yo nín minteji. Na ngue Mizhocjimi ot'ü o s'iyazüji.

²⁰ Ma cjó c'o ra mama: "Rí negõ Mizhocjimi", ra 'ñeñe, pero 'ma nu'u na ü yo o cjuarma, nu'ma, na mbëchjine 'ma c'ü. ¿Ja rgá sö ra ne'e

Mizhocjimi c'ü nunca janda? Maco dya s'iya yo o cjuarma yo janda.

²¹ Nujnu ngueje nu jña nu o xitsiji: nu c'ü ne'e Mizhocjimi, xo ni jyodü ra s'iya yo nu cjuarmaji.

5

Nuestra victoria sobre el mundo

¹ 'Ma cjó c'o creo e Jesús c'ü vi 'ñeje cja Mizhocjimi, ngue o t'i Mizhocjimi 'ma c'ü; nguec'ua ne'e Mizhocjimi. Texe c'o ne'e Mizhocjimi, xo s'iyaji c'o 'ñaja c'o creo e Jesucristo, na ngue ngue o t'i Mizhocjimi c'o.

² 'Ma rá neji Mizhocjimi, 'ñe rá cjaji ja c'o nzi ga mama, ixi jñetse 'ma c'ü rí s'iyaji yo in cjuarmaji yo xo ngue o t'i Mizhocjimi.

³ 'Ma rí neji Mizhocjimi, rí cjaji ja c'o nzi ga mama. Dya rí sögöji na jyü c'o jña c'o mama angueze rá cjaji.

⁴ Nutscöji ya tsjacüji Mizhocjimi o t'izgöji, dya cja rí cjaji c'o na s'o c'o cja yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi. Na ngue rí ench'e in mü'büji e Jesucristo ra mböxcüji texe c'o ni jyodüzüji.

⁵ Dya cjó sötsjē ra jyēzi c'o na s'o c'o cjaji cja ne xoñijōmü; nguextjo c'o ench'e o mü'bü e Jesucristo c'ü o T'i Mizhocjimi.

El testimonio acerca del Hijo de Dios

⁶⁻⁸ 'Ma o ji'i e Jesús, ya ixmi Mizhocjimi. Y zö o ndü o pjödü o cji, pero sidotjo Mizhocjimi. Ngueje o Espiritu Mizhocjimi c'ü cjacüji rá pãrãji vi 'ñeje e Jesús cja Mizhocjimi. Na cjuana c'o mama o Espiritu Mizhocjimi. Rí unnc'öji ngüenda ja va cja 'ma mü o ji'i e Jesús, 'ñe 'ma mü o pjödü o cji va ndü. Y o Espiritu Mizhocjimi 'ñünngü in mü'büji rá pãrãji e Jesucristo ngue o T'i Mizhocjimi. Bübü jñi c'o cjacüji rá pãrãji a cjanu. Ngueje Mizhocjimi a jens'e, 'ñe o jña, 'ñe o Espiritu. Nde 'na ma cjatjo ga mama nza jñiji.

⁹ Maco rí creoji c'ü mama yo nte, ni jyodü rá creoji mas c'ü mama Mizhocjimi. Mama Mizhocjimi e Jesús ngue c'ü o T'i.

¹⁰ 'Ma cjó c'o ench'e o mü'bü e Jesucristo, pãrã c'ü ngue o T'i Mizhocjimi e Jesús. Mizhocjimi o mama e Jesús ngue c'ü o T'i. Nu c'o dya ejme Mizhocjimi, chjëntjui c'ü ro mamaji na mbëchjine Mizhocjimi. Na ngue dya creoji c'o o mama Mizhocjimi ja ga cja e Jesucristo.

¹¹ C'ü o mama Mizhocjimi, ngue c'ü o dyacüji c'ü rgá bübütjoji co angueze para siempre. Rí bübütjoji na ngue o T'i Mizhocjimi bübü co nuzgöji.

¹² 'Ma cjó c'o ench'e o mü'bü c'ü o T'i Mizhocjimi, ya bübü co Mizhocjimi c'o. 'Ma cjó c'o dya ench'e o mü'bü c'ü o T'i Mizhocjimi, dya bübü co Mizhocjimi 'ma c'o.

Conclusión y consejos finales

¹³ Nu'tsc'eji ya in ench'e in mü'büji e Jesucristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi. Rí pen'c'öji ne carta ngue c'ua rí pãrãgueji c'ü ya in bübütjogueji dya co Mizhocjimi y rí bübütjoji para siempre.

¹⁴ Dya rá sūji rga ötūji Mizhocjimi. Na ngue 'ma rá ötūji ja c'o nzi ga ne angueze, rí pãrãgöji ra dyätcäji.

¹⁵ Texe c'o rí ötcöji, 'ma rí pãrãgöji ra dyätcäji, xo rí pãrãgöji c'ü ya mama Mizhocjimi ra dyacüji c'o.

¹⁶ 'Ma rá jandaji ri cja na s'o 'na in cjuarmaji, ni jyodü rá ötpöji Mizhocjimi c'e cjuarma, xa'ma ra nzhogü o mü'bü. A cjanu, dya ra bēzhi, Mizhocjimi ra unü sido ra bübütjo. Bübü 'na nzhubü c'ü me na s'o c'ü rguí ndü 'na nte, dya ra salva. Dya ngue ne nzhubü nu rí mangö rá ötpöji Mizhocjimi in cjuarmagöji.

¹⁷ Texe 'ma rí cjaji c'o na s'o, ngue 'na nzhubü a jmi Mizhocjimi. Bübü o nzhubü c'o dya ngue c'ü rga tūgöji. Pero c'o tuns'ü c'e nzhubü c'ü cja ró mangö, ra ndūji, dya ra salvaji.

¹⁸ Rí pãrãgöji, 'na nte 'ma ya ngue o t'i Mizhocjimi, dya sido cja'a c'o na s'o. Na ngue e Jesucristo c'ü ngue o T'i Mizhocjimi pjörü c'ü. Nguec'ua e Satanás c'ü dya jo, dya cja manda cja o mü'bü c'e nte.

¹⁹ Rí pārãgöji nutscöji ngue o t'izgöji Mizhocjimi. Pero c'o nte c'o dya ench'e o mü'bü e Jesucristo, je ngue e Satanás c'ü dya jo c'ü manda c'o.

²⁰ Rí pārãgöji o ëjë o T'i Mizhocjimi o ë dyacüji rá pārãji Mizhocjimi c'ü na cjuana. Rí 'natjoji dya co Mizhocjimi c'ü na cjuana. Na ngue ya bübü ín mü'büji dya o T'i Mizhocjimi, c'ü ngue e Jesucristo. 'Ma rí 'natjoji co Mizhocjimi c'ü na cjuana, rá bübütjoji 'ma, dya rá tūji.

²¹ Rí zo'c'öji nza cja 'ma ri ngue ín ch'itsc'öji. Pjötpüji ngüenda c'ü nguextjo Mizhocjimi rí ma't'ügueji; dya rí creoji nan'ño jña. Je ga cjanu rgá xi'tsc'öji, amén.

SEGUNDA CARTA DEL APOSTOL SAN JUAN

La verdad y el amor

¹ Nutscö rí pastorgö rí pen'c'e ne carta, rí zenguats'ügö nu'tsc'e hermana o jua'n'c'ü Mizhocjimi. Nu'tsc'e 'ñe yo in ch'igue rí s'iyats'ügöji co texe in mü'bü. Dya nguextjozügö rí s'iyats'üji; xo s'iyats'üji texe c'o pãrã o jña e Jesucristo nu na cjuana.

² Rí s'iyats'üji na ngue o zi'ch'i in mü'bügö c'o jña c'o na cjuana; xo 'ñe in mü'bügueji. Y ra bübü in mü'büji para siempre.

³ Mizhocjimi c'in Tataji 'ñe e Jesucristo c'ü o T'i ra mböxc'üji 'ñe ra juen'tsc'eji, ngue c'ua ra mäjã in mü'bügueji, dya pje rí mbeñeji. Anguezevi ra dya'c'üji rí pãrãji c'o na cjuana. Xo ra dya'c'üji rí pötü rguí s'iyaji.

⁴ Me rí mäjö na ngue rí unnc'ö ngüenda bübü ja nzi c'o in ch'igue c'o nzhodü cja c'e 'ñiji c'ü na cjuana, caji ja c'o nzi va xitscöji Mizhocjimi c'in Tataji.

⁵ Ne jña nu rá xi'tsc'ö dya, hermana, dya ngue 'na jña c'ü ri nan'ño. Ngue 'na jña c'ü rí pãrãji ndeze 'ma ró ench'e in mü'büji e Jesucristo. Ngue c'ü rá pötü rga s'iyaji.

⁶ 'Ma rí neji Mizhocjimi, rá caji ja c'o nzi ga mama. C'ü mama Mizhocjimi, ngue c'ü rá s'iyaji yo nín minteji. Ne jña nu, ya i dyärãji ndeze 'ma cja vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo.

Los engañadores

⁷ Cãrã dya na puncjü o xöpüte c'o dya cjuana, nzhodüji cja ne xoñijömmü zopjüji yo nte. Xipjiji: "E Jesús mi ntetjo c'ü; dya vi 'ñeje cja Mizhocjimi", eñeji. Nguéc'ua anticristo c'o y onpüji yo nte.

⁸ Nutscöjme ró pëpcöjme na jo Mizhocjimi rvã zo'c'öjme, 'ñe yo in ch'igue. Rí pjötpügueji na puncjü ngüenda, dya rí jyéziji c'o i

dyärãji, ngue c'ua ra ngö'tc'üji na jo Mizhocjimi.

⁹ 'Ma cjó c'o pãrã o jña e Cristo, 'ma ra jyézi c'e jña, cja rrü creo c'ü 'na jña, nu'ma, dya bübü 'ma Mizhocjimi co angueze. 'Ma cjó c'o sido ätpã o jña e Cristo, bübü e Cristo co angueze, xo 'ñe Mizhocjimi c'ü nu Tata.

¹⁰ 'Ma ra ëjë 'na xöpüte ra ë xi'ts'iji c'ü dya ngue o T'i Mizhocjimi e Jesús, dya rí recibidogueji ra oxü in nzungueji. Dya xo rí xipjiji: "Mizhocjimi ra mböxc'ü", rí 'ñembeji.

¹¹ Na ngue 'ma rí ma'tp'üji Cjimi c'e xöpüte, xo in pë's'i in s'ocüji chjëntjovi c'ü ri pjös'üji o bëpji c'e xöpüte c'o na s'o.

Palabras finales

¹² Xe bübü na puncjü c'o mi ne ro xi'tsc'öji. Pero dya rí xi'tsc'öji cja ne carta. Na ngue rí te'begö c'ü dya cja ra mezhe rá ëgö rá ë ñaji. A cjanu, mas rá mäjöji.

¹³ Va bö'tc'ütjoji Cjimi c'o o t'i c'ü nin tsjjué c'ü xo juajnü Mizhocjimi. Je ga cjanu, amén.

TERCERA CARTA DEL APOSTOL SAN JUAN

Se habla bien de Gayo

¹ Nutscö rí pastorgö rí pen'c'e ne carta, rí zenguats'ü cjuarma Gayo. Rí s'iyats'ü co texe ín mü'bü.

² Rí ötügö Mizhocjimi ra intsjim-its'ü, ngue c'ua rrã jo texe c'o in cjague, ja c'o nzi ga cja in mü'bügue na jo a jmi Mizhocjimi; 'ñe c'ü rí bübütjogue na jo, dya rí sö'dyë. Rí ö'tc'ö a cjanu cjuarma, na ngue rí s'iyats'ügö.

³ O ëjë ja nzi cjuarma o ë xitscöji in nzhodügue na jo in ätpã o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana. Nguец'ua me rí mäjçö.

⁴ 'Ma rí ärägö nzhodü na jo cja o 'ñiji Mizhocjimi c'o nte c'o ró zopjü o jña, ngueje 'ma me rí mäjçö na puncjü.

⁵ Rí s'iyats'ügö cjuarma. 'Ma va ëjë o cjuarma c'o dya in menzumügueji, in recibido na jo in unüji ja ra oxüji. Je a cjanu ga ne Mizhocjimi.

⁶ Bübü o cjuarma c'o o mama me i s'iyague anguezeji; o xipjiji texe c'o cjuarma c'o jmurü. 'Ma ra säjä o cjuarma, 'ma ya ra möji, rí pjös'ügueji c'ü ni jyodüji cja 'ñiji. Na ngue pëpiji Mizhocjimi.

⁷ Anguezeji nzhodüji zopjüji yo nte, ngue c'ua ra mbärãji ja ga cja e Jesucristo. Dya pje ötüji c'o dya pärã Mizhocjimi.

⁸ Nutscöji ni jyodü rá pjös'üji. A cjanu nde rí mbëpjigöji 'ma co anguezeji. Nguец'ua xenda ra mbärã yo nte o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana.

La mala conducta de Diótrufes

⁹ Ró opjü 'na carta ró pen'c'ejí nu'tsc'ejí in jmurüji va in ma't'üji Mizhocjimi. E Diótrufes, dya go ne go dyätcã, na ngue me cjapü manda.

¹⁰ Me xoscügö o bëchjine me xo sangü. Dya nguextjo c'ü cja. 'Ma va säjä o cjuarma c'o dya in menzumügueji, e Diótrufes, dya recibido c'o. Xo xipji c'o 'ñaja cjuarma c'ü

dya xo ra recibidoji c'o cjuarma c'o va ëjë. 'Ma cjó c'o recibido c'o, cja'a e Diótrufes pjongü a ndetsc'ejí c'ü. Nguец'ua 'ma rá ëcjö rá ë zenguats'üji, rá huënchc'ö e Diótrufes cja in jmigueji, na ngue c'o na s'o c'ü cja.

¹¹ Rí s'iyats'ü cjuarma. Nguец'ua rí xi'tsc'ö c'ü dya rí chëpi c'e 'ñiji c'ü na s'o; rí sido c'ü na jo. 'Ma cjó c'o sido cja'a c'o na jo, ixi jñetse c'ü ngue o t'i Mizhocjimi. 'Ma cjó c'o cja'a c'o na s'o, ixi jñetse c'ü dya pärãji Mizhocjimi.

El buen ejemplo de Demetrio

¹² E Demetrio me nãntji cja'a c'o na jo. Nuc'ü, cja'a ja c'o nzi ga mama o jña Mizhocjimi c'ü na cjuana. Xo 'ñetscöjme rí mamajme c'ü na jo c'o cja. In pärãgueji c'ü rí mangöjme c'ü na cjuana.

Palabras finales

¹³ Xe mi bübü na puncjü c'o ro xi'tsc'öji. Pero dya rí xi'tsc'öji cja ne carta.

¹⁴ Na ngue rí te'begö c'ü dya cja ra mezhe rá ëgö rá ë ñaji.

¹⁵ Mizhocjimi ra dya'c'ü ra mäjã in mü'bü, dya pje rí mbeñe. Va bö'tc'ütjo Cjimi texe c'o cjuarma c'o pä'c'ã. Xipjigue ra mbörü Cjimi texe yo rí pärãgöjme va.

LA CARTA DEL APOSTOL SAN JUDAS

Judas escribe a los que Dios ha llamado

¹ Nutscö e Judas rí pen'c'ejí ne carta. Rí mbëp̄jigö cja e Jesucristo. Mi cjuarmagö e Jacobo. Nu'tsc'ejí o 'ñünnc'üji in mü'büji Mizhocjimi, nguec'ua vi 'ñench'e in mün'c'ejí e Jesucristo. Nguec'ua va tsja'c'ejí Mizhocjimi o t'itsc'ejí c'ü. Y pjö'c'ejí c'ü, na ngueje bübü in mün'c'ejí e Jesucristo.

² Rí ötcö Mizhocjimi ra dya'c'ejí c'ü xenda rí unnc'ejí ngüenda ja ga juen'tsc'ejí c'ü, ngue c'ua xenda ra söya in mün'c'ejí, dya pje rí mbeñeji. Xo ra dya'c'ejí c'ü xenda rí unnc'ejí ngüenda c'ü ja ga s'iyatsc'ejí c'ü.

Los que enseñan mentiras

³ Nutscöji o t'izgöji Mizhocjimi o jítisji c'o jña c'o ne Mizhocjimi rá creoji. C'o jña c'o, ngue c'o mi negö ro pen'c'ejí 'na carta ro xi'tsc'öji, c'ü ja ga salvazüji e Jesucristo. Pero bübü o xöpüte c'o nan'ño ga jizhi. Nguec'ua cja ne carta, ni jyodü rá xi'tsc'öji rí sido rí creogueji c'o jña c'o ot'ü o jí'ts'ijí, dya rí jyëzgueji cjó ra dyon'c'ügueji. Porque dya cja pje xe bübü c'ü ni jyodü rá creoji. Rí s'iyats'üji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji yo.

⁴ C'o xöpüte, ya cjogüji a ndezgöji, cjapüji xo cjuarmaji. Anguezeji, dya süji Mizhocjimi. Mamaji c'ü ya perdonao Mizhocjimi anguezeji, nguec'ua sö ra tsjaji c'o netsjëji. Mamaji c'ü dya ngue Mizhocjimi e Jesucristo c'ín Jmugöji, nguec'ua dya ni jyodü ra dyätäji. Nuc'o, ya t'opjü ndeze mi jinguã c'ü me ra tsjaji na s'o, 'ñe ra tsjapü Mizhocjimi ra ma sufreji.

⁵ In pãrãgueji na jo'o ja va tsjapü Mizhocjimi c'o ín menzumügöjme a Israel. Pero rí ne rá mbennc'ejí dya. Mizhocjimi o mbös'üji anguezeji

ngue c'ua va mbedyeji libre a Egipto. Pero na puncjü c'o dya 'ñench'e o mü'bü Mizhocjimi, nguec'ua va tsja Mizhocjimi o chjotüji.

⁶ Xo rá mbennc'ejí ja va tsjapü Mizhocjimi c'o o anxe c'o o tsja na s'o. Mizhocjimi ya vi unüji ja ro mbëzhiji na nojo, pero dya go dyätäji; go mbedyeji nu ja vi ch'unüji ro ngãrãji. Nguec'ua Mizhocjimi va ngot'üji nu ja me na bëxömü. Je 'nün't'üji nu, co cadena hasta 'ma cja ra zädä c'e pa c'ü me rrã s'ëzhi, 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi anguezeji.

⁷ C'ua ja nzi va tsjapü Mizhocjimi ra sufre c'o o anxe, je xo va cjanu va tsjapü o sufre c'o mi menzumü a Sodoma, 'ñe a Gomorra, 'ñe c'o 'ñaja jñiñi c'o bëxtjo mi chãji. C'o nte c'o, me mi cjaji c'o na s'o, me mi obüji c'o nu mibëzoji 'ñe c'o nu mirixüji. Nguec'ua Mizhocjimi va tsjapü o sufreji, o chjotüji co sivi. Ngue c'ü rgá unnc'öji ngüenda, c'o cja na s'o ra ma sufreji cja sivi c'ü dya ra juench'e.

⁸ C'o na s'o ga xöpüte, xo pãrãji ja va tsjapü Mizhocjimi o sufre c'o cja ró xi'tsc'öji c'o mi cja na s'o. Pero dya unüji ngüenda. Anguezeji je xo ga cjanu ga tsjaji c'o na s'o. Me cjiññiji o ñiji c'o dya pje ni muvi. Me s'odütsjë o cuerpoji ga tsjaji c'o na s'o. Dya cjapüji ngüenda o jña Mizhocjimi c'ín Jmugöji. Xo sadüji c'o pjëzhi na nojo.

⁹ Nan'ño va tsja e Miguel. Nuc'ü, ngue 'naja c'o o anxe Mizhocjimi c'o xenda pjëzhi na nojo. 'Ma o ndü e Moisés, e Satanás c'ü dya jo'o mi nepe c'ü o cuerpo e Moisés. Nguec'ua va zövi o jña e Miguel. Zö pjëzhi na nojo e Miguel, pero dya go tsjapü na nojo c'ü ro zadü c'ü dya jo. C'ü o tsja, o mantjo a cjava: "Mizhocjimi ra huënchc'i", eñe e Miguel va xipji c'ü dya jo.

¹⁰ Pero c'o na s'o ga xöpüte, dya pãrãji c'ü me na zëzhi Mizhocjimi. Nguec'ua ga zadüji c'ü. C'ü pãrãji, nguextjo c'ü ra tsjaji ja c'o ga netsjëji. Nguec'ua chjëntjui nza cja yo animale, na ngue dya süji Mizhocjimi. Nguec'ua ga s'odü o mü'bü c'o na s'o ga xöpüte.

11 Juejme c'o xöpüte na ngueje ra tsjapü Mizhocjimi ra ma sufreji. Na ngueje cjaji ja c'o nzi va tsja e Caín. C'ua ja nzi va tsja na s'o e Balaam, je xo ga tsjatjoji a cjanu. Na ngueje 'ma xöpüji yo nte, me jodüji ra ndöji na puncjü o t'opjü. C'ua ja nzi va tsja e Coré dya mi ne ro dyätä e Moisés, je xo ga cjatjonu c'o na s'o ga xöpüte; dya ne ra dyäräji. Nguec'ua xo ra ndüji.

12 Bübü 'ma 'natjo c'ua in jmurüji in sigueji o xëdyi. A cjanu in jizhgueji c'ü in pötqui s'iyaji. Pero c'ü cja'a c'o xöpüte, ix 'na tsetjo. Na ngueje dya respetaoji, me ñõnüji me siji o xëdyi; nguetsjëji anguezeji pjörütsjëji. Anguezeji chjëntjui nza cja 'na ngömü c'ü 'ñetse ra 'ñeje dyebe pero nzhodütjo ga cjogü ga ndunü e ndajma. Xo chjëntjui nza cja o ndora c'o dya quis'i, zö ya zädä c'o pa c'o ra nguis'i. Nguec'ua ra ts'ü's'üji co texe o dyü'ü c'o, nza cja 'ma ya rví dyot'ü. Porque dya quis'i c'o. Je xo rga cjatjonu c'o na s'o ga xöpüte.

13 Me bëzhiji o tseji ga tsjaji c'o me na s'o. Nguec'ua ga chjëntjui nza cja 'ma pjö's'ü na zëzhi o ndeje cja traza-pjü o cja mar va tüt'ü texe c'o na s'o, va pjons'ü cja nezapjü. Xo chjëntjui nza cja 'na seje c'ü dya cja ri nzhodü cja o 'ñiji. Nguec'ua c'o xöpüte ra tsjapüji ra möji nu ja me na bëxömü; nunca ra mbedejeji nu.

14 Mi jinguã e Adán mi 'ñeje 'na o mboxbëche c'ü mi chjü e Cainán. Nuc'ua e Cainán mi 'ñeje 'na o mboxbëche c'ü mi chjü e Enoc. Mizhocjimi o 'ñünbü o mü'bü e Enoc o mama c'ü ja rgá tsjapü Mizhocjimi c'o na s'o ga xöpüte. O mama a cjava e Enoc: "Ró janda c'o ra tsja Mizhocjimi. Ra ëjë c'ín Jmugöji, ra dyoji me na puncjü c'o ya juajnú angueze.

15 Ra 'ñe jñünpü ngüenda texe yo nte. C'o vi tsja na s'o, ra jñetse c'ü vi tsjaji na s'o. Na ngueje yo nte'e, dya sñji Mizhocjimi nguec'ua ga tsjaji c'o na s'o, 'ñe sadüji c'ü", eñe e Enoc.

16 C'o na s'o ga xöpüte me reclamaoji, na ngueje dya mäjäji co nu

c'ü unü Mizhocjimi anguezeji. C'o netsjëji, ngue c'o cjaji. Me cja-püji na nojo c'o jña c'o mamaji. Me jonbüji pje ra xiji yo nu minteji, ngue c'ua pje c'o ra ch'unüji.

Amonestaciones a los creyentes

17 Rí s'iyatsc'öji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji yo. Mbeñegueji c'o jña c'o o xi'tsc'ëji c'o o apóstole e Jesucristo c'ín Jmugöji.

18 O xi'tsc'ëji a cjava: "C'o cjë c'o rguí nguarü, ra ngärã c'o me ra enmbetjo o jña Mizhocjimi. Ra tsjatsjëji c'ua ja nzi ga netsjëji c'o na s'o, na ngueje dya rí sñji Mizhocjimi", eñe c'o apóstole.

19 C'o na s'o ga xöpüte, xöcüji yo cjuarma. Bübütsjëji o mü'büji, dya bübü o Espiritu Mizhocjimi a mbo o mü'büji.

20 Nu'tsc'ëji, dya rí tsjaji c'ua ja nzi ga tsja anguezeji. Rí s'iyats'üji cjuarma nguec'ua rgá xi'tsc'öji yo. Me na jo yo jña yo rí creogöji. Pero dya nguextjo c'ü rí creogueji yo; xo ni jyodü rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama yo jña yo. Rí dyötqueji Mizhocjimi ja c'o nzi ga 'ñünnc'ü in mü'büji o Espiritu, rí dyötqueji ra mböxc'ëji rí minc'ëji na jo.

21 Mizhocjimi me s'iyatsc'ëji, pero rí pjörütsjëji ja rguí minc'ëji. Sido rí che'beji c'e pa'a 'ma me ra juen'tsc'ëji e Jesucristo c'ín Jmugöji, ra xi'tsc'ëji rí minc'ëji co angueze para siempre.

22 Nu c'o yembeñe, rí zopcjeji na jo, ngue c'ua ra unüji ngüenda ja ngue c'e 'ñiji c'ü na jo.

23 C'o cja na s'o, rí zopcjeji c'o, xa'ma ra jyëziji c'o, ngue c'ua ra salvaji, dya ra ma sufreji cja sivi. Bübü c'o me s'odü o mü'bü, chjëntjui nza cja 'na bitu c'ü me ni s'odü. Rí juentseji anguezeji rí ñuji ja rguí pjösc'ëji c'o. Pero me rí s'ogueji c'o na s'o c'o vi tsja c'o.

Alabanza final

24-25 Mizhocjimi me na zëzhi, sö ra mbö'c'ëji c'ü dya rí jyëzgueji angueze. Nguec'ua 'ma rí tsärägueji a jmi angueze nu ja me na zö'ö, me rí märeji. Na ngueje dya pje ra

chö'tc'ejí c'o rrã s'o. Nuc'ü, o jocüzü
ín mü'bügöji, na ngue c'ü o tsja e
Jesucristo. Ojtjo xe 'naja Mizhocjimi,
ojtjo xe 'naja c'ü ri pãrã ja c'o nzi ga
mbãrã angueze. Me na zö'ö angueze,
me na nojo. Me xo na zëzhi. Nguextjo
c'ü pë's'i derecho ra manda. Amén.

EL APOCALIPSIS O REVELACION A SAN JUAN

La revelación de Jesucristo

¹ Mizhocjimi o xipji e Jesucristo nu c'o ni jyodü dya cja ra mezhe ra zädä, ngue c'ua texe yo o nte ra mbäräji nu c'o ra zädä. Nutscö e Juan, o mbëpjizügö e Jesucristo. E Jesucristo o ndäjä 'naja o anxe o ë jítsi c'o ra zädä. Ngue c'o rá xi'ts'iji.

² Rá xi'ts'iji c'ü na cjuana texe yo ró jandagö. Ngueje c'o o mama Mizhocjimi c'o cja ra zädä; ngueje c'o o jítsi e Jesucristo.

³ Me ra mäjä yo nte yo ra xörü yo jña'a yo. Me xo ra mäjä yo ärä ra xörüji 'ñe ätäji yo jña yo mama ja ga cja c'o cja ra zädä. Dya cja ra mezhe ra zädä yo.

Juan escribe a las siete iglesias

⁴ Nutscö e Juan, rí pen'c'ejí ne carta, nu'tsc'ejí cjuarma in cäräji cja yo yenchó jñiñi a Asia. Mizhocjimi c'ü bübü; exmi bübü. Angueze ra ë ra jñüncüji ngüenda. O Espíritu Mizhocjimi c'ü pëpji cja yo yenchó nitsjimi, je ni 'ñeje cja Mizhocjimi nu ja manda. Mizhocjimi 'ñe o Espíritu me nuc'üji na jo; ra dya'c'üji c'ü ra söya in mü'büji c'ü dya pje rí tsjijñiji.

⁵ E Jesucristo xo nuc'üji na jo. Xo ra dya'c'üji c'ü ra söya in mü'büji c'ü dya pje rí tsjijñiji. E Jesucristo 'ma mi bübü cja ne xoñijömmü o tsja texe c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi. Mizhocjimi o tsjapü o te'e nu 'ma ya vi ndü; ngue c'ü nda manda texe cja yo manda cja ne xoñijömmü. E Jesucristo me s'iyazüji. O 'ñembgueji libre cja in nzhubügöji 'ma o pjödü o cji cja ngronsi.

⁶ O tsjacüji o ntezüji angueze; rí mandagöji co angueze. O tsjacüji rí mböcjimiji rí pëpji Mizhocjimi c'ü ngue o Mizhocjimi e Jesucristo. Xo ngueje nu Tata. Dya ra nguarü rga ma't'ügöji e Jesucristo. Dya ra nguarü

c'ü ra manda angueze texe yo cjë yo va ëjë 'ñe 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijömmü. Je rga cjanu, amén.

⁷ Dyäräji na jo. E Jesucristo ra ëjë na yeje, je rguí 'ñeje cja ngömmü. Nutscöji rí ejmeji angueze 'ñe texe yo dya ejme, texezüji o ngambgagöji va cja ne xoñijömmü, rá jandaji angueze. Texe c'o o mbö't'ü e Jesucristo ra jñandaji 'ma ra ëjë. Yo nte texe cja yo jñiñi cja ne xoñijömmü ra huë'ëji na ngueje rva ëjë angueze. Je rga cjanu, amén.

⁸ Je mama a cjava Mizhocjimi c'ü in Jmugöji: “Ya exmi bübügö 'ma o mbürü e jens'e 'ñe ne xoñijömmü, y sido rá bübügö 'ma ya rguí nguins'i yo. Ya ngue rá ëjëgö. Nguetscö rí mandagö texe”, eñe.

Una visión del Cristo glorioso

⁹ Nutscö e Juan, nguezgö in cjuar-mazüji. Nutscö 'ñetsc'ejí rí sufridogöji na ngueje o ntezüji e Jesucristo. Rí mandagöji co angueze. E Jesucristo dacüji c'ü rá zëzhiji; nguec'ua rí sëchiji, sido rí ätäji angueze. Nutscö mi bünc'ö cja c'e xoñijömmü c'ü ni chjü Patmos a nde cja ndeje. Je o ma zogüzügöji nu, na ngueje mi zopjü o jña Mizhocjimi yo nte. Rmí xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Mi büntsjeögö nu.

¹⁰ E Jesucristo c'in Jmugöji o te'e c'ü ot'ü pa nu ngo. 'Na nu pa, c'ü ot'ü pa nu ngo 'ma mi bübü a Patmos, o Espíritu Mizhocjimi o tsjacü ró janda nu yo rá xi'ts'iji. Ró ärägö 'na jña mi ña me na jens'e; mi chjëntjovi 'na trompeta. Je ma ëjë cja in xütjügö.

¹¹ O xitsi a cjava c'e jña:

—Nutscö ya exmi bübügö 'ma o mbürü e jens'e 'ñe ne xoñijömmü, y sido rá bübügö 'ma ya rguí nguins'i yo. Nu c'o ya ngue rí jñandague, rí dyopjüge cja 'na libro c'o. Nuc'ua rí peñegue cja yo yenchó congregación c'o va bübü a Asia; 'naja c'ü bübü a Efeso, c'ü 'naja a Esmirna, 'naja a Pérgamo, 'naja a Tiatira, 'naja a Sardis, 'naja a Filadelfia, 'ñe c'ü 'naja a Laodicea, o 'ñenze a cjanu c'e jña.

12 Nuc'ua ró jandagö a ma ín xütjü cjó mi ngue c'ü mi ña'a. Ró janda yencho lámpara c'o oro.

13 A nde c'o lámpara mi böbü 'na bëzo. Nuc'ü, ró janda exmi ngue 'na nte nza cjazgöji. Nuc'ü, mi je'e 'naja bitu c'ü mi sät'ä hasta cja o ngua. Cja o tijmi, mi nzünt'ü 'na mbünt'ü c'ü mi ngueje oro.

14 Me ma t'öxü o ñixti. Ma t'öxü nza cja o xi'dyo; 'ñe nza cja xitsji. C'o o ndö mi 'ñetse nza cja sivi.

15 Nu c'o o ngua'a mi nza cja bronce c'ü juës'i 'ma na sant'a cja hornu. 'Ma mi ña, me ma jens'e o jña; me mi yürü nza cja na puncjü ndare.

16 Cja o jodyë mi jün'ü yencho o seje. Nu cja o ne, mi pedye 'naja tjëdyi c'ü ma mbeñe nza yeje lado. O jmi mi juëbi nza cja e jyarü 'ma nisiarü.

17 'Ma ró janda angueze, ró nügügö cja o ngua, me ró jändügö. Pero angueze o 'ñesque o jodyë o xitsi:

—Dya rí sūgue. Nguetscö e Jesucristo. Nguetscö exmi bübügö; y rá bübügö 'ma ya rguí nguarü texe.

18 Rí bübütjogö. Ró tügö; pero jñandga, rí bübütjogö. Dya cja rá tügö. Nguetscö rá cchapü ra te c'o ya ndü; ngue c'ua xo 'ñe anguezeji xo ra bübütjogi.

19 Rí dyopjügue nu yo ín janda; nu yo ya zädä, 'ñe c'o cja ra zädä.

20 I jñandague rí jüngö yencho seje cja ín jodyë. Rí böbügö a nde c'o yencho lámpara c'o ngueje o oro. Rá xi'ts'igö pje ne ra mama yo. Nu c'o yencho seje ngueje c'o cja mbörü cja c'o yencho nitsjimi. Nu c'o yencho lámpara ngueje c'o yencho nitsjimi c'o.

2

Mensajes a las siete iglesias: El mensaje a Efeso

1 Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'naja carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü c'e nitsjimi a Efeso. Rí xipjigüeji c'ü rí mangö a cjava: “Nutscö rí jüngö yo yencho seje cja ín jodyë; rí nzhodügö a nde yo yencho lámpara yo oro.

2 Nu'tsc'ejí ín cārāji a Efeso, rí pārāgö texe c'o ín cjagueji. Rí pārāgö c'ü me ín pëpjigüeji na zëzhi; dya tögüts'üji. Xo rí pārāgö, dya ín jëziji xe ra zo'c'üji nu c'o cja na s'o. Bübü c'o va ë zo'c'üji, cchapü ñaji o jña Mizhocjimi pero na s'oji. I ñu'tp'üji c'ü dya cjuana c'o mamaji.

3 In sufridogueji na puncjü, na ngue c'ü ni 'ñejmezüji. Pero dya tögüts'üji.

4 Pero bübü 'na cosa c'ü dya jo c'ü ín cjagueji c'ü rá xi'ts'iji. Dya cja ín s'iyazüji nza cja 'ma cja vi pácāgöji. Y dya cja xo pötqui s'iyaji yo nin cjuarmaji.

5 Rí mbeñegueji ja ma cja 'ma mi s'iyazüji 'ñe mi pötmi s'iyagueji. Nguet'ua rrā ö'tc'üji ra nzhogü in mü'bügüeji. Rí tsjagueji c'ua ja nzi mi tsjagueji 'ma cja vi 'ñejmezüji. Nguet'sc'ejí 'naja yo yencho lámpara. Pero 'ma dya ra nzhogü in mü'büji, rá ë jünügö cja o lugar c'e lámpara c'ü ngue'tsc'ejí. Nuc'ua ya ra juench'e ín jya's'ügö c'ü bübü cja in mü'bügüeji.

6 Pero rí pārāgö bübü 'na cosa c'ü ín cjagueji na jo. Me ín s'ogueji c'o cja'a nu c'o xiji nicolaíta. Dya xo rí negö c'o cjaji.

7 Nu'tsc'ejí o ntets'üji Mizhocjimi c'ü ín Tatagö ín ārāji yo xi'ts'iji o Espíritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama. Texe c'o sido ra dyätcāji y ra s'iyazüji cja na 'ñeje c'o o cjuarmaji, rá unüji ra ziji o fruta cja c'e za'a c'ü 'ne'e cja o huerta Mizhocjimi. Y ra bübütjogi co nutscö a jens'e”, eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Esmirna

8 Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Esmirna. Rí xipjiji c'ü rí mangö a cjava: “Nutscö exmi bübügö y rá bübütjogö 'ma ya rguí nguarü texe. Nguetscö ró tügö; cja rron tegö na yeje.

9 Nu'tsc'ejí ín cārāji a Esmirna, rí pārāgö me ín sufridogueji na puncjü, 'ñe me sanc'üji. Nu c'o cja c'üji yo, mamaji c'ü je menzumüji a Israel, y

c'ü ma't'üji Mizhocjimi. Dya cjuana ma't'üji Mizhocjimi, na ngueje pëpiji e Satanás c'ü dya jo. Bè'ts'iji na puncjü, pero me in pë's'igueji na puncjü cja Mizhocjimi.

¹⁰ Dya rí sūgueji nu c'o ya ngue rí sufridoji. Dyārāji, bübü ja nzits'üji c'o ra pant'aji a pjörü. Ngueje e Satanás c'ü dya jo c'ü ra tsja. Me rí sufridogueji dyëch'a pa'a na ngueje in ejmezüji. Pero sido rí 'ñejmezüji zö ra mbö'tc'ügueji. 'Ma sido rí 'ñejmezüji, rá da'c'üji c'ü rguí bübüji co nutscö a jens'e.

¹¹ Nu'tsc'ejí o ntets'üji Mizhocjimi c'ü in Tatagö in äräji yo jña yo xi'ts'iji o Espíritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama. Texe c'o sido ra 'ñejmezü zö ra bö't'üji, rá unüji c'ü ra bübüji co nutscö. Dya ra möji a linfiernu c'ü xiji na yeje rga ndüji”, eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Pérgamo

¹² Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Pérgamo. Rí xipjigue c'ü rí mangö a cjava: “Nuzgö pedye 'na tjëdyi in tegö. Ne tjëdyi me na mbeñe nza yeje lado.

¹³ Nu'tsc'ejí in cārāji a Pérgamo, rí pārāgö texe c'o in cjagueji. Rí pārāgö je in cārāgueji nu ja manda e Satanás. Pero sido in nānngägöji in chjü'ü in mamaji nguetscö in Jmuzügöji. E Antipas c'ü mi ngue 'najats'üji mi sido mi nānngägö c'ü. Nuc'ü, o mbö't'üji cja in jñiñigueji nu ja manda e Satanás. Zö o mbö't'üji c'e cjuarma, pero nu'tsc'ejí sido in ejmezüji.

¹⁴ Na jo c'ü sido in ejmezüji; pero dya jo texe c'o in cjagueji. Nu c'o dya jo in cjaji, nuc'o, rá xi'tsc'öji c'o. Cārāts'üji c'o ejme c'o mi xöpü e Balaam. Nuc'ü, o dyü't'ü e Balac nguec'ua o tsjapü o tsjaji na s'o nu c'o in mboxtitajme a Israel. O xipjiji na jo ro ziji o jñöñü c'o vi mbäsp'äji c'o ts'ita. Xo o xipjiji c'ü ma jo ro tsājā ndixü yo bëzo; yo ndixü ro tsājāji bëzo.

¹⁵ Je xo ga cjanu ga xöpü dya, nu c'o xiji nicolaíta. Dya rí negö c'o jizhiji.

Nu'tsc'ejí cārā ja nzi c'o tjünt'ü a xütjü anguezeji.

¹⁶ Rí xi'ts'iji ni jyodü ra nzhogü in mü'büji. Nu 'ma jiyö, dya ra metscö ndajme rá ëcjö va a Pérgamo nu va ja in cārāgueji. Nu c'o dya ra nzhogü o mü'bü, rá cjajme chü co ne tjëdyi nu pedye in tegö nu ngueje in jñagö.

¹⁷ Nu'tsc'ejí o ntets'üji Mizhocjimi c'ü mi Tatagö in äräji yo jña yo xi'ts'iji o Espíritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama. Mama a cjava o Espíritu Mizhocjimi: texe c'o sido ra 'ñejmezü, rá unüji c'ü ra ziji c'e maná c'ü je va ëjë a jens'e. Xo rá unüji 'naja ndojo c'ü na t'öxü. Juns'ü 'na tjü c'e ndojo c'ü dya cjo pārā. Nguextjo c'ü ra jñü c'e ndojo nguextjo c'ü ra mbārā c'ü”, eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Tiatira

¹⁸ Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Tiatira. Rí xipjigue c'ü rí mangö a cjava: “Nguetscö o T'izü Mizhocjimi. Yo in chögö 'ñetse nza cja sivi. Yo in cuagö juës'i nza cja bronce c'ü juës'i 'ma na sant'a cja sivi.

¹⁹ Nu'tsc'ejí in cārāji a Tiatira, rí pārāgö texe c'o in cjagueji. Rí pārāgö in s'iyazüji 'ñe xo pötqui s'iyaji yo in cjuarmaji. Xo sido in ejmezüji; in pëpquiji na jo. Xo in sëchiji 'ma pje c'o in sufridoji. Xenda in cjagueji na jo dya, que na ngueje 'ma cja vi 'ñejmeji.

²⁰ Pero bübü 'na cosa c'ü dya jo in cjaji c'ü rá xi'tsc'öji. In ätäji c'e ndixü c'ü xiji Jezabel. Nu c'e ndixü c'ü, mama c'ü pätpä Mizhocjimi ga zo'c'üji. Pero dya cjuana nu c'o xi'ts'iji. Nu c'ü cja'a, onpü yo in ntegö. Nguec'ua c'o ya chjüntü 'ñe c'o dya be chjüntü nde jyëztjo ga tsjaji na s'o. Yo bëzo tsāji o ndixü; yo ndixü tsāji o bëzo. Xo siji c'o jñöñü c'o päsp'äji c'o ts'ita.

²¹ Nuzgö ya mezhe ró xipji c'e ndixü Jezabel ra nzhogü o mü'bü c'ü dya cja ra tsja na s'o. Pero dya pje ätcä. Sido cja c'o na s'o.

²² Dyäräji dya. Rá cchapü c'e ndixü ra zö'dyë me ra sufrido na ngueje me cja na s'o. Xo nzitjo nu c'o xo cja c'ua ja nzi ga tsja angueze, me xo rá cchapü ra sufrido c'o; 'ma dya ra nzhogü o mü'büji.

²³ Nu c'o tjünt'ü a xütjü c'e ndixü, nuc'o rá pö't'ü c'o. Nuc'ua texe ín ntegö ra mbäräji nguetscö rí pätpä texe o mü'bü yo nte. Rí pärägö texe c'o cjiñi anguesji. Rá nzhocüts'üji nzi 'najats'üji c'ua ja gui tsjagueji.

²⁴ Cäräts'üji c'o dyaja a Tiatira c'o dya ätäji c'o xöpü c'e ndixü. Mama c'e ndixü c'ü ni jyodü rí tsjaji texe c'o na s'o c'ua ja nzi ga ne e Satanás c'ü dya jo. Rí xi'ts'iji, dya rí tsjagueji c'ua ja nzi ga xöpü c'e ndixü.

²⁵ Nu'tsc'ejí nguextjo c'ü rí ö'tc'üji, sido rí dyätcäji hasta 'ma cja rá ëcjö.

²⁶ Nu c'o ra sido ra tsja c'ua ja nzi rgá negö hasta 'ma cja rá ëcjö; nutscö rá unüji c'ü ra mandaji cja yo jñiñi cja ne xoñijö mü.

²⁷ Rá unügö c'ü ra mandaji c'ua ja nzi o dyacü mi Tatagö c'ü rí mandagö. Me na zëzhi rgá mandaji; ra chjëntjovi nza cja 'ma päräji na zëzhi o s'äbä co 'na vara c'ü t'ëzi, ra chädätjo yo.

²⁸ Nutscö rí chjëntjobe c'e seje c'ü xenda na zö ga juëbi 'ma xörü. Nu c'o ra tsja c'ua ja nzi rgá negö, rá unüji c'ü me ra mäjäji cja ín Jmigö.

²⁹ Nu'tsc'ejí o ntets'üji Mizhocjimi c'ü ín Tatagö, in äräji yo xi'ts'iji o Espíritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

3

El mensaje a Sardis

¹ Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Sardis. Rí xipjiji c'ü rí mangö a cjava: "Nutscö rí täcjö o Espíritu Mizhocjimi c'ü ín Tatagö c'ü pëpji cja yo yenchó nit-sjimi. Nuzgö xo rí jüngö yo yenchó seje. Nu'tsc'ejí in cäräji a Sardis, rí pärägö texe c'o in cjagueji. Mamaji c'ü me in pëpjigueji na puncjü

para nutscö. Pero rí pärägö na jo in chjëntcejeji añima na ngueje dya pje in ätcägöji.

² Tsijijñiji, ra nzhogü in mü'büji. Na ngueje dya cja nda in cjagueji c'o na jo. Zëzhigueji ngue c'ua rí tsjagueji c'o na jo. Na ngueje ya ró nugö c'ü bë'ts'iji rí tsjagueji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

³ Rí mbeñegueji o jña Mizhocjimi c'ü o jí'ts'iji; rí dyätägueji. Nu 'ma dya ra nzhogü in mü'bügueji, rá ëcjö nu hora c'ü dya in tepqueji; rá ë jün'c'üji ngüenda.

⁴ Cärä ja nzits'üji a Sardis c'o na t'öxü o mü'bü nza cja 'na bitu c'ü na t'öxü, na ngueje ätcägöji. Na ngueje ätcägöji y dya cjaji c'o na s'o, ra nzhodüji co nutscö a jens'e nu ja dya bübü c'ü na s'o.

⁵ A cjanu ra nzhodü a jens'e co nutscö texe c'o sido ra dyätcägö. Ra jyeji c'ü na t'öxü. C'o o tjüji je juns'ü nu cja c'e libro nu ja juns'ü o tjü nu c'o ra bübütjo. Dya rá borragö o tjüji cja c'e libro. Nuc'o, rá xipjigö mi Tatagö a jens'e ngue ín ntegö c'o. C'o o anxe Mizhocjimi, xo rá xipjigö a cjanu c'o.

⁶ Nu'tsc'ejí o ntets'üji Mizhocjimi, in äräji yo xi'ts'iji o Espíritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Filadelfia

⁷ Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü cja c'e nitsjimi a Filadelfia. Rí xipjiji c'ü rí mangö a cjava: "Nguetscö o T'izgö Mizhocjimi; dya pje bübüzügö c'ü na s'o. Texe c'o rí mangö na cjuana c'o. Nguetscö o mboxbëchezgö e David, nguetscö rá mandagö a jens'e 'ñe cja ne xoñijö mü. Texe c'o rí negö ra zädä; nuc'o ra zädä c'o. Texe c'o dya rí negö ra zädä; nuc'o dya ra zädä c'o. Dya cjó xo ra ts'axcü.

⁸ Nu'tsc'ejí in cäräji a Filadelfia, rí pärägö texe c'o in cjagueji. Rí pärägö c'ü dya pje nda zë'ts'igüejí; pero sido in ätcägöji ín jña; sido in nänngägöji ín chjü. Ya ró xocüts'ügöji 'na ngoxtji

ngue c'ua rí pëpquiji. Nu c'e ngoxtji dya cjó sò ra ngot'ü c'ü.

⁹ Cãrã c'o ne ra ts'axc'üji. Nuc'o, je menzumü a Israel c'o. Anguezeji mamaji ma't'üji Mizhocjimi cja o nitsjimi anguesji. Pero dya cjuana c'ü mamaji na ngueje ngue e Satanás c'ü je pëpiji. Dyäräji dya. Rá cjavügö ra êji cja in jmigueji. Ya ra ndüñijöümüjü rgá matcügöji. Rá cjavügö anguesji ra mbâräji c'ü ró s'iyats'ügöji.

¹⁰ Ra zädä c'ü me ra sufrido texe yo cãrã cja ne xoñijöümü. Pero rá pjö'c'ügöji c'ü dya rí sufridogueji c'o pa'a c'o; na ngueje sido in sêchigueji gui ñejmezüji.

¹¹ Dya ra metscö ndajme rá êcjö. Sido rí ñejmezüji ngue c'ua rá da'c'üji 'na corona a jens'e na ngueje in pëpquiji. 'Ma dya sido rí ñejmezüji, dya rá da'c'üji 'ma.

¹² Texe c'o sido ra ñejmezü, rá cjavügö ra bübüji a jens'e co Mizhocjimi c'ü mi Tatagö. C'ua ja nzi ga cja o columna cja 'na templo, dya 'ñöümü, je xo ga cjatjonu anguezeji, dya ra mbedyeji nu, ra bübütoji co Mizhocjimi. Nutscö rá jüsp'üji ngue o t'i Mizhocjimi c'ü mi Tatagö. Xo rá jüsp'üji o tjü c'ü o jñiñi Mizhocjimi c'ü mi Tatagö, na ngueje je ra menzumüji cja c'e jñiñi c'ü. Nu c'e jñiñi ngueje a Jerusalén nu cja dadyo c'ü rguí ñeje a jens'e. Ngue 'ma ya rguí nguins'i e jens'e ñe ne xoñijöümü nu bübü dya. Xo rá jüsp'ügöji in chjü'ü nu cja dadyo.

¹³ Nu'tsc'ejü o ntets'üji Mizhocjimi, in äräji yo xi'ts'iji o Espiritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

El mensaje a Laodicea

¹⁴ Xe o ña e Jesucristo o xitsi:

—Rí dyopjü 'na carta c'ü je rí penpe c'ü pjörü c'e nitsjimi a Laodicea. Rí xipjiji c'ü rí mangö a cjava: "Texe c'o rí mangö na cjuana c'o. Texe c'o rí mangö ra zädä c'o. Texe c'o o dyät'ä Mizhocjimi nguetscö ró ät'ägö c'o.

¹⁵ Nu'tsc'ejü in cãrãji a Laodicea, rí pärãgö texe c'o in cjagueji. Nu'tsc'ejü dya in mangueji c'ü dya in ejmezüji.

Pero dya xo in ejmezügöji co texe in mü'büji. Na jê nzhodü in mü'büji co nutscö. Pötjo ri ñejmezüji co texe in mü'büji. O 'ma jiyö, pötjo ri mangueji c'ü dya in pãcãji.

¹⁶ Zö in mamaji c'ü in ejmezüji, pero dya in ejmezüji co texe in mü'büji. Nuzgö me rí s'ogö c'o in cjagueji; nguec'ua ya ngue rá mangö c'ü dya rí pã'c'ägöji.

¹⁷ Nu'tsc'ejü in mangueji in pë'sc'ejü na puncjü, dya pje bêt's'iji cja in mü'büji, dya pje xe ni jyonc'üji. Juentsc'ejü, dya in unüji ngüenda c'ü dya pje in pë'sc'ejü. In chjëntcjeji nza cja 'naja ngorö c'ü örü pje ra zi; xo ojtjo bitu pje ra jye'e.

¹⁸ Rrä zo'c'ügöji nu c'ü ni jyodü rí tsjagueji ngue c'ua rí pë's'iji na puncjü. Ni jyodü ra nzhogü in mü'bügueji. Ni jyodü rí unüji ngüenda c'ü dya pje in pë's'iji, y rí ñejmezüji co texe in mü'büji. Rí dyötcüji o oro, rá da'c'üji. Rí dyötcüji o bitu c'o na t'öxü, rá da'c'üji, ngue c'ua dya cja rí tsejeji nza cja c'o dya je o bitu. Xo rá da'c'üji o unguento rí tsos'ü in chöji, ngue c'ua ra xogü in chöji rí jñandaji.

¹⁹ Texe yo rí s'iyagö, rí huëñch'iji rgá zopjüji ngue c'ua ra nzhogü o mü'büji. Nguec'ua rí tsjacjuanagueji ra nzhogü in mü'bügueji.

²⁰ Dyäräji dya. Rí böbügö cja ngoxtji c'ü ngueje in mü'bügueji, rí zenguats'ügöji. 'Ma cjó c'o ra dyätcä in jñagö, 'ma ra nzhogü o mü'bü, ya ri 'natjo in mü'bügöbe; ya rá dyocjöbe.

²¹ Texe c'o ra tsja c'ua ja nzi rgá negö, rá unüji c'ü ra mimiji jmu co nutscö. Je a cjanu, nutscö ró cjagö texe c'ua ja nzi va ne mi Tatagö a jens'e; nuc'ua 'natjo c'ua ró mimigöbe Jmu.

²² Nu'tsc'ejü o ntets'üji Mizhocjimi c'ü in Tatagö, in äräji yo xi'ts'iji o Espiritu, rí tsjagueji c'ua ja nzi ga mama", eñe e Jesucristo c'ü o xitsigö rá xi'tsc'öji.

4

La adoración en el cielo

¹ Nuc'ua o nguarü yo jña'a yo o xitsi e Jesucristo ja cja yo yenko nitsjimi. Nuc'ua ró jandagö 'na ngoxtji a jens'e c'ü mi sjocütjo. Ró ärägö c'ua c'e jña c'ü ya vi zocü. O ña na jens'e nza cja 'na trompeta. Je o xitsi a cjava c'e jña'a:

—Je rí 'ñecje a 'ñecjua a jens'e. Rá jí'ts'i c'o cja ra zädä, o xitsi c'e jña.

² Nuc'ua o Espíritu Mizhocjimi o jítsi nu yo rá xi'ts'iji. Ró janda a jens'e 'na trono nu ja mimi nu c'ü manda. Mi junrü 'naja cja c'e trono.

³ Nu c'ü mi junrü cja c'e trono me mi juës'i nza cja c'o ndojo c'o xiji jaspe 'ñe cornalina. Mi böbü 'na arco iris cja c'e trono. Nu c'e arco iris me mi juëbi nza cja c'o ndojo c'o na c'anga c'o xiji esmeralda.

⁴ Xo mi järä c'o dyaja trono c'o mi veinticuatro. A nde'e c'o, mi bübü c'e trono nu ja mimi nu c'ü manda. Nzi 'naja c'o veinticuatro trono mi junrü 'naja tita. Nuc'o, mi je'e bitu c'o na t'öxü c'o. Mi junt'üji o corona c'o oro o ñiji, na ngueje mi manda c'o.

⁵ Me mi juëbi, me mi pjäjnä, me mi yürü; je ma ëjē cja c'e trono c'ü mi bübü a nde. A jmi c'e trono mi järä yenko sivi. C'o yenko sivi ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü pëpji cja yo yenko nitsjimi.

⁶⁻⁷ A jmi c'e trono xo mi bübü c'ü mi nza cja 'na zapjü c'ü mi nza cja vigrio.

Ró janda nzi 'naja lado c'e trono. Mi nziyo c'o mi böbü cja c'e trono. Nu c'ü ot'ü exmi nza cjatjo 'na león; c'ü na yeje exmi nza cjatjo 'na toro; c'ü na jñi exmi nza cjatjo o jmi 'na nte. C'ü na nziyojo exmi nza cjatjo 'na águila c'ü mi pjüjuaja. Nza nziyo c'o, me mi qui'i na puncjü o ndö cja o jmiji 'ñe cja o xütjüji.

⁸ Nza nziyo c'o, nzi 'naja mi peje 'ñanto o juajaji. Nzi 'naja o juajaji me mi qui'i na puncjü ndö a xes'e 'ñe a mbo. Nza nziyo c'o mi bübü, nuc'o, tøjöji xömü ndempa. Dya söyaji ga tøjöji. Nu c'ü tøjöji je a cjava:

Me na sjü Mizhocjimi nu ín Jmugöji nu sö ra tsja texe.
Me na sjü na sjü nu.

Nujnu exmi bübü, y exi bübü; y 'ma ya rguí nguins'i ne xoñijömü, sido ra bübütjo.

⁹ C'o nziyo, ma'tüji nu c'ü junrü cja c'e trono. Mamaji c'ü me na nojo Mizhocjimi nu c'ü exi bübü para siempre. Unüji na pøjö angueze.

¹⁰ 'Ma ma't'ü Mizhocjimi c'o nziyo, nuc'ua c'o veinticuatro tita xo ndüñijömüji a jmi nu c'ü junrü cja c'e trono. Nuc'ua ma't'üji angueze c'ü exi bübü para siempre. Nuc'ua c'o o coronaji je jumüji cja ngua o trono nu c'ü manda texe. Mamaji a cjava:

¹¹ Nu'tsc'e ngue'tsc'e ín Jmuts'ügöjme 'ñe ín Mizhocjimits'ügöjme.

Ngue'tsc'e i dyät'ä texe yo bübü, texe yo cja'a.

Mi ñegue c'ü ro bübü yo, nguec'ua i dyät'ä yo.

Nguec'ua ni jyodü texeji ra ma'tc'ügueji, ra mamaji c'ü me na nojots'ügue na ngueje me na zë'ts'igue; i dyät'ägue texe yo.

5

El libro y el Cordero

¹ Nuc'ua nu c'ü mi junrü cja c'e trono, ró janda mi tjē 'na libro c'ü mi 'mans'a. Mi tjē cja o jodyē. C'e libro mi t'opjü a mbo'o 'ñe a xes'e. Mi yenko tjüjmü c'o mi tjüt'ü.

² Nuc'ua ró janda c'ua 'na anxe c'ü me na zézhi c'ü mi mapjü na jens'e. Mi mama a cjava:

—¿Cjó ngue c'ü sö ra xücü yo tjüjmü ngue c'ua ra nu'u ne libro?, o mama a cjanu c'e anxe.

³ Pero dya mi sö cjó ro xücü ro nu'u c'e libro; ne ri ngueje c'o mi bübü a jens'e, ne ri ngueje c'o mi bübü cja ne xoñijömü, ne ri ngueje 'naja c'o ya vi ndü ro sö ro xo's'ü.

⁴ Nutscö me ró huégö na puncjü na ngueje dya cjó ch'öt'ü c'ü ro tsja texe c'ua ja nzi ma ne Mizhocjimi. Nguec'ua dya cjó mi sö cjó ro xo's'ü c'e libro c'ü ro nu'u cja rron xörü.

⁵ Nuc'ua 'naja c'o tita o xitsi a cjava: —Dya rí huë'ë. Jñanda, bübü 'naja nu sö ra xo's'ü ne libro y ra xücü yo yenko tjüjmü para ra xörü. Ngueje

nu o ndöpü c'ü dya jo, 'ma o ndü va ngötcüji ín nzhubügöji; o bēzhi c'ü dya jo. Ngueje nu me na zēzhi nu jūsp'üji o tju'ü León. Je mboxbēche cja e David c'ü mi mboxbēche cja e Judá, o xitsi a cjanu.

⁶ Nuc'ua ró janda 'naja Ts'imē c'ü mi böbü a nde c'e trono 'ñe c'o tita 'ñe c'o nziyo c'o mi böbü cja c'o o lado c'e trono. Nu c'e Ts'imē mi 'ñetse c'ü vi bö't'ü c'ü. Mi peje yencho o ts'imota; cja na yencho o ndö'ö c'o mi qui'i. C'o yencho o ndö'ö ngueje o Espiritu Mizhocjimi c'ü je dājā ra ē pēpji texe cja ne xoñijōmü.

⁷ C'e Ts'imē o ndē c'e libro c'ü mi tje nu c'ü mi junrū cja c'e trono.

⁸ 'Ma o ndē c'e libro, nuc'ua nu c'o nziyo c'o mi böbü cja o lado c'e trono, 'ñe c'o veinticuatro tita o ndüñijōmüji a jmi c'e Ts'imē, o ma't'üji. Nzi 'naja c'o tita mi jünji 'naja bizhi c'ü ngueje arpa. Xo mi tūji nde 'najaji 'na s'äbā c'ü ngue oro. C'o s'äbā mi nizhi o nguichjünü c'o ma jo ma jyärä. Nu c'o nguichjünü, ne ra mama c'o jña c'o ni dyötü Mizhocjimi yo o nte.

⁹ Nuc'ua c'o nziyo c'o mi bübü 'ñe c'o tita mi ma't'üji Mizhocjimi mi tōjōji 'na himno c'ü cja dadyo. Mi mamaji a cjava:

Nu'tsc'e i tsja texe c'ua ja nzi va ne Mizhocjimi, nguec'ua o sö i chjē'e ne libro, rí xücü rí ñu'u.

Sö rí tsjague na ngueje o bö'tc'ügue. I pjödügue in tsji vi tsjō'tp'ü o nzhubü yo nte texe cja ne xoñijōmü.

Zö pje ma jñiñi cārāji, zö pje ma jña ñaji, zö pje ma razaji, i tsjō'tp'üji o nzhubüji.

Nguec'ua 'ma cjó c'o ra 'ñench'ets'ü o mü'bü, Mizhocjimi ra tsjapü o t'i c'o.

¹⁰ I tsjapüji jmuji, 'ñe mböcjimiji ngue c'ua pēpji ín Mizhocjimigöji.

Ra mandaji cja ne xoñijōmü, je mi mamaji a cjanu.

¹¹ Nuc'ua ró janda me ma puncjü anxe c'o mi böbü a ñünü. A nde anguesji mi bübü c'e trono 'ñe c'o nziyo c'o mi böbü a ñünü c'e trono, 'ñe

c'o tita. C'o anxe mi cārā na puncjü millón. Ró ärä mi ña c'o anxe.

¹² C'o anxe me mi tōjōji na jens'e. Mi mamaji a cjava:

Nu ne Ts'imē nu o bö't'ü, o tsja texe, nguec'ua rá ma't'üji angueze. Nunu me na nojo nu.

Nunu sö ra tsja texe nu. Nunu me pē's'i texe c'o ni muvi nu.

Nunu pārā texe nu; me na zēzhi.

¹³ Nuc'ua ró ärä texe c'o o dyät'ä Mizhocjimi c'o cārā a jens'e 'ñe cja ne xoñijōmü, 'ñe a mbo e jōmü, 'ñe c'o cā'ä cja e ndeje. Mi tōjōji; mi mamaji a cjava:

Rí ma'tc'üjme nu'tsc'e Mizhocjimi in junrū cja e trono.

Xo rí ma'tc'üjme nu'tsc'e Jesucristo ngue'tsc'e c'e Ts'imē c'ü o bö't'ü.

Me na nojots'üvi, me na zē'ts'iguevi.

Sido rá ma'tc'üjme; dya ra nguarü c'ü rá ma'tc'üjme, je mi mama a cjanu c'o.

¹⁴ O ndünrū c'ua c'o nziyo c'o mi böbü a ñünü c'e trono. O mamaji:

—Je rga cjanu, amén.

Nuc'ua c'o tita o ndüñijōmü, o ma't'üji Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'ü e Ts'imē.

6

Los siete sellos

¹ Nuc'ua ró janda c'e Ts'imē o xücü 'naja c'o tjujmü c'o mi tjtüt'ü c'e libro. Ró ärä c'ua 'naja c'o nziyo c'o mi bübü. 'Ma mi ña'a, mi ärägö nza cja c'ü mi pjäjnä. Mi mama a cjava:

—Xä'dä, rí ē jñanda.

² Ró janda c'ua 'na pjadü c'ü ma t'öxü. Nu c'ü mi chägä, mi jün 'na arco yo flecha. O ch'unü 'na corona nza cja c'ü juns'ü yo manda. Angueze ya vi ndöpü na puncjü c'o üvi. O mbedye o ma ndöpü c'o dyaja c'o üvi.

³ Nuc'ua c'e Ts'imē o xücü c'ü na yeje tjujmü c'o mi tjtüt'ü c'e libro. Ró ärä c'ua mi ña c'ü na yeje c'o nziyo c'o mi bübü. Mi mama a cjava:

—Xä'dä, rí ē jñanda.

⁴ Nuc'ua o mbedye c'ua c'ü 'naja pjadü. Ma mbaja c'e pjadü c'ü. Nu

c'ü mi chägä, o ch'unü 'na tjëdyi c'ü me ma nojo. O ch'unü c'ü ro tsjapü ro tsja chü yo nte'e cja ne xoñijö mü. Nguec'ua ra pötü rgá mbö't'üji.

⁵ Nuc'ua c'e Ts'imë o xücü c'ü na jñi'i c'o mi tjüt'ü c'e libro. Ró ärä c'ua c'ü na jñi'i c'o mi bübü. Mi mama a cjava:

—Xä'dä, rí ã jñanda.

Nuc'ua ró janda c'ua 'naja pjadü c'ü ma potjü. Nu c'ü mi chägä, mi jün'ü 'na t'ëzi c'ü ni pesaji.

⁶ Ró ärä c'ua 'na jña c'ü je ma ëjë a nde'e cja c'o nziyo c'o je mi bübü a ñünü c'e trono. Nu c'e jña'a je o mama a cjava:

—Yo nte 'napa ra pëpjiji ngue c'ua ra ndö müji 'na kilo ndëxü. 'Napa ra pëpjiji ngue c'ua ra ndö müji jñi kilo cébara. Y rguí jyodü ra mbötpüji ngüenda c'ü dya ra s'odüji o aceite 'ñe o vino.

⁷ Nuc'ua c'e Ts'imë o xücü c'ü na nziyo c'o mi tjüt'ü c'e libro. Ró ärä c'ua c'ü na nziyo c'o mi bübü. O mama a cjava:

—Xä'dä, rí ã jñanda.

⁸ Nuc'ua ró janda c'ua 'naja pjadü c'ü ma c'axt'ü. Nu c'ü mi chägä, mi xiji ngueje nu pöt't'ü yo nte nu. Cja o xütjü ma ëjë nu c'ü xiji Hades nu ja cãrä c'o tüt'ü. O ch'unüvi sjëtsi ro mbö't'üji c'ü na nziyo parte yo nte yo cãrä cja ne xoñijö mü. Ro mbö't'üji co tjëdyi, co tjijmi, 'ñe co yo animal yo na sate yo cãrä cja ne xoñijö mü. Xo o tsjapüvi o zö'dyë na puncjü nte, ngue c'ua o ndüji.

⁹ C'e Ts'imë o xücü c'ü na tsi'ch'a c'o mi tjüt'ü c'e libro. Nuc'ua ró janda c'ua 'na altar. A jö mü c'ü e altar ró janda c'o o aljma nu c'o vi bö't'ü na ngueje o 'ñejmeji o jña'a Mizhocjimi y mi xipjiji c'o nte e Jesucristo ngueje c'ü ín Jmugöji.

¹⁰ Anguezeji o mapjüji c'ua na jens'e. Mi mamaji a cjava:

—Nu'tsc'e ín Jmuts'üjme, me na zë'ts'igue, ín mandague texe. Me na sjü'ütsc'e. Texe c'o ín mangue na cjuana c'o. ¿Hasta jinguã rí jñünpü ngüenda c'o nte cja ne xoñijö mü c'o

o mbötcüjme, rí tsjapüji ra sufridoji na ngueje o mböcüzüjme ín tsijjme?, o mamaji a cjanu.

¹¹ O ch'unü nzi 'naja anguezeji 'naja bitu c'ü ma t'öxü. O sjipjiji xe ro nde'beji ts'iquë cja ro zäs'ä c'o o cjuarmaji c'o pëpi Mizhocjimi c'o xo ro bö't'ü.

¹² Ró janda c'ua c'e Ts'imë o xücü c'ü na 'ñanto c'o mi tjüt'ü c'e libro. Me mi mb'ĩ c'ua ne xoñijö mü. E jyarü o pocü nza cja bobitu. E zana mi 'ñetse nza cja cji'i.

¹³ Yo seje a jens'e o ndögü a xes'e ne xoñijö mü, c'ua ja nzi ga jyäbä o higo c'o dya be tä'ã, 'ma vü na zëzhi e ndajma ga juant'a c'e za'a.

¹⁴ E jens'e o 'ñetse o 'mans'a nza cja 'ma 'mans'a 'na libro; ya mi ojtjo. Texe yo t'eje 'ñe yo ts'ixoñijö mü a nde cja ndeje o 'ñö müji. Dya cja mi junrüji c'ua ja je mi junrüji.

¹⁵ Nuc'ua yo nte cja ne xoñijö mü o tsjöjöji cja cueva c'o tjocü cja ndojo cja yo t'eje. O tsjöjö yo rey 'ñe yo gobernador 'ñe yo manda xondaro 'ñe yo pë's'i na puncjü merio 'ñe yo na zëzhi 'ñe yo pje nde pjëzhi, 'ñe texe yo dyaja nte.

¹⁶ Yo nte o xipjiji a cjava c'o t'eje 'ñe c'o ndojo:

—Tunügueji a xes'ezügöjme. A cjanu rí tsopecüjme nguec'ua dya ra jñandgajme Mizhocjimi c'ü junrü cja e trono; dya xo ra jñandgajme e Jesucristo c'ü e Ts'imë. Anguezevi me ra jñüncüjme ngüenda ra tsjacüjme rá ma sufridojme.

¹⁷ Na ngueje ya o säjä c'e pa'a c'ü me na s'ëzhi. Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo me ra tsjacüjme rá sufridojme. ¿Cjó ngue c'ü ra sö ra böbü cja o jmivi? Dya cjó sö. Je a cjanu o mamaji.

7

Los señalados de las tribus de Israel

¹ Nuc'ua ró janda c'ua nziyo anxe. Mi böbüji cja yo nziyo 'nanguarü cja ne xoñijö mü. Mi pënc'h'iji na jo yo nziyo ndajma cja nu xoñijö mü; ngue c'ua dya ro vü'ü e ndajma cja ne

xoñijõmü, ne ri ngueje cja e ndeje. Ne xo ro juant'a yo za'a.

² Ró janda c'ua c'ü 'naja anxe. O mbes'e nu ja ni mbes'e e jyarü. Nuc'ü, mi jün 'na sello ngue c'ua ro meya nu c'o ngueje o t'i Mizhocjimi c'ü bübütjo. O mapjü na jens'e, o zopjü c'o nziyo anxe c'o vi ch'unü poder ro s'odü ne xoñijõmü 'ñe e ndeje. O xipjiji a cjava:

³ —Dya be rí s'odüji ne xoñijõmü ne ri ngueje e ndeje ne ri ngueje yo za'a. Cja rí s'odügueji c'o, 'ma ya rá cjuarü rá meyajme yo o nte ín Mizhocjimigöji. Rá meyajme cja o ndë'ë yo.

⁴ Ró ärägö ja nzi mi sö nu c'o o meyaji. O zäs'ä ciento cuarenta y cuatro mil yo nte yo mboxbëche cja c'o doce o t'i e Israel.

⁵ O meyaji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Judá. O meyaji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Rubén. O meyaji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Gad.

⁶ O meyaji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Aser. O meyaji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Nefalí. O meyaji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Manasés.

⁷ O meyaji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Simeón. O meyaji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Leví. O meyaji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Isacar.

⁸ O meyaji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Zabulón. O meyaji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e José. O meyaji doce mil yo nte yo mboxbëche cja e Benjamín.

La multitud vestida de blanco

⁹ Nuc'ua ró janda c'ua; mi cãrã me na puncjü nte c'o dya cjó mi sö ro mbezhe. Vi 'ñejeji texe cja yo ndajñiñi 'ñe texe cja yo jñiñi. Mi ñaji c'o pje nde ma jña, 'ñe pje nde ma razaji. Mi bõbüji cja o jmi c'ü junrü cja c'ü e trono 'ñe cja o jmi c'ü e Ts'imë c'ü ngueje e Jesucristo. Mi jeji bitu c'ü ma t'õxü. Mi jünji o dyë 'mãjmã.

¹⁰ Mi mapjüji na jens'e, mi mamaji a cjava:

Nunu o jocüzüji ín mü'büji ngueje ín Mizhocjimigöji nu je junrü cja e trono 'ñe e Ts'imë nu ngueje e Jesucristo, je o mamaji a cjanu.

¹¹ Nuc'ua texe c'o anxe mi bõbüji. A nde anguesji mi bübü c'e trono 'ñe c'o tita 'ñe c'o nziyo c'o mi bübü. Nuc'ua c'o anxe o ndüñijõmüji a jmi'i c'ü e trono. Cjanu o ma't'üji Mizhocjimi.

¹² O mamaji a cjava:

Je xo rí mangöjme a cjanu, amén. Ngue'tsc'e ín Mizhocjimits'ügöjme rá ma'tc'üjme.

Me na nojots'ügue, in pãrãgue texe. Ngue'tsc'e rá da'c'üjme na pöjõ. Ngue'tsc'e rá süc'üjme. Ngue'tsc'e me na zë'tsc'e, sö rí tsjague texe. Je rga cjatsc'e nu texe yo cjë'ë 'ñe 'ma ya rguí nguarü ne xoñijõmü. Amén.

¹³ Nuc'ua 'naja c'o tita o dyõngü, o xitsi a cjava:

—Nujyo je'e na t'õxü, ¿cjo in pãrãgue cjó ngueje yo, 'ñe ja vi 'ñeji?, o 'ñenze.

¹⁴ Ró xipji c'ua a cjava:

—Nu'tsc'e nin t'ecjañumü, dya rí pãrãgö. Xitsigö cjó ngueje yo, na ngueje in pãrãgue, ró embe.

Cjanu o xitsi c'ua angueze:

—Nujyo nguejyo vi sufrido na puncjü na ngueje o 'ñejmeji e Jesucristo c'ü o pjödü o cji o ndintspi o mü'büji. O mbedyeji o bituji; o ch'õxcüji co o cji e Ts'imë.

¹⁵ Nguec'ua ya je cãrãji a jmi Mizhocjimi nu junrü cja ne trono. Nujyo, ma't'üji Mizhocjimi xõmü ndempa nu va ja bübü angueze. Mizhocjimi ngue nu ra mbörüji nu; dya pje ra bëzhiji.

¹⁶ Dya cja ra zant'aji; ne xo ra neji o ndeje. Dya xo ra zant'aji e jyarü; ne ra zõ'õji c'ü rrã pa'a.

¹⁷ Na ngueje e Ts'imë e Jesucristo nu je bübü a nde cja ne trono ra mbörüji, ngue nu ra unüji c'ü ra ziji; nguec'ua ra bübütjoji. Mizhocjimi ra ndintspi texe yo o nguizhöji. Dya cja pje ra mbeñeji.

8

El séptimo sello y el incensario de oro

¹ Nuc'ua c'e Ts'imë o xücü c'ü na yencho c'ü mi tjüt'ü c'e libro. O zö nde hora c'ü dya cjó mi ña, y dya cja pje mi ärägö.

² Nuc'ua ró janda c'o yencho anxe c'o böbü a jmi Mizhocjimi. Nuc'ua o ch'unüji c'ua yencho trompeta.

³ O ëjë c'ua c'ü 'naja anxe o ë böbü a jmi cja c'e altar c'ü oro c'ü bübü a jmi c'e trono. Mi cjü's'ü 'na incensario c'ü mi ngueje oro. Cjanu o ch'unü na puncjü nguichjünü; ngue c'ua ro mbä's'ä cja c'e altar ro huanba c'o jña c'o vi dyötü Mizhocjimi texe c'o o nte.

⁴ Nuc'ua c'ü o bipji c'ü e nguichjünü o nguins'i cja c'o o dyë'ë c'ü e anxe. O zät'ä a jmi Mizhocjimi co nu c'o vi dyörü c'o o nte angueze.

⁵ Nuc'ua c'ü e anxe o nich'i c'e incensario o ndësivi c'o ma qui'i cja c'ü e altar. Cjanu o mbodü c'ua cja ne xoñijö mü. Nuc'ua o pjäjnä c'ua. Me mi juëbi, me mi yürü; me mi mbĩ'ĩ ne xoñijö mü.

Las trompetas

⁶ Nuc'ua c'o yencho anxe c'o mi jün c'o yencho trompeta o mba's'üji c'ua, ro mbë'biji.

⁷ Nuc'ua c'ü ot'ü anxe o mbë'bi o trompeta. Nuc'ua o jyäbä c'ua o ngündo 'ñe o sivi c'o mi chjanavi o cji'i. Je jyäbä cja ne xoñijö mü. C'ü na jñi parte ne xoñijö mü o ndë'ë. Xo o ndë'ë c'ü ni zö na jñi yo za'a. Xo o ndë'ë texe yo pjindyo.

⁸ C'ü na yeje anxe o mbë'bi c'ua c'ü o trompeta. Nuc'ua mi 'ñetse nza cja 'na trat'eje c'ü ma tjë'ë, o ma zo'o cja ndeje nu cja mar. Nuc'ua c'ü ni zö na jñi c'ü e mar o mbëzhi cji'i c'ü.

⁹ Cjanu o ndü'ü c'ua c'ü ni zö na jñi c'o mi cã'ã cja o mar. Nuc'ua c'ü ni zö na jñi c'o barco o chjorüji.

¹⁰ C'ü na jñi anxe o mbë'bi c'ua c'ü o trompeta. Cjanu o ndögü a jens'e 'na tanseje, ma yot'ü nza cja 'na trasivi. Je ma zo'o cja c'ü na jñi parte yo ndare 'ñe yo mbereje.

¹¹ Nu c'ü e tanseje mi chjü Ajenjo c'ü ne ra mama na cjö. Nuc'ua c'ü na jñi parte yo ndeje o jyärä na cjö'ö. O ndü na puncjü nte na ngueje yo ndeje ya me vi cjönt'ü.

¹² C'ü na nguiyo anxe o mbë'bi c'ua c'ü o trompeta. O s'odü c'ua c'ü na jñi e jyarü; 'ñe c'ü na jñi e zana. Xo 'ñe c'ü na jñi parte yo seje. Exco juench'e c'ua c'ü na jñi o siviji. Nuc'ua c'ü na jñi 'ma ndempa 'ñe c'ü na jñi 'ma xömü; dya cja mi jya's'ü c'ua.

¹³ Nuc'ua ró janda 'na anxe c'ü mi pjüjuaja a nde'e a jens'e. Ró ärä mi mapjü na jens'e, o mama:

—C'o jñi anxe ya ngue ra mbë'biji c'o jñi trompeta. Juejme yo nte yo cãrã cja e xoñijö mü na ngueje me ra sufridoji 'ma ra mbë'biji c'o trompeta, o mama a cjanu c'e anxe.

9

¹ C'ü na qui'ch'a anxe o mbë'bi c'ua o trompeta. Ró janda c'ua 'na seje c'ü vi ndögü a jens'e c'ü je zät'ä cja ne xoñijö mü. O ch'unü c'ua poder ra xocü c'e t'o'o c'ü me na jë'ë c'ü dya sö cjó ra jñanda ja sät'ä.

² Cjanu o xo's'ü c'ua c'ü e t'o'o c'ü me na jë'ë. Cjanu o c'os'ü trabipji cja c'ü e t'o'o nza cja bipji cja 'na trahornu. Cjanu o bëxö mü e jyarü 'ñe e ndajma na ngueje ya mi chjana o bipji c'ü vi c'os'ü cja c'e t'o'o.

³ Nu cja c'ü e bipji o mbedye t'ünxü c'o o ma cja ne xoñijö mü. O ch'unüji c'ü na zëzhi nza cja yo alacrán yo cãrã cja ne xoñijö mü.

⁴ O sjipjiji c'ü dya ro zaji yo pjindyo yo cja'a cja ne xoñijö mü, ne ri ngueje o xi yo za'a, ne xo ri ngue pje nde ma planta. Exi jántjo c'o nte c'o dya jmeya cja o ndë'ë ngue c'o ro s'odüji c'o. Nuc'o, ngue c'o dya ejme Mizhocjimi.

⁵ O jyëziji ra tsjapü ra sufrido c'o nte c'o dya jmeya cja o ndëji; ra mezhe tsi'ch'a zana ra sufridoji. Nu c'ü ra sufridoji chjëntjovi nza cja 'ma ro mbücüji yo alacrán. Pero dya o ch'unüji ra mbö't'üji yo nte.

⁶ Nu c'o pa'a c'o, ra jyodü yo nte ja rga ndüji; pero dya ra chöt'üji. Zö me ri ne ra ndüji, dya ra ndüji.

⁷ C'o t'ünxü exmi nza cjatjo o pjadü c'o ya xampja ra ma cja chü. Mi juns'üji c'ü mi nza cja o corona c'ü mi ngueje oro. Nu c'o o jmiji exmi nguetjo o jmi yo nte.

⁸ O ñixtiji exmi nza cjatjo o ñixti yo ndixü. Nu c'o o s'ibiji exmi nza cjatjo o s'ibi yo león.

⁹ Mi jeji o bitu c'o exmi nza cjatjo t'ëzi. Mi nguetjo cja o tijmiji mi cjõ'müji. Nu c'o o juajaji me mi nzhĩĩ nza cja na puncjü carro c'o cjüt'ü o pjadü 'ma chinpjadü 'ma ni möji cja chü.

¹⁰ Mi peje o pjixiji nza cja o alacrán. Nu c'o o pjixiji mi peje c'ü je mi mbücüji yo nte. A cjanu ma zëzhiji ngue c'ua ra tsjapüji ra sufrido yo nte tsi'ch'a zana.

¹¹ Nu c'o xiji o t'ünxü 'ñejeji o reyji. Ngue c'e anxe c'ü pjörü cja c'ü e t'o'o c'ü mi c'os'ü bipji. Cja jña hebreo c'e rey ni chjü Abadón. Cja jña griego xiji Apolión. C'e jña c'ü, ne ra mama nu c'ü pö't'üte.

¹² Nuc'ua o nguarü c'ua nu c'ü ot'ü ró janda me ra sufrido yo nte; dya cja ró janda. Ró janda c'ua xe mi bëzhi xe yeje c'o me ra sufrido yo nte.

¹³ Nuc'ua c'ü na 'ñanto anxe o mbë'bi c'ü o trompeta. Ró ärä c'ua 'na jña'a c'ü mi pedye a nde c'o nziyo mota c'o böbü cja squina c'e altar c'ü bübü a jmi Mizhocjimi.

¹⁴ Nu c'ü e jña o xipji a cjava c'ü na 'ñanto anxe c'ü mi jün c'ü e trompeta:

—Xäpcä c'o nziyo anxe c'o je 'nünt'ü cja c'ü e trandare c'ü ni chjü Eufrates, o xipji a cjanu.

¹⁵ Cjanu o xäpcä c'ua c'o nziyo anxe; ngue c'ua ro mbö't'üji c'ü na jñi parte yo nte. Ya mi te'beji ro zädä c'e hora 'ñe c'e pa 'ñe c'e zana 'ñe c'e cjë'ë c'ü ro xäpcäji.

¹⁶ C'o xondaro c'o mi chägä o pjadü, ró ärägö ja nzi mi söji anguezeji. Nuc'o, me ma puncjü c'o. Mi söji ye ciento millón.

¹⁷ Je a cjanu rvä täcä c'o pjadü c'ü o jitsi Mizhocjimi. Nu c'o mi chägä c'o pjadü mi je'e c'o t'ëzi c'o cjõ'p'ü o tijmi c'o. Nu c'o t'ëzi ma mbaja nza cja sivi; ma c'anga nza cja o bipji asufre; ma c'axt'ü nza cja asufre. C'o o ñi c'o pjadü exmi nza cjatjo o ñi o león. Cja c'o o ne o pjadü mi pedye sivi 'ñe bipji 'ñe asufre.

¹⁸ O ndü c'ua c'ü na jñi parte yo nte na ngueje c'o jñi plaga c'o o sufridoji. C'o plaga mi ngueje o sivi 'ñe o bipji 'ñe o asufre c'ü mi pedye cja o ne'e c'o pjadü.

¹⁹ C'ü ma zëzhi c'o pjadü je mi bübü cja o neji 'ñe cja o pjixiji. C'o o pjixiji mi chjëntjovi nza cja o c'ijmi c'o xo mi bübü o ñiji. Co o pjixi c'o pjadü mi s'odü yo nte.

²⁰ O ndü na puncjü nte co c'o plaga. Bübü c'o dya ndü, pero dya o nzhogü o mü'büji. Sido o tsjatjovi c'ü na s'o. Sido o ma't'ütjovi o demonio. Sido o ma't'ütjovi yo ts'ita yo oro, yo plata, yo bronce, yo ndojo, yo za'a. Maco yo ts'ita dya janda yo. Dya xo äräji. Dya xo nzhodüji.

²¹ Nu c'o nte dya o nzhogü o mü'büji. Sido o pö't'üteji. Sido mi cëroji. C'o bëzo, sido mi tsäjäji ndixü. C'o ndixü, sido mi tsäjäji o bëzo. Dya xo o nzhogü o mü'büji. Nu c'o pje mi pönü, dya xo o nzhogü o mü'bü c'o.

10

El ángel con el librito

¹ Nuc'ua ró janda c'ü 'naja anxe c'ü me ma zëzhi. Ma sjöbü ndeze a jens'e. Ma ëjë a mbo 'naja ngömmü. 'Na arco iris je mi böbü a xes'e cja o ñi. Nu c'ü o jmi me mi juëbi nza cja e jyarü. Nu c'o o ngua mi chjëntjovi nza cja yo columna yo dä's'ä a nde cja ngumü. Nuc'o, mi 'ñetse nza cja sivi.

² Mi tjë'ë 'na ts'ilibro c'ü ya vi sjo's'ü. Cjanu o 'ñe's'e o jocua a xes'e cja c'ü e mar. Nu c'ü 'naja o ngua o 'ñe's'e a xes'e cja ne xoñijömmü.

³ Cjanu o mapjü na jens'e chjëntjovi nza cja 'ma huë 'na león. 'Ma o nguarü

o mapjü, ró ärägö c'ua yencho vez va pjäjnä.

⁴ 'Ma o nguarü o ña'a c'o yencho va pjäjnä, nutscö e Juan ya mi ngue ro opjügö. Nuc'ua ró ärä c'ua 'na jña c'ü vi 'ñeje a jens'e. O xitsi a cjava:

—Dya cjó rí xipji c'o i dyärä c'o o pjäjnä. Dya rí dyopjügue c'o o mama c'o, o 'ñenze a cjanu.

⁵ C'ü e anxe c'ü ró janda mi ã's'ẽ c'o o ngua a xes'e cja c'ü e mar 'ñe e xoñijö mü, nuc'ua o c'uans'a c'ua o jodyë a jens'e.

⁶ Angueze o nädä Mizhocjimi c'ü bübü dya 'ñe ra bübütjo 'ma ya rguí nguarü ne xoñijö mü. O nädä Mizhocjimi c'ü o dyät'ä ne xoñijö mü 'ñe texe yo bübü 'ñe yo cja'a. Xo o dyät'ä yo ndeje 'ñe yo cá'ã nu. O mama a cjava c'e anxe:

—Dya ra mezhe ra zädä texe c'o o mama Mizhocjimi.

⁷ 'Ma ra zädä c'ü ra mbë'bi o trompeta c'ü na yencho anxe; ngue 'ma ya ra nguarü texe c'o o mbeñe Mizhocjimi c'o o xipji c'o profeta c'o mi pëpi Mizhocjimi, eñe c'e anxe.

⁸ Nuc'ua c'ü e jña c'ü ró ärägö c'ü vi 'ñeje a jens'e, o zocütjo na yeje. O xitsi a cjava:

—Ma ma chjè'ë ne ts'ilibro nu sjos'ütjo nu tjè ne anxe nu ã's'ẽ o ngua a xes'e cja ne mar 'ñe ne xoñijö mü, o 'ñenze a cjanu c'e anxe.

⁹ Ró ma c'ua cja c'e anxe, ró ma xipji ro dyacü c'e ts'ilibro. Cjanu o xitsi angueze:

—Chjè'ë, ngue c'ua rí si'i. Nu ne ts'ilibro me na õ ngue o jña Mizhocjimi. Ra tsja'c'ü ra mäjä in mü'bügue. Me xo na s'ëzhi o jña. Ra tsja'c'ü me ra sufrido in mü'bügue na ngueje c'o cja ra zädä, o 'ñenze.

¹⁰ Ró ma tjè'ë c'ua c'e ts'ilibro c'ü mi tjè c'e anxe. Nuc'ua ró sigö c'ua. Me ma õtjo cja ín te'e mi chjëntjovi õt'apjü ngüjnü. 'Ma ró cjuarü ró sigö, ma cjö a mbo ín pjeme.

¹¹ O sjitsi c'ua a cjava:

—Ni jyodü rí yepe rí ñague c'ü mama Mizhocjimi. Rí mamague c'ü ra tsjapü Mizhocjimi na puncjü o

jñiñi; 'ñe na puncjü raza 'ñe yo ña pje nde ma jña'a, 'ñe yo rey, o sjitsi a cjanu.

11

Los dos testigos

¹ Cjanu o ch'acü 'na dye'e c'ü mi chjëntjovi nza cja 'na metro. Cjanu o sjitsi a cjava:

—Rí ñanga. Dyëdyi dya nu o templo Mizhocjimi 'ñe ne altar. Xo nde rí pezhegue yo ma't'ü angueze nu.

² Pero dya rí dyëdyi ne tji'i nu chjünüvi ne templo. Dya rí dyëdyi nu na ngueje je ra ngärä c'o dya ejme Mizhocjimi. Nuc'o, ra yödüji nu e ndajñiñi nu o xöcü Mizhocjimi, nu ngueje a Jerusalén nu ja bübü ne templo. Ra yödüji jñi cjè nde.

³ Rá unügö c'ü na zëzhi yeje c'o ra mamavi c'ü na cjuana. Ra tsjavi profeta ra pätcägövi. Jñi cjè nde ra zopjüvi c'o nte, ra mamavi c'ü rí mangö. Ra ndëjévi o bitu c'o na ärä, c'ü rguí unü ngüenda c'o nte c'ü ni jyodü ra nzhogü o mü'büji.

⁴ C'o yeje nguejyo ye za'a yo olivo; xo 'ñejyo yeje candelero yo bübü a jmi Mizhocjimi c'ü manda texe cja ne xoñijö mü.

⁵ Nu 'ma cjó c'o ra ne pje ra tsjapü c'o, ra mbedye sivi cja o nevi; ra ndë'ë c'o ri nuvi na ü. A cjanu ra ndü'ü nu c'o ra ne pje ra tsjapü c'o.

⁶ Me na zëzhi anguezevi; sö ra ngot'üvi a jens'e c'ü dya ra 'ñe dye'be c'o pa'a 'ma ra pätpävi Mizhocjimi ra zopjüvi c'o nte ra xipjiji c'ü mama Mizhocjimi. Xo sö ra tsjapüvi yo ndeje ra mbëzhi o cji. Xo ra sö ra tsjapüvi ra mbí na zëzhi ne xoñijö mü 'ñe pje c'o nde ra tsjavi, ngue c'ua me ra sufrido yo nte. Nu hora c'ü ra nepevi ra tsjavi.

⁷ C'e animal c'ü me na sate ra mbes'e cja c'e t'o c'ü me na jè'ë, ra jyonmbü chü c'o yeje. 'Ma ra nguarü c'o yeje ra zopjüvi c'o nte, cja ra ndöjõ 'ma c'e animal ra mbö't'ü c'o yeje.

⁸ Ya rguí ndüvi c'ua cja c'ü e ndajñiñi nu ja o bö't'ü c'ü ín Jmugöji

e Jesucristo. Je ri 'manavi cja calle. C'e jñiñi c'ü, ra xiji Sodoma 'ñe Egipto na ngueje me na s'o c'o ri cãrã cja c'e jñiñi c'ü.

⁹ C'o ye añaima, jñi pa nde ra 'manavi cja calle ra jñanda c'o nte texe cja ne xoñijõmü. Ra jñandaji c'o, zõ pje ma razaji, zõ pje ma jña ñaji, zõ pje ma jñiñi c'ü menzumüji. Dya ra jyëziji cjõ ra dyögü c'o ye añaima.

¹⁰ Nu c'o ri cãrã cja ne xoñijõmü me ra mäjãji na ngueje ya rguí ndü c'o yeje. Me ra mäjãji, me ra põtü rgá unüji o regalo. Na ngueje c'o yeje profeta me mi cjavü ra sufrido c'o nte.

¹¹ 'Ma ya ra cjogü c'o jñipa nde, Mizhocjimi ra unü c'ü ra tsjons'ü o jñüvi. Ya ra bübütjovi, ra tetjovi. Cja rron böbüvi. Me ra zü c'ua c'o nte rgá jñandaji.

¹² Nuc'ua c'o ye profeta ra dyärãvi 'na jña c'ü je rguí 'ñeje a jens'e. Ra ña na jens'e ra xipjivi a cjava:

—Xã'dãvi a 'ñecjua a jens'e, ra 'ñeñe.

Cja rron mëvi c'ua a jens'e cja 'na ngõmü, ra jñanda c'o nte c'o mi nu na ü c'o.

¹³ Nuc'ua c'ü e ndajme c'ü, me ra mbĩ'ĩ ne xoñijõmü. C'ü ni zõ na dyëch'a parte c'ü e ndajñiñi ra yãt'ã o ngumü. Ra ndü'üji c'ua na ngue c'ü ra mbĩ'ĩ ne xoñijõmü. Ra zõ'õ siete mil c'o nte'e c'o ra ndü. Nu c'o dyaja me ra pizhiji, me ra mamaji c'ü me na nojo Mizhocjimi a jens'e.

¹⁴ C'ü ra mbĩ ne xoñijõmü ngue c'ü na yeje c'ü me ra sufrido yo nte. Dyärãji. 'Ma ya ra nguarü c'o, dya cja ra mezhe ra zãdã c'ü na jñi.

La séptima trompeta

¹⁵ Nuc'ua c'ü na yencho anxe o mbë'bi c'ü o trompeta. Ró ärãgõ c'ua na puncjü c'o mi ña'a a jens'e. Me ma jens'e ma ñaji. Mi mamaji a cjava:

Mizhocjimi c'ü in Jmugõji 'ñe e Cristo c'ü o ndãjä cja ne xoñijõmü ya mandavi c'ua ja mi manda e Satanás c'ü dya jo.

Ya ra mandavi para siempre.

¹⁶ Nuc'ua c'o veinticuatro tita c'o junrú cja o tronoji a jmi Mizhocjimi

o ndüñijõmüji. Cjanu o ma't'üji c'ua Mizhocjimi.

¹⁷ O mamaji a cjava:

Nu'tsc'e Mizhocjimi, in Jmuts'üjme, me na zë'ts'i, in cja texe c'ua nzi gui ñe'e.

Exmi bübütjogue y in bübügue.

Rí da'c'üjme na pøjõ na ngueje i jizhigue c'ü me na zë'ts'i, nguextjots'ü in mandague.

¹⁸ Me co üdü yo nte cja ne xoñijõmü me co nuc'üji na ü.

Pero nudya ya zãdã c'ü xo rí jñünpü ngüenda c'o ya ndü rí tsjavü ra ma sufrido c'o dya o 'ñejmets'ü.

Xo zãdã c'e ndajme rí unü c'o ya i mamague c'o o päjtc'ã va ñaji in jñague, 'ñe texe c'o ngueje in ntegue, texe c'o süc'ügue zõ pje ri pjëzhiji, zõ dya pje ri pjëzhiji.

Xo zãdã c'ü e ndajme rí chjotü c'o o s'odü ne xoñijõmü. O s'odüji na ngueje dya dyãtäji Mizhocjimi, me tsjaji na s'o, eñe c'o tita.

¹⁹ Nuc'ua o xogü a jens'e nu ja bübü Mizhocjimi. Cja o templo Mizhocjimi ró janda nu c'ü e caja c'ua ja bë's'i c'o laja nu ja t'opjü o ley Mizhocjimi. Nuc'ua o juëbi o yürü o pjãjnã o mbĩ'ĩ ne xoñijõmü. O jyärã na puncjü trangündo.

12

La mujer y el dragón

¹ Nuc'ua o 'ñetse 'na señaal a jens'e c'ü me ma nojo. Mi ngueje 'naja ndixü. C'ü o bitu mi ngueje e jyarü. Mi ë's'ë o ngua cja e zana. Cja o ñi mi juns'ü 'na corona c'ü mi qui'i doce seje.

² Nu c'e ndixü mi ndunte c'ü; ya mi ngue ro zõ'dyë. Nuc'ü, me mi mapjü c'ü, na ngueje me mi sõ na ü. Me mi sufrido na puncjü ro muxt'i.

³ Nuc'ua xo o 'ñetse c'ua xe 'naja señaal a jens'e. Dyärãji c'ü ró janda. Ngue 'na tac'ijmi c'ü ma mbaja c'ü mi bübü yencho o ñi'i; cja na dyëch'a o mota. Cja c'o o ñi'i mi juns'ü yencho corona.

⁴ Nu c'ü o pjixi mi cjüt'ü c'ü ni zõ na jñi parte yo seje a jens'e. Me co pana

na zëzhi a jômü yo. Nu c'ü e c'ijmi o böbü a jmi c'ü e ndixü c'ü ya mi ngue ro muxt'i; ngue c'ua ro zapü c'ü nu t'i'i 'ma ya ro mus'ü.

⁵ C'e ndixü o mus'ü 'na ts'it'i. C'e ts'it'i ngue c'ü ra manda texe cja yo nte. Me ra manda na zëzhi; chjëntjovi nza cja 'ma ri pärâji co 'na dyenza c'ü ri t'ëzi. Nuc'ua Mizhocjimi o zidyi a jens'e c'e t'i nu ja bübü Mizhocjimi, nu ja mandavi dya.

⁶ Nuc'ua c'e ndixü o c'ueñe o ma cja ndajyadü nu ja ya vi xöcü Mizhocjimi. Nunu ra 'huiñiji nu, jñi cjë nde.

⁷ Cja nu o ts'a c'ua 'na chũ'ü a jens'e; e Miguel 'ñe c'o o anxe Mizhocjimi c'o mi dyoji, o chũji co c'e c'ijmi. Me mi chũ'ü c'e c'ijmi 'ñe c'o anxe c'o mi dyoji c'e c'ijmi.

⁸ Pero c'e c'ijmi 'ñe c'o o anxe, dya pje mi sö ro ndöjõji. Nuc'ua dya cja säjäji ro ngärâji a jens'e.

⁹ Cjanu o pjongüji a jens'e c'ü e c'ijmi c'ü ngueje e trac'ijmi c'ü ya me mezhe. Nuc'ü, ni chjũ'ü Satanás c'ü dya jo. Ngueje c'ü onpü texe yo cãrã cja ne xoñijõmü. Nuc'ü, o pjongüji a jens'e co texe c'o o anxe angueze. O zät'äji cja ne xoñijõmü.

¹⁰ Nuc'ua ró ärã c'ua 'na jña'a c'ü me ma jens'e c'ü je vi 'ñeje a jens'e. Mi mama a cjava:

—Mizhocjimi c'ü me na zëzhi ya böbü a nde, ya o 'ñevgueji libre. Ngueje angueze co e Cristo c'o manda texe. Ya o pjongüvi a jens'e e Satanás c'ü mi cõt'ü yo ín cjuarmagõji. Me mi pa cõt'üji a jmi Mizhocjimi xõmü ndempa.

¹¹ Pero e Satanás c'ü dya jo, dya o ndöpü c'o ín cjuarmagõji na ngueje c'e Ts'imë c'ü ngueje e Jesucristo o pjödü o cji va ngötcüji ín nzhubügõji. Y anguezeji sido o 'ñejmeji e Jesucristo; sido o ñaji o jña'a. Dya züji zö ro bö't'üji.

¹² Nudya, mäjãgueji dya, texts'ügueji ín cãrãji a jens'e. Na ngueje ya pjongüji a jens'e e Satanás. Pero me ra sufrido texe yo cãrã cja ne xoñijõmü 'ñe texe yo cã'ã cja yo ndeje.

Na ngueje e Satanás c'ü dya jo ya zöbü a ma c'ua, c'ua ja ín cãrãgueji. Ya me üdü na puncjü na ngueje pärã na jo c'ü dya cja ra mezhe pa c'ü xe sö ra tsja texe c'o na s'o, o mama a cjanu c'e jña c'ü vi 'ñeje a jens'e.

¹³ 'Ma o nu'u c'e c'ijmi c'ü ya vi pant'aji a 'ñecjua cja ne xoñijõmü, me mi jodü ja rvã zürü c'e ndixü c'ü vi mus'ü c'e ts'it'i.

¹⁴ Nuc'ua o ch'unü c'ua c'e ndixü ye juaja c'o nza cja o juaja o águila yo na nojo; ngue c'ua ro pjüjuaja na jë ro ma cja c'e ndajyadü nu ja ya vi xöcü Mizhocjimi. Nunu dya ra zät'ã c'e c'ijmi. Nunu ra 'huiñiji c'e ndixü, jñi cjë nde.

¹⁵ Nuc'ua o mbedye cja o ne'e c'e trac'ijmi nza cja 'na ndare c'ü mi pa a xütjü cja c'ü e ndixü; ngue c'ua ro tsjapü ro c'ot'ü cja c'ü e ndare ro ndunü.

¹⁶ Nuc'ua ne xoñijõmü o mbös'ü c'e ndixü. Ne xoñijõmü o nzama o ne. Cjanu o cjogü c'e ndare c'ü vi mbedye o ne c'ü e c'ijmi.

¹⁷ Nuc'ua c'ü e c'ijmi me go ünmbü c'ü e ndixü. Nuc'ua o ma c'ua, o ma tsja chũ co c'o dyaja o t'i'i c'ü e ndixü. Nuc'o, cjaji c'ua ja nzi ga manda Mizhocjimi. Xo mamaji ja ga cja e Jesucristo.

13

Los dos monstruos

¹ Nutscö e Juan ró böbü cja o 'ñöxijõmü a ñünü c'ü e mar. Cja ró janda c'ua 'na animal c'ü na sate c'ü je o c'os'ü cja c'ü e mar. Mi bübü yenchö o ñi'i; cja na dyëch'a o mota. Mi juns'ü dyëch'a corona cja c'o o mota. Mi t'opjü 'na jña cja c'o o ñi angueze. C'e jña'a c'ü, mi sadü Mizhocjimi.

² Nu c'ü e animal c'ü ró janda mi nza cja 'na tigre. Nu c'o o ngua mi nza cja o ngua 'na oso. Nu c'ü o ne mi nza cja o ne 'na león. Nuc'ua c'ü e c'ijmi o unü c'ü na zëzhi c'e animal ngue c'ua ro manda nu ja manda angueze. Xo o unü c'ü ro mbëzhi na nojo.

³ Ró janda 'naja c'o o ñi nza cja c'ü vi s'odü, ya ro ndũ'ü; pero o jogütjo.

Texe yo cārã cja ne xoñijõmü me co dyõnüttsjëji ja va jogü c'ü e animal. Nguec'ua va ndünt'üji a xütjü c'e animal.

⁴ O ndüñijõmüji o ma't'üji c'ü e c'ijmi na ngueje o unü c'e animal ra manda. Xo o ndüñijõmüji o ma't'üji c'e animal. O mamaji a cjava:

—¿Cjó rí jñanda c'ü chjëntjovi nza cja ne animal? ¿Cjó ngue c'ü sö ra chüvi nu? O mamaji a cjanu.

⁵ Mizhocjimi o jyëzi c'e animal c'ü ro ña na s'o jña c'ü ro zadü Mizhocjimi. Xo o jyëzi ra manda jñi cjë nde.

⁶ Cjanu o nzama o ne c'e animal o zadü Mizhocjimi a jens'e 'ñe c'o cārã nu.

⁷ Mizhocjimi xo o jyëzi c'ü ro jyonbü chü'ü c'o o nte Mizhocjimi. C'e animal o ndõjõ. Xo o jyëzi c'e animal ro manda texe cja yo nte, zõ pje ma razaji, zõ pje ma jña ñaji, zõ pje ma jñiñi c'ü menzumüji.

⁸ Yo cārã texe cja ne xoñijõmü ra ndüñijõmüji ra ma't'üji c'e animal. Nu c'o t'opjü o tjüji cja o libro c'e Ts'imë, dya ra ma't'üji c'e animal. Ndeze 'ma dya be mi ät'ä Mizhocjimi ne xoñijõmü ya vi t'opjü o tjü nu c'o ro ndünt'ü a xütjü c'e Ts'imë c'ü o bö't'ü. Nu c'o dya t'opjü o tjü cja c'e libro ngue c'o ra ma't'ü c'e animal c'o.

⁹ Nu'tsc'eji in äräji yo jña, dyäräji na jo.

¹⁰ Nu c'o cjó c'o pant'a a pjörü; xo ra pant'aji a pjörü c'o. Nu c'o ra pö't'üte co tjëdyi, xo rguí ndü co tjëdyi c'o. Nguec'ua yo o nte Mizhocjimi ni jyodü ra sëchiji; sido ra 'ñejmeji Mizhocjimi.

¹¹ Nuc'ua cja ró janda xe 'na animal c'ü o mbes'e cja ne xoñijõmü. Nuc'ü, mi peje yeje o mota nza cja o mota 'na Ts'imë. Pero mi ña'a nza cja 'na trac'ijmi.

¹² C'e animal ngue c'ü na yeje animal. Nuc'ü, dyofi c'ü ot'ü; cjapü yo nte ra tsjaji c'ua ja nzi ga manda c'ü ot'ü animal. Xo cjapü texe yo cārã cja ne xoñijõmü ra ndüñijõmü ra ma't'üji c'ü

ot'ü animal. C'ü ot'ü animal ngue c'ü o jogütjo 'ma ya mi ngue ro ndü.

¹³ C'ü na yeje animal xo cja na puncjü o señal. Cjapü ra jyäbã sivi a jens'e c'ü va säjä cja ne xoñijõmü a jmi'i yo nte.

¹⁴ Onpü yo nte yo cārã cja ne xoñijõmü, xipjiji c'ü ni jyodü ra dyät'äji 'na ts'ita c'ü exti nguetjo c'ü e animal c'ü vi s'odü co tjëdyi, pero o jogütjo. Yo nte ra dyät'äji c'e ts'ita, na ngue c'o señal c'o jëzi Mizhocjimi cja'a c'ü na yeje animal.

¹⁵ Mizhocjimi jëzi c'ü na yeje animal ra tsjapü ra tsjons'ü o jñü'ü c'e ts'ita c'ü exti nguetjo c'ü ot'ü animal. Nguec'ua c'ü e ts'ita ña'a c'ü. Xo ra manda ra mbö't'üji nu c'o dya ra ma't'ü c'e ts'ita.

¹⁶ Xo ra tsjapü texeji ra cuatpüji c'ü rguí meyaji cja o jodyëji o cja o ndë'ëji nguec'ua ra 'mārã c'ü o tsjajaji c'ü ot'ü animal. Texeji, c'o dya pje pjëzhi, 'ñe c'o pje pjëzhi, 'ñe c'o jün'ü, 'ñe c'o dya jün'ü, 'ñe c'o mbëpji, 'ñe c'o dya mbëpji, nde ra tsjapüji ra cuatpüji rgá meyaji.

¹⁷ Dya cjó sö pje ra ndõmü ne pje ra mbö'ö, 'ma dya ri cuat'ü o tjü'ü c'e animal. C'ü o tjü'ü c'e animal ngue 'na número.

¹⁸ Ni jyodü rí pārãji; rí tsjijñiji pje ne ra mama o número c'e animal. C'e número ngue seiscientos cja sesenta y seis. C'e número ne ra mama ngue 'na nte.

14

El canto de los 144,000

¹ Dyäräji na jo c'ü ró janda c'ua. Ngue c'e Ts'imë c'ü ngueje e Jesucristo mi böbü a ñi'i cja c'ü e t'eje c'ü ni chjü Sion. Mi dyoji angueze ciento cuarenta y cuatro mil o nte'e. Cja o ndëji mi t'opjü o tjü c'e Ts'imë Jesucristo 'ñe Mizhocjimi c'ü nu Tata.

² Cja rron ärä c'ua 'na jña c'ü vi 'ñeje a jens'e c'ü mi yürü nza cja rrã puncjü o ndare, 'ñe nza cja 'ma pjäjnã. C'e jña'a c'ü ró ärägö mi nza cja bizhi 'ma pjë'biji na puncjü o arpa.

³ C'o nte c'o, ró ärägö mi tōjōji 'na himno c'ü cja dadyo, mi tōjōji a jmi c'e trono, 'ñe a jmi c'o nziyo c'o mi bübü, 'ñe a jmi c'o tita. Nu c'o mi sö ro pjēchi c'e himno nguextjo c'o ciento cuarenta y cuatro mil. Na ngue c'e Ts'imē c'ü ngueje e Jesucristo vi ngō'tp'üji o nzhubüji o tsjapüji o nte Mizhocjimi 'ma o 'ñench'e o mü'büji c'ü, 'ma mi cārāji cja ne xoñijōmü.

⁴ Nuc'o, ngue c'o dya tjünt'ü a xütjü yo ts'ita. Nguextjo Mizhocjimi c'ü tjünt'ü a xütjü c'o. Nu c'o tjünt'ü a xütjü yo ts'ita chjēntjovi nza cja c'o bëzo c'o tsājã o ndixü. Nu c'o tōjō ne himno nu cja dadyo sido tjünt'üji a xütjü c'e Ts'imē e Jesucristo. Angueze o ngō'tp'ü o nzhubüji. Ngue c'o ot'ü o tsjapüji o t'i Mizhocjimi ngue c'ua ra ma't'üji angueze 'ñe c'e Ts'imē.

⁵ Nuc'o, sido mi mamaji c'o na cjuana. Dya pje bübüji c'ü na s'o a jmi Mizhocjimi.

Los mensajes de los tres ángeles

⁶ Ró janda c'ua c'ü 'na anxe c'ü mi pjüjuaja a nde a jens'e. Nuc'ü, mi zopjü c'o nte, mi xipjiji ja rvá sö xo ro jogü o mü'büji. Nu c'e jña'a, dya ra nguarü c'ü. Nu c'e anxe o zopjü texe yo nte, zö pje ma jñiñi c'ü mi menzumüji, zö pje ma razaji, zö pje ma jña mi ñaji.

⁷ C'e anxe o mapjü na jens'e o mama a cjava:

—Sü'üji Mizhocjimi. Ma't'üji angueze na ngueje me na nojo. Ya va sädã c'ü ra jñün'c'üji ngüenda. Ma't'üji Mizhocjimi c'ü o dyät'ã e jens'e 'ñe ne xoñijōmü 'ñe e ndeje 'ñe yo mbereje, o mama a cjanu c'e anxe.

⁸ C'ü 'naja anxe o ndünt'ü a xütjü c'ü ot'ü anxe. O mama a cjava:

—Ya o yät'ã c'e ndajñiñi c'ü ni chjü Babilonia. Nu c'o mi cārã c'e ndajñiñi me mi ma't'üji o ts'ita. Nde mi cjapüji texe yo jñiñi xo ro ma't'üji o ts'ita. Chjēntjovi nza cja 'ma ri unüji o vino c'o ni tñji.

⁹⁻¹⁰ Nuc'ua c'ü 'naja anxe, o ndünt'ü a xütjü c'o yeje. Ngue c'ü na jñi anxe. O ña na zēzhi. O mama a cjava:

—'Ma cjó c'o ra ma't'ü nu c'e animal 'ñe c'e ts'ita c'ü exi nguetjo c'e animal 'ñe 'ma ra jyēziji ra meyaji cja o ndēji o cja o dyēji, nu'ma, Mizhocjimi me ra tsjapü ra sufrido c'o. Me ra ünmbü Mizhocjimi c'o; dya ra juentseji, me ra sufridoji na puncjü cja sivi 'ñe cja o asufre. Ra sufridoji a jmi c'o o anxe Mizhocjimi 'ñe a jmi c'e Ts'imē.

¹¹ Nu c'o ra ma't'ü c'e animal 'ñe c'e ts'ita c'ü exi nguetjo c'e animal 'ñe 'ma ra cuatpüji o tjü'ü c'e animal, dya ra sö ra söyaji; xömü ndempa ra sufridoji. Nu c'ü e bipji c'ü ri pes'e c'ua ja rrã sufrido anguezeji, dya ra tjeze.

¹² Nguec'ua c'o o t'i Mizhocjimi, ni jyodü sido ra dyätãji c'ü, 'ñe sido ra 'ñejmeji e Jesucristo; dya ra chjench'ejji a xütjü.

¹³ Nuc'ua ró ärägö 'na jña'a c'ü je vi 'ñeje a jens'e. Nuc'ü, o xitsi a cjava c'ü:

—Je rí dyopjügue a cjava: “Nu c'o sido ejme e Jesucristo c'ü ín Jmugöji, zö ra bö't'üji, pero ra zät'ãji nu ja me na jo.” Mama a cjanu o Espiritu Mizhocjimi, na cjuana me ra mājãji. Mizhocjimi me ra mápã anguezeji na ngueje o tsjaji c'ua ja nzi va ne angueze. Nguec'ua ya ra söyaji. O xitsi a cjanu c'e jña'a.

La cosecha de la tierra

¹⁴ Dyärãji c'ü ró janda. Mi bübü 'na ngömü c'ü ma t'öxü. A xes'e c'e ngömü, mi junrü 'naja c'ü exmi nguetjozögöji. Mi juns'ü o ñi 'na corona c'ü ngueje oro. Mi jün 'na sjat'ëbi c'ü me ma mbeñe.

¹⁵ C'ü 'naja anxe o mbedye cja c'ü e templo nu ja bübü Mizhocjimi. C'e anxe o mapjü na jens'e o zopjü nu c'ü mi junrü a xes'e c'e ngömü, o xipji a cjava:

—Pjēch'i dya nu in sjat'ëbi rí chagü na ngueje ne ndajme nu rí chagü ya zädã. C'ü e dagrëxü cja ne xoñijōmü ya na jo'o.

¹⁶ Nu c'ü mi junrü a xes'e c'e ngömü cjanu o mbēch'i c'ü o sjat'ëbi cja ne xoñijōmü; nuc'ua o dagü c'ua, c'o mi cja'a cja ne xoñijōmü.

¹⁷ Cjanu o mbedye c'ua c'ü 'naja anxe cja c'ü e templo nu ja bübü Mizhocjimi a jens'e. Xo mi jün 'na sjat'ëbi c'ü me ma mbeñe.

¹⁸ Nuc'ua xe 'naja anxe o mbedye cja c'ü e altar. Nuc'ü, ngue c'ü mi manda yo sivi. Cjanu o mapjü na jens'e o zopjü nu c'ü mi jün c'ü e sjat'ëbi c'ü me ma mbeñe, o xipji a cjava:

—Pjëch'i c'ü in sjat'ëbi ra jyäbä yo uva yo cja'a cja ne xoñijömmü cja rrí pëchi yo na ngueje ya ndã'ã yo. O mama a cjanu c'e anxe.

¹⁹ Nuc'ua c'e anxe o jñü c'ü o sjat'ëbi c'ü me ma mbeñe, o mbëch'i cja ne xoñijömmü, o ndagü c'o uva. Cjanu o mboch'ü c'o uva nu ja je ro ndë'biji. C'ü yödüji c'o uva chjëntjovi c'ü ra tsja Mizhocjimi. Ra tsjapü me ra sufrido nu c'o dya ejme angueze.

²⁰ Nu ja o ndë'biji c'o uva je ngueje a tji'i cja c'e jñiñi. Mizhocjimi 'ma ra jyëziji ra castigaoji yo nte, je ngueje a tji'i cja c'e ndajñiñi ra bö't'ü na puncjü nte. O cji'i c'ü ra pjödüji me rrã jë'ë; ra zäs'ä cja o ne yo pjadü nu ja cjüsp'üji. Ra nzhodü c'o cji ra zät'ä jñi ciento kilometro c'ü na maja.

15

Los ángeles con las siete últimas plagas

¹ Nuc'ua ró janda c'ü 'naja señal a jens'e c'ü ma nojo c'ü rví zü yo nte. C'e señal mi ngue yencho anxe c'o mi jün yencho c'o rví tsjapü ro sufrido yo nte. Nu c'o me ra sufrido yo nte ngue c'o ya rguí nguarü, na ngueje ya ra nguarü c'ü ni ünmbü Mizhocjimi yo nte.

² Xo ró jandagö c'ü mi nza cja 'na mar c'ü mi 'ñetse nza cja vigrío. Nuc'ü, mi chjana sivi c'ü. Mi cãrã nu c'o o t'i Mizhocjimi. Anguezeji vi ndöjõji; vi bëzhi c'e animal c'ü na s'o. Na ngueje anguezeji, dya ndünt'üji a xütjü c'e animal. Dya o ma't'üji c'e ts'ita c'ü exi nguetjo c'e animal, y dya mi cuat'üji o tjü cja o ndëji. Anguezeji ma böbüji a xes'e c'e mar. Mi jünji o bizhi c'ü ngueje arpa.

Ngue Mizhocjimi c'ü vi unü c'o arpa anguezeji.

³ Mi tøjõji 'na himno c'ü ja va 'ñeme Mizhocjimi e Moisés o mbëpi Mizhocjimi va pjongü libre c'o nte, 'ñe ja va 'ñeme Mizhocjimi c'e Ts'imë o ëjë cja ne xoñijömmü, o ë 'ñevgueji libre. Je mi mamaji a cjava:

Nu'tsc'e Mizhocjimi, ín Jmuts'üjme, sö rí tsjague texe.

Me na nojo texe yo ñ tsjague, 'ñe me na zö'ö.

Na jo texe yo ñ cjague, 'ñe na cjuana. Ñ mandague texe cja yo jñiñi.

⁴ Nu'tsc'e ín Jmuts'üjme, texeji ra züc'ügueji.

Ra mamaji ngue'tsc'e c'ü me na jo.

Na ngueje nguextjots'ü me na sjüts'ü; dya pje bübüts'ügue c'ü na s'o.

Yo nte texe cja ne xoñijömmü ra ë ndüñijömmüji ra ma'tc'üji, na ngueje ñ jíchiji c'ü me na jo c'o ñ cjague.

⁵ Nuc'ua ró janda c'ua, o xogü c'e templo a jens'e nu ja bübü Mizhocjimi.

⁶ Nuc'ua o mbedye cja c'e templo c'o yencho anxe c'o mi jün c'ü ro tsjapü ro sufrido yo nte. Mi jeji bitu c'ü xiji lino; me ma t'öxü c'e bitu, me mi juëbi. Xo mi c'ö'bü cja o tijmiji o mbünt'ü c'o mi ngueje oro.

⁷ Nuc'ua 'naja c'o nziyo c'o mi bübü a jmi cja c'e trono, o ndë c'ua yencho mojmü c'o mi ngueje oro, cjanu o unü 'naja nzi 'na c'o yencho anxe. Mi nizhi c'o mojmü. Je mi po'o c'ua c'ü me mi üdü Mizhocjimi c'ü ngue c'o castigo c'o ro tsjapü ro sufrido yo nte. Ngue Mizhocjimi c'ü exi bübü y ra bübütjo c'ü; zö ra nguarü ne xoñijömmü.

⁸ Nuc'ua c'e templo me co jyä'ä c'ua bipji, na ngueje me na nojo Mizhocjimi 'ñe me na zëzhi. Dya cjó mi sö ro cjogü cja c'e templo cja ro nguarü c'o anxe c'o vi manda Mizhocjimi ro tsjapüji ro sufrido yo nte. Yencho c'o me na s'ëzhi c'o ro sufridoji.

16

Las copas de castigo

1 Nuc'ua ró ärägö 'na jña c'ü mi mapjü na jens'e, ndeze cja c'e templo. Mi xipji a cjava c'o yencho anxe:

—Möji, ma pjödüji a xes'e cja ne xoñijöümü c'ü po'o yo yencho mojmü. Mizhocjimi ya me ra castigao yo nte; ra tsjapü me ra sufridoji.

2 Nuc'ua c'ü ot'ü anxe cjanu o ma c'ua c'ü, o ma pjödü c'ü mi po'o c'ü o mojmü a xes'e cja ne xoñijöümü. Cjanu o nzhodü c'ua 'na ngueme c'ü me ma ü, c'ü dya mi sö ro jogü. Mi ngueje o xäxä c'ü me mi po c'o me ma s'o. C'e ngueme o pënc'h'i c'o nte'e c'o je mi cuat'ü cja ndë'ë o tjü c'e animal, c'o mi ma't'ü c'ü o ts'ita.

3 Nuc'ua c'ü na yeje anxe o ma c'ua, o ma pjödü c'ü mi po'o o mojmü a xes'e o mar. Nuc'ua c'e ndeje o mbëzhi nza cja o cji 'na añima. Nguec'ua va ndü c'ua texe c'o mi cã'ã cja o mar.

4 Nuc'ua c'ü na jñi anxe o ma c'ua c'ü, o ma pjödü c'ü mi po'o o mojmü a xes'e cja yo ndare 'ñeje nu ja peje ndeje. Nuc'ua o mbëzhi c'ua cji'i c'o ndeje.

5 Cja rron ärä c'ua c'ü e anxe c'ü manda e ndeje. O mama a cjava:

—Nu'tsc'e Mizhocjimi exmi bübügue y in bübütjogue. Me na sjüts'ügue. Me na jots'ügue. Me na jo c'ü in cjague dya, in cjavü ra sufrido yo nte.

6 Me na jo a cjanu c'ü in cjague. Nudya ya i tsjapü yo nte ra sufridoji na ngueje c'ü o pjönbüji o cji'i c'o profeta c'o o päjtc'ä va zopjü yo nte. Y xo pjönbüji o cji c'o dyaja in ntegue. Anguezeji ni jyodü ra sufrido rgá ziji o cji, na ngueje me na s'o c'o o tsjaji.

7 Cja rron ärägö o mapjüji cja c'ü e altar, o mamaji a cjava:

—Nu'tsc'e Mizhocjimi in Jmuts'üjme, sö rí tsjague texe. Na cjuana me na jo'o c'ua ja gui tsjapü ra sufrido yo nte.

8 Nuc'ua c'ü na nziyojo anxe o ma c'ua, o ma pjödü c'ü mi po c'ü o mojmü a xes'e cja e jyarü. Cjanu o ch'unü c'ua e jyarü ro ndüt'ü yo nte'e.

9 Nuc'ua me mi tjë'ë c'ua yo nte na ngueje c'ü me ma zëzhi e jyarü. Pero dya nzhogü o mü'büji c'ü ro ma't'üji Mizhocjimi c'ü me na nojo. C'ü o tsjaji, o zanmbüji c'ua o tjü Mizhocjimi c'ü me na zëzhi c'ü vi pejñe c'o castigo.

10 C'ü na tsi'ch'a anxe o ma c'ua c'ü, o ma pjödü c'ü mi po c'ü o mojmü a xes'e nu ja mi manda c'e animal c'ü na sate. Nuc'ua o bëxöümü c'ua nu. Nuc'ua c'o nte'e me mi sa o c'ijñiji na ngueje me ma ü c'ü ma sufridoji.

11 Me mi sadüji Mizhocjimi a jens'e na ngueje c'ü me mi söji na ü 'ñe me mi pes'e o xäxä cja o cuerpoji. Pero dya nzhogü o mü'büji; o sido o tsjatjoji c'o na s'o.

12 C'ü na 'ñanto anxe o ma c'ua c'ü, o ma pjödü c'ü mi po'o c'ü o mojmü a xes'e cja c'e trandare c'ü ni chjü Eufrates. Nuc'ua o dyot'ü c'ua c'e ndeje ngue c'ua ro jogü c'ü e 'ñiji nu ja ro cjogü c'o rey. Nuc'o, je rví 'ñejeji nu ja ni mbes'e e jyarü.

13 Cja rron janda c'ua jñi'i demonio c'o exmi nguetjo o 'huë'ë. O mbedyeji cja o ne'e c'e trac'ijmi 'ñe cja o ne c'e animal c'ü na sate, 'ñe cja o ne c'e profeta c'ü ngue c'ü na yeje o animal.

14 C'o jñi 'huë'ë ngueje demonio. Me mi cjaji señal c'o me mi sü yo nte. O möji cja yo rey yo cãrã texe cja ne xoñijöümü, o ma xipjiji ra ëji texeji ra 'ñe chüji Mizhocjimi. Pero ra bëzhiji; ra ndöjõ Mizhocjimi. Na ngueje me na zëzhi Mizhocjimi; sö ra tsja texe.

15 Mama a cjava e Jesucristo c'ü in Jmugöji: “Dyäräji, nutscö rá ëcjö 'ma dya in pãrãgueji. Chjëntjovi nza cja 'ma va säjä 'na mbë'ë, dya cjö pãrã ja hora ra säjä. Me mäjã nu c'o sido ra ndepque. Nu c'o dya tepque, ra tsejeji 'ma rá ëcjö na ngueje, dya sido cjaji c'ua ja nzi rgá negö.” O mama a cja c'ua e Jesucristo.

16 Nuc'ua c'o demonio o jmutüji c'o rey cja c'e jñiñi c'ü xiji Armagedón cja jña hebreo.

17 Nuc'ua c'ü na yencho anxe o ma c'ua c'ü. O ma pjödü c'ü mi po'o c'ü o mojmü nu cja e ndajma. Cja rron ärägö 'na jña c'ü me ma zëzhi c'ü

je vi 'ñeje cja c'e templo nu ja bübü Mizhocjimi cja o trono. O mama a cjava c'e jña'a:

—Ya zädä c'ü ra nguarü texe, o mama.

¹⁸ Nuc'ua cjanu o juë's'i c'ua, cjanu o pjäjnä; me mi yürü c'ua. Cjanu o mbĩ c'ua na zëzhi ne xoñijöümü. Dya mi 'ñömü na zëzhi a cjanu ne xoñijöümü ndeze 'ma o ngärä yo nte.

¹⁹ Mizhocjimi o mbeñe c'ua ja ma cja c'e ndajñiñi c'ü ni chjü Babilonia. Me mi üdü Mizhocjimi na ngueje me mi cjaji c'o na s'o. Nguec'ua o tsjapü me o sufrido c'o je mi cärä nu. 'Ma o mbĩ ne xoñijöümü, o c'adü c'e ndajñiñi c'ü. Exi jñi parte va c'adü c'e jñiñi. Yo jñiñi texe cja ne xoñijöümü o yät'ä texe yo.

²⁰ Nuc'ua yo ts'ixoñijöümü yo je bübü a nde'e cja mar, o ojtjo c'ua texe yo. Yo t'eje o yät'ä texe yo. Dya cja mi bübü ne ri 'naja.

²¹ Nuc'ua cjanu o jyäbä c'ua o trangündo a jens'e. Mi cuarenta kilo c'ü ma jyü c'o ngündo. Me mi pjat'ü yo nte. Nuc'ua yo nte o zadüji Mizhocjimi na ngueje c'o ngündo c'o vi jyäbä. C'o ngündo o tsjapü o sufridoji na puncjü.

17

Condenación de la gran prostituta

¹ Cjanu o ñe c'ua 'naja c'o yencho anxe c'o mi tjë'ë c'o yencho mojmü, o ñe zocügö. O xitsi a cjava:

—Xä'dä. Rá jí'ts'i ja rga tsjapü Mizhocjimi ra sufrido nu c'e ndixü c'ü me tsäjä o bëzo. C'e ndixü c'ü rí mangö ngue c'e ndajñiñi c'ü me na s'o c'ü manda cja na puncjü mar.

² Me o dyonpü yo rey cja ne xoñijöümü, 'ñe yo dyaja yo cärä cja ne xoñijöümü. C'o rey cja ne xoñijöümü dya jyanmbüji c'e ndixü; me go mäjäji va tsjaji c'o na s'o c'o mi mama c'e ndixü. Yo nte cja ne xoñijöümü chjëntjoji c'ü me tí'tji; na ngueje o ndünt'üji a xütjü c'e ndixü, o xitsi a cja c'ua c'e anxe.

³ C'ü o Espiritu Mizhocjimi mi jítsi c'ü ro zädä. Nuc'ua c'e anxe o zinzi cja c'ü e ndajyadü. Nguejnu ró janda 'na

ndixü c'ü mi chägä 'na animal c'ü me ma mbaja. Nu cja c'e animal me mi t'opjü tjü'ü c'o mi sadü Mizhocjimi. Nu c'e animal mi bübü yencho o ñi, cja na dyëch'a o mota.

⁴ Nu c'ü e ndixü mi je'e bitu c'ü ma cji pobü, 'ñe c'ü me ma mbaja, 'ñe mi cuat'ü oro. Xo mi quis'i ts'irojo c'o me ma zö, xo 'ñe o perla. C'e ndixü mi tjë 'na mojmü c'ü mi ngueje oro, c'ü me mi nizhi. Mi nizhi c'o s'ante 'ñe c'o me ma s'o na ngueje vi tsja na s'o c'e ndixü.

⁵ Cja o ndë'ë mi t'opjü 'na tjü'ü, c'ü dya cjó mi pärä ja ma cja c'e tjü'ü. Je mi t'opjü a cjava c'e tjü'ü: “Ne ndajñiñi a Babilonia, je ngue nu nana texe c'o tsäjä bëzo, 'ñe texe c'o na s'o cja ne xoñijöümü.” Je ma cjanu c'e tjü'ü.

⁶ Nuc'ua ró unü ngüenda c'ü e ndixü, nza cja c'ü o tí'i na ngueje c'ü vi pjönbü o cji c'o o nte Mizhocjimi. Nuc'o vi mbö't'üji c'o, na ngueje mi zopjüji yo nte mi xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Nu c'e ndixü chjëntjovi c'ü vi zi o cji c'o o tí'i Mizhocjimi. Me mi mäjä c'e ndixü. 'Ma ró jandagö c'e ndixü, dya mi pärägö pje ne ro mama.

⁷ Nuc'ua c'e anxe o xitsi:

—¿Jenga dya in pärägue pje ne ra mama ne ndixü? Nutscö rá xi'ts'i nu c'ü dya cjó mi pärä ja cja c'e ndixü c'ü i jñanda, 'ñe c'e animal c'ü chägä, c'ü bübü yencho o ñi, cja na dyëch'a o mota.

⁸ Nu c'e animal c'ü na sate c'ü i jñanda, ya ngue ra mbes'e cja c'e t'o'o c'ü na jë c'ü dya 'ñetse ja je sät'ä. Nu c'e animal mi bübü, pero dya cja bübü dya. Pero ra 'ñetse na yeje. Nguec'ua yo cärä cja ne xoñijöümü 'ma ra jñandaji c'e animal ra mamaji: “Maco ya vi ndü ne animal; ya bübütjo na yeje. Me na nojo nu”, ra 'ñeñeji. Nu c'o ra mama a cjanu ngueje c'o dya juns'ü o tjü'ü cja c'e libro c'ü quis'i o tjü'ü c'o ra bübütjo co Mizhocjimi para siempre. Yo tjü je quis'i ndeze 'ma o dyät'ä Mizhocjimi ne jens'e 'ñe ne xoñijöümü. Zö ra bübütjo na yeje c'e animal, ra zädä c'ü Mizhocjimi ra pant'a a ma a linfiernu.

⁹ 'O dya c'üji pjeñe Mizhocjimi; ni

iyodü rí tsjijñiji ngue c'ua rí tendioji ja cja c'ü mama Mizhocjimi. C'o yencho ñi'i c'o bübü cja c'e animal ngue yencho t'eje c'o. Cja o ñi'i c'o t'eje je junrü nu c'e ndixü.

¹⁰ C'o yencho ñi xo ngue yencho rey c'o. C'o tsi'ch'a rey ya ndöpüji c'o, dya cja mandaji. C'ü 'naja rey manda dya. Nu c'ü 'naja, dya be va êjẽ c'ü. Ra êjẽ c'ü, pero dya ra mezhe ra manda.

¹¹ Nu c'ü e animal c'ü mi bübü, y dya bübü dya, ngue c'ü na ocho rey. Pero xo ngueje 'naja c'o yencho. Nuc'ü, ra pant'a Mizhocjimi a ma a linfiernu.

¹² 'Nu c'o dyëch'a mota c'o ya i jñanda, ngueje dyëch'a rey c'o. Nuc'o, dya be ch'unü ra manda c'o. Ra ch'unüji c'ü ra tsjaji rey co c'e animal c'ü na sate. Pero 'natjo hora c'ü ra mandaji.

¹³ Nu c'o dyëch'a rey, 'natjo pjeñe c'ü ri cjijñi c'o. Ra tsjaji c'ua ja nzi ga ne c'e animal c'ü na sate, ra unüji c'o o xondaröji.

¹⁴ Anguezeji je ra tsjapüji chü c'ü e Ts'imë c'ü ngueje e Jesucristo. C'ü e Ts'imë, nuc'ü ra ndõjõ c'ü. Na ngueje angueze manda texe cja yo jmu'u 'ñe texe cja yo rey. Nu c'o cãrã co c'e Ts'imë, Mizhocjimi o zojnü c'o; xo o juajnü c'o. Anguezeji sido ejmeji c'e Ts'imë.

¹⁵ Cja xe nu xitsi c'ua c'e anxe:

—C'o ndeje c'o i jñanda nu ja mi junrü c'e s'orixü, nuc'o ngue o nte c'e ndixü c'ü manda c'o. Me na puncjü c'o. Cãrãji texe cja ne xoñijõmü, ñaji na puncjü o jña'a. Na puncjü raza c'o.

¹⁶ Nu c'o dyëch'a mota c'o i jñandague, nuc'o 'ñe c'e animal c'ü na sate ra nuji na ü c'ü e s'orixü, ra tsjapüji ra sufrido. Xo ra ts'osp'üji c'o o bitu ra nzerga, jo rro mbõt'üji. Jo rron zapüji c'o o ts'ingue. Xo ra ndüt'üji cja sivi.

¹⁷ Na ngueje Mizhocjimi o tsjapü o nguijñiji cja o mü'büji; nguec'ua ra tsjaji c'ua ja nzi ga mbeñe angueze. 'Natjo pjeñe c'ü ri cjijñiji. Ngue reyji; pero nu ja mandaji ra nzhötüji c'e animal ngue c'ua nguextjo c'ü ra manda

c'ü. Ra tsja rey c'e animal hasta cja ra zädä c'o o mama Mizhocjimi.

¹⁸ Nu c'ü e ndixü c'ü i jñanda, ngue c'ü e ndajñiñi c'ü manda texe cja yo rey texe cja ne xoñijõmü.

18

La caída de Babilonia

¹ Nuc'ua ró janda c'ua c'ü 'naja anxe c'ü ma sjöbü a jens'e. Me mi pë's'i na puncjü c'ü vi unü Mizhocjimi ro tsja'a. Nuc'ua cja ne xoñijõmü me co jya's'ü c'ua co nu c'ü ma zõ angueze.

² Nuc'ua o mapjü c'ua na jens'e c'e anxe o mama a cjava:

—Ya ra yät'ä dya, ne ndajñiñi nu ni chjü a Babilonia. Exna cjuana ra yät'ä. Ngue c'ua dya cjó cja ri nzheñe nu; nguextjo yo demonio, 'ñe texe pje nde ma s'ondajma; 'ñe c'o me na s'o c'o peje o juaja.

³ Je ra zädä a cjanu na ngueje o dyonpü yo nte texe cja ne xoñijõmü. Nguec'ua dya ma't'üji Mizhocjimi; ma't'üji o ts'ita. Chjëntjovi c'ü ri tñji. Nujyo rey cja ne xoñijõmü dya jyanbüji c'e ndixü c'ü ngueje c'e jñiñi. Yo pje nde pö cja ne xoñijõmü ya me jünji na puncjü o merio na ngueje je dyoji c'e ndixü c'ü me na s'o. C'o pë's'i c'e ndixü, me ne yo nte ra ndõmü.

⁴ Nuc'ua ró ärä c'ü 'na jña'a c'ü vi 'ñeje a jens'e. Mi mama a cjava:

—Pedyejji cja ne jñiñi, nu'tsc'ejji ín ntets'ügöji; ngue c'ua dya rí tsjaji c'o cjaji nu, na ngue me na s'o. 'Ma sido rí tsãrãgueji nu, xo rí sufridogueji c'o ra sufrido anguesji.

⁵ Na ngueje c'o nzhübü c'o cjaji, me na puncjü. Chjëntjovi c'ü je ri cjins'i hasta a jens'e. Mizhocjimi pãrã c'ü me cjaji na s'o, y ya mama c'ü ya zädä c'ü ra sufridoji.

⁶ Rí nzhopqueji c'ü o tsja ne jñiñi. Rí jyä'tp'äji c'ü ra sufridoji, na ngueje me co tsjapüji o sufrido yo nte.

⁷ Ne jñiñi me cjapütsjẽ na nojo. Me ma't'ü o ts'ita. Chjëntjovi nza cja 'na ndixü c'ü me tsãjã na puncjü o bëzo. Nudya rí tsjapü me ra sufrido; me ra huë'ë angueze. Na ngueje mama

a cjava cja o mü'bü: “Nguetscö rí minc'ö reina, rí mandagö. Dya rí 'natsjögö; dya pje bëtsigö c'ü rí tsãjã o bëzo. Dya ra zädä c'ü me rá huëgö.”

⁸ Nguec'ua ra zädä 'naja pa c'ü me ra sufrido ne ndixü. Mismotjo c'e pa'a c'ü, me ra zö o ngueme, me ra nzhumü, me ra zö o tjiimi. Xo nde ra ndüt'üji cja sivi. Na ngueje me na zëzhi Mizhocjimi c'ü in Jmugöji c'ü ra tsjapü ra sufrido ne ndixü. O mama a cjanu c'e jña c'ü vi 'ñeje a jens'e.

⁹ C'o rey cja ne xoñijö mü o tsjaji na s'o co c'e ndixü c'ü ngue c'e jñiñi. Me xo o ma't'üji c'o ts'ita. Nguec'ua 'ma ya ra jñandaji c'e bipji na ngueje c'ü rva tjë'ë c'e jñiñi, me ra huëpiji c'ü, me ra nzhumüji.

¹⁰ C'o rey je rgua böbüji na jë, ra zü'üji na ngue c'ü me ri sufrido c'e jñiñi. Ra mamaji a cjava:

—Juejme ne ndajñiñi a Babilonia nu me ma zëzhi. 'Natjo ndajme o zädä c'ü me sufrido c'ü na castigao Mizhocjimi nu, ra 'ñeñeji.

¹¹ Nu c'o pje nde pö cja ne xoñijö mü ra huëpiji angueze 'ñe ra nzhumüji, na ngueje dya cja cjó xe ri tömbüji c'o ri pöji.

¹² Dya cja cjó ri tömbüji o oro 'ñe o plata 'ñe o ts'irojo c'o me na zö, 'ñe o perla 'ñe o bitu c'o lino c'o me na jo, 'ñe o seda, 'ñe o mbabitu, 'ñe o bitu c'o na cjipobü. Xo 'ñeje o za'a c'o me na jo ga jyärä, 'ñe c'o t'ät'ä co marfil, 'ñe co za'a, 'ñe c'o bronze, 'ñe c'o t'ëzi, 'ñe c'o mármol.

¹³ Xo 'ñeje canela, 'ñe c'o pjindyö c'o na jo ga jyärä, 'ñe nguichjünü, 'ñe mirra, 'ñe o perfume c'o na jo ga jyärä, 'ñe vino 'ñe aceite 'ñe harina 'ñe ndëxü. Nudya, pöji dya yo animal yo tuns'ü pöjö, 'ñe o ndënchjürü, 'ñe o pjadü, 'ñe o carro. Xo pöji o nte ra tsjapüji ra pëpiji. Pero ra zädä c'ü dya cja cjó ra ndömbüji c'o.

¹⁴ Mizhocjimi ra mama a cjava:

—Nu'tsc'eji in cãrãji a Babilonia, nu c'o me mi ne in mü'bügueji, ya tjezetjo c'o. Texe c'o mi jüngueji c'o me ma mizhi 'ñe c'o me ma zö, ya bë'ts'igüjeji

dya c'o. Dya cja xe rí chöt'üji dya c'o, ra 'ñeñe.

¹⁵ Nu c'o pö c'o cja'a cja c'e jñiñi me jünji na puncjü merio, me ricoji. Nguec'ua 'ma ra yät'ä c'e jñiñi, ra böbüji na jë. Na ngueje me ri süji c'ü ra sufrido c'e jñiñi. Ra huëpiji, me ra nzhumüji.

¹⁶ Ra mamaji a cjava:

—Juejme ne ndajñiñi. Mi chjëntjovi nza cja 'na ndixü c'ü me mi je'e na jo bitu c'o lino 'ñe c'o me ma mbaja 'ñe c'o ma cjipobü; 'ñe mi cuatüji o oro 'ñe mi jezheji co o ts'irojo c'o ma zö'ö 'ñe o perla.

¹⁷ 'Natjo ndajme o chjorü texe c'o, ra mamaji a cja c'ua.

Xo 'ñe texe c'o ëdyi c'o barco 'ñe c'o pëpiji cja c'o barco 'ñe c'o pëpiji cja ndeje ra böbüji na jë; xo 'ñe c'o pje nde pö c'o nzhodü cja barco.

¹⁸ Ra jñandaji c'e bipji c'ü ri tjë c'e jñiñi ra mapjüji ra mamaji a cjava:

—¿Ja ri bübü 'na jñiñi c'ü ri chjëntjovi ne ndajñiñi?, ra mamaji.

¹⁹ Cja rron dyü's'üji jö mü o ñiji. Cja rron mapjüji, ra huëji, ra nzhumüji. Ra mamaji a cjava:

—Nutscöji rí pë's'iji o barco, 'ñezgöji rí comercianteji rí nzhodüji cja mar, ró töjöji na puncjü merio na ngue c'ü mi jün na puncjü ne jñiñi. Pero nu c'o mi jün, 'natjo ndajme o chjorü texe, ra mamaji a cja c'ua.

²⁰ C'o o apóstole Mizhocjimi, 'ñe c'o o profeta 'ñe c'o dyaja o nte Mizhocjimi c'o cãrã a jens'e, ra mäjãji. Na ngueje Mizhocjimi ya ra chjotü c'e jñiñi, ra nzhopcü c'ü me vi tsjapü o sufrido c'o o nte Mizhocjimi.

²¹ Nuc'ua ró janda 'na anxe c'ü ma zëzhi, o jñü 'na ndojo c'ü mi nza cja cjünü. Cjanu o ma pant'a cja e mar. O mama a cjava:

—Je rga cjanu rgá pant'aji na zëzhi c'e ndajñiñi c'ü ni chjü Babilonia. Nuc'ü, dya cja xe ra ch'öt'ü c'ü.

²² Nu c'o mbë'bizhi c'o pjë'bi o arpa 'ñe o flauta 'ñe o trompeta, dya cja xe ra dyärãji cja o calle c'o. Nu c'o pje nde ät'ä, dya cja xe ra ch'öt'ü cja c'e jñiñi.

Dya cja xe ra dyäräji c'ü xe ri cüjnüji nu. Na ngueje, dya cjó cja xe ri ndeñe.

²³ Dya cja xo ra ndë sivi nu ja je järä c'e jñiñi. C'ü ni tsjaji chjüntü, dya cja ra dyäräji nu ja je järä c'e jñiñi. Ra chjorü c'e jñiñi. Na ngueje c'o menzumü nu, o dyonpüji yo nte texe cja ne xoñijömmü o xipjiji c'o dya cjuana. Yo nte o 'ñejmeji, na ngueje me na nojo c'o comerciante cja c'e jñiñi, jünji na puncjü merio.

²⁴ Cja c'e jñiñi c'ü, je ch'öt'ü nu, o cji c'o profeta 'ñe c'o dyaja o nte Mizhocjimi 'ñe texe c'o o mbö't'üji cja ne xoñijömmü, je o mama a cja c'ua c'e anxe.

19

¹ Nuc'ua ró ärä c'ua me na puncjü nte c'o mi cãrã a jens'e. Mi mapjüji na jens'e, mi mamaji a cjava:

Aleluya. Ngue ín Mizhocjimigöji o jocüzü ín mü'büji, o 'ñevgueji libre.

Nuc'ü, me na nojo c'ü; me na zëzhi.

² Na ngue me na jo c'ü cja'a Mizhocjimi 'ñe me na cjuana.

Ya tsjapü o sufrido c'ü e tras'orixü, nu c'ü o dyonpü yo cãrã cja ne xoñijömmü. Ngue c'ü je o dyonpüji nguec'ua dya mi ma't'üji Mizhocjimi; mi ma't'üji c'o ts'íta.

Mizhocjimi ya xo o nzhopcü c'e ndixü c'ü vi pjönbü o cji c'o nte c'o mi ätä Mizhocjimi.

³ Nuc'ua o yepe o mapjüji, o mamaji a cjava:

—Aleluya. Nu c'o bipji c'o c'os'ü c'e ndajñiñi, dya ra nguarü c'o.

⁴ Nuc'ua c'o veinticuatro tita 'ñe c'o nziyo c'o bübü, o ndüñijömmüji o ma't'üji Mizhocjimi c'ü junrü cja c'e trono. Mi mamaji a cjava:

—Je rga cjanu, amén. Aleluya.

⁵ Nuc'ua ró ärägö c'ü 'na jña c'ü je ma ëjë cja c'e trono. Mi mama a cjava: Unüji na pöjö ín Mizhocjimigöji, nu'tsc'ejí, texets'üji o mbëpjits'üji angueze.

Nu'tsc'ejí ín sÿji angueze ín ätäji, rí unüji na pöjö, zö pjë'ts'iji zö dya

pje pjë'ts'iji, o 'ñeñe a cja c'ua c'e jña'a.

La fiesta de las bodas del Cordero

⁶ Ró ärä c'ua, nza cja c'ü xo mi cãrã na puncjü o nte. O t'ärä nza cja 'ma yürü na puncjü o ndeje; y 'ma me pjäjnã na zëzhi a jens'e. Mi mama a cjava:

Aleluya. Ya manda Mizhocjimi c'ü ín Jmugöji c'ü me na zëzhi c'ü sö ra tsja texe.

⁷ Mö rá mäjäji dya, me rá mäjäji rá ma't'üji Mizhocjimi rá unüji na pöjö.

Na ngueje ya zädä c'ü ra tsja chjüntü. Ya zädä c'ü rá cãrãji co e Jesucristo. Chjëntjovi 'ma cjaji chjüntü. Nu c'e Ts'imë e Jesucristo ngue c'e t'i c'ü ra chjüntü. Nutscöji rí ejmeji e Jesucristo, nguetscöji c'e xunt'i, ya ró jocüji rá ma cãrãgöji co angueze.

⁸ Na ngueje o dyacüji rí jegöji na jo bitu c'ü xiji lino, c'ü me jya'xtjo 'ñe me jués'i, je o mama a cja c'ua c'o jña'a.

C'o na jo bitu ngue c'o na jo c'o cja'a o nte Mizhocjimi.

⁹ Nuc'ua c'e anxe o xitsi a cjava:

—Dyopjügue a cjava: “Me mäjä nu c'o o zojnü Mizhocjimi ra ma ñöñüji 'ma ra chjüntü c'e Ts'imë.”

Xo o xitsi a cjava:

—Nujyo ngueje o jña Mizhocjimi, me na cjuana yo, o xitsi a cja c'ua.

¹⁰ Nutscö ró ndüñijömmü c'ua, cja o ngua c'e anxe ngue c'ua ro ma't'ü. Nuc'ua o xitsi c'ua:

—Dya rí ndüñijömmü ín jmigö; dya xo rí matcü. Nu'tsc'e 'ñe c'o in cjuarmague c'o sido ejme c'o o jizhi e Jesucristo, o mbëpjits'üji Mizhocjimi. Xo nzitjozügö, o mbëpjitzjozügö Mizhocjimi. Je rí ndüñijömmü a jmi Mizhocjimi, rí ma't'ü angueze, o xitsi a cja c'ua c'e anxe.

Nu c'o jña c'o mama na cjuana ja cja e Jesucristo, ngue c'o je o mama c'o profeta; y ngue o jña Mizhocjimi c'o.

El jinete del caballo blanco

11 Nuc'ua ró janda o xogü a jens'e. Ró janda 'na t'öxpjadü. Nu c'ü mi chägä angueze, mi chjũ'ũ a cjava: "Nu c'ü cja'a c'ua ja nzi ga mama." Xo mi chjũ'ũ a cjava: "Nu c'ü na cjuana." Nuc'ü, jün na jo ngüenda, 'ñe castigao yo nte c'ua ja nzi ni jyodü.

12 Nu c'o o ndö'ö me mi juëbi nza cja o sivi. Nu cja o ñi'i, mi juns'ü 'na corona c'ü mi jyäns'ä na puncjü. Xo mi t'opjü 'na tjũ'ũ c'ü dya cjó mi pãrã pje mama. Mi nguextjotsjé c'ü mi chägä c'e pjadü c'ü mi pãrã.

13 Mi je'e 'na bitu c'ü vi ngant'aji cja cji'i. Nu c'ü o tjũ'ũ c'ü, ngueje o Jña Mizhocjimi.

14 Nuc'ua c'o xondaro a jens'e mi tjünt'üji a xütjü angueze. Nuc'o, nde mi chägäji o t'öxpjadü. C'o xondaro nde mi jeji o bitu c'o xiji lino c'o me ma jo 'ñe ma t'öxü 'ñe me mi jyaxtjo.

15 Nu c'ü mi chägä c'e t'öxpjadü, cja o ne mi pedye 'na tjëdyi c'ü me ma s'ün. Ngue c'ü ro s'odü yo nte'e. Me na zëzhi rga mandaji, nza cja 'ma ri pãrãji co 'na dyëza c'ü t'ëzi. Angueze ra castigaoji; ra tsjapü ra sufridoji. Ra chjëntjovi nza cja 'ma yödüji c'o uva ngue c'ua ra mbedye c'ü e ngui uva. Ra tsjapüji me ra sufridoji na ngueje me ünbü Mizhocjimi anguezeji, na ngueje vi tsjaji c'o me na s'o. Me na zëzhi Mizhocjimi, sö ra tsja texe.

16 Nu c'ü mi chägä c'e t'öxpjadü, mi juns'ü 'na tjü cja o bitu 'ñe cja o ngua. C'e tjũ'ũ je a cjava c'ü: "Nu c'ü manda texe cja yo jmu 'ñe cja yo rey."

17 Nuc'ua ró janda 'na anxé c'ü je mi böbü a nde cja e jyarü. O mapjü na jens'e, o xipji a cjava texe yo ndoparü yo pjüjuaja a nde a jens'e:

—Xä'däji, rí jmurügueji dya, nu ja rí sigueji na puncjü o jñõnü. Ngue Mizhocjimi je ra dya c'üji c'e jñõnü.

18 Rí sapüji o ts'ingue c'o rey, 'ñe c'o capitán 'ñe o ts'ingue c'o bëzo c'o me chala. Nde rí sapüji o ts'ingue c'o pjadü 'ñe c'o chägäji. Rí sapüji o ts'ingue texe c'o nte c'o mbëpji, 'ñe c'o dya mbëpji, 'ñe c'o pje pjëzhi, 'ñe c'o dya pje pjëzhi; nde rí sagueji c'o, o

'ñeñe a cja c'ua c'e anxé.

19 Ró janda c'ua c'ü e animal c'ü na sate 'ñe c'o rey cja ne xoñijõmü 'ñe c'o o xondaroji. Ya vi jmurüji ngue c'ua ro tsjaji chũ'ũ nu c'ü mi chägä c'e t'öxpjadü 'ñe c'o o xondaro angueze.

20 O zürüji c'ua c'e animal c'ü na sate. Xo 'ñe o zürüji c'e profeta c'ü ngue c'ü na yeje o animal. C'e profeta ngue c'ü mi böbü a jmi c'ü ot'ü animal, mi cja c'o señañ c'o me ma nojo. A cjanu, ngue c'ü vi dyonpü c'o mi cuat'ü o número c'ü ot'ü animal c'o ma't'ü c'e ts'ita c'ü exi nguetjo c'ü. C'e animal 'ñe c'e profeta c'ü dya cjuana o pant'aji vivo cja c'ü e zapjü c'ü ngue asufre c'ü me yot'ü sivi.

21 Nuc'ua c'o o xondaro c'e animal o bö't'üji. Je o bö't'üji co c'ü e tratjëdyi c'ü mi pedye cja o ne c'ü mi chägä c'e t'öxpjadü. Nuc'ua texe c'o ndoparü me co zapüji o ts'ingue c'o vi ndü. Me co pji'ch'iji.

20

Los mil años

1 Nuc'ua ró janda c'ua 'na anxé c'ü ma sjöbü a jens'e. Mi jün c'ü e sjogü cja c'ü e t'o'o c'ü na jë'ë c'ü dya 'ñetse ja sät'ä. Mi cãjã 'na cadena cja o dyë.

2 Nuc'ua o zürü c'ua c'ü e trac'ijmi c'ü ya me mezhe, c'ü ngueje e Satanás c'ü dya jo. Cjanu o ndün't'ü co cadena c'ü ro mezhe 'na mil o cjë'ë.

3 Cjanu o pant'a cja c'ü e t'o'o c'ü me na jë'ë. Cjanu o ngo'bü na jo; cjanu o cuatü o sello, ngue c'ua c'ü dya jo, dya cja ro dyonpü yo nte, hasta 'ma cja ro zäs'ä c'o mil cjë. 'Ma ro cjogü yo mil cjë cja ro sjäpcä ja nzi pa'a.

4 Nuc'ua ró janda c'ua o trono nu ja junrü c'o manda. Nuc'o, o ch'unü ra jñüji ngüenda. Xo ró janda c'o aljma c'o o bö't'ü na ngueje o ndünt'üji a xütjü e Jesucristo o mamaji ja ga cja angueze. Nuc'o, dya o ma't'üji c'e animal c'ü na sate ne ri ngueje c'e ts'ita c'ü exi nguetjo c'e animal. Dya xo mi cuat'ü o número c'e animal cja o ndëji ne xo ri ngue cja o dyëji. Nuc'o, o nzhogü o bübü'tjoji na yeje. Nuc'o, o mandaji co e Jesucristo 'na mil cjë.

⁵ C'o dyaja añima c'o dya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, dya o teji 'ma. Cja ro teji 'ma ro cjogü c'o mil cjë.

⁶ Me ra mājā nu c'o ot'ü ra te'e. Nuc'o, dya tū nzhubü a jmi Mizhocjimi c'o. C'o dya 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'o ya ndü, ra tetjoji na yeje, cja rron mboch'üji a sivi. Ngue c'ü xiji na yeje rga ndüji. C'o o nte Mizhocjimi, dya ra sufridoji cja c'e sivi. O nte Mizhocjimi ra tsjaji mböcjimi ra pëpiji Mizhocjimi 'ñe e Cristo. Nde ra tsjaji jmu co e Cristo c'o mil cjë.

⁷ Nu 'ma ra zäs'ä c'o mil cjë, e Satanás ra xosp'üji cja c'e t'o nu ja mi cjo'bü. Cja rron pjongüji c'ua libre c'ü.

⁸ Nuc'ua ra ma c'ua; ra ma dyonpü yo nte texe cja ne xoñijömmü. Ra ma dyonpü c'o menzumü a Gog 'ñe c'o menzumü a Magog. Ra jmutüji c'ua, ngue c'ua ra tsjaji chü. Me na puncjü c'o o xondaroji. Chjëntjoji nza cja yo 'ñöxijömmü a ñünü cja ndeje.

⁹ Rguí 'ñeji texe cja ne xoñijömmü ra zät'äji cja c'e ndajñiñi c'ü me ne Mizhocjimi, nu ja ri cārā c'o o nte. Nu c'e jñiñi ngueje a Jerusalén. Ra ngārāji texe a ñünü cja c'e jñiñi ngue c'ua ra chjotüji c'o ri cārā nu. Pero nuc'ua ra jyābā o sivi a jens'e. Ra ndë'ë texe c'o ri cārā texe a ñünü cja c'e jñiñi.

¹⁰ Nuc'ua e Satanás c'ü onpü yo nte ra pant'aji cja c'ü e zapjü c'ü ngue asufre c'ü me yot'ü sivi. Ngue nu ja xo vi manda Mizhocjimi rvi pant'aji c'e animal c'ü na sate 'ñe c'e profeta c'ü dya cjuana. Me ra sufridoji na puncjü, xömmü ndempa, c'ü dya ra nguarü.

El juicio ante el gran trono blanco

¹¹ Nuc'ua ró janda c'ua 'na trono c'ü me ma nojo, c'ü me ma t'öxü. Xo ró janda nu c'ü mi junrü cja c'e trono. Nuc'ua o c'ueñe ne xoñijömmü 'ñe e jens'e a jmi cja c'ü mi junrü cja c'e trono. Dya cja ch'öt'ü c'ua ja mi bübü ne xoñijömmü ne ri ngueje e jens'e.

¹² Nuc'ua ró janda c'o añima, c'o pje mi pjëzhi 'ñe c'o dya pje mi pjëzhi, nde mi böbüji a jmi Mizhocjimi. Nuc'ua

Mizhocjimi o xo's'ü c'ua c'o libro. Cja xe nu o xo's'ü c'ua c'ü 'naja libro. Nunu je juns'ü nu, o tjü'ü c'o ra bübütjo co Mizhocjimi para siempre. Nuc'ua Mizhocjimi o jñünpü c'ua ngüenda c'o añima nu c'ua ja ma mama cja c'o libro. C'o libro mi mama texe c'o vi tsjaji 'ma mi cārāji cja ne xoñijömmü.

¹³ Nuc'ua o mar xo o pjons'ü c'o añima c'o vi ndü'ü nu. C'o t'o'o 'ñe c'ua ja cārā c'o aljma xo o nzhö'ö c'o añima. Mizhocjimi o jñünpüji ngüenda c'ua ja nzi ma tsjaji 'ma mi cārāji cja ne xoñijömmü.

¹⁴ Nuc'ua c'o t'o'o 'ñe c'ua ja mi cārā c'o aljma, Mizhocjimi o pant'a cja sivi nza ye lugar c'o. O pant'aji cja c'e zapjü nu ja me yot'ü sivi. Nguejnu xiji na yeje rga ndüji.

¹⁵ Xo o manda Mizhocjimi o pant'aji cja c'e zapjü c'ü me yot'ü sivi, nu c'o dya quis'i o tjü cja c'e libro nu ja quis'i o tjü nu c'o ra bübütjo co Mizhocjimi para siempre.

21

Cielo nuevo y tierra nueva

¹ Ya vi nguarü e jens'e 'ñe ne xoñijömmü. Ya xo mi ojtjo o mar. Nuc'ua cja ró janda c'ua 'na jens'e c'ü cja dadyo; cja na 'na xoñijömmü c'ü cja xo dadyo.

² Nutscö e Juan, ya ró janda c'ua c'ü e ndajñiñi c'ü o xöcü Mizhocjimi. Ngueje a Jerusalén c'ü cja xo dadyo. Je ma sjöbü a jens'e cja Mizhocjimi. Ya vi jocüji na jo; ya je mi cārā nu o nte Mizhocjimi. Chjëntjovi nza cja 'ma jocü na jo 'na xunt'i c'ü ya ra chjëvi c'e t'i c'ü ra chjüntüvi.

³ Nuc'ua ró ärā c'ua 'na jña c'ü ma jens'e. Je vi 'ñeje cja c'e trono. Je mi mama a cjava:

—Jñanda, Mizhocjimi ya mimi a nde'e cja yo nte, angueze ya ra mimi co yo nte. Ri ngueje o nteji angueze. Nguetsjë Mizhocjimi c'ü ra bübü co anguesji ngue c'ua ri ngue o Mizhocjimiji.

⁴ Mizhocjimi ra ndintspi texe o nguizhöji. Dya cja ra ndüji. Dya

cja pje xe ra mbeñeji. Dya cja xo ra huëji. Dya cja xo ra zöji c'ü rrã ü. Na ngueje texe c'o me vi sufridoji cja ne xoñijömü, dya cja ra sufridoji. Ya nde dadyo texe, je va xitsi a cja c'ua c'e jña'a.

⁵ Nuc'ua c'ü junrũ cja c'e trono o mama a cjava:

—Jñanda, nutscö rrã cjavügö ra dadyo texe.

Cjanu o xitsi:

—Opjügüe yo jña'a yo, na ngueje na cjuana yo. Yo nte sö ra mbãrã Mizhocjimi cja'a c'ua ja nzi va mama.

⁶ Cjanu o xitsi c'ua:

—Ya nguarũ texe yo ro zädã. Nutscö ya exmi bübügö 'ma o mbürü e jens'e 'ñe ne xoñijömü, y sido rá bübügö 'ma ya rguínguins'i yo. Nu c'o tũre, nutscö rá unüji c'ü ra ziji ndeje c'ü dya cja ra tũreji; ra bübütjoji co Mizhocjimi para siempre. Dya xo rá cobraji c'ü rá unüji c'e ndeje.

⁷ Nu c'o sido ejmezũ ra ch'unüji texe yo. Nutscö ri nguetscö o Mizhocjimiji. Nuc'o, ri ngueje ín ch'igö c'o.

⁸ Pero nu c'o me sũ, 'ñe c'o dya ejmezügö, 'ñe c'o me na s'o, 'ñe c'o mbö't'üte, 'ñe c'o tsãjã o bëzo 'ñe c'o tsãjã o ndixũ, 'ñe c'o cëro, 'ñe c'o ma't'ü o ts'ita, 'ñe texe c'o mbëchjine; nuc'o, ra ch'unüji c'ü ra boch'üji cja c'ü e zapjũ c'ü tjë'ë co sivi 'ñe asufre. Ngue c'ü xiji na yeje rga ndũji, o mama a cja c'ua.

La nueva Jerusalén

⁹ Cjanu o ëjẽ c'ua 'naja c'o yencho anxe c'o mi tjë c'o yencho mojmü. C'o mojmü, ya vi pjödũji c'o castigo c'o mi nizhi c'o vi nguarũ o sufrido c'o nte. Cjanu o zocügö c'e anxe. O xitsi a cjava:

—Xãdãgue a 'ñecjua. Rá jí'ts'i c'ü e xunt'i c'ü ngue o su'u c'ü e Ts'imë, o 'ñenze.

¹⁰ C'ü o Espíritu Mizhocjimi mi jítsi texe c'o. Nuc'ua c'e anxe o zinzi cja 'na t'eje c'ü me ma ndã. Cjanu o jítsi c'ü e ndajñiñi c'ü o xöcü Mizhocjimi c'ü ngueje a Jerusalén. Ma sjöbũ a jens'e cja Mizhocjimi.

¹¹ C'e jñiñi me mi juëbi na zö na ngueje me na zö Mizhocjimi c'ü bübü nu. Me mi juëbi c'e jñiñi nza cja 'na ndojo c'ü me na mizhi c'ü xiji jaspe. Me mi 'ñetse nza cja o vigrio.

¹² Xo mi pë's'i 'naja ndüngumü c'ü me ma nojo, 'ñe me ma ndã. Mi ti'i doce ngoxtji. Nzi 'naja ngoxtji mi bübü 'na anxe. Cja c'o ngoxtji mi juns'ü o tjũ c'o doce o t'i e Israel.

¹³ Nzi 'na lado c'e ndüngumü mi ti'i jñi'i ngoxtji.

¹⁴ Nu c'o o ndüngumü c'ü e jñiñi o mbedye doce cimientó. Cja c'o cimientó je mi juns'ü nu o tjũ c'o doce o apóstole c'ü e Ts'imë c'ü ngueje e Jesucristo.

¹⁵ Nu c'ü mi zocügö, mi jün 'na vara c'ü mi ngue oro. Nuc'ü, je mi dyëdyi c'ü e jñiñi. Xo mi dyëdyi c'ü e ndüngumü 'ñe c'o o ngoxtji.

¹⁶ Nu c'ü e ndajñiñi o mbedye na jo cuagro. Nu c'ü ma maja xo ne ma cjatjonu c'ü ma mbät'ã. C'e anxe o dyëdyi c'ü e jñiñi co c'ü e vara c'ü mi jün. O zö yeje mil cja na yeje ciento kilometro c'ü ma maja. Xo ma cjatjonu c'ü ma ndã'ã 'ñe c'ü ma mbät'ã.

¹⁷ Nuc'ua xo o dyëdyi c'ua c'o o ndüngumü. O zö sesenta y cuatro metro c'ü ma ndã. C'e anxe o dyëdyi c'ua ja nzi ga tsja yo nte 'ma pje c'o ëdyiji.

¹⁸ Nu c'e ndüngumü vi t'ät'ã co ndojo c'o xiji jaspe. Nu c'ü e ndajñiñi mi ngueje dyavo oro nza cja vigrio c'ü me 'ñetse a tji'i.

¹⁹ Nu c'o cimientó c'ü e ndüngumü mi qui'i o ndojo c'o me na zö c'o me na mizhi. Nu c'ü o cimientó c'ü ot'ü, mi ngue ndojo c'o xiji jaspe. Nu c'ü na yeje mi ngueje ndojo c'o xiji zafiro. Nu c'ü na jñi'i mi ngueje ndojo c'o xiji ágata. Nu c'ü na nziyojo mi ngueje ndojo c'o xiji esmeralda.

²⁰ Nu c'ü na qui'ch'a mi ngueje ndojo c'o xiji ónice. C'ü na 'ñanto mi ngueje ndojo c'o xiji cornalina. C'ü na yencho mi ngueje ndojo c'o xiji crisólito. C'ü na ocho mi ngueje ndojo c'o xiji berilo. C'ü na nueve mi ngueje

ndojo c'o xiji topacio. C'ü na dyëch'la mi ngueje ndojo c'o xiji crisoprasa. C'ü na once mi ngueje ndojo c'o xiji jacinto. C'ü na doce mi ngueje ndojo c'o xiji amatista.

²¹ Nu c'o doce ngoxtji mi ngueje o perla. Nzi 'na ngoxtji mi ngueje 'natjo perla. Nu c'o o calle c'ü e jñiñi mi dyavo oro c'o ma 'ñetse nza cja o vigrio.

²² Dya ró jandagö cja c'ü e jñiñi ri järä o templo; na ngueje Mizhocjimi c'ü in Jmugöji c'ü sö ra tsja texe, 'ñe c'e Ts'imë c'ü ngueje e Jesucristo nguetsjèvi templovi.

²³ Nu c'ü e jñiñi, dya ni jyodü e jyarü ne xo ri ngue e zana c'ü ra jya's'ü nu. Mizhocjimi 'ñe e Jesucristo c'e Ts'imë me na zövi; y nguetsjèvi jya's'üvi.

²⁴ Yo nte yo o jogü o mü'büji ra nzhodüji cja o jya's'ü c'e jñiñi. Nu c'o rey cja ne xoñijömmü ra ã zogü c'o me ni muvi c'o pë's'i anguezeji.

²⁵ Nu c'o ngoxtji, dya ra cjot'ü c'o. Na ngueje pamü ri ndempa nu; ri ojtjo bëxömmü.

²⁶ Yo nte texe cja ne xoñijömmü ra ã zogüji c'o me ni muvi c'o pë's'iji.

²⁷ C'o na s'o, dya ra cjogü a mbo cja c'ü e jñiñi c'o. Dya xo ra cjogü nu, c'o pezhe o bëchjine. Nu c'o ra cjogü nu, nguextjo c'o quis'i o tjü'ü cja c'e libro c'ü tjë'ë c'e Ts'imë. Nu c'o juns'ü o tjü'ü nu, ngue c'o ra bübüjtjo co Mizhocjimi para siempre.

22

¹ Nuc'ua c'e anxe o jítsi 'na ndare c'ü me mi jore. Ngue c'e ndeje c'ü unü c'ü rga bübüjtjoji. Me mi 'ñetse nza cja o vigrio. C'e ndare je ma peje cja o trono Mizhocjimi 'ñe c'ü e Ts'imë.

² C'e ndare je mi cjogü a nde cja c'e calle cja c'e jñiñi. Nzi 'na lado c'e ndare mi cja'a nu o za'a c'o quis'i c'o unü c'ü rga bübüjtjoji. Doce vez ga nguis'i nu cjë'ë. Nzi 'na zana quis'i. Nu c'o o xi c'o za'a ngue c'o jocü yo nte cja ne xoñijömmü.

³ O trono Mizhocjimi 'ñe c'ü e Ts'imë je ra bübü cja c'e jñiñi. Nu c'o

o nte Mizhocjimi ra ma't'üji angueze. Dya ra bübü nu, c'o rrä s'o'o.

⁴ Nu c'o o nte ra jñandbaji o jmi. Nu c'ü o tjü'ü, je ra jñus'ü cja o ndë anguezeji, na ngueje o nteji angueze.

⁵ Nujnu, dya ra bëxömmü nu. Dya xo rguí jyodüji o jya's'ü o sivi, ne xo ri ngueje o jya's'ü e jyarü. Ngueje Mizhocjimi c'ü in Jmugöji ngue o jya's'ü nu. Nu c'o cãrã nu, ra mandaji para siempre.

La venida de Jesucristo está cerca

⁶ Cjanu o xitsi c'e anxe:

—Texe yo jña yo i dyärã na cjuana yo; ra sö ra creo yo nte. Nu c'ü in Jmugöji Mizhocjimi c'ü jíchi c'o profeta, o xitscö ró é jí'tsc'ö yo ni jyodü ra zädã, ngue c'ua ra mbãrã yo nte. Dya cja ra mezhe ra zädã.

⁷ Tsijñi c'ü mama e Jesucristo: “Dya cja ra metscö rá ëjë. Me ra mäjã nu c'o cja c'ua ja nzi ga mama Mizhocjimi cja ne libro”, o mama a cja c'ua.

⁸ Nutscö e Juan, nguetscö ró ärägö, xo ró jandagö yo. 'Ma ró jandagö 'ñe ró ärägö yo, nuc'ua ró ndüñijömmü a jmi c'e anxe c'ü o jítsi texe yo, ngue c'ua ro ma't'ü c'ü.

⁹ Pero c'e anxe o xitsi a cjava:

—Dya pje rí matcügö. Na ngueje nutscö xo rí mbëpjítjogö cja Mizhocjimi nza cjatsc'e 'ñe nza cja c'o in cjuarmague c'o ngueje profeta, 'ñe nza cja c'o dyaja c'o cja c'ua ja nzi ga mama ne libro. Nguextjo Mizhocjimi rí ma't'ügue, enze a cjanu.

¹⁰ Nuc'ua cjanu o xitsi c'ua:

—Dya rí tso'bü yo jña yo mama Mizhocjimi cja ne libro, na ngueje ya ts'iquëtjo bëzhi c'ü ra zädã texe yo mama ne libro.

¹¹ Nguet'ua yo pa'a yo dya be va sädã, 'ma dya ra nzhogü o mü'bü c'o cja na s'o, jyëzi sido ra tsjaji c'o. Nu c'o me na s'o cjiñi, xe rí jyëzitjo ra nguijñiji c'o na s'o. Nu c'o cja na jo, c'ü xe ra tsjatjoji na jo. Nu c'o ngue o nte Mizhocjimi, c'ü sido ra tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi.

¹² Mama a cjava e Jesucristo:

—Dyärä, dya cja ra metscö rá ëjë; ngue c'ua rá unü nzi 'najaji c'ua ja nzi va tsjaji 'ma mi cãrãji cja ne xoñijõmü.

¹³ Nutscö ya exmi bübügö 'ma o mbürü e jens'e 'ñe ne xoñijõmü, y sido rá bübügö 'ma ya rguí nguins'i yo, eñe e Jesucristo.

¹⁴ Me ra mäjä nu c'o tjintspiji o mü'büji co o cji e Jesucristo; ngue c'ua ra sö ra ziji c'o quis'i c'e za'a c'ü unü c'ü rga bübütjoji. Xo ra sö ra cjogüji cja o ngoxtji c'ü e ndajñiñi a jens'e.

¹⁵ Ra ngärã a tji nu c'o dya ejme Mizhocjimi, 'ñe c'o cëro, 'ñe c'o tsãjä o ndixü, 'ñe c'o tsãjä o bëzo, 'ñe c'o mbö't'üte 'ñe c'o ma't'ü o ts'ita, 'ñe c'o pezhe o bëchjine.

¹⁶ E Jesús xo mama:

—Nutscö e Jesús ró täjä nu ín anxegö o ë xi'ts'i texe yo, ngue c'ua rá xipjigue c'o dyaja ín ntegö. Nguetscö ró cja pügö o bübü e David. Xo o mboxbëchezügö e David. Xo nguetscö c'ü chjëntjovi nza cja c'e seje c'ü juëbi 'ma xörü, eñe.

¹⁷ Nu c'ü o Espíritu Mizhocjimi c'ü bübü o mü'bü yo o nte Mizhocjimi mama a cjava:

—Nu'tsc'e Jesucristo ín Jmuts'ügöjme, xä'dä.

Xo mama a cjava yo o nte Mizhocjimi yo ngueje o su c'e Ts'imë:

—Xä'dä dya, a 'ñecjua.

Texe c'o ärä yo jña'a yo, xo ni jyodü ra mamaji a cjava:

—Xä'dä dya, ín Jmuts'ügöjme.

Nu'tsc'ejí ín tũreji ín neji o ndeje, xä'däji rí ë siji o ndeje nu unü c'ü rguí bübütjoji. Nu ne ndeje, e Jesucristo ra dya'c'ütjoji; dya ra cobrats'üji.

¹⁸ Nu'tsc'ejí ín äräji yo jña yo mama ne libro, pjötpüji na puncjü ngüenda. Na ngueje 'ma cjo c'o ra jñu's'ü jña c'o dya mama ne libro, Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda ra tsjapü ra sufrido texe c'ua ja nzi ga t'opjü cja ne libro.

¹⁹ Nu 'ma cjo c'o ra jñücü yo jña yo mama Mizhocjimi cja ne libro, Mizhocjimi xo ra jñüpcü o tjü'ü cja c'e libro nu ja juns'ü o tjü c'o ra bübütjo co Mizhocjimi para siempre. Dya xo ra cjogü a mbo cja o jñiñi Mizhocjimi a jens'e. Ngue c'e jñiñi c'ü xitsiji Mizhocjimi cja ne libro.

²⁰ Nu c'ü mama yo jña'a yo, mama a cjava:

—Dya cja ra metscö rá ëjë, eñe.

Je rga cjanu, amén. Xä'dä, nu'tsc'e Jesús ín Jmuts'ügöjme.

²¹ E Jesucristo c'ü ín Jmugöji ra mböxc'üji, ra nintsjimits'üji ín texeji, o ntets'üji angueze. Je rga cjanu, amén.